

Amenan pe paapaya uyetato'kon

Macushi New Testament

Contents

Jesus Cristo Yekare Mateus Nîmenuka'pî	1
Jesus Cristo Yekare Marcos Nîmenuka'pî	81
Jesus Cristo Yekare Lucas Nîmenuka'pî	124
Jesus Cristo Yekare João Nîmenuka'pî	208
Jesus Naipontí'san Nîkupî'pikon Yekare Atos	252
Sîrîrî Kaareta Paulo Nîmenuka'pî Roma Ponkon Pia	322
Sîrîrî Kaareta E'mai'non Kaareta Paulo Nîmenuka'pî Coríntio Ponkon Pia	355
Sîrîrî Kaareta Itakon Ite'ka Pe Paulo Nîmenuka'pî Coríntio Ponkon Pia	387
Sîrîrî Kaareta Paulo Nîmenuka'pî Galácia Ponkon Pia	407
Sîrîrî Kaareta Paulo Nîmenuka'pî Éfeso Ponkon Pia	419
Sîrîrî Kaareta Paulo Nîmenuka'pî Filípos Ponkon Pia	429
Sîrîrî Kaareta Paulo Nîmenuka'pî Colossos Ponkon Pia	436
Sîrîrî Kaareta E'mai'non Paulo Nîmenuka'pî Tessalônica Ponkon Pia	444
Sîrîrî Kaareta Itakon Ite'ka Pe Paulo Nîmenuka'pî Tessalônica Ponkon Pia	451
Sîrîrî Kaareta E'mai'non Paulo Nîmenuka'pî Timóteo Pia	455
Sîrîrî Kaareta Itakon Ite'ka Pe Paulo Nîmenuka'pî Timóteo Pia	465
Sîrîrî Kaareta Paulo Nîmenuka'pî Tito Pia	471
Sîrîrî Kaareta Paulo Nîmenuka'pî Filemom Pia	475
Sîrîrî Kaareta Wanî Innape Jesus Ku'nenan Judeuyamî' Ton Pe	477
Sîrîrî Kaareta Tiago Nîmenuka'pî	504
Sîrîrî Kaareta E'mai'non Pedro Nîmenuka'pî	512
Sîrîrî Kaareta Itakon Ite'ka Pe Pedro Nîmenuka'pî	522
Sîrîrî Kaareta E'mai'non João Nîmenuka'pî	528
Sîrîrî Kaareta Itakon Ite'ka Pe João Nîmenuka'pî	536
Sîrîrî Kaareta Teeseurînon João Nîmenuka'pî	538
Sîrîrî Kaareta Judas Nîmenuka'pî	540
Apocalipse Wanî Paapa Nenpo'pî João Pia Innape Tîku'nenan Nepu'tí Ton Pe	543

Amenan pe paapaya uyetato'kon

New Testament in Macushi (BR:mbc:Macushi)

Language: Macushi

Provided by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

This print-on-demand edition of Scripture is produced and provided at cost by the Digital Bible Society in partnership with the Bible League of Canada, Open Doors International, and other missions and translation agencies. To order additional copies of this or other Bibles, please visit www.dbs.org (USA), www.bibleleague.ca (Canada), and www.opendoors.org (Europe).

Copyright and Permission to Copy

Copyright © 2013 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright © 2013 Wycliffe Bible Translators, Inc. Scripture text used by permission.

PDF, ePub, and MOBI Bible covers and design are copyrighted 2017 by the Digital Bible Society (www.dbs.org).

PDF generated on 2017-08-24 from source files dated 2017-08-24.

8e4a96ed-4707-5761-b70f-24b455f1af99

ISBN: 978-1-5313-0393-8

JESUS CRISTO YEKARE

MATEUS NÎMENUKA'PÎ

Sîrîrî kaareta ese' wanî Mateus pe maasa pra mîîkîrî Mateusya imenuka'pî. Mîîkîrî Mateus wanî'pî Jesus nenupa'pî pe. Mîîkîrî asarî'pî Jesus yarakkîrî moropai imaimu eta'pîiya. Moropai mîîkîrîya Jesus Yekare menuka'pî.

Sîrîrî kaareta wanî e'mai'non pia'pî, manni' amenan Paapa kaaretarî pî, maasa pra moro awanî, asakî'ne Paapa kaaretarî, penaro' moropai amenan. Moropai sîrîrî kaareta wanî, e'mai'non pia'pî amenan Paapa kaaretarî po. Mîîkîrî Mateus pî' teeseurîmasen tiaron kaaretarî ya', itese' wanî Levi pe, maasa pra asakî'ne itese' wanî.

Sîrîrî kaareta menuka'pîiya 75 kono' Jesus Cristo esenpo'pî tîpo. Erenka ya, epu'tî Judeuyamî' ton pe imenuka'pîiya. Jesus Cristo wanî Judeuyamî' esa' pe, rei pe manni' yarima tîuya Paapaya taasa' epu'to'pe to'ya imenuka'pîiya. Tu'ke ite'ka sîrîrî kaareta ya' penaronkon Paapa maimu ekareme'nenan nuri'san nîmenuka'pî pî' eeseurîma era'maya'nîkon. Moropai î' kai'ma Jesus Cristo iipî'pî rei pe, inkamoroya ekareme'sa' yawîrî.

Moropai Judeuyamî' pî' Mateus eseurîma'pî Jesus Cristo iipî'pî inkamoro pîika'tînen pe neken pra tîise tamî'nawîronkon pemonkonyamî' ton pe aaipî'pî. Moropai amenan pe tîpemonkonoyamî', Judeuyamî', Judeuyamî' pepîn ko'mannî'nen pe aaipî'pî. Î' kai'ma inkamoro ko'mannî'pîiya ekaremekîiya. Moropai î' kai'ma tînenupa'san yarima'pî Jesusya tamî'nawîrî pata pona tekare ekareme'se ekaremekîiya. Tamî'nawîrî mîrîrî pî' teeseurîmasen mîrîrî, Mateus kaaretarî.

Jesus Cristo Tamorî'san

(Lc 3.23-38)

1 Sîrîrî wanî penaronkon Jesus Cristo rawîronkon pî' teeseurîmasen pe. Jesus Cristo wanî Abraão nuri'tî pa'rî pe moropai Davi nuri'tî pa'rî pe ekareme'nen pe awanî.

² Pena Abraão wanî'pî.

Mîîkîrî wanî'pî Isaque yun pe.

Moropai Isaque wanî'pî Jacó yun pe.

Moropai Jacó wanî'pî Judá yun pe moropai itonpayamî' yun pe.

³ Moropai Judá wanî'pî monoi' pe esenpo'san yun pe, to' ese' wanî'pî Perez moropai Zerá. Inkamoro yankon wanî'pî itese' Tamar.

Moropai Perez wanî'pî Esrom yun pe.

Moropai Esrom wanî'pî Arão yun pe.

⁴ Moropai Arão wanî'pî Aminadabe yun pe.

Moropai Aminadabe wanî'pî Naassom yun pe.

Moropai Naassom wanî'pî Salmom yun pe.

⁵ Moropai Salmom wanî'pî Boaz yun pe. Mîîkîrî yan wanî'pî Raabe.

Moropai Boaz wanî'pî Obede yun pe. Mîîkîrî yan wanî'pî itese' Rute.

Moropai Obede wanî'pî Jessé yun pe.

⁶ Moropai Jessé wanî'pî Davi yun pe, pata esa' pe tîwe'sen.

Moropai Davi wanî'pî Salomão yun pe. Mîîkîrî yan wanî'pî Urias no'pî rî'pî pe.

⁷ Moropai Salomão wanî'pî Roboão yun pe.

Moropai Roboão wanî'pî Abias yun pe.

Moropai Abias wanî'pî Asa yun pe.

⁸ Moropai Asa wanî'pî Josafá yun pe.

Moropai Josafá wanî'pî Jorão yun pe.

Moropai Jorão wanî'pî Uzias yun pe.

⁹ Moropai Uzia wanî'pî Jotão yun pe.

Moropai Jotão wanî'pî Acaz yun pe.

Moropai Acaz wanî'pî Ezequias yun pe.

¹⁰ Moropai Ezequias wanî'pî Manassés yun pe.

Moropai Manassés wanî'pî Amom yun pe.

Moropai Amom wanî'pî Josias yun pe.

¹¹ Moropai Josias wanî'pî Jeconias yun pe moropai itonpayamî' yun pe. Mîrîrî yai Babilônia pata pona Israelponkon yaapî'tî'pî Babilônia ponkonya típoitîrîkon pe to' e'to'pe itarumai'pî pe.

¹² Babilônia pona to' yarî'pî to'ya tanne Jeconias wanî'pî. Mîikîrî Jeconias wanî'pî Salatiel yun pe.

Moropai Salatiel wanî'pî Zorobabel yun pe.

¹³ Moropai Zorobabel wanî'pî Abiúde yun pe.

Moropai Abiúde wanî'pî Eliaquim yun pe.

Moropai Eliaquim wanî'pî Azor yun pe.

¹⁴ Moropai Azor wanî'pî Sadoque yun pe.

Moropai Sadoque wanî'pî Aquim yun pe.

Moropai Aquim wanî'pî Eliúde yun pe.

¹⁵ Moropai Eliúde wanî'pî Eleazar yun pe.

Moropai Eleazar wanî'pî Matã yun pe.

Moropai Matã wanî'pî Jacó yun pe.

¹⁶ Moropai Jacó wanî'pî José yun pe. Mîikîrî José wanî'pî Jesus Cristo yan Maria niyo pe. Mîikîrî Jesus wanî Paapa nîmenka'pî pe, Cristo pe tesa'sen pe.

¹⁷ Sîrîrî warantî Abraão nurî'tî payanî'san wanî'pî. Inkamoro wanî'pî asakîrîrî pu' pona tîmo'tai (14) kaisarî. Moropai Davi nurî'tî payanî'san wanî'pî Babilônia pata pona Israelyamî' yarî to'ya pîkîrî to' wanî'pî asakîrîrî pu' pona tîmo'tai (14) kaisarî nîrî. Moropai mîrîrî típo Cristo esenpoto' weiyu pîkîrî asakîrîrî pu' pona tîmo'tai (14) kaisarî nîrî to' wanî'pî.

Jesus Cristo Esenpo'pî

(Lc 2.1-7)

¹⁸ Jesus Cristo esenpoto' wanî'pî sîrîrî warantî. Maria tîise maasa tîniyotapa tînyo ton José yarakkîrî. Tîise irawîrî more yan pe eenasa' wanî'pî Morî Yekaton Wannî winîpai. ¹⁹ Mîikîrî José yarakkîrî Maria e'to' warayo' wanî'pî Paapa maimu yawîrî tîiko'mansen pe. Mîrîrî ye'nen yarakkîrî tîwanî namai José esenumenka'pî teesepanto'kon yaretî'ka pî', tîise anî'ya epu'tî pra yu'se awanî'pî. Maasa pra tewasirî Maria winîkîi imaku'pî pe anî' eseurîma namai. ²⁰ Mîrîrî pî' José esenumenka ko'mannîpî tanne Uyepotorîkon narima'pî inserî esenpo'pî José pia iwe'ne'. Moropai ta'pîiya ipî': —José, Davi nurî'tî paarî'pî, eranne' pe pra e'kî. Ano'pî pe Maria yapi'kî. Maasa pra mîikîrî more yan pe Maria wanî manni', mîikîrî man Morî Yekaton Wannî

winîpainon pe. ²¹ Moropai mîikîrîya more warayo' yenpo pe man. Moropai mîikîrî ese'tîya pe nai Jesus pe itese'. Maasa pra mîikîrîya tîpemonkonoyamî' pîika'tî pe man, to' nîkupî'pî imakui'pî winîpai —ta'pîiya ipî'.

²² Tamî'nawîrî mîrîrî e'kupî'pî maasa pra awe'kupî kupî sîrîrî ta'pî Uyepotorîkonya tîmaimu ekareme'nen profeta nurî'tî pî'. ²³ Ta'pîiya see warantî:

Aurîno'pî, warayo' yarakkîrî si'pî pepîn ena pe man more yan pe.

Moropai tînre ton yenpoiya warayo' pe.

Mîikîrî ese'tî to'ya pe man Emanuel kai'ma *Is 7.14*

ta'pîiya. Uurî'nîkon yarakkîrî Paapa wanî taato' mîrîrî Emanuel.

²⁴ Moropai José paka'pî tîwetun ye'ka pe. Moropai î kai'ma ta'pî Uyepotorîkon narima'pî inserîya yawîrî ikupî'pîiya. Moropai Maria yarî'pîiya tewî' ta tîno'pî pe. ²⁵ Tîise yarakkîrî awanî pra José wanî'pî. Tînre yenpoiya tîpose aako'mamî'pî yarakkîrî tîwe'se pra. Moropai Joséya mîikîrî inre ese'tî'pî Jesus kai'ma.

Jesus Esenposa' Era'mapî'se Itî'san Ipîkkukon

2 Jesus esenpo'pî Judéia pata po tîwe'sen cidade itese' Belém po. Mîrîrî yayi Judéia pata ponkon ko'mannî'nen pe Herodes wanî'pî. Miarî ya warayo'kon epu'nenan pe tîwe'sanon wî'tî'pî kaiwano' era'ma tîuya'nîkon wenairî wei epa'kapî'to' winîpai Jerusalém pona. ² Moropai miarî teerepansa'kon pe ekaranmapo'pî to'ya: —O'non pata Judeuyamî' yepotorî pe esenpo'pî more nai? —ta'pî to'ya. —Anna yi'nî pî' man yapurîi maasa pra kaiwano', manni' Uyepotorîkon esenpo ekareme'nen era'ma pî' anna man wei epa'kapî'to' winîkîi —ta'pî to'ya.

³ Mîrîrî taa to'ya eta tîuya ye'nen, pata esa' Herodes atasi'sirunpa'pî. Moropai tamî'nawîronkon pemonkonyamî' Jerusalém ponkon esi'nîpî'pî mîrîrî pî'.

⁴ Taatasi'sirunpai tîwanî ye'nen, mîikîrîya teepîremasanon esanon muurukuntî'pî.

Moropai Moisés nurî'tîya yenupanto' pî' yenupatonkon eperepî'pî. Moropai inkamoro ekaranmapo'pîiya o'non pata mîikîrî Cristo, Paapa nîmenka'pî esenpo e'painon kai'ma.

⁵ Mîikîrî maimu yuuku'pî to'ya: —Judéia pata po tîwe'sen Belém po. Maasa pra mîrîrî warantî Paapa maimu ekareme'nen profeta nurî'tîya imenukasa' man —ta'pî to'ya.

⁶—See warantî awe'menukasa' man:

“Judéia pata po tîwe'sen, Belém wanî si'mîrîkkî pe.

Mîiwîni tîise ipîkku pe pu'kuru awanî tiaronkon cidade yentai.

Maasa pra mîrîrî Belém cidade winîpai ipîkku pe tîwe'sen esenpo pe man pemonkonyamî' esa' ton.

Mîikîrî wanî pe man upemonkonoyamî' Judeuyamî' ye'mai'norî pe' ta'pî Paapaya”

Mq 5.2; 2Sm 5.2

ta'pî profeta nurî'tîya.

⁷ Mîrîrî eta tîuya tîpo, pata esa' Herodesya aminke pai iipî'san yanno'pî tîîpia, tamî'nawîronkonya epu'tî pra tîise. Moropai to' ekaranmapo'pîiya: —Î' pensa pu'kuru see mîrîrî kaiwano' esenposa' era'ma'pîya'nîkon? —ta'pîiya.

⁸ Moropai to' yaipontî'pîiya to' wîtîto'pe Belém pona. Ta'pîiya to' pî': —Atîtî moropai mîikîrî more mîwatîi morî pe epu'tîkonpa. Moropai mîikîrî more esenposa' eposa'ya'nîkon ya, upî ekareme'se maai'tîi, uurî nîrî utîto'pe yapurîi —ta'pîiya to' pî'.

⁹ Mîrîrî taasa' pata esa'ya tîpo inkamoro epu'nenan wî'tî'pî. E'ma taawîrî tuutîkon ye'ka pe, inkamoroya wei epa'ka winî tînera'ma'pîkon kaiwano' era'ma'pî. Mîrîrî kai-

wano' wítí'pí to' rawírí, moropai eemí'pamí'pí wítí, ita mîikírí more e'to' yepoi.
¹⁰ Inkamoro waní'pí mararí pra taatausinpai mîrírí kure'nan kaiwano' era'masa' tûya'nîkon ye'nen.
¹¹ Teerepansa'kon pe to' ewomí'pí wítí ta moropai mîikírí more eporí'pí to'ya. Isan Maria pia awaní'pí. To' e'sekunka'pí irawírí moropai mîikírí yapurí'pí to'ya. Mîrírí típo iipia tîntûríkon pe tînarí'píkon yettapuríka'pí to'ya. Mîríríkon waní'pí ouro pe moropai a'pusin pe moropai kara' pe. Mîríríkon tîrírí'pí to'ya iipia.

¹² Moropai Paapaya ta'pí inkamoro epu'nenan pí' to' we'ne'pí'to' ya', to' wetun tanne. Tîwenna'pokon pe pata esa' Herodes poro to' enna'po namai. Mîrírí ye'nen inkamoro enna'po'pí tîpatakon ya' tiaron e'ma taawírí.

Jesus Yen Pe Iyunmanenya Egito Pata Pona.

¹³ Inkamoro epu'nenan, aminke pai iipí'san enna'po'pí tanne Uyepotoríkon narima'pí inserí esenpo'pí José pia, iwetun tanne iwe'ne'. Moropai ta'píya ipí: — Epekí more isan yarakkírí epekí Egito pata pona. Miarí mako'mamí, apí í' tauya píkirí. Maasa pra Herodesya mîikírí more yuwa pe man iwípa kai'ma —ta'pí inseríya ipí'.

¹⁴ Mîrírí ye'nen José paka'pí moropai more isan yarakkírí eepe'pí ewaron ya' Egito pata pona.
¹⁵ Moropai to' ko'mamí'pí miarí Herodes sa'manta típose. Mîrírí e'kupí'pí pena awe'kupí kupí sîrírí ta'pí Uyepotoríkonya yawírí, tîmaimu ekareme'nen profeta nurí'tí pí'.

Uuríya unmu yanno'pí Egito pata poi eepa'kato'pe *Os 11.1*
 ta'pí profeta nurí'tíya.

¹⁶ Inkamoro epu'nenan aminke pai iipí'san warayo'konya tenku'tísa' epu'tí tûya ye'nen pata esa' Herodes ekore'ma'pí mararí pra. Mîrírí ye'nen tamí'nawíronkon moreyamí warayo'kon tí'ka me'po'píya asakí'ne kono' ma'rankon Belém po. Moropai iwoi tíko'mansenon. Inkamoro moreyamí asakí'ne kono' ma'rankon tí'ka me'po'píya maasa pra inkamoro warayo'kon aminke pai iipí'sanya, í' pensa kaiwano' era'ma'pí tûya'nîkon ekareme'sa' ye'nen.
¹⁷ Mîrírí warantí awe'kupí'pí pena Paapa maimu ekareme'nen profeta Jeremias nurí'tíya ta'pí yawírí.

¹⁸ Entaimepí'níto' eseta pe man Ramá pata po.

Mîrírí waní karawanníto'.

Mîrírí waní Raquel nurí'tí payaní'san karau tînmukuyamí sa'manta pí'.

Mararí pra to' karau pe man aní'ya to' tî'napanní'pí eseríke pra.

Maasa pra tamí'nawíronkon to' munkíyamí e'tí'ka'pí ye'nen *Jr 31.15*

ta'pí Jeremiasya.

Egito Pata Yapai To' Enna'po

¹⁹ Pata esa' Herodes sa'mantasa' típo Uyepotoríkon narima'pí inserí esenpo'pí José pia iwe'ne' Egito pata po.
²⁰ Moropai ta'píya: —Apakakí, enna'pokí. More isan yarakkírí tarípai enna'pokí Israel pata pona. Maasa pra manni'kan more wí' ye'ne' si'san sa'manta'pí man.

²¹ Mîrírí ye'nen José paka'pí. More moropai isan yarakkírí to' enna'po'pí Israel pata pona.
²² Tîise itekare eta'píya Herodes munmurí'pí Arquelau waní Judéa pata ko'manní'nen pe tîyun pata'pí ya'. Mîrírí ye'nen eranne' pe awaní'pí, miarí ya iko'manse ití'pai pra. Moropai tîwe'ne' iní'rí Paapa eseuríma eta'píya attí namai Judéa pata pona. Mîrírí ye'nen José wítí'pí Galiléa pata pona Judéa pata

pona pra. ²³Moropai mîikîrî ko'mamî'pî Galiléia pata pon cidade itese' Nazaré po. Mîrîrî warantî awe'kupî'pî maasa pra pena awe'kupî kupî sîrîrî ta'pî Paapa maimu ekareme'nenya. Mîikîrî profeta nurî'tiya ta'pî yawîrî awe'kupî'pî. See warantî ta'pîiya:

Mîikîrî esatî to'ya pe man Nazaré pon kai'ma *Is 11.1*
ta'pîiya.

João Batistaya Paapa Maimu Ekaremekî

(*Mc 1.1-8; Lc 3.1-18; Jo 1.19-28*)

3 Mîrîrî yai Jesus arentasa' tanne, João Batista nurî'ti erepamî'pî keren pona Judéia pata po. Miarî Paapa maimu ekareme'pî'tî'pî João Batistaya. ²Ta'pîiya: —Paapa yeseru yapisî pî esenumenkatî imakui'pî ayaserukon tîrumakai. Maasa pra aminke pra tamî'nawîronkon esa' pe Paapa ii'to' weiyu esepónî pî man! Tîpemonkonoyamî' pîika'tiya kupî sîrîrî —ta'pîiya.

³Mîikîrî João pî' pena Paapa maimu ekareme'nen Isaías nurî'ti eseurîma'pî. Moropai mîikîrîya imenuka'pî see warantî:

Pemonkon entaimepî'nî pî man keren po.

Taiya: “Uyepotorîkon erepamî ye'marî ton konekatî.

E'ma yarakkanmokatî to'sarî eerepanto'pe”, taiya *Is 40.3*

ta'pî Isaíasya. Mîrîrî warantî Joãoya ta'pî pemonkonyamî' ekonekato'pe Jesus Cristo erepamî rawîrî.

⁴Mîikîrî João pon wanî'pî camelo si'potî'pî pe. Moropai iworomî wanî'pî paaka pi'pî pe. Mîikîrî João ya're' wanî'pî. Moropai ito' wanî'pî kaira pe. Moropai wan wanî'pî iwuku pe. ⁵Mîrîrî yai Jerusalém po tîiko'mansenon moropai tamî'nawîronkon Judéia pata po tîiko'mansenon, moropai iren Jordão rî'pîkîrî tîiko'mansenon wî'tîpî'tî'pî João pia imaimu etai. ⁶Inkamoroya imakui'pî pe tîwe'to'kon ekaremekî'pî miarî. Moropai inkamoro yenpatakona'pî Joãoya iren Jordão ka.

⁷Mîrîrî yai Joãoya mararî pra fariseuyamî' moropai saduceuyamî' iipî era'ma'pî tîpia esenpatakoni. Inkamoro pî ta'pî Joãoya: —Amîrî'nîkon wanî nari' ikîiyamî' ye'katonkon warantî. Maasa pra imakui'pî pe awe'to'kon ayaserukon tîrumakai pra Paapa ekore'mato' yapai e'pîka'tîpai awanîkon. Tîise mîrîrî warantî awe'pîka'tîkon eserîke pra naatî. ⁸Mîrîrî ye'nen ayaserukon imakui'pî pe awe'to'kon rumakatî. Morî ayaserukon ton yapî'tî tamî'nawîronkonya ayaseru rî'pîkon rumakasa'ya'nîkon epu'to'pe. ⁹Moropai kikatî Paapaya utaruma'tîkon pepîn ipemonkono pe anna wanî ye'nen, maasa pra Abraão payanyamî' pe anna wanî kikatî. Î' pe pra rî mîrîrî taaya'nîkon manni' wanî. Maasa pra Abraão payanî'san pe Paapaya seeni' tî, miakanma e'painon ayentakon. ¹⁰A'kî, wa'ka moro man, yei ya'tîto' ton ikara kî'pî yapî. Manni' yei morî pe teperu tînen pepîn ya'tîto' ton tamî'nawîrî. Moropai mîrîrî yenumî to'ya apo' ya' aaranto'pe.

¹¹Tîise uurîya amîrî'nîkon yenpatakona sîrîrî tuna ke neken, ayaserukon imakui'pî ku'to'ya'nîkon rumakasa'ya'nîkon ekareme'nen pe. Tîise uye'ma'pî pî tiaron iipî. Mîikîrî wanî uurî yentai meruntî ke. Ipîkku pe awanî ye'nen mîikîrî pisa'sa' yewa yeukauya eserîke pra awanî, uyentai awanî ye'nen. Mîikîrîya amîrî'nîkon yenpatakona pe man ayesa'kon pe Morî Yekaton Wannî e'to'pe moropai apo' ke amîrî'nîkon yenpatakona pe man. Mîrîrî warantî ikupîiya tamî'nawîrî imakui'pî

mo'kapa kai'ma. ¹²Maasa pra mîikîrî yenya' trigo sururukato' wanî. Mîrîrî ke isururukaiya. Ipi'pî kore'tapai imenkaiya. Mîrîrî sururukasa' tîuya yara'tîiia itense' ya'. Mîrîrî pi'pîrî'pî yannukuiya moropai ipo'tîiia apo' ya' eesi'nîpî neporîton pepîn ya' —ta'pî Joãoya to' pî'.

Jesus Yenpatakona Joãoya

(Mc 1.9-11; Lc 3.21-22)

¹³Mîrîrî yai Jesus wîfî'pî Galiléia poi iren Jordão ka, João Batistaya tenpatakonato'pe kai'ma. ¹⁴Tîise Joãoya tesoru miakanma'pî ka'ne' pe. Ta'pîiia: —Uurî neken yenpatakonaya e'pai tîise uyenpatakonakî taaya mîrîrî upî' —ta'pî Joãoya.

¹⁵Tîise Jesusya imaimu yuuku'pî: —Tîwîrî mîrîrî warantî ikupî e'pai awanî. Maasa pra mîrîrî warantî ikupîya yairî itu'se Paapa e'to' yawîrî awanî. Moropai —î wani' pra man —ta'pî João Batistaya.

¹⁶Mîrîrî pe rî tenpatakonasai'ya tîpo, tuna kapai Jesus eseu'ka pe, ka' esetapuru'ka'pî. Moropai Jesusya Paapa winîpainon Morî Yekaton Wannî autî era'ma'pî tîpona waku'ka warantî. Moropai tîpona eereuta era'ma'pîiia. ¹⁷Moropai ka' poi Paapa eseurîmato' eta'pîiia. Ta'pî Paapaya: —Mîserî unmu, uwakîri pu'kuru. Kure'ne ipî' uurî atausinpa —ta'pî Paapaya.

Imakui'pî Kupî Jesusya Yu'se Makui Wani'

(Mc 1.12-13; Lc 4.1-13)

4 Mîrîrî tîpo Jesus yari'pî Morî Yekaton Wannîya keren pona Makuiya yonpato'pe kai'ma. ²Mîikîrî ko'mamî'pî miarî keren po. Asakî'ne pemonkon wei (40) moropai asakî'ne pemonkon ewaron kaisari' Jesus epîremapî'pî Paapa pî' tekkari tonpai pra. Mîrîrî tîpo Jesus wani'pî emi'ne. ³Mîrîrî tanne Makui, pemonkonyamî' yeka'nunkanen, iipî'pî iipia. Moropai ta'pîiia ipî': —Innape see Paapa Munmu pe awanî. Mîrîrî ye'nen seeni' tî' miakanmakî ayu pe —ta'pîiia Jesus pî'.

⁴Jesusa mîikîrî maimu yuuku'pî: —Paapa maimu e'menukasa' man see warantî: “Tiyu pî' neken pemonkon ko'mamî pepîn.

Tîise tamî'nawîrî î' taasa' Paapaya manni' yawîrî aako'mamî”, Dt 8.3
taasai'ya man —ta'pî Jesusya.

⁵Mîrîrî tîpo Makuiya Jesus yari'pî Jerusalém cidaderî pona. Moropai yanu'nîpî'pîiia kawînan panpî' epîremanto' yewî' neka'ta pona. ⁶Moropai ta'pîiia Jesus pî': —Innape Paapa munmu pe awanî ye'nen, arapunkî tarîpai. Maasa pra Paapa maimuya taasa' man:

“Paapaya inserîyamî' yarima
amîrî pîika'tîi to' ii'to'pe.

Inkamoroya ayapisî tenyakon ke
tî' pona a'pu pa'tîya namai”, Sl 91.11,12
taasai'ya man —ta'pî Makuiya.

⁷Jesusa imaimu yuuku'pî: —A'kî, Paapa maimu e'menukasa' man see warantî: “Ayepotorî Paapa tonpai pra e'kî”, Dt 6.16
taasa' Paapa maimuya man —ta'pî Jesusya.

⁸Moropai inî'rî Makuiya Jesus yari'pî kawînan wî' pona. Miarî si'ma tamî'nawîron patakon yenko'pîiia, morî pe pata wanî moropai ipîkku pe awanî yenko'pîiia Jesus

pia. ⁹ Moropai ta'píiya Jesus pí': —Tamí'nawírí sírírí tírúya e'painon aapia amírí pe ipíkku pe awanípa, sírírí uyapuríi awe'sekunka ya —ta'pí Makuiya.

¹⁰ Jesusya mîikírí maimu yuuku'pí. Ta'píiya Makui pí': —Uyeyaton, atarimakí uu-piapai. Maasa pra Paapa maimu e'menukasa' man see warantí:

“Ayepotorí neken Paapa yapuríkí.

Mîikírí maimu yawírí neken ako'mankí”, *Dt 6.13*

taasai'ya man —ta'pí Jesusya Makui pí'.

¹¹ Mírírí típo Makuiya Jesus rumaka'pí. Moropai inseríyamí' iipí'pí Jesus pia. Inkamoroya ipiika'tí'pí.

Jesus Esenyaka'ma Pia'tí Galiléia Po

(Mc 1.14-15; Lc 4.14-15)

¹² João Batista yarakkansa' to'ya yekare etasa' túya pe, Jesus wít'pí Galiléia pata pona. ¹³ Nazaré po aako'mamí pra awaní'pí. Tíise Cafarnaum cidaderí pona iko'manse attí'pí. Mírírí waní'pí Galiléia ku'pí ena po tíwe'sen pe. Zebulom pata po tíwe'sen pe, moropai Naftali pata pon pe nírí awaní'pí. ¹⁴ Mírírí poro attí'pí maasa pra pena attí pe man ta'pí Paapa maimu ekareme'nen profeta Isaiás nurí'tíya yawírí.

¹⁵ Miarí Zebulom pata pona

moropai Naftali pata pona

moropai iku'pí rí'píkírí pata pona

moropai iren Jordão ratai pata,

manni' pata Judeuyamí' pepín pata'se' pona a'ka erepamí kupí sírírí.

Mírírí patakón waní Galiléia pe itese'.

¹⁶ Miarí pemonkonyamí' ko'mamí ewaron ta.

Tíise inkamoroya kure'nan a'ka era'ma kupí sírírí.

Eranne' pe inkamoro ko'mamí tíisa'mantato'kon pí',

tíise kure'nan a'ka erepamí kupí sírírí to' pia *Is 9.1,2*

ta'pí Paapa maimu ekareme'nen Isaiás nurí'tíya.

¹⁷ Mírírí pata pai Jesusya Paapa maimu ekaremekí pia'tí'pí. Taapítí'píiya see warantí to' pí': —Paapa yeseru yapisí pí' esenumenkatí, imakui'pí anukupí'píkon tírumakai sírírí pata pai. Maasa pra aminke pra tamí'nawíronkon esa' pe Paapa ii'to' esepóní pí' man. Típemonkonoyamí' píika'tíiya kupí sírírí —ta'pí Jesusya pemonkonyamí' pí'.

Moro'yamí' Yapi'nenan Yanno Jesusya Asakíronkon

(Mc 1.16-20; Lc 5.1-11)

¹⁸ Mírírí yai Galiléia ku'pí rí'píkírí tuutí ye'ka pe, asakí'nankon takon yarakkíronkon moro'yamí' yapi'nenan era'ma'pí Jesusya. Tarrafa ke inkamoro waní'pí Simão, tiaron itese' Pedro. Moropai itakon André waní'pí. Moro'yamí' yapisí pí' to' waní'pí mírírí iku'pí ka. ¹⁹ Jesusya ta'pí to' pí': —Aase'níkon upíkírí ayenu-pato'peuya'níkon. Í' kai'ma upemonkono pe pemonkonyamí' kupíkonpa. Moro'yamí' yapisí'ya'níkon manni' warantí to' maakonpa —ta'píiya.

²⁰ Inkamoroya ka'ne' pe teesemi'tapai moro'yamí' yapi'to' túya'níkon rumaka'pí moropai to' wítí'pí Jesus pí'kírí.

²¹ Inírí miarí ya panpí' tuutí, tiaronkon takon yarakkíronkon nírí era'ma'pí Jesusya. Inkamoro waní'pí Zebedeu munkíyamí' pe. Tiago moropai itakon João,

inkamoro wanî'pî tîyunkon pokonpe kanau ya'. Tîtarrafarikon rumentannî'pîtî pî to' tîise Jesusya to' yanno'pî. ²²Moropai inkamoroya tîyunkon nîmî'pî moropai tîkanaukon nîmî'pî to'ya. Moropai to' wîtî'pî Jesus pîkîrî.

Itekare Ekaremekî Pinunpa Jesusya

(Lc 6.17-19)

²³Mîrîrî yai Jesus asarî'pî tamî'nawîrî Galiléia pata poro to' epereto'kon yewî' tapî'. To' yenupa pinunpa'pîiya morî itekare pî'. Tamî'nawîronkon esa' pe Paapa iipî kupî ekareme'pîtî'pîiya. Moropai pri'yawonkon pepîn yepi'tî pinunpa'pîiya tamî'nawîron to' yeparankon yapai. ²⁴Mîrîrî warantî ikupî Jesusya yekare eseta'pî tamî'nawîrî Síria pata poro. Mîrîrî ye'nen pemonkonyamî'ya tonpakon pri'ya pra tîwe'sanon enepî'pî to'ya. Tîmoronkon epunenana tamî'nawîron pî' o'ma'kon yarakkîrî tîwe'sanon moropai asakoi'kon pepîn eke'nepamî'san enepî'pî to'ya to' yepi'tîto'pe Jesusya kai'ma. Moropai inkamoro yepi'tî'pîiya tamî'nawîrî. ²⁵Arinîkon pemonkonyamî' wîtîpîtî'pî Jesus pîkîrî Galiléia pata ponkon Decápolis pata ponkon Jerusalém pata ponkon Judéia pata ponkon moropai iren Jordáo ratai ponkon wîtîpîtî'pî Jesus pia.

Wî' Po Si'ma Jesusya Itekare Ekaremekî

5 Arinîkon pemonkonyamî' era'ma tîuya pe Jesus enuku'pî wî' pona. Moropai eereuta'pî. Eereutasa' tanne inenupa'san ipemonkonoyamî' iipî'pî iipia aminke pra. ²Moropai inkamoro yenupa pia'tî'pîiya. Ta'pîiya to' pî':

Morî Pe E'nîto' Pî' Jesus Eseurîma

(Lc 6.20-23)

³—Morî pe pu'kuru mannankan î' ton pra tîwe'sanon wanî. Mannankan Paapa pia tîntîrîkon ton pra awanî epunenana.

Morî pe to' wanî maasa pra inkamoro esa' pe Paapa wanî moropai ipemonkono pe to' ko'mamî.

⁴Morî pe pu'kuru mannankan tîkaruwasenon wanî.

Imakui'pî pî' to' karau tanne, Paapaya to' pîka'tî taatausinpai to' e'to'pe.

⁵Morî pe pu'kuru mannankan moo tîwe'sanon, tiwinarî teekore'masanon pepîn wanî.

Morî pe to' wanî maasa pra sîrîrî pata tîrî Paapaya to' pata'se' ton.

⁶Morî pe pu'kuru mannankan wanî kure'ne Paapa yeseru anku'pai tîwe'sanon.

Inkamoro wanî mannankan emi'ne tîwe'sanon moropai tuna aninnîpai tîwe'sanon warantî.

Maasa pra kure'ne yairî e'pai to' wanî ye'nen.

Morî pe to' wanî maasa pra inkamoro pia Paapaya teseru ku'to'pe to'ya itîrî to' pia.

⁷Morî pe pu'kuru mannankan pemonkonyamî' sa'namanenan wanî, maasa pra to' sa'nama Paapaya.

⁸Morî pe pu'kuru mannankan imakui'pî ton pra tîwe'sanon wanî, maasa pra inkamoroya Paapa era'ma.

⁹Morî pe pu'kuru mannankan pemonkonyamî' ekore'ma'san mana'pokanenan wanî. Maasa pra inkamoro mana'pokanenan esatî to'ya Paapa munkî pe.

¹⁰Morî pe pu'kuru mannankan tîwe'taruma'tîsanon wanî.

Yairi Paapa yeseru kupi to'ya wenai to' taruma'ti to'ya.

Inkamoro awani taatausinpai maasa pra Paapa, tesa'kon pia to' ko'mami ipemonkono pe,
—ta'pi Jesusya to' pi'.

¹¹—Mori pe pu'kuru amiri'nikon wani teuren amu'tunpakon to'ya tanne. Moropai awiniki'nikon to' esurima seru'ye' pe. Moropai tu'ke imakui'pi kupi to'ya awiniki'nikon upemonkono pe awanikon wenai. ¹²Miri'ri ye'nen taatausinpai pu'kuru e'ti marari pra. Maasa pra aapia'nikon tintiri ton konekasa' Paapaya man ka' po. Miri'ri waranti niri pena amiri'nikon rawironkon Paapa maimu ekareme'nenan profetayami' nuri'san taruma'ti'pi to'ya, ataruma'tiuya'nikon manni' waranti —ta'piya.

Jesus Esurima Pan Pi' Moropai Uweiyukon Pi'

(Mc 9.50; Lc 14.34-35)

¹³Jesusya to' yenupa ko'mannipi'pi. Ta'piya: —Amiri'nikon yeseru wani pan waranti mori pe pemonkonyami' pika'titon pe. Tiise inimira pan enasa' ya, mori pe awani pepin. Ipo'mira awani. Pan pe awani pepin. Moropai miri'ri wani i' pe pra ri. Moropai miri'ri papo to'ya poro pona pemonkonyami'ya miri'ri yaki'tapapiti tuutikon kaisari.

¹⁴Moropai tiaron ekaremeki'piya. Ta'piya: —Amiri'nikon yeseru wani pata weiyu waranti tamina'wironkon nera'maton pe. A'ki, cidade konekasa' wi' po tiwe'sen era'ma tamina'wironkonya e'painon. Teesera'masen pepin eena eserike pra awani, kawine tiwani ye'nen aronne eesera'ma ko'mannipi. ¹⁵Moropai aniya tikuma'tu yawittanipi pepin e'painon waikira'pi yo'koi itiripa. Tiise yawittanipiya itaponse' pe tinkoneka'pi pona itiripa. Tamina'wironkon witi ta tiwe'sananya era'mato'pe to' weiyu'mato'peiya. ¹⁶Miri'ri waranti niri amiri'nikon yeseru e'pai awani aweiyukon waranti. Tiaronkonya ayeserukon era'mato'pe mori pe pu'kuru. Moropai miri'ri ayeserukon wenai inkamoroya niri Paapa ka' pon yapurito'pe —ta'piya.

Jesus Esurima Moises Nuri'tiya Yenupanto' Pi'

¹⁷Iniri'ri Jesus esurima'pi. Ta'piya: —Moises nuri'tiya ayenupato'kon moropai penaronkon Paapa maimu ekareme'nenan profetayami' nuri'tiya ayenupato'kon yareti'kai uui'sa' kai'ma kisenumenkat. Miri'ri yareti'kai uui'sa' pra wai. Tiise uui'pi i' taato'pe awani ekareme'se api'nikon. Moropai miri'ri unkupi ekareme'sai'ya yawiri iku'to'peuya uui'pi. ¹⁸Maasa yairon pi' tauya etati. Ka' moropai pata atareti'ka pikiri, Moisesya yenupanto' atareti'ka pepin. Tiise tamina'wiri aako'mami itonpa emo'ka pepin. Tiise tamina'wiri taasai'ya yawiri awekupi e'to' yawiri tamina'wiron atareti'ka pikiri. ¹⁹Tiise aniya Moisesya yenupanto' yawiri ikupi tanne tiise tiwin mirikki ipureme'sai'ya ya, moropai miri'ri ke tiaron yenupaiya ya, ikupi tiuya manni' waranti. Paapa pia miiki'ri wani tiaronkon ipemonkonoyami' ma're awani. Tiise aniya Moisesya yenupanto' yawiri pu'kuru ikupi ya moropai miri'ri ke tiaronkon yenupaiya ya innape kupi tiuya manni' waranti, miiki'ri wani ipikku pe pu'kuru Paapa pia, tiaronkon ipemonkonoyami' yentai. ²⁰Maasa pra tauya siriri api'nikon. Mori ayeserukon awani ya, manni'kan Moises nuri'tiya yenupanto' pi' yenupatonkon yeseru kaisari moropai fariseuyami' yeseru kaisari, ipemonkono pe aako'mamikon

pepîn Paapa pia. Tîise morî panpî' to' yeseru yentai ayeserukon e'pai awanî aako'mamîkonpa Paapa pia ipemonkono pe —ta'pî Jesusya to' pî'.

Jesus Eseurîma Esewanmîrînto' Pî'

²¹ Jesusya ta'pî: —Pena atamokon rî'san pî' î' ta'pî epu'tî pî' naatî? Ta'pî see warantî: “Pemonkon kî'wî'tî. Anî'ya pemonkon wîisa' ya mîikîrî yarî e'pai awanî ipîkku tîwe'sen juiz pia”. *Êx 20.13; Dt 5.17*

²² Tîise uuriya taa sîrîrî apî'nîkon. Anî' ekore'masa' ya tonpa yarakkîrî mîikîrî yarî to'ya e'pai awanî ipîkku pe tîwe'sen juiz pia. Moropai anî'ya taa ya tonpa winîkî “î' epu'nen pepîn amîrî”, taiya ya ipî', mîikîrî yarî to'ya ipîkku pe tîwe'sanon to' yepurukon pia itaruma'tîto'pe to'ya. Moropai anî'ya tonpa esatî ya, “Imakui'pî amîrî, pakko”, taiya ya, nari' pe awanî. Tîwarî e'pai awanî mîikîrî yenumî Paapaya namai apo' ya' aaranto'pe.

²³ Mîrîrî ye'nen Paapa yapurî pe antîrî tîriya yai tîise awenpenata ayonpa awinîkî ekore'ma'pî moro awanî pî'. ²⁴ Mîrîrî tanne, moro antîrî nîmîkî moropai atîkî e'mai' pe ayonpa pia. Yarakkîrî ayeseru konekata. Moropai tamî'nawîrî morî pe teekonekai enna'pokî Paapa yapurî pe antîrî tîrîpa.

²⁵ Mîrîrî warantî ayeyatonya ayarî ya juiz pia, ka'ne' pe ayeserukon konekatî ayeyaton yarakkîrî apî' eeseurîma rawîrî. Mîrîrî kupîya pra awanî ya, ayariya ipîkku pe tîwe'sen pia. Moropai mîikîrî juizya amîrî rumaka surara yenya'. Moropai mîikîrîya ayarakkamo atarakkannîto' ta. ²⁶ Tauya sîrîrî apî' mîrîrî atarakkannîto' tapai eepa'ka pepîn ka'ne' pe. Tamî'nawîrî mîrîrî ankupî'pî ye'maya pîkîrî aako'mamî —ta'pî Jesusya.

Jesus Eseurîma Imakui'pî Pe Uno'pîkon Tîrumakai Tiaron Yarakkîrî E'nîto' Pî'

²⁷ —Î' taasa' to'ya epu'tî pî' naatî.

“Tîno'pî ke si'ma wîri'sanyamî' yarakkîrî tîwe'se pra e'tî. Moropai tînyo ke si'ma tiaron warayo' yarakkîrî tîwe'se pra e'tî”. *Êx 20.14; Dt 5.18*

²⁸ Tîise uuriya taa sîrîrî apî'nîkon anî'ya wîri' era'ma ya, moropai yarakkîrî e'pai tîwanî pî' eesenumenka ya, yarakkîrî mîikîrî e'sa' mîrîrî tewan ya'. ²⁹ Mîrîrî ye'nen wîri' era'maya ya ayenu meruntî winon ke imakui'pî kupîya emapu'tîya. Mîrîrî namai imo'kakî, yenunkî imakui'pî kupîya namai. Maasa pra asakî'ne ayenu tîise, imakui'pî ku'sa'ya ya, attî apo' ya' ankupî'pî wenai. Mîrîrî ye'nen morî pe panpî' awanî itenu pra aako'mamî ya imakui'pî tîku'se pra. ³⁰ Moropai ayenya meruntî winonya imakui'pî kupîya emapu'tî ya, mîrîrî merenkî'kî moropai yenunkî imakui'pî kupîya namai. Maasa pra ayenya merenkî'sa'ya ya, aako'mamî enen ipatîkarî. Mîrîrî wanî morî pe panpî', asakî'ne ayenya tîise apo' ya' attî yentai —ta'pî Jesusya.

Imakui'pî Pe Awani

Tîno'pî Rumaka Pî' Teesenumenkasen Pia

(Mt 19.9; Mc 10.11-12; Lc 16.18)

³¹ —Taasa' to'ya man nîrî see warantî:

“Anî'ya tîno'pî rumaka ya, irumaka tîuya kaaretarî tîriya e'pai awanî iipia”, *Dt 24.1* taa to'ya. ³² Tîise uuriya taa sîrîrî apî'nîkon, anî'ya tîno'pî rumaka ya tiaron warayo' yarakkîrî awe'sa' pra tîise, mîikîrîya imakui'pî kupî tîno'pîya emapu'tî mîrîrî. Maasa

pra tiaron warayo' yarakkîrî awanî emapu'tiîya aaniyotasa' ya. Moropai manni' warayo' yarakkîrî awanî manni'ya nîrî imakui'pî kupî —ta'pî Jesusya.

Seru' Pe Unkupikon Ton Pepîn Pî'

Eseurîman E'pai Pra Awanî

³³ —Epu'nenan nîrî amîrî'nîkon pena atamokon nurî'tî pî' î' kai'ma ta'pî. “Î' taasa'ya'nîkon ya Paapa pî', ta'pîya'nîkon yawîrî iku'tî, seru'ye' pe tîwe'se pra”, *Lv 19.12; Nm 30.2*

taa to'ya. ³⁴ Tîise uuriya taa sîrîrî apî'nîkon. Amîrî'nîkon esenumenka see warantî. Paapa winîkîi pra tauya ya, î' wani' awanî pepîn î' ta'pîyua yawîrî pra ikupîyua, taaya'nîkon. Tîise ka' winîkîi teeseurîmai pra e'tî. Maasa pra Paapa yaponse' pe awanî mîrîrî mîto'pe. ³⁵ Moropai pata winîkîi tîkai pra e'tî. Maasa pra Paapa puu yaponse' pe awanî mîrîrî mîto'pe. Moropai Jerusalém cidaderî winîkîi tîkai pra e'tî. Maasa pra Paapa pata'se' pe awanî mîrîrî mîto'pe. ³⁶ Moropai apu'pai winîkîi tîkai pra e'tî. Maasa pra apu'pai si'po miakanmaya pepîn e'painon aimutun pe awe'to'pe. Moropai aimutun miakanmaya pepîn îrikkutun pe awe'to'pe. ³⁷ Mîrîrî ye'nen î' winîkîi takai pra e'tî, innape amaimukon wanî ekaremekikonpa. Tîise amaimukon e'pai awanî see warantî: Inna, kaane, kai'ma. Maasa pra tu'kan î' taato'ya'nîkon amaimukon wanî makui winîpai tui'sen pe.

Tiaron Pî' Ese'man E'pai Pra Awanî

(Lc 6.29-30)

³⁸ Jesusya ta'pî: —Î' ta'pî to'ya epu'nenan amîrî'nîkon: “Anî'ya ayenu pona apa'tî ya, mîikîrî ayenu yai apa'tîtîponya tîmoron epu'tî e'pai awanî akaisarî. Moropai mîrîrî warantî aye pona apa'tîtîponya tîmoron epu'tî e'pai awanî akaisarî aye'mapa”, *Êx 21.24; Lv 24.20; Dt 19.21*

taa Moisés nurî'tîya yenupanto'. ³⁹ Tîise uuriya taa sîrîrî apî'nîkon, amîrî winîkîi imakui'pî ku'nen pî' teese'mai pra e'kî. Anî'ya ayenpata pona apa'tî ya, iratai winî era'tîkî apa'tîto'peiya. ⁴⁰ Moropai anî'ya ayarî ya ipîkku tîwe'sen juiz pia apon ke ye'mapa, tîwî apon mo'kaiya. Tîwî aya'san nîrî yariya î' rî kî'kupîi mîikîrî yarakkîrî. ⁴¹ Moropai anî'ya taa ya apî: “Uyemanne yaakî aminke pu'kuru pra tiwin quilómetro kaisarî”, taiya ya, itîipai pra awanî tanne, tîise yaakî asakî'ne quilómetros kaisarî yariya e'pai awanî, tu'se awanî'pî yentai. ⁴² Moropai anî' erepamî ya aapia î' rî esa'se. Mîikîrî pia inesatî'pî tîkî. Moropai anî' erepamî ya aapia tîniru esa'se, a'noko'pî pe era'makî tîwî tîku'se pra —ta'pî Jesusya.

Uyeyatonkon Pe Tîwe'sen Sa'nama E'pai Awanî

(Lc 6.27-28,32-36)

⁴³ —Î' ta'pî to'ya epu'nenan amîrî'nîkon: “Ayonpa awakîrîkon pu'kuru sa'nama e'pai awanî. Moropai ayeyaton ku'tî ayewanma pe”, *Lv 19.18*

taa to'ya. ⁴⁴ Tîise uuriya taa sîrîrî apî'nîkon, anî' ayeyatonkon pe tîwe'sen wanî ya, mîikîrî sa'namatî kure'ne. Moropai epîrematî mîikîrî ataruma'tînenkon pona. ⁴⁵ Mîrîrî warantî ikupîya'nîkon ya, ayunkon ka' pon munkîyamî' pe awanîkonpa. Maasa pra mîikîrîya tamî'nawîronkon ton pe wei tîrî, morîkon ton pe moropai

imakui'san ton pe. Mîikîrîya kono' tîrî, morî ku'nenan ton pe moropai imakui'pî ku'nenan ton pe. ⁴⁶Tîise amîrî'nîkonya awakîrikon neken ayonpakon sa'nama ya tiaronkon tîsa'namai pra. Tîise î' ton pe mîrîrî warantî si'ma “Paapa winîpainon yapisîyua”, kai'ma eesenumenkakon? A'kî, mîrîrî warantî nîrî imakui'sanya, tîniru yapisî pî' teesenyaka'masanonya ikupî. ⁴⁷Moropai eeseurîmakon ya awakîrikon neken ayonpakon yarakkîrî, tiaronkon yarakkîrî teeseurîmai pra, î' pe pra rî awanî. Mîrîrî warantî Paapa epu'nenan pepînya nîrî ikupî. ⁴⁸Mîrîrî ye'nen yairî pu'kuru e'tî e'to' yawîrî. Yairî pu'kuru ayunkon Paapa, ka' pon awanî manni' warantî awanîkonpa —ta'pî Jesusya.

Tîwe'taruma'tîsanon Pia Untîrîkon Pî' Eeseurîma

6 Jesusya taa ko'mannîpî: —Aka! tîwarî panpî' e'tî Paapa yapurî yeseru pî'. Tiaronkonya ayera'mato'kon pe pra neken. Mîrîrî warantî ikupîya'nîkon ya, Paapa, ayunkon ka' pon nîrîrî, iwinîpainon yapisîya'nîkon pepîn.

²Mîrîrî ye'nen anî tîwe'taruma'tîsen pia î' rî tîsa'ya'nîkon ya, “Mîrîrî kin tîrî pî' wai koo iipia rî”, kîkatî, manni'kan seru'ye' pe teesenku'tîsanonya ikupî warantî pra. Maasa pra inkamoroya iku'pîtî Judeuyamî' epere'to'kon yewî'kon kaisarî. Moropai pemonkonyamî' wîtîto'kon, e'makon kaisarî pemonkonyamî'ya tapurîto'kon pe kai'ma. Ayenku'tîuya'nîkon pepîn, maasa Paapa winîpainon yapisî to'ya pepîn. Maasa pra aasîrî pemonkonyamî' piapai yapisî'pî to'ya. ³Tîise amîrîya î' rî tîrî ya, tîwe'taruma'tîsen pia itîikî ama' pe, anî ayonpa pî' teekareme'se pra, î' ku'sa'ya epu'tîiya namai. ⁴Mîrîrî antîrî'pî epu'tî anî'ya e'pai pra man. Tîise ayun, tamî'nawîron era'maneya î' ku'sa'ya era'ma. Mîrîrî wenai aapia tîntîrî tîrîiya.

Jesusya Yenupan Epîremanto' Pî'

(Lc 11.2-4)

⁵—Eepîremakon ya, manni'kan seru'ye' pe tîwe'sananya ikupî warantî kî'ku'tîi. Maasa pra inkamoro epîremapîtî Judeuyamî' epere'to'kon yewî'kon tapi' satippe si'ma. Moropai to' epîremapîtî e'makon, pemonkonyamî' wîtîto', e'makon era'tîto'kon ta pî' si'ma. Tamî'nawîronkon pemonkonyamî'ya tera'mato'kon pe kai'ma, mîrîrî kupî to'ya. Ayenku'tîuya'nîkon pepîn. Inkamoroya tamî'nawîrî tînapisîkon yapisî'pî pemonkonyamî' winîpai, Paapa winîpai î' yapisî to'ya pepîn. ⁶Tîise mîrîrî warantî pra amîrî'nîkonya ikupî e'pai man. Eepîremakon ya, ayewî'kon ta ewontî. Moropai ayewî'kon mana'ta yarakkantî, anî'ya ayera'makon namai. Moropai epîrematî, manni' anî' nera'ma pepîn, Paapa pî'. Moropai mîikîrî tamî'nawîrî î' konekaya'nîkon era'maneya tîntîrî tîrî aapia'nîkon.

⁷Eepîremato'kon yai, eepîremakon ya, se' tapairî mai tinna'popî'se pra e'tî, manni'kan Paapa epu'nenan pepînya ikupî manni' warantî. Maasa pra inkamoro epîrema kusan pe tiwinan mana'popî'pî to' ko'mamî. Mîrîrî warantî neken Paapaya teepîremanto'kon eta kai'ma to' esenumenka. ⁸Mîrîrî ye'nen tauya sîrîrî, inkamoro warantî pra e'tî. Maasa pra Paapa ayunkonya tamî'nawîron î' itu'se awe'to'kon epu'tî pî' man, maasa esatîya'nîkon rawîrî epu'tî pî' man. ⁹Mîrîrî ye'nen tauya sîrîrî, epîrematî see warantî:

“Paapa anna yunkon, amîrî ka' po tîiko'mansen.

Tamî'nawîronkonya morî pe pu'kuru amîrî wanî epu'tî yu'se wai.

¹⁰Amîrî wanî tamî'nawîronkon esa' pe.

Asi'kî anna pia, anna esa' pe awanîpa.

Itu'se awe'to' yawîrî ikupî annaya yu'se wai, tarîni' sîrîrî non pona, morî pe pu'kuru ka' po awanî manni' warantî.

¹¹ Sîrîrîpe itu'se anna e'to' tîkî, anna yekkari ton.

Itîkî anna pia î' ton pra anna wanî namai, Paapa.

¹² Moropai Paapa, anna nîkupî'pî imakui'pî awinîkîi iku'kî aawanmîra, anna wanmîra tamî'nawîronkon nîkupî'pî imakui'pî anna winîkîi kupî annaya warantî.

¹³ Moropai anna pîika'tîkî, imakui'pî ena namai anna yentai.

Moropai Makui mo'kakî anna piapai, Paapa.

Maasa pra amîrî wanî anna esa' pe.

Merutî ke amîrî wanî tamî'nawîronkon yentai ipatîkarî.

Morî pe aako'mamî ikî'pî ton pra.

Mîrîrî warantî awanî pe man".

Sîrîrî warantî epîrematî —ta'pî Jesusya.

¹⁴—A'kî, tauya sîrîrî apî'nîkon. Anî'kan nîkupî'pî imakui'pî awinîkîi'nîkon kupîya'nîkon ya aawanmîra'nîkon, Paapa ka' ponya nîrî tîwanmîra ikupî, imakui'pî ankupî'pikon. ¹⁵ Tîise aawanmîra'nîkon imakui'pî to' nîkupî'pî kupîya'nîkon pra awanî ya, mîrîrî warantî nîrî Ayunkonya ankupî'pikon imakui'pî kupî pepîn tîwanmîra.

Yekkari Wanî Tonpai Pra Epîreman Pî'

Jesus Eseurîma

¹⁶ Moropai ayekkarikon tonpai pra eepîremakon ya, yairî ma're ayenpatakon tîku'se pra e'tî, manni'kan teesenku'tisanonya ikupî manni' warantî. A'kî inkamoroya mîrîrî warantî ikupî maasa pra tamî'nawîronkonya tekkarikon tonpai pra teepîremakon era'mato'pe kai'ma. Ayenku'tûya'nîkon pepîn, aasîrî tamî'nawîronkon pemonkonyamî' tera'matîpono'san winîpai yapisî'pî to'ya. Inî' panpî' yapisî' to'ya pepîn Paapa piapai. ¹⁷ Tîise amîrî'nîkon epîrema ya, ayekkarikon tonpai pra, ayenpatakon ronatî. Moropai apu'paikon yakinatî, ¹⁸ tiaronkonya ayekkarikon tonpai pra eepîremakon epu'tî namai. Tîise Ayunkon neken, Paapa anî' nera'ma pepînya ayepu'tikon ayekkarikon tonpai pra eepîremakon. Moropai mîikîrîya, ama' pe î' kupîya'nîkon era'manenya tîntîrî tîrî aapia'nîkon.

Uyemannekon Pî' Jesus Eseurîma

(Lc 12.33-34, 11.34-36, 16.13, 12.22-31)

¹⁹ Moropai ta'pîiya: —Tarî non po ipîkku pe awanîkon pî' teesenumenkai pra e'tî. Maasa pra tarî mîrîrî ayemannekon, aponkon yaku o'ma'konya. Moropai tarî ama'ye'konya ayama'runpakon. ²⁰ Mîrîrî warantî awanî namai, ayemannekon ton konekaya'nîkon yuwatî ka' po. Miarî o'ma'ya aponkon yaku pepîn. Miarî ayemannekon karau pepîn, aataretî'ka pepîn. Moropai miarî ama'ye'konya ayama'runpakon pepîn. ²¹ Miarî ikonekatî, maasa pra o'non pata po ayemannekon konekasa'ya'nîkon ya, manni' pata eesenumenkato'kon wanî aako'mamîkon pî' —ta'pî Jesusya.

²² Jesusya ta'pî: —A'kî, î' kai'ma esenumenkan wenai yairî, yairî pra uyeserukon wanî epu'tî, u'kuma'tuya itu'na uweiyu'makon warantî. Yairî esenumenkan ya, anne'

pe pra si'ma esenku'tîn pepîn. ²³ Tîise yairî pra esenumenkan ya, anne' pe e'nî ye'nen, esenku'tîn mîrîrî. Mîrîrî ye'nen uuwarîrî'nîkon esenku'tînsa' ya, kure'ne pu'kuru esenku'tînsa' mîrîrî, ewaron ta e'nî warantî.

²⁴ Moropai inî'rî ta'pî Jesusya: —Anî' wanî eserîke pra man, asakî'ne tîkaraiwarî ke. Maasa pra tiaron yapurîiya morî pe tiaron yentai. Moropai tiaron mu'tunpaiya tiaron maimu yawîrî awanî. Tîise tiaron pînamaiya pepîn. Mîrîrî warantî Paapa poitîrî pe e'nî eserîke pra man, inî' panpî' tîniru yu'se eseka'nunkan ya —ta'pî Jesusya.

Tarî Ko'mannîto' Pî' Esenenmenkanto'

²⁵ —Mîrîrî ye'nen tauya sîrîrî apî'nîkon, ayekkarikon ton pra awanî pî' teesenumenkai pra e'tî, moropai awukukon ton pra awanî pî'. Moropai aponkon ton pra awanî pî' kîsenumenkati. Maasa pra tauya sîrîrî apî'nîkon, ipîkku pe panpî' Paapa nîrîrî'pî uuko'mannîto'kon wanî uyekkarikon yentai. Moropai intîrî'pî uyesa'kon wanî ipîkku pe panpî' uponkon yentai. „Manni' ipîkku pe tîwe'sen tîsai'ya ya, ima're tîrîiya nîrî.” ²⁶ Maasa esenumenkati toronyamî' pî'. To' esenyaka'ma pepîn tekkarikon ton pîmî pî'. Moropai tekkarikon mo'ka pî' to' esenyaka'ma pepîn. Moropai tekkarikon yewî' ton koneka to'ya pepîn. Tîise Ayunkonya inkamoro ko'mannîpî mîrîrî. To' ya're' ton tîrîiya. Amîrî'nîkon kanan? Î' kai'ma eesenumenkakon? Inkamoro toronyamî' ko'mannîpî tîuya yentai aako'mannîpîkon Paapaya, maasa pra toronyamî' yentai awanîkon ye'nen. ²⁷ Mîrîrî warantî teesenumenka wenai anî'ya inî' panpî' tîiko'manto' ton kupî pepîn tarî non po. Mîrîrî ye'nen kîsenumenkati mîrîrî pî'.

²⁸ Tîise î' ton pe aponkon ton pra awanî pî' eesenumenkakon mîrîrî? Maasa esenumenkati parî' yari'ku, kono' waiyi keren pon pî'. To' esenyaka'ma pepîn mîrîrî eporîpa moropai tîponkon ton si'pîmî to'ya pepîn. ²⁹ Tîise tauya sîrîrî apî'nîkon, to' yari'kukon wanî morî pe pu'kuru. To' warantî anî' epontî pepîn. Teuren Salomão nurî'tî ipîkku pe tîwe'sen epontî morî tîpon ya'. Teuren tîise to' warantî awanî pepîn. ³⁰ Paapaya parî' keren pon yari'kutannîpî. Tîise manni' parî' ko'mamî pepîn kure'ne. Sîrîrîpe eesera'ma moropai penane awa'pi'ta. Mîrîrî kupî tîuya yentai pu'kuru Paapaya amîrî'nîkon epontî morî pe awanîkonpa. Î' ton pe mararî mîrîkkî innape ikupîya'nîkon mîrîrî?

³¹ Mîrîrî ye'nen tauya sîrîrî, mîrîrî aako'manto'kon pî' teesenumenkai pra e'tî. Kîkatî aawarîrî'nîkon: “O'non pata uya're' ton moropai uwuku ton moropai upon ton eporîuya e'painon?” kîkatî. ³² Manni'kan Paapa epu'nenan pepînya mîrîrî warantî taa ko'mannîpî maasa pra itu'se tîwe'to'kon pî' to' esenumenka kure'ne. Mîrîrî warantî pra amîrî'nîkon e'pai awanî. Maasa pra ayunkon Paapa ka' ponya tamî'nawîrî î' itu'se awe'to'kon epu'tî pî' man. ³³ Tîise e'mai' pe Paapa yenya' eturumakati, ayepotorîkon pe awe'to'pe. Moropai î' itu'se Paapa e'to' yawîrî iku'tî. Mîrîrî kupîya'nîkon ya, tamî'nawîrî manni' itu'se awe'to'kon tîrîiya aapia'nîkon. ³⁴ Mîrîrî ye'nen penanan wei pî' teesenumenkai pra e'tî. Tîise sîrîrîpan pî' neken esenumenkati. Maasa pra penanan weiyu yainon ton moro man. Moropai wei kaisarî moro man mîrîrî weiyu yainon ton. Mîrîrî ye'nen eerepamî rawîrî kîsenumenkati mîrîrî pî' —ta'pî Jesusya.

Tiaronkon Pî Atako'menkan Namai, Taa Jesusya

(Lc 6.37-38,41-42)

7 Jesusya ta'pî: —Tiaronkon nîkupî'pî pî taatako'menkai pra e'tî, anî atako'menka namai ankupî'pikon pî. ²Maasa pra tiaronkon pî aatako'menkakon warantî tiaron atako'menka apî'nîkon. Tiaronkon pî ankupî'pikon warantî ikupîiya apî'nîkon. ³Moropai ta'pîiya inîrî: —Î' wani' awanî ye'nen kin ayonpa nîkupî'pî, iteseru era'maya mîrîrî morî pe, ayeseru itentai ankupî'pî nura tera'mai pra. ⁴Tîise î' ton pe mîrîrî warantî taaya ayonpa pî. “Maasa ayenu yawon mo'kato'peuya”, taaya si'mîrîkkî pe tîwe'sen pî. Tîise î' wani' awanî ye'nen kure'nan yei warantî tîwe'sen ayenu ya' era'maya pepîn? ⁵Amîrî'nîkon seru'ye'kon teesenku'tisanon aawarîrî'nîkon. E'mai' pe ayeserukon era'matî, ikonekatî morî pe. Mîrîrî ayeseru tîkonekai ayonpa yeseru konekai attîpa.

⁶Moropai ta'pîiya: —Paapa maimu etatîponkon tîise innape iku'nenan pepîn, inkamoro ye'ka pî kîsekareme'tî. Inkamoro wanî sokoro' pe arinmarakayamî' warantî. Mîrîrî yu'se pra tîwanîkon wenai awinîkîi'nîkon to' ekore'ma. Moropai morî epe'ke pe tîwe'sen diamante itese' yenumî e'pai pra awanî porcoyamî' kore'ta. Maasa pra inkamoroya yaki'tapapîti. Mîrîrî warantî inkamoro Paapa maimu yu'sankon pepîn pemonkonyamî' wanî porcoyamî' warantî —ta'pî Jesusya.

Paapa Pî Esa'to' Pî Jesus Eseurîma

(Lc 11.9-13)

⁷—Tîise tauya sîrîrî apî'nîkon esatî pî ako'mantî teeseta'kai pra, moropai yapisîya'nîkon. Moropai yuwa pî aako'mantî moropai eporîya'nîkon. Moropai mana'ta pa'tî pî ako'mantî moropai wîtî esa'ya yarakkanmoka. ⁸Maasa pra tamî'nawîronkon esa'nenanya tînesatî'pikon yapisî. Moropai yuwanenanya tînuwakon eporî. Moropai mana'ta pa'tînen pia mana'ta atarakkanmoka.

⁹A'kî, anmukukonya tiyu ton esatî ya apî'nîkon, inesatî'pî pepîn tî tîrîya'nîkon e'painon iipia, ikei esa'sai'ya tanne? ¹⁰Moropai tiyo' ton moro' esa'sai'ya tanne, inesatî'pî pepîn ikîi tîrîya'nîkon pepîn iipia? Kaane, inesatî'pî tîrîya'nîkon e'painon. ¹¹Amîrî'nîkon wanî imakui'pî ku'nenan pe teuren. Tîise anmukukon pia morî tîfînenan amîrî'nîkon, imakui'pî tîfînenan pepîn. Mîrîrî morî tîrîya'nîkon manni' yentai, Paapa ka' ponya manni'kan tîpî esa'nenan pia morî tîrî —ta'pî Jesusya.

¹²—Mîrîrî ye'nen tiaronkon yarakkîrî morî ku'tî, inkamoroya nîrî morî kupî yu'se awanîkon yawîrî. Mîrîrî warantî iku'to'pe Moisés nurî'tîya yenupanto' wanî mîrîrî. Moropai penaronkon Paapa maimu ekareme'nenan profetayamî'ya yenupanto' wanî mîrîrî.

Asakî'nan E'ma

(Lc 13.24)

¹³Moropai ta'pî Jesusya: —E'ta'ka mana'ta yai ewontî. Maasa pra awene' mana'ta moropai awene' e'ma, mîrîrî wanî ataka'manto' ya' yaaton pe. Mîrîrî wanî sa'me pra. Mîrîrî ye'nen tu'kankon pemonkonyamî' esenku'tîsa' wîtî mîrîrî ataka'manto' ya'. ¹⁴Tîise mana'ta e'ta'ka tauya manni' moropai e'ma siiruru mîrîrî wanî yaaton pe ipatîkarî ko'mannîto' pata pona. Mîrîrî wanî sa'me. Mîrîrî ye'nen tu'kankon pepîn pemonkonyamî' wîtî mîrîrî e'ma taawîrî —ta'pî Jesusya.

Seru'ye'kon Profetayamî'

(Lc 6.43-44)

¹⁵ Moropai Jesusya ta'pî: —Tîwarî panpî' e'tî seru'ye' pe yenuptonkon pî'. Inkamoro iipî Paapa pemonkonoyamî' yenku'tîi innape tîmaimukon wanî kai'ma to' e'to'pe. Tîise mîrîrî to' yeseru to' nîkupî wanî kaikusiyamî' yeseru warantî nari uuri'nîkon pia. ¹⁶ Mîrîrî ye'nen amîrî'nîkonya epu'tî to' nîkupî wenai. Maasa sîrîrî epu'tî —ta'pîiya. —Mî'nî ye' epeta pepîn e'painon uva pe. Moropai figo pe mî'nî ye' epeta pepîn e'painon. ¹⁷ Tîise tamî'nawîron yei morîya morî pe teperu tîrî. Moropai yei pakkori'tasa'ya teperu tîrî imakui'pî pe. ¹⁸ Mîrîrî ye'nen yei morîya imakui'pî pe teperu tîrî pepîn. Moropai yei pakkori'tasa'ya morî pe teperu tîrî pepîn. ¹⁹ Mîrîrî ye'nen tamî'nawîrî yei morî pe pra teperu tîinen ya'tî to'ya. Moropai mîrîrî yenumî apo' ya' aaranto'pe. ²⁰ Mîrîrî warantî inkamoro seru'ye' pe tîwe'sanon yeseru epu'tîya'nîkon î' to' nîkupî wenai. Mîrîrî warantî to' epu'tîya'nîkon —ta'pî Jesusya.

Anî' Ewomî Pe Nai Paapa Pia

(Lc 13.25-27)

²¹ Ta'pî Jesusya: —Tamî'nawîronkonya taa kupî sîrîrî upî': “Anna yepotorî”, taa to'ya. Tîise tamî'nawîrî inkamoro mîrîrî taatîpono'san wîtî pepîn Paapa pia. Tîise manni'kan neken î' itu'se uyun Paapa e'to' manni' yawîrî ikonekanenan, inkamoro neken wîtî iipia, ipemonkono pe. ²² Î' pensa mîrîrî taa to'ya weiyu erepamî yai, tu'kankon pemonkonyamî'ya taa kupî sîrîrî. “Anna yepotorî, anna eseurîma'pî Paapa maimu ekaremekî pî' ayese' wenai tiaronkon pî'. Moropai amîrî anna yepotorî ese' pî' pemonkonyamî' ya' ewomî'san imariwa'yamî' yempa'ka'pî annaya tu'ke. Moropai tu'ke ite'ka anî' nîkupî eserîkan pepîn ku'pî'tî'pî annaya ayese' pî'”, taa to'ya kupî sîrîrî. ²³ Inkamoro maimu yuukuuya kupî sîrîrî see warantî: “Anî'kan pe awanîkon epu'tîuya pra wai. Atarimatî uupiapai. Umaimu yu'nenan pepîn amîrî'nîkon. Imakui'pî kupî pî' tîiko'mansenon amîrî'nîkon”, tauya to' pî' —ta'pî Jesusya.

Asakî'nankonya Tewî'kon Koneka

(Lc 6.47-49)

²⁴ Tamî'nawîrî mîrîrî taa yaretî'ka tîuya pe, Jesusya ta'pî: —Mîrîrî ye'nen o'non ye'ka pe umaimu etanen neken pepîn tîise iku'nen wanî? Mîîkîrî wanî epu'nen pe pu'kuru. Awanî manni' warayo' epu'nen pe tîwe'sen warantî. Mîîkîrîya tewî' ton koneka'pî sa'man po eesenumî namai. ²⁵ Tewî' konekasai'ya tanne, kono' rena'pî mararî pra. Tuna kuma'pî kure'ne ipona eerepamî'pî. Moropai a'situn erepamî'pî ipona yenumîpa kai'ma. Tîise yenumîiya pra awanî maasa pra sa'man pona ikonekasa' pe awanî ye'nen.

²⁶ Tîise manni' umaimu etanen tîise iku'nen pepîn pemonkon wanî, manni' yairî pra teesenumenkasen warantî. Yairî pra teesenumenka ye'nen, tewî' ton koneka'pîiya sa'man pepîn kasapan pona. ²⁷ Tewî' konekasai'ya tanne, kono' rena'pî mararî pra. Tuna kuma'pî kure'ne ipona. Moropai a'situn erepamî'pî meruntî ke ipona. Aapîtato' ton pra awanî ye'nen yenumî'pîiya tamî'nawîrî. Î' e'nîmî pra awanî'pî —ta'pî Jesusya.

Meruntî Ke Jesus Maimu Wanî

²⁸ Mîrîrî warantî teeseurîmato' yaretî'ka Jesusya tanne tu'kankon pemonkonyamî esenumenka'pî mararî pra teesewankono'mai tenupatoi'ya'nîkon pî'. ²⁹ Maasa pra mîikîrî yeseru era'ma'pî to'ya Moisés nurî'tîya yenupanto' pî' yenupatonkon warantî pra. Tîise epu'nen pe tenupatoi'ya'nîkon epu'tî'pî to'ya, meruntî ke tîwe'to' ke tenu-paiya'nîkon epu'tî'pî to'ya.

Jesusya Ereki'pan Warayo' Yepi'tî

(Mc 1.40-45; Lc 5.12-16)

8 Mîrîrî tîpo Jesus autî'pî wî' poi. Moropai arinîkon pemonkonyamî wî'tî'pî ipîkîrî. ² Mîrîrî ya pri'ya pra tîwe'sen e'rennuku'pî iipia. Mîikîrî sa'ne wanî'pî paran, ere' pî' tîwe'sen pe. Moropai mîikîrî e'sekunka'pî Jesus rawîrî. Mîikîrîya ta'pî Jesus pî': —Yepi'tîton amîrî, Uyepotorî. Uurî anepi'tîpai awanî ya, uyepi'tîkî —ta'pîiya.

³ Mîrîrî taiya ye'nen, Jesusya tenya kainumî'pî yapîpa kai'ma. Moropai ta'pî Jesusya ipî': —Inna, esepi'tîn pî' nai. Mîrîrî taa Jesusya pe rî, eesepi'tî'pî. Inî'rî ere' ton pra eena'pî. ⁴ Mîikîrî pî' ta'pî Jesusya: —A'kî, esepi'tîn pî' nai tîise anî' pî' eesepi'tîsa' kîsekaremekîi —ta'pîiya. —Tîise atîkî teepîremasen pia î' kai'ma amîrî esepi'tîsa' era'mato'peiya iipia matîi. Moropai mîrîrî tîpo, Moisés nurî'tîya yenupanto' yawîrî teepîremasen pia antîrî ton marîi, î' kai'ma eesepi'tîsa' ekaremekîpa tamî'nawîrî —ta'pî Jesusya.

Surara Poitîrî Yepi'tî Jesusya

(Lc 7.1-10)

⁵ Pemonkonyamî' yeurîma yaretî'ka tîpo, Jesus wî'tî'pî Cafarnaum cidaderî pona. Miarî Cafarnaum po surarayamî' yepotorî wanî'pî Roma pata pon. Mîikîrî poitîrî kure'ne inapurî enasa' wanî'pî pri'ya pra. Aasa'manta eserîke awanî'pî. Mîrîrî ye'nen Jesus ponaya attî'pî eporîpa kai'ma. Moropai eposa' tîuya pe ta'pîiya Jesus pî' tîpoitîrî yepi'tîto'peiya. ⁶ Ta'pîiya Jesus pî': —Uyepotorî, upoitîrî sa'ne man mararî pra pri'ya pra uyewî' ta. E'mî'sa'kakoi pepîn kure'ne tîmoron epu'tî pî' aako'mamî mîrîrî —ta'pîiya.

⁷ Mîikîrî maimu yuuku'pî Jesusya: —Uutî moriya yepi'tîi —ta'pîiya ipî'.

⁸ Mîrîrî yuuku'pî surarayamî' esa'ya: —Kaane Uyepotorî, uurî sa'ne wanî Judeu pepîn. Mîrîrî ye'nen uyewî' ta eewomî eserîke pra nai, Judeu pe awanî ye'nen. Tîise amaimu ke neken taaya yu'se wanî sîrîrî upoitîrî enato'pe pri'ya, eewomî pra tîise —ta'pî surarayamî' esa'ya. ⁹ —Epu'tî pî' wai seru' pepîn. Kure'ne uurî wanî tîise uyesanon moro to' man, uyentainokon. Inkamoro maimu yawîrî tîwe'sen uurî. Moropai mîrîrî warantî nîrî upemonkonoyamî' moro to' man, surarayamî', umaimu yawîrî tîwe'sanon. Tauya ya tiwinan pî' “atîkî” tauya ya, attî umaimu pe. Tiaron pî' “Asi'kî” tauya ya, aai'pî uupia umaimu pe. Moropai “seeni' ku'kî” tauya ya upoitîrî pî', umaimu pe ikupîiya. Mîrîrî warantî nîrî ikupîiya ya, epu'tî pî' wai awe'kupî sîrîrî. Uyentai pu'kuru awanî ye'nen, amaimu pe awe'kupî sîrîrî —ta'pî surarayamî' yepotorîya.

¹⁰ Mîrîrî warantî taa surarayamî' yepotorîya pî' Jesus esenumenka'pî mararî pra teesenumenkai. Moropai ta'pîiya tîpîkîrî tîwe'sanon pemonkonyamî' pî': —Tauya sîrîrî apî'nîkon, kure'ne innape ukupî pî' nai. Mîrîrî ye'ka eporîyua pra wai Paapa pe-

monkonoyamî Judeuyamî kore'ta —ta'pîiya. ¹¹—Enpenatatî maasa sîrîrî pî'. Maasa tamî'nawîronkon esa' pe tîwanî Paapaya yenpoto' weiyu erepansa' yai, tu'kankon pemonkonyamî iipî kupî sîrîrî wei epa'ka winîpai, moropai wei ewomî winîpai. Inkamoro Judeuyamî pepîn ereuta kupî sîrîrî Abraão nurî'tî, Isaque nurî'tî, moropai Jacó nurî'tî yarakkîrî kure'nan entamo'kanto' ya. ¹²Tîise Judeuyamî, Paapa pemonkono pe awanîtonkon teuren, ereuta e'pai tîise Paapaya to' yenumî kupî sîrîrî ewaron ta. To' ewomî pepîn Paapa pia. Iipiapai to' ko'mamî. Miarî to' karau mararî pra. “Ane” taapîtî to'ya teekon tîpa'tîi.

¹³Moropai ta'pî Jesusya surarayamî esa' pî': —Enna'pokî ayewî' ta, innape pu'kuru uku'to'ya yawîrî awe'kupî sîrîrî —ta'pî Jesusya. Moropai surarayamî esa' poitîrî esepî'tî'pî ka'ne' pe Jesus maimu pe.

Tu'kankon Pri'yawonkon Pepîn Yepî'tî Jesusya

(Mc 1.29-34; Lc 4.38-41)

¹⁴Mîrîrî tîpo Jesus wîtî'pî Pedro yewî' ta. Moropai mîikîrî yawo'pî era'ma'pîiya tette' ta pri'ya pra. Eekomî'masa' awanî'pî mararî pra. ¹⁵Mîikîrî yenya pî' Jesusya yapîsî'pî moropai mîrîrî pe rî eekomî'makapî'pî, pri'ya eena'pî. Moropai mîikîrî e'mî'sa'ka'pî moropai mîikîrî yekkari ton koneka pia'tî'pîiya.

¹⁶Ko'mamîiya pata enasa' tanne, pemonkonyamî'ya o'ma' yarakkîrî tîwe'sanon pemonkonyamî' yarî'pî Jesus pia o'ma'kon yenpa'kato'peiya. Moropai tîmaimu ke neken to' yenpa'ka'pîiya. Moropai tamî'nawîrî insamoro pri'yawonkon pepîn yepî'tî'pîiya. ¹⁷Jesusya ikupî'pî mîrîrî warantî, maasa pra awe'kupî sîrîrî ta'pî penaro' Paapa maimu ekareme'nen Isaiás nurî'tîya yawîrî. Ta'pîiya see warantî: Mîikîrîya uyeparankon yaasa' man tîpona, moropai ne'ne' pe e'nîto' mo'kasai'ya man *Is 53.4* ta'pî Isaiás nurî'tîya pena.

Jesus Wenairî Itîipai Tiaronkon Wanî

(Lc 9.57-62)

¹⁸Mîrîrî taa tîpo, Jesus era'tî'pî tu'kankon pemonkonyamî' tîwoi tîwe'sanon era'mai moropai tîmenka'san yaipontî'pîiya to' wîtîto'pe iku'pî ratai pona. ¹⁹Mîrîrî taa Jesusya tanne, Moisés nurî'tîya yenupano' pî' yenupaton erepamî'pî Jesus pî' kai. Moropai ta'pîiya: —Uyenupanen, uurî wanî sîrîrî tarî, o'non pata attî ya, awenairî uttî —ta'pîiya. ²⁰Mîikîrî maimu yuuku'pî Jesusya. Ta'pîiya: —A'kî, maikanyamî' yeutta mororon, to' yewî'. Moropai toronyamî' tî'moikon yenpo yaponse' nîrî mororon. Tîise uurî, ka' poi iipî'pî pemonkon pe uyewî' ton pra man —ta'pî Jesusya.

²¹Moropai tiaron Jesus wenairî tuutîsinya ta'pî ipî': —Uyepotorî, maasa awenairî uutîto'pe e'mai' pe enna'po tanne uyun pia aasa'manta pîkîrî —ta'pî tiaronya ipî'. ²²Jesusya imaimu yuuku'pî: —Tîwî inkamoro innape umaimu ku'nenan pepînya isa'manta'san yu'na'tîi —ta'pîiya. —Tîise amîrî wîtî yu'se wai upîkîrî —ta'pîiya ipî'.

Jesusya A'situn Tî'napannîpî

(Mc 4.35-41; Lc 8.22-25)

²³Mîrîrî tîpo Jesus asara'tî'pî kanau ya' moropai attî'pî tînenupa'san pokonpe. ²⁴To' wîtî tanne tiwinarî ka'ne' pe kure'nan sipa sipa erepamî'pî, a'situn wanî'pî mararî pra. To' kanau yeuronkaiya eserîke sipa sipa wanî'pî nari' pe. Mîrîrî tanne

Jesus we'nasa' ko'mamî'pî miarî kanau ya'. ²⁵ Mîikîrî yepakai inkamoro imenka'san wîtî'pî ka'ne' pe teesi'nî'se. Ta'pî to'ya: —Uyepotorî, apakakî e'tî'kan pe man. Î' pî' awetun mîrîrî anna pîika'tîkî —ta'pî to'ya Jesus pî'.

²⁶ Moropai Jesus e'mî'sa'ka'pî moropai ta'pîiya to' pî': —Î' wani' awanî ye'nen eranne' pe awanîkon mîrîrî? Innape ukupîya'nîkon pepîn mîrîrî? —ta'pî Jesusya to' pî'.

Mîrîrî taa tîpo awe'mî'sa'ka'pî moropai ta'pîiya a'situn pî' moropai tuna pî': —Atî'napankî. Moropai tamî'nawîrî aatî'napamî'pî Jesus maimu pe.

²⁷ Mîrîrî warantî Jesusya ikupî era'ma tîuya'nîkon ye'nen, tamî'nawîronkon wani'pî kure'ne teesenumenkai. Moropai inkamoroya ta'pî tîiwarîrî'nîkon: —O'non ye'ka see warayo' mîserî imaimu yawîrî a'situn moropai tuna e'to' —ta'pî to'ya tîiwarîrî'nîkon.

Asakî'nankon Warayo'kon Yepi'tî Jesusya

(Mc 5.1-20; Lc 8.26-39)

²⁸ Moropai Jesus wîtî'pî Galiléia ku'pî rataipon pata Gadara pona. Miarî Jesus eseu'ka tanne, kanau yapai asakî'nankon imariwa'ka'pankon warayo'kon wîtî'pî Jesus ponaya epose. Inkamoro iipî'pî uuruwai kore'tapai maasa pra inkamoro ko'manto' wani'pî uuruwai kore'ta. Inkamoro e'pî'tî'pî meruntî ke o'non ye'ka pe ikupî eserîke pra nari' pe to' wani'pî. To' rî'pîkîrî e'ma taawîrî wîtin eserîke pra to' e'pî'tî'pî.

²⁹ Inkamoro entaime'pî. Ta'pî to'ya: —Amîrî Paapa ka' pon munmu. Î' ku'se aai'sa' sîrîrî anna pî'? Anna taruma'tîi ka'rî aai'sa'? Anna kî'taruma'tîi maasa e'taruma'tînto' weiyu erepamî pra tîise —ta'pî warayo'konya Jesus pî'.

³⁰ Miarî, aminke panpî' porcoyamî' wani'pî tu'kankon, tekkarikon yena'nenan.

³¹ O'ma'konya Jesus pî' esatî'pî teese'ka'nunkai inkamoro porcoyamî' ya' teewomîkonpa kai'ma. —Anna yenpa'kaya ya, inkamoro porcoyamî' ya' anna ewonto'pe —ta'pî to'ya. ³² —Inna moriya, atî'tî —ta'pî Jesusya to' pî'. Mîrîrî ye'nen inkamoro o'ma'kon epa'ka'pî warayo' yapai. Moropai to' ewomî'pî porcoyamî' ya'. Tîise mîrîrî pe rî porcoyamî' eka'tumî'pî irama yai, to' e'soroka'pî tuna ka, moropai to' e'tî'ka'pî tîina'se.

³³ Warayo'kon porcoyamî' pî' teesenyaka'masanonya mîrîrî e'kupî era'ma'pî. Mîrîrî ye'nen inkamoro e'tîrîka'pî, moropai to' wîtî'pî cidade pona. Miarî mîrîrî tînerama'pîkon ekaremekî'pî to'ya tamî'nawîrî. Moropai inkamoro asakî'nankon warayo'kon imariwa'ka' pe si'san esepî'tîsa' yekare pî' nîrî to' eseurîma'pî. ³⁴ Mîrîrî yekare eta tîuya'nîkon ye'nen, tamî'nawîronkon mîrîrî cidade po tîiko'mansenon wîtî'pî Jesus epose. Moropai mîikîrî eposa' tîuya'nîkon pe, tîpatakon yapai Jesus wîtîto'pe esatî'pî to'ya.

Jesusya Warayo' Eke'nepamî'pî Yepi'tî

(Mc 2.1-12; Lc 5.17-26)

9 Moropai Jesus asara'tî'pî kanau ya' tuutîpa iku'pî ratai pona. Moropai attî'pî, eerepamî'pî tîpata ya'. ² Mîrîrî yai tiaronkon pemonkonyamî'ya Jesus pia pri'yawon pepîn warayo' asakoi pepîn enepî'pî tette' ta tîise. Jesusya innape pu'kuru tîkupî to'ya epu'tî'pî. Mîrîrî ye'nen ta'pîiya mîikîrî pri'yawon pepîn pî': —Mooyi, meruntî ke e'kî. Maasa pra imakui'pî ankupî'pî kupî pî' wai uuwanmîra —ta'pîiya.

³Mírîrî warantî taa Jesusya eta tûya'nîkon ye'nen, warayo'kon Moisés nurî'tîya yenupanto' pî' yenupatonkon eseurîma'pî tûwarîrî'nîkon. —Iseruku mîrîrî. Anî'ya imakui'pî pe warayo' e'to' mo'ka pepîn, Paapa pe pra si'ma. Tîise Paapaya neken imo'ka —ta'pî to'ya.

⁴Mírîrî warantî tewankon ya' to' esenumenka epu'tî'pî Jesusya. Mîrîrî ye'nen ta'pîiya to' pî': —Î' ton pe see mîrîrî warantî eesenumenkakon mîrîrî imakui'pî pe? —ta'pîiya. ⁵—Imakui'pî ankupî'pî rona pî' wai taa pî' wai mîserî pri'yawon pepîn pî'. Tîise innape iku'sau'ya epu'tîya'nîkon eserîke pra awanî. ⁶Mírîrî ye'nen uuriya, pemonkon pe ka' poi iipî'pîya anera'makon ton kupî sîrîrî. Meruntî ke wai imakui'pî ronaton'peuya, seru' pe pra eseurîma epu'tîkonpa, mîikîrî pri'yawon pepîn yepî'tîuya. I'm'sa'kauya, tette' yanmako'mato'peiya aasato'pe —ta'pî Jesusya.

⁷Mírîrî pe rî mîikîrî warayo' e'mî'sa'ka'pî. Moropai attî'pî tewî' ta. ⁸Mírîrî warantî ikupî Jesusya era'ma tûya'nîkon ye'nen, pemonkonyamî' esi'nîpî'pî mararî pra ipî'. Moropai Paapa yapurî'pî to'ya inamai'ma mararî pra. —Tîise sîrîrî warantî meruntî tîisa' Paapaya era'ma sîrîrî pemonkon pia —ta'pî to'ya.

Jesusya Mateus Eta Tîpîkîrî Attîto'pe

(Mc 2.13-17; Lc 5.27-32)

⁹Mírîrî tîpo Jesus epa'ka'pî moropai attî'pî. Tuutî ye'ka pe e'ma taawîrî warayo' era'ma'pî Jesusya itese' Mateus. Mîikîrî ereutasas' wanî'pî tîniru tîrî to'ya yaponse' pia. Maasa pra mîikîrî wanî'pî tesianonkon pia to' nîtîrî tîniru yapîsî'pî teesenyaka'masen pe. Mîikîrî pî' ta'pî Jesusya: —Aase uwenairî —ta'pîiya. Mîrîrî ye'nen Mateus e'mî'sa'ka'pî moropai attî'pî Jesus pîkîrî.

¹⁰Mírîrî yai tu'kan entamo'kanto' wanî'pî Mateus yewî' ta. Miarî Jesus entamo'ka tanne, tiaronkon tîniru yapî'nenan erepamî'pî to' kore'ta. Moropai tiaronkon pemonkonyamî' Moisésya yenupanto' yawîrî pra tîwe'sanon nîrî erepamî'pî. Inkamoro wanî'pî to' entamo'kato' yaponse' pia Jesus pokonpe moropai Jesus nenupa'san pokonpe. ¹¹Mírîrî yai tiaronkon fariseuyamî'ya to' yeseru era'ma'pî. Mîrîrî ye'nen Jesus nenupa'san ekaranmapo'pî to'ya: —Î' wani' awanî ye'nen kin amîrî'nîkon yenupanenya tekkari yonpa mîrîrî, inkamoro Moisésya yenupanto' yawîrî pra tîwe'sanon pemonkonyamî', moropai tîniru yapîsî'pî teesenyaka'masanon pokonpe si'ma?

¹²Inkamoro tînenupa'san ekaranmapo to'ya eta'pî Jesusya. Moropai yuuku'pîiya: —A'kî, pri'yawon pemonkonya tepi'tînen ton yuwa pepîn. Tîise pri'ya pra tîwe'senya tepi'tînen ton yuwa e'painon —ta'pî Jesusya. ¹³Moropai ta'pîiya: —Paapa maimuya taasa' see warantî:

“Paapa yapurî pe anpo'tikon po'tîya'nîkon yu'se pra wai.

Tîise eeti'noko'mato'kon yu'se wai anpo'tikon yentai”, Os 6.6

ta'pîiya. Mîrîrî ye'nen î' taato'pe awanî epu'tî. Maasa pra uui'sa' pra wai morî pe tîwe'ku'sanon yannoi, tîise imakui'pî pe tîwanîkon epu'nenan pemonkonyamî' yannoi uui'sa' sîrîrî —ta'pîiya.

João Batista Nenupa'sanya Jesus Ekaranmapo

(Mc 2.18-22; Lc 5.33-39)

¹⁴Mírîrî tîpo João Batista nenupa'san erepamî'pî Jesus pia ekaranmapoi. Inkamoroya ta'pî ipî': —Î' wani' awanî ye'nen anna moropai fariseuyamî' nenupa'san

epîremapîti tu'ke ite'ka tekkarikon tonpai pra, tîise anenupa'sanya mîrîri warantî ikupî pra awanî? —ta'pî to'ya Jesus pî'.

¹⁵ Inkamoro maimu yuuku'pî Jesusya: —Tînetas'san pokonpe tîwe'marimassen wanî tanne ta're'kon tonpai pra to' wanî pepîn. Tîise to' entamo'ka moropai to' atausinpa mararî pra. Tîise tiwin wei mîikîri tîwe'marimassen mo'kato' weiyu erepamî kupî sîrîri. Mîrîri yai tekkarikon yonpa to'ya pepîn kupî sîrîri teesewankono'makon ye'nen —ta'pî Jesusya.

¹⁶ Inîri to' nepu'ti ton ekaremekî'pî Jesusya. Ta'pîiya: —A'kî, anî'ya amenan kamisa wanî poi'pî iipia'pî ya'ti pepîn e'painon, ipoi'pî pon e'karakasa' irumentanî'to'pe. Maasa pra amenan emo'ka ipoi'pî poi moropai inî' panpî awe'karaka. ¹⁷ Moropai ta'pîiya inî'ri: —Anî'ya amenan wo' yara'ti pepîn e'painon, ipoi'pî pe tîwe'sen itense' ya'. Maasa pra wo' mai'taya tense' ya'morikka. Moropai wo' eti'kamo, aama'ta. Mîrîri namai wo' amenan yara'ti e'pai awanî amenan itense' ya' —ta'pî Jesusya. [Mîrîri ta'pîiya amenan esenupanto' pî' tenupaiya'nîkon epu'to'pe to'ya.]

Jesusya Wîri' Yepi'ti

Moropai Maasaron Wîri' Pîmi'sa'ka

(Mc 5.21-43; Lc 8.40-56)

¹⁸ Miarî Jesus eseurîma ko'mannîpî tanne pemonkonyamî' pî', to' epereto'kon esa' Judeu erepamî'pî Jesus pia. Moropai awe'sekunka'pî irawîri. Moropai ta'pîiya Jesus pî': —Uyensi sa'mantan pî' man. Mîrîri ye'nen aase uyewî' ta uyensi pona ayenya tîitane'kî awennapanto'pe.

¹⁹ Mîrîri ye'nen Jesus wîti'pî iwenairî moropai inenupa'san nîri wîti'pî ipîkîri.

²⁰ Mîrîri yai wîri' wanî'pî asakî'ne pu' pona tîmo'tai kono' kaisari mîn i'kamo pî' tîiko'mansen. Mîikîri iipî'pî Jesus mopai winî moropai mîikîriya Jesus pon ye'pi pî' yapî'pî. ²¹ Mîikîri wîri' esenumenkasa' wanî'pî see warantî: —Ipon ye'pi pî' yapîsau'ya ya, esepi'ti —kai'ma esenumenkasa' wanî'pî.

²² Jesus era'ti'pî mîikîri wîri' era'mai, moropai ta'pîiya ipî': —Eranne' pe pra e'kî, ma'non. Innape ukupîya ye'nen esepi'tin pî' nai —ta'pîiya. Moropai mîrîri pe ri eesepi'tisa' wanî'pî. ²³ Mîrîri tîpo Jesus wîti'pî to' epereto'kon esa' yewî' ta. Teerepamî pe, pemonkonyamî'ya wîri' sa'mantasa' yeremu ye'nunpa eta'pîiya. Moropai pemonkonyamî'ya mararî pra “waawa” ta'pî, tîkaraukon ye'ka pe. ²⁴ Inkamoro pî' ta'pî Jesusya: —Tamî'nawîri epa'katî tarîpai. Maasa pra mîserî more sa'mantasa' pra man iwe'nasa' neken man —ta'pîiya. Mîrîri warantî taasai'ya ye'nen, Jesus pî' to' o'ma'ta pia'ti'pî. ²⁵ Miarî pai inkamoro pemonkonyamî' epa'ka'pî tanne, Jesus ewomî'pî, o'non pata mîikîri wîri' isa'manta'pî e'to' ta. Moropai mîikîri yenya pî' Jesusya yapîsi'pî, moropai mîikîri e'mî'sa'ka'pî. ²⁶ Mîrîri ku'sa' Jesusya mîikîri wîri' yarakkîri yekare eta'pî tamî'nawîronkon pemonkonyamî'ya, mîrîri pata ponkonya.

Asakî'nankon Enkaru'nankon Yepi'ti Jesusya

²⁷ Moropai Jesus wîti'pî mîrîri pata poi. Attî tanne, e'ma taawîri asakî'nankon warayo'kon enkaru'nankon iipî'pî ite'ma'pî pî', tîwentaimepîtikon ye'ka pe. Ta'pî to'ya ipî': —Amîri Davi paarî'pî, pemonkonyamî' pîika'titon, anna era'makî a'noko'pî pe sa'ne —ta'pî to'ya ipî'.

²⁸ Wítî ta Jesus ewomî'pî, moropai inkamoro enkaru'nankon erepamî'pî Jesus pia aminke pra. Moropai inkamoro ekanamapo'pî Jesusya: —Innape ayepi'tûya'nîkon kupî pî' naati? —ta'pîiya. —Inna, anna yepotorî —ta'pî to'ya ipî'. ²⁹ Jesusya to' yenukon yapî'pî. Moropai ta'pîiya: —Innape pu'kuru ukupîya'nîkon ye'nen, ayepi'tûya'nîkon sîrîrî. ³⁰ Moropai inkamoro yenu esepi'tîsa' wanî'pî. Inkamoro pî' ta'pî Jesusya: —Anî'kan pî' sîrîrî eesepi'tîsa'kon manni' kîsekareme'tî —ta'pîiya.

³¹ Tîise inkamoro esepi'tîsa' wítî'pî. Moropai inkamoro ya tepi'tîsa'kon Jesusya ekaremekî'pî tamî'nawîronkon mîrîrî pata poronkon pî'.

Eseurîmakoi Pepîn Eseurîma Emapu'tî Jesusya

³² Inkamoro wítî'pî tanne, tiaronkon pemonkonyamî'ya warayo' eseurîmakoi pepîn yarî'pî, Jesusya yepi'tîto'pe. Mîikîrî wanî'pî ya' o'ma' tîwe'sen pe. Mîrîrî ye'nen eeseurîma pra awanî'pî. ³³ Mîikîrî o'ma' yenpa'ka'pî Jesusya pata'pî pe warayo' eseurîma pia'tî'pî. Mîikîrî eseurîmakoi pepîn era'ma tûya'nîkon ye'nen tamî'nawîronkon pemonkonyamî' wanî'pî kure'ne teesenumenkai mîrîrî pî'. Inkamoro ya ta'pî: —Sîrîrî ye'ka e'kupî era'masa' pra man tarî Israel pata po.

³⁴ Tîise fariseuyamî'ya ta'pî: —Mîikîrî wanî mîrîrî o'ma'kon yepuru pe tîwe'sen winîpai meruntî yapî'nen pe. Mîrîrî ye'nen ikupîiya mîrîrî meruntî ke. Maasa pra mîikîrî o'ma'kon yepuruya iipia meruntî tîisa' iku'to'peiya —ta'pî to'ya.

Jesusya Tî'noko'pî Pe Pemonkonyamî' Era'ma

³⁵ Jesus asarî'pî cidadekon poro tamî'nawîrî moropai pemonkonyamî' ko'manto'kon poro aasarî'pî. To' yenupa pinunpa'pîiya Judeuyamî' epere'to'kon yewî'kon tapî'. Moropai morî itekare ekaremekî'pîiya, tamî'nawîronkon esa' pe Paapa iipî kupî ekaremekî'pîiya. Moropai tamî'nawîronkon pemonkonyamî' yepi'tî'pîiya. Tu'kan parankon winîpai to' yepi'tî'pîiya. ³⁶ Arinîkon pemonkonyamî' era'ma tûya pe, Jesusya tî'noko'pî pe to' era'ma'pî. Maasa pra inkamoro pemonkonyamî' wanî'pî itesa' pînon carneiroyamî', ata'ka'ma'san warantî to' era'ma'pîiya. To' e'taruma'tîsa', to' pîika'tînen ton pra era'ma'pîiya. ³⁷ Mîrîrî ye'nen ta'pîiya tînenupa'san pî': —Maasa era'matî. Esenyaka'manto' man mararî pra, tîise teesenyaka'masen ton pra man. Tu'ke pra teesenyaka'masanon man —ta'pîiya. ³⁸ —Mîrîrî ye'nen Paapa pî' esa'tî inî' panpî teesenyaka'masanon tonkon yarimato'peiya, mararî pra esenyaka'manto' pî' to' esenyaka'mato'pe —ta'pî Jesusya to' pî'.

Jesusya Tîpemonkono Ton Warayo'kon Yanno

(Mc 3.13-19; Lc 6.12-16)

10 Jesusya warayo'kon asakî'ne pu' pona tîmo'tai'nîkon yanno'pî tîpia. Moropai inkamoro pia meruntî tîrî'pîiya, o'ma'kon yarakkîrî tîwe'sanon yapai to' yenpa'kato'pe to'ya tîmaimu ke. Moropai tamî'nawîron paran winîpai to' yepi'tîto'pe to'ya to' yeparankon winîpai. ² Inkamoro asakî'ne pu' pona tîmo'tai'nîkon ese' wanî'pî see warantî. E'mai'non wanî'pî Simão, tîise Pedro kai'ma esatî'pî to'ya moropai itakon André. Tiago moropai itakon João Zebedeu munkîyamî'. ³ Moropai Filipe moropai Bartolomeu moropai Tomé moropai Mateus manni' tesanonkon pia to' nîtîrî tîniru yapisî pî' teesenyaka'masen. Moropai Tiago Alfeu munmu moropai

Tadeu. ⁴Moropai Simão, manni' teepîsen Zelote taato', moropai Judas Iscariotes manni' Jesus rumakatîpon iteyatonon pia.

Jesus Nenupa'san Esenyaka'mato'

(Mc 6.7-13; Lc 9.1-6)

⁵Inkamoro warayo'kon yaipontî'pî Jesusya to' wîtîto'pe. Tîmaimu tîrî'pîiya to' pia see warantî: —Attîkon ya, katîtî Judeuyamî' pepîn pata ya'. Moropai Samaria cidaderî pona kewontî —ta'pîiya. ⁶—Tîise aminke Paapa piapainokon Israel ponkon kore'ta itesa' pînon carneiro warainonkon muwatîi —ta'pîiya to' pî'. ⁷—Atîtî inkamoro pî' “Aminke pra tamî'nawîronkon esa' pe Paapa ii'to' man”, makatîi to' pî'. “Tîpemonkonoyamî' pîika'tîiya kupî sîrîrî”, makatîi. ⁸Moropai ere'kîpankon mepî'tîtîi, moropai tiaron paran pî' tîwe'sanon mepî'tîtîi. Moropai isa'manta'san mi'mî'sa'katîi. Moropai o'ma'kon yarakkîrî tîwe'sanon yapai menpa'katîi. Mîrîrî warantî mîku'tîi te'mai pra. Maasa pra te'mai pra sîrîrî meruntî yapîsî'pîya'nîkon. Mîrîrî warantî nîrî itîtî antîrîkon itepe'pî tuwai pra. ⁹Attîkon ya î rî kîsatî asakunîkon ya'. Ouro moropai prata moropai tîniru ena'pî kîsatî itense' ya'. ¹⁰Attîkon ya aponkon ton kîsatî moropai a'sa'sakon ton kîsatî. Moropai ame'sipukon kîsatî aapîtato'kon ton. Maasa pra teesenyaka'masanonya ta're'kon ton yapîsî e'pai awanî —ta'pîiya to' pî'.

¹¹—Eerepamîkon ya cidade pona pemonkonyamî' kore'ta, eewomîkon ya amîrî'nîkon anapî'pai tîwe'sen pemonkon muwatîi. Moropai mîikîrî pia mako'mantîi attîkon pîkîrî. ¹²Mîikîrî pemonkon yewî' ta eewomîkon ya makatîi tîwanmîra e'nîto' wanî pe man sîrîrî wîtî ta. ¹³Anî' amîrî'nîkon yapî'nen wanî ya morî pe mîikîrî pia morî tîwanmîn wanî yarakkîrî. Tîise amîrî'nîkon yapîsîiya pra awanî ya, atîtî iipîapai, iipia tîwe'se pra. Mîrîrî ye'nen tîwanmîn wanî pepîn iipia, tîise aapia'nîkon neken awanî. ¹⁴Moropai miarî tewî'kon ta cidade po ayapîsîkon to'ya pra to' wanî ya morî pe, moropai amaimukon anetapai pra to' wanî ya, miarî pai mepa'katîi to' kore'tapai. Moropai eepa'kakon pe miarîpai a'sa'sakon pî' atapîsî'pî non pa'tîya'nîkon e'pai awanî. Mîrîrî kupîya'nîkon ya, Paapa pia morî pe pra to' wanî, amaimukon anetapai pra to' wanî ekaremekîya'nîkon. ¹⁵Ayenku'tîuya'nîkon pepîn. Î' pensa pemonkonyamî' yenumî Paapaya weiyu erepamî yai to' e'taruma'tî pe man. Mîrîrî yai to' e'taruma'tî pe man mararî pra, manni'kan Sodoma cidaderî ponkon nurî'tî moropai Gomorra cidaderî ponkon e'taruma'tî'pî yentai —ta'pî Jesusya.

Epu'nîto' Moropai E'taruma'tînto'

(Mc 13.9-13; Lc 21.12-17)

¹⁶—Maasa î' tauya etatî. Amîrî'nîkon yarimauya sîrîrî nari'kon kaikusiyamî' warainonkon kore'ta attîkonpa. Amîrî'nîkon wanî carneiroyamî' warantî. Mîrîrî ye'nen tîwarî e'tî, epu'nen pe eesenu'kîkon namai. Tîise eranmîra e'tî tiaronkon pî' î' imaku'pî tîku'se pra nari' pe pra waku'kaimîyamî' warantî. ¹⁷Moropai tepu'se e'tî, ayarîkon to'ya ya to' epere'to' yewî'kon ta, apî'nîkon teeseurîmakonpa. Mîrîrî yai tiaronkonya apo'pîtîkon mîrîrî to' epere'to'kon yewî' tapî' po'pînnîto' ke. ¹⁸Uurî we'nai mîrîrî warantî akupîkon to'ya. Pata esa' pia ayarîkon to'ya moropai pata esanon esa' pia ayarîkon to'ya. Mîrîrî yai inkamoro pî' umaimu ekaremekîya'nîkon. Moropai manni'kan Judeuyamî' pepîn pî' nîrî umaimu ekaremekîya'nîkon. ¹⁹Î' pensa amîrî'nîkon yarî to'ya yai e'taruma'tînto' ya', kîsewankono'matî î' kai'ma amaimu ton

pra awanî pî'. Maasa pra uurîya amaimukon ton tîrî î kai'ma epu'nen pe awanîkonpa. To' maimu yu'to'yakon ton tîrîuya mîrîrî pe rî —ta'pî Jesusya.²⁰ —Mîrîrî amaimukon yu'to'ya'nîkon wanî pepîn aawarîrî'nîkon aneporî'pîkon pe. Tîise awanî Paapa yekaton winîpainon pe. Mîrîrî ye'nen mîikîrî eseurîma amîrî'nîkon pe.

²¹ Mîrîrî ye'nen tepu'se e'tî maasa pra amîrî'nîkon rumaka tiaronkon pepîn rî ayonpakonya aasa'mantakonpa. Moropai to' yunkonyamî'ya tînmukukon rumaka to' sa'mantato'pe nîrî. Moropai to' munkîyamî' ena tîyunkon yeyaton pe moropai tîyunkon wî me'po to'ya. ²² Moropai tamî'nawîronkon pemonkonyamî' yewanma pe amîrî'nîkon ena uyese' wenai. Tîise anî'ya yapîtanîpî ya, e'taruma'tînto' meruntî ke tîisa'manta pîkîrî, mîikîrî e'pîika'tî pe man. ²³ O'non pata amîrî'nîkon yewanmîrî to'ya ya, moropai amu'tunpakon to'ya ya, cidade poi mepetî tiaron pata pona. Maasa pra tauya sîrîrî apî'nîkon. Eesenyaka'mato'kon yaretî'kasa'ya'nîkon eserîke pra naatîi, tamî'nawîrî cidadekon poro Judeuyamî' pata poro, uurî, ka' poi iipî'pî erepamî rawîrî.

²⁴ A'kî, teesenupasen wanî pepîn tenupanen yentai. Moropai tîkaraiwarî yentai ipoitîrî wanî pepîn. ²⁵ Tîise teesenupasen wanî ya tenupati'pon kaisarî, morî pe awanî. Moropai tîkaraiwarî kenan poitîrî wanî ya tîkaraiwarî kaisarî, morî pe awanî. Itentai awanî eserîke pra. Mîrîrî ye'nen Belzebu winîpai meruntî yapisi'ya taa to'ya ya upî' itentai panpî' taa to'ya awinîkîi'nîkon, maasa pra uwenaironkon pe awanîkon —ta'pî Jesusya.

Anî' Nama E'pai Awanî

(Lc 12.2-7)

²⁶ —Mîrîrî ye'nen eranne' pe pra e'tî inkamoro ye'kakon warayo'kon seru'ye'kon pî'. Maasa pra tamî'nawîrî uyeserukon teesera'mai pra si'pî, esera'ma kupî sîrîrî aronne. Moropai tamî'nawîrî î ta'pî uurî'nîkonya ama' pe, umaimukon esepu'tî kupî sîrîrî. ²⁷ Mîrîrî warantî î' tauya manni' apî'nîkon tiaronkonya eta pra tîise mîrîrî mekareme'tîi tamî'nawîronkon pî' epu'to'pe to'ya. Moropai uwinîpai aneta'pîkon tiaronkon neta'pî pepîn, mîrîrî mekareme'tîi aronne tamî'nawîronkonya epu'to'pe. ²⁸ Mîrîrî ye'nen tauya sîrîrî apî'nîkon. Eranne' pe pra e'tî manni' amîrî'nîkon wînen pî'. Awîtîpo'nokon ayekatonkon wîiya eserîke pra man. Tîise tauya sîrîrî eranne' pe e'tî Paapa pî'. Maasa pra mîikîrîya awîkon tarî moropai ayekatonkon yenumîiya e'painon apo' ya' —ta'pî Jesusya. ²⁹ Moropai ta'pîiya: —A'kî, îriwo'yamî' ke to' e'repa epe'mîra tiwin prata ena'pî. Tîise inkamoro kore'ta tiwin ena ya non pona, Paapa, Uyunkonya epu'tî. Iwanmînon pepîn inkamoro. To' ko'mannîpiya. ³⁰ Mîrîrî warantî amîrî'nîkon pu'pai si'po wanî tu'ke teuren, tamî'nawîrî Paapaya epu'tî, maasa pra iku'ne'tisai'ya ye'nen. ³¹ Mîrîrî ye'nen eranne' pe pra e'tî. Maasa pra inkamoro toronyamî' ko'mannîpî tîuya yentai Paapaya amîrî'nîkon ko'mannîpî tamî'nawîrî —ta'pî Jesusya.

Innape Cristo Kupî Kaane

(Lc 12.8,9)

³² —Pemonkonyamî'ya taa ya aronne tiaronkonya eta tanne, upemonkono pe tîwanî taiya ya. Mîrîrî warantî nîrî tauya Paapa ka' pon rawîrî si'ma upemonkono mîserî tauya ipî'. ³³ Tîise anî'ya tiaronkon rawîrî si'ma “Uurî kaane, ipemonkono

pepîn uurî”, taiya ya, uuriya nîrî mîrîrî warantî taa Paapa ka' pon rawîrî si'ma. “Upemonkono pepîn mîikîrî”, tauya —ta'pî Jesusya.

Tîwanmîn Pepîn Tîise Eseyaton Pî' E'nîto'

(Lc 12.51-53; 14.26,27)

³⁴—Tîise kîsenumenkati morî tîwanmîn enepîuya kai'ma sîrîrî non pona uuiipî pî'. Tîise tauya sîrîrî apî'nîkon, morî tîwanmîn ene'sau'ya pra wai. Eseyaton pî' pemonkonyamî' wanî kupî sîrîrî uwenai.

³⁵Maasa pra tîyunkon yarakkîrî to' munkîyamî' wanî pe man teekore'mai.

Moropai to' munkîyamî' wîri'sanyamî' wanî pe man tîsankon yarakkîrî teekore'mai. Moropai to' pa'setonon wanî pe man tawo'pîkon yarakkîrî teekore'mai.

³⁶Mîrîrî warantî ayonpakon rî wanî pe man ayeyatonkon pe, tiaronkon pepîn *Mq 7.6* —ta'pî Jesusya.

³⁷—Anî'ya tîyun, tîsan yapurî ya, uyapurî tîuya yentai mîikîrî wanî eserîke pra awanî upemonkono pe. Moropai anî'ya tînmukuyamî' yapurî ya, uyapurî tîuya yentai, mîikîrî wanî eserîke pra awanî upemonkono pe. ³⁸Manni' uyapurînen wanî ya, mîikîrîya uwenai tamî'nawîrî tîwe'taruma'tîto' yapîtanîpîiya pra awanî ya, upemonkono pe eserîke pra awanî. Moropai uwenairî aaipî eserîke pra awanî. ³⁹Anî'ya tîwe'taruma'tîto' yapîtanîpî pra awanî ya, kure'ne tîiko'manto' pînînmaiya ye'nen tarî non po, mîikîrîya ipatîkarî tîiko'manto' ton eporî pepîn tîise aasa'manta pe man. Tîise anî'ya tîwe'taruma'tîto' nama pra awanî ya uwenai, mîikîrîya enen tîiko'manto' ton eporî ipatîkarî —ta'pî Jesusya.

Paapaya Uye'mato'kon

(Mc 9.41)

⁴⁰—A'kî, anî'ya amîrî'nîkon yapîsî morî pe, mîikîrî ayapisîtîponkonya morî pe uyapisî nîrî. Moropai mîikîrî uyapisîtîponya uyarimatîpon Paapa yapîsî nîrî. ⁴¹Moropai morî pe Paapa maimu ekareme'nen yapî'sa' anî'ya ya tewî' ta, morî eporîya pe man. Maasa pra yapîsî'pîiya Paapa maimu ekareme'nen pe awanî ye'nen. Mîikîrî repa Paapaya, tîmaimu ekareme'nen repa tîuya warantî. Moropai anî'ya morî ku'nen yapîsî ya tewî' ta, morî eporîya pe man. Maasa pra yapîsî'pîiya, morî pe mîikîrî wanî ye'nen. Moropai mîikîrî repa Paapaya, morî ku'nen repa tîuya warantî. ⁴²Anî'ya tuna tîrî ya, i'nî' kenan tiwin copo kaisarî upemonkonoyamî' ya'mî'pî pia, si'mîrîkkî pe tîise iwo'paiya ya, mîikîrî wanî upemonkono pe. Ayenku'tîuya pepîn, mîikîrî nîrî repa Paapaya. Iwa'kaiya pepîn —ta'pî Jesusya.

João Batista Yekare Pî' Jesus Eseurîma

(Lc 7.18-35)

11 Mîrîrî warantî tînenupa'san yeurîma tîpo, Jesus epa'ka'pî miarî pai. Moropai attî'pî. Pemonkonyamî' yenupa pia'tî'pîiya. Paapa maimu ekaremekî pinunpa'pîiya mîrîrî cidadekon poro aminke pra.

²Mîrîrî yai João Batista wanî'pî atarakkannîto' yewî' ta. Miarî si'ma Cristoya î' kupî yekare eta'pî Joãoya. Mîrîrî ye'nen tînenupa'san yarîma'pî Joãoya. ³Jesus ekaranmapoi to' wîtîto'pe taato'pe to'ya: —Amîrî manni' tarîwaya aaipîton anna nînîmîkî, kaane ka'rî tiaron moro nai aaipîton? —ta'pî to'ya ipî'.

⁴ Jesusya inkamoro maimu yuuku'pî: —Enna'potî moropai João pî' anera'ma'pîkon moropai aneta'pîkon mekareme'tî —ta'pîiya to' pî'. ⁵—Tarî enkaru'nankonya era'ma pî' man. Moropai asako'kon pepîn asanî pe man. Moropai pri'yawonkon pepîn erekî'pankon esepi'tîsa' man. Moropai pana'tî'pankonya eta pî' man. Moropai isa'manta'san e'mî'sa'kan pî' man. Moropai Paapa maimu esekareme'nî pî' man manni'kan pemonkonyamî' tîwe'taruma'tîsanon pî'. Tamî'nawîrî mîrîrî makatîi João pî'. „Pena Paapa nîmenka'pî pî' teeseurîmasen profeta warantî eesekareme'sa' man.» —ta'pî Jesusya. ⁶—Taatausinpai pu'kuru manni' innape pu'kuru uku'nen, tîwî tîku'se pra moropai teesenumenka yawîrî pra unku'pî pî' teesewankono'mai pra mîikîrî wanî —ta'pîiya.

⁷ Inkamoro João nenupa'san wî'tî'pî tanne, tîpiapai Jesusya pemonkonyamî' yeurîma pia'tî'pî, João Batista yekare pî': —Keren pona attîsa'kon yai, João yarakkîrî esepose î' era'ma'pîya'nîkon? Kono'i yepu yarimapî'tî a'situnya ka'rî? —ta'pîiya. ⁸—Î' era'ma'pîya'nîkon kin, warayo' morî pe epontî'pî ka'rî morî tîpon ya' era'ma'pîya'nîkon? A'kî, tauya sîrîrî apî'nîkon. Warayo' morî pe tîpon ya' epontî'pî wanî ya, mîikîrî ko'mamî e'painon morî pu'kuru wî'tî ta, ipîkku pe tîwe'sen yewî' ta —ta'pîiya. ⁹—Moriya ka'tî upî' î' era'ma'pîya'nîkon? Paapa maimu ekareme'nen penaron profeta ka'rî? Inna, seru' pepîn tauya sîrîrî apî'nîkon. Paapa maimu ekareme'nen profeta yentainon era'ma'pîya'nîkon. ¹⁰ Maasa pra mîikîrî João wanî manni' Paapaya ta'pî yawîrî.

“A'kî mîserî umaimu ekareme'nen yarimauya kupî sîrîrî arawîrî attîto'pe.

Aye'marî ton konekai e'mai' pe attîto'pe”, *Ml 3.1*

ta'pî Paapaya —ta'pî Jesusya. ¹¹—Ayenku'tîuya pepîn. Mîikîrî João wanî tamî'nawîronkon pemonkonyamî' yentai tîwe'sen pe. Tîise anî' wanî ya innape uurî ku'nen ipîkku pe pra si'ma, mîikîrî esa' Paapa wanî moropai mîikîrî wanî João yentai —ta'pîiya. ¹² Jesusya taa ko'mannîpî'pî: —Joãoya pemonkonyamî' esa' pe Paapa ii'to' ekaremekî pia'tî'pî patapai, sîrîrî tîpose Paapa pemonkono pe enapai arinîkon pemonkonyamî' wanî'pî. Mîrîrî anetapai to' wanî kure'ne. ¹³ Maasa pra tamî'nawîronkon Paapa maimu ekareme'nenan profetayamî' nuri'san moropai Moisés nuri'tîya yenupanto'ya taasa' pîikatîton iipî pe man. Moropai mîrîrî ekareme'se João iipî'pî. ¹⁴ Mîikîrî João wanî mîrîrî Elias pe, manni' Paapa maimu ekareme'nen profetaya aaipî ta'pî. Mîikîrî ku'tî innape anku'pai awanîkon ya. ¹⁵ Sîrîrî itekare anepu'pai awanîkon ya, etatî morî pe —ta'pîiya.

¹⁶ Mîrîrî ye'nen ta'pî Jesusya: —Anî'kan warantî see sîrîrî pankon pemonkonyamî' kupî'uya e'painon? Inkamoro wanî moreyamî' poroyî'pî po si'ma tîsu'minansenon warantî. Tiaron moreyamî' entaimepî'tî to' pî' to' pokonpe tîsu'minkonpa. ¹⁷ Ta'pî to'ya:

“Tîwe'marimasen waiyi ye'nunpa'pî annaya amananukonpa tîise amanunukon pra awanî'pîkon.

Moropai isa'manta'pî kararunpato' yeremu kupî'pî annaya, tîise akaraukon pra awanî'pîkon”,

ta'pî to'ya. ¹⁸ Tonpakonya ikupî warantî pra João Batistaya tekkari yonpa pra awanî'pî tui'sa' yai. Moropai tîwuku enîrîiya pra awanî'pî. Mîikîrî pî' tamî'nawîronkonya o'ma' yarakkîrî tîwe'sen pe awanî mîrîrî ta'pî. ¹⁹ Moropai uurî, ka' poi iipî'pî entamo'ka pî' moropai uwuku enîrîuya pî' taa to'ya upî': “A'kî mîikîrî warayo' wanî kure'ne ta're' yonpanen pe moropai kure'ne tîwuku enî'nen pe awanî”,

taa to'ya. “Moropai tesianonkon pia to' nîtrî tîrî yapi'nenan yonpa pe awanî mîrîrî”, taa to'ya. “Imakui'san pemonkonyamî' yonpa pe awanî”, taa to'ya. Tîise tauya anî'ya Paapa winîpainon epu'nen yapisî ya, mîikîrî yeseru wanî morî pe — ta'pî Jesusya.

Innape Jesus Ku'nenan Pepîn Cidadekon Ponkon

(Lc 10.13-15)

²⁰ Mîrîrî yai Jesusya mîrîrî cidadekon po, eserîkan pepîn kupî tûuya era'matîponkon yeka'nunka'pî mararî pra, maasa pra timakuyikon rumakasa' to'ya pra to' wanî ye'nen. Mîrîrî ye'nen ta'pîiya to' pî: ²¹ —Aka sa'ne, amîrî'nîkon Corazim cidaderî po tîiko'mansenon. Aka sa'ne, amîrî'nîkon Betsaida cidaderî po tîiko'mansenon. Maasa pra mîrîrî ikupî eserîkan pepîn apatakon ya' e'kupî e'ku'sa' ya, Tiro cidaderî po moropai Sidom po, miarî tîiko'mansenonya imakui'pî pe tîwe'to'kon rumaka'pî to'ya e'painon pena. Moropai imakui'pî rumaka tûuya'nîkon ekaremekî'pî to'ya e'painon, moropai saaku ya' yeka'ma'pî to'ya e'painon, urunu'pî tîrî'pî to'ya e'painon tîpu'paikon pona, teesewankono'makon ekaremekîkonpa. ²² Ayenku'tûuya'nîkon pepîn. Tamî'nawîronkon yenumî Paapaya weiyu yai, eesewankono'makon kupî sîrîrî mararî pra, Tiro cidaderî ponkon pemonkonyamî' esewankonoma'pî yentai. Moropai Sidom ponkon e'taruma'tî'pî yentai, amîrî'nîkon e'taruma'tî kupî sîrîrî. Maasa pra innape imaimu ku'sa'ya'nîkon pra awanîkon ye'nen. ²³ Amîrî'nîkon kanan Cafarnaum ponkon, ka' pona attîkon kai'ma eesenumenkakon. Tîise ka' pona ayanu'nîpîkon Paapaya pepîn amakuyikon wenai. Tîise Paapaya atî'kakon kupî sîrîrî. Maasa pra mîrîrî î' ikupî eserîkan pepîn apatakon ya' e'kupî'pî e'ku'sa' ya Sidom cidaderî po, moro tîiko'mansenon tî'ka'pî Paapaya pepîn e'painon sîrîrî tîpose —ta'pî Jesusya. ²⁴ —Ayenku'tûuya'nîkon pepîn. Paapaya amîrî'nîkon taruma'tî kupî sîrîrî mararî pra, Sodoma ponkon taruma'tî tûuya yentai, pemonkonyamî' yenumî tûuya yai —ta'pî Jesusya.

Eri'ka'tane'tî Uupia Taa Jesusya

(Lc 10.21-22)

²⁵ Mîrîrî yai Jesus epîrema'pî Paapa pî: —Paapa, tamî'nawîron yepotorî amîrî. Ka' konekatîpon amîrî, moropai non konekatîpon. Morî pe man tauya apî. Maasa pra epu'nen pe awe'to' anenomî'pî yenposa'ya epu'nenan pepînya ayepu'to'pe. Epu'nen pe tîwe'sananya epu'tî namai yenomî'pîya moropai pakko pe tîwe'sanon pia yenposa'ya epu'to'pe to'ya. ²⁶ Inna Paapa. Sîrîrî kupî'pîya itu'se awanî yawîrî ikupî'pîya.

²⁷ Inî'rî ta'pî Jesusya: —Uyunya tamî'nawîron tîisa' man uupia. Anî'ya uurî, Paapa munmu epu'tî pra man tîise uyunya neken epu'tî. Moropai anî'ya uyun epu'tî pra man. Tîise uurî, inmuya neken epu'tî. Moropai manni'kanya nîrî epu'tî, epu'tî to'ya yu'se uurî e'to'ya. Inkamoro pî' ekaremekîuya —ta'pî Jesusya.

²⁸ Moropai ta'pîiya to' pî: —Asi'tî uupia tamî'nawîronkon amîrî'nîkon apî'kapî'san. Amîi'ne pe imakui'pî wanî ye'nen aapî'ka'sa'kon. Eturumakatî uupia moropai ipata'pî ya' eerî'ka'to'kon ton tîrîuya. ²⁹ Uurîya ayenupato'kon yapi'tî. Esenupatî uyeseru pî' maasa pra uurî eranmîra tîwe'sen mîipan pepîn. Mîrîrî warantî eerî'ka'to'kon eporîya'nîkon uupia. ³⁰ Maasa pra sa'me pra uyeseru wanî, ikupîkonpa. Moropai aapia'nîkon meruntî tîrîuya amî'mîra awe'to'pe —ta'pî Jesusya.

Jesus Wanî Erî'kannîto' Weiyu Esa' Pe

(Mc 2.23-28; Lc 6.1-5)

12 Tîise tîiko'manse pu'kuru pra erî'ka'nîto' weiyu yai Jesusya mararon pepîn trigo ye'ka rukku'nîtî'pî iratai winîpai tiaron iratai pona tînenupa'san pokonpe si'ma. Mîrîrî yai emi'ne to' wanî'pî kure'ne. Mîrîrî ye'nen inkamoroya trigo pikka pia'tî'pî moropai mîrîrî yaku'pî to'ya. ²Mîrîrî kupî to'ya era'ma'pî fariseuyamî'ya. Inkamoroya ta'pî Jesus pî': —A'kî, anenupa'san esenyaka'man pî' man erî'ka'nîto' weiyu yai. Moisés nuri'tîya uyenu'pikon yawîrî pra, yairî pra to' wanî mîrîrî. Erî'ka'nîto' weiyu yai to' esenyaka'ma —ta'pî to'ya.

³Inkamoro maimu yuuku'pî Jesusya. Ta'pîiya to' pî': —Awenpenatakon pra naatî, pena e'menuka'pî kaareta pî', î' kai'ma Davi nuri'tî pî' teeseurîmasen? Pena emi'ne awanî'pî moropai itonpayamî' nîrî wanî'pî emi'ne. ⁴Mîrîrî ye'nen mîikîrî ewomî'pî Paapa yewî' ta. Moropai Paapa pia to' nîrîrî'pî trigo puusa' mo'ka'pîiya Moisésya yenupanto' yawîrî pra. Moropai tonpayamî' pia itîrî'pîiya. Mîrîrî yaku'pî to'ya. Teep-îremasanon neken naku to' nîrîrî'pî yaku'pî to'ya. «Tîise mîrîrî pî' Paapa ekore'masa' pra awanî'pî.» ⁵Moropai Moisés nuri'tî kaaretarîya taasa' erenkasa'ya'nîkon pra naatî? Erî'ka'nîto' weiyu yai teepîremasanon esenyaka'ma Paapa pia tîntîrîkon po'tî pî' epîremanto' yewî' ta. Mîwîni tîise Moisés nuri'tîya yenupanto' yawîrî pra to' wanî pepîn. ⁶Tauya sîrîrî apî'nîkon. Mîrîrî epîremanto' yewî' era'maya'nîkon manni' yentainon tarî man —ta'pî Jesusya. «Tîpî' eeseurîma'pî epîremanto' yewî' yentai tîwanî pî'.» ⁷—Paapa maimu e'menukasa' see warantî:

“Uurî wanî sîrîrî itu'se morî pe e'sa'namanto'kon tiaronkon yarakkîrî anpo'tîkon pe antîrîkon yu'se wanî yentai,” Os 6.6

ta'pî Paapaya. Mîrîrî epu'tîya'nîkon ya, î' taato'pe awanî, î' ku'nenan pî' aatako'menkakon pepîn e'painon. ⁸Maasa pra uurî ka' poi iipî'pî wanî erî'ka'nîto' weiyu yai, tamî'nawîronkon nîkupî ton ekareme'nen pe —ta'pî Jesusya.

Jesusya Warayo' Itenya Apîta'pî Yepi'tî

(Mc 3.1-6; Lc 6.6-11)

⁹Jesus epa'ka'pî miarî pai moropai attî'pî to' epereto'kon yewî' ta. ¹⁰Miarî to' epereto'kon yewî' ta tiwin warayo' wanî'pî pri'yawon pepîn itenya apîta'pî. Mîrîrî yai miarî manni'kan fariseuyamî' wanî'pî î' kupî Jesusya anepu'pai, teserukon yawîrî pra, “A'kî, yairî pra awanî,” taakonpa kai'ma. Mîrîrî ye'nen ekaranmapo'pî to'ya: —Morî pe awanî e'painon? Moisés nuri'tîya yenupanto' yawîrî pra pemonkon yepi'tîto'pe erî'ka'nîto' weiyu yai? —ta'pî to'ya.

¹¹Inkamoro maimu yuuku'pî Jesusya. Ta'pîiya to' pî': —Amîrî'nîkon kore'ta tekîn kenan wanî ya, itekîn carneiro enasa' ya, itu'nakan ya' erî'ka'nîto' weiyu yai, itesa'ya kin imo'ka pepîn e'painon, erî'ka'nîto' weiyu pe awanî ye'nen? —ta'pîiya. ¹²—Moriya pemonkon wanî mîrîrî ipîkku pe, carneiro yentai. Mîrîrî ye'nen Moisés nuri'tîya yenupanto' yawîrî pemonkonyamî' piika'tîto'pe awanî mîrîrî erî'ka'nîto' weiyu yai. ¹³Moropai Jesusya ta'pî mîikîrî warayo' pî': —Ayenya kainunkî —ta'pîiya. Moropai temekon kainumî'pîiya. Mîikîrî esepi'tî'pî. Tiaron itenya ratai warantî, morî pe eena'pî. ¹⁴Tîise mîrîrî tîpo fariseuyamî' epa'ka'pî to' epereto'kon yewî' tapai. Moropai inkamoroya teserukon koneka'pî î' kai'ma Jesus wîi tîuya'nîkon pî'.

Paapa Nîmenka'san Ipoitîrîtonon

¹⁵ Mîrîrî warantî taasa' to'ya yekare epu'tî tûya pe, Jesus wîtî'pî miarîpai. Arinîkon pemonkonyamî' wîtî'pî ipîkîrî. Tamî'nawîronkon pri'yawonkon pepîn yepî'tî'pîiya miarî. ¹⁶ Moropai inkamoro pî' ta'pî Jesusya teese'pî'tîsa'kon ekaremekî to'ya namai. ¹⁷ Sîrîrî warantî awe'kupî'pî maasa pra awe'kupî pe man taasa' Paapa maimu ekareme'nen profeta Isaiás nurî'tîya yawîrî.

¹⁸ Ta'pî Paapaya: —Mîseni' upoitîrî wanî umenka'pî pe, unsa'nama pe. Kure'ne uurî atausinpasa' pu'kuru wanî ipî'.

Mîikîrî pia uyekaton tîrîya.

Moropai mîikîrîya î' kai'ma Judeuyamî' pepîn pîika'tî kupî yekare ekaremekî, yairî to' e'to'pe.

¹⁹ Mîikîrî wanî teesiyu'pî'sen pe pra tiaron yarakkîrî, moropai tîwentaimepî'sen pe pra.

Moropai e'ma tapî' mîikîrî maimu eta pemonkonyamî'ya pepîn.

²⁰ Itarumai'san pemonkonyamî' wanî a'tu'mîra mana ye' yaki'tapapî'sa' warantî to' wanî. Tîise iwaikî' tu'kaiya pepîn.

Moropai apo' iparu e'tî'ka'pî ye'nen a'tu'mîra tîwe'sen yi'nîpîiya pepîn.

Tîise inkamoro yapîtanîpîiya pemonkonyamî' yenumî Paapaya pîkîrî. Mîrîrî yai yairî ku'nenan wanî imakui'pî ku'nenan yentai.

²¹ Mîrîrî yai Judeuyamî' pepînya innape ikupî pe man.

Moropai mîikîrî winî tîwe'pîika'tîto'kon nîmîkî pî' to' ko'mamî pe man, *Is 42.1-4* ta'pî Isaiás nurî'tîya pena.

Jesus Pî' Makui Poitîrî Taa To'ya

(*Mc 3.20-30; Lc 11.14-23*)

²² Mîrîrî yai warayo' enkaru'nan moropai imaimu pîn yari'pî to'ya Jesus pia. Maasa pra imariwa'ka' pe awanî'pî. Mîikîrî yepî'tî'pî Jesusya moropai mîikîrîya era'ma pia'tî'pî moropai eeseurîma'pî nîrî. ²³ Mîrîrî kupî Jesusya era'masa' tûya'nîkon pî', arinîkon pemonkonyamî' wanî'pî mararî pra teesewankono'mai. Moropai inkamoro esekaranmapo'pî. Ta'pî to'ya: —Pîika'tîton, Davi nurî'tî paarî'pî, Paapa nîmenka'pî manni' pepîn kin mîserî warayo'? —ta'pî to'ya.

²⁴ Mîrîrî taa to'ya eta tûya'nîkon ye'nen, fariseuyamî'ya yuuku'pî: —Inkamoro ye'kakon imariwa'yamî' yenpa'kaiya, meruntîri ton tîisa' imariwa'yamî' yepotorîya mîrîrî iipia Belzebuya, maasa pra makui mîikîrî Belzebu —ta'pî to'ya.

²⁵ Tîise î' kai'ma tîpî' to' esenumenkato' epu'tî'pî Jesusya. Moropai ta'pîiya: —A'kî, tiwinan pata ya' tîiko'mansenon wanî ya eseyaton pî', inkamoro eseya'nama. Moropai to' e'tî'ka tamî'nawîrî. Moropai tonpakon pokonpe tîmurukun pe tiwinan wîtî ta tîiko'mansenon wanî ya, inkamoro ko'mamî teesiyu'pîtikon pî' morî ton pra. Moropai to' ekore'ma tu'ka. To' e'tî'ka tamî'nawîrî. Mîrîrî warantî meruntî ke to' wanî pepîn e'painon. ²⁶ Mîrîrî warantî makui ko'mamî ya, tîpemonkonoyamî' pokonpe teesiyu'pî'tî pî'. Meruntî ke awanî pepîn tîpemonkonoyamî' pokonpe. Mîrîrî ye'nen Makuiya tîpoitîrîtonon yenpa'ka pepîn pemonkonyamî' yapai. ²⁷ Tîise taaya'nîkon upî': “Belzebu meruntîri ke o'ma'kon yenpa'kaiya mîrîrî”, taaya'nîkon upî' —ta'pîiya. —Tîise mîrîrî warantî awanî ya, anî'ya meruntî tîri anenupa'sankon pia o'ma'kon yenpa'kato'pe to'ya? Inkamoroya taa e'painon apî'nîkon: “Esenku'tî'san

pe awanikon”, taa to'ya, „Maasa pra inkamoroya meruntî yapisî warantî yapisîuya nîrî —ta'pîiya.»²⁸—Tîise Paapa yekaton meruntîri ke o'ma'kon yenpa'kauya ya, Paapa ii'sa' man epu'tîya'nîkon ayesa'kon pe.

²⁹A'kî, tauya anî ewomî pepîn e'painon, warayo' tîyurapai kenan tewî' era'manen pe tîwe'sen yewî' ta yama'rumpai. Maasa pra meruntî ke awanî ye'nen. Tîise e'mai' pe mîikîrî yewa'tîpîtî yu'se wanî moropai î' rî itemanne yama'runpato'pe.

³⁰Mîrîrî ye'nen ta'pî Jesusya: —Anî'ya innape ukupî pra awanî ya, uyeyaton pe awanî mîrîrî. Moropai anî' esenyaka'ma pra awanî ya uurî ton pe, uurî esenyaka'mato' taruma'tîiya mîrîrî —ta'pî Jesusya. ³¹—Mîrîrî wenai tauya sîrîrî apî'nîkon. Î' rî imakui'pî warayo'kon nîkupî'pî mîrîrî kupî Paapaya tamî'nawîrî tîwanmîra. Moropai imakui'pî pe Paapa winîkîi to' eseurîmato'kon, mîrîrî kupîiya tîwanmîra. Tîise anî' eseurîma ya Morî Yekaton Wannî winîkîi, Makui pe awanî mîrîrî kai'ma, imakui'pî pe mîrîrî kupî Paapaya pepîn tîwanmîra. Tîise aako'mamî ipatîkarî imakui'pî pe Paapa winîkîi. ³²Moropai ta'pîiya: —Anî' eseurîma ya uurî ka' poi iipî'pî winîkîi imakui'pî pe, mîrîrî imakui'pî inkupî'pî kupî Paapaya tîwanmîra. Tîise anî' eseurîma ya Morî Yekaton Wannî winîkîi imakui'pî pe, mîrîrî kupî Paapaya pepîn tîwanmîra sîrîrî pata po tîise aako'mamî ipatîkarî —ta'pî Jesusya.

Yei Teperu Tîinen Esepu'tî Iteperu Pîkînsa'

(Lc 6.43-45)

³³Moropai Jesusya ta'pî: —A'kî, amîrî'nîkon pî' tauya î' kai'ma yei, teperu tînen wanî eseputî iteperu wenai. Morî pe iteperu wanî ya, eeseputî morî pe ite wanî. Moropai imakui'pî pe iteperu wanî ya, eeseputî imakui'pî pe ite wanî nîrî. ³⁴Amîrî'nîkon wanî imakui'pî pe îkîiyamî' munkîyamî' wanî imakui'pî pe warantî. Tîise o'non ye'ka pe morî pe eeseurîmakon, imakui'pî pe si'ma? Maasa pra ayewankon tîwe'sen yawîrî eeseurîmakon. ³⁵Tîise warayo' morî pe tîwe'sen eseurîma morî pe, maasa pra morî pe itewan wanî ye'nen. Mîrîrî warantî nîrî warayo' imakui'pî pe tîwe'sen eseurîma imakui'pî pe, maasa pra imakui'pî pe itewan wanî ye'nen, —ta'pîiya.

³⁶—Mîrîrî pî' tauya —ta'pî Jesusya. —Tiwin wei Paapaya tamî'nawîronkon yenumî yai î' ta'pî tîuya'nîkon ekareme'se to' e'mî'sa'ka kupî sîrîrî Paapa rawîrî. Mîrîrî tamî'nawîrî î' ta'pî tîuya'nîkon, se' tapairî ekareme'to'pe to'ya Paapa pî' —ta'pî Jesusya. ³⁷—Maasa pra amaimu'pîkon wenai Paapaya taa kupî sîrîrî: “Imakui'pî pe naatîi. Ayenumîuya'nîkon sîrîrî”, taiya. Mîiwîni pra awanî ya, morî amaimu'pîkon wenai Paapaya taa kupî sîrîrî apî'nîkon: “Î' wani' pra man, morî pe naatîi”, taiya kupî sîrîrî.

Tînera'makon Ton Esatî To'ya Jesus Pî'

(Mc 8.11-12; Lc 11.29-32)

³⁸Mîrîrî yai tiaronkon Moisés nurî'tîya yenupato' pî' yenupatonkonya, moropai fariseuyamî'ya ta'pî Jesus pî': —Anna yenupanen, anna nera'maton anî' nîkupî eserîkan pepîn kupîya yu'se anna man —ta'pî to'ya.

³⁹Tîise inkamoro maimu yuuku'pî Jesusya: —Î' warantî see sîrîrî pankon pe-monkonyamî' wanî sîrîrî imakui'pî pe pu'kuru. Anera'makon ton esatîya'nîkon innape uurî kupîkonpa. Tîise ikupîuya pepîn anera'makon ton. Tîise penaron Paapa maimu ekareme'nen Jonas nurî'tî yekare neken epu'tîya'nîkon yu'se wai. ⁴⁰Maasa

pra Jonas ko'mamî'pî seurîwî'ne wei moropai seurîwî'ne ewaron kaisari kure'nan moro' ro'ta ya'. Mîrîrî warantî nîrî uurî ka' poi iipî'pî ko'mamî kupî sîrîrî seurîwî'ne wei moropai seurîwî'ne ewaron kaisari non ya'. ⁴¹ A'kî, tiwinano'pî wei yai, Paa-paya apo' ya' pemonkonyamî' yenumî yai Nîniveponkon pemonkonyamî' nurî'tî e'mî'sa'ka pe man. Moropai inkamoroya taa kupî sîrîrî apî'nîkon: “Î wani' awanî ye'nen amakuyikon rumakaya'nîkon pra awanîkon?” taa to'ya. “Maasa pra pena Jonasya itekare ekaremekî yai, umakuyikon rumaka'pî annaya,” taa to'ya. Mîrîrî ye'nen tauya sîrîrî apî'nîkon. Uurî tarî awanî manni' akore'ta'nîkon, uurî wanî Jonas yentai, tîise amakuyikon rumakaya'nîkon pepîn —ta'pîiya. ⁴² Inî'rî ta'pîiya: —Mîrîrî yai nîrî pata esa' pe tîwe'sen nurî'tî wîrî' Sabá poinon e'mî'sa'ka kupî sîrîrî. Moropai mîikîrîya taa kupî sîrîrî apî'nîkon: “Î wani' awanî ye'nen innape ikupiya'nîkon pra awe'sa'kon”, taiya. Maasa pra mîikîrî wîrî' nurî'tî iipî'tî'pî aminke pai epu'nen pe tîwe'sen Salomão nurî'tîya tenupato'pe kai'ma etai. Mîrîrî ye'nen tauya sîrîrî apî'nîkon. A'kî, uurî wanî akore'ta'nîkon manni' Salomão epu'nen pe si'pî yentai —ta'pî Jesusya.

O'ma' Enna'po Inî'rî Warayo' Ya'

(Lc 11.24-26)

⁴³ Jesus eseurîma'pî. Ta'pîiya: —Pemonkon yapai teepa'ka tîpo, o'ma' asari ko'mannîpî tuna ton pîn yapî', teerî'ka'to' ton yuwa pî'. Tîise eporî tîuya pra tîwanî ya, taiya: ⁴⁴ “Kaane, enna'poi ya'ta yapai epa'ka ne'tîkini ya'rî” taiya. Moropai mîikîrî enna'po. Mîikîrîya yapai teepa'ka'pî eporî yawon pra tîise, morî yeka'maiya pra tîise. ⁴⁵ Moropai mîikîrî o'ma' wî'tî iipiapai tiaronkon o'ma'kon etai tarakkîrî to' ko'manto'pe kai'ma. Mîikîrîya tiaronkon o'ma'kon enepî asakî'ne mia' pona tîimo'tai kaisari. Inî' panpî' imakui'san enepîiya mîikîrî warayo' ya' inkamoro ko'manto'pe. Inkamoroya mîikîrî taruma'tî mararî pra. Pena e'mai' pe imakui'pî tîwanî'pî yentai mîikîrî warayo' yeseru wanî. Maasa pra inkamoro wanî ye'nen itewan ya'. Mîrîrî warantî awanî pe man, imakui'pî sîrîrî pankon pemonkonyamî' yarakkîrî —ta'pî Jesusya.

Jesus Yan Moropai Itonpayamî'

(Mc 3.31-35; Lc 8.19-21)

⁴⁶ Mîrîrî yai Jesus eseurîma ko'mannîpî tanne pemonkonyamî' pî', isan moropai itonpayamî' ita'mi'san erepamî'pî. Inkamoroya poro po si'ma yanno me'po'pî yarakkîrî teeseurîmakonpa. ⁴⁷ Tiaronya ta'pî ipî': —A'kî, asanya moropai ayakontononya ayanno pî' man, ayarakkîrî eseurîmapai to' wanî —ta'pîiya ipî'.

⁴⁸ Mîrîrî taiya yuuku'pî Jesusya: —Anî' ye'ka see pemonkon pî' maama' moropai mooyi tauya e'painon? ⁴⁹ Moropai tînenupa'san winîkîi era'ma'pîiya, moropai ta'pîiya: —Tarî tiaronkon man uupia —ta'pîiya. —Insamoro pî' maama' moropai mooyi tauya e'painon. ⁵⁰ Uyun Paapa ka' pon yeseru ku'nenan pî' mooyi moropai ma'non moropai maama' tauya. Maasa pra Paapa maimu yawîrî tîwe'sanon wanî uyonpa pe pu'kuru —ta'pî Jesusya.

Tĭnmĭri Pĭnnen Warayo'

(Mc 4.1-9; Lc 8.4-8)

13 Mĭrĭrĭ weiyu yai Jesus wĭtĭ'pĭ wĭtĭ tapai Galilĕia ku'pĭ yena pona. ² Arinĭkon pemonkonyamĭ' ii'sa' wanĭ'pĭ tĭpatakon yapai. Inkamoroya mararĭ pra Jesus woima'tĭsa' wanĭ'pĭ. Mĭrĭrĭ ye'nen Jesus asara'tĭ'pĭ kanau ya'. Mĭĭkĭrĭ e'tukka'pĭ tuna ka. Moropai eereuta'pĭ. Moropai pemonkonyamĭ' e'nĭmĭ'pĭ kasapan po. ³ Mĭĭkĭrĭya to' yenupa pia'tĭ'pĭ tu'kan panton ke. Ta'pĭiya:

—Warayo' wĭtĭ'pĭ tĭnmĭri pĭnse. ⁴ Tĭnmĭri ya' tĭnpĭmĭ pĭmĭ'pĭiya tĭsorokai'ma. Moropai tiaron inpĭmĭ'pĭ yonpa ena'pĭ e'ma ena po. Mĭrĭrĭ era'ma'pĭ toronyamĭ'ya moropai yeno'mapĭtĭ'pĭ to'ya tamĭ'nawĭrĭ, maasa aaro'ta pra tĭise —ta'pĭiya. ⁵— Moropai tiaron inpĭmĭ'pĭ yonpa ena'pĭ mararon non ya' tĭ' parappa pe tĭwe'sen pona. Moropai ka'ne' pe aaro'ta'pĭ tĭise aakarata'to' pata'se' ton pra awanĭ'pĭ. ⁶ Mĭrĭrĭ inpĭmĭ'pĭ yonpa aro'ta'pĭ tĭise a'ne' pe pu'kuru wei a'na'pĭ. Mĭrĭrĭya ya'pi'tanĭpĭ'pĭ maasa pra kure'nan ikara wĭtĭto' ton pra awanĭ ye'nen. ⁷ Moropai tiaron inpĭmĭ'pĭ yonpa ena'pĭ mĭ'nĭ ye'kon kore'ta. Mĭrĭrĭ aro'ta'pĭ mĭ'nĭ ye' pokonpe. Mĭrĭrĭ mĭ'nĭ ye'ya itaruma'tĭ'pĭ teperu tĭrĭiya pra tĭise. ⁸ Moropai tiaron inpĭmĭ'pĭ yonpa ena'pĭ morĭ pe tĭwe'sen non pona. Mĭrĭrĭ aro'ta'pĭ, aarenta'pĭ moropai eepeta'pĭ. Tiaron epeta'pĭ 30 kaisarĭ moropai tiaron epeta'pĭ 60 kaisarĭ. Moropai tiaron epeta'pĭ 100 kaisarĭ. Sĭrĭrĭ warantĭ morĭ non pona ena'pĭ epeta'pĭ, mararĭ pra e'mai' pe awanĭ'pĭ yentai pu'kuru —ta'pĭ Jesusya.

⁹ Moropai Jesusya ta'pĭ to' pĭ': —Anepu'pai awanĭkon ya, etatĭ, epu'tĭ —ta'pĭiya.

Ĭ' Tonpe Jesusya Panton Ekaremekĭ

(Mc 4.10-12; Lc 8.9-10)

¹⁰ Mĭrĭrĭ pe rĭ Jesus nenupa'san erepamĭ'pĭ iipia. Inkamoroya ekaranmapo'pĭ. —Ĭ' wani' awanĭ ye'nen pemonkonyamĭ' yenupaya mĭrĭrĭ panton pe —ta'pĭ to'ya ipĭ'.

¹¹ Jesusya to' maimu yuuku'pĭ: —Paapa yekare anĭ' nepu'tĭ pepĭn ekaremekĭuya sĭrĭrĭ apĭ'nĭkon. Ĭ' kai'ma pemonkonyamĭ' esa' pe Paapa iipĭ ekaremekĭuya sĭrĭrĭ epu'tĭkonpa. Tĭise inkamoro Paapa yu'sankon pepĭn pĭ' aronne ekaremekĭuya pepĭn. Tĭise panton pe neken ekaremekĭuya epu'tĭ to'ya namai. ¹² Tĭise mararĭ Paapa maimu epu'tĭ anĭ'ya ya, inĭ' panpĭ' epu'nen tĭrĭ Paapaya iipia. Moropai epu'tĭiya itu'se tĭwanĭ pĭkĭrĭ. Tĭise Paapa maimu yu'san pepĭn awanĭ ya, tamĭ'nawĭrĭ imo'ka Paapaya iipi-apai. Mararĭ epu'tĭ tĭuya kai'ma mĭĭkĭrĭ esenumenka. Tĭise Paapaya imo'ka iipiapai —ta'pĭ Jesusya. ¹³ Ta'pĭ Jesusya: —Mĭrĭrĭ ye'nen panton pe neken to' yenupapĭtĭuya. Maasa pra uyera'ma to'ya tĭise anĭ' pe wanĭ epu'tĭ to'ya pepĭn.

Moropai umaimu eta to'ya tĭise Ĭ' taasai'ya pe awanĭ epu'tĭ to'ya pepĭn —ta'pĭiya.

¹⁴ —Mĭrĭrĭ ye'nen to' wanĭ Paapa maimuya taasa' yawĭrĭ, penaro' Paapa maimu ekareme'nen profeta Isaĭas nuri'tĭ kaaretarĭya taasa' yawĭrĭ. Ta'pĭ Paapaya pena:

“Etaya'nĭkon apanakon ke
tĭise Ĭ' aneta'pĭkon epu'tĭya'nĭkon pepĭn.

Moropai era'maya'nĭkon ayenukon ke.

Tĭise Ĭ' anera'ma'pĭkon epu'tĭya'nĭkon pepĭn.

¹⁵ Maasa pra inkamoro pemonkonyamĭ' yewan ena'pĭ sa'man pe pu'kuru.

Tu'ke Ĭ' eta to'ya tĭpanakon ke.

Tĭise epu'tĭ to'ya pepĭn.

Moropai tenukon yepinnuku'pî to'ya,
 mîrîrî ye'nen î' era'ma to'ya pepîn.
 Tîise eta to'ya ya,
 moropai era'ma to'ya ya,
 epu'tî to'ya e'painon.
 Mîrîrî wenai tímakuyikon rumaka to'ya e'painon.
 Moropai inkamoro pîika'tiuya e'painon", Is 6.9,10
 ta'pî Paapaya —ta'pî Jesusya.

¹⁶ —Tîise amîrî'nîkon wanî taatausinpai pu'kuru epu'tîya'nîkon ye'nen. Maasa pra era'maya'nîkon. Moropai etaya'nîkon ye'nen, epu'tîya'nîkon —ta'pîiya tînenupa'san pî'. ¹⁷ —Ayenku'tiuya'nîkon pepîn. Inna pî' pu'kuru tauya sîrîrî. Î' anera'ma'pîkon uwinîpai, anera'mapai arinîkon penaronkon Paapa maimu ekareme'nenan profetayamî' nurî'tî wanî'pî. Moropai yairî tîwe'sanon arinîkon pemonkonyamî' wanî'pî nîrî. Tîise mîrîrî yai uyera'ma to'ya eserîke pra awanî'pî. Moropai î' aneta'pîkon uwinîpai anetapai nîrî to' wanî'pî. Tîise eta to'ya eserîke pra to' wanî'pî nîrî —ta'pî Jesusya.

Jesusya Panton Ekaremekî

Epu'to'pe To'ya Î' Taato'pe Awanî

(Mc 4.13-20; Lc 8.11-15)

¹⁸ Jesusya ta'pî to' pî': —Maasa etatî. Î' taa mîserî warayo' tînmîri pînnen pantoniya ekaremekîuya sîrîrî apî'nîkon. ¹⁹ Inpîmî yonpa enasa' e'ma ena pona warantî pemonkonyamî' wanî. Paapa maimu eta to'ya. Î' kai'ma Paapa iipî tesa'kon pe kupî yekare eta to'ya. Tîise mîrîrî pîinama to'ya pra awanî. Mîrîrî ye'nen Makui iipî ka'ne' pe itekare to' neta'pî mo'kai. Mîikîrîya to' neta'pî itekare mo'ka inî'rî ipî' to' esenumenka namai —ta'pîiya. ²⁰ —Moropai tiaronkon pemonkonyamî' wanî tî' parappa pona ena'pî warantî. Itekare eta to'ya moropai inkamoroya yapisî mararî pra taatausinpai. ²¹ Tîise inkamoroya sa'me pu'kuru yapisî pepîn tewankon ya'. Tîise Paapa maimu yapî'sa' to'ya wenai tiaronkonya tîmu'tunpakon ya, irumaka to'ya ka'ne' pe. Maasa pra ikara ton pra, yei wanî manni' warantî tî' parappa po to' apîtato' ton pra awanî. Mîrîrî wenai itekare etato' tiuya'nîkon rumaka to'ya. ²² Moropai tiaronkon wanî mî'nî ye'kana' ena'san warantî. Itekare eta to'ya. Mîrîrî pî' to' atausinpa. Tîise tiaron pensa Paapa maimu yawîrî ikupî to'ya pepîn. Maasa pra kure'ne inkamoro esenumenka tarîron non yeseru pî'. Moropai inkamoroya teesenu'kû kure'ne temannekon yapurî Paapa yapurî tiuya'nîkon yentai. Mîrîrî ye'nen inkamoro arenta pepîn Paapa munkîyamî' pe —ta'pîiya. ²³ —Moropai tiaronkon wanî morî non pona ena'san warantî. Inkamoroya Paapa maimu eta to'ya moropai epu'tî to'ya. Î' kai'ma inpîmî epeta'pî warantî eepeta'pî. Mararî panpî' eepeta'pî warantî tiaronkonya Paapa maimu kupî mararî. Kure'ne panpî' eepeta'pî warantî tiaronkonya Paapa maimu kupî kure'ne panpî'. Moropai tiaron epeta'pî mararî pra warantî tiaronkonya innape Paapa maimu kupî mararî pra —ta'pî Jesusya.

Jesusya Kansipu'kurai Yekare Ekaremekî

²⁴ Jesusya inî'rî panton ekaremekî'pî. Î' kai'ma tamî'nawîronkon esa' pe Paapa iit'o' wanî ekaremekî'pîiya. Ta'pîiya: —See warantî awanî, warayo'ya tekkari yena'pî

pîmî'pî ipapoi'ma tînmîri ya. Moropai ipîmî tîpo eemikku'pî tewî' ta. Moropai iwe'na'pî ewaron ya' tesoru ta. ²⁵ Tîise tamî'nawîronkon wetun tanne, iteyaton wî'tî'pî inmîri ya'. Mîikîriya inpîmî'pî trigo ye' kore'ta kansipu'kurai ena'pî pîmî'pî. ²⁶ In-pîmî'pî arenta'pî moropai eepeta winîkîi kansipu'kurai ye' nîrî arenta'pî ipokonpe. Ikore'ta awanî'pî.

²⁷ Mîrîrî ye'nen umî esa' poitîrîtonon wî'tî'pî iipia. Moropai ta'pî to'ya ipî': "Anna karaiwarî, amîriya morî pîmî'pîya innape nai?" ta'pî to'ya ipî'. Inkamoro maimu yuuku'pî to' karaiwarîya. "Inna morî pîmî'pîya", ta'pîya. "Tîise o'non pata pai kin kansipu'kurai erepansa' mîrîrî ikore'ta?" ta'pî to'ya.

²⁸ Moropai to' maimu yuuku'pî warayo' umî esa'ya. "Uyeyatonya mîrîrî ku'sa" ta'pîya. Moropai ipoitîrîtononya ta'pî ipî': "Mîrîrî kansipu'kurai yaroka annaya yu'se nan?" ta'pî to'ya.

²⁹ "Kaane kîsarokatî maasa" ta'pîya. "Maasa pra yarokaya'nîkon ya trigo ye' yarokaya'nîkon nîrî ipokonpe" ta'pîya. ³⁰ "Tîwî narentai tîmurukun pe. Trigo ya'tîto' weiyu eseposa' yai, tauya ya'tînenan pî'. E'mai' pe kansipu'kurai ya'tîtî moropai mîrîrî yaironpî'tî apo' ya' aaranto'pe. Tîise trigo konekatî uyewî' ta aako'manto'pe tauya to' pî'", ta'pî warayo'ya —ta'pî Jesusya. —Mîrîrî warantî awanî, tamî'nawîronkon esa' pe Paapa iipî yai.

Mostarda Ena'pî Yekare

(Mc 4.30-32; Lc 13.18-19)

³¹ Moropai tiaron panton ekaremekî'pî Jesusya tînenupa'san pî'. Ta'pîya: —Î' kai'ma tamî'nawîronkon esa' pe Paapa ii'to' wanî ekaremekî'ya sîrîrî. Awanî see warantî: Warayo'ya tînpîmî mostarda ena'pî pîmî'pî tînmîri ya' —ta'pîya. ³² —A'kî, mîrîrî inpîmî mostarda ena'pî wanî sî'mîrikkî pe pu'kuru. Tiaronkon umî ya' tîpînsenkon yena'pî ma're awanî. Tîise aarenta yai, kure'ne aarenta tiaronkon yentai. Mîrîrî ena kure'ne yei pe. Mîrîrî ye'nen tu'ke toronyamî' erepamî ipona. Inkamoroya taponse'kon ton konekapî'tî ipanta pona —ta'pî Jesusya. —Mîrîrî warantî awanî, tamî'nawîronkon esa' pe Paapa iipî yai —ta'pîya.

Trigo Yai'meto' Fermento Yekare

(Lc 13.20-21)

³³ Tiaron panton ekaremekî'pî Jesusya î' kai'ma tamî'nawîronkon esa' pe Paapa iipî ekaremekî'pa kai'ma. Ta'pîya: —See warantî awanî. Wîri'ya kîsere'na kore'ta fermento tîrî'pî moropai mîrîrî yai'me'pîya. Mîrîrî ye'nen tamî'nawîrî kîsere'na sa'mo'pî fermentoya —ta'pî Jesusya. —Mîrîrî warantî awanî, tamî'nawîronkon esa' pe Paapa iipî yai —ta'pîya.

Î' Ton Pe See Panton Pe Jesusya Ekaremekî

(Mc 7.33-34)

³⁴ Tamî'nawîrî mîrîrî ekaremekî'pî Jesusya panton pe. Î' rî ekaremekî'ya pra awanî'pî panton pe pra. Tîise panton pe neken to' yeurîma'pîya. ³⁵ Mîrîrî warantî awe'kupî'pî maasa pra penaro' Paapa maimu ekareme'nen profeta nurî'tîya taasa' yawîrî awe'ku'to'pe. Pena ta'pî profeta nurî'tîya: Paapa maimu ekaremekî'ya panton pe. Pena sîrîrî pata koneka'pî tîuya pata pai

anî nepu'tî'pî pepîn ekaremekîuya kupî sîrîrî *Sl* 78.2
ta'pî profeta nurî'tîya.

Î Taato'pe Kansipu'kurai Yekare Wanî

Ekaremekî Jesusya

³⁶ Mîrîrî tîpo arinîkon pemonkonyamî' nîmî'pî Jesusya. Moropai attî'pî wîtî ta. Miarî tîise inenupa'san erepamî'pî iipia. Inkamoroya ta'pî ipî': —Î' taato'pe mîrîrî kansipu'kurai pantoni wanî ekareme'kî anna pî' —ta'pî to'ya.

³⁷ Jesusya to' maimu yuuku'pî: —Uurî ka' poi iipî'pî wanî tînpîmî morî pî-nen pe —ta'pîiya. ³⁸—Mîrîrî umî wanî tamî'nawîrî pata pe sîrîrî non po. Inpîmî wanî Paapa pemonkonoyamî' pe, manni'kan tesa'kon pe awe'to'pe Paapa pia eturumaka'san pe. Tîise kansipu'kurai wanî Makui pemonkonoyamî' pe —ta'pîiya. ³⁹—Moropai kansipu'kurai pînnen wanî Makui pe. Trigo ya'tîto' weiyu tauya manni' wanî tamî'nawîron ataretî'kasa' pe. Inkamoro ya'tînenan wanî inserîyamî' pe —ta'pîiya. ⁴⁰—Umî esa' poitîrîtononya kansipu'kurai ya'tî'pî moropai apo' ya' yenumî'pî to'ya aaranto'pe. Mîrîrî warantî ikupî inserîyamî'ya kupî sîrîrî tiwinano'pî weiyu yai tamî'nawîron ataretî'kasa' yai —ta'pîiya. ⁴¹—Mîrîrî weiyu yai uurî, ka' poi iipî'pîiya inserîyamî' yarima upemonkonoyamî' kore'ta. Tiaronkonya imakui'pî kupî emapu'tînenan menka to'ya. Moropai pemonkonyamî' imakui'pî ku'nenan menka inserîyamî'ya tamî'nawîrî —ta'pîiya. ⁴²—Moropai inkamoro imakui'pî ku'nenan pemonkonyamî' yenumî inserîyamî'ya apo' kure'nan ya'. Miarî apo' ya' si'ma to' karau mararî pra teekon tîpa'tîi ne'ne' pe apo' wanî ye'nen —ta'pîiya. ⁴³—Tîise manni'kan yaironkon Paapa maimu yawîrî si'san wanî kupî sîrîrî ipîkku pe, Paapa, to' yunkon pata ya'. Ipîkku pe weiya tamî'nawîron weiyu'ma warantî to' wanî kupî sîrîrî —ta'pîiya. —Umaimu anepu'pai awanîkon ya, mîrîrî epu'tîya'nîkon —ta'pî Jesusya.

Epe'ke Tîwe'sen Yenonsa' Yekare

⁴⁴ Tiaron panton ekaremekî'pî Jesusya. Ta'pîiya: —Î' kai'ma tamî'nawîronkon esa' pe Paapa ii'to' wanî see warantî: Pena epe'ke tîwe'sen yenonsa' eporî'pî warayo'ya umî ya'. Mîrîrî eposa' tîuya ya, inîrî yenomî'pîiya. Moropai taatausinpai attî'pî. Tamî'nawîron temanne ke awe'repa'pî. Moropai mîrîrî yepe'pî ke manni' umî, o'non pata epe'ke tîwe'sen yenomî tîuya ya, mîrîrî yenna'pîiya —ta'pî Jesusya. Moropai ta'pîiya: —Mîrîrî warantî awanî, tamî'nawîronkon esa' pe Paapa ii'to' —ta'pîiya.

Epe'ke Diamante Yekare

⁴⁵—Moropai tiaron panton ekaremekîuya sîrîrî, î' kai'ma tamî'nawîronkon esa' pe Paapa iipî epu'tîkonpa —ta'pî Jesusya. —Awanî see warantî: Warayo' wanî'pî diamante yennanen. ⁴⁶Kure'nan diamante, epe'ke eposa' tîuya ya, tamî'nawîrî temanne ke mîkîrî e'repa'pî, mîrîrî yepe'pîkon ke kure'nan diamante epe'ke pu'kuru eposa' tîuya yennapa —ta'pî Jesusya. —Mîrîrî warantî awanî, tamî'nawîronkon esa' pe Paapa iipî ya —ta'pîiya.

Moro'yamî' Wirîrîkato' Yekare

⁴⁷ Jesusya ta'pî: —Inîrî tiaron panton ekaremekîuya sîrîrî, î' kai'ma pemonkonyamî' esa' pe Paapa iipî epu'tîkonpa. See warantî awanî: Moro'yamî'

atawî'to'pe iku'sa' yenumî'pî warayo'konya iku'pî ka. Inkamoroya moro'yamî' yapisî'pî tu'ke si'ta —ta'pîiya. ⁴⁸—Mîrîrî moro'yamî' yapi'to' ya' moro'yamî' atapi'sa' yai tu'ke intapîkîrî. Mîrîrî woroka warayo'konya a'mun pona. Mîrîrî yai warayo'kon ereuta moro'yamî' era'mai. Moropai inkamoroya morîkon moro'yamî' menka. To' yense' ya' to' yara'tî to'ya. Tîise tiaronkon moro'yamî' morîkon pepîn inkamoro papo to'ya poro pona —ta'pîiya. ⁴⁹—Mîrîrî warantî awanî pe man, tiwin wei tamî'nawîron ataretî'ka ya. Mîrîrî yai moro'yamî' yapi'nenan warayo'kon warantî ikupî inseriyamî'ya kupî sîrîrî. Inkamoro wîtî imakui'pî ku'nenan pemonkonyamî' menkai yairî tîwe'sanon kore'tapai. ⁵⁰Moropai inkamoro tîmenka'sankon yenumî' inseriyamî'ya kure'nan apo' ya'. Miarî inkamoro imakui'pî ku'nenan karau ko'mannîpî mararî pra teekon tîpa'tîi ne'ne' pe tîwanîkon ye'nen —ta'pîiya.

Amenan Wanî Yairî Moropai Penaro'

⁵¹Jesusya tînenupa'san ekaranmapo'pî: —Tamî'nawîrî umaimu epu'tî pî' naatî, mîrîrî tauya manni'? —ta'pî Jesusya tînenupa'san pî'. —Inna, epu'tî pî' anna man —ta'pî to'ya.

⁵²Mîrîrî yai ta'pî Jesusya to' pî': —Moisés nurî'tîya yenupanto' pî' esenupa'san esenupa ya, uyesa'kon pe Paapa iipî kupî yekare pî' esenupa'san, inkamoro wanî unekaremekî pî' esenupa'san wanî wîtî esa' pe tîwe'sen warantî. Maasa pra mîikîrîya miarî pai temannekon amenan pe tîwe'sen mo'ka. Moropai amenan pe pra tîwe'sen mo'kaiya nîrî —ta'pî Jesusya.

Jesus Wanî Nazaré Pon Pe

(Mc 6.1-6; Lc 4.16-30)

⁵³Moropai mîrîrî pantonkon ekaremekî tîpo, Jesus epa'ka'pî moropai attî'pî. ⁵⁴Mîrîrî yai Jesus enna'po'pî tarenta'pî pata pona. Miarî pemonkonyamî' yenupa'pî Jesusya to' epereto'kon yewî' ta. Moropai arinîkon imaimu etanenana esenumenka'pî kure'ne teesewankono'mai. Inkamoro esekaranmapopî'tî'pî. Ta'pî inkamoroya: —O'non pata epu'nen pe tîwanîpa Jesus esenupa'pî mîrîrî ye'ka anî' nîkupî eserîkan pepîn ku'to'peiya? —ta'pî to'ya. ⁵⁵—Maasa pra mîikîrî Jesus wanî pepîn kin manni' wîtî konekanen munmu pe? Maria more pepîn kin mîikîrî Jesus? Moropai Tiago, José, Simão, Judas ruinankon pepîn mîikîrî? —ta'pî to'ya ipî'. ⁵⁶—Moropai iwîrisitonon tarî to' man tîise î' kai'ma tamî'nawîrî ikupî mîikîrî Jesusya? —ta'pî to'ya.

⁵⁷Mîrîrî wenai Jesus maimu anetapai pra miarîronkon pemonkonyamî' wanî'pî. Tîise ta'pî Jesusya to' pî': —Morî pe pu'kuru tamî'nawîronkonya Paapa maimu ekareme'nen eseurîma eta. Tîise tonpayamî' ipata yawonkon neken wanî imaimu anetapai pra —ta'pî Jesusya.

⁵⁸Mîrîrî yai Jesusya tu'ke anî' nîkupî eserîkan pepîn kupî eserîke pra awanî'pî miarî Nazaré po. Maasa pra innape ikupî miarîronkon pemonkonyamî'ya pra awanî ye'nen.

João Batista Wîi To'ya

(Mc 6.14-29; Lc 9.7-9)

14 Mîrîrî yai Galiléia pata esa' pe Herodes wanî'pî. Mîikîrîya tamî'nawîrî î' kupî Jesusya yekare eta'pî. ²Moropai mîikîrîya ta'pî tîpemonkonoyamî'

teesenyaka'masanon pî': —Seru' pepîn see João Batista nurî'tî mîikîrî. Awe'mî'sa'kasa' mîrîrî. Mîrîrî wenai mîikîrîya anî' nîkupî eserîkan pepîn ku'pîtî mîrîrî meruntî ke —ta'pîiya.

³Mîrîrî ta'pî mîikîrî pata esa' Herodesya maasa pra João yarakkamo me'posa' tûya ye'nen atarakkannîto' ta. Mîrîrî kupî'pî Herodesya, maasa pra takon Filipe no'pî Herodias yarakkîrî awanî pî' João eseurîmasa' ye'nen. ⁴Tu'ke ite'ka João Batistaya taapî'tî'pî pata esa' Herodes pî': —Paapa nekaremekî'pî unkupîkon ton pe yairî pra, imakui'pî ku'sa'ya mîrîrî, ayakon no'pî Herodias yarakkîrî tûwe'se —ta'pîiya. ⁵Mîrîrî wenai pata esa' Herodes ekore'ma'pî. João Batista anwîpai awanî'pî. Tîise eranne' pe awanî'pî Judeuyamî' pî'. Maasa pra Paapa maimu ekareme'nen pe awanî kai'ma to' esenumenka'pî.

⁶Tîise pata esa' Herodesya teesenpo'pî weiyu yai, entamo'kanto' mararon pepîn koneka'pî. Moropai pemonkonyamî' eta'pîiya mararî pra entamo'kai to' wîtîto'pe. Mîrîrî yai Herodias more, maasaron wîrî' aurîno'pî mananu'pî, tamî'nawîronkonya tera'ma tanne. Mîikîrî mana'to' pî' pata esa' Herodes atausinpa'pî mararî pra. ⁷Mîrîrî ye'nen ta'pîiya mîikîrî maasaron wîrî' pî': —Seru' pe pra tauya sîrîrî apî'. Upî' î' rî itu'se awe'to' esatîya ya, tamî'nawîrî itîrîyua —ta'pîiya.

⁸Moropai wîrî' wîtî'pî tîsan Herodias pia. Ekaremekî'pîiya. Moropai ta'pî isanya João pu'pai mesatîi. Ta'pî tîsanya yawîrî esatî'pîiya. —João Batista pu'pai'pî yu'se wai sunpa po —ta'pîiya.

⁹Mîrîrî taiya ye'nen, pata esa' Herodes ena'pî yairî ma're. Tîise tamî'nawîronkon tînetas'anya eta tanne, î' itu'se awe'to' esatîya ya itîrîyua, taasa' tûya ye'nen, maasaron wîrî' nesatî tîrî tûya ta'pîiya, seru' pe tîwanî namai. ¹⁰Mîrîrî ye'nen João Batista pu'paraikkîtî me'po'pîiya atarakkannîto' ta. ¹¹Mîikîrî pu'pai'pî enepî'pî to'ya sunpa po. Mîrîrî tîrî'pî to'ya maasaron aurîno'pî wîrî' pia. Moropai mîikîrîya tîsan pia yarî'pî. ¹²Mîrîrî yekare etasa' tûya'nîkon pe João Batista nurî'tî nenupa'san iipî'pî iipia itesa'rî'pî era'mai. Moropai mîikîrî yu'na'tî'pî to'ya. Moropai mîrîrî ekareme'se to' wîtî'pî Jesus pî'.

Jesusya 5.000 Kaisaronkon Pemonkonyamî' Yekkari'tî

(Mc 6.30-44; Lc 9.10-17; Jo 6.1-14)

¹³Tamî'nawîron mîrîrî e'ku'sa' yekare etasa' tûya tîpo, Jesus moropai inenupa'san wîtî'pî kanau ya' miarîpai keren pona tuutîpa tiwinsarî. Tîise o'non pata awanî epu'tî'pî arinîkonya. Mîrîrî ye'nen to' epa'ka'pî tîiko'manto'kon yapai. Moropai to' wîtî'pî a'mun poro Jesus epose. ¹⁴Moropai miarî Jesusya to' yeporî'pî. To' erepansa' wanî'pî irawîrî, kanau yapai tawautî pe. Jesusya kure'ne to' era'ma'pî tî'noko'pî pe, inkamoro itî'san. Mîrîrî ye'nen pri'yawonkon pepîn sa'ne yepî'tî'pîiya, miarî tîwe'sanon.

¹⁵Pata ko'mamî tanne, Jesus nenupa'san erepamî'pî iipia. Moropai inkamoroya ta'pî ipî': —Insamoro arinîkon pemonkonyamî' wîtîto'pe ka'kî wîtîkon ta. Maasa pra ko'mamîiya pata enasa' man, î' ton pra e'nî tanne tarî keren po. To' wîtîsa' ya, morî pe awanî tekkarikon ton yennato'pe to'ya —ta'pîiya.

¹⁶Tîise Jesusya to' maimu yuuku'pî: —Insamoro pemonkonyamî' wîtî e'pai pra man —ta'pîiya. —Tîise amîrî'nîkonya to' yekkari'tî e'pai man —ta'pî Jesusya tî-nenupa'san pî'.

¹⁷ Tîise inkamoroya yuuku'pî. Ta'pî to'ya: —Î kai'ma see, anna pia mia'taikin neken pão man. Moropai asakî'ne neken moro'yamî' man —ta'pî to'ya. —Tamî'nawîronkon pia itûriya pepîn —ta'pî to'ya.

¹⁸ —Ene'tî moriya uupia —ta'pî Jesusya to' pî'.

¹⁹ Moropai pemonkonyamî' ereutato'pe parî' pona ta'pîiya to' pî'. Moropai mîikîriya mia'taikinan pão yapisî'pî moropai asakî'nankon moro'yamî'. Moropai tenu yanumî'pîiya ka' ekaya. Moropai eepîrema'pî yekkari wanî pona. —Morî pe pu'kuru man Paapa —ta'pîiya. Mîrîrî tîpo pão pirikkapî'tî'pîiya. Mîrîrî tîrî'pîiya tînenupa'sanya itîto'pe pemonkonyamî' pia. ²⁰ Mîrîrî pî' tamî'nawîronkon esekkari'tî'pî itu'se tîwanîkon pikîrî. Moropai inkamoro yekkari yonparî'pî yannuku'pî Jesus nenupa'sanya asakî'ne pu' pona tîmo'tai waikara'pî kaisarî. ²¹ Inkamoro pemonkonyamî' esekkari'tî'san wanî'pî 5.000 yairî warayo'kon, wîri'sanyamî' moropai moreyamî' tîku'ne'tî pra to' tîise.

Jesus Asarî Tuna Poro

(Mc 6.45-52; Lc 6.15-21)

²² Mîrîrî tîpo Jesusya tînenupa'san pî' ta'pî kanau ya' to' asara'tîto'pe. Moropai to' wîto'pe tîrawîrî iku'pî ratai pona. To' wîti tanne Jesusya arinîkon yaipontî'pî to' emi'to'pe. ²³ Pemonkonyamî' emi'to'pe to' yaipontî tîpo Jesus enuku'pî wî' pona epîremaî tiwinsarî. Miarî tîise pata ewaronpamî'pî tiwinsarî tîise. ²⁴ Mîrîrî tanne, inenupa'san wanî'pî iku'pî arakkita kanau ya'. Miarî to' tîise a'situn pe eena'pî. Mararî pra sipa sipa pe awanî'pî. Kanau pona eerepamî'pî meruntî ke.

²⁵ Anoinna pata tîise, maasa erenmapî rawîrî, tuna poro Jesus asarî era'ma'pî inenupa'sanya tîponaya'nîkon. ²⁶ Tuna poro mîikîrî asarî era'ma tîuya'nîkon pe, inenupa'san wanî'pî mararî pra teesi'nî'se. Inkamoroya ta'pî: —Katonpî mîikîrî! To' entaime'pî teesi'nî'se mararî pra. ²⁷ Inkamoro pî' Jesus e'pamî'pî ka'ne' pe. Ta'pîiya to' pî': —Meruntî ke e'tî, eranne' pe pra. Uurî mîikîrî, Jesus —ta'pîiya.

²⁸ Moropai Pedroya ta'pî ipî': —Uyepotorî, amîrî pe pu'kuru awanî ya, o'non pata awanî manni' pata uutîto'pe ka'kî tuna poro —ta'pîiya.

²⁹ —Asi'kî see —ta'pî Jesusya Pedro pî'. Moropai Pedro autî'pî kanau yapai moropai mîikîrî asarî'pî tuna poro Jesus ekaya. ³⁰ Mîikîrî asarî tanne, a'situnya ipuma'pî. Mîrîrî ye'nen eranne' pe eena pia'tî'pî. Moropai eeseuronka pia'tî'pî. Mîrîrî ye'nen teesi'nî'pî pe awentaim'e'pî Jesus pî'. —Uyepotorî, upîika'tîkî! —ta'pîiya.

³¹ Ka'ne' pe Jesusya tenya kainumî'pî Pedro yapisî'pa moropai ta'pîiya Pedro pî': —Innape ukupîya pra awanî mîrîrî. Î' wani' awanî ye'nen innape uurî kupîya pepîn?

³² Mîrîrî tîpo inkamoro asara'tî'pî kanau ya'. Moropai kure'nan a'situn atî'napannî'pî'pîiya. ³³ Moropai inenupa'sanya Jesus yapurî'pî. Yapurî ye'ka pe inkamoroya ta'pî: —Innape see, Paapa munmu pe amîrî wanî sîrîrî —ta'pî to'ya.

Jesusya Genesaré Pon Yepi'tî

(Mc 6.53-56)

³⁴ Iku'pî ratai pona teerepansa'kon pe, inkamoro autî'pî. Genesaré pata pona to' erepamî'pî. ³⁵ Miarî mîrîrî pata po, mororonkon pemonkonyamî'ya Jesus epu'tî'pî. Moropai inkamoroya pri'yawonkon pepîn, tamî'nawîrî mororonkon moropai tîwoi'nîkon tîiko'mansenon ene'to'pe to'ya to' yepi'tîto'peiya. ³⁶ Moropai pri'yawonkon

pepinya Jesus pon ye'pi pi' yapito'pe to'ya esati'pi to'ya. Maasa pra ipon ye'pi pi' yapitiponkon esepi'tisa' wani'pi muto'pe. Miriri waranti to' esepi'tipi.

Jesus Yeseru Moropai Judeuyami' Yeseru

(Mc 7.1-13)

15 Miriri yai fariseuyami' moropai Moises nuri'tiya yenupanto' pi' yenupatonkon witisa' wani'pi Jerusalem poi Jesus yarakkiri esurimai. ²Inkamoroya ta'pi Jesus pi':

—I' wani' awani' ye'nen kin anenupa'san wani' pepin utamokonya uyenupa'pikon yawiri pra to' wani'? Tenyakon rona to'ya pepin tekkarikon yonpa tiuya'nikon rawiri. Miriri yawiri kupi to'ya pra awani' ye'nen upanama'pikon utamokonya yawiri pra to' wani' miriri —ta'pi to'ya.

³Jesusa to' maimu yuuku'pi. Moropai ta'piya to' pi': —I' wani' kin awani' ye'nen Paapa maimuya taasa' yawiri ikupiya'nikon pra, atamokonya ayenupa'pikon yawiri ikupi pi' aako'mamikon? —ta'piya. ⁴—Maasa pra Paapaya ta'pi anukupikon ton pi'. “Ayunkon yapuriti moropai asankon yapuriti”, *Êx 20.12; Dt 5.16* ta'piya. Moropai ta'piya niri:

“Ani' esurima ya imakui'pi pe tun winiki moropai tisan winiki, miki'ri wi' e'pai awani'”, *Êx 21.17; Lv 20.9*

ta'pi Paapaya —ta'piya. ⁵—Tiise tiaronkon yenupaya'nikon yairi pra. Amiri'nikonya taa to' pi'. Tiaron moro awani' tiyun anpiika'tipainon tiise taaya'nikon: “Kaane, untiri ton pra man uyun pia ipiika'tito' ton, maasa pra Paapa pia untiri pe seeni' mo'kasau'ya siriri' taato'pe to'ya”, taaya'nikon seru' pe. ⁶Moriya miriri waranti taaya'nikon ya, ayunkon yapuriya'nikon pepin miriri. Miriri waranti Paapa maimu yu'se pra awanikon esera'ma miriri, ayaserukon neken yawiri ikupikonpa. ⁷Seru'ye'kon teesenku'tisanon tiwariri'nikon. Api'nikon penaro' Paapa maimu ekareme'nen profeta Isaias nuri'ti esurima'pi yairi.

⁸“Morí pe esurimakoikon insanan pemonkonyami' upi'” taa Paapaya.

“Tiise to' yewan wani' aminke upi'” taiya.

⁹“Miriri ye'nen uyapurito' to'ya wani' i' pe pra ri.

Penaronkonya tipanama'pikon yawiri tonpakon yenupa to'ya,

uuriya tipanama'pikon pe tiku'se” ta'pi Paapaya, *Is 29.13*

ta'pi profeta Isaias nuri'tiya —ta'pi Jesusa to' pi'.

Imakui'pi Pi' Jesus Eсурi'ma

(Mc 7.14-23)

¹⁰Miriri taa ti'po Jesusa arinikon yanno'pi moropai ta'piya to' pi': —Maasa umaimu etati moropai epu'tiya'nikon yuwati —ta'piya. ¹¹—Imakui'pi pe e'ni pepin uya're'kon unenapikon wenai. Tiise imakui'pi pe e'ni imakui'pi pe esurima wenai, imakui'pi pi' esenumenkan wenai. Miririya imakui'pi pe ukupikon —ta'piya.

¹²Miriri taasai'ya ti'po, Jesus nenupa'san witi'pi iipia. Moropai inkamoroya ta'pi ipi': —Uyepotori, i' taaya manni' pi' fariseuyami' atasi'sirunpasa' man amaimu pi' —ta'pi to'ya.

¹³Jesusa ta'pi: —Tami'nawironkon tinpimi'pi pepin aro'tasa' yaroka umi esa'ya. Miriri waranti tami'nawironkon Paapa pemonkono pe pra tiwe'sanon mo'kaiya tipemonkonoyami' kore'tapai —kai'ma to' maimu yuuku'pi Jesusa. ¹⁴—Inkamoro

ye'kakon tîpînamai pra e'tî. Maasa pra to' wanî enkaru'nankon warantî. Mîrîrî ye'nen tiaronkon yenupa to'ya eserike pra to' wanî. Enkaru'ne si'ma enkaru'nanya tiaron yarî eserike pra awanî. Yarî yu'se tîwanî ya to' e'soroka itu'nakan ya' sa'nîrî.

¹⁵ Mîrîrî taiya ye'nen, Pedroya Jesus pî' esatî'pî. —Mîrîrî panton ekareme'kî anna pî' —ta'pîiya.

¹⁶ Jesusya ta'pî: —Sîrîrî tîpose pakko pe aako'mamîkon mîrîrî? —ta'pîiya. ¹⁷ —A'kî, uya're'kon unenno'makonya imakui'pî pe ukupîkon pepîn. Maasa pra uyewankon ya' eewomî pepîn, uro'takon ya' neken yenko'ma moropai yenpa'ka. ¹⁸ Tîise eseurîmanto' wanî uyewankon yapai teepa'kasen esenumenkanto' wenai. Mîrîrîya ukî'pakon imakui'pî pe. ¹⁹ Maasa pra uyewankon ya' tîiko'mansen imakui'pî wenai esenumenkan imakui'pî pe, pemonkon anwîpai e'nî, moropai tiaron no'pî yarakkîrî e'nî, moropai se' tapairî wîri'sanyamî yarakkîrî e'nî. Moropai ama' pe e'nî, moropai seru'ye' pe e'nî, imakui'pî pe eseurîman tiaronkon winîkîi. ²⁰ Sîrîrîkon imakui'pî uyewankon ya' tîiko'mansen wenai, imakui'pî kupî pî' ko'mannî. Mîrîrî tîise uenyakon tîronai pra uya're'kon yonpasa' wenai, imakui'pî pe e'nî pepîn —ta'pî Jesusya tî-nenupa'san pî'.

Judeupa' Pepîn Wîri' Pî' Jesus Eseurîma

(Mc 7.24-30)

²¹ Mîrîrî pata yapai Jesus ese'ma'tî'pî. Attî'pî Tiro pata poro aminke pra cidade pî'. Moropai Sidom pata poro attî'pî. ²² Miarî wîri' wanî'pî Cananeu pon, Judeupa' pepîn. Jesus erepansa' tanne, mîikîrî iipî'pî iipia. Moropai ta'pîiya tîwentaimepîtî ye'ka pe: —Uyepotorî, amîrî wanî Davi nuri'tî paari'pî pe. Pîika'tîton amîrî. A'noko'pî pe sa'ne uyera'makî. O'ma' ewonsa' man unre wîri' ya'. Mîikîrîya tone' ikupî pî' man —ta'pîiya.

²³ Tîise Jesusya imaimu yuuku pra awanî'pî. Mîrîrî tanne, inenupa'san erepamî'pî iipia aminke pra. Moropai inkamoroya ta'pî: —Mîikîrî wîri' wîtîto'pe ka'kî, uwe-nairî'nîkon aaipî ko'mannîpî mîrîrî taa enepîiya. Moropai awentaimepîtî ko'mannîpî —ta'pî to'ya.

²⁴ Jesusya yuuku'pî: —Paapaya uyarimasa' man upemonkonoyamî' neken pîika'tîto'peuya, Judeuyamî' ataka'ma'san, carneiro wanî itesa' pra warantî tîwe'sanon —ta'pîiya.

²⁵ Tîise mîikîrî wîri' iipî'pî Jesus rawîrî moropai awe'sekunka'pî moropai mîikîrîya ta'pî: —Uyepotorî, upîika'tîkî sa'ne —ta'pîiya.

²⁶ —A'kî —ta'pî Jesusya ipî'. —More ya're' tîrî ya arinmaraka pia, morî pe pra awanî. Mîrîrî warantî awanî apîika'tî tîuya ya, Judeupa' pe pra awanî ye'nen.

²⁷ Tîise wîri'ya ta'pî Jesus pî': —Innape man, Uyepotorî. Mîrîrî ye'ka pe tîise tesa'kon ya're' ya'punu'pî e'soroka enapî arinmarakayamî'ya itaponse' yo'koi si'ma. Mîrîrî ye'nen mararî mîrikîkî itîikî uupia.

²⁸ Jesusya ta'pî ipî': —Mîrîrî taaya ye'nen, innape ukupîya epu'tî pî' wai, ma'non —ta'pî Jesusya. —Mîrîrî ye'nen î' taaya manni' mîrîrî kupîuya. Moropai mîrîrî taa Jesusya pe mîikîrî wîri' more o'ma' yarakkîron esepî'tî'pî.

Tu'kankon Pemonkonyamî' Yepi'tî Jesusya

²⁹ Miarî pai Jesus ese'ma'tî'pî moropai attî'pî Galiléia ku'pî rî pîkîrî. Moropai mîikîrî enuku'pî wî' pona moropai eereuta'pî miarî. ³⁰ Miarî nîrî arinîkon pemonkonyamî'ya pri'yawonkon pepîn yarî'pî. Asakoi'kon pepîn, moropai ma'tîkî'

pankon, moropai enkaru'nankon, moropai imaimu pînon moropai tu'kan paran pî' tîwe'sanon yari'pî to'ya Jesus pia to' yepi'tîto'peiya kai'ma. Moropai inkamoro yepi'tî'pîiya. ³¹ Mîrîrî kupî Jesusya era'ma tîuya'nîkon pî' pemonkonyamî esenumenka'pî mararî pra teesewankono'mai, maasa pra imaimu pîn eseurîma ye'nen, moropai ma'tîkî' pankon esepi'tîsa' ye'nen, moropai asako'kon pepîn asarî ye'nen, moropai enkaru'nankonya era'ma ye'nen. Mîrîrî pî' Judeuyamî' yepotorî Paapa ya-purî'pî to'ya mararî pra.

Jesusa 4.000 Kaisaronkon

Pemonkonyamî' Yekkari'tî

(Mc 8.1-10)

³² Jesusya tînenupa'san yanno'pî tîpia to' yeurîmapa kai'ma moropai ta'pîiya: — Eneurîwî'ne wei kaisarî insanan pemonkonyamî' ko'mansa' man uupia. U'noko'pî pe to' era'ma pî' wai to' ya're' ton pra tîise —ta'pîiya. —To' anaipontîpai pra wai tekkarikon yonpa to'ya pra to' tîise. Maasa pra yai to' wî'tî eserîke wanî e'ma taawîrî emi'ne tîwanîkon pî' —ta'pîiya.

³³ Inenupa'sanya Jesus ekaranmapo'pî: —O'non ye'ka pe insanan mararonkon pepîn pemonkonyamî' yekkari ton eporî e'painon tarî keren po si'ma? Î' ton pîn ya' e'nî tanne —ta'pî to'ya.

³⁴ Inkamoro ekaranmapo'pî Jesusya: —Î' warapo kaisarî trigo puusa' nai? —ta'pîiya. —Asakî'ne mia' pona tîimo'tai kaisarî moropai moro'yamî' mîrîkkî —ta'pî to'ya.

³⁵ Moropai tamî'nawîronkon pî' ta'pî Jesusya: —Non pona erematî —ta'pîiya. ³⁶ Moropai Jesusya asakî'ne mia' pona tîimo'tai kaisaron trigo puusa' yapîsî'pî, moropai moro'yamî' nîrî. Mîrîrî tîpo eepîrema'pî Paapa pî'. —Morî pu'kuru amîrî, anna ya're' ton tînen —ta'pîiya Paapa pî'. Mîrîrî tîpo trigo puusa' pirikkapî'tî'pîiya. Mîrîrî tîrî'pîiya tînenupa'san pia itîito'pe to'ya pemonkonyamî' pia. ³⁷ Mîrîrî pî' tamî'nawîronkon entamo'ka'pî teese'pî'tîkon pîkîrî. Mîrîrî yonparî'pî yannuku'pî inenupa'sanya asakî'ne mia' pona tîimo'tai kaisarî waikara'pî. ³⁸ Inkamoro Jesus nekkari'tî'san wanî'pî warayo'kon 4.000 kaisarî wîri'sanyamî' tîku'netîi pra moropai moreyamî'.

³⁹ Mîrîrî tîpo Jesusya pemonkonyamî' yaipontî'pî to' wî'tîto'pe. Moropai Jesus asara'tî'pî kanau ya', moropai attî'pî Magadâ pata pona.

Tînera'makon Ton Esatî To'ya

(Mc 8.11-13; Lc 12.54-56)

16 Jesus yarakkîrî eseurîmai tiaronkon fariseuyamî' moropai tiaronkon sa-duceuyamî' wî'tî'pî iipia. Jesus anaka'mapai to' wanî'pî mî'tîto'pe. Paapa winî-paino pe mî'kîrî wanî pepîn kai'ma to' esenumenka'pî. Mîrîrî ye'nen ka' winîpainon, tînera'makon ton esatî'pî to'ya Jesus pî'. ² Tîise Jesusya to' maimu yuuku'pî: —Wei ewomî tanne suuyu pe tîwe'sen ka' pî' era'maya'nîkon ya, taawonan amîrî'nîkon: “Penane morî pe pata wanî pe man. A'kî, ka' pî' suuyu pe awanî”, taaya'nîkon. ³ Moropai penane pu'kuru suuyu pe pata wanî ya taaya'nîkon: “Sîrîrîpe kono' rena pe man”, taaya'nîkon. Maasa pra ka' pî' katupuru era'masa'ya'nîkon ye'nen, moropai ewaron pe pata wanî ye'nen. Ka' era'maya'nîkon kaisarî, taapî'tîya'nîkon î' e'kupî

epu'tíya'níkon. Tíise í' wani' awanî ye'nen anera'ma'píkon ayenukon ke, kupíya'níkon pepín innape? Í e'kupí epu'tíya'níkon pepín, í' ikupí eseríkan pepín era'maya'níkon tíise —ta'píiya. ⁴—Í ye'ka pe amírí'níkon sírírí pankon waní imakui'pí pe, innape ukupí ye'ka pe pra. Anera'makon ton esatíya'níkon upí'. Tíise í' rí anera'makon ton kupíuya pepín. Tíise tiwinan neken Jonas nurí'tí yarakkírí e'kupí'pí. Mírírí epu'tíya'níkon yu'se wai.

Mírírí taa típo, Jesus epa'ka'pí moropai attí'pí to' piapai.

Fariseuyamí' Moropai Saduceuyamí' Yeseru Fermento Warainon

(Mc 8.14-21)

⁵Jesus nenupa'sanya iku'pí nuurukku'sa' yai, tíwanmíra'níkon tekkarikon yaasa to'ya pra to' waní'pí.

⁶Mírírí yai ta'pí Jesusya: —Enpen panpí' e'tí, fariseuyamí' moropai saduceuyamí' pí' tíwarí e'tí. Aka, tíwí to' piawon trigo sa'moto' to' piawon nísí —ta'píiya.

⁷Mírírí taiya pí' Jesus nenupa'san eseuríma'pí teken sí'ma. Ta'pí to'ya: —Mírírí taiya maasa pra uyekkarikon ton ene'sa' pra awanî ye'nen —ta'pí to'ya.

⁸Inkamoro eseurímato' eta'pí Jesusya. Mírírí ye'nen to' ekaranmapo'píiya. Ta'píiya: —Í ton pe see eeseurímakon ko'manní'pí mírírí, ayekkarikon ton pra awanî pí'? Í ye'ka pe see mararí innape uku'to'ya'níkon awanî mírírí! ⁹Uupia Paapa merun-tíri waní epu'tíya'níkon pra naatí mîito'pe? Epu'tíya'níkon pra awaníkon mírírí ayewankon ya'. Manní' unku'pí pí' awenpenatakon pra naatí? Mia'taikinan trigo puusa' pírikkapítí'píuya 5.000 kaisaronkon warayo'kon yekkarí'tí'píuya. Moropai í' warapo waikara'pí kaisarí itonparí'pí yannuku'píya'níkon pí' enpenataí. ¹⁰Moropai manní' asakí'nan mia' pona tímo'tai kaisaron trigo puusa' mírírí ke 4.000 kaisaronkon warayo'kon yekkarí'tí'píuya. Moropai í' warapo waikara'pí kaisarí itonparí'pí yannuku'píya'níkon? ¹¹Mírírí tauya manní' epu'tíya'níkon pra awaníkon mírírí. Maasa pra trigo puusa' pí' eseuríma pepín sírírí. Tíise fariseuyamí' moropai saduceuyamí' yeseru pí' eseuríma, mírírí tíwarí e'tí. Mírírí to' yeseru waní kísere'na sa'moto' fermento warantí.

¹²Mírírí Jesus eseurímato' epu'tí'pí inenupa'sanya. Maasa pra kísere'na sa'moto' pí' eeseuríma pe pra epu'tí'pí to'ya. Tíise pemonkonyamí' yenupato' fariseuyamí'ya moropai saduceuyamí'ya pí' eeseuríma epu'tí'pí to'ya. To' yeseru pí' tíwarí tíwaníkonpa epu'tí'pí to'ya.

Jesus Waní Cristo Pe Taa Pedroya

(Mc 8.27-30; Lc 9.18-21)

¹³Moropai Jesus wítí'pí tiaron pata poro, itese' Cesaría Filipe. Miarí teerepansa'kon pe tínenupa'san ekaranmapo'píiya: —Aní' kai'ma uurí, ka' poi iipí'pí pí' pemonkonyamí' waní? —ta'píiya.

¹⁴Inkamoroya yuuku'pí: —Tiaronkonya taa apí': “João Batista nurí'tí mîikírí”, taa to'ya. Moropai tiaronkonya taa: “Penaro' Paapa maimu ekareme'nen profeta Elias nurí'tí mîikírí”, taa to'ya —ta'pí to'ya. —Moropai tiaronkonya taa: “Penaro' itekare ekareme'nen profeta Jeremias nurí'tí mîikírí”, taa to'ya. “Paapa maimu ekareme'nenan nurí'san yonpa pe awanî”, taa to'ya —ta'pí inenupa'sanya.

¹⁵—Amírí'níkon kanan? Aní' pe ukupí pí' naatí? —ta'píiya.

¹⁶ Simão Pedroya yuuku'pî: —Amîrî Paapa nîmenka'pî, Cristo. Ipatîkarî tîiko'mansen Paapa munmu pe awanî —ta'pî Pedroya.

¹⁷ Jesusya ta'pî Pedro pî': —Mîrîrî taaya ye'nen, morî pe pu'kuru awanî sîrîrî, Simão, João munmu —ta'pî Jesusya ipî'. —Maasa pra sîrîrî yairon epu'tîya manni' wanî pepîn pemonkon winîpainon pe pu'kuru. Tîise uyun ka' pon nîtîrî'pî pe awanî aapia —ta'pî Jesusya Pedro pî'. ¹⁸ Mîrîrî ye'nen Jesusya ta'pî Pedro pî': —Tauya sîrîrî apî', amîrî Pedro sa'man, tî' warainon. Moropai sîrîrî tî'parappa pona usoosirî konekauya sîrîrî. Mîrîrîya upemonkonoyamî', usoosirî tawonkon ena pe man meruntî ke, tamî'nawîronkon yentai. Sa'mantanto' yentai to' ena pe man, Makuiya to' taruma'tî tîise —ta'pî Jesusya. ¹⁹—Sîrîrî meruntî ke uurî e'to' tîrîuya aapia. Î taaya'nîkon umaimu pe sîrîrî non po, mîrîrî pî' inna taa Paapaya ka' po —ta'pîiya.

²⁰ Mîrîrî taa tîpo, Jesusya ta'pî tînenupa'san pî': —Tîise Paapa nîmenka'pî pe uurî wanî kîsekareme'tî anî' pî' —ta'pî Jesusya tînenupa'san pî'.

Jesus Eseurîma Tîisa'manta Pî'

Moropai Tîiwe'mî'saka Pî'

(Mc 8.31–9.1; Lc 9.22-27)

²¹ Moropai mîrîrî pata pai Jesus eseurîma pia'tî'pî tîisa'manta pî'. Tînenupa'san pî' ta'pîiya: —Uutî e'pai awanî sîrîrî Jerusalém pona moropai miarî Judeuyamî' esananya moropai teepîremasanon esananya uyewanmarî kupî sîrîrî. Moropai Moisés nuri'tîya yenupanto' pî' yenupatonkonya nîrî uyewanmarî kupî sîrîrî. Inkamoroya utaruma'tî mararî pra. Inkamoroya uwî me'po kupî sîrîrî. Tîise uusa'manta tîpo, iteseurîno weiyu yai e'mî'sa'ka kupî sîrîrî —ta'pîiya.

²² Mîrîrî taiya ye'nen, Pedroya Jesus yarî'pî tiaronkon kore'tapai tarakkîrî teeseurîmapa, imaimu yuwa'tîpa. Moropai ta'pîiya ipî': —Uyepotorî, mîrîrî warantî eeseurîma e'pai pra man. Paapaya mîrîrî kupî e'pai pra man ayarakkîrî —ta'pî Pedroya Jesus pî'.

²³ Jesus era'tî'pî Pedro winîkîi. Moropai ta'pîiya Pedro pî': —Uupiapai atarimakî, Makui. Uurî ma'nîpa yu'se awanî mîrîrî. Paapa esenumenka warantî eesenumenka pra awanî mîrîrî. Tarî non po tîiko'mansenon esenumenka warantî eesenumenka —ta'pîiya.

²⁴ Moropai Jesusya ta'pî tînenupa'san pî'. Ta'pîiya: —Uwanîyakon pe e'pai awanîkon ya, ayaserukon, itu'se awe'to'kon mîrumakatîi moropai itu'se uurî e'to' ku'tî. Uwanîyakon pe e'pai awanîkon ya, e'taruma'tînto' namapai pra e'tî. Moropai uwenairî maai'tîi —ta'pîiya. ²⁵—Tîise anî'ya tîiko'manto' pînînma ya kure'ne, tîwe'taruma'tî namaiya. Mîrîrî ye'nen Paapa pia ipatîkarî tîiko'manto' ton eporîiya pepîn. Tîise aminke aako'mamî Paapa pî'. Tîise uwenai anî'ya tîiko'manto' pînînma pra awanî ya, tîwe'taruma'tîto' yapîtanîpîiya ya, ipatîkarî enen tîiko'manto' ton eporîiya Paapa pia. ²⁶ Tamî'nawîron sîrîrî non pon yemanne esa' pe anî' ena ya, tîise ipatîkarî enen tîiko'manto' ton eporîiya pra awanî ya, eporîiya kupî pepîn rî mîrîrî. Aasa'manta yai tekaton yepe' ton eporîiya pepîn. Awe'piika'tî pepîn. ²⁷ Maasa pra uurî, ka' poi iipî'pî iipî kupî sîrîrî Paapa meruntîri yarakkîrî, inserîyamî' pokonpe. Moropai mîrîrî yai tamî'nawîronkon pia untîrî tîrîuya kupî sîrîrî to' nikupî'pî we-nai. ²⁸ Ayenku'tîuya'nîkon pepîn sîrîrî. Uurî, ka' poi iipî'pî pemonkon pe wanî pe

man tamî'nawîronkon esa' pe. Mîrîrî era'ma amîrî'nîkon yonpayamî'ya pe man tîisa'mantakon rawîrî —ta'pî Jesusya.

Jesus Moropai Moisés Moropai Elias

(Mc 9.2-13; Lc 9.28-36)

17 Tiwin mia' pona tîmo'tai wei tîpo, Jesus wî'tî'pî kawînan wî' pona tî-nenupa'san yonpa pokonpe. Pedro wî'tî'pî moropai Tiago moropai itakon João wî'tî'pî ipokonpe. ²Miarî Jesus yenpata etinyaka'ma'pî to' rawîrî si'ma. Inke' pe awanî'pî, wei warantî moropai ipon wanî'pî aimutun pe pu'kuru, inke' pe apo' ya'karu warantî. ³Mîrîriya tiwinarî asakî'nankon warayo'kon, Moisés nurî'tî moropai Elias nurî'tî esenpo'pî to' rawîrî. Moropai Jesus yarakkîrî to' eseurîma era'ma'pî to'ya. ⁴Mîrîrî ye'nen Pedroya ta'pî Jesus pî': —Uyepotorî, morî pe pu'kuru e'nî man tarî. Mîrîrî ye'nen itu'se awanî ya, eseurîwî'ne kaisarî tappî ton konekauya sîrîrî, tiwin amîrî ton moropai tiwin Elias ton moropai tiwin Moisés ton kai'ma —ta'pîiya.

⁵Mîrîrî warantî Pedro eseurîma ko'mannî'pî tanne, katupuru inke'ya to' napontî'pî. Moropai mîrîrî kore'ta Paapa eseurîmato' eta'pî to'ya. Ta'pî Paapaya: —Unmu mîserî uwakîri pu'kuru ipî' atausinpató'. Mîikîrî unmu yu'san uurî mararî pra. Mîikîriya î' taato' etatî —ta'pî Paapaya.

⁶Paapa eseurîmato' eta tîuya'nîkon pe, Jesus nenupa'san ena'pî mararî pra eranne' pe. Mîrîriya to' yenkasi'pannî'pî'pî. Non pona tenpatakon erennuku'pî to'ya. ⁷Tîise Jesus iipî'pî to' pia moropai to' yapî'pîiya. Ta'pîiya to' pî': —E'mî'sa'katî, eranne' pe tîwe'se pra e'tî —ta'pîiya to' pî'. ⁸Inkamoro kuranta'pî moropai tîwoi'nîkon era'ma tîuya'nîkon ya, anî' era'ma to'ya pra awanî'pî, tîise Jesus neken, tiwinsarî era'ma'pî to'ya.

⁹Wî' poi tawautîkon pe, Jesusya ta'pî to' pî': —Anî' pî' anera'ma'pîkon kîsekareme'tî —ta'pîiya. Uusa'manta tîpo, uurî, ka' poi iipî'pî e'mî'sa'kasa' tîpo ekaremekîkonpa.

¹⁰Mîrîrî ye'nen inenupa'sanya Jesus ekaranmapo'pî: —Î' wani' kin awanî ye'nen Moisés nurî'tîya yenupanto' pî' yenupatonkonya taapî'tî mîrîrî? “E'mai' pe penaro' Paapa maimu ekareme'nen Elias nurî'tî iipî pe man. Moropai mîrîrî tîpo Paapa narima'pî Cristo iipî”, taa to'ya —ta'pî to'ya ipî'.

¹¹Jesusya yuuku'pî: —Inna, seru' pepîn Elias nurî'tî warainon ii'sa' man tamî'nawîron konekai Paapa maimu yawîrî. ¹²Aaipî'pî tîise tarîronkonya epu'tî pra awanî'pî. Tîise itaruma'tî'pî to'ya itu'se tîwanîkon pîkîrî. Mîrîrî warantî nîrî uurî ka' poi iipî'pî taruma'tî inkamoro rî pemonkonyamî'ya.

¹³Mîrîrî warantî Jesus eseurîma ye'nen, inenupa'sanya imaimu epu'tî tu'ka'pî. João Batista yekare pî' eeseurîma kai'ma to' wanî'pî.

Jesusya Maasaron Warayo' Yepi'tî

(Mc 9.14-29; Lc 9.37-43a)

¹⁴Arinîkon pemonkonyamî' pia to' erepansa' ya, warayo' iipî'pî Jesus pia. Moropai irawîrî awe'sekunka'pî. ¹⁵Mîikîriya ta'pî Jesus pî': —Uyepotorî, unmu sa'ne a'noko'pî pe era'makî. O'ma' ewonsa' man mîikîrî ya'. Moropai yeporîiya ya, non pona yenumîiya moropai inta arakkunta. Tu'ke ite'ka apo' ya' imasai'ya man. Moropai tuna ka yenunsai'ya man. ¹⁶Mîikîrî enepî'pîuya anenupa'sanya yepi'tîto'pe kai'ma. Tîise yepi'tî to'ya eserîke pra to' wanî'pî —ta'pîiya ipî'.

¹⁷ Jesusya warayo' maimu yuuku'pî: —Amîrî'nîkon, sîrîrî'pankonya ukupî pra awanî innape. Imaku'san amîrî'nîkon. Î' pîkîrî ayapîtanîpîuya'nîkon e'pai awanî? Î' pîkîrî amîrî'nîkon yarakkîrî uuko'mamî sîrîrî? —ta'pî Jesusya. Moropai ta'pîiya: —Mîikîrî warayo' maasaron ene'tî uupia —ta'pîiya.

¹⁸ Mîikîrî epa'kato'pe ta'pî Jesusya. Moropai o'ma' epa'ka'pî mîikîrî warayo' yapai mîrîrî pe rî. Mîrîrî ye'nen eesepi'tîsa' wanî'pî.

¹⁹ Mîrîrî ku'sa' Jesusya tîpo, inenupa'san erepamî'pî Jesus pia tiwînsarî tîise. Ekaranmapo'pî to'ya: —Î' wani' awanî ye'nen o'ma' tîrika annaya eserîke pra awanî mîrîrî? —ta'pî to'ya Jesus pî'.

²⁰ Moropai Jesusya ta'pî to' pî': —Maasa pra innape ukupîya'nîkon pra awanîkon ye'nen. A'kî, innape ikupîya'nîkon ya, tîwîrî si'mîrikkî pe mîrikkî innape iku'to'ya'nîkon tîise, manni' mostarda yena'pî warantî tîise, taaya'nîkon ya seeni' wî' pî': “Seeni' patapai emo'kakî moropai atîkî” taaya'nîkon ya, moropai amaimukon pe mîrîrî wî'tî e'painon. Mîrîrî warantî ikupîya'nîkon ya, tamî'nawîron mîrîrî ye'ka kupîya e'painon, innape ikupîya'nîkon ya —ta'pî Jesusya. [²¹—Tîise mîikîrî o'ma' yarakkîrî tîwe'sen yepi'tîya'nîkon e'painon eepîremakon ye'ka pe, ayekkarikon tonpai pra tîise. Mîrîrî warantî neken mîserî o'ma' warainon yenpa'kaya'nîkon e'painon —ta'pî Jesusya to' pî'.]

Jesus Eseurîma Inî'rî Tîisa'manta Pî'

Moropai Tîwe'mî'sa'ka Pî'

(Mc 9.30-32; Lc 9.43b-45)

²² Tînenupa'san pokonpe teemurukuntî Galiléia po, Jesusya ta'pî to' pî': —Uurî ka' poi iipî'pî rumaka tiaronkonya kupî sîrîrî uyeyatonon yenya'. ²³ Moropai inkamoroya uyapisî kupî sîrîrî. Moropai uwî to'ya kupî sîrîrî. Tîise uwîsa' to'ya tîpo, iteseurîno weiyu yai e'mî'sa'ka kupî sîrîrî —ta'pîiya.

Moropai mîrîrî taa Jesusya eta tîuya'nîkon pî', inenupa'san esewankono'masa' wanî'pî mararî pra.

Jesus Eseurîma Tîniru To' Ne'ma Pî'

²⁴ Cafarnaum cidaderî po Jesus erepansa' tanne tînenupa'san pokonpe, to' epîremato' yewî ta tîniru yapîsî pî' teesenyaka'masanon wî'tî'pî Pedro pia. Inkamoroya Pedro ekaranmapo'pî: —Amîrî'nîkon yenupanenya tîniru tîrî pepîn anna pia? —ta'pîiya.

²⁵ —Inna, aye'maiya'nîkon —ta'pî Pedroya. Mîrîrî taasa' to'ya tîpo, Pedro ewomî'pî wî'tî ta, Jesus e'to' ta. Moropai Jesus eseurîma'pî e'mai' pe Pedro eseurîma pra tîise. Ta'pîiya: —Î' kai'ma esenumenkan pî' nan, Pedro? Anî'kanya ye'ma e'painon manni'kan ipîkkukon pata esanon esanon reiyamî' pia tarîronkonya tiaron pata ponkonya ka'rî?

²⁶ —Tiaron pata ponkonya ye'ma —ta'pî Pedroya. —Inna —ta'pî Jesusya. —Tîise tarî tîko'mansenonya ye'ma pepîn e'painon maasa pra to' yonpayamî' pe to' wanî ye'nen —ta'pî Jesusya. ²⁷—Tîise ye'ma pra awanî ya, ye'ma annaya pepîn taa to'ya namai ye'mapai man —ta'pî Jesusya. —Mîrîrî ye'nen konoi' pî' atîkî iku'pî ka. E'mai'non moro' yeu'kasa'ya ya, mîikîrî mata ya' tîniru ena'pî eporîya. Mîrîrî e'to'pe uurî tonpe moropai amîrî tonpe, teepîremasanon pia untîrîkon pe —ta'pî Jesusya.

Aní' Waní Ipíkku Pe Panpí' Tiaronkon Yentai

(Mc 9.33-37; Lc 9.46-48)

18 Moropai mîrîrî yai inenupa'sanya Jesus ekaranmapo'pî. —Aní' waní e'painon ipíkku pe panpí' anna kore'ta, Paapa pemonkonoyamî'? —ta'pî to'ya.

²Mîrîrî taa to'ya ye'nen, to' rawîrî si'ma Jesusya more yanno'pî tîpia. Moropai mîikîrî tîrî'pîiya to' rawîrî. ³Moropai ta'pîiya: —Ayenku'tiuya'nîkon pepîn, yairî tauya sîrîrî. Tiaron pe eesenumenkakon pra awanîkon ya, moropai tiaronkon ma're e'pai pra awanîkon ya, mîserî more warantî, Paapa wanî pepîn ayesa'kon pe, ipemonkono pe awanîkon pepîn. ⁴Mîrîrî ye'nen aní' waní ya tiaronkon ma're e'pai, mîserî more warantî, mîikîrî wanî ipíkku pe panpí' Paapa pemonkonoyamî' kore'ta. ⁵Moropai aní'ya mîserî more warainon yapisî ya tîwakîri pe, uyapurî tiuya ye'nen, mîrîrî warantî uurî nîrî yapisîiya tîwakîri pe more yapisî tiuya manni' warantî —ta'pî Jesusya tînenupa'san pî'.

Nari' Pe Imakui'pî Waní

(Mc 9.42-48; Lc 17.1-2)

⁶—Tîise aní'ya innape uku'nenan moreyamî' kore'ta tiwinan to' yonpa yenupa ya imakui'pî ku'to'peiya, mîikîrî imakui'pî kupîiya emapu'tîtîpon taruma'tî Paapaya mararî pra. Morî pe panpí' awanî e'painon, mîikîrî pîmî pî' kure'nan a' pe ikonekasa' tî' yewa'tî to'ya ya, moropai mîikîrî yenumî to'ya ya iren ka'. Maasa pra mîrîrî yentai itaruma'tî Paapaya imakui'pî kupî tiaronya emapu'tísai'ya ya. ⁷Aka, tîwarî e'tî, tamî'nawîronkon pemonkonyamî' sîrîrî pata po tîiko'mansenon. Maasa pra imakui'pî kupî to'ya emapu'tisanon moro awanî. Mîrîrî e'kupî e'pai awanî, tîise manni' tiaronya imakui'pî kupî emapu'tînen, mîikîrî taruma'tî Paapaya pe man mararî pra —ta'pî Jesusya.

⁸—A'kî, imakui'pî kupîya emapu'tî ayenya ya, mîrîrî ya'tîkî. Moropai a'puya nîrî imakui'pî kupîya emapu'tî ya, mîrîrî ya'tîkî moropai yenunkî imakui'pî kupîya namai. Morî pe awanî ma'tîkî' si'ma enen aako'manto' ton eporîya ya, morî pe e'to' yawîrî si'ma apo' ya' ayenumî Paapaya yentai, manni' apo' î' pensa eesi'nîpî ton pepîn ya'. ⁹Moropai ayenuya imakui'pî kupîya emapu'tî ya, mîrîrî ayenu ratai mo'kakî moropai mîrîrî yenunkî poro pona imakui'pî kupîya namai. Maasa pra morî pe awanî, taiken ayenu tîise, aako'manto' ton eporîya ya, sa'nîrî tîise apo' ya' ayenumî Paapaya yentai —ta'pî Jesusya.

Carneiro Ataka'ma'pî Yekare

(Lc 15.3-7)

¹⁰—Mîrîrî ye'nen, aka tîwarî e'tî manni'kan moreyamî' innape uku'nenan kupîya'nîkon namai ayewanmakon pe. Maasa pra tauya sîrîrî apî'nîkon, inkamoro ko'mannî'nenankon pe inserîyamî' wanî aminke pra Paapa pia, î' e'kupî to' yarakkîrî ekareme'nenan pe. [¹¹Moropai uurî, ka' poi iipî'pî sîrîrî non pona ataka'ma'san pîika'tîi —ta'pî Jesusya.]

¹²Jesusya to' nepu'tî ton ekaremekî'pî. Ta'pîiya: —Î' kai'ma eesenumenkakon e'painon. Warayo' wanî ya 100 kaisarî carneiroyamî' esa' pe tîwe'se, tîise inkamoro yonpa esepu'tî pra awanî ya tiwin, î' kupîiya e'painon? Tîwî inkamoro 99 kaisaronkon nîmîiya tekkarikon yonpa to'ya tanne. Moropai atî eesera'ma pra awanî

manni' yuwai, innape nai? —ta'pî Jesusya. ¹³—Moropai tauya mîikîrî eposai'ya ya, kure'ne aatausinpa. Inkamoro 99 kaisaronkon pî' aatausinpa yentai. ¹⁴Mîrîrî warantî nîrî Paapa ayunkon ka' pon wanî tiwin mîrikkî more, tîpemonkonoyamî yonpa ataka'ma yu'se pra, imakui'pî ya' attî namai —ta'pî Jesusya.

Uyonpakonya Imakui'pî Ku'sa' Ya

¹⁵Moropai ta'pîiya: —Ayonpaya imakui'pî ku'sa' ya awinîkîi, iipia atîkî imakui'pî inkupî'pî konekata yarakkîrî. “Yairî pra awe'sa' nai, uyonpa”, ka'ta ipî'. Tîise mîrîrî konekaki sa'nîrî si'ma neken amîrî'nîkon, tiaronkon kore'ta pra si'ma. Morî pe tîpanamato'ya eta ayonpaya ya, morî pe awanî, maasa pra ipîika'tîya ye'nen mîrîrî winîpai. ¹⁶Tîise tîpanamato'ya anetapai pra awanî ya, tiwin asakî'nankon innape Jesus ku'nenan yaakî ayarakkîrî. Paapa maimu e'menukasa' manni' yawîrî awanîkonpa. Maasa pra see warantî awe'menukasa' man:

Asakî'ne eseurîwî'ne etatonkon e'pai awanî innape yairî eseurîmannî'pî e'to'pe, Dt 19.15

taasai'ya man. ¹⁷Tîise to' maimu anetapai pra awanî ya, tamî'nawîronkon innape Jesus ku'nenan soosi tawonkon pî' ekareme'tî. Mîrîrî warantî tîise to' maimu anetapai pra wanî ya, mîikîrî pî' e'tî Paapa epu'nen pepîn pî' awanîkon warantî iku'tî, imakui'pî pe tîwe'sen warantî iku'tî —ta'pî Jesusya.

¹⁸—Yairî tauya sîrîrî apî'nîkon, mîrîrî amaimukon pî' inna taa Paapaya. Moropai amaimukon anetapainon yapisîya'nîkon ya inî'rî ayonpa pe mîrîrî amaimukon pî' inna taa Paapaya nîrî.

¹⁹Moropai inî'rî tauya apî'nîkon î' rî anesatîkon asakî'ne si'ma esatîya'nîkon ya, Paapa pî' eepîremato'kon ke, tamî'nawîrî mîrîrî eta Paapaya. Mîrîrî ye'nen itîrî uyun ka' ponya aapia'nîkon. ²⁰Maasa pra o'non pata si'ma uyapurînenan emurukuntîsa' wanî ya, asakî'nankonya eseurîwî'nankonya uyapurî ya uyese' pî' inkamoro kore'ta uurî ko'mamî —ta'pî Jesusya.

Imakui'pî Ipoitîrî

²¹Moropai Pedro wîtî'pî Jesus pia. Moropai ta'pîiya Jesus pî': —Uyepotorî, î warapo ite'ka uyonpa nîkupî'pî imakui'pî uwinîkîi ku'to'peuya uuwanmîra? Î wani' pra man taato'peuya ipî'? —ta'pî Pedroya. —Asakî'ne mia' pona tîmo'tai ite'ka ka'rî tauya e'painon?

²²Jesusya yuuku'pî: —Asakî'ne mia' pona tîmo'tai kaisarî tauya pepîn. Tîise tu'ke ite'ka ka'kî, 77 kaisarî ka'kî —ta'pî Jesusya ipî'. ²³—Maasa pra mîrîrî warantî pemonkonyamî' esa' pe tîwe'sen Paapaya ikupî tîpemonkonoyamî' yarakkîrî. Awanî Reiya epe'mîra to' e'to' era'ma warantî —ta'pîiya. ²⁴—Mîrîrî kupî pia'tî to' yepuruya epe'mîra tîwe'sanon pî'. Tiaronkon pemonkonyamî'ya tiwin ipoitîrî enepî'pî iipia. Mîikîrî ipoitîrî wanî'pî tepuru pia mararî pra epe'mîra 400 milhâo kaisarî. ²⁵Tîise mîrîrî epe'mîra tîwe'to' ye'maiya eserîke pra ipoitîrî wanî'pî. Mîrîrî ye'nen ta'pî itepuruya surarayamî' pî': “Mîserî warayo' ke e'repatî. Moropai ino'pî ke moropai in mukuyamî' ke. Moropai tamî'nawîrî itewî' ta tî'we'sen itemanne ke e'repatî mîrîrî yepe'pî ke epe'mîra awe'to' ye'makonpa”, ta'pîiya. ²⁶Mîrîrî taiya ye'nen, mîikîrî ipoitîrî e'sekunka'pî irawîrî. Moropai ta'pîiya tepuru pî': “Uyepuru, maasa ye'mauya nîmî'pai man. Aye'mauya pra wanî pepîn tîise aye'mauya tamî'nawîrî' ta'pî ipoitîrîya.

²⁷ Mîrîrî taiya ye'nen, mîikîrî tîpoitîrî era'ma'pî itepuruya tî'noko'pî pe sa'ne. Mîrîrî ye'nen ta'pîiya tîpoitîrî pî: “Î wani' pra man, tîwî natîpamîi uurî kîse'mai”, ta'pîiya ipî. Moropai attîto'pe ta'pî itepuruya tîpiapai.

²⁸ Tîkaraiwarî piapai tuutî pe, tiaron warayo', tepuru pia esenyaka'ma'pî eporî'pîiya. Mîikîrî sa'ne wani'pî iipia itarumai'pî pe. Mîikîrî wani'pî mararî epe'mîra iipia 300 kaisarî. Mîikîrî sa'ne yapisi'pîiya i'mî pî' yapisi'pîiya. Moropai ta'pîiya ipî: “Uupia epe'mîra awe'to' ye'makî tarîpai”, ta'pîiya ipî.

²⁹ Mîrîrî taiya ye'nen, mîikîrî sa'ne e'sekunka'pî irawîrî. Moropai ta'pîiya mîikîrî pî: “Maasa aye'mauya nîmî'pai man. Ye'mato' ton eposau'ya. Aye'mauya pra wani' pepîn tamî'nawîrî aye'mauya” ta'pîiya.

³⁰ Tîise, inna î wani' pra man, taiya pra mîikîrî iipia epe'mîra awe'to' wani'pî. Mîrîrî ye'nen mîikîrî yarî'pîiya ama'ye'kon atarakkanto' yewî ta. Miarî yarakkamo ye'ka pe ta'pîiya: “Tarî ako'mankî uupia epe'mîra awe'to' ye'maya pikîrî”, ta'pîiya ipî.

³¹ Tîise mîrîrî warantî mîikîrîya ikupî era'ma'pî tiaronkon itepuru poitîritononya. Inkamoro ena'pî yairî ma're mararî pra, mîrîrî era'ma tîuya'nîkon ye'nen. Tarîpai mîrîrî ekareme'se to' erepamî'pî tepurukon pia. Moropai mîrîrî ekaremekî'pî to'ya ipî.

³² Moropai itepuruya mîikîrî tîpoitîrî e'mai'non yanno me'po'pî aai'to'pe tîpia. Mîikîrî pî' ta'pî itepuruya: “Amîrî imakui'pî. Teuren uupia epe'mîra awe'to' pî' î wani' pra man moriya, taasau'ya tanne, esatîya ye'nen.” ³³ Tîise î wani' awanî ye'nen tiaron upoitîrî era'maya pepîn a'noko'pî pe, uurîya u'noko'pî pe ayera'ma'pî warantî? ta'pî itepuruya ipî. ³⁴ Mîrîrî yai mîikîrî pî' itepuru ekore'ma'pî mararî pra. Mîrîrî ye'nen mîikîrî tîpoitîrî rumaka'pîiya surarayamî'ya yarakkamoto'pe atarakkannîto' yewî ta. Mîrîrî warantî awe'taruma'tî'pî tamî'nawîrî epe'mîra tîwe'to' ye'ma tîuya pikîrî.

³⁵ Sîrîrî warantî uyun ka' po manni'ya ikupî kupî sîrîrî tiwin pî' amîrî'nîkon yarakkîrî, awinîkî'nîkon imakui'pî ayonpakon nîkupî'pî ku'sa'ya'nîkon pra awanîkon ya, aawanmîra'nîkon —ta'pî Jesusya to' pî'.

Jesus Eseurîma No'pîrî Wanî Rumakato' Pî'

(Mc 10.1-12)

19 Mîrîrî warantî teeseurîma yaretî'ka tîpo, Jesus wîtî'pî Galiléia pata poi. Awenna'po'pî Judéia pata pona. Iren Jordão ratai poro attî'pî. ² Mîrîrî yai arinîkon pemonkonyamî' epe're'pî'tî'pî iipia. Moropai pri'yawonkon pepîn yepî'tî'pîiya miarî.

³ Tiaronkon fariseuyamî' erepamî'pî Jesus pia. Jesus anaka'mapai to' wani'pî ite-seru era'makonpa kai'ma. Mîrîrî ye'nen ekaranmapo'pî to'ya: —Warayo'ya tîno'pî rumakasa' ya î wenai pra, yairî awanî mîrîrî? Moisés nekaremekî'pîiya taasa' yawîrî? —ta'pî to'ya.

⁴⁻⁵ Jesusya yuuku'pî: —Paapa maimu erenkasa'ya'nîkon pra naatî, î kai'ma Paapaya taasa' epu'tîkonpa? Awe'menukasa' see warantî: “Tamî'nawîron koneka tîuya yai, pemonkon koneka'pî Paapaya warayo' pe moropai wîri' pe.” Moropai Paapaya ta'pî:

“Mîrîrî ye'nen tîino'pîta yai, warayo'ya tîsan moropai tîyun rumaka, inîrî to' pia aako'mamî pepîn. Tîise tîno'pî yarakkîrî neken aako'mamî. Inkamoro enasa' mîrîrî, tiwinan pemonkon warantî”, Gn 1.27, 2.24

ta'p̄iia. ⁶ M̄ir̄r̄i ye'nen asak̄i'nankon warant̄i pra t̄iise, tiwinan warant̄i to' wan̄i. M̄ir̄r̄i warant̄i to' ku'sa' Paapaya ye'nen, an̄'ya to' pantaka e'pai pra man. T̄ino'p̄i rumakaiya eser̄ike pra man.

⁷ M̄ir̄r̄i taa Jesusya ye'nen, fariseuyam̄'ya Jesus ekaranmapo'p̄i: —T̄iise i' ton pe Moisésya kaareta menuka me'po'p̄i warayo'ya t̄ino'p̄i pia t̄iito'pe? “Tar̄ipai in̄'r̄i uno'p̄i pep̄in am̄ir̄' taiya ya, t̄ino'p̄i p̄' irumakaiya moropai att̄i”, ta'p̄i Moisés nur̄'t̄iya —ta'p̄i to'ya Jesus p̄'.

⁸ Jesusya to' maimu yuuku'p̄i: —M̄ir̄r̄i warant̄i anku'p̄ikon ton menuka'p̄iia, maasa pra sa'me pu'kuru ayewankon wan̄i era'ma t̄iuya ye'nen. Mor̄i kup̄iyan̄ikon eser̄ike pra awan̄ikon ye'nen. T̄iise pena Paapaya pata koneka yai, m̄ir̄r̄i warant̄i itu'se pra Paapa wan̄i'p̄i. ⁹ M̄ir̄r̄i ye'nen tauya s̄ir̄r̄i ap̄'n̄ikon. Warayo'ya t̄ino'p̄i rumaka ya tiaron warayo' yarakk̄ir̄ awe'sa' pra t̄iise, moropai tiaron w̄ir̄i yarakk̄ir̄i awan̄i ya, imakui'p̄i kup̄i m̄iik̄ir̄iya, m̄ir̄r̄i Paapa winik̄i —ta'p̄iia.

¹⁰ Moropai Jesus nenupa'sanya ta'p̄i Jesus p̄': —Moriya t̄ino'p̄i rumaka warayo'ya namai, moropai w̄ir̄i'ya t̄in̄yo rumaka namai, warayo' no'p̄ita e'pai pra awan̄i m̄ir̄r̄i. Moropai w̄ir̄i' etinyoma e'pai pra awan̄i n̄ir̄i —ta'p̄i to'ya.

¹¹ T̄iise Jesusya yuuku'p̄i. Ta'p̄iia: —Moriya kano'p̄itat̄i taaya'n̄ikon eser̄ike pra awan̄ikon tam̄i'naw̄ironkon p̄'. T̄iise manni'kan warayo'kon ino'p̄i pra t̄iiko'mansenon ton pe neken s̄ir̄r̄i esenupanto' wan̄i. Maasa pra Paapaya yap̄itan̄ip̄i to'ya merunt̄ir̄i t̄iisa' ye'nen. ¹² Maasa pra inkamoro ye'kakon warayo'kon esenpo marar̄i, tu'ke pra yemukasa'kon warant̄i. M̄ir̄r̄i ye'nen to' no'p̄ita eser̄ike pra to' wan̄i, maasa pra m̄ir̄r̄i warant̄i teesenposa'kon ye'nen. T̄iise tiaronkon warayo'kon yemuka tiaronkonya, m̄ir̄r̄i warant̄i ino'p̄i pra to' e'to'pe. Moropai tiaronkon no'p̄ita pep̄in maasa pra tesa'kon pe Paapa wan̄i ye'nen, to' eturumaka eesenyaka'mato' kup̄ikonpa. An̄' wan̄i ya, s̄ir̄r̄i esenupanto' yaw̄ir̄i iko'manpai, yap̄itan̄ip̄i t̄iuya eser̄ike awan̄i ya, iku'k̄i —ta'p̄i Jesusya.

Jesus Moropai Moreyam̄'

(Mc 10.13-16; Lc 18.15-17)

¹³ Moropai tiaronkonya moreyam̄' yar̄'p̄i Jesus pia tenya t̄iito'peiya to' pona moropai to' p̄iremato'peiya. T̄iise inenupa'sanya ta'p̄i pemonkonyam̄' p̄': —Insanan moreyam̄' mo'kat̄i Jesus piapai —ta'p̄i to'ya. ¹⁴ T̄iise Jesusya ta'p̄i to' p̄': —T̄iw̄i moreyam̄' ii'to'pe uupia, to' t̄imanenpai pra e'ti —ta'p̄iia t̄inenupa'san p̄'. —Maasa pra insamoro moreyam̄' warant̄i Paapa pemonkonoyam̄' wan̄i. Im̄ir̄i pe to' wan̄i —ta'p̄i Jesusya.

¹⁵ Inkamoro pona tenya t̄iise Jesus ep̄irema'p̄i. M̄ir̄r̄i t̄ipo att̄i'p̄i to' piapai.

Maasaron Warayo' Ip̄ikku Pe T̄iwe'sen

(Mc 10.17-31; Lc 18.18-30)

¹⁶ Moropai maasaron warayo' ip̄ikku pe t̄iwe'sen erepam̄'p̄i tiwin wei Jesus pia. Moropai Jesus ekaranmapo'p̄iia: —Uyenupanen, mor̄i pu'kuru am̄ir̄ —ta'p̄iia. —Î' mor̄i kup̄iuya e'painon ipat̄ikar̄i uuko'manto' ton epoto'peuya Paapa pia? —ta'p̄iia.

¹⁷ Jesusya ta'p̄i ip̄i: —Î' wani' awan̄i ye'nen mor̄i am̄ir̄ taaya m̄ir̄r̄i up̄i? Tiwinan mor̄i moro man, Paapa neken m̄iik̄ir̄i, tiaron ton pra man —ta'p̄iia. —M̄iik̄ir̄i pia pu'kuru aako'manto' ton yu'se awan̄i ya, i' taasa' Paapa maimuya unku'p̄ikon ton, manni' yaw̄ir̄i ikonekak̄i —ta'p̄i Jesusya warayo' p̄'.

¹⁸—Î' ye'ka see Paapa maimu yawîrî iku'to'peuya? —kai'ma Jesus maimu yuuku'pîiya. Jesusya yuuku'pî: —Pemonkon kî'wîi moropai se' tapairî wîri'sanyamî' yarakkîrî tîwe'se pra e'kî. Moropai tiaron kîsama'runpai, moropai seru'ye' pe teeseurîmai pra e'kî. ¹⁹Moropai ayun asan namakî. Moropai ayonpa sa'namakî kure'ne aawarîrî amîrî e'sa'nama manni' warantî —ta'pîiya.

²⁰Warayo'ya yuuku'pî: —Pena more pe wanî'pî patapai sîrîrî tîpose, mîrîrîkon ku'nen uurî tamî'nawîrî —ta'pîiya. —Tîise î' tiaron kupîuya e'painon? —ta'pîiya.

²¹Jesusa yuuku'pî: —Inna, tamî'nawîrî e'to' yawîrî anku'pai awanî ya, tiwinano'pî anku'pî ton moro man. Tamî'nawîrî ayemanne ke e'repata, moropai mîrîrî yep'e'pî mîrataikkai manni'kan sa'ne î' ton pra tîwe'taruma'tisanon pia. Mîrîrî warantî ikupîya ya, inî' panpî' ayemanne ton eporîya ka' po. Moropai maai'pîi uwenairî —ta'pî Jesusa.

²²Mîrîrî warantî taa Jesusa eta tîuya ye'nen, mîkîrî maasaron warayo' ipîkku esewankono'ma'pî mararî pra. Maasa pra mîrîrî anku'pai pra tîwanî ye'nen ipîkku pe tîwe'to' pînîma'pîiya. Mîrîrî ye'nen attî'pî. ²³Mîkîrî esewankono'masa' era'ma tîuya pe, Jesusa ta'pî tînenupa'san pî': —A'kî, yairî tauya sîrîrî apî'nîkon. Sa'me pu'kuru awanî ipîkku pe tîwe'sen eturumakato'pe Paapa yenya' tesa' pe awe'to'pe. ²⁴Moropai inî'rî tauya sîrîrî sa'me pu'kuru see awanî ipîkku ewonto'pe Paapa pia, itesa' pe Paapa e'to'pe. Mararî kameru ewomî pepîn akkusa yeutta yai, kure'ne tîwanî ye'nen. Mîrîrî warantî ipîkku pe tîwe'sen ewomî pepîn Paapa pata'se' ya'. «Maasa pra kure'ne tewan yapi'sai'ya ye'nen temanne pî'» —ta'pî Jesusa.

²⁵Mîrîrî taa Jesusa eta tîuya'nîkon pe, inenupa'san wanî'pî teesewankono'mai mararî pra. Mîrîrî ye'nen ekaranmapo'pî to'ya Jesus pî': —Moriya anî'kan e'pîika'tî e'painon?

²⁶Inkamoro era'ma'pî Jesusa moropai to' maimu yuuku'pîiya: —Anî' e'pîika'tî wanî sa'me pu'kuru, pemonkon pia ikupîiya eserîkan pepîn. Tîise mîrîrîkon wanî sa'me pra mîkîrî Paapa pia. Mîrîrî ye'nen ikupîiya —ta'pî Jesusa.

²⁷Moropai Pedroya ta'pî Jesus pî': —Tamî'nawîrî anna ko'manto', anna yewî'kon nîmî'sa' annaya sîrîrî awenairî anna wîtîto'pe kai'ma. Î' kin yapisî annaya e'painon? —ta'pîiya.

²⁸Jesusa yuuku'pî: —Yairî tauya sîrîrî apî'nîkon. Uurî ka' poi iipî'pî wanî kupî sîrîrî meruntî ke tiwin wei. Moropai Paapaya tamî'nawîron koneka amenan pe. Mîrîrî yai tamî'nawîronkon esa' pe ereuta kupî sîrîrî uyaponse' pona ipîkku pata'se' ya'. Mîrîrî yai amîrî'nîkon, uwenaironkon nîrî ereuta pe naatîi, asakî'ne pu' pona tîmo'tai'non apono'kon pona, tamî'nawîronkon ayonpakon esa' pe awanîkonpa. Mîrîrî warantî inkamoro Israel ponkon yepuru pe eenakon kupî sîrîrî —ta'pî Jesusa to' pî'. ²⁹Jesusa ta'pî: —Manni' tewî' moropai tîno'pî, moropai takon tonpayamî' nîmî'nen wanî ya uwenai, moropai tînmukuyamî' moropai tîyun, tîsan, moropai tî-pata nîmî'nen uwenai, Paapaya tannosa' yai, mararî pra mîkîrîya yapisî kupî sîrîrî inî' panpî' î' nîmî'pî tîuya manni' yentai. Moropai tîiko'manto' ton ipatîkaron eporîya tiwinano'pî wei yai. ³⁰Tarî sîrîrî non po tiaronkon pemonkonyamî' wanî ipîkku pe. Tîise Paapa pia teerepansa'kon yai, to' wanî pepîn ipîkku pe. Tiaronkon wanî pepîn ipîkku pe sîrîrî pata po, tîise Paapa pia teerepansa'kon yai, ipîkku pe to' ena kupî sîrîrî —ta'pî Jesusa.

Uva Ye'kana' Teesenyaka'masanon

20 Jesusya sîrîrî panton ekaremekî'pî î' kai'ma pemonkonyamî' esa' pe Paapa iipî ekaremekîpa kai'ma. —Tamî'nawîronkon esa' pe Paapa iipî yai, awanî pe nai see warantî: Warayo' wanî'pî tekkari ye' ton uva ye'ka pîmîtipon pe. Mîikîrî wîtî'pî penane pu'kuru, maasa wei epa'ka pra tîise, tîipia eesenyaka'makon ton yuwai, tînmîri era'makon ton. ²Moropai to' eseposa' tîuya pe, to' yarakkîrî eeseurîma'pî. Ta'pîiya to' pî': "Uupia eesenyaka'makon e'painon? Aye'mauya'nîkon. Tiwin wei tîise tiwin pî' akaisarî'nîkon prata ena'pî ke aye'mauya'nîkon". Moropai inkamoro yaipontî'pîiya to' wîtîto'pe esenyaka'mai tînmîri ya'. ³Moropai 9 horas yairî tîise attî'pî tiaron pata sararu ke to' e'repato' pata'se' ya'. Moropai miarî tiaronkon warayo'kon era'ma'pî mîikîriya, î' pî' pra tîwe'sanon era'ma'pîiya. ⁴Inkamoro pî' ta'pî warayo'ya: "Amîrî'nîkon nîrî unmîri ya' esenyaka'matantî. Uyekkari ye'ka, uva ye'kana' eesenyaka'ma'pîkon ye'mauya morî pe", ta'pî umî esa'ya to' pî'.

⁵Moropai to' wîtî'pî inmîri ya' esenyaka'mai. Ineka'ta pairî wei tîise mîrîrî warantî tiaronkon teesenyaka'masanon eporî'pîiya, moropai wei era'tisa' tanne, 3 horas tîise ko'mamîiya mîrîrî warantî tiaronkon teesenyaka'masanon yarakkîrî ikupî'pîiya.

⁶Moropai tiaronkon teesenyaka'masanon ton eporî'pîiya ko'mamîiya 5 horas yairî tîise tîwenna'poi pra'ca pona. Inkamoro ekaranmapo'pîiya. "Î' pî' tarî aako'mamîkon sîrîrî wei tamî'nawîrî î' tîkonekapî'se pra?" ta'pîiya. ⁷Inkamoroya yuuku'pî: "Anna ko'mamî sîrîrî maasa pra anî' eseurîmasa' pra man anna yarakkîrî", ta'pî to'ya. Mîrîrî ye'nen mîikîrî warayo'ya ta'pî to' pî': "Moriya unmîri ya' esenyaka'matantî uva ye'kana'", ta'pîiya.

⁸Moropai to' esenyaka'mato' weiyu ataretî'kasa' yai, to' karaiwarîya teesenyaka'masanon esanon pe tîwe'sen pî' ta'pî to' yannoto'peiya. Ta'pî umî esa'ya: "To' yannokî moropai to' ye'makî ikîni'pî esenyaka'ma pia'tî'pî patapai. E'mai' pe esenyaka'ma'san pîkîrî to' ye'makî", ta'pî umî esa'ya.

⁹Mîrîrî ye'nen inkamoro 5 horas tîise ko'mamîiya esenyaka'ma'sanya tiwin pî' prata ena'pî yapîsî'pî tîkaisarî'nîkon. ¹⁰Tîise tiaronkon e'mai' pe esenyaka'ma'san esenumenkasa' wanî'pî, inkamoro yentai tepe'pîkon yapîsî tîuya'nîkon kai'ma. Tîise inkamoroya yapîsî'pî kaisarî tiwin pî' prata ena'pî yapîsî'pî to'ya tîkaisarî'nîkon. ¹¹Inkamoroya tîtînrurîkon yapîsî'pî moropai inkamoro wo'ma'ta pia'tî'pî tîkaraiwarîkon pî'. Tîkaisarî'nîkon tiaronkon ye'masai'ya ye'nen. ¹²Ta'pî to'ya tîtîwarîrî'nîkon: "Insamoro warayo'kon esenyaka'ma'pî mararî, tiwin hora kaisarî neken. Uye'ma'pîkon pî' to' erepamî'pî teuren. Tîise uurfî'nîkon pena patapai wei kaisarî a'ne' pe wei moronka'pî. Tîise inkamoroya yapîsî kaisarî yapîsî uurfî'nîkonya", ta'pî to'ya.

¹³Tîise yuuku'pî mîikîrî umî esa'ya tiwinan teesenyaka'masen pî'. "Uyonpa, maasa etakî, imakui'pî ku'sau'ya pra wai awinîkîi. Maasa pra tiwin prata ena'pî ke aye'mauya tauya yai, inna, morî pe man ta'pîiya. Innape nai? ¹⁴Mîrîrî ye'nen sîrîrî ayepê'pî atînrurî yapîkî moropai atîkî ayewî' ta. Mîserî warayo', ikîni'pî uneta'pî ye'mapai wai aye'ma pî' wai warantî, se' kaisarî. ¹⁵Î' anku'pai e'to' kupîuya uyemannekon ke. Moropai utînrurîkon ke ikupîuya. Tîise mîrîrî wanî pepîn imakui'pî pe. Tîise uyemannekon ke morî ku'sau'ya wenai akinmu mîrîrî", ta'pî warayo'ya ipî'.

¹⁶ Moropai Jesusya teeseurímato' yaretí'ka'pí. Ta'píiya: —Mírírí warantí tîpe-monkonoyamí kupí Paapaya. E'mai' pe e'kupí'san waní kupí sírírí ikíní'pí. Moropai ikíní'pí esi'san waní kupí sírírí e'mai' pe, itu'se Paapa e'to' yawírí —ta'pí Jesusya.

Iní'rí Jesus Eseuríma Tíisa'manta Pí'

Moropai Tííwe'mí'sa'ka Pí'

(Mc 10.32-34; Lc 18.31-34)

¹⁷ Jerusalém pona tuutíkon pe, Jesusya tînenupa'san yarí'pí tiaron winíkíi. Inkamoro pí' eeseuríma'pí, iponarí to' taase tuutíkon ye'ka pe e'ma taawírí. ¹⁸ Ta'píiya: —Wítí'níkon sírírí Jerusalém pona. Miarí uurí ka' poi iipí'pí rumaka to'ya kupí sírírí teepíremasanon esanonkon pia. Moropai Moisés nurí'tíya yenupanto' pí' yenupatonkon pia. Inkamoroya uwí me'po kupí sírírí. ¹⁹ Moropai inkamoroya utírí kupí sírírí Judeuyamí' pepín pia. Inkamoro wo'ma'ta kupí sírírí upí'. U'po'pítí to'ya. Moropai upokapítí to'ya pakí'nan pona. Tííse uusa'manta típo, iteseuríno weiyu yai, e'mí'sa'ka kupí sírírí —ta'pí Jesusya.

Zebedeu No'píya Jesus Pí' Itu'se Tííwe'to' Esatí

(Mc 10.35-45)

²⁰ Mírírí yai Zebedeu no'pí erepamí'pí tînmukuyamí' pokonpe Jesus pia. Moropai irawírí si'ma típu'pai enu'tí'píiya non yekaya. Moropai Jesus pí' esatí'píiya itu'se tííwe'to' ku'to'peiya kai'ma. ²¹ Míikírí ekanmapo'pí Jesusya: —Í' yu'se kin awaní mírírí? —ta'píiya ipí'. Míikíríya yuuku'pí: —Tamí'nawíronkon esa' pe eena yai, insanan unmukuyamí' asakí'nankon ereutato'pe ka'kí, tiwin ameruntíri winí, moropai tiaron kamai' winí. Tamí'nawíronkon esa' pe to' e'to'pe awarantí —ta'píiya Jesus pí'.

²² Jesusya ta'pí inkamoro in mukuyamí' pí': —Anesatíkon kupíuya pepín e'painon. Anesatíkon epu'tíya'níkon pra naatíi. Tiaronkonya utaruma'tí kupí sírírí, mírírí yapítanípíuya kupí sírírí. Amírí'níkon kanan? Uyese' pí' awaníkon wenai tiaronkonya atarumatíkon ya, yapítanípíya'níkon pe naatí? —ta'píiya. —Inna —ta'pí to'ya Jesus pí'.

²³ Mírírí pí' ta'pí Jesusya: —Inna seru' pepín. Innape uurí e'taruma'tí warantí awe'taruma'tíkon nírí —ta'pí Jesusya. —Tííse tauya pepín apí'níkon umeruntíri winí ereutakí, moropai kamai' winí ereutakí tauya pepín apí'níkon. Maasa pra uyunya taa kupí sírírí manni'kan uupia ereutatónkon tîmenka'san pí' to' ereutato'pe.

²⁴ Mírírí kai'ma Jesusya to' yeuríma eta'pí inenupa'san mia' tamí'nawíronkonya. Mírírí pí' to' ekore'ma'pí inkamoro asakí'nankon winíkíi. ²⁵ Inkamoro yanno'pí Jesusya tamí'nawírí tíípia. Moropai ta'píiya to' pí': —Sírírí non po pata esananya típe-monkonoyamí' yaipontí, epu'nenan amírí'níkon. Maasa pra to' esa' tíwaníkon ye'nen. ²⁶ Tííse amírí'níkon mírírí warantí pra e'tí. Tonpakon yentai e'pai aní' waní ya, to' ma're e'pai awaní. ²⁷ Moropai aní' esenumenka ya tonpayamí' esa' pe e'pai míikírí waní e'pai waní to' poítírí pe. Mírírí warantí neken to' ye'mai'norí pe awaní. ²⁸ Mírírí warantí uurí, ka' poi iipí'pí yeseru waní. Típoítírí ke e'to'pe kai'ma uui'sa' pra wai. Tííse to' poítírí pe e'to'pe moropai tu'kankon píika'túto'peuya kai'ma uui'pí'pí. Aríníkon níkupí'pí imakui'pí yepe' pe uusa'mantato'pe kai'ma uui'pí'pí —ta'pí Jesusya.

Jesusya Asakí'nankon Enkaru'nankon Yepi'tí

(Mc 10.46-52; Lc 18.35-43)

²⁹ Mírírí tupo Jesus moropai inenupa'san wítí tanne Jericó pata poi, ariníkon pemonkonyamí' wítí'pí to' wenairí. ³⁰ Miarí mírírí e'ma taawírí, to' wítító' ena pona asakí'nankon enkaru'nankon ereutasá' waní'pí. Inkamoroya eta'pí mírírí e'ma taawírí Jesus wítí yekare. Mírírí ye'nen to' entaimepítí pia'tí'pí: —Uyepotorí, amírí Davi nurí'tí paarí'pí, píika'títon amírí, a'noko'pí pe sa'ne anna era'makí —ta'pí to'ya.

³¹ Mírírí pí' ariníkonya ta'pí moo to' e'to'pe. Tíise yuuku to'ya pra, iní' panpí' to' entaimepítí'pí. —Anna yepotorí, Davi nurí'tí paarí'pí, a'noko'pí pe sa'ne anna era'makí —ta'pí to'ya.

³² Inkamoro maimu eta tûuya pe, Jesus emí'pamí'pí inkamoro pia. Inkamoro pí' ta'píiya: —Í' kupíuya yu'se awaníkon mírírí? —ta'píiya to' pí'.

³³ —Anna Yepotorí, anna yenu yenponkaya yu'se anna waní sírírí, era'mato'pe annaya —kai'ma yuuku'pí to'ya.

³⁴ Jesusya tí'noko'pí pe sa'ne to' era'ma'pí. Mírírí ye'nen to' yenukon yenponka'píiya, iní'rí era'mato'pe to'ya. Ka'ne' pe to' yenu ekoneka'pí. Moropai inkamoro wítí'pí Jesus wenairí.

Jesus Ewomí Jerusalém Cidaderí Pona

(Mc 11.1-11; Lc 19.28-40; Jo 12.12-19)

21 Jerusalém pona tuutíkon pe, aminke pra rí tíise to' erepamí'pí pemonkonyamí' ko'manto' pata itese' Betfagé pona, Oliveira kíri po tíwe'sen pona. Miarípai Jesusya asakí'ne tinenupa'san yaipontí'pí e'mai' pe tírawírí to' wítító'pe. ² Ta'píiya to' pí': —Atítí mírírí pata pona e'mai' pe. Moropai miarí eerepansa'kon pe jumenta eporíya'níkon mítí ewa'tísa' pe tíne kenan. Míikírí meukatíi, moropai to' mene'tíi sa'nírí —ta'píiya. ³ —Aní'ya taa ya: “Í' tonpe míikírí yaríya'níkon mírírí”, taa to'ya ya, “Uyepotoríkon man itu'se”, makatíi ipí. Mírírí warantí taaya'níkon ya, irumakaiya to' enepíkonpa —ta'píiya.

⁴ Mírírí warantí awe'kupí'pí maasa pra penaro' Paapa maimu ekareme'nen profeta nurí'tíya imenuka'pí yawírí awe'to'pe. ⁵ Ta'píiya see warantí:

Makatíi Jerusalém ponkon pí' Paapa pemonkonoyamí' pí':

“A'kí ayesa'kon iipí pe man

jumenta more pona teenu'se.

Eranmíra eerepamí pe man” makatíi to' pí'. Zc 9.9

Mírírí warantí penaro' Paapa maimu ekareme'nenya imenuka'pí.

⁶ Moropai Jesus nenupa'san wítí'pí e'mai' pe. Moropai inkamoroya í' kai'ma ta'pí Jesusya yawírí ikupí'pí to'ya. ⁷ Inkamoroya jumenta enepí'pí inre yarakkírí. Inkamoroya ta'sankon tírí'pí ipona. Moropai Jesus enuku'pí ipona. ⁸ Míikírí iipí era'ma tûuya'níkon ye'nen, ariníkon pemonkonyamí'ya ta'sankon yarenka'pí non pona, iporo Jesus wítító'pe kai'ma. Moropai tiaronkonya yu' yare soroka'pí e'ma ta, irawírí. ⁹ Yarakkírí tuutísanon entaimepítí'pí irawírí si'ma, moropai ite'ma'pí pí' si'ma mararí pra:

—Yapurípai'níkon man Davi parí'pí pe tíwe'sen.

Morí pe pu'kuru man, aaipí'pí manni' Uyepotoríkon maimu pe —ta'pí to'ya tíwentaimepí'se.

—Paapa ka' pon manni' yapurîpai'nîkon man —taa pî' to' ko'mamî'pî. *Sl 118.26*

¹⁰Jesus ewonsa' pe cidade pona, tamî'nawîronkon pemonkonyamî' wanî'pî tataimurunpai mararî pra. Moropai ekaranmapo'pî to'ya: —Anî' pe see mîîkîrî wanî mîrîrî? —ta'pî to'ya.

¹¹Mîrîrî taa to'ya yuuku'pî arinîkonya: —Manni' Paapa maimu ekareme'nen profeta Jesus, Galiléia pata pon, Nazaré poinon —ta'pî to'ya.

Jesus Wanî Epîremanto' Yewî' Ta

(*Mc 11.15-19; Lc 19.45-48; Jo 2.13-22*)

¹²Miarî Jerusalém po, epîremanto' yewî' ta teewomî pe, Jesusya pemonkonyamî' eporî'pî. Carneiroyamî' ke moropai paakayamî' ke, waku'kaimîyamî' ke tîwe'repasanon eporî'pîiya. Inkamoro yenpa'ka'pîiya teekore'mai. Tamî'nawîrî inkamoro e'repa yaponse'kon ra'tî'pîiya. To' tînururî yense' ra'tî'pîiya non pona tî-sorokai. ¹³Moropai ta'pîiya to' pî': —Paapa maimu e'menukasa'ya taasa' man see warantî. Paapaya ta'pî:

“Uyewî' wanî pe man epîremanto' yewî' pe. Tîise amîrî'nîkonya uyewî' ku'sa' ama'ye'kon yewî' pe”, *Is 56.7; Jr 7.11*

ta'pî Paapaya —ta'pî Jesusya.

¹⁴Mîrîrî yai enkaru'nankon moropai ma'tîkî'pankon yarî'pî to'ya iipia, epîremanto' yewî' ta to' esepi'tîto'pe. Inkamoro yepi'tî'pîiya. ¹⁵Tîise mîrîrî ikupî eserîkan pepîn kupî Jesusya era'ma tîuya'nîkon pî' teepîremanon esanon moropai Moisés nurî'tîya yenupanto' pî' yenupatonkon ekore'ma'pî. Moropai epîremanto' yewî' ta moreyamî'ya Paapa yapurî'pî tîwentaimepî'se. —Morî pu'kuru Paapa nîmenka'pî, Davi nurî'tî paari'pî man yapurîto'pe —ta'pî to'ya Jesus pî'. Mîrîrî pî' to' ekore'ma'pî mararî pra.

¹⁶Moropai Jesus pî' ta'pî to'ya: —Î' taa to'ya eta pî' nan? —ta'pî to'ya. Yuuku'pî Jesusya: —Innape awanî —ta'pîiya. —Î' taasa' Paapa maimuya epu'tîya'nîkon pra kin naatî? Ta'pî Paapa maimu ekareme'nenya:

Insan moreyamî' yenupa'pî Paapaya

tapurîto'pe to'ya morî pe pu'kuru e'to' yawîrî *Sl 8.2*

taasai'ya man —ta'pî Jesusya.

¹⁷Taa tîpo Jesusya to' nîmî'pî. Eepa'ka'pî to' pata cidade poi. Moropai attî'pî pemonkonyamî' ko'manto' Betânia pona attî'pî. Moropai miarî eewaronpamî'pî moropai eerenmapî'pî.

Jesusya Figo Ye' Pa'nîpî

(*Mc 11.12-14,20-24*)

¹⁸Tiaron wei yai, penane pu'kuru cidade Jerusalém pona tîwenna'po pe, Jesus wanî'pî emi'ne. ¹⁹Mîîkîrîya yei, figo ye' era'ma'pî e'ma ena po. Moropai mîîkîrî wî'tî'pî itekare pî' iteperu moro wanî kai'ma. Tîise iteperu eporîiya pra Jesus wanî'pî tîise yare pe neken awanî'pî. Mîrîrî ye'nen Jesusya ta'pî figo ye' pî': —Ipatîkarî teepetai pra aako'mamî tarîpai —ta'pîiya. Moropai tiwinarî aawa'pi'ta'pî.

²⁰Mîrîrî era'ma'pî inenupa'sanya. Mîrîrî kure'ne teesenumenkai to' wanî'pî, mîrîrî taasa' Jesusya pî'. Moropai inkamoroya ta'pî: —Î' kai'ma see aawa'pi'ta mîrîrî ka'ne pe? —ta'pî to'ya.

²¹ Mîrîrî taa to'ya ye'nen, Jesusya ta'pî: —Ayenku'tûuya'nîkon pepîn. Yairî tauya sîrîrî. Innape pu'kuru Paapa ku'to'ya'nîkon wanî ya yairî, mîîkîrî tîmu'tunpai pra, mîrîrî yei figo ye' pî' iku'sau'ya manni' warantî nîrî ikupîya'nîkon e'painon, innape iku'to'ya'nîkon wenai. Mîrîrî neken figo ye' pî' ikupîya'nîkon pepîn, tîise seeni' wî' pî' taaya'nîkon ya: “Seenî' apata'se' yapai amo'takî, atîkî tuna ka”, taaya'nîkon ya, moropai “Esenunkî”, taaya'nîkon ya, innape iku'to'ya'nîkon wenai, mîrîrî e'kupî e'painon —ta'pî Jesusya. ²²—Innape pu'kuru Paapa kupîi'ma esatîya'nîkon ya, eep-îremakon pe anesatîkon yapîsiya'nîkon —ta'pî Jesusya.

Anî' Maimu Pe Jesusya Ikupî

(Mc 11.27-33; Lc 20.1-8)

²³ Mîrîrî tîpo Jesus enna'po'pî Jerusalém pona. Miarî epîremanto' yewî' ta si'ma, pemonkonyamî' yenupaiya tanne, teepîremasanon esanon, moropai Judeuyamî' esanon erepamî'pî iipia. Moropai inkamoroya ekaranmapo'pî: —Anî' maimu pe see ko'manpara manni'kan yenpa'ka'pîya mîrîrî? Anî'ya ikupîpa taasa' mîrîrî apî'? —ta'pî to'ya.

²⁴ Inkamoro maimu yuuku'pî Jesusya: —Uurî nîrî amîrî'nîkon ekaranmapouya sîrîrî. Yairî ayekaranmapoto'konuya yuukuya'nîkon ya, uurî nîrî anî' maimu pe sîrîrî ye'ka unkupî ekaremekîuya apî'nîkon —ta'pîya. ²⁵—Tarîpai yu'tî. Anî' maimu pe kin Joãoya tamî'nawîronkon yenpatakona'pî? Paapa maimu pe ka'rî, pemonkonyamî' maimu pe ka'rî? O'non ye'ka pe epu'tî pî' naatî?

Mîrîrî taiya ye'nen to' eseurîma'pî tîîwarîrî'nîkon. —Inna Paapa maimu pe taasa' ya, uurî'nîkon ekaranmapo'ya eserîke awanî. “Tîise î' tonpe innape João Batista nurî'tî kupîya'nîkon pra awanîkon?” taiya eserîke awanî —ta'pî to'ya. ²⁶—Moropai pemonkon maimu pe taasa' ya, arinîkon pemonkonyamî'ya uurî'nîkon taruma'tî eserîke awanî. Maasa pra inkamoroya João Batista nurî'tî epu'tî'pî, Paapa maimu ekareme'nen pe awanî epu'tî'pî mîito'pe. ²⁷Mîrîrî ye'nen inkamoroya Jesus maimu yuuku'pî: —Epu'tî annaya pra man —ta'pî to'ya. —Uurî nîrî anî' maimu pe seeni' ye'ka kupîuya ekaremekîuya pepîn —ta'pî Jesusya.

Jesusya Asakî'nankon Inmukuyamî'

Yekare Ekaremekî

²⁸ Jesusya tiaron panton ekaremekî'pî. Ta'pîya: —Î' ye'ka pe sîrîrî pî' esenu-menkakon eserîke awanî? Warayo' wanî'pî asakî'nankon inmukuyamî'. Mîîkîrîya ta'pî tînmu irui pî': “Unmu, sîrîrîpe umî ya' uva ye'kana' esenyaka'mai attî yu'se wanî sîrîrî”, ta'pîya. ²⁹Tîise mîîkîrîya tîyun maimu yuuku'pî. “Itîpai pra wai”, ta'pîya. Tîise mîrîrî tîpo awenpenata'pî moropai attî'pî. ³⁰Moropai itakon pî' ta'pî itunya irui pî' ta'pî tîuya warantî: “Inna, paapa, uutî”, ta'pîya tîyun pî'. Tîise attî pra awanî'pî.

³¹O'non ye'ka inmuya itu'se tîyun e'to' yawîrî ikupî'pî? —ta'pî Jesusya. Moropai inkamoroya imaimu yuuku'pî: —Manni' iruiya ikupî'pî —ta'pî to'ya.

Mîrîrî pî' ta'pî Jesusya: —Ayenku'tûuya'nîkon pepîn. Manni'kan tesanonkon pia to' nîtîrî tîniru yapîsî pî' teesenyaka'masanon, moropai manni'kan wîrî'sanyamî' tesa'kon ke tîwe'repasanon se' tapairî. Imakui'san, inkamoro ye'ka esa' pe Paapa iipî pe man amîrî'nîkon rawîrî innape pu'kuru ikupî to'ya ye'nen. ³²Mîrîrî warantî João Batista nurî'tî iipî'pî pena yairon pu'kuru e'ma ekareme'se. Tîise innape mîîkîrî

nekaremekî'pî ku'sa'ya'nîkon pra awanîkon. Tîise inkamoro tînu ru yapi'nenanya inape pu'kuru ikupî'pî. Moropai wîri'sanyamî' se' tapaironkon, itesa' pînonya inape pu'kuru ikupî'pî. Teuren mîrîrî ye'ka era'ma tîpo, amîrî'nîkon enpenata pra aako'mamîkon imakui'pî rumaka pî' innape ikupîkonpa —ta'pî Jesusya.

Imakui'san Pe Teesenyaka'masanon Wanî

(Mc 12.1-12; Lc 20.9-19)

³³ Jesusya ta'pî inî'rî: —Sîrîrî panton ekaremekîuya etatî —ta'pîiya. —Warayo'ya tekkari ye' ton uva ye'ka pîmî'pî mararî pra. Moropai mîrîrî iwati'pîiya inonkon tî'kon ke. Moropai tî' yai uva yekku asu'kato' ton koneka'pîiya. Moropai kawînan koneka'pîiya ipo si'ma tamî'nawîron era'mato'pe tîpoitîrîtononya kai'ma. Inkamoro tînmîri era'manenan pî' ta'pîiya: “Seeni' uyekkari yonpa ke aye'mauya'nîkon” ta'pîiya. Mîrîrî ye'nen to' wî'tî'pî moropai to' karaiwarî wî'tî'pî tiaron pata pona. ³⁴ Mîrîrî tîpo itekkari emîrî pia tî'pî. Mîrîrî ye'nen umî esa'ya tîpoitîrîtonon yarima'pî umî era'manenan pia tîmîrî ton tekkari yonpa era'mai.

³⁵ Tîise inkamoro yapisî'pî umî era'manenanya. Moropai inkamoro taruma'tî'pî to'ya. Moropai tiaron po'pî'tî'pî to'ya. Moropai tiaron ipoitîrî wî'pî to'ya. Moropai tiaron pona tî' yenunpî'tî'pî to'ya. Mîrîrî warantî ikupî'pî to'ya ipoitîrîtonon pî'.

³⁶ Mîrîrî tîpo inî'rî tiaronkon yarima'pî umî esa'ya e'mai' pe to' yarima'pî tîuya yentai. Mîrîrî warantî rî ikupî'pî to'ya inkamoro yarakkîrî. ³⁷ Mîrîrî warantî tamî'nawîrî ikupî tîpo umî esa'ya tînmu yarima'pî. Eesenumenka'pî maasa pra “mîserî unmu yarimasau'ya ya, î' kupî to'ya pepîn e'painon. Inama to'ya eserîke awanî”, ta'pî umî esa'ya. ³⁸ Tîise mîkîrî umî esa' munmu era'ma tîuya'nîkon pe, inkamoro umî era'manenanya ta'pî: “A'kî, mîserî umî esa' munmu pî' î' ku'pai nai yarakkîrî”, ta'pî to'ya. “Iwîpai'nîkon uuri'nîkon pe sîrîrî umî eturumakato'pe itun sa'manta yai, inmu pe awanî namai”, ta'pî to'ya. ³⁹ Mîrîrî ye'nen mîkîrî, umî esa' munmu yapisî'pî to'ya yempa'ka'pî to'ya umî yapai poro pona, moropai iwî'pî to'ya —ta'pîiya.

⁴⁰ Mîrîrî pî' to' ekaranmapo'pî Jesusya: —Î' pensa mîkîrî umî esa' enna'po ya, î' kupîiya eserîke awanî inkamoro umî era'matîponkon warayo'kon yarakkîrî?

⁴¹ Inkamoroya yuuku'pî: —Inkamoro warayo'kon tînmu wî'tî'ponkon tî'kaiya eserîke awanî. Mîrîrî tîpo tiaronkon warayo'kon eporîiya tînmîri era'matonkon. Moropai inkamoroya itekkari yonpa tîrî iipia, emîrî weiyu yai —ta'pî to'ya.

⁴² Inî'rî Jesusya to' ekaranmapo'pî. Ta'pîiya: —Paapa maimu e'menukasa' erenkasa'ya'nîkon pra kin naatî, î' taasai'ya? Sîrîrî warantî awe'menukasa': Wî'tî konekanenanya tî' yenumî'pî, seeni' tî' wanî morî pe pra taa tîuya'nîkon ye'nen. Tîise mîrîrî to' newanmîrî'pî tî' wanî'pî morî pe pu'kuru tiaronkon tî'kon to' nîmenka'pî yentai.

Mîrîrî kupî'pî Uyepotorîkonya.

Moropai morî pe pu'kuru awanî anna pia. *Sl 118.22,23*

⁴³ Tarîpai tauya sîrîrî amîrî'nîkon Judeuyamî' piapai imo'ka Paapaya tîpemonkono pe pu'kuru awanîkon namai. Moropai tiaronkon esa' pe eena. Manni'kan se' tapairî innape iku'nenan pepîn pia, Paapa maimu yawîrî tîiko'mansenon pia itîrîiya, to' esa' pe tîwe'to'pe. ⁴⁴ Anî' atare'mo ya manni' tî' pona, mîkîrî ma'ta mîrîrî. Tîise manni' tî' ena ya ipona, mîkîrî yankaiya tamî'nawîrî.

⁴⁵ Mîrîrî taa Jesusya eta'pî teepîremanon esananya moropai fariseuyamî'ya. Mîrîrî epu'tî'pî to'ya, tîpî'nîkon Jesus eseurîma pe awanî. ⁴⁶ Mîrîrî ye'nen Jesus yapisî

túya'níkon pí' to' esenumenka'pí. Tíise ariníkon rawírí si'ma ikupí to'ya pra awaní'pí maasa pra eranne' pe to' waní'pí. Maasa pra pemonkonyamí'ya Jesus epu'tí'pí, Paapa maimu ekareme'nen pe awaní.

Pata Esa' Reiya Tínmu E'marimato' Festarí Koneka

(Lc 14.15-24)

22 Jesusya iní'rí panton ekaremekí'pí pemonkonyamí' nepu'tí tonpe. Ta'píiya: ²—Tamí'nawíronkon esa' pe Paapa iipí yai awaní pe man sírírí panton warantí. Ipíkku pata esa' pe, rei pe tíwe'sen tínmu e'marimato' festarí koneka pí awaní'pí. ³Míikíríya típoitírítonon yaipontí'pí to' wítíto'pe pemonkonyamí' yannoi to' ii'to'pe tínmu festarí pí'. Tíise inkamoro to' neta'san iipí pra awaní'pí. Ií'pai pra to' waní'pí. ⁴Moropai iní'rí tiaronkon típoitírítonon yarima'píiya tímaimu yaato'pe to'ya to' pia: “Makatíi to' pí'”, ta'píiya. “Tamí'nawírí ekonekasa' man festa yainon tonpe, taa pí' man', makatíi. ‘Paakayamí' kaiwankon tí'kasau'ya wai, taa pí' man' makatíi. ‘Tamí'nawíron konekasai'ya man. Mírírí ye'nen asi'tí festa pona', makatíi” ta'píiya.

⁵—Tíise innape nai, taa to'ya pra ineta'san waní'pí. Mírírí ye'nen puwana pí' tíwe'to'kon pí' to' wítí'pí. Tiaron wítí'pí tekínon pata'se' ya' to' era'mapí'se. Moropai tiaron wítí'pí temanne yewí' pe tínkoneka'pí ya' ekaya pra. ⁶Moropai tiaronkonya inkamoro ipíkku poitírítonon yapísí'pí moropai to' po'pítí'pí to'ya. Moropai to' wí'pí to'ya. ⁷Mírírí pí' míikírí ipíkku rei ekore'ma'pí mararí pra. Inkamoro típoitírítonon wítí'ponkon tí'ka me'po'píiya moropai to' pata cidade po'tí me'po'píiya.

⁸Mírírí típo iní'rí típoitírítonon yanno'píiya moropai ta'píiya to' pí': “Manni'kan uneta'san iipí pra man maasa pra í' pe pra rí to' waní ye'nen” ta'píiya. ⁹“Tarípai atítí seeni' e'makon taawírí. Moropai tamí'nawírí pemonkonyamí' eporíya'níkon pí'kírí to' metatíi” ta'píiya típoitírítonon pí'. ¹⁰Moropai ipoitírítonon wítí'pí e'makon taawírí. Inkamoroya to' eta'pí tamí'nawírí to' eporí túya'níkon kaisarí. To' muurukuntí'pí to'ya. Moríkon pemonkonyamí' moropai íriríkon pemonkonyamí'. Inkamoroya mírírí to' pata'se' pe ikonekasa' yanní'pí'pí. Intapíkírí awaní'pí. ¹¹Míikírí ipíkku epa'ka'pí inkamoro etasa'kon erepansa' era'mai. Moropai mírírí to' pata'se' pe tínkoneka'pí ya' eewomí'pí. Miarí warayo' era'ma'píiya festa pí' tíwaní pon ya' pra tíwe'sen maasa pra tiwin to' pon waní'pí mílto'pe. ¹²Moropai míikírí yekaranmapo'píiya: “Uwaníyakon, o'non ye'ka pe eewonsa' sírírí tariwaya, festa pí' awaní pon teka'mai pra?” ta'píiya. Tíise imaimu yuukuiya pra awaní'pí. ¹³Mírírí ye'nen míikírí ipíkku reiya ta'pí típoitírítonon pí': “Míserí warayo' yewa'títí i'pu pí' moropai itenya pí'. Moropai yenuntí poro pona, ewaron pe tíwe'sen ya', o'non pata karawanníto' pata'se' ya'. Míikírí karawato'pe, tee ye'kaiya mararí pra ne'ne' pe tíwaní ye'nen”, ta'pí ipíkkuya —ta'pí Jesusya.

¹⁴Moropai Jesusya teeseurímato' yaretí'ka'pí. Ta'píiya: —Tu'ke etasa'kon pemonkonyamí' waní sírírí Paapa pia aako'mamítonkon. Tíise tu'kankon iipí pepín Paapa pia yairí inkamoro yapi'to'peiya —ta'pí Jesusya.

Roma Ponkon Esa' Ye'mato' Pî'

Jesus Ekaranmapo To'ya

(Mc 12.13-17; Lc 20.20-26)

¹⁵ Mîrîrî tîpo fariseuyamî' epa'ka'pî moropai inkamoroya tesorukon koneka'pî, î' kai'ma Jesus anapi'pai tîwanîkon pî', iwanmîra teeseurîmakonpa kai'ma ipî'. ¹⁶ Mîrîrî ye'nen tiaronkon warayo'kon yarima'pî to'ya î' kupî Jesusya era'matonkon. Moropai inkamoro pokonpe pata esa' Herodes pemonkonoyamî' wîtî'pî Jesus ekaranmapopî'se. Ta'pî to'ya:

—Anna yenupanen, yairon pe pu'kuru amîrî wanî epu'tî pî' anna man —ta'pî to'ya. —Maasa pra yairon Paapa maimu ke yenupaton pe awanî ye'nen. Moropai tiaronkon pemonkonyamî'ya taa ya apî': “Mîrîrî warantî kîseurîmai”. Mîrîrî taa to'ya pî' tîpî-namai tîwe'sen pepîn amîrî. Maasa pra se' kaisarî pemonkonyamî' pî' tîwe'sen amîrî —ta'pî to'ya. ¹⁷ —Mîrîrî ye'nen î' kai'ma epu'tî pî' nan? Yairî awanî ka'rî, kaane ka'rî, yairî pra awanî? Uyesa'kon pe tîwe'sen Romanoyamî' esa' César ye'ma annaya ya?

¹⁸ Tîise Jesusya î' anku'pai to' wanî tarakkîrî epu'tî'pî. Moropai ta'pîiya to' pî': —Seru'ye'kon amîrî'nîkon. Aawarîrî'nîkon teesenku'tisanon morî pe tîwanîkon kai'ma. Î' wani' awanî ye'nen uuwanmîra uurî anapi'pai awanîkon mîrîrî? —ta'pîiya. ¹⁹ Moropai ta'pîiya: —Moriya mîrîrî ye'mato'ya'nîkon ene'tî uupia era'mato'peuya —ta'pîiya.

Mîrîrî enepî'pî to'ya. ²⁰ Moropai inkamoro yekaranmapo'pîiya: —Anî' ese' mîserî? Anî' yekaton sîrîrî pîrata ena'pî pî'? —ta'pîiya. ²¹ Inkamoroya yuuku'pî: —Romanoyamî' esa' César ese' —ta'pî to'ya. Mîrîrî taa to'ya ye'nen, Jesusya ta'pî: —Moriya itîikî iipia, imîrî pe awanî ye'nen, î' ta'pî Césarya yawîrî iku'tî. Moropai î' ku'tî ta'pî Paapaya yawîrî nîrî iku'tî —ta'pîiya.

²² Mîrîrî taa Jesusya pî' to' esenumenka'pî mararî pra teesenumenkai, î' taiya eta tîuya'nîkon pî'. Mîrîrî ye'nen Jesus piapai to' wîtî'pî. Î' kupî to'ya pra awanî'pî Jesus pî'.

Sa'mantan Tîpo E'mî'sa'kan Pepîn

Taa Saduceuyamî'ya

(Mc 12.18-27; Lc 20.27-40)

²³ Mîrîrî yai saduceuyamî' wîtî'pî Jesus pia. Inkamoro esenumenkato' wanî'pî isa'manta'san e'mî'sa'ka pepîn taawonan pe. Mîrîrî ye'nen isa'manta'san e'mî'sa'ka pepîn taapî'tî'pî to'ya. ²⁴ Moropai inkamoroya ta'pî Jesus pî':

—Anna yenupanen, pena Moisés nurî'tîya anna yenupa'pî see warantî —ta'pî to'ya. —Tiwin warayo' no'pîta, tîise tînmu ton tepose pra aasa'manta mîikîrî no'pîrî'pî e'nîmî. Mîikîrî yarakkîrî itakonopî wanî e'pai awanî —ta'pîiya. —Moropai more yan pe tîrui no'pîrî'pî enasa' ya, tînre ton yenpoiya. Mîikîrî more pî' urui munmu'pî taiya, tînmu pe tîise. ²⁵ Moro to' man anna kore'ta asakî'ne mia' pona tîimo'tai kaisarî warayo'kon. To' ruinanakon no'pîta'pî, tîise aasa'manta'pî inmu ton pra si'ma. Mîikîrî no'pî rî'pî yarakkîrî itakonopî wanî'pî. ²⁶ Tîise mîrîrî warantî rî mîikîrî nîrî sa'manta'pî inmu ton pra tîise. Moropai to' eseurîno yarakkîrî mîrîrî warantî awanî'pî. Moropai tamî'nawîrî to' sa'manta'pî inmu ton pra to' tîise. Inkamoro

sa'manta'pî. ²⁷ Mîrîrî tîpo wîri' nîrî sa'manta'pî —ta'pîiya. ²⁸ Mîrîrî ekaranmapo'pî saduceuyamî'ya Jesus pî'. Ta'pî to'ya: —Inkamoro warayo'kon e'sa' asakî'ne mia' pona tîmo'tai kaisarî mîkîrî wîri' yarakkîrî. Tamî'nawîronkon e'mî'sa'ka yai o'non ye'ka warayo' no'pî pe awanî kupî sîrîrî? —ta'pî to'ya. —Maasa pra tamî'nawîrî yarakkîrî to' e'sa' ye'nen.

²⁹ Jesusya to' maimu yuuku'pî: —Aka, eesenku'tîsa'kon mîrîrî, î' taasa' Paapa maimu e'menukasaya epu'tîya'nîkon pra naaftî. Meruntî ke Paapa wanî epu'tîya'nîkon pepîn mîrîrî —ta'pî Jesusya to' pî'. ³⁰ A'kî, isa'manta'san e'mî'sa'ka yai tîno'pî ke anî wanî pepîn. Maasa pra mîrîrî to' wanî inseriyamî' warantî, ka' ponkon warantî. Mîrîrî ye'nen tîno'pî ke to' wanî pepîn. ³¹ Tîise isa'manta'san e'mî'sa'kato' pî' Paapa eseurîmapî'tî'pî pena. Mîrîrî erenkasa'ya'nîkon pra naaftî? See warantî ta'pî Paapaya:

³² “Uurî Paapa, Abraão nurî'tî yepotorî, moropai Isaque nurî'tî yepotorî. Moropai Jacó nurî'tî yepotorî pe wanî”, Êx 3.6

ekaremekî'pîiya. Sa'mantasa' pe inkamoro ko'mamî pepîn ipatîkarî. Paapa wanî enen tîiko'mansenon yepotorî pe. Isa'manta'san yepotorî pe pra awanî.

³³ Mîrîrî taa Jesusya eta tîuya'nîkon pe, arinîkon pemonkonyamî' wanî'pî teesenu-menkai mararî pra, î' kai'ma to' yenupatoi'ya pî'.

Tamî'nawîron Paapa Nekaremekî

Unkupîkon Ton Ipîkku Panpî'

(Mc 12.28-34; Lc 10.25-28)

³⁴ Mîrîrî tîpo fariseuyamî' eperepî'pî Jesus pia. Maasa pra saduceuyamî' tî'napamî emapu'tîsai'ya ye'nen, to' iipî'pî iipia. ³⁵ Warayo' epu'nen Moisés nurî'tîya yenupanto' pî' yenupaton iipî'pî iipia maasa pra seru'ye' pe Jesus eseurîma anepu'pai awanî'pî. Mîrîrî ye'nen Jesus ekaranmapo'pîiya.

³⁶ —Anna yenupanen, o'non wanî mîrîrî ipîkku pe panpî' unkupîkon ton pe Paapa nekaremekî'pî pe? —ta'pîiya.

³⁷ Jesusya yuuku'pî:

—Ayepotorî Paapa yapurîkî tamî'nawîrî ayewan ke, moropai tamî'nawîrî ayekaton ke. Moropai tamî'nawîrî eesenumenkato' ke *Dt 6.5*

—ta'pîiya. ³⁸—Mîrîrî wanî e'mai'non, ipîkku pe itu'se Paapa e'to'pe. ³⁹ Moropai itakon moro wanî manni' e'mai'non warantî rî. Taiya:

Ayonpa sa'namakî kure'ne aawarîrî amîrî e'sa'nama manni' warantî. *Lv 19.18*

⁴⁰ Mîrîrî warantî mîrîrî asakî'nan yawîrî ku'sa'ya'nîkon ya, tamî'nawîron sîrîrî Moisés nurî'tî nekaremekî'pî yawîrî awanîkon. Moropai penaronkon Paapa maimu ekareme'nenan profetayamî' nurî'tî nekaremekî'pîya taasa' yawîrî awanîkon —ta'pî Jesusya.

Anî' Munmu Pe Paapa Nîmenka'pî Wanî

(Mc 12.35-37; Lc 20.41-44)

⁴¹ Moropai fariseuyamî' emurukuntîsa' tanne, Jesusya to' ekaranmapo'pî:

⁴² —Î' kai'ma see eesenumenkakon mîrîrî mîkîrî Paapa nîmenka'pî pî'? Anî' paarî'pî pe awanî mîrîrî? —ta'pîiya.

—Davi nurî'tî paarî'pî mîkîrî —ta'pî to'ya ipî'.

Moropai inîrî to' ekaranmapo'pî Jesusya: ⁴³—Î' wani' awanî ye'nen kin Davi nurî'tî eseurîma'pî Paapa nîmenka'pî pî' pena? Morî Yekaton Wannîya eeseurîma emapu'tî'pî. “Uyepotorî” ta'pîya. Davi nurî'tî maimu rî'pî sîrîrî.

⁴⁴Uyepotorî pî' Paapaya ta'pî:

“Uupia ereutakî umeruntîri winîkîi

ayeyatonon yaretî'kauya pîkîrî” ta'pîiya *Sl 110.1*

ta'pî Daviya, sîrîrî imaimu. ⁴⁵A'kî, Davi paarî'pî pe neken Paapa nîmenka'pî wani' ya. Î' wani' awanî ye'nen Uyepotorî taa Daviya ipî', manni'? —ta'pî Jesusya.

⁴⁶Mîrîrî taa Jesusya yuuku to'ya pra to' wani'pî. Moropai mîrîrî patapai inîrî Jesus anekaranmapopai pra to' ena'pî.

Fariseuyamî' Moropai Moisés Nurî'tîya Yenupanto' Pî'
Yenupatonkon Pî' Jesus Eseurîma
(Mc 12.38-39; Lc 11.43-46, 20.45-46)

23 Jesusya tînenupa'san pî' ta'pî moropai arinîkon pî'. ²Ta'pîiya: —Insamoro Moisés nurî'tîya yenupanto' pî' yenupatonkon, moropai fariseuyamî' esenyaka'ma amîrî'nîkon yenupa pî', Moisés nurî'tîya ikupî'pî manni' warantî. ³Mîrîrî ye'nen to' maimu yawîrî e'pai awanîkon. Moropai tamî'nawîrî ayenupato'kon to'ya yawîrî e'pai awanîkon. Tîise to' nîkupî, to' yeseru kî'ku'tî. Maasa pra ayenupa'pîkon tîuya'nîkon yawîrî pra to' ko'mamî ye'nen. ⁴A'kî, pemonkonyamî' narîton amî'ne pe pu'kuru tîwe'sen ewa'tî to'ya. Tîise mîrîrî yarî pî' to' pîika'tî to'ya pepîn, mararî tenyakon yeperu yaretî ke. Mîrîrî warantî to' yenupato' to'ya pî' Jesus eseurîma'pî. „Maasa pra ta'pî tîuya'nîkon yawîrî ikupî to'ya pra awanî ye'nen.”

⁵Moropai ta'pîiya: —Mîrîrî ye'ka kupî to'ya maasa pra tamî'nawîronkon pemonkonyamî'ya tera'makon yu'se to' wani' ye'nen. Maasa era'matî, Paapa maimu e'menukasa' menupapî'tî to'ya moropai mîrîrî yewa'tî to'ya tepinkon pî' moropai temekonkon pî' eesera'mato'pe kai'ma. Moropai tîponkon sonpan ye'pi kupî to'ya kusan pe, mîi pe tîwanîkon ye'nen. ⁶Moropai inkamoroya festa weiyu yai, teereutato'kon ton morî apono' menka. Moropai epere'nîto' yewî' ta nîrî, morî menka to'ya tapurîto'kon pe to'ya. ⁷Moropai inkamoro wanî tamî'nawîronkon esekaremekî yu'se, aronne panpî'. Moropai uyenupanen kai'ma tesatîkon to'ya yu'se to' wani'.

⁸Tîise inkamoro warantî “Uyepotorî” kai'ma ayonpakon esatîya'nîkon e'pai pra man. Maasa pra tamî'nawîronkon amîrî'nîkon wanî se' warantî, e'kaisari ayonpakon pokonpe. Maasa pra Ayepotorîkon moro man tiwinan. ⁹Moropai tarî non po anîrî esatîya'nîkon e'pai pra man Paapa anna yunkon kai'ma. Maasa pra amîrî'nîkon yunkon moro man, tiwinan neken ka' pon —ta'pîiya. ¹⁰—Moropai anî' esatîya'nîkon e'pai pra man e'mai'non mîkîrî tamî'nawîronkon ye'mai'norî taaya'nîkon e'pai pra man. Maasa pra amîrî'nîkon ye'mai'norî moro man tiwinan, Cristo mîkîrî, Paapa nîmenka'pî. ¹¹Maasa pra anî' wanî ya amîrî'nîkon kore'ta ipîkku panpî' e'pai awanî apoitîrî pe tiaronkon ma're. ¹²Anî' wanî ya tiaronkon yentai e'pai mîkîrî kupî Paapaya to' ma're. Moropai anî' wanî ya tiaronkon ma're e'pai, mîkîrî kupî Paapaya tiaronkon yentai —ta'pî Jesusya.

Jesusya To' Yeseru Yewanmîrî

(Mc 12.40; Lc 11.39-42,52; 20.47)

¹³—Aka tîwarî e'tî, amîrî'nîkon Moisés nuri'tîya yenupanto' pî' yenupatonkon moropai fariseuyamî'. Seru'ye'kon amîrî'nîkon! Pemonkonyamî' ma'nîpanenan pe awanîkon Paapa pemonkono pe to' ena namai. Ayesa'kon pe Paapa kupîya'nîkon pepîn moropai tiaronkonya ikupî tîrîya'nîkon pepîn. Maasa pra to' yenupaya'nîkon yairî pra. Mîrîrî wenai ataruma'tîkon Paapaya kupî sîrîrî.

¹⁴Aka tîwarî e'tî, Moisés nuri'tîya yenupanto' pî' yenupatonkon moropai fariseuyamî' morî pe tîwe'ku'senon pe awanîkon seru'ye' pe. Maasa pra inyo isa'manta'san wîri'sanyamî' yama'runpapî'tîya'nîkon ama' pe. Moropai mîrîrî si'ma eepîremapî'tîkon kure'ne kusan pe tiaronkonya ayera'mato'konpe. Mîrîrî wenai tiaronkon yentai awe'taruma'tîkon kupî sîrîrî —ta'pî Jesusya.

¹⁵—Aka tîwarî e'tî, Moisés nuri'tîya yenupanto' pî' yenupatonkon moropai fariseuyamî'. Seru'ye'kon teesenku'tisanon. Attîpî'tîkon patakon kaisarî, moropai erenkon ratai poro. Mîrîrî yai tiaronkon anku'pai awanîkon ayaserukon warantî to' e'to'pe. Tîise ayaserukon ya' eena'pî wanî imakui'pî ku'nen pe ayentai'nîkon. Mîikîrî yenumî Paapaya apo' ya' emapu'tîya'nîkon mîrîrî warantî —ta'pî Jesusya.

¹⁶—Aka tîwarî e'tî. Maasa pra enkaru'nan warantî si'ma tiaronkon ye'mai'norî pe e'pai awanîkon ye'nen. To' yenupaya'nîkon sîrîrî warantî: “Anî'ya taa ya, ‘Epîremanto' yewî' winîkîi mîrîrî kupîuya pe wai’, taiya ya, tîise mîrîrî kupîiya pra awanî ya, î' wani' awanî pepîn kai'ma. Moropai taa tiaronya ya ‘Ouro epîremanto' yewî' tawon winîkîi mîrîrî kupîuya’ taiya ya, ikupîiya e'pai awanî mîrîrî”. Kai'ma to' yenu-paya'nîkon. ¹⁷Pakkokon, î' epu'nenan pepîn, enkaru'nankon amîrî'nîkon. Î' wanî ipîkku pe tîwe'sen, ouro ou epîremanto' yewî' ka'rî ipîkku pe tapurîsen? Epîremanto' yewî' wanî ipîkku pe panpî' maasa pra Paapa yewî' pe awanî ye'nen. Moropai mîrîrî ouro wanî imîrî pe maasa pra itewî' ta awanî ye'nen —ta'pîiya. ¹⁸—Moropai amîrî'nîkonya tiaronkon yenupapî'tî taapî'tîya'nîkon. Anî'ya taa ya, taransen mîrîrî altar winîkîi ikupîuya taiya ya moropai ikupîiya pra awanî ya, î' wani' awanî pepîn kai'ma taaya'nîkon. Tîise altar po tîwe'sen itîisa' winîkîi ikupîuya taiya ya, tîwî ikupîiya e'pai pra awanî kai'ma to' yenupaya'nîkon. ¹⁹Epu'nenan pepîn, amîrî'nîkon enkaru'nankon warainonkon. Î' wanî ipîkku pe tîwe'sen? Mîrîrî to' naranî'pî yaponse' ou ipo manni' taransen? Mîrîrî to' naranî'pî yaponse' wanî Paapa yemanne pe, moropai ipo manni' taransen wanî imîrî pe nîrî, itemanne po awanî ye'nen —ta'pîiya. ²⁰—Mîrîrî ye'nen anî'ya taa ya taranse yaponse' altar winîkîi ikupîuya taiya ya. Tamî'nawîron taransen ipo manni' winîkîi taiya nîrî. „Mîrîrî ye'nen ikupîiya e'pai awanî mîrîrî.” ²¹Moropai anî'ya taa ya epîremanto' yewî' winîkîi ikupîuya taiya ya, mîikîrîya taa nîrî mîrîrî epîremanto' yewî' tawon, Paapa winîkîi. ²²Moropai anî'ya taa ya, ka' winîkîi ikupîuya taiya ya, Paapa yaponse' eereutato' winîkîi taiya nîrî moropai Paapa eretusa' manni' winîkîi taiya nîrî. „Mîrîrî ye'nen î' ta'pî tîuya yawîrî ikupîiya e'pai awanî mîrîrî.”

²³Aka tîwarî e'tî amîrî'nîkon Moisés nuri'tîya yenupanto' pî' yenupatonkon moropai fariseuyamî'. Maasa pra awe'taruma'tîkon kupî sîrîrî. Yairî Paapa ya-purîya'nîkon kai'ma tamî'nawîrî antîrîkon ke Paapa repaya'nîkon, ayo'kon wosi yonpa ke nîrî irepaya'nîkon. Tîise morî panpî' ankupîkon ton pe ta'pî kupîya'nîkon pepîn, tiaronkon winîkîi yairî pra awanîkon ye'nen moropai to' sa'namaya'nîkon

pra awanîkon ye'nen. Î taasa' Paapaya yawîrî kupîya'nîkon pra awanîkon ye'nen. Tîise tamî'nawîrî mîrîrî kupî'pîya'nîkon e'painon tîwî ankupî'pîkon manni' tîku'se pra. ²⁴ Tiaronkon ye'mai'norî pe e'pai awanîkon enkaru'nan warantî si'ma. Maasa pra kankî'yamî' enasa' yainonkaya'nîkon awukukon ya' warantî tamî'nawîrî antîrîkon ke Paapa repaya'nîkon si'mîrîkkî pe tîwe'sen ke nîrî. Tîise kankî' yentainon kameru warainon kure'nan yenno'maya'nîkon, maasa pra ipîkku pe panpî' ankupîkon ton Paapa nekaremekî'pî kupîya'nîkon pepîn, tîise mararî mîrîkkî neken kupîya'nîkon.

²⁵ Aka tîwarî e'tî, amîrî'nîkon Moisés nurî'tîya yenupanto' pî' yenupatonkon, moropai fariseuyamî'. Seru'ye'kon. Awe'taruma'tîkon pe naatî. Apisaukon ronapî'tîya'nîkon poroporo neken, morî pe eesera'mato'pe kai'ma. Tîise ita nura awanî tanne. Mîrîrî ta'pî Jesusya to' yeseru ekaremekîpa kai'ma. Maasa pra to' esenu-menkato' ya' wanî imakui'pî nura pe awanî mararî pra. Kure'ne temanekon ton yu'se to' wanî moropai itu'se tîwe'to'kon yawîrî e'pai to' wanî. ²⁶ Mîrîrî ye'nen fariseuyamî' enkaru'nankon, e'mai' pe apisaukon ronati' ita, morî pe awe'to'pe. Morî pe ita wanî ya, poroporo nîrî morî pe eesera'ma.

²⁷ Aka tîwarî e'tî, fariseuyamî' moropai Moisés nurî'tîya yenupanto' pî' yenupatonkon. Seru'ye'kon amîrî'nîkon wanî penaron uuruwai kî'pasa' iporo aimutun pe warantî. Iporo morî pe pu'kuru eesera'ma. Tîise ita, itu'na mararî pra pemonkonyamî' ye'pî rî'pî wanî. Moropai mîrîrî wanî ikî pe pu'kuru. ²⁸ Mîrîrî warantî amîrî'nîkon esera'ma morî pemonkon warantî. Tîise ayewankon ya' nura wanî mararî pra. Seru'ye' wanî moropai tu'kan imakui'pî ku'to'ya'nîkon wanî mararî pra —ta'pî Jesusya.

Seru'ye'kon E'taruma'tîto'

(Lc 11.47-51)

²⁹ —Aka tîwarî e'tî fariseuyamî' moropai Moisés nurî'tîya yenupanto' pî' yenupatonkon. Seru'ye'kon amîrî'nîkonya penaronkon Paapa maimu ekareme'nenan profetayamî' nurî'tî uuruwasi ton koneka'pî morî pe pu'kuru, inkamoro yairî ko'mamî'san yapurîya'nîkon kai'ma. ³⁰ Moropai taaya'nîkon: “Pena inkamoro wî'tîponkon anna tamorî'san yai anna e'sa' ya, inkamoro Paapa maimu ekareme'nenan profetayamî' nurî'tî wî'pî annaya pepîn e'painon, to' wî'pî to'ya warantî. Mîrîrî iku'sa' to'ya manni' warantî ikupî'pî annaya pepîn e'painon”, taaya'nîkon. ³¹ Anna tamorî'san taaya'nîkon wenai, inkamoro profetayamî' wî'tîponkon payanî'san anna, taaya'nîkon. ³² Mîrîrî ye'nen mîrîrî warantî to' yeserurî'pî pî' ako'mantî yaretî'kaya'nîkon pîkîrî. ³³ Mîrîrî ye'nen amîrî'nîkon wanî ikî ye'katon munkîyamî' warantî. Îkîyamî' pe awanîkon. Tîise î' kai'ma Paapaya apo' ya' ayenunto'kon winîpai e'pîika'tîpai awanîkon mîrîrî? Awe'pîika'tîkon pepîn tiwin kin. ³⁴ Mîrîrî ye'nen apî'nîkon umaimu ekareme'nenan yarimauya kupî sîrîrî warayo'kon epu'nenan, moropai yenupatonkon. Tîise inkamoro yonpa wî'ya'nîkon kupî sîrîrî. Moropai tiaron pokapî'tîya'nîkon kupî sîrîrî pakî'nan pona. Moropai tiaronkon po'pî'tîya'nîkon kupî sîrîrî eperenîto' yewî'kon ta. Moropai to' pokonomaya'nîkon kupî sîrîrî to' patakone cidade kaisarî. ³⁵ Mîrîrî kupîya'nîkon wenai ataruma'tîkon Paapaya kupî sîrîrî. Tîise ankupî'pîkon neken wenai pra tîise penaronkon nîkupî'pî wenai awe'taruma'tîkon, tamî'nawîronkon morîkon to' nîwî'san penaro' Abel nurî'tî wî'pî irui Caimya patapai, moropai Paapa maimu ekareme'nen Baraquias munmu, profeta Zacarias nurî'tî wî'pî to'ya pîkîrî. Manni' anwî'pîkon Paapa ton pe to' nîpo'tî yaponse' yarappana. Paapa yewî' ta teepîremasanon neken wî'tîto' pata iwî'pî to'ya. ³⁶ Ayenku'tîuya pepîn, mîrîrî

tamî'nawîron ku'sa' to'ya wenai amîrî'nîkon, sîrîrî pankon pemonkonyamî' taruma'tî Paapaya kupî sîrîrî —ta'pî Jesusya.

Jesusya Jerusalém Ponkon Sa'namato' Kure'ne

(Lc 13.34-35)

³⁷ Jesusya tîmaimu yaretî'ka'pî see warantî Jerusalém ponkon pemonkonyamî' pî': —Amîrî'nîkonya umaimu ekareme'nenan wî'pî. Moropai tî' ke tiaronkon pa'tîpî'tî'pîya'nîkon, umaimu ekareme'se unaipontî'san. Î' warapo ite'ka amîrî'nîkon muurukuntî yu'se wanî'pî tamî'nawîrî, kariwanaya tînmukuyamî' muurukuntî tapî'sa' yo'koi warantî. Tîise itu'se pra awanî'pîkon. ³⁸ A'kî, tarîpai apatakon ena kupî sîrîrî itesa' pra. Yawon pra eena pe man. Maasa pra Paapaya ataruma'tîkon kupî sîrîrî. ³⁹ Tauya sîrîrî apî'nîkon. Sîrîrî patapai inî'rî uyera'maya'nîkon pe pra naatîi. Uyapurîto'ya'nîkon weiyu erepamî pikîrî aako'mamîkon. Mîrîrî yai neken, taaya'nîkon

“Mîikîrî morî Uyepotorîkon ese' pî' tui'sen yapurîpai'nîkon”, *Sl 118.26*
taaya'nîkon kupî sîrîrî —ta'pî Jesusya.

Epîremato' Yewî' Yarankato' To'ya Pî'

Jesus Eseurîma

(Mc 13.1-2; Lc 21.5-6)

24 Epîremanto' yewî' tapai teepa'kakon pe, aasarî tuutîkon ye'ka pe, Jesus nenupa'san erepamî'pî iipia. Moropai inkamoro eseurîma'pî wîttî, epîremanto' yewî' konekasa' pî'. Maasa pra morî pe pu'kuru awanî ye'nen. ² Jesusya to' maimu yuuku'pî. Ta'pîiya: —Ayenku'tîuya pepîn. Seenî' wîttî kure'nan era'ma pî' naatî? Tîise aako'mamî pepîn kupî sîrîrî. Maasa pra tiaronkonya yaranka to' weiyu erepamî yai. Tamî'nawîrî isoroka to'ya tiwinan tî' e'nîmî pepîn tonpa po. Tîise tamî'nawîrî yenumî to'ya kupî sîrîrî.

Epu'nîto' Moropai E'taruma'tînto'

(Mc 13.3-13; Lc 21.7-19)

³ Mîrîrî tîpo Oliveira ye'ka kîrî po, Jesus ereutasa' wanî'pî. Mîrîrî tanne inenupa'san erepamî'pî iipia, tiaronkon ton pra tîise. Moropai Jesus ekaranmapo'pî to'ya: —O'non ye'ka pe mîrîrî e'kupî kupî sîrîrî? O'non ye'ka pe mîrîrî kupî to'ya epu'tî annaya e'painon? Î' esera'ma wenai aminke pra aai'to'pe wanî moropai tamî'nawîron e'tî'ka epu'tî annaya? —ta'pî to'ya.

⁴ Jesusya to' maimu yuuku'pî: —Tîwarî e'tî aka, anî'ya ayenku'tîkon namai. ⁵ Maasa pra tu'kankon asarî kupî sîrîrî uyese' pî' teeseurîmasanon pe tîwe'ku'se. Moropai taa to'ya: “Uurî Cristo, Paapa nîmenka'pî”, taa to'ya. Moropai mîrîrî taa to'ya pî' tu'ke pemonkonyamî' esenku'tî kupî sîrîrî. ⁶ Moropai pemonkonyamî' eseya'namato' etaya'nîkon pî' teesi'nî'se pra me'tîi moropai teepîsanon yekare etaya'nîkon ya. Tamî'nawîrî mîrîrî ye'ka e'kupî kupî sîrîrî, tîise maasa pata ataretî'ka pepîn. ⁷ Pemonkonyamî' eseya'nama tiaron pata ponkon yarakkîrî. Moropai pemonkonyamî' esanon eseya'nama tiaronkon esanon yarakkîrî. Moropai pata eserentîki'ma kupî sîrîrî tiaron pata poro. Mîrîrî yai emî'nan wanî kupî sîrîrî pata po. ⁸ Sîrîrî ye'ka e'kupî

kupî sîrîrî manni' e'mai'non ne'ne' epu'tî more yan pe tîwe'sen wîri'ya warantî —ta'pî Jesusya.

⁹—Mîrîrî yai tiaronkonya ayapisîkon kupî sîrîrî tesanonkon pia. Ayarîkon to'ya atarumatîto'kon pe to'ya. Moropai inkamoroya amîrî'nîkon wîi. Moropai tamî'nawîronkonya amu'tunpakon uurî yapurîya'nîkon wenai. ¹⁰Mîrîrî yai tu'kankon uyapurînenanya uyapurîto' tîuya'nîkon kupî tîwî. Maasa pra innape ukupî to'ya pra to' enasa' ye'nen, tiaronkon yewanmîrînenan pe to' wanî kupî sîrîrî. Moropai tonpakon rumaka to'ya kupî sîrîrî teeyatonon yenya'. ¹¹Mîrîrîya Paapa maimu ekareme'nenan, profetayamî' pe tîwe'ku'sanon seru'ye'kon esenpo kupî sîrîrî pemonkonyamî' yenku'tîi. Inkamoroya tu'ke to' yenku'tî. ¹²Mîrîrî warantî imakui'pî e'parai'pîka kupî sîrîrî ka'ne' pe. Mîrîrî wenai mararonkon pepîn innape Paapa yapurînenanya Paapa yapurîto' tîuya'nîkon yenomî inî' to' enpenata pepîn. ¹³Tîise tamî'nawîron mîrîrî ye'ka yapîtanîpîtîpon wanî ya ikî'pî tîpose, mîkîrî pîika'tîsa' Paapaya mîrîrî —ta'pîiya. ¹⁴—Moropai mîrîrî yai î' kai'ma pemonkonyamî' esa' pe Paapa wanî esekaremekî kupî sîrîrî tamî'nawîrî pata poro. Tamî'nawîronkon pemonkonyamî'ya eta kupî sîrîrî uyekare pî'. Moropai mîrîrî yai tamî'nawîron e'tîka weiyu erepamî —ta'pî Jesusya.

Kure'nan E'taruma'tînto'

(Mc 13.14-23; Lc 21.20-24)

¹⁵Moropai Jesus eseurîma ko'mannîpî'pî: —Penaro' Paapa maimu ekareme'nen Daniel nurî'tî eseurîma'pî.

“Tamî'nawîronkon yewanma pe tîwe'sen imakui'pî, Paapa newanma pe tîwe'sen tîrî tiaronkonya epîremanto' yewî' ta. Mîrîrî ye'ka pata'se' pepîn ya' itîrî to'ya”, *Dn* 9.27

ta'pî Daniel nurî'tîya. Mîrîrî era'maya'nîkon yai, epu'tîya'nîkon yu'se wai î' taato'pe awanî —ta'pîiya. ¹⁶Mîrîrî ye'nen anî' wanî ya Judéia pata po, ka'ne' pe eepe e'pai awanî wî' pona. ¹⁷Moropai anî' wanî ya tewî' po ka'ne' pe awautî e'pai awanî moropai eepe e'pai awanî, tewî' ta temanne era'mai teewonse pra. ¹⁸Moropai anî' wanî ya keren po mîkîrî enna'po e'pai pra wanî tewî' ta tîponkon era'mai, tîise eepe e'pai awanî ka'ne' pe. ¹⁹Mîrîrî yai aka sa'ne wîri'sanyamî' more yankon moropai mana'pokonkon to' munkîyamî'. Inkamoro e'taruma'tî kupî sîrîrî mararî pra maasa pra ka'ne' pe to' epe eserike pra to' wanî ye'nen. ²⁰Mepîrematîi Paapa pî' maasa pra kono' yai mîrîrî ye'ka e'kupî namai. Moropai erî'ka'nîto' weiyu yai awe'kupî namai. ²¹Maasa pra kure'nan e'taruma'tînto' iipî kupî sîrîrî. Paapaya pata koneka'pî patapai esera'ma'pî pepîn e'kupî kupî sîrîrî ikaisaron ton pra. ²²Tamî'nawîronkon e'taruma'tî kupî sîrîrî mararî pra. Tîise Paapaya ipîra to' e'taruma'tîto' yaretî'ka kupî sîrîrî maasa tînku'ne'tî'pî weiyu eseporî pra tîise. Mîrîrî ku'sai'ya pra awanî ya enen anî' ko'mamî pepîn e'painon. Tîise Paapaya tînmo'kakon pînînma kure'ne tîpemokonono pe to' wanî ye'nen. To' yaretî'ka e'taruma'tînto'ya tîrîiya pepîn.

²³Mîrîrî ye'nen anî'ya taa ya apî'nîkon: “Paapa nîmenka'pî Cristo tarî man”, taiya ya, innape mîkîrî maimu kî'ku'tî. Moropai “Siini' pata man”, taa to'ya ya apî'nîkon, innape inkamoro ye'ka maimu kî'ku'tî. ²⁴Maasa pra seru'ye'kon iipî, uurî pe tîwe'ku'sanon, Paapa maimu ekareme'nenan pe tîwe'ku'se to' iipî. Inkamoroya anî' nîkupî eserîkan pepîn kupî pemonkonyamî' nera'makon ton kupî, to' yenku'tîkonpa kai'ma. Mîrîrî wenai tamî'nawîronkon yenku'tî to'ya e'painon Paapa nîmenka'san nîrî

to' yenku'ti to'ya tîri Paapaya ya. Tîise itîriya pepîn. ²⁵ Tîise mîrîri rawîri apî'nîkon ekaremekî pî' wai epu'tîkonpa.

²⁶ —Mîrîri ye'nen anî'ya taa ya apî'nîkon: “A'kî, sinpata man keren po”, taiya ya, era'mai katîti. Inî'ri taa anî'ya ya apî'nîkon: “A'kî, tarî man eesenonsa”, taa to'ya ya, innape to' maimu kî'ku'ti ayenku'tikon to'ya pî'. ²⁷ Maasa pra uurî ka' poinon ii'to' wanî kupî sîrîri aronne ama' pe pra. E'winî pairî ka' pî' wara'napi e'sisiuka esera'ma manni' warantî tamî'nawîronkonya era'ma uui'pî yai —ta'pîiya.

²⁸ —A'kî, o'non pata anî' sa'mantasa' ya, mîikîri pî' watunaiyamî' emurukuntîsa' wanî. Mîrîri warantî uurî iipî inkamoro imakui'pî ku'nenan kore'ta apo' ya' to' yenunto'peuya —ta'pî Jesusya.

Ka' Poinon Ii'to' Sîrîri Non Pona

(Mc 13.24-27; Lc 21.25-28)

²⁹ Jesusya ta'pî inî'ri: —Mîrîri yai tamî'nawîronkon e'taruma'ti'pî tîpo, wei esi'nîpî kupî sîrîri.

Moropai kapoi ena kupî sîrîri a'ka pe pra.

Moropai siirikkiyamî' e'soroka kupî sîrîri.

Moropai tamî'nawîri ka' pî' tîwe'sanon e'tîtîti'ka kupî sîrîri. *Is 13.10, 34.4*

³⁰ Mîrîri tîpo ka' poi iipî'pî pemonkon pe era'ma tamî'nawîronkon pemonkonyamî'ya. Uui'pî katupuru kore'ta a'ka pe ka' winîpai. Mîrîri yai tamî'nawîri pata ponkon karau kupî sîrîri mararî pra. Maasa pra meruntî ke uui'pî a'ka pe, wei warantî. ³¹ Mîrîri yai kure'nan usinarî ye'nunpa pe upoitîritonon inseriyamî' yari-mauya upemonkono pe umenka'san muurukuntîi. Tamî'nawîri patakon kaisari to' wîtîto'pe upemonkono pe umo'ka'san era'mai sîrîri non po —ta'pî Jesusya.

Arawen Ye' Yekare Pî' Esenu'panto'

(Mc 13.28-31; Lc 21.29-33)

³² Moropai inî'ri ta'pî Jesusya: —Sîrîri figo ye' yekare pî' esenu'patî. E'mai' pe aarenta. Moropai eepantakasa' ya, aareta. Mîrîri pî' taaya'nîkon aminke pra kono'pîti wanî sîrîri taawonan amîri'nîkon. ³³ Mîrîri warantî nîri ekaremekîuya manni' e'kupî era'maya'nîkon yai, Cristo enna'po kupî sîrîri ka' poi, taaya'nîkon. Mîrîri warantî aminke pra uui'to' wanî epu'tiya'nîkon. ³⁴ Ayenku'tiuya'nîkon pepîn. Sîrîri ye'ka e'kupî kupî sîrîri seru'ye' pe pra. Tamî'nawîronkon sîrîri pankon enenankon sa'manta pepîn sîrîri e'kupî rawîri. ³⁵ Taya sîrîri, tamî'nawîron ataretî'ka kupî sîrîri ka' moropai non, pata, tîise umaimu ataretî'ka pepîn tiwin kin, ipatîkarî aako'mamî —ta'pî Jesusya.

Anî'ya Iweiyu Epu'ti Pepîn

(Mc 13.32-37; Lc 17.26-30,34-36)

³⁶ Jesus eseurîma ko'mannîpî'pî. Ta'pîiya: —Î' pensa moropai î' weiyu yai uui'pî inî'ri sîrîri non pona epu'tiya'nîkon eserîke pra naatîi. Moropai inseriyamî' ka' ponkonya nîri epu'ti pra man. Moropai uurî, Paapa munmuya epu'ti pepîn. Tîise uyunya neken iweiyu epu'ti. ³⁷ A'kî, pena Noé nurî'ti wanî yai, awe'kupî'pî warantî, uurî ka' poi iipî'pî sîrîri non pona enna'poto' wanî pe man. ³⁸ Maasa pra mîrîri e'kupî rawîri pemonkonyamî' wanî'pî tesorukon yawîri. To' entamo'ka'pî mararî pra moropai tîwukukon enîri'pî to'ya. Moropai mîrîri yai warayo'kon no'pîtapîti'pî, moropai

wîri'sanyamî etiyomapîti'pî tesorukon yawîrî. Mîrîrî kupî'pî to'ya tîkanau ya' Noé nurî'ti asara'ti pîkîrî, ikupî'pî to'ya. ³⁹ Mîrîrî kupî pî' to' ko'manpîti'pî maasa pra î' e'kupî epu'ti tûya'nîkon pra tîwanîkon ye'nen. Mîrîrî kupî pî' to' ko'mamî tanne, Paapaya pata ma'tînîpî'pî tuna ke. Moropai tamî'nawîrî inkamoro tî'ka'pîiya. Mîrîrî warantî nîrî uurî ka' poinon ii'to' weiyu wanî pe man. Inîmîkî to'ya pra tîise uui'pî. ⁴⁰ Mîrîrî yai asakî'nankon warayo'kon wanî teesenyaka'makon pî' tînmîri ya'. Tîise iwanîyakon yari'uya tiwin moropai tiaron e'nîmî. ⁴¹ Moropai asakî'ne wîri'sanyamî wanî teesenyaka'makon pî'. To' esenyaka'ma a'nai ye'pa pî' a' yai. Mîkîrî wanîyakon yari'uya tiwin moropai tiaron e'nîmî. Mîrîrî warantî awe'kupî pe man. ⁴² Mîrîrî namai tîwarî panpî' ako'mantî maasa pra î' pensa uurî ayepotorîkon erepanto' weiyu sîrîrî non pona, epu'tîya'nîkon pra naatîi. ⁴³ Maasa esenumenkatî sîrîrî pî': A'kî, manni' wîttî esa'ya sîrîrîpe ama'ye' erepamî epu'ti ya tewî' yama'runpai, mîkîrîya eerepamî nîmîkî e'painon, tewî' yama'runpaiya namai, innape nai? ⁴⁴ Mîrîrî warantî nîrî amîrî'nîkon ko'mamî e'pai awanî tîwarî. Maasa pra uurî ka' poinon enna'poto' weiyu sîrîrî non pona epu'tîya'nîkon pra naatîi. Enpen e'ti unîmîkîya'nîkon pra awanîkon tanne, ayeporî'uya'nîkon namai —ta'pî Jesusya.

Ipoitîrî Yairon Moropai Yairon Pepîn

(Lc 12.41-48)

⁴⁵ Inîrî Jesus eseurîma'pî. Ta'pîiya: —O'non ye'ka mîkîrî tîkaraiwarî maimu yawîrî tîwe'sen yairon moropai epu'nen? Manni' mîkîrî ikaraiwarîya tewî' ko'mannî'nen pe itîrî'pî. Moropai tiaronkon teesenyaka'masanon esa' pe itîrî'pî. Moropai to' ya're' ton tînen pe itîrî'pîiya. Moropai tamî'nawîrî ta'pî tîkaraiwarîya yawîrî iku'nen pe awanî'pî —ta'pîiya. ⁴⁶ —Taatausinpai pu'kuru mîkîrî ipoitîrî wanî î' pensa tîkaraiwarî erepanto' weiyu yai, maasa pra î' ta'pî tîkaraiwarîya yawîrî iku'sa' tûya ye'nen. ⁴⁷ Yairî tauya sîrîrî apî'nîkon. Mîrîrî warantî tîkaraiwarî nîtîrî'pî ko'mannî'sai'ya ye'nen. Ikaraiwarîya mîkîrî tîpoitîrî pia inî' panpî' tamî'nawîron temanne tîrî iipia iko'mannî'to'peiya. ⁴⁸ Tîise mîrîrî warantî pra ipoitîrî wanî ya imakui'pî pe. Maasa pra taiya: “Ka'ne' pe ukaraiwarî iipî pe pra man”, taiya. Tîiwarîrî si'ma eeseurîma. ⁴⁹ Mîrîrî ye'nen tiaronkon tîkaraiwarî poitîrîtonon tonpayamî taruma'ti pia'tîiya. To' po'pîti'ya to' ya're' ton tîri'ya pepîn. Moropai mîkîrîya ta're' yonpa mararî pra, moropai eetîmî mai' enî'nenan pokonpe. Mîrîrî kupîiya maasa pra tîkaraiwarî iipî pra awanî ye'nen ka'ne' pe. ⁵⁰ Moropai mîrîrî tîpo, tîko'manse pu'kuru pra ikaraiwarî erepamî. Mararî enpen pra tîise tîpoitîrî eporîiya. ⁵¹ Mîrîrî yai inkupî'pî era'ma tûya pe, ikaraiwarîya itaruma'ti mararî pra. I'po'pîti'ya, moropai yenumîiya tîmaimu yawîronkon pepîn, seru'ye'kon pata'se' ya', tîmoron epu'to'peiya. Inkamoro seru'ye'kon pokonpe mîkîrî karau pe man, mararî pra tee tîpa'tîi, ne'ne' pe tîwanî ye'nen —ta'pî Jesusya.

Mia' Tamî'nawîronkon Wîri'sanyamî' Yekare

25 Inîrî Jesusya panton ekaremekî'pî: —Î' kai'ma tamî'nawîronkon esa' pe Paapa ii'to' wanî pe man, sîrîrî e'marimato' warantî —ta'pîiya. —Mia' tamî'nawîronkon wîri'sanyamî' maasaronkon wanî'pî. Inkamoroya tî'kuma'tukon ton lamparinha yapisî'pî moropai to' wîti'pî tîwe'marimasen ponaya. ² Tîise to' yonpayamî' wanî'pî mia'taikin kaisarî tîwe'ne'nokon. Moropai mia'taikin to' wanî'pî tîwe'ne' pra, epu'nenan pe to' wanî'pî. ³ Mîrîrî ye'nen inkamoro wîri'sanyamî'

tíwe'ne'nokonya tí'kuma'tukon paru ton yarí to'ya pra to' waní'pí itense' ya', maasaron ton. ⁴Tíise tiaronkon epu'nenan wíri'sanyamí'ya tí'kuma'tukon lamparinha paru ton yarí'pí itense' ya' maasaron ton. Inkamoroya tíwe'marimasen iipí nímíkí'pí. ⁵Tíise tíwe'marimasen erepamí pra aako'mamí'pí. Moropai iwe'nunpai to' ena'pí. Moropai inkamoro we'na'pí ka'ne' pe.

⁶To' we'nasa' tanne, anoinna tíwe'marimasen erepamí'pí. Míikírí erepamí ye'nen, to' entaimé eta'pí wíri'sanyamí'ya. Ta'pí to'ya: “Tíwe'marimasen erepanní pí man! Así'tí iipia ka'ne' pe erepantí”, ta'pí to'ya.

⁷Mírírí taa to'ya pe, inkamoro mia' tamí'nawíronkon maasaronkon wíri'sanyamí' paka'pí. Moropai inkamoroya tí'kuma'tukon lamparinha yawittanípí'pí. ⁸Tíise inkamoro mia'taikinankon tíwe'ne'nokonya ta'pí tiaronkon epu'nenan pí: “Anna kuma'tu paru ton ke anna repatí maasa pra anna kuma'tu esi'ní'ní pí man”, ta'pí to'ya.

⁹Tíise inkamoroya yuuku'pí: “Kaane, anna kuma'tu paru man anna pe neken”. Tíise ta'pí to'ya to' pí: “A'kuma'tukon paru ton yu'se awaníkon ya, tíwe'repasanon pia anennatantí”, ta'pí to'ya.

¹⁰Mírírí ye'nen inkamoro epu'nenan pepín tíwe'ne'nokon wíri'sanyamí' wítí'pí tí'kuma'tukon paru ton yennai. Maasa inkamoro tíise poro po tíwe'marimasen erepamí'pí. Mírírí ye'nen mia'taikinankon epu'nenan wíri'sanyamí' ewomí'pí yarakkírí tíwe'marimasen festarí pí. Moropai mírírí típo mana'ta yarakkamo'pí to'ya.

¹¹Tíko'man pe pu'kuru pra, inkamoro wíri'sanyamí' erepamí'pí. Moropai inkamoro entaimepítí pia'tí'pí. Ta'pí to'ya: “Anna yepotorí, anna ewonto'pe mana'ta yarakkan-mokakí”, ta'pí to'ya.

¹²Tíise tíwe'marimasenya yuuku'pí. Ta'píya: “Aní'kan amírí'níkon? Ayepu'tíuya'níkon pra wai”, ta'píya to' pí'.

¹³Moropai Jesusya teeseurímanto' yaretí'ka'pí see warantí:

—Mírírí ye'nen tíwarí panpí' ako'mantí. Maasa pra í' pensa, í' weiyu yai, erepamí weiyu epu'tíya'níkon pra naatí —ta'pí Jesusya.

Eseuríwí'nankon Ipoitírítonon

(Lc 19.11-27)

¹⁴Iní'rí tiaron panton ekaremekí'pí Jesusya: —Tamí'nawíronkon esa' pe Paapa ii'to' waní pe man see warantí. Warayo' tiaron pata pona tuutísen waní'pí. Tuutí rawírí típoitírítonon yanno'píya moropai típata rumaka'píya iko'manní'to'pe to'ya. ¹⁵Moropai míikíríya tiwin pí' to' tíise to' nenyaka'ma ton tíniru tírí'pí yenyaka'ma to'ya eseríke era'ma tíuya ye'nen. E'mai'non warayo' pia itírí'píya 5.000 pírata ena'pí kaisarí. Moropai tiaron pia itírí'píya 2.000 kaisarí, pírata ena'pí. Moropai tiaron pia itírí'píya 1.000 kaisarí, pírata ena'pí. Mírírí típo míikírí wítí'pí. ¹⁶Míikírí e'mai'non warayo' 5.000 kaisarí pírata ena'pí yapísítípon epa'ka'pí yenyaka'mai moropai míikíríya mírírí ke tiaron 5.000 kaisarí eporí'pí. ¹⁷Mírírí warantí níri míikírí 2.000 kaisarí yapísítíponya yenyaka'ma'pí. Moropai tiaron eporí'píya mírírí ke 2.000 kaisarí. ¹⁸Tíise tiaron warayo' 1.000 kaisarí pírata ena'pí yapísítípon epa'ka'pí. Moropai a'ta yaka'píya non yai. Moropai mírírí tíkaraiwarí tíniru yu'na'tí'píya non ya'.

¹⁹Moropai kure'ne tíko'mamí típo, to' karaiwarí enna'po'pí. Moropai to' níkupí'pí anepu'pai awaní'pí, to' eesenyaka'ma'pí konekapa kai'ma to' yarakkírí. ²⁰Mírírí

ye'nen mîikîrî e'mai'non 5.000 kaisarî pîrata ena'pî yapisîtîpon erepamî'pî iipia, moropai 10.000 kaisarî tînururî'pî rumaka'pîiya. Ta'pîiya: "Seeni' manni' uupia itîrîya ne'tîkini, 5.000 pîrata ena'pî ke tiaron eporî'pîuya 5.000 kaisarî", ta'pîiya tîkaraiwarî pî'. ²¹ Mîikîrî pî' ta'pî ikaraiwarîya: "Morî pe pu'kuru man, innape yairî pu'kuru ikonekasaya nai", ta'pîiya. "Mîrîrî ye'nen aapia tu'kan anko'mannîpî ton tîrîuya, morî pe eesenyaka'masa' ye'nen. Mararon tîrî'pîuya aapia, tîise morî pe yenyaka'masa'ya nai. Mîrîrî ye'nen asi'kî uyarakkîrî aatausinpapa". ²² Moropai tiaron ipoitîrî 2.000 kaisarî pîrata ena'pî yapisîtîpon erepamî'pî iipia. Moropai ta'pîiya tîkaraiwarî pî': "Uupia 2.000 pîrata ena'pî tîrî'pîya. Mîrîrî ke seeni' eposau'ya sîrîrî inî' panpî' 2.000 kaisarî", ta'pîiya.

²³ Mîikîrî pî' ikaraiwarîya ta'pî: "Morî pe pu'kuru man, upoitîrî", ta'pîiya. "Morî pe mararî untîrî'pî yenyaka'masa'ya nai. Mîrîrî ye'nen inî' panpî' aapia tu'kan tîrîuya, anko'mannîpî ton. Mîrîrî ye'nen asi'kî uyarakkîrî aatausinpapa", ta'pîiya.

²⁴ Mîrîrî tîpo tiaron ipoitîrî 1.000 kaisarî pîrata ena'pî yapisîtîpon erepamî'pî iipia moropai ta'pîiya: "Ukaraiwarî, ayaseru epu'tî pî' wai, ari'ke' pe awanî. Mararî eesenyaka'ma tanne tu'ke î' eponen pe. Moropai o'non pata î' tîpînse pra miarî imo'kanen amîrî mararî pra. ²⁵ Mîrîrî ye'nen uurî wani'pî eranne' pe amîrî pî'. Sa'man amîrî. Mîrîrî ye'nen seeni' pîrata ayemanne yu'na'tî'pîuya itî'kauya namai. Mîrîrî mana'pouya sîrîrî aapia yapisî'pîuya warantîrî", ta'pîiya.

²⁶ Mîikîrî pî' ta'pî ikaraiwarîya: "Amîrî wani' mîrîrî imakui'pî pe, moropai enya'ne pe awanî mîrîrî. Anenyaka'ma pe itîisa' yenyaka'masa'ya pra awanî. Epu'nen amîrî uyeseru, mararî esenyaka'ma tanne, tu'ke î' eponen pe uurî wani'. Moropai î' tîpînse pra î' mo'kanen pe uurî wani' mararî pra", ta'pîiya. ²⁷ "Tîise î' wani' awanî ye'nen mîrîrî utînururî pîrata ena'pî tîrîya pra awani'pî itewî' ta itaponse' pona? Sîrîrî itîisa'ya ya enna'posa' yai, inî' panpî' eepansa' tanne eporîuya e'painon" ta'pî ikaraiwarîya.

Mîrîrî taa tîpo tiaronkon tîpoitîrîtonon winîkîi eera'tî'pî moropai ta'pîiya: ²⁸ "Mîikîrî pia manni' pîrata ena'pî mo'katî. Mîrîrî tîtî manni' mia' tamî'nawîron pîrata ena'pî yarakkîron pia", ta'pîiya. ²⁹ Tîise ta'pî to'ya: "Î' ton pe see mîikîrî mia' tamî'nawîronya inî' panpî' yapisî?" ta'pî to'ya. Moropai to' maimu yuuku'pîiya: "Inna, tauya sîrîrî apî'nîkon. Manni' tu'ke panpî' yapisîtîponya yapisî e'pai awanî sîrîrî tu'ke panpî'. Tîise anî' wani' ya mararon yarakkîrî, mîrîrî konekasai'ya pra awanî ye'nen iipiapai imo'ka e'pai awanî, î' ton pra awe'to'pe", ta'pîiya. ³⁰ Moropai ta'pîiya: "Tarîpai mîikîrî enya'ne imakui'pî pe tîwe'sen yenumî e'pai awanî ewaron ta awe'taruma'tîto'pe. Mîikîrî karau mararî pra miarî teekon tîpa'tîi", ta'pîiya to' pî' —ta'pî Jesusya.

Tiwinano'pî Wei Yainon

³¹ Jesusya teeseurîmato' yaretî'ka'pî see warantî: —Î' pensa uurî ka' poinon iipî'pî erepamî ya inî'rî, ipîkku pe, rei pe, tamî'nawîronkon upoitîrîtonon inserîyamî' pokonpe uui'pî. Uyaponse' pona teereutai uui'pî pe man pemonkonyamî' esa' pe. ³² Mîrîrî yai tamî'nawîronkon pemonkonyamî' pata ponkon emurukuntî kupî sîrîrî urawîrî. Uurîya pemonkonyamî' menka pe man, manni' carneiroyamî' era'maneya bodeyamî' menka carneiroyamî' kore'tapai teken to' e'to'pe warantî. ³³ To' menkauya yai carneiroyamî' tîrîuya umeruntîri winî. Moropai bodeyamî' tîrîuya kamai' winî to' e'to'pe. ³⁴ Tarîpai mîrîrî yai, uurî, ipîkku ayepurukonya taa kupî sîrîrî

inkamoro meruntí winonkon pí: “Asi'tí uupia amírí'níkon Paapa nîpîika'tí'san asi'tí. Aapia'níkon tîntîrí pe Paapa níkoneka'pî yapi'tane'tí. Pena sírírí koneka'pî Paa-paya maasa pata koneka tûya rawírí, apata'se'kon ton koneka'pîiya, aapia'níkon itírîpa kai'ma. ³⁵ Maasa pra emi'ne waní tanne uya're' ton tîrí'pîya'níkon. Moropai tuna aninnîpai waní tanne uwo'pa'pîya'níkon. Moropai ayewí'kon ta erepamí'pî, anepu'tíkon pe pra si'ma tîise uyapísí'pîya'níkon ayewí'kon ta. ³⁶ Moropai ipon pra uurí waní'pî tîise upon ton tîrí'pîya'níkon. Moropai pri'ya pra waní tanne upí eesenýaka'ma'píkon. Moropai ama'ye'kon atarakkanto' ta waní tanne, uyera'mapí'se atí'píkon”.

³⁷ Mírírí taiya manni' ekaranmapo inkamoro moríkonýa. Taa to'ya: “Anna yepotorí, í' pensa see emi'ne awaní tanne, aya're' ton tîrí'pí annaya? Moropai tuna aninnîpai awaní tanne awo'pa'pí annaya? ³⁸ Anna yepotorí, í' pensa see ka'ran pe awaní tanne, anna nepu'tí pe pra awaní tanne, ayapísí'pí annaya anna yewí' ta? Moropai í' pensa ipon pra awaní era'ma'pí annaya apon ton tîrí'pí annaya?” taa to'ya. ³⁹ “Moropai í' pensa see amírí era'ma'pí annaya pri'ya pra apí' anna esenyaka'mato'pe? Moropai í' pensa ama'ye'kon atarakkanto' yewí' ta awaní tanne ayera'mapí'se anna wítí'pí?” ⁴⁰ Mírírí yai ayepurukonyá yuuku: “Tauya sírírí apí'níkon, mírírí kupí'pîya'níkon manni'kan uya'mi'san pí' moropai uyonpayamí' pí'. Tîise inkamoro pí' pra ikupí'pîya'níkon tîise upí'” taiya.

⁴¹ Mírírí yai taa ayepurukonyá kupí sírírí, manni'kan kamai' winonkon pí: “Uupia-pai atarimatí amírí'níkon Paapa nîtîrí anapi'pai'níkon pepín, atítí itu'se awaní'píkon apo' ya'. Mírírí apo' Paapa níkupí'pí makui moropai ipemonkonoyamí' itansuriyamí' pata'se' pe. Mírírí ya' atítí”, tauya. ⁴² “Maasa pra emi'ne waní tanne, uya're' ton tîisa'ya'níkon pra naatíi. Moropai tuna aninnîpai waní tanne uwo'pasa'ya'níkon pra naatíi. ⁴³ Moropai uyapí'sa'ya'níkon pra naatíi ayewí'kon ta ka'ran pe waní ye'nen. Moropai ipon pra e'taruma'tí tanne, upon ton tîisa'ya'níkon pra naatíi. Moropai pri'ya pra waní tanne, moropai ama'ye'kon atarakkanto' ta waní tanne, uyera'mapí'se atísa'kon pra naatíi”.

⁴⁴ Mírírí pí' ekaranmapo to'ya kupí sírírí: “Anna Yepotorí, í' pensa see emi'ne awaní era'ma'pí annaya? Moropai tuna aninnîpai awaní era'ma'pí annaya? Moropai í' pensa anna yewí' ta eerepamí'pí anna nepu'tí pe pra si'ma? Moropai í' pensa ipon pra awaní era'ma'pí annaya? Moropai í' pensa pri'ya pra awaní'pí, í' pensa ama'ye'kon atarakkanto' ta awaní tanne, ayera'mapí'tí annaya pra awaní'pí?” taa to'ya.

⁴⁵ Ayepurukonyá yuuku pe man: “Yairí tauya sírírí amírí'níkon pí'. Tu'ke ite'ka insanan pemonkonyamí' ipîika'típainokon píika'tísa'ya'níkon pra naatíi, nem tiwinan ipíku pepín píika'tísa'ya'níkon pra naatíi. Inkamoro pepín neken tîise uurí píika'tísa'ya'níkon pepín mírírí”.

⁴⁶ Sírírí warantí Jesusya teeseurímato' yaretí'ka'pí. —Mírírí ye'nen insamoro wítí pe man uupiapai, ipatíkarí to' e'taruma'títo'pe. Tîise moríkon wítí pe man uupia ipatíkarí enen to' ko'manníto'pe —ta'pí Jesusya.

Teserukon Koneka To'ya Jesus Winíkí

(Mc 14.1-2; Lc 22.1,2; Jo 11.45-53)

26 Sírírí warantí pemonkonyamí' yenupa típo, Jesusya ta'pí tînenupa'san pí: ² —Epu'tí pí' naatí tarípai asakí'ne wei típo entamo'kanto' weiyu waní, itese' pás—

coa —ta'pîiya. —Mîrîrî yai uurî, ka' poi iipî'pî rumaka to'ya uyeyatonon pia, pakî'nan pona ipokapî'to'pe to'ya.

³Mîrîrî tanne teepîremasanon esanon moropai Judeuyamî' ye'mai'norî'san eperepî'pî tepotorîkon Caifás yewî' ta. ⁴Inkamoroya ta'pî: —Ama' pe Jesus yapî'pai awanî sîrîrî iwîto'pe, era'ma arinîkonya pra tîise —ta'pî to'ya.

⁵—Tîise festa weiyu yai, sîrîrî ku'pai pra awanî sîrîrî. Maasa pra mîrîrî yai ikupî'nîkon ya, pemonkonyamî' ekore'ma eserîke man uwînîkî'nîkon —ta'pî to'ya.

Jesus Karapaima Wîrî'ya A'pusin Ke

(Mc 14.3-9; Jo 12.1-8)

⁶Jesus wanî'pî pemonkonyamî' ko'manto' pata Betânia po leproso itese' paran pî' si'pî Simão yewî' ta. ⁷Miarî wîrî' erepamî'pî Jesus pia. Mîikîrî e'rennuku'pî aminke pra iipia. Mîikîrîya kara' a'pusin yense' ene'sa' wanî'pî tenya', non ka'sa' itese' alabastro. Mîrîrî ya' a'pusin wanî'pî intapîkîrî. Mîrîrî wanî'pî epe'ke pe pu'kuru moropai Jesus entamo'ka tanne, wîrî'ya i'kanpî'tî'pî ipu'pai pona.

⁸Mîrîrî kupî wîrî'ya era'ma tîuya'nîkon pe, Jesus nenupa'san ekore'ma'pî ipî'. Moropai mîikîrî ekaranmapo'pî to'ya: —Î' ton pe see mîrîrî a'pusin kanpî'tîya mîrîrî, î' pe pra rî? ⁹Mîikîrî wîrî' pî' ta'pî to'ya: —Mîrîrî i'kanpî'tîya manni' a'pusin, mîrîrî ke awe'repa e'painon se' tapairî tîma'tînî'se pra. Tîniru yapîsîya e'painon mararî pra, moropai mîrîrî ke tîwe'taruma'tîsanon piika'tî e'painon —ta'pî to'ya.

¹⁰Tîise mîrîrî taa to'ya epu'tî'pî Jesusya. Moropai ta'pîiya to' pî': —Î' wani' wanî ye'nen yairî ma're wîrî' kupî yu'se awanîkon mîrîrî? Mîrîrî ikupîiya manni' wanî mîrîrî morî pe pu'kuru uurî ton pe —ta'pîiya. ¹¹—Î' ton pînon sa'ne wanî mîrîrî wei kaisarî aapia'nîkon. „Inkamoro anpîika'tîpai awanîkon ya, morî tîrîya'nîkon e'painon.” Tîise uurî kaane, aapia'nîkon uuko'mamî pepîn. ¹²Mîrîrî iku'sai'ya manni' wanî mîrîrî Judeuyamî'ya isa'manta'pî karapaima manni' warantî. Mîrîrî epu'tî pî' naatî. Ukarapaimasai'ya mîrîrî uusa'mantasa' yu'na'tî to'ya rawîrî. ¹³Ayentu'tîuya'nîkon pepîn. O'non pata Paapa maimu ekaremekî to'ya eseta ya mîserî wîrî' nîkupî'pî nîrî yekare eseta. Moropai mîikîrî pî' to' enpenata —ta'pî Jesusya.

Judasya Jesus Ekaremekî Iteyatonon Pî'

(Mc 14.10-11; Lc 22.3-6)

¹⁴Mîrîrî tîpo asakî'ne pu' pona tîimo'tai'nîkon Jesus nenupa'san yonpa wî'tî'pî itese' Judas Iscariotes eseurîmai teepîremasanon esanon yarakkîrî. ¹⁵Moropai mîikîrîya ta'pî to' pî': —Î' warapo kaisarî uye'maya e'painon aapia'nîkon Jesus rumakauya ya? —ta'pîiya. Teepîremasanon esananya ta'pî: —30 prata ena'pî kaisarî aye'ma annaya —ta'pî to'ya. Moropai mîrîrî tîrî'pî to'ya iipia. ¹⁶Mîrîrî patapai î' kai'ma Jesus yapîsî tîuya ama' pe yuwa'pî Judasya inkamoro pia irumakapa.

Jesus Entamo'ka Entamo'kanto' Itese' Páscoa Pî'

(Mc 14.12-21; Lc 22.7-14,21-23; Jo 13.21-30)

¹⁷E'mai'non wei yai, isa'moto' ton pîn trigo puusa' yaku tîuya'nîkon rawîrî, Jesus nenupa'san erepamî'pî iipia ekaranmapoi. —O'non pata see entamo'kanto' páscoa koneka annaya e'painon? —ta'pî to'ya.

¹⁸ Jesusya inkamoro maimu yuuku'pî moropai ta'pîiya: —Atîti cidade pona. Miarî eerepansa'kon pe, warayo' wîtî esa' mîwatîi. Moropai makatîi ipî: “Uyenupanenkonya anna yarimasa' sîrîrî upata'se' ton yu'se wai ayewî' ta, moro unenupa'san yarakkîrî entamo'kato'pe páscoa pî', maasa pra uweiyu eseposa' man, taa pî' uyenupanenkon man”, makatîi —ta'pîiya.

¹⁹ Moropai inenupa'sanya tîwentamo'kato'kon ton koneka'pî miarî ta'pî Jesusya yawîrî. Páscoa koneka'pî to'ya.

²⁰ Moropai pata ewaronpamî pe, Jesus moropai inenupa'san ereuta'pî mesa pona tîwentamo'kakonpa kai'ma.

²¹ Mîrîrî pe rî tîwentamo'kakon ye'ka pe, Jesusya ta'pî tînenupa'san pî': —Yairî tauya sîrîrî apî'nîkon. Amîrî'nîkon kore'tawonya uyekaremekî pe man uyeyatonon pî'.

²² Mîrîrî taa Jesusya ye'nen, inenupa'san ena'pî yairî ma're mararî pra. Mîrîrî ye'nen tîwarîrî'nîkon to' esekaranmapopîti'pî tiwin pî'. Moropai ta'pî to'ya Jesus pî': —Uurîya mîrîrî kupî pepîn e'painon? Innape nai? —ta'pî to'ya.

²³ Tîise Jesusya yuuku'pî. Ta'pîiya: —Tiwinan ayonpakon uyarakkîrî tiwinan pratopon yanîiya, manni'ya uyekaremekî kupî sîrîrî uyeyatonon pî', mîikîrî uyarakkîrî tekkari yonpaiya manni'ya. ²⁴ Mîrîrî warantî uurî, ka' poi iipî'pî sa'manta e'pai awanî sîrîrî. Paapa maimu e'menukasa'ya taasa' yawîrî. Tîise aka mîikîrî uurî ka' poi iipî'pî rumakatîpon uyeyatonon yenya'. Mîikîrî sa'ne yenposa' isanya pra awanî ya, morî pe panpî' awanî e'painon. Maasa pra awe'taruma'ti pepîn e'painon. ²⁵ Mîrîrî taiya ye'nen mîikîrî Judasya Jesus ekaranmapo'pî: —Yai pra uurî pî' taaya, uyenupanen, innape nai? —Amîrî pe awanî ye'nen taaya mîrîrî —ta'pî Jesusya Judas pî'.

Jesus Eseurîma Tîmîni Pî'

(Mc 14.22-26; Lc 22.15-20; 1Co 11.23-25)

²⁶ Tîwentamo'kakon ye'ka pe, Jesusya trigo puusa' yapisî'pî tenya' moropai eepîrema'pî. Ta'pîiya: —Morî pu'kuru amîrî, uyun. Anna yuu ton tîrî pî' nai —ta'pîiya Paapa pî'. Mîrîrî tîpo ipîrikkapîti'pîiya. Moropai itîrî'pîiya to' kaisarî. Itîrî tîuya pe ta'pîiya: —Maa, sîrîrî yapi'tî. Moropai ya'tî, maasa pra sîrîrî wanî upun pe.

²⁷ Moropai mîrîrî tîpo uva yekku yense' pisa yapisî'pîiya. Moropai eepîrema'pî. —Morî pu'kuru amîrî, uyun. Anna wuku ton tîrî pî' nai —ta'pîiya Paapa pî'. Mîrîrî tîpo itîrî'pîiya to' kaisarî. Ta'pîiya to' pî': —Sîrîrî enî'tî tamî'nawîrî si'ma. Moropai tamî'nawîronkonya enîrî'pî. ²⁸ Jesusya ta'pî: —Sîrîrî wanî sîrîrî umîni. Tu'kankon nîkupî'pî imakui'pî yepê' pe i'kamouya kupî sîrîrî. Mîrîrî wenai Paapaya tu'kankon nîkupî'pî kupî e'painon tîwanmîra, ekaremekî'pî tîuya yawîrî —ta'pîiya. ²⁹ —Tauya sîrîrî apî'nîkon. Inî'rî uva yekku enîrîtuya pepîn kupî sîrîrî apokonpe'nîkon tamî'nawîron esa' pe tîwanî Paapaya yenpo pîkîrî. Mîrîrî yai amenan uva yekku enîrîtuya apokonpe'nîkon inî'rî —ta'pîiya.

³⁰ Mîrîrî tîpo to' eserenka'pî Paapa yapurî pe. Moropai to' wîti'pî Oliveira ye'ka kîrî pona.

Jesusya Pedro Panama

(Mc 14.27-31; Lc 22.31-34; Jo 13.36-38)

³¹ Moropai Jesusya ta'pî to' pî': —Sîrîrîpe ewaron ya, eranne' pe awanîkon wenai, tamî'nawîrî eepekon pe naatîi. Moropai urumakaya'nîkon pe naatîi, Paapa maimu e'menukasa'ya taasa' yawîrî. Pena Paapaya ta'pî:

“Carneiroyamî' era'manen wîuya yai,

inera'makon carneiroyamî' e'paraipîka kupî sîrîrî,” Zc 13.7

ta'pî Paapaya pena. Tîpî' Jesus eseurîma'pî. ³²—Tîise uusa'manta tîpo, Paapaya u'mî'sa'kasa' yai, arawîrî'nîkon uutî Galiléia pona —ta'pî Jesusya to' pî'.

³³ Mîrîrî taa Jesusya yuuku'pî Pedroya: —Tamî'nawîronkonya arumaka e'painon eranne' pe tîwanîkon wenai, tîise uuriya arumaka pepîn, Uyepotorî. Tîise tiaronkonya neken ikupî.

³⁴ Tîise Jesusya ta'pî ipî': —Kaane Pedro, ayenku'tîuya pepîn. Sîrîrîpe ewaron ya, maasa e'mai' pe kariwana yunkon etun rawîrî taaya pe nai. Ayekaranmapo to'ya ya, seuriwî'ne ite'ka “unepu'tî pepîn”, taaya pe nai —ta'pî Jesusya.

³⁵ Tîise Pedroya yuuku'pî: —Unepu'tî pepîn mîikîrî Jesus tauya pepîn. Awî to'ya ya, uuri nîrî tîwî uwî to'ya —ta'pîiya.

Moropai tamî'nawîronkonya nîrî mîrîrî warantî ta'pî Jesus pî'.

Jesus Epîrema Tîpemonkonoyamî' Wetun Tanne

(Mc 14.32-42; Lc 22.39-46)

³⁶ Moropai Jesus wîti'pî inenupa'san pokonpe. Eewomî'pî jardim itese' Getsêmani ya' moropai ta'pîiya: —Maasa tarî e'tî, epîremai uutî tanne sinpata —ta'pîiya tînenupa'san pî'.

³⁷ Mîikîrîya Pedro yari'pî moropai Zebedeu munkîyamî' yari'pî takon yarakkîrî. Mîrîrî yai Jesus esewankono'ma'pî mararî pra. Ipîra yairî ma're awanî'pî. ³⁸ Moropai ta'pîiya: —Esewankono'mato'ya uyewan yannî'sa' man. Mîrîrîya uwî pe man —ta'pîiya. —Maasa tarî e'tî tîwarî panpî' e'tî unîmîkî pî' ako'mantî.

³⁹ Inkamoro piapai mîikîrî atarima'pî mararî. Moropai non ekaya tenpata enu'tî'pîiya, eepîrema'pî. Ta'pîiya: —Uyun, tamî'nawîron kupîya e'painon. Upîika'tîkî e'taruma'tî namai. Tîise itu'se wanî yawîrî kî'kupîi. Itu'se awanî yawîrî neken iku'kî —ta'pîiya Paapa pî'.

⁴⁰ Moropai awenna'po'pî inkamoro eseurîwî'nankon pia. Inkamoro tînenupa'san wetun tanne, to' eporî'pîiya. Moropai ta'pîiya Pedro pî': —Awetunkon mîrîrî tîwarî aako'mamîkon eserîke pra naatî? Mararî rî tiwin hora kaisarî aako'mamîkon eserîke pra naatî? —ta'pîiya. ⁴¹—Tîwarî ako'mantî moropai epîrematî. Paapa yarakkîrî eseurîmatî, makuiya imakui'pî kupîya'nîkon emapu'tî namai. Ayewankon ya' Paapa maimu yawîrî iko'manpai awanîkon. Tîise ikupîya'nîkon eserîke pra awanîkon a'tu'mîra awanîkon ye'nen.

⁴² Moropai inî'rî itakon ite'ka pe, attî'pî epîremai, Paapa yarakkîrî eseurîmai. Ta'pîiya: —Paapa, e'taruma'tî namai upîika'tîkî. Tîise mîrîrî yu'se pra awanî ya, î' itu'se awanî manni' yawîrî iku'kî —ta'pîiya.

⁴³ Mîikîrîya tîwenna'posa' pe, inî'rî to' wetun tanne to' eporî'pî. Maasa pra mararî pra iwe'nunpai to' wanî'pî mîito'pe. Mararî ipokonpe to' wanî eserîke pra. ⁴⁴ Ite-

seurîno ite'ka pe, Jesus wîtî'pî to' piapai epîremai. Moropai e'mai' pe teepîrema'pî warantî ta'pîiya.

⁴⁵ Moropai awenna'po'pî inî'rî to' pia. Inkamoro ekaranmapo'pîiya: —Sîrîrî tîpose awetunkon ko'mannîpî mîrîrî? Aasîrî man, aase'nîkon, wîtî'nîkon. Sîrîrî pu'kuru uurî, ka' poi iipî'pî rumakato' to'ya weiyu eseponî pî' man imakui'san yenya'. ⁴⁶ E'mî'sa'katî aase'nîkon wîtîn. A'kî, mîikîrî warayo' iipî era'matî uyeyatonon pia utîrî ton —ta'pî Jesusya.

Jesus Yapisî To'ya

(Mc 14.43-50; Lc 22.47-53; Jo 18.3-12)

⁴⁷ Jesus eseurîma tanne, tiwinan inenupa'san yonpa, Judas, erepamî'pî. Teepîremasanon esanonkon moropai Judeuyamî' panamanenan narima'san erepamî'pî ipokonpe. Arinîke pemonkonyamî' erepamî'pî tetawaraikon, moropai tîtaikapukon yarakkîrî. ⁴⁸ Mîikîrî Judasya taasa' wanî'pî inkamoro Jesus yeyatonon pî'. Mannî' warayo' yu'nauya era'maya'nîkon ya, mîikîrî anapisîkon ton. Mapi'tîi taasai'ya wanî'pî. ⁴⁹ Moropai teerepamî pe, Judas wîtî'pî Jesus pia. Moropai ta'pîiya:

—Uyenupanen, tîwanmîn wanî mîitî aapia —taa ye'ka pe, Jesus yu'na'pîiya itenpata yai. ⁵⁰ Jesusya imaimu yuuku'pî. Ta'pî Jesusya: —Uyonpa, î' anku'pai awanî ya uyarakkîrî iku'kî ka'ne' pe. Moropai Judas ponkon pe iipî'sanya Jesus yapisi'pî. ⁵¹ Mîrîrî kupî to'ya era'ma tîuya'nîkon pe, Jesus nenupa'san yonpaya tetawarai mo'ka'pî. Moropai teepîremasanon esanon yepotorî poitîrî pana ya'tî'pîiya. ⁵² Tîise Jesusya ta'pî: —Kaane, mîrîrî warantî pra, ayetawarai yeka'makî iwon ya'. Maasa pra etawara ke epîpainon wanî ya, mîikîrî sa'manta e'pai awanî etawara kamo pe —ta'pî Jesusya. ⁵³ —Uyun pî' upîika'tînenkon ton esatîuya ya, yarimaiya pra awanî kai'ma eesenumenkakon mîrîrî? To' esatîuya e'painon ipî'. Moropai ka'ne' pe arinîkon in-serîyamî' yarima uyunya e'painon. ⁵⁴ Tîise esatîuya e'pai pra awanî. Maasa pra sîrîrî warantî awe'kupî pe man kai'ma, Paapa maimu e'menukasa' ye'nen. Mîrîrî e'kupî pe man taasai'ya yawîrî.

⁵⁵ Moropai Jesusya ta'pî inkamoro pemonkonyamî' pî': —Uyapi'se aai'sa'kon sîrîrî akasuparaikon moropai akaitapukon yarakkîrî, manni' pemonkon wîtî'pon yapisi' to'ya warantî. Teuren wei kaisarî akore'ta'nîkon wanî tanne, ayenupakon pî' epîremanto' yewî' ta, mîrîrî ku'sa'ya'nîkon pra naatîi uyapisîkonpa. ⁵⁶ Tîise tamî'nawîrî sîrîrî e'kupî sîrîrî maasa pra penaronkon Paapa maimu ekareme'nenan profetayamî' nurî'sanya imenuka'pî yawîrî.

Mîrîrî taa Jesusya pe, inenupa'sanya Jesus rumaka'pî moropai iipiapai to' wîtî'pî. To' epe'pî.

Jesus Yari Surarayamî'ya

Teepîremasanon Esanon Rawîrî

(Mc 14.53-65; Lc 22.54-55,63-71; Jo 18.12-14,19-24)

⁵⁷ Inkamoro Jesus yapisi'tîponkonya yarî'pî teepîremasanon esanon yepotorî Caifás pia. Miarî to' epere'sa' wanî'pî. Moisés nurî'tî yenupato' pî' yenupatonkon moropai Judeuyamî' panamanenan inkamoro epere'sa' wanî'pî moro. ⁵⁸ Tîise Pedro wîtî'pî aminke Jesus pî' to' ye'ma'pî pî'. Teepîremasanon esanon yepotorî yewî' eporî tîuya pikîrî. Mîikîrî e'nîmî'pî poro po surarayamî' pokonpe miarî si'ma î' kupî to'ya

era'mapa kai'ma. ⁵⁹ Imakui'pî pe Jesus winîkîi teeseurîmasen ton pemonkon yuwa'pî teepîremasanon esananya, moropai tamî'nawîronkon ipîkkukon Judeuyamî' yepotorîtononya. Innape Jesus nikupî'pî ekaremekî to'ya ya, iwîkonpa kai'ma yuwa'pî to'ya. ⁶⁰ Tîise mîrîrî warantî to' eseurîma pra awanî'pî Jesus winîkîi. Teuren arinîkon eseurîma'pî seru' pe iwinîkîi. Tîise asakî'nankonya î ta'pî Jesusya ekaremekî tu'ka'pî. ⁶¹ Moropai ta'pî to'ya: —See warantî ta'pîiya epîremanto' yewî' pî: “Seenî epîremanto' yewî' koneka'pî pemonkonyamî'ya. Tîise yarankauya kupî sîrîrî. Moropai i'mî'sa'kauya inî'rî eseurîwî'ne wei tîpo”, ta'pîiya —ta'pî to'ya teepîremasanon esanon pî'.

⁶² Mîrîrî ya, Jesus eseurîmasa' eta tîuya pe, teepîremasanon esanon yepotorî e'mî'sa'ka'pî. Moropai Jesus ekaranmapo'pîiya: —A'kî imakui'pî pe insanan warayo'kon eseurîman pî' man apî', î kai'ma awanî pe nan? —ta'pîiya. ⁶³ Tîise Jesus wanî'pî moo î' taiya pra. Inî'rî teepîremasanon esanon yepotorîya Jesus ekaranmapo'pî: —Inna, Paapa ka' pon ese' pî' taaya yu'se wanî sîrîrî. Amîrî Paapa nîmenka'pî Cristo, Paapa munmu amîrî?

⁶⁴ Jesusya yuuku'pî: —Inna, amîrîya taa mîrîrî. Tîise tauya sîrîrî apî'nîkon, maasa amîrî'nîkonya uurî ka' poi iipî'pî eretasa' era'ma kupî sîrîrî Paapa meruntîri winî. Î' pensa sîrîrî non pona uui'pî yai, katupuru po autî era'maya'nîkon kupî sîrîrî.

⁶⁵ Mîrîrî taa Jesusya eta tîuya pe, teepîremasanon esanon yepotorî ekore'ma'pî mararî pra. Mîrîrî ye'nen tîpon karaka'pîiya teesewankono'masa' warantî tîwe'ku'se. Moropai ta'pîiya: —Innape man. Paapa pe e'ku'nî pî' man. Inî'rî anî' yuwapai pra man iteseru pî' teeseurîmasen ton. Maasa pra aasîrî imakui'pî pe eseurîman pî' man Paapa winîkîi. Eeseurîma eta pî' naatîi. ⁶⁶ Î' ye'ka pe mîserî ku'pai nai? —ta'pîiya to' pî'. Yuuku'pî to'ya: —Iwîpai awanî mîrîrî, enen awanî e'pai pra man —ta'pî to'ya.

⁶⁷ Moropai mîrîrî taa tîpo, tiaronkonya tetakukon yenumî'pî itenpata pona. Moropai ipa'tîpî'tî'pî to'ya. ⁶⁸ Ipa'tîpî'tî' ye'ka pe ta'pî to'ya: —Anî'ya apa'tîsa' pe awanî epu'kî, innape Paapa nîmenka'pî pe awanî ya —ta'pî to'ya ipî'.

Jesus Pî' Unepu'tî Pepîn Taa Pedroya

(Mc 14.66-72; Lc 22.56-62; Jo 18.15-18,25-27)

⁶⁹ Mîrîrî tanne Pedro eretasa' wanî'pî poro po wîttî iwa'to' pona. Moro tîise teepîremasanon esanon poitîrîpa' iipî'pî iipia. Moropai ta'pîiya ipî': —Amîrî nîrî wanî'pî mîikîrî Jesus Nazaré poinon yarakkîrî?

⁷⁰ Tîise Pedroya iwapu'tî'pî tamî'nawîronkon rawîrî si'ma. Ta'pîiya: —Anî' pî' eeseurîmakon epu'tîuya pra wai. ⁷¹ Moropai Pedro mo'ta'pî wîttî iwa'to' mana'ta pia. Inî'rî tiaron to' poitîrîpa'ya era'ma'pî moropai ta'pîiya moro tîwe'sanon pî', warayo'kon pî': —Mîikîrî wanî'pî Jesus Nazaré pon yarakkîrî —ta'pîiya.

⁷² Mîrîrî pî' Pedroya ta'pî itakon te'ka pe: —Unepu'tî pepîn mîikîrî. Useruku pepîn sîrîrî, Paapaya uyera'ma pî' man. Seru'ye' pe pra wanî.

⁷³ Mararî tîiko'mamîkon tîpo, moro tîwe'sanon e'rennuku'pî inî'rî Pedro pia. Moropai ta'pî to'ya: —Maasa pra eeseurîmato'ya mîikîrî yonpa pe awanî ekaremekî, iwarantî eeseurîma ye'nen.

⁷⁴ Mîrîrî pî' ta'pî Pedroya: —Seru' pe pra tauya sîrîrî, unepu'tî pepîn mîikîrî warayo'. Seru' pe eseurîma ya, Paapaya utaruma'tî e'painon.

Mîrîrî taiya tanne, kariwana yunkon e'na'pî. ⁷⁵ Moropai Pedro enpenata'pî î' kai'ma ta'pî Jesusya pî'. Maasa pra ta'pîiya: —E'mai' pe kariwana yunkon etun rawîrî, unepu'tî pepîn mîikîrî, taaya kupî sîrîrî eseurîwî'ne ite'ka —ta'pîiya ipî'.

Mîrîrî tîpo Pedro epa'ka'pî miarî pai. Mararî pra tîkarau ye'ka pe attî'pî.

Jesus Yarî To'ya Pilatos Pia

(Mc 15.1; Lc 23.1-2; Jo 18.28-32)

27 Pata erenmapî pe, tamî'nawîronkon teepîremasanon esanon, moropai Judeuyamî' panamanenan emurukuntî'pî. Î' kai'ma Jesus kupî tîuya'nîkon pî' eseurîmai iwîkonpa. ² Moropai inkamoroya surarayamî' yaipontî'pî Jesus yairon-pî'tîto'pe to'ya. Moropai mîikîrî rumaka'pî to'ya pata esa' Pilatos pia.

Iteyatonon Pia Jesus Rumakatîpon Judas Sa'manta

(At 1.16-19)

³ Mîrîrî warantî Jesus wîi to'ya epu'tî tîuya pe, Judas, Jesus rumakatîpon esewankono'ma'pî mararî pra. Moropai mîrîrî wenai Jesus rumaka'pî tîuya iteyatonon pia yepe'pî tîniru 30 prata ena'pî tînapisî'pî mana'po'pî teepîremasanon esanon pia moropai Judeuyamî' panamanenan pia. ⁴ Ta'pîiya: —Kure'ne imakui'pî ku'sau'ya sîrîrî. Maasa pra î' konekatîpon pepîn warayo' tîrumakai aasa'mantato'pe —ta'pî Judasya to' pî'.

Imaimu yuuku'pî to'ya: —Î' wani' kin nai, î' ton pra man anna yarakkîrî. Tîise amîrî yarakkîrî neken.

⁵ Mîrîrî taa to'ya ye'nen, Judasya tîniru papo'pî epîremanto' yewî' ta, moropai eepa'ka'pî. Moropai attî'pî, mîikîrî e'mutunuku'pî moropai aasa'manta'pî.

⁶ Mîrîrî tîniru yapisî'pî teepîremasanon esananya moropai mîrîrî pî' ta'pî to'ya: —Sîrîrî tîniru wanî pepîn morî pe, uurî'nîkonya itîrî ya epîremanto' yewî' pratarî kore'ta. Maasa pra sîrîrî wanî tîisa'mantasen yepe'pî pe itîisa' —ta'pî to'ya. ⁷ Tamî'nawîrî mîrîrî pî' teeseurîmakon tîpo mîrîrî tîniru ke tiwin pata yenna'pî to'ya, kamote ka'nen pata'se'. Mîrîrî pata ya' ka'ranyamî' sa'mantasa' yu'na'tîto' ton yenna'pî to'ya. ⁸ Mîrîrî ye'nen mîrîrî pata to' nenna'pî esatî to'ya sîrîrî tîpose mîn pata'se' kai'ma. Maasa pra anî' sa'mantato' wenai yenna'pî to'ya.

⁹ Sîrîrî warantî penaro' Paapa maimu ekareme'nen profeta Jeremias nurî'tîya taasa yawîrî awe'kupî'pî.

Inkamoroya tîniru yapisî'pî 30 prata ena'pî kaisarî. Mîrîrî warapo aye'ma annaya ta'pî Judeuyamî'ya yawîrî.

¹⁰ Moropai mîrîrî ke pata yenna'pî to'ya, kamote ka'nen pata'se'. Î' kai'ma ta'pî Uye-potorîya yawîrî iku'to'peuya Zc 11.12,13; Jr 19.1-13, 32.6-9

ta'pî profeta Jeremias nurî'tîya.

Jesus Wanî Pilatos Rawîrî

(Mc 15.2-5; Lc 23.3-5; Jo 18.33-38)

¹¹ Mîrîrî tanne, pata esa' Pilatos rawîrî Jesus wanî yai, Pilatosya ekaranmapo'pî. Ta'pîiya: —Amîrî, mîikîrî Judeuyamî' esa' pe tîwe'sen? —ta'pîiya. —Inna, amîrîya taa mîrîrî —ta'pî Jesusya. ¹² Tîise inkamoro teepîremasanon esanon, moropai Judeuyamî' panamanenan maimu yuuku Jesusya pra awanî'pî. ¹³ Moropai Pilatosya

ta'pî: —To' maimu yuukuya pepîn. “Mararon pepîn imakui'pî ku'sai'ya”, taa pî to' man apî. Mîrîrî etaya pra nan?

¹⁴ Tîise Jesus eseurîma pra awanî'pî. Moropai mîrîrî pî' pata esa' Pilatos wanî'pî mararî pra teesenumenkai ipî'.

Jesus Rumaka To'ya Î' Ku'to'pe To'ya

(Mc 15.6-15; Lc 23.13-25; Jo 18.39–19.16)

¹⁵ Pilatosya festa, itese' Páscoa kaisarî, tînarakkamo'pî rumaka e'pî'tî'pî atarakkan-nîto' tapai. Manni' pemonkonyamî' nesatî'pî tesoru ya', mîikîrî rumakaiya. ¹⁶ Mîrîrî yai atarakkannîto' ta, tiwan warayo' wanî'pî tamî'nawîronkon nepu'tî Barrabás. ¹⁷ Mîrîrî yai arinîkon pemonkonyamî' emurukuntî'san ekaranmapo'pî mîikîrî pata esa' Pilatosya. —Anî rumakauya yu'se naatî, Jesus Paapa nîmenka'pî, Barrabás ka'rî? —ta'pîiya. ¹⁸ Ipî' tîkinmukon ye'nen, Jesus ene'sa' to'ya epu'tî'pî Pilatosya.

¹⁹ Moropai ipîkku pe tîwe'to' yaponse' pona Pilatos eretusa' tanne, ino'pîya tî-maimu yarima'pî taato' see warantî: —Mîikîrî warayo' winîkîi î' kî'kupîi, maasa pra morî pu'kuru mîikîrî, î' kupîtipon pepîn. Maasa pra sîrîrîpe uwe'ne' e'taruma'tî pî' wai mararî pra, mîikîrî wenai —taasai'ya wanî'pî.

²⁰ Tîise teepîremasanon esananya ta'pî moropai Judeuyamî' panamanenanya tamî'nawîronkon pî': —Barrabás rumakaya yu'se anna man ka'tî ipî' —ta'pî to'ya. —Moropai Jesus wîi me'poto'peiya —ta'pî to'ya. ²¹ Inî'rî pata esa'ya tamî'nawîronkon pemonkonyamî' ekaranmapo'pî: —O'non ye'ka rumakauya yu'se naatî? Yuuku'pî to'ya: —Barrabás rumakakî —kai'ma imaimu yuuku'pî to'ya.

²² Inî'rî Pilatosya ta'pî to' pî': —Moriya î' kin kupîyua e'painon mîserî Jesus manni' Cristo tesa'sen yarakkîrî? —Pakî'nan pona ipokapî'tî me'pokî —ta'pî tamî'nawîronkonya Pilatos pî'.

²³ Pilatosya ta'pî inî'rî to' pî': —Î' kin imakui'pî inkupî'pî moro nai mîito'pe? —taiya ye'nen, tamî'nawîronkon entaimepî'tî'pî —Pakî'nan pona ipokapî'tî me'pokî —ta'pî to'ya ipî'.

²⁴ Mîrîrî warantî î' koneka tîyua eserîke pra tîwanî Jesus yarakkîrî epu'tî'pî Pilatosya. Moropai Pilatosya tîpî' pemonkonyamî' ekore'ma epu'tî'pî. Mîrîrî ye'nen tuna enepî me'po'pîiya. Moropai mîrîrî ke tenya rona'pîiya, î' ton pra tîwanî ekaremekîpa mîikîrî yarakkîrî, arinîkon pemonkonyamî' rawîrî si'ma. Moropai ta'pîiya: —Uurî wanî pepîn mîserî warayo' sa'mantato' esa' pe. Tîise amîrî'nîkonya ikupî sîrîrî —ta'pîiya.

²⁵ Moropai tamî'nawîronkonya yuuku'pî: —Mîikîrî sa'mantato' wenai, tîwî anna pona e'taruma'tînto' nenai, moropai anna munkîyamî' pona eena —ta'pî to'ya.

²⁶ Mîrîrî taasa' to'ya pe, Pilatosya Barrabás rumaka'pî atarakkannîto' tapai. Tîise Jesus po'pî'to'pe to'ya ta'pî Pilatosya pemonkon po'pî'to' ke, moropai irumaka'pîiya pakî'nan pona ipokapî'to'pe to'ya.

Surarayamî' Wo'ma'ta Jesus Pî'

(Mc 15.16-20; Jo 19.2-3)

²⁷ Moropai surarayamî'ya Jesus yarî'pî pata esa' Pilatos yewî' ta. Moropai tamî'nawîronkon surarayamî' emurukuntî'pî iwoi. ²⁸ Inkamoroya Jesus pon mo'ka'pî ipokon moropai ipata'pî ya' tiaron ta'sankon suuyu yeka'ma'pî to'ya, ipon ton. ²⁹ Moropai Jesus yarakko ton koneka'pî to'ya mî'nî ye' ke rei yarakko, coroa warantî. Ipî'

tíwo'ma'takon ye'nen, rei pe ikupí'pí to'ya. Moropai rei me'sipu ye'ka tírípí to'ya itenya' meruntí winí. Míríríkon tírípí to'ya, to' e'sekunka'pí irawírí. Moropai inkamoro wo'ma'ta pia'típí ipí. Ta'pí to'ya: —Anna yepuru pe awaní, Jesus. Amírí waní Judeuyamí' esa' pe pu'kuru awaní rei pe —ta'pí to'ya. ³⁰ Mírírí taa ye'ka pe, ipona tetakukon yenumí'pí to'ya. Moropai manní' me'sipu mo'ka'pí to'ya, moropai mírírí ke ipa'típítípí to'ya ipu'pai pona. ³¹ Ipí tíwo'ma'takon típo, ipon títneka'ma'píkon suuyu mo'ka'pí to'ya. Moropai ipon pu'kuru tímo'ka'píkon yeka'ma'pí to'ya inírí. Mírírí típo Jesus yarípí to'ya pakí'nan pona ipokapí'se.

Jesus Pokapítí To'ya Pakí'nan Pona

(Mc 15.21-32; Lc 23.26-43; Jo 19.17-27)

³² Miarí pai teepa'kakon pe, warayo' eporí'pí to'ya Simão itese', Cirene cidaderí pon. Moropai mífírí pí' ta'pí to'ya pakí'nan yaato'peiya mírírí Jesus narí. ³³ Moropai to' erepamí'pí pata'se' itese' Gólgota. Mírírí Gólgota, pemonkon pu'pai rí'pí yepin, taato' mírírí. ³⁴ Miarí Jesus wuku ton tírípí to'ya, vinho yai'mesa' mai' ke ení' to'peiya kai'ma. Tíise yonpasa' túya pe, itu'se pra Jesus waní'pí. ³⁵ Miarí ipokapítí'pí to'ya. Moropai Jesus pon pantakapítíkonpa kai'ma tí' more'san pí' to' su'mina'pí. Aní' pia tí' ena epu'tíníkonpa. ³⁶ Mírírí típo to' ereuta'pí, moropai inkamoroya Jesus koneka'pí miarípai aní'ya imo'ka namai. ³⁷ Inkamoroya Jesus pu'pai yepoi imenuka'pí í' waní' awaní ye'nen ipokapítí túya'níkon kai'ma. Taato' see warantí:

MÍSERÍ JUDEUYAMÍ' ESA' REI

kai'ma imenuka'pí to'ya. ³⁸ Moropai Jesus pokonpe asakí'ne ama'ye'kon pokapítí'pí to'ya iratai winí, tiwin meruntí winí moropai tiwin kamai' winí.

³⁹ E'ma taawírí tuutísanon wo'ma'ta'pí ipí' tuutíkon kaisarí. ⁴⁰ —Taapítí'píya: “Epíremanto' yewí' yarankauya tamí'nawírí. Moropai mírírí pí'mí'sa'kauya seuríwí'ne wei tíise”, ta'píya. Innape see Paapa munmu pe awaní ya, maasa kin see autíki pakí'nan poi. Aawarírí e'píika'tíkí —ta'pí to'ya.

⁴¹ Teepíremasanon esanon moropai Moisés nurí'tíya yenupató' pí' yenupatonkon moropai Judeuyamí' panamanenan pokonpe sí'ma to' wo'ma'ta'pí Jesus pí'. ⁴² Ta'pí to'ya: —Tiaronkon píika'típítí'píya tíise í' waní' awaní ye'nen aawarírí awe'píika'tí pepín! Moriya Judeuyamí' esa' pe awaní pepín mírírí. Seru'ye' pe awaní. Maasa see autíki mírírí pakí'nan poi, innape awautísa' era'ma annaya ya, innape akupí anaya —ta'pí to'ya ipí'. ⁴³ —Pena “Paapa narima'pí uurí”, taapítí'píya, innape Paapaya ipíika'tí tíku'se. Moropai “Paapa munmu uurí”, ta'píya. Maasa kin see, Paapa munmu pe awaní ya, tíwí Paapaya ipíika'tí síríripe, era'mato'pe annaya —ta'pí to'ya.

⁴⁴ Moropai mírírí warantí inkamoro ama'ye'kon Jesus ratai winí ipokapí'sa'kon wo'ma'ta'pí nírí Jesus pí'.

Jesus Sa'manta

(Mc 15.33-41; Lc 23.44-49; Jo 19.28-30)

⁴⁵ Mírírí típo ineka'ta pairí wei tíise, pata ewaronpamí'pí. Tamí'nawírí pata waní'pí ewaron pe, 3 horas kaisarí aako'mamí'pí ewaron pe. ⁴⁶ Moropai ko'mamí'ya 3 horas tíise, Jesus entaimé'pí meruntí ke:

—Eloi, Eloi lámá sabactáni? —ta'píya tímaimu ta. Paapa, uyun, í' waní' awaní ye'nen urumaka pí' nan? taato' mírírí umaimukon ta.

⁴⁷ Mîrîrî taa Jesusya eta'pî tiaronkon pemonkonyamî'ya. Moropai ta'pî to'ya: —A'kî, Elias, taiya —kai'ma to' esenumenka'pî tîse yairî pra etasa' to'ya wanî'pî.

⁴⁸ Ka'ne' pe tiwin yonpa eka'tumî'pî tuna yu'nanen esponja era'mai. Mîrîrî yeuronka'pîiya uva yekku ka. Moropai mîrîrî tîrî'pîiya, yei po'tî pî' tasi'tîi inta pona, Jesusya yu'nato'pe kai'ma. ⁴⁹ Tîse tiaronkonya ta'pî ipî': —Kaane, tîwî mîikîrî nîsi. Maasa Elias iipî era'mapai'nîkon pakî'nan poi imo'kai, ipîika'tîpa —ta'pî to'ya.

⁵⁰ Moropai Jesus entaime'pî meruntî ke tiwin kano'pî pe moropai tekaton eeturu-maka'pî, aasa'manta'pî.

⁵¹ Mîrîrî yai epîremanto' yewî', Paapa pata'se' yuwa'to' kamisa e'karaka'pî arakkita pairî, kakîsiya pai mai winîkîi non ekaya. Moropai non eserentîkî'ma'pî, moropai sa'man pe tîwe'sen tî'kon e'rataika'pî. ⁵² Mîrîrî yai tu'kankon Paapa pemonkonoyamî' e'tî'ka'san uuruwasikon atarakkanmoka'pî. Moropai inkamoro isa'manta'san e'mî'sa'ka'pî. ⁵³ Moropai inkamoro epa'ka'pî uuruwai yapai. Moropai tîisa'manta tîpo Jesus e'mî'sa'kasa' yai inkamoro ewomî'pî Jerusalém cidaderî pona, o'non pata tu'kankonya to' era'ma'pî.

⁵⁴ Surarayamî' yepotorî Romanoya, moropai mîikîrî yarakkîrî tîwe'sananya, Jesus era'ma pî' tîwe'sanon anî'ya imo'ka namai, inkamoroya pata eserentîkî'ma era'ma'pî tamî'nawîrî mîrîrî tîwe'ku'sen. Mîrîrî ye'nen eranne' pe to' ena'pî mararî pra. Moropai ta'pî to'ya: —A'kî, innape Paapa munmu pe awe'sa' man —ta'pî to'ya.

⁵⁵ Miarî wîri'sanyamî' wanî'pî aminke si'ma, Jesus era'ma pî' tîwe'sanon. Inkamoro wîri'sanyamî' wanî'pî Jesus wenairî itî'san Galiléia poi ipîika'tîi itu'se awe'to' pîkîrî.

⁵⁶ Inkamoro wanî'pî Maria Madalena, moropai Maria, Tiago moropai itakon José yankon, moropai Zebedeu munkîyamî' yankon wanî'pî.

Jesus Yu'na'tî To'ya

(Mc 15.42-47; Lc 23.50-56; Jo 19.38-42)

⁵⁷ Pata ewaronpamî kupî tanne, ipîkku warayo', José itese', Arimatéia cidaderî pon erepamî'pî. Mîikîrî wanî'pî innape Jesus ku'nen pe. ⁵⁸ Mîikîrî José wî'tî'pî Pilatos pia Jesus esa'rî'pî esa'se yu'na'tîpa, moropai Pilatosya itî'to'pe to'ya ta'pî. ⁵⁹ Mîrîrî ye'nen Jesus esa'rî'pî yapisî'pîiya. Moropai iwontî'pîiya amenan ita'san morî pu'kuru kamisa linho ke. ⁶⁰ Moropai mîikîrî yara'tî'pîiya ituruwasi pe ikonekasa', sa'man tî' yai, amenrî to' nîkoneka'pî ya'. Moropai mîrîrî uuruwai yettapuru pe ikonekasa' kure'nan tî' ke yettapurî'pîiya. Moropai mîrîrî tîpo attî'pî miarî pai. ⁶¹ Mîrîrî kupîiya era'ma'pî Maria Madalenaya moropai tiaron Maria nîrî wanî'pî miarî. Mîrîrî uuruwai pia to' erezasa' wanî'pî.

Surarayamî'ya Uuruwai Era'ma Iipia Si'ma

⁶² Tiaron wei yai, sexta feira esuwa'kasa' tanne, teepîremasanon esanon moropai fariseuyamî' emurukuntî'pî pata esa' Pilatos pia. ⁶³ Moropai inkamoroya ta'pî pata esa' governador pî': —Anna yepotorî, anna enpenatan pî' man manni' seru'ye'ya ta'pî pî'. Pena enen tîwanî yai, ta'pîiya: “Eseurîwî'ne wei tîpo e'mî'sa'ka kupî sîrîrî”, ta'pîiya —ta'pî to'ya. ⁶⁴ —Mîrîrî ye'nen uuruwai era'manenan tonkon surarayamî' yarimakî, morî pe era'mato'pe to'ya iteseurîno wei pîkîrî neken. Maasa pra inenupa'sanya itesa'rî'pî yama'runpa namai. Moropai yama'runpa tîpo taa to'ya: “Mîikîrî e'mî'sa'kan pî' man”, taa to'ya seru'ye' pe. E'mai' pe seru' pe Jesus wanî'pî yentai, seru' pe to' wanî —ta'pî to'ya.

⁶⁵ Mîrîrî pî' ta'pî Pilatosya: —Insamoro surarayamî' yaatî, uuruwai erasi'tîi. Atîfî uuruwai era'mai. Morî pe mera'matîi, era'maya'nîkon pîkîrî —ta'pîiya.

⁶⁶ Moropai inkamoro wîtî'pî. Inkamoroya uuruwai yettapuru koneka'pî moronpî ke, selo pe tîku'se aatarakkanmoka namai. Moropai era'manenan tonkon nîmî'pî to'ya, morî pe uuruwai era'mato'pe to'ya.

Jesus E'mî'sa'ka Uuruwai Yapai

(Mc 16.1-10; Lc 24.1-12; Jo 20.1-10)

28 Judeuyamî' erî'ka'to' weiyu esuwa'kasa' tanne, e'mai'non wei yai, domingo yai, maasa pata erenmapî pra tîise, Maria Madalena moropai tiaron Maria pokonpe to' wîtî'pî uuruwai pona era'mai. ² Mîrîrî yai ka'ne' pe kure'ne pata e'tînka'pî. Uyepotorîkon narima'pî inserî erepamî'pî ka' poi. Mîikîrîya uuruwai yettaputo' tî mo'ka'pî moropai mîrîrî pona eereuta'pî. ³ Mîikîrî wani'pî wara'napiya sisu taato' warantî. Moropai ipon wani'pî aimutun pe, imu warantî. ⁴ Mîrîrî pî' mîrîrî uuruwai era'manenan surarayamî' ena'pî eranne' pe. Mararî pra tîtîfî pe to' esi'nî'sa' wani'pî. Inkamoro esenumî'pî non pona, isa'manta'san warantî.

⁵ Mîrîrî ye'nen inserîya ta'pî inkamoro wîri'sanyamî' pî': —Eranne' pe pra e'tî. Jesus yuwaya'nîkon epu'tî pî' wai seru' pepîn, manni' pakî'nan pona to' nîpokapî'tî'pî. ⁶ Tîise tarî anî ton pra man. Mîikîrî e'mî'sa'kan pî' man, ta'pî tîuya ne'tîkini yawîrî. Maasa ipata'pî era'matane'tî o'non pata itîrî'pî to'ya pata'pî. ⁷ Tarîpai ka'ne' pe atîfî ekareme'se inenupa'san pî'. “Mîikîrî e'mî'sa'kan pî' man”, ka'tantî. Moropai “Mîikîrî wîtî pe man arawîrî'nîkon Galiléia pona. Miarî era'maya'nîkon kupî sîrîrî”, ka'tantî to' pî'. Mîrîrî yekare ekaremekî pî' wai apî'nîkon —ta'pîiya.

⁸ Inkamoro wîtî'pî ka'ne' pe teeka'tunse uuruwai poi. Maasa pra mararî pra to' esi'nî'sa' wani'pî. Tîise to' atausinpasa' wani'pî nîrî mararî pra. Mîrîrî ye'nen Jesus nenupa'san pî' ekareme'se to' wîtî'pî.

⁹ To' wîtî tanne, ka'ne' pe Jesusya to' eporî'pî. Moropai ta'pîiya: —Tîwamîn wani aapia'nîkon!

Mîrîrî taiya pe to' erepamî'pî aminke pra iipia. Inkamoro e'sekunka'pî irawîrî. Inkamoroya Jesus puu pî' tapi'se yapurî'pî. ¹⁰ Moropai Jesusya ta'pî: —Eranne' pe pra e'tî, tîise atîfî uyonpayamî' pî' ekareme'se to' wîtîto'pe Galiléia pona. Miarî uyera'mato'pe to'ya —ta'pî Jesusya.

Seru'ye' Pe Surarayamî' Wani

¹¹ Inkamoro wîri'sanyamî' tîise e'ma ta, tiaronkon, uuruwai era'manenan surarayamî' enna'po'pî cidade pona. Moropai inkamoroya teepîremanon esanon pî' tamî'nawîrî î' kai'ma awe'ku'sa' ekaremekî'pî. ¹² Inkamoro emurukuntî'pî tesorukon pî' teeseurîmakonpa Judeuyamî' panamanenan pokonpe si'ma. Inkamoroya ikoneka'pî. Mîrîrî ye'nen surarayamî' pia tîniru tîrî'pî to'ya mararî pra. ¹³ Moropai to' yaipontî'pî to'ya: —Ka'tantî “Inenupa'san iipî'pî man, mîrîrî pe ewaron ya' anna wetun tanne. Inkamoroya Jesus esa'rî'pî yama'runpa'pî man”, makatîi. ¹⁴ Mîrîrî etasa' pata esa'ya ya, “Inna to' seruku pepîn mîrîrî”, taa annaya ipî'. Mîrîrî warantî awani'pî man, seru' pîn taato'pe annaya. Mîrîrî ye'nen î' e'kupî pepîn amîrî'nîkon yarakkîrî.

¹⁵ Inkamoro surarayamî'ya tîniru yapisî'pî. Moropai î' kai'ma teepîremanon esananya ta'pî yawîrî ikupî'pî to'ya. Mîrîrî seru' pe to' e'to' eseta'pî Judeuyamî' kore'ta pî' mîrîrî yai. Sîrîrî pe rî seru' pe to' e'to' ko'mamî sîrîrî tîpose.

Jesus Esenpo Tinenupa'san Pia

(Mc 16.14-18; Lc 24.36-49; Jo 20.19-23; At 1.6-8)

¹⁶ Inkamoro Jesus nenupa'san tiwin pu' pona tîimo'tai'nîkon wîti'pî Galiléia pona. Inkamoro erepamî'pî wî' Jesus nekaremekî'pî pia. ¹⁷ Miarî teerepansa'kon pe, Jesus era'ma'pî to'ya. Moropai yapurî'pî to'ya. Tîise tiaronkonya innape ikupî pra awanî'pî. ¹⁸ Mîrîrî ye'nen Jesus erepamî'pî to' pia aminke pra. Moropai ta'pîiya:

—Tamî'nawîron meruntî yapisî'pîuya ka' po moropai non po. ¹⁹ Mîrîrî ye'nen ayaipontîuya'nîkon sîrîrî. Atîti tamî'nawîronkon pemonkonyamî' kore'ta. Moropai inkamoro mîmatîi upemonkono pe tamî'nawîrî. Innape ukupî to'ya wenai to' menpatakonatîi uyun, Paapa ese' pî', moropai uurî, inmu ese' pî', moropai Morî Yekaton Wannî ese' pî'. ²⁰ Moropai inkamoro menupatîi tamî'nawîrî î' ta'pîuya yawîrî to' komanto'pe, umaimu yawîrî. Moropai enpenatatî aapia'nîkon uurî ko'mamî pe wai wei kaisarî. Amîrî'nîkon rumakauya pepîn. Sîrîrî pata ataretî'ka pîkîrî aapia'nîkon uuko'mamî —ta'pî Jesusya.

JESUS CRISTO YEKARE

MARCOS NÎMENUKA'PÎ

Anî'ya sîrîrî kaareta menuka'pî? Warayo' itese' Marcosya imenuka'pî. Tiaron pata Paapa maimu ya' mîikîrî esatî to'ya João Marcos kai'ma. Mîikîrî e'sa' pra awanî'pî Jesus naipontî'san kore'ta. Jesus yarakkîrî aasarî pra awanî'pî, tîise innape ikupî'pîiya. Moropai Jesus yekare menuka'pîiya, mîrîrî ineta'pî tiaronkon piapai moropai tînepu'tî'pî nîrî imenuka'pîiya. Tiaronkon Jesus nenupa'san esenyaka'ma tanne, inkamoro pokonpe João Marcos wanî'pî. Tiaronkon pemonkonyamî' esenumenka Pedroya tu'ke Jesus yekare ekaremekî'pî ipî.

Î' pî' teeseurîmasen sîrîrî kaareta? Asakîrîronkon warayo'konya Jesus yekare menuka'pî. Î' kai'ma Jesus ko'mamî'pî tarî sîrîrî non po ekaremekî'pî to'ya. Tiaronya inî' panpî' menuka'pî Jesus yenupato' pî'. Tîise Marcosya imenuka'pî Jesus nîkupî'pî pî'. Imenuka'pîiya pemonkonyamî'ya epu'to'pe, innape mararî pra meruntî ke Jesus wanî kai'ma. Moropai yaretî'ka pe ekaremekî'pîiya Jesus wîisa' to'ya pî'. Tîise mararî imenuka'pîiya Jesus e'mî'sa'kato' pî'. Mîrîrî ye'nen tiaronkonya inî' panpî' menuka'pî ikînî'pî pî'. Tiaronkon teesenupasanon esenumenka yai pra 70 kono' esuwa'kasa' Jesus esenpoto' tîpo, sîrîrî kaareta menuka'pî Marcosya. Moropai imenuka'pîiya Judeuyamî' ton pe pra tîise Judeuyamî' pepîn ton pe, Jesus nîkupî'pî tarî tîwanî yai epu'to'pe to'ya.

João Batistaya Itekare Ekaremekî

(Mt 3.1-12; Lc 3.1-18; Jo 1.19-28)

1 E'pîika'tînto' yekare, Jesus, Paapa nîmenka'pî pî' teeseurîmasen ekaremekî'ya sîrîrî. Mîikîrî Jesus Cristo wanî Paapa munmu pe. Sîrîrî warantî penaro' Paapa maimu ekareme'nenya imenuka'pî, Isafas nurî'tîya.

² Paapaya ta'pî: —A'kî, umaimu ekareme'nen yaipontî'ya kupî sîrîrî arawîrî.

Mîikîrîya aye'marî ton koneka kupî sîrîrî keren po. *Mt 3.1*

³ “Uyepotorîkon erepamî ye'marî ton konekatî.

To'sarî yarakkanmokati eerepanto'pe”,

taiya kupî sîrîrî —ta'pî Paapaya. *Is 40.3*

Mîrîrî warantî menuka'pî Isafas nurî'tîya yawîrî Joãoya ta'pî pemonkonyamî' ekonekato'pe Jesus Cristo erepamî rawîrî. ⁴ Isafasya imenuka'pî yawîrî João iipî'pî keren pona. Arinîkon pemonkonyamî' eperepî'pî iipia. Tiaronkon yenpatakona'pîiya moro. Paapa maimu ekaremekî'pîiya. —Imakui'pî ankupî'pîkon pî' enpenatatî teese-wankono'mai —ta'pîiya. —Moropai irumakatî, imakui'pî ankupî'pîkon ku'to'pe Paapaya tîwanmîra. Moropai esenpatakonatî —ta'pîiya. ⁵ Judéia pata poro tîiko'mansenon wîti'pî João pia, tamî'nawîrî. Jerusalém ponkon wîti'pî nîrî. Imakui'pî tînkupî'pîkon ekaremekî'pî to'ya, moropai to' yenpatakona'pî Joãoya iren Jordão ka'. ⁶ Mîrîrî yai João pon wanî'pî camelo si'potî'pî pe. Moropai iworomî wanî'pî paaka pi'pî pe. Ito' wanî'pî kaira pe. Moropai wan wanî'pî iwuku pe. «Penaron Paapa maimu ekareme'nen Elias nurî'tî ko'mamî'pî warantî aako'mamî'pî.»

⁷ Itekare ekareme'pîti'pîiya: —Uye'ma'pî pî' uyentainon iipî kupî sîrîrî —taapîti'pîiya. —Ipîkku pe awanî ye'nen i'sa'sa' yewa yeukauya eserîke pra awanî, itarumai'pî pe

wanî ye'nen. ⁸ Uurîya ayenpatakonakon tuna ke. Tîise Mîikîrîya Morî Yekaton Wannî yarima kupî sîrîrî ayesa'kon pe aako'manto'pe, ayewankon ya' —ta'pî Joãoya.

Jesus Esenpatakona

(Mt 3.13-17; Lc 3.21-22)

⁹ Moropai Jesus iipî'pî Nazaré poi. Mîrîrî Nazaré wanî'pî Galiléia pata po tîwe'sen pe. João Batista pia aaipî'pî. Moropai mîikîrî Joãoya Jesus yenpatakona'pî iren Jordão ka'. ¹⁰ Tuna kapai teeseu'ka pe, ka' esettapuruka era'ma'pî Jesusya. Moropai Morî Yekaton Wannî autî era'ma'pîiya tîpona, waku'kaimî warantî awautî era'ma'pîiya. ¹¹ Ka' po si'ma Paapa eseurîma'pî: —Amîrî unmu, uwakîri pu'kuru kure'ne apî' uurî atausinpa —ta'pîiya.

Makuiya Jesus Maa Yonpa Imakui'pî Ya'

(Mt 4.1-11; Lc 4.1-13)

¹² Mîrîrî tîpo Morî Yekaton Wannîya Jesus yarî'pî keren pona. ¹³ Moro aako'mamî'pî asakî'ne pemonkon (40) wei kaisarî keren po. Kamoyamî' pata ya' awanî'pî. Imakui'pî kupî Jesusya emapu'tî yonpa'pî Makuiya, pemonkonyamî' yeka'nunkanenya teuren. Tîise ikupîiya pra awanî'pî. Moropai iipiapai Makui wîtî'pî. Mîrîrîya ka' poi inserîyamî' autî'pî iipia moropai ipîika'tî'pî to'ya.

Jesus Esenyaka'ma Pia'tî Galiléia Pata Po

(Mt 4.12-22; Lc 4.14,15; 5.1-11)

¹⁴ João Batista yarakkamo me'po'pî iteyatonya. Mîrîrî tîpo Jesus wîtî'pî Galiléia pata pona. Miarî morî Paapa yekare ekaremekî pinunpa'pîiya. ¹⁵ —Aminke pra tamî'nawîronkon esa' pe Paapa ii'to' weiyu eseponî pî' man. Tîpemonkonoyamî' pîika'tîiya kupî sîrîrî —ta'pî Jesusya. —Imakui'pî ankupî'pîkon pî' enpenatatî teese-wankono'mai. Moropai irumakatî. Innape itekare ku'tî —ta'pîiya.

¹⁶ Galiléia ku'pî rî'pîkîrî Jesus wîtî'pî. Tuutî pe Simão era'ma'pîiya, moropai itakon André yarakkîrî. Moro' yapi'to' tîuya'nîkon yenunpî'tî pî' to' wanî'pî, moro' yapîsî pî', moro' yapi'nenan pe inkamoro wanî'pî mîito'pe. ¹⁷ —Aase'nîkon upîkîrî —ta'pî Jesusya to' pî'. —Moro'yamî' yapîsî pî' eesenyaka'makon ko'mannî'pî sîrîrî. Tarîpai ayenupauya'nîkon pemonkonyamî' maakonpa upemonkono pe —ta'pîiya. ¹⁸ Teese'mî'tapai moro' yapi'to' tîuya'nîkon nîmî'pî to'ya. To' wîtî'pî Jesus pîkîrî.

¹⁹ Inî' panpî' tuutîkon ye'ka pe, Zebedeu munkîyamî' era'ma'pîiya, Tiago moropai itakon João. Tîkanaukon ya' to' wanî'pî moro' yapi'to' tîuya'nîkon rumentannî'pî'tî pî'. ²⁰ Inkamoro yanno'pîiya. Tunkon Zebedeu nîmî'pî to'ya kanau ya' tîpoitîritonon pokonpe tîise, moropai Jesus pîkîrî to' wîtî'pî.

O'ma' Tîrîka Jesusya

(Lc 4.31-37)

²¹ To' erepamî'pî Cafarnaum cidaderî pona. Tonpakon Judeuyamî' erî'ka'to' weiyu yai, Jesus ewomî'pî to' epereto' yewî' ta moropai tamî'nawîronkon yenupa'pîiya. ²² Kure'ne to' esenumenka'pî Jesusya tenupato'kon pî', maasa pra tînepu'tî pî' eeseurîma epu'tî'pî to'ya, Moisés nurî'tîya yenupanto' pî' yenupatonkon warantî pra. ²³ Mîrîrî yai o'ma' yarakkîrî tîwe'sen warayo' wanî'pî. Jesus era'ma tîuya pe mîikîrî entaime'pî.

²⁴—Jesus Nazaré poinon, î ku'se aai'sa' sîrîrî anna pî? —ta'pîiya. —Anna taruma'tîi aai'sa' sîrîrî? —ta'pîiya. —Ayepu'nen uurî. Amîrî morî, Paapa piapai iipî'pî.
²⁵Jesusya ta'pî ipî: —Moo e'kî, mîikîrî warayo' yapai epa'kakî.

²⁶O'ma'ya warayo' perenperenma'pî. Aronne panpî' tîwentaimepîti ye'ka pe, eepa'ka'pî mîikîrî yapai. ²⁷Mîrîrî pî' tamî'nawîronkon esenumenka'pî kure'ne. Tîmurukun pe si'ma to' eseurîma'pî. —Î taato'pe see awanî mîrîrî? —ta'pî to'ya. —A'kî, uneta'pîkon pepîn pî' uyenuyaiya'nîkon mîrîrî. Paapa meruntîri ke o'ma'kon yaipontîiya moropai yuuku to'ya —ta'pî to'ya.

²⁸Moropai pata kaisarî tamî'nawîronkon eseurîma'pî Jesus yekare pî'. Tamî'nawîrî Galiléia pata poro to' eseurîmato' eseta'pî.

Pedro Yawo'pî Yepi'tî Jesusya

(Mt 8.14-15; Lc 4.38-39)

²⁹Jesus epa'ka'pî epere'nîto' yewî' tapai moropai attî'pî Tiago, João pokonpe Simão yewî' ta. Itakon André yewî' pe nîrî awanî'pî. ³⁰Pri'ya pra Simão yawo'pî wanî'pî paran pî'. Jesus erepansa' pe, mîikîrî pri'yawon pepîn ekaremekî'pî to'ya ipî'. ³¹Iipia Jesus wîti'pî. Itenya pî' yapisi'pîiya. Moropai i'mî'sa'ka'pîiya. Eekomi'makapî'pî moropai to' yekkari ton koneka pia'tî'pîiya.

Pri'yawonkon Pepîn Yepi'tî Jesusya

(Mt 8.16-17; Lc 4.40-41)

³²Ko'mamîiya wei ewomî tanne, pri'yawonkon pepîn enepî'pî to'ya Jesus pia. O'ma'kon e'to'kon to' ya' enepî'pî to'ya nîrî. ³³Tamî'nawîronkon mororonkon epere'sa' wanî'pî mana'ta pia. ³⁴Moropai arinîkon pri'yawonkon pepîn yepi'tî'pîiya. Tu'kan paran pî' tîwe'sanon yepi'tî'pîiya. Moropai tu'kankon o'ma'kon yenpa'ka'pîiya. Inkamoro o'ma'konya Paapa narima'pî pe Jesus wanî epu'tî'pî. Tîise inkamoroya tekaremekî yu'se pra Jesus wanî'pî.

Jesus Asarî Galiléia Pata Poro

(Lc 4.42-44)

³⁵Penane marî, pata erenmapî pra tîise, Jesus e'mî'sa'ka'pî, moropai attî'pî wîtikon tapai keren pona. Miarî eepîrema'pî. ³⁶Tîwe'mî'sa'kakon pe, Simão moropai yarakkîronkonya Jesus yuwa'pî. ³⁷Eporî'pî to'ya moropai ta'pî to'ya ipî: —Ayuwa pî' tamî'nawîronkon man. ³⁸Ta'pî Jesusya: —Tiaron pata pona wîtinpai'nîkon, miarî nîrî itekare ekareme'to'peuya. Mîrîrî ku'se yi'nî pî' wai —ta'pîiya. Moropai to' wîti'pî. ³⁹Galiléia poro Jesus wîti'pî tamî'nawîrî. To' epere'to' yewî' tapî itekare ekareme'pîti'pîiya moropai o'ma'kon yenpa'kapîti'pîiya.

Pri'yawon Pepîn Yepi'tî Jesusya

(Mt 8.1-4; Lc 5.12-16)

⁴⁰Moropai ere' pokon warayo' wîti'pî Jesus pia, paran pokon, leprosia itese'. Awe'sekunka'pî Jesus rawîrî. —Uyepi'tîpai awanî ya, Uyepotorî, uyepi'tîkî —ta'pîiya Jesus pî'. ⁴¹Jesusya era'ma'pî tî'noko'pî pe. Tenya tîrî'pîiya ipona. —Inna, ayepi'tûuya —ta'pîiya ipî.

⁴²Mîrîrî pe rî erekî' pe pra eena'pî. Eesepe'tî'pî.

⁴³Meruntí ke Jesusya mîikîrî panama'pî. ⁴⁴—Aní' pî' kîsekaremekîi —ta'pîiya. —Atíkî teepîremasanon pia ayera'mato'pe to'ya. Pena Moisés nurí'tíya ta'pî: “Leprosia pokon esepi'tísa' ya, asakí'ne mayayamí' tíriiya teepîremasanon pia, teesepi'tísa' ye'nen”, ta'pîiya. Mîrîrî warantí itíita, eesepi'tísa' ye'nen. Atíkî, ka'ne' panpî' —ta'pîiya. ⁴⁵Tíise mîikîrî epa'ka'pî moropai tamí'nawíronkon pî' ekaremekí'pîiya. Mîrîrî pata pai Jesus ewomí pra eena'pî pemonkonyamí' pata ya' maasa pra ariníkon pemonkonyamí' iipí'pî iipia. Poro po aako'mamí'pî, tíise tamí'nawíron pata yapai ariníkon wítí'pî iipia.

Itesa' Eke'nepamí'pî Warayo' Yepí'tí Jesusya

(Mt 9.1-8; Lc 5.17-26)

2 Pata poro taasarí típo, Cafarnaum pona Jesus enna'po'pî tewí' ta. Tewí' ta awaní eta'pî tamí'nawíronkonya. ²Ariníkon eperepí'pî iipia. To' pata'se' ton pra awaní'pî wítí' ta moropai mana'ta po. Miarí Paapa maimu ekaremekí pî' Jesus waní'pî to' pî'. ³Mîrîrî tanne pemonkonyamí' erepamí'pî. Eke'nepamí'pî warayo' ene'sa' to'ya waní'pî Jesus pia. Tamí'nawíri itesa' eke'nepansa' waní'pî. Asakí'ronkon warayo'konya mîikîrî yarí'pî. ⁴Jesus pia mîikîrî yarí' to'ya yentai awaní'pî. Mîrîrî ye'nen wítí' pona to' enuku'pî. Maasa pra se' kaisarí wítí' waní'pî, ineka'ta ton pra. Moropai yamíka'pî to'ya Jesus kaisarí. Moropai mîikîrî pri'yawon pepín yenu'tí'pî to'ya Jesus pia, mîrîrî a'ta yai, tette' ta tíise. ⁵Innape tîkupí to'ya epu'tí'pî Jesusya. Mîrîrî ye'nen ta'pîiya eke'nan pî':

—Mooyi, imakui'pî ankupí'pî rona pî' wai —ta'pîiya.

⁶Moisés nurí'tíya yenupanto' pî' yenupanenan ereutasa' waní'pî moro. Jesus maimu pî' to' esenumenka'pî tíiwarí'níkon. ⁷—Í' ton pe mîikîrî eseuríma mîrîrî warantí? Aní'ya imakui'pî pe warayo' e'to' mo'ka pepín, Paapa pe pra si'ma, tíise Paapaya neken imo'ka. Mîrîrî ye'nen Paapa pe awe'ku'sa' mîrîrî —kai'ma to' esenumenka'pî. ⁸Mîrîrî warantí to' esenumenka típí' epu'tí'pî Jesusya. Mîrîrî ye'nen to' pî' ta'pîiya: —Í' ton pe mîrîrî warantí eesenumenkakon mîrîrî ayewankon ya? ⁹⁻¹⁰Imakui'pî ankupí'pî rona pî' wai taa pî' wai míserí pri'yawon pepín pî'. Tíise innape iku'sau'ya epu'tíya'níkon eseríke pra awaní. Mîrîrî ye'nen Uuríya, pemonkon pe ka' poi iipí'pîiya anera'makon ton kupí sírírí. Meruntí ke wai imakui'pî ronato'peuya —ta'pî Jesusya. —Seru' pe pra eseuríma epu'tíkonpa, mîikîrî pri'yawon pepín yepí'tíuya. I'mí'sa'kauya, tette' yanmako'mato'peiya aasato'pe —ta'pî Jesusya.

¹¹Moropai Jesusya pri'yawon pepín yeuríma'pî: —E'mí'sa'kakí. Ayette' yanmako'makí. Ayewí' ta enna'pokí —ta'pîiya. ¹²Moropai awe'mí'sa'ka'pî. Ka'ne' pe tette' yanmako'ma'pîiya moropai tamí'nawíronkonya tera'ma tanne, eepa'ka'pî. Mîrîrî pî' tamí'nawíronkon esenumenka'pî kure'ne. —Morí pu'kuru, Paapa —ta'pî to'ya. —Mîrîrî ye'ka era'manenan pepín anna —ta'pî to'ya.

Jesus Pemonkono Pe Levi Ena

(Mt 9.9-13; Lc 5.27-32)

¹³Mîrîrî típo Jesus epa'ka'pî mîrîrî cidaderí yapai. Moropai attí'pî iní'rí Galiléia ku'pî ka'. Miarí ariníkon pemonkonyamí' wítí'pî iipia. Moropai inkamoro yenupa pia'tí'pîiya. ¹⁴Taasarí ye'ka pe Alfeu munmu eporí'pîiya, itese' Levi. Tíniro yapi'nen pe awaní'pî. Teesenyaka'mato' pata'se' ya' eereutasa' waní'pî. —Aase upíkírí, ayenu-pato'peuya —ta'pî Jesusya ipí'.

Moropai attî'pî Jesus pîkîrî. ¹⁵ Mîrîrî tîpo Levi yewî' ta Jesus entamo'ka tanne, arinîkon imposto ton tîniru yapi'nenan entamo'ka'pî ipokonpe moropai tînenupa'san pokonpe. Imakui'san pemonkonyamî' entamo'ka'pî nîrî to' pokonpe. Arinîke to wanî'pî Jesus pîkîrî itî'san. ¹⁶ Moisés nurî'tîya yenupanto' pî yenupanenan moropai fariseuyamî' wanî'pî moro. Inkamoroya Jesus era'ma'pî. Imakui'san pemonkonyamî' moropai imposto yapi'nenan pokonpe awentamo'ka era'ma'pî to'ya. Mîrîrî pî' ta'pî to'ya Jesus nenupa'san pî': —Î' ton pe mîkîrî entamo'ka imposto yapi'nenan pokonpe, imakui'san pokonpe? [Morîkon pemonkonyamî' anna warainîkon entamo'ka pepîn imakui'san pokonpe. Imakui'pî kupîiya mîrîrî] —ta'pî to'ya. ¹⁷ Mîrîrî taa to'ya eta'pî Jesusya. Moropai ta'pîiya to' pî': —Pri'ya pu'kuru e'nî ya, uyepî'tinenkon ton pemonkon yuwa pepîn. Tîise pri'ya pra e'nî ya, uyepî'tinenkon ton pemonkon yuwa e'painon. Mîrîrî warantî morî pe tîwe'ku'sanon pemonkonyamî' yannoi uui'sa' pra wai. Tîise imakui'pî pe tîwe'ku'sanon pemonkonyamî' yannoi iipî'pî uurî. [Imakui'pî pe tîwanîkon epu'tî tîuya'nîkon ye'nen, tîpîika'tîto'kon ton yu'se to' wanî] —ta'pî Jesusya.

Jesus Eseurîma

Tekkarikon Tonpai Pra Fariseuyamî' Wanî Pî'

(Mt 9.14-17; Lc 5.33-39)

¹⁸ Judeuyamî' yeseru yairî Paapa yapurî ye'ka pe, ta're'kon tonpai pra João Batista pemonkonoyamî' wanî'pî. Tiaronkon wî'tî'pî Jesus pia moropai ta'pî to'ya ipî': —Ta're'kon tonpai pra João pemonkonoyamî' man, fariseuyamî' man nîrî mîrîrî warantî. Tîise apemonkonoyamî' wanî inkamoro warantî pra. Î' wani' awanî ye'nen uyeserukon yairî pra to' wanî mîrîrî? —ta'pî to'ya.

¹⁹ Ta'pî Jesusya to' pî': —Tîneta'san pokonpe tîwe'marimasen wanî tanne, ta're'kon tonpai pra ineta'san wanî pepîn. To' pokonpe tîwe'marimasen ko'mamî pîkîrî ta're'kon tonpai pra to' wanî pepîn. To' entamo'ka, moropai to' atausinpa. ²⁰ Uurî wanî tîwe'marimasen warantî, moropai unenupa'san wanî ineta'san warantî. Maasa umo'ka tiaronkonya kupî sîrîrî unenupa'san piapai. Mîrîrî yai unenupa'sanya ta're'kon yonpa pepîn teesewankono'makon ye'nen —ta'pîiya.

²¹ —Ipoi'pî uponkon rumentannî'pî pepîn e'painon kamisa amenan ke. Irumentanî'pî ya, irumentanî'to' emo'ka ipoi. Amenan emo'ka ipoi'pî poi moropai inî' panpî' awe'karaka. ²² Moropai amenan wo', mai' pe teenasen tîrî pepîn e'painon penaro' itense' ya', cabra pi'pî konekasa' penaro' ya' —ta'pîiya. —Maasa pra wo', mai' pe teenasen yannîpî, moropai awannî'sa' pe penaro' cabra pi'pî karakaiya, moropai wo' eti'kamo. Mîrîrî epu'tî'nîkon ye'nen, amenan wo' tîrî amenan itense' ya' —ta'pî Jesusya. [Mîrîrî ta'pîiya amenan esenupanto' pî' tenupaiya'nîkon epu'to'pe to'ya.]

Jesus Eseurîma Erî'ka'nîto' Weiyu Pî'

(Mt 12.1-8; Lc 6.1-5)

²³ Mîrîrî tîpo erî'ka'nîto' weiyu yai, Jesus asarî'pî trigo ye'kana' pî'. Tuutîkon ye'ka pe inenupa'sanya trigo pikka'pî. ²⁴ Mîrîrî kupî to'ya era'ma'pî fariseuyamî'ya. —A'kî, to' esenyaka'ma mîrîrî erî'ka'nîto' weiyu yai. Trigo pikka' pî' to' man, erî'ka'nîto' weiyu yai. Moisés nurî'tîya uyenupa'pîkon yawîrî pra to' wanî ye'nen, yairî pra to' wanî mîrîrî —ta'pî to'ya. ²⁵⁻²⁶ Moropai ta'pî Jesusya to' pî': —Pena Judeuyamî' yepotorî

rî'pî Davi nurî'tî wanî'pî î' ton pra. Emi'ne awanî'pî tîpokonpankon pokonpe. Abi-atar wanî'pî teepîremasanon yepotorî pe mîrîrî yai. Paapa maimu pe awe'menukasa' mîrîrî, to' nîkupî'pî. Paapa yewî' ta Davi ewomî'pî. «Moro awanî'pî trigo puusa' teepîremasanon nîturî'pî Paapa pia. Paapaya taasa' wanî'pî mîrîrî tûto'pe to'ya moropai aako'mamî tîpo, ya'to'pe to'ya. Tîise teepîremasanonya neken yaku taasa' Paapaya wanî'pî.» Tîise emi'ne tîwanî ye'nen, Daviya yaku'pî moropai itîrî'pîiya nîrî tîpokonpankon pia. «Tîise mîrîrî pî' Paapa ekore'ma pra awanî'pî.»²⁷ Pemonkonyamî' koneka'pî Paapaya e'mai' pe. Mîrîrî tîpo erî'ka'nîto' weiyu ekaremekî'pîiya pemonkonyamî' ton pe to' pîika'tîpa kai'ma. Pemonkonyamî' konekaiya pra awanî'pî erî'ka'nîto' weiyu yeseru pî' to' esekatonkato'pe.²⁸ Moropai uurî, ka' poi iipî'pî, uurî wanî erî'ka'nîto' weiyu yai tamî'nawîronkon nîkupî ton ekareme'nen pe —ta'pî Jesusya.

Apîta'pî Itenya Warayo' Yepî'tî Jesusya

(Mt 12.9-14; Lc 6.6-11)

3 Inî'rî Jesus ewomî'pî epere'nîto' yewî' ta. Moro awanî'pî warayo' apîta'pî itenya.² Tiaronkon esenumenka'pî Jesus pî'. Erî'ka'nîto' weiyu yai mîkîrî yepî'tî Jesusya anepu'pai to' wanî'pî, imakui'pî konekaiya taakonpa kai'ma.³ —Asi'kî uupia —ta'pî Jesusya apîta'pî itenya pî'. —E'mî'sa'kakî tamî'nawîronkonya ayera'mato'pe.

⁴Tamî'nawîronkon ekaranmapo'pî Jesusya: —Moisés nurî'tîya yenupanto' yawîrî, î' kupîuya e'painon erî'ka'nîto' weiyu yai? Morî kupîuya ya, morî pe awanî? Imakui'pî kupîuya ya, morî pe awanî? Anî' pîika'tîuya ya aasa'manta namai, morî pe awanî? Anî' rî wîuya ya, morî pe awanî? O'non ye'ka pe eporî pî' naatî? Ka'tî upî' —ta'pîiya.

Tîise moo to' wanî'pî, yuuku to'ya pra.⁵ Teekore'masa' ye'ka pe, Jesus esenumenka'pî tamî'nawîronkon pî'. Eekore'ma'pî maasa pra mîrîrî pri'yawon pepîn sa'nama to'ya pra awanî ye'nen. —Ayenya kainunkî —ta'pîiya apîta'pî itenya pî'. Tenya kainumî'pî warayo'ya moropai eesepi'tîsa' wanî'pî.⁶ Mîrîrî tîpo fariseuyamî' epa'ka'pî epere'nîto' yewî' tapai. Moropai Herodes pemonkonoyamî' pokonpe to' eseurîma'pî Jesus pî', iwîkonpa kai'ma.

Tiaronkon Pri'yawonkon Pepîn Yepî'tî Jesusya

⁷Moropai Jesus wî'tî'pî tîpemonkonoyamî' pokonpe iku'pî ena pona. Arinîkon Galiléia ponkon wî'tî'pî nîrî.⁸ Moropai Judéia ponkon, Jerusalém ponkon, Iduméia ponkon, Jordão ratai ponkon, Tiro moropai Sidom poro tîiko'mansenon wî'tî'pî arinîke Jesus wenairî. Pri'yawonkon pepîn yepî'tîpî'pîiya yekare etasa' tîuya'nîkon ye'nen to' wî'tî'pî.⁹⁻¹⁰ Arinîkon pri'yawonkon pepîn yepî'tîsai'ya wanî'pî. Tamî'nawîronkon pri'yawonkon pepînya iwoima'tî'pî kîrîppe yapîkonpa, teesepi'tîkonpa kai'ma. Mîrîrî ye'nen Jesusya ta'pî tînenupa'san pî': —Kanau ene'tî, ya' enu'to'pe. Pemonkonyamî'ya uwoima'tî pî' man kîrîppe. Arinîke to' man —ta'pîiya.¹¹ Moropai imariwa'ka'pankon moropai maawariyamî' poitîrîtononya Jesus era'masa' tîuya'nîkon ye'nen, to' esenunpî'tî'pî iipia, tentai'nîkon Jesus wanî epu'tî tîuya'nîkon ye'nen. Aronne panpî' taapî'tî'pî to'ya: —Amîrî Paapa munmu —ta'pî to'ya.

¹²Moropai Jesusya to' yaipontî'pî. —Uurî kîsekareme'tî —ta'pîiya to' pî'.

Típemonkono Ton Warayo'kon Mo'ka Jesusya

(Mt 10.1-4; Lc 6.12-16)

¹³ Moropai Jesus epa'ka'pî wî kîríkon kore'ta pî'. Itu'se tíwe'to'kon pemonkonyamî yanno me'po'pîiya. Moropai iipia to' wítî'pî. ¹⁴ Moropai asakî'ne pu' pona tímo'tai pemonkonyamî mo'ka'pîiya tarakkîrí to' e'to'pe to' yenupapa kai'ma, to' yarimapa kai'ma itekare ekareme'se. ¹⁵ To' meruntîri ton tírî'pîiya, imariwa'yamî moropai maawariyamî yarimato'pe to'ya pemonkonyamî piapai. ¹⁶ Simão mo'ka'pî Jesusya moropai ese'tî'pîiya Pedro pe. ¹⁷ Tiago, Zebedeu munmu, mo'ka'pîiya takon João yarakkîrí. Inkamoro ese'tî'pîiya Boanerges pe. Wara'napi warainokon taato' mîrîrí Boanerges. ¹⁸ André, Filipe, Bartolomeu, Mateus, Tomé, Alfeu munmu itese' Tiago, Tadeu, moropai Simão teepîsen Zelote taato', inkamoro mo'ka'pîiya tamî'nawîrí. ¹⁹ Moropai Judas Iscariotes mo'ka'pîiya nîrí. Manni' Jesus yapísiton iteyatonon pia itîrípa. „Moropai mîrîrí típo, Jesus emikku'pî tewî' ta.„

Jesus Eseurîma Makui Yeseru Pî'

(Mt 12.22-32; Lc 11.14-23; 12.10)

²⁰ Mîrîrí warantî inkamoro mo'ka'pîiya tínaipontíkon ton pe. Moropai inî'rí ariníkon pemonkonyamî eperepî'pî Jesus pia. To' pî' Jesus esenyaka'ma'pî, to' yenupa pî'. Mîrîrí ye'nen Jesus moropai inenupa'san entamo'ka yentai awanî'pî. ²¹ Mîrîrí yekare eta tíuya'níkon pe, Jesus yonpayamî'ya ta'pî:

—Ayawî' pe eena tu'kasa' man. A'kî, awentamo'ka pra awanî era'matî —ta'pî to'ya. Era'mai to' wítî'pî. ²² Moropai Moisés nuri'tíya yenupanto' pî' yenupatonkon Jerusalém poi iipî'san eseurîma'pî. —Maawariyamî yepotorî poitîrí pe Jesus wanî mîrîrí, Belzebu poitîrí pe. (Makui mîkîrí Belzebu) Maawariyamî yepotorî meruntîri ke maawariyamî yaipontíiya mîrîrí, Makui meruntîri ke —ta'pî to'ya.

²³ Moropai Jesusya to' yanno'pî típia. Morî panton ke to' yenupa'pîiya.

—Makuiya maawariyamî yarima pepîn pemonkonyamî piapai, imaimu pe imakui'pî kupî to'ya mîto'pe. ²⁴ Tiwinan pata ya' tíiko'mansenon esiyu'pítî ya, to' ko'mamî pepîn. To' epantaka. ²⁵ Moropai tiwinan wítî ta tíiko'mansenon esiyu'pítî ya, to' ko'mamî pepîn. To' epantaka. ²⁶ Mîrîrí warantî Makuiya típoitîrítonon yarima ya pemonkonyamî yapai, tíwarîrí eesiyu'pítî e'painon moropai aako'mamî pepîn, awe'tî'ka e'painon. ²⁷ Tíise meruntî yewî' ta ewonpai ama'ye' wanî ya itemanne yama'runpai, e'mai' pe meruntî ke tíwe'sen yaironpítíiya kapuya ke. Mîrîrí típo yama'runpaiya e'painon. „Makui yentainon nekenya maawariyamî yarima.„

²⁸ Tamî'nawíron imakui'pî pemonkonyamî níkupî'pî moropai imakui'pî pe to' eseurîma'pî Paapa winíkî kupî Paapaya tíwanmîra. ²⁹ Tíise Morî Yekaton Wannî pî' imakui'pî pe teeseurîmasen wanî ya, inkupî'pî kupî Paapaya pepîn tíwanmîra. Ipatíkarî imakui'pî pe awanî Paapa pî' —ta'pî Jesusya.

³⁰ Mîrîrí ta'pî Jesusya, yairî pra típî' to' eseurîma ye'nen. Makuiya iku'sa' meruntî ke maawariyamî yarimato'peiya, imariwa' yarimato'peiya, taasa' to'ya wanî'pî ipî'. Morî Yekaton Wannîya ikupî'pî meruntî ke, tíise mîrîrí kupî to'ya pra awanî'pî innape.

Jesus Yuwa Itonpayamí'ya

(Mt 12.46-50; Lc 8.19-21)

³¹ Mírírí tîpo Jesus yan moropai ita'mi'san erepamí'pí. Poro po si'ma yanno me'po'pí to'ya. ³² Ariníkon pemonkonyamí' ereutasá' waní'pí iipia. —A'kí, asan moropai aya'mi'san man poro po. Ayanno pí' to' man —ta'pí to'ya ipí'. ³³ Mírírí pí', ta'pí Jesusya: —Í' ye'ka kin pemonkonyamí' pí', maama' moropai mooyi tauya? ³⁴ Tíipia ereuta'san pí' eesenumenka'pí. —Tiaronkon tarí to' man. Inkamoro pí' maama' moropai mooyi tauya e'painon. ³⁵ Maasa pra itu'se Paapa e'to' ku'nen waní ya, uyonpa pe awaní. Mííkirí pí', mooyi moropai ma'non moropai maama' tauya e'painon —ta'pí Jesusya.

Warayo' Tínmíri Pínne

(Mt 13.1-9; Lc 8.4-8)

4 Tiaron pensa iní'rí Jesusya pemonkonyamí' yenupa'pí. Iku'pí ena po ariníkon pemonkonyamí' eperepí'pí iipia. Ariníke to' waní ye'nen, Jesus asara'tí'pí tuna katawon kanau ya' moropai eereuta'pí. Pemonkonyamí' waní'pí a'mun po, tamí'nawírí. ² Inkamoro yenupa'píiya morí panton ekaremekí ye'ka pe. Ta'píiya to' pí': ³ —A'kí, warayo' wítí'pí tínmíri pínse. ⁴ Tínmíri ya' tînpímí pímí'píiya isorokai'ma. Mírírí inpímí yonpa ena'pí e'ma ta. Toronyamí' iipí'pí moropai yenno'ma'pí to'ya. ⁵ Moro nírí inmíri ya', tí' parappa pon non mararon pona, tiaron inpímí yonpa ena'pí. Mararí non waní'pí. Mírírí ye'nen ka'ne' pe aaro'ta'pí. ⁶ Tíise wei a'nasa' pe awa'pi'ta'pí. Kure'ne ikara wítíto' ton pra awaní'pí. Mírírí ye'nen awa'pi'ta'pí. ⁷ Moropai tiaron inpímí yonpa ena'pí m'ní ta. Mírírí kore'ta aaro'ta'pí. Tíise m'ní ye'ya itaruma'tí'pí. Mírírí ye'nen eepeta pra awaní'pí. ⁸ Moropai tiaron inpímí yonpa ena'pí morí non pona. Mírírí aro'ta'pí, kure'ne eenapí, moropai eepeta'pí. Tiaron epeta'pí, tíise mararí iteperu waní'pí. Tiaron epeta'pí moropai tu'ke panpí' iteperu waní'pí. Tiaron epeta'pí mararí pra, tu'ke iteperu waní'pí —ta'píiya. ⁹ Moropai ta'pí Jesusya to' pí': —Anepu'painon waní ya, etakí —ta'píiya.

Í' Ankapai Mírírí Panton Waní Ekaremekí Jesusya

(Mt 13.10-23; Lc 8.9-15)

¹⁰ Mírírí tîpo pemonkonyamí' wítí'pí. Tíise asakí'ne pu' pona tîmo'tai'níkon Jesus nenupa'san e'nímí'pí. Tiaronkon e'nímí'pí to' pokonpe. Mírírí yai inkamoroya Jesus ekaranmapo'pí. —Í' taa yu'se awaní sírírí morí panton ke anna pí'? —ta'pí to'ya. ¹¹ —Ekaremekíuya apí'níkon —ta'pí Jesusya. —Tiaronkon nepu'tí pepín epu'tíya'níkon kupí sírírí. Í' kai'ma tamí'nawíronkon esa' pe Paapa iipí kupí sírírí ekaremekíuya sírírí. Tiaronkonya epu'tí pepín, tepotoríkon pe Paapa kupí to'ya pra awaní ye'nen. Unekaremekí eta to'ya panton pe, tíise epu'tí to'ya pepín. ¹² Mírírí pí' Paapa maimu ekareme'nen Isaías nurí'tí eseuríma'pí pena. Isaíasya ta'pí:
 “Eta to'ya moropai era'ma to'ya,
 tíise í' pe awaní epu'tí to'ya pepín.
 Mírírí ye'nen imakui'pí winípai to' era'tí pepín.
 Imakui'pí to' níkupí'pí kupí Paapaya pepín tíiwanmíra,” Is 6.9,10
 ta'pí Isaías nurí'tíya.

¹³ Unekaremekî'pî tînmîri pînnen pantoni epu'tîya'nîkon pra awanî ya, tiaron unekaremekî epu'tîya'nîkon eserîke pra awanî nîrî —ta'pî Jesusya. ¹⁴—Ipapoi'ma tînmîri pînnen warayo' warantî, ekareme'nenya itekare ekaremekî pata kaisarî. ¹⁵ E'ma ta ena'san warantî tiaronkon wanî. Itekare eta to'ya, tîise ka'ne' pe Makui wîti moropai itekare, to' neta'pî mo'kaiya, inî'rî to' enpenata namai ipî'. ¹⁶ Moropai tî' pon non pona ena'san warantî tiaronkon wanî. Itekare eta tîuya'nîkon pe yapîsî to'ya. Mararî pra to' atausinpa. ¹⁷ Tîise sa'me yapîsî to'ya pra awanî tewankon ya'. Mîrîrî ye'nen mararî rî to' ko'mamî mîrîrî. Itekare wenai to' e'taruma'tîsa' ya, ka'ne' pe irumaka to'ya. Tiaronkonya to' taruma'tîsa' ya, itekare rumaka to'ya. ¹⁸ Mî'nî ye'ka kore'ta ena'san warantî tiaronkon wanî. Itekare eta to'ya, ¹⁹ tîise to' yewan wanî sîrîrî pata po tînkonekakon pî' pu'kuru. Moropai kure'ne pu'kuru temannekon yapurî to'ya. Moropai inî' panpî' temannekon ton yu'se to' wanî. Mîrîrî ye'kaya itekare taruma'tî. Moropai mîrîrî wenai eepeta pepîn. ²⁰ Moropai yanunsa' non pona ena'san warantî tiaronkon wanî. Itekare eta to'ya moropai yapîsî to'ya. Mararî tiaron inpîmî yonpa epeta'pî warantî, tiaronkonya Paapa maimu kupî, tîise mararî. Tu'ke panpî' tiaron epeta'pî warantî, tiaronkonya Paapa maimu kupî kure'ne panpî'. Mararî pra tiaron epeta'pî warantî, tiaronkonya Paapa maimu kupî mararî pra —ta'pî Jesusya.

Uweiyukon Pî' Jesus Eseurîma

(Lc 8.16-18)

²¹ Tiaron morî panton ekaremekî'pî Jesusya: —Uweiyukon enepî pepîn wari'sa' yo'koi itîito'pe —ta'pîiya. —Itîrî pepîn nîrî we'nannîto' yaponse' yo'koi, tîise enepî itaponse' pona itîito'pe. ²² Sîrîrî î' rî esenonsa' ya, mîrîrî esera'ma tiaron pensa. Mîrîrî warantî morî panton unekaremekî epu'tî tiaronkonya pepîn sîrîrî. Tîise tiaron pensa epu'tî to'ya. ²³ Anepu'pai awanîkon ya, moo si'ma etatî —ta'pî Jesusya. ²⁴ —Morî pe etatî —ta'pîiya to' pî'. —Etaya'nîkon kaisarî inî' panpî' Paapa maimu epu'tîya'nîkon. Moropai etanenanya inî' panpî' epu'tî. ²⁵ Umaimu anepu'painon wanî ya, Paapaya itîrî inî' panpî' epu'to'peiya. Tîise anepu'painon pepîn wanî ya, epu'tîiya pepîn. Maasa pra tîneta'pî kupîiya tîiwanmîra.

Unpîmîkon Ton Yena'pî Pî' Jesus Eseurîma

²⁶ Inî'rî morî panton ekaremekî'pî Jesusya. Î' kai'ma awanî pe man tamî'nawîronkon esa' pe Paapa iipî ya epu'to'pe to'ya. See warantî ta'pîiya: —Warayo'ya tekkari yena'pî pîmî'pî ipapoi'ma kawai yena'pî pîmî warantî. Moropai eemikku'pî tewî' ta. ²⁷ Teseru ta ewaron ya' iwe'napîtî'pî moropai wei epa'ka tanne, aapakapîtî'pî. Mîrîrî tanne, inpîmî'pî aro'ta moropai aarenta. Tîiwarîrî aaro'ta'pî non yapai, aareta'pî. ²⁸ Moropai aarenta'pî. Moropai eepeta'pî. ²⁹ Mîrîrî tîpo ya'tî'pîiya ya'tîto' weiyu eseposa' ye'nen. Tîise î' wani' awanî ye'nen tînpîmî'pî aro'ta epu'tîiya pra awanî'pî. Î' wani' awanî ye'nen eepeta epu'tîiya pra awanî. Mîrîrî warantî tiaronkonya Paapa yapîsî tepotorîkon pe, itekare eta tîuya'nîkon ye'nen. Tîise o'non ye'ka pe Paapa esenyaka'ma epu'tî to'ya pepîn, —ta'pî Jesusya.

Mostarda Ye' Pî' Jesus Eseurîma

(Mt 13.31-32; Lc 13.18-19)

³⁰ —Tiaron morî panton ekaremekîuya sîrîrî, î' kai'ma awanî pe man tamî'nawîronkon esa' pe Paapa iipî ya epu'tîkonpa —ta'pî Jesusya. —See warantî

arinikon pemonkonyami' yepotori' pe Paapa wanî pe man —ta'pîiya. ³¹—Mostarda ye' ta'sen yare ena'pî wanî tamî'nawîron ena'pî ma're simonkokon pe itena'pî. ³²Tiise mîrîrî ena'pî pînsa', moropai aarenta, moropai kure'ne eena tamî'nawîron pari' yentai. Mararî pra aapantatapîti. Toronyami'ya taponse'kon ton koneka iporo i'ni' ya. E'mai' pe si'mîrikki' pe itena'pî wanî'pî, tiise maasa kure'ne ite' ena'pî. Mîrîrî warantî mararonkonya Paapa yapisi'pî sîrîrî tepotorikon pe. Tiise maasa arinikonya yapisi kupî sîrîrî —ta'pî Jesusya.

³³Mîrîrî warantî morî panton ke itekare ekaremekî'pîiya to' pî'. Ekaremekî'pîiya epu'tî to'ya kaisari'. ³⁴Panton pe pra to' yeurîmaiya pra awanî'pî. Tiise tîpemonkonoyami' yarakkîrî neken tîwanî yai, tînekaremekî'pî ekareme' tu'ka'pîiya to' pî'.

A'situn Tî'napannîpî Jesusya

(Mt 8.23-27; Lc 8.22-25)

³⁵Mîrîrî ko'mami'ya yai, ta'pîiya tîpemonkonoyami' pî': —Iyarî'nikon. Kuru'ni'nikon —ta'pîiya. ³⁶Aasîrî kanau ya' awanî'pî. Tamî'nawîronkon nîmî'pî to'ya moropai Jesus yari'pî inenupa'sanya. Moropai tiaronkon wîti'pî tîkanaukon ya' ipîkîrî. ³⁷Mîrîrî iku'pî nuurukutî to'ya tanne, kure'nan a'situn iipî'pî tiwinari'. Sipa sipa pe tuna wanî'pî. Tuna ewomi'pî kanau ya. Kanau yannîpî yonpa'pî tunaya. ³⁸Mîrîrî tanne, Jesus we'nasa' wanî'pî kanau maikko ya'. Tî'mî ye'pî ya'santîsai'ya wanî'pî. Moropai mîikîrî yepakapî to'ya: —Apakakî —ta'pî to'ya. —Î ton pe sa'mantan tanne, awetun mîrîrî î kupîya pra? Apakakî. ³⁹Mîrîrîya Jesus paka'pî moropai a'situn tî'napannîpî'pîiya tîmeruntîri ke. A'situn pî ta'pîiya: —Tî'napankî. Tuna pî ta'pîiya: —Tî'napankî. Tuna nîrî tî'napannîpî'pîiya tîmeruntîri ke. Se' kaisari' tuna eena'pî. ⁴⁰Mîrîrî tîpo ta'pîiya to' pî': —Î ton pe eesi'nî'pîtikon? Innape ukupîya'nikon pra awanikon mîrîrî, aapia'nikon pu'kuru wanî tanne —ta'pîiya. ⁴¹Mîrîrî mararî pra to' esenumenka'pî ipî'. Tîmurukun pe si'ma to' eseurîma'pî ipî': —Î ye'ka Mîikîrî pemonkon? A'situn tî'napannî'nen tîmeruntîri ke moropai tuna tî'napannî'nen nîrî tîmeruntîri ke. O'non ye'ka pe renamo awanî? —ta'pî to'ya.

O'ma'kon Tîrîka Jesusya

(Mt 8.28-34; Lc 8.26-39)

5 To' erepamî'pî iku'pî ratai pona. Gerasenoyami' pata pona to' erepamî'pî. ²Kanau yapai Jesus eseu'ka pe, uuruwai kore'tapai warayo' iipî'pî iipia. O'ma' ewonsa' wanî'pî mîikîrî warayo' ya'. ³Uuruwai kore'ta tîiko'mansen pe mîikîrî wanî'pî, tî ta, e'pîyamî' kore'ta tîiko'mansen. ⁴Tu'ke ite'ka yewa'tîpî'pî to'ya sa'man ferro ke itenya pî' moropai i'pu pî'. Tiise yewa'tî to'ya kaisari' tewa'tîto' ya'tîpî'pîiya tiwinari'. Anî'ya yewa'tî yentai awanî'pî. ⁵Awentaimepî'pî ewaron kaisari' moropai wei kaisari' uuruwai kore'ta si'ma. Aako'manto'pe rî awanî'pî. Awe'pa'tîpî'pî nîrî tî ke.

⁶Aminke si'ma Jesus era'ma tîuya pe, eeka'tumî'pî iipia moropai awe'sekunka'pî irawîrî. Tamî'nawîronkon yentainon mîserî, kai'ma esenumenka'pî Jesus pî'. ⁷⁻⁸Jesusya ta'pî ipî': —Mîikîrî yapai epa'katî, o'ma'kon —ta'pîiya. Meruntî ke warayo' entaimepî'. —Jesus amîrî ka' po tîiko'mansen munmu. Amîrî Paapa munmu. Î ku'se aai'sa' uyarakkîrî? Ayeka'nunkauya sîrîrî. Paapaya eta tanne, ataruma'tîuya pepîn ka'kî upî' —ta'pîiya. ⁹Moropai Jesusya mîikîrî ekanamapo'pî. —Anî' ayese'? —

ta'p̄iia. —Uyese' tu'kan, maasa pra arinikon anna —ta'p̄iia. ¹⁰Mararī pra Jesus yeka'nunka'p̄i o'ma'ya. —Anna kisaipontīi tiaron pata pona —taap̄it̄i'p̄i to'ya.

¹¹Aminke pra ik̄irī po arinikon porcoyamī' wanī'p̄i tekkarikon ena'nenan. ¹²O'ma'konya Jesus yeka'nunka'p̄i. —Anna yaipontikī porcoyamī' kore'ta anna ewonto'pe to' ya' —ta'p̄i to'ya. ¹³—Atitī, moriya —ta'p̄i Jesusya. O'ma'kon epa'ka'p̄i m̄ik̄irī warayo' yapai moropai porcoyamī' ya' to' ewomī'p̄i. Moropai porcoyamī' eka'tum̄i'p̄i ik̄irī poi tuna kata. Moropai to' e'soroka'p̄i tuna ka' moropai to' anarī'p̄i. Arinike to' wanī'p̄i, 2.000 kaisarī.

¹⁴M̄ir̄irī era'ma t̄uya'n̄ikon yai, porcoyamī' era'manenana w̄it̄i'p̄i. T̄inera'ma'p̄ikon ekaremekī'p̄i to'ya tam̄i'naw̄ironkon p̄i, cidade ponkon p̄i' moropai poroponkon p̄i. M̄ir̄irī ya pemonkonyamī' w̄it̄i'p̄i o'non ye'ka pe awanī era'mai. ¹⁵Moropai Jesus pia to' erepamī'p̄i. M̄ik̄irī warayo' o'ma'kon yenpī' eporī'p̄i to'ya. Eereutasa' wanī'p̄i, t̄ipon ke ayawī' pe pra. M̄ik̄irī arinikon o'ma'kon wanī'p̄i ya' eporī'p̄i to'ya m̄ir̄irī. M̄ir̄irī p̄i' to' esenumenka'p̄i. Moropai eranne' pe to' ena'p̄i. ¹⁶Moropai o'non ye'ka pe eena'p̄i ekaremekī'p̄i era'ma t̄iponkonya, porcoyamī' yekare moropai warayo' o'ma'kon yenpī' yekare ekaremekī'p̄i to'ya. ¹⁷Moropai Jesus yeka'nunka'p̄i tam̄i'naw̄ironkonya att̄ito'pe t̄ipatakona yapai.

¹⁸Kanau ya' Jesus asara'tī tanne, m̄ik̄irī warayo' o'ma'kon yenpī' w̄it̄i'p̄i iipia. —Uurī n̄irī, it̄ipai wai ap̄ik̄irī —ta'p̄iia. ¹⁹—Kaane —ta'p̄i Jesusya. —Ayewī' ta enna'pokī ayonpayamī' pia. Paapa n̄ikupī'p̄i ap̄i' ekareme'ta. T̄i'noko'p̄i pe uyera'ma'p̄iia ka'ta —ta'p̄i Jesusya ip̄i'. ²⁰M̄ik̄irī w̄it̄i'p̄i. Jesus n̄ikupī'p̄i t̄ip̄i' ekaremekī pinunpa'p̄iia Decápolis poro. Moropai tam̄i'naw̄ironkon esenumenka'p̄i ip̄i'.

Jairo Yekare

(Mt 9.18-19; Lc 8.40-42)

²¹Moropai in̄irī Jesus enna'po'p̄i iku'p̄i ratai pona kanau ya. Eerepansa' tanne, arinikon pemonkonyamī' eperep̄i'p̄i iipia. Iku'p̄i ena po Jesus wanī'p̄i. ²²Judeuyamī' epere'to' yewī' era'manen w̄it̄i'p̄i Jesus pia, itese' Jairo. Jesus era'ma t̄uya pe, m̄ik̄irī Jairo esenumī'p̄i non pona, Jesus raw̄irī moropai yeka'nunka'p̄iia. ²³—Aase, uyewī' ta uyensi sa'manta pe man —ta'p̄i Jairoya Jesus p̄i'. —Aase uyewī' ta ayenya t̄ir̄ipa ipona eesepi't̄ito'pe aasa'manta namai —ta'p̄iia. ²⁴M̄ir̄irī ye'nen Jesus w̄it̄i'p̄i ip̄ik̄irī. Arinikon pemonkonyamī' w̄it̄i'p̄i to' pokonpe. Jesus woima't̄i'p̄i to'ya. Yatunnuku'p̄i to'ya.

M̄in Kannen W̄iri' Yepi'ti Jesusya

(Mt 9.20-22; Lc 8.43-48)

²⁵Arinikon kore'ta w̄iri' wanī'p̄i pri'yawon pep̄in, m̄in kannen. Asakī'ne pu' pona t̄imo'tai kono' kaisarī aako'mansa' wanī'p̄i pri'ya pra. ²⁶Arinikon ne'ne'kon yepi't̄itonkon wanī'p̄i yepi'ti' yu'se. T̄iise yepi'ti' to'ya pra awanī'p̄i. Yepi'ti' to'ya tanne in̄i' panp̄i' ne'ne' eena tu'ka'p̄i. Inkamoro ye'mat̄uya ke temanne t̄i'ka'p̄iia wanī'p̄i tam̄i'naw̄irī. T̄iise eesepi'ti' pra awanī'p̄i. In̄i' panp̄i' pri'ya pra eena'p̄i. ²⁷⁻²⁸Jesus yekare etasa' m̄ik̄irī w̄iri'ya wanī'p̄i. M̄ir̄irī ye'nen m̄ik̄irī w̄iri' esenumenka'p̄i Jesus pon ye'pi p̄i' yap̄isau'ya ya esepi'ti' e'painon kai'ma, w̄iri' esenumenka'p̄i. Jesus poi winī aaip̄i'p̄i moropai ipon ye'pi p̄i' yap̄i'p̄iia. ²⁹M̄ir̄irī pe rī m̄in asa't̄i'p̄i, yap̄iia pe, moropai eesepi't̄isa' epu't̄i'p̄i m̄ik̄irī w̄iri'ya.

³⁰Timeruntîri ke tiaron yepi'tîsa' tûuya epu'tî'pî Jesusya. Mîrîrî pe rî eera'tî'pî arinîkon kore'ta. —Anî'ya uyapî pî' nai upon pî'? —ta'pîiya. ³¹—Arinîkon pemonkonyamî' kore'ta si'ma, anî'ya upon pî' uyapî pî' nai taaya. Pakko pe awanî mîrîrî —ta'pî Jesus pemonkonoyamî'ya ipî'. ³²Tîise tûwainokon pî' Jesus esenumenka'pî anî'ya ikupî'pî epu'tîpa kai'ma. ³³Teese'pî'tîsa' epu'tî tûuya ye'nen, mîikîrî wîri' esi'nîpî'pî. Moropai tîwe'kîkî'ma ye'ka pe attî'pî Jesus pia. Eesenumî'pî non pona irawîrî. Moropai tekare ekaremekî'pîiya Jesus pî' tamî'nawîrî. ³⁴—Ma'non, innape ukupî'ya ye'nen eese'pî'tîsa' mîrîrî —ta'pî Jesusya mîikîrî wîri' pî'. —Tîwanmîra atîkî. Inî'rî ayeparanya ayeporî pepîn —ta'pîiya.

Jairo Yensi Yepi'tî Jesusya

(Mt 9.23-26; Lc 8.49-56)

³⁵Jesus eseurîma tanne, tiaronkon warayo'kon erepamî'pî eperenîto' yewî' era'manen, Jairo yewî' tapai'nîkon. —Ayensi sa'mantan pî' man. Inî' uyenupanenkon kîsarî —ta'pî to'ya. ³⁶—To' eseurîmato' tîpînamai pra —ta'pî Jesusya eperenîto' era'manen pî'. —Kesi'nîpî. Innape neken uku'kî. Kîsewankono'mai —ta'pîiya.

³⁷Pedro, moropai Tiago, moropai Tiago yakon João, inkamoro neken wîti tarakkîrî tîrî'pî Jesusya. Tiaronkon wîti tîrîiya pra awanî'pî. ³⁸Eperenîto' yewî' era'manen yewî' ta teerepansa' pe, arinîkon pemonkonyamî' era'ma'pî Jesusya. Tiaronkon karau moropai tiaronkon entaimepîti eta'pîiya. ³⁹Wîttî ta teewonsa' pe, ta'pîiya to' pî': —Î' ton pe aronne awentaimepîtikon mîrîrî? —ta'pîiya to' pî'. —Moropai akaraukon mîrîrî? Ma'non sa'mantasa' pra man. Iwe'nasa' mîrîrî —ta'pîiya.

⁴⁰Moropai to' siira'pî Jesus pî' mîrîrî taiya ye'nen.

Tîise poro pona to' yenpa'ka'pîiya. Moropai eewomî'pî isa'manta'pî pia itun moropai isan, moropai eseurîwî'nankon tînenupa'san pokonpe eewomî'pî. ⁴¹Mîikîrî isa'manta'pî yenyapî'pîiya. —Tarita kumi —ta'pîiya ipî' tîmaimu ta. Ma'non, e'mî'sa'kakî, taato' mîrîrî umaimukon ta. ⁴²Mîrîrî pe rî wîri' e'mî'sa'ka'pî moropai aasarî'pî. Asakî'ne pu' pona tîmo'tai kaisarî ikono po awanî'pî. Kure'ne tamî'nawîronkon esenumenka'pî eese'pî'tîsa' pî'. ⁴³Jesusya ta'pî tamî'nawîronkon pî': —Anî' pî' unku'pî'pî kîsekareme'tî —ta'pîiya. Moropai wîri' yun, isan pî' ta'pîiya: —Ma'non yekkari ton antîtî —ta'pîiya.

Jesus Enna'po Nazaré Pona

(Mt 13.53-58; Lc 4.16-30)

6 Moropai Jesus wîti'pî mîrîrî pata pai tînenupa'san pokonpe. Tîpata ya eerepamî'pî to' pokonpe. ²Eri'ka'nîto' weiyu yai tamî'nawîronkon yenupa pia'tî'pîiya eperenîto' yewî' ta. Eta tûuya'nîkon pe arinîkon esenumenka'pî kure'ne ipî': —O'non pata mîrîrî ye'ka esenumenkanto' ku'nen pe tîwanîpa epu'nen eporîiya? O'non ye'ka pe epu'nen pe eena'pî? Anî' winîpai timeruntîri ton eporîiya anî'ya ikupî eserîkan pepîn konekapa? —ta'pî to'ya. ³—Mîikîrî manni' wîttî konekanen, Maria more, innape nai? —ta'pî to'ya. —Tiago, moropai José, moropai Judas, moropai Simão rui mîikîrî. Tarî iwîrisitonon man —ta'pî to'ya. Moropai Jesus yu'se pra to' ena'pî. Yapurî to'ya pra awanî'pî. ⁴Jesusya to' yeurîma'pî: —Tamî'nawîron pata ya Paapa maimu ekareme'nen yapurî to'ya. Tîise ipata ya yapurî to'ya pepîn. Itonpayamî'ya yapurî pepîn. Itewî' tawonkonya yapurî pepîn —ta'pîiya. ⁵Anî'ya ikoneka eserîkan pepîn tu'kan konekaiya yentai awanî'pî tîpata ya. Priyawonkon

pepîn pona tenya tîrî'pîiya, arinîkon pepîn, moropai to' yepi'tî'pîiya. ⁶ Kure'ne Jesus esenumenka'pî inkamoro pî', innape tîkupî to'ya pra awanî ye'nen.

Moropai aasarî'pî tiaronkon pata yapî' to' yenupa'pîiya mîrîrî rî pata poro to' yenupa'pîiya.

Tînenupa'san Yarima Jesusya

(Mt 10.5-15; Lc 9.1-6)

⁷ Asakî'ne pu' pona tîmo'tai'nîkon yanno'pî Jesusya tîpia. To' yaipontî'pîiya pata kaisarî to' wîtîto'pe asakî'ne'ne. Moropai to' meruntîri ton tîrî'pîiya meruntî ke o'ma'kon maawariyamî' yenpa'kato'pe to'ya. ⁸ To' yaipontî'pîiya: —Attîkon pe î' rî kîsafî. Ame'sipukon neken maatîi. Aya're'kon ton kîsafî. Asakunikon kîsafî. Afînurîkon ton kîsafî. ⁹ A'sa'sakon yeka'maya'nîkon moropai aponkon tiwin, apî'nîkon asakî'ne pra. ¹⁰ Pemonkonyamî' pata ya eerepansa'kon ya, eewomîkon to' yewî' ta. Moropai moro pu'kuru mako'mantîi, mîrîrî pata pai attîkon pîkîrî —ta'pî Jesusya to' pî'. ¹¹ —Tiaron pata po ayapisîkon to'ya pra awanî ya, moropai amaimukon anetapai pra to' wanî ya, mîrîrî pata pai matîtîi. Moropai attîkon pe a'pukon pî' non atapi'sa', mîrîrî mîsorokatîi eepa'kakon pe. Mîrîrî kupîya'nîkon ya, Paapa maimu yu'se pra to' wanî ye'nen Paapaya to' taruma'tî pe man ekaremekîya'nîkon mîrîrî —ta'pîiya.

¹² Mîrîrî tîpo to' ese'ma'tî'pî. Inkamoroya itekare ekaremekî'pî to' pî': —Ayeserukon winîpai enpenatatî teesewankono'mai era'tîtî —ta'pî to'ya tamî'nawîronkon pî'.

¹³ Moropai tu'kankon o'ma'kon yenpa'ka'pî to'ya. Pri'yawonkon pepîn pu'pai kara-paima'pî to'ya. To' yepi'tî'pî to'ya.

João Batista Wîi Me'po Herodesya

(Mt 14.1-12; Lc 9.7-9)

¹⁴ Tamî'nawîrî Jesus nîkupî'pî yekare eta'pî tamî'nawîronkonya. Mîrîrî yai pata esa' Herodesya eta'pî nîrî. Tiaronkonya taapî'tî'pî: —João Batista nurî'tî e'mî'sa'ka'pî man isa'manta'san kore'tapai. Mîrîrî ye'nen an'ya ikupî eserîkan pepîn kupîiya mîrîrî —taapî'tî'pî to'ya. ¹⁵ Moropai tiaronkonya ta'pî: —Elias nurî'tî mîikîrî. Moropai tiaronkonya ta'pî: —Paapa maimu ekareme'nenan profetayamî' warainon mîikîrî.

¹⁶ Tîise itekare eta tûuya pe Herodesya ta'pî: —João mîikîrî, uni'mîrîkî'tî'pî ipu'pai. Tîise awe'mî'sa'kasa' mîrîrî tîisa'manta tîpo, isa'manta'san kore'ta pai —ta'pîiya.

¹⁷ Maasa pra mîikîrî rî Herodesya João yarakkamo me'po'pî tûuya ye'nen atarakkannîto' yewî' ta. Mîrîrî kupî'pî Herodesya maasa pra takon Filipe no'pî Herodias yarakkîrî awanî pî' João eseurîmasa' ye'nen. ¹⁸ Taapî'tî'pî Joãoya ipî': —Ayakon no'pî yarakkîrî awanî Paapa nekaremekî'pî unukupîkon ton pe yairî pra. Imakui'pî ku'sa'ya mîrîrî —taapî'tî'pîiya. ¹⁹ Mîrîrî wenai Herodes no'pî Herodias ekore'ma'pî ipî'. Moropai João Batista anwîpai awanî'pî. —João Batista wîi me'pokî —ta'pîiya Herodes pî'. ²⁰ —Kaane —ta'pîiya. Mîrîrî ta'pîiya maasa pra morî pe Paapa maimu yawîron pe João wanî epu'tî tûuya ye'nen. Moropai inama'pîiya. João maimu eta tûuya pe aataka'ma'pî. Mîiwîni tîise tîwakîri pe eta'pîiya.

²¹ Mîrîrî tanne, tîiko'mamî tîpo, Herodias esenumenka'pî teseru koneka pî'. Moropai Herodesya entamo'kanto' koneka'pî teesenpo'pî weiyu yai. Tîpoitîritonon eta'pîiya entamo'kai. Surarayamî' yepotorîtonon eta'pîiya. Moropai ipîkkukon tîniru esanon Galiléia ponkon eta'pîiya nîrî entamo'kai. ²² Herodias more wîri' ewomî'pî

to' kore'ta imanunse. Moropai imananu'pî. Herodes wakîri pe awanî'pî. Herodes neta'san wakîri pe nîrî awanî'pî. Mîrîrî ye'nen Herodesya ta'pî wîri' pî': —Î' rî yu'se awanî ya, esa'kî upî' moropai anesatî'pî tîrîuya —ta'pî Herodesya. ²³ —Paapaya uy-era'ma pî' man. Ayenku'tîuya pepîn sîrîrî. Î' rî esatîya ya itîrîuya. Itu'se awanî ya, upata tîrîuya arakkita pîkîrî —ta'pîiya wîri' pî'.

²⁴ Moropai wîri' epa'ka'pî. Tîsan pia attî'pî, Herodias pia. —Î' esatîuya yu'se awanî mîrîrî? —ta'pîiya tîsan pî'. —João Batista pu'paraikkî'to'peiya ka'kî ipî' —ta'pî Herodiasya tîne pî'. ²⁵ Teesemi'tapai mîkîrî wîtî'pî Herodes pia esa'se: —João Batista pu'paraikkî'tîya'nîkon yu'se wai. Sunpa pona ipu'pai'pî enepîya'nîkon yu'se wai uu-pia era'mato'peuya —ta'pî wîri'ya Herodes pî'.

²⁶ Mîrîrî pî' Herodes esewankono'ma'pî kure'ne. Itîrîuya taasa' tîuya pî' moropai mîrîrî etasa' tînetas'anya pî' eesewankono'ma'pî. Mîrîrî ye'nen wîri' pî' ani'nîmapai pra awanî'pî. ²⁷ Moropai ka'ne' pe Herodesya surara yaipontî'pî: —Atîkî. João pu'pai era'mata —ta'pîiya. Surara wîtî'pî. Atarakkannîto' ta João pu'paraikkî'tî'pîiya. ²⁸ João pu'pai'pî yarî'pî suraraya sunpa pona moropai itîrî'pîiya wîri' pia. Mîkîrîya yarî'pî tîsan pia. ²⁹ Mîrîrî eta tîuya'nîkon pe João nenupa'san wîtî'pî itesa'rî'pî era'mai. Moropai yu'na'tî'pî to'ya.

Arinîkon Yekkari'tî Jesusya, 5,000 Kaisaronkon

(Mt 14.13-21; Lc 9.10-17; Jo 6.1-14)

³⁰ Jesus naipontî'san enna'po'pî iipia. Tamî'nawîron tînkupî'pîkon moropai pe-monkonyamî' yenupa'pî tîuya'nîkon ekaremekî'pî to'ya Jesus pî'. ³¹ Arinîkon pe-monkonyamî' erepanpî'tî'pî to' pia Jesus era'mapî'se. Jesus moropai inenupa'san entamo'ka eserîke pra awanî'pî. Mîrîrî ye'nen Jesusya ta'pî tînenupa'san pî': —Aase'kon see upokonpe keren pona erî'ka'se'nîkon —ta'pîiya.

³² Mîrîrî ye'nen tamî'nawîronkon piapai to' wîtî'pî kanau ya' keren pona, Jesus moropai inenupa'san. ³³ Tîise arinîkonya to' wîtî'pî era'ma'pî. Jesus nenupa'san pe to' epu'tî'pî to'ya. Itî'pai nîrî to' wanî'pî. Tîpatakon yapai to' esemi'tîpa'pî tu-utîkonpa. Inkamoro wîtî'pî a'mun poro teeka'tunse keren pona. Jesus moropai inenupa'san rawîrî to' erepamî'pî. ³⁴ Kanau yapai teeseu'ka pe, mararonkon pepîn pe-monkonyamî' era'ma'pî Jesusya. Carneiroyamî' itesa' pînon ataka'ma'san warantî to' era'ma'pîiya. Mîrîrî ye'nen to' sa'nama'pîiya. Tu'kan pî' to' yenupa pia'tî'pîiya.

³⁵ Pata ko'mamî pe, Jesus nenupa'san, ipemonkonoyamî' wîtî'pî iipia. —Keren po e'nî tanne, pata ko'mannî pî' man. ³⁶ Tamî'nawîronkon yaipontîkî cidade pona, moropai poro po tîiko'mansenon pia ta're'kon ton yennato'pe to'ya —ta'pî to'ya.

³⁷ Tîise to' maimu yuuku'pî Jesusya: —Amîrî'nîkonya neken to' ya're' ton tîrî sîrîrî. —O'non ye'ka pe? —ta'pî Jesus nenupa'sanya. —Trigo puusa' yenna annaya yu'se awanî mîrîrî mararî pra tîniru ke, tu'ke kapoi kaisarî esenyaka'manto' yepe' yentai awanî. Mîrîrî warantî to' yekkari'tî annaya yu'se awanî. Tîise tîniru ton pra man —ta'pî to'ya. ³⁸ —Î' warapo pāo moro nai aapia'nîkon? Maasa era'matantî —ta'pî Jesusya. Era'mai to' wîtî'pî. Ekaremekî'pî to'ya Jesus pî': —Pāo moro man mia'taikin neken moropai moro'yamî' asakî'ne —ta'pî to'ya.

³⁹⁻⁴⁰ Mîrîrî tîpo Jesusya pemonkonyamî' pantakapî'tî'pî tîponarî'ne, tiaronkon 50 kaisarî'ne, tiaronkon 100 kaisarî'ne. To' yaipontî'pîiya parî' pona to' ereu-tato'pe. ⁴¹ Mia'taikinan pāo moropai asakî'nankon moro'yamî' yapîsî'pîiya tenya'. Moropai ka' ekaya tenu tanunse ipîrema'pîiya. Moropai trigo puusa' pirikkapî'tî'pîiya.

Mírîrî tîrî'pîiya tîpemonkonoyamî' pia. Inkamoroya itîrî'pî tamî'nawîronkon pemonkonyamî' pia. Moro'yamî' waikapî'tî'pîiya nîrî pemonkonyamî' kaisarî. ⁴²Tamî'nawîronkon entamo'ka'pî mîrîrî pî' teese'pî'tîkon pîkîrî. ⁴³Trigo puusa' yonparî'pî moropai moro'yamî' yonparî'pî e'nîmîsa' yara'tî'pî to'ya waikîra'pî ya'. Asakî'ne pu' pona tîmo'tai waikîra'pî kaisarî itonparî'pî awanî'pî. ⁴⁴Jesus nî'tîrî'pî pî' entamo'ka'san warayo'kon wanî'pî 5.000 kaisarî.

Jesus Asarî Tuna Poro

(Mt 14.22-33; Jo 6.15-21)

⁴⁵Teese'mî'tapai Jesusya tînenupa'san yaipontî'pî kanau ya to' asara'tîto'pe, tîrawîrî to' wî'tîto'pe iratai pona, Betsaida pona. —Attîkon tanne pemonkonyamî' yarimauya to' emî'to'pe —ta'pîiya to' pî'. Jesus nenupa'san ese'ma'tî'pî. Mîrîrî tîpo Jesusya ta'pî e'nîmî'san pî': —Ayewî'kon ta atî'tî see. Morî pe enna'potî. Uurî nîrî, uutî sîrîrî —ta'pîiya. ⁴⁶Teese'karemekî tîpo, Jesus wî'tî'pî wî' more'pî pona epîremai tiwînsarî.

⁴⁷Pata ewaronpamî tanne, Jesus nenupa'san wanî'pî iku'pî yarakkita kanau ya moropai mîkîrî wanî'pî tiwînsarî a'mun po. ⁴⁸Mîrîrî yai meruntî a'situn ponaya kanau yawonkon wî'tî'pî. Tîmoronkon tepu'se to' e'kura' era'ma'pî Jesusya. Kariwana etun tanne attî'pî to' pia tuna poro tî'si po. To' yuwa'ka yonpa'pîiya. ⁴⁹Tîise aaipî era'ma'pî inenupa'sanya. Tî'si po tuna poro aaipî era'ma tîuya'nîkon pe, o'ma' mîkîrî kai'ma to' esenumenka'pî ipî'. Mîrîrî pî' to' esi'nîpî'pî. To' entaimepî'tî'pî. ⁵⁰To' esi'nîpî era'ma tîuya pe, ka'ne' pe Jesus eseurîma'pî to' yarakkîrî: —Meruntî ke e'tî, teesi'nî'se pra, maasa pra uurî Jesus —ta'pîiya to' pî'. ⁵¹Moropai Jesus asara'tî'pî to' kanaurî ya'. Mîrîrî pe rî a'situn atî'napamî'pî. Mîrîrî pî' ta'pî inenupa'sanya: —Î' ye'ka see mîkîrî pemonkon, mîrîrî ye'ka a'situn tî'napannî'nen? ⁵²Jesus meruntîri era'ma'pî to'ya trigo puusa' pirikkaiya yai. Mîwîni tîise iipia Paapa meruntîri wanî epu'tî to'ya pra awanî'pî, pakko pe tîwanîkon ye'nen. Maasa pra ipî' to' esenumenka pra awanî'pî, anî' pe awanî epu'tî to'ya pra awanî'pî.

Genesaré Ponkon Yepî'tî Jesusya

(Mt 14.34-36)

⁵³Iku'pî ratai pona teerepansa'kon pe to' eseu'ka'pî Genesaré pata pona. Mîrîrî iku'pî ka tîkanaukon yewa'tî'pî to'ya. ⁵⁴Moropai kanau yapai to' eseu'ka pe Genesaré ponkon pemonkonyamî'ya Jesus epu'tî'pî. ⁵⁵Teeka'tunse to' wî'tî'pî iipia, Jesus erepansa' yekare etasa' tîuya'nîkon ye'nen. O'non pata Mîkîrî wanî etasa' tîuya'nîkon ya, mîkîrî pia pri'yawonkon pepîn yarî'pî to'ya to' yepî'tîto'peiya kai'ma. ⁵⁶Moropai o'non pata Jesus erepansa' pia, si'mîrîkkî cidade pona, kure'nan cidade pona, cidade po pra tîko'mansenon pia, moro pu'kuru pri'yawonkon pepîn enepî'pî to'ya iipia, erepanto' pata'se' ya'. Moropai Jesus yeka'nunka'pî to'ya ipon ye'pi yapîkonpa kai'ma. Moropai yapîtîponkon esepî'tî'pî.

Jesus Eseurîma Judeuyamî' Yeseru Pî'

(Mt 15.1-9)

7 Fariseuyamî' epere'sa' wanî'pî Jesus pia Moisés nurî'tîya yenupato' pî' yenupatonkon kore'ta. Inkamoro Moisés nurî'tîya yenupato' pî' yenupatonkon ii'sa' wanî'pî Jerusalém poi. ²⁻⁴Fariseuyamî'ya tenyakon rona tu'ke ite'ka tiwin ite'ka tîise.

Mîrîrî tîpo ta're'kon enapî to'ya. Tamî'nawîronkon Judeuyamî' yeseru pe awanî. Tî-tamokonya tîpanama'pîkon yawîrî to' wanî mîrîrî. E'repanto' pata'se' yapai teemi'se tîwe'ronakon pra awanî ya, ta're'kon enapî fariseuyamî'ya pepîn. Mîrîrî warantî nîrî tesorukon yawîrî tu'ke ite'ka copo ronapîtî to'ya, îinî ronapîtî to'ya, pisa ronapîtî to'ya.

Moropai Jesus nenupa'sanya ta're'kon enapî era'ma'pî to'ya. Tîise fariseuyamî'ya tenyakon rona manni' warantî tenyakon rona to'ya pra awanî'pî. ⁵ Mîrîrî ye'nen fariseuyamî' moropai Moisés nurî'tîya yenupato' pî' yenupatonkonya ta'pî Jesus pî': —Î ton pe see utamokonya uyenupa'pîkon yairî pra apemonkonoyamî' wanî mîrîrî? Î ton pe tenyakon rona tîuya'nîkon rawîrî ta're'kon enapî to'ya? ⁶ Jesusya ta'pî: —Yairî pu'kuru Paapa maimu ekareme'nen Isaías nurî'tî eseurîma'pî apî'nîkon pena. Paapa yapurînen pe pra si'ma Paapa yapurînenan patakaya'nîkon eserîke pra naatîi seru' pe. Sîrîrî Isaías nurî'tî maimu rî'pî inmenuka'pî:

“Morî pe eseurîmakoi'kon insanan pemonkonyamî' upî’”, taa Paapaya.

“Tîise aminke to' yewan wanî mîrîrî.

⁷ Î pe pra rî uyapurî to'ya mîrîrî.

Penaro'konya tîpanama'pîkon yawîrî tonpakon yenupa to'ya,

uurîya tîpanama'pîkon pe tîku'se” taa Paapaya. *Is 29.13*

Mîrîrî Isaías maimu rî'pî —ta'pî Jesusya to' pî'. ⁸ —Paapaya upanama'pîkon unku'pîkon ton pe mîrîrî rumakasa'ya'nîkon. Tîise atamokonya apanama'pîkon yawîrî awanîkon, irumakaya'nîkon pata pe pra. ⁹ Paapaya upanama'pîkon rumakasa'ya'nîkon atamokonya apanama'pîkon yawîrî awanîkonpa kai'ma. Epu'nen pe awanîkon kai'ma eesenku'tîkon mîrîrî —ta'pî Jesusya. ¹⁰ —Moisés nurî'tîya ta'pî: “Ayunkon, moropai asankon yapurîtî. Imakui'pî pe anî eseurîma ya tîyun winîkîi, moropai tîsan winîkîi, mîikîrî mîwîtîi,” *Êx 20.12, Êx 21.17; Lv 20.9; Dt 5.16*

ta'pîiya —ta'pî Jesusya.

¹¹ —Mîrîrî ye'ka pe pra amîrî'nîkon eseurîma mîrîrî. Amîrî'nîkonya taa: “Uyunkon, moropai usankon pia untîrîkon ton unmo'ka'pîkon tîrî e'painon Paapa pia. Corbâ mîrîrî. Paapa pia neken untîrî ton sîrîrî taato' mîrîrî corbâ”. ¹² Mîrîrî warantî taa ye'ka pe, amîrî'nîkonya taa: “Uyunkon moropai usankon pîika'tî pra wanî ya, î wani' pra awanî Paapa pî’”. Mîrîrî warantî tamî'nawîronkon yenupaya'nîkon seru' pe —ta'pî Jesusya. ¹³ —Atamokonya apanama'pîkon yawîrî awanîkon ye'nen Paapa maimu pîinamaya'nîkon pra awanî. Tamî'nawîronkon panamaya'nîkon ayaserukon yawîrî neken to' ko'manto'pe kai'ma. Tu'ke ayaserukon poi'pî moro awanî mîrîrî ye'ka —ta'pî Jesusya fariseuyamî' pî'.

Jesus Eseurîma Imakui'pî Uyeserukon Pî'

(Mt 15.10-20)

¹⁴ Moropai inîrî Jesusya tamî'nawîronkon yanno'pî tîpia. —Umaimu etatî moropai epu'tîya'nîkon yuwatî —ta'pîiya. ¹⁵ —Paapa pia imakui'pî pe e'nî pepîn uya're'kon unenno'makon wenai. Tîise imakui'pî pe e'nî uyewankon ya tîiko'mansen imakui'pî wenai. ¹⁶ Anetapainon wanî ya, etakî, moropai epu'kî —ta'pîiya.

¹⁷ Poro po tîwe'sanon piapai Jesus ewomî'pî wîttî ta. Mîikîrî ekaranmapo'pî inenupa'sanya: —Î pî' eeseurîma manni'? —ta'pî to'ya ipî'. ¹⁸ —Amîrî'nîkonya nîrî epu'tî pra awanîkon mîrîrî? —ta'pî Jesusya. —Uya're'kon unenno'makonya ukupîkon pepîn imakui'pî pe. ¹⁹ Maasa pra uyewankon ya eewomî pepîn. Uro'takon ya' neken

eewomî moropai mîrîrî tîpo iwekannîpî. Tamî'nawîron entamo'kanto' wanî morî pe. Tamî'nawîron entamo'kanto' pî' entamo'kan e'painon —ta'pî Jesusya.

²⁰—Imakui'pî uyewankon ya' tîiko'mansen wanî imakui'pî pe. ²¹Uyewankon ya' tîiko'mansen imakui'pî wenai imakui'pî pî' esenumenkan, tamî'nawîronkon wîri'sanyamî', warayo'kon poro wîtin, ama'ye' pe e'nî, tiaron wîi, ²²moropai tiaron no'pî, tiaron niyo yarakkîrî e'nî, moropai tiaron yemanne yu'se e'nî, imakui'pî kupî, tiaronkon yenku'tî, nura pe e'nî, kinmuwan, imakui'pî pe tiaron pî' eseurîman, moropai mîi pe e'nî, eranne' pe pra e'nî imakui'pî pî'. ²³Tamî'nawîrî imakui'pî pe e'nî maasa pra imakui'pî ko'mamî ye'nen uyewankon ya'. Mîrîrî wenai imakui'pî kupî pî' ko'mannî —ta'pî Jesusya tînenupa'san pî'.

O'ma' Tîrîka Jesusya Judeupa' Pepîn More Yapai

(Mt 15.21-28)

²⁴Mîrîrî tîpo Jesus ese'ma'tî'pî. Tiro pata poro moropai Sidom pata poro attî'pî. Tîiko'manto' yewî' ton eporî'pîiya. Moro tîwanî epu'tî anî'ya yu'se pra awanî'pî. Mîrîrî ye'ka pe tîise epu'tî'pî tiaronkonya. ²⁵⁻²⁶Moropai wîri' wanî'pî moro. Mîikîrî wanî'pî Judeupa' pe pra, Siro-fenicia pon mîikîrî. Imaimu wanî'pî grego pe. Inre wanî'pî wîri'. O'ma' ewonsa' wanî'pî mîikîrî more ya'. Mîrîrî ye'nen Jesus erepansa' eta tîuya pe, attî'pî iipia. Moropai Jesus puu pia eesenumî'pî, yeka'nunka'pîiya. Ta'pîiya Jesus pî': —O'ma' yenpa'kakî unre yapai.

²⁷Moropai Jesusya ta'pî: —Kaane. E'mai' pe upemonkonoyamî' pîika'tîuya, Judeuyamî'. Amîrî Judeu pepîn. Arinmaraka pia more ya're' tîrî ya, yairî pra awanî. Mîrîrî warantî tamî'nawîron Judeuyamî' pîika'tîuya pra tîise, amîrî pîika'tîuya ya, Judeu pe pra awanî tanne, yairî pra awanî —ta'pî Jesusya. „Judeuyamî'ya Judeu pepîn esatî'pî arinmaraka pe tewanmakon pe to' kupî tîuya'nîkon ye'nen.»

²⁸Tîise wîri'ya ta'pî: —Innape man, piipi'. „Arinmaraka taa Judeuyamî'ya upî', seru' pepîn.» Mîrîrî ye'ka pe tîise moreyamî' ya're' ya'punu'pî e'soroka enapî arinmarakayamî'ya itaponse' yo'koi si'ma. Mîrîrî warantî arinmarakayamî' e'pîika'tî manni' warantî, upîika'tîkî sa'ne —ta'pîiya.

²⁹Jesusya ta'pî ipî': —Innape ukupîya epu'tî pî' wai, mîrîrî taa pî' nai epu'nen pe. Ayewî' ta enna'pokî. O'ma' wîtin pî' man anre piapai —ta'pîiya. ³⁰Moropai mîikîrî emikku'pî tewî' ta. Tînre eporî'pîiya tette' ta. O'ma' wîti'pî wanî'pî.

Imaimu Pîn Pana'tî'pan Yepî'tî Jesusya

³¹Moropai Jesus enna'po'pî Tiro pata pai. Tuutî pe Sidom pata pona attî'pî, moropai Decápolis pata poro. Eerepamî'pî Galiléia ku'pî ka. ³²Miarî tiaronkon pemonkonyamî'ya imaimu pîn moropai pana'tî'pan warayo' yarî'pî Jesus pia. Jesus yeka'nunka'pî to'ya: —Ayenya tîikî ipona eesepe'tîto'pe —ta'pî to'ya. ³³Arinîkon pemonkonyamî' piapai Jesusya mîikîrî mo'ka'pî tiwinsarî. Tenya yeperu tîrî'pî Jesusya mîikîrî pana ya'. Tetaku ma'pîiya tenya pona. Moropai mîrîrî ke inu yapî'pîiya. ³⁴Moropai tî'noko'pî pe era'ma tîuya ye'nen, Jesus yettapusin enuku'pî ka' era'mai'ma. —Epata —ta'pîiya tîmaimu ta. Esettapuruka'kî taato' mîrîrî umaimukon ta. ³⁵Moropai ipana esettapuruka'pî. Inu ekoneka'pî. Morî pe eeseurîma'pî.

³⁶Jesusya to' yaipontî'pî. —Anî' pî' unkupî'pî kîsekareme'tî —ta'pîiya to' pî'. Tîise yuuku to'ya pra awanî'pî. Inî' panpî' to' panamaiya tanne, inî' panpî' ekaremekî'pî to'ya. ³⁷Mararî pra tamî'nawîronkon esenumenka'pî Jesus pî': —Tamî'nawîron mîrîrî

morî panpî' ku'sai'ya. Pana'tî'pankon pana yettapurikasai'ya moropai imaimu pînon pemonkonyamî' konekasai'ya nîrî to' eseurîmato'pe —ta'pî to'ya.

Jesusa Arinîkon Yekkari'tî, 4.000 Kaisaronkon

(Mt 15.32-39)

8 Mararî tîiko'mamîkon tîpo, arinîkon eperepî'pî inî'rî Jesus pia. To' narî'pî, to' ya're' e'tî'ka'pî. Mîrîrî ye'nen Jesusya tînenupa'san yanno'pî tîpia to' yeurîmapa kai'ma. ²—Seurîwî'ne wei kaisarî insanan ko'mansa' sîrîrî uupia —ta'pîiya. —Tarîpai to' ya're' e'tî'kan pî' man. Mîrîrî ye'nen to' sa'nama pî' wai. ³Iwan pe to' tîise to' yarimauya ya tewî'kon ta, to' enkîsi'panpîtî tuutîkon pe. Aminke pai tiaronkon ii'sa' mîrîrî —ta'pîiya.

⁴—Keren po si'ma to' ya're' ton tîrî eserîke pra awanî —ta'pî inenupa'sanya Jesus pî'.

⁵—Î' warapo trigo puusa' moro nai aapia'nîkon? —ta'pî Jesusya. —Asakî'ne mia' pona tîimo'tai kaisarî man —ta'pî to'ya.

⁶Tamî'nawîronkon pî' ta'pî Jesusya: —Maasa non pona ereutatî. Asakî'ne mia' pona tîimo'tai'non trigo puusa' yapisî'pîiya. Moropai eeseurîma'pî Paapa yarakkîrî: —Morî pu'kuru amîrî, Paapa. Anna ya're' ton tîrî pî' nai —ta'pîiya Paapa pî'. Mîrîrî tîpo trigo puusa' pirikkapî'tî'pîiya. Tînenupa'san pia itîrî'pîiya tamî'nawîronkon kaisarî itîito'pe to'ya. Moropai to' kaisarî itîrî'pî to'ya. ⁷Moro'yamî' mîrikkî wanî'pî mararî to' pia. Inkamoro nîrî yapisî'pîiya. —Morî pu'kuru amîrî, Paapa. Anna yo' ton tîrî pî' nai —ta'pîiya Paapa pî'. —Maa. Seenî' tîitî tamî'nawîronkon kaisarî —ta'pîiya tînenupa'san pî'. Moropai itîrî'pî to'ya tamî'nawîronkon kaisarî. ⁸Moropai inkamoro entamo'ka'pî teesepe'tîkon pîkîrî. Inkamoroya ta're'kon yonpa rî'pî yan-nuku'pî. Asakî'ne mia' pona tîimo'tai waikîra'pî kaisarî wanî'pî. ⁹Entamo'ka'san wanî'pî 4.000 kaisarî. ¹⁰Mîrîrî tîpo tamî'nawîronkon yarima'pî Jesusya to' wîtîto'pe. Moropai to' enuku'pî kanau ya' tînenupa'san yarakkîrî. Dalmanuta itese' pata pona to' wîtî'pî.

Tînera'makon Ton Meruntî

Esatî Fariseuyamî'ya Jesus Pî'

(Mt 16.1-4)

¹¹Moropai fariseuyamî' wîtî'pî Jesus pia. To' esiyu'pîtî pia'tî'pî yarakkîrî. —Anna nera'ma ton anku'kî innape Paapa winîpai tui'sen pe ameruntîri wanî era'mato'pe annaya —ta'pî to'ya. Mîrîrî ta'pî to'ya maasa pra innape Paapa winîpai imeruntîri iipî kupî tîuya'nîkon pra awanî ye'nen. ¹²Ne'ne' pe itewan ku'sa' to'ya wanî'pî. —Sîrîrî pankon wanî tînera'makon ton yu'se. Tîise ayenku'tîuya'nîkon pepîn. Anera'makon ton tîrî Paapaya pepîn —ta'pîiya. ¹³Inkamoro Fariseuyamî' piapai attî'pî. Kanau ya' to' enuku'pî. Moropai tînenupa'san pokonpe eese'ma'tî'pî iratai pona.

Fariseuyamî', Herodes Yeseru Pî' Jesus Eseurîma

(Mt 16.5-12)

¹⁴Tîiwanmîra'nîkon ta're'kon ton yarî to'ya pra awanî'pî. Trigo puusa' tiwinan neken wanî'pî moro kanau ya'. ¹⁵Moropai Jesusya to' panama'pî: —Tîwarî panpî' e'tî. Tîwî fariseuyamî' piawon moropai Herodes piawon trigo sa'moto' nîsi —ta'pîiya.

¹⁶ Teepere'se to' eseurîma'pî mîrîrî pî: —Î' pî taiya manni'? Uya're'kon ton ene'sa' pra awanî ye'nen mîrîrî taa pî' man —ta'pî to'ya.

¹⁷ Trigo puusa' pî' pra eeseurîma manni'. Fariseuyamî' moropai Herodes yeseru pî' eeseurîma. Tîise trigo puusa' ton pra tîwanîkon pî' to' eseurîma epu'tî'pî Jesusya. —Î' ton pe aya're'kon ton pra awanîkon pî' eeseurîmakon mîrîrî? Uyeseru pî' eesenu-menkakon pepîn. Anepu'pai pra awanîkon mîrîrî. Ayewankon ya unekaremekî'pî enasa' pra awanî. ¹⁸ Tenu kenankon amîrî'nîkon. Tîise enkaru'nan warantî awanîkon. Tîpana kenankon amîrî'nîkon. Tîise pana'tî'pan warantî awanîkon. ¹⁹ Mia'taikin trigo puusa' ke manni' 5.000 pemonkonyamî' ya're'tûuya yai, to' ya're' yonpa rî'pî yanumî'pîya'nîkon. Î' warapo waikîra'pî kaisarî awanî'pî? —ta'pîiya. —Asakî'ne pu' pona tîimo'tai waikîra'pî kaisarî —ta'pî to'ya. ²⁰ —Moropai asakî'ne mia' pona tîimo'tai trigo puusa' ke 4.000 kaisaronkon pemonkonyamî' ya're'tûuya yai, to' ya're' yonparî'pî yanumî'pîya'nîkon. Î' warapo waikîra'pî kaisarî awanî'pî? —ta'pîiya. —Asakî'ne mia' pona tîimo'tai waikîra'pî kaisarî awanî'pî —ta'pî to'ya. ²¹ —Sîrîrî tîpose uyeseru epu'tîya'nîkon pra awanîkon mîrîrî? —ta'pîiya to' pî'.

Enkaru'nan Betsaida Pon Yepi'tî Jesusya

²² Moropai to' erepamî'pî Betsaida itese' pata pona. Miarî enkaru'nan warayo' yarî'pî tiaronkonya Jesus pia. Jesus yeka'nunka'pî to'ya enkaru'nan yapîto'peiya kai'ma. ²³ Enkaru'nan yarî'pîiya itenya pî' tapi'se pemonkonyamî' pata yapai. Tetaku ma'pîiya enkaru'nan yenu ya'. Moropai tenya tîrî'pîiya itenu pona. Tenya mo'ka'pîiya. —Pata era'ma pî' nan? —ta'pîiya. ²⁴ Teesenumenka tîpo ta'pîiya: —Inna. Pemonkonyamî' asarî era'ma pî' wai, tîise morî pe pra. Yei warantî to' era'ma pî' wai —ta'pîiya.

²⁵ Inî'rî tenya tîrî'pî Jesusya itenu pona. Tenya mo'ka'pîiya. Tîwoi'nîkon pî' teesenumenka pe, enkaru'nan yenu esepî'tî'pî. Tamî'nawîron era'ma'pîiya morî pe. ²⁶ Moropai mîikîrî yarima'pî Jesusya tewî' ta: —To'sarî atîkî. Pemonkonyamî' kore'ta katîi —ta'pîiya.

Pedroya Jesus Epu'tî Cristo Pe

(Mt 16.13-20; Lc 9.18-21)

²⁷ Moropai Jesus wîti'pî tiaron pata itese' Cesaréia-Filipe poro tînenupa'san pokonpe. Tuutîkon ye'ka pe tînenupa'san ekaranmapo'pîiya: —Anî' pe rî ukupî pî' tarîronkonya? —ta'pîiya. ²⁸ —Tiaronkonya ta'pî: “João Batista yekatonon'pî mîikîrî”. Tîise tiaronkonya ta'pî: “Pena itekare ekareme'pîtîtu'pon Elias yekatonon'pî mîikîrî”. Moropai tiaronkonya ta'pî: “Penarol' Paapa maimu ekareme'nen yekatonon'pî mîikîrî”. Mîrîrî warantî apî' to' eseurîma —ta'pî Jesus nenupa'sanya ipî'. ²⁹ —Amîrî'nîkon kanan. Anî' pe uyepu'tî pî' naatî? —ta'pî Jesusya to' pî'. Pedroya ta'pî: —Amîrî Paapa nîmenka'pî, Cristo —ta'pîiya. Paapa nîmenka'pî taato' mîrîrî Cristo. ³⁰ —Inna. Tîise maasa sîrîrî Paapa nîmenka'pî pe wanî kîsekareme'tî —ta'pî Jesusya.

Jesus Eseurîma Tîisa'manta Pî'

(Mt 16.21-28; Lc 9.22-27)

³¹ Moropai Jesusya to' yenu'pî: —Uurî ka' poi iipî'pî. Kure'ne e'taruma'tî kupî sîrîrî. Judeuyamî' panamanenan, moropai teepîremananon esanon, Moisés nurî'tîya yenu'pato' pî' yenu'patonkon, inkamoro ena kupî sîrîrî uyu'se pra. Uwî to'ya kupî

sîrîrî. Uusa'mantasa' ko'mamî kupî sîrîrî asakî'ne wei kaisarî moropai iteseurîno wei yai e'mî'sa'ka —ta'pîiya. ³²Mîrîrî ta'pîiya aronne, tiaronkonya epu'tî yu'se tîwanî ye'nen. Moropai Pedroya yarî'pî tiaronkon kore'ta pai. —Mîrîrî ye'ka pe teeseurîmai pra e'kî. Mîrîrî warantî aasa'manta e'pai pra man —ta'pî Pedroya Jesus pî'. ³³Tîise Jesus era'tî'pî tiaronkon tînenupa'san winîkîi moropai ta'pîiya Pedro pî': —Sinpata atîkî uupiapai. Makui maimu warantî amaimu wanî mîrîrî. Paapa esenumenka warantî esenumenka pra awanî mîrîrî. Eesenumenka non po tîiko'mansenon esenumenka warantî —ta'pîiya.

³⁴Mîrîrî tîpo tînenupa'san pokonpe tamî'nawîronkon yanno'pîiya tîpia. Ta'pîiya to' pî': —Uwanîyakon pe e'pai anî wanî ya, iteseru, itu'se tîwe'to' rumaka e'pai awanî. Uwanîyakon pe tîwanî wenai, tîwe'taruma'tîto' namaiya e'pai pra awanî. Uwanîyakon pe tîwanî wenai, tîsa'mantato' namaiya e'pai pra awanî. Moropai uwenairî aaipî e'pai awanî. ³⁵Maasa pra anî'ya tîiko'manto' pînînma ya kure'ne, tîwe'taruma'tî namaiya. Mîrîrî ye'nen Paapa pia ipatîkarî tîiko'manto' ton eporîiya pepîn. Tîise aminke aako'mamî Paapa pî'. Tîise uwanîyakon pe tîwanî wenai, tîiko'manto' pînînmaiya pra tîwanî ya, tîwe'taruma'tîto' yapîtanîpîiya ya, ipatîkarî enen tîiko'manto' ton eporîiya Paapa pia. ³⁶Tamî'nawîron sîrîrî non pon manne esa' pe anî wanî ya, tîise ipatîkarî enen tîiko'manto' ton eporîiya pra awanî ya, eporîiya kupî pepîn rî mîrîrî. Aasa'manta yai tekaton yepe' ton eporîiya pepîn, awe'pîika'tî pepîn. ³⁷Î ton pra awanî sîrîrî pata po, itekaton yepe' pe. ³⁸Imakui'san sîrîrî pankon kore'ta uurî pî' moropai umaimu pî' anî eppepî ya, uurî ka' poi iipî'pî eppepî kupî sîrîrî ipî'. Uurî ka' poi iipî'pî. Inî'rî uui'pî pe wai, Paapa pia tîiko'mansenon inserîyamî' pokonpe. Uui'pî yai Uyun kaisarî wanî kupî sîrîrî meruntî ke. Mîrîrî yai eppepî kupî sîrîrî ipî'.

9 Moropai Jesusya ta'pî to' pî': —Ayenku'tîuya'nîkon pepîn. Tamî'nawîronkon esa' pe Paapa ii'to' eseporî pe man. Mîrîrî yai tamî'nawîronkon yentai meruntî ke pu'kuru awanî epu'tî tamî'nawîronkonya. Mîrîrî era'ma tiaronkon tarîronkonya tîisa'mantakon rawîrî —ta'pîiya.

Jesus Eseurîma Moisés, Elias Yarakkîrî

(Mt 17.1-13; Lc 9.28-36)

²Tiwin mia' pona tîmo'tai wei tîpo, Jesus wî'tî'pî kawînan wî' pona. Pedro, moropai Tiago, moropai João wî'tî'pî yarakkîrî. Inkamoro pokonpe neken awanî'pî. Miarî Jesus etinyaka'masa' wanî'pî to' yenu kaisarî. ³Ipon etinyaka'masa' wanî'pî inke' pe pu'kuru. Aimutun pe awanî'pî. Uponkon ronapîti e'painon mararî pra tîise mîrîrî kaisarî aimutun pe eena pepîn. ⁴Moropai penaronkon era'ma'pî Jesus pokonpe tîwe'sanonya, Elias moropai Moisés. Jesus yarakkîrî to' eseurîma era'ma'pî to'ya. ⁵⁻⁶Mararî pra to' esi'nî'sa' wanî'pî. Î taa tîuya epu'tîiya pra Pedro wanî'pî. Mîrîrî warantî tîise eeseurîma'pî. Ta'pîiya tepotorî Jesus pî': —Morî pe tarî e'nî sîrîrî. Seurîwî'ne tappîi koneka annaya sîrîrî, amîrî ton, moropai Moisés ton, moropai Elias ton —ta'pîiya. ⁷Mîrîrî taiya tanne, katupuruya to' napontî'pî. Moropai Paapa eseurîma'pî katupuru kore'ta si'ma. Ta'pî Paapaya: —Unmu mîserî. Unmu yu'san Uurî. Mîserî maimu etatî —ta'pîiya. ⁸Mîrîrî tîpo tenukon yarî'pî ipokonpankonya tîwoi'nîkon, tîise Moisés, moropai Elias era'ma to'ya pra awanî'pî. Jesus neken era'ma'pî to'ya.

⁹Wî poi tawautîkon pe, Jesusya ta'pî to' pî': —Sîrîrî anera'ma'pîkon kîsekareme'tî. Pemonkon pe ka' poi iipî'pî uurî sa'manta tîpo e'mî'sa'ka kupî sîrîrî, mîrîrî tîpo ekaremekîkonpa. ¹⁰Mîrîrî ye'nen ekaremekî to'ya pra awanî'pî. Tîise to' eseurîma'pî teepere'se: —Uusa'manta tîpo e'mî'sa'ka taiya manni', î' pî' eeseurîma mîrîrî? —ta'pî to'ya.

¹¹Mîrîrî ye'nen Jesus ekaranmapo'pî to'ya. —A'kî. Moisés nuri'tîya yenupato' pî' yenupatonkonya taa: “E'mai' pe Elias, penaro' Paapa maimu ekareme'nen iipî pe man. Mîrîrî tîpo Cristo, Paapa nîmenka'pî iipî ite'ma'pî pî'”, taa to'ya. Î' wani' awanî ye'nen mîrîrî taa to'ya? —ta'pî to'ya Jesus pî'.

¹²—Innape Elias warainon iipî yairî panpî' Paapa yapurîto' ku'se. Î' wani' awanî ye'nen sîrîrî menuka'pî penaronkon Paapa maimu ekareme'nenanya? Uurî ka' poi iipî'pî pemonkon pe e'taruma'tî kupî sîrîrî mararî pra. Arinîkonya uya-purî pe pra man. Mîrîrî ye'nen tepotorîkon pe ukupî to'ya pepîn. Mîrîrî nîrî menuka'pî penaronkonya. ¹³Aasîrî Elias warainon iipî'pî. Penaronkon Paapa maimu ekareme'nenanya imenuka'pî yawîrî imakui'pî kupî'pî tiaronkonya iwînikîi itu'se tîwe'to'kon yawîrî —ta'pî Jesusya. João Batista pî' eeseurîma mîrîrî.

Warayo' More'pî Yepi'tî Jesusya

(Mt 17.14-21; Lc 9.37-43a)

¹⁴Moropai tiaronkon Jesus nenupa'san pia teerepamîkon pe, arinîkon epere'sa' era'ma'pî to'ya to' pia. Inenupa'san pokonpe Moisés yeseru rî'pî pî' yenupatonkon esiyu'pîti era'ma'pî to'ya. ¹⁵Mîrîrî pe rî Jesus era'ma tîuya'nîkon pe, tamî'nawîronkon esenumenka'pî ipî' mararî pra moropai to' eka'tumî'pî iipia esekareme'se. ¹⁶—Î' pî' eeseurîmakon manni'? —ta'pî Jesusya tamî'nawîronkon pî'. ¹⁷—Uyenupanen —ta'pî tiaronya ipî'. Unmu enepî pî' wai aapia. imaimu pra iku'sa' o'ma'ya ye'nen. ¹⁸O'non pata tîise eporî tîuya ya, non pona yenumîiya, o'ma'ya. Moropai inta arakkunta. Moropai tee ye'kaiya. Moropai aapîta non po si'ma. Anenupa'san pî' esatî pî' wai o'ma' tîrîkato'pe to'ya teuren, tîise î' kupî to'ya yentai awanî. ¹⁹—Sîrîrî tîpose innape ukupî to'ya pra tamî'nawîronkon wanî —ta'pî Jesusya. —Tîko'man pe uuko'mansa' sîrîrî akore'ta'nîkon tînin pî' ayenupakon pî'. Mîiwîni tîise innape ukupîya'nîkon pra awanîkon. Mîikîrî ene'tî uupia —ta'pîiya.

²⁰Mîikîrî more enepî'pî to'ya iipia. Jesus era'ma tîuya pe, o'ma'ya more yenumî'pî non pona. Awe'perenperenma'pî non pona. Inta arakkunta'pî. ²¹—Î' pensa eporî pia'tî'pîiya? —ta'pî Jesusya iyun pî'. —More pe tîise eporî'pîiya. ²²Iko'noro o'ma'ya imapîti apo' ya, moropai tuna ka' iwîpa kai'ma. Ameruntîri yentai pra awanî ya, a'noko'pî pe anna era'makî. Anna pîika'tîkî —ta'pî iyunya. ²³—Umeruntîri moro man tîise innape Paapa kupî pî' nan? Innape Paapa kupîya ya, anmu yepi'tîuya. Tamî'nawîron e'kupî e'painon innape Paapa ku'nenan ton pe —ta'pî Jesusya. ²⁴—Innape Paapa kupî pî' wai. Inî' panpî' innape iku'tou'ya ton ke urepakî —ta'pî more yunya.

²⁵Tîipia tamî'nawîronkon emurukuntî era'ma'pî Jesusya. Mîrîrî ye'nen ka'ne' pe o'ma' pî' ta'pîiya: —Amîrî imaimu pra anna ku'nen, pana'tî' anna ku'nen. Epa'kakî mîserî yapai. Atîkî. Inî'rî kaiipîi mîserî pia —ta'pî Jesusya. ²⁶O'ma' entaimepîti'pî. Warayo' yenumîti'pîiya non pona. Mîrîrî tîpo eepa'ka'pî. Isa'manta'pî warantî warayo' esenunsa' wanî'pî. —A'kî. Aasa'mantasa' man —ta'pî tiaronkonya. ²⁷Tîise Jesusya i'mî'sa'ka'pî itenya pî' tapi'se. Awe'mî'sa'ka'pî. ²⁸Wîtî ta Jesus ewomî'pî. —Î'

wani' awanî ye'nen o'ma' tîrîka annaya yentai awanî mîrîrî? —ta'pî inenupa'sanya ipî'.²⁹ —Kure'ne Paapa yarakkîrî eeseurîmakon e'pai awanî mîrîrî mîikîrî ye'ka o'ma' tîrîkakonpa —ta'pî Jesusya to' pî'.

Inîrî Jesus Eseurîma Tîisa'manta Kupî Pî'

(Mt 17.22-23; Lc 9.43b-45)

³⁰ Moropai mîrîrî pata pai to' wîtî'pî Galiléia pata poro. Mîrîrî poro tuutî epu'tî anî'ya yu'se pra Jesus wani'pî,³¹ maasa ma're tînenupa'san yenupa tîuya ye'nen. To' yenupa'pîiya mîrîrî warantî: —Uurî ka' poi iipî'pî pemonkon pe. Tiaronya uyekaremekî kupî sîrîrî uyeyatonon pî'. Inkamoroya uyapîsî kupî sîrîrî. Uwî to'ya kupî sîrîrî. Uwî to'ya tîpo, iteseurîno wei yai e'mî'sa'ka kupî sîrîrî —ta'pîiya.³² Î taiya epu'tî to'ya pra awanî'pî, tîise anekaranmapopai pra nîrî to' wani'pî ipî'. Maasa pra eranne' pe to' wani'pî.

Tonpakon Yentai Tîwanîkon Kai'ma

Jesus Nenupa'san Eseurîma

(Mt 18.1-5; Lc 9.46-48)

³³ To' erepami'pî Cafarnaum pata pona. Tîiko'manto' wîttî ta teewomî tîpo, Jesusya ta'pî tînenupa'san pî': —Î' pî' eesiyu'pîtikon manni' e'ma taawîrî yi'nî pe? ³⁴ Yuuku to'ya pra awanî'pî. Uurî insanan yentaino panpî' kai'ma to' esenumenkasa' wani'pî tamî'nawîrî. Mîrîrî pî' to' esiyu'pî'sa' wani'pî tuutîkon pe. Mîrîrî ye'nen yuuku to'ya pra awanî'pî.

³⁵ Jesus ereuta'pî. Asakî'ne pu' pona tîimo'tai'nîkon yanno'pîiya tîpia. —Tamî'nawîronkon yentai e'pai awanîkon ya, to' ma're e'tî. Tamî'nawîronkon poitîrî pe e'tî —ta'pîiya.³⁶ Moropai more yapîsî'pîiya itenya pî'. Yari'pîiya to' kore'ta. Yanumî'pîiya tena'.³⁷ —Uyapurî tîuya ye'nen, anî'ya ipîkku pepîn yapî'sa' ya, mîserî ye'ka more warantî, uurî nîrî yapîsîiya mîrîrî. Moropai uurî yapîsîiya ya, uyari-matîpon Paapa yapîsîiya mîrîrî.

³⁸ —Uyenupanen —ta'pî Joãoya ipî'. —Ayese' esatî tîuya ye'ka pe, o'ma'kon yempa'kanen warayo' era'ma'pî annaya. Tîise ipî' ta'pî annaya inî' ikupîiya namai, uurî'nîkon pokonpe pra awanî ye'nen.³⁹ —Mîikîrî pî' mîrîrî kî'kupîi kîkatî —ta'pî Jesusya. —Uyese' esatî ye'ka pe, ikupî eserîkan pepîn konekanen wani' ya, ka'ne' pe eeseurîma eserîke pra awanî upî' imakui'pî pe.⁴⁰ Uyeyatonkon pe pra to' wani' ya, uyonpakon pe to' wani' —ta'pîiya.⁴¹ —Ayenku'tîuya'nîkon pepîn. Anî'ya awo'pakon ya tuna ke uurî yapurînen pe awanîkon wenai, Paapaya mîikîrî awo'patîponkon ye'ma —ta'pîiya.

Nari' Pe Imakui'pî Wani'

(Mt 18.6-9; Lc 17.1-2)

⁴² Moropai ta'pî Jesusya to' pî': —Innape uku'nen more yenupa anî'ya ya, imakui'pî ku'to'peiya kai'ma, mararî pra Paapaya mîikîrî taruma'tî. A'kî, anî' sa'manta ya tî' tewa'tîi i'mî pî' tuna ka tenunse, imakui'pî pe pu'kuru awanî. Tîise itentai imakui'pî pe awanî insamoro moreyamî' yonpaya imakui'pî kupî emapu'tîiya ya.⁴³ Imakui'pî konekaya emapu'tî ayenya ya, imerenkî'kî. Itenya imerenkî'sa' pe ipatîkarî aako'mamî ya, morî pe panpî' awanî mîrîrî, asakî'ne ayenya tîise apo' ya'

attí yentai, esi'nîkoi pepîn apo' ya' attí yentai. ⁴⁴ Miarî ipatîkarî tamî'nawîronkon e'taruma'ti mîrîrî pata ya', moropai î' pensa apo' esi'nîpî pepîn. ⁴⁵ Moropai imakui'pî konekaya emapu'ti a'puya ya, imerenkî'kî imakui'pî kupîya namai. Maasa pra morî pe panpî' awanî mîrîrî ipatîkarî Paapa pia aako'mamî ya i'pu imerenkî'sa' pe, asakî'ne a'pu tîise apo' ya' attí yentai. ⁴⁶ Miarî ipatîkarî tamî'nawîronkon e'taruma'ti mîrîrî pata ya', moropai î' pensa apo' esi'nîpî pepîn. ⁴⁷ Moropai imakui'pî konekaya emapu'ti ayenuya ya, imo'kakî imakui'pî kupîya namai. Maasa pra morî pe panpî' awanî mîrîrî ipatîkarî Paapa pia enen aako'mamî ya tiwin ayenu tîise, sa'nîrî ayenu tîise apo' ya' attí yentai. ⁴⁸ Mîrîrî pî' Paapa maimuya taasa' pena:

“Miarî ipatîkarî tamî'nawîronkon e'taruma'ti mîrîrî pata ya'

moropai î' pensa apo' esi'nîpî pepîn.” *Is 66.24*

taasai'ya man. ⁴⁹ Tamî'nawîronkon uyapisîtîponkon e'taruma'ti sîrîrî non po. Mîrîrî wenai, tîwe'taruma'tikon ye'nen, inî' panpî' Paapa yapurî to'ya. Paapa wakîri pe panpî' to' ena.

⁵⁰ Morî pe pu'kuru pan wanî. Tîise inî'mîra eenasa' ya, inî'rî inî'ne pe ikupî pepîn e'painon. Morî pan warantî, inî'ne pan wanî warantî e'ti. Inî'ne panya uyo'kon ko'mannîpî warantî ayewankon ko'mannî'ti morî pe, imakui'pî kupîya'nîkon namai. Mîrîrî warantî awanîkon ya ayonpakon pokonpe tîwanmîra aako'mamîkon —ta'pî Jesusya.

Warayo'ya Tîno'pî Rumaka Pî' Jesus Eseurîma

(*Mt 19.1-12; Lc 16.18*)

10 Moropai Jesus wîtî'pî mîrîrî pata poi. Judéia pata poro attî'pî moropai iren Jordão ratai poro. O'non pata arinîkon eperesa' ya tîpia, inkamoro yenupa'pî Jesusya. Inî'rî arinîkon eperepî'pî iipia moropai inî'rî tésuru warantî rî to' yenupa'pîya. ² Fariseuyamî' wîtî'pî nîrî Jesus pia. Jesus anaka'mapai to' wanî'pî. Ta'pî to'ya ipî': —Tîno'pî rumakasa' warayo'ya ya, yairî awanî mîrîrî? ³ —Î' ye'ka pe Moisés nurî'tîya ankupîkon ton ekaremekî'pî? —ta'pî Jesusya. ⁴ —Moisésya ta'pî:

“Warayo'ya taasa' ya tîno'pî pî' kaareta pona tîmenukai, uno'pî pe pra awanî sîrîrî tarîpai, taiya ya, tîno'pî pî' irumakaiya e'painon,” *Dt 24.1-3*

ta'pîya —ta'pî to'ya Jesus pî' ⁵ Tîise Jesusya ta'pî: —Yairon pepîn mîrîrî. Tîise mîrîrî warantî ankupîkon ton menuka'pî Moisésya maasa pra morî kupîya'nîkon eserîke pra awanîkon epu'ti tîuya ye'nen. ⁶ Tîise tamî'nawîron koneka tîuya yai Paapaya warayo' koneka'pî moropai wîrî'. ⁷ Mîrîrî ye'nen warayo' no'pîta yai eemo'ka tun moropai tisan pia pai moropai tîno'pî yarakkîrî eena. ⁸ Mîrîrî ye'nen asakî'ne to' tîise tiwinan warantî to' ena mîrîrî. Mîrîrî ye'nen asakî'nankon warantî pra to' wanî. Tîise tiwinan warantî to' enasa' mîrîrî. ⁹ Uyepotorîkonya sa'nîrî to' wanî emapu'tisa' ye'nen. Anî'ya to' eturumaka emapu'ti yu'se awanî pepîn.

¹⁰ Mîrîrî tîpo wîtî ta tîise, Jesus nenupa'sanya ekanamapo'pî mîrîrî taiya manni' pî'. ¹¹ Jesusya ta'pî: —Anî'ya tîno'pî rumakasa' ya, moropai tiaron wîrî' yarakkîrî awanî ya, imakui'pî kupîya mîrîrî tîno'pî winîkîi. ¹² Moropai wîrî'ya tînyo rumakasa' ya, moropai tiaron warayo' yarakkîrî awanî ya, imakui'pî kupîya mîrîrî tînyo winîkîi —ta'pîya.

Moreyamî' Wîti Jesus Pia

(Mt 19.13-15; Lc 18.15-17)

¹³ Moropai tiaronkonya moreyamî' yarî'pî Jesus pia tenya tîito'peiya to' pona, to' pîremato'peiya. Tîise inenupa'sanya ta'pî to' pî': —Insamoro ye'kakon moreyamî' kîsene'tî Jesus pia. ¹⁴ Tîise epu'tî tûya pe Jesus ekore'ma'pî. —Tîwî moreyamî' ii'to'pe uupia —ta'pîiya tînenupa'san pî'. —To' tîma'nîpai pra e'tî. Maasa pra Paapa pemonkonoyamî' wanî insanan moreyamî' warantî. Insanan warainokon innape tîku'nenan esa' pe Paapa wanî —ta'pîiya. ¹⁵ Ayenku'tûya'nîkon pepîn. Anî' eturu-maka pra awanî ya Paapa yenya' tesa' pe awe'to'pe, tesa'kon yenya' moreyamî' eturumaka manni' warantî, Paapa pia tîiko'manto'kon eporî to'ya pepîn. ¹⁶ Mîrîrî tîpo moreyamî' yapîsî'pî Jesusya tena'. Moropai ta'pîiya Paapa pî': —Paapa, insanan moreyamî' ko'mannî'kî morî pe —ta'pîiya.

Ipîkku Warayo' Wîti Jesus Pia

(Mt 19.16-30; Lc 18.18-30)

¹⁷ Mîrîrî tîpo Jesus ese'ma'tî tanne, teeka'tunse warayo' erepamî'pî iipia. Ikaisarî awe'sekunka'pî inama ye'ka pe. Moropai Jesus ekaranmapo'pîiya: —Uyenupanen, morî amîrî —ta'pîiya. —Î' kupîuya e'painon ipatîkarî enen uuko'manto'pe Paapa pia? —ta'pîiya. ¹⁸ —Î' wani' awanî ye'nen morî amîrî taaya manni' upî'? —ta'pî Jesusya. —Tiwinan morî moro man, Paapa neken. Tiaron ton pra awanî. ¹⁹ Uyeserukon pe Paapa nekaremekî'pî epu'nen amîrî.

Pemonkon kî'wîi,

moropai tiaron no'pî yarakkîrî tîwe'se pra e'kî,

ama'ye' pe pra e'kî,

seru'ye' pe teeseurîmai pra e'kî ayonpa pî',

ayonpa tenku'tîi pra e'kî,

ayun, moropai asan sa'namakî *Êx 20.12-16; Dt 5.16-20*

Paapa nekaremekî'pî sîrîrî, tamî'nawîrî unku'pîkon pe —ta'pî Jesusya. ²⁰ —Inna, uyenupanen —ta'pî warayo'ya. —Mîrîrî yawîron uurî pena pata pai sîrîrî tîpose.

²¹ Jesus esenumenka'pî ipî'. Itu'se awanî'pî kure'ne. —Maasa, inî' tiwinano'pî anku'pî ton moro man —ta'pîiya. —Ayemanne ke e'repata tamî'nawîrî. Moropai itepe'pî mîtîrîi î' ton pînon sa'ne tîwe'taruma'tîsanon pia. Mîrîrî kupîya ya, ka' po eerepansa' yai, morî pu'kuru tîrî Paapaya aapia. Uyeseru pî' esenupai maaipîi —ta'pî Jesusya ipî'.

²² Mîrîrî taa Jesusya pî' mîkîrî a'manta'pî. Maasa pra mararon pepîn ite-manne mîto'pe. Temanne yapurî'pîiya kure'ne pu'kuru. Mîrîrî ye'nen kure'ne teese-wankono'mai attî'pî.

²³ Tîwoi'nîkon pemonkonyamî' era'ma'pî Jesusya. Moropai ta'pîiya tînenupa'san pî': —Sa'me pu'kuru see awanî Paapa pia ipîkku pe tîwe'sen eturumaka tesa' pe awe'to'pe. ²⁴ Mararî pra inenupa'san esenumenka'pî imaimu pî'. Tîise inî'rî Jesusya ta'pî to' pî': —Sa'me pu'kuru tîniru esanon ewonto'pe Paapa pia ipemonkono pe, „kure'ne tînirurîkon pînînma to'ya ye'nen.” ²⁵ A'kî, sa'me awanî camelo ewonto'pe akkusa yeutta yai, itentai tîwanî ye'nen. Mîrîrî warantî ipîkku pe tîwe'senon wanî. Sa'me pu'kuru awanî, inkamoro eturumaka pepîn Paapa pia tesa'kon pe awe'to'pe —ta'pî Jesusya to' pî'.

²⁶ Mararî pra to' esenumenka'pî mîrîrî taiya pî'. —Mîrîrî warantî awanî ya, anî e'pîika'tî e'painon moriya? —ta'pî to'ya. ²⁷ Inî'rî Jesus esenumenka'pî to' pî': —Tîiwarîrî anî' e'pîika'tî pepîn. Tîise Paapaya tamî'nawîronkon pîika'tî e'painon. Tamî'nawîron kupî Paapaya e'painon —ta'pîiya. ²⁸ —A'kî —ta'pî Pedroya Jesus pî'. —Tamî'nawîron rumakasa' annaya moropai awenairî anna ii'sa' sîrîrî.

²⁹⁻³⁰ Jesusya ta'pî: —Ayenku'tûuya'nîkon pepîn. Uyapurîto' tûuya wenai itekare ekareme'se anî' wîtî ya tonpayamî' piapai, mîikîrîya, inî' panpî' tonpa ton eporî. Tonpayamî' tîwîrisitonon, tîsan, tîyun moropai tînmukuyamî' piapai attî ya, arinîke tonpa ton eporîiya, takon ton, tîwîrisi ton, tîsan ton, tînre ton. Moropai tewî', tîpata, rumakaiya ya, inî' panpî' tu'ke tewî' ton moropai tîpata ton eporîiya tu'ke. Moropai tiaronkonya itaruma'tî umaimu yawîrî awanî wenai, sîrîrî non po mîrîrî warantî eporîiya. Moropai ka' po ipatîkarî mîikîrî ko'mamî Paapa pia. ³¹ Tiaronkon wanî arinîkon esa' pe sîrîrî non po. Tîise Paapa pia teerepansa'kon yai, anî' esa' pe to' wanî pepîn. Tiaronkon wanî anî' esa' pe pra sîrîrî non po. Tîise Paapa pia teerepansa'kon yai, arinîkon esa' pe to' ena —ta'pî Jesusya.

Inî'rî Jesus Eseurîma Tîisa'manta Kupî Pî'

(Mt 20.17-19; Lc 18.31-34)

³²⁻³⁴ Jesus nenupa'san wanî'pî Jerusalém pona tuutîsanon pe, moropai Jesus wanî'pî to' rawîrî. Asakî'ne pu' pona tîimo'tai'nîkon mo'ka'pîiya inî'rî moropai to' yenupa'pîiya tîpî', o'non ye'ka pe tîwanî kupî pî'. —A'kî —ta'pîiya. —Jerusalém pona wîtîn sîrîrî. Uurî ka' poi iipî'pî pemonkon pe. Tiaronya utîrî kupî sîrîrî teepîre-masanon esanon moropai Moisés nurî'tîya yenupato' pî' yenupatonkon pia. “Iwî e'pai man,” taa to'ya kupî sîrîrî. Mîrîrî tîpo teepîre-masanon esanon, Moisés nurî'tîya yenu-pato' pî' yenupatonkonya utîrî kupî sîrîrî Judeuyamî' pepîn pia. Inkamoro wo'ma'ta kupî sîrîrî upî'. Tetakukon yenumî to'ya upona. U'po'pîti to'ya moropai uwî to'ya. Uwîsa' to'ya tîpo, iteseurîno wei yai e'mî'sa'ka kupî sîrîrî —ta'pî Jesusya. Kure'ne inenupa'san esenumenkasa' wanî'pî ipî'. Tiaronkon to' wenairî itî'san wanî'pî eranne' pe Jerusalém pona Jesus wîtî ye'nen.

Jesus Warantî Arinîkon Esa' Pe E'pai

Tiago, João Wanî

(Mt 20.20-28)

³⁵ Mîrîrî tîpo Tiago, moropai João wîtî'pî iipia. Zebedeu munkîyamî' inkamoro. —Anna yenupanen —ta'pî to'ya. —Apî' anna nesatî tîrîya yu'se anna man, anna pia —ta'pî to'ya. ³⁶ —Î' kupîuya yu'se awanîkon? —ta'pî Jesusya to' pî'. ³⁷ —Tamî'nawîronkon esa' pe eena yai, eretupai anna wanî, tiwin meruntî winî, tiwin kamai' ya' to' esa' pe anna e'to'pe awarantî —ta'pî to'ya. ³⁸ Jesusya ta'pî: —Anesatîkon kupîuya pepîn e'painon. Epu'tîya'nîkon pra naatîi. Tiaronkonya utaruma'tî kupî sîrîrî. Mîrîrî yapîtanîpîuya kupî sîrîrî. Amîrî'nîkon kanan? Uyese' pî' awanîkon wenai tiaronkonya ataruma'tîkon ya, yapîtanîpîya'nîkon e'painon? ³⁹ —Inna. Yapîtanîpî annaya e'painon —ta'pî to'ya. —Innape e'taruma'tî warantî awe'taruma'tîkon nîrî —ta'pî Jesusya. —Uwî tiaronkonya warantî tiaronkonya awîkon nîrî. ⁴⁰ Tîise umeruntîri winî moropai kamai' winî eretatî tauya pepîn apî'nîkon. Uyunya neken taa e'painon tîmmo'ka'san pî' —ta'pî Jesusya.

⁴¹To' yonpayamî' mia' tamî'nawîronkonya to' nesatî'pî eta'pî moropai to' ekore'ma'pî Tiago moropai João pî'. ⁴²Jesusa to' yanno'pî tîpia. —Sîrîrî non po tamî'nawîronkon esanonya tîpemonkonoyamî' yaipontî to' taimerunpai epu'tî pî' naatîi. To' yepotorîtononya to' panama to' teta'kai —ta'pîia. ⁴³—Tîise mîrîrî warantî pra e'tî. Ayonpakon yentai e'pai awanîkon ya, to' ma're e'tî. ⁴⁴To' esa' pe e'pai awanîkon ya, to' poitîrî pe e'tî —ta'pî Jesusa to' pî'. ⁴⁵—Uurî ka' poi iipî'pî aruinankon ton pe —Jesusa ta'pî. —Tîpoitîrî ke e'to'pe kai'ma uui'sa' pra wai. Tîise tamî'nawîronkon piika'tîto'peuya kai'ma uui'pî'pî. Arinîkon nîkupî'pî imakui'pî yepe' pe uusa'mantato'pe kai'ma uui'pî'pî —ta'pî Jesusa.

Enkaru'nan Yepî'tî Jesusa, Itese' Bartimeu

(Mt 20.29-34; Lc 18.35-43)

⁴⁶Mîrîrî tîpo to' wîtî'pî Jericó pata poro. Jericó pata pai to' ese'ma'tî'pî, Jesus, inenupa'san, moropai tiaronkon arinîkon. Moropai enkaru'nan ereutas'a' wanî'pî e'ma ena pona, itese' Bartimeu. Timeu munmu mîikîrî. Tuutîsanon yeka'nunka pî' aako'mamî'pî tîniru tîto'pe to'ya. ⁴⁷—Jesus Nazarépon erepansa' man —ta'pî tiaronkonya. Mîrîrî eta tûuya pe, Bartimeu entaimepî'tî pia'tî'pî. Ta'pîia: —Jesus, Davi nurî'tî paari'pî amîrî, piika'tîton amîrî. A'noko'pî pe sa'ne uyera'makî —ta'pîia. ⁴⁸Arinîkon ekore'ma'pî ipî'. —Moo e'kî —ta'pî to'ya ipî'. Tîise inî' panpî' awentaimepî'tî'pî, yuukuiya pra. —Davi nurî'tî paari'pî, a'noko'pî pe uku'kî sa'ne —ta'pîia.

⁴⁹Jesus emî'pamî'pî imaimu eta tûuya ye'nen. —Mîikîrî yannotî —ta'pîia. —Ayanno pî' Jesus man —ta'pî to'ya enkaru'nan pî'. —Atausinpakî. E'mî'sa'kakî —ta'pî to'ya. ⁵⁰Sonpan ke awe'wontîsa' wanî'pî. Mîrîrî tîmo'kai awe'mî'sa'ka'pî. Moropai Jesus pia attî'pî. Tiwinarî mîikîrî yenu esepî'tî'pî. —Ayewî' ta enna'popai awanî ya, tîwanmîra atîkî —ta'pî Jesusa. Tîise Jesus wenairî attî'pî. ⁵¹—Î kupîuya yu'se awanî apî'? —ta'pî Jesusa ipî'. —Uyenupanen, uyenu konekakî sa'ne —ta'pî enkaru'nanya ipî'. ⁵²—Innape uku'sa'ya ye'nen, ayepî'tûuya sîrîrî —ta'pî Jesusa ipî'. Tiwinarî mîikîrî yenu esepî'tî'pî. —Ayewî' ta enna'popai awanî ya, tîwanmîra atîkî —ta'pî Jesusa. Tîise Jesus wenairî attî'pî.

Jerusalém Pona Jesus Wîtî

(Mt 21.1-11; Lc 19.28-40; Jo 12.12-19)

11 Oliveira ye'ka kîrî pona to' erepamî'pî. Aminke pra to' wanî'pî Jerusalém pî'. Moro awanî'pî pata mîrikkî pemonkonyamî' ko'manto' Betfagé moropai Betânia mîrikkî aminke pra nîrî. Oliveira kîrî pona teerepamîkon pe, Jesusa asakî'nankon tînenupa'san yarima'pî taponse' ton jumenta era'mai. ²To' yarima tûuya pe ta'pîia to' pî': —Aminke pra pata mîrikkî man. Mîrîrî pona atî'tî. Eerepansa'kon pe jumenta more yewa'tîsa' eporîya'nîkon anî' enuku'pî pepîn ipona. Mîikîrî meukatîi moropai mene'tîi. ³“Î ton pe mîikîrî yarîya'nîkon mîrîrî?” taa anî'ya ya, “Uyesa'kon man itu'se,” makatîi, “Maasa tîiko'manse inna'poiya” makatîi —ta'pî Jesusa.

⁴Imaimu pe to' wîtî'pî. Jumenta more yewa'tîsa' eporî'pî to'ya e'ma ta aminke pra mana'ta pî'. Mîikîrî yeuka'pî to'ya. ⁵Mororonkonya ta'pî: —Î ton pe jumenta more yarîya'nîkon mîrîrî kai'ma? ⁶Jesus maimu ekaremekî'pî to'ya, moropai yaato'pe to'ya to' rumaka'pî to'ya. ⁷Jumenta more yarî'pî to'ya Jesus pia. Teerepansa'kon pe, tîponkon tîrî'pî to'ya ipona Jesus enu'to'pe, moropai eenuku'pî ipona. ⁸Arinîkonya tîponkon tîrî'pî e'ma tapî'. Tiaronkonya tîna'tî'pîkon yu' yare tîrî'pî nîrî. Mîrîrî

kupî'pî to'ya itekîn wîtîto'pe iporo, Jesus yapurî tûuya'nîkon ye'nen. ⁹ Tiaronkon wîtî'pî irawîrî moropai tiaronkon ite'ma'pî pî'.

—Morî pe pu'kuru Paapa man —ta'pî to'ya mararî pra tîwentaimepî'se.

—Morî pe pu'kuru man taapai'nîkon Paapa narima'pî pî', Jesus pî'.

Mîikîrî yapurîpai'nîkon —ta'pî to'ya.

¹⁰ —Penaronkon esa' pe Davi nurî'tî wanî'pî warantî upatakon esa' pe mîikîrî ena kupî sîrîrî uyesa'kon pe.

Mîikîrî yapurîpai'nîkon.

“Morî pe pu'kuru man,” taapai'nîkon.

Morî pe pu'kuru Paapa man taa ka' po tîiko'mansenonya e'pai awanî *Sl 118.25,26* —ta'pî to'ya.

¹¹ Mîrîrî tîpo Jesus erepamî'pî Jerusalém pona. Epîremanto' yewî ta eewomî'pî. Tîise pata ko'mansa' wanî'pî. Mîrîrî ye'nen, tamî'nawîron era'ma tûuya tîpo eepa'ka'pî. Moropai Betânia pona attî'pî, asakî'ne pu' pona tîimo'tai'nîkon tînenupa'san pokonpe. Moro to' we'na'pî.

Figô Ye' Pa'nîpî Jesusya

(*Mt 21.18-19*)

¹² Pata erenmapî pe, Betânia poi to' ese'ma'tî'pî. Jerusalém pona to' wîtî'pî. Tutîkon pe, emi'ne Jesus ena'pî. ¹³ Aminke si'ma figo ye' aretasa' era'ma'pîiya. Mîrîrî yekare pî' attî'pî iteperu pikkai. Tîise iteperu pra awanî'pî. Yare neken eporî'pîiya maasa pra eepeta yai pra awanî'pî mîito'pe. ¹⁴ Mîrîrî yei pî' ta'pî Jesusya: —Ipatîkarî teepetai pra ako'mankî tarîpai. Mîrîrî taiya eta'pî inenupa'sanya.

Epîremanto' Yewî' Tapai

Tîwe'repasanon Tîrîka Jesusya

(*Mt 21.12-17; Lc 19.45-48; Jo 2.13-22*)

¹⁵ Mîrîrî tîpo to' erepamî'pî Jerusalém pona. Epîremanto' yewî ta eewomî'pî. Epîremanto' yewî ta si'ma tîwe'repasanon moropai yennanenan tîrîka'pîiya. Moropai tîniru miakanmanan yaponse' ra'tî'pîiya. Mayayamî' ke tîwe'repasanon yaponse' ra'tî'pîiya. Inkamoro tîrîka'pîiya imakui'pî kupî to'ya ye'nen epîremanto' yewî ta, to' e'repa ye'nen. ¹⁶ Epîremanto' yewî tapî' temannekon mankanan pî' ta'pîiya: —Sîrîrî poro katîfî. E'ma pepîn sîrîrî. Epîremanto' yewî sîrîrî —ta'pîiya. ¹⁷ Mîrîrî tîpo tamî'nawîronkon yenupa'pîiya: —Penaro' Paapa maimu ekareme'nenya Paapa maimu menuka'pî.

“Tamî'nawîronkon pemonkonyamî' ton pe

epîremanto' yewî' pe uyewî' wanî mîrîrî,” *Is 56.7; Jr 7.11*

ta'pî Paapaya. Mîrîrî warantî imenuka'pî Paapa maimu ekareme'nenya —ta'pî Jesusya. —Tîise ama'ye'kon yewî' pe iku'sa'ya'nîkon mîrîrî. Tarî epîremai iipî'san yenuktîya'nîkon awe'repato'kon ke. ¹⁸ Mîrîrî eta'pî teepîremanon esanonya moropai Moisés nurî'tîya yenupato' pî' yenupatonkonya. Tamî'nawîronkon esenumenka kure'ne Jesusya tenupakon pî' epu'tî'pî to'ya. Mîrîrî ye'nen inama'pî to'ya. —Maasa o'non ye'ka pe mîikîrî wî'nîkon e'painon? —ta'pî to'ya.

¹⁹ Pata ewaronpamî pe, Jesus moropai inenupa'san enna'po'pî cidade poi Betânia pona. Betânia po to' we'na'pî.

Jesus Eseurîma Epîremanto' Pî'

(Mt 21.20-22)

²⁰ Pata erenma'sa' pe, Jerusalém pona to' wîtî'pî inî'rî. Tuutîkon pe, figo ye' era'ma'pî to'ya. Awa'pî'tasa' wanî'pî irupukon pîkîrî. ²¹ Jesus nîkupî'pî pî' Pedro enpenata'pî. —Uyenupanen, maasa figo ye' era'makî. Anpa'nîpî'pî sa'mantasa' sîrîrî era'makî —ta'pîiya Jesus pî'. ²² Jesusya ta'pî ipî': —Innape Paapa ku'tî. ²³ Ayenku'tiuya'nîkon pepîn. “Seenî' wî' yarimakî parau ka,” taaya'nîkon ya Paapa pî', ikupîiya. Tîise Paapa tîmu'tunpai pra esatîya'nîkon e'pai awanî. Innape ikupîya'nîkon e'pai awanî. ²⁴ Mîrîrî ye'nen mîrîrî warantî apanamauya'nîkon sîrîrî. Paapa yarakkîrî eeseurîmakon pe “Innape unesatî kupîiya pe nai,” makatîi. Imu'tunpai pra awanî ya, ikupîiya. ²⁵ Paapa yarakkîrî eeseurîmakon yai, awinîkîi'nîkon imakui'pî ayonpakon nîkupî'pî wenai teekore'mai aako'mamîkon ya, mîrîrî ku'tî aawanmîra'nîkon. Awinîkîi'nîkon ayonpakon nîkupî'pî imakui'pî kupîya'nîkon ya aawanmîra'nîkon, ayunkon ka' po tîko'mansenya tîwinîkîi ankupî'pikon imakui'pî kupî nîrî tîiwanmîra. ²⁶ Aawanmîra'nîkon ayonpakon nîkupî'pî awinîkîi'nîkon kupîya'nîkon pra awanî ya, ankupî'pikon tîwinîkîi kupî Paapa pepîn nîrî tîiwanmîra —ta'pî Jesusya.

Anî' Maimu Pe Jesus Esenyaka'ma

Anepu'pai Judeuyamî' Esanon Wanî

(Mt 21.23-27; Lc 20.1-8)

²⁷ Jesus moropai inenupa'san erepamî'pî inî'rî Jerusalém pona. Epîremanto' yewî' ta Jesus asarî tanne teepîremasanon esanon moropai Moisés nurî'tîya yenupato' pî' yenupatonkon wîtî'pî a'yeke'tonon Judeuyamî' panamanenan yarakkîrî iipia eseurî-mai. ²⁸ —Anî' maimu pe insanan tîrîka'pîya sîrîrî epîremanto' yewî' tapai? Anî'ya ayaipontî'pî mîrîrî warantî ikupîpa? —ta'pî to'ya ipî'.

²⁹ —Ayekaranmapouya'nîkon e'mai' pe —ta'pî Jesusya to' pî'. —Apî'nîkon unekaranmapo ekaremekîya'nîkon ya, anî' maimu pe insanan tîrîka'pîuya ekaremekîuya nîrî apî'nîkon —ta'pîiya. ³⁰ —Anî' maimu pe João Batistaya tamî'nawîronkon yenpatakona'pî'pî mîrîrî? Paapa maimu pe ka'rî? Pemonkon maimu pe ka'rî? O'non ye'ka pe epu'tî pî' naatî? —ta'pîiya. ³¹ Mîrîrî taa Jesusya pî' to' eseurîma'pî teepere'se î' ye'ka pe yuuku tîuya'nîkon epu'tîkonpa kai'ma. João Batista nurî'tî eseurîmapî'pî Paapa maimu pe kai'ma tamî'nawîronkon esenumenka'pî ipî'. Mîrîrî epu'tî'pî teepîremasanon esanon, Moisés nurî'tîya yenupato' pî' yenupatonkon moropai Judeuyamî' panamanenan a'yeke'tononya. Mîrîrî ye'nen inkamoro João Batista nurî'tî yapurînenan nama'pî to'ya. —Paapa maimu pe Joãoya to' yenpatakona'pî taasa' ya, “Î' wani' awanî ye'nen João kupîya'nîkon pra awanî'pikon innape moriya?” taa Jesusya eserîke awanî —ta'pî to'ya. ³² —Tîise tiaron pemonkon maimu pe to' yenpatakona'pîiya taasa' ya, tamî'nawîronkon ekore'ma upî'nîkon. Imakui'pî kupî to'ya eserîke awanî upî'nîkon —ta'pî to'ya.

³³ Mîrîrî ye'nen ta'pî to'ya Jesus pî': —Epu'tî annaya pra man. Mîrîrî pî' ta'pî Jesusya: —Moriya anî' maimu pe unku'pî kupîuya ekaremekîuya pepîn nîrî —ta'pîiya.

Jesus Eseurîma Uva Ye'kana' Pî'

(Mt 21.33-46; Lc 20.9-19)

12 Moropai to' yeurîma pia'tî'pîiya panton pe: —Warayo'ya tînmîri ton ya'tî'pî. Tekkari ton pîmî'pîiya mararon pepîn uva ye'ka. Iwatî'pîiya inonkon tî'kon ke. Kure'nan tî' yai a'ta ton yaka'pîiya uva yekku asu'kato' ton. Tînmîri era'manenan yaponse' ton kawînan koneka'pîiya, ipo si'ma o'ma'kon ewomî era'mato'pe to'ya. Mîrîrî tîpo tiaronkon warayo'kon pî' ta'pîiya: “Umîri pî' eesenyaka'makon ya uyekkari yonpa ke aye'mauya'nîkon. Itonpa wanî uyekkari pe moropai itonpa wanî ayekkarikon pe,” ta'pîiya. “Inna. Î' wani' pra man,” ta'pî to'ya. Moropai attî'pî tiaron pata pona. ²Mîrîrî tîpo itekkari emîrî'pî. Mîrîrî yai tîpoitîrî yarima'pîiya, inkamoro warayo'kon pia tekkari yonpa era'mai. Eerepamî'pî. ³Tîise mîlîkîri yapîsî'pî to'ya. I'po'pî'tî'pî to'ya. Î' rî tîise pra tîise mîlîkîri tîrîka'pî to'ya. Î' ton pra awenna'po'pî tîkaraiwarî pia. ⁴Moropai tiaron tîpoitîrî yarima'pî umî esa'ya. Mîlîkîri pa'tî'pî'tî'pî to'ya ipu'pai yai. Imakui'pî kupî'pî to'ya yarakkîrî. ⁵Moropai inî'rî tiaron yarima'pîiya. Mîlîkîri wî'pî to'ya. Mîrîrî warantî tiaronkon yarimapî'tî'pîiya tiwin pî'. Moropai mîrîrî warantî inkamoro pî' imakui'pî kupî'pî to'ya to' yarakkîrî. Tiaronkon po'pî'tî'pî to'ya moropai tiaronkon wî'pî to'ya.

⁶Moro awanî'pî tiwinano'pî warayo'. Umî esa' munmu mîlîkîrî. Kure'ne tînmîri ya-purî'pîiya. U'poitîrîtonon yapurî to'ya pra awanî'pî. Tîise mîserî unmu yapurî to'ya kai'ma eesenumenka'pî. Mîrîrî ye'nen tînmîri yarima'pîiya.

⁷Tîise inkamoro warayo'kon pia mîlîkîri erepamî pe, ipî' to' eseurîma'pî teepere'se. “A'kî. Umî esa' sa'manta yai, inmurî'pî pata pe umî ena. Mîrîrî ye'nen iwî'pai'nîkon. Mîrîrî tîpo umî esa' sa'manta yai, upatakon pe eena itesa' ton pra awanî ye'nen,” ta'pî to'ya. ⁸Mîrîrî ye'nen mîlîkîri umî esa' munmu yapîsî'pî to'ya. Moropai iwî'pî to'ya. Itesa' rî'pî yenumî'pî to'ya umî yapai —ta'pîiya. ⁹—Mîrîrî epu'tî tîuya pe, î' kupî uva ye'ka esa'ya eserîke awanî? —ta'pî Jesusya to' pî'. —Tînmîri ya' attî moropai inkamoro warayo'kon, inmu wî'tîponkon tî'kaiya eserîke awanî tamî'nawîrî. Mîrîrî tîpo tiaronkon warayo'kon eporîiya tînmîri era'manenan ton —ta'pî Jesusya. ¹⁰—Sîrîrî Paapa maimu e'menukasa' epu'nenan amîrî'nîkon. Sîrîrî warantî Paapa eseurîma'pî. Sîrîrî warantî imenuka'pî to'ya:

Tî' pe wî'tî konekanenanya ta'pî: “Sîrîrî tî' wanî pepîn morî pe, wî'tî konekato'pe”,
taa to'ya.

Moropai yenumî'pî to'ya.

Tîise to' nenumî'pî wanî'pî morî pe pu'kuru tamî'nawîron tî' yentai.

Tarîpai wî'tî ko'mannîpîiya tamî'nawîron tî' yentai eesenumî namai.

¹¹Uyepotorîkonya to' nîrumaka'pî kupî'pî tamî'nawîron yentai.

Kure'ne esenumenkan inkupî'pî pî'. *Sl 118.22,23*

Mîrîrî warantî Paapa maimu menuka'pî penaro'konya —ta'pî Jesusya.

¹²Tîwinîkî'nîkon Jesus eseurîma panton pe epu'tî'pî teepîremasanon esanon, Moisés nurî'tîya yenupato' pî' yenupatonkon, moropai Judeuyamî' panamanenan a'yeke'tononya. Mîrîrî ye'nen anapî'pai to' wanî'pî. Tîise tamî'nawîronkon nama'pî to'ya arinîke to' wanî ye'nen. Jesus rumaka'pî to'ya. Moropai to' wî'tî'pî.

Jesus Eseurîma Imposto Pî'

(Mt 22.15-22; Lc 20.20-26)

¹³ Mîrîrî tîpo fariseuyamî' yarima'pî tiaronkonya Jesus pia Herodes pemonkonoy-amî' pokonpe. Jesus anaka'mapai to' wanî'pî. Yairî pra eeseurîma yu'se to' wanî'pî, "A'kî, imakui'pî pe eeseurîma," taakonpa kai'ma. ¹⁴ To' erepamî'pî iipia. —Anna yenupanen —ta'pî to'ya ipî'. —Ayeseru epu'nenan anna. Seru'ye' pepîn amîrî. Ipîkkukon pepîn yentai ipîkkukon yapurînen pepîn amîrî. Paapa yeseru ekaremekîya tiaronkon ipîkkukon tînamai pra. Ayekaranmapo annaya sîrîrî. Uyesa'kon César nekaremekî'pî tamî'nawîronkon ne'maton pe, tîpia ye'ma annaya ya, morî pe awanî? Paapa nekaremekî'pî unku'pîkon ton pe yairî anna wanî mîrîrî? —ta'pî to'ya. ¹⁵ —O'non ye'ka pe epu'tî pî' nan? Ye'ma annaya ka'rî? Ye'ma annaya pepîn ka'rî? Tîise seru' pe tenku'tî to'ya epu'tî'pî Jesusya. —Yairî pra amaimukon yuuku'ya yu'se awanîkon epu'tî pî' wai eeseurîmakonpa kai'ma —ta'pîiya. —Maasa, tîniru ene'tî era'mato'peuya. ¹⁶ Tîniru ena'pî enepî'pî to'ya. Jesusya yapisî'pî. —Anî' ese' e'menukasa' sîrîrî? —ta'pîiya to' pî'. —Uyesa'kon César mîkîrî —ta'pî to'ya. ¹⁷ —Inna, moriya —ta'pî Jesusya. —Itîkî iipia, imîrî pe awanî ye'nen. César nekaremekî'pî unku'pîkon ton pe ku'tî moropai Paapa nekaremekî'pî unku'pîkon ton pe ku'tî nîrî.

Mîrîrî taiya pî' ta'pî to'ya: —Akaya, epu'nen mîkîrî.

Jesus Eseurîma E'mî'sa'kanto' Pî'

(Mt 22.23-33; Lc 20.27-40)

¹⁸ Mîrîrî tîpo saduceuyamî' wî'tî'pî Jesus pia. Saduceuyamî' inkamoro Judeuyamî'. Tiaron pe rî to' esenumenka. Sa'mantan tîpo ipatîkarî tîpannî kai'ma to' esenumenka. E'mî'sa'kan pepîn sa'mantan tîpo kai'ma to' esenumenka. Inkamoro wî'tî'pî Jesus pia. Moropai ekaranmapo'pî to'ya. ¹⁹ —Anna yenupanen —ta'pî to'ya. —Moisés nurî'tîya uyeserukon ton menuka'pî. Mîrîrî warantî ta'pîiya inmu pîn warayo' sa'manta ya itakono'pîya ino'pî rî'pî yapisî' e'pai awanî tîno'pî pe. Mîrîrî tîpo more yan pe irui no'pîrî'pî enasa' ya tînre yenpoiya yai, "Urui munmu'pî mîserî", taa warayo'ya tînmu pe tîise. Mîrîrî Moisés nurî'tî nîmenuka'pî uyeserukon ton pe. ²⁰ Tarîpai, moro awanî'pî warayo'kon asakî'ne mia' pona tîmo'tai'nîkon kaisarî. To' ruinankon no'pîta'pî tîise inmu pra si'ma aasa'manta'pî. ²¹ Mîrîrî tîpo tîruî no'pî rî'pî yarakkîrî itakono'pî wanî'pî. Tîise mîrîrî warantî nîrî aasa'manta'pî inmu pra si'ma. Moropai mîkîrî yakono'pîya tîruinankon nurî'tî no'pî rî'pî yapisî'pî tîno'pî pe mîrîrî warantî. Moropai mîrîrî warantî nîrî inmu pra si'ma aasa'manta'pî. ²² Tamî'nawîrî to' sa'manta'pî, tiwin pî' tîruinankon nurî'tî no'pî rî'pî yarakkîrî tîwanîkon tîpo, to' e'tî'ka'pî. Moropai warayo'kon sa'manta tîpo, mîkîrî wîrî' nîrî sa'manta'pî. ²³ Asakî'ne mia' pona tîmo'tai kaisarî warayo'kon e'sa' wanî'pî. Mîkîrî wîrî' yarakkîrî inkamoro wanî'pî inyo pe tamî'nawîrî. Innape isa'manta'san e'mî'sa'ka ya, o'non ye'ka warayo' no'pî pe mîkîrî wîrî' wanî e'painon to' e'mî'sa'ka yai? —ta'pî saduceuyamî'ya Jesus pî'.

²⁴ —Paapa maimu epu'tîya'nîkon pra naatî —ta'pî Jesusya. —Moropai meruntî ke pu'kuru Paapa wanî epu'tîya'nîkon pra naatî. Mîrîrî ye'nen eesenku'tîkon mîrîrî. ²⁵ Isa'manta'san e'mî'sa'kasa' yai, anî' wanî pepîn tîno'pî ke. Moropai tînyo ke wîrî' wanî pepîn. To' ko'mamî ka' ponkon Paapa maimu ene'nenan inserîyamî' warantî —

ta'pî Jesusya. ²⁶—Maasa isa'manta'san e'mî'sa'kato' pî' ayeurîmauya'nîkon. Moisés nurî'tî nîmenuka'pî itekare epu'nenan amîrî'nîkon. Manni' parî' aramorî'pî aramî ekaremekî tîuya pe, tarakkîrî Paapa eseurîma'pî ekaremekî'pîiya. Paapaya ta'pî: “Uurî Paapa wanî Abraão nurî'tî yepotorî pe, moropai Isaque nurî'tî yepotorî pe, moropai Jacó nurî'tî yepotorî pe,” ta'pîiya. Êx 3.6
 ta'pî Moisés nurî'tîya. ²⁷ Ipatîkarî pemonkon tîpamî ya, itesa' pe Paapa wanî pepîn e'painon aatîpansa' ye'nen. Enen tîpia tîiko'mansenon esa' pe awanî. Mîrîrî ye'nen mîrîrî taa Paapaya manni' wenai enen Abraão nurî'tî wanî, moropai Isaque nurî'tî wanî, moropai Jacó nurî'tî wanî Paapa pia epu'tî mîrîrî. Mararî pra amîrî'nîkon es-enku'tîsa' mîrîrî —ta'pî Jesusya.

Jesus Eseurîma

Paapa Nekaremekî'pî Unkupîkon Ton Pî'

(Mt 22.34-40; Lc 10.25-28)

²⁸ Moisés nurî'tîya yenupato' pî' yenupaton warayo' erepamî'pî to' pia. Jesus yarakkîrî saduceuyamî' esiyu'pîtî eta'pîiya. Morî pe Jesusya saduceuyamî' maimu yuuku eta'pîiya. Moropai Jesus ekaranmapo'pîiya. —Uyeserukon ton pe Paapa nekaremekî'pî moro man. Tîise o'non wanî to' yentai panpî'? O'non yawîrî ko'mannî yu'se Paapa wanî kure'ne panpî'? —ta'pîiya.

²⁹ Jesusya ta'pî: —Sîrîrî to' yentaino panpî'. See warantî awe'menukasa':
 Etatî, Israel yonparî'san. Ayesa'kon Paapa tiwinan. Tiaron ikaisaron ton pra man.

³⁰ Paapa yapurî'tî tamî'nawîrî ayewankon ke.

Mîikîrî ku'tî ayesa'kon pe.

Kure'ne eesenumenkato'kon ke yapurî'tî.

Moropai tamî'nawîrî ameruntîrikon ke esenyaka'matî iipia. Dt 6.4,5

Mîrîrî warantî awe'menukasa' —ta'pî Jesusya. ³¹—Itonpa nîrî moro man. Sîrîrî itonpa:

Tamî'nawîronkon pînînmatî aawarîrî eetî'nînma manni' warantî. Lv 19.18

Mîrîrî warantî awe'menukasa' man —ta'pî Jesusya. ³²—Innape man, uyenupanen —ta'pî mîikîrî Moisés nurî'tîya yenupato' pî' yenupanenya. —Tiwinan Paapa seru' pepîn. Innape ikaisaron ton pra awanî taaya manni' warantî. ³³Kure'ne itu'se e'nî e'pai awanî. Ipî' esenumenkan e'pai awanî mararî pra. Meruntî ke iipia esenyaka'man e'pai awanî. Moropai uwarîrî'nîkon etî'nînman kaisarî tamî'nawîronkon pînînma e'pai awanî seru' pepîn. Mîrîrî warantî ikupî ya, Paapa wakîri pe panpî' e'nî. Tîwakîri pe ikupîiya iipia untîrikon pe uyekînkon po'tî yentai, moropai uyekînkon wîi yentai —ta'pîiya. ³⁴Epu'nen pe mîikîrîya tîmaimu yuuku epu'tî tîuya ye'nen, Jesusya ta'pî ipî': —Ayesa' pe Paapa yapisîya eserîke epu'tî pî' wai. Mîrîrî tîpo tamî'nawîronkon ena'pî eranne' pe Jesus pî'. Inî' anekaranmapopai pra to' awanî'pî.

Jesus Eseurîma Anî' Pe Cristo Wanî Pî'

(Mt 22.41-46; Lc 20.41-44)

³⁵ Moropai Jesusya tamî'nawîronkon yenupa'pî epîremanto' yewî' ta. Ta'pîiya to' pî': —Moisés nurî'tîya yenupato' pî' yenupatonkonya taa: “Penaro' Judeuyamî' esa' Davi nurî'tî parî'pî neken mîikîrî Cristo, Paapa nîmenka'pî,” taa to'ya. Î' wani' awanî

ye'nen mîikîrî taa to'ya? —ta'pî Jesusya. ³⁶—Cristo pî' Davi nurî'tî eseurîma'pî pena. Morî Yekaton Wannîya eeseurîma emapu'tî'pî. Sîrîrî Davi nurî'tî maimu rî'pî:

Uyesa' pî' Paapaya ta'pî:

“Uupia ereutakî meruntî winî

ayeyatonon aretî'kauya pîkîrî” ta'pîiya. *Sl 110.1*

Sîrîrî Davi maimu rî'pî. ³⁷ Davi paa pe neken Cristo wanî ya, î' wani' awanî ye'nen uyesa' taa Daviya manni' ipî'? —ta'pî Jesusya. Arinîkonya Jesusya tenupakon eta'pî tîwakîrikon pe.

Jesus Eseurîma

Moisés Nurî'tîya Yenupato' Pî' Yenupatonkon Pî'

(Mt 23.1-36; Lc 20.45-47)

³⁸ To' yenupa tîuya pe Jesusya ta'pî: —Tîwarî panpî' e'tî Moisés nurî'tîya yenupato' pî' yenupatonkonya ayenku'tîkon namai. Kusan panpî' sonpan tîponkon yeka'ma to'ya tîwakîrikon pe tiaronkon yentai tîwanîkon epu'to'pe tamî'nawîronkonya. Tamî'nawîronkon esekaremekî yu'se to' wanî aronne panpî' e'repanto' pata ya tîwanîkon ya. ³⁹ Eperen'îto' yewî' ta tîwanîkon yai, tamî'nawîronkon yenu kaisarî ereutapai to' wanî aronne panpî' teesera'makonpa. Arinîkon kore'ta entamo'kai tutîkon ya, e'mai' pe entamo'kapai to' wanî tamî'nawîronkon rawîrî. ⁴⁰ Tîise inyo isa'manta'san wîrî'sanyamî' yemanne moropai to' pata mo'ka to'ya. Mîrîrî tanne kure'ne to' epîrema epîremanto' yewî' ta morî pe tîwanîkon kai'ma tamî'nawîronkon esenumenkato'pe tîpî'nîkon. Mîrîrî warantî inkamoro Moisés nurî'tîya yenupato' pî' yenupatonkon wanî mîrîrî. Mararî pra Paapaya to' taruma'tî kupî sîrîrî —ta'pî Jesusya.

Jesus Eseurîma Paapa Pia Wîri' Nîtirî'pî Pî'

(Lc 21.1-4)

⁴¹ Mîrîrî tîpo Jesus ereuta'pî tîniru yapi'to' yense' pia. Paapa yapurî pe arinîkonya tîtînirurîkon tîrî itense' ya era'ma'pîiya. Mararon pepîn tîniru tîrî'pî arinîkonya tîniru esananya. ⁴² Inyo isa'manta'pî wîri' iipî era'ma'pîiya. Tîwe'taruma'tîsen mîikîrî, tîniru esa' pepîn. Mîikîrîya asakî'ne tîniru ena'pî mîrikkî tîrî'pî itense' ya. Tiwin ite'ka tîwentamo'kato' yepe' kaisaron tîrî'pîiya mîrîrî.

⁴³ Mîrîrî era'ma tîuya pe, tînenupa'san pî' ta'pî Jesusya: —Mîikîrî era'matî. Ayenku'tîuya'nîkon pepîn. Tîwe'taruma'tîsen mîikîrî wîri' inyo isa'manta'pî. Tîise tîniru yense' ya tamî'nawîronkon nîtirî'pî yentai intîrî'pî era'ma Paapaya tîwakîri pe. ⁴⁴ Inkamoro tînirurî wanî kure'ne moropai itonpa pe neken itîisa' to'ya. Tîise î' ton pra si'ma wîri'ya tîtînirurî tîrî'pî tamî'nawîrî. Tekkari ye'mato' tîsai'ya mîrîrî Paapa pia —ta'pî Jesusya.

Jesus Eseurîma Epîremanto' Yewî' Atanka Pî'

(Mt 24.1-2; Lc 21.5-6)

13 Epîremanto' yewî' tapai teepa'kakon pe, Jesus nenupa'pî warayo'ya ta'pî ipî': —A'kî, seeni' epîremanto' yewî' konekasa' to'ya morî pe, inonkon panpî' tî' ke era'makî —ta'pîiya tepotorî Jesus pî'. ² Jesusya ta'pî ipî': —Kure'nan seeni' wîttî

era'ma pí' naatíi. Tíise tiaronkonya seeni' wítíi yaranka kupí sírírí tamí'nawírí. Yaranka to'ya típo tonpa po tiwinan tí' e'nímí pepín. Yenumí to'ya tamí'nawírí.

Tínenupa'san Yeuríma Jesusya

O'non Ye'ka Pe Pata Ena Kupí Pí'

(Mt 24.3-14; Lc 21.7-19)

³ Mírírí típo Oliveira kírí po Jesus ereutasá' waní'pí tiaronkon yarakkírí. Moro sí'ma epíremanto' yewí' era'ma'pí to'ya. Tonpakon kore'tapai teemo'kai Pedro, moropai Tiago, moropai João, moropai André, inkamoroya ta'pí Jesus pí': ⁴—Maasa, í' pensa mírírí taaya manni' kupí to'ya? —ta'pí to'ya. —O'non ye'ka pe mírírí kupí to'ya pe awaní epu'tí annaya e'painon?

⁵ Jesusya to' yeuríma pia'tí'pí. —Tíwarí e'tí, aní'ya ayenku'tíkon namai. ⁶ Uurí pe aríníkon e'kupí kupí sírírí seru' pe. “Uurí Cristo. Paapaya uyarimasa' sírírí,” taa to'ya kupí sírírí. Mírírí warantí aríníkon yenku'tí to'ya kupí sírírí. ⁷ Aminkankon pepín eseya'nama moropai aminkankon eseya'nama yekare etaya'níkon. Tíise mírírí pí' teesi'ní'se pra me'tíi. Mírírí warantí pata waní pe man. Tíise maasa tamí'nawíron ataretí'ka pepín mírírí. ⁸ Pemonkonyamí' eseya'nama tiaron pata po tíiko'mansenon yarakkírí. Moropai pemonkonyamí' esanon eseya'nama tiaronkon esanon yarakkírí. Tu'ke ite'ka pata e'títítikka kupí sírírí. Iwan waní kupí sírírí kure'ne pata kaisari'ne. Mírírí warantí tamí'nawíronkon e'taruma'tí pia'tí mírírí.

⁹ Tíwarí ako'mantí. Judeuyamí'ya ayapísíkon moropai tesianonkon pia ayaríkon to'ya. Epere'níto' yewí' ta a'po'pítíkon to'ya. Pemonkonyamí' esanon governadoryamí' pia moropai pemonkonyamí' esanon reiyamí' pia ayaríkon to'ya upemonkono pe awaníkon wenai. Inkamoro pí' nírí uyeseru ekaremekíya'níkon yu'se Paapa waní. ¹⁰ Paapa yekare ekaremekíya'níkon e'pai awaní tamí'nawíronkon pí' sírírí non po. Mírírí ekareme'sa'ya'níkon típo, sírírí non ataretí'ka. ¹¹ Moropai tesianonkon pia ayaríkon to'ya yai, “Aka, yu'tou'ya ton epu'tíuya pra wai,” kíkati. Aawarírí'níkon eeseurímakon e'pai pra awaní. Tíise Morí Yekaton Wanníya anekaremekíton ekaremekí ya, mírírí mekareme'tíi.

¹² Warayo'konya takonkon wíi me'po. Tiaronkonya tínmukukon wíi me'po. Tiaronkon ekore'ma tunkon, moropai tísankon pí'. Tunkon, tísankon wíi me'po to'ya. ¹³ Moropai tewanmakon pe tamí'nawíronkonya akupíkon, upemonkono pe awaníkon wenai. Tíise aasa'mantakon pikírí uyapuríya'níkon ya, Paapaya apíika'tíkon.

¹⁴ Penaro' Paapa maimu ekareme'nen waní'pí itese' Daniel. Míikírí maimu rí'pí e'menukasa' pí' esenupatí. Míikíríya ta'pí:

Tamí'nawíronkon yewanma pe tíwe'sen imakui'pí tír tiaronkonya kupí sírírí epíremanto' yewí' ta. Mírírí ye'ka títo' pepín mírírí teuren, tíise moro itírí to'ya *Dn*

9.27, 11.31, 12.11

ta'pí Daniel nurí'tíya. Mírírí kupí to'ya yai, wí'kon kore'ta Judéia pata ponkon epe e'pai awaní —ta'pí Jesusya. ¹⁵—Mírírí tauya manni' kupí to'ya ya, poro pona teepa'kasa'kon ye'ka pe, ka'ne' pe to' epe e'pai awaní, temannekon era'mai tee-wonse pra wítíi ta. ¹⁶ Tínmíríkon ya teesenyaka'makon yai mírírí kupí to'ya ya, ka'ne' pe to' epe e'pai awaní típonkon tínmo'ka'píkon tanunse pra. ¹⁷ Aka more yan pe tíwe'sanon moropai mana'pokonkon to' munkíyamí' wírí'sanyamí'. Inkamoro

e'taruma'ti kupi sîrîrî mîrîrî yai. To' epe eserîke pra awanî, more yan pe tîwanîkon ye'nen, mana'pokonkon pe to' munkîyamî' wanî ye'nen. ¹⁸Mepîrematîi kono' yai mîrîrî imakui'pî iipî namai. Maasa pra kono' yai aaipî ya, anî' epe eserîke pra awanî kure'ne tuna wanî ye'nen. ¹⁹Mîrîrî warantî eena yai, enen tîwe'sanon e'taruma'ti ipîra. Sîrîrî non koneka'pî Paapaya pata pai sîrîrî tîpose anî' e'taruma'ti pra awanî, inkamoro e'taruma'tito' ton kaisarî. Moropai mîrîrî warantî to' e'taruma'ti tîpo inî' anî' e'taruma'ti pepîn mîrîrî warantî. ²⁰Tîko'man pe tamî'nawîronkon e'taruma'ti ya mîrîrî warantî, enen anî'rî ko'mamî pepîn. Tîise tînmo'ka'san pînînma Paapaya kure'ne. Inkamoro tînmo'ka'san wenai, kure'ne tîko'man pe tamî'nawîronkon e'taruma'ti tîriiya pepîn. ²¹Mîrîrî yai anî'ya taasa' ya apî'nîkon: "A'kî, Paapa nîmenka'pî tarî man, Cristo," innape mîkîrî kî'ku'ti. "A'kî siini' pata Cristo man" taa tiaronya ya, mîkîrî maimu kî'ku'ti innape. ²²Maasa pra seru' uurî pe tîwe'ku'sanon iipî. "Uurî Cristo," taa to'ya kupi sîrîrî. Moropai seru' pe Paapa maimu ekareme'nen pe tîwe'ku'sanon iipî kupi sîrîrî nîrî. Iku'pî eserîkan pepîn kupi to'ya tamî'nawîronkon nera'ma ton pe. Moropai mîrîrî wenai tiaronkon esenku'ti. "Innape Paapa narima'pî pe man," taa to'ya. Tîpemonkono pe Paapa nîmo'ka'san anaka'mapai inkamoro seru'ye'kon wanî, mîrîrî kupi tîuya'nîkon eserîke awanî ya. ²³Mîrîrî namai tîwarî ako'mantî. Maasa mîrîrî warantî eena pra tîise amîrî'nîkon pî' ekaremekî pî' wai epu'tikonpa. Mîrîrî ye'nen tîwarî ako'mantî.

Tînenupa'san Yeurîma Jesusya Inî'rî Tuipî Pî'

(Mt 24.29-31; Lc 21.25-28)

²⁴Mîrîrî yai tamî'nawîronkon e'taruma'ti tîpo, wei esi'nîpî pe man.

Moropai a'kare pra kapoi ena pe man.

²⁵Moropai sirikkîyamî' e'soroka pe man ka' poi.

Ka' pî' tîwe'sanon e'tîti tîkka tamî'nawîrî. *Is 13.10, 34.4*

²⁶Mîrîrî tîpo, pemonkon pe ka' poi iipî'pî uurî era'ma tamî'nawîronkonya katupuru kore'ta. Upî' to' eseurîma mîrîrî yai: "Ikaisaron meruntî ton pra man. Ikaisaron ipîkku ton pra man," taa to'ya. ²⁷Mîrîrî yai upoitîrîtonon inserîyamî' yarimauya upemonkono pe unmo'ka'san muurukuntîi. Tamî'nawîrî pata kaisarî to' wîtî upe-monkonoyamî' unmo'ka'san era'mai, sîrîrî non po moropai ka' po.

²⁸A'kî, arawen ye' yeseru epu'nenan amîrî'nîkon. Arawen ye' ari'kutasa' ya aminke pra, "Kono' pîtî wanî sîrîrî," taaya'nîkon. ²⁹Mîrîrî warantî nîrî mîrîrî ekaremekîuya manni' kupi to'ya era'maya'nîkon yai, "Cristo enna'po kupi sîrîrî ka' poi. Eerepamî kupi sîrîrî," taaya'nîkon mîrîrî era'maya'nîkon pî'. ³⁰Ayenku'tîuya'nîkon pepîn. Tamî'nawîrî sîrîrîpe enen tîko'mansenon sa'manta pepîn mîrîrî tauya manni' iipî rawîrî. ³¹Ka' moropai non e'tî'ka, tîise umaimu esuwa'ka pepîn. Ipatîkarî yairî pu'kuru aako'mamî.

³²Î' yai moropai o'non poro wei tîise uui'pî inî'rî sîrîrî non pona esepu'ti pepîn. Ka' ponkon inserîyamî'ya epu'ti pepîn. Uurîya nîrî, epu'ti pra man. Uyunya neken tamî'nawîrî epu'ti. ³³Tîwarî panpî' ako'mantî. Î' pensa enna'po epu'tîya'nîkon pra naatîi. ³⁴See warantî awanî pe man: Tiaron pata pona warayo' wîtî yai, tewî' tapai tîpoitîrîtonon pî' taiya, tewî' era'ma pî' to' ko'manto'pe. To' kaisarî to' esenyaka'mato' ton ekaremekîiya. Moropai tiaron pî' taiya: "Mana'ta po ako'mankî. Morî pe uyewî' era'makî" taiya. ³⁵Uurî wanî wîtî esa' warantî. Amîrî'nîkon wanî ipoitîrîtonon

warantí. Í pensa enna'posa' iipí epu'tíya'níkon pra naatíi. Yai pra pata ewaronpansa' tanne uuiπί. Yai pra anoinna yai, yai pra kariwana etun tanne, yai pra pata erenmapí tanne uuiπί. ³⁶ Mírírí ye'nen tíwarí ako'mantí, erepamí namai unímikíya'níkon pra tíise. ³⁷ Apí'níkon tauya manni' ekaremekíuya nírí tamí'nawíronkon pí: Enpen panpí' ako'mantí.

Jesus Anapi'pai To' Wani

(Mt 26.1-5; Lc 22.1-2; Jo 11.45-53)

14 Kono' kaisarí Judeuyamí' eperepí'pí isa'moto' ton pín trigo puusa' moropai carneiro pí' entamo'kai. Penane tílko'manse Judeuyamí' entamo'kato'kon weiyu waní'pí, itese' Páscoa. Mírírí yai teepíremasanon esanon eseuríma'pí Moisés nurí'tíya yenupato' pí' yenupatonkon yarakkírí. —Ama' pe Jesus yapisí e'pai man iwíto'pe —ta'pí to'ya. ²—Tíise entamo'kan yai ariníkon kore'ta si'ma yapisí eseríke pra man. Tamí'nawíronkon epere'sa' tanne yapisí ya, to' ekore'ma eseríke awaní upí'níkon. Uurí'níkon yarakkírí to' epí eseríke awaní —ta'pí to'ya.

Jesus Karapaima Wírí'ya A'pusin Ke

(Mt 26.6-13; Jo 12.1-8)

³ Betânia po Jesus waní'pí Simão yewí' ta. Manni' Simão paran pí' si'pí, itese' lep-rosia. Míikírí yewí' ta Jesus waní'pí tíwentamo'ka pí'. Moropai awentamo'ka tanne wírí' iipí'pí iipia. A'pusin enepí'píiya, itese' nardo tí' konekasa' itense', itese' alabastro. Nardo ke isa'manta'san kí'panenan Judeuyamí'. Epe'ke pu'kuru awaní. Itense' pottí waikítí'pí wírí'ya. Moropai mírírí nardo kamo'píiya Jesus pu'pai pona.

⁴ Mírírí pí' tiaronkon ekore'ma'pí. —Í' ton mírírí a'pusin kanpítí míikíríya í' pe pra rí? —ta'pí to'ya tonpakon pí'. ⁵ Míikírí wírí' pí' ta'pí to'ya: —Kane kane amírí. Anna pia mírírí tíisa'ya ya, anna e'repa'pí e'painon. Tiwin kono' warayo' esenyaka'mato' yepe' kaisaron, 300 denari kaisarí ye'ma'pí tiaronkonya e'painon. Mírírí tírípí anaya e'painon tíwe'taruma'tísanon pia teuren —ta'pí to'ya.

⁶ Tíise Jesusya ta'pí to' pí': —Tíwí míikírí wírí' nísí. Í' ton pe ipí' eekore'makon? Morí pe pu'kuru inkupí'pí waní uurí ton pe. ⁷ Wei kaisarí tíwe'taruma'tísanon tíniru esanon pepín waní sírírí non po. Inkamoro anpíika'típai awaníkon ya, morí tíríya'níkon e'painon to' pia. Tíise uurí, uutí kupí sírírí aapiapai'níkon. Uutí típo, morí tíríya'níkon pepín e'painon uupia. ⁸ Ikupí tíuya eseríkan ku'sai'ya manni', isa'manta'pí karapaima yu'na'tí rawírí. Mírírí warantí ukarapaimasai'ya mírírí uyu'na'tí to'ya rawírí. ⁹ O'non pata uyekare eseta ya, sírírí non po, míserí wírí' níkupí'pí yekare eseta nírí tamí'nawíronkonya inkupí'pí epu'to'pe. Ayenku'tíuya'níkon pepín —ta'pí Jesusya.

Judasya Jesus Ekaremekí Iteyatnon Pí'

(Mt 26.14-16; Lc 22.3-6)

¹⁰ Mírírí típo inkamoro asakí'ne pu' pona tíimo'tai'níkon kore'tawon, itese' Judas Iscariotes, wítí'pí teepíremasanon esanon pia. —Jesus anapi'pai awaníkon ya, apíika'tí tíuya'níkon —ta'píiya to' pí'. ¹¹ —Inna, morí pe man —ta'pí to'ya. —Anna píika'tíya ya tíniru ke aye'ma annaya —ta'pí to'ya. Mírírí ye'nen Judas esenumenka'pí kure'ne, o'non ye'ka pe inkamoro píika'títo' tíuya ton pí' Jesus yapi'to'pe to'ya.

Jesus, Inenupa'san Entamo'ka Páscoa Pí'

(Mt 26.17-25; Lc 22.7-14,21-23; Jo 13.21-30)

¹² Isa'moto' ton pîn trigo puusa' pí' to' entamo'kato' esippia'tí yai, páscoa pí' tíwaníkonpa carneiroyamí' tí'ka'pí to'ya. Mírírí yai Jesus nenupa'sanya ta'pí ipí': — O'non pata entamo'kanto' koneka annaya yu'se awaní? O'non pata páscoa pí' e'ní kupí sírírí? —ta'pí to'ya.

¹³ Jesusya asakí'ne tînenupa'san mo'ka'pí to' yarimapa kai'ma. —Cidade pona atítí. Moro tuna mankanen warayo' eporíya'níkon. Míikírí wenairí matítí wítí ta eerepamí píkírí. ¹⁴ Wítí ta eerepamíkon pe wítí esa' meurímatí. “Uyenupanenkonya tímáimu yarima pí' man aapia. Upata'se' ton yu'se wai, moro unenupa'san yarakkírí entamo'kato'pe, páscoa pí' anna e'to'pe, taa pí' uyenupanenkon man,” makatí —ta'pí Jesusya to' pí'. ¹⁵ —Moropai upata'se'kon ton ekaremekíya apí'níkon, kure'nan sala, kawínan. Aasírí eekonekasa' era'maya'níkon. Tamí'nawíron í' rí yu'se awaníkon ya moro awaní aasírí. Moro entamo'kanto' ton míkonekatí —ta'pí Jesusya.

¹⁶ Moropai Jesus nenupa'san ese'ma'tí'pí. Cidade pona to' wítí'pí. Taa Jesusya manní' warantí pu'kuru eporí'pí to'ya, tamí'nawírí. Moro to' entamo'kato' ton koneka'pí to'ya páscoa pí' to' e'to'pe.

¹⁷ Moropai pata ewaronpamí pe, Jesus wítí'pí to' pia tîpia e'nímí'san tînenupa'san yarakkírí. ¹⁸ Entamo'kanto' yaponse' pia tíwentamo'kakon pe Jesusya ta'pí to' pí': —Amírí'níkon kore'tawon taríronya uyekaremekí kupí sírírí uyeyatonon pí'. Ayenku'túya'níkon pepín. Uyarakkírí tíwentamo'kasenya ikupí kupí sírírí —ta'píya. ¹⁹ Mírírí pí' to' esewankono'ma'pí. —Uuríya ikupí pepín, innape nai? —ta'pí to'ya ipí' tiwin pí' si'ma. ²⁰ —Unenupa'san amírí'níkon, asakí'ne pu' pona'níkon. Tíise tiwin akore'tawonkon ayonpakonya uyekaremekí kupí sírírí. Uyarakkírí awentamo'ka manní' tiwinan prato po, míkíríya uyekaremekí kupí sírírí. ²¹ Uurí ka' poi iipí'pí aruinankon pe. Paapa maimu e'menukasa' manní' yawírí, uusa'manta kupí sírírí. Tíise aka sa'ne míkírí uyekaremekíton. Pena isanya míkírí tîre yenposa' pra awaní ya, morí pe panpí' awaní'pí e'painon. Eesenposa' pra awaní ya, awe'taruma'tí pepín teuren. Tíise kure'ne awe'taruma'tí kupí sírírí —ta'pí Jesusya.

Jesus Eseuríma Tímíní Pí'

(Mt 26.26-30; Lc 22.15-20; 1Co 11.23-25)

²² Tíwentamo'kakon pe Jesusya trigo puusa' yapís'pí moropai eepírema'pí. —Morí pu'kuru amírí, Paapa. Anna yekkari ton tírí pí' nai —ta'píya Paapa pí'. Mírírí típo ipíríkapítí'píya moropai itírí'píya to' kaisarí. —Maa. Sírírí upun —ta'píya. ²³ Mírírí típo pisa yapís'píya. —Morí pu'kuru amírí, Paapa. Anna wuku ton tírí pí' nai —ta'píya Paapa pí'. Mírírí típo itírí'píya to' kaisarí. Tamí'nawíronkonya enírí'pí. ²⁴ Jesusya ta'pí to' pí': —Sírírí umíní. Umíní eti'kamo kupí sírírí aríníkon níkupí'pí imakui'pí yepe' pe. Mírírí wenai Paapaya tamí'nawíron kupí e'painon apíika'títo'peiya'níkon ekareme'pítúya yawírí —ta'píya. ²⁵ —Inírí uva yekku enírúya pepín tamí'nawíronkon esa' pe tíwaní yenpo Paapaya píkírí. Mírírí yai amenan uva yekku enírúya —ta'píya. ²⁶ Moropai to' eserenka'pí Paapa yapurí pe. Mírírí típo to' epa'ka'pí. Oliveira kíri pona to' wítí'pí. To' erepamí'pí.

Jesusa Pedro Panama

(Mt 26.31-35; Lc 22.31-34; Jo 13.36-38)

²⁷ Moropai Jesusya ta'pî to' pî: —Eranne' pe awanîkon ye'nen urumakaya'nîkon kupî sîrîrî, tamî'nawîrî. Mîrîrî warantî awe'menukasa' Paapa kaaretarî pî'. Paapaya ta'pî:

“Carneiroyamî' era'manen wîuya

moropai carneiroyamî' e'tîrika.” Zc 13.7

Mîrîrî warantî awe'menukasa'. Uwî to'ya kupî sîrîrî moropai amîrî'nîkon e'tîrika.

²⁸ Tîise uusa'manta tîpo, Paapaya u'mî'sa'ka. Mîrîrî tîpo Galiléia pata pona uutî arawîrî'nîkon —ta'pî Jesusya. ²⁹ Pedroya ta'pî ipî': —Tamî'nawîronkonya arumaka ya, eranne' pe tîwanîkon ye'nen, uuriya arumaka pepîn. ³⁰ Jesusya ta'pî ipî': —Kaane, Pedro. Sîrîrî ewarono' ya' itakon ite'ka pe kariwana etun rawîrî amîriya taa kupî sîrîrî, “Unepu'tî pepîn mîikîrî Jesus”. Ayenku'tîuya pepîn, seurîwî'ne ite'ka mîrîrî taaya kupî sîrîrî —ta'pîiya. ³¹ Mîrîrî pî' Pedro eseurîma'pî meruntî ke. —Awî to'ya yai uuri nîrî wî to'ya ya, mîwîni tîise “Unepu'tî pepîn Jesus,” tauya pepîn —ta'pîiya. Mîrîrî warantî nîrî ta'pî to'ya, tamî'nawîrî.

Jesus Epîrema Tîpemonkonoyamî' Wetun Tanne

(Mt 26.36-46; Lc 22.39-46)

³² Moropai Jesus yarakkîrî to' ewomî'pî Oliveira ye'kana' pî'. Oliveira ye'ka ese' Getsêmani. Moropai Jesusya ta'pî tînenupa'san pî': —Tarî ereutatî uyun Paapa yarakkîrî eseurîma tanne. ³³ To' yonpayamî' piapai Pedro, moropai Tiago, moropai João yarî'pîiya. Eranne' pe eena pia'tî'pî. Ipîra esewankono'ma'pî. ³⁴ Inkamoro pî' ta'pîiya: —Ipîra esewankono'man pî' wai. Esewankono'mato'ya uwî eserîke man. Maasa, tarî e'tî. Tîwarî e'tî. Pemonkon iipî era'matî —ta'pîiya.

³⁵ To' piapai Jesus atarîma'pî mararî. Eesenumî'pî non pona epîremai. Paapa pî' esatî'pîiya tîwe'taruma'tî namai. ³⁶ —Paapa —ta'pîiya. —Tamî'nawîron kupîya e'painon. Upîika'tîkî e'taruma'tî namai. Tîise itu'se wanî yawîrî kî'kupîi. Itu'se awanî yawîrî neken iku'kî —ta'pîiya.

³⁷ Moropai inkamoro seurîwî'nankon pia awenna'po'pî. To' we'nasa' eporî'pîiya. To' kurantanî'pîiya. Pedro pî' ta'pîiya: —Awetun mîrîrî? Mararî tîwarî aako'mamî yentai awanî mîrîrî? ³⁸ Tîwarî ako'mantî. Paapa yarakkîrî eseurîmatî Makuiya ayenku'tîkon namai. Ayewankon ya Paapa maimu yawîri iko'manpai awanîkon, tîise ikupîya'nîkon eserîke pra awanîkon a'tu'mîra pu'kuru awanîkon ye'nen.

³⁹ Moropai inî'rî to' piapai attî'pî Paapa yarakkîrî eseurîmai. E'mai' pe mîrîrî ta'pî tîuya manni' warantî eepîrema'pî inî'rî. ⁴⁰ To' pia tîwenna'posa' pe, inî'rî to' we'nasa' eporî'pîiya. Mararî pra iwe'nunpai to' wanî'pî yapîtanî'pî to'ya yentai. To' yepaka'pîiya inî'rî. To' eppe'sa' wanî'pî tîwe'nasa'kon pî'. Î' taa tîuya'nîkon epu'tî to'ya pra awanî'pî Jesus pî'.

⁴¹ Iteseurîno ite'ka pe Jesus wîtî'pî to' piapai epîremai. Moropai inî'rî awenna'po'pî to' pia. —Sîrîrî tîpose awetunkon mîrîrî —ta'pîiya to' pî'. —Aasîrî man. Uuri ka' poi iipî'pî era'mai tiaron iipî. Sîrîrî pu'kuru utîriya kupî sîrîrî imakui'san warayo'kon pia. ⁴² E'mî'sa'katî. Wîtîn sîrîrî. A'kî, imakui'san pia utîrîton warayo' yî'nî pî' man —ta'pîiya.

Jesus Yapisî To'ya

(Mt 26.47-56; Lc 22.47-53; Jo 18.3-12)

⁴³ Moropai mîrîrî pe rî Jesus eseurîma tanne, tiwin inenupa'pî warayo' Judas erepamî'pî. Teepîremasanon esanon, Moisés nurî'tîya yenupanto' pî' yenupatonkon, moropai Judeuyamî' panamanenan a'yeke'tonon, inkamoro narima'san erepamî'pî Judas pokonpe. Arinîke to' wanî'pî. Tîkasuparaikon moropai tîtaikapukon ene'sa' to'ya wanî'pî.

⁴⁴ Tîise tuutîkon rawîrî Judasya taasa' wanî'pî tîpokon pe tuutîsanon pî': — Warayo' pî' esekaremekî moropai yu'nauya. Mîikîrî anapisîkon ton. Mapi'tîi moropai tîwarî si'ma maatîi ayesanonkon pia —ta'pîiya. ⁴⁵ Moropai teerepamî' pe Judas wî'tî'pî Jesus pia. —Aapia yi'nî pî' wai —ta'pîiya tepotorî pî'. Moropai Jesus yu'na'pîiya itenpata pî'. ⁴⁶ Moropai Judas pokonpe iipî'sanya Jesus yapisi'pî. ⁴⁷ Moro awanî'pî warayo', Jesus nenupa'pî. Mîikîrîya teepîremasanon esanon yepotorî poitîrî wî' yonpa'pî tîkasuparai ke. Tîise ipuremekî'pîiya. Ipana neken ya'tî'pîiya. ⁴⁸ —Uyapi'se aai'sa'kon tiaronkonya ama'ye' yapisi' warantî —ta'pî Jesusya to' pî'. —Akasuparaikon moropai ataikîpukon ene'sa'ya'nîkon mîrîrî. ⁴⁹ Wei kaisarî epîremanto' yewî' ta akore'ta'nîkon e'pî'tî'pî tamî'nawîronkon yenupa pî'. Mîrîrî kupîuya tanne, uyapisi'pîya'nîkon wanî'pî e'painon. Tîise ikupîya'nîkon pra awanî'pî. Tîise Paapa maimu e'menukasa' manni' yawîrî eenasa' mîrîrî —ta'pîiya. ⁵⁰ Moropai Jesus nenupa'sanya irumaka'pî. To' epe'pî, tamî'nawîrî iipiapai. ⁵¹ Jesus yarî'pî to'ya. Tiaron warayo', maasaron wî'tî'pî to' pikîrî. Kamisa tîisai'ya wanî'pî ta'san pe. Mîikîrî yapisi'pî inkamoroya ita'san pî'. ⁵² Tîise mîikîrîya tîpon rumaka'pî. Eeka'tumî'pî ipon pra.

Imakui'pî Jesus Nîkupî'pî Yuwa To'ya

(Mt 26.57-68; Lc 22.54-55,63-71; Jo 18.13-14,19-24)

⁵³ Moropai Jesus yarî'pî to'ya teepîremasanon esanon yepotorî pia. Teepîremasanon esanon, Moisés nurî'tîya yenupanto' pî' yenupatonkon, Judeuyamî' panamanenan a'yeke'tonon, inkamoro epere'sa' wanî'pî moro. ⁵⁴ Aminke Jesus pî' Pedro iipî'pî ite'ma'pî pî' teepîremasanon esanon yepotorî yewî' poro yi'pîrî pikîrî. Moro awe'nîmî'pî. Mororonkon surarayamî' pokonpe eereuta'pî. To' atapina'pî apo' pia. ⁵⁵ Imakui'pî pe Jesus winîkîi teeseurîmasanon yuwa'pî teepîremasanon esanon moropai Judeuyamî' esanon tiaronkonya. Se' kaisarî asakî'nankon eseurîma yu'se to' wanî'pî imakui'pî inkupî'pî pî' mîrîrî wenai iwîkonpa kai'ma teuren. Tîise mîrîrî warantî to' eseurîma pra awanî'pî. ⁵⁶ Arinîkon eseurîma'pî ipî' seru' pe. Tîise se' kaisarî asakî'nankon eseurîma pra awanî'pî.

⁵⁷ Tiaronkon e'mî'sa'ka'pî moropai seru' pe to' eseurîma'pî. —Jesus eseurîma'pî epîremanto' yewî' pî' —ta'pî to'ya. ⁵⁸ —See warantî ta'pîiya: “Seenî' epîremanto' yewî' koneka'pî pemonkonyamî'ya. Tîise yarankauya kupî sîrîrî. Moropai seurîwî'ne wei tîpo inî'rî ikonekauya. Wîttî koneka warantî awe'koneka pepîn manni' amenan”, ta'pî Jesusya —ta'pî to'ya. Mîrîrî warantî to' eseurîma'pî Jesus pî'. ⁵⁹ Mîrîrî ye'ka pe tîise, se' kaisarî asakî'nankon eseurîma pra awanî'pî.

⁶⁰ Teepîremasanon esanon yepotorî e'mî'sa'ka'pî. To' yarakkita attî'pî. Jesus pî' ta'pîiya: —Imakui'pî pe insanan warayo'kon eseurîman pî' man apî'. To' maimu yuukuya pepîn? ⁶¹ Tîise yuukuiya pra Jesus wanî'pî. Moo awanî'pî. Inî'rî teepîre-

masanon esanon yepotorî eseurîma'pî: —Cristo amîrî, Paapa munmu, Paapa nî-menka'pî? —ta'pîiya. ⁶²—Inna, Cristo uurî —ta'pî Jesusya. —Ka' poi iipî'pî uurî pemonkon pe. Paapa meruntî winî ereutas'a' era'maya'nîkon kupî sîrîrî. Katupuru kore'ta uui'pî era'maya'nîkon kupî sîrîrî.

⁶³Mîrîrî eta tîuya pe, teepîremasanon esanon yepotorî ekore'ma'pî kure'ne. Mîrîrî ye'nen tîpon karaka'pîiya. —Inî'rî imakui'pî inkupî'pî yuwapai pra man —ta'pîiya. ⁶⁴—Imakui'pî pe eeseurîma Paapa winîkî eta'nîkon man. O'non ye'ka pe epu'tî pî naatî? Î' ye'ka pe iku'pai nai? —ta'pîiya. —Iwîpai man —ta'pî tamî'nawîronkonya. ⁶⁵Moropai tiaronkonya tetakukon yenumî'pî ipona. Itenpata yettapurî tîuya'nîkon tîpo ipa'tîpî'tî'pî to'ya. —Anî'ya apa'tî pî' nai? Epu'kî, Cristo pe awanî ya —ta'pî to'ya ipî'. Moropai surarayamî'ya ipa'tîpî'tî'pî tenyakon ke.

Unepu'tî Pepîn Taa Pedroya Jesus Pî'

(Mt 26.69-75; Lc 22.56-62; Jo 18.15-18,25-27)

⁶⁶Mîrîrî tanne Pedro wanî'pî poro po. Teepîremasanon esanon yepotorî poitîrîpa' epa'ka'pî poro pona. ⁶⁷Apo' pia Pedro atapina era'ma'pîiya. Eesenumenka'pî ipî'. —Amîrî nîrî Jesus Nazarépon pokonpan —ta'pîiya. ⁶⁸—Kaane —ta'pî Pedroya. —Unepu'tî pepîn mîikîrî. Mîrîrî tîpo wîttî iwa'to' mana'ta pia attî'pî.

⁶⁹Mîrîrî poro tuutî pe, inî'rî mîikîrî wîri'ya era'ma'pî. Mana'ta piawonkon pî ta'pîiya: —Mîikîrî Jesus pemonkono —ta'pîiya. ⁷⁰—Iseruku —ta'pî Pedroya inî'rî.

Aako'mamî'pî mararî moropai mororonkon warayo'konya ta'pî ipî': —Innape Jesus pemonkono pe awanî eserike awanî. Galiléia pon mîikîrî, amîrî nîrî Galiléia pon —ta'pî to'ya. ⁷¹Mîrîrî pî' Pedroya ta'pî: —Unepu'tî pepîn mîikîrî ipî' eeseurîmakon manni'. Useruku pepîn Paapaya uyera'ma pî' man. Seru' pe eseurîma ya Paapaya utaruma'tî —ta'pîiya.

⁷²Mîrîrî pe rî kariwana e'na'pî itakon ite'ka pe. Mîrîrî eta'pî Pedroya. Moropai awenpenata'pî Jesusya teurîma'pî pî'. “Itakon ite'ka pe kariwana etun rawîrî, unepu'tî pepîn mîikîrî Jesus, taaya eseurîwî'ne ite'ka,” taasa' Jesusya pî' awenpenata'pî. Moropai tîkauware attî'pî, seru' pe tîwe'sa' ye'nen.

Jesus Yarî To'ya Pilatos Pia

(Mt 27.1-2,11-14; Lc 23.1-5; Jo 18.28-38)

15 Pata erenmapî pe, teepîremasanon esanon, Moisés nurî'tîya yenupato' pî' yenupatonkon, Judeuyamî' panamanenan a'yeke'tonon, Judeuyamî' esanon tiaronkon, inkamoro eperepî'pî tamî'nawîrî î' kupî tîuya'nîkon pî' eseurîmai. Teeseurîmakon tîpo tîpoitîrîtononkon surarayamî' pî' ta'pî to'ya: —Jesus yaironpî'tî. Moropai yaatî pata esa' Governador Pilatos pia —ta'pî to'ya. Mîrîrî warantî ikupî'pî surarayamî'ya. ²Pilatosya Jesus ekaranmapo'pî. —Tamî'nawîron esa', rei amîrî, Judeuyamî' esa'? —ta'pîiya Jesus pî'. —Amîrîya taa mîrîrî. —ta'pî Jesusya. ³Teepîremasanon esanon eseurîma'pî seru' pe ipî'. —Mararon pepîn imakui'pî ku'sai'ya mîrîrî —ta'pî to'ya. ⁴Pilatosya ta'pî: —To' maimu yuukuya pepîn? Mararon pepîn imakui'pî ku'sai'ya taa pî' to' man apî'. ⁵Tîise inî' Jesus eseurîma pra awanî'pî. “Kaane, imakui'pî ku'sau'ya pra wai,” taiya pra awanî'pî. Mîrîrî pî' Pilatos esenumenka'pî kure'ne.

Jesus Wîi Me'po Pilatosya

(Mt 27.15-26; Lc 23.13-25; Jo 18.39-19.16)

⁶Pilatos yeseru wanî'pî Páscoa pî' Judeuyamî' wanî kaisarî tiwin pî' tî-narakkamo'san rumakapî'tiia. Tînepu'tikon esa'pî'tî'pî Judeuyamî'ya. Inkamoro rumakapî'tî'pîiya tiwin, tiwin kono' tîise. ⁷Atarakkannîto' ta warayo'kon wanî'pî imakui'pî kupî'tiponkon. Tamî'nawîronkon esanon pî' teekore'makon yai to' poitûrîtonon wîisa' to'ya wanî'pî. To' kore'ta warayo' wanî'pî itese' Barrabás. ⁸Arinîkon wî'tî'pî pata esa' Pilatos pia. Ipî' ta'pî to'ya: —Tiwin anarakkamo'pî anna yonpa rumakakî. Kono' kaisarî ikupîya manni' warantî irumakakî —ta'pî to'ya ipî'.

⁹—Anî' rumakauya yu'se awanîkon moriya? —ta'pî Pilatosya. —Mîserî Judeuyamî' esa' rei taaya'nîkon manni' ipî', mîserî rumakauya ka'rî —ta'pîiya. ¹⁰Ipî' tîkinmukon ye'nen Jesus ene'sa' teepîremasanon esananya wanî'pî epu'tî'pî Pilatosya. Mîrîrî ye'nen anrumakapai awanî'pî. ¹¹Tîise teepîremasanon esananya ta'pî tamî'nawîronkon pî': —Barrabás rumakaya yu'se anna man, ka'tî ipî' —ta'pî to'ya. Mîrîrî warantî ta'pî tamî'nawîronkonya.

¹²—Tîise mîserî kanan, Judeuyamî' esa', rei taaya'nîkon manni' ipî', î' kupîuya yu'se awanîkon ipî'? —ta'pî Pilatosya. ¹³—Iwî me'pokî —ta'pî to'ya. —Pakî'nan pona ipokapî'tî me'pokî. ¹⁴—Î' wenai anwîpai awanîkon mîrîrî? —ta'pî Pilatosya. —Î' see mîrîrî imakui'pî inkupî'pî? Tîise aronne panpî' to' entaimepî'tî'pî: —Pakî'nan pona ipokapî'tî me'pokî —ta'pî to'ya.

¹⁵Tamî'nawîronkon wakîri pe e'pai Pilatos wanî'pî. Mîrîrî ye'nen Barrabás rumaka me'po'pîiya. Jesus po'pî'tî me'po'pîiya pemonkon po'pî'to' ke. Mîrîrî tîpo Jesus tîrî'pîiya surarayamî' pia pakî'nan po ipokapî'to'pe to'ya.

Jesus Pî' Surarayamî' O'ma'ta

(Mt 27.27-31; Jo 19.2-3)

¹⁶Surarayamî'ya Jesus yarî'pî pata esa' Governador Pilatos yewî' ta. Governador yewî' ese' pretório. Tonpakon surarayamî' muurukuntî'pî to'ya tamî'nawîrî. ¹⁷Sonpan Jesus pon mo'ka'pî to'ya moropai suuyu sonpan rei pon ye'ka yeka'ma'pî to'ya ipon ton ipî' tîwo'ma'takon pe. Mî'nî kapî'pî to'ya itarako ton, rei yarakko warantî. Ipu'pai pona tîrî'pî to'ya. ¹⁸Tîwo'ma'takon pe ipî' to' esekaremekî'pî. —Viva Jesus. Judeuyamî' esa' amîrî. Rei amîrî —ta'pî to'ya. Itaruma'tî'pî to'ya mîrîrî. ¹⁹Moropai ipa'tî'pî'pî to'ya ipu'pai pona yei ke. Tetakukon yenunpî'tî'pî to'ya ipona. Tese'mukon pona to' enapî'tî'pî ikaisarî yapurî pe, tîise to' seruku mîrîrî. Ipî' to' o'ma'ta mîrîrî. ²⁰Kure'ne ipî' tîwo'ma'takon tîpo, sonpan mo'ka'pî to'ya. Sonpan ipon tîrî'pî to'ya ipona. Mîrîrî tîpo yarî'pî to'ya pakî'nan pona ipokapî'se.

Jesus Pokapî'tî To'ya Pakî'nan Po

(Mt 27.32-44; Lc 23.26-43; Jo 19.17-27)

²¹Tuutîkon pe warayo' eporî'pî to'ya, keren poi tui'sen cidade poro tuutîsen, itese' Simão. Cirene pon mîikîrî, Alexandre moropai Rufo yun. Mîikîrî pî' ta'pî to'ya meruntî ke: —Ka'ne' pe panpî' aase sîrîrî pakî'nan yarîpa —ta'pî surarayamî'ya ipî'. Moropai yarî'pîiya. ²²Jesus yarî'pî to'ya Gólgota kîrî pona. Pemonkon pu'pai'pî warainon taato' mîrîrî Gólgota. ²³Moro iwuku ton tîrî'pî to'ya uva yekku yai'mesa' remédio itese' mirra yarakkîrî ñe'ne' epu'tîiya namai. Tîise enîrîiya pra awanî'pî.

²⁴⁻²⁵ Ineka'ta winíkii wei tūise ipokapítí'pí to'ya pakí'nan pona. Tí'kon mîrikkí pí' to' su'mina'pí ipon rí'pí pantakapítí tūya'níkon epu'tíkonpa kai'ma. Mîrírí warantí ipantaka'pí to'ya. ²⁶ MÍSERÍ JUDEUYAMÍ' ESA', REI, kai'ma kaareta pona itekare menuka'pí to'ya. Moropai itírí'pí to'ya pakí'nan yepoi tamí'nawíronkonya era'mato'pe. Mîrírí kupí'pí to'ya í' wani' awaní ye'nen ipokapí'sa' tūya'níkon epu'to'pe tamí'nawíronkonya. ²⁷ Moropai asakí'ne ama'ye'kon pokapítí'pí to'ya ipokonpe. Tiwin ipokapítí'pí to'ya tiaron pakí'nan po, Jesus meruntí winí moropai tiwin ipokapítí'pí to'ya kamai' winí. ²⁸ Mîrírí warantí pena Paapa maimu e'menukasa' yawírí ikupí'pí to'ya. Pena Isafas nurí'tiya ta'pí:

Mîikírí taruma'tí to'ya imakui'san taruma'tí to'ya warantí *Is 53.12* ta'píya. ²⁹ E'ma taawírí tuutísonon o'ma'ta'pí ipí. —Kane kane amírí. “Epíremanto' yewí' yarankauya. Iní ikonekauya. Seuríwí'ne wei típo ikoneka aretí'kauya,” ta'píya seru' pe. ³⁰ Mîrírí kupípa kai'ma, meruntí ke awaní ya, aawarírí e'píika'tíkí. Autíkí pakí'nan poi —ta'pí to'ya Jesus pí'.

³¹ Teepíremasanon esanon o'ma'ta'pí nírí ipí', Moisés nurí'tiya yenupató' pí' yenupatonkon pokonpe sí'ma. —Tiaronkon píika'tí'píya. Tūise aawarírí awe'píika'tí pra awaní —ta'pí to'ya. ³² Jesus pí' ta'pí to'ya: —Paapa nîmenka'pí pe awaní ya, autíkí pakí'nan poi. Awautí era'ma annaya ya, yai pra innape Israel nurí'tí paa rí'san esa' pe awaní kupí annaya e'painon —ta'pí to'ya. Insanan ipokonpe to' nîpokapítí'san pakí'nan pona o'ma'ta'pí nírí ipí'.

Jesus Sa'manta

(*Mt 27.45-56; Lc 23.44-49; Jo 19.28-30*)

³³ Ineka'ta pairí wei tūise pata ewaronpamí'pí. Ewaron pe aako'mamí'pí wei autí tîpose. ³⁴ Wei autísa' tanne Jesus entaime'pí aronne. —Eloi, Eloi, lámá sabactâni —ta'píya tūmaimu ta.

—Paapa, Paapa, í' wani' awaní ye'nen urumakaya sírírí? *Sl 22.1*
—taato' mîrírí umaimukon ta.

³⁵ Tiaronkon ipí' teesenumenkakon ye'ka pe mîrírí taiya eta'pí yairí pra. Elias, Elias, taiya kai'ma to' esenku'tí'pí. Moropai ta'pí to'ya: —A'kí. Elias nurí'tí yannoiya eta'tí maasa —ta'pí to'ya.

³⁶ Tiaron eka'tumí'pí tuna yu'nanen esponja era'mai. Mîrírí tírí'píya so'ri uva yekku ka' yu'nato'peiya. Mîrírí típo yei yaretí pí' yasi'tí'píya. Inta pona irenuku'píya yu'nato'peiya kai'ma. Mîrírí típo ta'píya: —Maasa, pakí'nan poi imo'kai Elias nurí'tí iipí era'mapai'níkon —ta'píya.

³⁷ Meruntí ke Jesus entaime'pí. Moropai aasa'manta'pí.

³⁸⁻³⁹ Surarayamí' yepotorí waní'pí moro Jesus era'ma pí'. Mîrírí warantí aasa'manta era'ma tūya pe, —Innape Paapa munmu pe míserí man —ta'píya. Mîrírí tanne epíremanto' yewí' tawon Paapa pata'se' yuwa'to' kamisa e'karaka'pí ineka'ta poi mai winíkí. Kure'nan soren pe tíwe'sen pe awaní'pí. Ere'sin pe nírí awaní'pí.

⁴⁰ Wírí'sanyamí' waní'pí moro nírí Jesus era'ma pí' aminke sí'ma. Moro to' waní'pí Maria Madalena, Salomé, moropai tiaron Maria, José moropai Tiago maasaron panpí' yan mîikírí Maria. ⁴¹ Galiléia pata po Jesus asarí yai, inkamoro wírí'sanyamí' waní'pí ipíkírí asarí'san pe. Itekkari ton koneka típokon pe. Tiaronkon wírí'sanyamí' waní'pí moro nírí, Jesus wenairí iipí'san Jerusalém pona.

Jesus Yu'na'ti To'ya

(Mt 27.57-61; Lc 23.50-56; Jo 19.38-42)

⁴²Sábado wani'pî Judeuyami' erî'ka'to' weiyu pe. To' yeseru wani'pî to' ekoneka sexta feira yai sábadó yai teerî'kapîkonpa. To' ekonekato' weiyu yai Jesus sa'manta'pî. ⁴³Mírîrî ye'nen José Arimatéia pon wítî'pî Pilatos pia. José wani'pî Judeuyami' panamanen pe. Tamî'nawîronkon esa' pe Paapa iipî nîmîkî pî tîwe'sen pe awani'pî nîrî. Eranne' pe pra attî'pî Pilatos pia, pata ewaronpamî tanne. Eerepami'pî. Pilatos pî' ta'pîiya: —Jesus esa'rî'pî anmo'kapai wai pakî'nan poi yu'na'tîto'peuya. Sábado yai pakî'nan po aako'mamî yu'se pra anna man —ta'pîiya. ⁴⁴—Aasîrî aasa'mantasa' mîrîrî? —ta'pî Pilatosya. Imu'tunpa'pîiya. Surarayami' esa' yanno me'po'pîiya. Aaipî'pî. —Aasîrî Jesus sa'mantasa' mîrîrî? —ta'pî Pilatosya ipî. ⁴⁵—Inna, aasîrî aasa'mantasa' man —ta'pî surarayami' esa'ya. —Moriya itesa'rî'pî mo'kata —ta'pî Pilatosya José pî. ⁴⁶Mírîrî tîpo Joséya kure'nan kamisa yenna'pî. Attî'pî tiaronkon yarakkîrî Jesus esa'rî'pî mo'kai. Imoka'pî to'ya. Moropai iwontî'pî to'ya mîrîrî kamisa ke. Ikîrî yai a'ta yakasa' Joséya wani'pî isa'manta'san yense' ton pe. Kure'ne awani'pî. Mîrîrî ya' Jesus esa'rî'pî wonnîpî'pî to'ya Judeuyami' yeseru yawîrî. Moropai a'ta yettapurî'pî to'ya kure'nan tî' ke. ⁴⁷Tamî'nawîrî mîrîrî kupî to'ya era'ma'pî Maria Madalenaya moropai tiaron Mariaya, José yan Mariaya.

Tîisa'manta Tîpo Jesus E'mî'sa'ka

(Mt 28.1-8; Lc 24.1-12; Jo 20.1-10)

16 Sábado esuwa'kasa' tîpo inkamoro wîri'sanyami' wítî'pî Salomé pokonpe a'pusin yennai Jesus esa'rî'pî karapaimato' ton, Judeuyami' yeseru yawîrî ikupîkonpa kai'ma. ²E'mai'non wei erenmapî pe, domingo yai to' wítî'pî a'ta pia itesa'rî'pî karapaimai. Penane marî pu'kuru to' ese'ma'tî'pî wei epa'kasa' tanne. ³Tuutîkon pe to' eseurîma'pî. —Anî'ya a'ta yettapuru tî' mo'ka ewonnîto'pe? —ta'pî to'ya.

⁴Mírîrî ta'pî to'ya kure'ne tî' e'sa' ye'nen. Moropai teerepamîkon pe a'ta esettapurukasa' era'ma'pî to'ya. itettapuru era'tîsa' era'ma'pî to'ya. ⁵A'ta ya' to' ewomî'pî. Moro warayo' ereutasa' eporî'pî to'ya meruntî winî. Aimutun pe ipon wani'pî sonpan. [Inserî pe awani'pî. Mîikîrî pî' to' esi'nîpî'pî. ⁶Mîikîrîya ta'pî to' pî': —Teesî'nî'se pra e'tî. To' nîpokapî'pî pakî'nan pona yuwaya'nîkon mîrîrî. Jesus Nazarépon yuwaya'nîkon. Tîise tarî Jesus ton pra man. Awe'mî'sa'ka'pî man. A'kî, ipata'pî era'matî —ta'pîiya. ⁷—Galiléia pona wîtn pî' man arawîrî'nîkon. Miarî era'maya'nîkon kupî sîrîrî apî'nîkon ta'pî tîuya manni' yawîrî. Mîrîrî ekareme'tantî Pedro moropai tiaronkon inenupa'san pî' —ta'pîiya.

⁸To' epa'ka'pî. To' esi'nî'sa' wani'pî î' taa yentai. To' e'tîtîtkka'pî. A'ta piapai to' eka'tumî'pî. Tuutîkon pe anî' yarakkîrî to' eseurîma pra awani'pî, teesi'nî'sa'kon ye'nen.

Maria Madalenaya Jesus Era'ma Enen

(Mt 28.9-10; Jo 20.11-18)

⁹Domingo yai Jesus e'mî'sa'ka'pî mîrîrî penane marî pu'kuru. Maria Madalenaya Jesus e'mî'sa'kasa' era'ma'pî domingo yai, penane marî pu'kuru, tiaronkonya era'ma rawîrî. Mîikîrî Maria Madalena pena o'ma'kon ewonsa' wani'pî ya', asakî'ne mia' pona tîimo'tai kaisarî. Inkamoro tîrîka'pî Jesusya. Mîikîrîya Jesus era'ma'pî tiaronkonya

era'ma rawîrî. ¹⁰ Inenupa'san esewankono'masa' karau tanne, to' pia Maria Madalena erepamî'pî. —Jesus e'mî'sa'kasa' man —ta'pîiya to' pî'. ¹¹ —Enen awanî sîrîrî. Uyenu ke era'ma pî' wai —ta'pîiya. Tîise innape imaimu kupî to'ya pra awanî'pî.

Jesus Era'ma Inenupa'sanya, Asakî'nankonya

(Lc 24.13-35)

¹² Mîrîrî tîpo asakî'nankon inenupa'sanya Jesus era'ma'pî cidade poi tuutîkon pe. Tiaron pe eetinyaka'masa' ye'nen, ka'ne' pe epu'tî to'ya pra awanî'pî. ¹³ Tepu'tî to'ya emapu'tîsai'ya tîpo, to' enna'po'pî tonpakon pia ekareme'se. Tîise innape to' maimu kupî to'ya pra awanî'pî.

Jesus Era'ma Inenupa'sanya,

Tiwin Pu' Pona Tîimo'tai'nîkonya

(Mt 28.16-20; Lc 24.36-49; Jo 20.19-23; At 1.6-8)

¹⁴ Mîrîrî tîpo Jesus era'ma'pî inenupa'sanya, tiwin pu' pona tîimo'tai'nîkonya. Tîwentamo'kakon yai era'ma'pî to'ya. Jesusya to' panama'pî. —Uyewankono'ma pî' naatîi —ta'pîiya to' pî'. —Î ton pe see innape e'mî'sa'kasa' kupîya'nîkon pra awanîkon? E'mî'sa'ka tîpo akore'tawonkonya uyera'ma'pî enen. Mîwîni tîise innape ikupîya'nîkon pra awanî'pîkon. Innape anku'pai pra awanîkon mîrîrî —ta'pîiya.

¹⁵ —Pata kaisarî matîtîi. Tamî'nawîronkon pî' Paapa yekare mekareme'tîi. ¹⁶ Tiaronkonya innape Paapa yekare kupî ya moropai to' yepatakonaya'nîkon e'pai man. Mîrîrî warantî inkamoro e'pîika'tî. Tîise tiaronkonya innape Paapa yekare kupî pepîn. Mîrîrî ye'nen inkamoro ye'ka yarima Paapaya apo' ya' —ta'pîiya. ¹⁷ —Innape tîku'nenan kupî Paapaya meruntî ke ikupî eserîkan pepîn ku'to'pe to'ya. Mîrîrî kupî Paapaya innape itekare wanî epu'to'pe tamî'nawîronkonya. Umeruntî ke o'ma'kon tîrîka to'ya. Tiaron to' nepu'tî pepîn tîrîfuya to' maimu ton. ¹⁸ Tînepu'tîkon pe pra sokoro'pan îkîi yanunsa' to'ya ya, to' yeparantîiya pepîn. Tînepu'tîkon pe pra tîmai'pato'kon enîrî tîuya'nîkon ya to' emai'pa pepîn. Tînepu'tîkon pe pra tîmai'pato'kon enîrî tîuya'nîkon ya to' emai'pa pepîn. Pri'yawonkon pepîn pona to' epîrema. To' yepî'tî Paapaya. Mîrîrî warantî innape Paapa ku'nenan wanî kupî sîrîrî —ta'pî Jesusya.

Jesus Wîtî Ka' Pona Paapa Pia

(Lc 24.50-53; At 1.9-11)

¹⁹ To' yarakkîrî teeseurîma tîpo, Jesus wîtî'pî ka' pona. Paapaya yarî'pî tîpia enen tîise. Paapa meruntîrî winî ereuta'pî, ikaisarî tamî'nawîronkon esa' pe tîwanîpa. ²⁰ Inenupa'san wîtî'pî pata kaisarî itekare ekareme'se. Uyepotorîkon Jesusya to' pîika'tî'pî. Meruntî ke to' kupî'pîiya ikupî eserîkan pepîn ku'to'pe to'ya. Mîrîrî era'ma tîuya'nîkon wenai arinîkonya to' maimu kupî'pî innape.

JESUS CRISTO YEKARE

LUCAS NĪMENUKA'PĪ

Sîrîrî kaareta Lucas nîmenuka'pî wanî Jesus Cristo yekare ekareme'nen pe. Lucas wanî'pî Paulo wanîyakon pe. Ipî' Paulo eseurîma (Co 4.14), pri'ya wonkon pepin yepi'nen pe Lucas wanî'pî. Judeu pepin awanî'pî. Paulo yarakkîrî to' wîtî'pî tu'ke pata poro itekare ekaremekî pinunpa'pî to'ya.

Lucasya sîrîrî kaareta menuka'pî Teófilo pia, morî pe Jesus yekare epu'to'peiya. Tamî'nawîrî Jesus ko'manto' yeseru pî' ekaremekî'pîiya. Î' kai'ma Jesus esenpo'pî ekaremekî'pîiya. Innape Jesus wanî ka' poi iipî'pî pemonkon pe ekaremekîiya. Moropai ekaremekî'pîiya î' kai'ma pemonkonyamî' pîika'tî pî', î' kai'ma to' yenupa pî', î' kai'ma Paapa yeseru yenpo pî' ekaremekî'pîiya. Moropai awe'taruma'tî pî', aasa'manta pî', awe'mî'sa'ka pî', ka' pona eenuku pî' tamî'nawîrî ekaremekî'pîiya.

Teófilo Pia Kaareta Menuka Lucasya

1 Uyonpa Teófilo, tu'kankon pemonkonyamî'ya sîrîrî Jesus yekare menuka'pî ukore'ta'nîkon e'kupî'pî ekareme'nen pe. ² Jesusya to' yenupa pia'tî'pî pata pai tamî'nawîrî inkupî'pî era'matîponkon winîpai eta'pî uurî'nîkonya, maasa pra mîrîrî itekare ekareme'pî'tî'pî to'ya. ³ Mîrîrî ye'nen mîrîrî pî' esenupa'pî tamî'nawîrî morî pe epu'to'peuya kai'ma. Eesippia'tî'pî pata pai sîrîrî tîpo see î' e'kupî'pî pî' esenupa'pî. Moropai esenumenka'pî tamî'nawîrî morî pe imenukauya pî', amîrîya epu'tîto'pe. Mîrîrî ye'nen Teófilo, uwanîyakon, aapia imenukauya sîrîrî. ⁴ Yairî eesenupa'pî wanî epu'tîpa kai'ma imenukauya sîrîrî.

João Batista Esenpoto' Ekaremekî Inserîya

⁵ Pena Judéia pata esa' pe tîwe'sen pe Herodes wanî yai, teepîremasen wanî'pî itese' Zacarias. Mîikîrî wanî'pî teepîremanon Abias ponkon yonpa pe. Mîikîrî no'pî wanî'pî itese' Isabel. Mîikîrî nîrî wanî'pî teepîremanon yonpa pe. Arão nurî'tî, teepîremanon yepotorî, parî'pî pe awanî'pî. ⁶ Mîikîrî ko'manpî'tî'pî tîno'pî yarakkîrî morî pe, imakui'pî ton pra. Paapa rawîrî yairî to' ko'manto' wanî'pî. Tamî'nawîrî inekaremekî'pî yawîrî ikupî'pî to'ya. ⁷ Tîise mîikîrî wanî'pî inmu ton pra. Maasa pra ino'pî wanî'pî more yenponen pe pra. Moropai a'yeke'ton pe inyo wanî'pî. Ino'pî wanî'pî no'santon pe.

⁸⁻⁹ Tiwin wei teepîremasen Zacarias pokonpankon esenyaka'ma yai epîremanto' yewî' ta, mîikîrî Zacarias menka'pî to'ya eewonto'pe a'pusin po'tîi Paapa yapurî pe. Mîikîrî menka'pî to'ya teserukon yawîrî, tî' yenumî pî'. Mîrîrî tî' ena'pî Zacarias pia. Mîrîrî ye'nen a'pusin po'tîto' weiyu eseporî yai Zacarias ewomî'pî epîremanto' yewî' ta. ¹⁰ Mîrîrî a'pusin aramî tanne, poro po Paapa yapurî eperepî'san pemonkonyamî' epîrema'pî. ¹¹ Mîrîrî yai Uyepotorîkon narima'pî inserî esenpo'pî Zacarias pia. Inpo'tî yaponse' winî, meruntî winîkîi satippe, o'non pata a'pusin aramî manni' pata'se' ya' eesenpo'pî. ¹² Mîikîrî era'ma tîuya pe, eesi'nîpî'pî mararî pra. ¹³ Tîise mîikîrî pî' ta'pî inserîya:

—Eranne' pe pra e'kî, Zacarias! Paapaya eepîremato' etasa' man, moropai amaimu yuukuiya pe man —ta'pîiya. —Ano'pîya tînre yenpo pe man, warayo' pe. Mîikîrî

more ese'tiya e'pai man João kai'ma —ta'piiya. ¹⁴—Mîikîrî esenposa' pî' aatausinpa kure'ne. Moropai tu'kankon pemonkonyamî' ena taatausinpai, mîikîrî esenposa' pî'. ¹⁵Maasa pra kure'ne mîikîrî warayo' wanî pe man Paapa pia. Mîikîrîya mai' enîrî e'pai pra awanî. Tîise eesenpo pata pai Morî Yekaton Wannî ko'mamî yarakkîrî itesa' pe. ¹⁶Mîrîrî ye'nen mîikîrîya tu'ke Judeuyamî' enpenata emapu'tî kupî, Paapa tepotorîkon epu'to'pe to'ya. ¹⁷Mîikîrî wanî pe man meruntî ke, moropai Morî Yekaton Wannî naipontîton pe, penaro' Paapa maimu ekareme'nen Elias nurî'tî wanî'pî warantî. Mîikîrîya morî pe pemonkonyamî' ena emapu'tî kupî sîrîrî, tîyunkon moropai tînmukukon pokonpe. Mîrîrî warantî Paapa maimu yawîrî pra tîwe'sanon enna'po emapu'tîya kupî sîrîrî yairî to' e'to'pe Paapa rawîrî. Mîrîrî warantî pemonkonyamî' Judeuyamî' ena yairî emapu'tîya kupî sîrîrî Uyepotorîkon erepamî yaino ton pe —ta'pî inserîya Zacarias pî'.

¹⁸Mîrîrî ye'nen Zacariasya inserî ekaranmapo'pî. Ta'piiya:

—O'non ye'ka pe see innape sîrîrî kupîya e'painon? Maasa pra uurî wanî a'yeke'ton pe sa'ne, moropai uno'pî sa'ne wanî no'santon pe nîrî —ta'piiya.

¹⁹Moropai mîikîrî inserîya Zacarias maimu yuuku'pî: —Tîise uurî Gabriel, Paapa poitîrî, iipia tîiko'mansen. Mîikîrî Paapaya uyarimasa' sîrîrî ayarakkîrî eseurîmai sîrîrî morî yekare pî' —ta'piiya. ²⁰—Innape î' tauya manni' kupîya pra awanî mîrîrî. Tîise awe'kupî kupî sîrîrî, mîrîrî weiyu eseporî ya. Innape iku'sa'ya pra awanî ye'nen, imaimu pra eena kupî sîrîrî, mîikîrî anmu esenpoto' weiyu eseporî pikîrî —ta'pî inserîya ipî'.

²¹Mîrîrî tanne pemonkonyamî'ya Zacarias nîmîkî'pî poro po. Î' wani' awanî ye'nen aako'mamî epîremanto' yewî' ta epu'tî to'ya pra awanî'pî. ²²Epîremanto' yewî' tapai teepa'ka pe, eeseurîma pra awanî'pî. Mîrîrî ye'nen epu'tî yonpa'pî to'ya î' rî e'ku'sa' epîremanto' yewî' ta, maasa pra eeseurîma pra awanî'pî. Tîise tenya ke taapî'tî'piiya. Mîrîrî wenai epu'tî'pî to'ya we'ne'pî'nîto' warainon e'ku'sa' yarakkîrî. (Paapa nenpoto' era'ma'piiya.)

²³Moropai teesenyaka'mato' aretî'kasa' Zacariasya tîpo epîremanto' yewî' tapai awenna'po'pî tewî' ta. ²⁴Mîrîrî tîpo mararî tîiko'mamî tîpo ino'pî Isabel ena'pî more yan pe. Mîikîrî asarî pra awanî'pî mia'taikin kapoi kaisarî. ²⁵Moropai Isabela ta'pî: —Uyepotorîkonya upîika'tî tu'ka pî' man. Mîrîrî ye'nen anî'ya umu'tunpa eserîke pra awanî inîrî. “Tînre yenponen pepîn mîserî,” taa to'ya pepîn tarîpai —ta'piiya.

Jesus Esenpoto' Ekaremekî Inserîya

²⁶Tiwin mia' pona tîimo'tai kapoi kaisarî more yan pe Isabel tîise, Paapaya inserî Gabriel yarima'pî Nazaré cidaderî pona Galiléia pata pona. ²⁷Miarî inserîya itekare yarî'pî maasaron wîrî' pia, warayo' yarakkîrî si'pî pepîn. Mîikîrî niyotasen warayo' itese' José yarakkîrî. Mîikîrî warayo' wanî'pî penaron rei Davi nurî'tî parî'pî pe. Mîikîrî wîrî' wanî'pî itese' Maria.

²⁸Mîrîrîya Maria pia mîikîrî inserî erepamî'pî. Moropai ta'piiya: —Morî pe ko'mannî pî' nan, Maria? Taatausinpai e'kî. Maasa pra tîwakîrî pe Paapaya akupî pî' man. Mîikîrî Uyepotorîkon ko'mamî aapia —ta'piiya.

²⁹Mîrîrî ye'nen î' taa tîuya epu'tîya pra Maria wanî'pî mîrîrî î' ta'pî inserîya pî'. Teesewankono'mai eesenumenka'pî î' taa yu'se inserî wanî epu'tî yu'se. ³⁰Tîise inserîya ta'pî:

—Eranne' pe pra e'kî, Maria.

Maasa pra Paapa atausinpasa' man kure'ne amîrî pî' —ta'pîiya.

³¹ —Mîrîrî ye'nen more yan pe eena pe nai.

Anre ton yenpoya pe nai warayo' pe.

Moropai Mîikîrî esatîya pe nai Jesus pe itese'.

³² Mîikîrî wanî pe man kure'ne.

Mîikîrî esatî Paapa tamî'nawîronkon yentainonya tînmu pe.

Mîikîrî Paapaya ikupî kupî sîrîrî tamî'nawîronkon esa' pe

pata esa' itamo Davi nurî'tî pata'pî ya' taasa' tîuya yawîrî —ta'pîiya.

³³ —Mîikîrî ko'mamî tamî'nawîronkon Jacó payanî'san esa' pe

ipatîkarî aataretî'ka ton pe pra —ta'pî inserîya Maria pî'.

³⁴ Mîrîrî pî' ta'pî Mariaya inserî pî': —Î kai'ma see mîrîrî wanî mîrîrî warayo' yarakkîrî pra uurî tîise? —ta'pîiya.

³⁵ Tîise inserîya imaimu yuuku'pî. Ta'pîiya: —Morî Yekaton Wannî iipî pe man aapia. Moropai Paapa tamî'nawîron yentainon meruntîri wanî pe man aapia —ta'pîiya ipî'. —Mîrîrî wenai mîikîrî more, imakui'pî ton pîn teesenposen wanî pe man Paapa munmu pe —ta'pîiya. ³⁶ —Enpenatakî maasa ayonpa Isabel pî'. Pena taapîtî'pî to'ya tînre ton yenponen pepîn, taapîtî'pî to'ya ipî'. Tîise sîrîrî more yan pe eenasa' man. Tiwin mia' pona tîimo'tai kapoi kaisarî ikapoi wanî, no'santon pe tîise —ta'pîiya. ³⁷ —Maasa pra Paapa pia sa'man ton pra man. Î inkupî pepîn ton pra man Paapa pia. Tamî'nawîrî ikonekaiya —ta'pîiya.

³⁸ Mîikîrî maimu yuuku'pî Mariaya: —Uurî wanî Paapa poitîrîpa' pe. Mîrîrî ye'nen î' rî e'kupî ya uyarakkîrî, Uyepotorîya ta'pî yawîrî, î' taaya manni' î' wani' pra man —ta'pîiya.

Mîrîrî tîpo inserî wîtî'pî iipiapai.

Isabel Era'mapî'se Maria Wîti

³⁹ Mîrîrî tîpo Maria ekoneka'pî wî' pona tuutîpa, Judéia pata pona tonpa Isabel pia.

⁴⁰ Miarî teerepansa' pe Zacarias yewî' ta eewomî'pî. Moropai ino'pî Isabel yarakkîrî to' atapisî'pî tîwakîri pe pu'kuru. ⁴¹ Maria maimu eta Isabelya pe more iro'ta ya' tîwe'sen eraikka'pî taatausinpai. Mîrîrî yai itesa' pe Morî Yekaton Wannî iipî'pî, imeruntîri ton tîrî'pîiya. ⁴² Moropai Isabel eseurîma'pî meruntî ke. Ta'pîiya:

—Morî pe amîrî yapurî'pî Paapaya

tamî'nawîronkon wîri'sanyamî' yapurî tîuya yentai.

Moropai mîikîrî more yenpoya kupî

manni' nîrî yapurî Paapaya —ta'pîiya.

⁴³ —Anî' kin uurî Uyepotorî yan ii'to'pe uyera'mapî'se, ipîkku pe pra sa'ne wanî

tanne. ⁴⁴ Uupia eerepamî pe, uyarakkîrî eeseurîma yai, uro'ta yawon unre eraikkan pî' man kure'ne, taatausinpai —ta'pîiya. ⁴⁵ —Amîrîya morî yapîsî kupî taatausinpai,

maasa pra innape î' e'kupî ta'pî Paapaya kupîya ye'nen —ta'pî Isabelya Maria pî'.

Maria Eserenka Paapa Yapurî Pî'

⁴⁶ Moropai Mariaya ta'pî Paapa yapurî tîuya pe:

—Uyewan wanî kure'ne taatausinpai Uyepotorî pî'.

⁴⁷ Moropai uyekaton atausinpasa' kure'ne

mîikîrî upîika'tînen Paapa pî'.

⁴⁸ Maasa pra uurî sa'ne tîpoitîrîpa' pî' awenpenatasa' ye'nen.

Tarîpai sîrîrî patapai tamî'nawîronkon pemonkonyamî'ya taa upî':

“Mîikîrî Maria yapurî'pî Paapaya” taa to'ya.

⁴⁹ Mîrîrî warantî taa to'ya

maasa pra mîikîrî meruntî Paapaya kure'ne î' ku'sa' uurî ton pe.

Mîikîrî Paapa wanî morî pe pu'kuru imakui'pî ton pra, tamî'nawîronkon yentai.

Maasa pra itese' taato' wanî teken morî.

⁵⁰ Mîikîrî Paapa wanî tamî'nawîronkon pemonkonyamî' i'noko'manen pe, manni'kan innape tînamanenan i'noko'maiya.

Moropai manni'kan penaronkon tamokon

moropai to' payanî'san nîrî i'noko'maiya.

⁵¹ Moropai tîmeruntîrî ke

manni'kan pemonkonyamî' mîîpankon esenumenkato' imakui'pî tîwe'sen yaretî'ka'pîiya tiwinarî,

tiaronkon ma're to' kupî'pîiya.

⁵² Moropai ipîkkukon reiyamî' e'to' ipîkku pe yaretî'ka'pîiya.

Ipîkku pe pra to' ena'pî.

Tîise manni'kan morîkon mîîpankon pepîn pîika'tî'pîiya,

tiaronkon esa' pe to' e'to'pe, ipîkku pe.

⁵³ Moropai ita're' pînon sa'ne ya're' ton tîrî'pîiya

emi'ne to' wanî namai.

Tîise ipîkku pe tîwe'sanon pia î' tîrîiya pepîn.

⁵⁴ Mîikîrî Paapaya pena î' ta'pî tîuya yawîrî ikupî'pî penaronkon pokonpe.

Moropai tîpemonkonoyamî', Israel ponkon pîika'tî'pîiya

to' pîika'tîuya taasa' tîuya yawîrî.

⁵⁵ Penaron Abraão nurî'tî pî' awenpenata'pî.

Morî kupî'pîiya Abraão ton pe.

Moropai tamî'nawîronkon ipayanî'san ton ikupîiya ipatîkarî

—ta'pî Mariaya, Paapa yapurî ye'ka pe.

⁵⁶ Mîrîrî tîpo Maria ko'mamî'pî eseurîwî'ne kapoi tonpa Isabel yarakkîrî. Moropai awenna'po'pî tewî' ta.

João Batista Esenpo

⁵⁷ Moropai Isabela tînre yenpoto' weiyu eseporî'pî. Tînre yenpo'pîiya warayo' pe. ⁵⁸ Mîrîrî pî' to' atausinpa'pî. Moropai itonpayamî' moropai iwoi tîiko'mansenon atausinpa'pî nîrî ipokonpe. Maasa pra morî pe Uyepotorîkon e'to' era'ma'pî to'ya Isabel yarakkîrî.

⁵⁹ Mîrîrî tîpo tiwin semana tîiko'mamî tîpo more yarî'pî to'ya imere pi'pî pottî ya'tîi tesarukon yawîrî. Mîrîrî yai mîikîrî ese' ton antîipai to' wanî'pî itun ese' ya Zacarias kai'ma. ⁶⁰ Tîise isanya ta'pî:

—Kaane, itese' wanî pe man João kai'ma —ta'pîiya.

⁶¹ Tîise ta'pî itonpayamî'ya ipî': —Tîise ayonpa ton pra man mîrîrî ye'ka itese' —ta'pî to'ya ipî'.

⁶² Mîrîrî yai iyun ekaranmapo'pî to'ya, era'mato'peiya ikupî'pî to'ya, mîikîrî more ese' ton kupî ye'ka pe.

⁶³ Mîrîrî taa to'ya ye'nen, Zacariasya tabua esatî'pî ipona imenukapa kai'ma. Mîikîrîya itese' ton menuka'pî João kai'ma. Mîrîrî pî' tamî'nawîronkon esenu-

menkasa' wani'pî mararî pra. ⁶⁴ Mîrîrî pe rî Zacarias eseurîma pia'tî'pî Paapa yapurî ye'ka pe. ⁶⁵ Mîrîrî etasa' tûuya'nîkon yai, eranne' pe inkamoro iwoi tîiko'mansenon wani'pî. Moropai mîrîrî yekare eta'pî tamî'nawîrî Judéia pata poronkonya, wî poronkon tîiko'mansenonkonya. Moropai mîrîrî pî' to' eseurîmapîtî ko'mannîpî'pî. ⁶⁶ Tamî'nawîronkon etatîpono'san esenumenka'pî mîrîrî pî'. Ekaranmapo'pî to'ya: — Ani' pe see mîserî more wani' kupî sîrîrî? —ta'pî to'ya.

Mîrîrî warantî to' eseurîma'pî maasa pra Uyepotorîkon meruntîri wani' ye'nen mîikîrî yarakkîrî.

Paapa Yapurî Zacariasya

⁶⁷ Zacarias esa' pe Morî Yekaton Wannî iipî'pî. Mîrîrî ye'nen eseurîma pia'tî'pî î awe'kupî ton pî'. Ta'pîiya:

⁶⁸ —Uyepotorîkon Paapa yapurîpai'nîkon maasa pra tîpemonkonoyamî' Judeuyamî' ko'mannîpî'pîiya. Moropai mîikîrîya to' pîika'tî'pî, to' e'taruma'tîto' yapai to' mo'ka'pîiya.

⁶⁹ Paapaya upîika'tînenkon ton esempo emapu'tî'pî tîpoitîrî Davi nurî'tî paarî'pî yai.

⁷⁰ (Pena pata pai Paapa eseurîma'pî sîrîrî pî' penaronkon tîmaimu ekareme'nenan profetayamî' winîpai. Sîrîrî pî' to' eseurîma'pî pena.)

⁷¹ Mîikîrî Paapaya upîika'tîkon tûuya ta'pî uyeyatonkon winîpai.

Moropai tamî'nawîronkon manni'kan uurî'nîkon pî' tîwo'ma'tasanon winîpai upîika'tîiya'nîkon ta'pîiya.

⁷² Tî'noko'pî pe utamokon nurî'san era'ma tûuya ta'pîiya.

Moropai tîpemonkonoyamî' yarakkîrî teesetato' pî' tîwenpenatai pra mîikîrî wani' pîn.

⁷³⁻⁷⁴ “Ayeyatonkon winîpai apîika'tî tûuya'nîkon tîwanmîra uyapurîkonpa umaimu yawîrî, eranne' pe pra” ta'pîiya utamokon Abraão nurî'tî pî'.

Mîrîrî tîmaimu tîrî'pîiya tînena'poka tonpe pra tînkupî tonpe.

⁷⁵ Mîrîrî kupîiya, morî pe pu'kuru, imakui'pî ton pra e'nîto'pe'nîkon kai'ma iipia.

Imakui'pî kupî pî' ko'mannî namai sa'mantan pîkîrî —ta'pî Zacariasya.

⁷⁶ —Amîrî unmu, tamî'nawîronkon yentainon Paapa maimu ekareme'nen pe awani' kupî sîrîrî,

uyepotorîkon iipî yekare ekaremekîya pe nai.

Uyepotorîkon iipî rawîrî e'ma konekaya,

Uyepotorîkon ye'marî ton.

Tamî'nawîrî konekaya morî pe Uyepotorîkon erepanto'pe

⁷⁷ Maasa pra itekare ekaremekîya pe nai

pemonkonyamî' pî', e'pîika'tînto' yekare.

Mîrîrî itekare wenai imakui'pî pe tîwe'to'kon rumaka to'ya kupî sîrîrî.

Moropai mîrîrî kupî Paapaya tîwanmîra.

⁷⁸Maasa pra Paapa wanî Uyepotorîkon pe pu'kuru uurî'nîkon i'noko'manen pe.

Erenmapî ya, wei epa'ka warantî,
mîikîriya upîika'tînenkon ton yarima pe man uupia'nîkon.

⁷⁹Mîikîrî narimaya ewaron ta tîiko'mansenon pemonkonyamî' weiyu'ma.

Inkamoro piika'tiia to' sa'mantato' winîpai.

Moropai morî tîriya uurî'nîkon pia,
morî pe asanîto'pe tîwanmîra, teesewankono'mai pra
—ta'pî Zacariasya.

⁸⁰Mîrîrî tîpo mîikîrî Zacarias munmu arenta'pî. Kure'ne aarenta'pî. Moropai meruntî ke itewan ena'pî, itesa' pe Morî Yekaton Wannî wanî ye'nen. Moropai aako'manpî'tî'pî keren po. Israel ponkon pî' teesenpo pîkîrî aako'mamî'pî keren po.

Jesus Esenzo

(Mt 1.18-25)

2 Mîrîrî yai reiyamî' esa' tîwe'sen Augustoya tamî'nawîronkonya tese'kon menuka me'po'pî. Maasa pra tamî'nawîronkon tîiko'mansenon anepu'pai awanî'pî mîito'pe. ²Mîrîrî wanî'pî e'mai'non tese'kon menukato' to'ya. Mîrîrî yai Quirino wanî Síria pata ko'mannî'nen pe. ³Mîrîrî ye'nen tamî'nawîronkon enna'po'pî tîpata'se'kon teesenpo'pîkon ya' tese'kon menukai.

⁴Mîrîrî warantî José wî'tî'pî Galiléia pata pon Nazaré poi Judéia pata pon Belém pona, Davi nurî'tî esenzo'pî ya'. Miarî ya José wî'tî'pî maasa pra Davi paarî'pî pe awanî'pî. ⁵Attî'pî tawasîrî Maria yarakkîrî tese'kon menukai. Mîikîrî Maria wanî'pî more yan pe.

⁶Mîrîrî yai mîikîrî Mariaya tînre yepoto' weiyu eseporî'pî miarî Belém po. ⁷Mîikîriya e'mai'non tînre yepo'pî warayo' pe. Mîikîrî more ya'santî'pîiya moropai itîrî'pîiya paakayamî' ya're' yense' ya'. Maasa pra paakayamî' yewî' ta to' wanî'pî to' pata'se' ton pra awanî'pî wîttî ta.

Carneiroyamî' Era'manenan Pia Inseŕiyamî' Esenzo

⁸Miarî mîrîrî pata po tekînkon carneiroyamî' era'manenan wanî'pî. Keren po si'ma tekînkon ko'mannî'pî to'ya. ⁹Mîrîrî tanne, Uyepotorîkon narima'pî inseŕî esenzo'pî to' pia. Moropai Uyepotorîkon ya'karuya inkamoro weiyu'ma'pî. Mîrîrî pî' to' esi'nîpî'pî mararî pra. ¹⁰Tîise inseŕiya ta'pî to' pî': —Eranne' pe pra e'tî. Kesi'nî'tî. Maasa pra morî itekare ekareme'se yi'nî pî' wai kure'ne aataus- inpakonpa. Amîrî'nîkon moropai tamî'nawîronkon pemonkonyamî' atausinpat'o'pe itekare ekaremekîyua sírîrî. ¹¹Maasa pra sírîrîpe Davi nurî'tî esenzo'pî pata po, piika'tîton esenposa' man amîrî'nîkon ton pe. Mîikîrî wanî Cristo, Paapa nîmenka'pî pe, Uyepotorîkon pe —ta'pîiya. ¹²—Sírîrî warantî eporîya'nîkon yairî pu'kuru awanî epu'tîkonpa. More eporîya'nîkon kupî sírîrî kamisa ke ya'santîsa' pe awanî, paakayamî' ya're' yense' ya' —ta'pîiya to' pî'.

¹³Mîrîrî pe rî inseŕî pokonpe tu'kankon inseŕiyamî' esenzo'pî, Paapa poitîrîtonon. Inkamoroya Paapa yapurî'pî. Ta'pî to'ya:

¹⁴—Paapa yapurî e'pai awanî ipata ya' ka' po.

Maasa pra tarî non po tîwanmîn tîisa' Paapaya man pemonkonyamî' pia, Paapa wakîrikon pia.

¹⁵ Mîrîrî taa tîpo, inserîyamî' enna'po'pî ka' pona. Mîrîrî tîpo inkamoro tekînkon era'manenan eseurîma'pî tîiwarîrî'nîkon. Inkamoroya ta'pî: —Aase'nîkon, wîtî'nîkon Belém pona, î' e'ku'sa' era'mai Uyepotorîkon nekaremekî'pî —ta'pî to'ya.

¹⁶ Moropai inkamoro wîtî'pî ka'ne' pe teese'mî'tapai. Teerepansa'kon yai eporî'pî to'ya, Maria moropai José. Moropai more era'ma'pî to'ya paakayamî' ya're' yense' ya'. ¹⁷ Mîikîrî more era'ma tîuya'nîkon tîpo inkamoro wîtî'pî, î' ta'pî inserîya to' pî ekareme'se. ¹⁸ Mîrîrî ekaremekî to'ya pî' tamî'nawîronkon esenumenka'pî kure'ne teesewankono'mai. ¹⁹ Tîise tamî'nawîrî mîrîrî pî' Maria esenumenka'pî kure'ne. Moropai mîrîrî koneka'pîiya tewan ya', tîwîrî teesenumenkapa. ²⁰ Mîrîrî tîpo inkamoro tekînkon era'manenan enna'po'pî Paapa yapurî ye'ka pe tîneta'pîkon pî' moropai tînera'ma'pîkon pî'. Tamî'nawîrî inserîya ekaremekî'pî yawîrî awanî'pî.

More Ese'tî To'ya Jesus Pe

²¹ Asakî'ne mia' pona tîumo'tai wei tîpo, tesorukon yawîrî more mere pi'pî pottî ya'tîsa' to'ya yai, itese' ton tîrî'pî to'ya Jesus kai'ma, manni' inserî nîtîrî'pî maasa Maria ro'ta ya' awe'kupî pra tîise.

Jesus Yarî To'ya Epîremanto' Yewî' Ta

²² Moropai to' ko'mamî'pî Maria ekoneka pîkîrî tesorukon yawîrî. Maasa pra Moisés kaaretarîya taasa' wanî'pî aako'manto'pe asakî'ne pemonkonyamî' (40) wei kaisarî. Mîrîrî tîpo José moropai Mariaya more yarî'pî Jerusalém pona Uyepotorîkon pî' ekaremekîkonpa kai'ma. ²³ Maasa pra mîrîrî warantî awe'menukasa' Uyepotorîkon maimu pe, E'mai'ne esenpo'pî warayo' pe tînmukukon mo'kato'pe to'ya Uyepotorîkon ton pe. *Êx 13.2,12*

²⁴ Moropai Uyepotorîkon pia tîntîrîkon tîito'pe tîuya'nîkon, asakî'ne waku'kaimîyamî' yarî'pî to'ya, Paapa maimuya taasa' yawîrî. Mîrîrî ton pra awanî ya, asakî'ne wîrîwo'yamî' tîito'pe to'ya, tînre yenpotîpono'pîkon ekonekato'pe morî pe, taasai'ya. Mîrîrî warantî ikupî'pî to'ya.

²⁵ Mîrîrî yai tîiko'mansen wanî'pî Jerusalém po Simeão itese'. Yairî pu'kuru iteseru e'pîtî'pî moropai Paapa yapurînen pe awe'pîtî'pî. Moropai pena pata pai mîikîrîya Judeuyamî' e'taruma'tîto' winîpai to' pîika'tînen iipî nîmîkî'pî. Kure'ne anera'mapai awanî'pî. Moropai Morî Yekaton Wannî wanî'pî iipia itesa' pe. ²⁶ Maasa pra Morî Yekaton Wannîya taasa' wanî'pî ipî': —Aasa'manta rawîrî mîikîrî pîika'tîton tînmenka'pî yarimasa' Uyepotorîkonya era'maya pe nai —ta'pîiya. Mîrîrî ye'nen inîmîkî'pîiya. ²⁷ Mîrîrî ya Simeão ewomî'pî epîremanto' yewî' ta Morî Yekaton Wannî maimu pe. Mîrîrî yai itunya moropai isanya mîikîrî Jesus yaasa' wanî'pî epîremanto' yewî' ta, Moisés nurî'tîya yenuyanto'ya taasa' yawîrî. ²⁸ Era'ma tîuya pe Simeãoya mîikîrî more yanumî'pî temekon pona. Moropai Paapa yapurî'pîiya. Mîikîrîya ta'pî: ²⁹⁻³² —Paapa, morî pe pu'kuru nai.

Amaimu yawîrî iku'sa'ya nai.

Pîika'tîton anarima'pî era'ma pî' wai uyenu ke pu'kuru.

Mîikîrî pîika'tîton yarimasa'ya Judeuyamî' pia neken pra

tîise tamî'nawîronkon pemonkonyamî' pia, tîpîika'tînenkon ton yarimasa'ya a'ka pe awe'to'pe,

î' kai'ma tîiko'manto'kon wanî epu'to'pe to'ya.

Moropai mîikîrî pîika'titon wenai apemonkonoyamî' Judeuyamî' yapurî to'ya. Tarîpai uusa'manta pe wai tîwanmîra maasa pra pîika'titon era'masau'ya ye'nen —ta'pî Simeãoya.

³³ Mîrîrî warantî more pî' Simeão eseurîmasa' pî' itun moropai isan wanî'pî kure'ne teesenumenkai. ³⁴ Simeãoya ta'pî inkamoro pî': —Paapaya morî tîrî pî' man aapia'nîkon —ta'pîiya. Moropai Maria Jesus yan pî' ta'pîiya: —A'kî, mîserî more wani sîrîrî Paapa nîmenka'pî pe, tu'kankon Judeuyamî' pîika'titon pe moropai tu'kankon newanmîrî tonpe. Paapaya imenka'pî î' kai'ma morî pe tîwanî ekareme'to'peiya. Mîrîrî era'ma tîuya'nîkon wenai tu'kankon eseurîma imakui'pî pe iwinîkî. ³⁵ Mîrîrî taa tîuya'nîkon wenai imakui'pî pe tewankon wani ekaremekî to'ya esera'ma. Mîrîrî warantî eesewankono'mato' wani kupî sîrîrî, Maria. Kure'ne ne'ne' pe epu'tîya, tau-raya ayewan ya'tî warantî —ta'pî Simeãoya Maria pî'.

³⁶ Moro awanî'pî itekare ekareme'nen no'santon profetisa inyo isa'manta'pî itese' Ana. Mîikîrî wanî'pî Aser nurî'tî paarî'pî pe, Fanuel yensi pe. Asakî'ne mia' pona tîimo'tai (7) kono' tîno'pîta tîpo inyo sa'manta'pî. ³⁷ Tarîpai mîikîrî wanî'pî 84 kaisarî ikono po. Aako'manpî'tî'pî epîremanto' yewî' ta. Mîikîrîya Paapa yapurî'pî'tî'pî wei, ewaron kaisarî tekkari tonpai pra eepîremapî'tî'pî. ³⁸ Mîikîrî Ana iipî'pî inkamoro pia Simeãoya taasa' tanne. Mîrîrî yai Paapa yapurî'pîiya mîikîrî more yarimaisai'ya ye'nen. —Morî pe man, Paapa —ta'pîiya. Moropai tamî'nawîronkon pî' ekaremekî'pîiya mîikîrî more yekare inkamoro Jerusalém ponkon pîika'tînen nîmî'nenan pî'.

Nazaré Pona To' Enna'po

³⁹ Mîrîrî tîpo tamî'nawîron Paapa maimuya taasa' yawîrî ikupî tîpo'nîkon, José moropai Maria enna'po'pî Galiléia pata pona, tîpata Nazaré cidaderî pona. ⁴⁰ Miarî mîikîrî more arenta'pî moropai meruntî ke eena'pî. Epu'nen pe awanî'pî moropai Paapa wanî'pî iipia, iko'mannîpî'pîiya morî pe.

Judeuyamî' Yenupanenan Yenupa Jesusya Maasaron Pe Si'ma

⁴¹ Kono' kaisarî Jesus yuntonon wî'tîpî'tî'pî Jerusalém pona Páscoa Judeuyamî' festa' pî'. ⁴² Mîrîrî warantî to' wî'tî'pî festa pî' asakî'ne pu' pona tîimo'tai (12) Jesus kono po tîise tesorukon ta. ⁴³ Tamî'nawîrî festa ataretî'kasa' tîpo to' enna'po pia'tî'pî tewî'kon ta. Tîise Jesus e'nîmî'pî Jerusalém po tuntononya epu'tî pra tîise. ⁴⁴ Itun esenumenka'pî tonpayamî' pokonpe attî kai'ma awanî'pî. Mîrîrî ye'nen to' ese'ma'tî'pî. To' wî'tî'pî tiwin wei kaisarî tîise to' enpenata'pî ipî'. Inkamoroya yuwa'pî itonpayamî' kore'ta pî'. ⁴⁵ Tîise eporî to'ya pîn. Mîrîrî ye'nen to' enna'po'pî Jerusalém pona yuwai. ⁴⁶ Eseurîwî'ne wei kaisarî tîiko'mamîkon tîpo, eporî'pî to'ya epîremanto' yewî' ta. Judeuyamî' yenupanenan kore'ta to' eseurîma eta pî' awanî'pî moropai to' yekaranmapo'pî'tî'pîiya. ⁴⁷ Tamî'nawîronkon mîikîrî eseurîma etatîponkon esenumenka'pî kure'ne teesewankono'mai. Maasa pra epu'nen pe awe'to' pî' moropai to' maimu yu'toi'ya pî' to' esenumenka'pî kure'ne epu'tî tîuya'nîkon yentai. ⁴⁸ Mîikîrî era'ma tîuya'nîkon yai, ituntonon esewankono'ma'pî. Mîrîrî yai isanya ta'pî ipî': —Unre, î' wani' awanî ye'nen mîrîrî warantî awanî? Ayunya moropai uurîya anna esewankono'ma kure'ne ayuwa pî' —ta'pîiya.

⁴⁹ Jesusya to' maimu yuuku'pî: —Î' ton pe see uyuwaya'nîkon mîrîrî? Epu'tîya'nîkon pra naatî uyun yewî' ta uurî wanî e'pai awanî? —ta'pîiya.

⁵⁰ Tîise inkamoroya î' taa Jesusya epu'tî to'ya pra awanî'pî.

⁵¹ Mîrîrî tîpo Jesus enna'po'pî tuntonon pokonpe Nazaré pona moropai aako'mamî'pî. Tuntonon maimu yawîrî awanî'pî. Tamî'nawîrî mîrîrî iteseru tîn-era'ma'pî pî' isan enpenatapî'tî'pî.

⁵² Mîrîrî yai Jesus arenta'pî, kure'ne eena'pî. Moropai epu'nen pe awe'to' nîrî ena'pî kure'ne. Paapa wakîri pe awanî'pî moropai pemonkonyamî' nîrî wakîri pe awanî'pî.

João Batista Eseurîmato'

(Mt 3.1-12; Mc 1.1-8; Jo 1.19-28)

3 Reiyamî' esa' pe tîwe'sen Tibério wanî'pî Roma pata esa' pe. Mia' tamî'nawîrî tîise, mia'taikin kaisarî ipona kono' (15) kaisarî awanî'pî pata esa' pe. Mîrîrî yai Pôncio Pilatos wanî'pî Judéia pata esa' pe. Herodes wanî'pî mîrîrî yai Galiléia pata esa' pe. Moropai Herodes yakon Filipe wanî'pî Ituréia pata esa' pe, moropai Traconites pata esa' pe. Moropai Lisânias wanî'pî Abilene pata esa' pe. ² Anás moropai Caifás wanî'pî teepîremasanon esanon pe. Mîrîrî yai Paapa eseurîma'pî Zacarias munmu, João yarakkîrî keren po. ³ Moropai Joãoya itekare ekaremekî pinunpa'pî. Tamî'nawîrî Jordão iren ratai poro tîiko'mansenon pî'. Taapî'tî'pîiya see warantî: —Morî Paapa yeseru yapi'tî, imakui'pî anku'pî'pîkon tîrumakai tamî'nawîrî, Paapaya tîwanmîra iku'to'pe. Moropai esenpatakona'tî —ta'pîiya. ⁴ Mîrîrî warantî ekareme'pî'tî'pî Joãoya penaron profeta Isaiás nurî'tîya imenuka'pî tîkaaretarî po yawîrî. Awe'menukasa' wanî'pî see warantî:

Keren po pemonkon man tîwentaimepî'tî pî'. See warantî taapî'tîiya:

“Uyepotorîkon erepanto' ton konekatî.

Morî pe to'sarî ite'marî ton konekatî, eerepanto'pe.

⁵ Tamî'nawîron wî'kon yarappana pî' tîwe'senkon ena kupî sîrîrî yettapusa' pe.

Moropai inonkon wî'kon wanî kupî sîrîrî se' kaisarî awe'to'pe.

Moropai wayai wayai pe tîwe'sen e'makon wanî kupî sîrîrî to'saron pe

moropai e'makon sakîsakîpankon ena kupî sîrîrî se' kaisarî.

⁶ Mîrîrî yai tamî'nawîronkon pemonkonyamî'ya pîika'tînto'pe

Paapa nî'tîrî'pî epu'tî kupî sîrîrî,” taiya *Is 40.3-5*

kai'ma Isaiás nîmenuka'pî. Mîrîrî yawîrî ikupî'pî Joãoya.

⁷ Mîrîrî yai arinîkon pemonkonyamî' wî'tî'pî esenpatakonaî João pia. Tîise Joãoya taapî'tî'pî to' pî': —Îkîiyamî' amîrî'nîkon. Anî'ya ekareme'sa' apî'nîkon, Paapa ekore'mato' yapai awe'pîika'tîkon kai'ma, amakuyikon rumakaya'nîkon pra tîise? Paapaya atarumatîkon kupî sîrîrî. ⁸ Mîrîrî ye'nen ayeserukon imakui'pî ku'to'ya'nîkon rumakatî. Moropai amenan morî ayeserukon ton yapi'tî tamî'nawîronkonya ayeserurî'pîkon rumakasa'ya'nîkon epu'to'pe. Tîise aawarîrî'nîkon rî kîkatî: “Paapa yapurînenan anna maasa pra Abraão payannî'san pe anna wanî ye'nen,” kîkatî. Mîrîrî taaya'nîkonya ya î' pe pra rî awanî, awe'pîika'tîkon pepîn. Tîise tauya sîrîrî, ayentakon Abraão payannî'san pe tiaronkon kupî Paapaya e'painon seeni' tî'kon ke. ⁹ A'kî, wa'ka moro man yei ya'tîto'pe ikara yawîrî teeperu tînen pepîn. Mîrîrî yenumî to'ya apo' ya' aaranto'pe. Mîrîrî warantî Paapaya ikupî kupî sîrîrî inkamoro imakui'pî teserukon rumakatîponkon pepîn pî'.

¹⁰ Mîrîrî ekaranmapo'pî pemonkonyamî'ya João pî': —Moriya î kin kupî annaya e'painon? —ta'pî to'ya.

¹¹ Inkamoro maimu yuuku'pî João'ya: —Anî' wanî ya asakî'ne ipon mîikîrîya itakon tîrî e'pai awanî î ton pîn pia. Moropai anî' wanî ya tekkari ke tiaron yentai, mîikîrîya irataika e'pai awanî î ton pîn pia —ta'pîiya.

¹² Mîrîrî yai João pia tiaronkon tesa'kon ton pe tîniru yapisî pî' teesenyaka'masanon erepamî'pî esenpatakonakai. Moropai João ekaranmapo'pî to'ya. Ta'pî to'ya: —Anna yenupanen, î kupî annaya e'painon? —ta'pî to'ya ipî'.

¹³ Moropai to' maimu yuuku'pî João'ya: —Tîniru tînenan winîpai kure'ne tîniru yapisîya'nîkon kai'ma ke'tî. Yapi'to'pe ta'pî yentai yapisîya'nîkon kai'ma ke'tî —ta'pîiya.

¹⁴ Moropai tiaronkon surarayamî'ya nîrî João ekaranmapo'pî. Ta'pî to'ya: —Anna kanan, î kupî annaya e'painon?

Ta'pî João'ya: —Anî'rî taruma'tîya'nîkon e'pai pra man, tîniru yu'se awanîkon wena, seru'ye' pe, î inkupî'pî ton pra tîise. Tîise tauya taatausinpai e'tî ayepe'pîkon anapisîkon pî' inî' panpî' itu'se tîwe'se pra —ta'pîiya.

¹⁵ Mîrîrî yai pemonkonyamî' esenumenka'pî pîika'tîton pe João yarimasa' Paapaya kai'ma. 〔Maasa pra Paapa nîmenka'pî Cristo nîmikî pî' to' wanî'pî.〕 —Yai pra Cristo mîikîrî, Paapa nîmenka'pî pe awanî —taapî'tî'pî to'ya João pî'.

¹⁶ Mîrîrî epu'tî tîuya ye'nen João'ya ta'pî tamî'nawîronkon pî':

—Uurîya ayenpatakonakon tuna ke neken. Tîise tiaron yi'nî pî' man uye'ma'pî pî', ipîkku pe tîwe'sen uyentainon. Mîrîrî ye'nen uurîya mîikîrî pisa'sa' yewa yeuka eserike pra awanî, itarumai'pî pe wanî ye'nen. Mîikîrîya amîrî'nîkon 〔imakui'pî ru-makatîponkon,〕 yenpatakona kupî sîrîrî Morî Yekaton Wannî enato'pe ayesa'kon pe. Moropai apo' ke eesenpatakonakon kupî sîrîrî. 〔Mîrîrî warantî ikupîiya tamî'nawîrî imakui'pî mo'kapa kai'ma.〕 ¹⁷ Mîikîrî yenya trigo sururukato' wanî. Mîrîrî ke isururukaiya. Ipi'pî kore'tapai yaimenkaiya. Morîkon konekaiya itense' ya'. Mîrîrî pî'pîrî'pî po'tîiya apo' ya' eesi'nîpî neporîton pe pra —ta'pî João'ya.

¹⁸ Mîrîrî warantî itekare ekaremekî tîuya yai, pemonkonyamî' panamapî'tî'pîiya tu'ke teeseurîmato' ke. Maasa pra imakui'pî tesorukon rumaka to'ya yu'se awanî'pî kure'ne. ¹⁹ Mîrîrî yai pata ko'mannî'nen Herodes panamapî'tî'pîiya kure'ne imakui'pî ku'sai'ya wenai. Tîise Herodes ekore'ma'pî ipî'. Maasa pra takon no'pî Herodias yarakkîrî awanî pî' eeseurîmasa' wenai. ²⁰ Mîrîrî ye'nen inî' panpî' imakui'pî kupî'pîiya. João yarakkamo me'po'pîiya atarakkannîto' ta inî' itekare ekaremekîiya namai.

Jesus Yenpatakona'pî João'ya

(Mt 3.13-17; Mc 1.9-11)

²¹ Tîise mîrîrî rawîrî pemonkonyamî' yenpatakonasai'ya yai Jesus nîrî yenpatakona'pî João'ya. Mîrîrî yai Jesus epîrema tanne, ka' esettapuruka'pî. ²² Moropai Morî Yekaton Wannî autî'pî ipona waku'kaimî pe. Moropai mai ka' poinon eseurîma'pî taawon see warantî: —Amîrî unmu, uwakîri pu'kuru amîrî. Kure'ne apî' atausinpa sîrîrî —ta'pî Paapaya.

Jesus Tamori'san

(Mt 1.1-17)

²³ Mírírí yai teesenyaka'mato' pia'tí Jesusya yai, ikono po wani'pí 30 kono' kaisarí. Míikírí pí' to' esenumenkapítí'pí José munmu pe awaní kai'ma.

Míikírí José wani'pí Heli nurí'tí munmu pe.

²⁴ Heli wani'pí Matá nurí'tí munmu pe.

Matá wani'pí Levi nurí'tí munmu pe.

Levi wani'pí Melqui nurí'tí munmu pe.

Melqui wani'pí Janai nurí'tí munmu pe.

Janai wani'pí José nurí'tí munmu pe.

²⁵ José wani'pí Matatias nurí'tí munmu pe.

Matatias wani'pí Amós nurí'tí munmu pe.

Amós wani'pí Naum munmu pe.

Naum wani'pí Esli nurí'tí munmu pe.

Esli wani'pí Nagái nurí'tí munmu pe.

²⁶ Nagái wani'pí Máate nurí'tí munmu pe.

Máate wani'pí Matatias nurí'tí munmu pe.

Matatias wani'pí Semei nurí'tí munmu pe.

Semei wani'pí Joseque nurí'tí munmu pe.

Joseque wani'pí Jodá nurí'tí munmu pe.

²⁷ Jodá wani'pí Joanā nurí'tí munmu pe.

Joanā wani'pí Resá nurí'tí munmu pe.

Resá wani'pí Zorobabel nurí'tí munmu pe.

Zorobabel wani'pí Salatiel nurí'tí munmu pe.

Salatiel wani'pí Neri nurí'tí munmu pe.

²⁸ Neri wani'pí Melqui nurí'tí munmu pe.

Melqui wani'pí Adi nurí'tí munmu pe.

Adi wani'pí Cosā nurí'tí munmu pe.

Cosā wani'pí Elmadā nurí'tí munmu pe.

Elmadā wani'pí Er nurí'tí munmu pe.

²⁹ Er wani'pí Josué nurí'tí munmu pe.

Josué wani'pí Eliézer nurí'tí munmu pe.

Eliézer wani'pí Jorim nurí'tí munmu pe.

Jorim wani'pí Matate nurí'tí munmu pe.

Matate wani'pí Levi nurí'tí munmu pe.

³⁰ Levi wani'pí Simeão nurí'tí munmu pe.

Simeão wani'pí Judá munmu pe.

Judá wani'pí José nurí'tí munmu pe.

José wani'pí Jonā nurí'tí munmu pe.

Jonā wani'pí Eliaquim nurí'tí munmu pe.

³¹ Eliaquim wani'pí Meleá nurí'tí munmu pe.

Meleá wani'pí Mená nurí'tí munmu pe.

Mená wani'pí Matatá nurí'tí munmu pe.

Matatá wani'pí Natā nurí'tí munmu pe.

Natā wani'pí Davi nurí'tí munmu pe.

³² Davi wani'pî Jessé nurí'tî munmu pe.
 Jessé wani'pî Obede nurí'tî munmu pe.
 Obede wani'pî Boaz nurí'tî munmu pe.
 Boaz wani'pî Salmom nurí'tî munmu pe.
 Salmom wani'pî Nassom nurí'tî munmu pe.
³³ Nassom wani'pî Aminadabe nurí'tî munmu pe.
 Aminadabe wani'pî Admim nurí'tî munmu pe.
 Admim wani'pî Arni nurí'tî munmu pe.
 Arni wani'pî Esrom nurí'tî munmu pe.
 Esrom wani'pî Farés nurí'tî munmu pe.
 Farés wani'pî Judá nurí'tî munmu pe.
 Judá wani'pî Jacó nurí'tî munmu pe.
³⁴ Jacó wani'pî Isaque nurí'tî munmu pe.
 Isaque wani'pî Abraão nurí'tî munmu pe.
 Abraão wani'pî Terá nurí'tî munmu pe.
 Terá wani'pî Nacor nurí'tî munmu pe.
³⁵ Nacor wani'pî Serugue nurí'tî munmu pe.
 Serugue wani'pî Ragaú nurí'tî munmu pe.
 Ragaú wani'pî Faleque nurí'tî munmu pe.
 Faleque wani'pî Éber nurí'tî munmu pe.
 Éber wani'pî Salá nurí'tî munmu pe.
³⁶ Salá wani'pî Cainã nurí'tî munmu pe.
 Cainã wani'pî Arfaxade nurí'tî munmu pe.
 Arfaxade wani'pî Sem nurí'tî munmu pe.
 Sem wani'pî Noé nurí'tî munmu pe.
 Noé wani'pî Lameque nurí'tî munmu pe.
³⁷ Lameque wani'pî Matusalém nurí'tî munmu pe.
 Matusalém wani'pî Enoque nurí'tî munmu pe.
 Enoque wani'pî Jarete nurí'tî munmu pe.
 Jarete wani'pî Maleleel nurí'tî munmu pe.
 Maleleel wani'pî Cainã nurí'tî munmu pe.
³⁸ Cainã wani'pî Enos nurí'tî munmu pe.
 Enos wani'pî Sete nurí'tî munmu pe.
 Sete wani'pî Adão nurí'tî munmu pe.
 Adão wani'pî Paapa níkup'i'pî pe.

Imakui'pî Kupî Jesusya

Emapu'tî Yonpa Makuiya Teuren

(Mt 4.1-11; Mc 1.12-13)

4 Morí Yekaton Wannî yarakkîrî Jesus enna'po'pî iren Jordão kapai. Itesa' pe mîikîrî Morí Yekaton Wannî wani'pî. Mîrîrî ye'nen Jesus yari'pîiya keren pona.
² Miarî Jesusya imakui'pî kupî yu'se Makui ko'mamî'pî asakî'ne pemonkon wei kaisarî. Mîrîrî yai i' tonpai pra Jesus wani'pî. Mîrîrî ye'nen emi'ne awani'pî.
³ Mîrîrî yai Makuiya ta'pî ipî': —Innape Paapa munmu pe awani. Mîrîrî ye'nen aawarîrî ka'kî tî' pî' eetinyaka'mato'pe ayu pe —ta'pîiya.

⁴ Mîikîrî maimu yuuku'pî Jesusya. Ta'pîiya: —Paapa maimu e'menukasa' man pena see warantî:

“Tiyu pî' neken pemonkon ko'mamî pepîn”, *Dt 8.3*
 taasai'ya man —ta'pî Jesusya.

⁵ Mîrîrî tîpo inî'rî Makuiya Jesus yonpa'pî. Moropai yari'pîiya kawînan wî' pona. Moropai tamî'nawîronkon pemonkonyamî' ko'manto'kon patakon yenpo'pîiya tiwinarî. ⁶ Moropai ta'pî Makuiya Jesus pî': —Tamî'nawîrî sîrîrî morî tîrûya aapia ipîkku pe awanîpa, pemonkonyamî' esa' pe awanîpa. Mîrîrîya meruntî ke awanî amaimu yawîrî tamî'nawîronkon ko'mamî. Tamî'nawîrî sîrîrî uupia itîisa' tîrûya e'painon, anî itu'se uurî e'to' pia. ⁷ Mîrîrî ye'nen tîrûya aapia, awe'sekunka ya uya-purî —ta'pîiya Jesus pî'.

⁸ Jesusya mîikîrî maimu yuuku'pî: —Paapa maimu e'menukasa' man see warantî: “Ayepotorî Paapa yapurîkî. Mîikîrî maimu yawîrî neken ako'mankî”, *Dt 6.13*
 taasai'ya man —ta'pîiya.

⁹ Mîrîrî tîpo inî'rî Makuiya Jesus yari'pî Jerusalém pona epîremanto' yewî' neka'ta pona, kawînan panpî' pona yanu'nîpî'pîiya. Moropai ta'pîiya Jesus pî': —Innape Paapa munmu pe awanî. Maasa arapunkî tarîpai non pona. ¹⁰ Maasa pra Paapa maimuya taasai' man:

“Paapaya tîpoitîrîtonon inserîyamî' yarima pe man aapia apîika'tîto'pe to'ya.

¹¹ Tenyakon ke ayapisî to'ya

tî' pona a'pu pa'tîya namai”, *Sl 91.11,12*

taasai'ya man —ta'pî Makuiya ipî'. —Mîrîrî ye'nen arapunkî —ta'pîiya Jesus pî'.

¹² Mîikîrî maimu yuuku'pî Jesusya: —Tîise Paapa maimu e'menukasa' man see warantî:

“Ayepotorî Paapa tonpai pra e'kî”, *Dt 6.16*

taasai'ya man —ta'pîiya.

¹³ Tamî'nawîrî mîrîrî warantî Jesusya imakui'pî kupî emapu'tî yonpa'pî Makuiya, tîise ikupîiya pra awanî'pî. Imaimu yawîrî Jesus wanî pîn. Mîrîrî ye'nen Makuiya irumaka'pî mararî, moropai tîiko'manse pu'kuru pra iipia tîwenna'popa.

Jesus Esenyaka'ma Pia'tî Galiléia Pata Po

(*Mt 4.12-17; Mc 1.14,15*)

¹⁴ Mîrîrî tîpo Jesus enna'po'pî Galiléia pata pona. Moropai Morî Yekaton Wannî meruntîri wanî'pî yarakkîrî. Moropai Jesus yekare eta'pî tamî'nawîronkon mîrîrî pata ponkonya. ¹⁵ Mîikîrîya pemonkonyamî' yenupa'pî to' epere'to'kon yewî'kon ta pî'. Moropai mîikîrî yapurîpî'tî'pî tamî'nawîronkonya miarî.

Nazaré Po Jesus Wanî

(*Mt 13.53-58; Mc 6.1-6*)

¹⁶ Mîrîrî yai Jesus wî'tî'pî Nazaré cidaderî pona. Mîrîrî cidade wanî'pî aarenta'pî pata'pî pe. Miarî teseru warantî rî sábadu yai attî'pî Judeuyamî' epere'to' yewî' ta. Moropai miarî mîikîrî e'mî'sa'ka'pî Paapa maimu e'menukasa' erenkai. ¹⁷ Moropai tiwin warayo'ya penaro' Paapa maimu ekareme'nen profeta Isaiás nurî'tî kaaretarî tîrî'pî iipia. Mîikîrîya kaareta arakkanmoka'pî, moropai mîrîrî kaareta po awe'menukasa' eporî'pî see warantî:

¹⁸—Uyepotorí yekaton man uupia.

Mírírí ye'nen mîikíríya umo'ka'pî tekare ekareme'to'peuya kai'ma manni'kan sa'ne í ton pînon pî'.

Moropai manni'kan to' e'pîika'tî eseríkankon pepîn,

teeyatonon newa'tî'san inkamoro rumakato'peuya umo'ka'pîiya.

Moropai enkaru'nankon sa'ne yenu yenponkato'peuya inîrî era'mato'pe to'ya.

Moropai tíwe'taruma'tî tîiko'mansenon e'taruma'tî namai

to' pîika'tîto'peuya umo'ka'pîiya.

¹⁹ Moropai tîpemonkonoyamî' pia uyarima'pîiya

í pensa to' pîika'tî Uyepotoríkonya ekareme'to'peuya *Is 58.6, 61.1,2*

—ta'pîiya.

²⁰ Mírírí erenkasa' tîuya tîpo, Jesusya mîrírí kaareta yettapurí'pî. Mírírí tîrî'pîiya mîikírí warayo' itírítîpon pia. Moropai eereuta'pî. Mîikírí yenu pîkírí tamî'nawíronkon pemonkonyamî' wanî'pî mîrírí epereto' yewí ta. ²¹ Mírírí yai eeseuríma pia'tî'pî: —Innape see mîrírí Paapa maimuya taasa' yawírí awe'ku'sa' man sîrírípe, mîrírí etaya'níkon manni'. «Manni' pemonkon yarima tîuya taasa' Paapaya manni' uurí» —ta'pîiya.

²² Mírírí yai tamî'nawíronkon pemonkonyamî' eseuríma'pî morí pe Jesus maimu pî'. Mararí pra teesenumenkai to' wanî'pî, morí imaimuya í taasa' pî'. Tîise ta'pî to'ya tîíwarírí'níkon: —José munmu pepîn kin mîikírí? —ta'pî to'ya.

²³ Moropai Jesusya ta'pî to' pî': —Epu'tí pî' wai, sîrírí taato' ankapai awaníkon upí'. “Pri'yawonkon pepîn yepi'tînen amírí. Mírírí ye'nen aawarírí esepi'tíkí, era'mato'pe annaya”, taaya'níkon. Moropai taaya'níkon kupí sîrírí: “Cafarnaum po pemonkonyamî' pri'yawonkon pepîn yepi'tí'pîya yekare eta'pî annaya. Mírírí ye'nen mîrírí warantí iku'kí tarí apata ya”, taaya'níkon kupí sîrírí upí' —ta'pîiya.

²⁴ Jesus eseuríma ko'mannîpî'pî: —Innape tauya apî'níkon, Paapa maimu ekareme'nen yapisí to'ya pepîn, itonpayamí'ya morí pe, maasa pra innape ikupí to'ya pra awaní ye'nen —ta'pîiya. ²⁵ —Yairon pî' eseuríma etafí. Pena Paapa maimu ekareme'nen Elias nurí'tí waní yai, kono' rena pra awanî'pî seuríwí'ne kono' arakkita pairí kaisarí. Mírírí ye'nen kure'ne iwan wanî'pî miarí Israel po. Moro to' wanî'pî tu'ke pu'kuru wírí'sanyamí' inyo isa'manta'san, Elias pata ya'. ²⁶ Tîise inkamoro pia Elias yarimasa' Paapaya pra man to' pîika'tîto'peiya, iwan pe to' waní tanne. Maasa pra innape ikupí to'ya pra awaní ye'nen. Tîise tiaron pata pona Sidom pata pon Sarepta itese' yarima'pî Paapaya, wírí' inyo isa'manta'pî pia ipîika'tîto'peiya. ²⁷ Mírírí warantí awanî'pî nírí pena Eliseu nurí'tí ko'mamí yai. Tu'ke pri'yawonkon pepîn ere' pokonkon wanî'pî, paran itese' leprosia. Tîise inkamoro Judeuyamí' yepi'tí Eliseuya pra awanî'pî, innape ikupí to'ya pra awaní ye'nen. Tiwinan neken esepi'tí'pî tiaron pata pon, Síria pata pon, Judeu pepîn Naamā itese' esepi'tí'pî —ta'pî Jesusya.

²⁸ Mírírí taiya eta tîuyaníkon yai, tamî'nawíronkon mîrírí epereto' yewí tawonkon pemonkonyamí' ekore'ma'pî mararí pra ipí'. «Maasa pra epu'tí'pî to'ya, to' pî' Jesus eseurímasa' ye'nen.» ²⁹ Mírírí ye'nen Jesus yapi'se to' e'mí'sa'ka'pî. Yapisí'pî to'ya moropai iworoka'pî to'ya poro pona. Moropai cidade poi yarí'pî to'ya. Mírírí kawínan wí' ipo cidade e'to' pona yarí'pî to'ya, mîikírí yenumíkonpa kai'ma miarí poi non pona. ³⁰ Tîise mîikírí epa'ka'pî ariníkon pemonkonyamí' emurukuntí'san kore'tapai. Moropai attí'pî.

O'ma' Yarakkîrî Tîwe'sen Warayo' Yapai

Yenpa'ka Jesusya

(Mc 1.21-28)

³¹ Mîrîrî tîpo Jesus wîtî'pî Cafarnaum cidaderî pona, Galiléia pata pon. Miarî to' epereto' yewî ta pemonkonyamî' yenupa'pîya erî'ka'nîto' weiyu yai. ³² Mîikîrî maimu pî' mararî pra pemonkonyamî' esenumenka'pî miarî. Maasa pra eeseurîmato' wanî'pî meruntî ke pu'kuru, Paapa maimu pe awanî'pî.

³³ Moro to' epereto' yewî ta, o'ma' yarakkîrî tîwe'sen warayo' wanî'pî. Jesus eseurîma eta tîuya pe, mîikîrî o'ma' entaime'pî meruntî ke pu'kuru. ³⁴ Ta'pîiya Jesus pî': —Jesus amîrî, Nazaré pon, î' ku'se aai'sa' sîrîrî anna pî'? Anna tî'kai ka'rî aai'sa'? —ta'pîiya. —Morî pe ayepu'nen uurî, amîrî wanî morî pe pu'kuru. Paapa narima'pî pe awanî —ta'pîiya Jesus pî'.

³⁵ Tîise Jesusya ta'pî o'ma' pî': —Moo e'kî, kîseurîmai —ta'pî Jesusya. Moropai ta'pîiya: —Mîikîrî warayo' yapai epa'kakî. Moropai o'ma'ya mîikîrî warayo' yenumî'pî non pona, tamî'nawîronkonya era'ma tanne. Moropai eepa'ka'pî warayo' yapai tîpa'tî pra.

³⁶ Mîrîrî pî' tamî'nawîronkon esenumenkasa' wanî'pî mararî pra. Moropai inkamoroya ta'pî tîwarîrî'nîkon: —Î' ye'ka see mîserî? Meruntî imaimu —ta'pî to'ya. —Mîserî warayo' wanî meruntî ke pu'kuru. Maasa pra o'ma'kon pî' taiya: “Epa'katî”, taiya moropai to' epa'ka. Imaimu yawîrî to' wîtî —ta'pî to'ya. ³⁷ Mîrîrî tîpo mîrîrî Jesus nîkupî'pî yekare esekaremekî'pî mîrîrî pata poro.

Mararonkon Pepîn

Pri'yawonkon Pepîn Yepî'tî Jesusya

(Mt 8.14-17; Mc 1.29-34)

³⁸ Mîrîrî tîpo Jesus epa'ka'pî to' epereto' yewî' tapai. Moropai attî'pî Simão yewî' ta. Miarî pri'yawon pepîn Simão yawo'pî wanî'pî. Eekomî'masa' mararî pra. Mîrîrî ye'nen Jesusya ipîika'tîto'pe esatî'pî to'ya. ³⁹ Mîrîrî ye'nen mîikîrî camarî pia Jesus e'rennuku'pî. Moropai ta'pîiya paran pî': —Atî'napankî —ta'pîiya. Moropai eekomî'makapî'pî ka'ne' pe. Moropai mîikîrî e'mî'sa'ka'pî. Moropai to' ya're ton koneka pia tî'pîiya.

⁴⁰ Moropai pata ewaronpamî pe tamî'nawîron pri'yawonkon pepîn tu'kan paran pî' tîwe'sanon yarî'pî to' yonpayamî'ya Jesus pia. Moropai tenya tîrî'pîiya to' pona tiwin pî' tîise. Moropai inkamoro yepî'tî'pîiya. ⁴¹ Moropai o'ma'kon yenpa'ka'pîiya tu'kankon pemonkonyamî' yapai. O'ma'kon entaimepî'tî'pî teepa'kakon pe. Taapî'tî'pî to'ya ipî': —Amîrî wanî Paapa munmu pe pu'kuru —ta'pî to'ya. Paapa nîmenka'pî pe Jesus wanî epu'tî'pî to'ya. Mîrîrî ye'nen tîpî' to' eseurîma tîrî Jesusya pra awanî'pî.

Jesusya Itekare Ekaremekî

(Mc 1.35-39)

⁴² Pata erenma'sa' pe, Jesus epa'ka'pî mîrîrî cidade poi. Moropai attî'pî keren pona. Mîikîrî yuwa pia'tî'pî arinîkon pemonkonyamî'ya. Mîikîrî eposa' tîuya'nîkon pe tîipi-apai'nîkon attî yu'se pra to' wanî'pî mîrîrî pata poro. ⁴³ Tîise Jesusya ta'pî to' pî': —

Tiaron cidadekon po sîrîrî morî itekare ekaremekîuya e'pai man Paapa pemonkono pe to' e'to'pe. Î kai'ma Paapa iipî tamî'nawîronkon esa' pe anekareme'pai wai. Maasa pra sîrîrî tûmaimu ekareme'se Paapaya uyarima'pî —ta'pîiya.

⁴⁴Mîrîrî warantî sîrîrî itekare Paapa maimu ekaremekî pinunpa'pîiya, to' eper'e'to'kon yewî'kon tapî' tamî'nawîrî mîrîrî pata poro.

Jesus Maimu Pe Mararon Pepîn

Moro'yamî' Yapisî To'ya

(Mt 4.18-22; Mc 1.16-20)

5 Moropai Jesus wanî'pî kasapan po Genesaré ku'pî ena po itekare ekaremekî pî'. Arinîkon pemonkonyamî' ii'sa' wanî'pî iipia Paapa maimu etai. Kîrîppe to' wanî'pî. ²Mîrîrî yai asakî'nan kanaukon era'ma'pî Jesusya mîrîrî iku'pî ka aminke pra mîrîrî kasapan pî'. Mîrîrî kanaukon wanî'pî moro'yamî' yapi'nenan nîrennuku'pî pe moro' worokato' tûuya'nîkon ronakonpa kai'ma. ³Mîrîrî kanau yakon ya' Jesus asara'tî'pî Simão e'to' kanau ya'. Moropai Simão pî' ta'pî Jesusya mîkîrî atarimato'pe mararî kasapan poi. Moropai eereuta'pî kanau ya moropai inkamoro arinîkon pemonkonyamî' yenupa pia'tî'pîiya.

⁴Teeseurîma aretî'ka tîpo ta'pîiya Simão pî': —Mairon ke tîwe'sen ya' kanau yaakî, moropai ayonpayamî' pokonpe si'ma mîrîrî moro' worokato'ya'nîkon yenuntî moro' yapisîkonpa —ta'pîiya.

⁵Tîise Simãoya ta'pî: —Uyenupanen, anna esenyaka'masa' sîrîrî kure'ne ewaron ya' eerenmapî pîkîrî, tîise anî' yapisî annaya pra man. Tîise “Yenuntî” taaya ye'nen, amaimu pe yenumî annaya sîrîrî —ta'pîiya.

⁶Mîrîrî moro' worokato' yenumî'pî to'ya tuna ka. Mîrîrî ke moro'yamî' yapisî'pî to'ya mararî pra. To' worokato' to'ya ya moro'yamî' yapîtanîpî yonpa pra awanî'pî. Awe'karaka yonpa'pî tu'ke to' wanî ye'nen. ⁷Mîrîrî ye'nen tiaron kanau ya' tîwe'sanonkon tonpakon yanno'pî to'ya, tîpîika'tîi'nîkon to' ii'to'pe kai'ma. Inkamoro wî'tî'pî to' pia. Moropai tîkanaukon, sa'nîrî yannîpî'pî to'ya moro'yamî' ke. Inkamoro kanau eseuronka yonpa'pî amî'ne pe moro'yamî' wanî ye'nen.

⁸Mîrîrî warantî awe'kupî era'ma tûuya ye'nen, Simão Pedro e'sekunka'pî Jesus pia. Moropai ta'pîiya: —Uyepotorî, uurî sa'ne wanî imakui'pî ku'nen pe. Mîrîrî ye'nen uupiapai atarimakî. [Morî pe awe'to' warantî pepîn uurî] —ta'pîiya Jesus pî'.

⁹Mîrîrî warantî eeseurîma'pî maasa pra moro'yamî' yapi'sa' tûuya'nîkon era'ma'pîiya. Mîrîrî ye'nen Simão moropai tiaronkon ipokonpe tîwe'sanon inkamoro esenumenka'pî mararî pra. ¹⁰Moropai Tiago moropai João, Zebedeu munkîyamî' inkamoro Simão pokonpe si'san, nîrî esenumenka'pî mararî pra.

Moropai Jesusya ta'pî Simão pî': —Eranne' pe pra e'kî. Sîrîrî pata pai amîrî esenyaka'ma pe nai moro'yamî' yapisî pî' pra. Tarîpai eesenyaka'ma pe nai pemonkonyamî' pî', upemonkono pe to' enato'pe —ta'pîiya.

¹¹Moropai inkamoroya tîkanaukon yeku'na'pî kasapan pona. Miarî inîmîkî'pî to'ya tamî'nawîrî moropai to' wî'tî'pî Jesus wenairî.

Leprosa Pî' Tîwe'sen Yepi'ti Jesusya

(Mt 8.1-4; Mc 1.40-45)

¹² Tiaron pensa Jesus wani'pî cidade po. Leprosa itese' paran pî' tîwe'sen wani'pî. Mararî pra itesa' poro ere' pe awani'pî. Mîikîriya Jesus era'ma'pî. Ipîkku pe awani' epu'ti tîuya ye'nen, inama tîuya pe mîikîri e'sekunka'pî irawîri, non pona tenpata tîrennu'se. Moropai mîikîriya Jesus yeka'nunka'pî. Ta'pîiya Jesus pî': —Epu'ti pî' wai, amîri uyepi'ti ton, Uyepotorî. Uurî anepi'tîpai awani' ya, uyepi'tîya —ta'pîiya.

¹³ Mîrîri taiya ye'nen Jesusya tenya kainumî'pî. Moropai yapî'pîiya. Moropai ta'pîiya: —Inna, ayepi'tîuya —ta'pîiya. Mîrîri pe rî iteparan esera'ma pra eena'pî. Eesepi'tî'pî.

¹⁴ Mîikîri pî' ta'pî Jesusya: —Anî' pî' mîrîri eesepi'tîsa' manni' kîsekaremekîi. Tîise matîi teepîremasen pia, î' kai'ma eesepi'tîsa' era'mato'peiya. Moropai Paapa pia antîri ton mayayamî' marîi teepîremasen pia Moisés kaaretariya taasa' yawîri. Eesepi'tîsa' epu'to'peiya mîrîri mîkupîi —ta'pîiya ipî'.

¹⁵ Tîise Jesusya mîrîri ye'ka ku'sa' yekare etasa' tîuya'nîkon pe ekaremekî'pî to'ya, tamî'nawîronkonya epu'tî'pî. Moropai mîrîri etasa' tîuya'nîkon pe arinîkon pemonkonyamî' iipî'pî iipia, imaimu etai moropai esepi'tîi teparankon winîpai. ¹⁶ Tîise tu'ke ite'ka Jesus atarimapî'tî'pî tiaronkon kore'tapai tiwinsarî epîremai. Moro eepîremapî'tî'pî.

Eke'nepamî'pî Warayo' Yepi'ti Jesusya

(Mt 9.1-8; Mc 2.1-12)

¹⁷ Mîrîri yai Jesusya pemonkonyamî' yenupa tanne, fariseuyamî' moropai Moisés nurî'tîya yenupato' pî' yenupatonkon nîri ereutasa' wani'pî iipia etai. Inkamoro wani'pî iipî'san pe Galiléia pata poi, moropai Judéia pata poi, moropai Jerusalém cidaderî poi. Jesus pia Uyepotorîkon meruntîri wani' ye'nen, pri'yawonkon pepîn yepi'tîpîtîiya. ¹⁸ Mîrîri yai tiaronkon warayo'kon asakîrîronkonya pri'yawon pepîn eke'nepamî'pî enepî'pî tette' ta tîise, Jesusya yepi'tîto'pe kai'ma. Mîikîri sa'ne anawonnî'pai to' wani'pî Jesus rawîri itîrîkonpa. ¹⁹ Tîise yawonnî'pî to'ya eserîke pra awani'pî. Maasa pra intapîkîri mîrîri wîttî ita to' e'to' wani'pî, to' ewomî yentai. Mîrîri ye'nen mîikîri sa'ne pri'yawon pepîn yanunî'pî'pî to'ya wîttî neka'ta pona. Moropai Jesus kaisarî wîttî yamî'to' yaranka'pî to'ya. Moropai mîikîri sa'ne enu'tî'pî to'ya tette' ta tîise, pemonkonyamî' kore'ta pî' Jesus rawîri.

²⁰ Kure'ne innape tîkupî to'ya epu'ti tîuya ye'nen, Jesusya ta'pî mîikîri pri'yawon pepîn eke'nepamî'pî pî': —Uyonpa, imakui'pî ankupî'pî kupî pî' wai uuwanmîra —ta'pî Jesusya ipî'.

²¹ Mîrîri taiya eta tîuya'nîkon pe, inkamoro Moisés nurî'tîya yenupanto' pî' yenupatonkon moropai tiaronkon fariseuyamî' eseurîma'pî tîwarîrî'nîkon. —Anî' see mîserî warayo', Paapa pe tîwe'ku'sen, mîrîri warantî eeseurîmato'pe. Maasa pra anî'ya imakui'pî pe pemonkon e'to' mo'ka pepîn Paapa pe pra si'ma. Tîise Paapaya neken ikupî tîwanmîra —ta'pî to'ya.

²² Tewankon ya' to' esenumenka epu'tî'pî Jesusya. Moropai ta'pîiya to' pî':

—Î' ton pe see mîrîri warantî eesenumenkakon mîrîri? —ta'pîiya. ²³ —Î' ye'ka pe awani' e'painon sa'me pra mîikîri warayo' eke'nepamî'pî pî' tauya ya, “Imakui'pî ankupî'pî kupî pî' wai uuwanmîra” tauya ya, ou “E'mî'sa'kakî moropai asakî” tauya

ya —ta'p̄iia. —Sa'me pu'kuru awanî uyentai kai'ma eesenumenkakon —ta'p̄iia.
²⁴—T̄iise meruntî man uupia, uurî ka' poi iipî'pî pia. Tarî non po umaimu pe uuwan-
 mîra imakui'pî anî nîkupî'pî ku'nen pe wanî. Mîrîrî epu'tikonpa mîserî eke'nepamî'pî
 pî' tauya sîrîrî, e'mî'sa'kakî moropai ayette' yanmako'makî moropai atîkî ayewî' ta
 —ta'p̄iia.

²⁵Mîrîrî pe rî ka'ne' pe mîikîrî warayo' e'mî'sa'ka'pî tamî'nawîronkonya era'ma
 tanne. Tette' yanmako'ma'p̄iia. Moropai attî'pî tewî' ta. Mararî pra taataus-
 inpai Paapa yapurî'p̄iia tuutî ye'ka pe. ²⁶Mîrîrî era'ma tûya'nîkon ye'nen,
 tamî'nawîronkon pemonkonyamî' wanî'pî teesenumenkai mararî pra ipî'. Moropai
 inkamoroya Paapa yapurî'pî inamai'ma mararî pra. —Sîrîrî ye'ka esenumenkanto'
 era'masa' pra man t̄iise sîrîrîpe era'ma sîrîrî —ta'pî to'ya.

Levi Yanno Jesusya Tîwenairî Attîto'pe

(Mt 9.9-13; Mc 2.13-17)

²⁷Mîrîrî t̄ipo Jesus epa'ka'pî moropai attî'pî. Tuutî ye'ka pe warayo' Levi itese'
 ereutas'a' era'ma'p̄iia teesenyaka'mato' yaponse' po. Tesanonkon pia to' nîrîrî t̄iniru
 yapisî pî' teesenyaka'masen. Mîikîrî pî' ta'pî Jesusya: —Aase upîkîrî —ta'p̄iia.
²⁸Mîikîrî e'mî'sa'ka'pî moropai tamî'nawîrî teesenyaka'mato' rumaka'p̄iia. Moropai
 attî'pî Jesus pîkîrî.

²⁹Tiko'man pe pu'kuru pra kure'ne taatausinpai entamo'kanto' tu'kan koneka'pî
 Leviya Jesus tonpe tewî' ta. Inkamoro kore'ta arinîke tiaronkon t̄iniru yapisî
 pî' teesenyaka'masanon wanî'pî. Moropai tiaronkon pemonkonyamî' nîrî ereutas'a'
 wanî'pî to' kore'ta. ³⁰Mîrîrî yai fariseuyamî', moropai Moisés nurî'tî yenupanto' pî'
 yenupatonkon, itonpayamî' pe t̄iwe'sanon inkamoro ekore'ma'pî Jesus nenupa'san
 winîkî. Moropai ta'pî to'ya: —Î wani' awanî ye'nen amîrî'nîkonya aya're'kon yonpa,
 moropai awukukon enîrîya'nîkon inkamoro t̄iniru yapisî pî' teesenyaka'masanon
 pokonpe, moropai tiaronkon pemonkonyamî' imakui'san to' yeserukon pokonpe —
 ta'pî to'ya. [Maasa pra teeserukon yawîrî nurakon pemonkonyamî' pokonpe ta're'kon
 yonpa to'ya pepîn tiwin kin.]

³¹To' maimu yuuku'pî Jesusya: —A'kî, pri'ya pu'kuru t̄iwe'sananya tepi'tinenkon
 ton yuwa pepîn. T̄iise pri'ya pra t̄iwe'sananya neken yuwa —ta'pî Jesusya. ³²—
 Mîrîrî warantî morîkon pemonkonyamî' yanno uui'sa' pra wai. T̄iise imakui'san pe-
 monkonyamî' yanno uui'sa' sîrîrî, imakui'pî to' nîkupî'pî rumakato'pe to'ya —ta'pî
 Jesusya.

Tekkari Tonpai Pra Epîremanto' Pî' Jesus Eseurîma

(Mt 9.14-17; Mc 2.18-22)

³³Mîrîrî t̄ipo inkamoroya ta'pî Jesus pî': —João Batista nenupa'san epîremapîti
 e'pîti tekkarikon tonpai pra. Mîrîrî warantî nîrî fariseuyamî' nenupa'san wanî —ta'pî
 to'ya. —T̄iise anenupa'san wanî mîrîrî warantî pra, ta're'kon yonpa to'ya moropai
 t̄iwukukon enîrî to'ya.

³⁴To' maimu yuuku'pî Jesusya: —T̄ineta'san pokonpe t̄iwe'marimasen wanî tanne
 ta're'kon tonpai pra ineta'san wanî pepîn. To' pokonpe t̄iwe'marimasen wanî pîkîrî
 ta're'kon tonpai pra to' wanî pepîn. T̄iise to' entamo'ka moropai to' atausinpa mararî
 pra. ³⁵T̄iise tiwin wei mîikîrî t̄iwe'marimasen mo'ka tiaronkonya kupî sîrîrî. Uurî
 wanî t̄iwe'marimasen warantî, moropai unenupa'san wanî ineta'san warantî. Umo'ka

to'ya ya unenupa'sanya ta're'kon yonpa pepîn, teesewankono'makon ye'nen —ta'pî Jesusya.

³⁶ Moropai Jesusya panton ekaremekî'pî. „Amenan esenupanto' pî', penaron esenupanto' pî' to' esenumenkato'pe ekaremekî'pîiya.» Ta'pîiya: —A'kî, anî'ya amenan kamisa poi i'pia'pî ya'tî pepîn e'painon ipoi'pî pon e'karakasa' rumentannî ton. Maasa pra mîrîrî ku'sai'ya ya, amenan ena a'ta ke. Moropai ipoi'pî pon nîrî ena imakui'pî pe. Mîrîrî pia'pî imo'kasa' e'tîrî pepîn ipoi'pî pon yarakkîrî, imakui'pî pe awanî sa'nîrî —ta'pî Jesusya. ³⁷ —Moropai anî'ya amenan wo' konekasa' yara'tî pepîn nîrî e'painon penaro' ipoi'pî cabra pi'pî konekasa' ya', wo' yense' pe. Maasa pra amenan wo' yara'tîsa'ya wo' mai'ta ya, ipoi'pî tense' ya'morikkaiya, moropai wo' eti'kamo, aama'ta. ³⁸ Mîrîrî namai amenan wo' konekasa' yara'tî e'pai awanî amenan itense' cabra pi'pî konekasa' ya. Mîrîrî warantî morî pe awanî. ³⁹ Tîise penaro' wo' enîrîtîponkonya amenan wo' enîrî pepîn. Maasa pra taa to'ya: “Penaro' wo' wanî morî pe amenan yentai”. Mîrîrî ta'pî Jesusya „amenan ke to' yenupa tîuya ye'nen.»

Erî'ka'nîto' Weiyu Pî' Jesus Eseurîma

(Mt 12.1-8; Mc 2.23-28)

6 Erî'ka'nîto' weiyu sábadu yai Jesus asarî'pî trigo ye'ka kore'ta pî' tînenupa'san pokonpe. Mîrîrî yai tuutîkon ye'ka pe inenupa'san ena'pî emi'ne. Mîrîrî ye'nen trigo pikka'pî to'ya. Mîrîrî pi'ka'pî to'ya tîsikîisiki'mai tenyakon ke. Mîrîrî yaku'pî to'ya. ² Miarî tiaronkon fariseuyamî' wanî'pî to' kore'ta. Mîrîrî era'ma tîuya'nîkon ye'nen ta'pî to'ya: —Î' ton pe see trigo pikka'pî eesenyaka'makon mîrîrî? Moisés nurî'tîya sîrîrî erî'ka'nîto' weiyu yai esenyaka'manto'pe taasa' pra man —ta'pî to'ya.

³ Inkamoro maimu yuuku'pî Jesusya: —A'kî, î' kai'ma kaareta erenkasa'ya'nîkon pra naatî? Pena rei Davi nurî'tî níkupî'pî pî' teeseurîmasen? Pena emi'ne awanî'pî moropai ipokonpankon wanî'pî. ⁴ Mîrîrî ye'nen mîikîrî ewomî'pî Paapa yewî' ta moropai Paapa pia to' nîrîrî'pî pāo mo'ka'pîiya. Moropai yaku'pîiya moropai itîrî'pîiya nîrî tîpokonpankonya ya'to'pe. Mîrîrî pî' Paapa ekore'ma pîn, teepîremasanon neken naku itîisa' ya'sa' to'ya pî' —ta'pîiya. ⁵ Jesusya teeseurîmato' yare'tî'ka'pî see warantî: —Uurî ka' poi iipî'pî wanî erî'ka'nîto' weiyu yai tamî'nawîronkon níkupî ton ekareme'nen pe —ta'pîiya.

Itemekon Atapîmî'pî Warayo' Yepi'tî Jesusya

(Mt 12.9-14; Mc 3.1-6)

⁶ Tiaron pensa Jesus ewomî'pî erî'ka'nîto' weiyu yai to' epereto' yewî' ta. Moropai to' yenupa pia'tî'pîiya. Mîrîrî yai warayo' wanî'pî meruntî winon itemekon atapîmî'pî. ⁷ Mîrîrî yai miarî tiaronkon Moisés yeserurî'pî pî' yenupatonkon wanî'pî moropai fariseuyamî' nîrî wanî'pî. Inkamoro wanî'pî Jesus yenu pîkîrî. Maasa pra erî'ka'nîto' weiyu yai anî' yepi'tîiya era'makonpa kai'ma. Î' ku'sai'ya ya, ipî' teeseurîmakonpa teserukon yawîrî pra awanî ye'nen. ⁸ Tîise Jesusya to' esenumenkato'kon epu'tî'pî. Mîrîrî ye'nen ta'pîiya mîikîrî warayo' itemekon atapîmî'pî pî': —E'mî'sa'kakî moropai satippe e'kî inkamoro kore'ta. Moropai warayo' e'mî'sa'ka'pî satippe eena'pî to' kore'ta. ⁹ Moropai ta'pî Jesusya to' pî': —Uurîya ayekaranmapokon sîrîrî. Î' kai'ma uyeserukonya taasa' nai erî'ka'nîto' weiyu yaino pî'? Î' wanî mîrîrî, morî ku'to'pe sábadu yai, morî ou imakui'pî? Anî' pîika'tî ou tîwî anî' sa'manta tanne era'mapîtî? —ta'pîiya.

¹⁰ Tîmaimu yuuku to'ya pra ye'ka pe, Jesusya tamî'nawîronkon tîwainokon era'ma'pî. Moropai ta'pîiya mîikîrî warayo' pî: —Ayemekon kainunkî. Moropai warayo'ya temekon kainumî'pî. Mîikîrî esepi'tî'pî.

¹¹ Mîrîrî era'masa' tûya'nîkon ya pe to' ekore'ma'pî mararî pra. Moropai teeseurî-makon pia'tî'pî to'ya, î' kupî tûya'nîkon pî' Jesus winîkîi.

Tînenupatonkon Menka Jesusya, 12 Kaisaronkon

(Mt 10.1-4; Mc 3.13-19)

¹² Mîrîrî tîpo mararî tîiko'manse, Jesus enuku'pî wî' pona epîremai. Moropai ewaron iwa'ka'pîiya teepîrema pî' Paapa pî'. ¹³ Eerenma'sa' pe tînenupatonkon yanno'pîiya tîpia. Inkamoro menka'pîiya. Asakî'ne pu' pona tîmo'tai'nîkon menka'pîiya. Inkamoro yarimapa kai'ma itekare ekareme'se to' menka'pîiya. Mîrîrî warantî insamoro asakî'ne pu' pona tîmo'tai'nîkon wanî'pî. ¹⁴ Awanî'pî Simão. Mîikîrî esepi'tî'pîiya Pedro kai'ma. Moropai itakon André wanî'pî. Tiago moropai João moropai Filipe moropai Bartolomeu. ¹⁵ Mateus moropai Tomé, moropai Afeu munmu itese' Tiago, moropai Simão manni' teepîsen Zelote taato'. ¹⁶ Moropai awanî'pî Tiago munmu, Judas. Moropai Judas Iscariotes manni' Jesus yapisîton iteyatonon pia itîrîpa. Inkamoro menka'pîiya tînaipontîkon ton pe.

Pri'yawonkon Pepîn Pemonkonyamî'

Yepi'tî Jesusya

(Mt 4.23-25)

¹⁷ Mîrîrî tîpo Jesus autî'pî wî' poi to' pokonpe wî' parakon pona. Moro to' wanî'pî tu'kankon inenupa'san. Moropai tiaronkon pemonkonyamî' tîpatakon poi iipî'san wanî'pî miarî. Judéia pata ponkon moropai Jerusalém cidaderî ponkon. Moropai Tiro cidaderî ponkon moropai Sidon cidaderî ponkon, tuna rî'pîkîrî tîwe'sanon. ¹⁸ Inkamoro wanî'pî iipî'san pe Jesus eseurîma etai. Moropai Jesusya tepi'tîto'kon pe teparankon winîpai. Moropai o'ma' yarakkîrî tîwe'sanon nîrî wanî'pî miarî. Moropai inkamoro yepi'tî'pî Jesusya. ¹⁹ Mîrîrî yai tamî'nawîronkon wanî'pî Jesus anapîpai. Maasa pra imeruntîri wenai pemonkonyamî' esepi'tî'pî. Mîrîrî ye'nen anapîpai tamî'nawîronkon wanî'pî.

Atausinpanto' Pî' Moropai Esewankono'manto' Pî' Jesus Eseurîma

(Mt 5.1-12)

²⁰ Mîrîrî yai Jesusya tînenupa'san era'ma'pî moropai ta'pîiya to' pî:

—Morî pe awanî amîrî'nîkon

î' ton pra tîwe'sanon ton pe.

Maasa pra amîrî'nîkon yapisî Paapa ayesa'konya,

tîpemonkono pe awe'to'pe'nîkon.

²¹ Morî pe awanî amîrî'nîkon

emi'nankon ton pe,

maasa pra awore awanîkon kupî sîrîrî.

Morî pe awanî amîrî'nîkon

tîkauware eesewankono'mato'kon pî'.

Maasa pra kure'ne asisikon kupî sîrîrî taatausinpai.

²² Morî pe awanî amîrî'nîkon,
ka' poi iipî'pî pemonkon pe uurî wenai ayewanmîrîkon to'ya ya,
ayenpa'kakon to'ya ya tîkore'tapai'nîkon,
moropai amu'tunpakon to'ya ya,
moropai tamî'nawîrî ataruma'tîkon to'ya ya,
morî pe awanî amîrî'nîkon ton pe.

²³ Mîrîrî ye'nen atausinpatî, arapunpî'tî taatausinpai. Maasa pra mararon pepîn amîrî'nîkon ton konekasa' Paapaya man ka' po. Taatausinpai e'tî, maasa pra mîrîrî warantî inkamoro atarumatîkon to'ya manni'kan tamorî'sanya penaronkon Paapa maimu ekareme'nenan profetayamî' nuri'tî taruma'tî'pî.

²⁴ Tîise “ekenne” taaya'nîkon pe naatî,
ipîkkukon pe tîwe'sanon.

Maasa pra aasîrî itu'se awe'to'kon yapisi'pîya'nîkon tamî'nawîrî.
Inî' panpî' yapisiya'nîkon pepîn —ta'pîiya.

²⁵ —“Ekenne” taaya'nîkon pe naatî,
amîrî'nîkon awore tîwe'sanon.

Maasa pra emi'ne awanîkon kupî sîrîrî.
“Ekenne” taaya'nîkon pe naatî,
amîrî'nîkon tîsi'rîsanon.

Maasa pra akaraukon kupî sîrîrî teesewankono'mai.

²⁶ “Ekenne” taaya'nîkon pe naatî,
tamî'nawîronkon pemonkonyamî' napurî'san.

Maasa pra pena mîrîrî warantî inkamoro tamorî'sanya seru'ye'kon profetayamî' yapurî'pî.

Moropai to' e'taruma'tî'pî warantî amîrî'nîkon e'taruma'tî kupî sîrîrî
—ta'pîiya to' pî'.

Ayeyatonon Sa'nama E'pai Awanî

(Mt 5.38-48)

²⁷ —Tîise tauya amîrî'nîkon eseurîma etanenan pî' —ta'pî Jesusya. —Ayeyatonkon sa'namatî. Moropai morî ku'tî ayewanmîrî'nenkon pî'. ²⁸ Moropai amu'tunpanenkon yapurî'tî, moropai epîrematî inkamoro ye'kakon ataruma'tînenkon pona —ta'pîiya.

²⁹ —A'kî, anî'ya ayenpata'mo ya, mîkîrî pa'tîya kîsuwai. Tîise iratai winî era'tîkî apa'tîto'peiya inî'rî. Moropai anî'ya aya'san yarî'pî ya, tîwî nîsi, inî' panpî' apon anapî tîwanî ya, yaato'peiya. ³⁰ Î' rî esatî anî'ya ya, iipia itîfîkî. Tiaronya î' rî ayemanne mo'ka'pî ya, kîsina'poi iipiapai. Mîrîrî ye'ka pe iku'tî tîwîrî apî'nîkon mîrîrî ku'nenan yarakkîrî. ³¹ Tiaronkon pî' morî kupîya'nîkon e'pai man, inkamoroya amîrî'nîkon pî' mîrîrî warantî ikupî yu'se awanîkon, manni' warantî.

³² Awakîrîkon neken sa'namaya'nîkon ya, î' pe pra rî mîrîrî ku'sa'ya'nîkon wenai î' rî tîrî Paapaya pepîn aapia'nîkon. Maasa pra tiaronkon imakui'pî ku'nenanya nîrî ikupî mîrîrî warantî. ³³ Moropai nîrî morî pe awanîkon manni'kan apî'nîkon morî pe tîwe'sanon pî' neken, î' pe pra rî awanîkon. Mîrîrî ku'sa'ya'nîkon pî' Paapaya aya-purîkon pepîn. Maasa pra tiaronkon imakui'pî ku'nenanya nîrî ikupî mîrîrî warantî.

³⁴ Mîrîrî warantî ayemanne tîrîya'nîkon ya, ka'ne' pe manni'kan ye'mato' esanon pia î' pe pra rî mîrîrî wanî. Aapia'nîkon Paapaya î' rî tîrî pepîn mîrîrî ku'sa'ya'nîkon wenai. Maasa pra imakui'pî ku'nenanya nîrî ikupî mîrîrî warantî inna'pokonpa kai'ma.

³⁵ Tîise mîrîrî warantî pra ikupîya'nîkon e'pai awanî. Ayeyatonkon pe tîwe'sanon inkamoro sa'namatî. Morî ku'tî inkamoro ton pe. Ayemannekon tîtî inna'poya'nîkon pata pe pra. Mîrîrî kupîya'nîkon ya Paapa nîtîrî kure'ne yapisîya'nîkon. Mîrîrî warantî kupîya'nîkon ya, tamî'nawîronkon yentainon Paapa munkî pe awanîkon. Mîrîrî ye'nen morî ku'tî. Maasa pra Paapa wanî morî pe pu'kuru manni'kan iwinî-pai tînapisî'pîkon “Morî pe man” taawonan pepîn pî'. Moropai îrîrîkon pî' nîrî morî pe awanî. ³⁶ Mîrîrî ye'nen tamî'nawîronkon era'matî a'noko'pîkon pe tî'noko'pî pe amîrî'nîkon era'ma Paapa uyunkonya manni' warantî —ta'pîiya.

Tiaronkon Yako'menkato' Pî' Jesus Eseurîma

(Mt 7.1-5)

³⁷ Jesus eseurîma ko'mannîpî'pî. Ta'pîiya: —Tiaronkon nîkupî'pî pî taatako'menkai pra e'tî, Paapaya ankupî'pîkon pî' ayako'menkakon namai. “Yairî pra awanîkon” kîkatî tiaronkon pî', mîrîrî warantî Paapaya taa namai apî'nîkon. Tîise ka'tî to' pî': “Tamî'nawîrî î' rî ankupî'pîkon uwinîkîi kupî pî' wai uuwanmîra, î' wani' pra man”, ka'tî. Mîrîrî taaya'nîkon ya, mîrîrî warantî ankupî'pîkon kupî Paapaya tîwanmîra. ³⁸ Tiaronkon nesatî antîtî to' pia. Mîrîrî tîisa'ya'nîkon ya, to' pia Paapaya nîrî itîrî aapia'nîkon. Mîrîrî tîtî kure'ne antîtpai awanîkon pikîrî, anne' pe tîwe'se pra. Mîrîrî tîrîya'nîkon ya mîrîrî tîtî mararî pra tîsa'mannî'pî'se tu'ke awe'to'pe. Maasa pra mîrîrî warantî rî itîrî Paapaya nîrî aapia'nîkon itîrî'pîya'nîkon kaisarî —ta'pîiya.

³⁹ Jesusya to' nepu'tîton panton ekaremekî'pî. Ta'pîiya see warantî: —A'kî, enkaru'nan pemonkonya tiaron pemonkon enkaru'nan yarî pepîn e'painon itu'nakan pe tîwe'sen ekaya. Maasa pra mîrîrî warantî to' wîtî ya, itu'nakan ya' to' e'soroka sa'nîrî —ta'pîiya. ⁴⁰ Moropai ta'pîiya inîrî: —A'kî, teesenupasen wanî pepîn ipîkku pe tenupanen yentai. Tîise teesenupato' yaretî'kasa' tîuya ya tamî'nawîrî tenupaneya tenupato' epu'sai'ya ya iwarantî awanî. Maasa pra teesenupa'pî pikîrî neken tenupasai'ya ye'nen. Tenupatîpon kaisarî awanî itentai pra.

⁴¹ Moropai ta'pîiya inîrî: —Î' wani' awanî ye'nen kin ayonpa nîkupî'pî iteseru era'maya morî pe. Tîise itentai ikupî'pîkon pe si'ma. Ayaseru nura era'maya pepîn ayewan ya' mararî pra tîise. Si'mîrîkkî pe tîwe'sen ayonpa yenu yawon era'maya kure'nan yei warantî, ayenu ya' tîwe'sen tera'mai pra? —ta'pî Jesusya iteseru imakui'pî pî'. ⁴² —Tîise o'non ye'ka pe ayonpa pî' taa yu'se awanî. “Uyakon maasa ayenu ya' tîwe'sen mo'kato'peuya” taa yu'se awanî? Tîise mîrîrî kure'nan ayaseru imakui'pî ankupî'pî tera'mai pra aawarîrî. Amîrî seru'ye' pe aawarîrî morî pe tîwe'se awe'ku'sen. E'mai' pe ayaseru imakui'pî ankupî'pî era'makî. Ayaseru konekakî morî pe. Moropai mîrîrî tîpo morî pe tepu'se ayonpa nîkupî'pî imakui'pî pî' pîika'tîpa —ta'pî Jesusya.

Teperu Tîinen Yei Pî' Jesus Eseurîma

(Mt 7.16-20; 12.33-35)

⁴³ Mîrîrî tîpo Jesusya ta'pî: —Morî yeiya, imakui'pî pe teperu tîrî pepîn e'painon. Moropai yei, apakkori'ta'pîya morî pe teperu tîrî pepîn. ⁴⁴ Mîrîrî ye'nen tiwin pî' yei tîise iteperu pî' eesepu'tî. Anî'ya figo yeperu pikka pepîn mî'nî ye' poi. Moropai uva yeperu pikka pepîn mî'nî ye' poi. ⁴⁵ Tîise warayo' morî pe tîwe'sen, eseurîma morî pe maasa pra morî pe itewan wanî ye'nen. Mîrîrî warantî warayo' imakui'pî

pe tîwe'sen eseurîma imakui'pî pe. Maasa pra tewan ya' tîwe'sen yawîrî eeseurîma —ta'pî Jesusya.

Asakî'nankon Wîtî Konekanen Pî' Jesus Eseurîma

(Mt 7.24-27)

⁴⁶—Î ton pe see “Uyepotorî” kai'ma uyesatîya'nîkon sîrîrî umaimu yawîrî iku'tî ta'pîuya yawîrî ikupîi'ma pra —ta'pîiya. ⁴⁷—Tarîpai anepu'tîkon ton ekaremekîuya sîrîrî. Manni' umaimu etanen moropai ikonekanen wanî morî pe, innape ikupîiya ye'nen. ⁴⁸Mîikîrî wanî manni' warayo' tewî ton konekanen warantî. Mîikîrîya non yaka itu'na moropai tî tîriiya ite'se' ton, sa'me awe'to'pe tî' pona. Mîrîrî koneka-sai'ya tanne, tuna yannîpî moropai ipona eerepamî. Tîise yenumîiya pepîn, sa'man pe awanî ye'nen. ⁴⁹Tîise manni' umaimu etanen tîise ikonekanen pepîn, mîikîrî wanî, manni' warayo' tewî ton konekatîpon sa'man pepîn non ya' warantî. Î pensa tuna erepamî ya ipona, yenumîiya ka'ne' pe. Tamî'nawîrî eesenumî, sa'me pra awanî ye'nen —ta'pî Jesusya.

Surarayamî' Yepotorî Poitîrî Yepi'tî Jesusya

(Mt 8.5-13)

7 Pemonkonyamî' yeurîma aretî'ka tîpo, Jesus wîtî'pî Cafarnaum cidaderî pona. ²Miarî Cafarnaum po surarayamî' yepotorî wanî'pî Roma pon, Judeu pepîn. Mîikîrî poitîrî kure'ne inapurî iwakîri ipoitîrî enasa' wanî'pî pri'ya pra. Mararî pra aasa'manta yonpasa' wanî'pî. ³Jesus pî' to' eseurîma etasa' tîuya yai mîikîrî surarayamî' esa'ya tiaronkon Judeuyamî' esa' pe tîwe'sanon yarima'pî Jesus pia to' wîtîto'pe. Jesus yanno me'po'pîiya itewî' ta aai'to'pe mîikîrî sa'ne ipoitîrî yepi'tîi. ⁴Inkamoro wîtî'pî epose. Moropai eposa' tîuya'nîkon ya yai, attîto'pe taa pî' to' ko'mamî'pî ipî' tîko'man pe mîikîrî surarayamî' esa' yewî' ta. Ta'pî to'ya: —Mîiserî pîika'tîya e'pai awanî, maasa pra morî pe tîwe'sen mîiserî —ta'pî to'ya. ⁵—Maasa pra anna yonpayamî' sa'namaiya mararî pra. Moropai mîiserîya epere'nîto' yewî' ton koneka me'po'pî anna ton pe —ta'pî to'ya.

⁶—Inna, moriya. Uttî yepi'tîi —ta'pî Jesusya. Mîrîrî ye'nen Jesus wîtî'pî to' pokonpe. Mîikîrî erepamî ko'mannîpî tanne, aminke pra surarayamî' esa'ya tonpayamî' yarima'pî Jesus ponaya kai, to' wîtîto'pe. Ta'pî surarayamî' esa'ya to' pî': —Makatîi ipî': “Uurî sa'ne wanî î' pe pra rî arawîrî maasa pra uyentai amîrî wanî ye'nen, uyewî' ta eewomî eserîke pra nai', taa pî' man” makatîi. ⁷“Moropai ‘anî' pe pra uurî wanî uutîto'pe aapia. Tîise taaya yu'se wai miarî si'ma, amaimu ke upoitîrî esepi'tîto'pe ka'kî', taa pî' man”, makatîi. ⁸“Epu'tî pî' wai kure'ne uurî wanî tîise uyesanon moro to' wanî uyentainonkon inkamoro maimu yawîrî tîwe'sen uurî. Moropai mîrîrî warantî nîrî uurî pemonkonoyamî' moro to' man surarayamî' umaimu yawîrî tîwe'sanon. Tauya ya tiwinan pî': “atîkî”, tauya ya, moropai attî umaimu pe. Tiaron pî': “asi'kî”, tauya ya, moropai aai'pî uupia. Moropai tauya ya upoitîrî pî': “seeni' ku'kî”, tauya ya, moropai ikupîiya umaimu pe. Mîrîrî warantî nîrî ikupîiya epu'tî pî' wai tamî'nawîrî î' taaya ya, amaimu pe awanî. Itentai pu'kuru awanî ye'nen', taa pî' man”, makatîi —ta'pîiya to' pî'. Mîrîrî ye'nen to' wîtî'pî Jesus pia. Tamî'nawîrî ekaremekî'pî to'ya.

⁹Mîrîrî taasa' mîikîrî warayo'ya eta tîuya pî' Jesus esenumenka'pî kure'ne. Mîikîrî era'tî'pî arinîkon pemonkonyamî' winîkîi. Moropai ta'pîiya to' pî': —A'kî, tauya

apî'nîkon. Amîrî'nîkon Israel ponkon, Paapa pemonkonoyamî' kore'ta sîrîrî warantî innape uku'nen era'masau'ya pra wai. Tîise mîserî esa'ya uku'sa' man innape, ka'ran pe tîwanî tîise —ta'pîiya.

¹⁰ Mîrîrî tîpo mîikîrî surarayamî' esa' narima'san enna'po'pî wîtî ta. Moropai inkamoroya mîikîrî surarayamî' esa' poitîrî eporî'pî miarî pri'ya eese'pî'tisa' wanî'pî Jesus maimu pe.

Jesusya Wîrî' Inyo Isa'manta'pî More Pîmî'sa'ka

¹¹ Tîko'man pe pu'kuru pra tîiko'mamî tîpo, Jesus wîtî'pî Naim cidaderî pona. Inenupa'san moropai tu'kankon pemonkonyamî' wîtî'pî nîrî ipokonpe. ¹² Mîrîrî cidade pona Jesus erepamî tanne, aminke pra tîise, pemonkonyamî' epa'ka'pî, isa'manta'pî esa'rî'pî yaanenana. Mîikîrî wanî'pî tiwinan ye' inyo isa'manta'pî wîrî' more pe. Mîikîrî pîkîrî arinikon pemonkonyamî' mîrîrî cidade ponkon wîtî'pî uuruwai pona. ¹³ Mîikîrî sa'ne wîrî' karau era'ma'pî Uyepotorîkonya tî'noko'pî pe. Mîrîrî ye'nen wîrî' pî' ta'pîiya: —Tîkarawai pra e'kî —ta'pîiya.

¹⁴ Mîikîrî yaponse' pia eerepamî'pî. Moropai itaponse' yapî'pîiya. Mîikîrî yaanenana emî'pamî'pî. Moropai ta'pî Jesusya maasaron warayo' pî': —E'mî'sa'kakî tauya apî' —ta'pîiya. ¹⁵ Mîrîrî taiya pe mîikîrî isa'manta'pî e'mî'sa'ka'pî tîmaikko pona. Moropai eeseurîma pia'tî'pî. Moropai Jesusya isan pia irumaka'pî tepi'tîi.

¹⁶ Mîrîrî era'ma tîuya'nîkon pî' tamî'nawîronkon pemonkonyamî' esenumenka'pî mararî pra Jesus namai'ma. Moropai inkamoroya Paapa yapurî'pî. Ta'pî to'ya: —Mîserî see kure'nan Paapa maimu ekareme'nen uurî'nîkon kore'ta aai'sa' sîrîrî. Paapa ii'sa' man tîpemonkonoyamî' pîika'tîi —ta'pî to'ya.

¹⁷ Mîrîrî ku'sa' Jesusya yekare eta'pî mîrîrî Judéia patapon pemonkonyamî'ya. Moropai mîrîrî Judéia woi tîiko'mansenonkonya epu'tî'pî.

João Batista Nenupa'san

(Mt 11.2-19)

¹⁸ João Batista nenupa'sanya tamî'nawîrî î' ku'sa' Jesusya ekaremekî'pî. Moropai João'ya asakî'nankon tînenupa'san yanno'pî. ¹⁹ Inkamoro yarima'pîiya Uyepotorîkon pia ekaranmapoi to' wîtîto'pe kai'ma, taato'pe to'ya: —“Amîrî manni' [ka' poi] tarîwaya aaipî ton anna nînîmîkî, tiaron ka'rî moro nai nînîmîkî annaya manni'”, makatîi ipî' —ta'pî João'ya to' pî'.

²⁰ Mîrîrî ye'nen to' wîtî'pî Jesus pia. Moropai ta'pî to'ya: —João Batistaya anna yarima pî' man ayekaranmapoi. Amîrî manni' tarîwaya eerepamî ton kaane ka'rî? Tiaron moro nai anna nînîmîkî? —ta'pî to'ya ipî'. ²¹ Mîrîrî taa to'ya tanne, tu'kankon ne'ne'kon pemonkonyamî' paran pokonkon yepi'tî'pî Jesusya. Moropai o'ma' yarakkîrî tîwe'sanonkon yapai o'ma'kon yenpa'ka'pîiya, moropai tu'kankon enkaru'nankon yenu yenponka'pîiya. ²² Moropai inkamoro maimu yuuku'pîiya. —Enna'potî moropai João pî' anera'ma'pîikon moropai aneta'pîikon mekareme'tîi. Makatîi ipî' see warantî: “Tarîpai enkaru'nankonya era'ma pî' man. Moropai asakoi pepîn asanî pî' man. Moropai erekî'pankon esepi'tîsa' man. Moropai pana'tî'pankonya eta pî' man. Moropai isa'manta'san e'mî'sa'kan pî' man. Moropai itekare Paapa winî-painon esekareme'sa' man î' ton pînon pî'”, makatîi, [penaron Isafas nurî'tîya taasa' yawîrî Paapa nîmenka'pî pî'] —ta'pîiya. ²³ —Taatausinpai pemonkonyamî' wanî,

manni'kan innape uku'nenan tîwî tîku'se pra. Moropai teesenumenkakon yawîrî pra unkupî pî' teesewankono'mai pra to' wanî —ta'pîiya.

²⁴João Batista nenupa'san enna'po'pî tanne, Jesus eseurîma pia'tî'pî pe-monkonyamî' pî' João yekare pî': —Keren pona attîsa'kon yai João yarakkîrî epose, î' era'ma'pîya'nîkon? Konoï' yepu ye' yari'mapîtî a'situnya ka'rî —ta'pîiya. ²⁵—Î' era'mai attî'pîkon kin warayo' epontîsa' ka'rî morî pe tîpon ya' era'mai? A'kî, tauya warayo' morî pe epontî'pî morî tîpon ya' mîikîrî ko'mamî e'painon morî pu'kuru wîttî ta ipîkku pe tîwe'sen yewî' ta —ta'pîiya. ²⁶—Ka'tî upî, î' era'ma'pîya'nîkon? Paapa maimu ekareme'nen profeta ka'rî. Inna, tauya sîrîrî apî'nîkon. Tîise profeta Paapa maimu ekareme'nen yentainon era'ma'pîya'nîkon. ²⁷Maasa pra mîikîrî João wanî Paapa nîmenka'pî iipî rawîrî aaipîton pe, manni' Paapaya ta'pî yawîrî.

A'kî, mîserî umaimu ekareme'nen

yarimauya kupî sîrîrî

arawîrî attîto'pe,

aye'marî ton konekai e'mai' pe *Ml 3.1*

ta'pî Paapaya —ta'pî Jesusya. ²⁸Moropai Jesus eseurîma ko'mannîpî'pî: —Tauya amîrî'nîkon pî', mîikîrî Paapa maimu ekareme'nen João wanî tamî'nawîronkon warayo'kon yentai tîwe'sen pe awanî. Tîise anî'ya innape uurî kupî ya, mîikîrî esa' pe Paapa wanî. Mîrîrî ye'nen ipîkku pe mîikîrî wanî João yentai —ta'pîiya.

²⁹Mîrîrî taiya eta'pî tîniru yapîsî pî' teesenyaka'masanonya moropai tamî'nawîronkon pemonkonyamî'ya. Inkamoro wanî'pî manni'kan yairî Paapa maimu wanî epu'nenan pe. Inkamoro wanî'pî João Batista nenpatakona'san pe. ³⁰Tîise fariseuyamî' moropai Moisés yeseru rî'pî pî' yenupatonkon wanî'pî Joãoya tenpatakonakon yu'se pra. Maasa pra itu'se Paapa e'to' kupî to'ya pra, yewanmîrî'pî to'ya.

³¹Mîrîrî pî' ta'pî Jesusya: —Anî'kan warantî see sîrîrî pankon pemonkonyamî' kupîuya e'painon? Î' kai'ma to' wanî? ³²Inkamoro wanî moreyamî' tîsu'minansenon warantî. Inkamoro wanî poro yî'pî po. Tiaronkon pî' to' entaimepîtî ko'mannîpî.

“Manannîto' waiyi ye'nunpa'pî annaya

tîise amîrî'nîkon mananu pra awanî'pî”, taapîtî'pî to'ya.

“Moropai isa'manta'pî kararunpato' kupî'pî annaya

tîise amîrî'nîkon karau pra awanî'pî”,

taapîtî'pî to'ya. ³³Inkamoro moreyamî' ye'kakon amîrî'nîkon, sîrîrî pankon wanî.

„Awakîrikon pe anî' ku'sa'ya'nîkon pepîn.” Maasa pra João Batista ii'sa' yai tekkari yonpa pra awanî'pî tiaronkon pemonkonyamî'ya yonpa warantî pra. Moropai tîwuku vinho enîrîiya pra awanî'pî. Mîikîrî pî' taaya'nîkon: “O'ma'kon yarakkîrî tîwe'sen pe awanî mîrîrî”, taaya'nîkon. ³⁴Moropai uurî ka' poi iipî'pî entamo'ka ya, moropai uwuku enîrîuya ya taaya'nîkon upî: “A'kî, mîikîrî warayo' kure'ne ta're' yonpanen. Moropai kure'ne tîwuku enî'nen, teetînsen” taaya'nîkon. “Moropai tîniru yapîsî pî' teesenyaka'masanon yonpa mîikîrî. Moropai pemonkonyamî' imakui'san pokonpe tîwe'sen mîikîrî”, taaya'nîkon upî. ³⁵Tîise tauya anî'ya Paapa winîpainon epu'nen yapîsî ya mîikîrîya yairî tîwanî epu'tî mîrîrî —ta'pî Jesusya.

Jesus Wanî Simão Fariseu Yewî' Ta.

³⁶Tiwin fariseuya Jesus eta'pî entamo'kai attîto'pe tewî' ta. Mîrîrî ye'nen Jesus wîttî'pî itewî' ta. Moropai teerepansa' pe eereuta'pî to' yaponse' pona takira' tekkari

yonpai mesa pia. ³⁷ Mîrîrî yai miarî cidade po wîri' wanî'pî imakui'pî kupîtîpon. Mîikîrîya Jesus entamo'ka yekare eta'pî mîikîrî fariseu yewî' ta. Mîrîrî ye'nen mîikîrîya tîkarapa a'pusin kara' yense' yarî'pî moropai attî'pî Jesus pia. ³⁸ Mîikîrî wanî'pî Jesus pai winî si'ma aminke pra tîkarau pî'. Moropai ikaruwato' ya' Jesus puu yamannîpî'pî itenu paruya. Moropai mîrîrî tîpo tîpu'pai si'po ke Jesus puu yamannî'sa' tûuya ya'mananîpî'pîiya. Moropai mîikîrîya Jesus puu yu'napîtî'pîiya. Moropai mîrîrî tîkarapa a'pusin tînarî'pî kanpîtî'pîiya Jesus puu pona.

³⁹ Mîrîrî era'ma tûuya pe fariseu esenumenka'pî tîwarîrî ta'pîiya: —Mîserî warayo' wanî ya innape profeta pe, anî' pe mîserî wîri' epu'tîiya e'painon. Imakui'pî kupîtîpon pe wanî epu'tîiya ya, yai pra awe'rennuku tîrîiya pepîn e'painon tîpia, —ta'pîiya.

⁴⁰ Mîikîrî fariseu pî' Jesusya ta'pî: —Simão, apî' unekaremekî ton moro man —ta'pîiya.

—Ka'kî moriya, uyenupanen —ta'pî Simãoya Jesus pî'.

⁴¹ Moropai Jesusya ta'pî: —Asakî'nankon warayo'kon wanî epe'mîra tiwinan warayo' pî'. Mîikîrî tîniru esa'sa'ya itînen pî' epe'mîra to' wanî'pî. Tiwinan ne'ma ton wanî'pî 500 prata ena'pî kaisarî. Moropai tiaron ne'ma ton wanî'pî 50 prata ena'pî kaisarî. ⁴² Tîise tiwinanya ye'ma pra awanî'pî sa'nîrî si'ma ye'ma'pî to'ya e'painon teuren mîrîrî tînesatîpîkon. Mîrîrî kupî'pî mîikîrî epe'mîra to' e'to'ya iipia tîwî, ye'ma to'ya namai, ta'pîiya. O'non ye'kaya tîwakîri pe ikupî'pî kure'ne? —ta'pî Jesusya ipî'.

⁴³ Simãoya yuuku'pî: —Uurî pia manni' kure'ne panpî' epe'mîra tîwe'senya tîwakîri pe ikupî'pî, ye'makî taiya pra awanî ye'nen —ta'pî Simãoya.

—Innape man, yairî taa pî' nai —ta'pî Jesusya.

⁴⁴ Mîrîrî taa tîpo Jesus era'tî'pî wîri' ekaya. Moropai ta'pîiya Simão pî': —Mîserî wîri' era'ma pî' nan? Ayewî' ta ewonsa' tanne, amîrîya tuna tîrî pra man u'pu ronato' ton. Tîise mîserîya u'pu rona sîrîrî tîkarawato' ke, tenu paru ke. Moropai tîpu'pai si'po ke u'pu ya'mananî pî' man. ⁴⁵ Moropai amîrîya uyu'na pra man ayewî' ta ewonsa' tanne. Tîise mîserî wîri'ya yu'napîtî ko'mannîpî u'pu pî', ayewî' ta ewomî'pî pata pai.

⁴⁶ Moropai amîrîya upu'pai pona akarapa yonpa tîrî pra man. Tîise mîserî wîri'ya tîkarapa a'pusin kamo pî' man u'pu pona —ta'pîiya. ⁴⁷ —Tauya apî', mîikîrîya kure'ne uyapurî esera'ma mîrîrî. Maasa pra kure'nan imakui'pî inkupî'pî kupîuya uuwanmîra. Tîise manni' mararî uyapurînen mîikîrî nîkupî'pî kupîuya uuwanmîra mararî, mararî uyapurîiya ye'nen —ta'pî Jesusya.

⁴⁸ Mîrîrî yai Jesusya wîri' pî' ta'pî: —Imakui'pî ankupî'pî kupî pî' wai uuwanmîra —ta'pîiya.

⁴⁹ Mîrîrî eta tûya'nîkon pe mesa po ereuta'san esekaranmapopîti pia'tî'pî tîwarîrî'nîkon. Ta'pî to'ya: —Anî' see mîserî mîito'pe imakui'pî ku'nen tîwanmîra kai'ma?

⁵⁰ Tîise Jesusya ta'pî wîri' pî': —Innape pu'kuru ukupîya ye'nen, imakui'pî ankupî'pî kupî pî' wai uuwanmîra. Mîrîrî ye'nen atîkî tîwanmîra —ta'pî Jesusya wîri' pî'.

Wiri'sanyamî' Witî Jesus Pîkîrî

8 Mîrîrî tîpo Jesus wîtîpîti'pî patakon kaisarî morî yekare ekaremekî pin-unpa'pîiya pemonkonyamî' pî'. Ta'pîiya: —Tîpemonkono pe ayapisîkon Paa-paya sîrîrî, ayesa'kon pe tîwe'to'pe kai'ma to' pî' ekareme'pîti'pîiya. Asakî'ne pu'pona tîmo'tai'nîkon (12) Jesus nenupa'san wîti'pî ipokonpe. ² Moropai arinîkon

wîri'sanyamî' Jesus nepi'ti'san wîtî'pî nîrî. Inkamoro wîri'sanyamî' kore'ta awanî'pî Maria Madalena. Mîîkîrî ya' asakî'ne mia' pona (7) kaisaronkon o'ma'kon ewonsa' wanî'pî. Tîise Jesusya tîmeruntûri ke mîîkîrî yapai o'ma'kon yenpa'kasa' wanî'pî. ³Moropai Joana Herodes poitîrî Cuza no'pî nîrî wanî'pî to' kore'ta. Susana nîrî awanî'pî to' kore'ta moropai tiaronkon wîri'sanyamî' wanî'pî. Inkamoroya teman- nekon yonpa ke Jesus moropai inenupa'san pîika'tîpî'tî'pî moropai to' ya're' ton tîrî'pî to'ya.

Warayo' Tînmîri Pînnen

(Mt 13.1-9; Mc 4.1-9)

⁴Moro to' tîise arinîkon pemonkonyamî' emurukuntîsa' ko'mamî'pî Jesus eseurîma etakonpa kai'ma. Inkamoro ii'pî'tî ko'mannî'pî'pî tu'ke patakon yapai. Mîrîrî tanne inkamoro yenupa'pî Jesusya morî panton ke.

⁵Ta'pîiya to' pî': —Warayo' wîtî'pî tînmîri pînse. Mîîkîrîya tînmîri pîmî tanne inpîmî yonpa ena'pî e'ma ena pona. Mîrîrî yaki'tapa'pî pemonkonyamî'ya maasa aaro'ta pra tîise. Moropai mîrîrî era'ma'pî toronyamî'ya moropai yenno'mapî'tî'pî to'ya. ⁶Moropai tiaron inpîmî yonpa ena'pî mararon non tî' parappa po tîwe'sen pona. Mîrîrî aro'ta'pî tîise aakarata'pî pata'se' ton pra awanî'pî. Mîrîrî ye'nen awa'pi'ta'pî. ⁷Moropai tiaron ena'pî mî'nî ye' kore'ta. Mî'nî ye' pokonpe aarenta'pî. Moropai mîrîrî taruma'tî'pî mî'nî ye'ya. Mîrîrî ye'nen eepeta pra awanî'pî. ⁸Tîise tiaron ena'pî morî non pona. Mîrîrî aro'ta'pî aarenta'pî, moropai eepeta'pî. Mararî pra eepeta'pî e'mai' pe awanî'pî yentai pu'kuru —ta'pî Jesusya.

—Anepu'pai anî' wanî ya, etakî —ta'pîiya.

Î Taato'pe Panton Wanî Ekaremekî Jesusya

(Mt 13.10-23; Mc 4.10-20)

⁹Inenupa'sanya ekaranmapo'pî: —Î taa yu'se awanî sîrîrî morî panton ke anna pî'? —ta'pî to'ya. ¹⁰Jesusya yuuku'pî: —Paapa yeseru anepu'tîkon pepîn ekaremekîyua sîrîrî. Î kai'ma awanî pe nai tamî'nawîronkon esa' pe Paapa iipî yai ekaremekîyua sîrîrî epu'tîkonpa. Tîise Paapa yu'sankon pepîn pî' ekaremekîyua pepîn aronne. Tîise panton pe neken ekaremekîyua moropai epu'tî to'ya pepîn ,itu'se pra tîwanîkon ye'nen,.

Eta to'ya tîpanakon ke tîise î tîneta'pîkon epu'tî to'ya pepîn.

Moropai era'ma to'ya tenukon ke tîise î' pe tînera'ma'pîkon wanî epu'tî to'ya pepîn.

Is 6.9

kai'ma penaron Isaiás nurî'tîya ekaremekî'pî.

¹¹Ayeurîmauya'nîkon sîrîrî morî panton pî'. Manni' inpîmî wanî Paapa maimu warantî. ¹²Moropai inpîmî e'ma ena pona ena'san warantî pemonkonyamî' wanî. Paapa maimu eta to'ya tîise ka'ne' pe Makui erepamî. Itekare to' neta'pî mo'kaiya to' yewan yapai, innape ikupî to'ya namai, moropai to' e'pîika'tî namai. ¹³Moropai inpîmî tî' parappa pon non pona ena'san warantî tiaronkon pemonkonyamî' wanî. Paapa maimu eta to'ya moropai yapîsî to'ya kure'ne taatausinpai. Mîî pîkîrî innape ikupî to'ya. Tîise to' yewan ya' to' esenumenkato' ton pra awanî. Mîrîrî ye'nen innape iku'to' tîuya'nîkon wenai to' e'taruma'tîto' erepamî yai, tîneta'pîkon rumaka to'ya tiwinarî. ¹⁴Moropai inpîmî mî'nî ye' kore'ta ena'san warantî tiaronkon wanî. Itekare eta to'ya tîise to' yewan wanî kure'ne sîrîrî pata po tînkonekakon pî'. Moropai ipîkku

pe pu'kuru temannekon ton yu'se to' wanî. Moropai sîrîrî non po taatausinpato'kon yu'se to' wanî. Mîrîrî ye'nen innape ikupî pî' to' ko'mamî pepîn. Inî' panpî' Paapa yeseru yu'se pra to' wanî. ¹⁵ Tîise inpîmî morî non pona ena'san warantî tiaronkon wanî. Itekare eta to'ya moropai innape ikupî to'ya tewankon ke. Inkamoro ko'mamî Paapa maimu yawîrî ikoneka. Mîrîrî ye'nen to' e'taruma'tîto' erepamî yai tîneta'pîkon rumaka to'ya pepîn. To' ko'mamî Paapa maimu yawîrî. Mîrîrî ye'nen to' yeseru wanî morî pe pu'kuru —ta'pî Jesusya tînenupa'san pî'.

U'kuma'tukon Pî' Jesus Eseurîma

(Mc 4.21-25)

¹⁶ Inî'rî Jesusya sîrîrî panton ekaremekî'pî. —Anî'ya tî'kuma'tu yawittanîpî tîpo yenomî pepîn wari'sa' yo'koi —ta'pîiya. —Moropai itîrî pepîn nîrî we'nannîto' yaponse' yo'koi. Tîise enepî itaponse' pona itîto'pe aronne panpî' awe'to'pe tewonsenon weiyu'mato'peiya. ¹⁷ Mîrîrî warantî tamî'nawîrî î' esenomî'pî e'naponka kupî sîrîrî tiwin wei. î' kai'ma epu'sa' pepîn esepu'tî kupî sîrîrî. Esenomî'pî esenpo kupî sîrîrî tamî'nawîronkonya epu'to'pe. ¹⁸ Mîrîrî ye'nen, aka. Tîwarî e'tî Paapa maimu etaya'nîkon pî'. Maasa pra imaimu anepu'painon wanî ya, Paapaya itîrî inî' panpî' epu'to'peiya. Tîise anepu'painon pepîn wanî ya, epu'tîiya pepîn. Mararî ineta'pî ena kupî sîrîrî iwanmîra, î' ton pra eena —ta'pî Jesusya tînenupa'san pî'.

Jesus Yan Moropai Ita'mi'san

(Mt 12.46-50; Mc 3.31-35)

¹⁹ Jesus yan moropai ita'mi'san erepamî'pî Jesus era'mapî'se teuren. Tîise iipia to' e'rennuku eserîke pra awanî'pî maasa pra arinîke pemonkonyamî' wanî ye'nen. ²⁰ Mîrîrî tiwinanya ta'pî Jesus pî': —A'kî, asan moropai aya'mi'san man poro po ayuwa pî', ayarakkîrî teeseurîmakonpa —ta'pîiya Jesus pî'.

²¹ Tîise Jesusya ta'pî tamî'nawîronkonya eta tanne: —Maama' tauya moropai mooyi tauya manni'kan innape Paapa maimu ku'nenan pî' moropai ikonekanenan pî' —ta'pî Jesusya.

Jesus Maimu Pe A'situn Moropai Tuna Atî'napamî

(Mt 8.23-27; Mc 4.35-41)

²² Tiaron wei yai Jesus asara'tî'pî tînenupa'san pokonpe kanau ya'. Moropai ta'pîiya to' pî': —Miarî'nîkon ruku'nî iku'pî ratai pona. Mîrîrî ye'nen to' wî'tî'pî. ²³ Mîrîrî iku'pî nuurukutî tîuya'nîkon ye'ka pe, Jesus we'na'pî kanau ya'. Mîrîrî pe rî meruntî ke a'situn ata'se'ma pia'tî'pî iku'pî ka. Moropai kanau ya' to' e'to' yannîpî pia'tî'pî tuna ke. Nari' pe eena'pî tamî'nawîronkon mîrîrî kanau yawonkon pia. ²⁴ Mîrîrî ye'nen Jesus nenupa'sanya Jesus yenpaka'pî iwetun tanne. Ta'pî to'ya teesi'nî'se: —Anna yenupanen, sa'mantan pe man, tîinase.

Mîrîrî taa to'ya ye'nen, Jesus e'mî'sa'ka'pî. Moropai ta'pîiya a'situn pî' moropai tuna pî': —Atî'napankî. Aatî'napamî'pî tamî'nawîrî. ²⁵ Mîrîrî yai Jesusya ta'pî tînenupa'san pî': —Innape ukupîya'nîkon pra awanîkon sîrîrî. O'non pata innape uku'to'ya'nîkon nai? [Anî' pe wanî epu'tîya'nîkon pra naatî?]. —ta'pîiya.

Tîise inkamoro esenumenkasa' wanî'pî, teesewankono'mai mararî pra teesi'nî'se. Moropai ta'pî to'ya tîwarîrî'nîkon: —Î' ye'ka see warayo' mîserî, imaimu yawîrî a'situn moropai tuna e'to'. “Atî'napankî” taiya ya, aatî'napamî —ta'pî to'ya.

O'ma'kon Yenpa'ka Jesusya Warayo' Yapai

(Mt 8.28-34; Mc 5.1-20)

²⁶To' erepamîpî Galiléia iku'pî ratai po tîwe'sen Gerasa pata pona. ²⁷Teerepansa'kon pe Jesus eseu'ka tanne kanau yapai, warayo' iipîpî cidade poi iponaya epose. O'ma'kon ewonsa' wanîpî mîikîrî warayo' ya'. Pena pata pai aako'mansa' wanîpî ipon ton pra. Wîtî ta awanî pra, aako'mansa' wanîpî. Tîise aako'manto' e'pîtîpî uuruwai kore'ta e'tî'ka'san kore'ta. ²⁸Jesus era'ma tîuya pe mîikîrî warayo' entaime'pî. Moropai awe'sekunka'pî Jesus rawîrî. Moropai ta'pîiya pe meruntî ke: —Jesus Paapa ka' po tîiko'mansen munmu amîrî. Î ku'se aai'sa' uurî yarakkîrî? Esatîuya sîrîrî apî, uurî kî'taruma'tîi. ²⁹Mîrîrî ta'pîiya maasa pra Jesusya o'ma' yenpa'kasa' ye'nen yapai. Tu'ke ite'ka yapi'pîtîpî o'ma'ya. Mîrîrî ye'nen yewa'tîpîtîpî to'ya i'pu pî' moropai itenya pî' sa'man ferro ke. Tîise mîrîrî ya'tîpîtîpîiya to' yentai awanî ye'nen. Moropai o'ma'ya yaapîtîpî keren pona.

³⁰Jesusya mîikîrî ekaranmapo'pî: —Anî' ayese'? —ta'pîiya.

Yuuku'pîiya: —Uyese' tu'kan —ta'pîiya. Maasa pra tu'ke o'ma'kon ewomî'pî wanîpî mîikîrî warayo' ya'. ³¹Moropai o'ma'konya ta'pî Jesus pî' mararî pra teka'nunkai apo' ya' tenumîiya'nîkon namai.

³²Tu'kankon porcoyamî' wanîpî tekkarikon yena'nenan ikîrî po aminke pra. Mîrîrî ye'nen o'ma'konya esatî'pî Jesus pî' porcoyamî' ya' teewomîkonpa kai'ma. Moropai inna ta'pî Jesusya. ³³Mîrîrî ye'nen o'ma'kon epa'ka'pî mîikîrî warayo' yapai. Moropai to' ewomî'pî porcoyamî' ya'. Mîrîrî pe rî porcoyamî' eka'tumî'pî irama yai. To' e'soroka'pî tuna ka. Moropai to' naarî'pî.

³⁴Warayo'kon porcoyamî' pî teesenyaka'masanonya mîrîrî e'kupî era'masa' yai to' e'tîrîka'pî moropai mîrîrî yekare ekaremekî'pî to'ya cidade po, moropai iwoi tîiko'mansenon pî'. ³⁵Mîrîrî ye'nen tu'kankon pemonkonyamî' wîtî'pî mîrîrî era'mai. Miarî ya teerepamîkon pe Jesus pia, warayo' era'ma'pî to'ya. Yapai o'ma'kon epa'ka'pî. To' esi'nîpî'pî ipî'. Maasa pra Jesus pia eereutasa' wanî'pî. Tîpon ke awanî'pî moropai morî pe, ayawî' pe pra. ³⁶Tamî'nawîronkon mîikîrî era'ma'tîponkonya mîrîrî ekaremekî'pî tiaronkon pemonkonyamî' pî' î kai'ma warayo' esepî'tîsa'. ³⁷Mîrîrî wenai Gerasa pata ponkon ena'pî kure'ne eranne' pe. Mîrîrî ye'nen Jesus epa'kato'pe esatî'pî to'ya tîpatakon yapai. Moropai Jesus asara'tî'pî kanau ya' moropai attî'pî.

³⁸Mîikîrî warayo' o'ma'kon yenpî' esepî'tîsa'ya Jesus yeka'hunka'pî ipîkîrî tuutîpa kai'ma. —Uutî apîkîrî, Uyepotorî —ta'pîiya. Tîise Jesusya yarima'pî. Ta'pîiya: ³⁹—Enna'pokî ayewî' ta. Moropai î ku'sa' Paapaya mekaremekîi. Mîrîrî ye'nen mîikîrî warayo' enna'po'pî tamî'nawîrî cidade poro î ku'sa' Jesusya tîmîrî tonpe ekaremekî'pîiya pemonkonyamî' pî'.

Jairo Yensi Yepi'tî Jesusya

(Mt 9.18-26; Mc 5.21-43)

⁴⁰Inîrî iku'pî ratai pona Jesus enna'posa' pe arinîkon pemonkonyamî'ya Jesus yapisî'pî kure'ne taatausinpai. Maasa pra tamî'nawîronkon wanî'pî inîmîkî pî' miarî si'ma. ⁴¹Mîrîrî yai warayo' erepamî'pî itese' Jairo. Mîikîrî wanî'pî Judeuyamî' epereto' yewî' esa' pe tîwe'sen pe miarî. Mîikîrî e'sekunka'pî Jesus pia moropai Je-

sus wítito'pe esatí'píiia tewí' ta. ⁴²Maasa pra tiwinan ye' itensi asakí'nan pu' pona tímo'tai (12) kaisaron ikono po sa'manta ko'manní'pi ye'nen yepi'tíi attíto'pe.

Jesus wítí ko'manní'pi tanne e'ma taawírí ariníkon iipí'pi iwenairí. Inkamoroya yatunnuku'pí ariníke tíwaníkon ye'nen, Jesus era'tí eseríke pra. ⁴³Mírírí yai wírí' iipí'pi Jesus pia mín kannen. Asakí'ne pu' pona tímo'tai kono' kaisarí mín kamo pí' aako'mansa' waní'pí. Tamí'nawírí temanne tí'kasai'ya waní'pí yepi'tí tonkon ye'ma pí' tíise eese'pí'tí pra awaní'pí. ⁴⁴Míikírí iipí'pi Jesus poi winí'pí'. Moropai míikíríya ipon ye'pi pí' yapí'pí. Moropai mírírí pe rí mín teeti'kansen asa'tí'pí.

⁴⁵Jesusya to' ekaranmapo'pí: —Aní'ya uyapí mírírí? —ta'píiia.

Tíise, —Aní'ya ayapí pra man —ta'pí to'ya. Mírírí pí' Pedroya ta'pí: —Uyenupanen, ariníkon pemonkonyamí' man awoi. Tamí'nawíronkonya ayatunnuku pí' man —ta'píiia.

⁴⁶Tíise Jesusya ta'pí: —Tíise tiwinanya uyapí epu'tí pí' wai. Maasa pra meruntí epa'ka epu'tí pí' wai —ta'píiia.

⁴⁷Mírírí eta tíuya pe teesenomí eseríke pra awaní epu'tí'pí míikírí wírí'ya. Mírírí ye'nen tíwe'kíkí'ma ye'ka pe aai'pí'pí. Moropai awe'sekunka'pí Jesus pia. Tamí'nawíronkonya era'ma tanne moropai eesekaremekí'pí. Í ton pe yapísa' tíuya ekaremekí'píiia. Moropai ka'ne' pe teese'pí'tí epu'tí'píiia. ⁴⁸Míikírí pí' Jesusya ta'pí: —Ma'non, innape ukupíya ye'nen eese'pí'tísa' sírírí. Tarípai tííwanmíra atíkí —ta'píiia.

⁴⁹Miarí maasa Jesus eseuríma tanne Jairo poitírí erepamí'pí Jairo yewí' tapai. Moropai míikíríya ta'pí Jairo pí': —Ayensi sa'mantan pí' man. Mírírí ye'nen uyenupanenkon wítí yu'se awaní pepín.

⁵⁰Mírírí eta'pí Jesusya. Moropai ta'píiia Jairo pí': —Teesi'ní'se pra e'kí. Innape neken uku'kí. Moropai ayensi ennapamí —ta'píiia.

⁵¹Jairo yewí' ta teerepansa' pe, tarakkírí Pedro, João moropai Tiago ewomí tírípíiia, moropai Jairo moropai wírí' yan, inkamoro neken. Tiaronkon ewomí tíríya pra awaní'pí. ⁵²Mírírí tanne tamí'nawíronkon waní'pí moro tíkaraukon pí' tíwentaimepítíkon pí', míikírí wírí' sa'mantasa' pí'. Inkamoro pí' ta'pí Jesusya: —Tíkauware pra e'tí. Wírí' sa'mantasa' pra man. Iwe'nasa' man —ta'píiia.

⁵³Mírírí taiya eta tíuya'níkon ye'nen tamí'nawíronkon siira'pí ipí'. Maasa pra aasa'mantasa' epu'tí tíuya'níkon ye'nen. Ta'pí to'ya: —Í tonpe aasa'mantasa' era'ma ye'ka pe mírírí taiya —ta'pí to'ya. ⁵⁴Tíise Jesus wítí'pí iipia. Moropai yapisí'píiia itenya pí'. Moropai ta'píiia meruntí ke: —Ma'non, e'mí'sa'kakí, kai'ma. ⁵⁵Ka'ne' pe míikírí ennapamí'pí. Enen eená'pí. Moropai awe'mí'sa'ka'pí. Moropai tekkari ton títo'pe to'ya ta'pí Jesusya. ⁵⁶Míikírí yuntonon esenumenkasa' waní'pí kure'ne. Tíise Jesusya ta'pí ekaremekí to'ya namai tiaron pí' mírírí tínkupí'pí pí'.

Tínenupa'san Yaipontí Jesusya

(Mt 10.5-15; Mc 6.7-13)

9 Mírírí típo Jesusya tínenupa'san yanno'pí tíípia. Asakí'ne pu' pona tímo'tai'níkon yanno'píiia. Moropai inkamoro pia tímeruntíri tírípíiia tímaimu pe tamí'nawírí o'ma'kon pemonkonyamí' ya' tíwe'sanon yenpa'kato'pe to'ya ikupí'píiia. Moropai pri'yawonkon pepín yepi'títo'pe to'ya. ²Moropai to' yaipontí'píiia. Tamí'nawíronkon esa' pe Paapa iipí kupí ekareme'to'pe to'ya pemonkonyamí' pí'. Moropai pri'yawonkon pepín yepi'títo'pe to'ya nírí. ³Inkamoro pí' ta'pí Jesusya: —Attíkon

pe í rí kísatí. Ame'sipukon ton kísatí. Aya're'kon ton kísatí, asakunikon ton kísatí. Moropai atínururíkon ton kísatí. Moropai tu'ke aponkon ton kísatí tíise tiwin aponkon maatíi. ⁴ Moropai miarí pemonkonyamí' kore'ta eerepansa'kon ya, morí pe ayapísíkon wítí esa'ya ya, moro mako'mantíi mírírí wítí ta, miarí pai awenna'pokon píkírí. ⁵ Tíise morí pe ayapísíkon pemonkonyamí'ya pra awaní ya, miarí títatakon ya', ka'ne' pe mepa'katíi miarí pai. Moropai eepa'kakon pe a'pukon pí' atapísí'pí non mísorokatíi. Mírírí kupíya'níkon ya Paapa maimu yu'se pra to' waní ye'nen Paapaya to' taruma'tí pe man ekaremekíya'níkon mírírí —ta'píiya.

⁶ Mírírí típo inenupa'san ese'ma'tí'pí. Moropai tamí'nawírí cidadekon poro to' wítí'pí Paapa maimu ekaremekí pinunpa'pí to'ya. Moropai pri'yawonkon pepín yepí'tí pinunpa'pí to'ya tamí'nawírí patakon poro.

Aní' Pe Jesus Waní Anepu'pai Herodes Waní'pí

(Mt 14.1-12; Mc 6.14-29)

⁷ Mírírí yai Galiléia pata esa' pe Herodes waní'pí. Míikíríya tamí'nawírí í' ku'sa' Jesusya eta'pí miarí. Mírírí ye'nen í' kai'ma teesenumenka epu'tíiya pra awaní'pí. Maasa pra tiaronkonya taapítí'pí ipí': —João Batista nurí'tí e'mí'sa'kasa' —taapítí'pí to'ya. ⁸ Moropai tiaronkonya taapítí'pí: —Elias nurí'tí esenposa' mírírí —taapítí'pí to'ya. —Manni' míikírí penaron Paapa maimu ekareme'nen profeta nurí'tí e'mí'sa'kasa' mírírí —ta'pí to'ya. ⁹ Mírírí pí' ta'pí míikírí pata esa' Herodesya: —Tíise uurí míikírí João pímíríkkítí me'po'típon —ta'píiya. —Tíise aní' pe míikírí warayo' waní sírírí. Ipí' to' eseuríma eta pí' wai —ta'píiya. Moropai Jesus anera'mapai pata esa' Herodes waní'pí kure'ne.

Ariníkon Pemonkonyamí' Ya're'tí Jesusya

(Mt 14.13-21; Mc 6.30-44; Jo 6.1-14)

¹⁰ Mírírí típo Jesus nenupa'san enna'po'pí iipia. Moropai tamí'nawírí í' ku'sa' títuya'níkon ekaremekí'pí to'ya ipí'. Mírírí típo tinenupa'san pokonpe Jesus wítí'pí Betsaida itese' pata pemonkonyamí' ko'manto' pona. Ariníkon pemonkonyamí' pi-apai to' wítí'pí tímírí'níkon pe. ¹¹ Tíise ariníkon pemonkonyamí'ya o'non pata Jesus wítí'pí epu'tí'pí. Moropai to' wítí'pí ite'ma'pí pí'. Moropai miarí Jesusya to' yapísí'pí morí pe pu'kuru. Míikíríya to' yeuríma'pí. Í' kai'ma tamí'nawíronkon esa' pe Paapa iipí kupí pí' to' yeuríma'píiya. Moropai pemonkonyamí' pri'yawonkon pepín yepí'tí'píiya.

¹² Mírírí tanne pata ko'mamí'pí. Ko'mamíiya eena'pí. Mírírí ye'nen asakí'ne pu' pona títimo'tai'níkon inenupa'san wítí'pí iipia. Moropai ta'pí to'ya ipí': —Insamoro ariníkon pemonkonyamí' yarimakí to' wítíto'pe wítítkon ta pemonkonyamí' kore'ta, aminke pu'kuru pra man tarípai —ta'pí to'ya. —Miarí tíwaníkon ya, ta're'kon ton eporí to'ya e'painon. Moropai títata'se'kon ton eporí to'ya nírí. Maasa pra sírírí pata ya' keren po e'ní man. Tarí í' ton pra man —ta'pí inenupa'sanya Jesus pí'.

¹³ Jesusya inkamoro maimu yuuku'pí: —Amírí'níkonya to' yekkari ton tírí e'pai man —ta'píiya to' pí'.

Tíise yuuku'pí to'ya: —Tíise mia'taikin neken anna pia pāo man. Moropai asakí'ne neken moro'yamí' man. Tamí'nawíronkon pia itíríiya pepín —ta'pí to'ya. —Iní' panpí' to' yekkari ton yennai anna wítí yu'se awaní mírírí? —ta'pí to'ya Jesus pí'.

¹⁴ Inkamoro pemonkonyamí' waní'pí ariníke, 5.000 yairí warayo'kon.

Moropai Jesusya tînenupa'san pî' ta'pî to' eretato'pe taato'pe to'ya iponarî'ne 50 kaisarî'ne ta'pîiya.

¹⁵ Jesus maimu yawîrî ikupî'pî inenupa'sanya. Moropai tamî'nawîronkon yaipontî'pî to'ya to' eretato'pe. ¹⁶ Mîrîrî tîpo Jesusya mia'taikinan pāo trigo puusa' yapisî'pî, moropai asakî'nankon moro'yamî'. Moropai ka' ekaya tenu yanumî'pîiya. Moropai mîkîrî epîrema'pî. Mîrîrî yekkari wanî pona Paapa esatî'pîiya. —Morî pe man —ta'pîiya. Moropai mîrîrî tîpo pāo pirikkapî'tî'pîiya tînenupa'san pia, mîrîrî tîto'pe to'ya inkamoro pemonkonyamî' kaisarî. ¹⁷ Mîrîrî pî' tamî'nawîronkon asa're'tî'pî, kure'ne itu'se tîwanîkon pîkîrî. Tîise to' ya're' yonparî'pî e'kupî'pî. Mîrîrî Yannuku'pî Jesus nenupa'sanya asakî'ne pu' pona tîmo'tai (12) waikara'pî kaisarî.

—Cristo Amîrî —Taa Pedroya

(Mt 16.13-19; Mc 8.27-29)

¹⁸ Tiaron pensa Jesus epîrema tanne tiwinsarî, inenupa'san erepamî'pî iipia. Mîkîrîya to' ekaranmapopî'tî'pî: —Anî' pe rî see ukupî pî' pemonkonyamî' nai? —ta'pîiya to' pî'.

¹⁹ Mîkîrî maimu yuuku'pî to'ya: —Tiaronkonya taa “João Batista nurî'tî e'mî'sa'kasa' mîkîrî” taa to'ya. Tiaronkonya taa: “Penaron itekare ekareme'pî'tî'tîpon Elias e'mî'sa'kasa' mîkîrî”, taa to'ya. Moropai tiaronkonya taa, “Penaron Paapa maimu ekaremekî'tîpon profeta yekatonopî e'mî'sa'kasa' mîkîrî”, taa to'ya apî' —ta'pî to'ya.

²⁰ Moropai Jesusya ta'pî to' pî': —Amîrî'nîkon kanan? Anî' taa pî' naatî upî'?

Mîkîrî maimu yuuku'pî Pedroya: —Amîrî Paapa nîmenka'pî pîika'tîton, Cristo amîrî —ta'pî Pedroya Jesus pî'.

²¹ —Inna, seru' pepîn, tîise maasa Paapa narima'pî pe uurî wanî kîsekareme'tî anî' pî' —ta'pîiya.

Tîisa'manta Pî' Jesus Eseurîma

(Mt 16.20-28; Mc 8.30–9.1)

²² Moropai Jesus eseurîma ko'mannî'pî. Ta'pîiya: —Ka' poi iipî'pî uurî e'taruma'tî e'pai awanî kure'ne. Teepîremasanon esanonya uyewanmarî e'pai awanî moropai Moisés yeserurî'pî pî' yenupatonkonya uyewanmarî e'pai awanî kupî sîrîrî. Inkamoro ena e'pai awanî uyu'se pra, uusa'manta e'pai awanî mîrîrî wenai. Tîise e'mî'sa'ka e'pai awanî iteseurîno weiyu yai —ta'pîiya.

²³ Moropai Jesusya ta'pî tamî'nawîronkon pî': —Uwanîyakon pe e'pai anî' wanî ya, wei kaisarî itu'se tîwe'to' rumakaiya e'pai awanî, tîwarîrî teesenumenkai. Moropai uwanîyakon pe tîwanî wenai e'taruma'tînto' namapai pra e'pai awanî, isa'mantato' namapai pra e'pai awanî tîise uwenairî aaipî e'pai awanî. ²⁴ Tîise anî'ya tîiko'manto' pînînma ya kure'ne, tîwe'taruma'tî namaiya. Mîrîrî ye'nen Paapa pia ipatîkarî tîiko'manto' ton eporîiya pepîn. Tîise aminke aako'mamî Paapa pî'. Tîise uwanîyakon pe tîwanî wenai tîiko'manto' pînînma pra awanî ya, tîwe'taruma'tîto' yapîtanîpîiya ya, ipatîkarî enen tîiko'manto' ton eporîiya Paapa pia —ta'pîiya. ²⁵ —A'kî, tamî'nawîron sîrîrî non pon yemanne esa' pe anî' ena ya, tîise ipatîkarî enen tîiko'manto' ton eporîiya pra awanî ya, eporîiya kupî pepîn rî mîrîrî. Tîisa'manta yai tekaton yepe' ton eporîiya pepîn. Awe'pî'ka'tî pepîn. ²⁶ Jesusya ta'pî: —Anî' eppepî ya upî', moropai umaimu esenupanto' pî', uurî ka' poi iipî'pî eppepî ipî'. Î' pensa inî'rî

uuiipî weiyu yai uya'karu ke ipîkku pe, Paapa ya'karu ke yarakkîrî uuiipî yai, moropai morîkon inserîyamî' pokonpe uuiipî yai epepî ipî' —ta'pîiya. ²⁷ —Inna pî' rî tauya apî'nîkon. Tamî'nawîronkon esa' pe Paapa iipî pe man. Î kupîiya era'ma amîrî'nîkon yonpayamî'ya tîisa'mantakon rawîrî —ta'pî Jesusya.

Moisés Moropai Elias Esenpo Jesus Pia

(Mt 17.1-13; Mc 9.2-8)

²⁸ Tiwin semana teeseurîmasa' tîpo, Jesus wîtî'pî kawînan wî' pona. Tînenupa'san Pedro moropai Tiago moropai João pokonpe attî'pî epîremai. ²⁹ Miarî eepîrema tanne Jesus yenpata etinyaka'ma'pî. Moropai ipon etinyaka'ma'pî aimutun pe pu'kuru. Moropai inke' pe eena'pî. ³⁰⁻³¹ Mîrîrî pe rî asakî'nankon warayo'kon esenpo'pî iipia. Inke' pe inkamoro wanî'pî, ka' ponkon warantî. Inkamoro yarakkîrî eeseurîma'pî. Inkamoro wanî'pî Moisés nurî'tî pe moropai Elias pe. Inkamoro penaronkon eseurîma Jesus yarakkîrî. Î kai'ma aasa'manta kupî pî' Jerusalém po pena Paapaya ta'pî yawîrî awe'kupî kupî ekaremekî'pî to'ya.

³² Mîrîrî tanne inkamoro Pedro moropai tiaronkon Jesus nenupa'san wanî'pî iwe'nunpai. Mîrîrî ye'nen to' we'na'pî. Moropai mîrîrî tîpo to' paka'pî. Mîrîrî yai Jesus era'ma'pî to'ya. A'ka pe pu'kuru awanî'pî. Moropai inkamoro asakî'nankon warayo'kon iipia tîwe'sanon nîrî era'ma'pî to'ya. ³³ Mîrîrî tîpo inkamoro wîtî'pî tanne Jesus piapai, Pedroya ta'pî Jesus pî': —Uyenupanen, morî pe pu'kuru e'nî sîrîrî tarî. Mîrîrî ye'nen eseurîwî'ne tappîi ton koneka annaya sîrîrî. Amîrî ton tiwin, moropai Moisés ton tiwin, moropai Elias ton nîrî tiwin —ta'pîiya. Tîise î' taa tûuya pe awanî epu'tîiya pra Pedro wanî'pî.

³⁴ Eeseurîma tanne katupuruya to' napontî'pî. Inkamoro Jesus nenupa'san ena'pî eranne' pe katupuru iipî ye'nen tîpona'nîkon. ³⁵ Inkamoroya Paapa eseurîma eta'pî katupuru kore'ta si'ma. Ta'pî Paapaya: —Mîserî unmu wanî unmenka'pî pe pu'kuru. Mîrîrî ye'nen eeseurîmato' imaimu etatî —ta'pîiya. ³⁶ Paapa eseurîma ataretî'ka pe Jesus era'ma'pî to'ya tiwinsarî. Mîrîrî tînera'ma'pîkon ekaremekî to'ya pra awanî'pî anî' pî'.

More Yepi'tî Jesusya

(Mt 17.14-21; Mc 9.14-29)

³⁷ Tiaron wei yai wî' poi tîwautîkon pe arinîkon pemonkonyamî' epere'sa' era'ma'pî to'ya. Jesus yarakkîrî esepopai tîwanîkon ye'nen iipî'san. ³⁸ Miarî tiwin warayo' wanî'pî to' kore'ta. Mîikîrî entaimepîtî pia'tî'pî. Ta'pîiya: —Uyenupanen, apî' tauya sîrîrî tiwinan ye' sa'ne unmu yepi'tîiya yu'se wanî ye'nen —ta'pîiya Jesus pî'. ³⁹ —O'ma' ewonsa' man ya'. Moropai eporîiya ya ka'ne' pe more entaima. Moropai yai attî, eesenumî non pona inta arakkunta. Moropai o'ma'ya yenunpîtî yaki'tapapîtîiya. Ka'ne' pe irumakaiya pepîn —ta'pî itunya. ⁴⁰ —Anenupa'san pî' ta'pîuya o'ma' yenpa'kato'pe to'ya kai'ma tîise yenpa'ka to'ya eserîke pra awanî'pî. Mîrîrî warantî rî aako'mamî sîrîrî —ta'pîiya.

⁴¹ Jesusya mîikîrî maimu yuuku'pî: —Sîrîrî pankon pemonkonyamî', makui nenku'tî'san, innape uku'nenan pepîn. O'non pîkîrî uuko'mamî e'painon akore'ta'nîkon? O'non pîkîrî amîrî'nîkon yapîtanîpîuya e'painon? Moriya ene'kî —ta'pî Jesusya mîikîrî more yun pî'.

⁴² Míikírí more enepí itunya tanne, Jesus pia míikírí o'ma'ya yenumí'pí non pona. Moropai awe'perenperenma'pí non pona. Inta arakkunta'pí. Míikírí pí' Jesus eseuríma'pí eepa'kato'pe kai'ma. Eepa'ka'pí moropai more esepi'tísa' waní'pí. Míikírí more rumaka'pí Jesusya itun pia pri'ya. ⁴³ Mírírí kupí Jesusya era'matíponkon tamí'nawíronkon pemonkonyamí' waní'pí kure'ne teesenumenkai. Paapa meruntíri ke ikupí Jesusya era'ma títuya'níkon ye'nen.

Iní'rí Tíisa'manta Pí' Jesus Eseuríma

(Mt 17.22-23; Mc 9.30-32)

Tamí'nawíronkon esenumenkasa' era'ma títuya ye'nen Jesusya tinenupa'san pí' ta'pí: ⁴⁴—Aawanmíra'níkon kínanen í' tauya manni' pí'. Ka' poi iip'pí uurí rumaka to'ya kupí sírírí, tesanonkon yenya' uwíto'pe to'ya —ta'píiya. ⁴⁵ Tíise í' taa Jesusya epu'tí to'ya pra awaní'pí. Maasa pra eenonsa' pe awaní'pí epu'tí to'ya namai. Mírírí ye'nen eranne' pe to' waní'pí anekaranmapopai pra to' waní'pí í' taa to'pe awaní'.

Tonpakon Yentai E'pai To' Waní Pí' Jesus Eseuríma

(Mt 18.1-5; Mc 9.33-37)

⁴⁶ Jesus nenupa'san e'ku'pítí'pí tonpakon yentai títwaníkon kai'ma. Mírírí ye'nen to' eseuríma'pí títwarírí'níkon mírírí pí': —Uurí waní ipíkku pe panpí' —ta'pí tiaronkonya. ⁴⁷ Tíise Jesusya mírírí to' eseurímato' epu'tí'pí í' kai'ma to' esenumenkato'. Mírírí ye'nen Jesusya sí'míríkkí more yapísí'pí itenya pí' moropai yarí'píiya títpia to' kore'ta. ⁴⁸ Moropai ta'píiya: —Aní'ya míserí more yapísí ya, títwakírí pe pu'kuru uyapurí títuya ye'nen, uurí nírí yapísíiya morí pe. Moropai uurí yapísíiya ya, manni' warantí nírí uyarimatípon Paapa yapísíiya —ta'pí Jesusya. —Maasa pra míikírí ama're'níkon títwe'sen míikírí waní kupí sírírí kure'ne, moropai ipíkku —ta'píiya.

Uyonpakon Pe Aní'kan Waní Pí' Jesus Eseuríma

(Mc 9.38-40)

⁴⁹ Moropai Joãoya ta'pí Jesus pí': —Uyenupanen, warayo' era'ma'pí annaya o'ma'kon yenpa'kanen amaimu pe. Tíise míikírí pí' ta'pí annaya iní'rí mírírí warantí kíkai míikírí ye'ka pí'. Maasa pra anna yonpa pe awaní pepín, tiaron míikírí —ta'píiya. ⁵⁰ Imaimu yuuku'pí Jesusya: —Kaane, mírírí kíkakí tíkai pra e'kí. Maasa pra awíníkí í' rí kupíiya pepín mírírí, tíise morí kupíiya mírírí amírí'níkon ton pe —ta'pí Jesusya.

Samaria Ponkonya Jesus Yapísí Pepín

⁵¹ Ka' pona Jesus yaato' Paapaya weiyu eseporí ko'manní'pí tanne Jesus esenumenká'pí Jerusalém pona tuutí pí'. ⁵² Mírírí ye'nen e'mai' pe tinenupa'san yonpa yarima'píiya to' wítíto'pe kai'ma Samaritanoyamí' pata'se' ya'. Moropai to' erepamí'pí miarí ya Jesus pata'se' ton ekaranmapoi. ⁵³ Tíise itírí Samaria ponkonya pra awaní'pí. Maasa pra Jerusalém pona Jesus wítí epu'tí'pí to'ya mítíto'pe. ⁵⁴ Jesus pata'se' ton tírí to'ya pra awaní ye'nen, Tiagoya moropai Joãoya Jesus pí' ta'pí: —Anna yepotorí, anna epírema yu'se nan Paapaya apo' yarimatopé insamoro Samaria ponkon po'tíi? —ta'pí to'ya Jesus pí'.

⁵⁵ Mîrîrî taa to'ya ye'nen Jesus era'tî'pî to' winîkîi moropai to' maimu iwa'tî'pîiya. —Maasa pra pemonkonyamî' tî'kai uui'sa' pra wai —ta'pî Jesusya to' pî'. ⁵⁶ Mîrîrî tîpo to' wî'tî'pî tiaronkon pemonkonyamî' kore'ta.

Tiaronkon Wanî Itîpai Jesus Pîkîrî

(Mt 8.18-22)

⁵⁷ Mîrîrî tîpo tînenupa'san pokonpe Jesus wî'tî tanne e'ma taawîrî, tiwinan warayo'ya ta'pî Jesus pî': —Awenairî uutî o'non poro attî manni' yairî uutî —ta'pîiya.

⁵⁸ Jesusya mîîkîrî maimu yuuku'pî: —A'kî, uwenairî i'pai awanî ya aapî tîise sa'me awanî. Maasa pra maikanyamî' yeutta mororon, mîrîrî ya' to' erî'kapî. Moropai toronyamî'ya tî'moikon yenpoto' yaponse' nîrî mororon. Tîise uurî ka' poi iipî'pî uyewî' ton pra man —ta'pî Jesusya.

⁵⁹ Moropai Jesusya ta'pî tiaron warayo' pî': —Aase uwenairî —ta'pîiya.

Tîise mîîkîrîya ta'pî: —Uyepotorî, maasa e'mai' pe uyun sa'manta tanne. Yu'na'tûya tîpo uutî —ta'pîiya.

⁶⁰ Mîîkîrî maimu yuuku'pî Jesusya: —Tîwî inkamoro innape umaimu ku'nenan pepînya mîîkîrî isa'manta'pî yu'na'tî —ta'pîiya. —Tîise amîrî wî'tî yu'se wai moropai î' kai'ma tamî'nawîronkon esa' pe Paapa wanî ekaremekîya yu'se wai —ta'pîiya ipî'.

⁶¹ Moropai tiaron warayo'ya ta'pî Jesus pî': —Awenairî uutî, Uyepotorî. Tîise maasa e'mai' pe uyonpayamî' pî' esekareme'se uutî sîrîrî —ta'pîiya.

⁶² Mîîkîrî maimu yuuku'pî Jesusya. Ta'pîiya: —Anî' esenyaka'ma ya sanpa ke, mîîkîrî esenyaka'ma e'pai awanî tûrumakai pra yaretî'ka tûya pîkîrî. Mîrîrî warantî mîîkîrî esenyaka'ma ya, Paapa maimu ekaremekî pî' eesenyaka'ma ko'mannîpî e'pai awanî, penaro' tesorurî'pî pî' tîwenpenatai pra. Tîise mîîkîrî enna'po ya, ite'ma'pî pî', î' pe pra rî awanî Paapa itesa' pia —ta'pî Jesusya.

72 Kaisaronkon Warayo'kon Yaipontî Jesusya

10 Mîrîrî tîpo Uyepotorîkonya tiaronkon 72 kaisarî warayo'kon menka'pî tînaipontîtonkon. Moropai inkamoro yaipontî'pîiya asakî'ne'ne patakon kaisarî. Cidadekon poro to' wî'tîto'pe tîrawîrî o'non poro tuutîto' yairî. ² Moropai inkamoro yaipontî'pîiya. To' yaipontî pe ta'pîiya: —Tu'ke to' man umaimu ane-tapainokon, tîise umaimu ekareme'nenan wanî tu'ke pra mararî pra umî yawon emîsa' warantî, tîise ipî' teesenyaka'masanon man mararî, imo'ka to'ya eserîke pra. Mîrîrî ye'nen esa'tî mîîkîrî umî esa' Paapa pî' tiaronkon teesenyaka'masanontonkon yarimato'peiya —ta'pîiya. ³ Inkamoro pî' ta'pîiya: —Atî'tî see, uurîya ayarimakon sîrîrî. Ayarimauya'nîkon sîrîrî nari'kon kore'ta. Carneiro munkîyamî' yeka'ma warantî kaikusiyamî' kore'ta ayarimauya'nîkon sîrîrî. ⁴ Attîkon pe kanan î' rî kîsatî. Ayette'kon yense' asakunikon kîsatî. Moropai a'sa'sakon kîsatî. Moropai anî'rî eposa'ya'nîkon ya e'ma ta, mîîkîrî yarakkîrî kure'ne kîseurimatî. Tîise teesemi'tapai matîtîi.

⁵ Miarî ya eerepansa'kon ya wî'tî ta eewomîkon pe makatîi e'mai' pe: “Paa-paya tîwanmîn tîrî yu'se wai sîrîrî wî'tî ta”, makatîi —ta'pîiya to' pî'. ⁶ —Morî pe pu'kuru mîrîrî wî'tî tawon warayo' wanî ya, tîwanmîn yapîsîiya Paapa winîpai. Tîise morî pe pra mîîkîrî warayo' wanî ya, yapîsîiya pepîn. Tîise amîrî'nîkonya yapîsî. ⁷ Morî pe aako'mamîkon ya mîrîrî wî'tî ta. Tîise moro mako'mantîi aya're'kon monpatîi moro, awukukon menî'tîi moro, î' rî tîrî to'ya ya aapia'nîkon. Maasa pra

teesenyaka' masenya teesenyaka'ma'pî yepe'pî yapisî e'pai awanî. Mîrîrî ye'nen moro mako'mantîi tiwinan wîtî ta tiaron ta tîmo'tapî'se pra.

⁸ Cidade pona eewomîkon ya, miarî morî pe ayapisîkon to'ya ya, moro aya're'kon monpatîi to' kore'ta, î' rî tîrî to'ya. ⁹ Moropai miarî cidade po pri'yawonkon pepîn mepî'tîti. Moropai makatîi miarî ronkon pemonkonyamî' pî': "Aapia'nîkon Paapa nîrî erepanî pî' man. Ayesa'kon pe Paapa ko'manto'pe eturumakatî itenya'," makatîi to' pî' —ta'pîiya. ¹⁰ —Tîise morî pe ayapisîkon to'ya pra awanî ya, miarî cidade po, moriya mepa'katîi e'ma ta. Moropai makatîi: ¹¹ "Itekare anetapai pra awanîkon ye'nen, anna epa'ka sîrîrî apatakon piapai. A'kî, anna puu pî' atapisî'pî non apatakon yawon pa'tî annaya sîrîrî. Sîrîrî kupî annaya itekare yu'se pra awanîkon ekareme'nen pe. Tîise sîrîrî epu'tî, Paapaya ataruma'tîkon kupî sîrîrî. Maasa pra aminke pra tamî'nawîronkon esa' pe Paapa ii'to' eseporî kupî sîrîrî. Tîpemonkonoyamî' pîika'tîiya kupî sîrîrî" makatîi to' pî' —ta'pîiya. ¹² Moropai inî'rî ta'pî Jesusya: —Ayenku'tîuya'nîkon pepîn. Tiwinano'pî wei yai, tamî'nawîronkon yenumî Paapaya yai, mîrîrî cidade ponkon taruma'tîiya kupî sîrîrî kure'ne manî'kan penaronkon Sodoma ponkon taruma'tî'pî tîuya yentai.

Cidade Ponkon Pemonkonyamî'ya Jesus Yapisî Pîn

(Mt 11.20-24)

¹³ Jesus eseurîma ko'mannîpî'pî: —Aka sa'ne Corazim cidaderî ponkon pemonkonyamî'. Aka sa'ne Betsaida cidaderî ponkon, innape ukupîya'nîkon pra awanîkon sîrîrî tîpose. Teuren kure'ne î' ikupî eserîkan pepîn e'kupî'pî apatakon ya'. Tîise innape ukupîya'nîkon pra awe'sa'kon. Sîrîrî mîrîrî ye'ka e'ku'sa' ya Tiro cidaderî po, moropai Sidom cidaderî po, miarî ronkon pemonkonyamî'ya tîmakuyikon rumaka'pî e'painon pena. Mararî pra tîmakuyikon pî' to' esewankono'ma e'painon, saaku ya' teepontîi moropai runu'pî ke teekî'pai —ta'pî Jesusya. ¹⁴ —Tamî'nawîronkon yenumî Paapaya weiyu yai esewankono'makon kupî sîrîrî mararî pra. Tiro cidaderî ponkon pemonkonyamî' esewankono'ma'pî yentai. Moropai Sidom ponkon e'taruma'tî'pî yentai amîrî'nîkon e'taruma'tî kupî sîrîrî. Maasa pra innape imaimu ku'sa'ya'nîkon pra awanî ye'nen. ¹⁵ Aka sa'ne Cafarnaum ponkon pemonkonyamî' ka' pona attîkon kai'ma esenumenkakon, tîise attîkon pe pra naatîi amakuyikon wenai. Mîrîrî wenai apo' ya' Paapaya ayenumîkon kupî sîrîrî —ta'pîiya to' pî'.

¹⁶ Moropai ta'pî Jesusya tînenupa'san 72 kaisaronkon pî': —Anî'kanya amaimukon eta ya, morî pe umaimu eta to'ya mîrîrî. Tîise anî'kanya ayewanmîrîkon ya, inkamoroya uyewanmîrî nîrî mîrîrî. Moropai uyewanmîrînenanya nîrî Paapa uyari-matîpon yewanmîrî mîrîrî —ta'pî Jesusya.

72 Kaisaronkon Warayo'kon Enna'po Jesus Pia

¹⁷ Moropai inkamoro 72 kaisaronkon warayo'kon itî'san enna'po'pî Jesus pia kure'ne pu'kuru taatausinpai. Moropai inkamoroya ekaremekî'pî Jesus pî'. —O'ma'kon wanî'pî anna maimu yawîrî. Maasa pra "Jesus maimu pe epa'katî pemonkonyamî' yapai", ta'pî annaya. Mîrîrî ye'nen to' epa'ka'pî —ta'pî to'ya.

¹⁸ Mîrîrî yuuku'pî Jesusya: —Inna, mîrîrî warantî awanî maasa pra ka'ne' pe wara'napi e'sisiuka warantî, ka' poi Makui enasa' era'ma'pîuya, imeruntîri yentai Paapa wanî ye'nen, —ta'pîiya. ¹⁹ —Maasa pra Uurîya pu'kuru meruntî tîrî'pî

aapia'níkon, ye'katon íkíi yaki'tapakonpa kai'ma, umaimu pe, moropai yeki'katon mari'tí yaki'tapakonpa. Moropai tamí'nawíron imakui'pí ku'nenan awiníkií'níkon yentai pu'kuru awaníkonpa umaimu pe. Amoronkon epu'tíya'níkon namai meruntí tírí'píuya. ²⁰ Tíise mírírí pí' taatausinpai pra e'tí. Amaimukon pe o'ma'kon epa'ka pí' katausinpatí. Tíise tauya apí'níkon, ka' po ayese'kon menukasa' Paapaya man morí pe aako'mamíkonpa, mírírí pí' atausinpatí —ta'pí Jesusya to' pí'.

Jesus Atausinpa

(Mt 11.25-27; 13.16-17)

²¹ Mírírí típo Morí Yekaton Wanní meruntíri yarakkírí Jesus waní'pí kure'ne taatausinpai. Mírírí ye'nen ta'píuya: —Uyepotorí Paapa, uyun, amírí ka' esa' tíwe'sen. Moropai non esa' pe tíwe'sen. Morí pe man tauya apí'. Maasa pra epu'nen awe'to' anonamí'pí yenposa'ya epu'nenan pepínya epu'to'pe. Epu'nen pe tíwe'sanon piapai imo'ka'píya itírípa pakko pe tíwe'sanon pia, moreyamí' warainokon pia. Mírírí pí' morí pe man tauya, Paapa. Mírírí warantí imenka'píya moropai mírírí kupí'píya. Maasa pra mírírí ku'sa'ya itu'se awaní ye'nen —ta'pí Jesusya.

²² Iní'rí ta'pí Jesusya: —Uyunya tamí'nawíron tíisa' man uupia. Moropai aní'ya aní' pe waní epu'tí pra man. Tíise Uyunya neken epu'tí. Moropai aní'ya uyun epu'tí pra man. Tíise uuríya neken epu'tí. Moropai aní' pe uyun waní ekaremekíuya manni'kan epu'tí to'ya yu'se uurí e'to'kon pí' —ta'pí Jesusya.

²³ Mírírí taa típo, tinenupa'san era'ma'pí Jesusya. Moropai ta'píuya teken neken to', tíise ariníkon kore'ta pra. —Amírí'níkon nera'ma era'manenán waní taatausinpai pu'kuru. ²⁴ Maasa pra tauya sírírí apí'níkon. Tu'kankon Paapa maimu ekareme'nenan profetayamí' nurí'tíya, moropai ipíkkukon pata esanon reiyamí'ya, mírírí anera'ma'píkon anera'mapai to' waní'pí teuren, tíise era'ma to'ya eseríke pra awaní'pí. Moropai mírírí aneta'píkon anetapai to' waní'pí teuren, tíise eta to'ya pra to' waní'pí —ta'pí Jesusya tinenupa'san pí'.

Morí Warayo' Samaria Poinon

²⁵ Tiaron pensa warayo' Moisés yeserurí'pí pí' yenupaton e'mí'sa'ka'pí moropai Jesus ekaranmapo'píya maasa pra epu'nen pe awaní anepu'pai awaní'pí. Mírírí ye'nen ta'píuya: —Uyenupanen, O'non ye'ka pe see ipatíkarí enen uuko'manto' ton eporíuya e'painon?

²⁶ Míí'kírí maimu yuuku'pí Jesusya: —Í' kai'ma see Paapa maimu e'menukasa' mírírí epu'tí pí' nan? Í' kai'ma see ekareme'nen amírí? —ta'pí Jesusya ipí'.

²⁷ Míí'kíríya ta'pí: —Taiya see warantí:
Ayepotorí Paapa yapuríki ayewan ke, moropai tamí'nawírí eesenumenkato' ke. Moropai ameruntíri ke yapuríki. Moropai tamí'nawírí epu'to'ya ke yapuríki, Ayonpa sa'namakí awe'sa'nama manni' warantí, Dt 6.5; Lv 19.18
taiya —ta'píuya.

²⁸ Míí'kírí pí' ta'pí Jesusya: —Inna, yairí taa pí' nai. Moriya mírírí ku'kí. Mírírí kupíya ya, yairí enen aako'manto' ton eporíya —ta'pí Jesusya.

²⁹ Moropai warayo'ya Jesus ekaranmapo'pí maasa pra ta'pí tíuya manni' yawírí pra tíwaní epu'tí tíuya ye'nen. Ta'píuya: —Aní' kin míí'kírí uyonpa, isa'namato'peuya? —ta'píuya.

³⁰ Mîikîrîya epu'to'pe Jesusya panton ekaremekî'pî see warantî. —A'kî, warayo' wîtî'pî Jerusalém poi Jericó pona. E'ma taawîrî tuutî pe ama'ye'kon eporî'pîiya. Inkamoroya ipa'tîpî'tî'pî, iponka'pî to'ya moropai iwî yonpasa' to'ya wanî'pî. Moropai inkamoro wîtî'pî. ³¹ Mîrîrî tîpo teepîremasen iipî'pî inîmîkîiya pra tîise e'ma taawîrî. Moropai mîikîrî era'ma'pî teepîremasena. Tîise era'ma tîuya yai tiaron e'ma winî iwa'ka'pîiya, iipia tuutî namai. ³² Moropai mîrîrî tîpo tiaron iipî'pî Levi paarî'pî, to' epîremato' yewî' ta teesenyaka'masen. Mîikîrîya era'ma'pî nîrî, moropai mîikîrîya iwa'ka'pî mîrîrî warantî. ³³ Mîrîrî tîpo tiaron warayo' iipî'pî Samariapon, „Judeuyamî' yeyaton„. Eporî tîuya pe mîikîrîya era'ma'pî moropai eemî'pamî'pî iipia. ³⁴ Moropai mîikîrî pî' ta'pîiya: “Aka, sa'ne”. Mîikîrî pîika'tî'pîiya „iteyaton pe awanî'pî tîise„, ipa'tîpî'to' to'ya rona'pîiya. Moropai ite'natî yaika'pîiya óleo ke, vinho ke. Moropai yanumî'pîiya tekîn pona moropai yarî'pîiya. Eerepamî'pî entamo'kanto' ke tîwe'repasen yewî' ta. Moro aako'mamî'pî ipîika'tî pî'. ³⁵ Tiaron wei yai mîikîrîya ta'pî mîrîrî wîtî'pî esa' pî': “A'kî, mîserî konekaya yu'se wai” ta'pîiya. “Ipî' eesenyaka'ma yu'se wanî sîrîrî”. Mîrîrî pîrata ena'pî tîrî'pîiya asakî'ne. Mîikîrîya ta'pî: “Tamî'nawîrî antî'ka'pî ye'mauya sîrîrî poro uuipî ya”, ta'pîiya. Mîrîrî kupî'pî mîikîrîya warayo' pri'yawon pepîn pî' —ta'pî Jesusya.

³⁶ Mîrîrî ekaranmapo'pî Jesusya: —Anî' wanî inkamoro eseurîwî'nankon warayo'kon kore'ta ipa'tîpî'sa' yonpa pe?

³⁷ Mîrîrî yuuku'pî warayo'ya: —Manni' ipîika'tî'tîpon.

—Moriya mîrîrî warantî iku'kî —ta'pî Jesusya ipî'.

Marta Moropai Itakon Maria Pia Jesus Wîtî

³⁸ Jesus moropai inenupa'san wîtî'pî e'ma taawîrî. Moropai to' erepamî'pî pe-monkonyamî' ko'manto' pata pona. Miarî to' erepamî'pî. Moropai tiwinan wîri' itese' Martaya tewî' ta to' pata'se' ton tîrî'pî.

³⁹ Mîikîrî yakon wanî'pî Maria itese'. Mîikîrî ereuta'pî Uyepotorîkon pia. Moropai Jesus eseurîma tanne eta pî' Maria ko'mamî'pî Jesusya yenupanto'. ⁴⁰ Mîrîrî tanne Marta wanî'pî mararî pra teesenyaka'ma pî' tamî'nawîrî tînkoneka pî'. Mîrîrî yai Marta iipî'pî Jesus pia moropai ta'pîiya: —Uyepotorî tiwînsarî si'ma esenyaka'ma era'ma pî' nai. Uyakonya tiwînsarî unîmîsa' tamî'nawîron konekato'peuya. Upîika'tîi uyakon ii'to'pe ka'kî.

⁴¹ Mîikîrî maimu yuuku'pî Uyepotorîkonya. Ta'pîiya: —Marta, eesenyaka'mato' pî' neken awanî mîrîrî. Eesenyaka'mato'ya ayakinpa mîrîrî. ⁴² Tîise morî, mîrîrî yentainon moro man. Ayakon Mariaya kure'ne itu'se tîwe'to' mo'kasa' sîrîrî. Morî menkasai'ya sîrîrî. Anî'ya sîrîrî mo'ka eserîke pra man Maria piapai —ta'pî Jesusya.

Epîremanto' Pî' To' Yenupa Jesusya

(Mt 6.9-15; 7.7-11)

11 Tiaron pensa Jesus epîrema'pî. Mîikîrî ataretî'kasa' tanne, tiwinan inenupa'pî yonpaya ta'pî ipî': —Uyepotorî, anna yenupakî anna epîremato'pe. Joaöya tînenupa'san yenupa'pî warantî anna yenupakî —ta'pîiya.

² Mîikîrî maimu yuuku'pî Jesusya: —Sîrîrî warantî epîrematî —ta'pîiya.

—“Paapa, ka' pon,

amîrî neken morî pe pu'kuru wanî.

Mîrîrî taa tamî'nawîronkonya yu'se wai apî'.

Amîrî wanî tamî'nawîronkon esa' pe.

Asi'kî anna pia anna esa' pe awanîpa.

³ Anna yekkari ton antîkî wei kaisarî î' ton pra anna wanî namai, Paapa.

⁴ Moropai Paapa, anna nîkupî'pî imakui'pî awinîkî mîrîrî ku'kî aawanmîra.

Mîrîrî warantî nîrî tamî'nawîronkon nîkupî'pî anna pî', mîrîrî kupî annaya anna wanmîra, Paapa.

Moropai anna piika'tîkî imakui'pî ena namai anna yentai".

Mîrîrî warantî mepîrematî —ta'pî Jesusya.

⁵ Moropai Jesusya ta'pî tînenupa'san pî': —Maasa esenumenkati. Attîkon ya, ayonpakon yewî ta anoinna yairî eseurîwî'ne trigo puusa' esa'se ipî'. Moropai taaya'nîkon "Ikei esa'se yî'nî pî' wai apî'", taaya. ⁶ "Maasa pra uyonpa tuutîsen erepannî pî' man amen pu'kuru. Eemi'nepansa' ipîra, tîse iipia untîrî ton pra man ita're' ton" taaya. ⁷ Esenumenkaki, î' kai'ma ayonpaya amaimu yuuku wîtî ta si'ma. "Upî' tîwo'ma'tai pra e'kî. Asapontîsa' pu'kuru sîrîrî. Unna'ta atarakkanmoka eserîke pra ye'se'tisau'ya wai. Moropai unmukuyamî' we'nasa' man uyena. Mîrîrî ye'nen e'mî'sa'ka eserîke pra wai trigo puusa' tîse", taiya. ⁸ Tauya sîrîrî apî'nîkon —ta'pî Jesusya. —Awe'mî'sa'ka pepîn ayonpa pe tîwanî ye'nen. Tîse teta'kai esatî pî' aako'mamî ya awe'mî'sa'ka tu'ka itu'se tonpa e'to' tîrîpa. Moropai tamî'nawîrî inesatî'pî tîriya iipia —ta'pî Jesusya.

⁹ —Mîrîrî ye'nen tauya apî'nîkon. Paapa esatî pî' ako'mantî teeseta'kai pra. Moropai yapîsiya'nîkon iwinîpai. Yuwa pî' ako'mantî moropai eporîya'nîkon. Mana'ta pa'tî pî' ako'mantî moropai wîtî esa'ya yarakkanmoka. ¹⁰ Maasa pra Paapa pî' tamî'nawîronkon esa'nenanya tînesatî'pîkon yapîsi. Moropai yuwane-nanya tînuwakon eporî. Moropai mana'ta pa'tînenan pia mana'ta atarakkanmoka —ta'pîiya.

¹¹ Moropai ta'pîiya: —Amîrî'nîkon tînmuku kenankon. Anmukukonya tiyo' ton esatî ya, ikî tîriya'nîkon e'painon? Kaane, itîriya'nîkon pepîn. ¹² Tiyo' ton kari-wana pîmoi esatî anmukukonya ya, yeki'katon mari'tî tîriya'nîkon e'painon? Kaane, itîriya'nîkon pepîn. ¹³ Amîrî'nîkon wanî imakui'pî ku'nenan pe teuren, tîse imakui'pî tîriya'nîkon pepîn anmukukon pia. Morî tîriya'nîkon. Mîrîrî yentai Paapa ka' ponya morî tîrî aapia'nîkon. Ayesa'kon pe aako'manto'pe Morî Yekaton Wannî tîriya anîya esatî ya —ta'pî Jesusya.

Belzebuya Tîmeruntîrî Tîisa' Jesus Pia Taa To'ya

(Mt 12.22-30; Mc 3.20-27)

¹⁴ Mîrîrî tîpo arinîkon pemonkonyamî' kore'ta tîwanî ye'ka pe Jesusya o'ma'yenpa'ka'pî tiwinan warayo' yapai. Mîkîrî o'ma'ya warayo' eseurîma tîrî pra awe'pîtî'pî. Tîse Jesusya yenpa'kasa' pe ipata'pî ya' warayo' eseurîma'pî. Mîrîrî kupî Jesusya era'masa' tîuya'nîkon pe mararî pra teesenumenkai arinîkon pemonkonyamî' wanî'pî ipî'. ¹⁵ Tîse tiaronkonya ta'pî: —Maawariyamî' yepotorî Belzebu meruntîrî ke maawariyamî' yenpa'kaiya mîrîrî —ta'pî to'ya. „Makui mîkîrî Belzebu.„

¹⁶ Moropai tiaronkon wanî'pî ipî' tîwo'ma'tasanon pe. Ta'pî to'ya: —Anna nera'ma ton ku'kî. Ka' poinon Paapa meruntîrî ke iku'kî, innape aku'to'pe annaya —ta'pî to'ya tîwo'ma'tai. ¹⁷ Tîse î' kai'ma to' esenumenkato' epu'tî'pî Jesusya. Mîrîrî ye'nen ta'pîiya: —A'kî, tiwinan pata ya' tîiko'mansenon eseya'nama ya, to' e'tî'ka e'painon tamî'nawîrî. Moropai tonpakon pokonpe tîmurukun pe tîiko'mansenon wanî ya, inkamoro ko'mamî teesiyu'pî'se morî pe pra. Moropai to' ekore'ma, to'

e'ti'ka tamí'nawírí e'painon. ¹⁸Mírírí warantí Makui ko'mamí ya tîpemonkonoyamí pokonpe teesiyu'pítí pí', meruntí ke awaní pepín. Mírírí tauya sírírí maasa pra Belzebuya tîmeruntí tîsa' o'ma'kon yenpa'kapa, taaya'níkon upí' —ta'píiya. ¹⁹—Tîise mírírí warantí awaní ya, aní'ya meruntí tîrî e'painon anenupa'san pia, o'ma'kon yenpa'kato'pe to'ya? Inkamoroya taa e'painon apí'níkon: “Esenku'tí'san pe awaníkon” taa to'ya. ²⁰Tîise Paapa meruntí ke o'ma'kon yenpa'kauya ya, Paapa ii'sa' man akore'ta'níkon tamí'nawíronkon esa' pe epu'tíya'níkon.

²¹Meruntí warayo' tîyurupai kenanya tewí' era'ma ya, aní'ya itemanne yama'runpa eserike pra awaní, meruntí ke awaní ye'nen. ²²Tîise itentainon moro awaní ya, mîikírí iipí. Iturupai mo'kaiya, mírírí meruntí ke tîwaní emapu'tinen. Moropai itemanne yama'runpaiya, yaríiya. Moropai mírírí pantakaiya tonpayamí pia —ta'píiya.

²³—Mírírí ye'nen —ta'pí Jesusya, —Aní'ya innape ukupí pra awaní ya, uyeyaton awaní mírírí. Moropai aní' esenyaka'ma pra awaní ya, uurí ton pe uurí esenyaka'mato' taruma'tíiya mírírí —ta'pí Jesusya.

O'ma'kon Pí' Jesus Eseuríma

(Mt 12.43-45)

²⁴Mírírí pí' Jesus eseuríma ko'mannípí'pí: —Pemonkon yapai teepa'ka tîpo o'ma' asarí ko'mannípí tuna ton pín ya pí' tîpata'se' ton yuwa pí' teerí'kapípa. Tîise eporí tîuya pra tîwaní ya taiya: “Kaane enna'poi wa'ta uyewí' ta, yapai epa'ka ne'tíkini ya”, taiya. ²⁵Moropai mîikírí o'ma' enna'po iní'rí mîikírí pemonkon ya'. Mîikírí yeporíiya yawon pra, morí yeka'maiya pra tîise. ²⁶Moropai mîikírí o'ma' wítí iipia-pai tiaronkon o'ma'kon yetai tarakkírí to' ko'manto'pe kai'ma. To' enepíiya asakí'ne mia' pona tîimo'tai kaisarí iní' panpí' imakui'san enepíiya mírírí mîikírí warayo' ya'. Moropai tamí'nawírí inkamoro ko'mamí mîikírí ya'. Inkamoroya mîikírí taruma'tí mararí pra, pena e'mai' pe imakui'pí pe tîwaní'pí yentai, mîikírí warayo' yeseru waní inkamoro waní ye'nen ya' —ta'pí Jesusya.

Atausinpanto' Pí' Jesus Eseuríma

²⁷Mírírí pí' Jesus tanne, tiwin wírí' ariníkon pemonkonyamí' kore'tawon eseuríma'pí aronne. Moropai ta'píiya: —Paapaya morí tîsa' wírí' pia, manni' amírí yenpotípon pia, tîmannítí ke awo'patípon pia —ta'pí wírí'ya.

²⁸Mîikírí maimu yuuku'pí Jesusya: —Mîikírí yentai tíwe'sanon manni'kan Paapa maimu etanenán. Moropai yawírí tîiko'mansenon. Inkamoro waní morí pe pu'kuru —ta'pí Jesusya.

Tínera'matonkon Yu'se To' Waní

(Mt 12.38-42)

²⁹Ariníkon pemonkonyamí' tîise tîpia tíwoi Jesus eseuríma pia'tí'pí. Ta'píiya see warantí: —Sí'rírí pankon pemonkonyamí' waní sí'rírí imakui'pí pe pu'kuru. Anera'makon ton esatíya'níkon innape Paapa kupí ye'ka pe pra. Tîise ikupíuya pepín anera'makon ton. Tîise tiwin neken Jonas yarakkírí e'kupí'pí ekaremekíuya anera'makon ton. ³⁰Paapa maimu ekareme'nen profeta Jonas nurí'tí era'ma'pí Nínive cidaderí ponkonya enen, aasa'mantasa' kai'ma to' e'sa' tanne. Mírírí wenai Paapa meruntí yai awe'mí'sa'kasa' epu'tí'pí to'ya. Mírírí warantí uurí ka' poi esenpo'pí ii'sa' sí'rírí amírí'níkon kore'ta, anera'makon ton pe —ta'pí Jesusya. ³¹—A'kí, tiwinano'pí

wei yai Sabá pata esa' pe tîwe'sen nurî'tî e'mî'sa'ka kupî sîrîrî. Moropai mîikîrîya taa kupî sîrîrî apî'nîkon: "Î ton pe innape ikupîya'nîkon pra awanîkon?" Maasa pra pena mîikîrî wîrî' iî'pî'tî'pî aminke pai epu'nen pe tîwe'sen Salomão nurî'tîya tenu-pato'pe kai'ma etai. Moropai innape ikupî'pîiya. Tîise tauya sîrîrî apî'nîkon. Uurî akore'ta'nîkon manni' uurî wanî mîikîrî epu'nen pe si'pî Salomão yentai. Tîise innape ukupîya'nîkon pra awanîkon —ta'pî Jesusya.³²—Tiwinano'pî wei yai Nînive ponkon nurî'tî nîrî e'mî'sa'ka kupî sîrîrî. Moropai inkamoroya taa kupî sîrîrî apî'nîkon: "Î wani' awanî ye'nen amakuyikon rumakaya'nîkon pra awanîkon?" taa to'ya. Maasa pra inkamoroya tîmakuyikon rumaka'pî pena, Jonas nurî'tîya Paapa maimu ekaremekî yai Nînive po. Mîrîrî ye'nen tauya sîrîrî apî'nîkon. Uurî wanî akore'ta'nîkon mîikîrî Jonas yentai. Mîîwîni tîise amakuyikon rumakaya'nîkon pra awanîkon —ta'pî Jesusya.

Ayesa'kon Weiyu'panen Pî' Jesus Eseurîma

(Mt 5.15; 6.22-23)

³³Jesus eseurîma ko'mannîpî'pî: —A'kî, anî'ya tî'kuma'tu yawittanîpî pepin e'painon î' rî yo'koi itîrîpa. Tîise itîrîiya e'painon itaponse' pona, maasa pra tamî'nawîronkon pemonkonyamî'ya era'mato'pe kai'ma, morî pe a'ka pe awanî ye'nen.³⁴ Jesusya ta'pî: —A'kî, ayenukon wanî ayesa'kon weiyu'manen pe morî pe tamî'nawîron ayeserukon era'makonpa. Tîise imakui'pî pe ayenukon wanî ya, î' era'maya'nîkon pepîn, î' kupîya'nîkon epu'tîya'nîkon pepîn. Ewaron ta tîwe'sen warantî awanîkon, a'ka ta pra. Mîrîrî warantî ayewankon wanî. Morî pe Paapa maimu pî' eesenumenkakon ya, ayewankon ya', tamî'nawîrî aako'manto'kon wanî morî pe. Tîise imakui'pî pe eesenumenkakon ya ayewankon ya' imakui'pî pe nîrî aako'manto'kon wanî.³⁵ Mîrîrî ye'nen tîwarî e'tî eesenumenkato'kon ya imakui'pî ewomî namai, morî pe a'ka pe aako'mamîkon tanne, aama'tanîpîiya'nîkon namai. Mîrîrî warantî ikupîya'nîkon ya ewaron ta awanîkon pepîn.³⁶ Mîrîrî ye'nen tamî'nawîrî ayesa'kon wanî mîrîrî a'ka pe. Maasa pra yairon pî' pu'kuru eesenumenkakon ye'nen. Ewaron ta tîwe'sen warantî pra awanîkon. A'ka ta tîiko'mansen pe awanîkon morî pe —ta'pîiya.

Fariseu Yewî' Ta Jesus Wîtî

(Mt 23.1-36; Mc 12.38-40)

³⁷Jesus eseurîma ataretî'ka pe tiwinan fariseuya Jesus eta'pî tewî' ta entamo'kai attîto'pe. Moropai Jesus wîtî'pî, mîikîrî ereuta'pî imesari' pia.³⁸ Tîise mîikîrî pî' fariseu esenumenka'pî. Maasa pra tesarukon yawîrî awe'rona pra awanî ye'nen tîwentamo'ka rawîrî.

³⁹Mîrîrî epu'tî tîuya ye'nen, ta'pî Uyepotorîkonya fariseu pî': —Amîrî'nîkon fariseuyamî'ya apisaukon moropai aparaturikon ronapîtu' iko'noro tîise iporo neken. Awe'ronakon morî pe eesera'mato'pe, tîise itu'na ayewankon ya' nura pe awanîkon tanne. Mîrîrî ta'pîiya to' yeseru ekaremekîpa kai'ma. To' yewan ya' to' esenumenkato'kon wanî imakui'pî pe, nura pe awanî, mararî pra.⁴⁰ Moropai ta'pîiya: —Pakkokon epu'nenan pepîn amîrî'nîkon. Anî'ya kin mîrîrî pisa kupî'pî poroporo. Mîikîrî poroporo ikupîtu'pono'pîya ita ikupî'pî nîrî? Moropai ayesa'kon neken pra ku'sa' Paapaya pra, tîise ayewankon nîrî kupî'pîiya. Mîrîrî sa'nîrî nura pe pra yu'se Paapa wanî epu'tîya'nîkon pra naatî?⁴¹ Mîrîrî ye'nen morî pe aako'manto'pe yuwatî.

Tíwe'taruma'tísanon píika'títí. To' pia antíríkon yonpa títtí to' yemanne ton pe. Mírírí tíríya'níkon ya, morí pe pu'kuru awaníkon, nura pe pra —ta'pí Jesusya to' pí'.

⁴²—Aka tíwarí e'tí amírí'níkon, fariseuyamí'. Maasa pra awe'taruma'tíkon pe naatí. E'to' yawírí Paapa yapuríya'níkon kai'ma, antíríkon ayo'kon wosi yonpa ke Paapa repaya'níkon. Tííse morí panpí' antíríkon pe ta'pí tíríya'níkon pra awaníkon. Tiaronkon winíkí yairí pra awaníkon ye'nen moropai Paapa sa'namaya'níkon pra awaníkon ye'nen. Mírírí kupíya'níkon e'pai awaní'pí sa'nírí. Paapa pia antíríkon tíríya'níkon moropai tiaronkon sa'namaya'níkon e'pai awaní'pí.

⁴³Aka tíwarí e'tí fariseuyamí' maasa pra awe'taruma'tíkon pe naatí. Maasa pra tiaronkon yentai awaníkon kai'ma eseenumenkakon ye'nen. Morí pe teekonekai eereutakon epere'níto' yewí' ta. Moropai ariníkon pemonkonyamí' emurukuntísa' kore'ta awaníkon yai, tiaronkonya ayapuríkon yu'se awaníkon. Míí pe awaníkon ye'nen awe'taruma'tíkon pe naatí.

⁴⁴Aka, tíwarí e'tí. Maasa pra amírí'níkon waní penaro' uuruwai eeseputí pra ena'pí warantí. Epu'tí tíuya'níkon pra nura kore'ta pemonkonyamí' asarí iporo —ta'pí Jesusya.

⁴⁵Mírírí taa Jesusya ye'nen, tiwin Moisés nurí'tíya yenupanto' pí' yenupatonya ta'pí Jesus pí': —Uyenupanen, mírírí warantí anna pí' nírí eeseuríma epu'tí pí' anna man. Anna yeseru winíkí eseuríman pí' nai —ta'píya.

⁴⁶Jesusya imaimu yuuku'pí: —Amírí'níkon nírí tíwarí e'tí, Moisés nurí'tíya yenu-panto' pí' yenupatonkon. Maasa pra awe'taruma'tíkon kupí sírírí. Maasa pra yairí pra tiaronkon yenupa pí' aako'mamíkon wenai. Tamí'nawírí sa'me ayeserukon kupí tiaronya yu'se awaníkon. Tííse amírí'níkonya mírírí kupíya'níkon pra awaníkon nem mararí.

⁴⁷Tíwarí e'tí. Maasa pra awe'taruma'tíkon kupí sírírí. Amírí'níkonya pena Paapa maimu ekareme'nenan profetayamí' nurí'tí uruwasi ton koneka'pí morí pe. ⁴⁸Mírírí ye'nen “Inna to' wíipai man”, ta'píya'níkon. Atamokon nurí'sanya inkamoro wíisa' moropai inkamoro uruwasi ton koneka'píya'níkon. Mírírí wenai awe'taruma'tíkon kupí sírírí. ⁴⁹Mírírí ye'nen Paapaya ta'pí epu'nen pe tíwaní ye'nen: “Umaimu ekareme'nenan yarimauya kupí sírírí to' kore'ta profetayamí'. Tííse inkamoro yon-payamí' wíí to'ya kupí sírírí. Moropai to' yonparí'san taruma'tí to'ya umaimu wenai”, ta'pí Paapaya —ta'pí Jesusya. ⁵⁰—Mírírí kupí'pí penaronkonya umaimu ekareme'nenan tí'ka'pí to'ya. Mírírí wenai sírírípe enen tíwe'sanon pemonkonyamí' taruma'tí Paapaya kupí sírírí. ⁵¹Penaro' Abel nurí'tí wí'pí irui Caimya patapai. Mo-ropai profeta Zacarias nurí'tí wí'pí to'ya píkirí. Manní' anwí'píkon Paapa ton pe to' nípo'tí yaponse' yarappana Paapa yewí' ta teepíremasanon neken wítíto' pata iwí'pí to'ya. Tamí'nawíronkon wí'pí ku'sa' to'ya wenai tamí'nawíronkon sírírípankon pe-monkonyamí' taruma'tí Paapaya kupí sírírí —ta'pí Jesusya.

⁵²—Aka tíwarí e'tí amírí'níkon Moisés nurí'tíya yenupanto' pí' yenupatonkon. Maasa pra pemonkonyamí' anenupakonya yairon epu'tí eseríke pra awaní. Maasa morí yairon tekareme'se pra yenomí'píya'níkon ayeserukon neken ekaremekíkonpa kai'ma. Mírírí wenai to' e'píika'tí eseríke pra. Amírí'níkon e'píika'tí pepín moropai inkamoro e'píika'tí namai to' ma'nípa pí' aako'mamíkon —ta'pí Jesusya to' pí'.

⁵³⁻⁵⁴Mírírí taa típo Jesus epa'ka'pí míkírí fariseu yewí' tapai. Míkírí eseurímasa' pí' fariseuyamí' moropai inkamoro Moisés nurí'tíya yenupanto' pí' yenupatonkon

ekore'ma'pî mararî pra. Mîrîrî ye'nen mîikîrî yekaranmapopîtî'pî to'ya. Maasa pra yairî pra Jesus eseurîma yu'se to' wanî'pî imakui'pî kupîkonpa kai'ma iwinîkîi.

Tiaronkon Yenku'tîto' Pî' Jesus Eseurîma

(Mt 10.26-27)

12 Mararî pra iku'ne'tî yentai pemonkonyamî' emurukuntî'pî Jesus eseurîma etakonpa iipia. Mararî pra kîrîppe to' wanî'pî ipata'se' ton pra tiaronkon pona to' erepanpîtî'pî tu'ke tîwanîkon ye'nen. Mîrîrî yai Jesusya ta'pî tînenupa'san pî' e'mai' pe: —Tîwarî e'tî fariseuyamî' yeseru pî', tiaronkon yenku'tî to'ya pî' morî pe tîwanîkon kai'ma. ²Tamî'nawîrî to' nîkupî'pî to' yeseru eesera'ma pra si'pî e'naponka kupî sîrîrî aronne. Moropai to' yeseru î' kai'ma teesenonse to' nîkupî'pî esepu'tî kupî sîrîrî mîrîrî yai tamî'nawîrî. ³Mîrîrî warantî tamî'nawîrî î' ta'pî'nîkon ewaron ta si'ma anî'ya eta pra tîise, mîrîrî eseta kupî sîrîrî tarîpai ewaron ta pra, tîise a'ka ta. Moropai ama' pe eeseurîma'pî ayewî' ta si'ma taatarakkanse anî'ya eta nama pe, mîrîrî esekaremekî kupî sîrîrî tamî'nawîronkonya eta tanne ama' pe pra —ta'pî Jesusya.

Anî' Nama E'pai Awanî

(Mt 10.28-31)

⁴Jesus eseurîma ko'mannîpî'pî to' pî': —Uyonpayamî' tauya sîrîrî apî'nîkon. Eranne' pe ke'tî manni'kan pemonkonyamî' ataruma'tînenkon pî'. Tiaron pensa awîkon to'ya kupî sîrîrî. Mîrîrî pî' eranne' pe pra e'tî. Awîsa'kon to'ya tîpo inî'rî î' kupî to'ya pepîn. Ayesa'kon neken wî' to'ya tîise ayekatonkon wî' to'ya eserîke pra awanî. ⁵Tîise tauya sîrîrî apî'nîkon. Anî' namaya'nîkon e'pai awanî. Paapa namatî. Maasa pra mîikîrîya awîkon kupî sîrîrî. Ayesa'kon wîiya moropai ayekatonkon yenumîiya apo' ya'. Mîrîrî ye'nen tauya inî'rî apî'nîkon, Paapa namatî, tiaron pemonkon namaya'nîkon yentai apo' ya' ayenumîiya namai —ta'pî Jesusya. ⁶— „Pemonkonyamî' pî' eranne' pe pra e'kî. Tîise Paapa nama e'pai man maasa pra uuri'nîkon ko'mannînen pe awanî ye'nen.» A'kî, to' e'repa mia'taikin toronyamî' simonkokon ke epe'mîra. Tîise Paapaya inkamoro toronyamî' epu'tî maasa pra iwanmînonkon pepîn inkamoro. ⁷Inkamoro toronyamî' ma'rankon yentai amîrî'nîkon epu'tîiya. Apu'pai si'po ku'ne'tîsai'ya tamî'nawîrî. Mîrîrî ye'nen eranne' pe pra e'tî. Amîrî'nîkon wanî pepîn iwanmîra maasa pra tu'kankon toronyamî' yentai amîrî'nîkon wanî Paapa pia —ta'pî Jesusya.

Cristo, Ka' Poi Iipî'pî Pemonkon Uurî

(Mt 10.32-33; 12.32; 10.19-20)

⁸Jesus eseurîma ko'mannîpî'pî to' pî': —Anî'ya taa ya, “Inna uurî Jesus pemonkono pe wanî”, taiya ya pemonkonyamî' pî', uurî ka' poi iipî'pîya taa nîrî mîrîrî warantî Paapa poitîrîtonon inserîyamî' pî'. “Inna mîserî upemonkono”, tauya to' pî'. ⁹Tîise anî'ya taa ya: “Uurî kaane Jesus pemonkono pepîn uurî. Yapurînen pepîn uurî”, taa-won awanî ya, mîikîrîya uwapu'tî. Mîrîrî warantî nîrî uurî ka' poi iipî'pîya iwapu'tî Paapa poitîrîtonon inserîyamî' pî'. “Upemonkono pepîn mîserî” tauya to' pî' —ta'pî Jesusya.

¹⁰Moropai ta'pîiya: —Anî' eseurîma ya uurî ka' poi iipî'pî winîkîi mîrîrî imakui'pî inkupî'pî kupî Paapaya eserîke awanî tîiwanmîra. Tîise anî' eseurîma ya imakui'pî pe

Morí Yekaton Wanní winíkí, mîrîrî imakui'pî inkupî'pî kupî Paapaya pepîn tîwanmîra. Tîise aako'mamî mîrîrî ipatîkarî imakui'pî pe awanî Paapa pî'.

¹¹ Moropai ta'pîiya tînenupa'san pî': —Tauya sîrîrî apî'nîkon. Amîrî'nîkon yarî to'ya eperenîto' yewî'kon ta apî'nîkon teeseurîmakonpa. Pata esa' pe tîwe'sen moropai ipîkku pe tîwe'sen rawîrî Paapa maimu ekaremekîya'nîkon wenai. Mîrîrî pî' teese-wankono'mai pra e'tî. “Î see taato'peuya ko'ye” kîkatî aawarîrî'nîkon. “Î kai'ma see epeto'pe” tîkai pra e'tî. ¹² Maasa pra inkamoro ipîkkukon rawîrî si'ma î kai'ma eeseurîmato'kon ton ke ayenupakon Morí Yekaton Wannîya mîrîrî yai, to' maimu yu'to'yakon ton tîrîiya —ta'pî Jesusya to' pî'.

Pakko Pe Ipîkku Warayo' Wanî

¹³ Inkamoro arinîkon yeurîma Jesusya tanne to' kore'ta tîwe'sen warayo' eseurîma'pî. Ta'pîiya Jesus pî': —Uyenupanen, anna yunkon nurî'tî yemannerî'pî in-nîmî'pî, mîrîrî rataikato'pe uyakonya ka'kî arakkita pairî uurî ton —ta'pîiya Jesus pî'.

¹⁴ Imaimu yuuku'pî Jesusya: —Uyonpa, mîrîrî uurî esenyaka'mato' pepîn. O'non ye'ka pe see mîrîrî kupîuya epu'tî pî' nan? Mîrîrî kupîuya eserîke pra wai —ta'pîiya ipî'. ¹⁵ Mîrîrî yai tamî'nawîronkon pî' eeseurîma'pî. Ta'pîiya: —Tîwarî e'tî, î itu'se awe'to'kon pî'. Kure'ne î itu'se awe'to'kon yu'se kîsenumenkatî. Maasa pra kure'ne temanne ke tîwe'sen pe tîwanî wenai, morî pe aako'mamî pepîn.

¹⁶ Mîrîrî yekare pî' to' yenupapa kai'ma Jesusya warayo' ipîkku yekare ekaremekî'pî. Ta'pîiya: —Warayo' wanî'pî yemanne ke. Moropai mîkîrîya ta're' ton pîmî'pî mararî pra. Moropai eepeta'pî mararî pra moropai imo'ka'pîiya kure'ne. ¹⁷ Mîrîrî pî' mîkîrî esenumenka pia'tî'pî tîwarîrî. Ta'pîiya: “Uya're' pata'se' ton pra nai koo. Mararî pra tîise rî” ta'pîiya. “O'non pata ikonekauya e'painon”, kai'ma eesenumenka'pî.

¹⁸ Mîkîrîya ta'pî: “Aa, epu'tî pî' wai tarîpai”, ta'pîiya. Tîwarîrî eesenumenka'pî. Ta'pîiya: “Seeni' e'mai'non itewî' pe unkoneka'pî yarankauya sîrîrî inîrî kure'ne panpî' ikonekato'peuya. Mîrîrî ta tamî'nawîrî ikonekato'peuya, mîrîrî e'mai' pe itesa' pe wanî'pî pokonpe, amenan konekato'peuya”, ta'pîiya. ¹⁹ “Moropai tauya upîrî uuwarîrî. Morî pu'kuru warayo' tamî'nawîron esa' amîrî itu'se awe'to' man tamî'nawîrî aapia. Tarîpai tu'ke kono' kaisarî itesa' pe aako'mamî. Tarîpai erî'ka'kî enapî pî' ako'mankî. Moropai enîrî pî' ako'mankî moropai atausinpa pî' ako'mankî tauya” ta'pî warayo' ipîkkuya tîpîrî, morî pe tîiko'mamî kai'ma.

²⁰ Tîise mîkîrî pî' Paapaya ta'pî: “Pakko, amîrî î epu'nen pepîn, î tepu'se pra teeseurîmasen. Maasa pra sîrîrîpe ewaron ya' aasa'manta kupî pe nai. Anîrî wanî epu'tî pî' nan mîrîrî mararon pepîn aya're' ankoneka'pî yarakkîrî?” ta'pî Paapaya ipî'.

²¹ Moropai ta'pî Jesusya: —Sîrîrî warantî awe'kupî mîrîrî inkamoro ye'kakon ipîkku pe tîwe'sanon. Maasa pra tîmîrî'nîkon pe neken temannekon yannuku pî' to' ko'mannî. Tamî'nawîrî itesa' pe tîwe'to'kon pî' tewankon yapî'sa' to'ya. Tîise Paapa pia ipîkku pe pra to' wanî. Î ton pînon inkamoro maasa pra Paapa maimu yawîrî pra to' wanî ye'nen, î rî yapîsî to'ya pepîn iwinîpai —ta'pî Jesusya.

Î' Itu'se Awe'to'kon Pî' Teese'ka'nunkai Pra E'tî

(Mt 6.25-34)

²² Mîrîrî warantî to' yeurîma tîpo, Jesusya ta'pî tînenupa'san pî': —Mîrîrî ye'nen tauya sîrîrî apî'nîkon. Aako'manto'kon pî' teesewankono'mai pra e'tî. Ayekkarikon ton pra awanî pî' aponkon ton pra awanî pî' kîsewankono'matî. ²³ Maasa pra uurî'nîkon ko'manto' ko'mannîpî Paapaya. Moropai uyesa'kon ko'mannîpîya. Mîrîrî wanî mîrîrî uya're'kon moropai uponkon yentai. Mîrîrî ye'nen mîrîrî pî' teesenumenkai pra e'tî. ²⁴ Maasa esenumenkati. Manni'kan toronyamî' esenyaka'ma pepîn tekkarikon ton pîmî pî'. Moropai imo'ka pî' to' esenyaka'ma pepîn. Moropai itewî'kon ton koneka to'ya pepîn. Tîise Paapaya inkamoro ko'mannîpî mîrîrî. To' ya're' ton tîrîiya emi'nan moronka to'ya namai. Amîrî'nîkon kanan? Î' kai'ma awanîkon? Inkamoro toronyamî' ko'mannîpî tîuya yentai Paapaya aako'mannîpîkon. Maasa pra inkamoro toronyamî' yentainokon amîrî'nîkon. ²⁵ Teesenumenkato'kon wenai anî'ya tîiko'manto'kon ton yenka pepîn inî' panpî' tîiko'mamîpa, nem mararî. ²⁶ Mîrîrî kupîya'nîkon eserîke pra awanîkon ye'nen Î' ton pe aako'mamîkon teesewankono'mai Î' itu'se awe'to'kon pî'.

²⁷ Maasa esenumenkati kono' waiyi pî'. Eesenyaka'ma pepîn tîpon si'pîmî pî'. Mîwîwîni tîise morî pe to' yari'ku wanî. Tauya sîrîrî apî'nîkon, pena Salomão nurî'tîya tîpon ton yeka'ma'pî morî pu'kuru mîrîrî kono' waiyi warainon yeka'ma'pîya maasa pra itesa' pe tîwanî ye'nen, ipîkku pe tîwanî ye'nen. ²⁸ Tîise mîikîrî epontîsa' yentai morî pe pu'kuru kono' waiyi wanî. Mîrîrî warantî parî' yari'kutannîpî Paapaya kure'ne aako'mamî pra tîise. Ka'ne' pe rî aatî'napamî. Mîrîrî yentai uurî'nîkon pontîiya morî pe. Mîrîrî warantî rî tîise mararî innape ikupîya'nîkon. ²⁹ Mîrîrî ye'nen aya're'kon pî' moropai awukukon pî' ayewankon tapi'se pra e'tî. Mîrîrî pî' teesewankono'mai pra e'tî. ³⁰ Maasa pra manni'kan Paapa epu'nen pepîn yeseru mîrîrî. Moropai tamî'nawîrî Î' itu'se awe'to'kon epu'tî pî' Paapa man. Mîrîrî ye'nen mîrîrî pî' teesewankono'mai pra e'tî. ³¹ Tîise Paapa yenya' eturumakatî, ayepotorîkon pe awe'to'pe. Moropai itu'se Paapa e'to' kupîya'nîkon yuwatî. Mîrîrî kupîya'nîkon ya, tamî'nawîrî manni' itu'se awe'to'kon tîrîiya aapia'nîkon —ta'pî Jesusya.

Ka' Po Tîwe'tî'kasen Pepîn Konekatî

(Mt 6.19-21)

³² Moropai ta'pîiya: —Mîrîrî ye'nen un mukuyamî', innape Paapa kupî pî' ako'mantî eranne' pe tîwe'se pra. Maasa pra Paapa, ayunkonya tîwakîri pe tîntîrî tîrî pe man aapia'nîkon. Tesa'kon pe itenya' eturumaka'san pia itîrîiya. ³³ Mîrîrî ye'nen Î' itesa' pe awe'to'kon ke e'repatî. Moropai mîrîrî yep'e'pî tîniru tîitî manni'kan Î' ton pînon pia. Mîrîrî wenai ayemannekon yense' ton eporîya, tîwe'tî'kasen pepîn ka' po. Moropai mîrîrî ya' itesa' pe awe'to'kon konekaya ka' po. Maasa pra miarî aataretî'ka pepîn. Moropai miarî ama'ye'ya yama'runpa pepîn. Moropai miarî ka' po anî'rî o'ma'ya aponkon ayemannekon yaku pepîn. Ipatîkarî morî pe aako'mamî. ³⁴ Maasa pra miarî ka' po ayemannekon konekasa'ya'nîkon manni' pata esenumenkato'kon wanî nîrî miarî aako'mamîkon pî' —ta'pî Jesusya.

Tikaraiwarikon Nimí'nenan

³⁵ Moropai iní'rí ta'pí Jesusya: —Morí pe teekonekai e'tí tamí'nawírí ankonekakon ton konekakonpa. Morí pe aponkon yeka'matí. Moropai a'kuma'tukon tawittaní'se e'tí. Í rí e'kupí era'makonpa —ta'píya. ³⁶—Manní'kan pemonkonyamí' tikaraiwaríkon tíwe'marimasen festarí pona ití'pí enna'po nímíkí pí' tíwe'sanon warantí e'tí. Inímíkí to'ya tanne, to' karaiwarí erepamí ya, mana'ta pa'tíya. Ka'ne' pe mana'ta yarakkanmoka to'ya eewonto'pe, maasa pra inímíkí tíuya'níkon ye'nen. ³⁷ Morí pe pu'kuru inkamoro ipoitírítonon waní. Maasa pra to' karaiwaríya to' eporí to' we'nasa' pra awaní ye'nen, tínímíkí pí' to' tíse. Tauya apí'níkon mífkírí to' karaiwaríya típon miakanma típoitírítonon yekkari ton tírpa. Moropai taiya to' pí': “Ereutatí mesa pia”, taiya. Moropai inkamoro pí' to' karaiwarí esemí'típa to' yekkari ton tír pí'. Mírírí warantí awaní kupí sírírí Uyepotóríkon iipí nímí'nenan ton pe. ³⁸ Mífkírí to' karaiwarí erepamí ya, kure'ne tíko'mamí típo, anoinna eerepamí pra awaní ya, eerenmapí ya eerepamí ya, aatausinpa típoitírítonon pí', inímíkí pí' to' ko'mamí ye'nen. ³⁹ Maasa esenumenkati sírírí pí'. Sírírípe ama'ye'ya temanne yama'runpa epu'tí warayo' wítí esa'ya ya, inímíkí pí' wítí esa' ko'mamí e'painon, temanne yama'runpaiya namai. ⁴⁰ Mírírí ye'nen tauya sírírí apí'níkon. Amírí'níkon nírí mírírí warantí enpen ako'mantí, maasa pra í' pensa uurí ka' poi iipí'pí pemonkon pe enna'poto' weiyu sírírí non pona epu'tíya'níkon pra naatí. Enpen e'tí aawanmíra'níkon unímíkíya'níkon pra awaníkon tanne ayeporíuya'níkon namai —ta'pí Jesusya.

Asakí'nankon Ipoitírítonon, Morí, Imakui'pí

(Mt 24.45-51)

⁴¹ Mírírí warantí Jesus eseuríma ye'nen Pedroya Jesus ekaranmapo'pí. Ta'píya: —Uyenupanen, mírírí eeseurímato' waní mírírí anna anenupa'san neken panamato'ya pe, tamí'nawíronkon ton pe ka'rí? —ta'pí Pedroya Jesus pí'.

⁴² Jesusya yuuku'pí panton ke. Ta'píya: —Eseuríma sírírí aní' pí' o'non ye'kakon ikaraiwarí nímó'ka'pí tewí' ko'manní'nen pe maasa pra mífkírí waní imaimu yawírí, morí pe tíwe'sen pe moropai epu'nen pe awaní, manni' mífkírí ikaraiwaríya tewí' ko'manní'nen pe. Moropai tiaronkon típoitírítonon esa' pe to' ya're' ton tínen pe. Moropai tamí'nawírí ta'pí tikaraiwaríya yawírí iku'nen. ⁴³ Mífkírí típoitírí eporí ikaraiwaríya teerepansa' ya morí pe pu'kuru. Maasa pra tamí'nawírí tikaraiwaríya taasa' yawírí iku'sai'ya ye'nen. Mífkírí waní morí pe pu'kuru iipia. ⁴⁴ Mírírí ye'nen tauya sírírí apí'níkon. Mírírí warantí tikaraiwarí nítírí'pí ko'manní'píya ye'nen iní' panpí' ikaraiwaríya tamí'nawíron tír iko'manní'to'peiya. ⁴⁵ Tíse mírírí warantí pra ipoitírí waní ya, tíse taiya ya: “Ka'ne' pe aaipí pe pra man”. Mírírí ye'nen tiaronkon ipoitírítonon típia tikaraiwarí nírumaka'san taruma'tí pia'tíya to' po'pítíya, moropai to' ya're' ton tíríya pepín emi'ne to' tíse. Tíse mífkírí ko'mamí ta're' enapí pí' moropai tíwuku enírí pí' mararí pra. Maasa pra tikaraiwarí iipí pra awaní ye'nen. Moropai mífkírí etímí pia'tí mararí pra imakui'pí kupíya. ⁴⁶ Mírírí típo tíko'manse pu'kuru pra, ikaraiwarí erepamí tínímíkíya pra tíse, mararí enpen pra awaní tanne. Mírírí yai inkupí'pí era'ma tíuya pe ikaraiwarí ekore'ma mararí pra moropai iwíya. Moropai yenumíya imaimu yawírí iko'mamí'san pepín pata'se' apo' ya'. Mírírí e'kupí Paapa maimu yawírí pra tíwe'sanon yarakkírí.

⁴⁷ Ipoiŕíya epu'tí tamí'nawírí í inkupí pe ta'pí t́karaiwaríya tíise míríri t́ku'se pra aako'mansa' ya, teekonekai pra aako'mansa' ya, moropai ta'píya yawírí iku'sai'ya pra ipoiŕí e'sa' ya, ḿkírí po'pítí ikaraiwaríya ipíra, t́moron epu'to'peiya. ⁴⁸ T́ise manni' ipoiŕí í ta'pí t́karaiwaríya epu'nen pepín. T́karaiwarí maimu yawírí awaní pepín maasa pra epu'tí t́uya pra t́waní ye'nen. T́ise yairí pra ḿkírí e'to' waní wenai ikaraiwaríya i'po'pítí tíise mararí ḿkírí tiaron ma're, maasa pra tepu'se pra awe'sa' ye'nen. Síríri warantí uupia'níkon mararí pra t́ntírí'pí miakanno'pí ekaran-mapoiya kupí sírírí. Taiya: “Í kai'ma aapia untírí'pí yapurí'píya? Yapurí'píya ou yewanmírí'píya?” taiya kupí sírírí upí'níkon. Maasa pra mararí pra it́isai'ya ya uupia'níkon, iní panpí' epopai awaní —ta'pí Jesusya.

Jesus Wenai Esiyu'píníto'

(Mt 10.34-36)

⁴⁹ Jesus eseuríma ko'manní'pí. Ta'píya: —Uurí iipí'pí apo' ene'to'peuya sírírí non pona pemonkonyamí' kore'ta. Aasírí míríri yawittasa' yu'se waní sírírí teuren. ⁵⁰ T́ise kure'ne e'taruma'tí kupí sírírí. T́ise kure'ne e'taruma'títo' ataretí'kasa' yu'se waní sírírí. ⁵¹ T́ise amírí'níkon esenumenka morí ene'sau'ya kai'ma sírírí non pona. T́ise tauya sírírí apí'níkon, morí t́wamín ene'sau'ya pra wai tíise eseyaton pí' pemonkonyamí' waní kupí sírírí uwenai. To' eseya'nama kupí sírírí. ⁵² Tauya sírírí, sírírí patapai pemonkonyamí' mia'taikinankon tiwinan wítí ta t́we'sanonkon ena kupí sírírí eseyaton pí'. Seuríwí'nankon ekore'ma kupí sírírí asakí'nankon yarakkírí. Moropai inkamoro asakí'nankon waní teekore'mai eseuríwí'nankon yarakkírí. Uyese' wenai míríri warantí to' ekore'ma. ⁵³ Moropai t́nmukukon winíkíi teekore'mai to' yunkonyamí' innape uku'sa' to'ya wenai, uyese' wenai. Moropai tunkon winíkíi to' munkíyamí' waní teekore'mai, uyese' wenai. Moropai to' yankonyamí' waní íri pe t́nmukukon wírí'sanyamí' winíkíi, innape uku'sa' to'ya wenai. Moropai to' munkíyamí' nírí teekore'mai t́sankon winíkíi uyese' wenai. Moropai t́pa'sekon winíkíi to' yawo'pítonon waní teekore'mai. Moropai to' pa'setonon waní teekore'mai tawo'píkon yarakkírí. Uyese' wenai tu'kankon ekore'ma kupí sírírí. Innape uku'nenan pí' innape uku'nenan pepín ekore'ma uwenai —ta'pí Jesusya.

Í Ye'ka Pe Pata Waní Epu'to'

(Mt 16.2-3)

⁵⁴ Jesusya pemonkonyamí' panama'pí. Ta'píya to' pí': —A'kí, wei epa'ka winí katupuru enuku era'maya'níkon ya írikkutun pe. Taawonan amírí'níkon, kono' rena pe man sírírípe, taaya'níkon. Moropai innape aarena ta'píya'níkon yawírí. ⁵⁵ Moropai a'situn ata'se'ma ya, wei ewomí winípai, míríri pí' taaya'níkon. Wei pe pata waní pe man. Innape wei pe awaní, a'ne' pe awaní ta'píya'níkon yawírí. ⁵⁶ Amírí'níkon pemonkonyamí' teesenu'tisanon, epu'nenan pe t́waníkon kai'ma eesenumenkakon! Tamí'nawírí í' pata po t́we'ku'sen epu'tíya'níkon morí pe. Míríri ekaremekíya'níkon e'to' yawírí pata po t́we'ku'sen moropai ka' pí' t́we'ku'sen. T́ise í' wani' awaní anera'ma'píkon ayenukon ke ı́ íkupí eserikan pepín unku'pí'pí ayenukon kaisarí, míríri kupíya'níkon pepín innape. Í ton pe ekaremekíya'níkon pepín? —ta'pí Jesusya to' pí'.

Ayeyaton Pe Tîwe'sen Yarakkîrî Morî Konekatî

(Mt 5.25-26)

⁵⁷ Jesus eseurîma ko'mannîpî. Ta'pîiya: —Tîise î' wani' awanî ye'nen aawarîrî'nîkon epu'tîya'nîkon pepîn î' wanî yairon pe. ⁵⁸ A'kî, ayeyaton iipî ya ayarîpa ipîkku pe tîwe'sen juiz pia. E'mai' pe ayarîiya rawîrî î' rî inkupî'pî awinîkîi konekaya yuwakî yarakkîrî, mîîkîrî juiz pia ayarîiya namai. Tîise ikonekasa'ya pra awanî ya juiz yenya' arumakaiya. Moropai juizya arumaka surarayamî' yenya' moropai surarayamî'ya ayarakkamo atarakkannîto' ta. ⁵⁹ Tauya sîrîrî apî'nîkon mîrîrî atarakkannîto' tapai eepa'kakon pepîn. Tamî'nawîrî mîrîrî ankupî'pîkon ye'maya'nîkon pîkîrî aako'mamîkon —ta'pî Jesusya to' pî'.

Imakui'pî Unkupî'pîkon Rumakato' Pî' Jesus Eseurîma

13 Moro to' wanî'pî tiaronkon pemonkonyamî'. Inkamoro eseurîma pia'tî'pî Jesus pî' î' kai'ma Galiléia pataponkon warayo'kon tî'ka me'po'pî Pilatosya pî'. —Paapa pia tîntîrîkon po'tîi to' ii'sa' tanne, to' tî'ka me'po'pîiya —ta'pî to'ya Jesus pî'. ² Mîrîrî pî' ta'pî Jesusya: —Î' wani' awanî ye'nen insamoro warayo'kon tî'ka me'po'pîiya mîrîrî warantî. Î' kai'ma to' pî' eesenumenkakon? Tiaronkon yentai imakui'pî ku'sa' to'ya wenai, to' taruma'tî'pî Paapaya taaya'nîkon ka'rî? ³ Kaane, mîrîrî wenai pra —ta'pî Jesusya. —Tauya sîrîrî apî'nîkon, tamî'nawîrî awanîkon tanne amîrî'nîkon enpenata pra awanîkon ya imakui'pî ankupî'pîkon rumaka pî', inkamoro sa'manta'pî manni' warantî aasa'mantakon kupî sîrîrî tamî'nawîrî —ta'pîiya. ⁴ —Moropai manni'kan 18 kaisaronkon isa'manta'san Siloé pata'se' winî Jerusalém po. Î' wani' awanî ye'nen inkamoro pona mîrîrî to' nîkoneka'pî kawînan esenumî'pî, moropai to' tî'ka'pîiya. Î' kai'ma to' pî' eesenumenkakon, kure'ne ka'rî imakui'pî ku'sa' to'ya tiaronkon yentai Jerusalém po? ⁵ Kaane, Mîrîrî wenai pra to' sa'manta'pî. Tîise tauya sîrîrî apî'nîkon tamî'nawîrî amîrî'nîkon sa'manta kupî sîrîrî. Amakuyikon rumaka pî' eesenumenkakon pra awanîkon ya, inkamoro sa'manta'pî warantî aasa'mantakon —ta'pî Jesusya.

Figô Ye' Teperu Tîinen Pepîn Pî' Jesus Eseurîma

⁶ Jesusya sîrîrî panton ekaremekî'pî. Ta'pîiya: —Warayo'ya tekkari ye' ton, figo ye' itese' pîmî'pî tînmîri ya'. Moropai tîko'man pe tîko'mamî tîpo, eepetasa' era'mai attî'pî. Tîise eporîiya pra itesa' wanî'pî. Mîrîrî ye'nen î' kupî tîuya pî' eesenumenkak'pî. ⁷ Moropai mîîkîrî itesa'ya ta'pî mîrîrî tekkari ye'ka era'manen warayo' tîpoitîrî pî': “A'kî, uupî'pî eseurîwî'ne kono' kaisarî seeni' figo yeperu era'mai eepetasa' kai'ma, tîise iteperu eporîiya pra uurî e'pî'tî'pî. Mîrîrî ye'nen ya'tîkî î' pe pra si'ma ko'mannî pî' man. Tiaronkon pata'se' mo'kasai'ya man teepetai pra. Mîrîrî ye'nen ma'tîi”, ta'pîiya tîpoitîrî pî'.

⁸ Tîise ipoitîrîya ta'pî tîkaraiwarî pî': “Maasa tîwî nîsi moro, ukaraiwarî, mîrîrî figo ye' sîrîrî neken kono' iwa'kato'peiya. Tiwin kono'pî pe esenyaka'ma irupukon woi yakauya moropai iwî'nî'pannî'nen ton tîrîuya irupukon pona eepetato'pe”, ta'pî ipoitîrîya. ⁹ “Mîrîrî ku'sau'ya tanne sîrîrî kono' pî' eepeta ya, morî pe awanî. Tîise figo tîrîiya pra awanî ya, mîrîrî ya'tî me'poya”, ta'pî ipoitîrîya tîkaraiwarî pî' —ta'pî Jesusya.

Jesusya Wîri' Ma'takî'pan Yepi'tî'pî

Erîka'nîto' Weiyu Yai

¹⁰ Jesusya pemonkonyamî yenupa'pî Judeuyamî epereto' yewî ta si'ma sábadó, erîka'nîto' weiyu yai. ¹¹ Moro awanî'pî pri'ya pra tíwe'sen wîri'. Mîikîrî ko'mansa' wanî'pî pri'ya pra 18 kono' kaisarî. O'ma'ya pri'ya pra iku'sa' wanî'pî. Mîikîrî sa'ne asapî'tî'pî murui murui pe awe'mî'sa'ka pra. Mîikîrî esepi'tî eserîke pra awanî'pî. ¹² Mîikîrî era'ma tûya pe Jesusya yanno'pî tîpia. Moropai ta'pîiya wîri' pî': —Ma'non, ayeparan winîpai esepi'tî'n pî' nai —ta'pî Jesusya. ¹³ Moropai tenya tîrî'pîiya ipona moropai mîikîrî ekoneka'pî. Inî'rî murui pe pra eena'pî. Moropai mîrîrî tîpo mîikîrî wîri'ya Paapa yapurî'pî mararî pra.

¹⁴ Tîise mîrîrî kupî Jesusya era'ma tûya ye'nen Judeuyamî epereto' yewî esa' pe tíwe'sen ekore'ma'pî mararî pra Jesus winîkîi, maasa pra sábadó weiyu yai wîri' yepi'tîiya ye'nen. Mîrîrî ye'nen ta'pîiya pemonkonyamî pî': —Tiwin mia' pona tîmo'tai wei kaisarî esenyaka'manto'. Mîrîrî yai aaipîkon eesepi'tîkonpa, tîise sábadó, erîka'nîto' weiyu yai pra —ta'pîiya to' pî'.

¹⁵ Mîrîrî yuuku'pî Uyepotorîkonya. Ta'pîiya: —Seru'ye' amîrî, epu'nen pepîn. Sábadó yai î' kupî pepîn taaya'nîkon tîise attîkon sábadó yai paakayamî yewî ta ayekînkon yeukai, to' yarîkonpa tuna enî'to'pe to'ya. Mîrîrî epu'tîya'nîkon pra awanîkon mîrîrî? Ewa'tîsa' pe si'ma tuna enîrîiya pepîn mîito'pe. ¹⁶ Mîrîrî warantî mîserî wîri' wanî sîrîrî yewa'tîsa' pe, Makui newa'tî'pî pe aako'mansa' kure'ne 18 kono' kaisarî. Mîikîrî wanî Abraão nurî'tî paarî'pî pe, ayonpakon pe Judeupa' pe awanî. Î' wani' awanî ye'nen kin sábadó yai mîikîrî esepi'tî eserîke pra awanî mîrîrî teparan winîpai? —ta'pî Jesusya.

¹⁷ Mîrîrî taa Jesusya pî' inkamoro ipî' tîwo'ma'tasanon eppepî mararî pra maasa pra to' yeseru yenpo'pîiya. Tîise tiaronkon arinîkon pemonkonyamî wanî'pî taatausinpai kure'ne î' ikupî eserîkan pepîn Jesus nîkupî'pî pî'. Mîrîrî era'ma tûya'nîkon yai to' atausinpa'pî.

Mostarda Ena'pî Pî' Jesus Eseurîma

(Mt 13.31-32; Mc 4.30-32)

¹⁸ Moropai Jesusya panton ekaremekî'pî to' nepu'tî ton. Ta'pîiya: —Î' kai'ma see awanî pe nai Paapa iipî yai tamî'nawîronkon esa' pe? Î' warantî awanî ekaremekî'uya e'painon? —ta'pîiya. ¹⁹ —See warantî awanî pe man. Seenî' mostarda ena'pî wanî si'mîrîkî pe pu'kuru. Tîise mîrîrî pîmî'pî warayo'ya tînmîri ya'. Moropai mîrîrî aro'ta'pî, aarenta'pî, kure'ne eena'pî yei pe. Moropai mîrîrî pona toronyamî erepamî'pî tî'moikon yaponse' ton konekapî'tî'pî to'ya, mîrîrî yei panta pona —ta'pîiya. —Mîrîrî warantî Paapa pemonkonoyamî wanî mararî tîise to' epamî —ta'pî Jesusya.„

Trigo Yai'meto' Fermento Pî' Jesus Eseurîma

(Mt 13.33)

²⁰ Moropai inî'rî Jesus eseurîma ko'mannî'pî'pî. Ta'pîiya: —Î' ye'ka panton ekaremekî'uya e'painon? Î' kai'ma awanî pe nai, Paapa iipî yai pemonkonyamî esa' pe? ²¹ Awanî pe man trigo yai'meto' warantî. Mîrîrî yapîsî'pî wîri'ya moropai kîsere'na

kore'ta mararî itîrî'pîiya, iku'ne'tîto' yai. Moropai yai'meiya tamî'nawîrî, mîrîrî ye'nen yai'mesa' pe kîsere'na wanî tamî'nawîrî —ta'pî Jesusya.  Mîrîrî warantî Paapa pemonkonoyamî mararonkon wanî tu'kankon kore'ta sîrîrî non po. Tîise maasa Paapa pemonkonyamî epansa' tamî'nawîrî pata po, anî'ya era'ma pra tîise, —ta'pî Jesusya.

E'ta'ka Mana'ta

(Mt 7.13-14,21-23)

²²Jerusalém pona tuutî Jesus wîtî'pî e'ma taawîrî. Tuutî pe Jesusya pemonkonyamî yenupa'pî cidade po. Moropai tiaronkon yenupa'pîiya to' pata'sekon kaisarî to' ko'manto'kon ya' to' yenupa'pîiya. ²³Mîrîrî yai warayo'ya Jesus ekaran-mapo'pî. Ta'pîiya: —Uyenupanen, tu'kankon pepîn neken pemonkonyamî e'pîika'tî kupî sîrîrî? —ta'pîiya Jesus pî'.

Mîrîrî ta'pî Jesusya: —Moro man ka' po mana'ta e'ta'ka. ²⁴Mîrîrî ye'nen mîrîrî yai eewomîkon yuwatî teese'ka'nunkai. Maasa pra tauya apî'nîkon tu'kankon pemonkonyamî wanî kupî sîrîrî itîfpai ka' pona, tîise to' ewomî eserîke pra awanî.

²⁵Maasa pra mîkîrî wîtî es' e'mî'sa'kasa' ya moropai mana'ta yarakkamoiya. Moropai amîrî'nîkon wanî poro po eewomîkon eserîke pra Paapa pia ka' pona. Taaya'nîkon mana'ta pa'tîi'ma, “Anna yepotorî, anna yawonnî'kî aapia”, taaya'nîkon. Tîise mîkîrî'ya amaimukon yuuku kupî sîrîrî see warantî: “Anî'kan amîrî'nîkon? Ayepu'tîkonuya pra wai, o'non pata pai'nokon pe awanîkon?” taiya kupî sîrîrî apî'nîkon.

²⁶Moropai taaya'nîkon: “Anna manni'kan apokonpe anna yekkari yonpa annaya ne'tîkini. Apokonpe anna wuku enîrî'pî annaya. Moropai anna yenupa'pîiya anna kore'ta awanî yai cidade po”, taaya'nîkon ipî'.

²⁷Tîise taiya inî'rî apî'nîkon: “Anî'kan amîrî'nîkon? Ayepu'tîuya'nîkon pra wai. O'non pata pai'nokon pe awanîkon?” Moropai taiya: “Atarimatî tamî'nawîrî amîrî'nîkon imakui'pî kupî pî' tîiko'mansenon”, taiya apî'nîkon.

²⁸Miarî si'ma Abraão nurî'tî moropai Isaque nurî'tî, moropai Jacó nurî'tî, moropai tamî'nawîronkon Paapa maimu ekareme'nenan profetayamî nurî'tî era'maya'nîkon kupî sîrîrî Paapa pia. Tîise amîrî'nîkon poro po, eewomîkon eserîke pra. Inkamoro era'maya'nîkon pî' mararî pra akaraukon kupî sîrîrî ipî', amoron epu'tî kupî sîrîrî, eewomîkon eserîke pra awanî ye'nen. ²⁹Mîrîrî yai tu'kankon pemonkonyamî erepamî kupî sîrîrî, wei epa'ka winîpai, moropai wei ewomî winîpai. Moropai tamî'nawîrî pata po tîiko'mansenon, inkamoro ewomî entamo'kanto' pî' tîiwanmîra tesa'kon Paapa pia. To' pata'sekon ton moro awanî Paapa pia.  Tîise amîrî'nîkon ewomî eserîke pra awanî.  ³⁰Maasa pra inkamoro tiaronkon pîkironkon ipîkkukon pepînkon ewomî kupî sîrîrî e'mai' pe iipia. Tîise ipîkkukon,  e'mai' pe Paapa maimu etanen, tiaronkon yentainokon ewomî pepîn.  Maasa pra innape imaimu ku'sa' to'ya pra awanî ye'nen, —ta'pî Jesusya.

Jesus Esewankono'ma

Jerusalém Ponkon Pemonkonyami' Pí'

(Mt 23.37-39)

³¹ Mîrîrî pe rî tiaronkon fariseuyami' iipî'pî Jesus pia. Moropai ta'pî to'ya ipî': — Attî e'painon tarîpai maasa pra amîrî wîl tûya taa pî' Herodes man —ta'pî to'ya Jesus pî'.

³² Jesusya to' maimu yuuku'pî. Ta'pîiya to' pî': —Attîi iipia mîikîrî pia. Moropai makatîi mîikîrî maikan warainon seru'ye' pî', uuriya taa sîrîrî mîrîrî ekareme'tantî ipî'. Uutî eserîke pra wai sîrîrî maasa pra esenyaka'ma sîrîrî. O'ma'kon yarakkîrî tîwe'sanon pemonkonyami' yepi'tûya sîrîrî. Moropai pri'ya pra tîwe'sanon yepi'tûya sîrîrî. Sîrîrîpe mîrîrî pî' uuko'mamî moropai penane. Mîrîrî tîpo neken uweiyu iku'ne'tisa' yai erepamî miarî Jerusalém pona, mîrîrî makatîi mîikîrî pî'. ³³ Maasa pra mîrîrî kupî pî' uuko'mamî e'pai man. Moropai tarî uwî to'ya eserîke pra man. Maasa pra Paapa maimu ekareme'nenan profetayami' wîl to'ya Jerusalém po neken —ta'pî Jesusya.

³⁴ Moropai Jesus esewankono'ma'pî, ikaruwa'pî Jerusalém ponkon pemonkonyami' wenai. Moropai ta'pîiya: —Amîrî'nîkon Paapa maimu ekareme'nenan profetayami' wîl'tîponkon. Aapia'nîkon tîmaimu ekareme'nen to' yarimasa' Paapaya tanne iwî'pîya'nîkon tî' ke. Î' warapo ite'ka amîrî'nîkon sa'nama'pîuya tamî'nawîrî awanîkon tanne. Manni' kariwanaya tapîri yo'koi tînmukuyami' yannuku warantî, uupia amîrî'nîkon eperepî yu'se wanî'pî teuren tîise yuukuya'nîkon pra awanî'pikon.

³⁵ Tarîpai apata'se'kon e'nîmî kupî sîrîrî innape ukupîya'nîkon pra awanîkon ye'nen. Uutî sîrîrî aapiapai'nîkon. Tarîpai tauya sîrîrî apî'nîkon, sîrîrî patapai inî'rî uyera'maya'nîkon pe pra naatîi. Uyapurîto'ya'nîkon weiyu erepamî pîkîrî aako'mamîkon. Mîrîrî yai neken taaya'nîkon:

“Mîikîrî morî pu'kuru see Uyepotorîkon ese' pî' tui'sen yapurîpai'nîkon”, *Sl 118.26* taaya'nîkon kupî sîrîrî —ta'pîiya.

Pri'yawon Pepîn Yepî'tî Jesusya Sábado Yai

14 Tiwin wei sábadó yai Jesus eta'pî fariseuyami' esanon yonpaya tewî' ta entamo'kai attîto'pe kai'ma. Jesus wîl'tî'pî moropai mîikîrî pî' to' esenumenka'pî kure'ne, sábadó yai î' rî kupîiya anera'mapai tîwanîkon ye'nen, yairî pra iteseru wanî ekaremekîkonpa kai'ma. ² Miarî Jesus rawîrî tiwin warayo' wanî'pî pri'yawon pepîn. Mîikîrî wanî'pî i'si moropai itemekon awoipî'pî pe. ³ Mîikîrî era'ma tûya ye'nen Jesusya Moisés nurî'tîya yenuyanto' pî' yenupatonkon moropai fariseuyami' ekaranmapo'pî. Ta'pîiya to' pî': —Moisés nurî'tîya yenuyanto' yawîrî pri'yawon pepîn yepi'tûya eri'ka'nîto' weiyu yai morî pe awanî, kaane ka'rî? Î' kai'ma taasai'ya nai? —ta'pîiya.

⁴ Tîise î' kai'ma Jesus maimu yuuku to'ya pra to' wanî'pî. Mîrîrî ye'nen mîikîrî pri'yawon pepîn warayo' yapisi'pî Jesusya. Moropai yepi'tî'pîiya. Moropai attîto'pe ta'pîiya ipî'. ⁵ Moropai inkamoro pî' ta'pî Jesusya: —Amîrî'nîkon kore'ta tînmu kenan wanî ya, mîikîrî munmu itekîn enasa' ya, itu'nakan ya' sábadó yai, sábadó pe awanî ye'nen imo'kai attî pepîn e'painon ka'ne' pe?

⁶ Mîrîrî yuuku to'ya eserîke pra awanî'pî.

Tiaronkon Ma're E'nîto' Pî' Jesus Eseurîma

⁷ Mîrîrî taa tîpo entamo'kanto' pî' etasa'kon yako'menka'pî Jesusya. Maasa pra yaponse' wanî ereutanto'kon menka'pî to'ya mesa pia. Morîkon ponarî to' ereuta'pî ipona ipîkku pe tiaronkon yentai to' e'to'pe. Mîrîrî era'ma tîuya ye'nen, Jesusya sîrîrî panton ekaremekî'pî to' pî'. ⁸ Ta'pîiya to' pî': —A'kî, anî'ya amîrî'nîkon etasa' ya tîno'pîtasen festarî pî' tauya sîrîrî kereutatî morî ereutanto' pona. Maasa pra ipîkku pe tîwe'sen ayentai'nîkon etasa' wîttî esa'ya yai pra. ⁹ Moropai taiya apî'nîkon: “Anî'ya amîrî eta'pî tarîni' ereutapa?” taiya e'painon. Moropai taiya apî': “Atari-makî mîseni' ipîkku ereutato'pe”, taiya apî'. Mîrîrî yai aweppepî kure'ne. Tiaronkon rawîrî apono' morî ma're tîwe'sen pona eereuta. ¹⁰ Tauya apî'nîkon, etasa' pe apono' morî ma're tîwe'sen pona ereutatî. Moropai mîkîrî ayetatîponkonya ayera'makon. Moropai taiya apî'nîkon: “Uwanîyakon, tarîwaya ereutatane'kî. Sîrîrî ereutanto' morî pona”, taiya. Mîrîrî warantî kure'ne ayapurî to'ya esera'ma tamî'nawîronkon ipîkkukon etasa'kon rawîrî —ta'pî Jesusya. ¹¹ —Maasa pra anî' e'ku'sa' ya ipîkku pe moropai mî pe, mîkîrî ena kupî sîrîrî tiaronkon ma're. Aweppepî kupî sîrîrî. Tîise anî' e'sa' ya ipîkku pe pra, moropai mî pe pra, mîkîrî yapurî to'ya, ipîkku pe eena —ta'pî Jesusya.

¹² Moropai ta'pî Jesusya tetatîpono'pî pî': —Î' pensa entamo'kanto' konekaya yai, manni'kan neken ayetatîponkon ayonpakon moropai ayakonkon moropai ayakon-tarikon ipîkku pe tîwe'sanon neken ketai. Maasa pra inkamoroya mîrîrî ye'ka kupî tîuya'nîkon ya amîrî yeta awentamo'kai attîpa kai'ma. Mîrîrî warantî ankupî'pî ye'ma inkamoroya. ¹³ Tîise î' pensa mîrîrî ye'ka konekaya yai, manni'kan sa'ne î' ton pînon moropai ma'tîkî'pankon, enkaru'nankon, moropai asakoi'kon pepînon sa'ne etakî to' ii'to'pe entamo'kanto' pî'. ¹⁴ Mîrîrî warantî ikupîya ya, morî yapîsiya Paapa winîpai. Maasa pra inkamoroya sa'ne mîrîrî ankupî'pî ye'ma pepînon, ye'mato' ton pra tîwanîkon ye'nen. Tîise Paapaya aapia ye'ma, î' pensa morî yairon pe tîwe'sanon e'mî'sa'ka weiyu yai aye'maiya —ta'pî Jesusya.

Kure'nan Entamo'kanto'

(Mt 22.1-10)

¹⁵ Mîrîrî taa Jesusya eta tîuya pe, mesa pia ipokonpe tîwe'sen warayo' eseurîma'pî. Ta'pîiya: —Paapa, tamî'nawîronkon esa' pia entamo'kanto' pî' teewonsen wanî kupî sîrîrî taatausinpai —ta'pîiya.

¹⁶ Mîrîrî ye'nen Jesusya tiaron panton ekaremekî'pî. Ta'pîiya: —Tiwin warayo'ya pemonkonyamî' eta'pî arinîke to' ii'to'pe tewî' ta, maasa pra kure'nan entamo'kanto' tîrî tîuya ye'nen. ¹⁷ Moropai iweiyu eseporî'pî entamo'kanto' weiyu. Mîrîrî ye'nen tîpoitîrî yaipontî'pîiya attîto'pe pemonkonyamî' yannoî. Taato'peiya ka'ne' pe asi'tî entamo'katane'tî entamo'kanto' esenposa' man aasîrî taato'peiya kai'ma etasa'kon pemonkonyamî' pî'.

¹⁸ Tîise mîkîrîya tetakon tanne tiwin pî' si'ma ta'pî to'ya: “Uutî eserîke pra wai.” E'mai'non pemonkonya ta'pî ipî': “Umîri ton yennasau'ya sîrîrî. Mîrîrî ye'nen era'mai uutîto' man. Mîrîrî uutî eserîke pra wai, mîrîrî tauya manni' ku'kî tîwî” ta'pîiya.

¹⁹ Moropai tiaronya ta'pî: “Uutî eserîke pra wai maasa pra mia' tamî'nawîrî uyekînon ton paakayamî' yennasau'ya wai. Inkamoro era'mai uutîto' man. Maasa pra morî

pe to' esenyaka'ma anera'mapai wai. Mîrîrî ye'nen uutî eserîke pra wanî sîrîrî. Tîise mîrîrî ku'kî tîwî", ta'pîiya ipî'.

²⁰ Moropai tiaronya ta'pî ipî': "Uurî, uutî eserîke pra wai. Maasa pra amen pu'kuru ino'pîtasen pe wanî sîrîrî. Mîrîrî ye'nen uutî pepîn", ta'pîiya.

²¹ Mîrîrî tîpo tîkaraiwarî pia ipoitîrî enna'po'pî. Moropai tamî'nawîrî ekaremekî'pîiya tîkaraiwarî pî'. Mîrîrî pî' ikaraiwarî ekore'ma'pî mararî pra. Moropai ta'pîiya inîrî: "Ka'ne' pe atîkî tiaronkon etata inîrî, rua taawîrî cidade poro tîwe'sanon etata. Moropai tamî'nawîrî to' metai to' menepîi manni'kan î' ton pînon, moropai ma'tîkî'pankon moropai enkaru'nankon, moropai asakoï'kon pepînon inkamoro menepîi", ta'pîiya.

²² Tîiko'manse mararî ipoitîrîya ta'pî tîkaraiwarî pî': "Tamî'nawîrî ta'pîiya yawîrî iku'sau'ya sîrîrî. Tîise tu'ke to' pata'se' ton moro man", ta'pîiya.

²³ Mîîkîrî maimu yuuku'pî ikaraiwarîya. "Moriya, atîkî, aminke e'ma taawîrî to' etata, to' ii'to'pe to' meka'nunkai. Maasa pra uyewî' yanni'sa' to'ya anera'mapai wanî sîrîrî. ²⁴ Tauya sîrîrî inkamoro e'mai' pe etasa'konya sîrîrî entamo'kanto' yonpa eserîke pra awanî. Maasa pra tetakon tanne yu'sa' to'ya pra awanî ye'nen", ta'pîiya —ta'pî Jesusya.

Anî' Wanî Jesus Wanîyakon Pe

(Mt 10.37-38)

²⁵ Mîrîrî taa tîpo Jesus wîtî tanne arinîkon pemonkonyamî'ya Jesus wenaima'pî. Inkamoro yeurîmai eera'tî'pî moropai ta'pîiya to' pî': ²⁶—A'kî, manni' uyapurînen wanî ya mararî, mîîkîrî wanî eserîke pra awanî upemonkono pe, uwanîyakon pe. Maasa pra tîyun moropai tîsan pînînmaiya ya, moropai tîno'pî, moropai tînmukuyamî', moropai tonpayamî' pînînmaiya ya, moropai kure'ne tîiwarîrî eetî'nînma, uurî pînînma tîuya yentai, mîrîrî ye'nen uurî wanîyakon pe eserîke pra awanî —ta'pîiya. ²⁷—Anî' wanî ya uwenai e'taruma'tîpai pra, mîrîrî ye'nen uyapurîiya pepîn yapîtanîpîiya pra tîwanî ye'nen. Itu'se tîwe'to' yawîrî iko'manpai awanî. Mîîkîrî wanî pepîn uwanîyakon pe.

²⁸ A'kî, anî' esenumenka ya kawînan ton koneka pî' e'mai' pe î' warapo kaisarî tîtînrurî wanî era'maiya e'pai awanî. Yaretî'ka eserîke awanî epu'tîuya ikonekaiya. Mîrîrî epu'se eesenumenka e'pai awanî. ²⁹Tîise mîrîrî tepu'se pra mîrîrî kawînan ton koneka tîuya pî' teesenyaka'mato' asara'tîsai'ya ya, moropai itînrurî e'tî'ka eesenyaka'mato' ataretî'ka pra tîise. Mîrîrî era'ma tîuya'nîkon pî' tamî'nawîronkon atako'menka ipî'. ³⁰—A'kî see yaretî'kaiya pra awanî era'matî", taa to'ya.

³¹ Moropai ta'pîiya inîrî: —A'kî, ipîkku pata esa' pe tîwe'sen rei eseya'nama ya tiaron winîkîi, eesenumenka e'pai awanî teeseya'nama rawîrî. Iipia awanî 10.000 kaisaronkon surarayamî'. Tîise iteyaton pia to' wanî 20.000. Mîîkîrî ereuta e'pai awanî esenumenkai to' eseya'nama eserîke awanî epu'se, meruntî ke to' wanî epu'se. ³²Meruntî ke pra to' wanî ya, attî pepîn epîi. Tîise mîîkîrî tiaron rei pî' kai tîmaimu yarimaiya namai epîn pe pra man kai, morî pe e'nîpai man kai —ta'pî Jesusya. ³³—Mîrîrî warantî teesenumenkai pra amîrî'nîkon wanî eserîke pra awanî upemonkono pe, tamî'nawîrî ayeserukon, ayemannekon rumakaya'nîkon pra awanîkon ya —ta'pî Jesusya.

Pan Inî'mîra Tîwe'sen pî' Jesus Eseurîma

(Mt 5.13; Mc 9.50)

³⁴Tiaron ekaremekî'pî Jesusya to' nepu'tî ton. Ta'pîiya: —Pan wanî morî pe, awe'to' yawîrî wanî ya. Tîise awe'to' yawîrî pra awanî ya, morî pe awanî pepîn. Inî'mîra awanî ipo'mîra. ³⁵Morî pe awanî pepîn yapurîto'pe. Î ton pe rî yapurî eserîke pra awanî. Î ye'rî pînsa' wî'nî'pannîpîiya eserîke pra awanî. Mîrîrî ye'nen ipapo. Sîrîrî etaya'nîkon pî' esenumenkati aneta'pîkon pî' —ta'pî Jesusya. —Mîrîrî warantî awanîkon pe man, tamî'nawîrî ayewankon ke uyapurîya'nîkon pra awanîkon ya, —ta'pîiya tîpemonkonoyamî' pî', inî'mîra pan wanî warantî to' yeseru wanî namai.

Carneiro Ataka'ma'pî

(Mt 18.12-14)

15 Tu'kankon tesianonkon pia to' nîrîrî tîniru yapisî pî' teesenyaka'masanon iipî'pî Jesus pia eeseurîma etakonpa. Moropai imakui'san pemonkonyamî' iipî'pî. ²Fariseuyamî' moropai Moisés nurî'tîya yenuyanto' pî' yenupatonkon nîrî wanî'pî. Inkamoro wo'ma'ta'pî Jesus winîkîi. Ta'pî to'ya: —Imakui'pî ku'nenan pemonkonyamî' pokonpe tîwe'sen mîserî warayo'. Moropai to' pokonpe ta're' yonpanen —ta'pî to'ya ipî'.

³Mîrîrî ye'nen to' nepu'tî ton ekaremekî'pî Jesusya panton pe. ⁴Ta'pîiya: —Amîrî'nîkon tiwin pî' si'ma ayekînnan carneiroyamî' esa' pe awanî ya, 100 kaisarî. Tiwin aataka'ma'pî ya, yuwai attî e'painon. Innape nai? —ta'pîiya. —Inkamoro 99 kaisaronkon nîmîya e'painon keren po. Moropai attî mîikîrî ataka'ma'pî yuwai eporîya pîkîrî. ⁵Mîikîrî eposa'ya ya, kure'ne taatausinpai awanî eposa'ya ye'nen. Moropai mîikîrî mana'poya amota pona tanunse. ⁶Ayewî' ta eerepansa' pe, ayonpayamî' awoinonkon etaya. Moropai taaya ayonpayamî' pî': “Atausinpanpai'nîkon upokon pe. Maasa pra uyekîn ataka'ma'pî eposau'ya ye'nen”, taaya'nîkon e'painon tiwin pî' si'ma. ⁷Tauya mîrîrî warantî nîrî Paapa atausinpanto' wanî kupî sîrîrî ka' po. Pemonkon imakui'pî pe tîwe'sen enpenatasa' yai tînkupî'pî imakui'pî rumaka tîuya pî'. Ipî' Paapa atausinpa manni'kan 99 kaisaronkon, yairon pe tîwe'sanon pî' taatausinpa yentai —ta'pî Jesusya.

Prata Ena'pî Eenumî'pî

⁸Jesus eseurîma ko'mannîpî'pî: —Tiwin wîrî' wanî'pî mia' tamî'nawîrî prata ena'pî esa' pe. Tîise tiwin esenumî ya mîrîrî yuwaiya e'painon, innape nai? Mîrîrî eporîpa wîrî'ya tî'kuma'tu yawittanîpî, moropai tewî' kuimaiya. Morî pe yuwai'ma tînin eporî tîuya pîkîrî yuwaiya. ⁹Moropai eposa' tîuya yai tonpayamî' tîwainokon etaiya. Moropai taiya to' pî': “Atausinpanpai'nîkon man upokonpe. Maasa pra upîratari esenumî'pî eposau'ya ye'nen”, taiya. ¹⁰Mîrîrî warantî nîrî Paapa poitîrîtonon inserîyamî' atausinpa kure'ne, tiwinan pemonkon imakui'pî ku'nen enpenata yai imakui'pî pe tîwe'to' rumaka tîuya pî' —ta'pî Jesusya.

Warayo' Tîyun Pia Pai Ataka'ma'pî

¹¹Moropai Jesus eseurîma ko'mannîpî'pî. Ta'pîiya: —Warayo' wanî'pî asakî'nankon inmukuyamî'. ¹²Tiaron pensa inmu yakon maasaron panpî'ya ta'pî

tíyun pí': "Paapa, ayemanne rataikakí uyemanne ton tírpa, mírírí uurí pia antírí ton aasa'manta yai. Maasa pra sírírí itu'se wai", ta'píiya. Moropai itunya temanne rataika'pí irui yemanne yarakkírí.

¹³ Kure'ne pu'kuru pra wei tílko'mamî típo temanne yannuku'pí mîlkírí warayo' maasaronya tamî'nawírí. Moropai attí'pí tamî'nawírí temanne yarakkírí tiaron pata pona aminke. Miarí itesa' pe tíwe'to' temanne yaretí'ka'píiya. Festa pí' tíwaní ke, tísu'min ke imakui'pí kupí'píiya. ¹⁴ Moropai tamî'nawírí yaretí'ka'píiya tanne, mírírí pata ya' emí'nan waní'pí mararí pra. Moropai mîlkíríya tímoron epu'tí pia'tí'pí miarí. ¹⁵ Mírírí ye'nen teesenyaka'mato' ton yuwa'píiya mírírí pata ya' tíwe'sena pí' mírírí warantí tíwe'píika'típa kai'ma. Mîlkíríya mîlkírí yarima'pí tífazendarí pona tekínon porcoyamí' ko'manní'se attíto'pe kai'ma, ta'píiya. ¹⁶ Tíise miarí mîlkírí waní'pí emi'ne ita're' ton pra awaní'pí. Porcoyamí' ya're' anna'pai awaní'pí tíise aní'ya porcoyamí' ya're' yonpa tírí pra awaní'pí. Í' tírí to'ya pra awaní'pí.

¹⁷ Mîlkírí esenumenka pia'tí'pí tíwarírí. Ta'píiya: "Í' waraponkon uyun poitírítonon teesenyaka'masanon uyun pia tíise to' ya're' mararon pepín e'tí'kakoi pepín. Tíise í' pí' uurí sa'manta sírírí tarí emi'nan pí'. ¹⁸ Enna'po paapa yewí' ta. Moropai tauya paapa pí': 'Paapa, imakui'pí kupí'píiuya Paapa ka' pon winíkíi, moropai awiníkíi', tauya paapa pí'", ta'píiya. ¹⁹ "Mírírí ye'nen 'Anmu pe waní pepín sírírí, tíise apoitírítonon warantí uku'kí', tauya paapa pí'", ta'pí mîlkírí warayo'ya. ²⁰ Moropai aataponka'pí miarípai moropai awenna'po'pí tíyun yewí' ta.

Mîlkírí iipí ko'manní pe e'ma taawírí aminke era'masa' itunya waní'pí. Moropai tí'noko'pí pe era'ma'píiya mararí pra. Mîlkírí tînmu ponaya eeka'tumí'pí yapi'se. Yapisí'píiya tíwakírí pe moropai yu'na'píiya.

²¹ Moropai mîlkíríya ta'pí tun pí': "Paapa, imakui'pí kupí'píiuya Paapa ka' pon winíkíi moropai awiníkíi", ta'píiya. "Mírírí ye'nen anmu pe waní pepín sírírí tíise apoitírítonon warantí uku'kí", ta'píiya.

²² Tíise itunya ta'pí típoitírítonon pí': "Ka'ne' pe ipon morí ene'tí, moropai yeka'matí itenya pokon nírí ene'tí, yeka'matí itenya pí'. Moropai í'sa'sa' ene'tí yeka'matí í'pu pí'! ²³ Moropai kaiwan manni' paaka more ene'tí. Moropai iwítí. Moropai atausinpanpai'níkon man míserí unmu pokonpe entamo'kanto' pí'. ²⁴ Maasa pra míserí unmu sa'manta'pí kai'ma waní'pí teuren tíise awaní sírírí. Ataka'ma'pí pe awaní'pí, tarípai eeseposa' sírírí", ta'pí mîlkírí warayo' yunya. Mírírí ye'nen to' atausinpa'pí entamo'kanto' pí'.

²⁵ Mírírí e'kupí'pí tiaron inmu irui tíise tînmírí ya'. Mîlkírí enna'posa' iipí tanne, aminke pra wítí pí' eta'píiya eserenkanto'. Mararí pra awaní'pí to' mananu esetasá'. ²⁶ Mîlkíríya tíyun poitírí yanno'pí. Moropai ekaranmapo'píiya. "Í' see mírírí?" ta'píiya. ²⁷ Mîlkírí to' poitíríya yuuku'pí: "Ayakon enna'posa' erepanní pí' man wítí ta enen, pri'ya. Mírírí ye'nen ayunya kaiwan paaka more wí me'po pí' man", ta'píiya.

²⁸ Mírírí yekare eta tíuya ye'nen, mîlkírí inmu irui ekore'ma'pí. Moropai ewonpai pra awaní'pí wítí ta. Mírírí itun epa'ka'pí poro pona iipia. Moropai eewonto'pe taa pí' itun ko'mamí'pí ipí'. ²⁹ Tíise tíyun maimu yuuku'píiya. Ta'píiya: "Í' warapo kono' kaisarí uuko'mansa' sírírí aapia esenyaka'ma pí' apoitírí warantí. Amaimu tíyu'pí'se pra í' taato'ya ku'sau'ya amaimu yawírí. Mírírí tanne tiwin mîrîkkí carneiro more tíisa'ya pra nai uupia uyonpayamí' pokonpe festa tîkonekai atausinpató' ton", ta'píiya. ³⁰ "Tíise mîlkírí anmu, ayemanne tíisa'ya tí'ka'típon, imakui'pí kupí ke

wîri'sanyamî' ataka'ma'san yarakkîrî tîwanî ke. Moropai mîikîrî enna'posa' yo' ton paaka kaiwan wîi me'posa'ya", ta'pîiya.

³¹ Mîikîrî maimu yuuku'pî iyunya. Ta'pîiya: "Unmu, amîrî uupia tîiko'mansen. Mîrîrî ye'nen tamî'nawîron uyemanne wanî sîrîrî ayemanne pe", ta'pîiya. ³² "Tîise sîrîrî entamo'kanto' koneka me'pouya emapu'tîsa' sîrîrî atausinpanto' esera'mato'pe kai'ma. Maasa pra mîserî ayakon sa'manta'pî kai'ma e'sa' tanne enen eerepansa' man. Ataka'ma'pî pe awanî'pî tarîpai eeseposa' man", ta'pîiya —ta'pî Jesusya.

Ipîkku Pe E'nîto' Yapurî Pî' Jesus Eseurîma

16 Jesusya ta'pî tînenupa'san pî': —Warayo' wanî'pî tîkaraiwarî yemanne ko'mannî'nen pe. Tîise mîikîrî pî' to' eseurîma pia'tî'pî morî pe e'to' yawîrî eesenyaka'ma pra awanî ye'nen. Tîkaraiwarî tînirurî yaretî'ka pî' aako'mamî'pî. ² Mîrîrî epu'sa' tîuya pe ikaraiwarîya yanno'pî tîupia aai'to'pe. Moropai mîikîrî ekaranmapo'pîiya. "Inna pî' rî apî' to' eseurîma manni' ayaseru pî'?" ta'pîiya ipî'. Moropai ta'pî mîikîrî ikaraiwarîya ipî': "Tarîpai sîrîrî pata pai mîrîrîkon anku'pî'pî konekaya yu'se wanî sîrîrî. Tamî'nawîrî yannu'kî morî pe awe'to'pe, tiaron pia irumakapa. Maasa pra mîrîrî warantî awanî ye'ka pe tamî'nawîron uyemanne ko'mannî'nen pe awanî eserîke pra nai", ta'pî ikaraiwarîya ipî'.

³ Mîrîrî taasa' tîkaraiwarîya pî' mîikîrî esenumenka'pî tîwîwarîrî. "Epa'kato'pe taa pî' kin ukaraiwarî man koo, î' see ku'to'peuya ko'ye. Maasa pra epa'kasa' ya uuwarîrî esenyaka'ma non yaka pî' eserîke pra wai, meruntî ke pra wai. Moropai esenyaka'ma pra wanî ya tiaronkon pî' tîniru esatîuya eserîke pra e'pe'nî pî' wai", ta'pîiya tîwîwarîrî. ⁴ Moropai esenumenka'pî. "Kaane, epu'tî pî' wai tarîpai î' kupîuya", ta'pîiya. "Uyonyayamî' yausinpauya, î' pensa ukaraiwarîya uyempa'kasa' yai tewî'kon ta uyapi'to'pe to'ya", ta'pîiya.

⁵ Moropai mîrîrî taa tîpo mîikîrî tîkaraiwarî pia epe'mîra tîwe'sanon yanno'pîiya, tamî'nawîrî. Moropai tiwin pî' to' ekaranmapo'pîiya. E'mai'non pî' ta'pîiya: "î' warapo kaisarî epe'mîra tîwe'sen amîrî ukaraiwarî pia?" ta'pîiya. ⁶ Moropai mîikîrîya yuuku'pî: "100 kaisarî óleo yense", ta'pîiya.

"Seenî' era'makî epe'mîra awe'to'. Ereutakî moropai imenukakî arakkita pairî 50 kaisarî neken", ta'pî mîikîrîya. Mîrîrî warantî yausinpa'pîiya tîwakîrî pe mîikîrîya ikupî'pî.

⁷ Moropai tiaron pî' ta'pîiya: "Amîrî kanan? Î' warapo kaisarî epe'mîn amîrî?" Moropai mîikîrîya yuuku'pî. "1.000 waikara'pî kaisarî trigo", ta'pîiya.

"Sîrîrî era'makî epe'mîra awe'to'. Ereutakî moropai imenukakî 800 kaisarî", ta'pîiya ipî'. Mîrîrî warantî tonpa ton eporî'pîiya î' pensa teepa'kasa' yai to' pia tîwanîpa.

⁸ Moropai mîikîrîya mîrîrî warantî iku'sa' yekare eta'pî ikaraiwarîya. Î' kai'ma tonpayamî' ton yausinpa pî' eesenumenkasa' wenai yapurî'pîiya mararî pra Imakui'pî ku'sai'ya tîise. —ta'pî Jesusya. Mîrîrî pî' Jesus eseurîma'pî. Ta'pîiya: —Pemonkonyamî' sîrîrî pata yeseru yawîronkon wanî epu'nenan pe pu'kuru. Maasa morî eporîkonpa î' ton pra tîwanîkon namai, teserukon koneka to'ya. Mannî'kan Paapa maimu yawîronkon, yairî tîwe'sananya ikoneka yentai ikoneka to'ya. —ta'pîiya. ⁹ —Mîrîrî ye'nen tauya sîrîrî apî'nîkon. Tiaronkon pîika'tîya'nîkon yuwatî ipîkku pe awe'to'kon ke. Mîrîrî ku'sa'ya'nîkon tîpo, î' pensa tamî'nawîrî nîmîya'nîkon ye'ka pe aasa'mantakon ya, Paapaya ayapi'to'pe'nîkon ka' po —ta'pîiya.

¹⁰—A'kî tauya sîrîrî, anî' wanî mararon mîrikkî tîise yapurî epu'nen pe tîwe'sen mîrîrî ye'nen mîikîrîya mararon pepîn yapurî epu'tî yairî. Tîise anî' wanî ya mararon pî' ama'ye' pe, mîrîrî warantî nîrî mararon pepîn pî' ama'ye' pe awanî. ¹¹Tîise amîrî'nîkonya ipîkku pe awe'to'kon yapurî epu'tî pra awanî ya tarî non po, o'non ye'ka pe see ipîkku pe awe'to'kon tîrî Paapaya e'painon, ka' pon aapia'nîkon? ¹²Moropai î' kai'ma tiaronkon yemanne ko'mannîpî epu'tîya'nîkon pra awanîkon tanne î' kai'ma Paapaya amîrî'nîkon pia ayemannekon ton tîrî e'painon aapia'nîkon? —ta'pîya to' pî'.

¹³Moropai ta'pî Jesusya: —Asakî'nankon tîkaraiwarîtonon poitîrî pe anî' wanî eserîke pra awanî. Maasa pra tiaron yapurîya morî pe, moropai tiaron mu'tunpaiya. Tiaron maimu yawîrî awanî tîise, tiaron pînamaiya pepîn. Mîrîrî warantî Paapa poitîrî pe e'nî tanne, ipîkku pe e'nîto'pe tîniru yu'se eseka'nunkan eserîke pra awanî —ta'pî Jesusya.

Paapa Maimu E'tî'ka Pepîn

(Mt 11.12-13; 5.31-32; Mc 10.11-12)

¹⁴Mîrîrî eta tîuya'nîkon pe fariseuyamî' eseurîma'pî imakui'pî pe Jesus winîkîi. Maasa pra kure'ne inkamoroya tîniru yapurî'pî mîito'pe. ¹⁵Inkamoro pî' ta'pî Jesusya: —Amîrî'nîkon e'kupî morî pe tiaronkon rawîrî awanîkon kai'ma. Tîise Paapaya eesenumenkato'kon epu'tî tanne ayewankon yawon. Mîrîrî amîrî'nîkon atapurîto' wanî pemonkonyamî' pia wanî morî pe, taaya'nîkon tîise Paapaya yewanmîrî —ta'pîya.

¹⁶Moropai ta'pîya: —Moisés nuri'tî nîmenuka'pî moropai Paapa maimu ekareme'nenan profetayamî' nuri'tî nîmenuka'pî ekaremekî'pî to'ya João Batista nuri'tî erepamî pîkîrî sîrîrî non pona. Mîrîrî pata pai amenan itekare ekaremekî'pî to'ya. Î' kai'ma Paapa pemonkono pe pemonkonyamî' enato'pe ekaremekî' to'ya sîrîrî tîpose. Mîrîrî ye'nen tu'ke pemonkonyamî' eseka'nunka Paapa pemonkono pe tîwanîkonpa. Ka'ne' pe Paapa yenya' to' eturumaka tesa'kon pe awe'to'pe. ¹⁷Mîrîrî warantî awanî tîise penaro' Moisés nîmenuka'pî Paapa maimu ko'mamî yairî ipatîkarî. Ka' moropai non ataretî'ka, tîise Paapa maimu e'tî'ka pepîn, nem tiwin mai ena pepîn yairî pra —ta'pî Jesusya.

¹⁸Moropai ta'pîya: —Warayo'ya tîno'pî rumaka tîpo tiaron wîri' yarakkîrî awanî ya, kure'ne imakui'pî kupîya mîrîrî, Paapa maimu yawîrî pra awanî. Moropai anî' wanî ya wîri' tînyo rumakatîpon yarakkîrî, mîikîrîya imakui'pî kupî mîrîrî Paapa winîkîi, imaimu e'menukasa' yawîrî pra awanî —ta'pî Jesusya to' pî'.

Ipîkku Pe Tîwe'sen Pî' Moropai Lázaro Pî'

Jesus Eseurîma

¹⁹Moropai Jesusya ta'pî: —Tiwin warayo' wanî'pî ipîkku pe tîwe'sen. Mîikîrîya tîpon yeka'mapîti'pî morî epe'ke. Aako'manpîti'pî morî pe maasa pra tamî'nawîron esa' pe awanî'pî. Wei kaisarî ita're' wanî'pî mararî pra. Mîrîrî ye'nen î' pî' eesenumenka pra aako'mamî'pî ipîkku pe tîwanî ye'nen. ²⁰Mîrîrî yai nîrî tiaron warayo' wanî'pî. Î' ton pîn sa'ne, tîwe'taruma'tîsen, sa'ne. Moropai paran pokon, erekî'pan itesa' poro itese' Lázaro. Mîikîrî sa'ne yaapîti' to'ya e'pîti'pî mîikîrî ipîkku pe tîwe'sen yewî' mana'ta pia maasa pra aasarî eserîke pra awanî pî'. ²¹Miarî mîikîrî ipîkku

mesari poi ita're' ya'punu'pî e'sorokasa' anonpapai awe'pîtî'pî. Mîîkîrî sa'ne erekî' yame'ka'pî arinmarakayamî'ya.

²² Moropai mîîkîrî sa'ne sa'manta'pî. Moropai mîîkîrî era'mai inserîyamî' ii'sa' wani'pî. Yari'pî to'ya utamokon Abraão nuri'tî pia. Miarî aako'mamî'pî iipia kure'nan entamo'kanto' ta, taatausinpai pu'kuru. Tîiko'manse pu'kuru pra mîîkîrî ipîkku warayo' sa'manta'pî nîrî ite'ma'pî pî'. Mîîkîrî yu'na'tî'pî to'ya. ²³ Mîîkîrîya tîmoron epu'tî'pî mararî pra isa'manta'san pata'se' ya', apo' ya' si'ma. Miarî si'ma mîîkîrîya tîtamo Abraão nuri'tî era'ma'pî aminke morî pata ya'. Moropai Lázaro nuri'tî era'ma'pîiya iipia morî ya'. ²⁴ Mîrîrî ye'nen mîîkîrî entaime'pî. Ta'pîiya Abraão pî': "Amoko a'noko'pî pe sa'ne uyera'makî. Mîrîrî ye'nen Lázaro ii'to'pe ka'kî upîika'tî. Tenya yeperu teuronkai tuna ka moropai aai'to'pe unu pona itîise. Maasa pra tarî umoron epu'tî pî' wai apo' ya'", ta'pîiya.

²⁵ Tîise Abraão nuri'tîya imaimu yuuku'pî. Ta'pîiya: "Upa'ri, enpenatakî non po aako'mamî'pî pî', morî pe pu'kuru aako'mamî'pî tîwanmîra, tamî'nawîron esa' pe awani'pî. Morî pe awani'pî aapia. Tîise Lázaro sa'ne ko'mamî'pî tîmoron tepu'se miarî. Tarîpai Lázaro nuri'tî man morî pe pu'kuru tamî'nawîron mîrîrî winîpai. Taatausinpai awani sîrîrî tarî. Tîise amîrîya amoron epu'tî mîrîrî. ²⁶ Mîrîrî tanne kure'nan a'ta moro man uuri'nîkon yarappana. Mîrîrî ye'nen tarîron uupiawon wîtî eserîke pra man miarî ya' aapia. Moropai miarîpoinon iipî eserîke pra man nîrî tarîwaya uupia", ta'pîiya.

²⁷⁻²⁸ "Amoko", ta'pî ipîkku warayo'ya. "Mîrîrî warantî awani ya, Lázaro yari-makî uyonpayamî' kore'ta attîto'pe. Maasa pra uyakontonon moro to' man mia'taikinankon inkamoro pî' ekareme'se attîto'pe ka'kî, tarîwaya e'taruma'tînto' ya' to' iipî namai", ta'pîiya.

²⁹ Tîise Abraão nuri'tîya ta'pî: "Ayonpayamî'ya itekare eta e'painon. Kaareta Moisés nuri'tî nekaremekî'pî miarî man to' pia. Moropai profetayamî' nuri'tîyamî' nekaremekî'pî miarî man. Mîrîrî winîpai eta to'ya", ta'pîiya.

³⁰ "Tîise 'Inna' taa to'ya pepîn, Amoko", ta'pî ipîkku warayo' nuri'tîya. "Tîise isa'manta'pî e'mî'sa'kasa' ya moropai mîîkîrîya ekaremekî ya, 'inna' taa to'ya. Imakui'pî tînkupîkon rumaka to'ya e'painon".

³¹ Tîise yuuku'pî Abraôya: "Kaane, 'Inna' taa to'ya pepîn. Inkamoro itekare ekareme'nenan Moisés nuri'tî moropai profetayamî' nuri'tîyamî' nekaremekî eta to'ya pra awani ya, mîrîrî warantî nîrî isa'manta'pî e'mî'sa'kasa' eseurîmato' pî' 'Inna' taa to'ya pepîn", ta'pî Abraão nuri'tîya —ta'pî Jesusya.

Tiaron Nîkupî'pî Awînikî'nîkon Ku'tî Aawanmîra'nîkon

(Mt 18.6-7,21-22; Mc 9.42)

17 Jesusya tînenupa'san pî' ta'pî: —Imakui'pî kupî tiaronkonya emapu'tînen ton moro awani sîrîrî non po tîwîrî. Tîise imakui'pî kupî tiaronya emapu'tîtîponya "ekenne" taa kupî sîrîrî. ² A'kî, ani' sa'manta ya, tî' tewa'tîi i'mî pî' tuna ka tenunse imakui'pî pe awani. Tîise itentai imakui'pî pe awani insamoro moreyamî' yonpaya imakui'pî kupî emapu'tîiya ya, mararî pra awe'taruma'tî mîrîrî wenai. ³ Mîrîrî ye'nen tauya, aka, tîwarî e'kî mîrîrî warantî imakui'pî kupîya'nîkon namai.

Ayakonya imakui'pî ku'sa' ya, ka'kî ipî': "Imakui'pî mîrîrî, uyakon, kî'kupîi", taaya ipî'. "Inna" taiya ya, morî pe pu'kuru awani. Mîrîrî ye'nen aawanmîra inkupî'pî imakui'pî ku'kî. ⁴ Asakî'ne mia' pona tîmo'tai (7) ite'ka tiwin wei tîise imakui'pî

ku'sa' ayakonya ya awinîkîi moropai aapia aai'pîtî ko'mannîpî taiya apî: “Kure'ne imakuipî kupî pî' wai tîise enpenatasa' sîrîrî mararî pra. Mîrîrî ye'nen aawanmîra unkuipî ku'kî”, taiya ya, aawanmîra iku'kî —ta'pî Jesusya.

Innape Jesus Ku'to'

⁵ Inkamoro Jesus nenupa'sanya esatî'pî Jesus pî'. Ta'pî to'ya: —Anna yepotorî, inî panpî innape aku'to' annaya ku'kî —ta'pî to'ya Jesus pî'.

⁶ Moropai Jesusya to' maimu yuuku'pî. Ta'pîiya to' pî': —Mîrîrî mostarda ena'pî mîrîkî si'mîrîkîi warantî mararî innape Paapa kupîya'nîkonya ya, taaya'nîkon e'painon seeni' yei pî': “atarokakî tamî'nawîrî akara rapairî” moropai atî. “Tuna ka' e'pînta” taaya'nîkon ya moropai atî e'painon amaimukon yawîrî —ta'pî Jesusya to' pî'.

Ipoitîrî Nikupî Ton Pî' Jesus Eseurîma

⁷ Moropai Jesusya inî'rî ta'pî tînenupa'san pî': —Amîrî'nîkon wanî ya tîpoitîrî ke taapai'nîkon man. Mîkîrî esenyaka'ma ya anmîrîkon ya', mîrîrî warantî pra awanî ya ayekînkon carneiroyamî' era'maiya keren po si'ma. Mîkîrî erepansa' pe teesenyaka'mato' yapai taaya'nîkon pepîn e'painon ipî: “Asi'kî, ereutakî awentamo'kapa”, taaya'nîkon pepîn. ⁸ Tîise taaya'nîkon e'painon: “Ka'ne' pe entamo'kanto' yepokî mesa pona entamo'kato'pe moropai uwuku enî'to'peuya. Mîrîrî tîpo uye'ma'pî pî' awentamo'kapa”, taaya ipî. ⁹ Taasa' tîuya yawîrî mîrîrî ku'sai'ya pî' “Morî pe pu'kuru man” taaya'nîkon e'painon ipî? Kaane, maasa pra eesenyaka'mato' mîrîrî mîito'pe, amaimukon yawîrî awe'to'pe —ta'pî Jesusya. ¹⁰ —Mîrîrî warantî amîrî'nîkon wanî e'pai awanî. Tamî'nawîrî ankuipîkon pe ta'pî kupîya'nîkon ya taaya'nîkon e'pai awanî: “Teesenyaka'masanon anna. Mîrîrî ye'nen anna yapurî anna karaiwarîya yu'se anna wanî pepîn, anna nîkoneka pe ta'pî kupî annaya ye'nen. Mîrîrî ku'sa' annaya pî' mîi pe anna atapurî pepîn anna karaiwarî maimu yawîrî ikupî annaya ye'nen”, taaya'nîkon e'pai awanî —ta'pî Jesusya.

Mia' Tamî'nawîronkon Pri'ya Pra Tîwe'sanon Yepî'tî Jesusya

¹¹ Mîrîrî tîpo Jesus wîtî ko'mannîpî'pî Jerusalém pona. Mîkîrî wîtî'pî Samaria moropai Galiléia pata kî'pî ya pî'. ¹² Miarî Jesus erepamî tanne pemonkonyamî ko'manto' ya mia' tamî'nawîronkon pri'ya pra tîwe'sanon warayo'kon wanî'pî. Inkamoro wanî'pî ere' itese' leprosia pokonkon. Inkamoro iipî'pî Jesus ponaya tîise to' emî'pamî'pî aminke pemonkonyamî' kore'ta to' ewomî pra. ¹³ Moropai inkamoro entaimepî'tî'pî. Moropai ta'pî to'ya Jesus pî': —Jesus anna yenupanen, a'hoko'pî pe sa'ne anna era'makî —ta'pî to'ya ipî'.

¹⁴ To' era'ma tîuya pe Jesusya ta'pî to' pî': —Atî'tî teepîremasen pia. Moropai amîrî'nîkon esepî'tîsa' era'mato'peiya makatî ipî' —ta'pî Jesusya to' pî'. Jesus maimu yawîrî to' wîtî'pî.

E'ma taawîrî to' wîtî tanne to' esepî'tî'pî. ¹⁵ Moropai to' yonpa esepî'tîsa' enna'po'pî. Samariapon mîkîrî. Teesepî'tîsa' wenai Paapa yapurî ye'ka pe awenna'po'pî. Meruntî ke aatausinpato' maimu wanî'pî. ¹⁶ Jesus pia teerepamî ye'ka pe awe'sekunka'pî irawîrî yapurî tîuya ye'nen. —Morî pe pu'kuru man, Jesus —ta'pîiya.

¹⁷ Moropai Jesusya ta'pî: —A'kî, mia' tamî'nawîronkon pepîn kin warayo'kon esepî'tî manni'? O'nonkan tiaronkon to' enna'po pra awanî. ¹⁸ Tîise î ton pe mîserî

ka'ran samariapon enna'posa' sîrîrî Paapa yapurîi? —ta'pî Jesusya. ¹⁹ Moropai ta'pî Jesusya ipî': —E'mî'sa'kakî moropai atîkî. Eesepi'tîsa' nai maasa pra innape uku'sa'ya ye'nen —ta'pî Jesusya Samariapon pî'.

Tamî'nawîronkon Esa' Pe Paapa E'to' Pî'

Jesus Eseurîma

(Mt 24.23-28,37-41)

²⁰ Tiaronkon fariseuyamî'ya Jesus ekaranmapo'pî. Ta'pî to'ya: —Î pensa see tamî'nawîronkon esa' pe Paapa ii'to' weiyu eseporî kupî sîrîrî? —ta'pî to'ya. Jesusya to' maimu yuuku'pî: —Tamî'nawîronkon esa' pe Paapa ii'to' weiyu erepamî pepîn, î rî teera'masanon pokonpe, anî'ya era'mato'pe —ta'pîiya. ²¹ —Anî'ya taa eserîke pra awanî, a'kî, sîrîrî era'makî, mooni pata man taa pepîn. Maasa pra tamî'nawîronkon esa' pe Paapa e'to' wanî pe man akore'ta'nîkon —ta'pîiya.

²² Mîrîrî ye'nen ta'pîiya tînenupa'san pî': —A'kî, tiwin wei uurî ka' poi iipî'pî anera'mapai awanîkon kupî sîrîrî. Pemonkonyamî' esa' pe uurî wanî anera'mapai awanîkon. Tîise era'maya'nîkon pepîn. ²³ Moropai tiaronkonya taa apî'nîkon: “Aasîrî eerepansa' man. Sîrîrî era'makî, miarî man” taa seru'ye'konya apî'nîkon. Inkamoro ye'ka maimu yawîrî katîtî seru'ye' pe yuwai. ²⁴ Maasa pra uurî iipî'pî ka' poi ii'to' weiyu wanî mîrîrî manni' wara'napi e'sisiuka ka' parakon patapai iratai winîkî eesera'ma manni' warantî. Tamî'nawîronkonya era'ma kupî sîrîrî, ama' pe pra. Mîrîrî warantî awanî kupî sîrîrî. ²⁵ Tîise maasa e'mai' pe uurî ka' poi iipî'pî e'taruma'tî kupî sîrîrî mararî pra. Moropai uurî uyewanmarî to'ya sîrîrî pankonya yewanmîrî uyuse pra to' wanî.

²⁶ Pena Noé nurî'tî wanî yai pemonkonyamî' ko'mamî'pî tîwanmîra. Mîrîrî warantî pemonkonyamî' ko'mamî uurî ka' poi iipî'pî ii'to' weiyu erepamî pikîrî —ta'pî Jesusya. ²⁷ —Pena morî pe tamî'nawîronkon wanî'pî. To' entamo'ka'pî moropai tîwukukon enîrî'pî to'ya. Moropai warayo'kon no'pîta'pî, wîri'sanyamî' etinyoma'pî. To' ko'mamî'pî morî pe tikanau ya' Noé nurî'tî asara'tî weiyu erepamî tîpose to' ko'mamî'pî. Mîrîrî yai kure'nan tuna ke Paapaya pata ma'tanîpî'pî. Moropai inkamoro pemonkonyamî' tî'ka'pîiya tamî'nawîrî.

²⁸ Mîrîrî warantî nîrî awe'kupî'pî pena Lô ko'manpîtî yai. Tamî'nawîronkon wanî'pî morî pe to' entamo'ka'pî, moropai tîwukukon enîrî'pî to'ya. Moropai to' esennapî'tî'pî, to' e'repapî'tî'pî, moropai to' e'pîmî'pî. Moropai tewî'kon ton koneka'pî to'ya. Tîwanmîra to' wanî'pî. ²⁹ Lô epa'kato' Sodoma poi weiyu erepamî pikîrî to' ko'mamî'pî morî pe. Moropai mîrîrî tîpo kono' rena'pî ka' poi apo' pe mararî pra moropai ikî pe, enxofre itese' aarena'pî. Mîrîrîiya pemonkonyamî' tî'ka'pî tamî'nawîrî. ³⁰ Mîrîrî warantî pemonkonyamî' ko'mamî uurî ka' poi iipî'pî ii'to' weiyu erepamî pikîrî —ta'pî Jesusya.

³¹ —Mîrîrî yai anî' wanî ya tewî' po mîikîrî autî eserîke pra awanî î rî temanne yapisîpa. Moropai anî' wanî ya, tînmîri ya, mîikîrî enna'po pepîn tewî' ta. Tîise ka'ne' pe eepe e'pai awanî —ta'pî Jesusya. ³² —Maasa enpenata'tî Lô nurî'tî no'pî nurî'tî pî'. Te'ma'pî pî' enna'popai tîwanî yai aasa'manta'pî. ³³ Anî' eseka'nunka ya kure'ne isa'mantapai pra tîiko'manto'kon pînînmaiya ya, mîikîrî sa'manta kupî sîrîrî. Tîise uwenai anî' e'taruma'tî ya, tîisa'manta namaiya pra awanî ya, mîikîrî e'pîika'tî ipatîkarî. ³⁴ Tauya sîrîrî yairon pî'. Mîrîrî ewarono' ya, asakî'nankon pemonkonyamî'

wetun ya, tiwinan cama po. Tiwinan neken wítî kupî sírîrí, iwaníyakon e'nímî kupî sírîrí. ³⁵ Moropai asakí'nankon wíri'sanyamí' trigo ye'pa pí' tíwe'sanon sa'nírî si'ma. Tiwin neken iwaníyakon wítî kupî sírîrí. Moropai iwaníyakon e'nímî kupî sírîrí. ³⁶ Moropai asakí'nankon warayo'kon waní ya umí ya, tiwin neken iwaníyakon wítî kupî sírîrí moropai iwaníyakon e'nímî kupî sírîrí.

³⁷ Mírîrí pí' Jesus nenupa'sanya ekaranmapo'pí. Ta'pí to'ya: —Anna yepotorí, o'non pata awe'kupí kupí sírîrí? —ta'pí to'ya Jesus pí'.

Inkamoro maimu yuuku'pí Jesusya panton ke. Ta'píya: —A'kí, o'non pata paaka sa'mantasa' ya tu'ke watunaiyamí' emurukuntísa' esera'ma. [Mírîrí warantí awe'kupí yai, epu'tíya'níkon, eesera'ma aronne.] —ta'pí Jesusya.

Wíri' Inyo Isa'manta'pí

18 Jesusya panton ekaremekí'pí tinenupa'san yenupapa kai'ma tíwírî teepíremakon to' ko'manto'pe tírumakai pra. ² Ta'píya to' pí': —Cidade po awaní'pí warayo' juiz ipíkku pe tíwe'sen. Míikírî waní'pí Paapa namanen pepín tíwarírî itu'se tíwe'to' yawírî tíko'mansen, moropai tiaronkon pemonkonyamí' namanen pepín. ³ Moro rí mírîrí cidade po wíri' waní'pí inyo isa'manta'pí. Tiaronya míikírî taruma'tí'pí. Yairí pra míikírî waní'pí iwiníkií. Mírîrí ye'nen míikírî ipíkku pe tíwe'sen juiz pia attípítí e'pítí'pí típiika'títo'peiya kai'ma mírîrí pí'. Ta'píya: “Upíika'tíkí míikírî upí' tíwo'ma'tasen pí' ka'kí iní'rí aawo'ma'ta namai. Tamí'nawírî ikonekákí”, ta'píya.

⁴ Tíise míikírî sa'ne inyo isa'manta'pí pínamaíya pra awaní'pí. Aako'mamí'pí mararí pra wei kaisarí tíise iko'noro esatí pí' míikírî wíri' ko'mamí'pí. Moropai mírîrí pí' ta'píya, teesenumenkai: “Inna seru' pepín. Paapa namanen pepín uurí moropai tiaronkon pemonkonyamí' pínamanen pepín uurí ipíkku waní ye'nen. ⁵ Tíise míiserí wíri'ya yeta'ka ko'manní'pí ye'nen iteseru konekauya sírîrí. Maasa pra iteseru konekauya pra awaní ya mararí pra epu'tíuya yentai uyaka'maíya iní' í' epu'tí ton pe pra”, ta'pí míikírî juizya. Mírîrí ye'nen ipíika'tí tu'ka'píya —ta'pí Jesusya.

⁶ Mírîrí pí' Uyepotoríkonya ta'pí tinenupa'san pí': —Esenumenkatí í' kai'ma manni' juiz yairon pepín eseurímato' pí'. Imakui'pí pe tíwaní tíise imaimu yuuku tu'ka'píya. ⁷ Mírîrí warantí pra Paapa waní, tíise morí pe awaní. Mírîrí ye'nen morí kupíya tímenka'san típemonkonoyamí' ton pe, manni'kan tíwe'píika'títo'kon esatí pí' tíwe'sanon wei kaisarí moropai ewaron kaisarí. To' píika'típa Paapa ko'mamí' ka'rí? Kaane, ikupíya kupí tíuya taasa' tíuya yawírî. ⁸ Tauya sírîrí apí'níkon. Ikupí Paapaya típemonkonoyamí' ton pe. Mírîrí kupíya ka'ne' pe tíko'manse pra. Tíise uurí ka' poi iipí'pí erepanto' weiyu yai sírîrí non pona, innape Paapaya teepíremato'kon yuuku epu'nenan eporfuya, to' e'taruma'tí tíise? —ta'pí Jesusya.

Fariseu Moropai Tíiniru Yapisí Pí' Teesenyaka'masen Epírema

⁹ Tiaronkon yairí tíwaníkon kai'ma tíwe'ku'sanon moropai tiaronkon yentai tíwe'ku'sanon pí' sírîrí panton ekaremekí'pí Jesusya. ¹⁰ Ta'píya: —Asakí'nankon warayo'kon wítí'pí epíremanto' yewí' ta epíremai. Tiaron waní'pí fariseu pe. Tiaron waní'pí tesanonkon pia to' nítírî tíiniru yapisí pí' teesenyaka'masen pe. ¹¹ Moropai fariseu e'mí'sa'ka'pí satippe epíremai. Moropai eepírema'pí típona see warantí. Ta'píya: “Paapa, ayapurí pí' wai kure'ne. Maasa pra uurí waní pepín tiaronkon pemonkonyamí' warantí. Tu'ke í' yu'se tíwe'sen pepín uurí. Moropai seru'ye' pe uurí

wanî pepîn. Moropai imakui'pî ku'nen pepîn. Uurî se' tapairî wîri'sanyamî' yarakkîrî tîwe'sen pepîn tiaronkon warayo'kon warantî. Paapa ayapurî pî' wai nîrî maasa pra mîseni' warayo' tînuu yapisî pî' teesenyaka'masen warainon pepîn uurî imakui'pî pe. ¹² Epîremakoi uurî asakî'ne ite'ka tiwin semana tîise uyekkari tonpai pra. Moropai aapia untîrî tînen uurî esuwa'kakoi pepîn, tamî'nawîrî une'ma uyemanne yonpa tînen uurî", ta'pîiya teepîrema ye'ka pe.

¹³ Tîise tesanonkon pia to' nîrî tînuu yapisî pî' teesenyaka'masen wanî'pî aminke. Moropai kure'ne awepe'sa' wanî'pî. Mîrîrî ye'nen tenu yanumîiya pra awanî'pî ka' ekaya. Tîise tîmannîi mun pa'tî'pîiya kure'ne teesewankono'mai. Moropai ta'pîiya Paapa pî': "Paapa, a'noko'pî pe sa'ne uyera'makî. Maasa pra kure'ne imakui'pî kupîtîpon uurî," kai'ma eepîrema'pî —ta'pî Jesusya.

¹⁴ —Mîrîrî ye'nen apî'nîkon tauya sîrîrî. Mîkîrî warayo' teetî'noko'masen maimu eta'pî Paapaya. Moropai mîkîrî piika'tî'pîiya. Teetî'noko'masen warayo' enna'po'pî tewî' ta morî pe tîwanmîra Paapa yarakkîrî. Tîise tiaron e'mai' pe epîrema'pî piika'tîiya pra awanî'pî. Maasa pra anî' atapurî ya tîwarîrî tiaron yentai mîkîrî epepe' kupî sîrîrî imakui'pî kupî tîuya pî'. Tîise anî' wanî ya tîweppe'se imakui'pî pe tîwanî wenai, mîkîrî wanî kupî sîrîrî taatausinpai. Maasa pra Paapaya yapurî kupî sîrîrî —ta'pî Jesusya.

Moreyamî' Yanno Jesusya

(Mt 19.13-15; Mc 10.13-16)

¹⁵ Mîrîrî tîpo tiaronya moreyamî' yarî'pî Jesus pia to' pîremato'peiya kai'ma. Tîise Jesus nenupa'sanya mîrîrî era'ma tîuya'nîkon pe ta'pî to' pî': —Î' ton pe mîrîrî warantî ikupîya'nîkon, î' ton kon moreyamî' enepîya'nîkon Jesus pia —ta'pî to'ya. ¹⁶ Tîise Jesusya inkamoro moreyamî' yanno'pî tîipia to' ii'to'pe. Moropai ta'pîiya: —Tîwî inkamoro moreyamî' naiipîi uupia. To' tîma'nîpai pra e'tî. Maasa pra Paapa pemonkonoyamî' wanî insamoro moreyamî' warantî. Paapa, tesa'kon winîpai morî eporî to'ya. ¹⁷ Inna pî' rî tauya apî'nîkon. Anî' wanî Paapa pemonkono pe e'pai, mîi pe pra insanan moreyamî' warantî e'pai awanî, innape Paapa kupîi'ma. Moropai itenya' eeturumaka e'pai awanî tesa' pe awe'to'pe —ta'pî Jesusya.

Ipîkku Pe Tîwe'senya Jesus Ekaranmapo

(Mt 19.16-30; Mc 10.17-31)

¹⁸ Judeuyamî' esa' pe tîwe'senya Jesus ekaranmapo'pî. —Uyenupanen, morî pu'kuru amîrî, —ta'pîiya Jesus pî'. Moropai ta'pîiya: —Î' kupîuya e'painon ipatîkarî enen uuko'manto' ton epoto'peuya Paapa pia? —ta'pîiya.

¹⁹ Jesusya ta'pî ipî': —Î' wani' awanî ye'nen "Morî amîrî", taaya mîrîrî upî'? Tiwinan morî moro man, mîkîrî Paapa, tiaron ton pra man. Mîkîrî neken morî —ta'pîiya. ²⁰ Moropai Jesusya yuuku'pî. Ta'pîiya: —Paapa nekaremekî'pî unku'pikon ton epu'nen amîrî.

Se' tapairî wîri'sanyamî' yarakkîrî tîwe'se pra, moropai pemonkon kî'wîi. Moropai ama'ye' pe tiaronkon kîsama'runpai moropai seru'ye' pe teeseurîmai pra e'kî.

Moropai ayun, asan maimu yawîrî e'kî Êx 20.12-16; Dt 5.16-20

—ta'pîiya.

²¹ Moropai mîkîrî warayo'ya ta'pî: —More pe wanî'pî patapai sîrîrî tîpose mîrîrî ku'nen uurî tamî'nawîrî —ta'pîiya.

²² Mîrîrî taiya eta tîuya pe ta'pî Jesusya: —Inna seru' pepîn tîise tiwinano'pî anku'pî ton moro man. Tamî'nawîrî ayemanne ke e'repata moropai itepe'pî mî'tîrî manni'kan sa'ne tîwe'taruma'tîsanon pia. Mîrîrî warantî ikupîya ya, inî' panpî' ayemanne ton eporîya mîrîrî ka' po. Moropai mîrîrî tîpo maaipîi uwenairî —ta'pî Jesusya ipî'.
²³ Mîrîrî taa Jesusya ye'nen, mîikîrî warayo' esewankono'ma'pî mararî pra, ipîkku pe pu'kuru tîwanî ye'nen. Mîrîrî anku'pai pra awanî'pî.

²⁴ Mîikîrî esewankono'masa' era'ma tîuya ye'nen Jesusya ta'pî: —A'kî, sa'me pu'kuru see awanî Paapa yenya' ipîkku pe tîwe'sen eturumaka tesa' pe awe'to'pe.
²⁵ Mîrîrî wanî kameru ewomî warantî akkusa yeutta yai, sa'me awanî. Tîise itentai awanî mîikîrî ipîkku ewonto'pe Paapa pia, itesa' pe awe'to'pe, maasa pra kure'ne tewan yapi'sai'ya ye'nen temanne pî'.

²⁶ Mîrîrî taiya etatîponkonya ekaranmapo'pî. Ta'pî to'ya: —Moriya anî kin e'pîika'tî e'painon?

²⁷ Jesusya yuuku'pî: —Î' sa'me tîwe'sen pemonkon pia sa'me pu'kuru, ikupîiya yentai. Tîise mîikîrî Paapa pia sa'me pra awanî. Mîrîrî ye'nen ikupîiya —ta'pî Jesusya.

²⁸ Moropai Pedroya ta'pî Jesus pî: —A'kî, tamî'nawîron anna ko'manto' rumakasa' annaya sîrîrî, awenairî anna ii'to'pe kai'ma —ta'pîiya.

²⁹ —Inna seru' pepîn —ta'pî Jesusya. —Moropai apî'nikon yairî tauya. Tesa' pe Paapa wanî ye'nen tewî' nîmî'nen, moropai tîno'pî nîmî'nen, moropai takon nîmî'nen, moropai tonpayamî' nîmî'nen, moropai tînmuku nîmî'nen, Paapaya tannosa' wenaî, ³⁰ mîikîrîya eporî kupî sîrîrî tîiko'manto' ton inî' panpî', tîiko'manto' ton tarî tamî'nawîrî tînnîmî'pî yentai. Moropai tiwinano'pî weiyu yai, ipatîkarî tîiko'manto' ton eporîiya —ta'pî Jesusya.

Inî'rî Tîisa'manta Pî' Jesus Eseurîma

(Mt 20.17-19; Mc 10.32-34)

³¹ Moropai mîrîrî tîpo Jesusya tînenupa'san yarî'pî tiaron winîkîi moropai ta'pîiya to' pî: —A'kî, wî'tî'nikon sîrîrî Jerusalém pona. Miarî tamî'nawîrî profetayamî' nurî'san nîmenuka'pî yawîrî awe'kupî pe man, uurî, pemonkon pe ka' poi iipî'pî winîkîi. ³² Miarî uurî rumaka to'ya pe man pemonkonyamî' Judeuyamî' pepînon yenya'. Moropai inkamoroya umu'tunpa kure'ne moropai uyewanmarî to'ya. Moropai tetakukon yenumî to'ya upona. ³³ Moropai u'po'pî'tî to'ya. Moropai uwî to'ya. Tîise uwîsa' to'ya tîpo iteseurîno wei yai e'mî'sa'ka kupî sîrîrî —ta'pîiya.

³⁴ Mîrîrî taiya epu'tî to'ya pra inenupa'san wanî'pî. Maasa pra Jesus eseurîmato' wanî'pî aronne pra epu'tî to'ya yentai. Mîrîrî ye'nen î' taa yu'se Jesus wanî epu'tî to'ya pra inenupa'san wanî'pî.

Enkaru'nan Yepi'tî Jesusya

(Mt 20.29-34; Mc 10.46-52)

³⁵ Mîrîrî tîpo Jesus erepamî ko'mannîpî tanne Jericó cidaderî pona, tiwin pemonkon enkaru'nan sa'ne ereutas'a' wanî'pî e'ma ena pona. Mîikîrî sa'ne wanî'pî tînuru esatî pî' tîmîrî ton, teesenyaka'ma eserîke pra awanî ye'nen. ³⁶ Mîikîrî sa'ne moro tîise arinîkon pemonkonyamî' wî'tî mîrîrî e'ma taawîrî eta'pîiya. Moropai ekaranmapo'pîiya: —Î' see mîrîrî? —ta'pîiya. ³⁷ Moropai ta'pî to'ya ipî': —Manni' Jesus Nazaré poinon wî'tî sîrîrî —ta'pî to'ya.

³⁸ Mîrîrî taa to'ya ye'nen mîikîrî sa'ne enkaru'nan entaimepîtî pia'tî'pî. Ta'pîiya: —Jesus amîrî rei Davi nurî'tî parî'pî pîika'tîton, a'noko'pî pe sa'ne uyera'makî —ta'pî enkaru'nanya.

³⁹ Mîikîrî entaimepîtî ye'nen e'mai' pe tuutîsanonya ta'pî ipî': —Moo e'kî, î' pî' awentaimepîtî —ta'pî to'ya. Tîise yuukuiya pra inî' panpî' meruntî ke awentaimepîtî'pî. —A'noko'pî pe uyera'makî —ta'pîiya.

⁴⁰ Moropai tuutî ye'ka pe Jesus emî'pamî'pî. Moropai —Ene'tî uupia —ta'pî Jesusya. Tîipia erepanî'pî'pî to'ya pe Jesusya ekaranmapo'pî. ⁴¹ —Î' kupîuya yu'se awanî ayarakîrî? —ta'pî Jesusya ipî'. —Uyepotorî, inî'rî anera'mapai wai —ta'pî warayo'ya.

⁴² Mîikîrî pî' ta'pî Jesusya: —Era'maya, innape ukupîya ye'nen eesepi'tîsa' sîrîrî —ta'pî Jesusya ipî'. ⁴³ Moropai mîrîrî pe rî mîikîrî warayo' enkaru'nanya era'ma'pî. Mîrîrî ye'nen Jesus wenairî attî'pî Paapa yapurî ye'ka pe. Mîrîrî Jesus nîkupî'pî era'ma tîuya'nîkon ye'nen, tamî'nawîronkon pemonkonyamî'ya Paapa yapurî'pî nîrî.

Zaqueu Wanî'pî Jesus Anera'mapai

19 Moropai mîrîrî tîpo Jesus ewomî'pî Jericó cidaderî poro attî'pî. ² Mîrîrî cidade po awanî'pî warayo' ipîkku pe tîwe'sen itese' Zaqueu. Mîikîrî wanî'pî tesianonkon pia to' nîtirî tîniru yapi'nenan yepuru pe tîwe'sen pe. ³ Mîikîrî wanî'pî anî' pe Jesus wanî anepu'pai. Tîise era'maiya eserîke pra awanî'pî maasa pra arinîke pemonkonyamî' wanî ye'nen. Moropai nonpairî tîwanî ye'nen era'maiya pîn. ⁴ Mîrîrî ye'nen mîikîrî eka'tumî'pî inkamoro arinîkon pemonkonyamî' rawîrî. Moropai mîikîrî enuku'pî yei pona Jesus era'mapa kai'ma. Maasa pra mîrîrî poro Jesus wîtîto' wanî'pî mîito'pe.

⁵ Mîrîrî yei yo'koi teerepamî pe kakîsiya Jesusya era'ma'pî. Moropai ta'pîiya Zaqueu pî': —Zaqueu, ka'ne' pe autîkî maasa pra sîrîrîpe ayewî' ta uutî e'pai awanî —ta'pîiya. ⁶ Mîrîrî taiya ye'nen, Zaqueu autî'pî ka'ne' pe, moropai Jesus yapisî'pîiya tîwakîri pe taatausinpai tewî' ta.

⁷ Mîrîrî era'ma'pî tamî'nawîronkon pemonkonyamî'ya. Mîrîrî ye'nen inkamoro eseurîma pia'tî'pî, ipî' tîwo'ma'takon ye'nen. Ta'pî to'ya: —A'kî, î' ton pe see imakui'pî mîserî warayo' yewî' ta Jesus ewomî mîrîrî? —ta'pî to'ya.

⁸ Moropai Zaqueu e'mî'sa'ka'pî eseurîmai. Moropai ta'pîiya Uyepotorîkon pî': —A'kî, sîrîrî patapai ipîkku uwe'to' yemanne yonpa tîrîuya arakkita pairî pemonkonyamî' sa'ne î' ton pînon tîwe'taruma'tîsanon pia. Moropai tauya î' rî yama'runpasau'ya ya, manni'kan pemonkonyamî' unama'runpa'san pia inna'pouya to' yemanne mo'ka'pîuya yentai, saakîrîrî ite'ka to' pia inna'pouya —ta'pîiya.

⁹ Mîrîrî yai mîikîrî pî' ta'pî Jesusya: —Sîrîrîpe mîserî warayo' yewî' tawonkon pîika'tî Paapaya sîrîrî, imakui'pî to' nîkupî'pî ku'sai'ya man tîwanmîra. Mîserî warayo' wanî Abraão paarî'pî pe pu'kuru. Moropai Abraão nurî'tîya innape Paapa kupî'pî warantî, innape ukupîiya. Mîrîrî wenai awe'pîika'tîsa' man —ta'pîiya. ¹⁰ —Maasa pra ka' poi uurî iipî'pî insanan pemonkonyamî' warainokon, ataka'ma'san yuwai. Moropai Paapa pia to' enna'poto'pe to' pîika'tî iipî'pî uurî —ta'pî Jesusya.

Mia' Tamî'nawîron Prata Ena'pî Pî' Jesus Eseurîma

(Mt 25.14-30)

¹¹ Moropai Jesusya inkamoro teeseurîma etatîpono'san nepu'tî ton pe panton ekaremekî'pî. Maasa pra aminke pra to' erepamî ko'mannîpî Jerusalém pona. Teerepamî pe tamî'nawîronkon esa' pe Paapa iipî ka'ne' pe kai'ma to' esenu-menka epu'tî'pîya mî'to'pe. Mîrîrî ye'nen î' kai'ma awanî pe man epu'to'pe to'ya, ekaremekî'pîya. ¹² Ta'pî Jesusya: —A'kî, warayo' wanî'pî tîpemonkonoyamî' ke-nan, moropai ipîkku pe tîwe'sen. Mîikîrî wî'tî'pî tiaron pata pona aminke, pata esa' pe teenapa kai'ma, moropai mîrîrî tîpo tîwenna'papa rei pe. ¹³ Tîise maasa tu-utî rawîrî tîpoitîrîtonon mia' tamî'nawîronkon warayo'kon yanno'pîya tîpia. Moropai inkamoro pia to' kaisarî tiwin pî' pîrata ena'pî tîrî'pîya. Moropai ta'pîya to' pî': "A'kî, sîrîrî pîrata ke puwana konekatî inî' panpî' eporîkonpa. Mîrîrî kupî pî' ako'mantî enna'po pîkîrî", ta'pîya. Moropai attî'pî. ¹⁴ Tîise mîrîrî patayawonkon pe-monkonyamî'ya yewanmîrî'pî. Pata esa' pe eena yu'se pra to' wanî'pî. Mîrîrî ye'nen pemonkonyamî' yarima'pî to'ya ite'ma'pî pî' kai to' wî'tîto'pe ipî': "Pata esa' pe amîrî ena yu'se anna wanî pra man, apemonkonoyamî' pe anna wanî pepîn", taato'pe to'ya kai'ma ipî'.

¹⁵ Tîise mîikîrî warayo' ena'pî pata esa' pe, rei pe, to' maimu yentai. Moropai mîikîrî enna'po'pî tewî' ta. Moropai mîikîrîya inkamoro tîpoitîrîtonon to' pia pîrata ena'pî tîntîrî'san yanno'pî to' ii'to'pe. Î' warapo mîrîrî pîrata ke eposa' to'ya anepu'pai awanî'pî.

¹⁶ E'mai'non erepamî'pî iipia moropai ta'pîya: "Ukaraiwarî, manni' pîrata ena'pî itîrîya ne'tîkini uupia mîrîrî ke inî' panpî' eporî'pîya mia' tamî'nawîrî kaisaron", ta'pîya.

¹⁷ Mîikîrî pî' ta'pî ikaraiwarîya: "Morî pe man. Atausinpan pî' wai. Innape teesenyaka'masen pe awanî epu'tîuya sîrîrî. Maasa pra yairî mîrîrî mararon ku'sa'ya. Mîrîrî ye'nen mia' tamî'nawîron cidadekon esa' pe akupîuya", ta'pîya ipî'.

¹⁸ Moropai tiaron ipoitîrî iipî'pî moropai ta'pîya: "Ukaraiwarî, manni' pîrata ena'pî uupia itîrî ne'tîkini ke inî' panpî' eporî'pîya mia'taikinan kaisaron", ta'pîya.

¹⁹ Mîrîrî pî' ikaraiwarî atausinpa'pî. "Morî pe man. Mîrîrî ye'nen mia'taikin cidadekon esa' pe akupîuya", ta'pî ikaraiwarîya ipî'.

²⁰ Moropai tiaron ipoitîrî iipî'pî. Ta'pîya ipî': "Ukaraiwarî, manni' uupia itîrîya ne'tîkini pîrata ena'pî seeni' iwontîsau'ya kamisa ya'. Enonsau'ya sîrîrî itîpannîpîuya namai. ²¹ Maasa pra amîrî wanî teesenyaka'mai pra tu'ke î' eponen pe. Moropai î' tîpînse pra mararî pra mo'kanen amîrî. Mîrîrî ye'nen eranne' pe wanî'pî apî'".

²² Mîikîrî maimu yuuku'pî ikaraiwarîya. "Imaku'pî pe amîrî wanî, enya'ne pe. Puwana pî' awanîpa taasa' tanne, ikonekasa'ya pra awanî. Mîrîrî ye'nen mîrîrî amaimu wenai ayu'se pra wai. Epu'tî'pîya sa'man pe pu'kuru uurî wanî teesenyaka'mai pra tu'ke î' eponen uurî, moropai î' tîpînse pra mararî pra mo'kanen uurî. ²³ Tîise î' wani' awanî ye'nen mîrîrî untîrî'pî pîrata ena'pî utînîrurî tîrîya pra awanî'pî itewî' ta itaponse' pona? Sîrîrî itîisa'ya ya, inî' panpî' eepansa' tanne eporîuya e'painon".

²⁴ Moropai ta'pîya moro tîpia tîwe'sanon pî': "Mîikîrî pia manni' pîrata ena'pî mo'katî iipiapai. Moropai itîitî mîikîrî mia' tamî'nawîron yapîstîpon pia".

²⁵ Tîise ta'pî to'ya: “Anna karaiwarî, tîise mîikîrî pia man mia' tamî'nawîron pîrata ena'pî”, ta'pî to'ya.

²⁶ Inkamoro maimu yuuku'pî to' karaiwarîya. “Tîise tauya apî'nîkon, manni' tu'ke panpî' eporîtîponya yapîsî e'pai awanî inî' panpî' tu'ke. Tîise anî' wanî ya tu'kan pepîn yarakkîrî mîrîrî konekasai'ya pra awanî ye'nen, mîrîrî mo'ka e'pai awanî iipiapai, î' ton pra awe'to'pe”, ta'pîiya. ²⁷ Moropai ta'pîiya: “Tarîpai inkamoro uyeyatonon ene'tî tesa'kon pe uurî wanî yu'se pra si'san, inkamoro tî'katî tamî'nawîrî era'mauya tanne”, ta'pî to' karaiwarîya —ta'pî Jesusya.

Jerusalém Pona Jesus Erepamî

(Mt 21.1-11; Mc 11.1-11; Jo 12.12-19)

²⁸ To' yeurîma tîpo Jesus wîtî'pî to' rawîrî Jerusalém pona. ²⁹ Inkamoro erepamî'pî Oliveira ye'ka wî' pona. Mîrîrî wanî'pî aminke pra Betfagé moropai Betânia pî'. Miarî pai Jesusya asakî'ne tînenupa'san yaipontî'pî tîrawîrî to' wîtîto'pe. ³⁰ Tîmaimu tîrî'pîiya to' pî' see warantî. —Atîtî e'mai' pe mîrîrî vila pona, miarî eerepamîkon pe jumenta more mîrikkî eporîya'nîkon ewa'tîsa' pe. Anî' enuku'pî pepîn. Mîikîrî meukatîi moropai mene'tîi. ³¹ Anî'ya amîrî'nîkon yekaranmapo ya: “Î' ton pe mîikîrî yeukaya'nîkon”, taa to'ya ya apî'nîkon: “Uyesa'kon man itu'se”, makatîi —ta'pî Jesusya.

³² Mîrîrî ye'nen inkamoro Jesus naipontî'san wîtî'pî. Moropai tamî'nawîrî Jesusya ta'pî yawîrî jumenta more yewa'tîsa' to'ya eporî'pî to'ya. ³³ Mîikîrî yeuka to'ya tanne itesanonya to' ekanamapo'pî: —Î' ton pe mîikîrî yeukaya'nîkon mîrîrî? —ta'pî to'ya to' pî'.

³⁴ Inkamoroya ta'pî: —Uyenupanenkon man itu'se. Mîrîrî ye'nen yarî annaya sîrîrî —ta'pî to'ya. Mîrîrî ye'nen yaato'pe to'ya, irumaka'pî to'ya.

³⁵ Mîrîrî jumenta more yarî'pî to'ya Jesus pia. Moropai inkamoroya tîponkon mo'ka'pî moropai itîrî'pî to'ya jumenta more pona. Moropai Jesus enuku tanne ipîika'tî'pî to'ya. ³⁶ Mîikîrî po Jesus wîtî tanne pemonkonyamî'ya tîponkon mo'kapî'pî moropai e'ma taawîrî yarenka'pî to'ya iporo Jesus wîtîto'pe yapurî tîuya'nîkon ye'nen.

³⁷ Mîrîrî Oliveira ye'ka wî' poi tawautîkon pe, arinîkon pemonkonyamî' in-enupa'san atausinpa pia tî'pî. Moropai Paapa yapurî'pî to'ya aronne tîwentaimepî'se, tamî'nawîron Jesus nîkupî'pî ikupî eserîkan pepîn era'masa' tîuya'nîkon ye'nen.

³⁸ Inkamoroya taapî'pî mararî pra:

—Morî pe pu'kuru man.

Paapaya uyesa'kon pe yarimasa' sîrîrî.

Morî pe Uyepotorîkon maimu pe aai'pî mîrîrî.

Morî pe pu'kuru Paapa,

ka' pon man tîwanmîra uurî'nîkon yarakkîrî.

Paapa yapurîpai'nîkon man *sl 118.26*

—ta'pî to'ya.

³⁹ Mîrîrî taa to'ya ye'nen, tiaronkon fariseuyamî' to' kore'ta tîwe'sanonya ta'pî Jesus pî': —Anna yenupanen inkamoro ayapurî pî' to' wanî mannan tî'napanto'pe panpî' ka'kî to' pî' —ta'pî to'ya.

⁴⁰ Inkamoro maimu yuuku'pî Jesusya: —Tauya sîrîrî apî'nîkon, mîrîrî warantî inkamoroya uyapurî e'pai awanî. To' atî'napamî ya, tî' inta ton pîn entaimepîtî kupî sîrîrî. Eseurîmakoi pepîn eseurîma kupî sîrîrî uyapurî pî' —ta'pî Jesusya to' pî'.

Jesus Karau

⁴¹ Miarî teerepamî pe Jerusalém cidaderî era'ma'pî Jesusya. Era'ma tîuya yai ikaruwa'pî. ⁴² Moropai ta'pîiya: —Sîrîrîpe anî'ya tîwamîn enepî epu'tîya'nîkon ya, epu'tîya'nîkon e'painon. Tîise itu'se pra awanîkon. Tarîpai epu'tîya'nîkon eserîke pra naatî —ta'pîiya Jerusalém ponkon winîkîi. ⁴³ —Tarîpai wei erepamî kupî sîrîrî ayeyatonkonya ayuwatîkon kupî sîrîrî. Awoima'tîkon to'ya eepekon eserîke pra. ⁴⁴ Inkamoroya tamî'nawîrî amîrî'nîkon tîiko'mansenonkon tî'ka kupî sîrîrî. Mararî î' e'nîmî pepîn kupî sîrîrî apatakon ya'. Maasa pra apîika'tîi'nîkon Paapa narima'pî epu'tîya'nîkon pra awanîkon ye'nen —ta'pî Jesusya.

Epîremanto' Yewî' Ta Jesus Ewomî

(Mt 21.12-17; Mc 11.15-19; Jo 2.13-22)

⁴⁵ Moropai Jesus ewomî'pî epîremanto' yewî' ta moropai mîkîrîiya pemonkonyamî' tîwe'repasanon yenpa'ka'pîiya epîremanto' yewî' tapai. ⁴⁶ Ta'pîiya: —Paapa maimu e'menukasa' man see warantî:

Paapaya ta'pî: “Uyewî' wanî mîrîrî epîremanto' yewî' pe”, *Is 56.7; Jr 7.11*

ta'pî Paapaya pena. Tîise amîrî'nîkonya iku'sa' mîrîrî ama'ye'kon yewî' pe —ta'pî Jesusya.

⁴⁷ Mîrîrî tîpo Jesusya to' yenupa'pî epîremanto' yewî' ta wei kaisarî. Mîrîrî wenai teepîremanon esanon moropai Moisés nurî'tîya yenupanto' pî' yenupatonkon moropai pemonkonyamî' esanon wanî'pî anwîpai. ⁴⁸ Tîise mîrîrî kupî to'ya eserîke pra awanî'pî. Maasa pra tamî'nawîronkon pemonkonyamî'ya tamî'nawîrî si'ma eeseurîmato' eta'pî mararî pra tîtî'napanse.

Anî' Maimu Pe Jesus Ko'mamî'pî

(Mt 21.23-27; Mc 11.27-33)

20 Tiaron wei yai Jesusya Paapa maimu ke pemonkonyamî' yenupa tanne epîremanto' yewî' ta teepîremanon esanon moropai Moisés nurî'tîya yenupanto' pî' yenupatonkon, moropai pemonkonyamî' panamanenan iipî'pî Jesus pia. ² Moropai inkamoroya Jesus yekaranmapo'pî. —Ka'kî anna pî' epu'to'pe annaya, anî' maimu pe inkamoro tîwe'repasanon yenpa'ka'pîiya mîrîrî moropai to' yenupaya mîrîrî? Anî'ya mîrîrî kupîpa taasa' mîrîrî amîrî pî'? —ta'pî to'ya.

³ Inkamoro maimu yuuku'pî Jesusya: —Uurî nîtîrî ayekaranmapouya'nîkon sîrîrî tarîpai umaimu yu'tî —ta'pîiya. ⁴ —Anî'ya kin yenpatakonto'pe João Batista nurî'tîya ta'pî? Paapaya ka'rî, pemonkonyamî'ya ka'rî? —ta'pî Jesusya to' pî'.

⁵ Mîrîrî taa Jesusya ye'nen tîiwarîrî'nîkon to' eseurîma'pî tiaronkon pokonpe. —Î' kai'ma see imaimu yu'to'pe'nîkon? Maasa pra Paapa maimu pe ta'nîkon ya, uurî'nîkon yekaranmapo'iya eserîke wanî. “Moropai î' wani' awanî ye'nen João kupîya'nîkon pra awanîkon innape”? taiya eserîke awanî upî'nîkon. ⁶ Moropai pemonkon maimu pe taasa'nîkon ya, arinîkon pemonkonyamî'ya uurî'nîkon taruma'tî. Sa'mantan pîkîrî tî' ke uurî'nîkon pa'tîpîtî to'ya eserîke awanî. Maasa pra inkamoroya innape pu'kuru Paapa maimu ekareme'nen pe João nurî'tî wanî'pî epu'tî kai'ma —

ta'pî to'ya tîwarîrî'nîkon. ⁷ Mîrîrî ye'nen Jesus maimu yuuku'pî to'ya see warantî: —Epu'tî annaya pra man anî' maimu pe Joãoya yenpatakona'pî —ta'pî to'ya.

⁸ Mîrîrî pî' Jesusya nîrî ta'pî: —Uurî nîrî anî' maimu pe inkamoro tîwe'repasanon epîremanto' yewî' ta si'ma yenpa'ka'pîuya moropai to' yenu'pauya anî' maimu pe ekaremekîuya pepîn —ta'pî Jesusya to' pî'.

Ipoitîrîtonon Imakui'pî Pe Tîwe'sanon

(Mt 21.33-46; Mc 12.1-12)

⁹ Moropai Jesusya to' yeurîma pia'tî'pî panton pe: —Warayo'ya tînmîri ton ya'tî'pî. Moropai uva ye'ka pîmî'pîiya mararî pra tekkari ye' ton. Mîrîrî tînmîri era'manenon tonkon eporî'pîiya itesa' to' e'to'pe tuutî ye'nen. Moropai mîrîrî tîpo attî î' tiaron pata pona iko'manse. ¹⁰ Moropai aasîrî itekkari emîrî weiyu eseporî'pî. Mîrîrî ye'nen mîikîrîya tiwin tîpoitîrî yarima'pî tekkari yonpa era'mai attîto'pe kai'ma moropai attî'pî. Tîise inkamoro inmîri esa' tîwe'sananya mîikîrî ipoitîrî pa'tîpî'tî'pî. Moropai mîikîrî yarima'pî to'ya awenna'poto'pe î' ton pra. ¹¹ Moropai inî'rî ikaraiwarîya tiaron tîpoitîrî yarima'pî to' pia attîto'pe. Mîikîrî nîrî pa'tîpî'tî'pî to'ya ipîra imakui'pî kupî'pî to'ya yarakkîrî. Moropai mîikîrî yarima'pî to'ya awenna'poto'pe î' ton pra. ¹² Moropai inî'rî tîpoitîrîtonon teeseurîno yarima'pîiya to' pia attîto'pe. Tîise mîrîrî warantî nîrî ipa'tîpî'tî'pî inkamoro umî era'manenanya moropai yenpa'ka'pî to'ya attîto'pe.

¹³ Tîpoitîrîtonon pî' mîrîrî ku'sa' to'ya tîpo to' karaiwarî esenumenka'pî. “Î' kupîuya e'painon ko'ye. Kaane epu'tî pî' wai”, ta'pîiya. “Uwakîri pu'kuru unmu yarimauya sîrîrî, mîserî yarimasau'ya ya, î' kupî to'ya pepîn ipî' maasa pra unmu pe awanî ye'nen. Inama to'ya epu'tî pî' wai” kai'ma esenumenka'pî.

¹⁴ Tîise mîikîrî umî esa'ya tînmu yarimasa' era'ma tîuya'nîkon ye'nen inkamoro umî era'maneya ta'pî: “A'kî mîserî inmu wîipai'nîkon, maasa pra î' pensa tîyun sa'manta yai mîserî ena umî esa'. Uurî'nîkon pe awe'to'pe iwîipai'nîkon”, ta'pî to'ya.

¹⁵ Mîrîrî ye'nen inkamoroya mîikîrî umî esa' munmu yapisî'pî yenpa'ka'pî to'ya umî yapai poro pona. Moropai iwî'pî to'ya.

Mîrîrî ekaranmapo'pî Jesusya to' pî': —Î' kupî mîikîrî umî esa'ya kupî sîrîrî? ¹⁶ Tînmîri ya attî moropai inkamoro warayo'kon tînmu wîitîponkon tî'kaiya moropai tiaronkon warayo'kon eporîiya eserîke awanî tînmîri era'manenon ton kon —ta'pîiya.

Mîrîrî eta tîuya'nîkon ye'nen ta'pî to'ya: —Paapaya mîrîrî warantî ikupî e'pai pra man —ta'pî to'ya.

¹⁷ Tîise Jesusya inkamoro era'ma'pî, moropai ta'pîiya: —Mîrîrî ye'nen î' taato'pe Paapa maimu e'menukasa' awanî mîrîrî? Sîrîrî warantî Paapa eseurîma'pî: Wîtî konekanenanya tî' yenumî'pî morî pe pra seeni' tî' wanî taa tîuya'nîkon ye'nen.

Moropai yenumî'pî to'ya.

Tîise mîrîrî tî' to' nenumî'pî wanî morî pe pu'kuru to' nîmenka'pî yentai. Moropai wîtî ko'mannîpîiya esenumî namai *sl 118.22*

ta'pî Paapaya pena. ¹⁸ Moropai ta'pî Jesusya: —Anî' atare'mo ya, sîrîrî tî' pona mîikîrî ma'ta mîrîrî. Tîise sîrîrî tî' ena ya ipona, mîikîrî yankaiya tamî'nawîrî.

Uyesa'kon Ye'mato' Pî' Jesus Eseurîma

(Mt 22.15-22; Mc 12.13-17)

¹⁹ Mîrîrî tîpo Moisés nuri'tîya yenupanto' pî' yenupatonkon moropai teepîre-masanon esananya tîwinîkî'nîkon Jesus eseurîma pe awanî epu'tî'pî. Mîrîrî ye'nen anapî'pai to' wanî'pî teuren tîise arinîkon pemonkonyamî' nama'pî to'ya. ²⁰ Jesus anarainamapai to' wanî ye'nen î' kupîiya era'ma tonkon warayo'kon ye'ma'pî to'ya. Moropai inkamoro yaipontî'pî to'ya Jesus yekaranmapo'pî'se to' wîtûto'pe. Yairî tîwanîkon kai'ma Jesus yekaranmapo'pî to'ya. Tîise yairî pra Jesus yeseru anera'mapai to' wanî'pî kinî, mîîkîrî rumakakonpa pata esa' yenya'. ²¹ Mîrîrî ye'nen inkamoro ya ekaranmapo'pî: —Anna yenupanen, manni' eeseurîmato' wanî epu'tî pî' anna man yairî pu'kuru awanî. Moropai epu'tî pî' anna man nîrî e'sentai pra tiaronkon panamaya tîise se' kaisarî to' panamaya yairon pe pu'kuru itu'se Paapa e'to' yawîrî warayo'kon panamaya. ²² Moropai ta'pî to'ya Jesus pî': —O'non ye'ka pe awanî e'painon uyesa'kon pe tîwe'sen César romanoyamî' esa' ye'ma annaya ya ka'kî anna pî'. Morî pe awanî, kaane, ka'rî? Uyeserukon yawîrî, Moisés nuri'tîya yenu-panto' yawîrî awanî, kaane ka'rî?

²³ Tîise Jesusya î' anku'pai to' wanî tarakkîrî epu'tî'pî. Mîrîrî ye'nen ta'pîiya to' pî': ²⁴ —Mîrîrî pîrata ena'pî ene'tî uupia —ta'pîiya. —Anî' ese' sîrîrî ipokon, anî' yekaton sîrîrî ipokon? —ta'pîiya. Moropai yuuku'pî to'ya: ²⁵ —César yekaton mîrîrî —ta'pî to'ya. Moropai Jesusya ta'pî to' pî': —Mîrîrî wanî imîrî pe. Moriya morî ku'tî un-kupîkon ton pe mîîkîrî César nekaremekî'pî ku'tî. Moropai morî ku'tî unku'pîkon ton pe Paapa nekaremekî'pî ku'tî —ta'pîiya.

²⁶ Mîrîrî warantî yairî Jesus wanî ye'nen, o'non ye'ka pe yapisî to'ya eserîke pra to' wanî'pî, pemonkonyamî' rawîrî si'ma. Mîrîrî ye'nen inkamoro atî'napamî'pî inî'rî to' eseurîma pra. Kure'ne teesenumenkai to' wanî'pî ipî'. Maasa pra yairî to' maimu yuukuiya ye'nen, epu'nen pe Jesus wanî ye'nen.

E'mî'sa'kanto' Pî' Jesus Ekaranmapo To'ya

(Mt 22.23-33; Mc 12.18-27)

²⁷ Moropai mîrîrî tîpo saduceuyamî' manni'kan innape isa'manta'san e'mî'sa'ka ku'nenan pepîn erepamî'pî Jesus pia. ²⁸ Moropai inkamoro ya ta'pî Jesus pî': —Anna yenupanen, pena Moisésya unku'pîkon ton menuka'pî see warantî anna nîkupî ton. Warayo' inmuku pîn sa'manta ya, itakono'pî wanî e'pai awanî ino'pîrî'pî yarakkîrî inmu ton epoto'peiya. ²⁹ Moro awanî'pî asakî'ne mia' pona tîmo'tai kaisarî itonpayamî'. Inkamoro ruinkanon a'yeke'ton panpî' no'pîta'pî. Teuren tîise aasa'manta'pî tînmu ton pra tîise. ³⁰ Moropai itakono'pî wanî'pî ino'pîrî'pî yarakkîrî tîise aasa'manta'pî mîrîrî warantî inmu pra si'ma. ³¹ Moropai to' eseurîno'pî wanî'pî mîîkîrî yarakkîrî tîise mîrîrî warantî awanî'pî inkamoro asakî'ne mia' pona tîmo'tai'nîkon yarakkîrî awe'kupî'pî tamî'nawîrî to' sa'manta'pî inmu pra si'ma. ³² Mîrîrî tîpo to' no'pîrî'pî nîrî sa'manta'pî. ³³ Tarîpai inkamoro e'mî'sa'ka yai, o'non ye'ka no'pî pe awanî kupî sîrîrî. Maasa pra tamî'nawîronkon e'sa' yarakkîrî —ta'pî Saduceuyamî'ya Jesus pî'.

³⁴ Inkamoro maimu yuuku'pî Jesusya. Ta'pîiya: —Sîrîrî pata po warayo'kon no'pîta moropai wîri'sanyamî' niyota. ³⁵ Tîise manni' wei yai Paapaya isa'manta'san, manni'kan tîpia morîkon pîmî'sa'ka yai inî'rî to' no'pîta pepîn. ³⁶ Moropai ipatîkarî

enen to' ko'mamî. Inî'rî to' sa'manta pepîn. Maasa pra inserîyamî' warantî to' wanî. Paapa munkî pe to' wanî maasa pra to' pîmî'sa'kasai'ya ye'nen. ³⁷ Sîrîrî pî' pena Moisésya eseurîmapîtî'pî aronne, isa'manta'san e'mî'sa'ka kupî pe man, taapîtî'pîiya. Enenan pe to' wanî ekaremekîiya maasa pra pena manni' yai apo' taaransen ya' yarakkîrî Paapa eseurîma yai. Mîrîrî menuka'pîiya:

Paapa wanî Abraão nurî'tî yepotorî pe moropai Isaque nurî'tî yepotorî pe, moropai Jacó nurî'tî yepotorî pe awanî *Êx 3.6*

ekaremekî'pîiya. ³⁸ Mîrîrî ekaremekî'pîiya enenankon yepotorî pe Paapa wanî ekaremekîpa kai'ma. Tîise isa'manta'san yepotorî pe Paapa wanî pepîn. Maasa pra Paapaya epu'tî enen tamî'nawîronkon inmukuyamî' wanî.

³⁹ Mîrîrî pî' tiaronkon Moisés nurî'tîya yenupanto' pî' yenupatonkonya ta'pî Jesus pî': —Morî pe eseurîman pî' nai, anna yepotorî —ta'pî to'ya. ⁴⁰ Tîise inî' panpî' Jesus ekaranmapo to'ya pra to' wanî'pî. Maasa pra eranne' pe to' wanî'pî.

Paapa Naipontî'pî Pî' Jesus Ekaranmapo To'ya

(Mt 22.41-46; Mc 12.35-37)

⁴¹ Moropai mîrîrî pe rî Jesusya to' ekaranmapo'pî: —O'non ye'ka pe Paapa nîmenka'pî wanî mîrîrî Davi nurî'tî paarî'pî pe taaya'nîkon? ⁴² Tîise mîikîrî Davi nurî'tîya ta'pî Salmo kaaretarî ya' see warantî:

Uyepotorîya ta'pî Uyepotorî pî':

“Ereutakî umeruntîri winîkîi.

⁴³ A'pu yo'koi ayeyatonon tîrîuya pîkîrî”, *Sl 110.1*

ta'pîiya. ⁴⁴ Mîrîrî warantî Davi nurî'tîya esatî'pî tepotorî pe, tentai awanî ye'nen. Mîrîrî ye'nen o'non ye'ka pe iparî'pî pe neken awanî e'painon? —ta'pî Jesusya to' pî'.

Moisés Nurî'tîya Yenupanto' Pî' Yenupatonkon Pî' Jesus Eseurîma

(Mt 23.1-36; Mc 12.38-40)

⁴⁵ Mîrîrî pî' Jesus eseurîma eta pî' pemonkonyamî' wanî tanne, ta'pîiya tînenupa'san pî': ⁴⁶ —Aka! Tîwarî e'tî inkamoro Moisés nurî'tîya yenupanto' pî' yenupatonkon pî'. Maasa pra morî pe teepon'tî to' asarî, morî pe tamî'nawîronkon pemonkonyamî'ya tera'matonkon pe kai'ma. Inkamoro yapurî to'ya pra'ca poro. Mîrîrî warantî ipîkku e'pai to' wanî. Moropai morî ereutanto' pona to' ereuta epere'nîto' yewî'kon ta' pî' tiaronkon yentai. Moropai taponse'kon ton menka to'ya tîwentamo'kato'kon weiyu yai ipîkku pe tîwanîkon ye'nen. ⁴⁷ Mîrîrî kupî to'ya inyo isa'manta'san yenku'tî tîuya'nîkon tîise, moropai to' yemanne yama'runpa to'ya. Mîrîrî kupî tîuya'nîkon ye'ka pe to' epîrema mararî pra tîko'man pe, morî pe tîwanîkon era'mato'pe tiaronkonya kai'ma. Tîise mîrîrî wenai to' taruma'tî Paapaya kupî sîrîrî kure'ne pu'kuru —ta'pî Jesusya.

Wîrî' Inyo Isa'manta'pî Nîtîrî

(Mc 12.41-44)

21 Mîrîrî tîpo Jesusya pemonkonyamî' yako'menka'pî epîremanto' yewî' ta. Moropai ipîkkukonya tîniru tîrî itense' ya' era'ma'pîiya. ² Moropai tiwinan wîrî' inyo isa'manta'pîya nîrî itîrî era'ma'pîiya. Mîikîrî sa'ne wanî'pî î' ton pra tîwe'sen. Tîise asakî'ne pîrata ena'pî mîrikkî tîrî'pîiya tekkari yennato'pan tîrî'pîiya tamî'nawîrî. ³ Mîrîrî pî' Jesusya ta'pî: —Tauya sîrîrî apî'nîkon, a'kî mîserî sa'ne wîrî'

inyo ton pîn teuren tîise pîrata ena'pî tîrî pî' man tamî'nawîronkonya itîrî manni' yentai. ⁴Maasa pra inkamoro ipîkkukunya itîrî pî' man itonpa pe neken tamî'nawîrî pra. Tîise mîserî sa'ne wîri'ya tekkari yennato' tûuya pan tîrî pî' man tamî'nawîrî —ta'pî Jesusya to' pî'.

Epîremanto' Yewî' E'tî'ka Kupî Pî' Jesus Eseurîma

(Mt 24.1-2; Mc 13.1-2)

⁵Mîrîrî tîpo tiaronkon pemonkonyamî' eseurîma'pî epîremanto' yewî' pî'. Morî pe awanî pî' to' eseurîma'pî. Tî'kon ikonekasa' wanî'pî morî pe pu'kuru. Morî pe to' nîrîrî'pî era'ma'pî to'ya. Mîrîrî pî' to' eseurîma ye'nen Jesusya ta'pî to' pî': ⁶—A'kî, seeni' wîttî yaranka to'ya weiyu erepamî kupî sîrîrî tamî'nawîrî seeni' era'maya'nîkon manni'. Yaranka to'ya yai mararî tî' e'nîmî pepîn tiaron tî' pona, tîise tamî'nawîrî yenumî to'ya —ta'pîiya.

E'taruma'tînto' Pî' Jesus Eseurîma

(Mt 24.3-14; Mc 13.3-13)

⁷Mîrîrî pî' inenupa'sanya ekaranmapo'pî: —Î' pensa sîrîrî yaranka to'ya? —ta'pî to'ya. —O'non ye'ka pe awanî kupî sîrîrî mîrîrî e'kupî kupî ya? —ta'pî to'ya.

⁸Jesusya yuuku'pî: —Tîwarî panpî' e'tî anî'ya ayenku'tikon namai. Maasa pra tu'ke to' asarî kupî sîrîrî uyese' pî' teeseurîmasanon. Moropai taa to'ya: “Uurî Paapa narima'pî imenkasa' uurî”, taa to'ya. “Mîikîrî erepansa' sîrîrî”, taa to'ya. Tîise inkamoro ye'kakon maimu yawîrî pra e'tî. ⁹Moropai teesi'nî'se pra e'tî, teepîsanon yekare etaya'nîkon ya yai tesanonkon yarakkîrî moropai teeyatonon yarakkîrî. Maasa pra e'mai' pe mîrîrî ye'ka e'kupî e'pai awanî mîrîrî. Tîise mîrîrî neken ikî'pî taa eserîke pra man.

¹⁰Jesus eseurîma ko'mannîpî'pî. Ta'pîiya: —Pataponkon eseya'nama kupî sîrîrî tiaronkon pataponkon yarakkîrî. Tiaronkonya tiaron pataponkon wîi —ta'pîiya.

¹¹—Moropai tiaronkon pata po non eserentîkî'ma kupî sîrîrî mararî pra. Moropai emi'nan, iwan wanî kupî sîrîrî mararî pra. Moropai paran wanî kupî sîrîrî pata po. Mîrîrî ye'ka nari' wanî moropai kure'nan esewankono'manto' ton esenpo kupî sîrîrî ka' pî' tera'masen pepîn.

¹²Tîise maasa mîrîrî ye'ka tamî'nawîron e'kupî rawîrî amîrî'nîkon yarî to'ya kupî sîrîrî uyese' wenai. Ataruma'tîkon to'ya kupî sîrîrî. Amîrî'nîkon yarî to'ya to' epere'to'kon yewî' ta apî'nîkon teeseurîmakonpa. Moropai mîrîrî tîpo atarakkannîto' yewî' ta ayarîkon to'ya. Uyese' wenai amîrî'nîkon yarî to'ya ipîkkukon pata esanon pia, moropai pata esanon reiyamî' pia. ¹³Mîrîrî yai uyese' pî' eeseurîmakon kupî sîrîrî. Paapa maimu ekaremekîya'nîkon inkamoro ipîkkukon pî' —ta'pî Jesusya. ¹⁴—Mîrîrî ye'nen sîrîrî pata pai teesenumenkai pra e'tî, î' kai'ma inkamoro ye'ka maimu yuukukonpa, imaimu pra eesuwa'kakon namai. Î' kai'ma eseurîmakonpa pî' kîsenumenkati. ¹⁵Maasa pra uurîya amaimukon ton tîrî. Moropai uurîya epu'nen pe awe'to'kon ton tîrî. Inkamoro ayeyatonkonya yapîtanîpî yentai moropai amaimukon wa'ka to'ya yentai mîrîrî kupîuya. ¹⁶Amîrî'nîkon wanî atarakkannîto' yewî' ta tiaronkon pepîn rî ayunkon moropai aruinankon moropai ayonpakonya rî amîrî'nîkon yeka'ma. Inkamoroya rî tiaronkon ayonpakon wîi kupî sîrîrî. ¹⁷Uyese' wenai tamî'nawîronkonya amu'tunpakon kupî sîrîrî. Ayewanmîrîkon to'ya. ¹⁸⁻¹⁹Mîrîrî ye'nen innape ukupî pî' ako'mantî tîrumakai pra. Mîrîrî warantî

ikupîya'nîkonya ya, awe'piika'tikon tamî'nawîrî, tiwin kin aama'takon pepîn —ta'pî Jesusya.

Jerusalém Cidaderî E'tî'ka Kupî Sîrîrî

(Mt 24.15-21; Mc 13.14-19)

²⁰ Inî'rî Jesus eseurîma'pî. Ta'pîiya: —Î' pensa Jerusalém cidade woima'tîsa' surarayamî'ya yai mîrîrî epu'tîya'nîkon. Tiwinarî tamî'nawîronkon pemonkonyamî' tî'ka to'ya kupî pe tiwinarî tiwinan tînimîi pra. ²¹ Mîrîrî ye'nen anî' wanî ya Judéia pata po, ka'ne' pe eepe e'pai awanî wî' pona. Moropai anî' wanî ya cidade po, ka'ne' pe eepa'ka e'pai awanî. Moropai anî' wanî ya keren po, awenna'po e'pai pra awanî cidade pona. ²² Maasa pra mîrîrî wei yai kure'nan e'taruma'tînto' wanî pe man. Mîrîrî e'kupî maasa pra Paapa maimuya taasa' manni' yawîrî. ²³ Aka sa'ne manni'kan wîrî'sanyamî' more yankon pia îri pe awanî. Maasa pra to' epe eserîke pra awanî ye'nen. Moropai manni'kan simonkokon to' munkîyamî' mana'pokonkon inkamoro pia îri awanî. Inkamoro e'taruma'tî kupî sîrîrî mîrîrî yai. Mîrîrî yai e'taruma'tînto' wanî kure'nan sîrîrî non po. Sîrîrî warantî tîpemonkonoyamî' Judeuyamî' taruma'tî Paapaya kupî sîrîrî. ²⁴ Moropai mîrîrî yai inkamoro wîi to'ya kupî sîrîrî kasupara ke. Moropai tiaronkon yarî to'ya atarakkannîto' yewî' ta patakon poro. Moropai Judeuyamî' pepînya Jerusalém ponkon tî'ka kupî sîrîrî tamî'nawîrî yaretî'ka to'ya, iku'ne'tî weiyu esuwa'ka pikîrî —ta'pî Jesusya.

Ka' Poi Iipî'pî Jesus Ii'to' Weiyu

(Mt 24.29-31; Mc 13.24-27)

²⁵ Moropai inî'rî Jesus eseurîma ko'mannîpî'pî. Ta'pîiya: —Era'ma ton e'kupî kupî sîrîrî wei pî' moropai kapoi pî' moropai sirikkîyamî' pî', moropai non po, moropai tamî'nawîron pata ponkon ena kupî sîrîrî kure'ne teesewankono'mai, eranne' pe, nari' pe eena kupî sîrîrî. Mararon pepîn sipa sipa pe tuna wanî etun warainon eta tîuya'nîkonya yai to' esi'nîpî. ²⁶ Mîrîrî yai tamî'nawîronkon warayo'kon wîtîpîtî kupî sîrîrî yai mararî pra mîrîrî ye'ka e'kupî era'ma tîuya'nîkon yai. Maasa pra tamî'nawîron ka' pî' tîwe'sanon e'soroka mîrîrî yai mîito'pe. ²⁷ Mîrîrî yai uurî ka' poi iipî'pî pemonkon pe iipî era'ma to'ya kupî sîrîrî katupuru po. Meruntî ke pu'kuru wanî mîrîrî yai. Moropai kure'nan morî pu'kuru Paapa ya'karu ta wanî era'ma to'ya. ²⁸ Tauya sîrîrî mîrîrî ye'ka e'kupî era'maya'nîkon ya innape uyapurîtî meruntî ke a'tu'mîra teenai pra. Moropai enpen e'tî unîmikî pî. Maasa pra mîrîrî warantî awe'kupî ya, awe'piika'tikon kupî sîrîrî —ta'pî Jesusya.

Panton Pe Yei Pî' Jesus Eseurîma

(Mt 24.32-35; Mc 13.28-31)

²⁹ Mîrîrî tîpo inî'rî to' nepu'tî ton panton ekaremekî'pî Jesusya. Ta'pîiya: —Arawen ye' yeseru epu'nenan amîrî'nîkon moropai tiaron yei yeseru. ³⁰ Mîrîrî era'maya'nîkon see warantî. Arawen ye' ari'kuta ya, mîrîrî epu'tîya'nîkon mîrîrî aminke pra kono'pîtî wanî, mîrîrî areta ye'nen. ³¹ Mîrîrî warantî nîrî mîrîrî tera'masen ton e'kupî era'maya'nîkon ya, epu'tîya'nîkon aminke pra tamî'nawîronkon esa' pe Paapa ii'to' weiyu eseporî kupî sîrîrî epu'tîya'nîkon. Mîrîrî yai tesa'kon pe Paapa wanî tamî'nawîronkonya epu'tî.

³² Mîrîrî ye'nen enpenatâtî sîrîrî itekare pî'. Mîrîrî e'kupî kupî sîrîrî maasa tamî'nawîronkon sa'manta pra tîise. Inkamoro enen to' wanî mannan sa'manta pepîn mîrîrî e'kupî rawîrî era'ma to'ya kupî sîrîrî. ³³ Tamî'nawîron ataretî'ka ka' moropai non ataretî'ka inî' eesera'ma pepîn, tîise umaimu ataretî'ka pepîn. Ipatîkarî aako'mamî —ta'pî Jesusya.

Tîwarî Ako'mantî

³⁴ Mîrîrî ye'nen ta'pî Jesusya: —Tîwarî panpî' ako'mantî enpen. Sîrîrî non po ankonekakon pî' teesenumenkai pra moropai kure'ne festa pî' tîwe'se pra. Moropai kure'ne mai' pe tîwe'sen tenî'se pra ako'mantî. Kure'ne tarî aako'manto'kon yu'se pra. Awanmîra'nîkon mîrîrî weiyu erepamî namai inîmikîya'nîkon pra tîise. Mîrîrî weiyu yai wanî manni' kamo ye'marî ta iwîto' ton tîisa' warantî. Inîmikîya pra tîise kamo iipî te'marî taawîrî moropai iwîiya. ³⁵ Mîrîrî warantî tamî'nawîronkon e'taruma'tîto' wanî kupî sîrîrî tamî'nawîrî sîrîrî pata po. ³⁶ Mîrîrî ye'nen tîwarî enpen e'tî. Moropai epîrematî tamî'nawîron mîrîrî awe'kupî manni' e'taruma'tînto' yapîtanîpîkonpa. Moropai innape uurî ka' poi iipî'pî pemonkon pe kupî pî' ako'mantî, uuipî yai yairî awanîkonpa —ta'pî Jesusya. Mîrîrî warantî pemonkonyamî' yenupa'pî Jesusya.

³⁷ Moropai wei kaisarî Jesusya to' yenupa'pî epîremanto' yewî' ta. Tîise ewaron ya eepa'kapîtî'pî. Moropai mîikîrî ko'manpîtî'pî pata erenmapî pikîrî oliveira ye'ka wî' po. ³⁸ Moropai tamî'nawîronkon pemonkonyamî' wîtîpîtî'pî pata erenmapî pra tîise epîremanto' yewî' ta eeseurîma etai. Mîrîrî warantî Jesusya to' yenupa'pî.

Jesus Anwîpai To' Wanî

(Mt 26.1-5; Mc 14.1-2; Jo 11.45-53)

22 Penane tîiko'manse Judeuyamî' entamo'kato' weiyu wanî'pî to' festarî itese' Páscoa. Mîrîrî yai isa'moto' ton pîn trigo puusa' yaku to'ya e'pîtî'pî kono' kaisarî. ² Mîrîrî yai teepîremanon esanon eseurîma'pî Moisés nuri'tîya yenupanto' pî' yenupatonkon yarakkîrî î' kai'ma ama' pe Jesus anwîpai tîwanîkon pî'. Aronne ikupî to'ya pra awanî'pî maasa pra arinîkon pemonkonyamî' nama tîuya'nîkon ye'nen.

Iteyaton Yenya' Jesus Rumaka Judasya

(Mt 26.14-16; Mc 14.10-11)

³ Mîrîrî yai Makui ewomî'pî Judas Iscariotes yewan ya'. Mîikîrî Judas wanî'pî Jesus nenupa'san asakî'ne pu' pona tîimo'tai'nîkon yonpa pe. ⁴ Mîikîrî Judas wîtî'pî eseurî-mai teepîremanon esanon pia. Moropai to' epîremato' yewî' era'manenon esanon pia. Î' kai'ma Jesus rumaka tîuya to' pia ekareme'se attî'pî. ⁵ Mîrîrî taa Judasya ye'nen inkamoro wanî'pî mararî pra taatausinpai. Mîrîrî ye'nen Judas pia tîniru tîrî tîuya'nîkon ta'pî to'ya itepe'pî pe. ⁶ Mîrîrî pî' Judasya —Morî pe man —ta'pî. Mîrîrî ye'nen î' kai'ma Jesus anapî'pai tîwanî' pî' Judas esenumenka'pî arinîkonya era'ma pra tîise, to' wanmîra ama' pe.

Entamo'kanto' Yanpuruma'pî To'ya

(Mt 26.17-25; Mc 14.12-21; Jo 13.21-30)

⁷ Isa'moto' ton pîn trigo puusa' pî' to' entamo'ka weiyu erepamî'pî. Mîrîrî yai Judeuyamî'ya carneiroyamî' tî'ka e'pai awanî'pî tîwentamo'kato'kon ton mîrîrî festa

itiese' Páscoa yai. ⁸ Mîrîrî yai nîrî Jesusya asakî'ne tînenupa'san yonpa mo'ka'pî to' yarimapa kai'ma. Inkamoro wanî'pî Pedro moropai João. Inkamoro pî' ta'pîiya see warantî: —Atîti cidade pona Páscoa pî' entamo'kanto' ton konekatantî e'mai' pe — ta'pîiya to' pî'.

⁹ Inkamoroya Jesus pî' ekanamapo'pî: —O'non pata'se' entamo'kanto' ton koneka annaya yu'se awanî? —ta'pî to'ya.

¹⁰ Jesusya yuuku'pî: —Maasa etatî —ta'pîiya. —Cidade pona eewomîkon pe moro warayo' tuna mankanen eporîya'nîkon. Mîikîrî wenairî matîti wîtî ta eerepamî pîkîrî. ¹¹ Moropai wîtî ta eerepansa'kon pe wîtî esa' pî' makatî: “Uyenupanenkonya anna yarimasa' sîrîrî tîpemonkonoyamî pokonpe tîwentamo'ka Páscoa pî' pata'se' ton wîtî ekanamapoî”, makatî —ta'pîiya. ¹² —Mîikîrîya kure'nan wîtî ekaremekî apî'nîkon tamî'nawîron mesakon ita tîwe'sen wîtî kawînpa ekaremekîiya. Mîrîrî ta entamo'kanto' ton mîkonekatî —ta'pî Jesusya.

¹³ Moropai inkamoro wîtî'pî. Moropai tamî'nawîrî î' kai'ma Jesusya ta'pî yawîrî wîtî eporî'pî to'ya. Moropai miarî entamo'kanto' ton koneka'pî to'ya Jesus ton pe.

Entamo'kanto' Pî' To' Wani

(Mt 26.26-30; Mc 14.22-26; 1Co 11.23-25)

¹⁴ Moropai mîrîrî tîpo, miarî Jesus ereuta'pî entamo'kai mesa pia tînenupa'san pokonpe. ¹⁵ Moropai ta'pîiya tînenupa'san pî': —Kure'ne amîrî'nîkon pokonpe sîrîrî Páscoa pî' entamo'kapai uurî wanî'pî uurî e'taruma'tîto' rawîrî —ta'pîiya. ¹⁶ —Tauya sîrîrî apî'nîkon. Ayenku'tûuya'nîkon pepîn. Sîrîrî entamo'kanto' wanî î' e'kupî ekareme'nen pe. Inîrî apokonpe'nîkon entamo'ka pepîn î' e'kupî awe'ku'sa' pîkîrî. Mîrîrî yai tamî'nawîronkon tîpemonkonoyamî esa' pe tîwanî Paapaya yenpo. Tîise mîrîrî yai uyarakkîrî awentamo'kakon.

¹⁷ Mîrîrî tîpo Jesusya pisa yapîsî'pî. Moropai eepîrema'pî. —Paapa, morî pu'kuru amîrî. Anna wuku ton tîrî pî' nai —ta'pîiya. Moropai itîrî'pîiya tînenupa'san pia. Ta'pîiya: —Maa, seeni' yapî'tî moropai akaisarî'nîkon ita'nî'tî —ta'pîiya. ¹⁸ —Tauya sîrîrî apî'nîkon. Ayenku'tûuya'nîkon pepîn. Uusa'manta rawîrî inîrî sîrîrî uva yekku enîrîuya kupî pepîn sîrîrî apokonpe'nîkon, tamî'nawîronkon esa' pe tîwe'to' yenpo Paapaya pîkîrî. Tîise mîrîrî yai inîrî upokonpe enîrîya'nîkon tarîpai —ta'pîiya.

Jesus Eseurîma Tîpun Pî' Moropai Tîmînî Pî'

¹⁹ Moropai mîrîrî tîpo trigo puusa' yapîsî'pîiya moropai eepîrema'pî. —Paapa, morî pu'kuru amîrî. Anna yuu ton tîrî pî' nai —ta'pîiya. Moropai mîrîrî pîrikka'pîiya moropai itîrî'pîiya tînenupa'san kaisarî. —Maa, sîrîrî wanî sîrîrî upun pe, uyesa' pe. Sîrîrî warantî uyesa' waikapîti to'ya kupî sîrîrî amîrî'nîkon nîkupî'pî imakui'pî we-nai. Mîrîrî ye'nen upî' awenpenatakon pe sîrîrî ya'tî —ta'pîiya. ²⁰ Tîwentamo'kakon tîpo mîrîrî warantî nîrî to' wuku ton tîrî'pîiya pisa ya'. Moropai ta'pîiya: —Sîrîrî uva yekku wanî sîrîrî umînî pe. Mîrîrî wanî mîrîrî uufî'nîkon esetato' amenan pe. Maasa pra uusa'manta yai umînî kamouya amîrî'nîkon yepe' pe.

²¹ Tîise maasa era'matî. Manni' uyeyatonon pî' uyekaremekî ton tarî man. Uupia eereutas'a' entamo'kai uyarakkîrî ayonpakon rî. Mîikîrîya uyekaremekî pe man — ta'pîiya. ²² —Maasa pra uurî ka' poi iipî'pî sa'manta kupî sîrîrî Paapaya ta'pî yawîrî. Tîise mîikîrî sa'ne uurî ekaremekîtîpon uyeyaton pî' e'taruma'tî kupî sîrîrî mararî pra —ta'pîiya.

²³ Mîrîrî pî' inkamoro inenupa'san esekaranmapo'pî'tî'pî, tiaronkon tonpakon pokonpe. —Anî' see mîikîrî ekaremekîton, anî' pî' taiya mîrîrî? —ta'pî to'ya tîwarîrî'nîkon.

Anî' Wanî Ipîkku Pe Panpî'

²⁴ Mîrîrî tîpo inenupa'san eseurîma'pî mararî pra ipîkku pe anî' wanî anepu'pai tîwanîkon pî' tîkore'ta'nîkon. ²⁵ Inkamoro maimu yuuku'pî Jesusya: —A'kî, pata esanon reiyamî' wanî tamî'nawîronkon pemonkonyamî' esa' pe. Moropai pata esanon gubernadoryamî' wanî pemonkonyamî' yaipontînen pe. Moropai tamî'nawîronkon tapurîkon yu'se to' wanî. Ipîkkukon yeseru mîrîrî. ²⁶ Tîise amîrî'nîkon kore'ta mîrîrî warantî pra e'tî. Anî' ipîkku pe panpî' tîwe'sen wanî ya akore'ta'nîkon, mîikîrî e'pai awanî to' ma're panpî'. Moropai anî' to' yaipontînen ipîkku pe tîwe'sen wanî ya, mîikîrî e'pai awanî to' poitîrî pe. ²⁷ Anî' wanî mîrîrî ipîkku pe tîwe'sen warantî? Manni' entamo'ka ereuta'pî ou manni' to' entamo'kato' ton tîriya manni'? Inna, ipîkku pe tîwe'sen mesa pona eereutasa' manni'. Tîise uurî wanî manni' to' ma're tîwanî ye'nen to' yekkari ton tînen warantî akore'ta'nîkon.

²⁸ Tîise amîrî'nîkon kupîuya kupî sîrîrî ipîkkukon pe. Maasa pra amîrî'nîkon ko'mansa' uyarakkîrî. Uurî e'taruma'tî tanne urumakaya'nîkon pra awanîkon ye'nen. ²⁹ Mîrîrî ye'nen Uyunya uupia meruntî tîrî'pî tamî'nawîronkon esa' pe ukupî'pî warantî, amîrî'nîkon nîrî kupîuya pemonkonyamî' esa' pe awanîkonpa. ³⁰ Mîrîrî ye'nen amîrî'nîkon entamo'ka moropai awukukon enîriya'nîkon kupî sîrîrî uyarakkîrî upata'se' ya', taatausinpai. Moropai amîrî'nîkon ereuta kupî sîrîrî uyaponse' pona. Mîrîrî yai tamî'nawîronkon pemonkonyamî' Judeuyamî' esa' pe eenakon kupî sîrîrî —ta'pî Jesusya.

Pedro Yeurîma Jesusya

(Mt 26.31-35; Mc 14.27-31; Jo 13.36-38)

³¹ Jesus eseurîma ko'mannîpî'pî. Ta'pîiya: —Simão, maasa etakî morî pe. Paa-paya Makuiya ayonpato' pata'se' ton tîisa' man ayewankon ya'. Mîrîrî ye'nen ayon-paiya kupî sîrîrî. Apî' eesenyaka'ma manni' trigo pîmîtîponya imenka yare kore'tapai warantî, apî' ayonpaiya imakui'pî kupîpa. ³² Tîise apona epîrema ko'mansa' sîrîrî kure'ne innape ukupî pî' aako'mamîpa. Moropai î' pensa imakui'pî kupîya yai moropai uupia awenna'po ya, kure'ne ayonpayamî' meruntîtanîpî —ta'pî Jesusya.

³³ Moropai Pedroya yuuku'pî: —Î' pensa amîrî e'taruma'tî ya uurî nîrî e'taruma'tî. Moropai aasa'manta ya, ayarakkîrî uusa'manta nîrî —ta'pîiya.

³⁴ Mîikîrî pî' ta'pî Jesusya: —Apî' tauya, etakî. Sîrîripe kariwana etun rawîrî eseurîwî'ne ite'ka unepu'tî pepîn mîikîrî taaya kupî sîrîrî —ta'pî Jesusya Pedro pî'.

Tînenupa'san Yeurîma Jesusya

³⁵ Moropai Jesusya tînenupa'san ekaranmapo'pî: —Manni' yai ayarimauya'nîkon yai isakuni pra moropai abolsarikon ton pra, moropai a'sa'sakon ton pra. Î' itu'se awe'to'kon ton pra awanî'pî? —ta'pî Jesusya. —Kaane, tamî'nawîrî wanî'pî —ta'pî to'ya.

³⁶ Mîrîrî pî' ta'pî Jesusya: —Sîrîrî patapai tiaron pe awanî kupî sîrîrî. Anî' wanî ya tîbolsari ke moropai tîsakuni ke yapisîya e'pai awanî mîrîrî. Tîise anî' ikasuparai ton pîn wanî ya, ta'san ke awe'repa e'pai awanî mîrîrî tîkasuparai ton yennapa. 〔Maasa

pra nari' pe awanî kupî sîrîrî. ³⁷ Maasa pra Paapa maimuya taasa' yawîrî awe'kupî e'pai awanî uyarakkîrî. Taasai'ya see warantî:

Mîikîrî wanî mîrîrî

manni'kan pemonkon wîtîponkon pokonpe

iku'sa' to'ya mîrîrî. *Is 53.12*

taasai'ya. Mîrîrî ye'nen apî'nîkon tauya, uyarakkîrî mîrîrî e'kupî pe man.

³⁸ Moropai inenupa'sanya ta'pî ipî': —Anna yepotorî, asakî'ne kasupara man tarî ukore'ta'nîkon —ta'pî to'ya ipî'. Mîrîrî pî' —Aasîrî man —ta'pîiya.

Oliveira Ye'ka Kîrî Pona Jesus Wîtî

(*Mt 26.36-46; Mc 14.32-42*)

³⁹ Mîrîrî tîpo Jesus epa'ka'pî moropai attî'pî tesorukon yawîrî oliveira ye'ka kîrî pona. Moropai inenupa'san nîrî wîtî'pî ipokonpe. ⁴⁰ Miarî tîpata'se'kon ya teerepamîkon pe, ta'pîiya tînenupa'san pî': —Epîrematî meruntî ke imakui'pî ewomî namai ayewankon ya'.

⁴¹ Mîrîrî taa tîpo to' pî' Jesus atarima'pî to' piapai aminke pu'kuru pra. Moropai mîikîrî e'sekunka'pî miarî moropai eepîrema'pî. ⁴² Ta'pîiya: —Uyun, tamî'nawîron kupîya e'painon. Upîika'tîkî e'taruma'tî namai. Tîise itu'se uurî wanî yawîrî kî'kupîi. Tîise itu'se awanî yawîrî iku'kî —ta'pîiya. ⁴³ Moropai ka' poi inserî iipî'pî iipia. Mîikîrîya meruntî ke ikupî'pî. ⁴⁴ Kure'ne teesewankono'mai Jesus epîrema'pî inî'panpî'. Mîrîrî yai eepîrema tanne eewaito' atasu'ka'pî mararî pra. Mîn warantî aatasu'ka'pî non pona.

⁴⁵ Miarî teepîrema tîpo awe'mî'sa'ka'pî. Mîikîrî enna'po'pî o'non pata tînenupa'san wanî manni' pata. Moropai inkamoro tînenupa'san eporî'pîiya to' wetun tanne. Maasa pra inkamoro esewankono'masa' wanî'pî mararî pra. ⁴⁶ Moropai Jesusya ta'pî to' pî': —Î wani' awanî ye'nen awetunkon pu'kuru mîrîrî? Apakatî moropai epîrematî imakui'pî ena namai ayentai'nîkon. Imakui'pî kupîya'nîkon namai epîrematî —ta'pî Jesusya to' pî'.

Jesus Yapisî To'ya

(*Mt 26.47-56; Mc 14.43-50; Jo 18.3-11*)

⁴⁷ Jesus eseurîma ko'mannîpî tanne, tiwin inenupa'san yonpa Judas pokonpe arinîkon pemonkonyamî Jesus yapi'se tui'sanon erepamî'pî Jesus pia. Mîikîrî Judas wanî'pî to' ye'mai'norî pe. Mîrîrî yai Jesus pia emî'pamî'pî yu'napa. ⁴⁸ Mîikîrî pî' ta'pî Jesusya: —Judas, mîrîrî warantî uyu'naya ke uurî ka' poi iipî'pî pemonkon pe ru-makaya mîrîrî uyeyatonon yena'? —ta'pîiya.

⁴⁹ Mîrîrî kupî to'ya era'ma tîuya'nîkon yai Jesus pî' inenupa'sanya ta'pî: —Anna yepotorî, anna kasuparai yapisî annaya sîrîrî inkamoro pemonkonyamî yarakkîrî anna epîto'pe? —ta'pî to'ya Jesus pî'. ⁵⁰ Moropai tiwinan to' yonpaya teepîremasanon esanon yepotorî poitîrî pana ya'tî'pî tîkasuparai ke meruntî winon taiken.

⁵¹ Tîise Jesusya ta'pî to' pî': —Kaane, mîrîrî warantî pra —ta'pîiya. Moropai Jesusya mîikîrî warayo' pana yapisî'pî moropai ipata'pî ya' itîrî'pîiya, yepi'tî'pîiya.

⁵² Mîrîrî pe rî teepîremasanon esanon pî' moropai epîremanto' yewî' era'manenan esanon pî' moropai Judeuyamî' esanon inkamoro tapi'se iipî'san pî' ta'pî Jesusya: —Amîrî'nîkon i'sa' mîrîrî akasuparaikon moropai akaitapukon yarakkîrî uyapi'se manni' pemonkon ama'ye' si'pî yapi'se tui'sen warantî? ⁵³ Akore'ta'nîkon

uuko'manpîti'pî wei kaisari epîremanto' yewi' ta ayenupakon pî'. Tîise mîrîrî yai uyapisiya'nikon pra awani'pikon. Tîise sîrîrî imakui'pî kupîya'nikon weiyu eseposa' sîrîrî. Moropai Makui esenyaka'mato' meruntîri ke mîrîrî kupîya'nikon sîrîrî ewaron ta si'ma imakui'pî pe awanikon ye'nen —ta'pî Jesusya to' pî'.

—Mîikîrî Unepu'tî Pepîn —Taa Pedroya

(Mt 26.57-58,69-75; Mc 14.53-54,66-72; Jo 18.12-18,25-27)

⁵⁴ Moropai inkamoroja Jesus yapisi'pî. Moropai yari'pî to'ya teepîremasanon esanon yepotorî yewi' ta. Moropai inkamoro ye'ma'pî pî' aminke si'ma Pedroya to' wenaima'pî, iipia awe'rennuku pra awani'pî. ⁵⁵ Mîrîrî tanne, apo' awittanî'sa' to'ya wani'pî wîtî poro yi'pîrî po taatapinato'kon ton. Mîrîrî pia Pedro wîtî'pî moropai eereuta'pî apo' pia pemonkonyami' apo' pia ereuta'san kore'ta. ⁵⁶ Mîrîrî tanne teepîremasanon poitîrîpa'ya Pedro era'ma'pî apo' pia eereutasa'. Moropai ta'pîiya ipî': —A'ki mîserî warayo' wani' nîrî Jesus yarakkîrî.

⁵⁷ Tîise Pedroya kaane ta'pî wîrî' pî': —Unepu'tî pepîn mîikîrî —ta'pîiya.

⁵⁸ Mîrîrî tîpo mararî tîiko'manse tiaron warayo'ya era'ma'pî moro rî. Moropai ta'pîiya ipî': —Amîrî itonpa ipokonpe tîwe'sen —ta'pîiya. —Kaane, itonpa pepîn uurî —ta'pî Pedroya.

⁵⁹ Mîrîrî tîpo tiwin hora tîiko'manse tiaronya ta'pî: —Inna, seru' pepîn, mîserî nîrî wani'pî mîikîrî yarakkîrî. Maasa pra Galiléia pon mîikîrî —ta'pîiya.

⁶⁰ Tîise Pedroya yuuku'pî: —Kaane, uyepu'tî pepîn pî' eseurîman pî' nai, tiwin kin mîikîrî unepu'tî pepîn —ta'pîiya. Mîrîrî taa Pedroya tanne, kariwana yunkon e'na'pî. ⁶¹ Mîrîrî pe rî Uyepotorîkon era'tî'pî Pedro era'mai. Morî pe era'ma'pîiya. Tera'ma Uyepotorîkonya ye'nen Pedro enpenata'pî î' ta'pî Uyepotorîkonya pî'. —Sîrîrîpe maasa kariwana etun pra tîise eseurîwî'ne ite'ka unepu'tî pepîn mîikîrî taaya kupî sîrîrî —ta'pî Uyepotorîkonya pî' Pedro enpenata'pî. ⁶² Mîrîrî pe rî Pedro epa'ka'pî moropai atti'pî tîkarau ye'ka pe mararî pra. Eesewankono'ma'pî î' kai'ma seru'ye' tîwe'sa' pî'.

Jesus Po'pîti To'ya

(Mt 26.67-68; Mc 14.65)

⁶³ Inkamoro warayo'kon Jesus era'manenanya imu'tunpa'pî mararî pra. Moropai ipa'tîpîti'pî to'ya. ⁶⁴ Jesus yenpata yettapurî'pî to'ya moropai taapîti'pî to'ya: —Anî'ya apa'tîsa' epu'tî pî' nan? —ta'pî to'ya Jesus pî'. ⁶⁵ Mîrîrî warantî tu'ke î' rî see taapîti'pî to'ya imu'tunpa tîuya'nikon ye'nen.

Ipîkku Pe Tîwe'sen Pia Jesus Yari To'ya

(Mt 26.59-66; Mc 14.55-64; Jo 18.19-24)

⁶⁶ Moropai erenma'sa' pe Judeuyami' esanon moropai teepîremasanon esanon, moropai Moisés nurî'tîya yenupanto' pî' yenupatonkon pokonpe to' emurukuntî'pî î' kupî tîuya'nikon pî' eseurîmai. Moropai Jesus enepî me'po'pî to'ya inkamoro ipîkkukon emurukuntîsa' pia. ⁶⁷ Inkamoroja Jesus ekaranmapo'pî: —Ka'kî anna pî'. Amîrî wani' Paapa nîmenka'pî pe, inarima'pî pe awani'? —ta'pî to'ya.

To' maimu yuuku'pîiya: —Inna, Paapa narima'pî uurî tauya ya apî'nikon innape ikupîya'nikon pepîn. ⁶⁸ Moropai mîrîrî pî' uurîya ayekaranmapokon ya, umaimu

yuukuya'níkon pepín. ⁶⁹Tíise tauya sírírí patapai uurí ka' poi iipí'pí pemonkon pe ereuta kupí sírírí Paapa meruntíri winí meruntí ke pu'kuru.

⁷⁰Mírírí taiya ye'nen tamí'nawíronkonya ekaranmapo'pí: —Moriya, amírí waní Paapa munmu pe? —Inna, yairí amírí'níkonya taa mírírí —ta'pí Jesusya.

⁷¹Moropai inkamoroya ta'pí: —Iní'rí etapai pra man. Aasírí iwinípai eta'níkon man. Í' kai'ma típí' eeseuríma imaimu eta man —ta'pí to'ya.

Pilatós Pia Jesus Yarí To'ya

(Mt 27.1-2,11-14; Mc 15.1-5; Jo 18.28-38)

23 Mírírí típo tamí'nawíronkon emurukuntí'san e'mí'sa'ka'pí moropai surarayamí'ya Jesus yarí'pí pata esa' Pilatós pia. ²Miarí ipí' tíwoma'takon ye'nen to' eseuríma'pí ipí'. Ta'pí to'ya: —Míserí warayo' yapísí pí' anna man, pemonkonyamí' panama pí' aako'mamí tanne. Uyesa'kon ye'ma to'ya namai taa pí' aako'mamí to' pí'. Moropai íri to' e'to'pe iwiníkíi. Moropai típí'rí eeseuríma Paapa narima'pí pe tíwaní ekaremekí pí' aako'mamí. Ipíkku pe, rei pe tíwaní taiya —ta'pí to'ya.

³Mírírí ye'nen Pilatósya Jesus ekaranmapo'pí: —Inna, amírí waní mírírí Judeuyamí' yepuru pe, rei pe? —Inna amírí'ya taa mírírí —ta'pí Jesusya Pilatós pí'.

⁴Moropai Pilatósya ta'pí teepíremasanon esanon pí' moropai ariníkon pemonkonyamí' pí': —A'kí, Í' rí míserí warayo' níkupí'pí imakui'pí ton pra man iwiníkíi imakui'pí ku'to'pe —ta'pí Pilatósya.

⁵Tíise inkamoroya iní' panpí' seru' pe ikupí'pí iwiníkíi. —Imakui'pí ku'sai'ya mararí pra. Maasa pra tamí'nawírí Judéia pata poro pemonkonyamí' panamasai'ya kure'ne imakui'pí ku'to'pe to'ya uyeserukon winíkíi. To' panama pia'tí'pí'ya sinpata Galiléia po, tarípai taríwaya eerepansa' sírírí. Mírírí warantí to' panamaiya to' esiyu'pítító'pe —ta'pí to'ya.

Herodes Pia Jesus Yarima Pilatósya

⁶Mírírí taa to'ya eta tíuya ye'nen Pilatósya to' ekaranmapo'pí: —Galiléia pon míkírí warayo'? —ta'pí'ya. ⁷Mírírí pata Galiléia esa' pe Herodes waní ye'nen Pilatósya Jesus yarí me'po'pí pata esa' Herodes pia. Maasa pra Herodes nírí waní'pí Jerusalém po festa pí' aai'sa'. Míkírí pia yarí me'po'pí'ya. ⁸Kure'ne taatausinpai míkírí pata esa' Herodes waní'pí Jesus era'ma tíuya ye'nen. Maasa pra itekare pí' to' eseurímapítí etapítí'pí'ya. Mírírí ye'nen kure'ne anera'mapai awe'pítí'pí. Í' ikupí eserikan pepín kupí Jesusya anera'mapai awaní'pí. ⁹Míkírí'ya tu'kan pí' Jesus ekaranmapopítí'pí. Tíise Jesusya imaimu yuuku pra awaní'pí. Inna, kaane taiya pra awaní'pí. ¹⁰Moropai teepíremasanon esanon moropai Moisés nurí'tí'ya yenupanto' pí' yenupatonkon eseuríma'pí mararí pra iwiníkíi. ¹¹Míkírí pata esa' Herodes moropai ipoitírítonon surarayamí' wo'ma'ta'pí Jesus pí' tewanmakon pe. Ipí' tíwoma'takon ye'nen ipon ton mîi pe tíwaníkon pon yeka'ma'pí to'ya Jesus pon pe. Moropai mírírí yarakírí yarima'pí to'ya iní'rí pata esa' Pilatós pia attító'pe. ¹²Mírírí rawírí Herodes waní'pí Pilatós yeyaton pe. Tíise mírírí yai morí pe to' enasa' waní'pí iní'rí eseyaton pí' pra to' waní'pí.

Jesus Wiito'pe To'ya Irumaka Pilatosya

(Mt 27.15-26; Mc 15.6-15; Jo 18.39-19.16)

¹³ Moropai pata esa' Pilatosya teepîremasanon esanon, moropai Judeuyamî' esanon moropai tamî'nawîronkon pemonkonyamî' emurukuntî'pî. ¹⁴ Moropai ta'pîiya to' pî': —Amîrî'nîkonya mîserî warayo' enepî'pî uupia moropai ta'pîya'nîkon pemonkonyamî' panamasai'ya awinîkîi imakui'pî pe to' e'to'pe ta'pîya'nîkon teuren. Tîise î' rî imakui'pî inkupî eporîuya pra wai. Tu'ke ite'ka ekaranmapo pî' wai teuren tamî'nawîrî etaya'nîkon tanne. Tîise eeseurîma'pîkon warantî î' ton pra man iwinîpai —ta'pî Pilatosya. ¹⁵ —Moropai pata esa' Herodesya nîrî î' eporî pra man iwinîpai. Mîrîrî ye'nen yarimasai'ya sîrîrî uupia. Mîrîrî ye'nen î' kupî eserîke pra man mîserî warayo' winîkîi. Imakui'pî inkupî'pî ton pra tîise iwî eserîke pra man. ¹⁶ Tîise i'po'pîtî me'pouya neken sîrîrî pemonkon po'pî'to' ke moropai irumakauya atfîto'pe —ta'pî Pilatosya.

¹⁷ Maasa pra kono' kaisarî páscoa festa pî' tîwanîkon yai ama'ye' atarakan-nîto' tawon rumakato' Pilatosya e'pîtî'pî. ¹⁸ Tîise tamî'nawîronkon entaime'pî: —Kaane, aasa'manta e'pai man kî'rumakai. Tîise manni' neken anna yonpa Barrabás mîîkîrî atarakan-nîto' ta manni' rumakakî —ta'pî to'ya. ¹⁹ Mîîkîrî Barrabás wanî'pî atarakan-nîto' ta maasa pra imakui'pî koneka'tîpon pata esa' winîkîi moropai pemonkon wîîtîpon.

²⁰ Jesus anrumakapai tîwanî ye'nen inî'rî Pilatosya arinîkon pemonkonyamî' ekaranmapo'pî. ²¹ Tîise inî' panpî' arinîkon entaimepîtî'pî. Ta'pî to'ya: —Pakî'nan pona ipokapîtî me'pokî —ta'pî to'ya Pilatos pî'.

²² Mîrîrî taa to'ya ye'nen iteseurîno ite'ka pe Pilatosya ta'pî to' pî': —Î' wenai ipokapîtî yu'se awanîkon. Î' imakui'pî ku'sai'ya pra man. Î' wenai pra rî anwîpai pra wai. Tîise pemonkon po'pî'to' ke neken i'po'pîtî me'pouya sîrîrî moropai irumakauya —ta'pî Pilatosya.

²³ Tîise yuuku to'ya pra inî' panpî' meruntî ke to' entaimepîtî'pî. Pakî'nan pona ipokapî tîuya yu'se to' wanî'pî. To' entaimepî'to' wanî'pî mararî pra, î' taa Pilatosya yentai. ²⁴ Mîrîrî ye'nen Pilatosya Jesus rumaka'pî aasa'mantato'pe pakî'nan po esatî'pî to'ya yawîrî. ²⁵ Moropai mîîkîrî warayo' atarakan-nîto' tawon to' nesatî'pî rumaka'pî. Manni' imakui'pî kupî'tîpon pata esa' winîkîi, moropai pemonkon wîîtîpon. Moropai Jesus rumaka'pîiya to' pia î' itu'se tîwe'to'kon ku'to'pe to'ya yarakkîrî.

Jesus Pokapîtî To'ya Pakî'nan Pona

(Mt 27.32-44; Mc 15.21-32; Jo 19.17-27)

²⁶ Moropai surarayamî'ya Jesus yarî'pî. Tuutîkon pe e'ma ta tiwin warayo' eporî'pî to'ya itese' Simão. Cirene cidaderî pon keren poi tui'sen. Mîîkîrî yapîsî'pî to'ya. Moropai mîrîrî pakî'nan Jesus narî tîrî'pî to'ya Simãoya yaato'pe Jesus ye'ma'pî pî'.

²⁷ Mîrîrî arinîkon pemonkonyamî' wîtî'pî iwenairî. Inkamoro kore'ta tiaronkon wîrî'sanyamî' wanî'pî. Moropai to' karawa'pî mararî pra î' kupî to'ya era'ma tîuya'nîkon ye'nen Jesus pî'. ²⁸ Inkamoro era'mai Jesus era'tî'pî. Moropai ta'pîiya to' pî': —Wîrî'sanyamî', Jerusalém ponkon î' pî' akaraukon uwenai? Uwenai pra tîise apî'nîkon neken akaruntî moropai anmukukon pî' akaruntî. Maasa pra awe'taruma'tîkon pe naatîi. ²⁹ Maasa pra e'taruma'tînto' weiyu erepamî

kupî sîrîrî. Mîrîrî yai tamî'nawîronkonya taa kupî sîrîrî. Morîkon pu'kuru wîrî'sanyamî' manni'kan more yenponenan pepîn, more yenpotîponkon pepîn, more wo'pa'tîponkon pepîn tîmannîtikon ke. Inkamoro wanî kupî sîrîrî taatausinpai. «Maasa pra tînmukukon e'taruma'tî era'ma to'ya pepîn.»³⁰ Tamî'nawîronkonya taa kupî sîrîrî, e'taruma'tînto' weiyu erepamî yai. Kure'nan wî' pî' taa to'ya kupî sîrîrî:

“Anna pona enakî,

anna sa'mantato'pe anna e'taruma'tî ye'nen”, taa to'ya.

Moropai kawînan ikîrî pî' taa to'ya: “Anna yenonkî anna esera'ma namai”, taa to'ya.³¹ A'kî, uurî e'taruma'tî tîise mararî, apo' keme a'pî'ta'pî pepîn aramî mararî warantî. Tîise amîrî'nîkon wanî apo' keme a'pî'ta'pî aramî warantî awe'taruma'tîkon kupî sîrîrî mararî pra. Mîrîrî ye'nen apî'nîkon akaruntî uwenai pra —ta'pî Jesusya to' pî'.

³² Mîrîrî tîpo asakî'ne ama'ye'kon moropai pemonkon wîttîponkon yarî'pî to'ya Jesus yarakkîrî to' sa'mantato'pe.³³ Moropai to' erepamî'pî pata'se' itese' pemonkon pu'pai pî' taato' pata'se' ya'. Moropai moro Jesus pokapî'tî'pî to'ya. Moropai asakî'ne ama'ye'kon tiwin meruntî winî, moropai tiaron kamai' winî, Jesus wanî'pî to' yarakkita.³⁴ Moropai Jesusya ta'pî: —Paapa, insanan sa'ne pemonkonyamî' nîkupî ku'kî aawanmîra. Î kupî tîuya'nîkon epu'tî to'ya pra to' man —ta'pî Jesusya.

Mîrîrî tîpo tî'kon simonkokon pî' to' su'mina'pî Jesus pon rî'pî pantakapî'tî tîuya'nîkonpa kai'ma.³⁵ Arinîkon pemonkonyamî' wanî'pî moro era'ma pî'. Judeuyamî' esanon wo'ma'ta ko'mannîpî tanne Jesus pî' ta'pî to'ya: —Tiaronkon pemonkonyamî' pîika'tîpî'tî'pîiya tîise î' wani' awanî ye'nen awe'pîika'tî pepîn. Innape pîika'tîton pe Paapa narima'pî pe tîwanî ya, awe'pîika'tî —ta'pî to'ya.

³⁶ Moropai surarayamî' nîrî wo'ma'ta'pî ipî'. Iipia to' erepanpî'tî'pî moropai iwuku ton «tamî'nawîronkon nenîrî» vinho epe'mîn enepî'pî to'ya iipia.³⁷ Moropai inkamoroya ta'pî ipî': —Innape see Judeuyamî' yepotorî pe awanî ya, aawarîrî see e'pîika'tîkî —ta'pî to'ya.

³⁸ Moropai mîrîrî pakî'nan ipo Jesus e'to' pî' kawîne awe'menukasa' wanî'pî see warantî: MÎSERÎ JUDEUYAMÎ YEPOTORÎ taato' e'menukasa'.

³⁹ Moropai inkamoro ama'ye'kon ipokonpe pakî'nan po to' nîpokapî'tî'san yakon wo'ma'ta'pî ipî'. Ta'pîiya: —Paapa narima'pî pepîn kin amîrî? Pîika'tîton pepîn amîrî? Aawarîrî e'pîika'tîkî moropai anna pîika'tîkî nîrî.

⁴⁰ Tîise tiaron iratai winonya ta'pî mîlîkîrî tîwo'ma'tasen pî': —Moo e'kî. Paapa namaya pra awanî mîrîrî? Tamî'nawîrî uurî'nîkon sa'manta kupî epu'tîya pra nan, ipokonpe?⁴¹ Uurî'nîkon e'taruma'tîto' wanî sîrîrî unku'pî'pîkon imakui'pî wenai. Tîise mîserî î' imakui'pî inkupî'pî ton pîn uurî'nîkon warantî.⁴² Mîrîrî tîpo mîlîkîrî iratai winon, meruntî winonya ta'pî Jesus pî': —Î pensa tamî'nawîronkon esa' pe eena ya, upî' sa'ne menpenatai, Jesus —ta'pîiya.

⁴³ Jesusya mîlîkîrî maimu yuuku'pî: —Ayenku'tîuya pepîn. Apî' tauya sîrîrî. Sîrîrîpe uyarakkîrî awanî pe nai Paapa pia, morî ya', paraíso itese' —ta'pî Jesusya ipî'.

Jesus Sa'manta

(Mt 27.45-56; Mc 15.33-41; Jo 19.28-30)

⁴⁴ Mîrîrî tîpo ineka'ta po eena ko'mannîpî tanne wei esi'nîpî'pî. Inîrî pata weiyu'maiya pra, eewaronpamî'pî. Aako'mamî'pî 3 horas pîkîrî wei ton pra.⁴⁵ Moropai epîremanto' yewî' yuwato' Paapa pata'se' yuwa'to' kamisa e'karaka'pî arakkita

pairi awe'rataika'pî. Awe'naponka'pî Paapa pata'se'. ⁴⁶Mîrîrî pe rî Jesus entaime'pî meruntî ke aronne. Ta'pîiya Paapa pî': —Paapa, uyekaton rumakauya sîrîrî aapia —ta'pîiya. Mîrîrî taa tîpo mîikîrî sa'manta'pî.

⁴⁷Mîrîrî warantî awanî era'ma tûya ye'nen surarayamî' esa'ya Paapa yapurî'pî. Moropai ta'pîiya: —Innape mîserî warayo' man î' rî imakui'pî kupîtîpon pe pra —ta'pîiya.

⁴⁸Tamî'nawîronkon mîrîrî kupî to'ya era'mai eperepî'sanya î' e'kupî era'ma'pî. Mîrîrî ye'nen to' enna'po'pî, mararî pra teesewankono'mai tewî'kon ta. Tîmanîfikon mun pa'tîpîtî ye'ka pe tesorukon ta kure'ne teesewankono'masa'kon ye'nen.

⁴⁹Tamî'nawîronkon Jesus yonpayamî' moropai wîri'sanyamî' Galiléia pata poi itî'san ipîkîrî inkamoroya era'ma'pî. Aminke si'ma tamî'nawîrî î' e'kupî Jesus yarakkîrî era'ma'pî to'ya.

Jesus Esa'ri'pî Yu'na'ti To'ya

(Mt 27.57-61; Mc 15.42-47; Jo 19.38-42)

⁵⁰⁻⁵¹Mîrîrî yai to' kore'ta tiwin warayo' wanî'pî. Judéia pata po tîwe'sen Arimatéia cidaderî pon itese' José. Morî pe yairî tîwe'sen mîikîrî. Tamî'nawîronkon esa' pe Paapa iipî nîmîkî pî' tîwe'sen pe mîikîrî wanî'pî. Mîikîrî wanî'pî nîrî Judeuyamî' panamanen pe tîwe'sen pe. Tîise î' kai'ma tiaronkon Judeuyamî' panamanenan eseurîmato' pî' inna taatîpon pe pra awanî'pî. ⁵²Mîrîrî ye'nen José wîti'pî Pilatos pia moropai Jesus esa'ri'pî esatî'pîiya ipî'. ⁵³Moropai imo'ka'pîiya pakî'nan poi. Mîikîrî wontî'pîiya kamisa ke. Moropai uuruwai tî' yai yakasa' ya' yeka'ma'pîiya. Mîrîrî uuruwai wanî'pî isa'manta'pî yu'na'tî'pî pepîn. Mîrîrî ya' yeka'ma'pîiya. ⁵⁴Mîrîrî kupî'pîiya aminke pra Judeuyamî' erî'ka'to' weiyu e'sara'tî rawîrî, sábadu weiyu rawîrî.

⁵⁵Moropai inkamoro wîri'sanyamî' Galiléia poi Jesus pîkîrî itî'san wîti'pî uuruwai pona José pokonpe. Inkamoroya uuruwai era'ma'pî. Moropai o'non ye'ka pe Jesus esa'ri'pî tîrî to'ya uuruwai ya' era'ma'pî to'ya. ⁵⁶Moropai mîrîrî tîpo to' enna'po'pî wîttî ta. Moropai inkamoroya kara' a'pusin yanpuruma'pî moropai óleo tesorukon yawîrî Jesus esa'ri'pî karapaimakonpa.

Moropai Judeuyamî' erî'ka'to' weiyu yai to' erî'kapî'pî tesorukon yawîrî.

Jesus E'mî'saka

(Mt 28.1-10; Mc 16.1-8; Jo 20.1-10)

24 Moropai Judeuyamî' erî'ka'to' weiyu sábadu esuwa'kasa' tîpo, domingo yai wîri'sanyamî' wîti'pî uuruwai pona penane pu'kuru wei epa'ka pra tîise. Mîrîrî a'pusin yari'pî to'ya Jesus esa'ri'pî karapaimakonpa tînkoneka'pikon yari'pî to'ya. ²Miarî uuruwai pona teerepamîkon pe, inkamoro wîri'sanyamî'ya tî' uuruwai yettapuru pe to' nîttîrî'pî era'ma'pî imo'kasa' pe. ³Moropai inkamoro ewomî'pî uuruwai ya' Jesus esa'ri'pî karapaimai. Tîise Uyepotorîkon Jesus esa'ri'pî eporî to'ya pra to' wanî'pî.

⁴Mîrîrî ye'nen î' kupî tûya'nîkon epu'tî to'ya pra to' ena'pî. Mîrîrî pe rî ka'ne' pe asakî'nankon warayo'kon esenpo'pî to' rawîrî. Inkamoro pon wanî'pî morî pe pu'kuru inke' awanî'pî. ⁵Moropai inkamoro wîri'sanyamî' esi'nîpî'pî mararî pra. Mîrîrî ye'nen inkamoroya tenpatakon enu'tî'pî non ekaya to' e'muruika'pî. Moropai inkamoro warayo'konya ta'pî to' pî': —Î' wani' awanî ye'nen anî' yuwaya'nîkon mîrîrî

isa'manta'san kore'ta aasa'mantasa' pra tîise? —ta'pî to'ya wîri'sanyamî' pî'. ⁶— Mîikîrî ton pra man tarî. Awe'mî'sa'ka pî' man. Awenpenatakon pra naatî î' kai'ma apî'nîkon ta'pîiya pî' Galiléia pata po tîwanî yai? —ta'pî to'ya. ⁷—“Uurî ka' poi iipî'pî pemonkon pe rumaka to'ya kupî sîrîrî imakui'san pemonkonyamî' yenia'. Mîrîrî tîpo pakî'nan pona upokapîti to'ya. Moropai e'mî'sa'ka iteseurînon wei yai”, ta'pîiya — ta'pî to'ya.

⁸Mîrîrî taa to'ya ye'nen inkamoro wîri'sanyamî' enpenata'pî î' kai'ma Jesus eseurîma'pî pî'. ⁹Moropai inkamoro enna'po'pî uuruwai poi. Moropai inkamoroya î' tînera'ma'pîkon uuruwai po ekaremekî'pî Jesus nenupa'san pî' 11 kaisaronkon pî' moropai tiaronkon pemonkonyamî' pî'. ¹⁰Inkamoro wîri'sanyamî' wanî'pî itî'san uuruwai pona see warantî: Maria Magdalena, moropai Joana, moropai Maria Tiago yan, moropai tiaronkon wîri'sanyamî'. To' pokonpe itî'sanya ekaremekî'pî Jesus naipontî'san pî'. ¹¹Tîise innape inkamoro wîri'sanyamî' eseurîmato' kupî to'ya pra Jesus nenupa'san wanî'pî. To' wo'ma'ta kai'ma to' wanî'pî innape ikupî to'ya pra. ¹²Tîise tiwin to' yonpa, Pedro e'mî'sa'ka'pî. Moropai eeka'tumî'pî ka'ne' pe uuruwai pona. Miarî teerepansa' uuruwai ya' era'mai awe'muruika'pî tîise kamisa neken Jesus ya'santî'pî neken era'ma'pîiya. Anî' ton pra era'ma'pîiya. Mîrîrî tîpo mîikîrî enna'po'pî wîtîti ta mararî pra teesenumenkai î' kai'ma awe'ku'sa' pî'.

Emaús Wîtîto' E'ma Po Jesus Esenzo

(Mc 16.12-13)

¹³Mîrîrî yai rî asakî'ne Jesus nenupa'san wîtî'pî pemonkonyamî' ko'manto' mîrikîî itese' Emaús pona. Mîrîrî wanî'pî aminke pu'kuru pra tîwe'sen pe Jerusalém pî' 10 quilómetros kaisarî. ¹⁴Inkamoro eseurîma yarî ko'mannî'pî'pî tuutîkon e'ma taawîrî î' kai'ma Jerusalém po e'kupî'pî pî'. ¹⁵Mîrîrî pî' to' eseurîma'pî. Mîrîrî tanne Jesus iipî'pî to' pîkîrî, moropai to' pokonpe attî'pî e'ma taawîrî. ¹⁶Mîikîrî tîpîkîrî'nîkon tui'sen era'ma'pî Jesus nenupa'sanya tîise anî' pe awanî epu'to' to'ya e'tîrî pra awanî'pî. ¹⁷Inkamoro ekaranmapo'pî Jesusya tuutî ye'ka pe. —î' pî' eeseurîmakon mîrîrî e'ma taawîrî attîkon ye'ka pe? —ta'pîiya.

Moropai inkamoro emî'pamî'pî tuutîkon ye'ka pe teesewankono'mai. ¹⁸Moropai tiaron iwaniyakon Cléopasya ta'pî ipî': —Amîrî wanî Jerusalém po tîiko'mansen pe pu'kuru tîise î' e'kupî'pî miarî epu'tîya pra awanî, sîrîrî wei esuwa'ka manni' pî'? —ta'pîiya.

¹⁹—î' kin e'kupî'pî? —ta'pî Jesusya ipî'.

—Manni' Jesus Nazaré pon yarakkîrî awe'kupî'pî —ta'pî to'ya. —Mîikîrî warayo' wanî'pî Paapa maimu ekareme'nen pe profeta pe. Moropai Paapa winîpainon pe tamî'nawîronkon pemonkonyamî'ya epu'tî'pî Paapa meruntîri yarakkîrî awanî. Maasa pra î' ikupî eserîkan pepîn kupî'pîiya tîmaimu ke. ²⁰Teepîremasanon esananya moropai uyesanonkonya irumaka'pî iwîto'pe to'ya kai'ma. Moropai pakî'nan pona ipokapî'to'pe to'ya itîrî'pî to'ya. ²¹Mîikîrîya uyeyatonon winîpai umo'kakon ko'mannî'pî kai'ma anna wanî'pî. Tîise amenrî mîini ko'manpara ne'rî î' kupî'pî to'ya yarakkîrî. ²²Tîise anna yonpayamî' wîri'sanyamî'ya anna esenumenka emapu'tî pî' man. Maasa pra inkamoro wîtîn pî' man erenmapî ya' uuruwai pona. ²³Moropai inkamoroya Jesus esa'rî'pî eporî pra man miarî uuruwai ya'. Tîise tîwenna'poi inkamoroya inserîyamî' neken era'ma tîuya'nîkon ekaremekî pî' man. Moropai inkamoro inserîyamî'ya taasa' man to' pî'. “Enen mîikîrî wanî”, taasa' to'ya

man. ²⁴ Moropai tiaronkon anna yonpayamî' wîtn pî' man innape awanî era'mai uu-ruwai pona. Moropai innape era'ma pî' to', wîri'sanyamî'ya ekaremekî warantî. Tîise Jesus era'ma to'ya pra man —ta'pî Cléopasya.

²⁵ Mîrîrî pî' ta'pî Jesusya to' pî': —Î' kai'ma see epu'tîya'nîkon pra aako'mamîkon mîrîrî? Innape iku'sa'ya'nîkon pepîn mîrîrî. Î' kai'ma Paapa maimu ekareme'nenan penaronkon profetayamî' eseurîma'pî epu'tîya'nîkon pra awanîkon? ²⁶ Maasa pra mîrîrî warantî Paapa narima'pî iwinîpainonya tîmoron epu'tî e'pai awanî'pî. Mîrîrî tîpo neken tîwe'taruma'tî tîpo Paapa pia eereuta e'pai awanî ka' po ipîkku pe, Paapa ya'karu ta —ta'pîiya. ²⁷ Moropai tamî'nawîrî î' kai'ma Paapa maimu e'menukasa' tîpî' ekaremekî pia'tî'pîiya. E'mai'non Moisés kaaretarî patapai moropai tamî'nawîronkon Paapa maimu ekareme'nenan profetayamî' nîmenuka'pî pîkîrî.

²⁸ Mîrîrî pemonkonyamî' ko'manto' pona teerepamîkon tanne Jesusya tuutî ko'mannî'pî warantî ikupî'pî. ²⁹ Moropai inkamoro'ya yeka'nunka'pî mîrîrî pata ya' aako'manto'pe tîpokon pe'nîkon. Ta'pî to'ya: —Anna pokonpe e'nîpai man. Maasa pra pata ko'mannî pî' man. Ewaron erepannî pî' man —ta'pî to'ya. Mîrîrî ye'nen Jesus ewomî'pî to' pokonpe. Moropai aako'mamî'pî asakî'nankon tînenupa'san pokonpe.

³⁰ Mîkîrî ereuta'pî mesa pia to' pokonpe entamo'kai. Moropai mîkîrîya trigo puusa' yapîsî'pî. Moropai eepîrema'pî. —Paapa morî pe man anna yuu ton tîrî pî' nai —ta'pîiya. Moropai mîrîrî trigo puusa' pîrikka'pîiya moropai inkamoro asakî'nankon pia itîrî'pîiya. ³¹ Mîrîrî kupîiya wenai inkamoro'ya Jesus pe awanî epu'tî'pî. Epu'to' to'ya erepamî'pî mîrîrî yai. Tîise inî'rî era'ma to'ya pra to' ena'pî. To' yenu yapai eesenomî'pî ka'ne' pe. ³² Moropai tîwarîrî'nîkon to' eseurîma'pî. Tiaronya ta'pî: —A'kî, mîkîrî pe awanî ye'nen eeseurîmato'ya uyewankon yeurîma ne'tîkini uyeurî-maiya'nîkon tanne e'ma taawîrî. Moropai Paapa maimu pî' uurî'nîkon yeurîma'pîiya aronne.

³³ Moropai inkamoro e'mî'sa'ka'pî ka'ne' pe, moropai to' wîtî'pî Jerusalém pona. Miarî teerepamîkon pe inkamoro Jesus nenupa'san 11 kaisaronkon emurukuntîsa' eporî'pî to'ya tiaronkon pokonpe. ³⁴ Moropai inkamoro tiaronya ekaremekî'pî to' pî': —Innape Uyepotorîkon e'mî'sa'ka'pî man. Tîise Simâoya Uyepotorîkon era'ma pî' man —ta'pî to'ya.

³⁵ Mîrîrî tîpo inkamoro asakî'nankonya î' e'ku'sa' e'ma taawîrî tarakkîrî'nîkon ekaremekî'pî nîrî to' pî'. Moropai î' kai'ma Uyepotorîkon pe awanî epu'tî tîuya'nîkon ekaremekî'pî to'ya. Maasa pra trigo puusa' pîrikka'pîiya wenai epu'tî'pî to'ya.

Tînenupa'san Pia Jesus Esenpo

(Mt 28.16-20; Mc 16.14-18; Jo 20.19-23; At 1.6-8)

³⁶ Mîrîrî tînera'ma'pîkon ekaremekî to'ya tanne Jesus esenpo'pî to' kore'ta ka'ne' pe. Mîkîrîya ta'pî to' pî': —Tîiwanmîra e'tî teesewankono'mai pra —ta'pîiya.

³⁷ Mîrîrî pî' to' wanî'pî teesi'nî'se. Teesi'nî'sakon ye'ka pe to' esenumenka'pî ipî' woro'yan kai'ma. ³⁸ Tîise mîkîrîya ta'pî to' pî': —Î' wani' awanî ye'nen eesi'nî'sakon mîrîrî? Î' wani' awanî ye'nen innape ukupîya'nîkon pra aako'mamîkon sîrîrî tîpose? ³⁹ A'kî, era'matî maasa uyenya wanî a'ta ke prego yetta'pî. Moropai u'pu era'matî. Moropai uurî era'matî, uurî mîkîrî manî'rî uurî. Maasa uyapîtî innape ukupîkonpa woro'yan pe pra wanî epu'tîkonpa. Maasa pra woro'yan wanî pepîn tîpun ke, moropai te'pî ke, uurî era'maya'nîkon manî' warantî.

⁴⁰ Mîrîrî taa tûuya ye'ka pe, tenya moropai tî'pu yenpo'pîiya era'mato'pe to'ya kai'ma. ⁴¹ Tîise inkamoroya maasa innape wanî kupî pra awanî'pî. Maasa pra kure'ne taatausinpai to' wanî'pî mararî pra teesenumenkakon ye'ka pe Jesus esenposa' pî'. Inkamoro ekaranmapo'pî Jesusya: —Ayekkarikon rî moro nai annapîkon? —ta'pîiya. ⁴² Moropai inkamoroya moro' puusa' pia'pî tîrî'pî iipia. ⁴³ Mîikîrîya yapisî'pî moropai awentamo'ka'pî era'ma to'ya tanne.

⁴⁴ Mîrîrî tîpo ta'pîiya to' pî': —Pena akore'ta'nîkon wanî yai eseurîma'pî apî'nîkon ekaremekî'pîuya î' kai'ma uyarakkîrî awe'kupî ton pî'. Moisés kaaretarî eseurîma'pî upî'. Moropai penaronkon Paapa maimu ekareme'nenan profetayamî' nîmenuka'pî eseurîma'pî upî'. Moropai Salmos kaaretarî eseurîma'pî upî'. Tamî'nawîrî mîrîrî ta'pî Paapa maimu yawîrî awe'kupî e'pai awanî'pî uyarakkîrî ta'pî sa'rî —ta'pîiya.

⁴⁵ Moropai Jesusya Paapa maimu epu'tî to'ya emapu'tî'pî. ⁴⁶ Moropai ta'pîiya: —Mîrîrî awe'menukasa' manni'ya taa mîikîrî Paapa nîmenka'pî, inarima'pî e'taruma'tî pe man aasa'manta pe man. Moropai iteseurînon wei yai awe'mî'sa'ka kupî sîrîrî —ta'pîiya. Tîpî'rî eeseurîma'pî. ⁴⁷ —Moropai inî'rî awe'menukasa' mîrîrî, itekare esekaremekî pata kaisarî. Î' kai'ma imakui'pî tînkupî'pîkon rumaka pemonkonyamî'ya ya, Paapaya tîwanmîra to' makui kupî. Tamî'nawîronkon pî' itekare ekaremekî e'pai awanî. E'mai' pe isara'tî e'pai awanî Jerusalém cidaderî po. ⁴⁸ Amîrî'nîkon wanî mîrîrî ekareme'nenan pe maasa pra era'masa'ya'nîkon ye'nen aasîrî. ⁴⁹ Moropai uurîya Paapa winîpainon yarima kupî sîrîrî. Yarima tûuya ta'pî Paapaya mîikîrî yari-mauya aapia'nîkon. Tîise maasa inîmî'tî tarî cidade po si'ma meruntî iipî nîmî'tî ayesa'kon pe aako'manto'pe —ta'pî Jesusya.

Ka' pona Jesus Yanu'nîpî'pî Paapaya

(Mc 16.19-20; At 1.9-11)

⁵⁰ Mîrîrî tîpo Jesusya to' yarî'pî cidade poi tiaron pemonkonyamî' ko'manto' Betânia itese' pona. Miarî teerepansa'kon pe Jesusya tenya kainumî'pî kakîsiya, moropai —Morî pe ako'mantî —ta'pîiya to' pî'. ⁵¹ Inkamoro yarakkîrî teeseurîma ye'ka perî Jesus atarima'pî to' piapai. Moropai Paapaya yanu'nîpî'pî ka' pona. ⁵² Inkamoroya yapurî'pî miarî si'ma. Moropai to' enna'po'pî Jerusalém pona mararî pra taatausinpai. ⁵³ Inkamoro ko'mamî'pî mîrîrî tîpo epîremanto' yewî' ta tîko'man pe. Miarî si'ma Paapa yapurî'pî to'ya.

JESUS CRISTO YEKARE

JOÃO NÎMENUKA'PÎ

Sîrîrî kaareta wanî Jesus Cristo yekare pî' teeseurîmasen itasakîrîno'pî pe. Tarî non po Jesus Cristo ko'manto' pî' ekaremekîiya. Tiwinanya inenupa'san kore'ta tîwanî imenuka'pî, João itese'. Tiaron pe imenuka'pîiya manni'kan Mateus, Marcos, Lucas, inkamoro nîmenuka'pî warantî pra imenuka'pîiya. Maasa pra tu'ke to' nekaremekî'pî pî' eeseurîma pra awanî'pî. Î' kai'ma Makuiya Jesus yonpa'pî keren po ekareme'sai'ya pra awanî'pî. Moropai î' kai'ma Jesus etinyaka'ma'pî a'ka pe inenupa'sanya era'ma tanne ekareme'sai'ya pra awanî'pî. Moropai inenupa'san pokonpe Jesus entamo'kato', Jesus sa'manta rawîrî ekareme'sai'ya pra awanî'pî. Moropai î' kai'ma Jesus epîrema'pî Getsêmani pata'se' ya' ekareme'sai'ya pra awanî'pî. Tamî'nawîrî mîrîrî pî' ekareme'sai'ya pra awanî'pî. Tîise eeseporî î' kai'ma Jesus eseurîma'pî wîrî' samaria poinon yarakkîrî. Moropai î' kai'ma ipikku Nicodemos yarakkîrî Jesus eseurîma'pî ewaron ya' to' eseporî yai. Moropai Lázaro pîmî'sa'ka'pî Jesusya pî' ekaremekî'pîiya. Moropai î' kai'ma tînenupa'san yeurîma'pî Jesusya tîisa'manta rawîrî.

Moropai capítulo 20.31 yai, Joáoya ekaremekî î' ton pe imenuka'pî tîuya pî'. Taiya, anî'ya sîrîrî kaareta erenka ya, innape Jesus ku'to'pe. Jesus wanî rei pe, manni' Paapa narima'pî pe taasa' tîuya yawîrî. Tarî sîrîrî non pona Paapa narima'pî pe awanî'pî Paapa munmu pe pu'kuru. Mîrîrî kupî anî'ya ya innape, ipatîkarî enen ko'manto' eporîiya Paapa pia.

Mai Ena'pî Pemonkon Pe

1 Eesippia'tî yai moro Mai tesa'sen wanî'pî. Mîikîrî Mai wanî'pî Paapa pia. Moropai mîikîrî Mai wanî'pî Paapa pe. ²Mîikîrî rî wanî'pî Paapa pia tamî'nawîron esippia'tî yai.

³Mîikîrî wenai tamî'nawîron koneka'pî Paapaya. Î' rî ekoneka pra awanî'pî mîikîrî ton pra tîise. ⁴Awanî'pî enen ko'mannîto' esa' pe. Enen ko'mannîto' iipiapainon, mîrîrîya pemonkonyamî' weiyu'ma'pî morî pe Paapa epu'to'pe to'ya. ⁵Ewaron ya' pu'kuru awitta pî' aako'mamî tîise ewaron ta tîiko'mansenon, imakui'sanya mîrîrî a'ka yi'nîpî eserîke pra awanî'pî.

⁶Paapaya warayo' yarima'pî, itese' João. ⁷Mîikîrî iipî'pî eseurîmai, manni' a'ka pe tîwe'sen pî' eseurîmai, tamî'nawîronkonya a'ka pe tîwe'sen ku'to'pe innape tî-maimu wenai. ⁸A'ka pe tîwe'sen pepîn mîikîrî João, tîise Paapaya yaipontî'pî a'ka pe tîwe'sen yekare ekareme'se. ⁹Mîikîrî a'ka pe tîwe'sen manni' wanî'pî innape, yenku'tîton pe pra. Mîikîrî tamî'nawîronkon pemonkonyamî' weiyu'manen iipî'pî sîrîrî pata pona.

¹⁰Mîikîrî asarî'pî sîrîrî non poro, tînkoneka'pî pu'kuru poro, tîise mîikîrî pe epu'tî to'ya pra, sîrîrî non po tîiko'mansenon wanî'pî. ¹¹Tarîwaya tîpata pe tînkoneka'pî pona aaipî'pî. Tîise ipemonkonoyamî'ya yapisî pra awanî'pî. ¹²Tîise tapisîtîponkon pia itîrî'pîiya Paapa munkî pe to' enato'pe, manni'kan innape tîkupîtîponkon pia. ¹³Paapa munkî pe inkamoro esenpo'pî, pemonkon pe esenpon warantî pra. Itu'se

tíwe'to' yawírí to' esenpo pra awanî'pî. Moropai itu'se anî'rî e'to' yawírí pra, tíse itu'se tíwanî ye'nen, Paapaya ikupî'pî.

¹⁴ Mîikîrî Mai esenpo'pî pemonkon pe. Uurî'nîkon kore'ta aako'mamî'pî. Morî pu'kuru iteseru era'ma'pî annaya. Mîrîrî wenai î' kai'ma iyun Paapa yeseru wanî epu'tî'pî annaya. Innape pu'kuru awanî, morî pe pu'kuru mîikîrî e'to' wanî, tiwinan Paapa munmu yeseru pe.

¹⁵ João nurî'tî eseurîmapî'tî'pî ipî' see warantî: —Mîikîrî warayo' pî' uurî eseurîmapî'tî ne'tîkini —ta'pîiya. —Uye'ma'pî pî' Mîikîrî iipî, tíse uyentai awanî, maasa pra uurî ton pra tíse Mîikîrî wanî'pî —ta'pîiya.

¹⁶ Iwinîpai morî epe'mîn yapi'nenan uurî'nîkon tamî'nawírî. Kure'ne morî tíisai'ya. Morî tíisai'ya morî pe tíwanî ye'nen, morî antîipai tíwanî ye'nen. ¹⁷ Moisés nurî'tî yai Paapaya tímaimu tírî'pî unku'pîkon ton pe. See warantî ako'mantî awe'taruma'tîkon namai, kai'ma. Tíse Jesus Cristo yai, yairon Paapa epu'tî moropai î' kai'ma morî epe'mîn tírîiya epu'tî. ¹⁸ Anî'ya Paapa era'masa' pra man sírîrî típose. Tíse tiwinan Paapa munmu, Paapa pia pu'kuru tíiko'mansen, mîikîrîya Paapa yeseru ekareme'sa' sírîrî.

João Batista Yekare

(Mt 3.1-12; Mc 1.1-8; Lc 3.1-18)

¹⁹ Jerusalém poi teepîremasanon moropai tonpakon Levitayamî' yarima'pî Judeuyamî' esanonya João pia ekaranmapoi: —Anî' amîrî? —ta'pî to'ya. ²⁰ See warantî to' maimu yuuku'pîiya. Aronne eesekaremekî'pî. Ta'pîiya: —Uurî Paapa nîmenka'pî, píika'títon pepîn. Cristo pepîn uurî. ²¹ Moropai ta'pî to'ya: —Anî' kin amîrî moriya? Elias nurî'tî ka'rî amîrî? Joãoya ta'pî: —Kaane. Inî'rî ta'pî to'ya: —Pena Paapa maimu ekareme'nen, manni' Moisés nurî'tî nekaremekî'pî aaipî ton manni' ka'rî awanî? —ta'pî to'ya. —Kaane —ta'pîiya. ²² —Anî' pe kin awanî mîrîrî? —ta'pî to'ya. —Anna pî' ka'kî ekareme'to'pe annaya anna yarimatíponkon pî'. Î' taa pî' nan anna pî'? —ta'pî to'ya. ²³ Joãoya yuuku'pî: —Uurî keren po eseurîmakoi Isafas nurî'tî nekaremekî'pî.

“Uyepotorîkon ye'marî ton konekatî to'sarî pu'kuru *Is 40.3*

tauya tamî'nawíronkon pî'”. Pena Paapa maimu ekareme'nen Isafas nurî'tî nekaremekî'pî pemonkonyamî' ekonekato'pe Uyepotorîkon iipî rawírî, —ta'pîiya to' pî'.

²⁴ Inkamoro João pia erepamî'san wanî'pî fariseuyamî' narima'san pe. ²⁵ Inî'rî João ekaranmapo'pî to'ya: —Cristo pe pra awanî, moropai Elias pe pra awanî, moropai manni' Paapa maimu ekareme'nen, Moisés nurî'tî nekaremekî'pî pe pra awanî. Mîrîrî ye'nen î' ton pe pemonkonyamî' yenpatakonaya? —ta'pî to'ya. ²⁶ To' maimu yuuku'pî Joãoya: —Inna, pemonkonyamî' yenpatakonauya tuna ke neken, tíse tiaron man akore'ta'nîkon, anepu'tîkon pepîn. ²⁷ Mîikîrî pî' tuya manni' uye'ma'pî pî' eerepamî, tíse uyentai awanî. Uyentai pu'kuru awanî ye'nen, i'sa'sa' yewa yeukauya pepîn, itarumai'pî pe pu'kuru wanî ye'nen —ta'pîiya.

²⁸ Tamî'nawírî sírîrî esuwa'ka'pî Betânia pata po iren Jordão ratai po, pemonkonyamî' yenpatakona pî' João wanî'pî pata.

Carneiro, Paapa Nítîrî'pî

²⁹ Mîrîrî típo tiaron wei yai, tíipia Jesus iipî era'ma'pî Joãoya. Jesus era'mai'ma ta'pîiya tamî'nawíronkon pî': —A'kî, manni' Paapa nîmenka'pî aasa'mantato'pe

Carneiro era'matî. Mîserîya tamî'nawîronkon nîkupî'pî imakui'pî mo'ka —ta'pî Joãoya. ³⁰—Mîserî pî' tauya manni', uye'ma'pî pî' tiaron iipî tîise uyentai awanî, uurî ton pra tîise awanî'pî mîito'pe, tauya ne'tîkini. ³¹Mîikîrî pe mîserî epu'tûya pra awanî'pî. Tîise uui'pî'pî pemonkonyamî' yenpatakonaî Israelpnkonya mîserî epu'to'pe —ta'pî Joãoya.

³²Moropai João eseurîma'pî Jesus pî': —Ka' poi Morî Yekaton Wannî autî era'ma'pîuya ipona waku'kaimî warantî. Moropai ipo aako'mamî'pî. ³³Mîikîrî pe awanî epu'tûya pra awanî'pî. Tîise tuna ke pemonkonyamî' yenpatakonaî uyari-matîponya ta'pî upî': “Warayo' pona Morî Yekaton Wannî autî moropai ipo aako'mamî era'maya ya, mîikîrî pe awanî epu'tûya. Mîikîrîya pemonkonyamî' yenpatakona Morî Yekaton Wannî e'to'pe to' esa' pe”, ta'pîiya upî'. ³⁴Moropai era'ma'pîuya moropai tamî'nawîronkon pî' tauya sîrîrî: “Paapa munmu mîserî” —ta'pî Joãoya.

Jesus Nenupa'san E'mai'nokon

³⁵Inîrî tiaron wei yai awanî'pî João moropai inenupa'san asakî'nankon. ³⁶Mîrîrî poro Jesus wîtî era'ma'pî Joãoya. Ta'pîiya tînenupa'san pî': —A'kî, mîikîrî carneiro Paapa nîtrî ton aasa'mantato'pe uurî'nîkon ton pe —ta'pîiya.

³⁷Moropai mîrîrî eta tûya'nîkon ye'nen, João nenupa'san asakî'nankon wîtî'pî Jesus pîkîrî. ³⁸Mîrîrî pe, Jesus era'tî'pî. Te'ma'pî pî' to' iipî era'ma'pîiya. Ta'pîiya to' pî': —Î yuwaya'nîkon? —ta'pîiya. Yuuku'pî to'ya: —Rabi, (anna yenupanen taato' mîrîrî) —O'non pata tîiko'mansen amîrî? —ta'pî to'ya. ³⁹—Aase'nîkon maasa era'mai —ta'pî Jesusya.

Mîrîrîya ipîkîrî to' wîtî'pî. Aako'manto' era'ma'pî to'ya moropai iipia to' ko'mamî'pî pata ko'mamî tîpose. To' erepansa' wanî'pî 4 horas yairî tîise.

⁴⁰Tiwinan mîikîrî João maimu etatîpon Jesus pîkîrî itî'pî wanî'pî Simão Pedro yakon itese' André. ⁴¹Jesus piapai tuutî tîpo, tîrui yuwai attî'pî. Eporî'pîiya. Ta'pîiya tîrui pî': —Messias pe Paapa nîmenka'pî pîika'tîton eporî pî' anna man. (Messias taa Judeuyamî'ya moropai Cristo taa grego maimu ta) ⁴²Moropai tîrui yarî'pîiya Jesus pia. Jesus esenumenka'pî Pedro pî' moropai ta'pîiya: —Amîrî Simão, João munmu. Tarîpai ayese'tûya Pedro pe. (Tî' taato' mîrîrî Pedro, grego maimu ta.)

Jesusya Filipe, Natanael Yanno

⁴³Mîrîrî tîpo tiaron wei yai Jesus ese'ma'tî'pî Galiléia pona. Tuutî pe Filipe eporî'pîiya. —Aase uwenairî —ta'pîiya Filipe pî'.

⁴⁴Betsaida po tîiko'mansen mîikîrî Filipe, André, Pedro cidaderî po. ⁴⁵Filipe wîtî'pî Natanael yuwai. Eporî'pîiya. Ta'pîiya Natanael pî': —A'kî warayo' Moisés nurî'tî moropai penaro'kon Paapa maimu ekareme'nenan profetayamî' nurî'tî nekaremekî'pî tîkaaretarîkon po, manni' mîikîrî eporî pî' anna man. Jesus mîikîrî eporî pî' anna man, Jesus mîikîrî Nazaré poinon, José munmu —ta'pîiya. ⁴⁶Natanaelya yuuku'pî: —Nazaré pata poi morî epa'ka eserîke pra man —ta'pîiya. Filipeya ta'pî: —Maasa aase era'mai —ta'pîiya.

⁴⁷Tîpia Natanael iipî era'ma'pî Jesusya. Tîwoi'nîkon pî' ta'pîiya: —A'kî, Israel pon pu'kuru mîikîrî warayo' seru'ye' pepîn —ta'pîiya. ⁴⁸Mîrîrî eta'pî Natanaelya. —O'non ye'ka pe uyepu'tî pî' nan? —ta'pîiya Jesus pî'. Jesusya yuuku'pî: —Filipe, ayannouya pra tîise, ayera'ma pî' wai figo ye' yo'koi awanî tanne. ⁴⁹Mîrîrî pî' Natanaelya ta'pî: —

Uyenupanen, amîrî Paapa munmu. Amîrî anna Israelyamî' yepotorî. ⁵⁰ Jesusya ta'pî ipî': —Innape ukupî pî' nai ayera'ma pî' wai figo ye' yo'koi tauya manni' wenai. Tîise mîrîrî yentainon era'maya pe nai. ⁵¹ Ayenku'tûya pepîn. Ka' esettapuruka era'maya pe nai, moropai inseriyamî' enuku moropai to' autî era'maya pe nai uurî, pemonkon pe ka' poi iipî'pî pia —ta'pî Jesusya.

E'marimanto' Pia Jesus Wîtî

2 Asakî'ne wei tîpo, e'marimanto' wanî'pî Caná cidaderî po, Galiléia pata ya'. Jesus yan wanî'pî moro. ² Jesus moropai inenupa'san yeta'pî to'ya e'marimanto' pona to' wîtîto'pe. ³ Moropai miarî to' wuku e'tî'ka'pî. Mîrîrî pî' Jesus yanya ta'pî ipî': —To' wuku e'tî'kan pî' man —ta'pîiya. ⁴ Jesusya yuuku'pî: —Maama', amîrî mîrîrî uurî pepîn. Maasa uweiyu erepansa' pra man —ta'pîiya. ⁵ Ta'pî isanya wîtî esá' poitîrîtonon pî': —Î' rî taiya ya apî'nîkon, mîrîrî ku'tî —ta'pîiya.

⁶ Awanî'pî moro tî' konekasa' kamotikon pe tiwin mia' pona tîmo'tai kaisarî, tuna yense' pe tesorukon yawîrî Judeuyamî' e'ronato'pe. Awanî'pî kure'ne tuna yapi'nenan 80, 100 litros kaisarî yapi'nenan. ⁷ Jesusya ta'pî wîtî esá' poitîrîtonon pî': —Tuna ke kamotikon yannî'tî —ta'pîiya. Yannî'pî'pî to'ya intapîkîrî. ⁸ Ta'pîiya to' pî': —Tarîpai imo'katî. Yaatî entamo'kanto' yepuru pia. Mîrîrî kupî'pî to'ya.

⁹ Mîrîrî enîrî'pî entamo'kanto' yepuruya tuna konekasa' uva yekku pe. Mîrîrî pe awanî epu'tîiya pra awanî'pî, tîise wîtî esá' poitîrîtononya epu'tî'pî. Warayo' tîwe'marimasen yanno'pîiya. ¹⁰ Ta'pîiya ipî': —Uyonpa, uyeserukon wanî tiaron pe. Entamo'kan yai, morî panpî' wo' yenpo to'ya. Moropai tamî'nawîronkonya enîrî mararî pra. Mîrîrî tîpo itîrî to'ya morî ma'ran. Tîise mîrîrî warantî pra ikupî pî' nai. E'mai' pe morî ma'ran yenpo pî' nai. Morî panpî' yenpa'ka pî' nai kinnî'pî —ta'pîiya tîwe'marimasen pî'.

¹¹ Mîrîrî anî' nîkupî eserîkan pepîn kupî'pî Jesusya e'mai' pe pu'kuru to' nera'ma ton pe. Galiléia pata po tîwe'sen Caná cidaderî po ikupî'pîiya. Moropai tîmeruntîrî yenpo'pîiya. Moropai inenupa'sanya ikupî'pî innape.

¹² Mîrîrî tîpo to' autî'pî Caná poi Cafarnaum pona. To' wanî'pî Jesus, isan, itakontonon moropai inenupa'san. Cafarnaum po to' ko'mamî'pî mararî.

Epîremanto' Yewî Ta Jesus Wîtî

(Mt 21.12-13; Mc 11.15-17; Lc 19.45-46)

¹³ Aminke pra Judeuyamî' festarî wanî yai, itese' páscoa Jesus wîtî'pî Jerusalém pona, mîrîrî pî' tîwanîpa kai'ma. ¹⁴ Moro, epîremanto' yewî ta pemonkonyamî' eporî'pîiya paakayamî', carneiroyamî', waku'kaimîyamî' ke, tîwe'repasanon moropai tîniru miakanmanenan. Moro teesenyaka'mato'kon pî' to' eporî'pîiya. ¹⁵ Mîrîrî ye'nen to' po'pî'to' ton koneka'pîiya e'seusa ke. Mîrîrî ke to' yenpa'ka'pîiya epîremanto' yewî tapai tekînkon carneiroyamî' paakayamî' pokonpe. Tîniru miakanmanenan tînirurî soroka'pîiya, moropai to' yaponse'kon, to' mesarikon ra'tî'pîiya. ¹⁶ Waku'kaimîyamî' ke tîwe'repasanon pî' ta'pîiya: —Ayekînkon yaatî tarîpai. Uyun yewî kî'ku'tî awe'repato'kon yewî' pe.

¹⁷ Mîrîrî kupîiya pî' inenupa'san esenumenka'pî. Pena awe'menukasa' Paapa maimu pî' to' enpenata'pî. Paapa maimuya taa:

—Yairî ayewî' ko'mamî yu'se wai kure'ne. Mîrîrî yu'se e'to' enasa' uyesa' pe *Sl* 69.9 —taiya. Mîrîrî pî' Jesus nenupa'san enpenata'pî.

¹⁸ Mîrîrî kupîiya wenai Judeuyamî'ya ta'pî ipî: —Anî' maimu pe inkamoro yenpa'ka pî' nan? Yairî nai kupî annaya yu'se awanî ya, anna esenumenkato' ton ku'kî, anî'ya ikupî eserîkan pepîn. Î konekaya innape aku'to'pe annaya? —ta'pî to'ya. ¹⁹ Jesusya yuuku'pî: —Sîrîrî Paapa yewî', yarankatî moropai seurîwî'ne wei kaisarî tîise i'mî'sa'kauya inî'rî —ta'pîiya to' pî'. ²⁰ Judeuyamî'ya yuuku'pî: —46 kono' kaisarî sîrîrî wîtî koneka pî' to' wanî'pî. Mîrîrî ye'nen seurîwî'ne wei kaisarî ikonekaya pepîn tiwin kin.

²¹ Tîise to' esenku'tîsa' wanî'pî, wîtî pî' Jesus eseurîma kai'ma, tîise tîpî' eseurîma tanne. ²² Moropai aasa'mantato' yapai awe'mî'sa'ka tîpo, Jesus nenupa'san enpenata'pî mîrîrî ta'pîiya pî'. Moropai innape Paapa maimu e'menukasa' kupî'pî to'ya moropai Jesus maimu nîrî.

Tamî'nawîronkon Pemonkonyamî' Yeseru

Epu'tî Jesusya

²³ Moro Jerusalém po páscoa pî' Jesus wanî tanne, arinîkonya ikupî'pî innape anî'ya ikupî eserîkan pepîn kupîiya era'ma tîuya'nîkon ye'nen. ²⁴ Tîise Jesus eturumaka pra awanî'pî to' yenia', maasa pra tamî'nawîronkon yewan epu'tî tîuya ye'nen. ²⁵ Anî'ya pemonkon yeseru pî' teurîma yu'se pra awanî'pî, pemonkon yewan ya' tîiko'mansen epu'tîiya mîito'pe.

Nicodemos Yarakkîrî Jesus Eseurîma

3 Moro awanî'pî warayo' itese' Nicodemos. Awanî'pî fariseu pe, Judeuyamî' panamanen pe. ² Mîikîrî wîtî'pî Jesus pia ewaron ya'. Jesus pî' ta'pîiya: —Uyenupanen, yenupaton amîrî Paapa piapainon. Amîrî epu'tî pî' anna man. Ankupî'pî anna nera'ma ton kupî anî'ya eserîke pra awanî, Paapa ton pra awanî ya iipia —ta'pîiya. ³ Jesusya yuuku'pî: —Ayenku'tîuya pepîn. Itakon te'ka pe pemonkon esenpo pra awanî ya, itepotorî pe Paapa wanî pepîn. Mîikîrî pata'se' era'maiya pepîn. ⁴ Nicodemosya ta'pî: —O'non ye'ka pe pemonkon esenpo inî'rî a'yeke'ton pe si'ma? Inî'rî tîsan ro'ta ya' eewomî itakon te'ka pe teesenpopa ka'rî? —ta'pîiya. ⁵ Mîrîrî pî' Jesusya ta'pî: —Ayenku'tîuya pepîn. Pemonkon esenpo e'pai awanî esenponî'pî warantî moropai Morî Yekaton Wannî yai esenpon nîrî. Asakî'ne ite'ka eesenpo pra awanî ya, Paapa wanî pepîn itesa' pe, ipata ya' eewomî pepîn. ⁶ Ipun pe eesenpo'pî wanî ipun pe rî neken. Morî Yekaton Wannî yai eesenpo'pî wanî yekaton awanî pe. ⁷ Inî'rî eesenpo e'pai man tauya manni' pî' teesewankono'mai pra e'kî. ⁸ A'kî, a'situn a'ta'se'ma itu'se tîwe'to' yawîrî. A'situn pe awanî epu'tî maasa pra eeseta ye'nen, tîise o'non pata pai aai'pî epu'tî pepîn. Moropai o'non pata poro attî epu'tî pepîn. Mîrîrî warantî epu'tî Morî Yekaton Wannî yai esenpo'pî pemonkon wanî tîiko'manto' ke, eesenpo emapu'tîsai'ya ye'nen —ta'pî Jesusya.

⁹ Ta'pî Nicodemosya: —O'non ye'ka pe awanî mîrîrî? ¹⁰ Jesusya yuuku'pî: —Israel ponkon yenupanen pe si'ma mîrîrî epu'tîya pra awanî mîrîrî? ¹¹ Ayenku'tîuya pepîn. Anna eseurîma anna nepu'tî pî' moropai anna nera'ma'pî ekaremekî annaya. Tîise anna maimu kupîya pra awanî innape. ¹² Sîrîrî non po ko'mannîto' yeseru pî' ayeurî-mauya tanne, innape ikupîya pra awanî ya, ka' ponkon yeseru ekaremekîuya ya, o'non ye'ka pe mîrîrî kupîya e'painon innape? ¹³ Anî' enu'sa' pra man sîrîrî tîpose Paapa pata'se' ya'. Tîise uurî, pemonkon pe esenpo'pî uurî autî'pî ka' poi.

¹⁴ Pena Moisés nurí'tiya bronze konekasa' ikii pe pîmî'sa'ka'pî keren po. Mîrîrî warantî uurî, ka' poi iipî'pî pîmî'sa'ka to'ya e'pai awanî pakî'nan pona. ¹⁵ Mîrîrî kupî to'ya e'pai awanî innape uku'nenan ko'manto'pe ipatîkarî Paapa pia —ta'pîiya.

¹⁶ —Maasa pra tamî'nawîronkon pemonkonyamî' yu'se Paapa wanî'pî ipîra teeseka'nunkai. Mîrîrî ye'nen tiwînan tînmu tîrî'pîiya, innape iku'nenan wîtî namai apo' ya', ipatîkarî enen to' ko'manto'pe tîpia. ¹⁷ Tînmu yarimaiya pra Paapa wanî'pî sîrîrî non pona, apo' ya' tamî'nawîronkon yarimai, tîise yarima'pîiya to' pîika'tîpa kai'ma, tînmu wenai —ta'pîiya. ¹⁸ —Innape iku'nen wîtî pepîn apo' ya'. Tîise innape iku'nen pepîn wîtî ko'mannîpî sîrîrî apo' ya', maasa pra tewan yapîsîiya pra awanî, tiwînan Paapa munmu pî'. ¹⁹ To' wîtî ko'mannîpî apo' ya' maasa pra pemonkonyamî' wanî a'ka yu'se pra, tamî'nawîronkon weiyu'masa' a'kaya tanne. Tîise ewaron yu'se to' wanî, maasa pra imakui'pî kupî pî' to' ko'mamî. ²⁰ Imakui'pî pî' tîiko'mansenonya tîweiyu'mato'kon kupî tewanmakon pe. A'ka ya' to' ewomî pepîn, “Imakui'pî kupî pî' naatîi”, taa anî'ya namai tîpî'nîkon. ²¹ Tîise Paapa maimu yairon yawîron ewomî a'ka ya', tînkoneka, teseru esera'mato'pe, innape itu'se Paapa e'to' yairî awanî esepu'to'pe —ta'pî Jesusya.

João Batista Yentai Jesus Wanî

²² Mîrîrî tîpo Jesus wîtî'pî Judéia pata pona tînenupa'san pokonpe. Moro aako'manpî'tî'pî to' pokonpe. Pemonkonyamî' yenpatakona'pîiya moro. ²³ João Batista nîrî wanî'pî pemonkonyamî' yenpatakona pî' Enom pata po, aminke pra Salim pata pî', maasa pra tuna wanî'pî moro mararî pra. Pemonkonyamî' wîtî'pî João pia moropai to' esenpatakona'pî, ²⁴ mîikîrî João yarakkamo to'ya pra tîise maasa.

²⁵ Mîrîrî yai João Batista nenupa'san esiyu'pî'tî'pî Judeu yarakkîrî Paapa wakîri pe ko'mannîto' yeseru pî', to' ronato' pî'. ²⁶ To' wîtî'pî João pia. —Anna yenupanen —ta'pî to'ya. —Amîrî pia awanî'pî manni' Jordão ratai po, ipî' eeseurîma ne'tîkini mîikîrî man nîrî pemonkonyamî' yenpatakona pî'. Moropai tamî'nawîronkon wîtî iipia —ta'pî to'ya. ²⁷ Joãoya ta'pî: —Î' rî eporî eserîke pra man Paapaya itîrî pra awanî tanne. ²⁸ Pena Paapa nîmenka'pî pîika'tîton pepîn uurî, taapî'tî'pîuya. Irawîrî Paapa narima'pî uurî, taapî'tî'pîuya. Mîrîrî epu'tî pî' naatîi. ²⁹ E'marimanto' yai warayo' awe'mari'maton pia wîri' tîrî to'ya ino'pî pe, tiaron pia pra. Tîise awe'mari'maton yonpa wanî moro. Tîno'pî pe yapîsîiya eta itonpaya. Mîrîrî eta tîuya pî' awe'mari'maton yonpa atausinpa mararî pra. Mîrîrî warantî uurî atausinpan pî' wai kure'ne. ³⁰ Mîikîrî Cristo yapurî tamî'nawîronkonya e'pai awanî. Mîrîrî ye'nen urumaka to'ya e'pai awanî —ta'pî Joãoya.

³¹ —Mîikîrî ka' poi iipî'pî man tamî'nawîron yentai. Tîise uurî wanî sîrîrî non pon pe. Sîrîrî non po tîiko'mansenon yeseru pî' eseurîma. Tîise ka' poi iipî'pî man tamî'nawîron yentai. ³² Tînera'ma'pî, tîneta'pî, mîrîrî pî' eeseurîma. Tîise anî'ya innape imaimu kupî pepîn. ³³ Anî'ya innape imaimu kupî ya, seru'ye' pe pra Paapa wanî taiya mîrîrî. ³⁴ Maasa pra Mîikîrî Paapa narima'pîiya Paapa maimu ekaremekî mîrîrî. Mararî Tekaton tîrî Paapaya pepîn Mîikîrî pona tîise mararî pra itîriiya. ³⁵ Tînmu pînîma Iyunya mararî pra. Mîrîrî ye'nen tamî'nawîron rumakasai'ya man itenya'. ³⁶ Mîikîrî Paapa munmu ku'nen wanî ya innape, ipatîkarî enen tîiko'manto' ton eporîiya. Moropai innape Paapa munmu ku'nen pepînya enen ko'mannîto' era'ma pepîn. Tîise Paapa ekore'mato' ko'mamî ipo.

Wîri' Samaria Pon Yarakkîri Jesus Eseurîma

4¹⁻² João Batista pemonkonoyamî' yentai tîpemonkonoyamî' ton eporî'pî Jesusya, moropai inkamoro yenpatakona'pî inenupa'sanya. Jesusya anî' yenpatakona pra awanî'pî. Mîrîrî yekare etasa' fariseuyamî'ya epu'tî'pî Uyepotorîkonya. ³Mîrîrî epu'tî tîuya pe, Judéia pata poi Galiléia pata pona attî'pî inî'rî. ⁴Samaria pata poro attî e'pai awanî'pî.

⁵To' erepamî'pî Samaria pon cidade pona itese' Sicar. Aminke pra awanî'pî José nurî'tî pata'se' iyun Jacó nîrî'pî. ⁶Moro awanî'pî tuna Jacó nurî'tî naka'pî pena. Jesus eke'nepansa' wanî'pî tuutî ke. Eereuta'pî tuna yakasa' pia. Awanî'pî ineka'ta pairî wei tîise.

⁷Wîri' iipî'pî tuna mo'kai, Samaria pon. Ta'pî Jesusya ipî': —Uwuku ton tuna ne'kî —ta'pîiya. ⁸Maasa pra inenupa'san ewonsa' wanî'pî cidade ta tekkarikon ton yennai.

⁹Mîkîrî wîri' Samaria ponya ta'pî ipî': —Amîrî Judeu. Uurî sa'ne wîri' Samaria pon. Î' wani' awanî ye'nen awuku ton esatîya upî'? —ta'pî wîri'ya ipî'. (Maasa pra Judeuyamî' yeseru wanî to' eseurîma pepîn Samaria ponkon yarakkîrî). ¹⁰Jesusya yuuku'pî: —Paapa nîrî'pî epu'tîya ya, moropai anî' pe tîwuku ton esatîtîpon epu'tîya ya, ipî' awuku ton esatî'pîya e'painon. Moropai itîrî'pîuya e'painon aako'manto' ton tîinen ipatîkarî. ¹¹Mîrîrî pî' wîri'ya ta'pî: —Uyepuru, tuna mo'kato' ton pra awanî aapia. Itu'nakan pe pu'kuru tuna yakasa' man. O'non pata pai aako'manto' ton tînen, tuna taaya manni' eporîya? ¹²Penaron utamokon nurî'tî Jacó naka'pî sîrîrî tuna tîmîrî ton pe moropai tînmukuyamî' tekînon ton pe. Moropai sîrîrî tîpose aako'mamî uurî'nîkon ton pe. Amîrî Jacó nurî'tî yentainon? ¹³Jesusya yuuku'pî: —Anî'ya sîrîrî tuna enîrî ya, inî'rî tuna aninnîpai eena. ¹⁴Tîise untîrî tuna enîrî anî'rîya ya, mîkîrî ko'mamî ipatîkarî tuna aninnîpai teenai pra. Untîrî ko'mamî itekaton ya' moropai ipatîkarî aako'manto' ton tîrîya. ¹⁵Wîri'ya ta'pî ipî': —Uyepuru, mîrîrî ye'ka tuna ke uwo'pakî, inî'rî tuna aninnîpai ena namai, inî'rî tuna era'mai uui'pî namai tarîwaya —ta'pîiya.

¹⁶Jesusya ta'pî ipî': —Anyo yannota moriya —ta'pîiya. ¹⁷Wîri'ya yuuku'pî: —Inyo pîn uurî. Jesusya ta'pî: —Yairî eseurîman pî' nai, inyo pîn uurî taa pî nai. ¹⁸Mia'taikin kaisarî anyotonon e'sa' man, moropai sîrîrî anyo pepîn warayo' yarakkîrî awanî. Yairî eseurîman pî' nai. ¹⁹Wîri'ya ta'pî ipî': —Uyepuru, Paapa maimu ekareme'nen pe awanî epu'tî pî' wai. ²⁰Anna yonpayamî' penaronkonya Paapa yapurî'pî tarî sîrîrî wî' po. Tîise amîrî'nîkon Judeuyamî'ya taa, Jerusalém po neken pemonkonyamî'ya Paapa yapurî e'pai awanî, taaya'nîkon.

²¹Mîrîrî yuuku'pî Jesusya: —Wîri', innape uku'kî. Awanî kupî sîrîrî tarî Paapa yapurîya'nîkon pepîn. Moropai Jerusalém po nîrî uyunkon yapurîya'nîkon pepîn. ²²Amîrî'nîkon man anî' yapurîya'nîkon epu'tîya'nîkon pra naatii. Anî' yapurî annaya epu'tî pî' anna man, maasa pra tamî'nawîronkon pîika'tîton iipî ekareme'sa' Paa-paya Judeuyamî' winîpai. ²³Tîise awanî kupî sîrîrî moropai sîrîrî pu'kuru awanî see warantî, Uyunkon yapurînenan seru'ye'kon pepînya yapurî tekatonkon ke moropai seru'ye' pe pra. Mîrîrî ye'kakon tapurînenan ton yuwa Paapaya. ²⁴Paapa man Yekaton Wannî pe. Yapurînenanya yapurî e'pai man tekatonkon ke, seru'ye' pe tîwe'se pra —ta'pî Jesusya. ²⁵Wîri'ya ta'pî ipî': —Paapa nîmenka'pî itese' Cristo, mîkîrî iipî pe man. Mîrîrî epu'tî pî' wai. Teerepamî yai tamî'nawîron ekaremekîiya upî'nîkon. ²⁶Jesusya ta'pî ipî': —Uurî mîkîrî, amîrî yarakkîrî eeseurîma manni'.

²⁷ Mîrîrî tanne, Jesus nenupa'san erepamî'pî. Kure'ne to' esenumenka'pî wîri' yarakkîrî eeseurîma era'ma tûya'nîkon pî'. Tîise Jesus ekaranmapo to'ya pra awanî'pî. Î esatî pî' nan ipî'? Î wani' awanî ye'nen mîikîrî wîri' yarakkîrî eeseurîma manni'? taa to'ya pra awanî'pî.

²⁸ Mîrîrî ya tuna yense' rumaka'pî wîri'ya. Cidade poro attî'pî. Pemonkonyamî' pî' ta'pîya: ²⁹—Maasa aase'kon upîkîrî, tamî'nawîron unkupî'pî ekareme'nen era'mai. Yai pra Cristo pe awanî tai'se —ta'pîya to' pî'. ³⁰ Mîrîrî ye'nen cidade poi to' epa'ka'pî Jesus pia.

³¹ Mîrîrî tanne Jesus nenupa'san eseurîma'pî yarakkîrî: —Anna yenupanen, esekkari'tîkî —ta'pî to'ya ipî'. ³² Tîise Jesusya ta'pî to' pî': —Uyekkari man anepu'tîkon pepîn. ³³ Mîrîrî pî' inenupa'sanya ta'pî tîpî'nîkon: —Itekkari ton tîisa' tiaronya ka'rî? —ta'pî to'ya. ³⁴ Moropai Jesusya ta'pî to' pî': —Itu'se uyarimatîpon e'to' ankonekapai uuko'mamî. Inekaremekî'pî esenyaka'mato' ton pe anku'pai wanî. Mîrîrî man uyekkari pe, uyo' pe —ta'pîya. ³⁵ —Amîrî'nîkonya taa: “Maasa asakîrîrî kapoi tîpo aasîrî uyekkarikon emîrî kupî sîrîrî”, taaya'nîkon. Tîise tiaron perî uurfî esenumenkato' wanî. Pata era'matî. Aasîrî pemonkonyamî' man itekare ane-tapainokon. Manni' uyekkarikon emîsa' mo'ka pî' teesenyaka'masanon warainokon yu'se awanî, inkamoro pemonkonyamî' pî' itekare ekareme'to'pe to'ya. ³⁶ Mîrîrî pî' teesenyaka'masanya tepe' ton eporî. Teperu ton eporîiya tîwe'tî'kasen pepîn. Ipatîkarî enen to' ko'mamî. Mîrîrî ye'nen sa'nîrî to' atausinpa. Ipîmîtîpon atausinpa ipikkatîpon yarakkîrî, tiaronkon maasa tûya'nîkon ye'nen Paapa pemonkono pe. ³⁷ See warantî taawonan amîrî'nîkon, “Warayo'ya tekkari ton pîmî, tîise tiaron ipîmîtîpon pepînya ipikka”. Innape awanî mîrîrî. ³⁸ Amîrî'nîkon yarima'pîuya pemonkonyamî' pia. Mîrîrî to' pî' amîrî'nîkon esenyaka'masa' pra awanî'pî. Tiaronkon esenyaka'masa' wanî'pî to' pî'. Tîise amîrî'nîkon maimu pe uyapurî'pî to'ya. Tiaronkon esenyaka'ma pia'tî'pî aretî'ka'pîya'nîkon mîrîrî —ta'pî Jesusya.

³⁹ Moropai arinîkon Samaritanoyamî' mîrîrî cidade po tîiko'mansenonya Jesus kupî'pî innape, manni' wîri'ya ekareme'sa' etasa' tûya'nîkon ye'nen, —Tamî'nawîron unkoneka'pî ekaremekî pî' man taasai'ya ye'nen —ta'pîya ne'tîkini pî'. ⁴⁰ Mîrîrî ye'nen iipia teerepamîkon pe yeka'nunka'pî to'ya tîîpia'nîkon aako'manto'pe kai'ma. Moro aako'mamî'pî asakî'ne wei kaisarî.

⁴¹ Moropai tiaronkonya nîrî Jesus kupî'pî innape imaimu eta tûya'nîkon wenai. ⁴² Manni' wîri' pî' ta'pî to'ya: —E'mai' pe innape ikupî'pî annaya amaimu wenai. Tîise tarîpai imaimu eta pî' anna man, anna pe pu'kuru. Innape tamî'nawîronkon pîika'tîton pe awanî epu'tî pî' anna man —ta'pî to'ya.

Ipîkku Munmu Yepî'tî Jesusya

⁴³ Asakî'ne wei tîiko'mamî tîpo, Jesus ese'ma'tî'pî miarî pai Galiléia pata pona. ⁴⁴ Tîiko'manto' pata pona tuutî ye'ka pe, ta'pîya: —Paapa maimu ekareme'nen yapurî tamî'nawîronkonya. Tîise ipata ya' tîiko'mansenonya yapurî pepîn. ⁴⁵ Moropai Galiléia pona eerepamî'pî. Eerepamî pe Galiléia po tîiko'mansenonya yapisî'pî morî pe, tamî'nawîron inkoneka'pî Jerusalém po era'masa' tûya'nîkon ye'nen. Inkamoro nîrî wanî'pî itî'san pe Jerusalém pona Judeuyamî' entamo'kato' yapi'se.

⁴⁶ Mîrîrî, Caná cidaderî pona eerepamî'pî Galiléia pata ya', moro uva yekku pe tuna miakanma'pî tûya pata ya'. Moropai Cafarnaum po awanî'pî warayo' ipîkku. Mîikîrî munmu wanî'pî pri'ya pra. ⁴⁷ Judéia poi Galiléia pona Jesus erepansa' yekare eta

tŕuya pe, iipia attí'pí. Yeka'nunka'píiia. —Aase uyewí' ta unmu yepi'tíi. Aasa'manta pe man —ta'píiia. ⁴⁸ Jesusya ta'pí ipí': —Aní'ya ikupí eseríkan pepín e'kupí era'maya'níkon pra awaní ya, innape ukupíya'níkon pepín, eesenumenkato'kon ton meruntí yenpouya pra awaní ya. ⁴⁹ Tíise mîikírí ipíkkuya ta'pí ipí': —Uyepuru, aase see erepannîto'pe unmu sa'manta rawírí —ta'píiia. ⁵⁰ Jesusya ta'pí ipí': —Ayewí' ta enna'pokí. Anmu man pri'ya pu'kuru.

Mírírí taa Jesusya pe, ikupí'pí warayo'ya innape. Tewí' ta awenna'po'pí. ⁵¹ Moropai mîikírí wítí tanne, típoitírítonon eporí'píiia, tŕipia tui'sanon. Ta'pí to'ya ipí': —Pri'ya pu'kuru anmu man. ⁵² To' e'karanmapo'píiia: —Í' yai eesepi'tí pia'tí'pí mîrírí? —ta'píiia. —Ko'manpara wei era'tí tanne (1 hora) eekomi'makapí'pí —ta'pí to'ya. ⁵³ —Pri'ya pu'kuru anmu man —ta'pí Jesusya yai pu'kuru eekomi'makapí'pí mîrírí. Mîrírí epu'tí'pí warayo'ya moropai innape Jesus kupí'píiia. Itewí' ta tŕíko'mansenonya ikupí'pí nírí innape.

⁵⁴ Mîrírí itekare itakon te'ka pe meruntí aní'ya ikupí eseríkan pepín koneka'pí Jesusya mîrírí Galiléia pona teerepamí típo Judéia poi.

Tuna Yense' Betesda Po Pri'yawon Pepín

Yepi'tí Jesusya

5 Tíko'man pe tŕíko'mamí típo Jesus wítí'pí Jerusalém pona, Judeuyamí' festarí weiyu eseporí yai. ² Jerusalém cidaderí woima'tító' mana'ta kure'nán yai awaní carneiroyamí' ewonto'. Aminke pra mîrírí pí' tuna yense' waní'pí, itese' Betesda. Tuna yense' woi awaní pemonkonyamí' ko'manto' tappíikon, mia'taikin kaisarí. ³ Mîrírí tappíikon ta pemonkonyamí' waní'pí ariníkon pri'yawonkon pepín, enkaru'nankon, tŕíkúipankon, eke'nepamí'san, tamí'nawírí. Tuna eserentíkí'ma nímíkí pí' to' waní'pí. ⁴ Maasa pra tiaron pensa inserí autí'pítí'pí mîrírí tuna ka, moropai tuna eserentíkí'ma pe e'mai'non pri'yawon pepín, tuna ka teenasen esepi'tí'pí.

⁵ Moro awaní'pí pri'yawonkon pepín kore'ta warayo', pri'yawon pepín nírí. 38 kono' kaisarí aako'mansa' waní'pí pri'ya pra. ⁶ Moro mîikírí esenunsa' era'ma'pí Jesusya. Tíko'man pe aako'mansa' epu'tí'pí Jesusya. Mîrírí ye'nen ta'píiia pri'yawon pepín pí': —Esepi'típai nan? —ta'píiia. ⁷ Pri'yawon pepínya yuuku'pí: —Uyepotorí, tuna eserentíkí'ma yai, upiika'tínen ton pra awaní, tuna pia uyarí ton, ya' enato'pe. Moropai tŕínín pí' uuwarírí uutí tanne, tiaron ewomí urawírí —ta'píiia. ⁸ Jesusya ta'pí ipí': —E'mí'sa'kakí. Awe'nato' yaponse' konekakí moropai asakí.

⁹ Mîrírí pe rí mîikírí esepi'tí'pí. Tíwe'nato' yaponse' koneka'píiia moropai aasarí'pí. Erí'ka'nító' weiyu yai awaní'pí mîrírí. ¹⁰ Mîrírí ye'nen Judeuyamí'ya esepi'tí'pí warayo' panama'pí. —Erí'ka'nító' weiyu pe man —ta'pí to'ya ipí'. —Yairí pra awe'nato' yaponse' yarí pí' nai sábadó yai, uyeserukon yawírí pra. ¹¹ Yuuku'píiia: —Kaane, awe'nato' yaponse' yanunkí, asakí, taa pí' uyepi'títípon man —ta'píiia. ¹² —Aní' see mîikírí, awe'nato' yaponse' yanunkí, asakí taatípon? —ta'pí to'ya ipí'. ¹³ Tíise aní'ya tepi'tísa' epu'tíiia pra mîikírí waní'pí. Yepi'tí típo Jesus esonomí'pí moro ariníkon kore'ta mîito'pe.

¹⁴ Mîrírí típo Jesusya yeporí'pí epíremanto' yewí' ta. Ta'pí Jesusya ipí': —A'kí, eesepi'tísa' nai. Iní'rí imakui'pí kí'konekai ayeparanrí'pí yentainonya ayeporí namai.

¹⁵ Moropai mîikírí wítí'pí Judeuyamí' pia. —Jesus mîikírí uyepi'títípon —ta'píiia to' pí'. ¹⁶ Mîrírí kupí'pí Jesusya erí'ka'nító' weiyu yai. Mîrírí ye'nen Judeuyamí'

wanî'pî antaruma'tîpai. ¹⁷Tîise to' pî' ta'pîiya: —Sîrîrîpe Uyun esenyaka'ma ko'mannîpî. Uurî nîrî esenyaka'mato' pî' uuko'mamî mîrîrî warantî —ta'pîiya. ¹⁸Eri'ka'nîto' weiyu yai Judeuyamî ko'manto' yawîrî Jesus ko'mamî pra awanî'pî. Moropai Paapa pî' eeseurîma'pî tun pe awanî pî', Paapa kaisarî tîwanî pî'. Mîrîrî wenai iwî yu'se Judeuyamî eseka'nunka'pî.

Paapaya Imeruntîri Ton Tîrî Tînmu Pia

¹⁹Mîrîrî ye'nen Jesusya to' yeurîma'pî: —Ayenku'tîuya'nîkon pepîn. Uuwarîrî î' rî kupîuya eserîke pra awanî. Uyunya ikupî era'mauya ya, uurîya nîrî ikupî. Î' rî ku'nen pe Paapa wanî ya, uurî nîrî inmu iku'nen pe wanî, mîrîrî warantî rî. ²⁰Paapa wanî tînmu yapurînen pe. Tamî'nawîrî tînkoneka ekaremekîiya tînmu pî'. Moropai anera'ma'pîkon yentai teesenyaka'mato' ekaremekîiya kupî sîrîrî tînmu pî' mîrîrî pî' eesenumenkakonpa. ²¹Paapa wanî isa'manta'san pîmî'sa'kanen pe. Inî'rî enen to' e'to' ton tîriiya. Mîrîrî warantî nîrî itu'se tîwe'to' yawîrî enen ko'mannîto' ton tîri inmuja. ²²Paapaya taa pra awanî anî'rî pî' "Imakui'pî amîrî. Atîkî apo' ya". Mîrîrî ye'ka teesenyaka'mato' rumakasai'ya tînmu pia. ²³Mîrîrî kupî'pîiya tamî'nawîronkonya tapurî kaisarî tînmu yapurîto'pe to'ya. Anî'ya inmu yapurî pra awanî ya, Paapa nîrî tînmu yarimatîpon yapurîiya pepîn.

²⁴Ayenku'tîuya'nîkon pepîn. Umaimu yawîrî awanîkon ya, moropai innape uyari-matîpon kupîya'nîkon ya, ipatîkarî aako'mamîkon pe naatîi uupia. "Imakui'san amîrî'nîkon, atîtî apo' ya", tauya eserîke pra awanî apî'nîkon. Sa'mantanto' es-uwa'kasa', enen aako'mamîkon pe naatîi. ²⁵Ayenku'tîuya'nîkon pepîn. Awanî kupî sîrîrî moropai sîrîrî pu'kuru awanî see warantî. Tiaronkon Paapa winîpai tîiko'manto'kon yapistîponkon pepînya Paapa munmu maimu eta pe man. Moropai inkamoroya yapîsî kupî sîrîrî. ²⁶Maasa pra tîwarîrî enen Paapa ko'mamî warantî, enen tînmu ko'mamî nîrî. Mîrîrî ye'nen itîrîuya eserîke awanî inkamoro pia. ²⁷Moropai tînmu pia meruntî tîrî'pî Paapaya pemonkonyamî' repato'peuya morî ke moropai e'taruma'tînto' ke. Maasa pra uurî wanî ka' poi iipî'pî pemonkon pe.

²⁸Mîrîrî tauya manni' pî' tîmu'tunpai pra e'tî. Awanî kupî sîrîrî, tamî'nawîronkon isa'manta'sanya umaimu eta kupî sîrîrî. ²⁹Mîrîrî yai to' e'mî'sa'ka kupî sîrîrî. Morî kupî'tîponkon e'mî'sa'ka kupî sîrîrî ipatîkarî enen tîwanîkonpa uupia. Moropai imakui'pî kupî'tîponkon yenumî Paapaya kupî sîrîrî ipatîkarî to' e'taruma'tîto'pe —ta'pî Jesusya.

Jesus Pî' Teeseurîmasanon

³⁰—Uuwarîrî î' rî kupîuya pepîn. Paapaya uyaiPontî yawîrî pemonkonyamî' repauya. Yairî to' repauya mîrîrî maasa itu'se e'to' kupîuya pepîn mîrîrî. Tîise itu'se uyari-matîpon e'to' kupîuya.

³¹Uuwarîrî, tiwînsarî si'ma, uyeseru pî' eseurîmasa' ya, seru'ye' pe wanî e'painon. ³²Tîise moro man tiaron uyeseru pî' teeseurîmasen. Yairî upî' eeseurîmato' man, seru' pe pra. Epu'tî pî' wai. ³³João Batista ekaranmapo me'po'pîya'nîkon upî' moropai yairon ekaremekî'pîiya. ³⁴Uurî, pemonkon maimu yapurînen pu'kuru pepîn. Tîise mîrîrî tauya apî'nîkon pîika'tîto'peuya.

³⁵João e'pî'tî'pî u'kuma'tukon warantî ewaron ya'. U'kuma'tukonya uweiyu'makon pî' atausinpan warantî aatausinpa'pîkon João pî' tîko'man pe pra. ³⁶Tîise João maimu yentainon uyeseru ekareme'nen moro wanî. Esenyaka'mato' Paapa nî'tîrî'pî,

aretí'kato'peuya anera'makon ton kupíuya wenai Paapa narima'pí pe uyepu'tí tamí'nawíronkonya e'painon. ³⁷Moropai uyarimatípon Paapa eseurímasa' nírí upí, tñmu pe waní pí. O'non pata imaimu etatíponkon pepín amírí'níkon. Míikírí era'matíponkon pepín amírí'níkon. ³⁸Moropai imaimu ko'mamí pra awaní ayewankon ya' maasa pra innape inarima'pí kupíya'níkon pra awaní. ³⁹Paapa maimu pí' eesenupakon ipatíkarí enen aako'manto'kon ton eporí yu'se. Moropai uurí pí' eseurímakoi Paapa maimu. ⁴⁰Tíise upí' enen aako'manto'kon ton esatíya'níkon pepín.

⁴¹Morí pe upí' pemonkonyamí' eseuríma yu'se wai, tauya pepín. Mírírí ye'ka yuwauya pepín. ⁴²Tíise ayewankon ya' Paapa pínínmaya'níkon pra awaníkon. Mírírí epu'tí pí' wai. ⁴³Aapia'níkon uui'sa' sírírí Paapa maimu pe, inarima'pí pe, tíise uyapísíya'níkon pra awaní'píkon. Tííwarírí tiaron ii'sa' ya, yapísíya'níkon eseríke awaní. ⁴⁴Apí'níkon morí pe ayonpakon eseuríma yu'se eeseka'nunkakon tanne, innape ukupíya'níkon eseríke pra awaní. Morí pe tiwinan Paapa eseurí-mato' apí'níkon yuwaya'níkon pepín. ⁴⁵Paapa pí' imakui'pí pe pu'kuru to' man tauya pí' kisenumenkatí. Tauya pepín. Moro man apí'níkon eseurímaton, imakui'pí pe awaníkon ekareme'nen pe. Moisés nuri'tí míikírí, anna napurí ton taaya'níkon ne'tíkini ipí'. ⁴⁶Tíise innape Moisés nuri'tíya yenupanto' kupíya'níkon awaní ya, uurí nírí kupíya'níkon e'pai awaní innape. Maasa pra upí' Moisés nuri'tí eseuríma'pí. ⁴⁷Tíise innape Moisés nuri'tí yenupato' kupíya'níkon pra awaní ya, innape umaimu kupíya'níkon pepín nírí —ta'pí Jesusya.

5.000 Kaisaronkon Ya're'tí Jesusya

(Mt 14.13-21; Mc 6.30-44; Lc 9.10-17)

6 Mírírí típo Jesus wítí'pí Galiléia ku'pí ratai pona. Mírírí iku'pí ese' waní'pí tiaron pe nírí, Tiberíades itese'. ²Moropai ariníkon pemonkonyamí' wítí'pí ite'ma'pí pí. Ipíkírí to' wítí'pí pri'yawonkon pepín yepi'típítíya era'ma tíuya'níkon ye'nen aní'ya ikupí eseríkan pepín era'ma tíuya'níkon ye'nen. ³Moropai Jesus enuku'pí wí' pona tñnupa'san pokonpe. Wí' po to' ereuta'pí. ⁴Moropai awaní'pí Judeuyamí' entamo'kato' weiyu aminke pra, itese' páscoa.

⁵Ariníkon pemonkonyamí' erepamí típia era'ma'pí Jesusya. Moropai Filipe pí' ta'píiya: —O'non pata to' yuu ton yenna e'painon to' entamo'kato'pe? ⁶Tíise í' taa Filipeya anepu'pai awaní'pí. Aasírí í' kupí tíuya epu'tí'píiya. ⁷Filipeya ta'pí: —To' yuu yepe' ton pe 200 wei kaisarí esenyakamanní'pí yepe'pí tí'kasa' ya, míiwíni tíise to' ma're awaní. Tamí'nawíronkonya iipia'pí mírikkí yapísí eseríke pra awaní —ta'píiya. ⁸Moropai awaní'pí Jesus nenupa'pí itese' André, Simão Pedro yakon. Míikíríya ta'pí Jesus pí': ⁹—Moro man more pia cevada puusa', pão, mia'taikin kaisarí moropai moro'yamí' asakí'ne. Tíise ariníkon yepi'tíiya eseríke pra awaní.

¹⁰Mírírí eta típo, Jesusya ta'pí tñnupa'san pí': —Tamí'nawíronkon ereutato'pe non pona ka'tí to' pí'. Parí' pe awaní'pí moro. Mírírí ye'nen Jesus maimu pe to' ereuta'pí non pona. Warayo'kon waní'pí 5.000 yairí. ¹¹Moropai pão manni' yapísí'pí Jesusya moropai ta'píiya Paapa pí': —Morí pe man Paapa. Anna yuu ton tíri pí' nai —ta'píiya. Moropai to' kaisarí ití'pítí me'po'píiya. Mírírí warantí nírí moro'yamí' tíri'píiya, itu'se to' e'to' pí'kírí. ¹²Awore tamí'nawíronkon ena'pí. Mírírí típo tñnupa'san pí' ta'pí Jesusya: —Iipia'san e'nímí'sa' yannu'tí aama'ta namai. ¹³Imaimu

yawîrî ikupî'pî to'ya. Mia'taikin kaisarî cevada puusa' yonparî'pî yannuku'pî to'ya. 12 waikara'pî kaisarî itîrî'pîiya, entamo'ka'san yuu yonparî'pîiya.

¹⁴Mîrîrî kupî Jesusya pî' pemonkonyamî' esenumenka'pî. Ta'pî to'ya: —Mîserî Paapa maimu ekareme'nen pena inekaremekî'pî, sîrîrî non pona tui'sen mîkîrî.

¹⁵Mîrîrî ye'nen anapî'pai to' wanî'pî tesakon pe awe'to'pe rei pe kai'ma. Mîrîrî to' esenumenkato' epu'tî'pî Jesusya. Mîrîrî yu'se pra tîwanî ye'nen attî'pî inî'rî tiwînsarî wî' pona.

Tuna Poro Jesus Asarî

(Mt 14.22-33; Mc 6.45-52)

¹⁶Pata ko'mamî pe Jesus nenupa'san autî'pî iku'pî ena pona. ¹⁷Kanau ya' to' asara'tî'pî. Moropai to' ese'ma'tî'pî Cafarnaum pona, iku'pî ratai pona. Moropai pata ewaronpamî'pî maasa to' pia Jesus erepansa' pra tîise. ¹⁸Mîrîrî tanne, a'situn pe eena'pî mararî pra. Sipa sipa pe tuna ena'pî. ¹⁹Aminke ma're to' wîtisa' tanne, yai pra 5 ou 6 km., tuna poro Jesus asarî era'ma'pî to'ya tîponaya'nîkon. Mararî pra to' esi'nîpî'pî ipî'. ²⁰Tîise Jesusya ta'pî to' pî': —Jesus uurî. Teesi'nî'se pra e'tî.

²¹Eerepamî'pî to' pia. Taatausinpai yapisî'pî to'ya kanau ya'. Mîrîrî pe rî to' erepamî'pî iku'pî ratai pona tuutîto'kon ya'.

²²Tiaron wei yai arinîkon pemonkonyamî' Jesus ye'ma'pî pî' itî'san e'nîmî'pî iku'pî ena po. Inkamoroya Jesus yuwa'pî. Tiwinan kanau pata'pî neken eporî'pî to'ya kasapan po, Jesus nenupa'san yense' pata'pî. Tînenupa'san pokonpe Jesus asara'tî pra awanî era'ma'pî to'ya. Mîrîrî epu'tî'pî to'ya. Jesus ton pra to' ese'ma'tî'pî. ²³Tîise tiaronkon kanaukon erepansa' wanî'pî aminke pra Jesusya pemonkonyamî' yekkari'tî'pî Paapa yarakkîrî teeseurîma pata', Tiberíades cidaderî poinokon kanaukon. Mîrîrî era'ma'pî to'ya. ²⁴Anî' ton pra awanî era'ma'pî to'ya, Jesus ton pra moropai inenupa'san ton pra. Mîrîrî ye'nen to' asara'tî'pî kanau ya' nîrî moropai to' wîtî'pî Cafarnaum cidaderî pona Jesus yuwai.

Uyukon Ton Paapa Nîtîrî

²⁵Iku'pî ratai po Jesus eporî tîuya'nîkon pe, ekaranmapo'pî to'ya: —Anna yenupanen, î' pensa eerepamî'pî tarîni? —ta'pî to'ya. ²⁶Jesusya ta'pî to' pî': —Ayenku'tîya'nîkon pepîn. Uurî yuwa pî' naatî awore awanîkon pîkîrî ayekkari'tîsau'ya'nîkon wenai. Mîrîrî anî'ya ikupî eserîkan pepîn ku'sau'ya era'maya'nîkon tanne, tîise î' taato'pe awanî epu'tîya'nîkon pepîn. ²⁷Ayekkarikon ton pî' kîseka'nunkatî mîrîrî tîwe'tî'kasen pî'. Tîise esenyaka'matî untîrî ayekkarikon pî', ipatîkarî enen aako'manto'kon tîinen pî'. Uurî ka' poi iipî'pî pemonkon pe mîrîrî ye'ka tîinen. Maasa pra tîwakîrî pe Uyunkon Paapaya uyaipontî'pî itîtîto'peuya. ²⁸—Î' kupî annaya yu'se Paapa wani? —ta'pî to'ya Jesus pî'. ²⁹Jesusya ta'pî: —Innape Paapa narima'pî ku'tî. Mîrîrî kupîya'nîkon yu'se Paapa wani mîrîrî. ³⁰Mîrîrî pî' ta'pî to'ya: —Innape akupî annaya yu'se awanî ya, anna nera'ma ton konekakî. Mîrîrî era'ma annaya moropai innape akupî annaya. Î' konekaya? —ta'pî to'ya. ³¹—Anna tamokon Moisés nurî'tî yarakkîronkon entamo'ka'pî Paapa nîtîrî'pî pî' itese' maná, keren po. Paapa kaaretarîya taa:

“To' yuu ton tîrî'pîiya ka' poinon, to' entamo'kato'pe”, Êx 16.4; Ne 9.15; Sl 78.24,25

taiya —ta'pî to'ya Jesus pî'. ³²Moropai Jesusya ta'pî to' pî': —Moisés nurî'tî nîtîrî'pî pepîn mîrîrî penaronkon yuu ton, tîise mîrîrî Paapa nîtîrî'pî. Tîise uyun nîtîrî

sírîrîpe aapia'nîkon yairon, ayukon ton ka' poinon. ³³ Mîrîrî ayukon ton Paapa nîtîrî iipî ka' poi moropai enen tîko'manto'kon ton tîrîya sîrîrî non po tîko'mansenon pia. ³⁴ Moropai ta'pî to'ya Jesus pî': —Anna yenupanen, anna yuu ton mîrîrî ye'ka tîkî ipatîkarî. ³⁵ Ta'pî Jesusya to' pî': —Uurî mîkîrî, manni' ayukon ton, ipatîkarî aako'manto'kon tînen. Paapa anepu'painon iipî ya uupia, epu'tîya. Moropai innape ukupîton ena morî pe, itu'se tîwe'to' pikîrî. ³⁶ Tauya ne'tîkini uyera'ma pî' naatî. Mîwîni tîise innape ukupîya'nîkon pra naatî. ³⁷ Tîise Paapa nîtîrî'san pemonkonyamî' iipî uupia tamî'nawîrî. Moropai uupia tui'sen yaipontîuya pepîn uupiapai. ³⁸ Maasa pra itu'se e'to' ku'se uui'sa' pra wai ka' poi. Tîise itu'se uyari-matîton e'to' ku'se iipî'pî uurî. ³⁹ Paapaya uyarima'pî. Tîntîrî'san ko'mannîpîuya yu'se Paapa wanî, tamî'nawîrî, tiwinan ataka'ma namai. Moropai tamî'nawîronkon insanan pîmî'sa'kauya yu'se awanî tîsa'mantakon tîpo tiwinano'pî wei yai. Mîrîrî yu'se Paapa wanî. ⁴⁰ Paapa munmu pe uyera'matîponkon, innape ukupîtonkon ko'mamî yu'se uyun wanî ipatîkarî. To' pîmî'sa'kauya yu'se Paapa wanî tiwinano'pî wei yai.

⁴¹ Tîise ipî' Judeuyamî' atako'menka'pî, —Uurî ayukon pe ka' poi iipî'pî —taiya ye'nen. ⁴² Taapîtî'pî to'ya: —José munmu mîserî warayo', Jesus itese' —ta'pî to'ya. —Iyun moropai isan anna nepu'tî. Innape nai? O'non ye'ka pe “Ka' poi iipî'pî uurî”, taiya mîrîrî? —kai'ma to' eseurîmatî'tî'pî tîwarîrî'nîkon.

⁴³ Jesusya ta'pî to' pî': —Ama' pe kîseurîmatî upî'. ⁴⁴ Tîwarîrî anî' iipî'pî pepîn uupia. Tîise Paapa uyarimatîponya enepî ya, eerepamî. Moropai i'mî'sa'kauya tiwinano'pî wei yai. ⁴⁵ Penaro'kon Paapa maimu ekareme'nenan maimu rî'pîya taa see warantî: Moropai Paapaya inkamoro yenupa, tamî'nawîronkon. *Is 54.13* Mîrîrî warantî awe'menukas'a' wanî'pî. Mîrîrî ye'nen anî'rîya Paapa maimu etasa' ya, moropai Paapa pî' eesenupasa' ya, uupia aai'pî. ⁴⁶ Anî'ya Paapa era'masa' pra man tîise uurî, iipiapainon. Uurî Paapa era'matîpon.

⁴⁷ Ayenku'tîuya'nîkon pepîn. Anî'ya innape uku'sa' ya, ipatîkarî enen tîko'manto' ton eposai'ya mîrîrî. ⁴⁸ Inna, uurî ayukon, enen ko'mannîto' tînen. ⁴⁹ Atamokon nurî'san Moisés piawonkon entamo'ka'pî ka' poi Paapa nîtîrî'pî pî', maná pî', tîise to' sa'manta'pî. ⁵⁰ Tîise sîrîrî man ayukon pe ka' poinon. Mîrîrî pî' entamo'ka'san sa'manta pepîn. ⁵¹ Uurî mîkîrî ayukon, enenan, ka' poi iipî'pî. Uurî pî' anî' entamo'ka' ya, ipatîkarî aako'mamî enen. Ayukon pe untîrî wanî upun pe. Upun tîrîuya kupî sîrîrî pemonkonyamî'ya tîko'manto'kon epoto'pe enen ipatîkarî —ta'pî Jesusya.

⁵² Mîrîrî pî' Judeuyamî' esiyu'pî'tî'pî tîmurukun pe si'ma. —O'non ye'ka pe mîserî warayo'ya tîpun tîrî anna yo' pe? ⁵³ Moropai Jesusya ta'pî to' pî': —Uurî ka' poi iipî'pî pemonkon pe, upun pî' awentamo'kakon pra awanî ya, umînî enîrîya'nîkon pra awanî ya, enen awanîkon pepîn. ⁵⁴ Upun yanîtîpon, umînî enîrîtîpon, mîkîrîya ipatîkarî enen tîko'manto' ton eporî moropai i'mî'sa'kauya tiwinano'pî wei yai. ⁵⁵ Upun wanî ayo'kon yairon pe moropai umînî wanî awukukon yairon pe. ⁵⁶ Upun pî' entamo'ka'pî, umînî enîrîtîpon ko'mamî uupia moropai uuko'mamî iipia. ⁵⁷ Paapa, enen tîko'mansenya uyai'pî'pî moropai enen uko'mannîpîya. Mîrîrî warantî nîrî upî' entamo'ka'pî ko'mannîpîya enen. ⁵⁸ Mîrîrî ye'nen tauya ka' poi iipî'pî uurî wanî awentamo'kakonpa. Atamokon rî'san entamo'ka'pî maná pî' tîise to' sa'manta'pî. Mîrîrî warantî pra sîrîrî wanî. Sîrîrî tauya uurî pî' entamo'ka'pî ko'mamî ipatîkarî enen —ta'pî Jesusya.

⁵⁹ Mîrîrî warantî Jesusya to' yenupa'pî Judeuyamî' epere'to' yewî' ta Cafarnaum cidaderî po.

Arinîkon Inenupa'sanya Jesus Rumaka

⁶⁰ Tîise arinîkon Jesus maimu pî' teesenupasanon esewankono'ma'pî imaimu pî'. —Sa'me pu'kuru imaimu man —ta'pî to'ya. —Anî'ya innape ikupî eserîke pra man.

⁶¹ Tîmaimu pî' tînenupa'san atako'menka epu'tî'pî Jesusya. —Mîrîrî pî' eese-wankono'makon mîrîrî? —ta'pîya to' pî'. ⁶² —Mîrîrî pî' aataka'makon ya, î' kai'ma eesenumenkakon uurî ka' poi iipî'pî pemonkon pe enuku ka' pona era'maya'nîkon ya, manni' uuko'mamî'pî pata pona? ⁶³ Mîrîrî enen ko'mannîto' pî' eseurîma manni' wanî Morî Yekaton Wannî winîpaino pe. Tîiwarîrî pemonkonya yeporî pepîn. Apî'nîkon unekaremekî'pî wanî ayekatonkon ton pe moropai enen aako'manto'kon tînen pe. ⁶⁴ Tîise tiaronkon amîrî'nîkonya innape ukupî pra man —ta'pî Jesusya to' pî'.

Aasîrî Jesusya innape tîku'nenan pepîn epu'tî'pî moropai anî'ya tekaremekî tey-atonon pî' epu'tî'pîya. ⁶⁵ Ta'pîya to' pî': —Mîrîrî warantî awanî ye'nen anî' iipî pepîn uupia Paapaya enepî pra awanî ya, tauya ne'tikini.

⁶⁶ Mîrîrî yai arinîkon Jesus nenupa'sanya irumaka'pî. Inî'rî ipîkîrî to' wîtî pra awanî'pî. ⁶⁷ Moropai Jesusya ta'pî tînenupa'san pî' asakî'ne pu' pona tîmo'tai'nîkon, (12) kaisaronkon pî': —Amîrî'nîkon kanan? Urumakaya'nîkon nîrî? ⁶⁸ Tîise Simão Pedroya ta'pî ipî': —Uyepotorî, anî' pia anna wîtî? Amîrî neken ipatîkarî enen anna ko'manto' yekare esa'. ⁶⁹ Innape akupî pî' anna man. Cristo pe awanî epu'tî'pî anna man. Enen tîko'mansen Paapa munmu pe awanî —ta'pîya. ⁷⁰ Jesusya ta'pî: —Unmo'ka'san amîrî'nîkon asakî'ne pu' pona tîmo'tai'nîkon, (12) kaisaronkon, moropai akore'ta'nîkon man tiwinan Makui poitîrî. ⁷¹ (Mîrîrî ta'pîya Simão munmu Judas Iscariotes pî'. Maasa pra mîikîrî Judas wanî tîise asakî'ne pu' pona tîmo'tai'nîkon, (12) kaisaronkon yonpa pe, mîikîrîya tekaremekî maasa, mîrîrî epu'tî'pî Jesusya.)

Judeuyamî' Festarî Pona Jesus Wîtî

7 Mîrîrî tîpo Jesus asarî'pî Galiléia pata yapî' tîise Judéia pata ya' eewomî pra awanî'pî. Maasa pra Judéia ponkon Judeuyamî' wanî'pî Jesus anwîpai. ² Judeuyamî' festarî weiyu eseporî'pî itese' tîtappîikon festarî. ³ Mîrîrî yai Jesus yakontononya ta'pî ipî': —Judéia pona matîi ayeseru ankupî era'mato'pe anenupa'sanya. ⁴ Tamî'nawîronkonya tepu'tî yu'san anî' wanî ya, ama' pe î' rî kupîya pepîn. Anî'ya ikupî eserîkan pepîn ankonekapai awanî ya, aronne mîkonekai tamî'nawîronkon esenumenkato'pe apî' —ta'pî to'ya.

⁵ Mîrîrî ta'pî to'ya maasa pra innape ikupî tîuya'nîkon pra awanî ye'nen. ⁶ Jesusya ta'pî to' pî': —Î' wanî' pra amîrî'nîkon wîtî mîrîrî. Tîise uurî uutî pepîn. Uweiyu erepansa' pra man. ⁷ Tewanmakon pe tamî'nawîronkonya akupîkon pepîn, tîise tewanmakon pe uku'sa' to'ya. Imakui'pî pe to' wanî kai'ma to' panamanen uurî to' yewanma pe. ⁸ Entamo'kanto' pona matîtîi. Uurî uutî pepîn sîrîrî maasa. Uweiyu erepansa' pra man.

⁹ Mîrîrî taa tîpo Jesus ko'mamî'pî moro Galiléia po.

¹⁰ Moropai itakontonon wîtî'pî festa pona. Mîrîrî tîpo Jesus nîrî wîtî'pî to' ye'ma'pî pî', tîise ama' pe attî'pî anî'ya tepu'tî namai. ¹¹ Jesus yuwa pî' Judeuyamî' wanî'pî entamo'kanto' yai. —O'non pata awanî? —ta'pî to'ya. —Aai'sa' pra ka'rî awanî? ¹² Arinîkon eseurîmapî'pî ipî'. —Morî pe mîikîrî man —kai'ma tiaronkon eseurîma'pî.

Tiise tiaronkonya ta'pî: —Kaane, morî pepîn mîlkîrî. Pemonkonyamî' yenku'tînen mîlkîrî —ta'pî to'ya. ¹³ Tiise ama' pe to' eseurîmapî'tî'pî ipî'. Aronne to' eseurîma pra awanî'pî tepotorîkon nama tûya'nîkon ye'nen.

Pemonkonyamî' Yenupa Jesusya Festa Po

¹⁴ Moropai festa arakkita pairî tiise, Jesus ewomî'pî Judeuyamî' epîremato' yewî' ta. Moro pemonkonyamî' yenupa'pîya. ¹⁵ Jesusya tenupakon pî' Judeuyamî' esenumenka'pî kure'ne. —O'non ye'ka mîserî warayo' esenupa'pî pepîn teuren, tiise uurî'nîkon yenupaiya epu'nen ke? —kai'ma to' eseurîma'pî.

¹⁶ Jesusya ta'pî to' pî': —Esenumenkato' ke ayenupauya'nîkon pepîn mîrîrî, tiise uyarimatîpon maimu pî' ayenupauya'nîkon. ¹⁷ Itu'se Paapa e'to' anku'painon wanî ya, mîlkîriya epu'tî anî' maimu pe eseurîma, uuwarîrî pra, tiise Paapa maimu pe.

¹⁸ Tiîwarîrî tîpî'rî teesurîmasen wanî ya, ipîkku pe e'pai awanî mîrîrî. Tiise uurî, ipîkku pe uyarimatîpon wanî epu'tî yu'se wanî. Mîrîrî ye'nen yairon uurî. Imakui'pî unku'pî'pî ton pra man. ¹⁹ Paapa maimu anku'pîkon ton ekaremekî'pî Moisés nurî'tîya. Mîrîrî man aapia'nîkon tiise mîrîrî yawîrî aako'mamîkon pra naatii. Î' wani' awanî ye'nen uurî anwîpai awanîkon mîrîrî?

²⁰ Mîrîrî yuuku'pî to'ya Jesus maimu: —Imariwa'ka' pe nai. Anî'se mîlkîrî anwîpainon? —ta'pî to'ya. ²¹ Jesusya ta'pî: —Tiwin ikoneka pî' wai, ikupî eserîkan pepîn erî'ka'nîto' weiyu yai. Tiise mîrîrî pî' eesewankono'makon, erî'ka'nîto' weiyu yai iku'sau'ya pî'. ²² Tiise erî'ka'nîto' weiyu yai anmukukon mere pi'pî ya'tîya'nîkon, maasa pra Moisés nurî'tîya ayeserukon ton tîrî'pî aapia'nîkon ikupîkonpa. Tiise mîrîrî wanî Moisés nurî'tî winîpainon pepîn tiise penaronkon, irawîronkon itamokon nurî'san winîpainon. ²³ Mîrîrî warantî Moisés nurî'tîya yenupato' esuwa'ka namai anmukukon mere pi'pî ya'tîya'nîkon erî'ka'nîto' weiyu yai. Î' wani' awanî ye'nen eekore'masa'kon pri'yawon pepîn yepi'tîsau'ya pî'? —ta'pîya. ²⁴ —Teesenumenkai pra “Imakui'pî pe man”, taaya'nîkon e'pai pra man. Morî pe esenumenkati tînin pî' eeseurîmakon rawîrî yairî eeseurîmakonpa.

Cristo Pe Jesus Wanî Pî' Tiaronkon Esenenka

²⁵ Moropai tiaronkon Jerusalém ponkon eseurîma'pî tonpakon yarakkîrî. —Mîlkîrî naka anwîpai to' wanî manni'? ²⁶ A'kî, aronne eeseurîma moropai î' taa to'ya pra awanî ipî'. “Paapa nîmenka'pî Cristo pe awanî” kai'ma uyesa'kon esenumenka ipî' ka'rî —ta'pî to'ya. ²⁷ —Tiise Cristo pepîn mîlkîrî. Anna nepu'tî mîserî warayo' o'non pata painon. Tiise Cristo, Paapa nîmenka'pî iipî yai, o'non pata pai aai'pî epu'tî anî'ya pepîn —ta'pî to'ya.

²⁸ Tamî'nawîronkon yenupa pe epîremanto' yewî' ta, Jesus entaime'pî aronne: —Inna, uyepu'nenan amîrî'nîkon —ta'pîya. —O'non pata paino pe wanî epu'tî pî' naatii, tiise uuwarîrî iipî'pî pepîn uurî. Uyarima'tîpon wanî yairon pe pu'kuru. Mîlkîrî epu'nenan pepîn amîrî'nîkon. ²⁹ Tiise uurî epu'nen. Iliapainon uurî. Inarima'pî uurî —ta'pîya to' pî'.

³⁰ Mîrîrî yai Jesus anapi'pai to' wanî'pî, tiise anî'ya yapîsî pra awanî'pî, maasa pra iweiyu erepansa' pra awanî ye'nen. ³¹ Moropai arinîkonya innape Jesus kupî'pî. —Cristo pe awanî eserîke epu'tî pî' anna man. Maasa pra Cristo, Paapa nîmenka'pî erepamî yai, mîserî warayo' nîkupî'pî yentai konekaiya eserîke pra man —ta'pî to'ya.

³² Mîrîrî warantî pemonkonyamî' eseurîma eta'pî fariseuyamî'ya moropai teep-îremasanon esanonkonya tîwakîrîkon pe pra. Mîrîrî ye'nen epîremanto' yewî' era'manenana yarima'pî to'ya Jesus yapî'se. ³³ Moropai Jesusya ta'pî tamî'nawîronkon pî': —Mararî uuko'manto' man amîrî'nîkon kore'ta. Mîrîrî tîpo uutî pe wai uyari-matîpon pia. ³⁴ Uutî'pî pata'pî ya' uyuwaya'nîkon kupî sîrîrî tîise uyeporîya'nîkon pepîn. Moropai uupia atîkon eserîke pra awanîkon nîrî —ta'pîiya.

³⁵ Mîrîrî taiya pî' Judeuyamî' eseurîma'pî tîwarîrî'nîkon. —O'non pata mîikîrî wîtî mîrîrî anî'ya teporî namai? Yai pra Judeuyamî' Gregoyamî' pata poro e'paraipîka'san kore'ta atî ka'rî Gregoyamî' yenupai. ³⁶ O'non ye'ka pe awanî koo? Î' pî' eeseurîma esepu'tî pra man. Uyuwaya'nîkon kupî sîrîrî tîise uyeporîya'nîkon pepîn. Moropai uupia aapîkon pepîn nîrî taiya manni' —ka'ima to' eseurîma'pî.

³⁷ Mîrîrî tîpo Judeuyamî' festarî ataretî'ka weiyu yai awanî'pî. Ipîkku panpî' mîrîrî wei wanî'pî to' ataretî'ka ye'nen. Mîrîrî yai Jesus e'mî'sa'ka'pî to' kore'ta. Aronne awentaime'pî. —Tuna aninnîpainon wanî ya, uupia asi'kî moropai awuku ton eporîya. ³⁸ Paapa maimu e'menukasa'ya taasa' yawîrî, innape uku'nen yewan yapai kure'ne teepa'kasen tuna wanî pe man, manni' enen ko'mannîto' tînen —ta'pîiya. ³⁹ Tîise tuna pî' eeseurîma pepîn mîrîrî. Morî Yekaton Wannî pî' eeseurîma. Manni' innape Jesus ku'nenanya yapisî pe man, tewankon ya' aako'manto'pe. Tîise Morî Yekaton Wannî erepansa' pra awanî'pî. Maasa pra Jesus enna'posa' pra awanî'pî tun pia.

⁴⁰ Mîrîrî warantî Jesus eseurîma eta tîuya'nîkon pe arinîkonya innape ikupî'pî. —Mîikîrî man, Paapa narima'pî tîmaimu ekareme'nen pe, manni' Moisés nurî'tî nekaremekî'pî manni' —ta'pî to'ya. ⁴¹ Tiaronkonya ta'pî: —Mîikîrî man pîika'tîton Paapa nîmenka'pî pe. Tîise mîrîrî pî' tiaronkonya ta'pî: —Paapa nîmenka'pî pe pra man. Maasa pra Cristo iipî pepîn Galiléia poi. ⁴² Paapa maimuya taa penaro' Davi nurî'tî parî'pî pe Cristo wanî. Moropai Davi nurî'tî ko'mamî'pî Belém po, moroni' Cristo esenpo pe man, taasai'ya man —ta'pî to'ya.

⁴³ Mîrîrî wenai to' esiyu'pî'tî'pî. ⁴⁴ Tiaronkon wanî'pî Jesus anapî'pai yarakkamokonpa. Tîise anî'ya yapisî pra awanî'pî.

Innape Jesus Kupî Judeuyamî' Esananya Pepîn

⁴⁵ Epîremanto' yewî' era'manenana enna'po'pî tesianonkon pia, teepîremasanon esanonkon moropai fariseuyamî' pia. —Î' wani' awanî ye'nen enepîya'nîkon pra awanî? —ta'pî to'ya. ⁴⁶ —O'non pata morî pe mîikîrî eseurîma warantî anî' eseurîma etasa' annaya pra man —ta'pî to'ya. ⁴⁷ —Amîrî'nîkon esenku'tîsa' nîrî ka'rî —ta'pî fariseuyamî'ya to' pî'. ⁴⁸ —Epu'nenan pepîn amîrî'nîkon. Anna wanî ayesa'kon pe moropai fariseuyamî', epu'nen pe anna wanî. Moropai annaya ikupî pra man innape —ta'pî to'ya. ⁴⁹ —Insanan pemonkonyamî' poroponkon Paapa maimu epu'nenan pepîn. E'taruma'tînto' ya' tuutîsanon insanana —ta'pî to'ya. ⁵⁰ Moropai tiaron to' yonpa wanî'pî to' kore'tawon itese' Nicodemos. Mîikîrî manni' ewaron ya' Jesus pia iipî'pî pena. Mîikîrîya ta'pî: ⁵¹ —Uyeserukon wanî e'mai' pe pemonkon maimu eta moropai iteseru pî' esenumenkan. Mîrîrî tîpo imakui'pî pe awanî esepu'tî, morî pe awanî esepu'tî. Tîise uyeserukon yairî pra imakui'pî mîikîrî taa pî' uurî'nîkon man, tetai pra —ta'pîiya. ⁵² Ta'pî to'ya Nicodemos pî': —Amîrî Galiléia pon nîrî ka'rî. Maasa Paapa maimu pî' esenupakî. Galiléia poi tîmaimu ekareme'nen ton yarima Paapaya taasa' pra man —ta'pî to'ya. ⁵³ Mîrîrî tîpo to' e'paraipîka'pî tewî'kon kaisarî.

Wiri' Imakui'pî Koneka'típon

8 Moropai Jesus wítí'pî wí' itese' Oliveira pona. ²Tiaron wei yai attí'pî penane marí Judeuyamí' epíremato' yewí' ta. Moro ariníkon pemonkonyamí' eperepí'pî iipia. To' kore'ta eereuta'pî moropai to' yenupa'píiia. ³Mírírí' pî' awaní' tanne, fariseuyamí' moropai Moisés nuri'tíya yenupanto' pî' yenupatonkonya wíri' enepí'pî iipia imakui'pî koneka'típon. Míikírí' enepí'pî to'ya Jesus pia, tamí'nawíronkonya era'ma tanne. ⁴Ta'pí to'ya Jesus pí': —Anna yenupanen, míseni' wíri' eporí' pî' anna man warayo' yarakkírí' tíise tínyo pepín. Yarakkírí' awaní' tanne eporí' pî' anna man. ⁵Moisés nuri'tíya ta'pí: “Tínyo kenan wíri' e'sa' ya tiaron warayo' yarakkírí' míwítíí tí' ke”. Tíise amírí' esenumenkato' anepu'pai anna waní —ta'pí to'ya. ⁶Tíise Jesus pí' to' o'ma'ta kiní ipí' teeseurímakonpa kai'ma. Jesus e'muruika'pí moropai kasapan menuka'píiia tenya yeperu ke. „Etaiya pra man kai'ma to' esenumenka'pí ipí'.” ⁷Iní' panpí' ipí' ekaranmapopítí'pí to'ya. Mírírí' ye'nen awe'mí'sa'ka'pí. To' pí' ta'píiia: —Akore'tawonkon aní' waní ya imakui'pí ton pín, míikíríya e'mai' pe tí' yenumí'yu'se wai iwípa —ta'píiia. ⁸Iní'ri awe'muruika'pí moropai non menuka'píiia. ⁹Mírírí' taa Jesusya pí' to' esenumenka'pí. Imakui'pí pe tíwaníkon epu'tí'pí to'ya. Mírírí' ye'nen to' epepí'pí. To' wítí'pí iipiapai tiwin pí'. A'yeke'ton panpí' wítí'pí e'mai' pe. Ite'ma'pí pí' a'yeke'tonon pu'kuru pepín wítí'pí'pí tiwin pí', tamí'nawírí. Jesus e'nímí'pí moropai wíri'. ¹⁰Jesus e'mí'sa'ka'pí. Wíri' era'ma'píiia tíise ipí' eseuríma'san wítí'pí waní'pí. Ta'píiia wíri' pí': —O'nonan see inkamoro imakui'pí ankoneka'pí ekaremekí'típonkon? Aasa'manta e'pai man taa to'ya pra nai? —ta'píiia. ¹¹—Inna, uye-potorí, uwí to'ya pra man —ta'pí wíri'ya ipí'. —Moriya aasa'manta e'pai man tauya pepín níri —ta'pí Jesusya. —Atíkí' apata ya'. Tíise iní' imakui'pí kí'konekai iku'sa'ya manni' warantí —ta'píiia.

Pemonkonyamí' Weiyu'manen Pe Jesus Waní

¹²Mírírí' típo Jesusya pemonkonyamí' yeuríma'pí iní'ri. —Uurí waní non po tíiko'mansenon weiyu'manen pe. Aní' iipí' ya uwenairí' asarí pepín ewaron ta, tíweiyu eposai'ya ye'nen, tíiko'manto' ton tíinen. ¹³Mírírí' pî' fariseuyamí'ya ta'pí: —Aawarírí' apí'ri eeseuríma tiaronya taa pra man apí'. Mírírí' ye'nen aní'ya innape akupí' pepín. ¹⁴Mírírí' yuuku'pí Jesusya. Ta'píiia: —Innape upí'ri eseuríma, tíise useruku pepín. O'non pata pai iipí'pí uurí epu'tí' pí' wai. O'non pata pona uutí' epu'nen uurí. Tíise amírí'níkon epu'tí' pepín o'non pata pai uupí'pí moropai o'non pata pona uutí. ¹⁵Amírí'níkon esenumenka upí' anepu'tíkon anera'ma'píkon yawírí. Mírírí' wenai seru'ye' waní kai'ma eeseurímakon. Tíise uuríya aní' yako'menka pepín, aní' yenumí'yu'ya pepín sírí. ¹⁶Tíise aní' yako'menkauya ya, yairí eseuríma, seru'ye' pra, maasa pra uuwarírí eseuríma pepín unepu'tí' pe. Uyun níri eseuríma, uupia tíiko'mansen, uyarima'típon. ¹⁷Moisés nuri'tíya yenupanto'ya taa: Tiwinan pemonkon eseuríma ya, tiwinsarí sí'ma innape ikupí' pepín. Tíise asakí'nankon eseuríma ya se' kaisarí, innape awaní' mírirí. *Dt 17.6; 19.15* Ayeserukon mírirí. ¹⁸Uurí eseurímasa' e'to' pí' aní' pe waní pí'. Moropai uyari-matípon Paapa eseurímasa' upí' eseuríma'pí kaisarí. Mírírí' ye'nen ayeserukon yawírí innape awaní —ta'pí Jesusya.

¹⁹Fariseuyamí'ya ta'pî ipî: —O'non patawon ayun? Jesusya ta'pî: —Uurî epu'nenan pepîn amîrî'nîkon. Uyun epu'nenan pepîn nîrî. Anî' pe wanî epu'nen pe awanîkon ya, anî' pe uyun wanî epu'tî'pîya'nîkon e'painon nîrî. ²⁰Mîrîrî warantî pemonkonyamî yenupa'pî Jesusya Judeuyamî epîremato' yewî' ta aminke pra to' nîrî yense' pî'. Anapî'pai tiaronkon wanî'pî tîise yapisî to'ya pra awanî'pî, maasa pra iweiyu eseposa' pra awanî ye'nen.

²¹Moropai inî'rî Jesusya to' yeurîma'pî: —Uurî uutî kupî sîrîrî tarîpai. Uutîsa' yai, uyuwaya'nîkon kupî sîrîrî tîise uyeporîya'nîkon pepîn. Apona'nîkon amakuyikon ko'mamî tanne aasa'mantakon. O'non pata uutî ya attîkon pepîn. ²²Mîrîrî taa Jesusya pî' Judeuyamî' esenumenka'pî. —O'non pata pona attî? —kai'ma to' eseurîma'pî. —Amîrî'nîkon wîtî pepîn upîkîrî taiya manni'. Awe'wî ka'rî? —ta'pî to'ya. ²³Inî'rî Jesus eseurîma'pî to' pî': —Amîrî'nîkon man tarîronkon pe. Sîrîrî non po tîiko'mansenon amîrî'nîkon. Tîise uurî wanî ka' poino pe. Sîrîrî non pon pepîn uurî. ²⁴Uurî mîikîrî ta'pîuya sa'rî, mîikîrî pe ukupîya'nîkon pra awanîkon ya innape, aasa'mantakon, amakuyikon e'ronasa' pra tîise. Mîrîrî ye'nen amakuyikon ko'mamî tanne aasa'mantakon tauya manni' —ta'pîiya to' pî'. ²⁵Jesus pî' ta'pî to'ya: —Anî' kin amîrî, moriya? Jesusya yuuku'pî: —Amîrî'nîkon yeurîma pia'tî'pîuya pata pai, ta'pîuya anî' pe wanî. ²⁶Mararon pepîn eseurîmato' man amîrî'nîkon pî', imakui'pî pe awanîkon pî'. Uyarimatîpon wanî seru'ye' pepîn. Yairî awanî. Mîikîrî nekaremekî'pî upî' ekareme'nen pe wanî tamî'nawîronkon pî' —ta'pîiya.

²⁷Tîyun pî' Jesus eseurîma mîrîrî, tîise epu'tî to'ya pra awanî'pî. ²⁸Moropai Jesusya ta'pî to' pî': —Uurî ka' poi iipî'pî pemonkon pe, uurî pîmî'sa'kaya'nîkon pe naatîi pakî'nan pona. Mîrîrî tîpo Paapa munmu pe uyepu'tîya'nîkon kupî sîrîrî. Uuwarîron pe pra uyepu'tîya'nîkon pe naatîi. Paapaya upanamasa' yawîrî ayeurî-mauya'nîkon sîrîrî. ²⁹Uupia uyarimatîpon man. Urumakaiya pra man. Maasa pra itu'se Uyun e'to' ku'nen pe wanî —ta'pîiya. ³⁰Mîrîrî warantî Jesus eseurîma eta tîuya'nîkon pe arinîkonya innape ikupî'pî.

Abraão Nuri'tî Munkiyamî

³¹Mîrîrî ye'nen Jesusya ta'pî Judeuyamî' pî', innape tîku'nenan pî': —Umaimu yawîrî aako'mamîkon ya, upemonkono pe awanîkon. ³²Moropai yairon epu'tîya'nîkon kupî sîrîrî. Moropai mîrîrî wenai amo'kasai'ya'nîkon, anî' poitîrî pe awanîkon namai —ta'pîiya. ³³Mîrîrî pî' ta'pî to'ya: —Abraão nuri'tî payannî'san anna. O'non pata anî' poitîrî pe anna e'sa' pra man. Î' wani' awanî ye'nen anî' poitîrî pe pra eenakon taaya manni'? ³⁴Jesusya ta'pî to' pî': —Useruku pepîn. Imakui'pî ku'nen pe awanîkon ya, amakuyikon enasa' man ayentai'nîkon, ipoitîrî pe awanîkon. ³⁵Ipoitîrî wanî ya, aako'mamî pepîn ipatîkarî tesa' yewî' ta. Ipoitîrî pe neken mîikîrî wanî. Tîise inmu wanî ya, mîikîrî ko'mamî ipatîkarî tîyun yewî' ta, inmu pe tîwanî ye'nen. ³⁶Tîise uurî Paapa munmuya amo'kakon ya, anî'rî poitîrî pe awanîkon pepîn tarîpai. Imakui'pî yentai awanîkon. ³⁷Abraão nuri'tî payannî'san amîrî'nîkon seru' pepîn. Tîise uurî anwîpai awanîkon sîrîrî. Maasa pra awakîrikon pe pra unekaremekî eta pî' naatîi, anku'pai pra awanîkon ye'nen. ³⁸Uurî, uyunya uyenupa'pî ekaremekîuya apî'nîkon. Moropai amîrî'nîkon nîrî ayunkonya apanama'pîkon yawîrî awanîkon —ta'pî Jesusya. ³⁹Ta'pî to'ya Jesus pî': —Anna man Abraão nuri'tî payannî'san pe. Jesusya yuuku'pî: —Abraão yonpa pe awanîkon ya, morî ku'nen pe awanîkon morî ku'nen pe Abraão nuri'tî wanî'pî warantî. ⁴⁰Tîise uurî

anwîpai awanîkon, yairî ayeurîmasau'ya'nîkon tanne, Paapaya uyeurîma'pî yawîrî. Mîrîrî ye'ka ku'nen pe pra Abraão nurî'tî wanî'pî. ⁴¹ Innape ayunkon yeseru yawîrî ayeserukon wanî mîrîrî, tîise Abraão nurî'tî yeseru yawîrî pra —ta'pî Jesusya. Ta'pî to'ya Jesus pî': —Paapa munkîyamî' anna. Paapa man anna yun pe. Iyun pîn more warantî anna wanî pepîn sîrîrî —ta'pî to'ya.

Makui Munkîyamî'

⁴² Tîise Jesusya ta'pî: —Uurî iipî'pî Paapa piapai. Uuwarîrî iipî'pî pepîn tîise uyari-matîpon maimu pe pu'kuru uuipî'pî. Ayunkon pe Paapa wanî ya, u'nînmaya'nîkon e'painon, uyonpa pe awanîkon ye'nen. ⁴³ Umaimu epu'tîya'nîkon pra awanî. Mîrîrî ye'nen aataka'makon ayeurîmauya'nîkon pî'. ⁴⁴ Amîrî'nîkon yun wanî Makui pe. Itu'se mîikîrî e'to' ku'nen pe awanîkon. Pemonkon wînen pe mîikîrî e'sa' pena pata pai. Seru'ye' pe awanî, maasa pra yairî awe'to' ton pra awanî ye'nen. Seru'ye' pe awe'sa' ya, teseru ta awanî mîrîrî. Seru'ye' mîikîrî moropai seru'ye'kon yunkon pe awanî. ⁴⁵ Seru'ye' pe pra ayeurîmauya'nîkon. Tîise innape umaimu kupîya'nîkon pra awanîkon. ⁴⁶ “Imakui'pî ankoneka'pî moro man, epu'nen uurî”, taa anî'ya pepîn upî'. Imakui'pî ku'sau'ya pra wai. Ayenku'tîuya'nîkon pepîn. Î wani' awanî ye'nen umaimu kupîya'nîkon pra awanî innape? ⁴⁷ Paapa pemonkono wanî imaimu etanen pe moropai yawîron pe. Tîise amîrî'nîkonya Paapa maimu yapurî pepîn, yawîrî pra awanîkon. Maasa pra Paapa pemonkono pe pra awanîkon ye'nen —ta'pî Jesusya.

Abraão Nurî'tî Ton Pra Tîise Jesus Wanî'pî

⁴⁸ Mîrîrî pî' Judeuyamî'ya ta'pî Jesus pî': —Kane kane amîrî, Samaria poinon. O'ma' yense' pe nai —ta'pî to'ya. ⁴⁹ Jesusya ta'pî: —O'ma' yense' pepîn uurî. Uyun yapurîuya sîrîrî. Tîise amîrî'nîkonya uyapurî pra man. ⁵⁰ Uurî yapurî pemonkonyamî'ya yuwaya pepîn. Tîise mîrîrî yuwa tiaronya, uyunya. Moropai yairî mîikîrî wanî pemonkonyamî' yako'menkanen pe. ⁵¹ Ayenku'tîuya'nîkon pepîn. Yairî ayeurîmauya'nîkon. Umaimu yawîrî aako'mamîkon ya, aasa'mantakon pepîn tiwin kin —ta'pî Jesusya. ⁵² Judeuyamî'ya ta'pî ipî': —Mîrîrî taaya pî' o'ma' yense' pe ayepu'tî pî' anna man. Abraão nurî'tî sa'manta'pî, moropai penaro' Paapa maimu ekareme'nenan sa'manta'pî nîrî. Tarîpai amîrîya taa: “Umaimu yawîrî anî' ko'mamî ya, aasa'manta pepîn”, kai'ma. ⁵³ Anna tamo Abraão nurî'tî yentai awanî kai'ma eesenku'tisa', Paapa maimu ekareme'nenan yentai awanî kai'ma eesenku'tisa'. Anî' pe renamo awanî kai'ma eesenku'tisa' mîrîrî? —ta'pî to'ya. ⁵⁴ Jesusya ta'pî: —Uuwarîrî morî uurî tauya ya, î' pe pra rî awanî mîrîrî. Anî'ya uyapurî pepîn mîrîrî pî'. Tîise uuwarîrî atapurî pepîn. Uyunya ta'pî upî': “Morî Mîikîrî”. “Mîikîrî anna yepotorî” taanenana amîrî'nîkon, manni'ya ta'pî. ⁵⁵ Uyun epu'sa'ya'nîkon pra naatii. Tîise uurî mîikîrî epu'nen pu'kuru. Uurî nîrî epu'nen pepîn kai'ma eseurîma ya, seru'ye' pe awanî, seru'ye' pe awanîkon warantî. Maasa pra mîikîrî epu'tîuya ye'nen moropai imaimu yawîrî iku'nen uurî. ⁵⁶ Atamokon Abraão nurî'tî esenumenka'pî uuipî weiyu pî'. Mîrîrî pî' aatausinpa'pî. Kure'ne aatausinpa'pî uuipî epu'tî tîuya pî' —ta'pî Jesusya. ⁵⁷ Judeuyamî'ya ta'pî ipî': —Aseruku mîrîrî, pena Abraão nurî'tî sa'manta'pî. Amîrî 50 kono' ma're akonopo man. Abraão nurî'tî era'matîpon pepîn amîrî. Aseruku —ta'pî to'ya. ⁵⁸ Jesusya ta'pî to' pî': —Ayenku'tîuya'nîkon pepîn. Abraão nurî'tî ton pra tîise moro wanî'pî. Ipatîkaron uurî. ⁵⁹ Mîrîrî taiya pî' to' ekore'ma'pî. Inonkon

tí'kon yanumî'pî to'ya, iwíkonpa kai'ma. Tîise Jesus esonomî'pî ariníkon kore'ta. Eepa'ka'pî Judeuyamî' epîremato' yewî' tapai.

Enkaru'nan Yepi'tî Jesusya

9 Moropai tuutî pe, warayo' era'ma'pîiya, enkaru'nan. Enkaru'ne eesenpo pe mîikîrî wanî'pî. ²Inenupa'sanya era'ma'pî nîrî. Jesus pí' ta'pî to'ya: —Anna yenupanen, anî' níkupî'pî imakui'pî wenai mîserî warayo' esenpo'pî enkaru'ne? Tinkoneka'pî wenai ka'rî? Tîsan, tun níkoneka'pî wenai ka'rî? ³Jesusa ta'pî: —Anî' níkoneka'pî imakui'pî wenai mîserî warayo' e'taruma'tî pra man, inkupî'pî wenai moropai itun, isan níkupî'pî wenai. Paapaya iku'sa' pra man enkaru'ne. Enkaru'ne eesenpo'pî Paapa esenyaka'mato' ipî' era'mato'pe ariníkonya. ⁴Uyarimatípon esenyaka'mato' kupî pí' ko'mannî e'pai man wei pe awanî tanne. Ewaron ke eena kupî sírîrî. Mîrîrî yai anî' esenyaka'ma eseríke pra awanî kupî sírîrî. ⁵Sírîrî non po uuko'mamî píkirî pemonkonyamî' weiyu'ma pí' uuko'mamî —ta'pî Jesusya. ⁶Mîrîrî taa típo, Jesusya tetaku yenumî'pî non pona. Mîrîrî ke non ki'ma'pîiya. Enkaru'nan yenu kí'pa'pîiya mîrîrî ke. ⁷Moropai ta'pîiya enkaru'nan pí': —Tuna yense' itese' Siloé ka' e'pîta —ta'pîiya. (“Yarima'pî” taato' mîrîrî Siloé umaimukon ta.) Attî'pî Jesus maimu pe. Awe'pî'pî moropai eese'pî'tî'pî. Enkaru'ne pra eena'pî. Tamî'nawíron era'ma'pîiya. ⁸Mîrîrî yai tiaronkonya era'ma'pî, itonpayamî' moropai tiaronkonya. Mîikîrî epu'tî'pî to'ya enkaru'nan pe. —A'kî mîikîrî era'makî —ta'pî to'ya. —Mîikîrî manni' enkaru'nan. Tîpîika'tîto' ton esatî pí' aako'manpî'tî'pî manni' tamî'nawíronkon pí' —ta'pî to'ya. ⁹Mîrîrî pí' tiaronkonya ta'pî: —Inna, mîikîrî mîikîrî seru' pepîn. Tîise tiaronkonya ta'pî: —Kaane, mîikîrî pepîn. Enkaru'nan warainon seru' pepîn, tîise tiaron pe man, enkaru'ne pra. Mîrîrî ye'nen mîikîrî pí' ekaranmapo'pî to'ya. Ta'pîiya to' pí': —Inna, uurî mîikîrî —ta'pîiya. ¹⁰Ta'pî to'ya ipî': —O'non ye'ka pe ayenu esepi'tîsa' mîrîrî? ¹¹Ta'pîiya to' pí': —Warayo' itese' Jesusya non ki'ma pí' man mararî mîrîkkî. Moropai uyenu kí'pa pí' man ike. Moropai taa pí' man upî', “E'pîta Siloé itese' tuna ka”. Mîrîrî ye'nen wítin pí' wai. E'pîn pí' wai. Tarípai tamî'nawírî era'ma pí' wai —ta'pîiya. ¹²—O'non see mîikîrî ayepi'títîpon? —ta'pî to'ya ipî'. —Epu'túuya pra wai —ta'pîiya.

Fariseuyamî'ya Enkaru'nan Esepi'tîsa' Ekaranmapo

¹³Mîrîrî típo enkaru'nan esepi'tîsa' yarî'pî to'ya fariseuyamî' pia. ¹⁴Maasa pra erí'ka'nîto' weiyu yai Jesusya non ki'ma'pî manni' enkaru'nan yenu yepi'tîpa. ¹⁵Mîrîrî wenai fariseuyamî'ya ekaranmapo'pî esepi'tî'pî pí': —O'non ye'ka pe aku'sai'ya mîrîrî? —ta'pî to'ya. Ta'pîiya to' pí': —Uyenu kí'pa'pîiya ikuisa' ke. E'pî'pî, tarípai tamî'nawírî era'ma'ya sírîrî. ¹⁶Fariseuyamî'ya ta'pî ipî': —Paapa piapainon pepîn mîikîrî Jesus. A'kî, erí'ka'nîto' weiyu yai eesenyaka'masa' Paapa maimu yawírî pra era'makî —ta'pî to'ya. Tîise tiaronkonya ta'pî: —Imakui'pî pe Jesus wanî ya, ikoneka eseríkan pepîn kupîiya pepîn e'painon? Imakui'pî pe awanî pepîn. Se' kaisarî pra to' esenumenka'pî Jesus pí'. ¹⁷Inî'rî enkaru'nan esepi'tîsa' pí' ta'pî to'ya: —Amîrî kanan? Ayepi'títîpon mîikîrî. Í' kai'ma esenumenkan pí' nan ipî'? —ta'pî to'ya. Yuuku'pîiya: —Mîikîrî man Paapa maimu ekareme'nen pe —ta'pîiya.

¹⁸Moropai Judeuyamî'ya enkaru'nan esepi'tî'pî mu'tunpa'pî. Innape enkaru'ne tílko'mamî típo eese'pî'tîsa' kupî to'ya pra awanî'pî. Mîrîrî ye'nen isan moropai iyun yanno me'po'pî to'ya. Judeuyamî' pia to' erepamî'pî. ¹⁹Ta'pî Judeuyamî'ya

tínanno'sankon pí': —Anmukukon pe mîseni' warayo' nai? Yuuku'pî to'ya: —Inna, anna more mîserî. Inî'rî ta'pî Judeuyamî'ya to' pí': —Enkaru'ne esenpo'pî mîserî? —Inna —ta'pî to'ya. —Moriya o'non ye'ka pe itenu esepi'tîsa' mîrîrî? —ta'pî Judeuyamî'ya to' pí'. ²⁰—Anna munkî pe mîserî epu'tî pí' anna man. Enkaru'ne eesenpo'pî moropai tîko'man pe aako'mansa' enkaru'ne. ²¹Tîise o'non ye'ka pe eesepi'tîsa' epu'tî annaya pra man. Anî'ya yepi'tîsa' epu'tî annaya pra man. Tîise more pepîn mîserî. Ekaranmapotî see ipî'. Tîiwarîrî ekaremekîiya —ta'pî iyun, isanya Judeuyamî' pí'. ²²Mîrîrî warantî to' eseurîma'pî eranne' pe tîwanîkon ye'nen. Maasa pra Judeuyamî' esanon eseurîmasa' wanî'pî, innape Jesus, Paapa nîmenka'pî kupîtîpon yenpa'ka epere'nîto' yewî' tapai kai'ma to' eseurîma'pî. Mîrîrî pí' to' esi'nîpî'pî. ²³Mîrîrî wenai ta'pî iyunya: —A'yeke'ton pe man. Ekaranmapotî ipî'. ²⁴Inî'rî mîîkîrî pí' ta'pî to'ya: —A'kî, Paapaya uyepi'tîsa' ka'kî. Maasa pra mîîkîrî Jesus man imakui'pî ku'nen pe, epu'tî pí' anna man. ²⁵Yuuku'pîiya: —Imakui'pî pe mîîkîrî wanî epu'tîuya pra wai. Sîrîrî neken epu'tî pí' wai. Enkaru'ne wanî'pî tîise sîrîrî era'mauya. ²⁶Inî'rî ta'pî to'ya ipî': —Î' koneka'pîiya apî'? O'non ye'ka pe ayenu yepi'tî'pîiya? ²⁷Ta'pîiya to' pí': —Aasîrî ekaremekî pí' wai apî'nîkon, tîise innape ikupîya'nîkon pra naatîi. Î' wani' awanî ye'nen anetapai awanîkon inî'rî? Ipemonkono pe enapai awanîkon ka'rî? —ta'pîiya. ²⁸Mîrîrî pí' to' ekore'ma'pî. Esepî'tî'pî pí' to' wo'ma'ta'pî. —Amîrî man ipemonkono pe. Anna kaane. Anna man Moisés nurî'tîya yenupanto' yawîrî esenupa'san pe. ²⁹Innape Paapaya tîmaimu ekaremekî'pî Moisés nurî'tî pí'. Mîrîrî epu'tî pí' anna man. Tîise mîîkîrî epu'tî annaya pra man, o'non pata paino pe awanî.

³⁰Mîrîrî taa to'ya pí' ta'pî warayo'ya: —Esenumenkanto' mîrîrî. O'non pata pai mîîkîrî erepansa' epu'tîya'nîkon pra awanî. Tîise uurî enkaru'nan yenu yepi'tîsai'ya mîrîrî. ³¹Paapaya imakui'pî ku'nenan maimu yuuku pepîn. Tamî'nawîronkonya epu'tî mîrîrî. Tapurînen kupî Paapaya meruntî ke. Itu'se tîwe'to' ku'nen kupîiya meruntî ke. ³²More pe esenpo'pî enkaru'ne. A'yeke'ton pe wanî tanne uyenu yepi'tîsai'ya. Sîrîrî pata esippia'tî'pî pata pai eesetasa' pra man, enkaru'nan esepi'tîsa' sîrîrî warantî. Tîise iku'sai'ya mîrîrî. ³³Paapa piawon pe pra mîîkîrî wanî ya, mîrîrî ye'ka kupî'pîiya pepîn e'painon —ta'pî warayo'ya to' pí'. ³⁴Ipî' to' ekore'ma'pî. —Kane, kane, amîrî. Imakui'pî amîrî. Imakui'pî ya' pu'kuru esenpo'pî amîrî. Anna panamaya pepîn —ta'pî to'ya ipî'. Moropai yenpa'ka'pî to'ya tîkore'tapai'nîkon.

Paapa Winîkîi Enkaru'nankon

³⁵Mîrîrî eta'pî Jesusya, warayo' yenpa'kasa' to'ya yekare. Moropai yuwai attî'pî. Eporî'pîiya. Ta'pî Jesusya ipî': —Ka' poi iipî'pî pemonkon pe, Paapa narima'pî kupî pí' nan innape? —ta'pîiya. ³⁶—Anî'se mîîkîrî? Upî' ka'kî innape iku'to'peuya, —ta'pîiya. ³⁷Jesusya ta'pî: —Era'ma pí' nai, ayarakkîrî eeseurîma manni', uurî. ³⁸Warayo'ya ta'pî: —Uyepotorî, innape akupî pí' wai. Moropai Jesus yapurî'pîiya. ³⁹Jesusya ta'pî: —Pemonkonyamî' nîkupî'pî imakui'pî yepoi uui'pî'pî sîrîrî non pona, enkaru'nankonya era'mato'pe moropai era'manenan enato'pe enkaru'ne. Tiaronkon wanî enkaru'ne, tîise to' esenumenkato' wanî enkaru'ne pra. Tewankon ke uyepu'tî to'ya. Tiaronkon wanî pri'ya pu'kuru to' yenu, tîise teesenumenkato'kon ke uyera'ma to'ya pepîn, innape ukupî tîuya'nîkon pra awanî ye'nen. ⁴⁰Moro awanî'pî tiaronkon fariseuyamî' iipia. Mîrîrî taiya eta'pî to'ya. Tîise —Enkaru'ne pra anna man, Paapa epu'nenan anna —ta'pî to'ya. ⁴¹Jesusya ta'pî: —Enkaru'ne anna man,

epu'tí annaya kai'ma eesenumenkasa'kon ya amakuyikon kupî'pî Paapaya e'painon tîwanmîra. Tîise amîrî'nîkonya taa: "Enkaru'ne pra anna man". Mîrîrî ye'nen Paapaya amakuyikon ku'sa' pra man tîwanmîra —ta'pîiya.

Carneiroyamî' Ko'mannî'nen

10 Moropai Jesusya sîrîrî panton ekaremekî'pî fariseuyamî' pî': — Ayenku'tîuya'nîkon pepîn. Anî' ewomî ya carneiroyamî' ko'manto' kurarari ta, mana'ta yai pra, mîikîrî wanî ama'ye' pe. Carneiroyamî' yama'runpai eewomî mîrîrî. ²Tîise carneiroyamî' esa' ewomî mana'ta yai pu'kuru. ³Mana'ta era'manenya mana'ta yarakkanmoka carneiroyamî' esa' ewonto'pe. Moropai carneiroyamî' esa'ya tekînon yanno tiwin pî', to' ese' pî'. Imaimu epu'tí to'ya. Iipia to' iipî. Moropai to' yariiya parî' yuwai. ⁴Tekînon yariiya. To' rawîrî atî moropai ite'ma'pî pî' to' wîfî, imaimu pî' tesa'kon pe epu'tí tîuya'nîkon ye'nen. ⁵Tînepu'tîkon pepîn pemonkon ye'ma'pî pî' to' wîfî pepîn. Imaimu pî' tiaron pe epu'tí to'ya moropai iipapai to' epe.

Mîrîrî warantî Jesusya fariseuyamî' yeurîma'pî. ⁶Mîrîrî carneiroyamî' pantoni ekaremekî'pî Jesusya to' pî' tîise o'non ye'ka pe tenupaiya'nîkon epu'tí to'ya pra awanî'pî.

⁷Inîrî Jesusya ta'pî: —A'kî, uurî mana'ta, carneiroyamî' ewonto' warainon. ⁸Tiaronkon iipî'pî urawîrî Paapa maimu pe pra, tîise ama'ye'kon iipî warantî. Carneiroyamî' anama'runpapai ama'ye'kon wanî warantî, pemonkonyamî' yaka'mapai to' wanî'pî, inkamoro yenku'tîi. Tîise Paapa pemonkonoyamî'ya pu'kuru to' maimu eta pra awanî'pî. ⁹Uurî wanî mana'ta warantî, pemonkonyamî' man carneiroyamî' warantî. Uwenairî anî' ewomî ya, tîpîika'tîto' ton eporîiya î' ton pra awanî pepîn. Morî pe eewomî moropai eepa'ka tîwanmîra tekkari ton eporîiya. ¹⁰Ama'ye' wanî carneiroyamî' anama'runpapai. To' yama'runpaiya moropai to' tî'kaiya. Mîrîrî warantî pra uui'sa'. Uurî uui'sa' sîrîrî enen upemonkonoyamî' ko'manto' ton tîise, morî pe to' ko'manto'pe, sîrîrî tîpose tîiko'mamî'pîkon yentai.

¹¹Uurî carneiroyamî' era'manen warainon morî. Uurîya uuko'manto' tîrî carneiroyamî' pîika'tîto'peuya. ¹²Tiaron pemonkon wanî ya, carneiroyamî' esa' pe pra, tîise carneiroyamî' esa' poitîrî pe, teeseka'nunkai carneiroyamî' pîika'tîiya pepîn, imîrî pe pra to' wanî ye'nen. O'ma' carneiro yapi'nen kaikusi iipî era'ma tîuya ya, eepe. Moropai o'ma'ya carneiroyamî' pîrai'pîka moropai tiaron yapisîiya. ¹³Carneiroyamî' era'manen epe maasa pra carneiroyamî' esa' pia teesenyaka'masen pe tîwanî ye'nen. Itekînnan pe pra carneiroyamî' wanî. To' pînînmaiya pepîn.

¹⁴Uurî man mîrîrî warantî pra. Carneiroyamî' esa' warainon uurî, morî. Upemonkonoyamî' epu'nen uurî tamî'nawîrî. Moropai upemonkonoyamî'ya uyepu'tí tesa'kon pe wanî. ¹⁵Mîrîrî warantî Paapaya uyepu'tí tamî'nawîrî. Moropai Paapa epu'nen uurî. Moropai uuko'manto' tîrîuya upemonkonoyamî' ton pe, inkamoro pîika'tîto'peuya. ¹⁶Tiaronkon upemonkonoyamî' man tarîronkon pepîn. Moropai inkamoro nîrî enepîuya e'pai awanî uupia, tarîronkon pokonpe. Moropai umaimu eta to'ya kupî sîrîrî. Awanî kupî sîrîrî tiwinan upemonkono pe to' ena moropai tiwinan uurî to' esa'. ¹⁷Uuwarîrî enen e'to' tîrîuya kupî sîrîrî. Moropai uusa'manta e'mî'sa'kato'pe enen. Mîrîrî wenai uyunya u'nînma. ¹⁸Anî'ya uwî pepîn itu'se pra wanî tanne. Isa'mantapai wai. Uuwarîrî e'tîrî, uusa'mantato'pe. Moropai uuwarîrî e'mî'sa'ka kupî sîrîrî uusa'manta tîpo. Mîrîrî warantî e'to'pe kai'ma Uyunya uyarima'pî —ta'pî Jesusya.

¹⁹ Judeuyamî' esiyu'pîtî'pî inî'rî Jesusya tenupato'kon pî'. Se' kaisarî pra to' esenumenka'pî Jesus pî'. ²⁰—Î' wani' awanî ye'nen imaimu eta pî' aako'mamîkon —ta'pî tiaronkonya. —Aataka'masa'kon mîrîrî. O'ma' yense' pe man —ta'pî to'ya. ²¹Tîise tiaronkonya ta'pî: —Kaane, imariwa'ka'pan yeseru yairî pra uyenu-paiya'nîkon mîrîrî. Moropai imariwa'ya anî kupî pepîn meruntî ke enkaru'nan yenu konekato'peiya —ta'pî to'ya.

Judeuyamî'ya Jesus Kupî Pepîn Innape

²² Mîrîrî tîpo tesorukon yawîrî Judeuyamî' eperepî'pî Jerusalém po epîremanto' yewî' ekareme'se inî'rî Paapa yewî' pe teepîremato'kon wenai, kono' yai awanî'pî. ²³ Jesus asarî'pî Judeuyamî' epîremato' iwa'to' ta itese' Salomão pata'se'. ²⁴ Iwoi Judeuyamî' eperepî'pî. Ipî' ta'pî to'ya: —Î' wani' awanî ye'nen anna yaka'ma pî' aako'mamî? Paapa nîmenka'pî pe awanî ya, aronne esekareme'ki innape epu'to'pe annaya —ta'pî to'ya. ²⁵ Jesusya ta'pî: —Aasîrî esekaremekî'pî apî'nîkon, tîise innape ukupîya'nîkon pra awanî'pîkon. Uyun ese' yai unkoneka'pîya uyekaremekî mîrîrî, anî' pe wanî. ²⁶ Tîise innape ukupîya'nîkon pra awanî, maasa pra uyekînon carneiroyamî' kore'tawonkon pepîn amîrî'nîkon. Upemonkono pe pra awanîkon. ²⁷ Uyekînnonya umaimu epu'tî tesa'kon maimu pe. To' epu'nen uurî uyekîn pe. Uwenairî to' wîfî. ²⁸ Ipatîkarî to' ko'manto' ton tîrîuya. Ipatîkarî to' ko'mamî, to' sa'manta pepîn, Paapa piapai to' ko'mamî pepîn tiwin kin. Uyenya' to' wanî moropai uyenya pai anî'ya to' mo'ka pepîn. ²⁹ Uyunya to' tîrî'pî uupia. Uyun yentainon ton pra man. Uyun yenya' to' wanî moropai itenya pai anî'ya to' mo'ka pepîn. ³⁰ Uurî moropai Uyun tiwinan. ³¹ Mîrîrî taiya pî' Judeuyamî' ekore'ma'pî. Inkamoroya tî'kon yanumî'pî Jesus wîikonpa. ³² Mîrîrî pî' Jesusya ta'pî: —Tu'ke ite'ka morî ku'sau'ya ya Uyun meruntîri ke. O'non unkoneka'pî wenai uwî yu'se awanîkon? ³³ Judeuyamî'ya ta'pî: —Morî konekasa'ya wenai awî annaya pepîn, tîise imakui'pî pe eeseurîmasa' ye'nen Paapa pî'. Amîrî pemonkon. Tîise pemonkon pe si'ma Paapa pe awanî kai'ma eeseurîma. Imakui'pî mîrîrî —ta'pî to'ya. ³⁴ Jesusya ta'pî: —Awe'menukasa' man Paapa kaaretarî pî' see warantî. Pemonkonyamî' pî' ta'pîiya: “Yepotorî Wannî warainokon amîrî'nîkon”. *Sl 82.6*

³⁵ Paapa maimu mîrîrî. Yairî pra man taa pepîn. Mîikîrî Paapa maimu menukatîponya ta'pî tiaronkon pemonkonoyamî' pî' Paapa warantî awanîkon. ³⁶ Î' wani' awanî ye'nen imakui'pî pe eseurîman pî' nai, taaya'nîkon upî', uurî Paapa munmu tauya wenai? Paapa nîmo'ka'pî uurî tîmîrî pe, Paapa naipontî'pî uurî. ³⁷ Uyun nîkupî pî' esenyaka'ma pra awanî ya, umaimu kî'kupîi innape. ³⁸ Tîise uyun nîkupî pî' esenyaka'ma era'maya'nîkon ya, innape unku'pî'pî ku'tî. Umaimu anku'pai pra awanîkon ya innape, mîwîwîni tîise unkoneka'pî ku'tî innape. Uurî pia Paapa ko'mamî, moropai Paapa pia uuko'mamî ku'tî innape —ta'pîiya to' pî'. ³⁹ Mîrîrî pî' to' ekore'ma'pî inî'rî. Yapisî yonpa'pî to'ya. Tîise to' piapai attî'pî.

⁴⁰ Jordão ratai pona attî'pî, e'mai' pe João Batistaya pemonkonyamî' yen-patakona'pî pata'pî ya'. Moro aako'mamî'pî. ⁴¹ Arinîkon pemonkonyamî' wî'pî iipia. Ta'pî to'ya: —Anî'ya ikupî eserîkan pepîn konekaiya pra João nurî'tî wanî'pî, tîise inekaremekî'pî Jesus pî' man innape, tamî'nawîrî. ⁴² Miarî arinîkonya ikupî'pî innape.

Lázaro Sa'manta'pî

11 Warayo' wanî'pî pri'ya pra, itese' Lázaro. Mîikîrî ko'mamî'pî Betânia pata po, manni' Maria, Marta ko'manto' ya'. ² Manni' Maria itenaru, mîikîrî Jesus puu karapaimatîpon kara' ke moropai i'pu ya'mananî'pî'pîiya tîpu'pai si'po ke. Mîikîrî pii enasa' wanî'pî pri'ya pra. ³ Lázaro yenaru'tononya tîmaimukon yarima'pî Jesus pia. —Anna yepotorî, tone' anna pii man pri'ya pra, ani'nînma manni' —kai'ma tî-maimukon yarima'pî to'ya.

⁴ Jesus pia itekare yarî'pî to'ya. Mîrîrî eta tîuya pe Jesusya ta'pî tînenupa'san pî': —Aasa'mantato'pe eeseparantîsa' pepîn mîrîrî. Eeseparantîsa' meruntî ke Paapa wanî epu'to'pe tamî'nawîronkonya, moropai morî pe pu'kuru inmu wanî epu'to'pe to'ya nîrî. ⁵ Kure'ne Lázaro pînînma'pî Jesusya. Moropai itenaru'tonon pînînma'pîiya nîrî, Marta moropai itakon. ⁶ Pri'ya pra Lázaro wanî yekare eta tîpo, Jesus ko'mamî'pî asakî'ne wei. ⁷ Mîrîrî tîpo tînenupa'san pî' ta'pîiya: —Aase'nîkon see Judéia pata pona inî'rî. ⁸ Mîrîrî pî' inenupa'sanya ta'pî: —Anna yenupanen, amen awî yu'se Judeuyamî' esanon wanî'pî tî' ke Judéia po. Inî'rî itî'pai awanî ka'rî to' kore'ta? ⁹ Panton pe to' maimu yuuku'pî Jesusya. Ta'pîiya: —A'ka pe awanî wei epa'ka pata pai eewomî pikîrî. A'ka pe awanî tanne asanî ya atare'mon pepîn. ¹⁰ Ewaron ya' pata era'ma pepîn uweiyukon ton pra awanî ya —ta'pîiya. ¹¹ Mîrîrî taa tîpo inî'rî Jesusya ta'pî to' pî': —Uyonpakon Lázaro we'nannî pî' man, tîise iipia uutî ikurantanî'se. ¹² Inenupa'sanya ta'pî: —Uyepotorî, morî pe iwe'nasa' ya, eesepî'tî pia'tîsa' mîrîrî. ¹³ Lázaro erî'kapî kai'ma to' esenumenkasa' mîrîrî, tîise Lázaro sa'mantasa' pî' Jesus eseurîma kinî tanne. ¹⁴ Mîrîrî ye'nen aronne Jesusya ta'pî to' pî': —Lázaro sa'mantasa' man. ¹⁵ Uwakîri pe iipia e'sa' pra wai, mîrîrî wenai inî' panpî' innape ukupîya'nîkon kupî sîrîrî. Iipia wî'tînpai'nîkon. Aase'nîkon see —ta'pîiya. ¹⁶ Moropai Tomé tiaron itese' monoi'ya ta'pî tonpayamî' pî': —Aase'nîkon see ipîkîrî sa'mantai wî'tîn ipokonpe —ta'pîiya.

E'mî'sa'kanto'pe Moropai Enen Ko'mannîto'pe Jesus Wanî

¹⁷ To' wî'tî'pî. Moropai to' erepamî'pî Betânia pona. Aasîrî Lázaro nurî'tî yu'na'tîsa' to'ya wanî'pî asakîrîrî wei kaisarî. ¹⁸ Aminke pra Betânia wanî'pî Jerusalém cidaderî pî', 3 km. kaisarî. ¹⁹ Mîrîrî ye'nen arinîkon Judeuyamî' wî'tî'pî Marta, Maria pia to' pîika'tîi, to' pirankon sa'mantasa' ye'nen. ²⁰ Jesus erepansa' yekare eta tîuya pe Marta epa'ka'pî iipia. Tîise Maria e'nîmî'pî wî'tî ta. ²¹ Ta'pî Martaya Jesus pî': —Uyenupanen, tarî awe'sa' ya, piipi' sa'manta'pî pepîn e'painon. ²² Mîrîrî epu'tî pî' wai, sîrîrî pu'kuru î' rî esatîya ya Paapa pî' itîrîiya —ta'pîiya. ²³ Jesusya ta'pî ipî': —Api e'mî'sa'ka pe man. ²⁴ Martaya ta'pî: —Epu'tî pî' wai. Tiwinano'pî wei yai, isa'manta'san kore'tapai apemonkonoyamî' e'mî'sa'ka yai, piipi' nîrî e'mî'sa'ka. ²⁵ Jesusya ta'pî: —Uurî e'mî'sa'kanto' moropai enen ko'mannîto'. Innape uku'nen sa'mantasa' ya, mîikîrî ennapamî. ²⁶ Moropai enenankon innape uku'nenan ko'mamî enen ipatîkarî. Innape awanî epu'tî pî' nan? —ta'pî Jesusya ipî'. ²⁷ —Inna uyepotorî —ta'pîiya. —Paapa nîmenka'pî amîrî. Paapa munmu amîrî, manni' ka' poi aai'pî ton tarîwaya. Innape akupî pî' wai —ta'pîiya.

Jesus Karau

²⁸ Mîrîrî taa tîpo awenna'po'pî wîtî ta takon Maria yannoi. Ta'pîiya Maria pî': —Uyenupanenkon erepanî pî' man. Ayanno pî' man —ta'pîiya ipî' ama' pe, tiaronkonya eta namai'ma. ²⁹ Mîrîrî eta tîuya pe Maria epa'ka'pî ka'ne' pe Jesus pia. ³⁰ Poro po Jesus wani'pî aminke mararî to' ko'manto' pî', Marta yarakkîrî teeseporî'pî pata'. ³¹ Ka'ne' pe Maria epa'ka' era'ma tîuya'nîkon pe Judeuyamî' iipia ereuta'san ipiika'tînenan pe wîtî'pî ipîkîrî. —A'kî —ta'pî to'ya, —Uuruwai pona attî moro esewankono'mai ikarunse. ³² Jesus pia teerepamî pe Maria esenumî'pî. Moropai ta'pîiya: —Uyepotorî, tarî awe'sa' ya, piipi' sa'manta'pî pepîn e'painon. Ikarawa'pî. ³³ Maria moropai Judeuyamî' Maria yarakkîronkon karau era'ma tîuya pe Jesus esewankono'ma'pî tewan ya. Kure'ne esewankono'ma'pî. ³⁴ Ta'pîiya to' pî': —O'non pata yu'na'tî'pîya'nîkon? Aase era'mapî'se, Uyepotorî —ta'pî to'ya ipî'. ³⁵ Jesus karawa'pî. ³⁶ Mîrîrî pî' Judeuyamî'ya ta'pî: —A'kî, kure'ne isa'manta'pî pînîn-maiya era'makî. ³⁷ Tîise tiaronkonya ta'pî: —Enkaru'nan yenu konekatîpon mîserî warayo'. Î wani' awanî ye'nen isa'manta'pî piika'tîiya pra awanî'pî mîrîrî?

Lázaro E'mî'sa'ka

³⁸ Inî'rî Jesus esewankono'ma'pî tewan ya'. Eerepamî'pî uuruwai pia. A'ta pe awanî'pî tî' yai moropai itettapuru wani'pî tî' pe. ³⁹ Jesusya ta'pî: —Itettapuru mo'katî. Isa'manta'pî yenaru Martaya ta'pî: —Uyepotorî, ikî pe aakatasa' sîrîrî. Asakîrîrî wei kaisarî aako'mansa' —ta'pîiya. ⁴⁰ Jesusya ta'pî ipî': —Aasîrî taa pî' wai apî' innape ukupîya ya, Paapa meruntîri era'maya, innape nai? ⁴¹ Mîrîrî uuruwai yettapurîka'pî to'ya. Moropai ka' tera'ma ye'ka pe Jesus epîrema'pî. —Paapa —ta'pîiya, —Uwakîri pe umaimu eta pî' nai. ⁴² Tîwîrî rî umaimu etanen amîrî. Epu'tî pî' wai. Tîise uwoi to' mannan wani' epu'tî to'ya pra. Anarima'pî pe wani' epu'to'pe to'ya, taa pî' wai apî'. ⁴³ Mîrîrî taa tîpo, awentaime'pî aronne: —Lázaro, epa'kakî. ⁴⁴ Mîrîrîya isa'manta'pî epa'ka'pî satippe. Yaironpî'sa' pe awanî'pî, itenya moropai i'pu pikîrî, isa'manta'pî yaironto' kamisa ke. Itenpata yettapusa' wani'pî nîrî kamisa ke. Jesusya ta'pî: —Yeukatî. Moropai yeuka'pî to'ya.

Jesus Wîi Yu'se Judeuyamî' Wani

(Mt 26.1-5; Mc 14.1-2; Lc 22.1-2)

⁴⁵ Arinîkon Judeuyamî' Maria pia iipî'sanya Jesus nîkoneka'pî era'ma'pî. Mîrîrî wenai innape ikupî'pî to'ya. ⁴⁶ Tîise tiaronkon epa'ka'pî. Fariseuyamî' pia to' wîtî'pî. Jesus nîkoneka'pî ekaremekî'pî to'ya fariseuyamî' pî'. ⁴⁷ Fariseuyamî' moropai teepîremasanon esanon eperepî'pî Judeuyamî' panamanenan yarakkîrî Jesus pî' eseurîmai. Ta'pî to'ya: —O'non ye'ka pe ikupî' eserîkan pepîn ku'sa' Jesusya. ⁴⁸ Tîwî ikupî' ya tamî'nawîronkonya innape ikupî' tesa'kon pe. Moropai mîrîrî wenai Romanoyamî' iipî. Umeruntîrikon mo'ka to'ya. Epîremanto' yewî' soroka to'ya. Moropai upemonkonokon mo'ka to'ya. Î' kupî' e'pai awanî? —ta'pî to'ya. ⁴⁹ Moropai Caifás eseurîma'pî. Mîikîrî wani'pî teepîremasanon esanon yepotorî pe mîrîrî kono' pî'. Mîikîrî eseurîma'pî: —Epu'nenan pepîn amîrî'nîkon —ta'pîiya. ⁵⁰ —Eesenumenkasa'kon pra naatîi. Jesus sa'manta' e'pai man. Tiwinan sa'manta' e'pai awanî tamî'nawîronkon ton pe, Romanoyamî'ya utî'kakon namai iwenai. ⁵¹ Tîiwarîrî teeseurîma kai'ma esenumenkapa'pî. Tîise teepîremasanon esanon yepotorî pe awanî

ye'nen, Paapaya tîmaimu tîrî'pî mîrîrî iipia. Tamî'nawîronkon Judeuyamî' ton pe Jesus sa'manta kupî ekaremekî'pîiya mîrîrî. ⁵²Moropai teken Judeuyamî' ton pe aasa'manta pepîn mîrîrî, tîise pata kaisaronkon ton pe. Paapa munkî pe tîwe'sanon e'paraipîka'san muurukuntî Jesusya kupî sîrîrî, tîipia tiwinan warantî to' e'to'pe. ⁵³Moropai mîrîrî warantî Caifás eseurîma tîpo, Judeuyamî' eseka'nunka'pî Jesus wîi yu'se. ⁵⁴Mîrîrî epu'tî tîuya ye'nen Jesus asarî pra eena'pî aronne Judeuyamî' kore'ta. Attî'pî Jerusalém poi keren rî'pîkîron pata pona itese' Efraim. Moro aako'mamî'pî tînenupa'san pokonpe.

⁵⁵Judeuyamî' eper'e'to' weiyu wanî'pî aminke pra, itese' Páscoa. Mîrîrî pî' enpen tîwanîkon ye'nen arinîkon wîtî'pî Jerusalém pona irawîrî ikonekai, Moisés nurî'tîya yenupanto' yawîrî. Imakui'pî pe teenasa'kon ye'nen to' wîtî'pî e'ronai tesorukon yawîrî. ⁵⁶Jesus yuwa'pî to'ya moro, tîise eporî to'ya pra awanî'pî. Ipî' to' eseurîma'pî. —Aaipî pepîn ka'rî —kai'ma to' eseurîma'pî. ⁵⁷Fariseuyamî' moropai teepîremasanon esananya tîmaimukon yenpa'ka'pî. O'non pata Jesus ko'mamî' epu'nen wanî ya, ekareme'to'peiya, yapisîkonpa kai'ma.

Betânia Po Jesus Wîtî

(Mt 26.6-13; Mc 14.3-9)

12 Tiwin mia' pona tîimo'tai wei kaisarî Páscoa weiyu rawîrî, Jesus wîtî'pî Betânia pona Lázaro ko'manto' ya'. Mannî' isa'manta'pî pîmî'sa'ka'pî tîuya ko'manto' ya' attî'pî. ²Entamo'kanto' koneka'pî to'ya moro Jesus ton pe. Marta esenyaka'ma'pî to' yekkari ton pî' moropai Lázaro ereuta'pî tiaronkon pokonpe Jesus pia. ³Mariaya kara' yapisî'pî, morî epe'ke itese' nardo. Jesus puu karapaima'pîiya mîrîrî ke. Mîrîrî tîpo i'pu ya'mananîpî'pîiya tîpu'pai si'po ke. Ipîra kara'pî kin a'pusin pe awanî'pî wîtî ta pî'. ⁴Mîrîrî pî' inenupa'pî itese' Judas Iscariotes eseurîma'pî. Teyatonkon pî' Jesus ekaremekîton mîikîrî. Mîikîrî eseurîma'pî. ⁵—Î' wani' awanî ye'nen mîrîrî kara' ke awe'repa pra awanî? —ta'pîiya. —Kure'ne tîniru, tiwin kono' kaisarî esenyaka'man yepe' kaisarî ye'ma'pî to'ya e'painon tîniru ke. Mîrîrî tîpî'tî e'painon î' ton pînon pia —ta'pîiya. ⁶Tîise iseruku mîrîrî. Î' ton pînon pî' eesenumenka pepîn. Tîmîrî ton pe itu'se awanî'pî maasa pra ama'ye' pe tîwanî ye'nen. Jesus nenupa'san tînirurî yense' yaanen pe tîwe'sen pe tîwanî ye'nen imo'kapî'tî'pîiya. ⁷—Tîwî Maria nîsi —ta'pî Jesusya. —Uusa'manta kupî sîrîrî. Mîrîrî ton pe ukarapaimasai'ya mîrîrî. ⁸Î' ton pînon man arinîke pu'kuru. Sîrîrî non po to' e'tî'ka pepîn tamî'nawîrî. Tîise uurî, uutî kupî sîrîrî aapiapai'nîkon —ta'pî Jesusya.

Lázaro Wîi Yu'se Judeuyamî' Wani

⁹Betânia po Jesus wanî epu'tî'pî arinîkon Judeuyamî'ya. Mîrîrî ye'nen to' wîtî'pî Jesus era'mapî'se moropai isa'manta'pî e'mî'sa'kasa' pî' esenumenkai. ¹⁰Mîrîrî ye'nen teepîremasanon esanon wanî'pî Lázaro wîi yu'se. ¹¹Maasa pra iwenai arinîkon Judeuyamî'ya Jesus kupî'pî innape epu'tî tîuya'nîkon ye'nen.

Jerusalém Ta Jesus Ewomî

(Mt 21.1-11; Mc 11.1-11; Lc 19.28-40)

¹²Arinîkon pemonkonyamî' eper'e'sa' wanî'pî festa pî' tîwanîkonpa kai'ma Jerusalém pona. Jesus iipî epu'tî tîuya'nîkon pe iponaya to' wîtî'pî. ¹³Yu' yare maripa ye' warainon yarî'pî to'ya. Aaipî era'ma tîuya'nîkon pe to' entaimepî'tî pia'tî'pî.

—Morí pe man —taa pia'tí'pí to'ya.

—Morí míserí, yepuru waní,

Paapa uyepotoríkon naipontí'pí,

Israel ponkon yepotorí pe, *Sl 118.25,26*

—taapítí'pí to'ya. ¹⁴ Moropai Jesusya tekín ton yeporí'pí jumenta more. Ipona eenuku'pí, Paapa maimu e'menukasa' yawírí. ¹⁵ See warantí awe'menukasa' waní'pí: Teesi'ní'se pra e'tí,

Paapa pemonkonoyamí' Sião ponkon,

a'kí, ayesa'kon iipí pe man

jumenta more po

penaronkon ayesa'kon reiyamí' warantí, *Zc 9.9*

kai'ma Paapa maimu e'menukasa' waní'pí.

¹⁶ Tíise mírírí yawírí Jesus waní epu'tí inenupa'sanya pra awaní'pí. Jesus sa'manta'pí moropai awe'mí'sa'kasa' típo neken to' enpenata'pí penaronkon nekaremekí'pí pí'. Moropai mírírí yai neken innape mírírí yawírí Jesus waní'pí epu'tí'pí to'ya.

¹⁷ Moropai ariníkon pemonkonyamí', manni'kan isa'manta'pí Lázaro pí'mí'sa'ka Jesusya era'ma'típonkon eseuríma ko'manní'pí'pí inkoneka'pí pí'. ¹⁸ Mírírí wenaí tiaronkon epa'ka'pí Jerusalém yapai Jesus epose isa'manta'pí pemonkon pí'mí'sa'kasai'ya etasa' títuya'níkon ye'nen. Ariníke to' waní'pí. ¹⁹ Moropai mírírí pí' fariseuyamí' esenumenka'pí tonpayamí' pokonpe. —A'kí, í' ku'sa' pra man —ta'pí to'ya. —Tamí'nawíronkon wítín pí' man iipia, uurí'níkon ton pra. Moropai innape iku'sa' to'ya mírírí —ta'pí to'ya.

Gregoyamí' Waní Jesus Anera'mapai

²⁰ Judeuyamí' festarí pí' tíwaníkonpa tiaronkon gregoyamí' ii'sa' waní'pí Jerusalém pona nírí Judeuyamí' yarakkírí. ²¹ Insanan wítí'pí eseurímai Filipe yarakkírí. Míikírí Filipe waní'pí Galiléia pata yawon Betsaida cidaderí poinon. Míikírí pia to' wítí'pí. —Jesus anera'mapai anna waní —ta'pí to'ya. ²² To' nesatí'pí ekaremekí'pí Filipeya André pí' moropai sa'nírí to' wítí'pí ekareme'se Jesus pí'. ²³ Moropai Jesusya ta'pí to' pí': —Inna, maasa pra uweiyu erepansa' man. Uurí ka' poi iipí'pí pemonkon pe yapurí Judeuyamí' pepínya kupí sírírí. Maasa pra ipíkku pe Paapaya uyenpo kupí sírírí. ²⁴ Ayenku'títuya pepín. Trigo yena'pí yu'na'tísa' pra awaní ya, tiwínsarí aako'mamí. Tíise yu'na'tísa' ya, moropai ipí'pí katasa' ya, moropai aaro'tasa' ya, kure'ne itíríya e'painon. ²⁵ Mírírí warantí sírírí non po ko'manníto' pínínma ya tíwírí e'tí'kan. Tíise sírírí non po ko'manníto' tí'nínmai pra ka' po ipatíkarí ko'manníto' eporí kupí sírírí. ²⁶ Upoitírí pe e'pai aní' waní ya, uwenairí aapí e'pai awaní. Uuko'manto' ya' upoitírí ko'mamí nírí. Upoitírí pe aní' esenyaka'masa' ya, uyunya nírí yapurí —ta'pí Jesusya.

Tíisa'manta Ekaremekí Jesusya

²⁷ Jesus eseuríma ko'manní'pí'pí: —Uyekaton esewankono'man pí' man. Í' tauya e'painon? Paapa, umo'kakí e'taruma'títo' winípai tauya pepín maasa pra sírírí warantí e'taruma'tíi iipí'pí uurí. ²⁸ Paapa, ayese' yapuríto'pe tamí'nawíronkonya iku'kí —ta'pí Jesusya. Moropai mai eseta'pí ka' poi. —Aasírí morí pe uyese' yapurí to'ya awenai moropai iní' panpí' yapuríto'pe to'ya ikupíuya pe wai —ta'pí maiya. ²⁹ Moropai ariníkon Jesus piawonkonya eta'pí mai eseuríma. Mírírí ye'nen

tiaronkonya ta'pî: —Wara'napi pe man. Moropai tiaronkonya ta'pî: —Inserî eseurî-man pî' man yarakkîrî. ³⁰ Jesusya ta'pî to' pî': —Uurî wenai Paapa eseurîmasa' pra man, tîise eseurîmasa' amîrî'nîkon ton pe innape ukupîkonpa. ³¹ Sîrîrî non po tîiko'mansenon yeseru imakui'pî pe taruma'tîto' weiyu erepansa' man. Moropai sîrîrî imakui'pî yepotorî yenpa'ka Paapaya pe man. ³² Pakînan pona u'mî'sa'ka to'ya pe man tîpokapî'se moropai mîrîrî wenai uupia tamî'nawîronkon enepîuya —ta'pîiya. ³³ O'non ye'ka pe tîwî to'ya ekaremekîiya mîrîrî. ³⁴ Tiaronkonya ta'pî ipî': —Paapa kaaretarî po eeseporî ipatîkarî Cristo ko'mamî kai'ma. Tîise amîrîya taa, “Uurî ka' poi iipî'pî pemonkon pe sa'manta kupî sîrîrî pakînan po”. Anî' see amîrî, moriya? —ta'pî to'ya ipî'. ³⁵ Jesusya ta'pî to' pî': —A'kaya aye'marîkon weiyu'ma ko'mannîpî mararî. Innape iku'kî sîrîrî ewaron ya', aataka'makon namai. Ewaron ya' eenakon ya, o'non pata atîkon epu'tîya'nîkon pepîn. ³⁶ Tarî wanî tanne aweiyu'manenkon pe innape uku'tî upemonkono pe awanîkonpa, a'ka ta tîiko'mansenon pe awanîkonpa, Paapa epu'nenan pe.

Mîrîrî taa yaretî'ka tîuya pe, Jesus wîti'pî to' piapai moropai eesenomî'pî. ³⁷ Tamî'nawîrî mîrîrî ekoneka eserîkan pepîn koneka'pîiya to' nera'makon tonpe. Mîiwîni tîise innape ikupî to'ya pra awanî'pî. ³⁸ Mîrîrî warantî awanî'pî Isaiás nurî'tî nîmenuka'pî yawîrî. Pena Isaiás nurî'tîya ta'pî: Uyepotorî, anî'ya innape unekaremekî'pîkon ku'sa' pra man.

Tîmeruntîri yenposa' Paapaya,

tîise ikupî to'ya pra man innape *Is 53.1*

ta'pîiya. ³⁹ Innape ikupî to'ya eserîke pra awanî'pî. Maasa pra Paapaya to' yenu yenkaru'nannîpî'pî Isaiás nurî'tîya ta'pî yawîrî.

⁴⁰ Paapaya to' yenu yenkaru'nannîpî'pî.

Moropai to' yewan sa'mannî'sai'ya.

Mîrîrî kupî'pîiya era'ma to'ya namai tenukon ke.

Moropai epu'tî to'ya namai tewankon ya'.

Moropai imakui'pî poi to' era'tî namai

moropai to' yepî'tîuya pepîn. *Is 6.10*

ta'pîiya. ⁴¹ Mîrîrî warantî Isaiás nurî'tî eseurîma'pî maasa pra ipîkku pe Cristo e'to yenpo'pî Paapaya ipî'. Jesus Cristo pî' eseurîma'pî pena. ⁴² Mîiwîni tîise arinîkon Judeuyamî' esananya innape Jesus kupî'pî Paapa nîmenka'pî pe awanî. Tîise aronne to' esekaremekî pra awanî'pî fariseuyamî'ya tenpa'kakon namai, teepere'to'kon yewî' tapai. ⁴³ Maasa pra tonpakonya tapurîkon yu'se to' wanî'pî Paapaya tapurîkon yu'se tîwanîkon yentai.

⁴⁴ Moropai Jesus entaime'pî: —Innape uku'nen wanî ya, uyarimatîpon kupîiya nîrî innape. ⁴⁵ Uyera'maiya ya, uyarimatîpon era'maiya nîrî. ⁴⁶ Pemonkonyamî' weiyu'manen pe uui'sa' sîrîrî non pona Paapa epu'to'pe to'ya. Moropai innape uku'nen ko'mamî namai ewaron ta, Paapa tepu'se pra uui'sa' sîrîrî. ⁴⁷ Umaimu etanen wanî ya, yawîrî pra aako'mamî tîise, mîikîrî yenumîuya pepîn. Maasa pra pemonkonyamî' taruma'tîi uui'sa' pra wai, tîise to' pîika'tîi uui'pî'pî. ⁴⁸ Tîise anî'ya taasa' ya, ayu'se pra wai, moropai umaimu kupîiya pra wanî ya innape, yapisîiya pra awanî ya, taruma'tîton moro man. Mîrîrî wanî umaimu, eseurîma'pî manni'ya taruma'tî pe man tiwinano'pî wei yai. ⁴⁹ Uuwarîrî eseurîmasa' pra wai. Paapa, uyarimatîponya upanama'pî. “See warantî neken meseurîmai” ta'pîiya upî'. ⁵⁰ Moropai epu'tî pî' wai

imaimuya ipatîkarî pemonkon ko'manto' ton ekaremekî. Mîrîrî ye'nen eseurîma ya, Paapa nekaremekî'pî neken upî ekaremekîuya.

Jesusa Tînenupa'san Puu Rona

13 Moropai entamo'kanto' rawîrî Páscoa itese' Jesusya tîweiyu erepansa' epu'tî'pî. Sîrîrî non poi tuutî Paapa pia epu'tî'pîiya. Tîpemonkonoyamî' sîrîrî non ponkon sa'nama'pî'tî'pîiya moropai sîrîrî î' kai'ma inkamoro sa'nama tîuya yenpo'pîiya tîisa'manta pîkîrî.

² Jesus wani'pî tînenupa'san pokonpe entamo'kanto' pî'. Makuiya teesenumenkato' tîisa' wani'pî Judas pia, Simão Iscariotes munmu pia. Teyatonon pî' Jesus ekaremekî' pî' eesenumenka emapu'tî'pî Makuiya. ³ Moropai Jesusya epu'tî'pî tunya tamî'nawîron rumakasa' tenya'. Moropai tui'pî'pî Paapa piapai epu'tî'pîiya. Paapa pia tîwenna'po kupî epu'tî'pîiya. ⁴ Tamî'nawîrî mîrîrî epu'tî tîuya pe Jesus e'mî'sa'ka'pî, tîpon mo'ka'pîiya, moropai ta'san yewa'tî'pîiya. ⁵ Mîrîrî tîpo tuna kamo'pîiya pisa ya' moropai tînenupa'san puu rona pia'tî'pîiya moropai ya'mananî'pîiya ta'san yewa'tîsa' ke.

⁶ Moropai Simão Pedro pia eerepansa' ya, Pedroya ta'pî ipî': —Uyepotorî, u'pu ronaya mîrîrî?

⁷ Jesusya yuuku'pî: —Unkupî epu'tîya pra awanî sîrîrî tîise maasa epu'tîya.

⁸ Pedroya ta'pî: —Kane, kane, amîrîya u'pu ronaya e'pai pra man —ta'pîiya. —A'pu ronauya tîrîya pra awanî ya, upemonkono pe awanî pepîn tarîpai —ta'pî Jesusya.

⁹ Mîrîrî pî' Simão Pedroya ta'pî: —Uyepotorî, moriya u'pu neken kî'ronai tîise uyeyena, upu'pai nîrî ronakî.

¹⁰ Jesusya ta'pî: —Tîwe'pîsen wani' nura pe pra, inîrî awe'pî pepîn tî'pu neken ronaiya. Amîrî'nîkon wani' e'pîsanon warantî morî pe, nura pe pra, tîise tiwinan man imakui'pî pe. ¹¹ (Jesusya epu'tî'pî anî'ya tekaremekî teyatonon pî'. Mîrîrî ye'nen ta'pîiya mîrîrî tiwinan man imakui'pî pe.)

¹² Jesusya to' puu rona tîpo, tîpon yeka'ma'pîiya moropai eereuta'pî inîrî tî-pata'pî ya'. Moropai to' pî' ta'pîiya: —Î' ku'sau'ya apî'nîkon epu'tî pî' naatî? —ta'pîiya. ¹³ —Anna yenupanen, anna yepotorî taa pî' naatî upî'. Yairî man maasa pra ayepotorîkon pe wani'. ¹⁴ Tîise uurîya, ayepotorîkonya, ayenupanenkonya a'pukon rona pî' man. Mîrîrî warantî ayonpakon puu ronaya'nîkon e'pai awanî. ¹⁵ An-era'matonkon tîrî pî' wai aapia'nîkon, iku'sau'ya warantî ikupîkonpa, ayonpakon yarakkîrî. ¹⁶ Ayenku'tîuya pepîn, ipoitîrî wani' pepîn tîkaraiwarî yentai. Moropai inarima'pî wani' pepîn tarima'tîpon yentai. ¹⁷ Mîrîrî epu'tî pî' naatî tarîpai. Mîrîrî yawîrî ikupîya'nîkon ya, taatausinpai aako'mamîkon.

Jesusa Teeyatonon Yenya' Tîrumakatîpon Ekaremekî

(Mt 26.20-25; Mc 14.17-21; Lc 22.21-23)

¹⁸ Tamî'nawîronkon amîrî'nîkon pî' eseurîma pra wai. Unmenka'san epu'tî pî' wai. Tîise Paapa kaaretarî e'menukasa' yairî e'pai awanî. See warantî awe'menukasa':

Warayo' uyarakkîrî tekkari enapîtîpon enasa' uyeyaton pe. *Sl 41.9*

Mîrîrî warantî awe'menukasa' mîrîrî.

¹⁹ —Mîrîrî ekaremekîuya sîrîrî apî'nîkon awe'kupî pra tîise. Awe'ku'sa' ya, innape ukupîkonpa anî' pe wani' ta'pîuya manni'. ²⁰ Yairî tauya sîrîrî. Morî pe anî' unarima'pî

yapisítípon waní ya, uurí pu'kuru yapisiíya moropai uyapisítíponya uyarima'típon yapisi níri.

²¹ Mírírí taa típo, kure'ne Jesus esewankono'ma'pí moropai aronne ta'píiya: — Innape taa pí' wai. Tiwinan amírí'níkon kore'tawonya uyekaremekí kupí sírírí uyey-atontonon pí'.

²² Mírírí pí' inenupa'san esera'ma'pí, aní' pí' taiya epu'tí to'ya pra awaní'pí. Mírírí pí' to' esenumenka'pí kure'ne. ²³ Tiwin inenupa'pí Jesus nísá'nama ereutasa' waní'pí Jesus pia. ²⁴ Míikírí pí' Simão Pedro esenpiníku'pí, aní' pe awaní ekareme'to'pe Jesusya.

²⁵ Mírírí ye'nen aminke pra awe'rennuku'pí Jesus pia moropai ta'píiya: — Uyepotorí, aní' pe nai? —ta'píiya.

²⁶ Jesusya yuuku'pí: —Manni' uyu kipíuya moropai iipia tírfuya, míikírí —ta'píiya. Moropai tiyu yapisi'píiya moropai ikipí'píiya tuma ka, itírí'píiya Judas pia, Simão Iscariotes munmu pia. ²⁷ Moropai Judasya yapisi'pí. Mírírí yapisiíya tanne Makui ewomí'pí ya'. Jesusya ta'pí Judas pí': —Ankoneka konekata teesemi'tapai.

²⁸ Tiaronkon iipiawonkonya epu'tí pra awaní'pí, í' taiya pe awaní epu'tí to'ya pra. ²⁹ Tiaronkon esenumenka'pí. Jesus moropai ipemonkonoyamí' tínirurí yense' yaanen pe Judas waní epu'tí'pí to'ya. Mírírí ye'nen Jesusya ekaremekí'pí attíto'pe festa yemanne ton yennai ou í' ton pínon pia tíniru títo'peiya kai'ma tiaronkon esenumenka'pí. ³⁰ Moropai tiyu yapisi' típo, Judas epa'ka'pí ka'ne' pe to' kore'tapai. Moropai ewaron pe awaní'pí.

Amenan Unkupíkon Ton Ekaremekí Jesusya

³¹ Judas epa'ka pe, Jesusya ta'pí: —Tarípai ka' poi iipí'pí pemonkon pe, uurí yapurí pí' pemonkonyamí' man. Moropai Paapa yapurí pí' pemonkonyamí' man uurí wenai. ³² Moropai Paapa yapurí to'ya ya, uurí ekaremekí Paapaya tamí'nawíronkon pí', morí pe waní ekaremekíiya kupí sírírí tíwarírí.

³³ Unmukuyamí', aapia'níkon tíko'man pe uuko'mamí pepín. Uyuwaya'níkon kupí sírírí, tíise tauya apí'níkon. Judeuyamí' esanon pí' unekaremekí'pí, mírírí ekaremekíuya sírírí apí'níkon. O'non pata uutí ya, attíkon eseríke pra awaní.

³⁴ Moropai amenan ankupíkon ton ekaremekíuya sírírí. Ayonpakon sa'namatí. Asa'nama'píuya'níkon warantí to' sa'namatí. ³⁵ Ayonpakon sa'namaya'níkon ya, upemonkonoyamí' pe awaníkon epu'tí tamí'nawíronkonya.

Pedro Nekaremekí Ton Ekaremekí Jesusya

(Mt 26.31-35; Mc 14.27-31; Lc 22.31-34)

³⁶ Simão Pedroya ta'pí ipí': —Uyepotorí, o'non pata pona attí mírírí? —ta'píiya. Jesusya yuuku'pí: —Upíkírí attí eseríke pra awaní o'non pata uutí ya. Tíise maasa uwenairí attí —ta'píiya.

³⁷ —Uyepotorí, í' wani' awaní ye'nen awenairí uutí eseríke pra awaní? —ta'pí Pedroya. —Amírí ton pe uusa'manta eseríke waní sírírí —ta'píiya.

³⁸ Jesusya yuuku'pí: —Innape nai? Uurí ton pe naka aasa'manta? Ayenku'tíuya pepín. Kariwana yunkon etun rawírí, “Unepu'tí pepín míikírí”, taaya kupí sírírí. Eseuríwí'ne ite'ka taaya kupí sírírí —ta'píiya.

Paapa Pia Wítinto' Pe Jesus Waní

14 Moropai Jesusya ta'pî tînenupa'san pí: —Teesewankono'mai pra e'tí. Aasíri innape Paapa kupî pí' naatíi. Uurí nîrî ku'tí innape. ²Maasa pra ta'ke ko'manníto' moro man Uyun yewí' ta. Í' ton pra awaní ya, tauya nîrî e'painon. Tíise uutí sírîrî aako'manto'kon ton konekai. ³Moropai amírî'níkon ton pe ikonekasau'ya ya, uupí iní'rî amírî'níkon era'mai, uupia aako'mamíkonpa. O'non pata uuko'mamí ya, miarí nîrî uupia aako'mamíkonpa. ⁴O'non pata uutíto' epu'tí pí' naatíi.

⁵Mírîríya Toméya ta'pî Jesus pí: —Uyepotorí, o'non pata pona attí epu'tí annaya pra man. O'non ye'ka pe wítinto', e'ma epu'to'pe annaya? ⁶Jesusya yuuku'pî. —Uurí e'ma, innarí, moropai ko'manníto'. Aní wítí pepín Paapa pia tíwí uurí tiku'se — ta'píya. ⁷—Innape uyepu'tíya'níkon ya, Uyun nîrî epu'tíya'níkon. Moropai sírîrî pata pai innape Paapa epu'tíya'níkon. Maasa pra aasírí Mííkirí era'masa'ya'níkon.

⁸Filipeya ta'pî Jesus pí: —Uyepotorí, era'mato'pe annaya Paapa yenpokí. Mírîrî neken yu'se anna man. ⁹Jesusya ta'pí: —Pena pata pai uurí waní aapia'níkon. Míiwíni tíise Filipe, uyepu'tíya pra nan? Filipe, aní'ya uyera'masa' ya, Paapa nîrî era'masai'ya. Mírîrî ye'nen í' ton pe Paapa yenpokí taaya manni'? ¹⁰Paapa ya' uurí waní moropai uurí ya' Paapa waní kupíya pra nan innape? —ta'píya Filipe pí'.

Moropai tînenupa'san pí' ta'píya: —Mírîrî tauya manni' uwinípainon pepín, tíise Paapa, uupia tíiko'mansenya itu'se tíwe'to' kupí uurí wenai. ¹¹Paapa ya' uurí waní moropai uya' Paapa waní tauya manni' ku'tí innape. Tíise sa'me awaní ye'nen innape mírîrî kupíya'níkon pra awaní ya, innape uku'tí unku'pí wenai. ¹²Ayenuku'túya pepín. Aní'ya innape ukupí ya, unku'pí'pí warantí ikupíya. Moropai unku'pí'pí yentai ikupíya maasa pra Paapa pia uutí kupí sírîrî. ¹³Mírîrî wenai umaimu pe í' rí anesatíkon tíru'ya aapia'níkon. Mírîrî ye'nen uurí wenai morí pe Paapa yapurí ta'ke pemonkonyamí'ya. ¹⁴Moropai tauya iní'rí umaimu pe í' rí anesatíkon, mírîrî kupíya.

Morí Yekaton Wanní Iipí Ekaremekí Jesusya

¹⁵U'nínmaya'níkon ya ayaipontítou'ya'níkon yawírí ako'mantí. ¹⁶Moropai Paapa pí' esatúya sírîrî, apanamanenkon ton tiaron, yairon pí' teeseurímasen yari-mato'peiya aapia'níkon aako'manto'pe ipatíkarí. ¹⁷Sírîrî non po tíiko'mansenonya mííkirí yapísí eseríke pra awaní maasa pra era'ma to'ya eseríke pra awaní, epu'tí to'ya pepín. Tíise amírî'níkonya epu'tí maasa pra aako'mamí apokonpe'níkon, ayewankon ya' awaní. ¹⁸Uutí ya, tiwínsarí awe'nímíkon pepín aako'mannínenkon ton pra, tíise iní'rí enna'po kupí sírîrî aapia'níkon. ¹⁹Maasa mararí sírîrî pata po tíiko'mansenonya uyera'ma pepín iní'rí. Tíise amírî'níkonya iní'rí uyera'ma kupí sírîrî. Moropai iní'rí enen uuko'mamí ye'nen, amírî'níkon ko'mamí nîrî enen ipatíkarí. ²⁰Mírîrî wei yai, Paapa pia uuko'mamí epu'tíya'níkon kupí sírîrî. Moropai uya' aako'mamíkon, amírî'níkon ya' uuko'mamí warantí. Tiwin e'ní sírîrî. ²¹Aní' unekaremekí'pí yapísítípon, moropai mírîrî unekaremekí'pí yawíron, mííkirí u'nínmanen. Mííkirí u'nínmanen sa'nama uyunya. Uuríya nîrî isa'nama moropai iipia uupí, esekaremekí uyepu'to'peiya, ta'pí Jesusya to' pí'. ²²Mírîríya ta'pí Judasya. (Mííkirí Judas Iscariotes pepínya, tiaron) Mííkiríya ta'pí Jesus pí: —Uyepotorí, o'non ye'ka pe anna pia aapí tíise tamí'nawíronkon pemonkonyamí' pia aapí pepín? ²³Jesusya yuuku'pí: —Aní'ya u'nínma ya, mííkirí ko'mamí unekaremekí'pí yawírí. Uyunya isa'nama, moropai anna erepamí iipia moropai anna ko'mamí

iipia —ta'pîiya. ²⁴—Tîise u'nînmanen pepîn ko'mamî pepîn unekaremekî'pî yawîrî. Mîrîrî unekaremekî'pî uwinîpainon pepîn tîise Paapa winîpainon. ²⁵Mîrîrî ekaremekî'pîuya akore'ta'nîkon wanî yai. ²⁶Tîise panamaton, Morî Yekaton Wannî, Paapa narimaton uyenta, mîikîrîya amîrî'nîkon yenupa kupî sîrîrî tamî'nawîron pî'. Moropai tamî'nawîrî unekaremekî'pî pî' ayenpenatanîpîiya'nîkon kupî sîrîrî.

²⁷Tîwanmîra awe'to'kon nîmîyua aapia'nîkon. Mîrîrî ke arepauya'nîkon. Mîrîrî untîrî sîrîrî non po tîiko'mansenon nîtîrî warainon pepîn. Mîrîrî ye'nen teese-wankono'mai pra e'tî, eranne' pe pra. ²⁸Uutî sîrîrî aapiapai'nîkon moropai inîrî enna'po aapia'nîkon tauya eta pî' naatîi. U'nînmaya'nîkon ya, aatausinpakon e'painon. Maasa pra emikku sîrîrî uyun pia. Mîikîrî uyun uyentainon. ²⁹Mîrîrî ekaremekî pî' wai apî'nîkon uutî rawîrî. Mîrîrî yai uutî ya, innape ikupîkonpa. ³⁰Inîrî kure'ne eseurîma eserîke pra wai amîrî'nîkon yarakkîrî. Maasa pra sîrîrî pata esa' iipî kupî sîrîrî. [Mîikîrî Makui,] uyentainon pepîn. ³¹Tîise î' rî taa Paapaya ya, mîrîrî kupîyua, Paapa yapurîyua epu'to'pe tamî'nawîronkon sîrîrî pata po tîiko'mansenonya.

Aase'nîkon sîrîrî pata pai.

Uva Ye' Warainon Jesus

15 Mîrîrî tîpo Jesusya ta'pî tînenupa'san pî': —Uurî wanî uva ye' warantî, yairon. Amîrî'nîkon wanî ipantakon warantî. Moropai Uyun wanî iko'mannî'nen warantî. ²Mîikîrî Uyunya tamî'nawîrî ipanta epetakoikon pepîn ya'tî moropai ipantakon mararî epetakoikon yapî'kaiya morî pe awe'to'pe, inî panpî' eepetato'pe. ³Amîrî'nîkon wanî ipanta yapî'kasa' warantî maasa pra aasîrî amîrî'nîkon enasa' man morî pe, ayenupatou'ya'nîkon wenai. Imakui'pî ankupî'pîkon mo'kasa' Paapaya —ta'pîiya. ⁴—Ako'mantî uupia, moropai uuko'mamî aapia'nîkon. Irupukon pî' ipanta atapi'sa' pra awanî ya, eepeta pepîn. Tîise aako'mamî ya irupukon pî' eepeta. Mîrîrî warantî amîrî'nîkon wanî. Upî' aako'mamîkon pra awanî ya, morî pe aako'mamîkon pepîn. Morî pe aako'mamîkon eserîke pra awanîkon, a'tu'mîra awanîkon ye'nen.

⁵Uurî uva ye' warainon, amîrî'nîkon ipantakon warainokon. Anî' ko'mamî ya uupia, moropai iipia uuko'mamî ya, mîikîrîya morî kupî kure'ne umeruntîrî wenai. Tîise uurî ton pra si'ma morî kupîyua eserîke pra awanî tiwin kin. ⁶Ipan-takon imo'kasa' awa'pî'tasa' yannuku to'ya. Mîrîrî soroka to'ya apo' ya' aaranto'pe. Mîrîrî warantî anî' ko'mamî pra awanî ya uupia, mîikîrî yenumî Paapaya pe man. ⁷Aako'mamîkon ya uupia moropai umaimu ko'mamî ya aapia'nîkon î' itu'se awe'to'kon esatîya'nîkon moropai yapisîya'nîkon. ⁸Kure'ne morî kupîya'nîkon ya, amîrî'nîkon wanî upemonkono pe epu'tî tamî'nawîronkonya. Moropai mîrîrî wenai taa to'ya, “Inna, morî pe Paapa man”, taa to'ya. ⁹Uyunya u'nînma warantî amîrî'nîkon pînînmauya. Mîrîrî ye'nen ako'mantî uupia, a'nînmatou'ya'nîkon pî' aatausinpakonpa. ¹⁰Mîrîrî warantî unekaremekî'pî yawîrî aako'mamîkon ya, upî' aatarimakon pepîn. A'nînmatou'ya'nîkon pî' aako'mamîkon taatausinpai. Mîrîrî warantî uyun maimu yawîrî uuko'mamî ye'nen iipia uuko'mamî moropai u'nînmauya pî' atausinpa. ¹¹Mîrîrî ekaremekî pî' wai apî'nîkon aatausinpakonpa uurî atausin-pasa' warantî, aatausinpato'kon e'to'pe mîipîkîrî pra. ¹²Unekaremekî'pî yawîrî iku'tî. Ayonpakon sa'namatî asa'namauya'nîkon manni' warantî. ¹³Anî' sa'manta ya tonpa ton pe, mîikîrî wanî tonpa sa'namanen pe kure'ne. Inî' panpî' tonpa sa'namato'ya ton pra awanî, mîrîrî yentainon. ¹⁴Uyonpa pe pu'kuru awanîkon, umaimu yawîrî

awaníkon ya. ¹⁵ Iní'rí upoitíri tauya pepín apí'níkon maasa pra tíkaraiwaríya í' kupí epu'tí ipoitíriya pepín. Tíise uyonpa pe pu'kuru awaníkon maasa pra tamí'nawírí upí' Paapa nekaremekí'pí ekaremekí'píuya apí'níkon. ¹⁶ Amírí'níkonya uurí menkasa' pra man. Tíise uuríya amírí'níkon menka'pí. Moropai ayaipontí'píuya'níkon Paapa yeseru ekaremekíkonpa tamí'nawíronkon pí'. Moropai mírírí wenai morí pe to' ko'mamí ipatíkarí. Mírírí warantí awaníkon ya, í' rí anesatíkon tíri Paa-paya aapia'níkon. ¹⁷ Mírírí ye'nen ankupíkon ton ekaremekíuya sírírí. Ayonpakon sa'namatí.

Jesus Wenaironkon E'taruma'tí Pe Man

¹⁸ Sírírí non po tíiko'mansenonya amírí'níkon kupí ya tewanmakon pe, mírírí warantí uurí kupí'pí to'ya e'mai' pe. Mírírí epu'tí pí' naatí. ¹⁹ Sírírí non po tíiko'mansenon yonpa pe awaníkon ya, asa'namakon to'ya e'painon, tíise to' yonpa pe pra awaníkon maasa pra amo'ka'píuya'níkon to' kore'ta pai. Mírírí ye'nen tewanmakon pe amírí'níkon kupí to'ya. ²⁰ Unekaremekí'pí pí' enpenatati. Ipoitíri waní pepín tíkaraiwarí yentai. Mírírí warantí utaruma'tí to'ya ya, ataruma'tíkon to'ya nírí. Umaimu yawírí to' waní ya, amaimukon yawírí nírí to' waní. ²¹ Tamí'nawírí mírírí kupí to'ya uurí wenai. Maasa pra uyarima'típon, uyun epu'tí to'ya pepín. ²² Uui'sa' pra awaní ya, moropai to' yarakkírí eseurímasa' pra awaní ya, imakui'pí pe tíwaníkon epu'tí to'ya pepín e'painon. Tíise epu'tí to'ya. Mírírí ye'nen, “Imakui'pí pe anna waní epu'tí annaya pra man”, taa to'ya eseríke pra awaní. ²³ Aní'ya tewanma pe ukupí ya, Uyun nírí kupíya tewanma pe. ²⁴ To' kore'ta aní'ya ikupí eseríkan pepín ku'sau'ya pra awaní ya, imakui'pí ku'sa' tíuya'níkon epu'tí to'ya pepín. Tíise unkupí'pí era'ma'pí to'ya. Míiwíni tíise uurí moropai uyun ku'sa' to'ya tewanmakon pe. ²⁵ Tíise mírírí kupí'pí to'ya Paapa maimu e'menukasa' yawírí to' e'to'pe. Pena Moisésya Paapa maimu menuka'pí see warantí: *Í' rí kupíuya pín to' winíkí. Míiwíni tíise tewanmakon pe ukupí to'ya. Sl 35.19; 69.4 taasai'ya.*

²⁶ Panamaton iipí pe man. Míikírí Yekaton Wanní, Innape teeseurímasen, Paapa piapai tui'sen. Míikírí yarimauya kupí sírírí Paapa piapai aapia'níkon moropai uyeseru pí' ayenpenatanípiya'níkon kupí sírírí. ²⁷ Moropai amírí'níkon nírí eseuríma kupí sírírí uyeseru pí' maasa pra uyarakkírí aako'manpítí'píkon ayenupakon pia'tí'píuya pata pai sírírí típose.

16 Moropai Jesusya ta'pí to' pí': —Mírírí ekaremekí'píuya apí'níkon innape Paapa ku'to'ya'níkon kupíya'níkon namai tíwí. ² Teepereto'kon yewí'kon tapai amírí'níkon yenpa'ka to'ya kupí sírírí. Moropai iní' panpí' ikupí to'ya. Maasa awí tíuya'níkon yai, Paapa wakírí pe awaní kai'ma to' esenumenka kupí sírírí. ³ Mírírí warantí ataruma'tíkon to'ya kupí sírírí, maasa pra uurí moropai uyun epu'tí tíuya'níkon pra awaní ye'nen. ⁴ Aasírí mírírí ekaremekí'píuya apí'níkon. Moropai mírírí koneka to'ya yai, awenpenatakon kupí sírírí.

Morí Yekaton Wanní Esenyaka'mato'

E'mai' pe upemonkono pe amírí'níkon ena pia'tísa' pe mírírí ekaremekíuya pra waní'pí. Maasa pra aapia'níkon uurí waní ye'nen. ⁵ Tíise uutí kupí sírírí uyarima'típon pia. Míiwíni tíise uyekaranmapoya'níkon pra naatí. Aní'ya “O'non pata pona attí?” taa pra awaní, tiwin kin. ⁶ Mírírí ekaremekíuya ye'nen, eese-

wankono'masa'kon kure'ne. ⁷ Tîise yairî tauya sîrîrî. Uutîsa' ya, morî pe awanî kupî sîrîrî aapia'nîkon. Uutîsa' pra awanî ya, panamatonkon iipî pepîn aapia'nîkon. Tîise uutîsa' ya, mîikîrî yarimauya aapia'nîkon. ⁸ Mîikîrî iipî non po tîiko'mansenon pia. Aaipî ya, to' pî' ekaremekîiya. Imakui'pî pe to' wanî ekaremekîiya kupî sîrîrî. Moropai î' pe yairon wanî ekaremekîiya. Moropai Paapaya to' yenumî kupî ekaremekîiya kupî sîrîrî. ⁹ Moropai ekaremekîiya yairî pra to' wanî imakui'pî tînkupî'pî pî' maasa pra innape ukupî to'ya pra awanî. ¹⁰ Moropai ekaremekîiya yairî pra to' esenumenka yairon pî'. Maasa pra ka' pona uutî, tarî uyera'maya'nîkon pepîn inî'rî. Mîrîrî yai Paapaya uyapisi' morî pe, iwakîri pe. Mîrîrî wenai yairon pe wanî epu'tî to'ya. ¹¹ Moropai Paapaya imakui'pî taruma'tî ekaremekîiya maasa pra aasîrî Paapaya imakui'pî yepotorî, Makui, taruma'tî pe man. ¹² Inî' panpî' anekareme'pai wai apî'nîkon tîise sîrîrî yapitanîpiya'nîkon pepîn. ¹³ Tîise Mîikîrî, yairon pî' teeseurî-masen erepansa' ya, tamî'nawîrî yairon Paapa piapainon pî' ayenupaiya'nîkon. Tîiwarîrî eeseurîma pepîn tîise tînetapî ekaremekîiya moropai awe'kupîton maasa ekaremekîiya nîrî. ¹⁴ Uyapurîiya, maasa pra uwinîpainon tînetapî pî' eeseurîma. ¹⁵ Tamî'nawîrî Paapa wanî manni' itesa' pe, uurî nîrî itesa' pe. Mîrîrî ye'nen tauya, uwinîpainon tînapisi'pî, aapia'nîkon itîrî Morî Yekaton Wannîya, unekaremekî ekaremekîiya apî'nîkon.

Esewankono'manto' Moropai Atausinpanto'

¹⁶ Maasa mararî tîiko'manse uyera'maya'nîkon pepîn moropai inî'rî mararî tîiko'manse tîpo uyera'maya'nîkon. ¹⁷ Mîrîrîya inenupa'san esekaranmapo'pî tîpî'nîkon: —Î' taiya pe awanî mîrîrî? “Maasa mararî uyera'maya'nîkon pepîn moropai inî' aako'mamîkon tîpo, uyera'maya'nîkon inî'rî,” ta'pîiya sa'rî. Moropai taiya nîrî: “Uutî uyun pia ye'nen uyera'maya'nîkon pepîn.” Î' taiya pe awanî? —ta'pî to'ya. ¹⁸ —Maasa mararî tîpo ta'pîiya sa'rî î' taiya pe awanî epu'tî pra man mîrîrî. Mîrîrî warantî to' eseurîma'pî tîiwarîrî'nîkon.

¹⁹ Tîpî' anekaranmapopai to' wanî epu'tî'pî Jesusya. Mîrîrî ye'nen ta'pîiya to' pî': —Maasa mararî uyera'maya'nîkon pepîn taa pî' wai moropai inî'rî maasa uyera'maya'nîkon inî'rî taa pî' wai. Î' taiya pe awanî? —ta'pîiya to' pî'. ²⁰ —Innape taa pî' wai apî'nîkon. Akaraukon kupî sîrîrî tîise non po tîiko'mansenon atausinpa. Eese-wankono'makon tîise mîrîrî ese-wankono'mato'kon era'tî inî'rî aatausinpato'kon pe moropai aatausinpakon. ²¹ Wîri' mîikîrî tînre esenpo kupî ya, eese-wankono'makoi. Maasa pra tîwe'taruma'tî weiyu eseposa' ye'nen. Tîise tînre esenposa' tîpo, inî'rî tîwe'taruma'tîto' pî' awenpenata pepîn. Tîise more esenposa' pî' aatausinpa. ²² Mîrîrî warantî awanîkon. Esewankono'man pî' naatî tîise inî'rî ayera'mauya'nîkon moropai aatausinpakon kupî sîrîrî. Mîrîrî aatausinpato'kon mo'ka anî'ya eserîke pra awanî.

²³ Mîrîrî yai uyekaranmapoya'nîkon pepîn. Ayenku'tîuya'nîkon pepîn. Î' rî anesatîkon Paapa pî' itîrîiya aapia'nîkon upemonkono pe awanîkon ye'nen. ²⁴ Sîrîrî tîpo see Paapa pî' esatîya'nîkon pra awanîkon. Upemonkono pe si'ma esatî moropai yapisiya'nîkon. Mîrîrîya kure'ne aatausinpakon. Aatausinpato'kon wanî tîwîrî, mîipîkîrî pra.

Imakui'pî Yentai Jesus Wani

²⁵ Mîrîrî ekaremekî pî' wai panton pe, aronne pra. Tîise maasa uweiyu eseporî kupî sîrîrî. Mîrîrî yai ekaremekîuya pepîn panton pe tîise aronne ayekaremekîuya'nîkon

Paapa pî'. ²⁶ Mîrîrî weiyu yai, Paapa pî' esatîya'nîkon aawarîrî'nîkon uyese' yai upe-monkono pe awanîkon ye'nen. Paapa pî' esatîyua pepîn amîrî'nîkon ton pe. ²⁷ Maasa pra Paapaya asa'namakon. Asa'namaïya'nîkon maasa pra uyapurîya'nîkon ye'nen moropai innape ukupî'pîya'nîkon, Paapa winîpainon pe. ²⁸ Paapa piapai iipî'pî uurî, sîrîrî non pona. Moropai inîrî sîrîrî non nîmîyua kupî sîrîrî. Enna'po kupî sîrîrî Paapa pia.

²⁹ Mîrîrî pî' inenupa'sanya ta'pî ipî': —Aronne eseurîman pî' nai tarîpai, panton pe pra —ta'pî to'ya. ³⁰ —Tamî'nawîron epu'tî pî' nai epu'tî pî' anna man tarîpai. Î' tiaronkon esenumenka epu'tî pî' nai ayekaranmapo to'ya pra tîise. Mîrîrî wenai Paapa winîpaino pe awanî kupî pî' anna man innape. ³¹ Jesusya to' maimu yuuku'pî: —Tarîpai innape naka ukupî pî' naatî? —ta'pîya to' pî'. ³² —Maasa panpî' amîrî'nîkon e'tîrika kupî sîrîrî. Maasa pu'kuru pra atîkon kupî sîrîrî ayewî'kon ta, unîmîya'nîkon kupî sîrîrî tiwînsarî. Mîwîni tîise tiwînsarî uuko'mamî pepîn maasa pra uyun wanî uupia. ³³ Mîrîrî ekaremekî pî' wai tîwanmîra awanîkonpa Paapa winîkîi, uponaron pe awanîkon ye'nen. Tarî sîrîrî non po imakui'pîya ataruma'tîkon, tîise meruntî ke e'tî. Maasa pra imakui'pî yentai wanî'pî.

Paapa Yarakkîrî Jesus Eseurîma

17 Mîrîrî taa tîpo, Jesusya tenu yanumî'pî ka' yekaya. Moropai eepîrema'pî. Paapa pî' ta'pîya:

—Paapa, uweiyu eseposa' man. Ipîkku pe e'to' yenpokî, ipîkku pe awe'to' yenpoto'peuya. Morî pe pu'kuru awanî, meruntî ke awanî epu'to'pe tamî'nawîronkonya. ² Tamî'nawîronkon pemonkonyamî' esa' pe ukupî'pîya. Ukupî'pîya antîrî'pî tîto'peuya upemonkonoyamî' pia ipatîkarî to' ko'manto'pe. ³ Sîrîrî enen ko'mannîto' ipatîkaron wanî amîrî epu'to'pe to'ya. Amîrî tiwinan Paapa, yairon, tiaron ton pîn. Moropai uurî Jesus Cristo epu'to'pe to'ya, anarima'pî sîrîrî non pona. Mîrîrî epu'tî to'ya ya, enen to' ko'mamî ipatîkarî. ⁴ Esenyaka'mato' pe antîrî'pî aretî'ka'pîyua. Mîrîrî wenai meruntî ke awanî, morî pe awanî yenpo'pîyua tamî'nawîronkon pî'. ⁵ Paapa, aapia wanî tanne morî, meruntî tîikî uupia itîrî'pîya warantî moro aapia wanî yai, pata ekoneka pra tîise.

⁶ Sîrîrî non po tîiko'mansenon kore'tapai apemonkonoyamî' mo'ka'pîya. Inkamoro tîrî'pîya uupia. To' pî' ayeseru ekaremekî'pîyua ayepu'to'pe to'ya. Moropai amaimu yawîrî to' e'sa' man. ⁷ Tarîpai epu'sa' to'ya, tamî'nawîrî unekaremekî'pî, tamî'nawîrî unkupî'pî wanî awinîpaino pe. ⁸ Maasa pra upî' anekaremekî'pî ekaremekî pî' wai to' pî'. Moropai etasa' to'ya. Innape see awinîpainon pe wanî epu'tî to'ya. Moropai uyarima'pîya ku'sa' to'ya innape.

⁹ To' pona epîrema sîrîrî maasa pra apemonkono pe to' wanî ye'nen. Tamî'nawîronkon non po tîiko'mansenon pona epîrema pepîn tîise manni'kan antîrî'san neken pona epîrema. ¹⁰ Tamî'nawîronkon upemonkonoyamî' wanî apemonkono pe moropai apemonkonoyamî' nîrî wanî upemonkono pe. Moropai inkamoro wenai morî pe pu'kuru wanî, meruntî ke wanî epu'tî tamî'nawîronkonya. ¹¹ Sîrîrî non po uuko'mamî pepîn inîrî. Uutî kupî sîrîrî aapia. Tîise inkamoro apemonkonoyamî' ko'mamî tarî. Paapa, morî anî warainon pepîn, inkamoro ko'mannî'kî. Ameruntîri ke to' ko'mannî'kî, uupia tîisa'ya manni' ke to' pîika'tîkî tiwin to' ko'manto'pe, tiwin ko'mannî manni'

warantí. ¹²To' yarakkírí waní ya, to' ko'mannípí'píuya, ameruntíri ke. Mírírí ameruntíri antírí'pí ke to' ko'mannípí'píuya. Moropai aní' ataka'ma pra man, tíise tiwinan neken aataka'maton. Innape awaní'pí, amaimu e'menukasa' yawírí aataka'ma'pí. ¹³Tarípai uutí sírírí aapia, moropai mírírí warantí tauya tarí si'ma inkamoro upemonkonoyamí' atausinpató'pe kure'ne, mîi píkírí pra. Uurí atausinpa warantí to' atausinpató'pe. ¹⁴Anekaremekí'pí ekaremekí'píuya to' pí'. Moropai non po tíiko'mansenonya tewanmakon pe to' ku'sa', maasa pra tonpakon pe pra to' waní ye'nen, uurí warantí, tonpakon pe pra. ¹⁵Sírírí pata yapai to' mo'kakí tauya pepín. Tíise esatíuya to' ko'manní'kí Makuiya to' yapisí namai. ¹⁶Non po tíiko'mansenon yaonpa pepín uurí. Mírírí warantí to' yonpa pe pra nírfi upemonkonoyamí' man. ¹⁷Inkamoro yenupakí amaimu pí', apemonkono pe to' e'to'pe imakui'pí tíku'se pra. Maasa pra amaimu waní yairon pe. ¹⁸Uyarima'píya warantí non pona, to' yarimauya pe wai pata poro. ¹⁹Insanan ton pe eturumaka sírírí aapia. Innape insanan upemonkonoyamí' nírfi eturumakato'pe aapia, to' yaipontípa apoitírí pe.

²⁰Insanan pona neken epírema pepín, tíise tiaronkon pona innape akupí-tonkon pona, insanan maimu wenai. Inkamoro pona nírfi epírema sírírí. ²¹Esatíuya tamí'nawíronkon upemonkonoyamí' e'to'pe tiwin. Paapa, uurí ya' amírí waní warantí moropai amírí ya' uurí waní warantí to' ku'kí uurí'níkon ya' to' e'to'pe. Tiwin to' ko'manto'pe tamí'nawíronkon non po tíiko'mansenonya uyarima'píya ku'to'pe innape. ²²Ipíkku pu'kuru e'to', antírí'pí uupia, mírírí ke to' repa'píuya tiwin to' e'to'pe, tiwin e'ní warantí. ²³Uuko'mamí to' pia moropai aako'mamí uupia. Mírírí ya tiwin pu'kuru to' waní. Mírírí warantí non po tíiko'mansenonya epu'tí uyarima'típon amírí moropai upemonkonoyamí' yu'se awaní, uyu'se awaní warantí. ²⁴Inkamoro antírí'san. Moropai uupia upata ya' to' ko'mamí yu'se wai. Moropai morí uyeseru antírí'pí era'ma to'ya. Morí uyeseru tírfi'píya maasa pra u'nínma'píya pena pata pai pata ekonekasa' rawírí. ²⁵Paapa, yairon amírí. Non po tíiko'mansenonya ayepu'tí pepín, tíise ayepu'tí pí' wai. Moropai insanan unenupa'sanya epu'tí uyarima'típon pe awaní. ²⁶Ayeseru ekaremekí pí' wai to' pí' moropai mírírí pí' uuko'mamí tiaronkon sa'namato'pe to'ya u'nínmaya warantí. Moropai uuko'manpítí inkamoro kore'ta, to' yewan ya' tiwin e'níto'pe.

Mírírí warantí Jesus epírema'pí, Paapa yarakkírí eeseuríma'pí.

Jesus Yapisí To'ya

(Mt 26.47-56; Mc 14.43-50; Lc 22.47-53)

18 Teepírema típo, Jesus epa'ka'pí tinenupa'san yarakkírí moropai iwítí rukku'nítí'pí to'ya, Cedrom itese'. Moro iratai po Oliveira ye'ka waní'pí. Miarí tinenupa'san pokonpe eewomí'pí. ²Mírírí Oliveira ye'ka epu'tí'pí Judasya iteyatonon pí' Jesus ekareme'nenya. Epu'tí'píya maasa pra miarí Jesusya tinenupa'san muurukuntí'pí'pí. ³Mírírí ye'nen moro Oliveira ye'kana' Judas erepamí'pí. Epíremanto' yewí' era'manenan enepí'píya moropai tiaronkon enepí'píya. Teepíremasanon esanon moropai fariseuyamí' narima'san, aríníke to' waní'pí. Tíkasuparaikon moropai títaikapukon moropai tíweiyukon, tíkuma'tukon ke to' erepamí'pí. ⁴Jesus epa'ka'pí to' ponaya moropai to' ekaranmapo'píya, tamí'nawírí í' kupí to'ya típí epu'tí'íma. Ta'píya to' pí': —Aní' yuwaya'níkon? —ta'píya. ⁵Inkamoroya yuuku'pí:

—Jesus, Nazaré pon —ta'pî to'ya. —Uurî mîikîrî —ta'pîiya. (Judas, iteyatonon pî' Jesus ekareme'nen, mîikîrî wanî mîrîrî inkamoro pokonpe.) ⁶ Uurî mîikîrî, taasa' Jesusya pe, inkamoro atarima'pî moropai to' esenumî'pî non pona. ⁷ Moropai inî'rî Jesusya to' ekaranmapo'pî: —Anî' yuwaya'nîkon? —ta'pîiya to' pî'. —Jesus, Nazaré pon —ta'pî to'ya. ⁸ —Uurî mîikîrî tauya sa'rî. Uurî yuwaya'nîkon ya, moriya tîwî insanan unenupa'san nîtîi —ta'pî Jesusya to' pî'. ⁹ Mîrîrî ta'pîiya tîmaimu yawîrî awe'ku'to'pe manni' Paapa nîtîrî'san ko'mannîpî'pîuya anî' ataka'ma pra man ta'pîiya ne'tîkini. Innape tîmaimu e'to'pe taiya mîrîrî warantî. ¹⁰ Mîrîrîya Simão Pedroya tîka-suparai mo'ka'pî moropai teepîremasanon esanon yepotorî poitîrî pana ya'tî'pîiya. Mîikîrî ipoitîrî ese' Malco. ¹¹ Mîrîrî pî' Jesusya ta'pî Pedro pî': —Tîwî akasuparai nîsi, yeka'makî iwon ya' —ta'pîiya. —Itu'se Paapa e'to' yawîrî e'taruma'tî pepîn naka? Kaane, e'taruma'tî sîrîrî Paapa naipontî'pî pe.

Anás Pia Jesus Yarî To'ya

¹² Mîrîrî tîpo Jesus yapisi'pî to'ya, surarayamî'ya moropai to' esa'ya, moropai teepîremasanon esanon narima'sanya yapisi'pî, itenya yewa'tî'pî to'ya. ¹³ Moropai e'mai' pe yarî'pî to'ya Anás pia. Anás mîikîrî Caifás yawo. Mîrîrî kono' yai teepîremasanon esanon yepotorî pe Caifás wanî'pî. ¹⁴ Mîikîrî Caifásya Judeuyamî' esanon panamasa' wanî'pî tiwin warayo' sa'manta yu'se wanî tamî'nawîronkon pemonkonyamî' ton pe kai'ma to' panamasai'ya wanî'pî.

Pedroya Taa, Jesus Unepu'tî Pepîn

(Mt 26.57-58,69-70; Mc 14.53-54,66-68; Lc 22.54-57)

¹⁵ Moropai Simão Pedro moropai tiaron inenupa'pîya Jesus wenaima'pî. Mîikîrî tiaron inenupa'pî teepîremasanon esanon yepotorî nepu'tî. Mîrîrî ye'nen attî'pî Jesus pîkîrî itewî' poroyî'pîrî pîkîrî, ¹⁶ poro po Pedro ko'mamî tanne wîtî woima'tîto' mana'ta pia. Mîrîrîya tiaron inenupa'pî, manni' teepîremasanon esanon yepotorî nepu'tî'pî, mîikîrî enna'po'pî mana'ta piawon wîri' yarakkîrî eseurîmai. Eeseurîma'pî moropai Pedro ewomî tîrî'pîiya. ¹⁷ Moropai mîikîrî mana'ta piawon wîri'ya ta'pî Pedro pî': —Mîikîrî warayo' nenupa'pî amîrî? —ta'pîiya. —Kaane, uurî pepîn —ta'pî Pedroya. ¹⁸ Mîrîrîya Pedro wîtî'pî ipoitîrîtonon kore'ta apo' pia tîwe'sanon pia. Moropai teepîremato'kon yewî' era'manenan pia. To' atapina'pî tîntîruka'pîkon pia, komi' pe pata wanî ye'nen. Satippe Pedro atapina'pî to' pokonpe.

Teepîremasanon Esanon Yepotorîya

Jesus Ekaranmapo

(Mt 26.59-66; Mc 14.55-64; Lc 22.66-71)

¹⁹ Mîrîrî tanne teepîremasanon esanon yepotorîya Jesus ekaranmapo'pî inenupa'san pî' moropai inekaremekî'pî pî'. ²⁰ Jesusya yuuku'pî: —Tamî'nawîronkon pemonkonyamî' yeurîmapî'tî'pîuya aronne, ama' pe pra. Epere'nîto' yewî'kon ta, epîremanto' yewî' ta, to' yenupapî'tî'pîuya tîmurukun pe awanîkon tanne. Î' tauya pra wanî'pî ama' pe. ²¹ Mîrîrî ye'nen î' ton pe uyekaranmapoya? Inkamoro umaimu etatîponkon mekaranmapoi, î' taasau'ya to' pî'. Mîrîrî epu'tî pî' to' man morî pe. ²² Mîrîrî taasa' Jesusya pe, tiwin epîremanto' yewî' era'manenya Jesus yenpatamo'pî. Moropai ta'pîiya: —Î' ton pe see mîrîrî ye'ka pe eseurîman mîrîrî teepîremasanon

esanon yepotorí pî? —ta'pîiya Jesus pî'. ²³ Jesusya yuuku'pî: —Yairí pra eseurímasa' ya, makai tamí'nawíronkon pî' í' kai'ma eseurímasa'. Tíise yairí eseuríman pî' wai. Í' wani' awaní ye'nen upa'tíya mîrírí? —ta'pî Jesusya mîkírí pî'. ²⁴ Mîríríya Anásya Jesus yarima'pî taironpí'se Caifás pia, teepíremasanon esanon yepotorí pia.

Iní'rí Pedroya Taa, Mîkírí Unepu'tí Pepín

(Mt 26.71-75; Mc 14.69-72; Lc 22.58-62)

²⁵ Mîrírí tanne Simão Pedro atapina ko'manní'pî satippe si'ma. Moropai tiaronkon iipiawonkonya ta'pî ipí: —Mîkírí warayo' nenupa'pî nírí amírí ka'rí? Tíise Pedroya ta'pî: —Kaane uurí pepín —ta'pîiya. ²⁶ Mîríríya tiwin teepíremasanon esanon yepotorí poitíríya ta'pî. Mîkírí pana Pedro na'tí'pî yonpa pe awaní'pî. Mîkíríya ta'pî Pedro pî: —Amírí ka'rí ayera'mauya ne'tíkini mîkírí yarakírí Oliveira ye'kana' e'ní ne'tíkini —ta'pîiya. ²⁷ Iní'rí Pedroya ta'pî: —Kaane. Mîrírí pe rí kariwana yunkon e'na'pî.

Pilatosya Jesus Ekaranmapo

(Mt 27.1-2,11-14; Mc 15.1-5; Lc 23.1-5)

²⁸ Moropai eerenmapí ya Jesus yarí'pî to'ya Caifás yewí' tapai Governador Pilatos yewí' ta. Tíise Judeuyamí' esanon waní'pî ewonpai pra, tíwe'kí'pakon namai Judeuyamí' pepín kore'ta. Maasa pra Páscoa entamo'kanto' pî' e'pai to' waní'pî. Mîrírí ye'nen to' ewomí pín. ²⁹ Mîrírí ye'nen poro pona Pilatos epa'ka'pî to' pia. Moropai ta'pîiya to' pî: —Í' imakui'pî inkupí'pî taaya'níkon mîrírí, míserí níkupí'pî? —ta'pîiya. ³⁰ Yuuku'pî to'ya. —A'kí, imakui'pí ku'sai'ya pra awaní ya, aapia ene'sa' annaya pepín e'painon. Tíise imakui'pí kupítípon míserí —ta'pí to'ya. ³¹ Mîrírí ye'nen ta'pí Pilatosya to' pî: —Amírí'níkon mîkírí yeseru yako'menkatí aawarírí'níkon moropai itaruma'títí ayaserukon yawírí. Tíise yuuku'pí to'ya: —Amírí'níkon Romanoyamí'ya aní' wí me'po annaya tírí pepín —ta'pí to'ya. ³² Mîrírí warantí to' eseuríma'pí mîrírí, Jesus nekaremekí'pí pî' innape awe'to'pe. Maasa pra í' kai'ma tíisa'manta ekareme'sa' Jesusya waní'pí. ³³ Pilatos ewomí'pí tewí' ta moropai Jesus yanno me'po'pîiya. Mîríríya Jesus ekaranmapo'pîiya: —Judeuyamí' esa' amírí, rei amírí? —ta'pîiya Jesus pî'. ³⁴ Jesusya yuuku'pí: —Uyekaranmapoya awinípai ka'rí ou tiaronkonya ekareme'sa' mîrírí apí' —ta'pîiya. ³⁵ Pilatosya ta'pí: —Judeu pepín uurí. Amírí yonpayamí' moropai teepíremasanon esanonya arumakasa' mîrírí uyenya' —ta'pîiya. —Í' kupí pî' nan? —ta'pîiya. ³⁶ —Sírírí non po pemonkonyamí' yaipontíuya pepín to' esa' pe. Mîrírí warantí ikupíuya ya, upoitírítonon eseya'nama e'painon Judeuyamí' esanonya uyapísí namai. Tíise mîrírí ye'ka pe pra kupíuya tarí sírírí non po. Maasa pra sírírí non winípainon pepín uurí —ta'pîiya. ³⁷ Mîrírí ye'nen Pilatosya ta'pí ipí: —Moriya rei pe awaní mîrírí? Jesusya ta'pí: —Amíríya taa mîrírí, yairon mai. Esenpo'pí moropai uuipí'pí sírírí non pona yairon ekareme'se. Mîrírí ton pe neken erepamí'pí. Moropai yairon anetapainonya umaimu pínama. ³⁸ Pilatosya ta'pí: —Í' mîrírí yairon? —ta'pîiya.

Mîrírí típo Pilatos epa'ka'pí pemonkonyamí' pia moropai ta'pîiya to' pî: —Imakui'pí inkupí'pí eporíuya pra wai. Í' wenai pra iwíme'pouya eseríke pra wai —ta'pîiya. ³⁹ —Tíise ayaserukon yawírí kono' kaisarí Páscoa yai, tiwin unarakkamo'pí rumakauya aapia'níkon. Míserí amírí'níkon Judeuyamí' rei rumakauya yu'se naatí?

⁴⁰ Mîrîrî yuuku'pî to'ya tîwentaimepî'se. —Kaane, mîikîrî pepîn. Barrabás rumakaya yu'se anna man —ta'pî to'ya. (Barrabás mîikîrî ama'ye'.)

Tamî'nawîronkon Pemonkonyamî' Entaimepîtî Jesus Wîikî Kai'ma

(Mt 27.15-31; Mc 15.6-20; Lc 23.13-25)

19 Mîrîrî tîpo Pilatosya Jesus po'pîtî me'po'pî. ² Surarayamî'ya itarako ton koneka'pî mî'nî ke. Moropai yeka'ma'pî to'ya ipu'pai pona, moropai suuyu sonpan rei pon ye'ka yeka'ma'pî to'ya ipî tîwo'ma'takon pe. ³ Moropai iipia to' erepanpîtî'pî. Taapîtî'pî to'ya ipî: —Viva Jesus, Judeuyamî' esa' amîrî. Rei amîrî —kai'ma taa pî to' ko'mamî'pî. Moropai mîikîrî yenpatamopîtî'pî to'ya.

⁴ Moropai inî'rî Pilatos epa'ka'pî moropai ta'pîya Judeuyamî' pî: —A'kî, mîikîrî yenpa'ka me'po pî wai era'makonpa. Imakui'pî inkupî'pî eporîuya pra wai. Î wenai pra iwî me'pouya eserîke pra wai. ⁵ Mîrîrî ye'nen Jesus epa'ka'pî mî'nî ye' tarakko pe tîise moropai suuyu sonpan tîpon ya'. Mîrîrîya Pilatosya ta'pî to' pî: —A'kî, mîiserî warayo' man. Era'matî! —ta'pîya.

⁶ Mîikîrî era'ma tîuya'nikon pe teepîremasanon esanon moropai to' poitîritonon entaimepîtî'pî. —Iwî me'pokî, iwî me'pokî pakî'nan pona —taapîtî'pî to'ya.

Moropai Pilatosya ta'pî to' pî: —Kaane, uurî pepîn. Amîrî'nikon neken tarîpai. Itu'se awanîkon ya, ipokapîtîtantî pakî'nan pona, iwîtî —ta'pîya. —Tîise uurî pia morî pe era'ma pî wai. Î wenai pra iwîtî tauya eserîke pra wai.

⁷ Tîise Judeuyamî'ya yuuku'pî: —Moisés nurî'tî nekaremekî'pî yawîrî aasa'manta e'pai awanî. Maasa pra Paapa munmu pe awe'kupî —ta'pî to'ya.

⁸ Mîrîrî eta tîuya pe, Pilatos esi'nîpî'pî inî pan'pî. ⁹ Moropai eewomî'pî tewî ta inî'rî. Moropai Jesus ekaranmapo'pîya. —O'non pata painon amîrî? —ta'pîya. Tîise Jesusya yuuku pîn. ¹⁰ Pilatosya ta'pî ipî: —Umaimu yuukuya pepîn? Enpenatakî, ayesa' uurî. Arumakauya e'painon, awî me'pouya e'painon —ta'pîya Jesus pî'.

¹¹ Jesusya yuuku'pî: —Aawarîrî uyesa' pe awanî pepîn. Uyesa' pe awanî maasa pra Paapaya itîisa' mîrîrî aapia. Mîrîrî ye'nen mîikîrîya, ayenya' urumakatîponya, imakui'pî ku'sa' mîrîrî, imakui'pî ku'sa'ya yentai.

¹² Mîrîrî eta tîuya ye'nen, Jesus anrumakapai Pilatos wanî'pî. Tîise Judeuyamî' entaimepîtî'pî. —Irumakaya ya, César yeyaton pe awanî —ta'pî to'ya. —Anî' e'kupî ya rei pe César yentai e'pai awanî. César pînamaiya pepîn.

¹³ Mîrîrî eta tîuya pe Jesus yenpa'ka me'po'pî Pilatosya. Moropai eereuta'pî taponse' pona miarî pata tî' ka'sa' pona. (Judeuyamî' maimu ta Gabatá). ¹⁴ Awanî'pî sexta-feira Páscoa konekato' weiyu pe. Moropai wei enu'sa' wanî'pî. Mîrîrî yai Pilatosya ta'pî Judeuyamî' esanon pî: —A'kî, ayesa'kon mîikîrî, rei mîikîrî —ta'pîya.

¹⁵ Moropai to' entaimepîtî'pî. —Iwî me'pokî, iwî me'pokî pakî'nan pona —taapîtî'pî to'ya. —Ayesa'kon wî me'pouya yu'se naatî? —ta'pî Pilatosya. —Itesa' pînon anna —ta'pî to'ya. —César neken anna esa' —ta'pî teepîremasanon esananya.

¹⁶ Mîrîrî tîpo Pilatosya Jesus rumaka tu'ka'pî Judeuyamî' yenya' iwîto'pe to'ya.

Jesus Pokapîtî To'ya Pakî'nan Po

(Mt 27.32-44; Mc 15.21-32; Lc 23.26-43)

¹⁷ Mîrîrî ye'nen surarayamî'ya yarî'pî. Jesus epa'ka'pî cidade poi. Pakî'nan yarî'pîya tîwîto' yaponse' ton. Eerepamî'pî pata ese' pemonkon pu'pai'pî warainon. (Judeuyamî' maimu ta Gólgota.) ¹⁸ Moro ipokapîtî'pî to'ya pakî'nan po. Moropai

tiaronkon nîrî asakî'nankon warayo'kon pokapîti'pî to'ya iratai winî Jesus wanî'pî to' arakkita.

¹⁹ Moropai Pilatosya tabua pona imenuka'pî moropai itîrî me'po'pî pakî'nan pona.

JESUS NAZARÉ PON, JUDEUYAMÎ ESA'

taato' e'menukasa' wanî'pî. ²⁰ Mararonkon pepîn Judeuyamî'ya mîrîrî erenka'pî maasa pra Jesus wî'pî to'ya aminke pra cidade pia. Moropai mîrîrî e'menukasa' wanî'pî eseurîwî'nankon maimukon ta. Judeuyamî' maimu ta, romanoyamî' maimu ta, moropai gregoyamî' maimu ta awe'menukasa' wanî'pî. ²¹ Moropai teepîre-masanon esa'ya ta'pî Pilatos pî': —Judeuyamî' esa' kai'ma kî'menukai tîise “Judeuyamî' esa' uurî”, ta'pî mîserîya taato' menukakî —ta'pî to'ya.

²² Pilatosya yuuku'pî: —Î unmenuka'pî ko'mamî mîrîrî warantî. Tiaron pe imo'tannîpîuya pepîn —ta'pîiya.

²³ Pakî'nan pona Jesus pokapîti' surarayamî'ya tîpo, ipon yanumî'pî to'ya moropai pantaka'pî to'ya tîkaisarî'nîkon, saakîrîronkon. Sonpan nîrî yanumî'pî to'ya. Mîrîrî sonpan morî tiwin ika'sa', iisi'pînto' ton pîn. ²⁴ Mîrîrî ye'nen ta'pî to'ya tîpî'nîkon: —Ipon karaka namai, tî yenunpai'nîkon anî' yemanne pe sonpan wanî epu'to'pe'nîkon —ta'pî to'ya.

Mîrîrî kupî'pî to'ya Paapa maimu e'menukasa' e'to'pe innape. See warantî awe'menukasa':

Upon pantaka'pî to'ya tîkore'ta'nîkon moropai sonpan, anî' pon pe awe'nîmî epu'tikonpa tî yenumî'pî to'ya. *Sl 22.18*

Mîrîrî ye'nen mîrîrî kupî'pî surarayamî'ya.

²⁵ Mîrîrî tanne aminke pra Jesus pakî'nanon pia wîrî'sanyamî' wanî'pî satippe. Jesus yan moropai itakon moropai Clopas no'pî, itese' Maria, moropai Maria Magdala pon, inkamoro wanî'pî aminke pra. ²⁶ Moropai tîsan era'ma tîuya pe, moropai tînenupa'pî, tîsa'namanen, era'ma tîuya pe, Jesusya ta'pî tîsan pî': —Era'makî, anre mîikîrî tarîpai —ta'pîiya. ²⁷ Mîrîrî tîpo ta'pîiya tînenupa'pî pî': —Era'makî, asan mîikîrî tarîpai —ta'pîiya. Moropai mîrîrî pata pai inenupa'pîya isan yarî'pî tewî' ta aako'manto'pe.

Jesus Sa'manta

(Mt 27.45-56; Mc 15.33-41; Lc 23.44-49)

²⁸ Tîiko'mamî tîpo, Jesusya tamî'nawîrî aretî'kasa' tîuya epu'tî'pî. Moropai ta'pîiya: —Tuna aninnîpai wai. Mîrîrî ta'pîiya innape Paapa maimu e'menukasa' e'to'pe yairî. ²⁹ Moro pisa wanî'pî intapîkîron uva yekku so'ritasa' yense'. Mîrîrî ye'nen tu'nasen esponja tîrî'pî to'ya wo' ka. Moropai amansa' tanne, esponja mo'ka'pî to'ya. Hissopo ye' pona tîrî'pî to'ya, moropai i'mî'sa'ka'pî to'ya inta ya'. ³⁰ Mîrîrî yu'na'pî Jesusya moropai ta'pîiya: —Tamî'nawîron ataretî'kasa' man. Mîrîrî taa tîuya yaretî'ka pe awe'muruika'pî moropai aasa'manta'pî.

Jesus Yara'ta Yaso'ka To'ya

³¹ Mîrîrî Páscoa konekato' weiyu yai, moropai penane wanî sábadu ipîkku, páscoa pî' to' e'to'. Mîrîrî ye'nen isa'manta'san esa'rî'pî ko'mamî pakî'nan po yu'se pra Judeuyamî' wanî'pî. Mîrîrî ye'nen to' wîti'pî Pilatos pia. Ta'pî to'ya ipî': —Inkamoro pîsi waikîpîti' me'pokî ka'ne' panpî' to' sa'mantato'pe moropai to' esa'rî'pî mo'kato'pe annaya pakî'nan po to' ko'mamî namai sábadu yai —ta'pî to'ya ipî'. ³² Mîrîrî ye'nen

surarayamî wîtî'pî. E'mai'non pakî'nan pon pîsi waikîpîtî'pî to'ya. Mîrîrî tîpo tiaron pîsi waikîpîtî'pî to'ya Jesus yarakkîronkon. ³³Tîise Jesus pia teerepamîkon yai, era'ma'pî to'ya aasîrî aasa'mantasa' wanî'pî. Mîrîrî ye'nen i'si waikîpîtî to'ya pra awanî'pî. ³⁴Tîise tiwin suraraya tîkasuparai ke ya'so'ka'pî Jesus yara'ta yai. Mîrîrî pe rî imînî moropai tuna ti'kamo'pî mararî pra. ³⁵Mîrîrî era'matîpon uurî. Moropai ekaremekîuya sîrîrî innape ikupîkonpa. Mîrîrî unekaremekî wanî yairî. Moropai mîrîrî wanî innape epu'tîuya. ³⁶Mîrîrî e'kupî'pî Paapa maimu e'menukasa' e'to'pe innape. See warantî awe'menukasa':

Tiwin ite'pî waikîpîtî to'ya pepîn tiwin kin *Êx 12.46; Nm 9.12; Sl 34.20*

taato'. ³⁷Moropai inî'rî Paapa maimu e'menukasa' see warantî:

Pemonkonyamî'ya tîna'so'ka'pîkon era'ma pe man *Zc 12.10*

taato' mîrîrî.

Jesus Yu'na'ti To'ya

(*Mt 27.57-61; Mc 15.42-47; Lc 23.50-56*)

³⁸Mîrîrî tîpo José Arimatéia ponya Pilatos pî' esatî'pî, Jesus esa'rî'pî yu'na'tîpa kai'ma. Mîikîrî José wanî'pî Jesus wenaimetîpon pe tîise ama' pe, maasa pra Judeuyamî' esanon nama'pîiya. ³⁹Moropai Nicodemos, manni' Jesus pia itî'pî ewaron ya'. Mîikîrî wîtî'pî José yarakkîrî. A'pusin yarî'pîiya 35 quilos kaisarî yai'mei mirra, aloé yarakkîrî. ⁴⁰Moropai Jesus esa'rî'pî wontî'pî to'ya kamisa ke a'pusin teka'mai, Judeuyamî' yeseru yawîrî isa'manta'pî esa'rî'pî konekato' tîuya'nîkon yawîrî. ⁴¹Moropai jardim wanî'pî Jesus wî'pî to'ya pata pia aminke pra. Moro wanî'pî amenan uuruwai, tî' yawon isa'manta'pî ton pînon. ⁴²Moropai Judeuyamî' festarî weiyu ekonekato' wanî ye'nen mîrîrî uuruwai ya' Jesus esa'rî'pî yeka'ma'pî to'ya aminke pra awanî ye'nen.

Jesus E'mî'sa'ka

(*Mt 28.1-8; Mc 16.1-8; Lc 24.1-12*)

20 Domingo erenmapî yai, ewaron ke tîise Maria Madalena wîtî'pî uuruwai pona. Moropai era'ma'pîiya, tî' kure'nan wanî'pî era'tîsa' inna'ta poi. ²Mîrîrî era'ma tîuya pe Maria ekatumî'pî Simão Pedro pia moropai tiaron inenupa'pî Jesus nîsa'nama'pî pia. Moropai ta'pîiya to' pî': —Uyepotorîkon yarî'pî to'ya man uuruwai yapai moropai o'non pata yaasa' to'ya epu'tî annaya pra man.

³Mîrîrî ye'nen Pedro moropai tiaron inenupa'pî wîtî'pî uuruwai pona. ⁴Sa'nîrî to' ekatumî'pî tîise tiaron inenupa'pî ka'ne' panpî' eeka'tumî'pî Pedro eka'tumî yentai. Mîrîrî ye'nen eerepamî'pî uuruwai pona Pedro rawîrî. ⁵Moropai awe'muruika'pî kamisa era'ma'pîiya tîise eewomî pra awanî'pî. ⁶Ite'ma'pî pî' Pedro erepamî'pî. Tiwinarî Pedro ewomî'pî uuruwai ya', tî' yawon ya'. Moro kamisa era'ma'pîiya. ⁷Moropai Jesus pu'pai woinon kamisa era'ma'pîiya tiaron kamisa piapai aminke ma're. Yanmako'masa' pe awanî'pî. ⁸Mîrîrî tîpo tiaron inenupa'pî ewomî'pî Pedro ye'ma'pî pî'. Era'ma'pîiya, innape Jesus e'mî'sa'kasa' kupî'pîiya. ⁹(Mîiwîni tîise Paapa maimu e'menukasa' epu'tî to'ya pra awanî'pî, awe'mî'sa'ka e'pai awanî taato'.) ¹⁰Mîrîrî tîpo to' emikku'pî.

Jesus Esenpo Maria Pia

(Mt 28.9-10; Mc 16.9-11)

¹¹ Maria ko'mamî'pî satippe tîkarawa'pî. Tîkarau ye'ka pe awe'muruika'pî moropai uuruwai ya' era'ma'pîiya. ¹² Moro inseriyamî' asakî'nankon era'ma'pîiya, aimutun to' pon. To' ereutasa' wanî'pî Jesus pata'pî ya', tiwin ipu'pai pata'pî ya', tiaron i'pu pata'pî ya'.

¹³ Moropai ta'pî to'ya Maria pî': —Wîri', î' pî' akarau mîrîrî? Mariaya yuuku'pî: —Inna, uyepotorî yarî'pî to'ya man moropai o'non pata yarî'pî to'ya epu'tîuya pra wai. ¹⁴ Mîrîrîya eera'tî'pî moropai Jesus era'ma'pîiya. Tîise Jesus pe awanî epu'tîiya pra awanî'pî.

¹⁵ Jesusya ta'pî ipî': —Wîri', î' pî' akarau mîrîrî? Anî' yuwaya? —ta'pîiya. Jardim ko'mannî'nen kai'ma Maria esenumenka'pî. Mîrîrî ye'nen ta'pîiya: —Inna, uyonpa, amîrîya ka'rî yaasa' nai ka'kî upî' o'non pata yarî' pî' nan uutîto'pe era'mai? —ta'pîiya.

¹⁶ Jesusya ta'pî ipî': —Maria —ta'pîiya.

Mîrîrî pî' eera'tî'pî iponaya moropai ta'pîiya Judeuyamî' maimu ta: —Rabôni —ta'pîiya. (Uyenupanen taato' mîrîrî.) ¹⁷ —Uurî kîsapîsî —ta'pî Jesusya ipî'. —Maasa enuku pra wai uyun pia. Tîise atîkî uyonpayamî' pia. Makai to' pî' enna'po uyun pia, mîikîrî wanî to' yun pe nîrî, Paapa unapurîton moropai to' napurîton nîrî pia uutî. ¹⁸ Mîrîrî ye'nen Maria wîtî'pî inenupa'san pia moropai ekaremekî'pîiya. —Uyepotorîkon era'ma pî' wai, see ye'ka pe taa pî' man —ta'pîiya.

Tînenupa'san Pia Jesus Esenpo

(Mt 28.16-20; Mc 16.14-18; Lc 24.36-49)

¹⁹ Pata ko'mamî'pî mîrîrî domingo yai. Mîrîrî yai inenupa'san epere'sa' atarakkansa' wanî'pî maasa pra Judeuyamî' esanon pî' eranne' pe to' wanî'pî. Mîrîrî tanne Jesus iipî'pî to' kore'ta satippe awanî'pî. Moropai ta'pîiya to' pî': —Tîiwanmîra e'tî. ²⁰ Mîrîrî taa tîuya tîpo, tenya prego yetta'pî moropai tara'ta yaino yenpo'pîiya. Mîrîrî pî' inenupa'san atausinpa'pî tepotorîkon era'ma tîuya'nîkon pî'.

²¹ Inî'rî Jesusya ta'pî to' pî': —Tîiwanmîra e'tî. Sîrîrî non pona uyunya uyari-masa' warantî ayarimauya'nîkon —ta'pîiya. ²² Mîrîrî tîpo to' puma'pîiya. —Morî Yekaton Wannî yapi'tî —ta'pîiya to' pî'. ²³ —Anî' nîkupî'pî imakui'pî kupîya'nîkon ya aawanmîra'nîkon, Paapaya nîrî ikupî tîiwanmîra. Tîise anî' nîkupî'pî imakui'pî kupîya'nîkon pra awanî ya, aawanmîra'nîkon, mîrîrî warantî aako'mamî mîrîrî.

Jesus Esenpo Tomé Pia

²⁴ Moropai Tomé, tiwin inenupa'pî tiaronkon inenupa'san yarakkîrî pra awanî'pî Jesus iipî'pî yai. (Mîikîrî Tomé wanî'pî asakî'ne itese', Tomé moropai monoi'.) ²⁵ Mîrîrî ye'nen tiaronkon inenupa'sanya ekaremekî'pî. —Uyepotorîkon era'ma pî' anna man —ta'pî to'ya ipî'. Tîise Toméya ta'pî to' pî': —Innape akupîuya'nîkon pepîn. Uyanya eperu ke itenya pokato' pata'pî ya' yapîuya pra tîise innape ikupîuya pepîn. Yara'ta ya'so'kasa' ya' uyanya yeka'mauya pra tîise innape ikupîuya pepîn —ta'pî Toméya to' pî'.

²⁶ Moropai eseurîwî'ne mia' pona tîimo'tai (8) wei tîpo, inî'rî inenupa'san epere'sa' wanî'pî wîttî ta. Moropai Tomé wanî'pî to' pokonpe. Mana'takon atarakkansa' wanî'pî. Mîiwîni tîise Jesus esenpo'pî to' kore'ta, awanî'pî satippe. Moropai

ta'p̄iia to' p̄i': —T̄iwanm̄ira e'ti —ta'p̄iia. ²⁷ Moropai ta'p̄iia Tomé p̄i': —Ayenya yeka'mak̄i uyenya ya', era'mak̄i. Moropai uyara'ta yai ayenya yawonn̄i'k̄i innape ukup̄ipa. Innape pra uur̄i k̄i'kup̄i —ta'p̄iia Tomé p̄i'.

²⁸ M̄ir̄i'ya Toméya yuuku'p̄i': —Uyepotor̄i, Paapa unapur̄iton —ta'p̄iia.

²⁹ Jesusya ta'p̄i ip̄i': —Innape ukup̄i p̄i' nan uyera'maya ye'nen? T̄iise tiaronkon uyera'ma't̄iponkon pep̄in inkamoro, t̄iise innape ukup̄i to'ya. M̄ir̄i wenai to' atausinpa.

Î Ton Pe S̄ir̄i Kaareta Menuka T̄iuya

Ekaremek̄i Joãoya

³⁰ Moropai marar̄i pra an̄i n̄ikup̄i eser̄ikan pep̄in kup̄i'p̄i Jesusya t̄inenupa'sanya era'ma tanne. T̄iise s̄ir̄i kaareta pona imenukasau'ya pra wai. ³¹ T̄iise unmenuka'san menuka'p̄iuya innape Jesus wan̄i Cristo, Paapa n̄imenka'p̄i pe kup̄ikonpa. Innape Paapa munmu pe Jesus wan̄i kup̄ikonpa. Moropai innape ikup̄iya'n̄ikon ye'nen, aako'mam̄ikon enen ipat̄ikar̄i iipia.

Galiléia Po Jesus Eseno T̄inenupa'san Pia

21 M̄ir̄i t̄ipo, in̄i'r̄i Jesus eseno'p̄i t̄inenupa'san pia Tiberiades ku'p̄ir̄i ena po to' t̄iise. S̄ir̄i warant̄i awan̄i'p̄i. ² T̄imurukun pe to' wan̄i'p̄i. Simão Pedro, Tomé, manni' itese' monoi', Natanael, Galiléia pon Caná poinon, Zebedeu munk̄iyam̄i', moropai tiaronkon asak̄i'nankon Jesus nenupa'san wan̄i'p̄i. ³ Moropai Simão Pedroya ta'p̄i tiaronkon p̄i': —Tarrafa p̄i' uut̄i s̄ir̄i —ta'p̄iia. —Inna iyar̄i, anna w̄it̄i n̄ir̄i —ta'p̄i to'ya ip̄i'. M̄ir̄i ye'nen to' asara't̄i'p̄i kanau ya'. Tiwin ewaron erenmap̄i p̄ik̄ir̄i an̄i yapis̄i to'ya pra awan̄i'p̄i.

⁴ Wei epa'ka tanne, Jesus eseno'p̄i tuna ena pona satippe. T̄iise Jesus pe awan̄i'p̄i epu'ti inenupa'sanya pra awan̄i'p̄i.

⁵ Moropai Jesusya ta'p̄i to' p̄i': —Uyonpayam̄i, an̄i yapis̄iya'n̄ikon pra naat̄i? —ta'p̄iia. —Inna, an̄i ton pra man —ta'p̄i to'ya.

⁶ Jesusya ta'p̄i to' p̄i': —Tarrafa yenunt̄i kanau merunt̄i win̄i, moro'yam̄i yapis̄ikonpa. Moropai yenum̄i'p̄i to'ya moropai in̄i'r̄i m̄ir̄i yeku'na to'ya eser̄ike pra awan̄i'p̄i maasa pra marar̄i pra moro'yam̄i' atapi'sa' wan̄i'p̄i.

⁷ Moropai inenupa'p̄i Jesus n̄isa'nama'p̄iya ta'p̄i Pedro p̄i': —Uyepotor̄ikon m̄ik̄ir̄i —ta'p̄iia. M̄ir̄i eta t̄iuya pe Pedroya t̄ipon yeka'ma'p̄i maasa pra t̄ipon mo'kasai'ya wan̄i'p̄i. Moropai aarapum̄i'p̄i tuna ka'. ⁸ Tiaronkon inenupa'san w̄it̄i'p̄i Pedro p̄ik̄ir̄i tuna ena pona kanau ya', tarrafa yeku'na'p̄i to'ya. Maasa pra aminke pra tuna ena pona to' wan̄i'p̄i. Yai pra 100 metros kaisar̄i to' wan̄i'p̄i. ⁹ T̄iwaut̄ikon pe apo' era'ma'p̄i to'ya, moro'yam̄i' wan̄i'p̄i ipo moropai p̄ao.

¹⁰ Moropai Jesusya ta'p̄i to' p̄i': —Anapisi'p̄ikon moro'yam̄i' yonpa ene'ti —ta'p̄iia to' p̄i'.

¹¹ Simão Pedro asara't̄i'p̄i moropai tarrafa ku'na'p̄iia. Mararonkon pep̄in moro'yam̄i' wan̄i'p̄i. 153 kaisar̄i wan̄i'p̄i. M̄i'wini t̄iise tarrafa e'karakasa' pra awan̄i'p̄i. ¹² Moropai Jesusya ta'p̄i to' p̄i': —Asi'ti entamo'kai —ta'p̄iia. Moropai “An̄i am̄ir̄i?” kai'ma taa an̄i'ya pra awan̄i'p̄i to'ya. ¹³ M̄ir̄i'ya Jesus w̄it̄i'p̄i, p̄ao yanum̄i'p̄iia, to' pia it̄ir̄i'p̄iia. M̄ir̄i warant̄i moro' yanum̄i'p̄iia it̄ir̄i'p̄iia n̄ir̄i to' pia.

¹⁴ Mírírí waní teeseurínon ite'ka pe Jesus esenpo'pí tînenupa'san pia tîwe'mí'sa'ka típo.

Jesus Eseuríma Pedro Yarakkírí

¹⁵ Tîwentamo'kakon típo, Jesusya ta'pí Simão Pedro pí: —Simão, João munmu amírí. Uurí sa'namaya insananya usa'nama yentai?

Yuuku'pí Pedroya: —Inna, uyepotorí. Asa'nama pí' wai, epu'tí pí' nai —ta'píiya.

Jesusya ta'pí: —Upemonkonoyamí' ko'manní'kí, ayekínnan carneiroyamí' ko'manní'píya warantí.

¹⁶ Moropai itakon te'ka pe Jesusya ta'pí Pedro pí: —Simão, João munmu amírí. Innappe pu'kuru usa'nama pí' nan? —ta'píiya.

—Inna, uyepotorí —ta'pí Pedroya. —Asa'nama pí' wai epu'tí pí' nai.

Jesusya ta'pí: —Moriya upemonkonoyamí' ko'manní'kí ayekínnan ko'manní'píya warantí.

¹⁷ Teeseurínon te'ka pe Jesusya ta'pí: —Simão, João munmu amírí. Uurí sa'nama pí' nan?

Mírírí pí' Pedro esewankono'ma'pí. Maasa pra Jesusya tekaranmapopítí'pí eseuríwí'ne ite'ka kaisarí, —Uurí sa'nama pí' nan? —taiya ye'nen. Mírírí ye'nen ta'píiya ipí': —Uyepotorí, tamí'nawíron epu'nen amírí. Asa'nama pí' wai epu'nen amírí nírí.

Jesusya ta'pí: —Moriya upemonkonoyamí' ko'manní'kí ayekínnan ko'manní'píya warantí —ta'píiya. ¹⁸ Ayenku'túya pepín, pena maasa awaní ya apon ton yeka'mapítí'píya moropai itu'se awe'to' ya' attípítí'pí. Tíise a'yeke'ton pe eena ya, ayenya yekainumíya tiaronya ayewa'tító'pe moropai ayarí to'ya o'non pata itu'se awe'to' pepín ya'. ¹⁹ Mírírí taa túya pe, Jesus eseuríma'pí í' kai'ma Pedro sa'mantato' pí'. Moropai aasa'mantato' wenai, tiaronkonya Paapa yapurí. Mírírí típo Jesusya ta'pí ipí': —Upíkírí aase.

²⁰ Moropai Pedro era'tí'pí, tiaron inenupa'pí era'ma'píiya, manni' Jesus nîsa'nama'pí, Jesus pia awaní manni' entamo'kanto' Páscoa itese' weiyu yai, Jesus pí' ekaranmapotípon —Uyepotorí, aní'ya amírí ekaremekí ayeyatonon pí'? —taiya ne'tíkini. Míí'kírí era'ma'pí Pedroya. ²¹ Mírírí era'ma túya ye'nen Pedroya ta'pí Jesus pí': —Uyepotorí, í' e'kupí míserí yarakkírí?

²² Jesusya yuuku'pí: —Míí'kírí ko'mamí yu'se waní ya uupí píkírí, míí'kírí yarakkírí í' ton pra nai. Tíise amírí, upíkírí aase —ta'píiya. ²³ Mírírí ye'nen tiaronkon itonpayamí'ya taa ko'manní'pí'pí manni' inenupa'pí, aasa'manta pepín kai'ma to' eseurímapítí'pí. Tíise mírírí ye'ka pe pra Jesus eseuríma'pí. —Aasa'manta pepín —taiya pra awaní'pí. Tíise, —Uupí píkírí aako'mamí yu'se waní ya, míí'kírí yarakkírí í' ton pra nai —ta'píiya.

²⁴ Manni' inenupa'pí mírírí ekareme'nen míí'kírí, imenukatípon nírí, moropai in-ekaremekí'pí yairí epu'tí pí' anna man.

²⁵ Moropai mararon pepín Jesus nîkupí'san. Mírírí e'menukasa' waní ya, tu'ke kaareta yanní'píya e'painon, sírírí pata yentai.

JESUS NAIPONTÍ'SAN NÍKUPÍ'PÍKON YEKARE

ATOS

Í pí' teeseurímasen pe sírírí kaareta waní? Sírírí kaareta ese' waní Jesus naipontí'san níkupí'píkon. Sírírí kaareta ese'porí Lucas kaaretarí píkirí, maasa pra pemonkon yepi'nen itese' Lucasya imenuka'pí nírí. 80 ou 90 kono' esuwa'kasa' Jesus esenpo'pí pata pai, imenuka'píiya.

Í kai'ma itekare esekaremekí'pí Jesus naipontí'san wenai, mírírí pí' teeseurímasen pe sírírí kaareta waní. Morí Yekaton Wanní ena'pí Jesus naipontí'san esa' pe moropai imeruntírí wenai, itekare ekaremekí'pí pinunpapítí'pí to'ya, tu'ke pata poro. E'mai' pe Jerusalém po itekare ekaremekí'pí to'ya. Miarí pai to' wítípítí'pí tiaronkon pemonkonyamí' ko'manto'kon poro Judéia pata ponkon. Mírírí pata pai, to' wítípítí'pí tiaron pata pona, itese' Samaria. Mírírí típo mararonkon pepín pata poro itekare ekareme'se to' wítípítí'pí. (At 1.8)

Moropai tamí'nawíronkon Jesus naipontí'san pí' eeseuríma pepín, tíise Pedro moropai Paulo pí' eeseuríma tiaronkon pí' eeseuríma yentai. E'mai' pe capítulo 1 — 12 píkirí Pedro pí' eeseuríma. Mírírí típo capítulo 13 pata pai Paulo pí' eeseuríma aataretí'ka píkirí. Morí Yekaton Wanníya Pedro yarima'pí Judeuyamí' kore'ta Judéia pata poro. Tíise Paulo yarima'píiya Judeuyamí' pepín kore'ta tu'ke pata poro. Mírírí í' e'kupí'pí Pedro yarakkírí moropai Paulo yarakkírí, mírírí menuka'pí Lucasya. Ineta'pí tiaronkon piapai, moropai inera'ma'pí pí' eeseuríma'pí sírírí kaareta po.

Morí Yekaton Wanní Yarima Tíuya Pí'

Jesus Eeseuríma'pí

1¹⁻²Tiófilo, manní' kaareta aapia unmenuka'pí waní Jesus yekare ekareme'nen pe. Tamí'nawírí í' kupí'pí Jesusya teesenyaka'ma pia'tí'pí pata pai ka' pona tarí Paapaya píkirí ekareme'nen pe awaní. Í' ikupí eseríkan pepín ku'pítí'píiya, moropai pemonkonyamí' yenupapítí'píiya ekareme'nen pe awaní. Moropai tínaipontí'san pia tímaimu tírípíiya Morí Yekaton Wanní wenai to' níkupí ton pe.

³Inkamoro pia Jesus esenpo'pí enen tíisa'manta típo. Asakí'ne pemonkon (40) wei tíiko'mamí píkirí eesenpopítí'pí to' pia tu'ke ite'ka. Míikírí níkupí'pí era'ma'pí to'ya. Mírírí ye'nen enen awaní epu'tí'pí to'ya aasa'mantasa' pe ikupí to'ya pín. Moropai tínaipontí'san yarakkírí eeseurímapítí'pí Paapa yeseru pí'. Í' kai'ma Paapa iipí tamí'nawíronkon esa' pe ekareme'pítí'píiya to' pí'. ⁴Moropai tiwin ite'ka tínaipontí'san pere'sa' tíuya yai tímaimu tírípíiya to' pia. Ta'píiya: —Maasa tarí e'tí Jerusalém po Paapa nítírí yapisíkonpa. Inímí'tí. Maasa pra yarima tíuya taa-sai'ya man apí'níkon. Mírírí warantí rí uuríya nírí ta'pí —ta'pí Jesusya. ⁵—A'kí, Joãoya imakui'pí tínkupí'píkon rumakanenan yenpatakona'pí tuna ke pena. Tíise iní' panpí' yapisíya'níkon kupí sírírí. Mararí tíiko'manse aapia'níkon Morí Yekaton Wanní erepamí kupí sírírí ayesa'kon pe, aako'manto'pe ipatíkarí —ta'pí Jesusya to' pí'.

Ka' Pona Jesus Yarı Paapaya

⁶ Mîrîrî tîpo Jesus naipontî'san emurukuntî'pî ipokonpe 〔Oliveira kîrî po〕. Mîrîrî yai ekaranmapo'pî to'ya: —Anna Yepotorî, î' pensa anna kupîya kupî sîrîrî anna pata esa' pe anna ko'manto'pe anna warîrî, sîrîrî ka'rî, maasa ka'rî? —ta'pî to'ya Jesus pî'.

⁷ Jesusya yuuku'pî: —Mîrîrî epu'tîya'nîkon yu'se Paapa wanî pra man. Uyun Paapaya neken epu'tî, iweiyu iku'ne'tîsa' tîuya ye'nen —ta'pîya to' pî'. ⁸—Tîise meruntî yapîsîya'nîkon kupî sîrîrî Morî Yekaton Wannî ena yai ayesa'kon pe. Mîrîrî yai meruntî ke uyekare pî' eeseurîmakon kupî sîrîrî Jerusalém po, moropai Judéia pata po, Samaria pata po, moropai tamî'nawîrî patakon kaisarî —ta'pîya to' pî'. ⁹ Mîrîrî taasai'ya tîpo, Jesus yanu'nîpî'pî Paapaya ka' pona, era'ma to'ya tanne. Moropai inf' era'ma to'ya pra to' ena'pî. Maasa pra katupuruya yettapurî'pî.

¹⁰ Tîise tîwîrî era'ma'pî to'ya ka' yekaya. Jesus era'ma yu'se to' tîise, tiwinarî asakî'nankon warayo'kon esenpo'pî aimutunkon to' ponkon to' pia. ¹¹ Inkamoro ya ta'pî to' pî': —Warayo'kon Galiléia ponkon, anî era'ma yu'se awanîkon? —ta'pî to'ya. —Manni' Jesus akore'ta'nîkon wanî manni' wîtîn pî' man. Ka' pona yanu'nîpî pî' Paapa man —ta'pî to'ya. —Tîise teenuku manni' warantî, awenna'po kupî sîrîrî inf' rî katupuru po —ta'pî to'ya to' pî'.

Matias Menka To'ya

Judas Nurî'tî Pata'pî Ya' Awe'to'pe.

¹² Mîrîrî tîpo Jesus naipontî'san enna'po'pî Oliveira ye'kon kîrî poi Jerusalém pona. Aminke pu'kuru pra itaminkeno awanî'pî. ¹³ Jerusalém cidaderî pona teerepamîkon pe, to' ewomî'pî kawonpan po tîwe'sen wîtî ta, o'non pata Pedro pokon e'to' ta. Insamoro wanî'pî miarî, João moropai Tiago, moropai André, moropai Filipe, moropai Tomé, moropai Bartolomeu, moropai Mateus, moropai tiaron Tiago, Alfeu munmu, moropai Simão Zelote, moropai Judas, mîikîrî yun ese' wanî'pî Tiago pe nîrî. ¹⁴ Inkamoro wanî'pî teepîremakon pî' tîwîrî wei kaisarî tîmurukun pe si'ma. Inkamoro kore'ta Jesus yan wanî'pî moropai Jesus ya'mi'san nîrî wanî'pî to' pokonpe. Moropai tiaronkon wîri'sanyamî' nîrî wanî'pî to' kore'ta.

¹⁵ Tiwin wei to' emurukuntîsa' tanne, Pedro e'mî'sa'ka'pî to' kore'tapai eseurîmai. Inkamoro emurukuntî'san wanî'pî 120 kaisarî. Moropai ta'pîya to' pî': ¹⁶—Uyonpayamî', eesera'maton pî' kinî Morî Yekaton Wannî eseurîma'pî pena utamokon Davi nurî'tî pî' —ta'pîya. —Judas nurî'tî yekare pî' eeseurîma'pî pena. Mîikîrî Judas wanî'pî Jesus yapî'nenan Judeuyamî' esanon ye'mai'norî pe. ¹⁷ Mîikîrî wanî'pî uuri'nîkon yonpa pe ukore'ta'nîkon. Maasa pra imenkasa' pe awanî'pî eesenyaka'mato'pe uuri'nîkon pokonpe —ta'pî Pedroya.

¹⁸ (Mîikîrî Judasya tînmîri ton yenna'pî mîrîrî tîniru Jesus rumakapîtîuya Judeuyamî' esanon yenya' yepe'pî ke. Miarî tînmîri ya' mîikîrî ena'pî kawîne pai. Mîrîrî yai iro'ta e'karaka'pî moropai non pona isiwisikkî e'soroka'pî. Moropai aasa'manta'pî. ¹⁹ Tamî'nawîronkon Jerusalém po tîko'mansenonya mîrîrî epu'tî'pî. Mîrîrî ye'nen ipata'se' esatî'pî to'ya Acedama kai'ma, tîise to' maimu ta awanî'pî mîn pata'se' kai'ma esatî'pî to'ya.)

²⁰ Mîrîrî ye'nen Pedroya ta'pî: —Sîrîrî e'menekasa' pena Salmo kaaretarîya ta'pî: Mîikîrî ataretî'ka kupî sîrîrî.

Mîrîrî ye'nen anî' ko'mamî pepîn itewî' ta, *Sl 69.25*

kai'ma Salmo kaaretarî po awe'menukasa' mîrîrî. Moropai inî'rî ta'pî Salmo kaaretarîya:

Tiaronya ipata'pî yapisi' e'pai awanî

eesenyaka'mato' rî'pî konekaton ya', *Sl 109.8*

taiya mîrîrî —ta'pî Pedroya.

^{21–22}—Mîrîrî ye'nen tiaron warayo' menkapai awanî sîrîrî uurî'nîkon pokonpe eesenyaka'ma ton. Tîise mîkîrî warayo' menkapai man teeseurîmasen innape Uye-potorîkon Jesus e'mî'sa'ka'pî pî'. Tîise imenkapai man manni' uurî'nîkon pokonpe Joâoya Jesus yenpatakona yai moropai ka' pona Paapaya Jesus yanunîpî pikîrî, aasarî'pî upokonpe'nîkon —ta'pî Pedroya.

²³Mîrîrî ye'nen to' esenumenka'pî. Asakî'ne warayo'kon menka'pî to'ya tîpokon pe'nîkon asarî'san. Inkamoro ese' wanî'pî José. Mîkîrî ese' wanî'pî eseurîwi'ne kaisarî, Barsabás moropai Justo kai'ma esatî'pî to'ya. Iwanîyakon ese' wanî'pî Matias. Inkamoro menka'pî to'ya. ²⁴Mîrîrî tîpo inkamoro pona to' epîrema'pî. Ta'pî to'ya Paapa pî': —Paapa, anna yepotorî, amîrî tamî'nawîronkon yewan epu'nen. Mîrîrî ye'nen insanan anna yonpayamî' ekareme'kî o'non ye'ka mo'kaya amîrî ton pe eesenyaka'mato'pe, Jesus naipontî'pî pe. ²⁵Maasa pra anna yonpa Judas anna pokonpe esenyaka'ma'pîya teesenyaka'mato' rumaka'pî inî' anku'pai pra eena'pî. Moropai mîkîrî wîti'pî e'taruma'tînto' pata'se' ya'. Mîrîrî ye'nen anî' ekaremekîya anna pokonpe eesenyaka'ma ton José Matias ka'rî. Mîrîrî warantî to' epîrema'pî. ²⁶Mîrîrî tîpo inkamoroya asakî'ne tî' yapisi'pî. Mîrîrî asakî'nan tî' pî' to' ese' e'menukasa' wanî'pî José moropai Matias. Moropai teserukon ta mîrîrî tî' yenumî'pî to'ya e'mai'non tî' to' nenumî'pî wanî'pî Matias ese' yarakkîron. Mîrîrî warantî mîkîrî ena'pî Jesus naipontî'san pokonpe teesenyaka'masen pe.

Pentecoste Festa Pî' To' Tîise

Morî Yekaton Wannî Erepamî

2 Judeuyamî' festarî weiyu eseporî yai, itese' Pentecoste, tamî'nawîronkon innape Jesus ku'nenan emurukuntî'pî tiwinan wîttî ta.

²Mîrîrî yai to' emurukuntîsa' tanne, ka'ne' pe ka' winîpainon kure'nan a'situn ata'se'masa' iipî warainon eta'pî innape Jesus ku'nenanya. Kure'ne awanî ye'nen mîrîrî wîttî tawonkonya eta'pî. ³Moropai mîrîrî era'ma'pî wîttî tawonkonya. Apo' awittasa' ya'se'masa' a'situnya warantî innape Jesus ku'nenan ekaya. Eesekainun-pîti'pî to' kaisarî tiwin pî' to' tîise, era'ma'pî to'ya. ⁴Mîrîrî yai tamî'nawîronkon esa' pe Morî Yekaton Wannî ena'pî. Moropai to' eseurîma emapu'tî'pîiya tiaronkon maimukon ta.

⁵Inkamoro kore'ta Jerusalém po Judeuyamî' Paapa yapurînenan wanî'pî aminke pai festa pona iipî'san. Tamî'nawîrî patakun poinokon wanî'pî. ⁶Mîrîrî a'situn warainon eta tîuya'nîkon yai, to' emurukuntî'pî. Mîrîrî yai innape Jesus ku'nenan eseurîma tiaronkon maimukon ta eta'pî to'ya. Tîise eta'pî inkamoro aminke pai iipî'sanya tîmaimukon pe awanî. Mîrîrî pî' to' esenumenka'pî kure'ne. ⁷Ta'pî to'ya: —Insamoro warayo'kon Galiléiaponkon. A'kî umaimukon ta to' eseurîma. ⁸Tîise î' kai'ma mîrîrî warantî umaimukon ta to' eseurîma mîrîrî? —ta'pî to'ya. ^{9–11}—Maasa pra uurî'nîkon wanî aminke pai iipî'san pe. Pártia patapai'nîkon pe, Média

pata pai'níkon pe, Eláo pata pai'níkon pe, Mesopotámia pata pai'níkon pe, Judéia pata pai'níkon pe, Capadócia pata pai'níkon pe, Ponto pata pai'níkon pe, Ásia pata pai'níkon pe, Frígia pata pai'níkon pe, Panfília pata pai'níkon pe, Egito pata pai'níkon pe, Líbia pata woiníkon nîrí waní, aminke pra awanî Cirene pí', Roma poinokon pe, Creta pata pai'níkon pe moropai Arábia pata pai'níkon pe. Judeuyamí' moropai Judeuyamí' pepîn Paapa yapurínenan, tamí'nawírí aminke pai'níkon pe e'nî tanne tiwin pí' sí'ma umaimukon eta sírírí ukaisarí'níkon. Paapa níkupí'píkon kure'nan pí' umaimukon eta sírírí ukaisarí'níkon. Paapa níkupí'píkon kure'nan pí' to' eseuríma mîrírí umaimukon ta eta sírírí —ta'pí to'ya.

¹² Mîrírí warantí tamí'nawíronkon waní'pí kure'ne teesenumenkai to' winíkíi. Í' e'ku'sa' epu'tí to'ya pra awaní'pí. To' esekaranmapopítí'pí. —Í' taato'pe see sírírí waní sírírí? —kai'ma ta'pí to'ya. ¹³ Tîise moro to' kore'ta tiaronkon waní'pí to' patakapítí pí' tíwe'sanon. Inkamoro ya ta'pí to' pí': —A'kí, insamoro warayo'kon etínsa' mîrírí. E'tari pe to' waní mîrírí —kai'ma ta'pí to'ya to' winíkíi.

Pedro Eseurímato' To' Pí'

¹⁴ Tîise Pedro e'mí'sa'ka'pí tiwin pu' pona tîimo'tai'níkon Jesus naipontí'san pokonpe. Mîíkírí eseuríma'pí meruntí ke ariníkonya eta tanne. —Uyonpayamí', Judeuyamí' Jerusalém ponkon moropai tamí'nawíronkon amírí'níkon taríwaya iipí'san. Maasa eseuríma etatí í' taato'pe mîrírí waní ekaremekíuya sírírí etatí —ta'píya. ¹⁵ —Insamoro warayo'kon etínsa' kai'ma eesenumenkakon mîrírí to' pí' —ta'píya. —Tîise kaane, insamoro waní maasa í' enírítíponkon pepîn insamoro. Penane pu'kuru anna waní sírírí í' yonpa annaya pra man —ta'píya. ¹⁶ —A'kí, pena Paapa maimu ekareme'nen profeta Joel nurí'tí nekaremekí'pí era'maya'níkon sírírí —ta'pí Pedroya to' pí'.

¹⁷ —Ta'pí Paapaya: “See warantí ikupíuya kupí sírírí tamí'nawíron ataretí'ka rawírí,” ta'pí Paapaya. “Morí Yekaton Wanní yarimauya kupí sírírí tamí'nawíronkon esa' pe, aako'manto' pe. Mîíkírí Morí Yekaton Wanní wenai, to' eseuríma kupí sírírí uyekare pí'. Moropai anmukukon pia nírí yarimauya moropai ayensitonon pia nírí yarimauya. Inkamoro eseuríma kupí sírírí mîíkírí wenai umaimu pí'”, ta'pí Paapaya. “Maasaronkon we'ne'pítí warantí yairon epu'tí to'ya kupí sírírí tînera'ma'píkon pepîn.

A'yeke'tonon we'ne'pítí tîwetun ya' mîrírí epu'tí to'ya kupí sírírí. Mîrírí wenai to' eseuríma kupí sírírí.

¹⁸ Moropai manni'kan upoitírí pe tíwe'sanon, inkamoro pia nírí Morí Yekaton Wanní yarimauya kupí nírí sírírí. Inkamoro eseuríma kupí nírí sírírí uyekare pí', tamí'nawíronkon pí' ekaremekí to'ya.

¹⁹ Moropai teesera'masen kupíuya kupí sírírí anera'makon ton ka' pí'.

Moropai teesera'masen kupîuya kupî sîrîrî non po,
Mîrîrî wanî kupî sîrîrî mîn warantî.

Moropai apo' warantî

moropai were'tî warantî kure'ne era'maya'nîkon,

²⁰ Moropai teesera'masen kupîuya inî'rî ka' pî'

wei ena kupî sîrîrî ewaron pe,

moropai kapoi ena kupî sîrîrî mîn warantî,

Mîrîrî e'kupî kupî sîrîrî

manni' ipîkku weiyu eseporî rawîrî,

uuiipî rawîrî tamî'nawîron yaretî'kai.

²¹ Mîrîrî yai tîwenpenatasan awanî ya,

taawon wanî ya,

Paapa, upîika'tîkî.

Paapa, aapia iko'manpai wai

taawon wanî ya, mîikîrî pîika'tîuya", ta'pî Paapaya *Jl 2.28-32*

ta'pî mîikîrî profeta Joel nurî'tîya pena —ta'pî Pedroya.

²² Mîrîrî pî' Pedro eseurîma ko'mannîpî'pî. Ta'pîiya: —Warayo'kon, amîrî'nîkon Israel pemonkonoyamî', eseurîma Jesus Nazaré poinon yekare pî' etatî —ta'pîiya. —Mîikîrî Paapa naipontî'pî era'ma'pîya'nîkon. Î ikupî eserîkan pepîn kupîiya wenai, kure'nan teesera'masen pepîn kupîiya wenai, Paapa winîpaino pe awanî epu'tî'pîya'nîkon ukore'ta'nîkon tîwanî yai. ²³ Mîikîrî rumaka'pîya'nîkon imakui'san warayo'kon yenya'. Inkamoroya ipokapîti'pî pakî'nan pona. Mîrîrî warantî amîrî'nîkonya iwî'pî itu'se Paapa e'to' yawîrî. Pena mîrîrî kupîya'nîkon rawîrî Paapaya epu'tî'pî. ²⁴ Moropai Paapaya mîikîrî Jesus pîmî'sa'ka'pî. Awe'taruma'tîto' yapai imo'ka'pîiya. Sa'mantanto' yentai ikupî'pîiya, maasa pra isa'manta'san kore'ta aako'mamî eserîke pra awanî'pî. ²⁵ Mîrîrî pî' utamokon Davi nurî'tî eseurîma'pî pena. Mîikîrî Jesus pî' ta'pîiya:

Uyepotorî era'ma pî' uuko'mamî aminke pra uupia,

maasa pra mîikîrî wanî umeruntîri winî.

Mîrîrî ye'nen uurî wanî pepîn eranne' pe

maasa pra uupia aako'mamî ye'nen.

²⁶ Mîrîrî ye'nen taatausinpai

uyewan wanî sîrîrî,

umaimu wanî kure'ne atausinpa'pî maimu pe.

Tîise uurî wanî tîisa'mantassen pe

tîise eranne' pe pra uuko'mamî uusa'mantato' pî',

²⁷ Maasa pra uurî sa'manta yai

uuko'mamî pepîn non yo'koi isa'manta'san kore'ta.

Urumakaya pepîn.

Moropai apoitîrî imakui'pî ton pîn

sa'mantasa' ko'mamî pepîn,

itesa'rî'pî kata pepîn,

i'mî'sa'kaya kupî ye'nen.

Mîrîrî nîmîkî pî' uuko'mamî,

²⁸ Uyepotorî, mîrîrî yairon epu'tou'ya ton ke

uyenupa'pîya ipatîkaron uuko'manto' ton epoto'pe.

Mírîrí ye'nen taatausinpai pu'kuru uurî wanî sîrîrí.

Maasa pra uupia aako'mamî ye'nen, *Sl 16.8-11*

ta'pî Davi nurî'tîya —ta'pî Pedroya.

²⁹ Moropai Pedro eseurîma ko'mannîpî. Ta'pîiya: —Uyonpayamî, maasa eseurîma etapai'nîkon, penaron manni' utamokon Davi nurî'tî yekare pî. Mîikîrí ko'manpî'tîpî tamî'nawîronkon esa' pe pena. Tîise aasa'manta'pî. Mîrîrí típo yu'na'tî'pî to'ya, mîikîrí uruwasi man uurî'nîkon kore'ta. ³⁰ Mîikîrí e'pî'tî'pî Paapa maimu ekareme'nen pe. Mîrîrí ye'nen epu'tî'pîiya, í' taasa' Paapaya inna'poka tîuya pata pe pra. Mîikîrí payanyamî rî'san kore'ta Paapaya ipikku pata esa' ton yarima tîuya, ekaremekî'pî Davi nurî'tî wanî'pî warantî awe'to'pe.

³¹⁻³² —Moropai epu'tî'pîiya í' kupî Paapaya. Mîrîrí ye'nen eseurîma'pî Cristo pîmî'sakato' Paapaya pî. Ta'pîiya see warantî: “Mîikîrí sa'manta típo isa'manta'san kore'ta aako'mamî pepîn Mîrîrí ye'nen itesa'rí'pî kata pepîn”, taa Davi nurî'tîya manni' Jesus pîmî'sakato' Paapaya pî. ³³ Mîrîrí kupî'pîiya. Mîikîrí e'mî'sakasa' era'ma'pî annaya. I'mî'sakasa'ya típo, Paapaya yarî'pî ka' pona. Ta'pîiya ipî: “Umeruntîri winîkîi eretakî,” ta'pîiya. Moropai Morî Yekaton Wannî yarima pî man, yarima tîuya ta'pî tîuya yawîrí. Mîikîrí erepansa' sîrîrí anna esa' pe. Mîikîrí wenai eseurîma sîrîrí amîrî'nîkon maimu ta. Mîrîrí era'maya'nîkon sîrîrí, etaya'nîkon sîrîrí. ³⁴⁻³⁵ Davi eseurîmasa' pra man tîpî' maasa pra mîikîrí enu'sa' pra man ka' pona tesa' yarakkîrí. Tîise eseurîma'pî Cristo enuku'pî pî. Ta'pîiya see warantî:

“Paapaya ta'pî Uyepotorî pî:

‘Umeruntîri winîkîi eretakî

maasa ayeyatonon yentai akupîuya pîkîrí,’ ta'pîiya” *Sl 110.1*

ta'pî Davi nurî'tîya. ³⁶ Mîikîrí manni' anwî'pîkon antarama'tî'pîkon pîmî'saka Paapaya yai ikupî'pîiya kure'ne Uyepotorîkon pe, tînmenka'pî pe. Tamî'nawîronkon Judeuyamî, mîrîrí epu'tîya'nîkon e'pai awanî —ta'pî Pedroya to' pî.

³⁷ Mîrîrí eta tîuya'nîkon pî' yairî ma're to' ena'pî kure'ne to' esewankono'ma'pî. Moropai ta'pî to'ya Pedro pî' moropai tiaronkon Jesus naipontî'san pî: —Uyonpayamî, í' kupî annaya e'painon? Mîrîrí warantî Paapaya anna taruma'tî namai kai'ma.

³⁸ Mîrîrí yuuku'pî Pedroya: —Enpenatatî imakui'pî ankupî'pîkon pî' moropai irumakatî tamî'nawîrí Paapaya tîwanmîra iku'to'pe. Mîrîrí típo esenpatakona'tî innape Jesus kupîya'nîkon wenai. Tamî'nawîrí tîwanmîra iku'sa' tîuya típo Paapaya Morî Yekaton Wannî yarima ayesa'kon pe —ta'pî Pedroya to' pî. ³⁹ —Maasa pra mîrîrí pî' Paapa eseurîma'pî pena Morî Yekaton Wannî yarima tîuya pî, amîrî'nîkon pia moropai anmukukon pia yarima tîuya moropai tamî'nawîronkon aminkankon pia yarima tîuya manni'kan tînmenkakon pia yarima tîuya —ta'pîiya.

⁴⁰ Mîrîrí warantî Pedroya to' panama'pî, to' teka'nunkai. Ta'pîiya to' pî: —Epa'katî imakui'pî kupî pî' tîwe'sanon kore'ta pai. Maasa pra inkamoro taruma'tî Paapaya yai, ataruma'tîya'nîkon namai awe'pîika'tîto'kon yuwatî —ta'pî Pedroya.

⁴¹ Mîrîrí típo innape Pedro maimu kupî tîuya'nîkon ye'nen to' esenpatakona'pî. To' wanî'pî 3.000 kaisarî yonpa. Mîrîrí típo innape Jesus ku'nenan pokonpe to' emurukuntîpî'tî'pî. ⁴² Mîrîrí yai Paapa maimu ke to' yenupa'pî Jesus naipontî'sanya. Tekkarikon yonpa tîuya'nîkon yai tîmurukun pe to' e'pî'tî'pî. Moropai teepîremakon yai tîmurukun pe to' e'pî'tî'pî. Mîrîrí warantî to' ko'mamî'pî innape Jesus kupî tîuya'nîkon ye'nen.

Innape Jesus Ku'nenan Yeseru

⁴³ Mîrîrî yai Jesus naipontî'sanya î ikupî eserîkan pepîn ku'pîtî'pî. Esenenmenkanto' kure'nan ku'pîtî'pî to'ya. Mîrîrî ku'pîtî to'ya wenai, tu'kankon pemonkonyamî esenenmenka'pî. Mîrîrî era'ma tûuya'nîkon wenai tamî'nawîronkonya to' nama'pî. ⁴⁴ Moropai tamî'nawîronkon innape Jesus ku'nenan ko'mamî'pî tûmurukun pe. Moropai î itesa' pe tûwe'to'kon mîrîrî tûrataikai to' wanî'pî se' kaisarî. ⁴⁵ Inkamoro e'repa'pî temannekon ke, tûnmîrîkon ke. Mîrîrî yepe'pî yapi'sa' tûuya'nîkon yai, mîrîrî yarataika'pî to'ya itu'se tiaronkon e'to' kaisarî. Mîrîrî kupî'pî to'ya tûwakîrîkon pe, mîi pe pra. ⁴⁶ Moropai wei kaisarî to' emurukuntîpîtî'pî Judeuyamî epîremato' yewî' ta. Moropai tewî'kon kaisarî tekkarikon yonpapîtî'pî to'ya tûwakîrîkon pe, taatausinpai, e'sentai pra. ⁴⁷ Inkamoroya Paapa yapurî'pî tamî'nawîron pî'. Mîrîrî to' yeseru wenai, tiaronkon pemonkonyamî'ya tûwakîrîkon pe to' era'ma'pî. Mîrîrî ye'nen wei kaisarî Paapa yapurînenan epamî'pî. Maasa pra Uyepotorîkonya mîrîrî warantî ikupî'pî, mîrîrî warantî innape tîku'nenan e'pîika'tîto'pe kai'ma. Mîrîrî warantî arinîke to' ena'pî.

Pedroya Ma'takî'pan Warayo' Yepî'tî

3 Tiwin wei Pedro wîtî'pî João yarakkîrî Judeuyamî epîremato' yewî' ta epîremai. Ko'mamîya to' wîtî'pî teeserukon ta, Judeuyamî eperepîtî'pî ko'mamî kaisarî epîremai. ² Moro warayo' ma'takî pe tûwe'sen e'pîtî'pî mîrîrî to' epîremato' mana'ta po. Morî itese' manni' mana'ta pia itonpayamî'ya yaapîtî'pî wei kaisarî teewonsenon nîtîrî tîniru yapi'to'peiya kai'ma. Mîikîrî awanî'pî asakoi pepîn teesenpo'pî pata painon.

³ Mîrîrî yai mîikîrî pri'yawon pepîn ma'takî'pan warayo' sa'neya Pedro, João era'ma'pî, mana'ta po tûwe'senya. Mîikîrîya to' era'masa' tûuya pe tenya kainumî'pî to' nîtîrî tîniru yapîsîpa kai'ma. ⁴⁻⁵ Mîrîrîya Pedro João ko'mamî'pî mîikîrî yenu pîkîrî. Moropai ta'pî Pedroya ipî': —Anna era'makî —ta'pîiya. Mîikîrîya to' era'ma'pî î to' nîtîrî yapîsîpa kai'ma eesenumenka'pî teuren. ⁶ Tîise ta'pî Pedroya see warantî: —A'kî, î rî ton pra man tîniru ton pra man aapia untîrî ton. Tîise Cristo nîtîrî'pî Paapa meruntîri upîika'tîto' Jesusya manni' Nazaréponya, tarî man uupia. Mîrîrî ke apîika'tûuya. Mîrîrî ye'nen Jesus maimu pe tauya apî', asakî —ta'pîiya. ⁷ Moropai meruntî winon itenya pî yapîsî'pî Pedroya. I'mî'sa'ka'pîiya, mîikîrî pri'yawon pepîn sa'ne. Mîrîrî pe rî mîikîrî e'mî'sa'ka'pî, morî pe satippe aapîta'pî inî ike'ne awanî pra. ⁸ Mîrîrî tîpo mîikîrî atausinpasa' arapunpîtî'pî kure'ne. Mîrîrî ye'nen mîikîrîya Paapa yapurî'pî tûwakîrî pe taatausinpai moropai to' pîkîrî eewomî'pî Judeuyamî epîremato' yewî' ta. ⁹ Mîrîrî yai era'ma'pî arinîkonya. Mîikîrî pri'ya pra tûwe'sen e'mî'sa'kasa'ya Paapa yapurî era'ma'pî to'ya. ¹⁰ Mîrîrî ye'nen to' esenenmenka'pî kure'ne ipî'. —Manni' mîikîrî, pri'ya pra tûwe'sen mana'ta po e'mî'sa'kakoi pepîn. Î kai'ma see awe'mî'sa'kasa' mîrîrî? —Kai'ma to' esenenmenka'pî teesewankono'mai ipî'.

Arinîkon Pemonkonyamî' Yeurîma Pedroya

¹¹ Mîrîrî tîpo mîikîrî warayo' Pedro João nepi'tî'pî wanî'pî to' ra' pîkîrî. Mîikîrî era'ma tûuya'nîkon wenai, pemonkonyamî esenenmenka'pî kure'ne. Moropai to' eka'tumî'pî epîremanto' yewî' waikatoi varanda ta itese' Salomão pata'se' ya', o'non

pata Pedro João moropai warayo' ike'nan esepi'tísa' wani' manni' pata. ¹² Mírírí yai ariníkon erepamí era'ma tíuya pe ta'pí Pedroya to' pí': —Uyonpayamí, í' wani' awaní ye'nen eesewankono'makon mírírí? Í' kai'ma eesenumenkakon mírírí anna pí'? Í' wani' awaní ye'nen anna yenu pikírí aako'mamíkon? Míserí warayo' esepi'tísa' wenai anna meruntíri ke yepi'tísa' annaya kai'ma awaníkon? Morí anna yeseru wenai tímeruntíri tísa' Paapaya kai'ma awaníkon ka'rí? ¹³ Míikírí esepi'tísa' mírírí anna meruntíri wenai pra tíise manni' Paapa poitírí Jesus meruntíri wenai. Manni' anna tamokon Abraão nurí'tí napurí'pí, moropai Isaque nurí'tí napurí'pí moropai Jacó nurí'tí napurí'pí. Míikírí Paapaya Jesus kupí'pí kure'ne. Tíise amírí'níkonya irumaka'pí ipíkku pe tíwe'sanon ayesa'kon pia. Míikírí rumaka'píya'níkon Pilatos yenyá' míikírí anrumakapai awaní tanne tíise “kaane” ta'píya'níkon itu'se pra awaní'píkon. ¹⁴ Míikírí wani'pí morí pe tíwe'sen pe imakui'pí ton pra tíwe'sen pe, tíise míiwíni tíise iwanmírí'píya'níkon. —Míikírí rumakakí —taaya'níkon pra awaníkon Pilatos pí'. Tíise tiaron warayo' pemonkon wítípon rumakato'peiya ta'píya'níkon. ¹⁵ Mírírí warantí amírí'níkonya uurí'níkon ko'manto' esa' pe tíwe'sen wí me'po'pí. Tíise míikírí pími'sa'ka'pí Paapaya. Mírírí epu'tí pí' anna man maasa pra era'ma'pí annaya. ¹⁶ Mírírí ye'nen míikírí Jesus meruntíri wenai míserí warayo' esepi'tísa' sírírí. Maasa pra innape ikupí'píiya. Mírírí ye'nen Jesusya yepi'tí'pí tamí'nawíronkon amírí'níkonya era'ma tímapu'tíi.

¹⁷ —Uyonpayamí, amírí'níkonya iwí me'po'pí pakko pe awaníkon ye'nen, tamí'nawírí ayesa'kon pokonpe si'ma. Mírírí epu'tí pí' wai. ¹⁸ Tíise mírírí kupí'pí Paapaya. Pena penaronkon profetayamí' nurí'tíya ekaremekí'pí, í' kai'ma Paapa narima'pí píika'títon pe e'taruma'tí kupí. Mírírí yawírí ikupí'pí Paapaya ta'pí tíuya yawírí. ¹⁹ Mírírí ye'nen enpenatatí imakui'pí anukupí'píkon pí', irumakatí, ayeserukon mo'tani'tí. Moropai Paapa pia eturumakatí tíwanmíra imakui'pí anukupí'píkon ku'to'peiya. Iipia eturumakatí ayekatonkon meruntíri ton tíito'peiya. ²⁰ Iipia eturumakatí aapia'níkon manni' Jesus tínmenka'pí píika'títon yarimato'peiya. ²¹ Tíise míikírí wani' sírírí ka' po aapí pra. Tamí'nawíron miakanma tíuya weiyu pikírí aako'mamí, mírírí weiyu pí' Paapa eseuríma'pí penaronkon tímaimu ekareme'nenan profetayamí' wenai. ²² Moisés nurí'tíya ta'pí:

“Paapaya tímaimu ekareme'nen yarima kupí sírírí,

amírí'níkon kore'ta uurí yarimasa' tíuya warantí.

Míikírí maimu ekareme'nen wani' kupí sírírí akore'ta'níkon ayonpakon pe.

Maasa etatí morí pe í' taiya apí'níkon.

²³ Aní'ya imaimu eta pra awaní ya,

míikírí mo'kaiya kupí sírírí típemonkonoyamí' kore'ta pai.

Iní'ri típemonkono pe pra ikupíiya.

Míikírí wíiya kupí sírírí,” *Dt 18.15,18,19*

ta'pí Moisés nurí'tíya —ta'pí Pedroya.

²⁴ —Tamí'nawíronkon Paapa maimu ekareme'nenan profetayamí' nurí'tíya sírírí ekaremekí'pí. E'mai'ne Samuelya ekaremekí'pí. Moropai mírírí típo ite'ma'pí pí' tiaronkonya ekaremekí'pí. Sírírí yai eesera'ma manni' ekaremekí'pí to'ya. ²⁵ Í' etanto' Paapaya pena inkamoro wenai, mírírí wani' sírírí amírí'níkon ton pe. See warantí ekaremekí'pí Paapaya Abraão pí' pena. Ta'píiya:

“Apayanrí'san wenai tamí'nawíronkon sírírí pata po tíiko'mansenon pia morí

tîrîuya kupî,” Gn 22.18; 26.4

ta'pîiya Abraão pî'. Mîrîrî wanî sîrîrî amîrî'nîkon ton pe maasa pra amîrî'nîkon wanî ipayanyamî' rî'san pe. ²⁶Mîrîrî ye'nen Paapaya tîpoitîrî menka'pî moropai yarima'pîiya e'mai' pe amîrî'nîkon pîika'tîton pe, morî ku'to'peiya amîrî'nîkon ton pe, moropai imakui'pî ankupî'pîkon rumakakonpa akaisarî'nîkon tiwin pî' si'ma.

Mîrîrî warantî Pedro eseurîma'pî to' pî'.

Pedro, João Yari To'ya Judeuyamî' Esanon Pia

4 Pedro moropai João wanî'pî pemonkonyamî' yenupa pî'. Mîrîrî tanne, Judeuyamî' esanon teepîremanon esanon erepamî'pî to' kore'ta. Moropai tiaronkon saduceuyamî' moropai epîremanto' yewî' era'manenana esa'. ²Inkamoroya pemonkonyamî' yenupa to'ya eta'pî, to' eseurîma. Pedro eseurîma'pî Jesus Cristo pîmî'sa'ka'pî Paapaya pî'. —Mîrîrî ye'nen Jesus Cristo e'mî'sa'kasa' wenai isa'manta'san e'mî'sa'ka nîrî —ta'pîiya. Mîrîrî eta tîuya'nîkon pî' to' eseta'ka'pî, to' maimu pî'. To' ekore'ma'pî to' winîkîi. ³Mîrîrî ye'nen to' yapîsî me'po'pî to'ya. Moropai to' yarakkamo'pî to'ya mîrîrî ewaron neken yuwa'kato'pe to'ya, maasa pra ko'mamîiya pata wanî'pî mîto'pe. ⁴Tîise mîrîrî yai to' nekaremekî'pî itekare etatîpono'sanya innape Jesus kupî'pî arinîke. Mîrîrî ye'nen inkamoro innape Jesus ku'nenana ena'pî inî' panpî'. Tarîpai 5.000 kaisarî to' wanî'pî.

⁵Mîrîrî erenma'sa' pe miarî Jerusalém po to' emurukuntî'pî, inkamoro ipîkkukon pe tîwe'sanon, yenupatonkon moropai tiaronkon pemonkonyamî' esa' pe tîwe'sanon emurukuntî'pî. ⁶Inkamoro kore'ta to' wanî'pî teepîremanon esanon yepotorî Anás itese' moropai Caifás, João, Alexandre moropai tiaronkon Anás yonpayamî'. ⁷Mîrîrî yai inkamoro Jesus naipontî'san arakkansa' tîuya'nîkon enepî'pî to'ya inkamoro ipîkkukon rawîrî. Mîrîrî ye'nen to' ekaranmapo'pî to'ya. —O'non ye'ka pe see mîrîrî kupîya'nîkon mîrîrî? Anî' meruntîri ke ikupîya'nîkon mîrîrî? Anî' maimu pe mîrîrî kupîya'nîkon? —ta'pî to'ya to' pî'. Anepu'pai to' wanî'pî maasa pra warayo' esepi'tîsa' era'masa' tîuya'nîkon ye'nen.

⁸Morî Yekaton Wannî wanî'pî Pedro yarakkîrî. Mîrîrî ye'nen Pedro eseurîma'pî eranne' pe pra. Ta'pîiya to' pî': —Amîrî'nîkon ipîkkukon pemonkonyamî' esanon, epu'nenana, mîserî warayo' yepi'tîsa' annaya wenai anna yekaranmapoya'nîkon. Mîrîrî anepu'pai awanîkon. Tarîpai etatî, —ta'pî Pedroya to' pî'. ⁹⁻¹⁰Moropai ta'pîiya: —Mîlîkîrî manni' Jesus Nazaré poinon, manni' anwî'pîkon anpokapî'tî'pîkon pakî'nan pona, mîlîkîrî pîmî'sa'kasa' Paapaya. Mîlîkîrî meruntîri wenai, mîlîkîrî maimu pe eesepi'tîsa' mîrîrî —ta'pî Pedroya to' pî'. ¹¹Ta'pî Pedroya inî'rî to' pî': —Manni' mîlîkîrî Paapaya taasa':

“manni' wîttî konekanenya imakui'pî pe tî' wanî kai'ma yenunsa', ipîinamaya pra awanîkon, iwanmîrîya'nîkon.

Mîlîkîrî kupî'pî Paapaya ipîkku pe,” Sl 118.22

mîlîkîrî Jesus. ¹²Mîlîkîrî pia neken e'pîika'tînto' eseporî mîrîrî. Inî'rî tiaron iwarainon ton pra man sîrîrî pata po upîika'tînenkon ton. Mîlîkîrî, Paapa nîtîrî'pî neken wanî uurî'nîkon pîika'tîton pe, —ta'pî Pedroya.

¹³Pedro eseurîma eta tîuya'nîkon yai inkamoro emurukuntî'san esenumenka'pî kure'ne to' pî'. Ta'pî to'ya: —Î' kai'ma see to' eseurîma mîrîrî pî' esenupa'sanon pepîn teuren tîise eranne' pe pra to' wanî. Moriya insamoro wanî sîrîrî Jesus yarakkîrî asarî'san pe kai'ma —ta'pî to'ya. ¹⁴Mîrîrî ye'nen moo to' wanî'pî. Î' taa to'ya pîn Je-

sus naipontí'san pí'. Maasa pra mîikîrî warayo' eke'nan to' nepi'tî'pî wanî'pî to' pia.
¹⁵ Mîrîrî tîpo to' yenpa'ka'pî to'ya poro pona. Moropai tîwarîrî'nîkon to' esiyu'pî'tî'pî to' eseurîmato' pí'.
¹⁶—Î' kupî e'painon to' yarakkîrî. Ikupî eserîke pra awanî to' winîkîi maasa pra tamî'nawîrî Jerusalém po anî nîkupî eserîkan pepîn ku'sa' to'ya epu'sa' tamî'nawîronkonya man. Yenomî eserîke pra man, to' nîkupî'pî —ta'pî to'ya.
¹⁷—Tîise taapai awanî sîrîrî to' pí' inî'rî Jesus pí' to' eseurîma namai tiaronkon pemonkonyamî'ya eta namai, to' eseurîmato' Jesus pí' emî'pannî'pai awanî sîrîrî —ta'pî to'ya.

¹⁸ Moropai to' yawonnîpî'pî to'ya inî'rî. Moropai ta'pî to'ya: —Inî'rî pemonkonyamî' yenupaya'nîkon yu'se pra anna wanî sîrîrî. Inî'rî mîikîrî warayo' pí' Jesus pí' eeseurîmakon yu'se pra anna man. Atî'napantî mîrîrî pikîrî tîise —ta'pî to'ya to' pí'.
^{19–20} Tîise î' kupî to'ya yentai awanî'pî. Mîrîrî pí' Pedroya ta'pî: —Inna, annaya tîwî ikupî eserîke pra man. Anna eseurîma tîrumakai pra maasa pra anna nera'ma'pî, anna neta'pî mîrîrî ekaremekî annaya, —ta'pî to'ya. Moropai ta'pî to'ya: —Amîrî'nîkonya taa aawarîrî'nîkon rî eesenumenkakon mîrîrî î' wanî yairî Paapa ton pe. Amaimukon yawîrî anna wanî kai'ma. Amîrî'nîkon nama annaya Paapa ka'rî nama annaya. Mîrîrî epu'tîya'nîkon e'pai awanî —ta'pî Pedroya.

²¹ Mîrîrî tîpo inî' î' kupî to'ya eserîke pra to' wanî'pî. Maasa pra pemonkonyamî'ya Paapa yapurî'pî warayo' to' napi'tî'pî era'ma tîuya'nîkon ye'nen. Mîrîrî ye'nen to' eseurîma'pî neken to' yarakkîrî. —Inî'rî kîseurîmatî mîikîrî Jesus pí'. Eeseurîmakon yu'se anna wanî pra man —ta'pî to'ya to' pí'. Moropai to' epa'ka'pî, î' kupî to'ya yentai awanî'pî mîito'pe.
²² Mîikîrî warayo' esepi'tî'pî kono po awanî'pî 40 kono' yentai.

Innape Jesus Ku'nenan Epîrema

²³ Atarakkannîto' yewî' tapai teepa'ka tîpo'nîkon Pedro, João wî'tî'pî tonpayamî' pia, innape Jesus ku'nenan pia. Inkamoroya ekaremekî'pî to' pí', î' taasa' a'yeke'tonon Judeuyamî' yenupanenanya moropai teepîremasanon esanonya.
²⁴ Mîrîrî eta tîuya'nîkonya yai tamî'nawîrî si'ma to' epîrema pia'tî'pî Paapa pí'. Ta'pî to'ya: —Anna yunkon, Paapa, amîrî pata koneka'tîpon, moropai ka' koneka'tîpon. Moropai tuna koneka'tîpon. Moropai tamî'nawîron sîrîrî pata po tîiko'mansen koneka'pîya.
²⁵ Moropai pena eeseurîma'pî Morî Yekaton Wannî yai anna tamokon Davi nurî'tî apoitîrî eseurîma wenai. Ta'pîya:

“Î' wani' awanî ye'nen pemonkonyamî', Judeuyamî' pepîn ekore'ma uwinîkîi.

²⁶ Î' wani' awanî ye'nen Uwinîkîi imakui'pî kupî tîuya'nîkon pí' to' esenumenka.

Tîise î' kupî to'ya eserîke pra awanî.

Ipîkkukon reiyamî' pata esanon pokonpe to' emurukuntî'pî

teepîkonpa Uyarakkîrî moropai pîika'tîton unarima'pî yarakkîrî.

Tîise mîrîrî wanî î' pe pra rî”, *Sl 2.1,2*

ta'pîya, pena Davi nurî'tî eseurîmato' wenai.

²⁷ A'kî, pena Davi nurî'tî yai eeseurîma'pî, Paapa. Mîrîrî warantî awe'kupî'pî sîrîrî amen. To' eseta'pî î' rî kupîkonpa pemonkonyamî' esa' pe tîwe'sen Herodes pokonpe moropai pata esanon Pôncio Pilatos pokonpe. To' eseta'pî anna yonpayamî' moropai anna yonpayamî' pepîn pokonpe teserukon konekakonpa kai'ma. Mîikîrî anarima'pî pîika'tîton imakui'pî ton pîn Jesus winîkîi, teepîto'kon yeseru konekakonpa to' eperepî'pî. Mîrîrî eseta'pî pena innape rî awe'kupî sîrîrîpe eesepu'tîto'pe kai'ma.

²⁸ Mîrîrî warantî pena eeseurîma'pî manni' yawîrî sîrîrî awe'kupî esera'ma sîrîrî,

Paapa. Sírírí warantí ikupí'pí to'ya maasa pra awe'ku'to'pe ta'píya. Mírírí warantí ta'píya itu'se awaní ye'nen, meruntí ke awaní ye'nen. ²⁹Anna yunkon, Paapa, tamí'nawírí epu'tí pí' nai í' kai'ma anna winíki to' eseurímasa' epu'tí pí' nai, anna taruma'tí tũya'níkon pí' to' eseurímasa'. Tĩise Paapa, apoitírítonon anna pia meruntí tĩkí, meruntí ke amaimu pí' anna eseurímato'pe iní' panpí'. ³⁰Moropai Paapa, anna pia itĩkí apoitírí imakui'pí ton pín Jesus wenai aní' níkupí eseríkan pepín ku'to'pe annaya, pri'yawonkon pepín yepi'tito'pe annaya ameruntíri ke. «Mírírí era'ma tũya'níkonya yai pemonkonyamí' esenumenkato'pe kure'ne ameruntíri pí', —kai'ma to' epírema'pí Paapa pí'.

³¹To' epírema ataretí'ka pe, tĩwakírí pe Paapaya eta'pí. Mírírí ye'nen ita to' e'to' wíttí eserentíkí'ma'pí. Moropai Morí Yekaton Wanní ena'pí to' esa' pe iní' panpí' meruntí ke to' e'to'pe. Mírírí tĩpo iní' panpí' itekare ekaremekí'pí to'ya meruntí ke.

Tamí'nawírí Itesa' Pe Tĩwe'to'kon Kupí To'ya Tiwinan Yemanne Warantí

³²Mírírí yai tamí'nawíronkon innape Jesus ku'nenan esenumenkaptí'pí se' kaisarí. To' esenumenkato' e'pítí'pí tiwin. Moropai to' yeseru e'pítí'pí í' kai'ma to' ko'manto' waní'pí. Mírírí ye'nen aní'ya taa pra awaní'pí to' kore'ta: —Uyemanne sírírí uurí sírírí —kai'ma to' esenumenka pín. Tĩise tamí'nawírí itesa' pe tĩwe'to'kon kupí'pí to'ya tiwinan yemanne warantí. ³³Mírírí yai Jesus pímí'sa'ka'pí Paapaya ekareme'pítí'pí to'ya meruntí ke. Mírírí ye'nen kure'ne morí pe to' e'to' ton tĩrípí Paapaya to' pia. ³⁴⁻³⁵Moropai temannekon ke to' e'repa yai, tewí'kon ke, tĩnmíríkon ke, itepe'pí yapisí to'ya, moropai mírírí enepí to'ya tamí'nawírí Jesus naipontí'san yenya itírí to'ya. Moropai mírírí yonpa tĩrí Jesus naipontí'sanya to' pia, itu'se to' e'to' kaisarí. Mírírí ye'nen aní' e'taruma'tí pra awaní'pí to' kore'ta. Mírírí kupí'pí to'ya tamí'nawírí teesenumenkato'kon ke.

³⁶⁻³⁷Inkamoro kore'ta tiwin warayo' waní'pí itese' José. Míikírí e'repa'pí tĩnmírí ke. Itepe'pí yapisí'píya moropai enepí'píya tamí'nawírí Jesus naipontí'san yenya tĩwe'taruma'tísanon píika'tito'pe Jesus naipontí'sanya kai'ma. Míikírí warayo' waní'pí Levi nurítí paarí'pí pe. Ipata ese' waní'pí eesenpo'pí pata Chipre wono po. Míikírí e'pítí'pí to' píika'tínen pe. Mírírí ye'nen esatí'pí Jesus naipontí'sanya Barnabé kai'ma, tiaron meruntíri ton tĩnen taato' mírírí.

Ananias Safira Yekare

5 Mírírí tĩpo tiaron warayo' waní'pí itese' Ananias. Míikírí waní'pí tĩno'pí kenan. Ino'pí ese' waní'pí Safira. Míikírí esenumenka'pí tĩwe'repa pí' tĩnmírí ke, «itepe'pí tĩrípá kai'ma Jesus naipontí'san pia. Mírírí ke tĩwe'taruma'tísanon píika'tito'pe to'ya.» ²Tĩise tamí'nawírí itíríya pín tamí'nawírí tĩrũya taa tĩpo. Itonpa yarakkírí awe'nímí'pí. Mírírí epu'tí'pí ino'píya. Mírírí tĩpo yapisí'píya itepe'pí. Mírírí tĩrípíya Pedro pia itonpa pe, tamí'nawírí tĩrĩya pín. ³Mírírí ye'nen ta'pí Pedroya ipí':

—Í' wani' awaní ye'nen mírírí warantí Makui pata'se' ton tĩrĩya ayewan ya? —ta'pí Pedroya ipí'. —Í' ton pe mírírí warantí seru'ye' pe awaní Morí Yekaton Wanní winíki —ta'píya. —Í' ton pe tamí'nawírí itírĩya pra awaní'pí itírũya taa tĩpo? ⁴Maasa pra anmírí waní'pí amírí pe pena. Moropai awe'repasa' tĩpo itepe'pí waní nírí amírí pe. Tĩise í' ton pe yenku'tí yu'se eesenumenkasa' anna winíki pra neken tĩise Paapa winíki?

⁵ Mîrîrî taa Pedroya, eta tîuya pe Ananias esenumî'pî, aasa'manta'pî. Mîrîrî e'ku'sa' eta tîuya'nîkon pe arinîkon ena'pî eranne' pe. ⁶ Mîîkîrî yapi'se warayo'kon erepamî'pî, kamisa ke ya'santî'pî to'ya. Moropai yenpa'ka'pî to'ya poro pona. Mîîkîrî yu'na'tî'pî to'ya.

⁷ Mîrîrî tîpo, tîko'man pe pu'kuru pra ino'pîrî'pî erepamî'pî, î' e'ku'sa' epu'tîiya pra tînyo yarakkîrî. ⁸ Mîîkîrî ekaranmapo'pî Pedroya: —Ka'kî upî —ta'pîiya. —Seeni' neken wanî tamî'nawîrî anmîrikon ke awe'repa'pikon yepe'pî pe? —ta'pîiya.

—Inna —ta'pî Safiraya. ⁹ Tîise ta'pî Pedroya:

—Î ton pe see mîrîrî warantî Paapa epu'to' ton tîrîya'nîkon sîrîrî? Ataruma'tîiya'nîkon pepîn kai'ma? Seru'ye' pe awanîkon Morî Yekaton Wannî winîkîi —ta'pîiya. Moropai ta'pî Pedroya: —A'kî, mîrîrî warantî anyo seru'wasa' wenai aasa'manta'pî. Mîîkîrî yu'na'tî warayo'konya amenrî to' ataretî'ka —ta'pîiya. —Moro to' man inkamoro yu'na'tîtîponkon —ta'pîiya. —Inkamoroya ayarî nîrî sîrîrî ayu'na'tîi —ta'pî Pedroya ipî'.

¹⁰ Mîrîrî eta tîuya pe, Safira esenumî'pî Pedro rawîrî aasa'manta'pî. Mîîkîrî yenpa'ka'pî warayo'konya moropai yu'na'tî'pî to'ya inyo yu'na'tî'pî tîuya'nîkon winîkîi. ¹¹ Mîrîrî eta tîuya'nîkonya yai, innape Jesus ku'nenan ena'pî eranne' pe. Moropai tamî'nawîronkon mîrîrî yekare etanenan pemonkonyamî' nîrî wanî'pî eranne' pe.

Jesus Naipontî'sanya Pri'yawonkon Pepîn Yepî'tî

¹² Tu'ke ite'ka Jesus naipontî'sanya tu'ke ikupî eserîkan pepîn ku'pî'tî'pî. Moropai esenumenkanto' ku'pî'tî'pî to'ya pemonkonyamî' nera'maton pe. Mîrîrî yai tamî'nawîronkon innape Jesus ku'nenan emurukunpî'tî'pî epîremanto' yewî waikato'i varanda ta itese' Salomão pata'se' ya'. ¹³ Tiaronkon emurukuntî pra awanî'pî to' pokonpe maasa pra eranne' pe tîwanîkon ye'nen. Tîise to' eseurîmapî'tî'pî morî pe to' pî'. ¹⁴ Moropai arinîkon warayo'kon moropai wîrî'sanyamî'ya nîrî innape Uye-potorîkon kupî'pî tîwîrî. Mîrîrî wenai arinîke to' ena'pî. ¹⁵ Mîrîrî Jesus naipontî'san nîkupî'pî era'ma tîuya'nîkon wenai, pri'yawonkon pepîn enepî'pî to'ya o'non poro Pedro wîtîto' e'ma ta. Tette' ta to' tîise inkamoro tîrî'pî to'ya e'ma ena pona, mîrîrî taawîrî Pedro wîtî yai, itekatonya mîîkîrî napontîsa' yai eesepî'tîto'pe kai'ma. ¹⁶ Moropai arinîkon pemonkonyamî' Jerusalém woi tîiko'mansenonya tiaronkon pri'yawonkon pepîn nîrî enepî'pî. Moropai o'ma'kon yarakkîrî tîwe'sanon enepî'pî to'ya. Tamî'nawîrî inkamoro esepî'tî'pî mîrîrî warantî.

Jesus Naipontî'san Taruma'tî To'ya

¹⁷ Moropai teepîremasanon esanon yepotorî moropai mîîkîrî yarakkîronkon, Judeuyamî' esanon saduceuyamî', inkamoro kinmuwa'pî Jesus naipontî'san winîkîi. ¹⁸ Ta'pî to'ya: —To' arakkanpai awanî sîrîrî inî'rî to' eseurîma namai —ta'pî to'ya. Moropai to' yapîsî me'po'pî to'ya moropai to' arakkamo me'po'pî to'ya imakui'pî kupî'tîponkon kore'ta. ¹⁹ Mîrîrî ewaron ya', Paapaya inserî yarima'pî to' pia. Mîîkîrîya mana'ta arakkanmoka'pî. Moropai to' yenpa'ka'pîiya mîrîrî atarakkannîto' yewî' tapai. ²⁰ Ta'pî inserîya Jesus naipontî'san pî':

—Atîtî, epîremanto' yewî' ta pemonkonyamî' yenupatantî. Sîrîrî itekare ekareme'tantî, tamî'nawîrî ipatîkarî enen ko'mannîto' yekare —ta'pî inserîya Jesus naipontî'san pî'.

²¹ Moropai inseri maimu yawiri to' witi'pi penane pu'kuru to' ewomi'pi epiremanto' yewi' ta. Inkamoro ya to' yenupa'pi miari.

Miriri tipo miriri wei yai, teepiremasanon esanon yepotori moropai miikiri yarakkironkon Judeuyami' esanon emurukunti'pi taminawiri pemonkonyami' esa' pe tiwe'sanon eseta'pi teeseurimakonpa tekarekon pi', tonpakon saduceuyami' pokonpe. Inkamoro emurukuntisa'ya ta'pi: —To' era'matanti, inkamoro arakkansa'kon —ta'pi to'ya. ^{22–23} Moropai surarayami' witi'pi atarakkannito' yewi' ta. Epori'pi to'ya atarakkannito' yewi' atarakkansa' wan'pi. Surarayami' era'manenanya era'ma ko'mannipi mana'ta po si'ma. Tiise i' e'ku'sa' epu'ti to'ya pra awani'pi miriri yai. Miriri arakkanmoka'pi to'ya tiise Jesus naiponti'san epori' to'ya pin. Ani' ton pra awani'pi. Tari'pai i' kai'ma tiwanikon epu'ti to'ya pra to' ena'pi. To' enna'po'pi tesa'kon pia. Ekaremeki'pi to'ya, taminawiri.

—i' kai'ma to' epa'ka'pi epu'ti annaya pra man. Mana'ta man arakkansa' pe —ta'pi to'ya.

²⁴ Miriri eta tiuya'nikon ya yai, to' esananya i' kupi tiuya epu'ti pin niri to' waranti. ²⁵ Tiise miriri pe ri warayo' erepami'pi. Ta'piya: —Aki manni'kan atarakkannito' yewi' ta to' wani manni'kan man sinpata epiremanto' yewi' ta pemonkonyami' yenupa pi' —ta'pi warayo'ya to' pi'. ^{26–27} Miriri eta tiuya'nikon pe tiwinar surarayami' esananya ta'pi surarayami' pi': —Ka'ne' pe to' era'matanti. To' witi'pi. To' enepi'pi to'ya. I' kupi to'ya pin to' winiki maasa pra pemonkonyami'ya tipa'tipitikon nama'pi to'ya ti' ke. Moropai to' ene'sa' to'ya yai, inkamoro pi' ta'pi Judeuyami' esanon pe tiwe'sananya: —Miriri waranti “Iniri pemonkonyami' kisenu-pati miikiri Jesus ese' pi'”, ta'pi annaya api'nikon yuukuya'nikon pra awanikon siriri. ²⁸ Ankupi'pikon era'mati maasa i' ku'sa'ya'nikon miikiri ese' pi' eeseurimakon ke pemonkonyami' Jerusalém cidaderi ponkonya etasa' era'mati. Miriri waranti tiise anna Judeuyami' esananya Jesus wi'pi taa pi' aako'mamikon miriri.

²⁹ Tiise Pedroya moropai tiaronkon Jesus naiponti'sanya inkamoro maimu yuuku'pi. Ta'pi to'ya: —Paapa maimu yawiri e'nipai awani siriri warayo'kon maimu yawiri e'ni yentai. ³⁰ Miikiri Paapa penaronkon utamokon napuri'pi miikiri Paapaya Jesus pimi'sa'ka'pi amiri'nikonya iwi me'posa' tipo, pak'nan pona ipokapiti me'posa'ya'nikon tanne. ³¹ Miikiri Jesus kupi'pi Paapaya timeruntiri wini eereutato'pe, taminawironkon esa' pe, moropai upiika'tinenkon pe. Paapaya itiri'pi manni'kan tipemonkonoyami' Judeuyami'ya imakui'pi pe tiwe'to'kon rumaka ya tiwanmira Paapaya iku'to'pe —ta'pi to'ya to' pi'. ³² —Miriri ekaremeki annaya siriri maasa pra era'ma pi' anna man taminawiri. Moropai Morí Yekaton Wanniya niri yenpo pi' man taminawiri. Miikiri Morí Yekaton Wanní Paapa narima'pi timaimu yawiri tilko'mansenon pia —ta'pi Pedroya to' pi'.

³³ Miriri eta tiuya'nikonya yai, inkamoro Judeuyami' esanon emurukunti'san ekore'ma'pi ini' panpi' to' winiki. Miriri to' ti'ka tiuya'nikon pi' to' eseurima'pi. ³⁴ Tiise moro awani'pi warayo' to' kore'ta. Miikiri fariseu itese' Gamaliel to' yenupanen Judeuyami' yeseru pi'. Miriri ye'nen taminawironkon ninama pe awani'pi. Miikiri emi'sa'ka'pi. Ta'piya to' pi':

—Jesus naiponti'san yenpa'katí maasa poro pona ka'ne' peri —ta'piya. Moropai to' yenpa'ka'pi to'ya. ³⁵ Moropai eeseurima pia'ti'pi arinikon emurukunti'sanya eta tanne.

—A'kí, uyonpayamí' —ta'píiia. —Aka, í' kupíya'níkon kai'ma kisenku'títí in-samoro Jesus naipontí'san winíkíi. Maasa ekaremekíuuya etatí —ta'píiia. ³⁶—Pena pu'kuru pra warayo' waní'pí itese' Teudas. Míikírí waní'pí pemonkon esa' pe ariníkon 400 kaisaronkon esa' pe Teudas waní'pí. Ipíkku pe tíwe'to'pe awe'kupí'pí. Tíise iwí'pí to'ya. Mírírí típo inenupakon rí'san e'parai'píka'pí. Iní'rí ipokonpe tíwaní'píkon warantí pra to' ena'pí. Mírírí warantí to' ataretí'ka'pí —ta'píiia. ³⁷—Moropai iní'rí tiaron waní'pí Judas itese' Galiléia pon —ta'píiia. —Manni' yai tamí'nawíronkon pe-monkonyamí' ku'ne'tí to'ya yai, míikírí waní'pí mírírí warantí. Ipíkku pe tíwe'to'pe awe'kupí'pí. Ipemonkonoyamí' waní'pí tu'ke inenupakon. Tíise míikírí wí'pí to'ya. Moropai inkamoro inenupa rí'san e'parai'píka'pí —ta'píiia. ³⁸—Mírírí warantí naka inkamoro waní. Mírírí ye'nen tíwí to' ku'pai'níkon, maasa pra pemonkon yeseru pe awaní ya, í' pe pra rí to' nenupa'san waní —ta'pí Gamalielya. ³⁹—Tíise mírírí warantí pra Paapa meruntíri pe to' waní tanne, í' kupíya'níkon kai'ma kisenku'títí. Mírírí warantí ikupí pí' eesenumenkakon ya, Paapa winíkíi imakui'pí kupíya'níkon mírírí —ta'píiia to' pí'.

⁴⁰ Mírírí típo míikírí Gamaliel eseurímato' kupí'pí to'ya innape. Mírírí ye'nen, —Jesus naipontí'san yawonní'tí —ta'pí to'ya. To' yawonní'pí to'ya. To' po'pítítípo'níkon inkamoro rumaka'pí to'ya. To' rumaka pe ta'pí to'ya: —Atítí, iní'rí eeseurímakon yu'se anna waní pra man míikírí Jesus ese' pí' —ta'pí to'ya. ⁴¹ Moropai Pedro tiaronkon Jesus naipontí'san epa'ka'pí ariníkon emurukuntí'san kore'tapai taatausinpai maasa pra Jesus yekare pí' ekaremekí tíu'ya'níkon wenai tíwe'taruma'tíkon epu'tí to'ya eseríke awaní. Mírírí warantí si'ma, to' atausinpasa' waní'pí kure'ne. Inkamoro wítí'pí. ⁴² Inkamoroya wei kaisarí Paapa maimu ekareme'pítí'pí epíremanto' yewí' ta moropai tuutíkon pe wítíkon kaisarí. Píika'títón pe Jesus Paapa narima'pí waní ekareme'pítí'pí to'ya tíwírí, tírumakai pra.

Asakí'ne Mia' Pona Tíimo'tai'níkon Menka To'ya Jesus Naipontí'san Píika'tínenan Pe

6 Tíko'man pe pu'kuru tíko'manse pra Judeuyamí' innape Jesus ku'nenan ena ko'manní'pí ariníke. Tiaronkon waní'pí mírírí yai grego maimu ta teeseurí-masanon pe moropai tiaronkon waní'pí aramaico pe teeseurímasanon pe. Mírírí yai inkamoro grego maimu ta teeseurímasanon esiyu'pítí pia'tí'pí maasa pra tonpakon inyo isa'manta'san píika'tí to'ya pra awaní to' yekkari ton ke era'ma tíu'ya'níkon wenai. ² Mírírí ye'nen Jesus naipontí'sanya to' muurukuntí'pí. Inkamoro eseuríma'pí í' kai'ma to' píika'tí tíu'ya'níkon pí'. Mírírí ye'nen ta'pí to'ya:

—Morí pe pra awaní Paapa maimu pí' eseuríman rumakasa' ya manni'kan tíwe'taruma'tísanon neken píika'títo'pe. Tíise ekareme'pai awaní sírírí tírumakai pra —ta'pí to'ya. Mírírí ye'nen to' esenumenka'pí mírírí esenyaka'manto' kupítónkon menka tíu'ya'níkon pí'. ³ Mírírí ye'nen ta'pí to'ya: —Asakí'ne mia' pona tíimo'tai warayo'kon menkapai'níkon. Warayo'kon manni'kan epu'nenan yairí tíwe'sanon to' yeseru innape Jesus ku'nenan, Morí Yekaton Wanní maimu yawírí tíwe'sanon menkapai'níkon. Insamoro pia sírírí esenyaka'manto' rumakapai'níkon man iku'to'pe to'ya. ⁴ Tíise annaya irumaka pepín tíise wei tí'ka annaya e'pai awaní epíreman pí' kure'ne moropai itekare ekaremekí pí' —ta'pí to'ya.

⁵Inkamoro Jesus naipontí'san maimu eta tũya'níkon yai inna ta'pí tamí'nawíronkonya. Mírírí ye'nen Estêvão mo'ka'pí to'ya. Míikírí eturumakasa' waní'pí Morí Yekaton Wanní yenya' ipoitírí pe tũwe'to'pe. Moropai tiaronkon menka'pí to'ya nírí ipokonpe. Filipe moropai Prócoro, Nicanor, Timão, Pármenas, Nicolau Antioquia pon. Míikírí waní'pí Judeu pe pra tũse Judeuyamí' epíremato' yawírí tũwe'sen pe awaní'pí. ⁶Mírírí tũpo inkamoro warayo'kon enepí'pí to'ya Jesus naipontí'san pia. Moropai inkamoro epírema'pí to' pu'pai pona tenyakon tírí'pí to'ya Paapa esenyaka'mato' ku'to'pe to'ya kai'ma. ⁷Mírírí warantí Paapa maimu esekaremekí'pí innape Jesus ku'nenan wenai. Mírírí yai iní' panpí' innape Jesus ku'nenan ena ko'manní'pí ariníke Jerusalém po. To' kore'ta mararí pra teepíremasanonya nírí innape Jesus kupí'pí.

Estêvão Yapisí To'ya

⁸Míikírí warayo' Estêvão waní'pí kure'ne Paapa nípíika'tí'pí pe. Mírírí ye'nen Paapa meruntírí waní'pí iipia. Mírírí wenai í' ikupí eseríkan pepín moropai kure'nan esenumenkanto' kupí'píiia pemonkonyamí' nera'maton pe. ⁹Tũse mírírí wenai Estêvão winíkíi tiaronkon iipí'san Judeuyamí' Cirene cidaderí poi moropai Alexandria cidaderí poi wo'ma'ta pia'tí'pí. Inkamoro waní'pí epere'nító' yewí' tawonkon pena to' poitírí pe si'san. Tarípai to' poitírí pe pra to' enasa'. Inkamoro moropai tiaronkon Judeuyamí' iipí'san Cilícia pata poi moropai Ásia pata poinokon, inkamoro wo'ma'ta pia'tí'pí Estêvão pí'. Mírírí ye'nen iteseru anepu'pai to' waní'pí yairí pra awe'to', imakui'pí pe awe'to', í' kupíkonpa kai'ma yarakkírí. ¹⁰Tũse Estêvãooya tamí'nawírí yapítanípí'pí yairí to' maimu yuuku'píiia. Maasa pra Morí Yekaton Wanní waní'pí iipia. ¹¹Mírírí ye'nen inkamoroya tiaronkon pemonkonyamí' ye'ma'pí eeseurímatonkon seru'ye' pe iwiníkíi.

—Inna era'ma'pí annaya. Imakui'pí pe Moisés yeseru winíkíi eeseuríma'pí. Moropai Paapa winíkíi eeseuríma'pí eta'pí annaya kai'ma —ta'pí to'ya.

¹²Mírírí warantí inkamoroya Judeuyamí' esanon moropai Moisés nurí'tiya yenu-pato' pí' yenupatonkon moropai pemonkonyamí' meruntítannípí'pí iní' panpí', Estêvão winíkíi í' ku'to'pe to'ya kai'ma. Moropai mírírí tũpo Estêvão yapisí'pí to'ya moropai yarí'pí to'ya. Judeuyamí' esanon pe tũwe'sanon rawírí yarí'pí to'ya. ¹³Moropai tiaronkon pemonkonyamí' yuwa'pí to'ya iní'rí iwiníkíi eeseurímatonkon seru'ye' pe. Inkamoroya ta'pí: —Mírírí eta'pí annaya eeseurímato' epíremanto' yewí' winíkíi moropai Moisés nurí'tiya yenupanto' winíkíi. Mírírí pí' teeseuríma pí' aako'mamí. ¹⁴Jesus Nazaréponya epíremanto' yewí' yanmaka moropai tamí'nawírí Moisés yeseru mo'tanípíiia kupí sírírí taapítíiia eta'pí annaya. Mírírí warantí to' eeseuríma'pí seru'ye' pe.

¹⁵Mírírí yai tamí'nawíronkon emurukuntí'sanya Estêvão era'ma'pí morí pe. Míikírí yenpata waní'pí inserí yenpata warantí era'ma'pí to'ya.

Estêvão Eeseurímato' To' Pí

7 Mírírí tũpo teepíremasanon esanon yepotoríya Estêvão ekaranmapo'pí: —Inna pí' rí to' eeseuríma mírírí? —ta'píiia.

²Yuuku'pí Estêvãooya: —Uyonpayamí' uyuntonon, eeseuríma etatí —ta'píiia. —Pena morí pu'kuru a'ka pe tũwe'sen Paapa esenpo'pí utamokon Abraão nurí'tí pia,

maasa Mesopotâmia pata po aako'mamî tanne, Harâ pona iko'manse attî pra tîise.

³ Mîikîrîya ta'pî Abraão pî':

“Apata yapai epa'kakî.

Apemonkonoyamî' kore'tapai atîkî,

o'non pata apata'se' ton ekaremekîuya manni' pata ya”, Gn 12.1

ta'pîiya. ⁴ Mîrîrî ye'nen Abraão wîtî'pî Caldéia poi iko'manse Harâ pata pona. Mîrîrî tîpo, itun sa'mantasa' tîpo, Paapaya mîikîrî enepî'pî sîrîrî pata pona o'non pata uurî'nîkon ko'mamî manni' pata ya'. ⁵ Mîikîrî pia Paapaya iwaikkatoi pe sîrîrî pata tîisa' pra man mîrîrî yai. Tîise tamî'nawîrî itîrî tîuya taasai'ya wanî'pî. Moropai apayanrî'san pata'se' pe awanî kupî sîrîrî, taasai'ya wanî'pî inmuku ton pra tîise.

⁶ Mîrîrî tîpo Paapaya ta'pî Abraão pî':

“Inkamoro apayanyamî' rî'san ko'mamî pe man tiaron pata po ka'ran pe.

Mîrîrî pata ponkon poitîrî pe to' ko'mamî pe man 400 kono' kaisarî.

Inkamoro e'taruma'tî pe man mararî pra tiaronkon poitîrî pe mîrîrî to' pata ya' si'ma”, ta'pîiya.

⁷ Moropai Paapaya ta'pî Abraão pî':

“Inkamoro amîrî'nîkon taruma'tîponkon taruma'tîuya pe wai”,

ta'pîiya.

“Upemonkonoyamî' mo'kauya pe wai sîrîrî pata po si'ma upoitîrî pe to' e'to'pe”, Gn 15.13,14

ta'pîiya Abraão pî'. ⁸ Mîrîrî ye'nen Paapa eseta'pî Abraão yarakkîrî. Moropai Abraão nîkupî ton tîrî'pîiya, tînmukukon esenposa' yai tiwin semana kaisarî aako'mansa' tîpo Abraãoya Isaque mere pi'pî pottî ya'tîto'pe. Mîrîrî yawîrî Abraãoya ikupî'pî. Mîrîrî warantî Isaqueya nîrî ikupî'pî tînmu Jacó yarakkîrî. Moropai Jacóya manni'kan tînmukuyamî' pî' ikupî'pî mîrîrî warantî —ta'pî Estêvãoya.

⁹ Inkamoro pî' Estêvão eseurîma ko'mannîpî'pî. Ta'pîiya: —Manni'kan penaronkon utamokon rî'san Jacó munkîyamî' nurî'tîya tonpakon José yewanmîrî'pî maasa pra tentai'nîkon tîyunkonya yapurî ye'nen. Mîrîrî ye'nen ike to' e'repa'pî Egito ponkon pia to' poitîrî pe awe'to'pe kai'ma. Tîise mîikîrî yarakkîrî Paapa wanî'pî. ¹⁰ Mîrîrî ye'nen Paapaya ipîika'tî'pî awe'taruma'tîto' yapai. Egito pata esa' rei Faraó pia José wanî yai Paapaya mîikîrî kupî'pî tîwakîri pe era'mato'pe Faraóya. Mîrîrî ye'nen Faraóya ta'pî ipî': “Epu'nen pe awanî wenai, tarîpai pata esa' pe eena pe nai kai'ma. Pata esa' pe eena pe nai moropai uyewî' tawonkon esa' pe nîrî eena pe nai”, ta'pîiya José pî'.

¹¹ Mîrîrî tîpo kure'ne iwan wanî'pî Egito pata po moropai Canaã pata po. Mîrîrî yai utamokon nurî'tîya kure'ne iwan epu'tî'pî. ¹² Mîrîrî yai Jacó nurî'tîya yekkari wanî yekare eta'pî Egito po trigo wanî. Mîrîrî ye'nen tînmukuyamî' yarima'pîiya tekkarikon ton yennai. ¹³ Itakon te'ka pe to' wîtîsa' yai José esekaremekî'pî anî' pe tîwanî tonpayamî' pî'. Mîrîrî warantî José yonpayamî' epu'tî'pî Faraóya. ¹⁴ Moropai ta'pî Joséya Jacó nurî'tî wîtîto'pe Egito pona. Mîrîrî ye'nen Jacó wîtî'pî 75 kaisarî tîpemonkonoyamî' pokonpe. ¹⁵ Miarî Egito po mîikîrî utamokon Jacó ko'mamî'pî tîisa'manta pikîrî. ¹⁶ Mîrîrî tîpo inmukuyamî' rî'san utamokon e'tî'ka'pî. Mîrîrî tîpo to' esa'rî'pî menna'po'pî to'ya Siquém pata pona to' yu'na'tîi. Maasa pra miarî utamokon Abraão nurî'tî nenna'pî pe awanî'pî. Hamor payanyamî' rî'san pî' mîrîrî pata yenna'pîiya moropai ye'ma'pîiya tîniru ke tîpata pe awe'to'pe.

¹⁷ Abraão pî' î' kupî tûya ta'pî tûya kupî Paapaya pra tîise mîrîrî weiyu eseporî tanne, utamokon epansa' wani'pî mararî pra Egito pata po. ¹⁸ Mîrîrî yai tiaron Faraó ena'pî pata esa' pe José epu'nen pepîn. ¹⁹ Mîikîrîya utamokon nurî'tî yenku'tî'pî moropai to' taruma'tî'pîiya kure'ne. Mîrîrî yai to' munkîyamî' teesenposanon yenpa'ka me'po'pîiya to' e'tî'kato'pe. ²⁰ Mîrîrî kore'ta Moisés esenpo'pî morî more. Mîikîrî tîwarîkka'pî isanya itunya eseurîwî'ne kapoi kaisarî. ²¹ Mîrîrî tîpo mîikîrî yenpa'kasa' to'ya tanne Moisés eporî'pî pata esa' Faraó yensiya. Mîikîrî tîwarîkka'pîiya tîre pe. ²² Mîrîrî ye'nen mîikîrî esenupa'pî tamî'nawîrî Egito ponkon esenupato' pî'. Epu'nen pe awanî'pî. Ipîkku pe awanî'pî. Moropai teeseurîma epu'nen pe awanî'pî. Î' rî kupîiya yai morî pe awanî'pî —ta'pî Estêvâoya.

²³ —Mîrîrî tîpo a'yeke'ton pe teenai asakî'ne pemonkon kono' kaisarî tîwanî ye'ka pe Moisés esenumenka'pî ipemonkonoyamî' anera'mapai tîwanî pî'. ²⁴ Mîrîrî yai teepîsanon era'ma'pîiya, Egito pon moropai tonpa Judeu yarakîrî. Mîikîrî taruma'tînen pî' eese'ma'pî, moropai iwî'pîiya. ²⁵ Mîrîrî pî' Moisés esenumenka'pî, uurfî wenai upemonkonoyamî'ya epu'tî tîpîika'tîkon Paapaya kai'ma, tîise epu'tî to'ya pîn. ²⁶ Mîrîrî tîpo erenma'sa' pe inî'rî tiaronkon teepîsanon era'ma'pîiya. Inkamoro pia attî'pî. Inkamoro wani'pî itonpayamî' Judeuyamî' pe. Inkamoro pîika'tî kai'ma esenumenka'pî. To' rataikai attî'pî. Mîrîrî ye'nen ta'pîiya: “Warayo'kon, amîrî'nîkon uyonpayamî', ayakon yarakîrî eekore'ma mîrîrî î' wani' awanî ye'nen?” ta'pîiya to' pî'.

²⁷ Tîise manni' tîwanîyakon taruma'tînenya Moisés tukka'pî. Ta'pîiya: “Amîrî e'kupî mîrîrî anna yepuru pe. O'non ye'ka pe anna esa' pe akupî annaya kai'ma awanî mîrîrî?” ta'pîiya ipî'.

²⁸ “Uurî anwîpai awanî mîrîrî, ko'manpara Egito pon warayo' wî'pîya warantî?” Êx 2.14

ta'pîiya ipî'. ²⁹ Mîrîrî eta tûya pe Moisés epe'pî. Attî'pî Egito pata poi Midiã pata pona ko'manse. Miarî Moisés munkîyamî' ton esenpo'pî asakî'ne —ta'pî Estêvâoya.

³⁰ —Asakî'ne pemonkon kono' (40) kaisarî Moisés ko'mansa' tanne, inserî esenpo'pî iipia. Mîikîrî esenpo'pî keren po apo' mî'nî ye' taransen ya', manni' wî' itese' Sinai mîrîrî pia. ³¹ Mîrîrî ye'nen Moisésya era'ma'pî mîrîrî apo' teesewankono'mai kure'ne teesenumenkai. Mîrîrî era'mai awe'rennuku'pî inî' panpî' morî pe era'mapa kai'ma. Mîrîrî yai Paapa maimu eta'pîiya.

³² “Uurî atamokon nurî'tî yepotorî, Abraão nurî'tî napurî'pî, moropai Isaque nurî'tî napurî'pî, moropai Jacó nurî'tî napurî'pî”, Êx 3.6 ta'pîiya. Mîrîrî taiya eta tûya yai, Moisés esi'nîpî'pî awe'tîtika'pî kure'ne. Eranne' pe tîwanî ye'nen era'maiya pîn. ³³ Moropai Paapa eseurîma'pî. Ta'pîiya ipî': “A'sa'sa' mo'kakî, maasa pra sîrîrî pata wani' morî pe maasa pra uurî wani' ye'nen tarî”,

ta'pîiya.

³⁴ “Upemonkonoyamî' e'taruma'tî era'ma pî' wai kure'ne Egito po.

To' karau eta pî' wai.

Mîrîrî ye'nen inkamoro pîika'tîi

awenna'papa Egito pona.

Ayarimauya sîrîrî”, Êx 3.5,7,8,10

ta'pîiya. Mîrîrî warantî Paapa eseurîma'pî Moisés yarakîrî —ta'pî Estêvâoya.

³⁵—Mîikîrî Moisés manni' innape ikupî to'ya pra awanî'pî. Ta'pî to'ya ipî': "Anna yepotorî pe kai'ma awanî? Anna yepotorî pe akupî annaya pra man tiwin kin", ta'pî to'ya ipî'. Tîise Paapaya iku'sa' wanî'pî to' pîika'tîto'peiya kai'ma. Manni' mî'nî ye' taransen yawon esenpo'pî winîpai Paapaya taasa' epu'tî'pîiya. ³⁶Mîikîrî Moisésya tîpemonkonoyamî' Judeuyamî' mo'ka'pî Egito poi. Mîrîrî yai ikupî eserikan pepîn kupî'pîiya, kure'nan esenumenkanto' kupî'pîiya, manni' tuna Suuyu tuna kure'nan nuurukkutî to'ya yai. Moropai asakî'ne pemonkon kono' tîiko'mamî yai, keren po Moisésya ikupî'pî to' nera'maton pe —ta'pî Estêvâoya. ³⁷—Mîikîrî Moisésya ta'pî tîpemonkonoyamî' pî':

"Apîika'tînenkon ton yarima Paapaya pe man, tîmaimu ekareme'nen uyarima'pî tûya warantî", ta'pîiya to' pî'.

"Ayonpakon perî tîwe'sen iipî pe man", *Dt 18.15*

ta'pîiya to' pî'. ³⁸Mîikîrî Moisés ko'mamî'pî keren po inkamoro tîpemonkonoyamî' pokonpe. Miarî mîikîrî wanî'pî utamokon nurî'tî pokonpe, moropai manni' inserî warainon ponkon pe awanî'pî wî' itese' Sinai pia yarakkîrî eeseurîma'pî. Mîrîrî yai mîikîrî Moisésya Paapa winîpainon itekare ipatîkarî enen ko'mannîto' pî' teeseurî-masen yapîsî'pî. Mîrîrî ekaremekî'pîiya uurî'nîkon pî'.

³⁹Miarî keren po tîwanîkon yai, innape Moisés kupî utamokon rî'sanya pra awanî'pî tesa'kon pe awanî. Mîrîrî ye'nen itentai to' ena'pî. Mîrîrî ye'nen enna'popai to' wanî'pî Egito pona. ⁴⁰Ta'pî to'ya Arão pî':

"Unapurîkon ton konekakî e'mai' pe tuutîsanonya yaato'pe, to' wenairî wîtînto'pe. Maasa pra Moisés o'non poro renamo attî'pî mîrîrî, uurî'nîkon mo'ka'tîpon Egito pata poi.

O'non pata awanî esepu'tî pra awanî sîrîrî", *Êx 32.1*

ta'pî to'ya. ⁴¹Mîrîrî ye'nen Arãoya ikoneka'pî to' napurî ton. Paaka more warantî ikoneka'pîiya. Moropai mîikîrî paaka more yapurî'pî to'ya. Yapurî tûya'nîkon wenai tekînkon wî'pî to'ya yapurîkonpa kai'ma. Festa pî' to' wanî'pî moropai kure'ne to' atausinpa'pî mîikîrî tîkoneka'pîkon yapurî tûya'nîkon pî'. ⁴²Mîrîrî ye'nen Paapa atarima'pî to' pia pai moropai to' rumaka'pîiya sirikkîyamî' yapurîto'pe to'ya. Mîrîrî kupî'pî to'ya Paapa maimu ekareme'nenanya taasa' yawîrî. See warantî imenuka'pî to'ya pena. Paapaya ta'pî inkamoro Judeuyamî' pî':

"Uyapurîkonpa ayekînkon wîisa'ya'nîkon pepîn mîrîrî

asakî'ne pemonkon kono' kaisarî (40) keren po awanîkon yai?

⁴³Amîrî'nîkonya anapurîkon pe ankoneka'pîkon

itese' Moloque yarî'pî itewî' ton tappîi tîkonekai.

Mîrîrî warantî rî nîrî anapurîkon Renfâ yarî'pîya'nîkon.

Mîrîrî ankupî'pîkon kaiwano' warainon awanî'pî yapurîkonpa.

Mîrîrî wenai apatakon yapai amîrî'nîkon yarî me'pouya kupî sîrîrî aminke, Babilônia mîi winîkîi", *Am 5.25-27*

ta'pî Paapaya. Mîrîrî warantî penaron Paapa maimu ekareme'nenanya imenuka'pî —ta'pî Estêvâoya.

⁴⁴—Pena utamokon nurî'sanya tappîi koneka'pî mîrîrî ta si'ma Paapa yapurîkonpa. Mîrîrî tappîi ta Paapa wanî'pî to' yarakkîrî keren po. Mîrîrî tappîi koneka'pî to'ya iku'to'pe Moisésya ta'pî Paapaya yawîrî. Moisés pia Paapa nenpo'pî manni' warantî ikoneka'pî to'ya. ⁴⁵Mîrîrî tappîi yapî'sa' to'ya wanî'pî. Moropai tîta-

mokon nurí'tí sa'manta yai ipayanyamí' rí'san pia awe'nímí'pí. Tuutíkon yai mîrîrî tappîi yarí'pí to'ya Josué píkîrî sírîrî pata pona. Mîrîrî yai to' eseya'nama'pí sírîrî pata ya tíiko'mansenon yarakkîrî. Inkamoro mo'ka'pí to'ya maasa pra Paapaya to'yenpa'ka'pí inkamoro pata'pí ya' tîpemonkonoyamí' ko'manto'pe. Mîrîrî tîpo mîrîrî tappîi e'nímí'pí tarí to' kore'ta tesa'kon pe Davi waní píkîrî. ⁴⁶ Mîikîrî Davi era'ma'pí Paapaya tîwakîri pe. Mîrîrî ye'nen Daviya Paapa pí' esatí'pí epîremanto' yewí' ton konekapa kai'ma, utamokon Jacó nurí'tí napurí'pí yapurípa kai'ma. ⁴⁷ Tîise ikonekaiya pîn. Inmurí'pí Salomâoya neken Paapa yapuríto' yewí' ton koneka'pí —ta'pí Estêvãoya.

⁴⁸ —Tîise mîrîrî wítí itenya ke warayo' níkoneka'pí ta pí' Paapa ko'mamî eseríke pra awaní. Maasa pra kure'nan mîikîrî tamí'nawíronkon yentainon. ⁴⁹ Mîrîrî pí' Paapa maimu ekareme'nen eseuríma'pí. Ta'pîiya pena see warantí:

“Uuko'manto' waní ka' po,

miarí si'ma tamí'nawíron ko'mannîpîuya.

Mîrîrî ye'nen sírîrî pata waní si'mîrîkkí pe.

Ipona u'pu tîrîuya eseríke awaní.

⁵⁰ Kure'ne itentai waní ye'nen,

í' ye'ka see wítí konekaya'níkon ita uuko'manto' ton?

O'non pata pata nai uurí erí'ka'to' ton?

Tamí'nawíri unkoneka'pí pe awaní

epu'tíya'níkon pra naatí?” *Is 66.1,2*

ta'pí Paapaya ta'pí Profetaya.

⁵¹ Moropai Estêvão eseuríma ko'mannîpí'pí. Ta'pîiya: —Í' wani' awaní ye'nen yuukuya'níkon pra awaníkon mîrîrî? Paapa epu'nenan pepín warantí awaníkon. Í' wani' awaní ye'nen sa'me pu'kuru ayewankon kupíya'níkon? Í' wani' awaní ye'nen Paapa maimu anetapai pra awaníkon? Atamokon nurí'tí warantí awaníkon. Inkamoroya Morí Yekaton Wanní yewanmîrî'pí warantí yewanmîrîya'níkon.

⁵² Inkamoroya pena Paapa maimu ekareme'nenan taruma'tí'pí. Morí Paapa poitîrî iipí pí' teeseurímasanon tí'ka'pí to'ya nîrî. Mîrîrî warantí nîrî amîrî'níkonya mîikîrî rumaka'pí iwíto'pe to'ya. ⁵³ Paapa winîpainon ankupíkon ton yapísí'píya'níkon inseyamí' wenai tîise mîrîrî yawíri pra aako'mamíkon mîrîrî —ta'pí Estêvãoya.

Estêvão Wîi To'ya Tí' Ke Tîpa'típí'se

⁵⁴ Eta tîuya'níkon ya teepíremasanon waní'pí teekore'mai kure'ne Estêvão winíkíi. ⁵⁵ Mîrîrî yai Morí Yekaton Wanní waní'pí Estêvão esa' pe. Mîrîrî yai ka' yekaya era'ma'pîiya. Paapa era'ma'pîiya a'ka pe awaní. Moropai Jesus era'ma'pîiya Paapa meruntîri winí aapíta'pí'sa' satippe. ⁵⁶ Mîrîrî ye'nen ta'pîiya: —A'kí, ka' esettapuru'kas' era'ma pí' wai. Moropai Paapa narima'pí manni' pemonkon pe era'ma pí' wai imeruntîri winí —ta'pîiya.

⁵⁷ Tîise anetapai pra tîwaníkon wenai tîpanakon yettapurí'pí to'ya. Moropai meruntí ke tîwentaimepítíkon ye'ka pe Estêvão winíkíi to' iipí'pí. ⁵⁸ Moropai inkamoroya yapísí'pí yenpa'ka'pí to'ya cidade poi. Mîikîrî pa'tí'pí pia'tí'pí to'ya tí'kon ke. Mîrîrî yai tîponkon mo'ka'pí to'ya mîikîrî warayo' maasaron Saulo pia irumaka'pí to'ya era'mato'peiya kai'ma Estêvão pa'tí tîuya'níkon tanne. ⁵⁹ Mîrîrî yai tîpa'típítí to'ya tanne Estêvãoya Jesus yanno'pí. Ta'pîiya: —Uyepotorí Jesus, uyekaton yapí'kí aapia uuko'manto'pe —ta'pîiya. ⁶⁰ Mîrîrî tîpo awe'sekunka'pí moropai mîikîrî en-

taime'pî meruntî ke. Ta'pîiya: —Uyepotorî, insamoro kîtaruma'tîi imakui'pî to' nîkupî wenai. Mîrîrî taa tîpo Estêvão sa'manta'pî. Mîrîrî era'ma'pî manni' maaron Sauloya. Estêvão wîi taa to'ya pî' inna taasai'ya wani'pî.

Innape Jesus Ku'nenan Taruma'tî Sauloya

8¹⁻² Estêvão wîi to'ya tîpo tiaronkon innape Jesus ku'nenan Jerusalém ponkon karawa'pî mararî pra. Moropai inkamoroya Estêvão esa'rî'pî yu'na'tî'pî. Mîrîrî weiyu yai innape Jesus ku'nenan manni'kan Jerusalém ponkon e'taruma'tî pia'tî'pî innape Jesus kupî to'ya wenai. Moropai kure'nan inkamoro ataimerunpa'pî moropai to' wîtipî'tî'pî Judéia pata pona moropai tiaron Samaria pata pona. Tîise Jesus naipontî'san neken ko'mamî'pî miarî Jerusalém po.

³ Mîrîrî yai Sauloya innape Jesus ku'nenan taruma'tîpî'tî'pî. Innape Jesus ku'to' to'ya anaretî'kapai awe'pî'tî'pî. Mîrîrî wenai to' yuwapî'tî'pîiya to' yewî'kon ta pî' tewonpî'se to' yapi'pî'tî'pîiya. To' tîworoka'pî'se to' yenpa'kapî'tî'pîiya to' yewî' tapai atarakkannîto' yewî' ta to' yarîpa.

⁴ Mîrîrî wenai innape Jesus ku'nenan pemonkonyamî' ataimerunpa'pî moropai to' e'paraipîka'pî. To' wîtipî'tî'pî patakon kaisarî. Miarî tuutîsa'kon yai itekare ekaremekî'pî to'ya, tîwî ikupî to'ya pra.

Filipe Wîti Samaria Pona Itekare Ekareme'se

⁵ Inkamoro yonpa Filipe wîti'pî Samaria pata pona. Miarî itekare pî' eeseurîma'pî nîrî. Jesus wanî Paapa nîmenka'pî pe ekareme'pî'tî'pîiya. ⁶ Moropai miarîronkon pemonkonyamî'ya imaimu eta'pî morî pe tîiti'napanse to' wani'pî. Moropai Paapa meruntîri ke î' ikupî eserîkan pepîn kupî Filipeya era'ma'pî to'ya. ⁷ Imakui'pî yekaton yarakkîrî tîwe'sanon pemonkonyamî' inkamoro yapai imariwa'yamî' yenpa'kaiya era'ma'pî to'ya. Moropai tiaronkon pri'yawonkon pepîn eke'nankon moropai asakoi'kon pepîn inkamoro yepî'tî Filipeya era'ma'pî to'ya. ⁸ Mîrîrî ye'nen kure'ne taatausinpai mîrîrî cidade ponkon pemonkonyamî' wani'pî.

Pia'san Pe Tîwe'sen Simão Yekare

⁹ Miarî mîrîrî cidade po tîiko'mansen warayo' wani'pî itese' Simão. Mîikîrî Simão e'pî'tî'pî pia'san pe tîwe'sen. Miarî Samaria pata ponkonya Simão yeseru era'mapî'tî'pî. Î' ikupî eserîkan pepîn ku'pî'tîiya. To' esenumenka'pî kure'ne. Mîrîrî ye'nen ipîkku pe Simão atapurî'pî to' rawîrî. ¹⁰ Mîrîrî ye'nen taapî'tî'pî Samaria pata ponkonya, ipîkkukon moropai î' ton pînon, tamî'nawîronkonya taapî'tî'pî ipî': —A'kî, mîserî warayo' yeseru wani' mîrîrî. Paapa meruntîri ke ikupî eserîkan pepîn ku'pî'tîiya kai'ma. Meruntî mîikîrî anna napurîton taa pî' to' ko'mamî'pî. ¹¹ Kure'ne to' esenumenka'pî ipî'. Maasa pra pena pata pai î' kupîiya era'mapî'tî'pî to'ya Samaria pata po. Mîrîrî ye'nen iwenairî to' wîtipî'tî'pî î' ikupî eserîkan pepîn ku'pî'tîiya ye'nen. ¹² Mîrîrî kore'ta Filipe maimu eta'pî to'ya, Jesus yekare ekaremekîiya ye'nen. Paapa wani' tamî'nawîronkon esa' pe taa Filipeya wenai innape ikupî'pî to'ya. Mîrîrî eta tîuya'nîkon wenai innape ikupî'pî to'ya. Moropai warayo'kon pî' moropai wîri'sanyamî' pî' nîrî, innape Jesus kupî to'ya wenai to' yenpatakona'pîiya. ¹³ Inkamoro kore'ta nîrî mîikîrî Simão pia'sanya innape ikupî'pî. Mîrîrî ye'nen eesenpatakona'pî nîrî. Mîrîrî tîpo Filipe yarakkîrî aasarî'pî itekare ekaremekî pî' Filipe wani' tanne. Mîrîrî yai ikupî eserîkan pepîn ku'pî'tî Filipeya era'ma'pîiya. Moropai

Simão esenumenkati'pi ipi' kure'ne. —Filipe niri ka'ri ikupi eserikan pepin ku'nen —taapiti'piya ipi'.

¹⁴ Miriti yai Jerusalem ponkon Jesus naiponti'sanya Samariaponkonya innape Jesus ku'sa' yekare eta tiyuanikon ye'nen, Pedro Joao yarima'pi to' yekare etai, innape to' wani etai. ¹⁵⁻¹⁶ Miriti yai Pedro Joao yarakkiri teerepamikon yai inkamoro innape Jesus kupitipono'san epori'pi to'ya. To' pona to' epirema'pi Morit Yekaton Wannin enasa' pra awani ye'nen to' esa'. Innape Jesus ku'sa' to'ya neken awanipi, miriti weni to' esenpatakonasa' wani'pi. ¹⁷ Miriti ye'nen to' pu'pai pona tenyakon tiri'pi to'ya. Moropai to' epirema'pi Morit Yekaton Wannin enato'pe to' esa' pe.

¹⁸ Miriti era'ma'pi Simao. Warayo' pu'pai pona mia' tiisa' yai Morit Yekaton Wannin iipi kai'ma esenumenka'pi. ¹⁹ Miriti ye'nen ta'piya Pedro pi': —Miriti niri merunti yu'se wai. Ani' pu'pai pona uyenya tiisau'ya ya, Morit Yekaton Wannin enato'pe itesa' pe —ta'piya. Miriti ye'nen tiniru kainumi'piya Pedro pia, miriti yepeton pe.

²⁰ Tiise imaimu yuuku'pi Pedroya: —Atiki apo' ya' atiniruri yarakkiri, maasa pra Paapa meruntiri anennapai wai kai'ma esenumenka yairi pra —ta'piya. ²¹ —Anna pokonpe Paapa esenyaka'mato' pi' esenyaka'ma eserike pra nai. Maasa pra yairi pra ayeseru awani ye'nen, Paapa winiki seru'ye' pe awani ye'nen. ²² Esegwankono'maki yairon pepin esenumenkato' winipi irumakaki Paapa pi' tiwanmira iku'to'peiya —ta'piya. ²³ —Maasa pra anna pi' kinmuwan pi' nai kure'ne anna winiki, i' kupi annaya era'maya ye'nen —ta'pi Pedroya ipi'. —Kure'ne imakui'pi pe ayeseru wani, ayentai imakui'pi enasa' man, —ta'piya. Tari'pai esenumenka'pi miriti ta'pi Pedroya pi', Paapaya ayenumi apo' ya' ta'piya pi'.

²⁴ Miriti ye'nen Simao ta'pi: —Moriya esa'ti uuri ton pe Paapa pi' —ta'piya. —Esa'ti apo' ya' uyenumiya namai, manni' taaya'nikon manni' ya' —ta'pi Simao.

²⁵ Miriti tipo, Paapa maimu ekaremeki tipo Pedro Joao enna'po'pi Jerusalem pona Samaria poi. Miriti pe, tuutikon pe e'ma taawiri Samaria pata poronkon pi' itekare ekaremeki'pi to'ya.

Etiopia Pon Yarakkiri Filipe Esegwima

²⁶ Samaria po Filipe wani tanne, Uyepotorikon narima'pi inseri esegwima'pi Filipe yarakkiri. —Ekonekaki moropai atiki e'ma taawiri —ta'pi inseriya. Filipe ekoneka'pi moropai atti'pi Jerusalem poi tuutisen e'ma Gaza pona taawiri. Miriti e'ma wani'pi tu'ke pemonkonyami' witi'pe pra. ²⁷⁻²⁸ Moropai Filipe witi'pi miari ya'. Miriti e'ma ta warayo' epori'pi Filipeya. Paapa yapuri witi'pi Jerusalem pona mikiri epori'piya, tiwenna'posen tipata Etiopia pon. Rainha poitiri pe tiwe'sen, miari tiniru konekanen pe awani'pi, teesenyaka'manon pia itinen pe. Miriti ye'nen Rainha Candace poitiri pe awani'pi kure'ne. Mikiriya Paapa maimu ekare'nen profeta Isaias nuri'ti kaaretari erenka'pi tuuti pe tararan po si'ma. ²⁹ Miriti yai Morit Yekaton Wanniya ta'pi Filipe pi': —Ka'ne' pe e'rennu'ki iipia —ta'piya. —Atiki yarakkiri —ta'pi Morit Yekaton Wanniya.

³⁰ Miriti ye'nen Filipe eka'tumi'pi ka'ne' pe. Moropai miriti profeta Isaias kaaretari erenka mikiri warayo'ya eta'pi Filipeya. Moropai ekaranmapo'piya. —Miriti erenkaya manni' epu'ti pi' nan? —ta'pi Filipeya ipi'.

³¹ Tîise mîrîrî yuuku'pî warayo'ya: —O'non ye'ka pe epu'tîuya e'painon anî'ya ekaremekî pra tîise? —ta'pîiya Filipe pî'. —Enu'kî uupia eereutapa —ta'pîiya.

³² Mîikîrî warayo' nîrenka'pî profeta Isaiás nurî'tî kaaretarî wanî'pî see warantî: Carneiro yapisî to'ya moropai yarî to'ya iwîto' pata'se' ya'.

Mîikîrî itekîn wanî moo,

î' ku'nenan tîsi'po ya'tînenan winîkîi.

Mîrîrî warantî nîrî mîikîrî wanî,

î' taiya pepîn tîwinîkîi imakui'pî ku'nenan pî'.

³³ Mîikîrî wanî itaruma'tîsa' pe

tîise anî'ya taa pra awanî ipî'.

Morî mîikîrî î' imakui'pî kupîtîpon pepîn,

taa anî'ya pra awanî.

Tarî aako'manto' ataretî'ka inmuku ton pra tîise.

Mîrîrî ye'nen anî' eseurîma eserîke pra awanî

inmukuyamî' rî'san pî', moropai ipayanyamî' rî san pî'. *Is 53.7,8*

Mîrîrî warantî ekaremekî'pî Isaiás nurî'tîya pena.

³⁴ Mîrîrî ye'nen warayo'ya ta'pî Filipe pî': —Moriya, upî ekarême'kî sîrîrî anî' pî' kin mîikîrî profeta Isaiás eseurîma mîrîrî? Tîpî' rî ka'rî, tiaron pî' ka'rî eeseurîma? —ta'pî warayo'ya Filipe pî'. ³⁵ Mîrîrî ye'nen Filipeya ekaremekî pia'tî'pî mîrîrî profeta Isaiás kaaretarî eseurîma manni' wanî mîrîrî. —Jesus yekare pî' teeseurîmasen pe. Mîikîrî taruma'tî'pî to'ya tîise mîikîrîya î' taa pîn tîtaruma'tînan pî' tîwînenan pî'. Tamî'nawîrî mîikîrîya apî'tanîpî'pî î' tîkai pra —ta'pî Filipeya. Mîrîrî warantî Jesus yekare ekaremekî'pî Filipeya.

³⁶ Tuutîkon ye'ka pe teeseurîmakon pe to' erepamî'pî tuna ena pona. Mîrîrî ye'nen ta'pî mîikîrî warayo'ya: —A'kî tuna tarî man, —ta'pî warayo'ya. Mîrîrî ye'nen ta'pîiya: —Esenpatakona ya, î' wani' awanî pepîn? ³⁷ Ta'pî Filipeya: —Tamî'nawîrî ayewan ke innape ikupî pî' nan? —ta'pî Filipeya. —Inna, innape Jesus Cristo kupî pî' wai Paapa munmu pe awanî —ta'pî warayo'ya Filipe pî'. ³⁸ Moropai mîikîrî warayo'ya tararan emî'panîpî me'po'pî moropai to' autî'pî sa'nîrî. To' ena'pî tuna ka, moro yenpatakona'pî Filipeya. ³⁹ Mîrîrî tîpo tuna kapai to' eseu'ka pe, Morî Yekaton Wannîya Filipe yarî'pî. Inî' eesera'ma pra eena'pî. Warayo'ya inî' era'ma pra eena'pî tîise mîrîrî tîpo warayo' wî'tî'pî tîpata pona kure'ne taatausinpai. ⁴⁰ Mîrîrî tîpo tiwinarî Filipe esepu'tî'pî. Azoto cidaderî po tîwanî epu'tî'pîiya. Moropai mîikîrîya tuutî pe itekare ekaremekî pinunpa'pî patakon poro Paapa wanî pîika'tîton pe, Cesaréia cidaderî pona teerepamî tîpose.

Sauloya Innape Jesus Kupî

(At 22.6-16; 26.12-18)

9 Jerusalém po tîwanî yai Sauloya innape Jesus ku'nenan taruma'tîpî'tî'pî. Taapî'tî'pîiya to' pî': —Innape Jesus ku'to'yakon rumakaya'nîkon pra awanîkon ya, atî'kauya'nîkon —ta'pîiya. Moropai attî'pî teepîremasanon esanon yepotorî pia. ² Mîikîrî wî'tî'pî kaareta esa'se imaimu yaponse' tiaronkon innape Jesus ku'nenan taruma'tîi Damasco po Judeuyamî' epereto' yewî' ta tuutîpa kai'ma. Maasa pra mîrîrî kaareta wenai Jesusya tenupato'kon yawîrî tîiko'mansenon ekaremekî Judeuyamî' esanonya ya, to' yarîpa Jerusalém pona, warayo'kon moropai wîrî'sanyamî' atarakkannîto' yewî' ta.

³Mírírí tîpo attí'pî. Aminke pra eerepamî winîkîi Damasco pona e'ma ta a'ka ena'pî Saulo pona. ⁴Mîikîrî esenumî'pî non pona. Moropai mai teeseurîmasen eta'pîiya.

—Saulo, î wani' ye'nen utaruma'tîya mîrîrî? —ta'pî maiya. ⁵Moropai Sauloya ta'pî: —Anî kin amîrî, uyepotorî? —ta'pî Sauloya. Moropai Maiya ta'pî: —Uurî Jesus. Itaruma'tî pî' aako'mamî manni' —ta'pî maiya. ⁶Moropai ta'pîiya: —E'mî'sa'kakî, erepankî Damasco pona. Miarî î' anukupî ton ekaremekî to'ya.

⁷Moropai warayo'kon yarakkîrî tuutîsanon emî'pamî'pî tîise î' taa to'ya pra awanî'pî. Mai teeseurîmasen eta'pî to'ya tîise anî' era'ma to'ya pîn. ⁸Moropai Saulo e'mî'sa'ka'pî non poi moropai tenu yenponka'pîiya tîise anî' era'maiya pra awanî'pî. Enkaru'ne eenasa' wanî'pî. Mîrîrî ye'nen itonpayamî' yarakkîronkonya itenya pî' yarî'pî Damasco pona. ⁹Mîikîrî ko'mamî'pî eseurîwî'ne wei kaisarî î' tera'mai pra. Mîrîrî yai ta're' yonpaiya pîn moropai î' enîrîiya pîn.

¹⁰Miarî wanî'pî Damasco po warayo' Jesus nenupa'pî itese' Ananias. Mîikîrîya Uyepotorîkonya tannoto' eta'pî tîiwe'ne'pîitî warantî maasa pra iwe'nasa' pra tîise. Ta'pî Uyepotorîkonya ipî': —Ananias —ta'pîiya. Yuuku'pîiya: —Tarî wai —ta'pî Ananiasya.

¹¹—Ekonekakî moropai atîkî mîrîrî ito'saron e'ma taawîrî Judas yewî' ta. Miarî warayo' yuwata Tarso pon itese' Saulo. Mîikîrî man teepîrema pî' —ta'pîiya. ¹²—Teepîrema kore'ta tîiwe'ne'pîitî warantî warayo' esenpo era'ma'pîiya. Amîrî era'ma'pîiya mîrîrî. Tenya tîrîiya ipu'pai pona inî'rî era'mato'peiya kai'ma —ta'pî Uyepotorîkonya Ananias pî'.

¹³Tîise Ananiasya Uyepotorîkon maimu yuuku'pî see warantî: —Mîikîrî warayo' yekare pî' tu'kankon eseurîma etasau'ya wai. Innape amîrî ku'nenan winîkîi, Jerusalém ponkon innape tepotorîkon ku'nenan taruma'tîiya etasau'ya wai. ¹⁴Mîikîrî erepansa' sîrîrî Damasco pona kaareta yarakkîrî. Tarîronkon innape Jesus ku'nenan ekareme'sa' Judeuyamî', teepîremasanon esanonya ya, to' yariiya Jerusalém pona. Inkamoro apî' esa'nenan yariiya atarakkannîto' yewî' ta —ta'pîiya.

¹⁵Tîise Uyepotorîkonya ta'pî Ananias pî': —Atîkî maasa pra mîikîrî warayo' menkasau'ya sîrîrî uurî ton pe, eesenyaka'mato'pe uurî ekaremekî pî' manni'kan Judeuyamî' pepîn pî' moropai to' esa'kon pî' moropai Judeuyamî' pî' nîrî. ¹⁶Uurîya ekaremekî sîrîrî mîikîrî Sauloya tîmoron epu'to'pe uwenai, tamî'nawîrî umaimu ekaremekî tîuya wenai —ta'pîiya.

¹⁷Mîrîrî ye'nen Ananias wîtî'pî ito'saron e'ma taawîrî Judas yewî' ta. Miarî mîikîrî warayo' eporî'pîiya. Saulo pu'pai pona tenya tîrî'pîiya moropai ta'pîiya: —Uyakon Saulo, Uyepotorîkonya uyarima pî' man aapia. Manni' Jesus Damasco ye'marî ta era'maya ne'tîkîniya uyarima pî' man inî'rî era'mapa kai'ma, moropai Morî Yekaton Wannî enato'pe ayesa' pe —ta'pîiya. ¹⁸Mîrîrî taiya pe itenu yapai moro' pî'pî warainon e'soroka'pî. Moropai Sauloya era'ma pia'tî'pî inî'rî. Mîrîrî pe rî awe'mî'sa'ka'pî moropai eesenpatakona'pî. ¹⁹Mîrîrî tîpo tekkari yonpa'pîiya moropai pena tîwanî'pî warantî meruntî ke eena'pî. Moropai mîikîrî ko'mamî'pî tu'ke pu'kuru pra wei kaisarî innape Jesus ku'nenan kore'ta Damasco po.

Sauloya Itekare Ekaremekî Pia'tî Damasco po

²⁰Mîrîrî pe rî Damasco po mîikîrî Sauloya itekare ekaremekî pia'tî'pî Judeuyamî' epereto' yewî'kon ta pî'. Mîikîrîya ekaremekî e'pîitî'pî: —Jesus wanî Paapa munmu pe —taapîitî'pîiya.

²¹ Mírírí eta tûya'níkon wenai to' waní'pí teesenumenkai ipí'. Ta'pí to'ya: —A'kí, manni' mîikírí Saulo Jesus yapurínenan inkamoro taruma'típítítípon. Mîikíríya to' taruma'típítítí'pí. Tarípai mîikírí iipí'pí taríwaya innape Jesus ku'nenan taruma'típa kai'ma to' yapí'se, inkamoro yarípa teepíremasanon esanon pia to' rumakapa kai'ma —ta'pí to'ya ipí'. ²² Tîise ekaremekí'píiya iní' panpí' meruntí ke: —Mîikírí Jesus Paapa nîmenka'pí píika'títon pe waní yairon pe. Meruntí ke ekaremekí'píiya. Mírírí ye'nen Judeuyamí' Damasco ponkonya imaimu wa'tí eseríke pra awaní'pí. Kure'ne to' es-enumenka'pí ipí'.

²³ Mírírí típo tíko'man pe wei tîiko'mamí típo, inkamoro Judeuyamí' emurukuntí'pí teeseurímakonpa. Inkamoroya teeserukon koneka'pí í kupíkonpa iwíníkí. Ta'pí to'ya: —Iwípai awaní sírírí —ta'pí to'ya. ²⁴ Tîise mírírí yekare eta'pí Sauloya. Mírírí ye'nen í' kupí to'ya kupí tîwiníkí epu'tí'píiya. Inkamoro ko'mamí'pí mírírí cidade yewa'to' woi mana'ta era'ma pí' Saulo epa'ka ya yapisíkonpa, iwíkonpa kai'ma. Mîikírí nîmíkí pí' to' ko'mamí'pí ewaron wei iwíkonpa kai'ma. ²⁵ Tîise ewaron ya innape Jesus ku'nenan Saulo nenupa'sanya Saulo yeka'ma'pí kure'nan waikara'pí ya'. Mírírí ya' tîise yenu'tí'pí to'ya cidade iwa'to' poi winíkí poro pona. Mírírí warantí Saulo wíto' to'ya esuwa'ka'pí.

Jerusalém Po Saulo Waní

²⁶ Moropai mîikírí wítí'pí Jerusalém pona. Miarí innape Jesus ku'nenan anepu'pai awaní'pí to' pokonpe tîwanípa maasa pra innape Jesus ku'sa' tûya ye'nen. Tîise eranne' pe to' waní'pí ipí' maasa pra tenku'tíiya'níkon nama tûya'níkon ye'nen. ²⁷ Tîise Barnabé erepamí'pí. Saulo yarí'píiya Jesus naipontí'san pia moropai eerepamí'pí. Ekaremekí'píiya to' pí': —Sauloya Jesus era'ma'pí e'ma ta. Moropai yarakkírí eeseuríma'pí. Mírírí ye'nen Saulo waní tarípai Jesus maimu pe teesenyaka'masen pe. Damasco po meruntí ke itekare ekareme'pítí'píiya —ta'pí Barnabéya to' pí'. ²⁸ Mírírí pata pai Sauloya Uyepotoríkon maimu ekaremekí' pia'tí'pí Jerusalém poro meruntí ke. ²⁹ Moropai grego maimu ta teeseurímasanon yarakkírí eeseurímapítí'pí. Tîise to' wakíri pe pra eeseuríma'pí. Mírírí ye'nen iwí tûya'níkon pí' to' esenumenká'pí. ³⁰ Mírírí yekare etasa' tûya'níkon ye'nen innape Jesus ku'nenanya Saulo yarí'pí Cesaréia cidaderí pona. Mírírí pata pai yarimakonpa kai'ma Tarso cidaderí pona at-títo'pe to'sarí.

³¹ Mírírí típo innape Jesus ku'nenan e'taruma'títo' t'napansa' waní'pí Judéia pata po moropai Galiléia pata po moropai Samaria pata po. Mírírí ye'nen iní' panpí' aríníke innape Jesus ku'nenan ena ko'manní'pí'pí, maasa pra Morí Yekaton Wanníya típíika'tíkon wenai. Mírírí warantí kure'ne Uyepotoríkon namapítí'pí to'ya.

Enéias Yekare

³² Pedroya innape Jesus ku'nenan era'mapítí'pí patakon kaisarí. Mírírí yai attí'pí Lida cidaderí pona to' era'mapí'se. ³³ Miarí warayo' eporí'píiya eke'nepamí'pí itese' Enéias. Aako'mansa' waní'pí eseuríwí'ne mia' pona tîimo'tai kono' kaisarí tîwe'mí'sa kai pra. ³⁴ Mîikírí pí' ta'pí Pedroya: —Enéias, Jesus Cristoya ayepí'tí. Mírírí ye'nen e'mí'sa kakí. Ayette' yanmako'makí —ta'píiya. Mírírí eta tûya pe Enéias e'mí'sa'ka'pí. Moropai eesepe'tísa' waní'pí. ³⁵ Mírírí yai mîikírí e'mí'sa'kasa' era'ma tûya'níkonya yai Lida ponkonya innape Jesus kupí'pí. Moropai Sarena ponkonya nírí innape ikupí'pí.

Dorcas Yekare

³⁶ Jope cidaderî po awanî'pî wîri' innape Jesus ku'nen. Mîikîrî ese' wanî'pî Tabita, Grega maimu ta Dorcas. Mîikîrî e'pîtî'pî morî ku'pîtî'pîiya. Tîwe'taruma'tisanon pîika'tîpîtî'pîiya. ³⁷ Mîrîrî kore'ta, tiwin wei pri'ya pra Dorcas ena'pî. Moropai aasa'manta'pî. Mîikîrî esa'rî'pî rona'pî to'ya. Mîrîrî tîpo yarî'pî to'ya kawînpa wîtî ta. ³⁸ Tîise Pedro yekare eta'pî innape Jesus ku'nenanya Lida cidaderî po, aminke pra Jope pî'. Mîrîrî ye'nen asakî'ne warayo'kon yaipontî'pî to'ya ekareme'se Pedro pî'. To' wîtî'pî. Moropai Pedro eporî'pî to'ya miarî. Ta'pî to'ya ipî':

—Pedro, aase ka'ne' pe Jope pona —ta'pî to'ya. ³⁹ Moropai Pedro ekoneka'pî. Attî'pî to' pîkîrî. Eeepamî'pî miarî, mîrîrî ita to' e'to' wîtî ta. Tîise kawînpa pe wîtî wanî'pî. Mîrîrî ye'nen o'non pata mîikîrî isa'manta'pî yaasa' to'ya pata' Pedro yawon-nîpî'pî to'ya. Miarî wîri'sanyamî' wanî'pî, inyo isa'manta'san. Inkamoro karawa'pî kure'ne. Ta'pî to'ya Pedro pî': —A'kî Tabita nîsi'pîmî'pî upon seeni' pena enen tîwanî yai —ta'pî to'ya ipî'. Maasa pra inyo isa'manta'san pon ton si'pînpîtî'pîiya mîto'pe.

⁴⁰ Moriya ta'pî Pedroya to' pî': —Epa'katî poro pona. Mîrîrî tîpo to' epa'ka'pî tanne, Pedro e'sekunka'pî moropai eepîrema'pî. Mîrîrî tîpo teepîrema ataretî'ka pe, eera'tî'pî isa'manta'pî winîkîi. Moropai ta'pîiya ipî': —Tabita, e'mî'sa'kakî —ta'pîiya. Moropai tenu yarakkamo'pî Tabitaya moropai Pedro era'ma tîuya pe awe'mî'sa'ka'pî tîmaikkoo pona. Pedro era'ma'pîiya. ⁴¹ Moropai Pedroya itenya pî' yapisî'pî. Ipîika'tî'pîiya i'mî'sa'ka'pî. Mîrîrî tîpo pemonkonyamî' innape Jesus ku'nenan yanno'pî Pedroya, inyo isa'manta'san pokonpe. Moropai Dorcas yenpo'pîiya to' yenu ya' enen. ⁴² Mîrîrî yekare eta tîuya'nîkon wenai innape Uyepotorîkon kupî'pî tu'kankon Jope cidaderî ponkonya. ⁴³ Mîrîrî tîpo Pedro ko'mamî'pî paaka pi'pî sakari'manen Simão yewî ta. Tu'ke wei kaisarî aako'mamî'pî Jope po.

Cornélioya Pedro Yanno Me'po

10 Cesaréia cidaderî po warayo' wanî'pî itese' Cornélio. Mîikîrî wanî'pî 600 kaisaronkon surarayamî' Itália ponkon esa' pe tîwe'sen pe. ² Mîikîrî wanî'pî Paapa yapurînen pe. Tîpemonkonoyamî' pokonpe si'ma Paapa yapurî'pî to'ya. Moropai tu'ke morî ku'pîtî'pîiya, Judeuyamî' î' ton pînon tîpakkori'tisanon pîika'tîpîtî'pîiya. Moropai wei kaisarî eepîremapîtî'pî Paapa pî'.

³ Tiwin wei ko'mamî'ya Cornélio we'ne'pîfî warantî awanî'pî iwe'nasa' pra tîise. Era'ma'pîiya Uyepotorîkon narima'pî. Inserî wanî tîpia era'ma'pîiya. Mîikîrîya ta'pî ipî': —Cornélio. ⁴ Eranne' pe si'ma inserî era'ma'pîiya. Moropai ekaranmapo'pî Cornélioya: —Î' wani' nai, uyepotorî? —ta'pîiya. Inserîya yuuku'pî. Ta'pîiya ipî': —Paapaya tîwakîrî pe eepîremato' etasa' man, maasa pra î' ton pînon pîika'tîsa'ya ye'nen. Apî' Paapa atausinpasa' man —ta'pî inserîya ipî'. ⁵ —Mîrîrî ye'nen ape-monkonoyamî' yarimakî Jope cidaderî pona to' wîtîto'pe, warayo' itese' Simão Pedro yanno' to' wîtîto'pe —ta'pîiya. ⁶ —Mîikîrî wanî Paaka pi'pî sakari'manen, tuna ena po aako'mamî manni' Simão yewî ta —ta'pîiya.

⁷ Mîrîrî tîpo inserî wîtî'pî Cornélio piapai. Mîrîrî ye'nen Cornélioya asakî'ne tîpoitîrîtonon yanno'pî ka'ne' pe, moropai tiwin surara to' pokonpe. Mîikîrî surara wanî'pî Paapa yapurînen pe nîrî. Moropai Cornélio esenyaka'mato' ku'nen pe awanî'pî. Inkamoro yarima'pîiya Jope cidaderî pona. ⁸ Cornélioya to' pî' tamî'nawîrî î' ta'pî inserîya tîpî' ekaremekî'pî to' pî': —A'kî sîrîrîpe uyewî ta ko'mamî'ya epîrema

tanne, Paapa narima'pî inserî esenpon pî' man —ta'pîiya to' pî'. —Mîîkîrîya taa pî' man upî': "Asakî'ne apemonkonoyamî yarimakî to' wîtîto'pe warayo' itese' Pedro yannoï Jope cidaderî pona", taa pî' man —ta'pîiya. —Mîrîrî ye'nen atûti —ta'pîiya.

⁹Tiaron wei yai to' wîtî'pî Jope cidaderî pona aminke pra to' erepamî tanne, Jope cidaderî pî' ineka'ta pairî wei tîise, Pedro enuku'pî wîtî neka'ta pona epîremai. Miarî eepîrema tanne inkamoro warayo'kon erepamî'pî Jope cidaderî pona. ¹⁰Moropai Pedroya emî'nan epu'tî'pî tekkari anonpapai ena'pî. Maasa pra tekkarikon ton koneka wîrî'ya tanne Pedro we'ne'pîti warantî awanî'pî. ¹¹Tîiwe'ne'pî'to' ya' era'ma'pîiya ka' esetapurukasa'. Mîrîrîya kure'nan kamisa warainon autî'pî ewa'tîsa' pe asakîrîrî yarefîkon pî'. Mîrîrî autî'pî non tîpose iipia. ¹²Mîrîrî ya' tu'ke si'kore'ta kamoyamî' moropai o'ma'kon tîro'takon po taasa'enen moropai toronyamî' wanî era'ma'pî Pedroya. ¹³Mîrîrî yai Pedroya mai eta'pî, Paapa eseurîmato'. Ta'pî maiya Pedro pî': —E'mî'sa'kakî ayo' ton wîkî insanan yonpa moropai entamo'kakî —ta'pîiya ipî'.

¹⁴Tîise Pedroya yuuku'pî: —Kaane Uyepotorî. Maasa pra inkamoro ye'kakon anna nanîkon pepîn. Yanîuya eserîke pra wai —ta'pî Pedroya.

¹⁵Moropai inîrî Paapa eseurîma'pî Pedro yarakkîrî. —Inkamoro ye'ka anna nanîkon pepîn tîkai pra e'kî uurî nîkupî'san pî' —ta'pî Paapaya Pedro pî'.

¹⁶Mîrîrî warantî Paapa eseurîma'pî eseurîwî'ne ite'ka. Ta'pîiya: —Insanan yonpa wîkî, entamo'kakî —ta'pîiya. Mîrîrî tîpo mîrîrî kamisa warainon menna'po'pî Paapaya ka' pona.

¹⁷Mîrîrî tîpo Pedro esenumenka'pî mîrîrî tîwe'ne'pî'to' pî'. Î taato'pe epu'tîiya pra awanî'pî. Mîrîrî ye'nen awanî'pî yairî ma're eena'pî. Mîrîrî tanne, warayo'kon Cornélio narima'san erepamî'pî. O'non pata Simão yewî' wanî ekaranmapo tîuya'nîkon tîpo to' emî'pamî'pî mana'ta pia. ¹⁸To' emî'pamî'pî wîtî esa' yanno'pî to'ya. Moropai ekaranmapo'pî to'ya.

—O'non pata warayo' nai Pedro itese' tarî nai? —ta'pî to'ya. ¹⁹Pedro esenumenka ko'mannî'pî tanne tîwe'ne'pî'to' pî', Morî Yekaton Wannîya ta'pî: —Pedro, a'kî, eseurîwî'nankon warayo'kon erepanî pî' man. Inkamoroya ayuwa pî' man —ta'pî Morî Yekaton Wannîya ipî'. ²⁰Moropai ta'pîiya Pedro pî': —Ekonekakî autîkî to' pia. Tîiwanmîra atîkî teesewankono'mai pra, uutî naka ta'ye' tîkai pra atîkî. Maasa pra uurîya to' yarimasa' sîrîrî, to' ii'to'pe tarîwaya aapia —ta'pî Morî Yekaton Wannîya.

²¹Mîrîrî ye'nen Pedro autî'pî to' pia. Moropai ta'pîiya warayo'kon pî': —Uurî Pedro, tarî wai. Mîîkîrî yuwaya'nîkon manni' uurî —ta'pîiya. —Î kai aai'sa'kon sîrîrî? —ta'pîiya to' pî'.

²²Inkamoroya yuuku'pî: —Surarayamî' esa' Cornélioya anna yarimasa' sîrîrî —ta'pî to'ya. —Mîîkîrî warayo' wanî morî pe pu'kuru maasa pra Paapa yapurîiya ye'nen. Mîrîrî ye'nen kure'ne tînamasen pe awanî Judeuyamî' rawîrî. Mîîkîrî we'nai Paapa narima'pî inserîya taasa' ipî' ayanno me'poto'peiya tewî' ta attîpa kai'ma. Moropai î' kai'ma amîrî eseurîma anetapai awanî —ta'pî to'ya ipî'. ²³Moropai Pedroya ta'pî to' pî': —Ewontî —ta'pîiya warayo'kon pî'. Moropai to' ewomî'pî. Tiwînon ewaron yuwa'ka'pî to'ya miarî yarakkîrî.

Eerenma'sa' pe Pedro ekoneka'pî. Moropai to' pîkîrî attî'pî. Moropai tiaronkon Jope ponkon innape Jesus ku'nenan Judeuyamî' wîtî'pî nîrî to' pokonpe. ²⁴Moropai tiaron wei yai to' erepamî'pî Cesaréia cidaderî pona. Mîrîrî yai Cornélio moropai itonpayamî' nepu'tîkon emurukuntîsa' wanî'pî miarî itewî' ta. Maasa pra to' etasai'ya wanî'pî Pedro erepamî nîmîkîkonpa kai'ma. ²⁵Mîrîrî yai Pedro erepamî'pî. Eewomî

tanne Cornélio iip'pî iponaya. Mîikîrî e'sekunka'pî Pedro eporî tûuya pe yapurîpa kai'ma. ²⁶ Tîise Pedroya ta'pî ipî: —E'mî'sa'kakî. Maasa pra uurî awarainon warayo', Paapa warainon pepîn uurî —ta'pî Pedroya ipî'.

²⁷ Moropai teeseurîmakon ye'ka pe, Pedro ewomî'pî Cornélio yewî' ta. Miarî arinîke pemonkonyamî' emurukuntîsa' wanî'pî itewî' ta. Moropai Pedro eseurîma pia'tî'pî to' pî'. Ta'pîiya: —Epu'nenan amîrî'nîkon anna Judeuyamî' yeseru. Anna emurukuntî eserîke pra awanî amîrî'nîkon Judeuyamî' pepîn pokonpe —ta'pî Pedroya to' pî'. ²⁸ —Tîise Paapaya ekareme'sa' sîrîrî upî', anî' kupîuya namai tiaronkon yentai. Anî' menkauya namai tamî'nawîrî se' kaisarî to' konekato'peuya, morî pe to' ku'to'peuya ta'pîiya upî' —ta'pî Pedroya. ²⁹ —Mîrîrî ye'nen uyannosa'ya'nîkon ye'nen uui'sa' sîrîrî uwakîri pe pu'kuru —ta'pîiya. —Mîrîrî ye'nen anepu'pai wanî sîrîrî kure'ne î ton pe uyannosa'ya'nîkon —ta'pîiya to' pî'.

³⁰ Mîrîrî yuuku'pî Cornélioya: —Eseurîwî'ne wei esuwa'kasa' man. Mîrîrî rawîrî epîrema tanne, uyewî' ta ko'mamîiya tiwinarî warayo' esenpo'pî aimutun ipon uupia —ta'pîiya. ³¹ —Mîikîriya ta'pî upî': “Cornélio, Paapaya eepîremato' etasa' man tîwakîri pe maasa pra tîpakkori'tisanon pîika'tîsa'ya wanî morî pe”, ta'pîiya upî'. ³² Moropai ta'pîiya: “Pemonkonyamî' yarimakî Jope cidaderî pona to' wîtîto'pe warayo' itese' Pedro yannoi. Mîikîrî wanî paaka pi'pî sakari'manen Simão yewî' ta, tuna ena po tîiko'mansen”, ta'pî inserîya upî' —ta'pî Cornélioya. ³³ —Mîrîrî ye'nen ayanno me'po'pîuya. Morî pe pu'kuru awanî sîrîrî aai'sa' ye'nen anna kore'ta. Anna eperes'a' sîrîrî tarî Paapa pia pu'kuru. Mîrîrî ye'nen î kai'ma Uyepotorîkonya î taasa' apî' ekaremekîya etato'pe annaya kai'ma —ta'pî Cornélioya Pedro pî'.

Pedro Eseurîmato' To' Pokonpe

³⁴ Mîrîrî ye'nen Pedro eseurîma pia'tî'pî. —Uyonpayamî' —ta'pîiya. —Eseurîma sîrîrî î kai'ma uyarakkîrî esekaremekî'pî une'ta'pî ekaremekîuya sîrîrî. Anna Judeuyamî' pîika'tî Paapaya epu'nenan uurî'nîkon. Amîrî'nîkon Judeuyamî' pepîn pîika'tîiya pepîn kai'ma esenumenkakoi'kon anna. Tîise sîrîrî pata pai epu'tî pî' wai tarîpai Paapa wanî tamî'nawîronkon pîika'tînen pe. ³⁵ Tamî'nawîronkon wakîmanen pe se' kaisarî, e'sentai pra. Mîrîrî ye'nen tauya sîrîrî amîrî'nîkon pî'. Tamî'nawîronkon innape tîku'nenan, yairî tîiko'mansenon wakîma Paapaya pata kaisaronkon. ³⁶ Sîrîrî itekare ekaremekî'pî Paapaya anna pî', tîpemonkonoyamî' Judeuyamî' pî'. Ekaremekî'pîiya î kai'ma tîpemonkono pe uurî'nîkon kupîiya innape Jesus Cristo ku'sa' uurî'nîkonya wenai. Mîikîrî wanî tamî'nawîrî e'nî tanne uyesa'kon pe. ^{37–38} Epu'tîya'nîkon î e'ku'sa' tarî Israel pata poro. E'mai' pe Judéia pata po João Batistaya ekaremekî'pî sîrîrî itekare. Taapîtî'pîiya: “Imakui'pî pe awe'to'kon rumakatî moropai esenpatakonatî”, taapîtî'pîiya. Mîrîrî tîpo tamî'nawîrî Israel pata poro itekare esekaremekî'pî. Mîrîrî yai Paapaya tîmeruntîri tîrî'pî Jesus Nazaré poinon pia. Morî Yekaton Wannî wenai itîrî'pîiya. Mîrîrî meruntî yarakkîrî Jesus esenyaka'ma pia'tî'pî Galiléia pata po. Mîrîrî yai morî ku'pîtî'pî Jesusya pemonkonyamî' pî'. Makui nîtaruma'tî'san pîika'tî'pîiya maasa pra Paapa wanî ye'nen tîpia. Mîrîrî ku'pîtî'pî Jesusya tarî tîwanî yai. ³⁹ Mîrîrî era'ma'pî annaya. Tamî'nawîrî inkupî'pî tarî anna pata po, Jerusalém po era'ma'pî annaya. Mîrîrî tîpo Judeuyamî', ipemonkonoyamî'ya iwî'pî, ipokapîtî'pî to'ya pakî'nan pona.

⁴⁰ Mîrîrî tîpo, eseurîwî'ne wei tîiko'manse Paapaya i'mî'sa'ka'pî. Paapa meruntîri yai awe'mî'sa'kasa' esenpo'pî anna kore'ta. ⁴¹ Mîikîrî era'masa' tamî'nawîronkon pe-

monkonyami'ya pra man, tîse Paapa nîmenka'san annaya neken era'ma'pî. Anna yekkari yonpa'pî annaya. Anna wuku enîrî'pî annaya ipokonpe si'ma awe'mî'sa'kasa' tîpo. ⁴² Mîikîriya anna menka'pî moropai anna yaipontî'pî itekare ekareme'to'pe annaya. Mîrîrî yai itekare ekaremekî annaya yai taato'pe annaya pemonkonyami' pî'. Paapaya Jesus ku'sa' ipîkku pe tamî'nawîronkon esa' pe. Mîikîriya taa kupî sîrîrî anî' wîti ka' pona, anî' wîti apo' ya'. Mîrîrî warantî ikupî'pî Paapaya. ⁴³ Sîrîrî ekaremekî'pî penaronkon, Paapa maimu ekareme'nenan profetayami' nurî'sanya. Mîrîrî eseposa' sîrîrî. Mîrîrî ye'nen anî'ya innape Jesus kupî ya tamî'nawîrî imakui'pî inkupî'pî kupî Paapaya tîwanmîra tînmu Jesus Cristo wenai. Mîrîrî warantî ekaremekî'pî to'ya pena —ta'pî Pedroya to' pî'.

Judeuyami' Pepîn Esa' Pe Morî Yekaton Wannî Ena

⁴⁴ Mîrîrî yai Pedro eseurîma tanne, itekare pî' etanenan pemonkonyami' Judeuyami' pepîn Cornélio yewî' ta tîwe'sanon esa' Morî Yekaton Wannî ena'pî. ⁴⁵⁻⁴⁶ Mîrîrî ye'nen Judeuyami' pepîn eseurîma tiaron mai ta, eta'pî Judeuyami' Pedro yarakkîrî iipî'sanya Paapa yapurî'pî to'ya. Morî pe anna pîika'tîsa' Paapaya sîrîrî taa to'ya eta'pî Judeuyami'ya. Mîrîrî pî' innape Jesus ku'nenan Judeuyami' Jope poi iipî'san Pedro yarakkîrî esewankono'ma'pî kure'ne to' pî'. Ta'pî to'ya: —A'kî, Paapaya Judeuyami' pepîn pia nîrî Morî Yekaton Wannî tîrî ka'rî uurî'nîkon warantî —ta'pî to'ya. Mîrîrî ye'nen Pedroya ta'pî to' pî':

⁴⁷ —Insamoro Judeuyami' pepîn esa' pe Morî Yekaton Wannî enan pî' man uurî'nîkon esa' pe tîwanî manni' warantî. Mîrîrî ye'nen anî'ya taa eserîke pra awanî to' esenpatakona pepîn taa eserîke pra awanî —ta'pî Pedroya.

⁴⁸ Moropai to' esenpatakona'pî innape Jesus Cristo ku'sa' to'ya ye'nen. Mîrîrî tîpo ta'pî to'ya Pedro pî': —Anna kore'ta ako'mankî î' warapo rî wei kaisarî —ta'pî to'ya Pedro pî'.

Judeuyami' Pepîn E'pîika'tîsa' Wanî

Ekaremekî Pedroya Jerusalém Ponkon Pî'

11 Cesaréia po Pedro wanî tanne, Judéia pata ponkon Jesus naipontî'san moropai tiaronkon innape Jesus ku'nenanya Judeuyami' pepîn yekare eta'pî. Î' kai'ma Paapaya to' pîika'tî'pî eta'pî to'ya. Mîrîrî kore'ta Pedro erepamî'pî. ² Mîrîrî yai Jerusalém pona Pedro erepamî pe, Pedro pî' to' o'ma'ta pia'tî'pî. Ta'pî to'ya ipî': ³ —Inkamoro uurî'nîkon yeseru warainonkon pepîn kore'ta aako'mansa' mîrîrî. Î' ton pe inkamoro yekkari enasa' ya yairî pra to' yeseru era'mai'ma —ta'pî to'ya. —Yairî pra awe'sa' mîrîrî uyeserukon yawîrî pra kai'ma to' o'ma'ta'pî Pedro pî'.

⁴ Mîrîrî tîpo Pedroya tamî'nawîrî tarakkîrî e'kupî'pî, tînera'ma'pî ekaremekî'pî eta to'ya tanne, ikî'pî pata pai. Mîrîrî eta'pî to'ya tamî'nawîrî î' kai'ma Pedro eseurîma. Ta'pîiya: ⁵ —A'kî Jope cidaderî po si'ma uurî we'ne'pîti' warantî wanî'pî, uurî epîrema tanne era'ma'pîuya ka' esettapuruka moropai kamisa waraino kure'nan autî'pî ka' poi asakîrîrî yaretî pî' ewa'tîsa' pe. Mîrîrî autî'pî non pona uupia —ta'pî Pedroya to' pî'.

⁶ —Moropai era'ma'pîuya. Mîrîrî ya' tu'ke kamoyami' wanî'pî moropai o'ma'kon, non poro tîro'takon po taasa'senan wanî'pî, moropai toronyami' wanî'pî —ta'pîiya. ⁷ —Mîrîrî yai mai, Paapa maimu eta'pîuya. Ta'pîiya upî': “Pedro, e'mî'sa'kakî ka'ne' pe ayo' ton wîikî moropai entamo'kakî”, ta'pî Paapaya upî' eta'pîuya —ta'pî Pedroya.

8—Tîise yuuku'pîuya: “Kaane, Uyepotorî, inkamoro ye'kakon yanîuya eserîke pra wai, anna Judeuyamî nanîkon pepîn, nura pe to' wanî ye'nen”, ta'pîuya —ta'pîiya.

9—Tîise inîrî Paapa maimu eta'pîuya. See warantî: “Inkamoro ye'kakon pî' nurakon yanîuya pepîn tîkai pra e'kî. Uurî nîkupî'san inkamoro tansenonkon pe”, ta'pî Paapaya upî' —ta'pî Pedroya. ¹⁰—Eseurîwî'ne ite'ka Paapa eseurîma'pî upî'. Ta'pîiya: “E'mî'sa'kakî, ayo' ton wîkî, entamo'kakî unku'pî'san pî' nura tîkai pra”, ta'pîiya. Mîrîrî tîpo mîrîrî kamisa yanunîpî'pî Paapaya ka' pona —ta'pî Pedroya.

¹¹—Mîrîrî tanne eseurîwî'nankon warayo'kon uyanno itî'san erepamî'pî Cesaréia poi. Mîrîrî ita uurî e'to' wîtî Simão yewî' ta to' erepamî'pî —ta'pî Pedroya. ¹²—Mîrîrî ye'nen upî' ta'pî Morî Yekaton Wannîya. To' pîkîrî uutîto'pe teesewankono'mai pra, tîwanmîra uutîto'pe, ta'pîiya. Moropai to' pîkîrî uutî yai insamoro tiwin mia' pona tîmo'tai kaisarî innape Jesus ku'nenan wîtî'pî nîrî uyarakkîrî Jope poi. Mîrîrî yai tamî'nawîrî anna erepamî'pî. Moropai anna ewomî'pî Cornélio yewî' ta. ¹³—Mîikîrîya ekaremekî'pî anna pî' î' kai'ma tiwinarî inserî esenpo'pî tewî' ta eep-îrema tanne Ta'pîiya ipî': “Pemonkonyamî' anarimakî to' wîtîto'pe Jope cidaderî pona warayo' yannoi itese' Pedro”, ta'pî inserîya ipî' —ta'pî Pedroya. ¹⁴—“Mîikîrîya î' kai'ma Paapaya taasa' ekaremekî yai innape Jesus kupîya'nîkon moropai Paapaya apîika'tîkon tamî'nawîrî apemonkonoyamî' pokonpe”, ta'pî inserîya ipî' —ta'pî Pedroya.

¹⁵—Moropai eseurîma pia'tî'pî to' kore'ta si'ma, mîrîrî pe rî Morî Yekaton Wannî ena'pî to' esa' pe tamî'nawîrî e'mai' pe uurî'nîkon Judeuyamî' esa' pe tîwanî warantî —ta'pî Pedroya. ¹⁶—Mîrîrî yai enpenata'pî pena Joãoya ta'pî pî'. “Uurîya amîrî'nîkon yenpatakona tuna ke, tîise uye'ma'pî pî' aaipî manni'ya Morî Yekaton Wannî ke yenpatakona, mîrîrî warantî Morî Yekaton Wannî ena ayesa'kon pe”, ta'pî Joãoya wanî yairî —ta'pî Pedroya. ¹⁷—Pena ta'pî Joãoya yawîrî innape Judeuyamî' pepînya Paapa winîpainon Morî Yekaton Wannî ko'mamî to' esa' pe. Mîikîrî uurî'nîkon esa' pe awanî manni' innape Uyepotorîkon pe Jesus Cristo kupî yai uyesa'kon pe eena'pî. Mîrîrî ye'nen anî' kin uurî Paapa yentai e'ku'to'pe? —ta'pî Pedroya.

¹⁸Mîrîrî eta tîuya'nîkon pe Pedro pî' tîwo'ma'tato'kon tî'napannîpî'pî to'ya. Tarîpai Paapa yapurî'pî to'ya. Ta'pî to'ya: —Paapaya Judeuyamî' pepînya innape tîku'to' weiyu ton tîisa', imakui'pî to' nîkupî'pî ku'sai'ya tîwanmîra. Mîrîrî ye'nen ipatîkarî enen ko'mannîto' eposa' to'ya, kai'ma Paapa yapurî'pî to'ya.

Innape Jesus Ku'nenan Antioquia Ponkon Yekare

¹⁹Innape Jesus ku'nenan e'paraipîkasa' wanî'pî tîtaruma'tîkon to'ya wenai, Estêvão sa'manta'pî pata'pî ya. Tiaronkon wîtî'pî Fenícia pona moropai Chipre pona, moropai Antioquia pona. Mîrîrî warantî Paapa maimu ekaremekî'pî to'ya Judeuyamî' pî' neken. ²⁰Tîise tiaronkon Judeuyamî' Chipre po tîwe'sanon moropai Cirene ponkon wîtî'pî Antioquia pona. Miarî itekare ekaremekî pia'tî'pî to'ya Judeuyamî' pepîn pî'. Inkamoroya Uyepotorîkon pe Jesus wanî ekaremekî'pî Judeuyamî' pepîn pî'. ²¹Inkamoro yarakkîrî Uyepotorîkon meruntîri wanî'pî. Mîrîrî itekare eta tîuya'nîkon yai tu'ke pemonkonyamî'ya innape Jesus kupî'pî. Mîrîrî ye'nen Uyepotorîkon pia to' eturumaka'pî.

²²Mîrîrî tîpo sîrîrî itekare Judeuyamî' pepîn yekare, eta'pî innape Jesus ku'nenan Jerusalém ponkonya. Mîrîrî ye'nen Barnabé yarima'pî to'ya, to' yekare etai Antioquia pona. ²³Miarî Antioquia pona teerepansa' pe Barnabéya î' kai'ma Judeuyamî' pepîn

pîika'tîsa' Paapaya era'ma'pî. Kure'ne morî pe Paapa e'to' pî' aatausinpa'pî. Mîrîrî ye'nen inî panpî' to' panama'pîiya yairî tewankon ke Uyepotorîkon yapurî pî' to' ko'manto'pe kai'ma. ²⁴ Mîikîrî Barnabé esa' pe Morî Yekaton Wannî wanî'pî. Innape Jesus ku'nen pe awanî'pî. Mîrîrî ye'nen morî pe awanî'pî innape iteseru wanî'pî. Mîrîrî wenai tu'kankon eturumaka'pî Uyepotorîkon pia innape yapurîkonpa.

²⁵ Moropai mîrîrî tîpo Barnabé wî'tî'pî Tarso cidaderî pona Saulo yuwai.

²⁶ Mîikîrîya Saulo eposa' tûuya yai enepî'pî Antioquia pona. Inkamoro Saulo Barnabéya innape Jesus ku'nenan muurukuntîpî'tî'pî tiwin kono' to' kore'ta tîwanîkon yai. Miarî arinîkon pemonkonyamî' yenupapî'tî'pî to'ya. Miarî Antioquia po innape Jesus ku'nenan esatî pia'tî'pî pemonkonyamî'ya e'mai' pe crente kai'ma.

²⁷ Mîrîrî yai tiaronkon profetayamî' Paapa maimu ekareme'nen wîfîsa' wanî'pî Jerusalém poi Antioquia pona. ²⁸ Tiwin wanî'pî itese' Ágabo. Mîikîrî e'mî'sa'ka'pî eseurîmai Morî Yekaton Wannî meruntîri yai. Ta'pîiya: —Awanî pe man kure'nan iwan tamî'nawîrî pata po —ta'pîiya. Mîikîrîya taasa' yawîrî awe'kupî'pî pena pata esanon reiyamî' esa' pe Cláudio wanî yai. ²⁹ Mîrîrî ye'nen innape Jesus ku'nenan esenumenka tiaronkon innape Jesus ku'nenan Judéia ponkon pîika'tî tûuya'nîkon pî'. Mîrîrî itîrî tûuya'nîkon pîkîrî itîrî'pî to'ya. ³⁰ Moropai mîrîrî tîniru yarima'pî to'ya Barnabé moropai Saulo pî', mîrîrî tîtîto'pe to'ya soosi esanon pia Jerusalém po.

Pedro Epa'ka Atarakkannîto' Yewî' Tapai

12 Mîrîrî yai pata esa' rei Herodesya innape Jesus ku'nenan taruma'tî pia'tî'pî. ² Mîikîrîya Tiago João rui wîi me'po'pî kasupara ke. ³ Mîrîrî warantî Judeuyamî'ya tîwakîrîkon pe mîrîrî kupî mîikîrî Herodesya era'ma'pî. Mîrîrî ye'nen Herodesya Pedro yapisî me'po'pî atarakkannîto' yewî' ta yarakkamopa kai'ma. Mîrîrî kupî'pîiya tîfestarîkon weiyu yai. ⁴ Mîikîrî yapisî me'posa' tûuya yarakkamo'pî Herodesya atarakkannîto' yewî' ta. Mîrîrî yai era'manenana ton surarayamî' yaipontî'pî asakîrîrî'ne. To' wanî'pî asakî'ne Pedro yarakkîrî ita. Tiaronkon wanî'pî asakî'ne mana'ta pia si'ma era'manenana pe. Mîrîrî warantî ikupî'pî Herodesya maasa pra mîrîrî tîfestarîkon Páscoa itese' pata'pî pe anakareme'pai awanî'pî pemonkonyamî' pî'.

⁵ Mîrîrî yai Pedro wanî'pî atarakkannîto' yewî' ta. Mîikîrî era'manenana wanî'pî iipia. Mîrîrî tanne innape Jesus ku'nenana epîrema ko'mannîpî'pî Pedro pona. Kure'ne to' epîrema'pî eepa'kato'pe kai'ma. ⁶ Tîise mîrîrî tanne ta'pî Herodesya: —Penane î' kai'ma Pedro eseurîma etauya kupî sîrîrî pemonkonyamî' pî' to' rawîrî si'ma. Moropai î' taa pemonkonyamî'ya etauya Pedro winîkî —ta'pî Herodesya.

Mîrîrî ewarona' ya, Pedro we'na'pî asakî'nankon surarayamî' yarappana. Ewa'tîsa' to'ya wanî'pî sa'man ferro ke itenya pî' se' yataimîrî. Tiaronkon wanî'pî mana'ta pia si'ma era'manenana. ⁷ Mîrîrî pe rî ka'ne' pe Uyepotorîkon narima'pî Inserî esenpo'pî atarakkannîto' yewî' ta. Kure'nan a'ka wanî'pî. Mîrîrîya Inserîya Pedro yapî'pî iratai winî tenmakai. Ta'pîiya:

—Ka'ne' pe e'mî'sa'kakî. Mîrîrî taiya pe sa'man ferro emo'ka'pî tîiwarîrî itenya poi.

⁸ Ta'pî inserîya ipî': —Aworîmî atunnu'kî, a'sa'sa' yeka'makî, aya'san yanunkî, aase uyarakkîrî —ta'pîiya. ⁹ Mîrîrî ye'nen Pedro epa'ka'pî atarakkannîto' tapai attî'pî inserî wenairî. Tîise epu'tîiya pîn, tenpa'ka inserîya pe awanî. Tîiwe'ne'pî'tî warantî ikupî'pîiya. ¹⁰ To' wî'tî'pî mana'ta piawonkon iwaka'pî to'ya. Moropai kure'nan mana'ta ferro ke ikonekasa', eporî to'ya pe aatarakkanmoka'pî tîiwarîrî. Moropai

to' epa'ka'pî. To' wîtî'pî kure'nan e'ma taawîrî. Tuutîkon pe ka'ne' pe inserî esera'ma pra eena'pî. Tiwinsarî Pedro e'nîmî'pî.

¹¹ Pedroya ta'pî tîwîwarî: —Tarîpai epu'tî pî' wai, innape awanî. Uyepotorîya inserî yarimasa' umo'kato'peiya Herodes yenya yapai. Moropai tamî'nawîrî î' anku'pai Judeuyamî' esanon wanî uyarakkîrî esuwa'kasa' sîrîrî —ta'pîiya.

¹² Î' esuwa'kasa' epu'tî tîuya tîpo, tarakkîrî Pedro wîtî'pî Maria, João Marcos yan yewî' ta. Miarî arinîke pemonkonyamî' epere'sa' tanne epîremai eerepamî'pî. ¹³ Mîîkîrîya mana'ta pa'tî'pî. Ka'ne' pe to' poitîrîpa' Rode itese' wîtî'pî anî' pe awanî era'mai. ¹⁴ Tîise Pedro maimu pe epu'tî tîuya ye'nen, aatausinpa'pî kure'ne. Eeka'tumî'pî ka'ne' pe ekareme'se teepîremasanon pî' mana'ta tarakkanmokai pra. —Pedro pe man —ta'pîiya. ¹⁵ Tîise innape ikupî to'ya pra awanî'pî.

—Aseruku, î' pî' aataka'ma —ta'pî to'ya ipî'. Tîise yuukuiya pra. —Inna, useruku pepîn —ta'pîiya. Moropai ta'pî to'ya: —Moriya Pedro pia tîwe'sen inserî pe awanî mîrîrî —ta'pî to'ya.

¹⁶ Mîrîrî tanne Pedroya mana'ta pa'tîpîtî ko'mannîpî'pî. Moropai mana'ta arakkanmoka'pî to'ya. Innape Pedro pe awanî era'ma tîuya'nîkon ye'nen, teesi'nî'se to' wanî'pî. ¹⁷ Mîîkîrîya tenya ke ta'pî moo, to' atî'napanto'pe. Moropai î' kai'ma uyepotorîkonya tîmo'kasa' atarakkannîto' yewî' tapai ekaremekî'pîiya to' pî'. —A'kî, Uyepotorîkonya inserî yarimasa' wanî'pî umo'kai. Mîrîrî ekareme'tantî Tiago pî' moropai innape Jesus ku'nenan uyonpayamî' pî' —ta'pîiya. Mîrîrî tîpo eepa'ka'pî attî'pî tiaron pata pona.

¹⁸ Moropai erenma'sa' pe surarayamî' wanî'pî morî pe pra, teesiyu'pî'se tataimurumpai to' wanî'pî. Î' e'kupî'pî epu'tî to'ya pra awanî'pî Pedro yarakkîrî. —Î' kai'ma see eepa'ka'pî mîrîrî? —ta'pî to'ya. ¹⁹ Inkamoro yaipontî'pî Herodesya yuwai to' wîtîto'pe kai'ma. Tîise eporî to'ya pra awanî'pî. Mîrîrî anepu'pai Herodes wanî'pî tiaronkon mana'ta era'manenana winîpai. Tamî'nawîrî epu'sa' tîuya tîpo, to' tî'ka me'po'pîiya. Mîrîrî tîpo Herodes wîtî'pî Judéia pata poi Cesaréia cidaderî pona. Miarî mîîkîrî ko'mamî'pî mararî.

Herodes Sa'manta

²⁰ Mîrîrî yai mîîkîrî pata esa' Herodes ekore'masa' Tiro cidaderî po tîiko'mansenon pî' moropai Sidom ponkon pî'. Mîrîrî ye'nen inkamoro wanî'pî iipia itîipai, yarakkîrî eeseurîmapai. Maasa pra morî pe yarakkîrî ekonekapai to' wanî'pî. Maasa pra miarî pai ipata yapai tekkarikon ton yapî'nenan pe to' wanî'pî mîito'pe. Mîrîrî ye'nen tiaronkon menka'pî to'ya to' wîtîto'pe iipia. Tîise e'mai' pe to' eseurîma'pî Blasto mîîkîrî Herodes poitîrî pe tîwe'sen yarakkîrî. Mîrîrî ye'nen mîîkîrî eseurîma'pî Herodes yarakkîrî. Mîrîrî yai Herodesya to' yarakkîrî teeseurîma weiyu ton mo'ka'pî. ²¹ Mîrîrî teeseurîmato' weiyu pe tînmo'ka'pî eseposa' yai Herodes epontî'pî. Pata esa' pe tîwanî pon yeka'ma'pîiya. Moropai mîîkîrî ereuta'pî taponse' pona pemonkonyamî' rawîrî. Eeseurîma'pî. ²² Mîîkîrî eeseurîma eta tîuya'nîkon yai pemonkonyamî' entaimepîtî'pî: —A'kî, warayo' pe neken awanî pepîn tîise unapurîkon pe nîrî awanî —ta'pî to'ya. Mîrîrî taa to'ya pî', —Kaane, anapurîkon pepîn uurî. Mîrîrî warantî uurî tapurîi pra e'tî, Paapa neken yapurîtî —taiya pra awanî'pî.

²³ Mîrîrî ye'nen Uyepotorîkonya inserî yarima'pî mîîkîrî yeparantîto'peiya kai'ma. Mîrîrî ye'nen mîrîrî pe rî yeparantî'pîiya. Mo'yamî'ya isiwisikkî yanî'pî. Moropai aasa'manta'pî.

²⁴Tiise Paapa maimu esekaremekî ko'mannîpî'pî. Mîrîrî ye'nen inî' panpî' tiaronkon pemonkonyamî'ya innape ikupî'pî. Moropai arinîke to' ena'pî.

²⁵Mîrîrî tîpo Barnabé Sauloya teesenyaka'mato'kon yaretî'ka'pî moropai inkamoro enna'po'pî Jerusalém poi Antioquia pona. Mîrîrî yai inkamoroya João Marcos yari'pî tarakkîrî'nîkon.

Barnabé, Saulo Yarima To'ya

Paapa Maimu Ekareme'se

13 Miarî innape Jesus ku'nenan kore'ta Antioquia po Paapa maimu ekareme'nenan profetayamî' moropai yenupatonkon wanî'pî. Barnabé, Simão meekoro kai'ma tesa'sen moropai Lúcio Cirene pon, Manaém manni' pata esa' Herodes yarakkîrî arenta'pî moropai Saulo. Inkamoro wanî'pî innape Jesus ku'nenan kore'ta Antioquia po. ²Tiwin wei inkamoroya Paapa yapurî tanne tekkarikon tonpai pra, Morî Yekaton Wannîya ta'pî to' pî': —Barnabé Saulo níkupî ton ku'sau'ya wai. Mîrîrî ye'nen inkamoro mo'katî akore'tapai'nîkon mîrîrî ku'to'pe to'ya —ta'pîiya to' pî'. ³Mîrîrî ye'nen to' epîrema'pî tekkarikon tonpai pra. Barnabé Saulo pu'pai pona tenyakon tîrî'pî to'ya to' yarimakonpa kai'ma. Mîrîrî tîpo to' esekaremekî'pî.

Chipre Wono Po Itekare Ekaremekî To'ya

⁴Morî Yekaton Wannîya Saulo Barnabé yarima yai, inkamoro wîtî'pî Selêucia cidaderî pona. Miarî teerepansa'kon tîpo inkamoro asara'tî'pî apo'yen ya' tutîkonpa Chipre wono pona. To' asara'tî'pî to' wîtî'pî Salamina cidaderî pona. ⁵Miarî teerepansa'kon yai inkamoro eseurîma pia'tî'pî Paapa maimu ekaremekî pî'. Judeuyamî' epere'pî'to'kon kaisarî to' eseurîma pia'tî'pî Paapa maimu ekaremekî pî'. Mîrîrî yai João Marcos wanî'pî to' pokonpe. ⁶Mîrîrî tîpo inîrî to' ese'ma'tî'pî. Inkamoro wîtî'pî mîrîrî iwono kî'pîiya tîwe'sen Pafos cidaderî pona.

Miarî teerepansa'kon yai pia'san eporî'pî to'ya, î' e'kupî kupî sîrîrî ekareme'nen pe, tîise seru'ye' Judeu itese' Barjesus. ⁷⁻⁸Tiise grego maimu ta Elimas kai'ma esatî to'ya. Mîikîrî Barjesus wanî'pî miarîron pata esa' pe tîwe'sen wanîyakon pe awanî'pî. Mîikîrî pata esa' ese' wanî'pî Sérgio Paulo. Mîikîrî wanî'pî epu'nen pe. Mîrîrî wenai Saulo Barnabé yanno me'po'pîiya Paapa maimu anetapai tîwanî ye'nen to' winîpai. Inkamoroya itekare ekaremekî'pî. Tîise mîrîrî pî' inna taiya yu'se pra mîikîrî pia'san wanî'pî. Mîrîrî warantî Jesus naipontî'san maimu wa'tî'pîiya. ⁹Tiise Saulo, tiaron itese' Paulo wanî'pî Morî Yekaton Wannî yarakkîrî tîwe'sen pe. Mîrîrî ye'nen mîikîrî pia'san yenu pikîrî Paulo wanî'pî. ¹⁰Ta'pîiya ipî': —Amîrî wanî Makuî munmu pe —ta'pîiya. —Amîrî wanî seru'ye' pe tiaronkon yenku'tî pî' tîiko'mansen pe. Amîrî wanî tamî'nawîron morî yewanmîrînen pe. Î' ton pe see yairon Uyepotorîkonya uyenu-pato'kon miakanmaya seru'ye' pe —ta'pî Pauloya. ¹¹—Tarîpai Paapaya ataruma'tî sîrîrî —ta'pî Pauloya ipî'. —Î' warapo wei kaisarî î' era'maya pepîn a'ka era'maya pepîn. Enkaru'ne eena sîrîrî tarîpai —ta'pî Pauloya ipî'.

Mîrîrî taiya pe mîikîrî yenu ewaronpamî'pî î' era'maiya pra eena'pî. Mîikîrî ataka'ma pia'tî'pî. Mîrîrî ye'nen itenya pî' taanen ton yuwa'pî mîikîrîya. ¹²Mîrîrî era'ma tîuya yai mîikîrî pata esa' Sérgio Paulo mîikîrîya Paapa maimu kupî'pî innape. Kure'ne eesenumenka'pî î' kai'ma uyenu-pato'kon Uyepotorîkonya pî'.

Antioquia Cidaderi Pona To' Wití, Pisidia Pata Pona

¹³ Paulo moropai itonpayamí' inkamoro asara'tí'pí apo'yen ya', Pafos cidaderi poi. To' erepamí'pí Perge pona. Mírírí Perge waní'pí Panfília pata po tíwe'sen pe. Miarí pai João Marcos enna'po'pí Jerusalém pona. ¹⁴ Tíise tiaronkon wítí'pí Perge poi Antioquia cidaderi pona. Mírírí Antioquia waní'pí Pisidia pata po tíwe'sen pe. Miarí Antioquia po Sábado yai Judeuyamí' epereto'kon yewí' ta to' wítí'pí. Moropai to' ereuta'pí. ¹⁵ Miarí inkamoro Moisés nurí'tí kaaretarí erenka'pí moropai Paapa maimu ekareme'nenan profetayamí' nurí'tí kaaretarí nírí erenka'pí to'ya. Mírírí típo mírírí Judeuyamí' eperenito' yewí'kon esa' pe tíwe'senya pemonkonyamí' eseurímato'pe to' yarakkírí ta'pí. Mírírí ye'nen ta'pí to'ya to' pí': —Uyonpayamí', amírí'níkon pí' tauya í' rí ankapai awaníkon ya eseurímapai awaníkon ya, eseurímatí pemonkonyamí' yausinpató' ton ekareme'tí —ta'pí to'ya to' pí'.

¹⁶ Mírírí ye'nen Paulo e'mí'sa'ka'pí. Tíwe'mí'sa'ka pe tenya ke ta'píya. Maasa moo e'tí. Moropai ta'píya: —Uyonpayamí', eseuríma etatí maasa amírí'níkon tarí awaníkon Judeuyamí' moropai Judeuyamí' pepín Paapa yapurí pí' awaníkon —ta'píya. ¹⁷ Moropai Paulo eseuríma pia'tí'pí: —Pena Paapaya utamokon menka'pí Egito pata po to' waní yai. Miarí ariníke to' epanto'pe to' menka'pí Paapaya. Moropai mífíkrí Paapaya yarí to' mo'ka'pí Egito poi típemonkonoyamí' kure'nan tímeruntíri ke. ¹⁸ Inkamoro yarí'píya to' pata ya' to' enna'po yai. Tíise to' yapítanípí'pí mífíkrí Paapaya keren po asakí'ne pemonkon (40) kono' kaisarí. ¹⁹ Mírírí típo típemonkono pata ton tírí'píya. Mífíkríya Canaã po tíiko'mansenon asakí'ne mia' pona tíimo'tai pata ponkon tí'ka'pí. Mírírí wenai mírírí pata esa' pe inkamoro ipemonkonoyamí' enato'pe kai'ma Canaã pata po. ²⁰ To' ko'mamí'pí 450 kono' kaisarí sírírí típatakón esa' pe teenakon píkrí.

Miarí pemonkon nírí menka'pí Paapaya í' pensa tiaronkonya to' taruma'tí yai to' píika'tínen ton. Mírírí warantí pemonkon menka pí' Paapa ko'mamí'pí Samuel esenpoto' weiyu erepamí píkrí. ²¹ Ipemonkonoyamí'ya tesa'kon ton esatí yai Paapaya imenka'pí Saul itese'. Quis munmu pe awaní'pí. Benjamim payanní'san yonpa pe awaní'pí. Mífíkrí Saul ko'mamí'pí pata esa' pe asakí'ne pemonkon (40) kono' kaisarí. ²² Mírírí típo Paapaya imo'ka'pí. Moropai tiaron pata esa' ton menka'píya, Davi. Mífíkrí pí' Paapa eseuríma'pí. “Mífíkrí Davi waní Jessé munmu pe. Mífíkrí waní uwakírí pe pu'kuru maasa pra tamí'nawírí iku'kí tauya ikupíya” ta'píya.

²³ Mífíkrí payanní'san kore'ta Paapaya Jesus tírí'pí Judeuyamí' píika'tínen ton pe taasa' tíuya yawírí. ²⁴ Tíise mífíkrí iipí rawírí e'mai' pe Paapaya João Batista nurí'tí yarima'pí. Mífíkríya Paapa maimu ekaremekí'pí Judeuyamí' pí'. Ta'píya: “Amakuyikon rumakatí moropai esenpatakona'tí”, taapítí'píya. ²⁵ Mírírí teesenyaka'mato' yaretí'ka tíuya kupí yai João Batistaya ta'pí pemonkonyamí' pí': “Aní' kai'ma uurí pí' eesenumenkakon? Manni' annímíkíkon kai'ma upí' awaníkon, Paapa naipontí ton kai'ma”, ta'píya. “Tíise mífíkrí pepín uurí. Maasa pra mífíkrí waní kure'ne uyentai ipíkku pe tíwe'sen pe. Mírírí ye'nen í'sa'sa' yewa yeukauya eseríke pra waní í' pe pra rí waní ye'nen”, ta'pí João Batistaya.

²⁶ Uyonpayamí', Abraão payanní'san —ta'pí Pauloya. —Amírí'níkon Judeuyamí' moropai Judeuyamí' pepín, Paapa yapurínenan. E'píika'tínto' yekare ekaremekí'uya etatí —ta'píya. —Sírírí itekare waní tamí'nawíronkon ton pe. Sírírí itekare esekaremekí' Jerusalém po tamí'nawírí Judeuyamí' pí' moropai to' esanon pí'. ^{27–28} Tíise

mîrîrî epu'tî to'ya pra to' wanî. Pîika'tîton pe Jesus wanî epu'tî to'ya pra wanî. Teuren sábadó kaisarî eta to'ya Paapa maimu ekareme'nenan profetayamî' kaaretarî erenka to'ya epu'tî to'ya teuren. Mîrîrî warantî tîise ikupî'pî to'ya tepu'se pra. Mîwîni tîise Jesus yewanmîrî to'ya itu'se pra to' wanî. Î rî see imakui'pî inkupî'pî ton pra tîise, mîikîrî rumaka'pî to'ya Pôncio Pilatosya iwî me'poto'pe kai'ma. Tamî'nawîrî awe'menukasa' Paapa kaaretarîya taasa' yawîrî ikupî'pî to'ya tepu'se pra. ²⁹ Mîrîrî tîpo mîikîrî esa'rî'pî mo'ka'pî to'ya pakî'nan poi. Mîrîrî yu'na'tî'pî to'ya. ³⁰ Tîise mîikîrî pîmî'sa'ka'pî Paapaya. Mîrîrî tîpo tu'ke wei tîiko'mamî yai, eesenpopî'tî'pî tînaipontî'san pia. Galiléia poi tuutîsanon Jerusalém pona tîpokon pe pia eesenpo'pî. ³¹ Mîrîrî ye'nen inkamoroya ekaremekî sîrîrî Judeuyamî' pî' tamî'nawîrî Jesus e'mî'sa'kasa'.

³² Anna wanî sîrîrî tarî akore'ta'nîkon —ta'pî Pauloya. —Mîrîrî morî yekare pî' anna eseurîmato'pe apî'nîkon ekareme'to'pe annaya —ta'pîiya. ³³ —Pena utamokon pî' î' ta'pî tîuya kupî'pî Paapaya amen uurî'nîkon ton pe. Jesus pîmî'sa'ka'pîiya. Pena mîrîrî e'menukasa' Salmo kaaretarî ya' capítulo 2. Ta'pî Paapaya:

“Unmu amîrî.

Sîrîrîpe ayun pe wanî

ekaremekîuya sîrîrî tamî'nawîronkon pî'.” *Sl 2.7*

ta'pî Paapaya. Jesus pî' Paapa eseurîma'pî mîrîrî —ta'pî Pauloya.

³⁴ Sîrîrî Paapa eseurîma'pî Jesus e'mî'sa'ka pî' itesa'rî'pî kata pepîn kai'ma eeseurîma'pî. Ta'pîiya see warantî:

“Î' ta'pîiya yawîrî Davi pî', mîrîrî kupî'pî”, *Is 55.3*

ta'pîiya. ³⁵ Moropai inî'rî Paapa maimu e'menukasa' ya eeseporî mîrîrî, Salmo kaaretarî ya'. Ta'pî Paapa maimu ekareme'nenya, see warantî:

“Apoitîrî sa'manta

tîise mîikîrî esa'rî'pî

kupîya pepîn tîwî aakatato'pe”, *Sl 16.10*

ta'pîiya. Tîise Davi pî' eeseurîmasa' pra awanî'pî.]

³⁶ —Maasa pra tîiko'mamî yai Daviya ikupî'pî î' kupîiya yu'se Paapa wanî'pî. Mîrîrî tîpo Davi sa'manta'pî moropai yu'na'tî'pî to'ya itesa'rî'pî itamorî'san nurî'tî uruwasi pia. Moropai itesa'rî'pî kata'pî. ³⁷ Tîise Paapa nîmî'sa'ka'pî mîikîrî esa'rî'pî kata pra awanî'pî. Aako'mamî ipatîkarî —ta'pî Pauloya.

³⁸ Uyonpayamî', tamî'nawîrî amîrî'nîkonya sîrîrî epu'tî e'pai man, Jesus wenai imakui'pî ankupî'pîkon kupîiya tîiwanmîra. Epu'tîya'nîkon e'pai man Jesus wenai imakui'pî ton pra enan innape ikupî ya. ³⁹ Moisés yeserurî'pî kupî pî' aako'mamîkon ya apîika'tîkon pepîn amakuyikon mo'ka pepîn tîise tauya manni' apî'nîkon. ⁴⁰ Paapa maimu ekareme'nen profeta nekaremekî'pî epu'tîya'nîkon e'pai man, mîrîrî warantî awanîkon namai.

⁴¹ Mîrîrî ekaremekîuya apî'nîkon. Ta'pî Paapaya:

“Aka, upî' tîwo'ma'tasanon eranne' pe e'tî.

Esenenkatî, tîwarî e'tî.

Maasa pra anera'makon ton kupîuya kupî sîrîrî,

innape ikupîya'nîkon yentai,

mîrîrî etaya'nîkon tîise”. *Hc 1.5*

ta'pî Paapaya. Mîrîrî warantî Paulo eseurîma'pî.

⁴² Paulo Barnabé epa'ka yai mîrîrî Judeuyamî' epereto' yewî' tapai to' epa'ka yai inkamoro pemonkonyamî'ya to' eta'pî inî'rî to' ii'to'pe tiaron sâbado yai inî' panpî' itekare ekareme'se. ⁴³ Mîrîrî tîpo Judeuyamî' moropai Judeuyamî' pepîn Judeuyamî' yeseru yawîrî ena'san, inkamoro wîtî'pî to' pîkîrî. Inkamoro yeurîma'pî to'ya î' kai'ma to' ko'manto'pe innape Paapa kupî'pî tîrumakai pra to' ko'manto'pe maasa pra morî pe tîwe'to' ke to' pîika'tîsa' Paapaya ye'nen. Mîrîrî warantî to' yeurîma'pî to'ya.

⁴⁴ Mîrîrî tîpo tiaron sâbado yai to' wîtî'pî Saulo Barnabé. Mîrîrî yai arinike to' wanî'pî tamî'nawîrî yonpa cidade ponkonya Paapa maimu etato'pe. ⁴⁵ Mîrîrî yai to' era'ma tîuya'nîkon yai Judeuyamî' esenumenka'pî imakui'pî pe. To' kinmuwa'pî. Mîrîrî ye'nen imakui'pî pe Paulo winîkîi to' eseurîma'pî î' kai'ma eeseurîmato' wenai.

⁴⁶ Imakui'pî pe tîwinîkîi'nîkon Judeuyamî' eseurîma'pî eputî tîuya'nîkon ye'nen Paulo Barnabé eseurîma'pî inî' panpî' meruntî ke. Ta'pî to'ya to' pî': —A'ki, sîrîrî Paapa maimu ekaremekî annaya e'pai awanî e'mai' pe amîrî'nîkon Judeuyamî' pî'. Tîise î' wani' awanî ye'nen mîrîrî yu'se pra awanîkon sîrîrî. Innape ikupîya'nîkon pra awanîkon. Mîrîrî ye'nen ipatîkarî enen ko'mannîto' iwanmîrîya'nîkon mîrîrî. Mîrîrî ye'nen anna wîtî manni'kan Judeuyamî' pepîn pî' ekareme'se. ⁴⁷ Maasa pra sîrîrî ekareme'to'pe annaya ta'pî Paapaya pena. Paapaya itîrî'pî. Ta'pîiya:

“Amîrî kupîyua sîrîrî a'ka warantî manni'kan Judeuyamî' pepîn kore'ta.

Itekare pî' eeseurîma wenai

Paapa maimu eta tamî'nawîronkonya.

Mîrîrî warantî tîwe'pîika'tîto'kon eporî to'ya”, *Is 49.6*

ta'pî Paapaya pena.

⁴⁸ Mîrîrî ye'nen mîrîrî eta tîuya'nîkon yai Judeuyamî' pepîn atausinpasa' wanî'pî maasa pra innape Jesus ku'sa' tîuya'nîkon ye'nen. Morî pe era'ma'pî to'ya mîrîrî Paapa maimu Paulo nekaremekî'pî yapurî'pî to'ya. Inkamoro menkasa' Paapaya wanî'pî ipatîkarî to' komanto'pe. Mîrîrî ye'nen innape ikupî'pî to'ya.

⁴⁹ Mîrîrî warantî Paapa maimu esekaremekî'pî tamî'nawîrî mîrîrî pata po. ⁵⁰ Tîise Judeuyamî'ya tesa'kon pe tîwe'sen pî' ta'pî imakui'pî ku'to'pe to'ya Paulo winîkîi. Mîrîrî ye'nen wîri'sanyamî' ipikkukon Judeuyamî' yeseru ya' ena'san meruntîtan-nîpî'pî to'ya imakui'pî ku'to'pe to'ya Paulo Barnabé winîkîi. Mîrîrî ye'nen Paulo Barnabé taruma'tî pia'tî'pî to'ya. Moropai to' yenpa'ka'pî to'ya mîrîrî pata yapai. ⁵¹ Moropai inkamoro Jesus naipontî'sanya non atapi'sa' tîsa'sa'kon pî' soroka'pî tesorukon ta Paapa yenya' to' rumaka tîuya taato', maasa pra itekare anetapai pra to' wanî'pî. Mîrîrî ye'nen inkamoro wîtî'pî Icônio cidaderî pona. ⁵² Tîise innape Jesus ku'nenan Antioquia ponkon wanî'pî taatausinpai kure'ne maasa pra Morî Yekaton Wannî wanî'pî to' esa' pe.

Îcônio Cidaderî Po

Paulo Barnabéya Itekare Ekaremekî

14 Îcônio cidaderî po tîwanîkon yai mîrîrî warantî rî Paulo Barnabé wanî'pî Judeuyamî' epereto' yewî'kon ta. To' ewomî'pî. Meruntî ke Paapa maimu ekaremekî'pî to'ya. Mîrîrî ye'nen tu'ke Judeuyamî' pepîn moropai Judeuyamî'ya innape Jesus kupî'pî. ² Tîise Judeuyamî' innape iku'nenan pepîn eseurîma'pî Judeuyamî' pepîn yarakkîrî innape Jesus ku'nenan taruma'tîto'pe to'ya. ³ Mîrîrî

yai Paulo Barnabé ko'mamí'pî tu'ke wei kaisarî miarî Paapa maimu ekaremekî pî' meruntî ke. Î kai'ma morî pe tîwe'to' wenai, unku'pî'pîkon wenai pra Uyepo-torîkonya upîika'tîkon pî' to' eseurîma'pî. Mîrîrî ye'nen Paapaya meruntî ke Jesus naipontî'san e'to' ton tîrî'pî. Maasa pra era'mato'pe pemonkonyamî'ya yairon pe e'pîika'tînto' yekare wanî. Mîrîrî ye'nen tînaipontî'san pia meruntî tîrî'pîiya. Î ikupî eserîkan pepîn moropai kure'nan esenumenkanto' ku'to'pe to'ya kai'ma Paapaya itîrî'pî. ⁴ Mîrîrî yai to' e'menkasa' wanî'pî. Tiaronkonya inna ta'pî Judeuyamî' maimu pî' moropai tiaronkon wanî'pî Jesus naipontî'san winîkî tîwe'sanon pe. ⁵ Mîrîrî ye'nen Jesus naipontî'san winîkî tiaronkon eseurîma'pî Judeuyamî' moropai Judeuyamî' pepîn Paulo yu'se pra tîwanîkon ye'nen. Moropai inkamoro esanon pokonpe î anku'pai tîwe'to'kon kupî'pî to'ya. Mîrîrî ye'nen ta'pî to'ya: —Iwîpai'nîkon awanî sîrîrî tî'kon ke —ta'pî to'ya. ⁶ Moropai mîrîrî yekare eta tîuya'nîkon yai Paulo Barnabé epe'pî Litra cidaderî pona moropai Derbe cidaderî pona. Mîrîrî wanî'pî Licaônia pata po tîwe'sen pe. Mîrîrî patakon poro to' wîtî'pî. ⁷ Miarî mîrîrî warantî Paapa maimu ekaremekî'pî to'ya.

Listra Cidaderî Po Moropai Derbe Cidaderî Po Itekare Ekaremekî To'ya

⁸ Miarî Litra cidaderî po teerepansa'kon yai warayo' eporî'pî to'ya. Ma'takî pe eesenpo'pî. Teesenpo'pî pata pai asakoi pe pra awanî'pî. Maasa pra eke'nan pe awanî'pî. ⁹ Mîikîrîya Paapa maimu ekaremekî Pauloya eta'pî. Moropai mîikîrî era'ma tîuya pe Pauloya epu'tî'pî, innape Paapaya tepi'tî kupî'pîiya. ¹⁰ Mîrîrî ye'nen ta'pîiya ipî', meruntî ke: —E'mî'sa'kakî satippe. Asakî taiya pe mîikîrî warayo' arapumî'pî. Moropai awe'mî'sa'ka'pî satippe eena'pî. Moropai aasarî pia'tî'pî.

¹¹ Mîrîrî kupî Pauloya era'ma tîuya'nîkon yai arinîkon pemonkonyamî' in-samoro entaimepîtî'pî tîmaimukon ta. Ta'pî to'ya: —Paapayamî' erepansa' man ukore'ta'nîkon warayo'kon warantî —ta'pî to'ya. ¹² Mîrîrî ye'nen inkamoro ese' ton tîrî'pî to'ya to' kaisarî Júpiter kai'ma Barnabé esatî'pî to'ya. Moropai Paulo esatî'pî to'ya, Mercúrio kai'ma. Maasa pra teeseurîmasen pe awanî'pî. ¹³ Mîikîrî Jupiter soosîrî wanî'pî cidade poro po. Mîrîrî ye'nen Jupiter pî' teepîremasenya tîntîrî ton yenepî'pî mîrîrî cidade ewonto' pia to' yapurîkonpa. Morî yenepî'pîiya yei yari'ku moropai coroa to' pia tîntîrî ton to' yapurîpa kai'ma. Moropai tekînkon anwîpai to' wanî'pî tesarukon ta Paulo Barnabé yapurîkonpa.

¹⁴ Tîise mîrîrî yekare etasa' tîuya'nîkon yai Paulo Barnabéya teesewankono'makon pe tîponkon karakapî'tî'pî. Moropai to' eka'tumî'pî ka'ne' pe arinîkon kore'ta. To' entaimepî meruntî ke. ¹⁵ Ta'pî to'ya: —Pemonkonyamî', î' ton pe mîrîrî warantî ikupî yu'se awanîkon anna winîkî. Anna wanî pepîn Paapa warantî, Paapa pe. Tîise anna wanî amîrî'nîkon warantî warayo'kon pe —ta'pî to'ya. —Tîise anna wanî sîrîrî tarî akore'ta'nîkon Paapa maimu ekareme'to'pe annaya. Inîrî mîrîrî ye'ka yapurîya'nîkon namai irumakakonpa sîrîrî Paapa maimu ekaremekî annaya apî'nîkon —ta'pî to'ya. —Tîise Paapa pia neken enna'potî. Paapa yapurîtî ipatîkarî tîiko'mansen. Mannî' ka' koneka'tîpon moropai pata koneka'tîpon tuna koneka'tîpon tamî'nawîron sîrîrî pata po tîiko'mansen Paapa nîkoneka'pî. Mîrîrî koneka'tîpon pia enna'potî —ta'pî to'ya to' pî'. ¹⁶ —Pena Paapaya ikupî'pî pemonkonyamî' ko'manto'pe itu'se tîwe'to'kon yawîrî. Maasa pra tepu'tî to'ya pra awanî ye'nen. ¹⁷ Mîrîrî tanne Paapaya anî' pe tîwanî ekareme'pîtî'pî tîwîrî morî kupî tîuya wenai epu'to'pe to'ya kai'ma. Mîikîrî Paapaya kono' yarima ka' poi. Mîikîrî Paapaya uyekkarikon emîsa' mo'ka weiyu ton

tírí. Míikírí Paapaya uyekkarikon ton tírí. Míikírí Paapaya atausinpanto' tírí uye-wankon ya' —ta'pí to'ya. ¹⁸ Mírírí taa típo tekínon anwípai to' ko'mamí'pí inkamoro yapurípa, mírírí namai to' eseka'nunka tíise.

¹⁹ Mírírí típo iipí'san Antioquia cidaderí poi moropai Icónio cidaderí poi inkamoroya ariníkon meruntítanní'pí Paulo taruma'tító'pe to'ya. Mírírí ye'nen Paulo pa'típítí pia'tí'pí to'ya tít'kon ke. Iworoka'pí to'ya moropai poro pona cidade poi aasa'mantasa' kai'ma. ²⁰ Tíise míikírí pia innape Jesus ku'nenan emurukuntí'pí iwoi. Moropai míikírí e'mí'sa'ka'pí iní'rí. Iní'rí eewomí'pí mírírí cidade ta. Moropai tiaron wei yai Paulo Barnabé wítí'pí Derbe cidaderí pona.

Antioquia Pona Paulo Barnabé Enna'po

²¹ Miarí Derbe cidaderí pona teerepansa'kon pe Paapa maimu ekaremekí'pí Paulo Barnabéya. Mírírí yai tu'ke innape Jesus kupí'pí to'ya. Mírírí típo to' enna'po'pí Lистра cidaderí pona Icónio cidaderí pona moropai Antioquia Pisídia pata po tíwe'sen pona. ²² Miarí innape Jesus ku'nenan panama'pí to'ya iní' panpí' meruntí ke innape iku'to' to'ya e'to'pe to' píika'tí'pí to'ya. Maasa pra uyesa'kon pe Paapa yu'se e'ní ya, mararí pra e'taruma'tínto' yapítanípí e'pai awaní kai'ma to' yeuríma'pí to'ya. ²³ Mírírí típo soosi esanon ton menka'pí Jesus naipontí'sanya soosikon kaisarí. Inkamoro pona to' epírema ko'manní'pí tekkarikon tonpai pra esatí'pí to'ya Paapa pí'. Manní' innape to' níkupí'pí pí' esatí'pí to'ya, to' píika'tító'peiya to' meruntíri ton tító'peiya kai'ma. ²⁴ Mírírí típo Paulo Barnabé enna'po'pí Pisídia pata poro to'sarí to' wítí'pí Panfília pata pona teerepamíkon píkirí. ²⁵ Miarí inkamoroya Paapa maimu ekaremekí'pí nírí Perge po. Mírírí típo to' wítí'pí Atália peyakí pona to' erepamí'pí.

²⁶ Tarípai inkamoro asara'tí'pí mírírí Atália peyakí po apo'yen ya' tuutíkonpa Antioquia cidaderí pona Síria pata po tíwe'sen pona. Mírírí pata waní'pí pena inkamoro Paulo Barnabé rumaka to'ya Paapa esenyaka'mato' ku'to'pe to'ya pata'pí pe. Morí pe Paapa e'to' wenai mírírí teesenyaka'mato'kon aretí'kasa' to'ya waní'pí. ²⁷ Mírírí ye'nen miarí teerepanse tamí'nawíronkon pemonkonyamí' muurukuntí'pí to'ya innape Jesus ku'nenan moropai inkamoro pí' í' kupí'pí Paapaya ekaremekí'pí to'ya. Inkamoro eseuríma'pí ekaremekí'pí to'ya í' ku'sa' Paapaya tíwenai'níkon. Mírírí ekaremekí'pí to'ya. Moropai í' kai'ma Paapaya Judeuyamí' pepín píika'tí'pí, mírírí ekaremekí'pí to'ya to' pí'. ²⁸ Mírírí típo inkamoro Paulo Barnabé ko'mamí'pí kure'ne miarí innape Jesus ku'nenan kore'ta.

Jesus Naipontí'san Moropai Soosi Esanon Pokonpe Paulo Barnabé Emurukuntí.

15 Antioquia po tíwaníkon yai tiaronkon Judeuyamí'ya Judéia poi iipí'sanya innape Jesus ku'nenan yenupa'pí tesorukon ta. Ta'pí to'ya to' pí' see warantí: —Aní'ya tímere pí'pí pottí ya'tísa' pra awaní ya, awe'píika'tí eseríke pra awaní. Maasa pra Moisésya ta'pí yawírí ikupí aní'ya pra awaní ye'nen awe'píika'tí eseríke pra awaní —taapítí'pí to'ya. ² Mírírí eta tíuya'níkonnya yai Paulo moropai Barnabéya inna taa pra awaní'pí. Mírírí ye'nen inkamoro to' yenupatíponkon pokonpe to' eseuríma'pí. —Mírírí ye'ka pepín —ta'pí to'ya. Tíise inkamoroya yuuku pra awaní'pí. Maasa pra tesorukon yawírí ikupí to'ya yu'se tíwaníkon ye'nen. Mírírí yeseru koneka tíuya'níkon pra awaní ye'nen innape Jesus ku'nenanya Paulo moropai Barnabé moropai tiaronkon innape Jesus ku'nenan yarima'pí Jerusalém pona to' wítító'pe iní'

panpî mîrîrî yekare epu'se to' wîtîto'pe kai'ma Jesus naipontî'san pia, moropai soosi esanon pia. ³Inkamoro ese'ma'tî'pî Antioquia poi. Tuutîkon pe to' wîtî'pî Fenícia pata poro, moropai Samaria pata poro. Mîrîrî yai inkamoroya î' kai'ma Judeuyamî pepînya innape Jesus ku'sa' ekaremekî'pî miarî to' pî'. Mîrîrî yekare eta tûuya'nîkon ya yai to' ena'pî kure'ne taatausinpai mîrîrî pî'.

⁴Mîrîrî yai Jerusalém pona to' erepamî yai inkamoro pata'se' ton tîrî'pî innape Jesus ku'nenanya, moropai inaipontî'sanya moropai soosi esananya to' pata'se' ton tîrî'pî. Inkamoroya mîrîrî pe rî î' kupî'pî Paapaya ekaremekî'pî tîwenai'nîkon. Judeuyamî' pepînya innape Jesus kupî'pî imaimu eta tûuya'nîkon wenai. Mîrîrî ekaremekî'pî to'ya to' pî'. ⁵Mîrîrî tanne moro to' wanî'pî fariseuyamî' innape Jesus kupî'tiponkon. Inkamoroya ta'pî: —Judeuyamî' pepînya tîmere pi'pî pottî ya'tî to'ya e'pai awanî mîrîrî. Î' kai'ma Moisésya taasa' yawîrî ikupî e'pai awanî mîrîrî —ta'pî fariseuyamî'ya. —Mîrîrî warantî pra to' wanî ya, to' e'pîika'tî pepîn —ta'pî to'ya.

⁶Mîrîrî ye'nen inkamoro Jesus naipontî'san, moropai soosi esa' pe tîwe'sanon pokonpe to' emurukuntî'pî, mîrîrî yeseru konekakonpa kai'ma. ⁷Mîrîrî pî' kure'ne teeseurîmakon aretî'ka pe, Pedro e'mî'sa'ka'pî moropai ta'pîiya: —Uyonpayamî', epu'nenan amîrî'nîkon morî pe î' kai'ma Paapaya umenka'pî akore'tapai'nîkon pena pu'kuru pra, sîrîrî tîmaimu ekareme'to'peuya kai'ma Judeuyamî' pepîn pî', mîrîrî Jesus yekare eta tûuya'nîkon yai innape iku'to'pe to'ya. ⁸A'kî, Paapaya tamî'nawîronkon yewan epu'nenya Morî Yekaton Wannî yarima'pî to' esa' pe aako'manto'pe uurî'nîkon pia yarima'pî tûuya warantî. Mîrîrî wenai epu'tî pî' uurî'nîkon man innape to' e'pîika'tîsa' man. ⁹Maasa pra imakui'pî to' nîkupî'pî mo'ka'pî Paapaya innape tîkupî to'ya wenai. Mîrîrî warantî nîrî uurî'nîkonya innape ikupî yai unkupî'pîkon imakui'pî mo'ka'pîiya. Mîrîrî ye'nen Paapaya uurî'nîkon era'ma se' kaisarî, e'sentai pra. ¹⁰Tîise î' wani' awanî ye'nen taaya'nîkon tiaronkon pî', “Moisésya taasa' yawîrî e'pai awanîkon,” mîrîrî yawîrî pra e'nî tanne, mîrîrî yawîrî pra utamokon nurî'tiyamî' e'sa' tanne. Tîise î' wani' awanî ye'nen tiaronkonya mîrîrî amîi'ne yarî yu'se awanîkon yarî yentainon. Mîrîrî warantî taaya'nîkon wenai Paapa ekore'ma yu'se ka'rî awanîkon apî'nîkon. ¹¹Mîrîrî ye'ka pe pra neken. Maasa pra e'pîika'tînsa' epu'tî tî'noko'pî pe Jesusya uurî'nîkon ku'sa' wenai. Mîrîrî morî pe Paapa e'to' wenai nîrî inkamoro Judeuyamî' pepîn e'pîika'tîsa' man —ta'pî Pedroya.

¹²Tîise mîrîrî tîpo Pedro eseurîma eta tûuya'nîkon tîpo moo to' wanî'pî, inî'rî Paulo moropai Barnabé eseurîma etakonpa. Inkamoroya î' kai'ma ikupî eserîkan pepîn kupî'pî moropai kure'nan esenumenkanto' kupî'pî Paapaya to' wenai. Mîrîrî ekaremekî'pî to'ya. Judeuyamî' pepîn pîika'tîsa' Paapaya ekaremekî'pî to'ya. ¹³Paulo Barnabé eseurîma ataretî'ka pe, Tiago e'mî'sa'ka'pî. Moropai ta'pîiya: —Uyonpayamî', maasa eseurîma etatî —ta'pîiya. ¹⁴—Amenrî Simão eseurîma ataretî'ka eta'nîkon man. Paapaya tiaronkon menkasa' tîmîrî ton pe Judeuyamî' pepîn kore'tapai tîpemonkono pe to' e'to'pe kai'ma. Mîrîrî ye'nen epu'tî'nîkon Judeuyamî' pepîn sa'namanen pe Paapa wanî. ¹⁵Pena sîrîrî pî' Paapa maimu ekareme'nenan profetayamî' nurî'tî eseurîma'pî. Imenuka'pî to'ya see warantî: ¹⁶Paapaya ta'pî: “Maasa uupî kupî sîrîrî Judeuyamî',

Davi payanî'san pîika'tîi.

Î' pe pra rî inkamoro wanî,

tîise morî pe to' konekauya kupî sîrîrî,

pena to' e'sa' warantî.

„Maasa pra inkamoro esa' ton
tîrîuya kupî sîrîrî to' yonpa ke rî,
inkamoro ko'manto'pe morî pe.»

¹⁷ Mîrîrî unkupî'pî era'ma tîuya'nîkon wenai
uyuwa Judeuyamî' pepînya.

Inkamoro wanî unmenka'san pe
uurî ton pe to' e'to'pe.” *Am 9.11,12*

Sîrîrî pî' Paapa eseurîma'pî ikonekatîpon. ¹⁸ Î' kai'ma ikupî tîuya ekaremekî'pîiya
pena tîmaimu ekareme'nenan wenai —ta'pî Tiagoya.

¹⁹ —Mîrîrî ye'nen uurî esenumenkato' wanî uurî'nîkonya taa e'pai pra awanî
Moisés maimuya taasa' yawîrî to' ko'mannîto'pe. Mîrîrî warantî awanî ya, sa'me
awanî Judeuyamî' pepîn pia, innape Jesus ku'nenan pia. ²⁰ Uurî esenumenka kaareta
anmenukupai awanî sîrîrî to' pia. Taato' to' pî', to' yeseru penaro' rumakato'pe to'ya,
mia' ke ikonekasa' pia, to' napurî ton pe to' nîrîrî'pî sararu yanî to'ya namai. Moropai
taapai awanî nîrî to' pî', se' tapairî wîrî'sanyamî' yarakkîrî to' wanî namai, moropai
wîrî'sanyamî' wanî namai se' tapairî warayo'kon yarakkîrî. Taapai awanî nîrî i'mî
ye'pî waikî'sa' yanî to'ya namai mîn epa'kasa' pra tîise. Inî'rî imînî yarakkîrî yanî
to'ya namai. ²¹ Maasa pra mîrîrî warantî to' wanî ya, inkamoro yewanmîrî to' yeseru
yairî pra to' wanî ye'nen. Maasa pra mîrîrî yekare epu'tî Judeuyamî'ya pena pata pai
Moisés maimuya taasa' eta pî' to' ko'manpîtî sábadó kaisarî to' epere'to' yewî'kon ta.
Mîrîrî ye'nen mîrîrî tesorukon rumakato'pe to'ya —ta'pî Tiagoya.

Judeuyamî' Pepîn Pia Kaareta Yarima To'ya

²² Tiago eseurîmasa' tîpo, Jesus naipontî'sanya moropai soosi esananya,
tamî'nawîron innape Jesus ku'nenan pokonpe si'ma Antioquia pona kaareta yarî-
tonkon warayo'kon menka'pî, Paulo moropai Barnabé pokonpe attîtonkon. Judas
itese' waikatoi Barsabás, moropai Silas asakî'ne neken to' menka'pî to'ya. Insamoro
epu'tî'pî innape Jesus ku'nenanya yairî to' yeseru wanî. ²³ Inkamoro yaipontî'pî to'ya
mîrîrî kaareta yaato'pe to'ya kai'ma. Ta'pî to'ya:

Anna Jesus naipontî'san moropai soosi esananya taa anna wanî ayonpakon
pe innape Jesus kupî'nîkon wenai. Mîrîrî ye'nen anna maimu man amîrî'nîkon
Judeuyamî' pepîn Antioquia ponkon moropai Síria ponkon moropai Cilícia
ponkon pia.

²⁴ Akore'ta'nîkon anna yonpayamî' wîtîsa' yai kure'ne ayewankono'ma'pikon
to'ya epu'tî pî' anna man. Inkamoroya î' kai'ma ayenupasa'kon ya anna maimu
pe pra awanî mîrîrî. ²⁵ Mîrîrî ye'nen annaya tamî'nawîrî si'ma teesetai insamoro
warayo'kon yarima sîrîrî aapia'nîkon, uyonpayamî'. To' wîtî sîrîrî uwakîrikon
pu'kuru uyonpayamî' Paulo, Barnabé pokonpe. ²⁶ Insamoro Paulo Barnabéya
itekare ekaremekî pî' to' ko'mamî'pî. Mîrîrî wenai to' anwîpai tiaronkon wanî'pî
Uyepotorîkon Jesus Cristo yekare ekaremekî to'ya wenai. ²⁷ Mîrîrî ye'nen Judas
moropai Silas yarima annaya sîrîrî amîrî'nîkon pia ayarakkîrî'nîkon to' eseurî-
mato'pe morî pe sîrîrî kaareta anna nîmenuka'pî pî'. Inkamoroya ekaremekî
morî pe apî'nîkon. ²⁸ Sîrîrî yekare koneka'pî Morî Yekaton Wannîya moropai an-
naya. Inî'rî Moisés maimuya taasa' yawîrî awanîkon e'pai pra awanî. Maasa pra
mîrîrî yawîrî awanîkon ya sa'me awanî. Tîise ankupîkon ton ekaremekî annaya
epu'tîkonpa. ²⁹ Mîrîrî ye'nen mia' ke ikonekasa' to' napurî ton pe pia to' nîrîrî'pî

sararu yanîya'nîkon namai. Moropai i'mî ye'pî tîwaikkî'se iwîsa' yanîya'nîkon namai, imînî yarakkîrî. Moropai imakui'pî kupî pî' eesenumenkakon namai, se' tapairî wîri'sanyamî' yarakkîrî awanîkon namai. Moropai wîri'sanyamî' wanî namai se' tapairî warayo'kon yarakkîrî. Mîrîrî warantî ikupîya'nîkon ya, morî pe awanîkon.

Mîrîrî warantî kaareta menuka'pî to'ya.

³⁰ Mîrîrî tîpo inkamoro Paulo Barnabé moropai Judas Silas ese'ma'tî'pî Antioquia pona. Mîrîrî kaareta yari'pî to'ya. Miarî teerepansa'kon pe innape Jesus ku'nenan muurukuntî'pî to'ya moropai mîrîrî kaareta rumaka'pî to'ya to' pia. ³¹ Moropai mîrîrî kaareta erenkasa' tîuya'nîkon tîpo taatausinpai to' wanî'pî. Î taasa' kaaretaya epu'tî'pî to'ya mîrîrî yai. Mîrîrî ye'nen kure'ne to' atausinpa'pî. ³² Mîrîrî tîpo Paapa maimu ekareme'nenan Judas, Silas eseurîma'pî. Inkamoroya to' meruntîannî'pî inî' panpî. Mîrîrî ye'nen taatausinpai to' wanî'pî. ³³ Mîrîrî tîpo to' ko'mamî'pî mararî wei kaisarî moropai to' enna'po'pî Jerusalém pona taipontî'tîponkon pia. Mîrîrî ye'nen to' esekaremekî'pî. Moropai inkamoroya ta'pî: —Inna, morî pe atîfî —ta'pî to'ya to' pî'. ³⁴ Tîise teesekaremekî tîpo e'nîmîpai Silas wanî'pî. Mîrîrî ye'nen awe'nîmî'pî.

³⁵ Moropai Paulo Barnabé e'nîmî'pî nîrî Antioquia po. Innape Jesus ku'nenan yenupa'pî to'ya. Moropai tiaronkonya nîrî to' yenupa'pî Paapa maimu pî'.

Paulo Moropai Barnabé Epantaka

³⁶ Mîrîrî tîpo Pauloya ta'pî Barnabé pî': —Enna'ponpai awanî sîrîrî uyonpakon innape Jesus kupîtîpono'san yekare etapî'se cidadekon poro —ta'pîiya. —Manni' o'non poro uurî'nîkonya itekare ekaremekî ne'tîkini mîrîrî poro wîtînpai awanî sîrîrî —ta'pîiya. —Morî pe to' ko'mamî yekare etai —ta'pîiya. ³⁷ Mîrîrî yai Barnabéya ta'pî: —João Marcos yaapai man —ta'pîiya. ³⁸ Tîise Pauloya yuuku'pî: —Kaane, attî e'pai pra man. Maasa pra pena uupiapai'nîkon Panfília pata poi awenna'po'pî. Tamî'nawîrî uurî'nîkon asato' poro aasa'sa' pra wanî'pî —ta'pîiya. Tîise, —Kaane —ta'pî Barnabéya. —Attî e'pai man. Tîise yuukuiya pra Paulo wanî'pî. ³⁹ Mîrîrî pî' to' eseurîma'pî mîrîrî wenai. Mîrîrî tîpo to' epantaka'pî Paulo Barnabé yarakkîrî. Mîrîrî ye'nen Barnabéya João Marcos yari'pî tarakkîrî. To' asara'tî'pî apo'yen ya' tuutîkonpa Chipre wono pona. ⁴⁰ Tîise Pauloya Silas menka'pî tarakkîrî attîto'pe kai'ma. Moropai inkamoro pona to' epîrema'pî. Ta'pî to'ya: —Paapa, morî amîrî. Mîrîrî morî pe awe'to' wenai insanan pîika'tîkî morî pe to' wîtîto'pe —ta'pî to'ya. Mîrîrî tîpo to' ese'ma'tî'pî. ⁴¹ Mîrîrî yai Paulo Silas wîtî'pî to'sarî Síria pata poro moropai Celícia pata poro. Inkamoroya mîrîrî warantî innape Jesus ku'nenan yausinpa'pî mîrîrî yai tuutîsa'kon yai, taatausinpai to' ko'manto'pe kai'ma.

Timóteo Wîtî Paulo, Silas Yarakkîrî

16 Moropai Paulo wîtî'pî Derbe cidaderî pona moropai Listra cidaderî pona. Miarî Listra po Timóteo ko'manpî'tî'pî. Paapa yapurînen pe awanî'pî. Mîikîrî yan wanî'pî Judeupa' pe moropai innape Jesus ku'nenan pe. Tîise iyun wanî'pî Judeu pe pra tîise grego pe. ² Morî pe Timóteo ko'manpî'tî'pî, tamî'nawîronkon innape Jesus ku'nenanya epu'tî'pî Listra ponkon moropai Icônio ponkonya. —Morî pe Timóteo yeseru man —taapî'tî'pî to'ya. ³ Timóteo anapai Paulo wanî'pî tarakkîrî'nîkon. Tîise imere pi'pî potî ya'tísai'ya pra iyun wanî'pî. Maasa pra Judeu pe pra awanî'pî. Mîrîrî epu'tî'pî tamî'nawîronkonya Judeuyamî' yeseru yawîrî pra awanî ye'nen to' kore'ta

aasarî eserîke pra awanî'pî. Mîrîrî ye'nen imere pi'pî pottî ya'tî me'po'pî Pauloya tarakkîrî'nîkon attîto'pe. ⁴ Moropai Paulo, Silas wîtî'pî Timóteo yarakkîrî. To' wîtî'pî. Tu'ke cidadekon poro to' wîtî'pî. Kaareta pinunpa'pî to'ya. Mîrîrî kaareta wanî'pî Jerusalém ponkon eseurîmato'. Mîrîrî kaareta pona Jesus naipontî'san nekaremekî'pî moropai innape Jesus ku'nenan esanon nekaremekî'pî. Mîrîrî pinunpa'pî Paulo pokonya. —Mîrîrî kaaretaya taasa' yawîrî ko'mannîpai'nîkon —taapî'tî'pî to'ya. ⁵ Mîrîrî warantî meruntî ke innape Jesus ku'nenan ena'pî. Inî' panpî' epu'tî'pî to'ya moropai inî' panpî' innape ikupî'pî to'ya. Moropai tu'ke panpî' to' epamî'pî wei kaisarî.

Paulo We'ne'pî'tî Macedônia Pon Warayo' Yarakkîrî

⁶ Moropai Paulo pokon wîtî'pî. Mîrîrî yai Morî Yekaton Wannîya ta'pî to' pî: —Katî'tî Ásia pata pona Paapa maimu ekareme'se —ta'pîiya. Mîrîrî ye'nen to' wîtî'pî Frígio-Galácia pata poro. ⁷ Moropai to' erepamî'pî Mísia pata pona. Mîrîrî yai Bitínia pata pona itî'pîpai to' wanî'pî teuren. Tîise inî'rî Morî Yekaton Wannîya to' wîtî tîrî pra awanî'pî. ⁸ Mîrîrî ye'nen Mísia pata yuwa'ka'pî to'ya moropai to'sarî to' wîtî'pî Trôade pona. ⁹ Mîrîrî ewarono' ya' Paulo we'ne'pî'tî warantî wanî'pî. Mîrîrî tîwe'ne'pî'to' ya' warayo' era'ma'pîiya, Macedônia poinon. Mîikîrî warayo'ya Paulo yeka'nunka'pî. Taapî'tî'pîiya: —Asi'kî Macedônia pona, anna pîika'tîi asi'kî —kai'ma taapî'tî'pîiya, mîikîrî warayo'ya. Mîrîrî warantî Paulo we'ne'pî'tî'pî. ¹⁰ Moropai Paulo we'ne'pî'tî tîpo anna ekoneka'pî Macedônia pona anna wîtîto'pe. Maasa pra anna wîtî yu'se Paapa wanî epu'tî'pî annaya, itekare ekareme'se to' pî'.

Lídia, Filípos Ponya Innape Jesus Kupî

¹¹ Mîrîrî ye'nen anna asara'tî'pî apo'yen ya' Trôade poi. Miarî pai anna wîtî'pî to'sarî Samotrácia wono pona. Moropai tiaron wei yai anna wîtî'pî anna erepamî'pî Neápolis peyakî pona. ¹² Miarî pai anna wîtî'pî Filípos pona. Mîrîrî Filípos cidaderî wanî'pî ipîkku pe tîwe'sen Macedônia pata pon. Romanoyamî' ko'manto'pe awanî'pî. Moro anna ko'mamî'pî mararî.

¹³ Moropai sábadu yai anna epa'ka'pî cidade yapai iren ena pona. Moro Judeuyamî' epîremato' pata wanî kai'ma anna esenumenka'pî. Mîrîrî ye'nen anna wîtî'pî. Moropai moro anna ereuta'pî moropai anna eseurîma'pî wîri'sanyamî' itî'san epîremai yarakkîrî. ¹⁴ Mîrîrî ya wîri' wanî'pî itese' Lídia, Tiatira cidaderî pon. Mîikîrî wanî'pî teesenyaka'masen suuyu kamisa morîkon ke tîwe'repa pî. Mîikîrî wanî'pî Paapa yapurînen pe. Mîrîrîya anna eseurîma eta'pîiya. Moropai Paapaya esenumenkato' ton tîrî'pî í' taasa' Pauloya ku'to'peiya innape. ¹⁵ Mîrîrî tîpo mîikîrî moropai itewî' tawonkon esenpatakona'pî. Mîrîrî tîpo ta'pîiya anna pî: —Innape Uye-potorîkon ku'nen pe wanî tarîpai, epu'tîya'nîkon ya, maai'tîi uyewî' ta iko'manse —ta'pîiya anna pî. Mîrîrî ye'nen imaimu wenai anna wîtî'pî itewî' ta.

Atarakkannîto' Yewî' Ta Paulo Silas Yarî To'ya

¹⁶ Mîrîrî tîpo tiwin wei yai epîremanto' pata pona anna wîtî tanne, ikarai-warî poitîrîpa'ya anna eporî'pî. Mîikîrî wanî'pî o'ma' yarakkîrî tîwe'sen pe. Mîikîrî eseurîmapî'tî'pî pemonkonyamî' yarakkîrî maasa awe'kupîton pî' to' yarakkîrî. Mîrîrî wenai mîikîrî karaiwarîtononya tu'ke tîniru yapi'pî'tî'pî. ¹⁷ Mîikîrîya anna wenaimepî'tî'pî tîwentaimepî'se. Taapî'tî'pîiya: —Insanan warayo'kon wanî Paapa

ipikku poitirironon pe. Apinikon epiika'tinto' yekare ekaremenenan insamoro — kai'ma taapiti'piya. ¹⁸ Tu'ke wei kaisari aako'manpiti'pi miriri taa pi'. Miriri pi' Paulo eseta'ka tu'ka'pi. Moropai teera'tii ta'piya o'ma' pi': —Tauya api', Jesus Cristo maimu pe epa'kaki mikiri yapai —ta'piya. Miriri taiya pe ri o'ma' epa'ka'pi tiwinari.

¹⁹ Moropai mikiri karaiwarirononya epu'ti'pi. Iniri tiniru yapisi to'ya pepin maasa pra iniri awe'kupiton pi' mikiri aurino'pi esurima eserike pra awani'pi o'ma' epa'kasa' ye'nen. Miriri ye'nen Paulo, Silas yapisi'pi to'ya. Yari'pi to'ya miriri cidade esanon pia, ipikkukon pia. ²⁰ Moropai to' enepi tiuya'nikon pe, ta'pi to'ya ipikkukon pi': —Judeuyami' insamoro, imakui'pi kupi to'ya tari upatakun po. ²¹ To' yeseru uyeserukon waranti pra man. To' yeseru yawiri uuri'nikon ko'mami eserike pra man, Romanoyami' uuri'nikon mito'pe —ta'pi to'ya tesa'kon pi'.

²² Miriri pi' tam'nawironkon pemonkonyami' entaimepiti'pi Paulo moropai Silas winikii. Moropai to' esanonya to' pon mo'ka'pi to' po'piti me'pokonpa. Moropai to' po'piti me'po'pi to'ya yei ke. ²³ Marari pra to' po'piti tiuya'nikon tipo to' yarakkamo'pi to'ya atarakkannito' yewi' ta. Moropai ta'pi to'ya atarakkannito' ko'manni'nen pi': —Insanan warayo'kon ko'manni'ki mori pe to' epa'ka namai —ta'pi to'ya ipi'. ²⁴ Miriri eta tiuya pe atarakkannito' ko'manni'nenya Paulo, Silas yari'pi quarto ta, itu'nakan ta moropai to' puu yeka'ma'pi to'ya yei amii'ne yai. Miriri waranti ikupi'piya to' epa'ka namai maasa pra itesa'ya ta'pi —Mori pe to' ko'manni'ki —kai'ma mito'pe.

²⁵ Miririya anoinna yairi Paulo, Silas epirema'pi moropai to' eserenka'pi, Paapa yapuri'pi to'ya tiaronkon tarakkironkonya eta tanne. ²⁶ Miriri yai tiwinari pata e'tititikka'pi kure'ne. Moropai atarakkannito' yewi' e'tititikka'pi mana'takon esettapuruka'pi tam'nawiri. Moropai tam'nawironkon yewa'tito'kon atarakkanmoka'pi. ²⁷ Miriri yai to' ko'manni'nen paka'pi. Moropai mana'takon esettapurukasa' era'ma tiuya yai eranne' pe eenapi. Tam'nawironkon ama'ye'kon epen pi' man kai'ma eesenumenka'pi. Miriri ye'nen tikasuparai mo'ka'piya tiwe'wipa kai'ma. ²⁸ Tiise Paulo entaime'pi aronne: —Aawariri ke'wii tam'nawiri anna man tari —ta'piya.

²⁹ Miriri eta tiuya pe ta'piya ipoitiri pi': —Uweiyu ton era'mata —ta'piya. Moropai eeka'tum'pi Paulo, Silas pia. Tiwe'titi'ka pe awe'sekunka'pi to' pia eranne' pe tiwan ye'nen. ³⁰ Moropai to' yari'piya atarakkannito' yewi' tapai. Moropai ta'piya to' pi': —Uyonpayami', i' ku'to'peuya e'piika'tito'pe —ta'piya.

³¹ Moropai yuuku'pi Paulo, Silasya: —Jesus ku'ki innape —ta'pi to'ya ipi'. —Innape ikupiya ya, apiika'ti Paapaya, amiri moropai ayonpayami' —ta'pi to'ya. ³² Moropai Uyepotorikon maimu pi' mikiri yeurima'pi to'ya tiaronkon itewi' tawonkon pokonpe. ³³ Moropai miriri yai Paulo, Silas ye'netikon rona'piya. Miriri tipo mikiri esenpatakona'pi tonpayami' yarakkiri. ³⁴ Teesenpatakonasa' tipo Paulo, Silas yari'piya tewi' ta. Miar to' ya're' ton yempo'piya. Moropai kure'ne aatausinpasa' wani'pi mikiri moropai tonpayami' innape Paapa ku'sa' tiuya'nikon ye'nen.

³⁵ Eerenma'sa' pe surarayami' yarima'pi cidade ponkon esanonya atarakkannito' yewi' ta. Teerepansa'kon pe ta'pi to'ya: —Inkamoro Paulo, Silas yenpa'kaki witi'pe —ta'pi surarayami'ya. ³⁶ Miriri ye'nen atarakkannito' ko'manni'nenya to' maimu ekaremeki'pi Paulo, Silas pi'. Ta'piya: —Surarayami' yarimasa' cidade ponkon esanonya man tari amiri'nikon rumakato'peuya —ta'piya. —Miriri ye'nen attikon eserike awani' tiwanmira —ta'piya.

³⁷ Tiise ta'pi Pauloya: —Kaane, anna witi pepin. Anna po'piti'pi to'ya tam'nawironkonya era'ma tanne, anna Romanoyami' tiise. Moropai ama' pe anna

anarimapai to' wanî tarîpai, tiaronkonya epu'tî namai. Tîise tîwî to' naiipîi anna rumakato'pe to'ya tîwarîrî'nîkon —ta'pî Pauloya.

³⁸ Moropai î' taasa' Pauloya ekaremekî'pî surarayamî'ya tesa'kon pî'. Moropai Paulo, Silas wanî Romanoyamî' pe eta tîuya'nîkon pe to' esa' ena'pî eranne' pe. ³⁹ Mîrîrî ye'nen to' wî'tî'pî Paulo, Silas pia. Morî pe to' eseurîma'pî to' yarakkîrî: —Î' wani' pra man, tarîpai —ta'pî to'ya. Moropai atarakkannîto' yewî' tapai Paulo, Silas yarî'pî to'ya. Moropai cidade yapai to' epa'kato'pe yeka'nunka'pî to'ya. ⁴⁰ Atarakkanîto' yewî' tapai teepa'kakon ya to' wî'tî'pî Lídia yewî' ta. Miarî innape Jesus ku'nenan era'ma'pî to'ya. Moropai to' meruntîannîpî'pî to'ya. Mîrîrî tîpo to' ese'ma'tî'pî mîrîrî Filîpos cidaderî poi.

Tessalônica Cidadere Pona Paulo, Silas Wîti

17 Inkamoro wî'tî'pî Anfîpolis cidaderî poro moropai Apolônia cidaderî poro. Moropai to' erepamî'pî Tessalônica cidaderî pona. Miarî Judeuyamî' epere'to' yewî'kon ta to' wî'tî'pî tesorukon ta. ² Seurîwî'ne sâbado kaisarî to' wî'tî'pî'pî. Mîrîrî ya Paapa maimu e'menukasa' pî' pemonkonyamî' yeurîma'pî to'ya miarî, tesorukon yawîrî. ³ Pauloya ekareme'pî'tî'pî î' kai'ma pîika'tîton Paapa nîmenka'pî e'taruma'tîpai awanî'pî ekaremekî'pîiya. Mîrîrî tîpo aasa'mantasa' tîpo, Paapaya i'mî'sa'ka ekaremekî'pîiya nîrî. Mîikîrî Jesus yekare pî' eeseurîma'pî: —Mîikîrî Jesus pîika'tîton Paapa narima'pî tauya sîrîrî apî'nîkon —ta'pîiya. ⁴ Mîrîrî yai Paulo, Silas teurîmakon yai, innape ikupî'pî arinîkon pemonkonyamî'ya. Tiaronkon Judeuyamî'ya moropai Paapa yapurînenan gregoyamî'ya moropai arinîkon wîrî'sanyamî' ipîkkupa' pe tîwe'sanonya nîrî ikupî'pî innape.

⁵ Tîise innape iku'nenan pepîn Judeuyamî' inkamoro kinmuwa'pî to' winîkîi. Inkamoroya pemonkonyamî' se' tapaironkon rî eseporo rî tîwe'sanon warayo'kon yanno'pî. Î' rî see imakui'pî ku'to'pe to'ya Paulo winîkîi. Inkamoroya mararî pra pemonkonyamî' ekore'ma emapu'tî'pî Paulo, Silas winîkîi. Mîrîrî yai to' ekatumî'pî Paulo, Silas yuwai Jasom yewî' ta. [Mîrîrî yai tî' yenunpî'tî'pî to'ya mararî pra Jasom yewî' pona inna'ta ya'morikka'pî to'ya] tîise Paulo eporî to'ya pîn. ⁶ Mîrîrî ye'nen eporî tîuya'nîkon warantî pra Jason woroka'pî to'ya. Yarî'pî to'ya ipîkku pe tîwe'sen rawîrî, pemonkonyamî' rawîrî. Moropai tiaronkon innape Jesus ku'nenan pokonpe to' yarî'pî to'ya. Ta'pî to'ya: —Insamoro warayo'kon imakui'pî kupî pî' to' wanî sîrîrî cidade po. Ikupî'pî to'ya sinporo tarîpai to' erepansa' tarîwaya imakui'pî ku'se —kai'ma to' eseurîma'pî. ⁷ —Inkamoro wanî'pî Jasom yewî' ta tîise î' kai'ma yairî ipîkkukon yeseru yawîrî ikupî to'ya pepîn. Yairî pra to' ko'mamî —ta'pî to'ya. —Tiaron uyesa'kon moro man taa pî' to' ko'mamî, itese' Jesus —taa to'ya. ⁸ Mîrîrî eta tîuya'nîkon ya arinîkon pemonkonyamî' moropai to' esanon wanî'pî inî' panpî' îri pe to' winîkîi. ⁹ Mîrîrî ye'nen ipîkkukonya ta'pî Jason moropai tiaronkon pî', tîniru ye'mato'pe to'ya kai'ma. Mîrîrî tîpo to' rumaka'pî to'ya.

Beréia Cidadere Pona Paulo, Silas Wîti

¹⁰ Mîrîrî tîpo eewaronpansa' pe tiaronkon innape Jesus ku'nenanya Paulo, Silas yarî'pî Beréia cidaderî pona. Miarî eerepansa'kon yai to' wî'tî'pî Judeuyamî' epere'to' yewî'kon ta. ¹¹ Miarî pemonkonyamî' wanî'pî morî pe panpî' Paapa maimu anetapai to' wanî'pî Tessalônica ponkon warantî pra. Paapa maimu eta'pî to'ya tîwakîrîkon pe. Mîrîrî ye'nen wei kaisarî to' esenupa'pî'tî'pî Paapa maimu e'menukasa' pî', anepu'pai

tíwaníkon ye'nen. Innape Paulo nekaremekí'pí waní anepu'pai to' waní'pí kure'ne. ¹²Mírírí warantí tu'kankon Judeuyamí'ya innape Jesus kupí'pí. Moropai tu'ke gregoyamí' moropai wírí'sanyamí' gregayamí' ipíkkupa'konya innape ikupí'pí nírí.

¹³Mírírí yai Beréia po Paulo, Silasya Paapa maimu ekaremekí eta'pí Tessalónica ponkon Judeuyamí'ya. Mírírí ye'nen to' wítí'pí miarí ya to' yekare pí'. Inkamoroya pemonkonyamí' pí' ta'pí imakui'pí ku'to'pe to'ya to' winíkíi. ¹⁴Mírírí yekare eta tíyua'níkon yai, innape Jesus ku'nenanya Paulo yari'pí tuna ena pona apo'yen ya aasara'to'pe tíse Silas moropai Timóteo e'nímí'pí Beréia po. ¹⁵Inkamoro innape Jesus ku'nenan morí pe Paulo yarakkírí tíwe'sananya yari'pí Atenas pona. Mírírí típo inkamoro Paulo pokonpe ití'san enna'po'pí Beréia pona. Inkamoroya Paulo maimu yari'pí Silas moropai Timóteo pia to' yannoto'. Ka'ne' pe to' wítíto'pe tepose Atenas pona ta'pí Pauloya.

Atenas Cidaderí Po Itekare Ekaremekí To'ya

¹⁶Silas, Timóteo pokon eerepamí nímíkí pí' Paulo ko'mamí'pí Atenas po si'ma. Mírírí yai to' napuríkon mia' ke ikonekasa' era'ma'pí Pauloya miarí. Mírírí pí' eesewankono'ma'pí kure'ne Paapa yapurí to'ya pra awaní ye'nen. ¹⁷Mírírí ye'nen Judeuyamí' epereto' yewí' ta eeseuríma'pí Judeuyamí' moropai Judeuyamí' pepín yarakkírí, Paapa yapurínenan. Moropai wei kaisarí eeseurímapítí'pí tamí'nawíronkon epereto' cidade arakkita tíwe'sen to' pata'se'. Miarí ariníkon erepamí. Mírírí ye'nen Paulo eseurímapítí'pí to' pokonpe morí pe. Ekareme'pítí'píiya itekare. ¹⁸Mírírí yai yenupatonkon waní'pí tiaronkon pemonkonyamí', inkamoro waní'pí Epicureuyamí' moropai Estóicoyamí'. Inkamoro eseuríma'pí Paulo yarakkírí nírí. Mírírí Paulo eseuríma'pí epu'tí to'ya pín. Mírírí ye'nen to' esekaranmapo'pí. Ta'pí to'ya: —Í see taa yu'se míserí waní sírírí, epu'tí pra tíse? —ta'pí to'ya. —Pakko pe ka'rí awaní —ta'pí to'ya ipí'. Tiaronkonya yuuku'pí. Ta'pí to'ya: —Paapa aní nepu'tí pepín pí' eeseuríma mírírí —ta'pí to'ya. Maasa pra Paulo eseuríma'pí Jesus píika'títón pí'. Jesus waní píika'títón pe ekaremekí'píiya. Moropai mírírí típo Paapaya i'mí'sa'ka'pí pí' eeseuríma'pí. ¹⁹Mírírí ye'nen Paulo yari'pí to'ya tiaron ipíkkukon eperepí pata'se' ya'. Mírírí waní'pí Areópago ta. Moropai ta'pí to'ya Paulo pí': —Anepu'pai anna man mírírí anekaremekí'pí kai'ma amenan esenupanto' ekaremekí manni' —ta'pí to'ya. ²⁰—Mírírí amírí eseuríma manni' waní mírírí epu'tí annaya pra man. Í pí' eeseuríma? —ta'pí to'ya. —Mírírí ye'nen aneta'pai anna man —ta'pí to'ya. ²¹Mírírí warantí ta'pí to'ya maasa pra tamí'nawíronkon waní'pí amenan yekare anetapaino pe. Inkamoro waní'pí Atenas ponkon moropai tiaronkon pata poinokon, moropai miarí tíko'mansenon pe. Inkamoroya í' rí yekare ekareme'pítí'pí tíwakíríkon pe.

²²Mírírí yai Paulo e'mí'sa'ka'pí mírírí to' pata'se' Areópago ta tamí'nawíronkon pemonkonyamí' rawírí. Ta'píiya: —Warayo'kon, Atenas po tíko'mansenon, ayera'makon pí' wai wei kaisarí tamí'nawírí awaníkon mia' ke ikonekasa' yapurínenan pe, yapuríya'níkon eepíremakon yai. ²³Maasa pra cidade poro uuipí yai, eepere'to'kon yewí' pata'se'kon kaisarí era'ma pí' wai tiwin ayekínkon wísa'ya'níkon yai, po'tí'ya'níkon yaponse' pí'. Mírírí pí' awe'menukasa' era'ma pí' wai —ta'pí Pauloya. —PAAPA ANÍ NEPU'TÍ PEPÍN taato'. Inna, seru' pepín aní nepu'tíkon pepín pí' yapurí pí' ko'manní pí' naatíi, epu'tíi'ma pra. Mírírí ye'nen míkírí ekaremekí'ya manni' epu'tí'ya'níkon yu'se wai —ta'píiya.

²⁴—Mîikîrî Paapa wanî pata koneka'tîpon pe moropai tamî'nawîrî sîrîrî pata po tîiko'mansen koneka'tîpon. Mîikîrî wanî uyepotorîkon pe ka' ko'mannî'nen pe, pata ko'mannî'nen pe. Mîikîrî Paapa ko'mamî pepîn warayo'kon nîkoneka'pî wîtî ta. ²⁵Mîrîrî ye'nen mîikîrî Paapa wanî pepîn î' koneka yu'se tîmîrî ton pe. Maasa pra mîikîrî Paapaya uurî'nîkon ko'manto' ton tîrî. Mîikîrî Paapaya uyettapusîkon ton tîrî. Tamî'nawîron tîrîiya uupîa'nîkon. ²⁶E'mai'non warayo' koneka'pîiya mîikîrî ko'manto'pe sîrîrî pata po. Mîikîrî wenai tamî'nawîronkon pemonkonyamî' ko'manto'pe. Maasa pra to' weiyu ku'ne'tî'pî Paapaya enen to' ko'manto' weiyu. Moropai to' pata ton ekaremekî'pî Paapaya tiwin pî' to' ko'manto'pe tîpatakon ya. Tamî'nawîrî ikupî'pîiya. ²⁷Mîikîrî Paapaya ikupî'pî tîwa'to'pe kai'ma yuwa yai epoto'pe'nîkon. Maasa pra aminke pra mîikîrî wanî uurî'nîkon pî' tiwin pî' e'nî tanne. ²⁸Î' wani' awanî ye'nen maasa pra ipî' ko'mannî ye'nen. Ipîkînsa' ko'mannî sîrîrî. Manni'kan ayonpakon epu'nenanya taa manni' warantî. “Uurî'nîkon wanî in-mukuyamî' pe nîrî” taa to'ya.

²⁹Inmuku pe e'nî ye'nen, î' ton pe mia' ke ikonekasa' anapurîkon ton konekaya'nîkon? Mîrîrî warantî eesenumenkakon e'pai pra man. Maasa pra Paapa wanî pepîn mîrîrî ouro prata moropai tî' konekasa' warantî. ³⁰Pena Paapaya tîwî anapurîkon yapurîkonpa ikupî'pî, epu'tîya'nîkon pra awanîkon ye'nen. Maasa pra tepu'tîya'nîkon yu'se awanî tarîpai. Tîise sîrîrî pata pai Paapaya tamî'nawîronkon pemonkonyamî'ya imakui'pî tînkupî'pîkon rumaka yu'se awanî. ³¹Maasa pra wei ku'ne'tîsai'ya î' pensa pemonkonyamî' imakui'pî rumaka'tîponkon pepîn yenumî tîuya weiyu ku'ne'tî'pîiya. Mîrîrî kupîiya mîikîrî tiwin warayo' tînmenka'pî wenai. Mîrîrî epu'tî tamî'nawîronkonya maasa pra mîikîrî warayo' sa'mantasa' pîmî'sa'ka'pî Paapaya. Mîrîrî ta'pî Pauloya to' pî'.

³²Mîrîrî eta tîuya'nîkon yai Jesus e'mî'sa'ka'pî yekare tiaronkon siira'pî ipî'. Tîise tiaronkonya ta'pî: —Mîrîrî ekaremekîya e'pai man inî' panpî' maasa epu'to'pe anaya —ta'pî to'ya. ³³Mîrîrî tîpo Paulo wîtî'pî miarî pai. ³⁴Mîrîrî yai tiaronkon warayo'konya innape Jesus kupî'pî. Inkamoro kore'ta warayo' wanî'pî Dionísio itese'. Areópago ponkon kore'ta tîwe'sen. Moropai wîrî' nîrî itese' Dâmarisyá innape ikupî'pî moropai tiaronkon.

Coríntio Cidaderî Po Itekare Ekaremekî To'ya

18 Mîrîrî tîpo Paulo wîtî'pî Atenas cidaderî poi Coríntio cidaderî pona. ²Miarî Coríntio cidaderî po Judeu wanî'pî itese' Áquila. Mîikîrî wanî'pî Ponto pata po esenpo'pî pe. Pena pu'kuru pra rî erepamî'pî pe to' awanî'pî Itália poi tîno'pî Priscila yarakkîrî. Inkamoro ii'sa' wanî'pî maasa pra reiyamî' esa' pe tîwe'sen Cláudioya tamî'nawîronkon Judeuyamî' yenpa'ka ye'nen. Epa'ka'pî pe awanî'pî Roma poi. ³Mîikîrî era'mapî'se Paulo wîtî'pî eesenyaka'mato' ya'. Mîrîrî yai Pauloya era'ma'pî teesenyaka'mato' kupîiya. Mîrîrî ye'nen miarî iipia Paulo esenyaka'ma'pî tappîikon ton konekapî'tî pî' to' esenyaka'ma'pî. ⁴Tîise sábadokon kaisarî attîpî'tî'pî Judeuyamî' epere'to' yewî'kon ta Paapa maimu ekareme'pî'tî'pîiya meruntî ke. Maasa pra innape Jesus kupî Judeuyamî'ya moropai Gregoyamî'ya yu'se Paulo wanî'pî.

⁵Moropai Silas, Timóteo pokon erepansa' yai Macedônia pata poi mîrîrî ye'nen Paulo esenyaka'ma pra eena'pî inî'rî. Tîise Paapa maimu ekaremekî pî' neken eesenyaka'ma'pî wei kaisarî. Taapî'tî'pîiya: —Jesus wanî Paapa nîmenka'pî pe upîika'tînenkon pe —taapî'tî'pîiya. ⁶Tîise miarîronkon wanî'pî itu'se pra. To'

ekore'ma'pî Paulo pî' itu'se pra tîwanîkon ye'nen. Mîrîrî ye'nen tîpon pî' atapisî'pî kutupan tu'ma'pîiya, moropai ta'pîiya to' pî': —Aataka'masa'kon ya aawarîrî'nîkon awanîkon wenai. Innape ikupîya'nîkon pra awanîkon wenai aataka'masa'kon. Tîise uwenai pra —ta'pîiya to' pî'. —Tarîpai itu'se pra awanîkon ye'nen uutî sîrîrî Judeuyamî' pepîn pî' Paapa maimu ekareme'se —ta'pîiya.

⁷ Mîrîrî warantî to' nîmî'pîiya. Paulo wîtî'pî Tício yewî' ta. Mîikîrî ko'mamî'pî mi-arî. Tício wanî'pî tiaron itese' wanî'pî Justo kai'ma esatî to'ya. Mîikîrî wanî'pî Judeu pe pra tîise Paapa yapurînen pe awanî'pî. Mîikîrî yewî' ta aako'mamî'pî. Mîikîrî yewî' wanî'pî Judeuyamî' epere'to' yewî' pia aminke pra tîwe'sen pe. ⁸ Miarî Crispo itese' wanî'pî Judeuyamî' epere'to' yewî' esa' pe tîwe'sen. Mîikîrîya innape Jesus kupî'pî tamî'nawîrî tîpemonkonoyamî' pokonpe si'ma. Moropai tu'kankon Corîntio cidaderî ponkonya Paapa maimu eta'pî moropai innape ikupî'pî to'ya. Mîrîrî wenai to' esenpatakona'pî.

⁹ Mîrîrî tîpo tiwinan ewarona' ya' Paulo we'ne'pîtî warantî Paapa eseurîma eta'pîiya. Ta'pî Paapaya: —Eranne' pe pra e'kî. Tîise itekare ekaremekî pî' ako'mankî pemonkonyamî' pî' maasa pra tu'ke upemonkonoyamî' man tarî sîrîrî cidaderî po — ta'pî Paapaya. ¹⁰ —Maasa pra uurî ko'mamî aapia. Anî'ya î' rî imakui'pî kupî eserîke pra awanî aapia wanî tanne —ta'pîiya. —Eseurîmakî teeseta'kai pra. ¹¹ Mîrîrî ye'nen Paulo ko'mamî'pî tiwin kono' arakkita pairî kaisarî miarî Paapa maimu ekaremekî pî' to' kore'ta.

¹² Mîrîrî yai pata esa' Cláudioya Gálio tîrî'pî pata esa' pe awe'to'pe Grécia pata po. Mîrîrî yai Judeuyamî' emurukuntî'pî iipia. Inkamoroya Paulo yapisî'pî. Mîikîrî yarî'pî to'ya pata esa' Gálio pia. ¹³ Ta'pî to'ya ipî': —A'kî mîserî warayo' man pemonkonyamî'ya Paapa yapurî yu'se tîise uyeserukon yawîrî pra —ta'pî to'ya.

¹⁴ Mîrîrî yai Paulo eseurîma pia'tî tanne, Gálioya ta'pî Judeuyamî' pî': —Sîrîrî mîserî warayo'ya î' kupî epu'tîuya pra wai. Pemonkon wîisai'ya pra man tîise eeseurîma neken wenai enesa'ya'nîkon uupia. ¹⁵ Mîrîrî ye'ka pî' apîika'tî tîuya'nîkon î' tauya eserîke pra wai. Aawarîrî'nîkon ayaserukon ta ikonekaya'nîkon mîrîrî — ta'pîiya to' pî'. ¹⁶ Moropai to' yenpa'ka'pîiya. ¹⁷ Tarîpai mîikîrî Judeuyamî' epere'to' yewî' esa' pe tîwe'sen mîikîrî Sóstenes yapisî'pî to'ya moropai i'po'pîtî'pî to'ya, mîikîrî pata esa' Gálio rawîrî si'ma. Mîikîrî pî' —Aka sa'ne —taiya pra Gálio wanî'pî, era'mapî'tî'pîiya ipîika'tîiya pra.

Áquila Wîtî Éfeso Cidaderî Pona Tîno'pî Yarakkîrî.

¹⁸ Mîrîrî yai Paulo ko'mamî'pî tu'ke wei kaisarî innape Jesus ku'nenan pokonpe Corîntio cidaderî po. Mîrîrî tîpo eesekaremekî'pî to' pî'. Moropai aasara'tî'pî apo'yen ya' Síria pona tuutîpa, Áquila moropai Priscila pokonpe. Moropai apo'yen ya' taasara'tî rawîrî Cencréia po tîwanî ye'ka pe Paulo epîrema'pî. Eesekaremekî'pî Paapa esenyaka'mato' koneka tîuya ekaremekî'pîiya. Eeturumaka'pî itenya'. Mîrîrî ye'nen tîpu'pai si'po ya'tî'pîiya, mîrîrî ekareme'to' tîuya. ¹⁹ Moropai to' asara'tî'pî apo'yen ya'. Moropai inkamoro erepamî'pî Éfeso cidaderî pona. Moro Áquila Priscila e'nîmî'pî. Mîrîrî yai Paulo ewomî'pî Judeuyamî' epere'to' yewî'kon ta. Mîrîrî yai Judeuyamî' yarakkîrî eeseurîma'pî Paapa maimu pî'. ²⁰ Mîrîrî ye'nen Paulo ko'manto'pe ta'pî to'ya tîkore'ta'nîkon tu'ke wei kaisarî. Tîise aako'mamî pra awanî'pî. Inna taiya pra awanî'pî. ²¹ Mîikîrîya ta'pî tuutî pe: —Enna'po yu'se Paapa wanî ya, enna'po akore'ta'nîkon —ta'pîiya. Mîrîrî tîpo Paulo asara'tî'pî apo'yen ya'.

Attí'pí Éfeso poi. ²² Míikírí wítí'pí Cesaréia pona. Míikírí ko'mamî pîn apo'yen yapai teepa'ka pe rî attí'pí Jerusalém pona. Miarí Jerusalém po innape Jesus ku'nenan pí' eesekaremekí'pí ka'ne' pe pu'kuru moropai attí'pí Antioquia Síria pata pon pona.

²³ Tíko'man pe pu'kuru pra tíko'mamî típo miarí, attí'pí. Míikírí wítí'pí Galácia pata poro moropai Frígia pata poro. Mírírí yai tuutí pe innape Jesus ku'nenan meruntanní'píiia iní panpí'.

Apoloya Itekare Ekaremekí

²⁴ Éfeso po pra Paulo tíise tiaron pata poro aasarí tanne Judeu erepamí'pí Éfeso cidaderí pona itese' Apolo. Míikírí waní'pí Alexandria cidaderí po esenpo'pí pe. Míikírí waní'pí morí pe itekare ekareme'nen pe. Morí pe Paapa maimu e'menukasa' epu'nen pe awaní'pí. Míikírí waní mararí pra Paapa maimu yeseru pí' esenupa'pí pe. ²⁵ Mírírí ye'nen eesurímato' e'pítí'pí morí pe taatausinpai yenupaton pe Jesus Cristo yekare pí'. Yairí awe'pítí'pí. Tíise míikírí waní'pí João Batista nekaremekí'pí itekare epu'nen pe neken awaní'pí. ²⁶ Míikírí eseuríma pia'tí'pí Judeuyamí' epere'to' yewí'kon ta meruntí ke. Míikírí eseuríma eta'pí Áquila moropai Priscilaya. Mírírí ye'nen yarí'pí to'ya tewí'kon ta. Iní panpí' Paapa maimu pí' yeurímakonpa kai'ma. Í' kai'ma pemonkonyamí' píika'tí Paapaya pí' yeurímakonpa kai'ma yairí panpí' epu'to'peiya.

²⁷ Mírírí típo Apolo esenumenka yai tuutí pí' Grécia pata pona. Inarí ton kaareta menuka'pí innape Jesus ku'nenanya miaríronkon innape Jesus ku'nenan pia. Esatí'pí to'ya to' pí' morí pe yapi'to'pe to'ya kai'ma tewí'kon ta. Mírírí kaareta ke to' eseuríma'pí mírírí warantí. Miarí teerepansa' yai mararí pra inkamoro innape Jesus ku'nenan píika'tí'píiia, manni'kan morí pe tíwe'to' wenai Paapa nípíika'tí'san. ²⁸ Miarí Judeuyamí' eseurímapítí yai Apolo waní'pí to' maimu yentai imaimu. Eesurímapítí'pí to' yentai, tamí'nawíronkon pemonkonyamí'ya era'ma tanne. Mírírí ye'nen í' taa Judeuyamí'ya eseríke pra awaní'pí maasa pra to' yentai imaimu waní'pí. Eesurímapítí'pí Paapa nímenka'pí waní píika'títon pe ekareme'pítí'píiia. Jesus waní Paapa nímenka'pí pe upíika'tínenkon pe taasa' imaimu e'menukasa'ya yawírí ekareme'pítí'píiia Judeuyamí' pí' miarí.

Éfeso Po Pauloya Itekare Ekaremekí

19 Coríntio cidaderí po Apolo waní tanne Paulo wítí'pí a'mun poro. Míikírí erepamí'pí Éfeso cidaderí pona. Miarí innape Jesus ku'nenan eporí'píiia. Moropai inkamoro ekaranmapo'pí Pauloya. ² Ta'píiia to' pí': —Morí Yekaton Wanní ena'pí ayesa'kon pe innape ikupíya'níkon yai? —ta'píiia to' pí'.

Inkamoroya yuuku'pí: —Míikírí Morí Yekaton Wanní moro awaní epu'tí annaya pra man —ta'pí to'ya ipí'.

³ Mírírí pí' ta'pí Pauloya: —Í' ye'ka kin itekare pí' eesenupa'píkon? Í' ye'ka itekare pí' inna ta'píya'níkon? —ta'píiia. Yuuku'pí to'ya: —João Batista nekaremekí'pí, itekare pí' inna ta'pí annaya. Mírírí wenai anna esenpatakona'pí —ta'pí to'ya ipí'.

⁴ Pauloya ta'pí to' pí': —Joãoya itekare ekareme'pítí'pí manni'kan imakui'pí pe tíwe'to'kon rumakanenanya irumakato'pe kai'ma. Irumakasa' to'ya típo to' esenpatakonato'pe taapítí'píiia —ta'pí Pauloya. —Moropai Joãoya níri taapítí'pí Judeuyamí' pí' innape ikupí to'ya e'pai awaní. “Manni' uye'ma'pí pí' tui'sen tauya manni'”, míikírí epu'tí to'ya yu'se awaní'pí. Míikírí João ye'ma'pí pí' tui'sen waní Je-

sus pe —ta'pîiya. ⁵ Mîrîrî taiya eta tîuya'nîkon yai, inkamoro esenpatakona'pî innape Uyepotorîkon Jesus Cristo kupî tîuya'nîkon wenai. ⁶ Mîrîrî tîpo Pauloya tenya tîrî'pî to' pu'pai pona moropai eepîrema'pî. Mîrîrî pe rî Morî Yekaton Wannî ena'pî to' esa' pe. Mîrîrî ye'nen inkamoroya tiaronkon maikon kupî pia'tî'pî. Moropai inkamoroya Paapa maimu ekaremekî pia'tî'pî. ⁷ Inkamoro wani'pî asakî'ne pu' pona tîmo'tai yonpa warayo'kon.

⁸ Mîrîrî yai eseurîwî'ne kapoi kaisari Paulo wîtîpî'tî'pî Judeuyamî' epereto' yewî' ta. Mîikîrî eseurîmapî'tî'pî meruntî ke pemonkonyamî' pî'. Eeseurîmapî'tî'pî Paapa maimu pî' maasa pra tamî'nawîronkon esa' pe Paapa wani' epu'tî to'ya yu'se tîwanî ye'nen. ⁹ Tîise tiaronkonya innape ikupî pra awani'pî. Mîrîrî ye'nen imakui'pî pe to' eseurîmapî'tî'pî Uyepotorîkonya uyenu'pato'kon winîkîi, tamî'nawîronkon rawîrî si'ma. Mîrîrî tîpo Paulo epa'ka'pî moropai atfî'pî innape Jesus ku'nenan pokonpe. Moropai mîikîrî eseurîmapî'tî'pî wei kaisari pemonkonyamî' yenupanen Tiranoya pemonkonyamî' yenu'pato' yewî' ta si'ma. ¹⁰ Mîrîrî kupî'pîiya asakî'ne kono' kaisari mîrîrî Ásia pata ponkon Judeuyamî' moropai Judeuyamî' pepînya Paapa maimu eta pîkîrî.

Ceva Munkîyamî' Yekare

¹¹ Moropai ikupî eserîkan pepîn kure'nan esenumenkanto' ku'pî'tî'pî Paapaya Paulo winîpai. ¹² Moropai Paulo pu'pai ya'san kamisa yaapî'tî'pî to'ya pri'yawonkon pepîn pia. Mîrîrî tappîi to' esepî'tîto'pe kai'ma. Mîrîrî tîpo o'ma'kon yarakkîrî tîwe'sanon pia yarî'pî to'ya nîrî. Inkamoro yapai o'ma'kon yenpa'ka'pîiya. Mîrîrî warantî Paapaya Paulo yapurî'pî tîmeruntîri ke.

¹³⁻¹⁴ Miarî awani'pî teepîremasanon esa' Judeu itese' Ceva. Mîikîrî munkîyamî' wani'pî asakî'ne mia' pona tîmo'tai'nîkon. Inkamoro e'pî'tî'pî pia'sanyamî' pe. Inkamoroya pemonkonyamî' yapai o'ma'kon yenpa'ka Pauloya Jesus meruntîri ke era'ma'pî. Moropai mîrîrî warantî anku'pai to' wani'pî. Inkamoro wîtî'pî pemonkonyamî' o'ma'kon yarakkîronkon kore'ta. Moropai ta'pî to'ya mîikîrî o'ma' pî': —Pauloya ta'pî warantî taa annaya. Jesus ese' pî' epa'katî —ta'pî Ceva munkîyamî'ya. ¹⁵ Mîrîrî yai yuku'pî tiwinan o'ma'ya. Ta'pîiya to' pî': —Jesus epu'nen uurî, moropai Paulo epu'nen uurî. Tîise anî'kan amîrî'nîkon? Amîrî'nîkon wani' pepîn Jesus pemonkonoyamî' pe —ta'pîiya to' pî'. ¹⁶ Moropai o'ma' yarakkîronya Ceva munkîyamî' pa'tî'pî'tî'pî. Mîikîrî wani'pî meruntî ke to' yentai. Moropai to' epe'pî wittî tapai. To' wani'pî ne'ne' pe pu'kuru moropai to' pon karakapî'sai'ya wani'pî.

¹⁷ Mîrîrî eta'pî tamî'nawîronkon Éfeso ponkon pemonkonyamî'ya, Judeuyamî'ya moropai Judeuyamî' pepînya. To' wani'pî eranne' pe kure'ne. Mîrîrî ye'nen ta'pî to'ya: —Morî pe Uyepotorîkon Jesus man. Tamî'nawîron yentainon pe awani' —ta'pî tamî'nawîronkon pemonkonyamî'ya. ¹⁸ Moropai innape Jesus kupî'tîponkon iipî ko'mannîpî'pî Paulo pia. Inkamoro erepamî'pî tamî'nawîronkon rawîrî. Inkamoroya ta'pî: —Anna wani'pî pia'sanyamî' pe. Tîise mîrîrî rumaka annaya sîrîrî —ta'pî to'ya. ¹⁹ Mîrîrî yai yawa'wîkon moropai kaaretakon, tarenkon yaponse' enepî'pî to'ya. Moropai mîrîrî arannîpî'pî to'ya tamî'nawîronkonya era'ma tanne. Epe'ke'kon pe pu'kuru kaaretakon taren yaponse' wani'pî, 50.000 prata pun kaisari. ²⁰ Mîrîrî warantî Paapa meruntîri era'ma'pî pemonkonyamî'ya. Arinîkon enapî'tî'pî Jesus pemonkono pe. Innape Jesus kupî'pî arinîkonya.

To' Esiyu'piti Éfeso Po

²¹ Míriri típo Paulo esenumenka'pí tuutí pí' Macedônia pata poro moropai Acaia pata poro moropai Jerusalém pona. Moropai ta'píya: —Jerusalém poi itípai waní Roma pona. ²² Míriri yai Pauloya asakí nankon warayo'kon típika'tinenan yarima'pí Macedônia pata pona, Timóteo moropai Erasto. Maasa pra iní' panpí' wei iko'manpai Paulo waní'pí Ásia pata po.

²³ Míriri yai kure'nan esiyu'pí'níto' waní'pí Éfeso cidaderí po Uyepotoríkonya uyenu'pato'kon wenai. ²⁴ Míriri ya warayo' waní'pí Demétrio itese'. Míikírí waní'pí teesenyaka'masen pe inke'kon prata konekapítí pí'. Míriri konekapítí'píya tínapuríkon wíri' itese' Diana soosiríkon warantí tíse simonkokon pe mírikí tíwe'repapa kai'ma. Míriri ke awe'repapítí'pí. Míriri yepe'pí yapi'pítí'píya mararí pra. Moropai yarakkírí teesenyaka'masanon ye'mapítí'píya míriri yepe'pí ke. ²⁵ Míikíríya inkamoro típokon pe teesenyaka'masanon yanno'pí. Moropai tiaronkon prata pí' teesenyaka'masanon yanno'píya. Ta'píya to' pí': —Uyonpayamí, epu'nenan amírí'nikon uurí'nikonya kure'ne esenyaka'manní'pí yepe'pí yapi'se. ²⁶ Tíse síriri pata pai iní'ri yapisí eseríke pra awaní epu'tí pí' wai —ta'píya. —Tarípai síriri pata pai era'maya'nikon síriri. Moropai etaya'nikon í' kai'ma míserí Paulo eseuríma moropai ikupíya. Taapítíya unapuríkon Diana winíkí, míikírí warayo'kon níkoneka'pí waní pepín Paapa pe. Paapa warantí awaní pepín. Yairon pe awaní pepín taapítíya. Míriri taa tíuya ke pemonkonyamí' ra'tísai'ya man mararí pra, taríronkon moropai tamí'nawírí yonpa Ásia pata poronkon. Míriri ye'nen iní'ri unapuríkon yapurí to'ya eseríke pra eena pe man. Í' pe pra rí eena pe man —ta'píya. ²⁷ —Míriri warantí awaní ya, uurí'nikon esenyaka'mato' pínama pemonkonyamí'ya pepín. Iní'ri yenna to'ya eseríke pra awaní. Míriri era'ma pí' wai —ta'píya. —Míriri neken pepín tíse unapuríkon Diana yapurí pemonkonyamí'ya pepín iní'ri Í' pe pra rí eenasa' ye'nen Paulo maimu wenai. Míriri warantí awaní ya, tamí'nawíronkon taríronkonya míikírí yapurí pepín moropai tiaron pataponkonya yapurí pepín.

²⁸ Míriri eta tíuya'nikon yai ariníkon ena'pí teekore'mai mararí pra. Inkamoro entaimepítí pia'tí'pí. Ta'pí to'ya: —Ipíkku pe Diana unapuríkon waní tiaronkon yentainon kai'ma —ta'pí to'ya. ²⁹ Míriri to' entaimepítí' to' eta'pí tamí'nawíronkon cidadeponkonya. Inkamoro ariníkonya míikírí Aristarco moropai Gaio, Paulo ponkon pe asarí'san Macedônia ponkon yapisí'pí moropai to' woroka'pí to'ya, ariníkon emurukuntíto' pata'se' ya'. ³⁰ Míriri yai ariníkon yarakkírí eseurímapai Paulo waní'pí tíse innape Jesus ku'nenanya irumaka pra awaní'pí iwí to'ya namai. ³¹ Tiaron ipíkku pe tíwe'senya Paulo yonpayamí'ya tímaimukon yarima'pí Paulo wítí namai miarí ya ariníkon emurukuntíto' pata'se' ya'.

³² Míriri yai ariníkon waní'pí í' taa tíuya'nikon epu'tí to'ya pra. Mararí pra to' eseuríma'pí. Tiaronkon eseuríma'pí tiaron pe. Tiaronkonya ta'pí tiaron pe tímaimukon epu'tí to'ya pra. Míriri ye'nen í' wani' to' waní epu'tí ariníkonya pra awaní'pí. ³³ Tiaronkon esenumenka'pí: —Yai pra Alexandre wenai ka'ri míriri kupí to'ya kai'ma. Maasa pra Alexandre yaasa' to'ya waní'pí ariníkon rawírí. Míikíríya tenya ke moo e'tí ta'pí. Maasa pra eseurímapai awaní'pí tíwinípaino pe pra awaní anekareme'pai awaní'pí. Tíse yuuku to'ya pra awaní'pí. ³⁴ Tíse Judeu pe awaní epu'sa' tíuya'nikon yai iní' panpí' to' entaimepítí'pí tamí'nawírí. Asakí'ne hora kaisarí

to' entaimepítí'pí. Ta'pí to'ya: —Ipíkku pe Diana man, unapuríkon anna Éfesoponkon yepotorí pe kai'ma to' entaimepítí'pí.

³⁵ Mírírí yai mírírí cidade ponkon esa' pe tíwe'sen wítí'pí to' kore'ta. Míikíríya to' atí'napanní'pí túya yuwa'pí. Ta'píiya: —Warayo'kon, Éfesoponkon tamí'nawíronkonya epu'tí maasa pra míikírí unapuríkon kure'nan Diana waní tarí cidade po uurí'níkon kore'ta. Míikírí moropai iwarainon ikonekasa' ka' poi ena'pí, mírírí waní usoosiríkon ta. Inkamoro ko'manní'nenan pe e'ní. ³⁶ Innape awaní epu'tí tamí'nawíronkonya. Mírírí ye'nen moo atí'napanítí Í epu'tí ye'ka pe pra teesenumenkai pra morí pe epu'tíya'níkon yuwa'tí —ta'píiya. ³⁷ —Inkamoro warayo'kon ene'sa'ya'níkon. Tíise í' ku'sa' to'ya pra man soosiríkon winíkií moropai í' ku'sa' to'ya pra man unapuríkon Diana winíkií. ³⁸ Tíise Demétrio moropai ipokonpe teesenyaka'masanon winíkií í' rí ku'sa' to'ya ya, iweiyu ton imo'ka e'pai man ipíkkukon rawírí to' yaato'pe. Mírírí to'pe inkamoro waní mírírí ipíkkukon. Inkamoroya neken ikoneka e'painon. ³⁹ Tíise aní' moro awaní ya, awiníkií'níkon mírírí koneka e'pai man ariníkon pokonpe teepere'se uyeserukonya taasa' yawírí. ⁴⁰ Mírírí warantí e'ní ya, uurí'níkon pí' taa Roma esa' pe tíwe'senya, í' epu'nenan pepín amírí'níkon, apemonkonoyamí' ko'manní'píya'níkon pepín taiya eseríke awaní uurí'níkon pí'. Mírírí ye'nen í' kai'ma ekaremekí eseríke pra awaní ipí'. ⁴¹ Mírírí taa típo míikíríya tamí'nawíronkon yaipontí'pí to' wítí'to'pe.

Paulo Wítí Macedônia Pata Poro

Moropai Grécia Pata Poro

20 Pemonkonyamí' ariníkon atí'napansa' tanne, innape Jesus ku'nenan yanno'pí Pauloya. Moropai inkamoro meruntítanní'píiya. Moropai to' pí' eesekaremekí'pí. Mírírí típo attí'pí Macedônia pata pona. ² Tuutí pe mírírí pata poro attí'pí. Mírírí yai innape Jesus ku'nenan meruntítanní'píiya mararí pra. Mírírí típo Grécia pona eerepamí'pí. ³ Miarí Paulo ko'mamí'pí eseuríwí'ne kapoi kaisarí. Miarí pai tuutí pí' Paulo esenumenka tanne Síria pata pona Judeuyamí' yekare eta'píiya yapísí túya'níkon pí' to' eseurímasa' í' rí kupíkonpa iwiníkií. Mírírí ye'nen Macedônia pata poro Paulo esenumenka'pí tíwenna'po pí'. ⁴ Míikírí pokonpe pemonkonyamí' wítí'pí. Sópatro, Pirro munmu Beréia cidaderí pon, Aristarco moropai Segundo, Tessalônica ponkon, Gaio Derbe pon, Tíquico, moropai Trófimo Ásia pata poinokon moropai Timóteo. ⁵ Inkamoro wítí'pí e'mai' pe. Moropai inkamoroya anna nímí'sa' waní'pí Trôade cidaderí po. ⁶ To' festarí weiyu pata'pí yai, mírírí festa awaní'pí isa'moto' ton pín trigo puusa' ya'to' to'ya weiyu pe. Mírírí típo anna wítí'pí Filípos cidaderí poi. Mia'taikin wei anna wítí'pí anna erepamí'pí to' pia Trôade pona. Moro anna ko'mamí'pí tiwin semana kaisarí.

Éutico Sa'mantasa' E'mí'sa'ka

⁷ Moropai domingo yai anna emurukuntí'pí innape Jesus ku'nenan pokonpe. Mírírí yai anna yekkarí yonpa'pí annaya tímurukun pe si'ma. Mírírí Paulo eseuríma yai tu'kankon emurukuntí'sa' tanne anoinna píkírí eeseuríma'pí maasa pra eerenma'sa' pe attí'to' waní'pí. ⁸ Miarí tu'ke lamparinha awittaní'sa' waní'pí o'non pata anna emurukuntí'to' ta kawínpán wítí' ta. ⁹ Mírírí yai maasaron warayo' waní'pí itese' Éutico enu'sa' waní'pí janela pona. Mírírí yai Paulo eseuríma ko'manní'pí'pí. Eeseuríma

ko'mannîpî tanne, mîîkîrî ena'pî iwe'nunpai. Mîrîrî pe rî iwe'na'pî ka'ne' pe. Mîîkîrî ena'pî kawînpa wîtî teeseurînon quarto janelarî poi. Mîîkîrî yapîsî'pî to'ya, tîise aasa'mantasa' wanî'pî. ¹⁰ Moropai Paulo autî'pî iipia moropai awe'morikka'pî moropai i'mî woi yapîsî'pîiya. Moropai ta'pîiya to' pî': —Teesi'nî'se pra e'tî. Mîîkîrî sa'mantasa' pra man tîise enen man —ta'pîiya. ¹¹ Mîrîrî tîpo inî'rî Paulo enuku'pî kawînpa wîtî ta. Miarî tekkari yonpa'pîiya. Mîrîrî yai Paulo eseurîma ko'mannîpî'pî pata terenma'nî'se. Mîrîrî tîpo awautî'pî moropai attî'pî. ¹² Moropai mîîkîrî warayo' yarî'pî to'ya itewî' ta enen. Mîrîrî yai kure'ne taatausinpai to' wanî'pî miarî.

Éfeso Soosirî Esanon Pî' Paulo Esekaremekî

¹³ Anna wîtî'pî apo'yen ya' Assôs Peyakî pîkîrî maasa pra miarî Paulo nîmîkî'pî annaya. Maasa pra miarî tînîmî'to'pe annaya taasa'ya wanî'pî. Mîîkîrî ii'to' wanî'pî a'mun poro mîto'pe. ¹⁴ Anna eseposa' yai Assôs peyakî po moropai anna asara'tî'pî apo'yen ya'. Anna wîtî'pî anna erepamî'pî Mitilene cidaderî pona. ¹⁵ Miarî pai anna wîtî'pî erenma'sa' pe. Aminke pra Quio wono pî' irî'pîkîrî anna wîtî'pî. Tiaron wei yai Samos po anna wanî'pî. Mîrîrî tîpo tiwin wei anna erepansa' pe Mileto peyakî pona. ¹⁶ Mîrîrî yai Paulo esenumenkasa' wanî'pî Éfeso cidaderî pona emî'panpai pra. Maasa pra tîko'man pe iko'manpai pra awanî'pî Ásia pata po. Eesemi'tîpasa' wanî'pî erepanpai ka'ne' pe Jerusalém pona, Judeuyamî' festarî weiyu itese' Pentecoste esippia'tî rawîrî teerepamîpa kai'ma.

¹⁷ Miarî Mileto po si'ma Pauloya soosi esanon Éfeso ponkon yanno me'po'pî to' yarakkîrî teeseporîpa kai'ma. ¹⁸ Inkamoro erepansa' pe Pauloya ta'pî to' pî': —Epu'nenan amîrî'nîkon o'non ye'ka pe uuko'mansa' sîrîrî wei eseuwa'ka manni' yai, tîmurukun pe e'nî yai, Ásia pata pona erepamî'pî pata pai. ¹⁹ Mîrîrî yai uurî esenyaka'ma'pî Uyepotorî ton pe ikupî'pîuya ipoitîrî pe. Tiaronkon ma're wanî'pî to' yentai e'kupî pîn. Tiaron pensa ukaruwa'pî sa'man weiyu erepansa' yai upona. Maasa pra tu'ke ite'ka Judeuyamî' wanî'pî imakui'pî anku'pai uwinîkî Paapa maimu ekaremekîuya wenai. Mîîwîni tîise esenyaka'ma'pî Uyepotorî ton pe. ²⁰ Amîrî'nîkonya nîrî epu'tî apîika'tîto'peuya'nîkon i' kai'ma tamî'nawîrî itekare ekaremekî'pîuya. Amîrî'nîkon yenupa'pîuya arinîkon rawîrî si'ma moropai ayewî'kon ta pî'. ²¹ Mîrîrî yai taapî'tî'pîuya yairî Judeuyamî' pî' moropai Judeuyamî' pepîn pî': —Awenpenatakon e'pai awanî imakui'pî anku'pî'pîkon pî'. Paapa yapurîtî innape Uyepotorîkon Jesus Cristo ku'tî —taapî'tî'pîuya.

²² Tarîpai uutî sîrîrî Jerusalém pona. Morî Yekaton Wannîya uyarima sîrîrî innape imaimu yawîrî ikupîuya tîise i' e'kupî epu'tîuya pra wai miarî. ²³ Mîrîrî warantî Morî Yekaton Wannîya taasa' wenai epu'tîuya o'non pata erepansa' ya moro e'taruma'tîto' ton wanî, atarakkamoto'pe wanî. ²⁴ Tîise mîrîrî pî' uusa'mantato' pî' eranne' pe wanî pra wai. Î' wanî morî pe uurî pia tamî'nawîrî esenyaka'mato'pe Uyepotorî Jesus nekaremekî'pî kupîuya tamî'nawîrî taretî'kai. Mîrîrî esenyaka'mato' wanî sîrîrî. See ye'ka Paapa maimu ekaremekîuya pemonkonyamî' pî', pemonkonyamî' pîika'tîto' Paapaya epe'mîra.

²⁵ —Kure'ne akore'ta'nîkon uuko'mansa' wai uyesa'kon pe Paapa wanî ekaremekî pî'. Tarîpai inî'rî uyera'maya'nîkon pe pra naatîi sîrîrî. Mîrîrî epu'tî pî' wai. ²⁶ Mîrîrî ye'nen tauya sîrîrî apî'nîkon. Anî'kan ataka'masa' ya, tîpanamato'kon yawîrî pra to' wanî ya, uwenai pra aataka'masa'kon mîrîrî. ²⁷ Maasa pra uurîya tîwî Paapa maimu ku'sa' pra man, apî'nîkon ekaremekî pî' uuko'mansa' wai. Tamî'nawîrî i'

itu'se Paapa e'to' ekaremeki'pūya. ²⁸ Mírírí ye'nen tauya, aawarírí'níkon eti'nínmatí moropai tiaronkon konekatí manni' carneiroyamí' ko'manní'nenya to' koneka warantí. Maasa pra Morí Yekaton Wanníya amírí'níkon kupí'pí carneiroyamí' ko'manní'nenya tekínon ko'manní'pí warantí Paapa pemonkonoyamí' innape Jesus ku'nenan ko'manní'píkonpa. Inkamoro waní inenna'san pe tñmu Jesus Cristo mîní ke aasa'manta yai. ²⁹ Maasa pra epu'tí pí' wai uutí'pí yentakaya amírí'níkon pia yenku'tí ton seru'ye' erepamí akore'ta'níkon. Inkamoro erepamí kaikusi erepamí warantí carneiroyamí' yapi'se. Inkamoroya innape Jesus ku'nenan taruma'tí. ³⁰ Mírírí yai seru'ye' pe ayonpakon rí e'to' weiyu erepamí. Tiaronkon amírí'níkon innape Jesus ku'nenan yenku'tí to'ya tesorukon kupíkonpa. Mírírí yai Jesus rumakaya'níkon. ³¹ Mírírí ye'nen tíwarí e'tí. Enpenatatí eesenupa'píkon pí' wei ewaron kaisarí eseuríwí'ne kono' kaisarí ayenupa'níkon pí' uuko'mansa' tiwin pí' awaníkon tanne. Tiaron pensa ukaruwa'pí awenai'níkon. Mírírí pí' enpenatatí.

³² Tarípai Paapa yenya' arumakauya'níkon sírírí, morí pe amírí'níkon ko'manní'to'peiya tímaimu ke. Maasa pra tímaimu wenai morí pe tíwe'to' pí' ayenupaiya'níkon. Mírírí wenai iní' panpí' aarentakon imírí ton pe. Morí tíriya aapia'níkon. Tamí'nawírí típemonkonoyamí' konekaiya. ³³ Uuríya í' rí esa'sa' pra man, apratarí, ourorí uponton rí esa'sau'ya pra wai aní' pí'. ³⁴ Mírírí epu'tí pí' naatí. Uurí esenyaka'ma'pí uyenya ke. Í' epoto'peuya kai'ma uurí ton pe moropai upokonpe teesenyaka'masanon uyonpayamí' ton pe. ³⁵ Tamí'nawírí mírírí esenyaka'ma'pí wenai epu'tíya'níkon. Teesenyaka'mai tiaronkon tíwe'taruma'tisanon píika'tító' ton eporí mírírí. Mírírí ye'nen mírírí warantí nírí ako'mantí. Moropai enpenatatí Uyepotoríkon Jesus maimu pí'. Ta'píiya: “Aní'ya itíisa' ya mîkírí waní taatausinpai manni' intírí yapisí'pítípon atausinpa yentai”, ta'píiya —ta'pí Pauloya.

³⁶ Tamí'nawírí teesuríma yaretí'ka típo Paulo moropai innape Jesus ku'nenan e'sekunka'pí to' epírema'pí. ³⁷ Mírírí taa típo tamí'nawíronkon karawa'pí taatapi'se Paulo pokonpe. Kure'ne teesewankono'mai to' waní'pí í' ta'pí Pauloya pí', iní'rí uyera'maya'níkon kupí pepín sírírí taasai'ya pí'. ³⁸ Mírírí ye'nen to' wítí'pí Paulo wenairí apo'yen ya' asara'tí pikírí.

Jerusalém Pona Paulo Wítí

21 Mírírí típo anna esekaremekí'pí to' pí' moropai anna asara'tí'pí apo'yen ya' anna wítí'to'pe to'sarí Cós wono rí pikírí. Moropai anna erepamí'pí tiaron wei yai Rodes peyakí pona. Moropai miarí pai anna wítí'pí Pátara cidaderí pona anna erepamí'pí. ² Moropai anna epa'ka'pí apo'yen yapai. Tiaron apo'yen eporí'pí annaya tuutísen Fenícia pona. Mírírí ya' anna asara'tí'pí. Anna wítí'pí. Moropai anna erepamí'pí Chipre wono pia. ³ Tíwírí anna wítí'pí Chipre poi winí pí' meruntí winí Síria winíkí. Moropai anna erepansa' pe Tiro cidaderí pona, moro anna autí'pí, maasa pra apo'yen yapai í' kon rí mo'kato' to'ya waní'pí mîito'pe. ⁴ Miarí tiaronkon innape Jesus ku'nenan eporí'pí annaya. Inkamoro pokonpe anna ko'mamí'pí tiwin semana kaisarí. Inkamoroya taa ko'manní'pí'pí Morí Yekaton Wanníya taasa' wenai Paulo wítí namai Jerusalém pona. ⁵ Tíise anna wítí'to' weiyu eseposa' yai anna es'e'ma'tí'pí. Moropai inkamoro innape Jesus ku'nenan wítí'pí tño'píkon yarakkírí tñmukukon pokonpe anna pikírí. Aminke cidade poi inkamoro pokonpe anna waní'pí. Miarí anna e'sekunka'pí kasapan po moropai anna epírema'pí. ⁶ Mírírí típo anna esekaremekí'pí to' pí'. Anna wítí'pí apo'yen ya. Anna wítí tanne inkamoro enna'po'pí tewí'kon ta.

⁷ Mîrîrî tîpo anna wîtî'pî Tiro cidaderî poi anna erepamî'pî Ptolemaida pona. Miarî innape Jesus ku'nenan eporî'pî annaya. Moropai to' pî' anna esekaremekî'pî. Inkamoro kore'ta tiwin wei yuwa'ka'pî annaya. ⁸ Erenma'sa' pe anna ese'ma'tî'pî miarî pai moropai anna erepamî'pî Cesaréia pona. Miarî innape Jesus ku'nenan ton pe pemonkonyamî' ena emapu'tînen wanî'pî itese' Filipe. Mîikîrî yewî' ta anna ewomî'pî. Moro anna ko'mamî'pî. Mîikîrî Filipe wanî'pî manni'kan asakî'ne mia' pona tîmo'tai'nîkon (7) inmenkasa'kon Jerusalém po yonpa pe. ⁹ Mîikîrî munkîyamî' wanî'pî saakîrîrî wîri'sanyamî' inyo pînon. Inkamoroya Paapa maimu ekareme'pî'tî'pî. Î' awe'kupî kupî pî' ekareme'nenan pe to' wanî'pî. ¹⁰ Tiaron pensa anna erepansa' tîpo Paapa maimu ekareme'nen erepansa' wanî'pî Judéia pata poi itese' Ágabo. ¹¹ Mîikîrî iipî'pî anna pia. Moropai Paulo woromî yapisî'pîiya. Mîikîrîya tenya yewa'tîpî'tî'pî moropai tî'pu. Moropai ta'pîiya: —Sîrîrî wanî Morî Yekaton Wannî nekaremekî'pî pe. See warantî seeni' woromî ton esa' yewa'tî Judeuyamî'ya kupî sîrîrî Jerusalém po. Mîikîrî rumaka to'ya kupî sîrîrî Judeuyamî' pepîn yenza —ta'pîiya.

¹² Mîrîrî eta annaya yai tiaronkon innape Jesus ku'nenan pokonpe si'ma Paulo yeka'nunka'pî annaya attî namai Jerusalém pona. ¹³ Tîise Pauloya yuuku'pî: —Î' pî' see akaraukon mîrîrî? Yairî ma're ukupî pî' natîi —ta'pîiya. Moropai ta'pîiya: —Uurî wanî sîrîrî uyaironpî'to' pî' neken eranne' pe pra wai moropai Jerusalém po uwî to'ya pî' eranne' pe wanî pepîn sîrîrî. Uyepotorî Jesus wenai eranne' pe pra wai eturumakasa' sîrîrî —ta'pîiya. ¹⁴ Iwatî annaya eserîke pra awanî'pî. Mîrîrî ye'nen irumaka'pî annaya. Mîrîrî ye'nen ta'pî annaya ipî': —Moriya itu'se Paapa e'to' ku'kî —ta'pî annaya.

¹⁵ Mîrîrî tîpo anna yemanne koneka'pî annaya. Moropai anna wîtî'pî Jerusalém pona. ¹⁶ Anna wîtî yai Cesaréia poi tiaronkon innape Jesus ku'nenan wîtî'pî anna pokonpe. Inkamoroya anna yari'pî wîttî ta anna e'to' ton ta. Mnasom yewî' ta, Chipre wono poinon pe tîwe'sen. Pena pata painon innape Jesus ku'nen pe awanî'pî. Mîikîrî yewî' ta anna ko'mamî'pî.

Paulo Erepanî Jerusalém Pona

¹⁷ Jerusalém pona anna erepansa' yai innape Jesus ku'nenanya anna yapisî'pî tîwakîrîkon pe taatausinpai. ¹⁸ Erenma'sa' pe Paulo wîtî'pî anna pokonpe soosi esa' Tiago yarakkîrî teeseporîpa kai'ma. Mîrîrî yai tamî'nawîronkon inkamoro soosi esanon emurukuntîsa' wanî'pî miarî. ¹⁹ Moropai inkamoro pî' Paulo esekaremekî'pî. Moropai tamî'nawîrî taasarî'pî pî' Paulo eseurîma'pî î' kai'ma Paapaya Judeuyamî' pepîn pîika'tî'pî ekaremekî'pîiya to' pî'.

²⁰ Mîrîrî yekare eta tîuya'nîkon ya inkamoro emurukuntî'san soosi esananya ta'pî: —Morî pe man, Paapa —ta'pî to'ya. Moropai ta'pî to'ya Paulo pî': —Morî pe era'makî maasa uyakon tarî tu'ke iku'ne'tî yentai Judeuyamî' man innape Jesus ku'nenan pe. Tîise inkamoro wanî mîrîrî mîrîrî warantî si'ma teserukon kupî to'ya mîrîrî kure'ne. Moisés kaaretarîya taasa' yawîrî to' ko'mamî. ²¹ Inkamoroya etasa' î' kai'ma Judeuyamî' yenupasa'ya tiaron pata po tîwe'sanon, teserukon rumakato'pe to'ya kai'ma. Moropai to' yenupasa'ya teserukon tînmukukon mere pî'pî pottî ya'tî to'ya namai, Judeuyamî' yeserukon kupî to'ya namai. ²² Inkamoroya innape amîrî erepansa' epu'tî sîrîrî tarî. Mîrîrî ye'nen î' see kupî e'painon? ²³ Morî pe awanî e'painon amîrîya ikupîya see warantî maasa pra tarî to' man uurî'nîkon kore'ta asakîrîronkon

warayo'kon. Inkamoroya î' kupî Paapa ton pe ta'pî tûuya'nîkon kupî. ²⁴ Mîrîrî ye'nen atîkî to' pokonpe î' taasa' Moisés nurî'tîya yenuyanto' yawîrî kupîkonpa, yairî Paapa yapurîkonpa kai'ma. Moropai to' nîtîrî ton pe carneiroyamî ye'mata Paapa yapurîto'pe to'ya, moropai tîpu'paikon si'po ya'tîto'pe to'ya nîrî. Mîrîrî warantî ikupîya ya, tamî'nawîronkonya epu'tî, awinîkîi to' eseurîmato' wanî seru'ye' pe kai'ma. Yairî aako'mamî Moisés kaaretariya taasa' yawîrî epu'tî to'ya. ²⁵ Tîise Judeuyamî' pepîn pî' innape Jesus ku'nenan pia kaareta yarima'pî uurî'nîkonya. To' pî' taato' see warantî: "Paaka sararuri kîsantî mia' ke ikonekasa' pia to' nîtîrî'pî tînapurîkon pe. Moropai imînrî'pî kîsantî. Moropai inî'rî i'mî ye'pî tîwaikkî'se iwîsa' kîsantî. Moropai ta'pî se' tapairî warayo'kon wanî namai wîrî'sanyamî' yarakkîrî. Moropai wîrî'sanyamî' wanî namai se' tapairî warayo'kon yarakkîrî" mîrîrî warantî Judeuyamî' pepîn pî' ta'pî uurî'nîkonya —ta'pî to'ya.

²⁶ Mîrîrî ye'nen eerenma'sa' pe inkamoro asakîrîronkon yarakkîrî Paulo wîtî'pî Moisés nurî'tîya yenuyanto' yawîrî kupîkonpa. Moropai teepîremasanon pia to' wîtî'pî epîremanto' yewî' ta, ekareme'se paaka to' nîpo'tî ton ye'ma tûuya ta'pî Pauloya. Morî pe to' enato'pe Paapa winîkîi kai'ma. Moropai iweiyu ton mo'ka'pî to'ya tekînkon po'tî tûuya'nîkon weiyu ton. Mîrîrî warantî ikupî'pî to'ya Moisés kaaretariya taasa' yawîrî.

Paulo Yapisî To'ya

²⁷ Asakî'ne mia' pona tîmo'tai'no wei ataretî'ka ko'mannîpî tanne tiaronkon Judeuyamî' Ásia patapoinîkonya Paulo era'ma'pî epîremanto' yewî' ta. Inkamoroya arinîkon Judeuyamî' yausinpa'pî inî' panpî Paulo winîkîi to' ekore'ma'to'pe kai'ma. ²⁸ Moropai Paulo yapisî'pî to'ya. Moropai inkamoro entaimepîtî pia'tî'pî. —Judeuyamî' anna pîika'tîtî. Mîserî warayo' pemonkonyamî' yenupa pinunpanen. Eerepansa' man tarî uurî'nîkon kore'ta. Moisés kaaretariya yenuyanto' winîkîi eeseurîma îri pe, moropai epîremanto' yewî' winîkîi. Moropai inkamoro yarakkîrî tîwe'sanon Judeuyamî' pepîn ewonsa' man uyeserukon yawîrî pra. ²⁹ Mîrîrî ta'pî to'ya maasa pra Trófimo Éfeso pon era'masa' tûuya'nîkon ye'nen Paulo yarakkîrî cidade po. To' esenumenka'pî Pauloya yaasa' kai'ma epîremanto' yewî' ta.

³⁰ Mîrîrî yai to' esiyu'pî'to' eta'pî cidade ponkonya. Mîrîrî ye'nen pemonkonyamî' eka'tunsa' wanî'pî to' pia. Inkamoroya Paulo yapisî'pî moropai iworoka'pî to'ya epîremanto' yewî' tapai. Mîrîrî tîpo mana'ta yarakkamo'pî to'ya. ³¹ Inkamoroya Paulo wîi kupî tanne, Romanoyamî' pe tîwe'sanon surarayamî' esa'ya itekare eta'pî, Jerusalém po to' ekore'masa' yekare. ³² Moropai ka'ne' pe ipemonkonoyamî' yanno'pîiya manni'kan ipikkukon pokonpe. Moropai to' eka'tumî'pî to' kore'ta. Surarayamî' esa' era'ma tûuya'nîkon ye'nen, arinîkon Paulo pa'tîpî'nenanya ipa'tîpî' tûuya'nîkon emî'pannîpî'pî.

³³ Mîrîrî yai surarayamî' esa' iipî'pî Paulo pia moropai yaironpîtî me'po'pîiya asakî'ne sa'man ferro ke. Moropai ekaranmapo'pîiya: —Anî' kin mîserî warayo'? Î' konekasai'ya nai mîito'pe? —ta'pîiya. ³⁴ Mîrîrî yai arinîkon entaimepîtî'pî tiaronkonya î' taa tûuya'nîkon epu'tî pra awanî'pî. Tiaron pe to' maimu wanî'pî. Tiaron sinkaya inî'rî eesepu'tî pra. Mîrîrî ye'nen î' epu'tî surarayamî' esa'ya eserîke pra awanî'pî. Mîrîrî ye'nen surarayamî' yaipontî'pî to' esa'ya Paulo yaato'pe to'ya tewî'kon ta. ³⁵ Aminke pra wîttî ta enu'nîto'pe ikonekasa' poro to' wîttî yai Paulo yantumî'pî to'ya kawîne yarîkonpa. Maasa pra iwenairî arinîkon iipî'pî teekore'mai

Paulo winîkî tîwanîkon ye'nen. ³⁶To' entaimepîti'pî inî panpî' iwenairî si'ma: — Iwîti iwîti —ta'pî to'ya.

Pemonkonyamî' Yarakkîrî Paulo Eseurîma.

³⁷Mîrîrî tewî'kon ta tawonnîpî to'ya tanne, Pauloya ta'pî surarayamî' esa' pe tîwe'sen pî': —Amîrî yarakkîrî eseurîma e'painon? —ta'pîiya.

Surarayamî' esa'ya yuuku'pî: —O'non ye'ka pe see eeseurîma mîrîrî Grego pe? ³⁸Amîrî ka'rî wanî manni' Egito pon pe. Manni' 4.000 surarayamî' kaisarî yaanen keren pona uyesa'kon yarakkîrî epîi? —ta'pîiya.

³⁹Pauloya yuuku'pî. Ta'pîiya: —Uurî wanî Judeu pe. Esenpo'pî Tarso cidaderî po. Ipîkku cidade Celícia pata po. Mîrîrî ye'nen maasa eseurîmapai wai pemonkonyamî' yarakkîrî —ta'pîiya.

⁴⁰Mîrîrî ye'nen surarayamî' esa'ya eeseurîmato'pe ipata'se' ton tîrî'pî. Moropai Paulo wanî'pî satipe mîrîrî wîttî ta enu'nîto'pe ikonekasa' po. Mîikîrîya tenya ke moo e'tî ta'pî pemonkonyamî' pî'. Moropai tamî'nawîronkon atî'napansa' tanne eeseurîma'pî Judeuyamî' maimu pe. Ta'pîiya:

(At 9.1-19; 26.12-18)

22 —Uyonpayamî', uyakontonon uyuntonon maasa eseurîma etatî. ²Î kai'ma esekaremekî apî'nîkon amîrî'nîkon rawîrî si'ma. Judeuyamî' maimu pe eeseurîma eta tîuya'nîkon ye'nen arinîkon atî'napamî'pî. Moo to' wanî'pî.

Moropai ta'pî Pauloya: ³—Uurî wanî Judeu pe pu'kuru. Esenpo'pî pe wanî Tarso cidaderî po Celícia pata po. Tîise uurî wanî e'tîwarî'ka'pî pe tarî Jerusalém po. Mîrîrî ye'nen uurî wanî manni' yenupaton Gamaliel nenupa'pî pe. Mîrîrî ye'nen uurî wanî esenupa'pî pe kure'ne utamokon yeserurî'pî pî' uyeserukon pî'. Mîrîrî ye'nen uurî wanî'pî Paapa ton pe esenyaka'mapai nîrî mîrîrî yai. ⁴Tarîronkon amîrî'nîkon wanî manni' warantî. Mîrîrî yai Jesusya tenupato'kon tîiko'mansenon taruma'tîpîti'pîuya. Tiaron pensa to' sa'manta'pî uwenai. Warayo'kon moropai wîrî'sanyamî' yapî'pîti'pîuya tarakkannîto' yewî' ta to' yaapîti'pîuya. ⁵Mîrîrî epu'tî pî' teepîremasanon esanon yepotorîya morî pe, moropai panamatonkon esananya sîrîrî tauya manni' epu'tî yairî awanî, maasa pra kaareta esa'se uutî'pî to' pia, uutîto'pe kai'ma Damasco pona innape Jesus ku'nenan Judeuyamî' yapî'se to' ene'to'peuya to' tewa'tîi sa'man ferro ke kai'ma tari'waya Jerusalém pona to' taruma'tîi.

⁶Ta'pî Pauloya: —Damasco pona uutî tanne neka'ta pairî wei ena ko'mannîpî tanne a'kaya uweiyu'ma'pî mararî pra, mîrîrî pe rî. ⁷Moropai uurî esenumî'pî moropai ka' winîpainon mai eta'pîuya. “Saulo, î' ton pe utaruma'tî pî' aako'mamî mîrîrî?” ta'pîiya. ⁸Mîikîrî ekaranmapo'pîuya. “Anî' kin amîrî, uyepotorî?” ta'pîuya. Moropai ta'pîiya upî': “Uurî Jesus Nazaré poinon manni' itaruma'tî pî' aako'mamî manni'” ta'pîiya. ⁹Mîrîrî yai upokonpe tuutîsanon warayo'konya mîrîrî a'ka era'ma'pî. Tîise mai uyarakkîrî teeseurîmasen eta to'ya pra awanî'pî. ¹⁰Moropai inî'rî ekaranmapo'pîuya ipî'. “Uyepotorî î' kupîuya e'painon?” ta'pîuya. Moropai ta'pîiya upî': “E'mî'sa kakî atîkî Damasco pona. Miarî ankupî ton ekaremekîuya. Mîrîrî ekaremekî to'ya apî'”, ta'pîiya. ¹¹Mîrîrî a'kaya uweiyu'ma'pî pata pai enkaru'ne enasa' wanî'pî. Mîrîrî ye'nen upokonpe tuutîsanonya uyenya pî' uyari'pî Damasco pona.

¹²Mîrîrî yai Damasco po warayo' wanî'pî itese' Ananias. Mîikîrî wanî'pî Paapa yapurînen pe. Moropai uyeserukon yawîrî tîwe'sen pe. Tamî'nawîronkon Judeuyamî'

Damasco ponkonya inama'pî. ¹³Mîikîrî erepamî'pî uupia. Mîikîrîya ta'pî upî: “Uyakon Saulo, inî'rî enkaru'ne pra enakî”, ta'pîiya upî. Mîrîrî pe rî enkaru'ne pra ena'pî. Mîikîrî era'ma'pîuya. ¹⁴Mîikîrîya ta'pî upî: “Saulo, penaronkon utamokon nurî'tî napurî'pî Paapaya amîrî menkasa' î' itu'se tîwe'to' epu'tîpa kai'ma, moropai mîikîrî yairon pe tîwe'sen era'mapa kai'ma moropai yarakkîrî eeseurîmapa”, ta'pîiya. ¹⁵“Maasa pra imîrî ton pe ekaremekîya pe nai tamî'nawîrî iwinîpai anera'ma'pî moropai aneta'pî ekaremekîya pe nai tamî'nawîronkon pemonkonyamî'pî. ¹⁶Tîiko'manse pra e'mî'sa'kakî uyepotorîkon pî awe'pîika'tîto' esa'kî, imakui'pî anakupî'pî ku'to'pe Paapaya tîwanmîra”, ta'pîiya upî. “Moropai innape ikupîya wenaî esenpatakonakî”.

¹⁷Paulo eseurîma ko'mannî'pî: —Enna'po'pî Jerusalém pona. Mîrîrî yai epîrema tanne epîremanto' yewî' ta uwe'ne'pîti warantî awanî'pî. ¹⁸Uyepotorî era'ma'pîuya. Mîikîrîya ta'pî upî: “Ka'ne' pe tarîpai Jerusalém poi epa'kakî maasa pra tarîronkon pemonkonyamî'ya eta pepîn upî eeseurîmato”, ta'pîiya.

¹⁹Mîrîrî yuuku'pîuya. Uyepotorî inkamoroya morî pe epu'tî pî' to' man maasa pra uurî wîtipî'pî Judeuyamî' epere'to' yewî'kon ta. Mîrîrî yai innape Jesus ku'nenan yapi'pîti'pîuya. To' po'pîti'pîuya. Mîrîrî epu'tî pî' to' man. ²⁰Moropai Estevão manni' Uyepotorîkon pî teeseurîmasen wîi taa to'ya yai inna ta'pîuya. Mîrîrî ye'nen to' pon yapisî'pî uurîya iwî to'ya tanne.

²¹Uyepotorîkonya ta'pî upî: “Atîkî maasa pra ayarimauya sîrîrî aminke umaimu ekareme'se attîpa Judeuyamî' pepîn pî”

Romano Pe Tîwanî Ekaremekî Pauloya

²²Arinîkonya Paulo eseurîma eta'pî. Tîise Judeuyamî' pepîn pî' eeseurîmasa' ye'nen to' entaimepîti pia'tî'pî mararî pra meruntî ke. Ta'pî to'ya: —Poro pona yempa'katî. Iwîti. Inî'rî enen wanî e'pai pra man —ta'pî to'ya.

²³Inkamoro entaimepîti'pî tîponkon tapi'se kakîsiya yenunpîti'pî to'ya. Moropai kutupan yenunpîti'pî to'ya ka' yekaya tîwentaimepîtikon ye'ka pe. ²⁴Mîrîrî ye'nen surarayamî' esa'ya tîpemonkonoyamî' yaipontî'pî Paulo yapi'to'pe to'ya miarî mîrîrî wîtti sa'man pe ikonekasa' ta yaato'pe to'ya. Moropai to' yaipontî me'po'pîiya i'po'pî'to'pe to'ya. Maasa pra î' ton pe Judeuyamî' ekore'ma'pî tîpî ekaremekîiya yu'se awanî'pî. ²⁵Tîise maasa tewa'tî to'ya tanne i'po'pîtikonpa Pauloya ipîkku pe tîwe'sen surara ekaranmapo'pî. —Morî pe awanî e'painon pemonkon Romano pe tîwe'sen po'pî'to'pe, “Mîikîrî taruma'tîti” Juizya taasa' pra tîise? —ta'pîiya.

²⁶Mîrîrî eta tîuya pe ipîkku pe tîwe'sen mîikîrî surara wîti'pî tesa'kon pia. Ta'pîiya: —Aka î' taasa'ya manni' pî' manni' warayo' man upatakon pon pe, Romano pe —ta'pîiya. Mîrîrî warantî ta'pîiya maasa pra mîikîrî ye'ka tîpatakon yawon pe tîwe'sen po'pîti' to'ya eserike pra awanî'pî.

²⁷Surarayamî' esa' wîti'pî ka'ne' pe Paulo yarakkîrî eseurîmai. Ekaranmapo'pîiya: —Ka'kî upî. Amîrî wanî upatakon pon pe, Romano pe? —ta'pîiya. —Inna —ta'pî Pauloya.

²⁸Tarîpai surarayamî' esa'ya ta'pî: —Uurî nîrî wanî. Tîise kure'ne tîniru tî'ka'pîuya Romano pe e'to'pe kai'ma —ta'pî surarayamî' esa'ya. Tîise ta'pî Pauloya: —Uurî es-empo'pî Romano pe maasa pra uyun wanî Romano pe —ta'pîiya.

²⁹Mîrîrî ye'nen ka'ne' pe inkamoro warayo'kon Paulo ekaranmapo'pî'nenan iipia si'ma inkamoroya Paulo rumaka'pî. Moropai mîikîrî to' esa' esi'nîpî'pî maasa pra

Romano pe Paulo epu'ti tûuya ye'nen. Moropai Paulo yaironpîti me'posa' tûuya ye'nen i'po'pî'to'pe to'ya. Mîrîrî pî' eranne' pe mîikîrî ena'pî.

Teepîremasanon Esanon Rawîrî Paulo Enepi To'ya.

³⁰ Erenma'sa' teepîremasanon esanon muurukuntî me'po'pî surarayamî' esa'ya. Maasa pra î' wani' awanî ye'nen Judeuyamî' ekore'masa' anepu'pai awanî'pî Paulo winîkîi. Mîrîrî ye'nen Paulo rumaka me'po'pîiya moropai Paulo enepî me'po'pîiya to' rawîrî.

23 Mîrîrî yai Pauloya inkamoro emurukuntî'san era'ma'pî. Moropai ta'pîiya to' pî': —Uyonpayamî' uurî wani' sîrîrî tîpose î' rî imakui'pî unku'pî ton pra Paapa winîkîi —ta'pîiya. ² Mîrîrî eta tûuya pe Ananias teepîremasanon esanon yepotorîya pemonkonyamî' Paulo pia tîwe'sanon yaipontî'pî inta pona ipa'tî to'pe to'ya kai'ma. ³ Mîikîrî teepîremasanon esanon pî' ta'pî Pauloya: —Paapaya ataruma'tî mîrîrî wenai. Amîrî wani' mîrîrî moro eereutasa' Moisés kaaretariya taasa' yawîrî utaruma'tîpa kai'ma tîise î' ton pe upa'tî me'poya mîrîrî? Moisés kaaretariya taasa' yawîrî pra awanî mîrîrî. Seru'ye' pe awanî mîrîrî —ta'pîiya.

⁴ Inkamoro Paulo pia tîwe'sananya ta'pî ipî': —Î' ton pe see mîrîrî warantî uyesa'kon pe tîwe'sen Paapa poitîrî winîkîi imakui'pî pe eesurîma? —ta'pî to'ya.

⁵ Mîrîrî yuuku'pî Pauloya: —Uyonpayamî', teepîremasanon esanon yepotorî pe awanî epu'tûuya pra wai —ta'pîiya.

—Inna seru' pepîn Paapa maimu e'menukasa'ya taasa' pemonkonyamî' esa' pe tîwe'sen winîkîi imakui'pî pe eseurîman namai. Êx 22.28

⁶ Inkamoro arinîkon emurukuntî'san kore'ta tiaronkon saduceuyamî' moropai fariseuyamî' era'ma tûuya ye'nen Paulo eseurîma'pî meruntî ke. Ta'pîiya: —Uyonpayamî', Uurî wani' fariseu pe. Maasa pra uyun fariseu. Tarî wani' sîrîrî itaruma'tîsa' pe maasa pra innape isa'manta'san e'mî'sa'kato' kupîuya wenai. ⁷ Mîrîrî taiya eta tûuya'nîkon ye'nen inkamoro arinîkon eseurîma pia'tî'pî mîrîrî pî'. Teeseurîmakonpa to' epantakapî'tî'pî mîrîrî pî'. ⁸ Maasa pra saduceuyamî' wani'pî innape isa'manta'san e'mî'sa'ka ku'nenan pe pra. Moropai inseriyamî' moro to' wani' ku'nenan pe pra to' wani'pî. Moropai pemonkon yekaton moro awanî ku'nenan pe pra to' wani'pî. Tîise tamî'nawîrî mîrîrî kupî fariseuyamî'ya innape. Mîrîrî epu'tî'pî to'ya tamî'nawîrî.

⁹ Mîrîrî ye'nen to' entaimepîti pia'tî'pî inî' panpî'. Inkamoro kore'ta tîwe'sanon Moisés yeseru rî'pî pî' yenupatonkon fariseuyamî' yonpayamî' e'mî'sa'ka'pî. Inkamoroya ta'pî to' pî': —Î' rî imakui'pî era'ma annaya pra man mîserî warayo' winîkîi. Yai pra inserî eseurîmasa' yarakkîrî. Mîwîni pra awanî ya yekaton awanî eseurîmasa' yarakkîrî —ta'pî to'ya. ¹⁰ Tîise to' ekore'mato' tî'napamî pra awanî'pî. Mararî pra to' ekore'ma'pî. Mîrîrî ye'nen surarayamî' esa' esi'nîpî'pî Paulo merenkîpîti to'ya kai'ma. Mîrîrî ye'nen surarayamî' autî'pî ka'ne' pe ta'pîiya Paulo mo'kato'pe to'ya to' kore'tapai. Inî'rî yaato'pe to'ya mîrîrî wîttî sa'man pe ikonekasa' ta.

¹¹ Moropai tiaron ewarono' ya' Uyepotorîkon esenpo'pî Paulo pia. Mîikîrîya ta'pî ipî': —Meruntî ke e'kî. Aasarî tarî Jerusalém po uyekare pî' eeseurîmasa' nai. Tarîpai attî kupî sîrîrî uyekare pî' eseurîmai Roma cidaderî pona —ta'pîiya.

Paulo Anwîpai To' Wanî.

¹² Erenma'sa' pe Judeuyamî' emurukuntî'pî tesorukon konekai î' koneka tûuya'nîkon pî'. Inkamoroya ta'pî tekkarikon yonpa to'ya pepîn tuna î' rî enîrî to'ya pepîn Paulo wîi tûuya'nîkon pikîrî. Mîrîrî ye'nen tîmaimukon mana'poka to'ya eserîke pra awanî'pî. ¹³ Inkamoro warayo'kon wanî'pî tesorukon koneka'tîponkon asakî'ne pemonkon (40) yentai to' wanî'pî. ¹⁴ Inkamoro wîti'pî eseurîmai teepîremasanon esanon yarakkîrî moropai Judeuyamî' esanon yarakkîrî. Ta'pî to'ya: —Anna yeseru koneka pî' anna man yairî anna yekkari yonpa annaya pepîn moropai î' rî enîrî annaya pepîn Paulo wîi annaya pra awanî ya —ta'pî to'ya. —Mîrîrî taa annaya sîrîrî apî': ¹⁵ Surarayamî' esa' yaipontîfî Paulo yaato'peiya aapia'nîkon. Manni' ipî' “Inî'rî iwinîpai î' anepu'pai anna wanî”, makai ipî' —ta'pî to'ya. —Anna wanî sîrîrî inîmîkî pî' iwîto'pe annaya e'ma ta eerepamî pra tîise maasa —ta'pî to'ya.

¹⁶ Tîise mîrîrî to' eseurîmato' eta'pî Paulo yenaru more warayo'ya. Mîrîrî ye'nen mîikîrî ewomî'pî surarayamî' yewî' ta moropai Paulo pî' ekaremekî'pîiya tamî'nawîrî. ¹⁷ Mîrîrî ye'nen Pauloya ipîkku pe tîwe'sen surara yanno'pî. Moropai ta'pîiya: —Mîserî maasaron yaakî ayesa'kon pia. Maasa pra inekaremekî ton moro man ipî'.

¹⁸ Mîikîrî yarî'pîiya surarayamî' esa' pia. Moropai ta'pîiya ipî': —Sinpata manni' arakkansa' manni' Pauloya uyanno pî' man. Moropai “Mîserî warayo' maasaron yaakî iipia”, taa pî' man. “Inekaremekî ton moro man ipî'”, taa pî' man —ta'pîiya.

¹⁹ Surarayamî' esa'ya warayo' maasaron yapîsî'pî itenya pî' moropai yarî'pîiya tiaron winîkîi. Ekaranmapo'pîiya: —Î' moro nai anekaremekî ton upî'? —ta'pîiya.

²⁰ Mîikîrîya yuuku'pî: —Judeuyamî'ya taa pî' man penane Paulo yarîpa panamatonkon esa' pe tîwe'sanon pia inî'rî iwinîpai î' anepu'pai to' wanî, taa pî' to' man. Tîise to' seruku kinî —ta'pîiya. ²¹ —Tîise mîrîrî pî' inna kîkai maasa pra asakî'ne pemonkon kaisarî yentai warayo'kon wanî e'ma ta Paulo nîmîkî pî' iwîkonpa. Inkamoroya tesorukon konekasa' yairî. Tekkarikon yonpa to'ya pepîn moropai î' rî enîrî to'ya pepîn Paulo wîi tûuya'nîkon pikîrî. Mîrîrî ku'sa' to'ya man aasîrî. Tîise amaimu neken nîmîkî pî' to' ko'mamî mîrîrî î' taaya —ta'pîiya.

²² Surarayamî' esa'ya yuuku'pî: —Mîrîrî taaya manni' upî' mîrîrî kîsekaremekî anî' pî'. Moropai ta'pîiya mîikîrî maasaron warayo' pî': —Atîkî.

Cesaréia Pona Paulo Yarî To'ya

²³ Mîrîrî tîpo surarayamî' esa'ya asakî'ne ipîkku pe tîwe'sanon surarayamî' yanno'pî. Moropai ta'pîiya to' pî': —Surarayamî' mo'katî 200 kaisarî moropai 70 kaisarî kaware po attîtonkon mo'katî. Moropai 200 kaisarî to' mo'katî manni'kan teepîto'kon yarakkîrî attîtonkon nari' pe to' wîtîto'pe Cesaréia cidaderî pona. Mîrîrî ye'nen to' ekonekato'pe sîrîrî ewaronon' ya to' ese'ma'tîto'pe 9 horas tîise —ta'pîiya. ²⁴ —Moropai kawareyamî' epotî Paulo wîtîto' ton ipo. Mîikîrî yaatî morî pe anî'ya mîrîrî poro iwî namai. Murumakatîi pata esa' Félix pia.

²⁵ Mîrîrî tîpo surarayamî' esa'ya kaareta menuka'pî. Taato' see warantî:

²⁶ Awanî kure'nan pata esa' pe tîwe'sen pe Félix. Sîrîrî kaareta menukauya aapia anepu'tî ton ekaremekîuya apî'.

²⁷ Judeuyamî'ya mîserî warayo' yapîsî'pî moropai iwî yonpa'pî to'ya tîise upatakon pon pe Romano pe awanî epu'sau'ya yai, mîikîrî mo'ka'pîuya pemonkonyamî' pokonpe si'ma iwî to'ya namai. ²⁸ Mîrîrî anepu'pai uurî wanî'pî

î wenai iwinîkîi Judeuyamî' ekore'masa'. Mîrîrî ye'nen yarî me'po'pîuya panamatonkon Judeuyamî' esanon rawîrî. ²⁹ Mîrîrî tîpo epu'tî'pîuya î' inkupî'pî ton pra awanî. Mîrîrî ye'nen arakkamouya eserîke pra awanî'pî. Moropai iwî eserîke pra awanî'pî î' wenai pra. Tîise iwinîkîi to' ekore'masa' wanî'pî. Maasa pra to' yeseru yawîrî pra iteseru wanî ye'nen. ³⁰ Mîrîrî tîpo epu'tîuya yai Paulo wîikonpa teserukon konekasa' Judeuyamî'ya yai esenumenka'pî aapia yarimauya pî'. Î anku'pai tîwanîkon ya aapia tîise iku'to'pe to'ya kai'ma. Mîrîrî neken ekaremekîtuya. Uyese' Cláudio Lísias.

Mîrîrî warantî imenuka'pîiya.

³¹ Mîrîrî warantî tesa'kon maimu yawîrî surarayamî' wanî'pî. Mîrîrî ye'nen Paulo yapisî'pî to'ya moropai yarî'pî to'ya ewaron ya Antipátride cidaderî pîkîrî. ³² Erenma'sa' pe tiaronkon surarayamî' enna'po'pî tewî'kon ta tîise kawareyamî' po tuutîsanon neken wî'tî'pî Paulo pokonpe. ³³ Inkamoro ya yarî'pî Cesaréia cidaderî pona. Teerepansa'kon pe kaareta rumaka'pî to'ya pata esa' Félix pia moropai Paulo rumaka'pî to'ya nîrî iipia. ³⁴ Mîrîrî kaareta era'ma tîuya yai pata esa'ya Paulo ekaranmapo'pî. —O'non pata pon amîrî? Moropai Pauloya yuuku'pî: —Celícia pata pon —ta'pîiya. ³⁵ Mîrîrî epu'tî tîuya pe ta'pîiya ipî': —Moriya inkamoro apî' tîwo'ma'tasanon erepansa' yai mîrîrî yai anepu'pai wai —ta'pîiya. Mîrîrî pe rî yaipontî'pîiya pata esa' Herodes yewî' ta aako'manto'pe.

Paulo Eseurîma Tipî' Félixya Epu'to'pe

24 Mîrîrî yai mia'taikin wei kaisarî tîlko'mamîkon tîpo teepîremasanon esanon yepotorî Ananias moropai tiaronkon Judeuyamî' esanon moropai tiwin to' ton pe teeseurîmasen Tértulo itese'. Inkamoro erepamî'pî pata ko'mannî'nen Félix pia. Miarî Paulo winîkîi to' eseurîma'pî. ² Moropai Paulo yannosa' to'ya tîpo, tîmîrî'nîkon pe teeseurîmasen eseurîma pia'tî'pî mîikîrî pata ko'mannî'nen rawîrî si'ma. Ta'pîiya: —Amîrî wanî kure'nan pe pu'kuru pata ko'mannî'nen pe. Mîrîrî ye'nen morî pe pata ko'mannî'pîya epu'nen pe awanî ye'nen. Mîrîrî ye'nen anna ko'mamî tîwanmîra morî kupî pî' aako'mamî morî pe anna Judeuyamî' ko'manto'pe kai'ma. ³ Mîrîrî ye'nen “morî pe man” taa annaya apî' tamî'nawîrî î' ku'sa'ya ye'nen anna ton pe tarî neken pra tîise tamî'nawîrî upatakon poro. ⁴ Tîise kure'ne pu'kuru sîrîrî pî' eseurîmapai pra wai eeseta'ka namai tîise esatîuya maasa inî' panpî' mararî eseurîma etakî —ta'pîiya.

⁵ —Miserî warayo' epu'tî pî' anna man. Yasi'sirunpaton pe awanî. Mîikîrî wanî Judeuyamî' ekore'ma emapu'tînen pe tamî'nawîrî pata poro. Moropai mîikîrî wanî pakkokon esa' pe, manni'kan Jesus Nazaré poinon yapurînenan esa' pe. ⁶ Mîrîrî neken pepîn tîise epîremanto' yewî' kî'pa yu'se awanî, Judeuyamî' pepîn yawonnî pî' yu'se awanî. Uyenupatokon Moisés kaaretarîya yawîrî pra, mîrîrî ye'nen yapisî'pî annaya, itaruma'tito'pe annaya kai'ma uyeserukonya taasa' yawîrî, teuren. ⁷ Tîise surarayamî' esa' Lísiasya surarayamî' yarimasa' wanî'pî imo'kai anna pia pai. ⁸ Mîrîrî tîpo mîikîrî Lísiasya inkamoro ipî' teeseurîmasanonya yaipontîsa' sîrîrî ipî' eseurîmai to' ii'to'pe arawîrî si'ma. Mîikîrî ekaranmapoya yai innape awanî epu'tîya moropai etaya iwinîpai innape awanî epu'tîya innape anna eseurîmasa' iwinîkîi. Mîikîrî to' ton pe teeseurîmasen Tértulo eseurîma'pî to' rawîrî yairon pî'.

⁹ Moropai ta'pî Judeuyamî'ya: —Yairon pî' taiya mîrîrî —ta'pî to'ya.

¹⁰ Mírírí tîpo mîikírí pata ko'mannî'nenya Paulo era'ma'pî. Moropai tîpu'pai ke wîtu ta'pîiya eeseurîmato'pe kai'ma. Moropai Paulo eeseurîma'pî: —Epu'tî pî' wai tu'ke kono' kaisarî pemonkonyamî' Judeuyamî' esa' pe aako'mansa'. Mírírí ye'nen uwakírí pe pu'kuru upî'rî esekaremekî amîrîya epu'to'pe sîrírí arawírí si'ma —ta'pîiya. ¹¹— Tiaronkon ekaranmapokî, taato'pe to'ya apî' î' kai'ma Jerusalém po uuko'mamî'pî yekare asakî'ne pu' pona tîmo'tai wei kaisarî (12) neken miarî Paapa yapurîi uutîsa' yai. ¹² Judeuyamî'ya uyera'masa' pra man epîremanto' yewî' ta to' pokonpe î' kai'ma esiyu'pî'sa' pra wai. To' epereto'kon yewî' ta pî' î' kai'ma to' ekore'masau'ya pra wai. Moropai o'non poro uutîsa' yai to' pata poro î' ku'sau'ya pra wai. ¹³ Mírírí ye'nen anî'ya innape mírírí ku'sau'ya ekaremekî eserîke pra awanî sîrírí seru' pe —ta'pîiya. ¹⁴— Tîise yairî tauya sîrírí apî'. Innape Jesusya yenupanto' ku'nen uurî. Judeuyamî'ya taa yairî pra Jesusya yenupanto' wanî, Moisés nurî'tîya yenupanto' yawírí pra. Tîise seru'ye' pe Judeuyamî' wanî mírírí pî'. Tîise sîrírí warantî Paapa yapurînen uurî. Mírírí ye'nen tamî'nawírí Moisés kaaretarîya taasa' manni' ku'nen uurî innape. Moropai Paapa maimu ekareme'nenan profetayamî' kaaretarî nîrî ku'nen uurî. ¹⁵ Innape Paapa winîpainon nîmî'nen uurî to' warantî, tamî'nawîronkon e'mî'sa'ka kupî sîrírí. Morîkon e'mî'sa'ka kupî sîrírí. Moropai imakui'san e'mî'sa'ka kupî sîrírí. ¹⁶ Mírírí ye'nen tamî'nawírí Paapa winîkîi morî ku'nen uurî moropai warayo'kon winîkîi nîrî.

¹⁷ Moropai inî'rî ta'pî Pauloya: —Jerusalém poi uutî tîpo tu'ke kono' yuwa'ka'pîuya. Tîise enna'po'pî inî'rî. Maasa pra uyonpayamî' tîwe'taruma'tisanon pîika'tîto' ton tîniru enepî'pîuya. Moropai Paapa yapurîi carneiro po'tîi uui'pî'pî Jerusalém pona. ¹⁸ Moropai tamî'nawírí Moisés nurî'tîya yenupanto' yawírí iku'sau'ya tîpo, morî pe e'to'pe Paapa pia, mîikírí yapurîtîya tanne Judeuyamî'ya uyeporî'pî epîremanto' yewî' ta. Arinîke pemonkonyamî' esa' pra man. Mírírí yai yairî pra î' ku'sau'ya pra wai epîremanto' yewî' ta to' winîkîi. ¹⁹ Tîise tiaronkon Judeuyamî' Ásia pata po tîwe'sanon wanî'pî. Inkamoroya uyera'ma'pî miarî moropai uwinîkîi to' eeseurîma'pî imakui'pî pe. Mírírí ye'nen inkamoro neken iipî e'pai wanî mírírí apî' ekareme'se unku'pî'pî pî'. Î' ton pe see to' ii'sa' pra nai? ²⁰ Tîise tarîwaya iipî'sanya ekaremekî e'pai awanî, panamatonkon rawírí uyasa' to'ya yai. ²¹ Mírírí yai î' unku'pî'pî eposa' to'ya pra awanî'pî. Tîise eeseurîma'pî neken epu'tî pî' wai meruntî ke. Ta'pîuya: “Tarî wanî sîrírí itaruma'tîsa' pe maasa pra isa'manta'san e'mî'sa'kato' kupîuya ye'nen innape” —ta'pîiya.

²² Mírírí eta tîuya'nîkon pe mîikírí pata ko'mannî'nen Félix wanî'pî Jesusya yenu'panto' epu'nen pe. Mírírí ye'nen î' taiya pîn mírírí pî'. Tîise ta'pîiya: —Maasa surarayamî' esa' Lísias ii'sa' yai mírírí ayaseru konekauya —ta'pîiya. Mírírí warantî yaretî'ka'pîiya. ²³ Mírírí tîpo pata ko'mannî'nenya ipîkku pe tîwe'sen surara pî' ta'pî. Paulo era'manen ton surara tîto'peiya ta'pîiya. Moropai tîwanmîra itonpayamî' iipî ya era'mapî'se î' wanî' pra awanî. Î' rî tîrî to'ya iipia itîto'pe to'ya ipîika'tîto'pe to'ya kai'ma.

²⁴ Tiaron pensa pata ko'mannî'nen Félixya tîno'pî Drusila Judeupa' yarakkírí si'ma Paulo yanno me'po'pî eeseurîmato'pe î' kai'ma innape Jesus Cristo ku'to' tîuya pî'. ²⁵ Tîise Paulo eeseurîmato' eta tîuya pe î' kai'ma Paapa pia morî pe e'nîpai moropai î' kai'ma uuwarîrî'nîkon etî'nîman e'pai awanî ekaremekîiya ipî'. Moropai î' kai'ma tiwinano'pî wei yai pemonkonyamî' pî' taa Paapaya yai anî' wîtî ka' pona, anî' wîtî apo' ya' yekare ekaremekîiya eta tîuya pî' pata ko'mannî'nen ena'pî eranne' pe. Mírírí

ye'nen ta'p̄iia: —Aasírí man atíkí. Inírí anetapai waní ya, ayanno me'pouya — ta'p̄iia. ²⁶ Mírírí neken pepín, tíise pata ko'manní'nen waní'pí Pauloya t̄ípia t̄iniru t̄írí yu'se, mírírí t̄íisai'ya pe irumakapa kai'ma. Mírírí ye'nen yanno me'po'p̄ití'p̄iia tu'ke ite'ka moropai yarakkírí eeseurímapítí'pí mírírí yu'se t̄íwaní ye'nen.

²⁷ Asakí'ne kono' kaisarí pata ko'manní'nen pe t̄íwaní t̄ípo Félix epa'ka'pí. Moropai m̄íikírí pata'pí ya Pórcio Festo ena'pí pata ko'manní'nen pe. Judeuyamí' wakírí pe e'pai t̄íwaní ye'nen Paulo nímí'pí Félixya tarakkannító' yewí' ta.

Paulo Eseuríma T̄ípí' Festoya Epu'to'pe

25 Seuríwí'ne wei Cesaréia cidaderí pona teerepansa' t̄ípo pata ko'manní'nen pe ena'pí Festo wítí'pí Jerusalém pona. ² Mírírí yai teep̄iremasanon esanon moropai Judeuyamí' esanonya Paulo winíkíi imakui'pí pe teeseurímato'kon ekaremekí pia'tí'pí. ³ Mírírí ye'nen esatí'pí to'ya m̄íikírí pata ko'manní'nen pí'. Ta'pí to'ya: — Paulo yarima yu'se anna waní sírírí taríwaya Jerusalém pona aai'to'pe —ta'pí to'ya. T̄íise to' yeseru waní'pí Paulo wí t̄íuya'níkon pí' to' esenumenkasa' e'ma ta. ⁴ T̄íise pata ko'manní'nenya yuuku'pí: —Paulo man miarí aai'pí eseríke pra aatarakkansa' man —ta'p̄iia. ⁵ —T̄íise enna'po sírírí miarí ya amení, moropai itu'se awaníkon ya imakui'pí inkupí'pí pí' eseurímapai awaníkon ya, uwenairí aase'níkon, miarí si'ma ipí' eeseurímakonpa —ta'p̄iia to' pí'.

⁶ Mírírí t̄ípo seuríwí'ne mia' pona t̄ímo'tai wei ou mia' tamí'nawírí wei kaisarí pata ko'manní'nen ko'mamí'pí miarí Jerusalém po. Moropai mírírí t̄ípo awenna'po'pí Cesaréia cidaderí po. Mírírí t̄ípo erenna'sa' Cesaréia po eereuta'pí í' kupítíponkon pí' teeseurímakon pata'se' ya'. Moropai Paulo yanno me'po'p̄iia. ⁷ Paulo iipí'pí moropai m̄íikírí woima'tí'pí Judeuyamí' Jerusalém poi iipí'sanya mírírí pe rí. Inkamoro eseuríma pia'tí'pí iwiníkíi. Mararí pra kure'nan to' eseuríma'pí. T̄íise aní'ya ikupí eseríke pra awaní innape maasa pra era'ma'típon ton pra awaní ye'nen.

⁸ Mírírí yai Paulo eseuríma'pí t̄ípí'rí. Ta'p̄iia: —Í' rí imakui'pí ku'sau'ya pra wai. Moisés kaaretaríya taasa' winíkíi í' ku'sau'ya pra wai. Moropai í' ku'sau'ya pra wai ep̄iremanto' yewí' ta, í' kai'ma eseurímasa' pra wai iwiníkíi. Moropai imakui'pí ku'sau'ya pra wai reiyamí' esa' pe t̄íwe'sen winíkíi —ta'p̄iia.

⁹ Inkamoro Judeuyamí' wakírí pe e'pai t̄íwaní ye'nen pata ko'manní'nenya Paulo ekaranmapo'pí. Ta'p̄iia: —It̄ípai nan Jerusalém pona miarí upí' mírírí ayeseru ekaremekípa?

¹⁰ Mírírí yuuku'pí Pauloya: —Uurí waní sírírí tarí m̄íikírí reiyamí' esa' pe t̄íwe'sen poitírí pia. M̄íikírí poitírí pe awaní ye'nen amíríya ikoneka e'pai awaní sírírí tarí. Í' rí unkupí'pí waní ya mírírí konekapa awaní sírírí tarí —ta'pí Pauloya. —Judeuyamí' winíkíi í' ku'sau'ya pra wai. Mírírí epu'tí'pí pí' nai morí pe. ¹¹ T̄íise yairí pra uurí e'sa' ya sírírí pata esa' winíkíi, imaimu yawírí pra e'sa' ya, mírírí wenai uurí anw̄ipai awaníkon ya, í' wani' pra man. Eturumakasa' sírírí uusa'mantato'pe. T̄íise se' tapairí seru'ye'kon seru'ye' t̄íwe'sanon maimu winípai inkamoro ye'ka yena' urumakaya'níkon eseríke pra naatíi —ta'p̄iia. —T̄íise tauya apí, reiyamí' esa' pe t̄íwe'sen pia neken uyarimatí —ta'p̄iia. —Upí' í' anku'pai t̄íwaní ya iku'to'peiya —ta'pí Pauloya.

¹² Mírírí ye'nen í' kupí t̄íuya epu'tíya pra Festo waní'pí. Mírírí ye'nen teeseuríma t̄ípo t̄ípemonkonoyamí' yarakkírí moropai ta'p̄iia Paulo pí': —Reiyamí' esa' pe

tíwe'sen pia urumakatí taaya manni'. Moriya innape nai attí pe nai moriya —ta'pí pata ko'manní'nenya Paulo pí'.

Rei Agripa Yarakkírí Festo Eseuríma

Paulo Yekare Pí'

¹³Mírírí típo tíko'man pe pu'kuru tííko'manse pra rei Agripa iipí'pí tino'pí Berenice yarakkírí Cesaréia pona pata ko'manní'nen pe eena'pí Festo era'mapí'se. Moropai esekareme'se ipí'. ¹⁴Miarí tíwaníkon yai tiaron pensa pata ko'manní'nen Festoya Agripa pí' Paulo yekare ekaremekí'pí. Ta'píiya: —A'kí, tarí warayo' man pata ko'manní'nen Félix nínímí'pí tarakkanto' yewí' ta —ta'píiya. ¹⁵—Jerusalém pona uutísa' yai teepíremasanon esanonya moropai Judeuyamí' esanon eseuríma'pí iwiníkii. Inkamoroya esatí'pí iwí me'poto'peuya kai'ma.

¹⁶Tííse ta'píuya to' pí': “Anna Romanoyamí'ya mírírí kupí eseríke pra man í' rí ku'sai'ya epu'tíi'ma pra. Maasa pra anna yeseru pe awaní pepín. Tííse teepíremasanon esanon yanno e'pai awaní í' inkupí'pí pí' to' eseurímato'pe. Yairí pra í' taasa' to'ya ya, moro awaní típí' eeseuríma eseríke awaní”, ta'píuya to' pí'. —Mírírí anna yeseru man —ta'píiya. ¹⁷To' erepansa' yai taríwaya erenma'sa' pe ereuta'pí eseurímanto'kon pata'se' ya. Moropai mííkkírí warayo' enepí me'po'píuya. ¹⁸Tííse inkamoro iipí'pí, teeseurímasanon kure'ne imakui'pí inkupí'pí pí' to' eseuríma kai'ma waní'pí teuren, tííse í' inkupí'pí pí' to' eseuríma pra awaní'pí. ¹⁹Tííse to' eseurímato' waní'pí neken, kure'ne teepíremato'kon wenai. Moropai tiwin warayo' isa'manta'pí pí' Paulo eseuríma wenai itese' Jesus pí'. Maasa pra Pauloya taapítí'pí: —Mííkkírí sa'mantasa' pra man enen awaní sírírí —taapítí'pí Pauloya wenai. ²⁰Mírírí ye'nen í' kai'ma to' yeseru koneka epu'tíuya pra awaní'pí. Mírírí ye'nen Paulo ekaranmapo'píuya, Jerusalém pona itíipai awaní miarí ipí' to' eseurímato' konekato'peuya kai'ma. ²¹Tííse Pauloya yuuku'pí: —Esatí'píiya reiyamí' esa' pe tíwe'sen pia neken itíipai tíwaní ta'píiya. Miarí í' rí kupíiya epu'to'peiya kai'ma. Mírírí ye'nen ta'píuya tíwírí tarí aako'mamí, mírírí ayarímato'peuya weiyu píkkírí pata esanon pia —ta'píiya.

²²Tamí'nawírí eta tíuya típo reiya ta'pí Festo pí': —Maasa mííkkírí warayo' eseurímato' anetapai wai —ta'pí Agripaya.

—Penane etaya —ta'pí Festoya ipí'.

Paulo Eseuríma Eta Rei Agripaya

²³Erenma'sa' pe to' eseurímato' pata'se' ya' moropai ino'pí Bereniceyamí' erepansa' yai to' pata'se' ya' morí pe to' erepamí'pí teepontíi, taatarí'ku'tíi inkamoro pokonpe surarayamí' ipíkku pe tíwe'sanon níri ii'sa' waní'pí, mírírí cidade poi. Moropai pata ko'manní'nen Festoya Paulo enepí me'po'pí. ²⁴Moropai Festoya ta'pí Agripa pí': —Tamí'nawírí tarí amírí'níkon waní. Míserí warayo' era'ma sírírí. Míserí winíkii Judeuyamí' taríronkon moropai Jerusalém ponkon eseuríma ko'manní'pí mírírí. Upí' taa pí' to' ko'mamí. “Aasa'manta e'pai man”, taa to'ya —ta'píiya. ²⁵—Tííse í' rí imakui'pí inkupí'pí era'ma'ya pra wai. Í' wenai iwí me'pouya eseríke pra wai. Tííse eesesatí'pí warantí reiyamí' esa' pe tíwe'sen pia itíipai, mírírí kupíuya imaimu yawírí. ²⁶Tííse sírírí típose í' kai'ma kaareta menuka epu'tíuya pra wai ite-seru pí' teeseurímasen. Mírírí ye'nen rei pia míserí enepíuya arawírí'níkon. Ekaranmapoto'peya'níkon kai'ma. Mírírí warantí eeseurímasa' ya mírírí ekaremekí'uya

e'painon kaareta ke —ta'pîiya. —Maasa pra imakui'pî pe awanî itekare epu'tîi'ma pra atarakkannîto' taawon yarimauya eserîke pra man reiyamî' esa' pe tîwe'sen pia.
²⁷ Mîrîrî ye'ka pe tîise yarimasau'ya ya î' pe pra rî awanî —ta'pîiya.

26 Mîrîrî tîpo ta'pî rei Agripaya Paulo pî': —Eseurîmato' pî' eseurîmakî, ayekare pî' rî —ta'pîiya.

Moropai Pauloya tenya ke weu ta'pî to' pî' teeseurîmapa kai'ma. Ta'pîiya: ²—Rei Agripa, sîrîrîpe morî pe pu'kuru esepu'nî pî' wai maasa pra eseurîmato' pata'se' ton tîrîya ye'nen, upî' Judeuyamî' wo'ma'tato' pî' eseurîmato'pe itîrîya ye'nen. ³Maasa pra amîrîya morî pe anna Judeuyamî' yeseru epu'tî tamî'nawîrî. Moropai epu'tî pî' nai, tiaron pensa anna esenumkato' wanî pepîn tiwin, tîise tiaron pe anna esenumka anna yonpa yeseru pî'.

⁴Insanan Judeuyamî'ya epu'tî pî' man. Î' kai'ma uuko'mamî'pî maasaron pe wanî'pî pata pai. Î' kai'ma uuko'mansa' more pe wanî'pî pata pai upata ya' moropai Jerusalém po uuko'mansa' epu'tî pî' to' man. ⁵Epu'nenan insamoro uurî wanî'pî fariseu pe. Mîrîrî ye'nen uuko'manpî'tî'pî meruntî ke Moisés nurî'tîya yenupanto' yawîrî. Mîrîrî ye'nen taa inkamoroya e'painon yairon pî' eseurîma itu'se tîwanîkon ya, maasa pra epu'tî tîuya'nîkon ye'nen. ⁶Tarîpai tarî wanî sîrîrî itaruma'tîsa' pe maasa pra inîmîkî pî' uuko'mamî sîrîrî î' kupî tîuya ta'pî Paapaya utamokon nurî'tî pî'. Maasa isa'manta'san pîmî'sa'kaiya. Mîrîrî nîmîkî pî' uuko'mamî ye'nen itaruma'tîsa' pe wanî sîrîrî. ⁷Uurîya neken inîmîkî pepîn tîise tamî'nawîronkon Judeuyamî'ya nîrî inîmîkî pî' utamokon Jacó payannî'sanya a'ka ya', ewaron ya', Paapa yapurînenanya inîmîkî, Paapaya itîrî. Mîrîrî nîmîkî pî' uuko'mamî wenai uurî winîkîi Judeuyamî' wo'ma'ta sîrîrî, Rei Agripa —ta'pî Pauloya. ⁸Moropai tiaronkon pî' ta'pîiya: —Î' wani' awanî ye'nen kin innape Paapaya isa'manta'san pîmî'sa'ka kupîya'nîkon pepîn —ta'pî Pauloya.

(At 9.1-19; 22.6-16)

⁹Inî'rî ta'pîiya: —Pena uurî esenumenkapî'tî'pî. Tamî'nawîron Jesus Nazaré poino yapurînenan winîkîi imakui'pî pe ku'pî'tî'pîuya inî'rî innape ikupî to'ya namai. ¹⁰Mîrîrî yai iku'pî'tî'pîuya Jerusalém po teepîremasanon esanon pia to' maimu yaponse' kaareta esa'se innape Jesus ku'nenan Paapa pemonkonoyamî' yapi'se uutîto' pî'. Moropai to' wîi to'ya yai tiaronkonya î' taaya, inna taapî'tî'pîuya —ta'pîiya. ¹¹—Tu'ke ite'ka uurîya to' taruma'tî'pî to' epereto' yewî'kon ta pî', Jesus winîkîi imakui'pî pe to' eseurîmato'pe. To' yewanmîrfuya ye'nen, uutîpî'tî'pî tiaron cidadekon poro to' taruma'tîi —ta'pîiya.

¹²Paulo eseurîma ko'mannîpî'pî: —To' antaruma'tîpai wanî ye'nen uutî'pî Damasco cidaderî pona teepîremasanon esanon maimu yaponse' kaareta yarî'pîuya. ¹³Tîise e'ma ta ineka'ta pairî wei ena tanne a'kaya uweiyu'ma'pî mararî pra, ka' poinonya uweiyu'ma'pî —ta'pîiya rei pî'. —A'ka wei yentainon. Mîrîrîya uweiyu'ma'pî moropai uyonpayamî' upokonpe tuutîsanon nîrî. ¹⁴Mîrîrî ye'nen anna esenumî'pî non pona. Moropai mai eta'pîuya Judeuyamî' maimu pe. Ta'pîiya: “Paulo, î' ton pe utaruma'tîya? Aawarîrî e'taruma'tîn pî' nai. Manni' paaka ewa'tîsa' erepan-pî'tî tîwa'tîto' pona warantî awanî mîrîrî, Saulo”, taawon eta'pîuya.

¹⁵Mîikîrî ekaranmapo'pîuya. “Anî' amîrî uyepotorî?” ta'pîuya.

Mîrîrî tauya ya uyepotorî pî' ta'pîiya: “Uurî Jesus manni' utaruma'tîya manni'” ta'pîiya. ¹⁶Moropai ta'pîiya: “E'mî'sa'kakî maasa pra aapia esenposa' sîrîrî

amo'kato'peuya kai'ma upoitîrî pe tiaronkon pemonkonyamî' pî' anera'ma'pî ekaremekîpa kai'ma. Sîrîrî anera'ma'pî pî' eseurîmakî moropai inîrî î' ekaremekîuya mîrîrî pî' nîrî eseurîmakî. ¹⁷ Judeuyamî' pia moropai Judeuyamî' pepîn pia ayari-mauya sîrîrî. Mîrîrî ye'nen apîika'tûuya sîrîrî inkamoroya awî namai" ta'pîiya. ¹⁸ "Inkamoroya innape ukupî kupî sîrîrî mîrîrî ekaremekîya wenai. Ewaron tapai to' epa'ka a'ka ta Makui pia pai to' mo'kaya Paapa pia innape ukupî to'ya wenai imakui'pî to' nîkupî'pî kupîuya uuwanmîra. Mîrîrî ye'nen inkamoro ena kupî sîrîrî upemokonko pe umenka'san pe", ta'pîiya upî' —ta'pî Pauloya.

¹⁹ Paulo eseurîma ko'mannîpî'pî. Ta'pîiya: —Rei Agripa uwe'ne'pîfî warantî Paapaya uyannoto' ka' po si'ma, mîrîrî taasai'ya yawîrî ikupî'pîuya. ²⁰ Mîrîrî ye'nen e'mai' pe imaimu ekaremekî pia'tî'pîuya Damasco po. Moropai Jerusalém po moropai tamî'nawîrî Judéia pata poro moropai Judeuyamî' pepîn pî'. Taapî'tî'pîuya imakui'pî ankupî'pîkon rumakatî. Enna'potî Paapa yapurî. Morî kupî pî' ako'mantî, awenpenatasa'kon esera'mato'pe. ²¹ Mîrîrî tauya wenai Judeuyamî'ya uyapisî'pî epîremanto' yewî' ta wanî tanne. Uwî yu'se to' wanî'pî mîrîrî wenai. ²² Tîise Paapaya upîika'tî'pî sîrîrî tîpose. Mîrîrî ye'nen tarî wanî sîrîrî itekare ekaremekî pî' tamî'nawîronkon ton pe. Manni'kan tîwe'taruma'tisanon ton pe moropai ipîkku pe tîwe'sanon ton pe. Mîrîrî ye'nen tauya Paapa maimu ekareme'nenan profetayamî'ya ta'pî warantî, moropai Moisés kaaretarîya ta'pî warantî tauya see warantî. ²³ Paapa nîmenka'pî, Cristo, e'taruma'tî e'pai awanî moropai mîkîrî e'mî'sa'ka e'pai awanî tamî'nawîronkon isa'manta'san e'mî'sa'ka rawîrî e'pîika'tînto' yekare ekaremekîpa kai'ma Judeuyamî' ton pe moropai Judeuyamî' pepîn ton pe nîrî awe'mî'sa'ka'pî.

²⁴ Mîrîrî warantî tîpîrî Paulo eseurîma tanne pata ko'mannî'nen Festo entaime'pî. Ta'pîiya: —Paulo, ayawî' pe awanî mîrîrî, kure'ne eesenupa'pîya ayawî' pe aku'sa' mîrîrî —ta'pîiya.

²⁵ Tîise Pauloya Festo maimu yuuku'pî: —Pata ko'mannî'nen, Festo, ayawî' pe wanî pepîn sîrîrî —ta'pîiya. —Eseurîma sîrîrî yairon pî'. ²⁶ Mîrîrî ye'nen ta'pî Pauloya rei pî': —Rei Agripa, uurî eseurîma e'painon arawîrî si'ma meruntî ke maasa pra tamî'nawîrî mîrîrî epu'tîya epu'tîuya ye'nen. Maasa pra mîrîrî eseurîma manni' Cristo e'mî'sa'ka pî' mîrîrî epu'tî tamî'nawîronkonya maasa pra teesenonse pra awe'ku'sa' ye'nen tîise aronne. ²⁷ Mîrîrî ye'nen tauya innape Paapa maimu ekareme'nenan profetayamî' ku'nen amîrî? Innape to' kupîya epu'tî pî' wai.

²⁸ Mîkîrî maimu yuuku'pî Rei Agripaya: —Mîrîrî warantî innape Jesus kupîuya yu'se aako'mamî mîrîrî mîto'pe?

²⁹ Moropai Pauloya ta'pî: —Paapa pî' esatîuya sîrîrî warantî tîko'manse pra innape ikupîkonpa amîrî neken pepîn tîise tamî'nawîrî insanan eseurîma eta to'ya manni'kan ena yu'se wanî uurî warantî. Tîise uurî warantî taatarakkanse pra —ta'pî Pauloya.

³⁰ Mîrîrî tîpo Rei Agripa moropai ino'pî Berenice, moropai pata ko'mannî'nen Festo, moropai tamî'nawîronkon to' pokonpe tîwe'sanon e'mî'sa'ka'pî. ³¹ Inkamoro wî'tî'pî teeseurîmakon ye'ka pe. —Mîserî warayo'ya î' ku'sa' pra man tîisa'mantapa, yarakkamopa kai'ma —ta'pî to'ya.

³² Rei Agripa eseurîma'pî pata ko'mannî'nen Festo yarakkîrî Paulo yekare pî': —Irumaka e'painon tîise Reiyamî' esa' pe tîwe'sen César yarakkîrî eseurîmapai tîwanî taasai'ya man. Mîrîrî ye'nen yarimapai man iipia, Roma pona attîto'pe —ta'pî to'ya.

Roma Pona Paulo Witi

27 Mírírí ye'nen apo'yen eposa' tũyua'níkon yai, Paulo moropai tiaronkon atarakkanníto' tawonkon rumaka'pí to'ya surarayamí' esa' pe tũwe'sen Júlio yenyá' to' yaato'peiya kai'ma Roma cidaderí pona. Moropai anna ataponka'pí Cesaréia poi. Anna wítí'pí. Uurí waní'pí Paulo pokonpe moropai tiaronkon atarakkanníto' tawonkon kore'ta. ²Mírírí yai Aristarco, Macedônia pata pon Tessalônica poinon waní'pí anna kore'ta. Mírírí yai anna asara'tí'pí apo'yen kure'nan Adramítio peya'pon ya', anna wítíto'pe kai'ma Ásia peyakí poro.

³Tiaron wei yai anna erepamí'pí Sidon peyakí pona. Mírírí yai morí pe Júlio waní'pí Paulo winíkí. Mírírí yai ta'píiya ipí: —Eepa'kapai awaní ya, epa'kakí. Ayonpayamí' anera'mapai awaní ya, atíkí to' pia —ta'píiya. Moropai eepa'ka'pí tonpayamí' pia í rí to' nítírí yapisípa kai'ma. ⁴Iní'rí tiaron wei yai, anna ataponka'pí Sidon peyakí poi. Anna wítí'pí pírau wono po tũwe'sen pata itese' Chipre mĩwiní pí'. Maasa pra kure'ne anna ponaya a'situn waní'pí. Mírírí ye'nen tĩ'nan winí anna wítí'pí. ⁵Anna wítí'pí ito'sarí anna wítí'pí Cilícia pata pona teerepanse pra. Moropai Panfília pata pona teerepanse pra. Tĩse anna erepamí'pí Mirra peyakí pona. Mirra waní'pí Lícia po. ⁶Moro surarayamí' esa' Júlioya tiaron apo'yen Alexandria peyakípon eposa' waní'pí tuutĩsen Roma pona. Mírírí ye'nen uurí moropai Paulo moropai tiaronkon atarakkanníto' tawonkon yenpa'ka'pí to'ya anna asara'títo'pe mírírí apo'yen Roma pona tuutĩsen ya'. ⁷Mírírí tĩpo anna ataponka'pí Mirra peyakí poi. Tĩnĩn pí' anna wítí'pí maasa pra kure'ne sipa sipa waní ye'nen. Tu'ke wei kaisarí anna wítí'pí. Moropai anna erepamí'pí aminke pra Cnido peyakí pia. To'sarí anna wítí pra waní'pí maasa pra kure'ne a'situn waní ye'nen. Anna wítí'pí pírau wono itese' Creta, mírírí rí píkirí Samona woi. ⁸Mírírí warantí anna wítí'pí tĩnĩn pí' kure'ne a'situn waní ye'nen. Moropai anna erepan tu'ka'pí pata'se' ya' itese' Bons Portos peyakí pona. Mírírí peyakí waní'pí aminke pu'kuru pra tũwe'sen Laséia pata pí'.

⁹Tiko'man pe tu'ke wei kaisarí anna wítí ko'manní'pí ye'nen, kure'ne a'situn e'to' weiyu erepamí'pí. Maasa pra Judeuyamí' festarí weiyu esuwa'kasa' waní'pí. Mírírí ye'nen nari' pe awaní'pí. Anna wítí eseríke pra. ¹⁰Mírírí ye'nen Pauloya ta'pí warayo'kon apo'yen esanon pí': —Tarípai wítĩn e'pai pra man maasa pra wítĩn-ńikon ya, eseuronkan moropai apo'yen ya' tũwe'sen yen pe. Moropai uurí'ńikon naarí e'tĩ'kan —ta'píiya. ¹¹⁻¹²Tĩse mĩkírí apo'yen esa' waní'pí itĩpai. Moropai apo'yen yaanen nírí waní'pí itĩpai. Ta'pí to'ya: —Tarí si'ma kono'pítí iwa'ka eseríke pra man maasa pra kure'ne a'situn waní. Mírírí ye'nen wítĩnńikon, Fenice peyakí pona. Moro Creta po e'ní ya, kure'ne a'situn ton pra awaní mírírí pata po —ta'pí to'ya. Mírírí ye'nen innape apo'yen yaanen maimu kupí'pí Júlioya moropai apo'yen esa'ya. To' maimu waní'pí Paulo maimu yentai.

Kure'nan A'situn Erepamí

¹³A'situn iipí'pí kamai' winípai a'tu'mĩra, mararí awaní'pí. Mírírí ye'nen í' ta'pí tũyua'níkon yawírí apo'yen esanon moropai yaanenanya teesenumenka'píkon yawírí wítĩn ta'pí to'ya. Mírírí ye'nen apo'yen yapítanítĩto'pe yenunsa' tuna kata ferro kure'nan amí'ne mírírí ku'na'pí annaya apo'yen pona. Moropai anna ese'ma'tí'pí. Anna wítí'pí aminke pra Creta wono a'mun winí rí píkirí anna wítí'pí. ¹⁴Tĩse mírírí yai kure'nan a'situn iipí'pí ka'ne' pe manni' meruntí winípainon, Creta

wono winîpai aai'pî. Mîrîrîya apo'yen tukka'pî ka'ne' pe meruntî ke. To'sarî yarî yu'se yaananan tîise to' taruma'tî'pîiya yapîtanîpî to'ya yentai. ¹⁵ Ira'tîpî'tî'pî a'situnya. Mîrîrî ye'nen tîwî a'situnya yaato'pe irumaka'pî to'ya. ¹⁶ Iwono si'mîrikkî kamai' winî tîwe'sen itese' Clauda yuwa'ka'pî annaya. ¹⁷ Tîise moro tîwe'taruma'tîi kanau apo'yen ra' pikîrî iwa'tîsa'. Inkamoro apo'yen ya' teesenyaka'masanonya iku'na'pî apo'yen pona. Moropai mîrîrî tîpo apo'yen yewa'tî'pî to'ya tamî'nawîrî tîwoima'tîi sa'man ke. Inkamoro wani'pî eranne' pe maasa pra apo'yen wî'tî eserike awani'pî Lîbia pata winîkîi kasapan pona. Mîrîrî ye'nen kamisa apo'yen ya' tîwe'sen, a'situn yapi'nen pe tîwe'sen satippe iwa'tîsa' yei pî', mîrîrî yeuka pî' to' esenumenka'pî. Moropai inu'tî'pî to'ya, mîrîrî apo'yen yaato'pe a'situnya kai'ma. ¹⁸ Kure'nan a'situn ko'mamî'pî mararî pra. Teeseuronkakon kai'ma to' esenumenka'pî. Mîrîrî yai apo'yen ya' teesenyaka'masanonya apo'yen ya' tîwe'sen mannekon papo pia'tî'pî tuna ka. Apo'yen eseuronka namai amîi'mîra e'nîto'pe. ¹⁹ Erenma'sa' pe apo'yen ya' teesenyaka'masanonya apo'yen yawon itemannekon yewa'tî'pî'to' kon mîrîrî soroka'pî nîrî tuna ka, amîi'mîra awe'to'pe.

²⁰ Moropai anna ko'manpî'tî'pî. Tu'ke wei kaisarî annaya wei moropai kai-wano'yamî' era'ma eserike pra awani'pî ewaron pe awani' ye'nen, asakî'ne semana kaisarî. Mîrîrî tanne a'situn ko'mamî'pî mararî pra meruntî ke. Mîrîrî ye'nen anna esewankono'ma pia'tî'pî anna e'pîika'tî eserike pra awani' ye'nen. ²¹ Mîrîrî ye'nen anna yekkari yonpa annaya pepîn tu'ke wei kaisarî. Mîrîrî ya Paulo e'mî'sa'ka'pî to' kore'ta. Ta'pîiya: —Uyonpayamî', î' kai'ma eseurîma ne'tîkini epu'tîya'nîkon e'pai awani'pî. Creta po ko'mannîto'pe'nîkon sîrîrî warantî e'nî pepîn e'painon, yi'nîsa' pra awani' ya —ta'pîiya. ²² —Tîise esatîuya sîrîrî apî'nîkon. Eranne' pe pra e'tî. Maasa pra anî' sa'manta pepîn uurî'nîkon kore'ta. Apo'yen neken yen pe kupî sîrîrî —ta'pî Pauloya. ²³ —Sîrîrî tauya maasa pra Uyepotorîya sîrîrî ewarono' ya manni' uyepotorî unapurî Paapaya inserî yarimasa' uupia. ²⁴ Mîi'kîrîya taa pî' man upî': “Paulo, eranne' pe pra e'kî. Maasa pra amîrî wî'tî e'pai man reiyamî' esa' pe tîwe'sen César pia. Mîrîrî ye'nen Paapaya morî kupî pî' man amîrî pî'. Anî' sa'manta pepîn tamî'nawîronkon manni'kan apokonpe tuutîsanon”, ta'pîiya upî'. ²⁵ Mîrîrî ye'nen tauya uyonpayamî', meruntî ke eranne' pe pra e'tî. Maasa pra innape Paapa kupî pî' wai, î' ta'pî tîuya kupîiya epu'tîuya ye'nen. ²⁶ Tîise iwono pona a'situnya uyarîkon sîrîrî, miarî esu'na'tîn kasapan pona —ta'pîiya to' pî'.

Apo'yen Ata'morikka

²⁷ Asakî'ne semana kaisarî anna yarî'pî a'situnya pîrau po, itese' Mediterrâneo. Mîrîrî tîpo ewaron ya', anoinna yairî, apo'yen ya' teesenyaka'masanonya a'mun winîkîi anna wî'tî epu'sa' wani'pî. ²⁸ Mîrîrî ye'nen kusan e'seusa yenumî'pî to'ya yaretî pî' amîi'ne yewa'tîsa' to'ya wani'pî imairono epu'tîkonpa kai'ma. Mîrîrî mairono wani'pî 36 metros kaisarî. Tîise mararî tîiko'mamîkon tîpo inî'rî iku'ne'tî'pî to'ya. Itîrî'pîiya 27 metros kaisarî. ²⁹ Inkamoro ena'pî eranne' pe apo'yen e'pa'tî tî' pona nama tîuya'nîkon ye'nen. Mîrîrî ye'nen yapîtanî'to'kon ferro amîi'ne'kon mîrîrî ma'pî to'ya apo'yen maikko winî emî'panto'pe kai'ma. Mîrîrî tîpo to' epîrema'pî ka'ne' pe pata erenmapî yu'se tîwanîkon ye'nen. ³⁰ Mîrîrî yai apo'yen ya' teesenyaka'masanon wani'pî epepai apo'yen yapai. Maasa pra nari' pe awani'pî. Mîrîrî ye'nen inkamoroya apo'yen po tîwe'sen kanau ma'pî tuna ka. Apo'yen yapîtanî'to' maa annaya sîrîrî ipottî winî kai'ma to' eseurîma'pî tîise seru'ye' to' wani'pî epepai tîwanîkon ye'nen.

³¹ Mîrîrî yai ta'pî Pauloya surarayamî' esa' Júlio pî' moropai surarayamî' pî'. Ta'pîiya: —Inkamoro apo'yen ya' teesenyaka'masanon wîtî'pî ya, î' kai'ma awe'pîika'tîkon e'painon? —ta'pîiya. ³² Mîrîrî ye'nen surarayamî'ya mîrîrî kanau yewa'tîto' e'seusa ya'tî'pî moropai irumaka'pî to'ya tuna ka' to' epe namai.

³³ Mîrîrî ewaron' erenmapî pra tîise Paulo wanî'pî tekkarikon yonpa tamî'nawîronkonya yu'se. Ta'pîiya: —Asakî'ne semana kaisarî aako'mansa'kon a'situn tî'napamî nîmîkî pî' emî'ne awanîkon. ³⁴ Mîrîrî ye'nen ayekkarikon yonpaya'nîkon e'pai awanî —ta'pîiya. —Tarîpai mararon î' rî anena'tî, meruntî ke awanîkonpa, enen aako'mamîkonpa aasa'mantakon namai. Maasa pra anî sa'manta pepîn, î' e'kupî pepîn amîrî'nîkon yarakkîrî —ta'pîiya. ³⁵ Mîrîrî pe rî Pauloya trigo puusa' yapisî'pî, Paapa pî' eepîrema'pî tamî'nawîronkon rawîrî si'ma, moropai mîrîrî trigo puusa' pîrîkkapî'tî'pîiya, moropai enapî pia'tî'pîiya. ³⁶ Mîrîrî eta tûya'nîkon pe taatausinpai to' ena'pî moropai tekkarikon yonpa'pî to'ya. ³⁷ Inkamoro pemonkonyamî' wanî'pî apo'yen yawonkon wanî'pî tamî'nawîrî to' tîise, 276 kaisarî. ³⁸ Tamî'nawîronkonya tekkarikon yonpasa' tîpo, trigo yense'kon yenumî'pî to'ya tuna ka amîi'mîra apo'yen enato'pe kai'ma.

To' Erepamî A'mun Pona Tîisa'mantai Pra

³⁹ Pata erenma'sa' pe, apo'yen ya' teesenyaka'masanonya pata epu'tî pra awanî'pî. Tîise inkamoroya tuna esei'meto'ya era'ma'pî, kasapan pe tîwe'sen. Mîrîrî ye'nen to' esenumenka'pî miarî ya' apo'yen yaapai awanî sîrîrî, miarî aako'manto'pe ta'pî to'ya. ⁴⁰ Mîrîrî ye'nen inkamoroya apo'yen yapîtanî'to'pe to' nîma'pî ferrokon amîi'ne'kon mîrîrî yewakon ya'tî'pî. Moropai mîrîrî tîpo to' nairekon yeuka'pî to'ya. Mîrîrî ke to' e'kura'pî. Mîrîrî tîpo kamisa e'mai'non ipottî winon pîmî'sa'ka'pî to'ya a'situn yapi'to'peiya, mîrîrî a'mun winîkîi apo'yen wîtîto'pe kai'ma. ⁴¹ Tîise a'situnya yari'pî. Moropai apo'yen erepamî'pî kasapan pona e'mai'non ipottî, mîrîrî eesu'na'tî'pî. Mîrîrî ye'nen imaikko winî kure'ne sipa sipaya ipa'tîpî'tî'pî. Mîrîrî ye'nen ya'morikka'pîiya. Tîise maasa to' erepamî pra tîise apo'yen esu'na'tîsa' wanî'pî kasapan pona. Mîrîrî ye'nen miarî awe'nîmî'pî.

⁴² Moropai inkamoro apo'yen ya' surarayamî' esenumenka'pî. Inkamoro anî'kan arakkansa'kon apo'yen ya' tînarîkon tî'ka tûya'nîkon pî'. To' tî'kapai awanî sîrîrî. Maasa pra a'mun pona teerepansa'kon ya to' epe namai ta'pî to'ya. ⁴³ Tîise inkamoro maimu yuuku'pî to' esa'ya. Júlioya ta'pî to' pî'. Maasa pra Paulo wîi to'ya yu'se pra awanî'pî. Mîrîrî ye'nen ta'pîiya: —Manni'kan tîpînanukon epu'nenan inkamoro enato'pe e'pai awanî mîrîrî to' pînato'pe kasapan pona —ta'pîiya. ⁴⁴ Moropai —Manni'kan tîpînanukon epu'nenan pepîn inkamoro e'pîika'tî e'pai awanî mîrîrî yei pona to' enuku moropai apo'yen pia'pî pona tiaronkon enuku. Mîrîrî warantî to' wîtî e'painon a'mun yekaya —ta'pî Júlioya. Mîrîrî warantî to' e'pîika'tî yu'se awanî'pî mîito'pe. Mîrîrî ye'nen mîrîrî warantî anna e'pîika'tî'pî tamî'nawîronkon a'mun pona anî' e'pa'tî pra awanî'pî moropai anî' sa'manta pra awanî'pî. Tamî'nawîrî anna e'pîika'tî'pî.

Malta Wono Po To' Wanî

28 Tamî'nawîrî anna e'pîika'tîsa' yai o'non pata anna wanî ta'pî to'ya. Mîrîrî yai epu'tî'pî annaya mîrîrî iwono itese' Malta po anna wanî. ² Mîrîrî yai miarî tîiko'mansenonya anna koneka'pî morî pe. Mîrîrî yai kono' rena ko'mannî'pî mararî

pra miarî. Moropai komi' pe awanî'pî. Mîrîrî ye'nen kure'nan apo' tîruka'pî to'ya, arinîkon atapinato' ton. ³ Mîrîrî yai apo' keme ya'punu'pî yannuku'pî Pauloya, apo' keme ton. Mîrîrî apo' keme yannukuiya tanne, îkîi wanî'pî moro. Mîikîrî ya'nannîpî pia'tî'pî apo'ya. Mîrîrî ye'nen îkîi kuranta'pî moropai Paulo ye'ka'pîiya itenya pî'. ⁴ Mîrîrî era'ma'pî miarî tîiko'mansenonya. Îkîi e'weyeukasa' Paulo yenya pî' era'ma'pî to'ya. Mîrîrî ye'nen inkamoroya ta'pî tîwarîrî'nîkon rî: —Anî' pe mîserî warayo' wanî pe awanî? Pemonkon wîttîpon pe awanî eserîke awanî. Mîrîrî ye'nen mîikîrî sa'manta e'pai awanî. Mîrîrî tînkupî'pî ye'mato'peiya. Mîikîrî sa'manta pîn tuna ka' taana'se, tîise aako'mamî pepîn kupî sîrîrî. Kai'ma to' esenumenka'pî. ⁵ Tenya pî' tîwe'sen îkîi ma'pî Pauloya apo' kore'ta. Tîise î' kupîiya pra awanî'pî. Tîiwanmîra awanî'pî ne'ne' epu'tîiya pra. ⁶ Inkamoroya itenya îkîi ne'ka'pî wo'ma'ta nîmîkî'pî, awoipî nîmîkî'pî to'ya. Tîise î' wani' pra awanî'pî. Î' wani' pra epu'tî pî' aako'mamî era'ma tîuya'nîkon wenai, inkamoroya teserukon miakanma'pî. Ta'pî to'ya ipî': — Paapa pe awanî mîrîrî moriya —ta'pî to'ya.

⁷ Miarî awanî'pî warayo' itese' Públio, patakon esa' pe tîwe'sen, mîrîrî iwono esa' pe tîwe'sen. Mîikîrîya anna yapisî'pî tîpata ya morî pe. Moropai seurîwî'ne wei kaisarî anna ko'mamî'pî iipia. ⁸ Mîikîrî Públio yun wanî'pî miarî pri'ya pra tîwe'sen. Eekomî'ma'pî moropai nuwasu' pî' tîwe'sen. Mîikîrî pia Paulo ewomî'pî quarto ta moropai ipona tenya tîise eepîrema'pî. Mîikîrî esepî'tî'pî. ⁹ Mîrîrî tîpo pri'yawonkon pepîn mîrîrî iwono po tîwe'sanon iipî'pî Paulo pia. Inkamoro esepî'tî'pî. ¹⁰ Miarî anna wanî yai inkamoroya tu'ke î' rî tîrî'pî anna yekkari ton. Moropai anna asara'tî yai apo'yen ya tu'ke itîrî'pî to'ya nîrî anna pia. Itu'se anna e'to' mîrîrî ara'tîsa' to'ya wanî'pî tu'ke apo'yen ya', anna wîttî pe, anna yekkari ton.

Roma Cidaderî Pona Paulo Erepamî

¹¹ Mîrîrî yai seurîwî'ne kapoi kaisarî anna ko'mansa' tîpo, mîrîrî iwono po anna asara'tî'pî apo'yen ya'. Alexandria cidaderî poinon itese' wanî'pî ipî' e'menuka'pî pe paapayamî' monoi'pankon kai'ma. Mîrîrî apo'yen wanî'pî moro iwono po si'ma kono'pîttî yuwa'ka'tîpon pe. Mîrîrî pata pai anna wîttî'pî. ¹² Moropai anna erepamî'pî Siracusa cidaderî pona. Miarî anna ko'mamî'pî seurîwî'ne wei kaisarî. ¹³ Miarî pai anna wîttî'pî moropai anna erepamî'pî Régio cidaderî pona. Erenma'sa' pe anna wîttî tanne a'situn erepamî'pî anna ye'ma'pî pî' winîpai tui'sen meruntî ke. Mîrîrî ye'nen asakî'ne wei tîise anna erepamî'pî Potéoli cidaderî pona. Mîrîrî pikîrî apo'yen ya' anna wîttî'pî. ¹⁴ Miarî cidade po innape Jesus ku'nenan eporî'pî annaya. Inkamoroya anna eta'pî tîpia'nîkon tiwin semana kaisarî anna ko'manto'pe kai'ma. ¹⁵ Mîrîrî tîpo anna ese'ma'tî'pî Roma pona. Mîrîrî yai innape Jesus ku'nenan Roma ponkonya anna yekare etasa' tîuya'nîkon yai inkamoro wîttîsa' wanî'pî anna ponaya cidade itese' Pra'ca de Ápio pona. Moropai tiaronkon wîttîsa' wanî'pî tiaron cidade pona itese' Três Vendas pona. Inkamoro era'ma tîuya yai Paapa pî' —Morî pe man —ta'pî Pauloya. Mîrîrî tîpo kure'ne aatausinpa'pî. ¹⁶ Roma pona teerepansa'kon yai tîwarîrî Paulo ko'manto'pe irumaka'pî to'ya tiwin surara itesa' ton yarakkîrî.

Atarakkansa' Pe Pauloya Itekare Ekaremekî

¹⁷ Seurîwî'ne wei teerepansa'kon tîpo, Pauloya Romaponkon epere'to' yewî' esanon Judeuyamî' yanno me'po'pî tîpia to' ii'to'pe. Inkamoro erepansa' yai to' pî' ta'pîiya: —Uyonpayamî', î' ku'sau'ya pra wai uyonpakon Judeuyamî' winîkîi. Uyeserukon

pe utamokon nîtrî'pî to' napsî'pî pî' uuko'mansa' sîrîrî, tîrumakai pra. Mîîwîni tîise Judeuyamî'ya uyapisî'pî Jerusalém po. Inkamoroya urumaka'pî Romanoyamî' pia. ¹⁸Inkamoroya uyekaranmapo'pî moropai uurî anrumakapai to' wanî'pî. Maasa pra î' rî unku'pî'pî ton pra wanî ye'nen, î' kupîkonpa uyarakkîrî. ¹⁹Tîise urumaka Judeuyamî'ya yu'se pra awanî'pî. Mîrîrî ye'nen to' esatî'pîuya to' pî' rei esa' pe tîwe'sen César pia, uyeseru pî' eseurîmapai wanî ye'nen. Uyeseru pî' neken eseurîmato'pe. Uyonpayamî' î' kupî'ponkon uwinîkîi, inkamoro yeseru pî' eseurîma pepîn. ²⁰Mîrîrî anekareme'pai wanî ye'nen amîrî'nîkon pî' esatî'pîuya aaipîkonpa. Sîrîrî warantî eseurîmapai wanî ye'nen amîrî'nîkon pokonpe tîise uurî wanî sîrîrî tarî yewa'tîsa' pe sa'man ferro ke, maasa pra manni' Judeuyamî'ya inîmîkî ko'mannîpî manni', mîlîkîrî pî' eseurîma wenai uyewa'tîsa' to'ya sîrîrî.

²¹Mîrîrî ye'nen inkamoroya ta'pî: —Kaareta yapi'sa' annaya pra man, apî' teeseurîmasen Judeuyamî' piapai'nîkon. Uyonpakon miarî painon ii'sa' pra man ayekare ekareme'se anna pî'. Î' kai'ma apî' eeseurîmaton imakui'pî pe awanî'pî ekaremekî-ton ii'sa' pra man —ta'pî to'ya. ²²Tîise î' kai'ma ayekare pî' eeseurîma anetapai anna man. Maasa pra eta'pî annaya man tamî'nawîronkon patakon kaisarî imakui'pî pe inkamoro innape Jesus ku'nenan to' kore'ta amîrî e'to'kon winîkîi to' eseurîma.

²³Mîrîrî ye'nen teesepoto'kon weiyu ton mo'ka'pî to'ya Paulo eseurîma etakonpa kai'ma. Mîrîrî weiyu eseposa' yai inkamoro arinîkon wîtî'pî Paulo pia. Inkamoro ko'mamî'pî penane pata pai ewaron erepamî pîkîrî. Paapa maimu ekaremekî'pîiya î' kai'ma tamî'nawîronkon esa' pe Paapa iipî ekaremekî'pîiya to' pî'. Moisés nurî'tî kaaretarîya taasa' yawîrî moropai Paapa maimu ekareme'nenan profetayamî' kaaretarîya taasa' yawîrî ekaremekî'pîiya. Maasa pra innape Jesus Paapa narima'pî kupî to'ya yu'se tîwanî ye'nen. ²⁴Mîrîrî yai tiaronkonya innape ikupî'pî. Tîise tiaronkonya innape ikupî pra awanî'pî. ²⁵Mîrîrî yai tamî'nawîronkon wîtî'pî iipia pai tîwarîrî'nîkon teesiyu'pî'se. Tîise to' wîtî rawîrî Pauloya ta'pî to' pî': —Yairon pî' pena Morî Yekaton Wannî eseurîma'pî. Paapa maimu ekareme'nen Profeta Isaiás nurî'tî winîpai amîrî'nîkon tamokon pî' eeseurîma'pî. Ta'pî Paapaya Isaiás pî': “Atîkî moropai ka'kî insanan pemonkonyamî' pî'.

²⁶‘Amîrî'nîkonya etapî'tî ko'mannîpî tîise epu'tîya'nîkon pepîn sîrîrî tîpose. Amîrî'nîkonya era'mapî'tî tu'ke ite'ka tîise î' kai'ma innape awanî era'maya'nîkon pepîn' makai to' pî'” ta'pîiya.

²⁷“Maasa pra insamoro pemonkonyamî' yewan wanî sa'man pe pu'kuru.

Anetapai pra to' wanî.
Mîrîrî ye'nen inkamoroya tîpanakon yettapuru eta tîuya'nîkon namai.
Tenukon yenpi'nu'sa' to'ya anera'mapai pra tîwanîkon ye'nen.
Mîrîrî ye'nen epu'tî to'ya pepîn.
Mîrîrî warantî pra to' wanî ya, tenukon ke era'ma to'ya e'painon moropai eta tîuya'nîkonya tîpanakon ke epu'tî to'ya e'painon.

Teesenumenkato' ke to' esenumenka ya
 epu'tí to'ya e'painon.
 Inkamoro enna'po e'painon uupia uyapuríi.
 Mírírí warantí awaní ya,
 inkamoro píika'túya e'painon", *Is 6.9,10*
 ta'pí Paapaya Isaiás pí' —ta'pí Pauloya.

²⁸ —Mírírí ye'nen epu'tíya'níkon e'pai awaní í' kai'ma Paapaya Judeuyamí' pepín píika'títo' ton yarimasa'. Inkamoroya sírírí itekare eta kupí sírírí —ta'pí Pauloya to' pí'. [²⁹ Mírírí taa Pauloya etatípo'níkon Judeuyamí' wítí'pí iipiapai teekore'mai, tíiwarírí'níkon teesiyu'pí'se.]

³⁰ Asakí'ne kono' kaisarí Paulo ko'mamí'pí kapoi kaisarí te'masen wítí ta. Mírírí ye'ma'pítí'píiya. Mírírí yai tamí'nawíronkon típia tuutísanon pokonpe awe'pítí'pí. ³¹ Míikíríya í' kai'ma to' yenu'pítí'pí tamí'nawíronkon esa' pe Paapa ena to' pí' ekareme'pítí'píya to' pí'. Moropai Uyepotoríkon Jesus Cristo yekare pí' eeseurímapítí'pí meruntí ke típia teerepansenon kaisarí. Aní'ya imanenpa pra ekareme'pítí'píiya.

SÎRÎRÎ KAARETA PAULO NÎMENUKA'PÎ

ROMA PONKON PIA

Sîrîrî kaareta menuka'pî Pauloya. Mîikîrî Paulo wanî'pî Jesus naipontî'pî pe. Imenuka'pîiya moropai yarima'pîiya innape Jesus ku'nenan pia, manni'kan cidade itese' Roma ponkon. To' pia itîpai awanî'pî moropai inî' panpî' tiaronkon pia itîpai awanî'pî manni'kan inkamoro mîiwîni'nokon. Mîrîrî ye'nen sîrîrî kaareta menuka'pîiya, î' kai'ma Jesus yekare wanî epu'to'pe to'ya. Aronne ekaremekî'pîiya Jesusya yenupato' pî' moropai ipatîkarî ko'mannîto' eporî umeruntîrikon wenai pra, tîise epe'mîra Paapaya itîrî morî pe tîwe'to' wenai. Innape ikupî ya, Jesus piawon pe ena moropai ipatîkarî enen ko'mannîto' ton itîrîiya.

Tiaron pî' eeseurîma nîrî. Tamî'nawîronkon pemonkonyamî' wanî imakui'pî ku'nenan pe, imakui'pî pe tîwe'to' wenai. Mîrîrî ye'nen e'taruma'tînto' eporî Paapa winîpai. Mîikîrî Jesusya neken morî pe e'nîto'pe emapu'tî Paapa pia. Moropai ekaremekî'pîiya î' kai'ma Morî Yekaton Wannîya upîika'tîkon inî'rî imakui'pî kupî namai. Ekaremekî'pîiya î' kai'ma Judeuyamî' moropai Judeuyamî' pepîn nîrî anpîika'tîpai Paapa wanî.

Moropai aataretî'ka pe ekaremekî'pîiya î' kai'ma innape Jesus ku'nenan ko'manto'pe morî pe, teesiyu'pî'se pra, moropai innape Jesus ku'nenan pepîn yarakkîrî inkamoro ko'manto'pe morî pe.

1 Uurî Pauloya sîrîrî kaareta menuka aapia'nîkon. Uurî wanî Jesus Cristo poitîrî pe. Moropai Paapa nîmenka'pî pe wanî, moropai inaipontî'pî pe. Jesus Cristo yekare ekareme'nen pe e'to'pe kai'ma umenka'pîiya. ² Pena pata pai sîrîrî e'pîika'tînto' yekare ekaremekî'pî Paapaya, mannankan penaronkon tîmaimu ekareme'nenan winîpai. Eeseurîma'pî î' kupî tîuya pî'. Moropai mîrîrî e'menukasa' sîrîrî Paapa maimu yaponse' po. ³ Mîrîrî eeseurîma'pî wanî'pî teeseurîmasen pe Paapa munmu pî', manni' Uyepotorîkon Jesus Cristo pî'. Eesenpo'pî warayo' pe manni' Davi nurî'tî parî'pî pe awanî'pî. ⁴ Moropai kure'ne tîmeruntîri ke Paapaya ekaremekî'pî, tînmu pe pu'kuru Jesus wanî kai'ma. Mîrîrî ikupî'pîiya Morî Yekaton Wannî wenai, isa'manta'san kore'tapai Jesus e'mî'sa'ka yai. Mîikîrî wanî Uyepotorîkon pe Jesus Cristo. ⁵ Mîikîrî wenai morî pe Paapa wanî'pî uyarakkîrî. Mîrîrî ye'nen uyapontî'pîiya, Cristo poitîrî pe esenyaka'mato'pe, anî' tîmenkai pra tamî'nawîronkon Judeuyamî' pepîn pî' imaimu ekareme'to'peuya, mîikîrî Cristo ton pe. Moropai innape iku'to'pe tiaronkonya innape ikupî tîuya'nîkon wenai Paapa maimu yawîrî to' e'to'pe. ⁶ Inkamoro kore'ta amîrî'nîkon wanî sîrîrî Roma cidaderî ponkon. Moropai ayannosa'kon Paapaya wenai, Jesus Cristo pemonkono pe awanîkon.

⁷ Mîrîrî ye'nen tamî'nawîronkon amîrî'nîkon, Paapa nîsa'namakon moropai inanno'san tîpemonkono pe pu'kuru awanîkonpa, amîrî'nîkon pia imenuka'pî sîrîrî.

Paapa, uyunkonya moropai Uyepotorîkon Jesus Cristoya aapia'nîkon morî epe'mîn tîrî yu'se wai. Moropai tîwanmîn tîrî to'ya yu'se wai.

Pauloya Paapa Yapuri'to' Roma Ponkon Wenai

⁸ E'mai' pe Uyepotori' Paapa yapuri'tuya Jesus Cristo nikupip'i wenai. Maasa pra tamina'wiri' pata ponkonya innape iku'to'ya'nikon yekare etasa' man. ⁹ Maasa pra Paapaya epu'ti' apona'nikon epirema tiwiri'. Manni' Paapa unapuri' tamina'wiri' uyewan ke Jesus Cristo, inmu yekare ekaremeki' ye'ka pe yapuri'tuya. ¹⁰ Esatfuya Paapa pi' i' kai'ma amiri'nikon era'mapi'se uut'i' yu'se tiwan'i ya, uut'i' weiyu ton tiito'peiya. ¹¹ Maasa pra uuri' esenumenkato' wani' kure'ne amiri'nikon anera'mapai. Akore'ta'nikon wani' ya, amiri'nikon anenupapai wai, miriri' ayenupatu'ya'nikon wenai, ini' panpi' merunti' ke eenakonpa. ¹² Maasa tauya siriri' amiri'nikon pi' tamina'wiri' uuri'nikon tiise, uuri' moropai amiri'nikon wani' ipiika'tisa' pe miriri' yai. Innape uuri'ya iku'to' wenai amiri'nikon e'piika'ti' moropai innape iku'to'ya'nikon wenai uuri' e'piika'ti'.

¹³ Uyonpayami', epu'tiya'nikon yu'se wai, tu'ke ite'ka esenumenka amiri'nikon pia itipai, tiise tiwiri' umanenpanen ton esenpo. Miriri' wenai uut'i' pra wani'. Itipai wani'pi' amiri'nikon yenupato'pe. Moropai akore'tawonkonya iku'to'pe innape, i' kai'ma manni'kan tiaronkon Judeuyami' pepinya ikupipi' waranti'. ¹⁴ Maasa pra siriri' wani' unku'pi' tonpe tamina'wironkon yarakkiri' manni'kan eranne'kon pi' moropai eranminon pi'. Moropai epu'nenan pi' moropai epu'nenan pepin pi' itekare ekareme'to'peuya. ¹⁵ Miriri' ye'nen uuri' wani' siriri' e'piika'tinto' yekare anekareme'pai amiri'nikon Roma ponkon pi' niri'.

Jesus Cristo Yekare Wenai

Innape Iku'nenan Piika'ti' Paapaya

¹⁶ Maasa pra uuri' eppepi' eserike pra wai Jesus Cristo yekare ekaremeki'ya pi'. Maasa pra innape miriri' yekare kupi' an'ya ya, timeruntiri' ke Paapaya ipiika'ti' imakui'pi' inkupipi' winipai. Anna Judeuyami', e'mai' pe itekare etatiponkon piika'ti' Paapaya moropai amiri'nikon Judeuyami' pepin piika'ti'ya niri' miriri' yekare etaya'nikon wenai. ¹⁷ Maasa pra miriri' e'piika'tinto' yekareya i' kai'ma mori' pe pemonkon kupi' Paapaya ekaremeki'. Penaronkon yapisipi'ya innape tikupi' to'ya wenai. Moropai siriripe pemonkonyami' yapisiya niri' innape tikupi' to'ya wenai. Miriri' waranti' Paapa maimu e'menukasa'ya taasa' man:

Paapa pia mori' pe tiwe'sen ko'mami' e'pai man innape Paapa kupi' ti'ya'nikon wenai,

Hc 2.4

taasai'ya man.

Pemonkonyami' Ko'mami'

Si'kore'ta Imakui'pi' Kupi' Pi'

¹⁸ Moropai epu'ti'nikon man i' kai'ma Paapa ekore'ma tamina'wiri' imakui'pi' pemonkonyami' nikupipi' winiki'. Moropai miiki'ri' Paapa, ka' ponya to' taruma'ti' kure'ne miriri' wenai. Paapa nama to'ya pepin tiwin kin. Moropai miriri' imakui'pi' teserukon wenai tiaronkon taruma'ti' to'ya yairon epu'ti' to'ya namai. ¹⁹ Pemonkonyami'ya Paapa epu'ti' e'pai awanipi'. Maasa pra aronne awani' miiki'ri' epu'to'pe to'ya. Tamina'wiron siriri' pata pon koneka'pi' Paapaya, miriri' tera'mai

pemonkonyamí'ya tepu'to'pe kai'ma. ²⁰ Mírírî koneka'píi'ya pata pai, Paapa yeseru esera'ma aronne. Meruntî ke pu'kuru awanî, Paapa pe pu'kuru awanî esepu'to'pe. Aní'ya era'ma pepîn tíise inkoneka'pî winîpai epu'tî e'pai awanî. Mírírî ye'nen anî e'wapu'tî eserîke pra awanî, —Paapa epu'nen pepîn uurî —kai'ma. ²¹ Teuren Paapa epu'tî ye'ka pe yapurî to'ya pra awanî, tapurî yu'se tíise. Taa to'ya pra awanî Paapa pí': —Morî pe pu'kuru man, Paapa —taa to'ya pepîn. Tíise inkamoro esenumenkato' wanî se' tapairî, pakko pe to' wanî teesenumenkato'kon ya'. Mírírî ye'nen yairon pí' to' esenumenka eserîke pra awanî. ²² Epu'nen pe tíwanîkon kai'ma taa to'ya, tíise pakko pe to' wanî. ²³ Mírírî ye'nen manni' Paapa, tíisa'mantassen pepîn, yapurî e'pai tíise mia' ke ikonekasa' yapurî to'ya, pemonkon warantî ikonekasa'. Moropai toron tawainunsen warantî ikonekasa', moropai sírírî pata po taasa'senon o'ma'kon warantî ikonekasa', moropai manni'kan non poro tíro'takon poro taasa'senon warainokon yapurî to'ya. Mírírî warantî inkamoro yapurî to'ya pakko pe tíwanîkon ye'nen.

²⁴ Mírírî ye'nen Paapaya inkamoro pemonkonyamî' rumaka'pî tíwî itu'se tíwe'to'kon nura kupî pí' to' ko'manto'pe. Moropai inkamoroya kure'nan eppe'nîto' kupî típunkon rî ke. ²⁵ Inkamoroya yairî Paapa yapurîto' ku'sa' tíwî seru' pe, Paapa níkoneka'pî yapurîkonpa. Tíise manni' ikonekatípon yapurî to'ya pepîn, manni' tapurî yu'se tíwe'sen tíwírî. Innape man.

²⁶ Mírírî ye'ka imakui'pî kupî pemonkonyamí'ya wenai Paapaya inkamoro rumaka'pî, mararî pra nura eppe'nîto' kupî pí' to' ko'manto'pe itu'se tíwe'to'kon píkirî. Mírírîya wírî'sanyamí'ya nura kupî'pî, tíwarainokon wírî'sanyamí' yarakkírî to' wanî'pî, warayo'kon yarakkírî pra. ²⁷ Moropai warayo'konya wírî'sanyamí' yarakkírî tíwe'to'kon rumaka'pî, tíwarainokon warayo'kon yarakkírî kure'nan eppe'nîto' kupîkonpa. Mírírî ye'nen tînkupî'píkon imakui'pî wenai tíwe'taruma'títo'kon yapísî to'ya.

²⁸ Í' kai'ma yairon Paapa anepu'pai pra tíwe'sa'kon wenai, tíwî Paapaya to' rumaka'pî, yairon pepîn pí' to' esenumenka se' tapairî, manni' iku'painon pepîn nura kupîkonpa. ²⁹ Inkamoro yewan ya' tu'ke awanî sí'kore'ta imakui'pî. Mírírî kupî pí' to' ko'mamî. Í' itesa' pe tiaron e'to' yu'se to' wanî. Moropai tiaron pí' imakui'pî pe to' esenumenka. Moropai tiaron pí' to' kinmuwa, moropai tiaron wîi to'ya. Moropai tiaronkon yarakkírî eseyaton pí' to' wanî. Moropai seru'ye' pe to' wanî. Moropai tonpakon wanî to' yewanma pe. Moropai imakui'pî pe tonpakon winíkîi to' eseurîma ko'mannîpî. ³⁰ Moropai —Imakui'pî mííkirî —taa to'ya tiaronkon winíkîi. Moropai Paapa wanî to' yewanma pe. Moropai tiaronkon mu'tunpa to'ya. Moropai míi pe to' atapurî tiaronkon yentai e'pai tíwanîkon pí'. Moropai tu'ke imakui'pî kupî tíuya'nîkon yeseru ton yuwa to'ya. Moropai tunkon nama to'ya pepîn. ³¹ Í' yairî, í' yairî pra epu'tî to'ya pepîn. Moropai í' ta'pî tíuya'nîkon yawírî tímaimukon kupî to'ya pepîn. Moropai to' wanî í' kai'ma tiaronkon sa'nama eserîke pra. ³² Inkamoroya í' kai'ma Paapaya ta'pî epu'tî mírírî. Paapaya ta'pî: —Aní' ko'mamî ya, mírírî imakui'pî kupî pí' mííkirî sa'manta pe man —ta'píi'ya. Tíise mírírî epu'tíi'ma ikupî pí' to' ko'mamî tírumakai pra. Moropai itentainon panpî' kupî to'ya. Maasa pra tiaronkon imakui'pî ku'nenan pí' taa to'ya: —Mírírî kupíya'nîkon manni' man morî pe, í' wani' pra man —taa to'ya tiaronkon pí'.

Paapaya Pemonkonyamî' Yako'menka Pe Man

2 Mîrîrî ye'nen amîrî nîrî taruma'tî Paapaya e'pai man, anukupî'pî wenai. Amîrî manni' tiaronkon yako'menka pî' tîwe'sen. Taaya eserîke pra nai tiaronkon yako'menkanen pe si'ma: —Uurî unukupî'pî ton pra wai —taaya eserîke pra nai. Mîrîrî taaya tiaronkon winîkîi, aawarîrî anukupî'pî ton pra awe'kupî'pî kai'ma awanî tanne, tîise inkamoro nîkupî'pî warantî iku'sa'ya. Mîrîrî ye'nen aawarîrî rî eesewan-mîrî mîrîrî. —Inkamoro taruma'tî Paapaya e'pai man —taaya'nîkon tanne, amîrî nîrî taruma'tîpai awanî. ² Tîise î' pensa Paapaya mîrîrî ye'ka imakui'pî ku'nenan yako'menka ya, epu'tî man yairon pe pu'kuru awanî. ³ Tîise amîrî uyonpa, mîrîrî imakui'pî kupîya ye'ka pe, tiaronkon yako'menkaya. Inkamoro taruma'tî Paapaya tanne, —Utaruma'tîiya pepîn —kai'ma eesenumenka. Tîise —Kaane —tauya, Paapaya ataruma'tî nîrî. ⁴ Morî pe Paapa e'to' kupî pî' nan tîwî? Morî pe awanî wenai utaruma'tîiya pepîn, kai'ma eesenumenka? Inna, morî mîkîrî, ka'ne' pe anî' taruma'tî yu'se e'koi pepîn. Moropai mîrîrî wenai anî' esenumenka yu'se awanî imakui'pî tînkupî'pî winîpai.

⁵ Tîise amîrî yewan wanî sa'me, moropai yuukuya pra aako'mamî. Mîrîrî wenai inî' panpî' awe'taruma'tî kupî pe nai, î' pensa Paapa ekore'ma imakui'pî kupî'tiponkon yarakkîrî weiyu yai. Moropai mîrîrî yai pemonkonyamî' taruma'tîiya yairî. ⁶ Maasa pra Paapa maimu e'menukasa'ya taasa' man:

—Mîkîrîiya itîrî pe man, î' kai'ma anî' nîkupî'pî wenairî inyakanmaiya. *Sl 62.12; Pv 24.12*

⁷ Tiaronkon morî itu'se Paapa e'to' kupî pî' tîiko'mansenon pia itîrîiya, ipatîkarî enen to' ko'manto' ton, mîrîrî taataretî'kasen pepîn. Moropai morî tapurîto'kon yuwa pî' tîiko'mansenon pia itîrîiya. ⁸ Tîise manni'kan tîwarîrî'nîkon, itu'se tîwe'to'kon pî' neken tîiko'mansenon taruma'tîiya. Yairon yewanmîrî tîuya'nîkon wenai, imakui'pî kupî pî' to' ko'mamî. Inkamoro pî' Paapa ekore'ma to' nîkupî'pî wenai. Mîrîrî ye'nen to' taruma'tîiya pe man. ⁹ Paapaya e'taruma'tînto' tîrî pe man mararî pra tamî'nawîronkon manni'kan imakui'pî ku'nenan ton pe, Judeuyamî' ton pe moropai Judeuyamî' pepîn ton pe nîrî. ¹⁰ Tîise Paapaya manni'kan morî ku'nenan pia morî tîrî. Inkamoro yapurîiya, moropai tîwanmîn tîrîiya to' pia. Tamî'nawîronkon morî ku'nenan Judeuyamî' pia moropai Judeuyamî' pepîn pia nîrî itîrîiya. Mîrîrî warantî Paapaya ikupî. ¹¹ Maasa pra yairî Paapa wanî tamî'nawîronkon yarakkîrî, anî' tîmenkai pra.

¹² Manni'kan Judeuyamî' pepînya Paapa maimu Moisés nuri'tîya yenupanto' epu'tî pra awanî. Tîise imakui'pî to' nîkupî'pî wenai inkamoro taruma'tî Paapaya, tî-maimu epu'tî to'ya pra tîise. Moropai Judeuyamî' Paapa maimu Moisés nuri'tîya yenupanto' epu'nenan teuren. Mîwîni tîise yawîrî to' ko'mamî pepîn, imakui'pî kupî to'ya. Mîrîrî wenai inkamoro taruma'tî Paapaya, tîmaimu yawîrî pra to' wanî ye'nen. ¹³ Maasa pra Paapa pia inkamoro ye'ka, eta pe neken etanenan wanî pepîn morî pe. Tîise manni'kan, tîmaimu yawîrî iku'nenan, inkamoro pî' taa Paapaya: —Morîkon amîrî'nîkon. ¹⁴ Judeuyamî' pepînya Moisés nuri'tîya yenupanto' Paapa maimu epu'tî pepîn. Tîise î' pensa teesenumenkakon yawîrî Paapa maimu kupî to'ya ya, epu'tî ye'ka pe pra inkamoroya teesenumenkato'kon yawîrî morî kupî teuren Moisés nuri'tîya yenupanto' Paapa maimu epu'tî ma pra. ¹⁵ Morî tînkupîkon wenairî eese'pu'tî to' yewan ya' awanî Paapa yeseru to' nîkupî ton. Maasa pra tewankon ya'

to' esenumenkato'ya ekaremekî î' wanî yairon pe. Tiaron pensa epu'tî to'ya yairî pra tîwanîkon, moropai tiaron pensa yairî tîwanîkon epu'tî to'ya, to' esenumenkato' ya'.¹⁶ Maasa awanî pe man sîrîrî warantî. Jesus Cristoya pemonkonyamî' yako'menka kupî sîrîrî Paapa maimu pe. Mîrîrî weiyu yai tamî'nawîron pemonkonyamî' esenumenkato' anî nepu'tî pepîn yenpo pe man. Mîrîrî ekaremekî manni' itekare unekaremekîya.

Anî' Wanî Judeu Pe Pu'kuru

¹⁷ Amîrî'nîkon kanan? Judeuyamî' pe amîrî'nîkon wanî. Taaya'nîkon: —Moisés nurî'tîya yenupanto' epu'nenan anna. Moropai mîi pe aatapurîkon Paapa epu'nen pe, ipemonkono pe awanîkon ye'nen. ¹⁸ Itu'se Paapa e'to' epu'nen pe aatapurîkon. Moropai Moisés nurî'tîya yenupanto' pî' esenupa'pî pe aatapurîkon. Mîrîrî ye'nen yairon epu'nen pe awanîkon. ¹⁹ Taaya'nîkon: —Seru' pepîn anna wanî manni'kan epu'nenan pepîn yenupananen pe —taaya'nîkon, manni'kan enkaru'nankon pinunpanenan warantî. Moropai —Anna wanî manni'kan ewaron ya' tîwe'sanon weiyu pe tîwe'sanon warantî —taaya'nîkon. ²⁰ Moropai taaya'nîkon: —Anna wanî manni'kan pakkokon epu'nenan pepîn piika'tinenan pe, moropai to' yenupananen pe, epu'nen pe to' enato'pe —taaya'nîkon. Inna, seru' pepîn epu'tî pî' naatîi tamî'nawîrî Moisés nurî'tîya yenupanto' winîpai tamî'nawîrî î' yairî tîwe'sen. ²¹ Amîrî'nîkon atapurî tiaronkon yenupananen pe awanîkon pî'. Tîise î' wani' awanî ye'nen aawarîrî eesenu-pakon pepîn? Taaya'nîkon tiaronkon pî' ama'ye' pe tîwe'se pra. Mîrîrî taa tîpo, î' ton pe ama'ye' pe awanîkon? ²² Moropai taaya'nîkon tiaronkon pî' se' tapairî tiaron no'pî yarakkîrî tîwe'se pra. Mîrîrî taa tîpo, î' ton pe tiaron no'pî yarakkîrî awanîkon? Moropai mia' ke ikonekasa' to' napurî yewanmîrînenan amîrî'nîkon. Tîise î' ton pe inkamoro ye'ka yapurîto' to'ya yemanne yama'runpaya'nîkon mîrîrîkon to' pata'se' yapai? ²³ Amîrî'nîkon atapurî tanne, mîi pe Paapa maimu epu'tîya'nîkon pî'. Tîise amîrî'nîkon wanî Paapa yeppe'nî'nenan pe mararî pra, maasa pra imaimu yawîrî pra awanîkon wenai. ²⁴ Maasa pra Paapa maimu e'menukasa'ya taasa' man: Imakui'pî amîrî'nîkon Judeuyamî' nîkupî'pî wenai Judeuyamî' pepîn eseurîma imakui'pî pe Paapa winîkîi *Is 52.5; Ez 36.22* taasai'ya man.

²⁵ Paapa pemonkonoyamî' amîrî'nîkon Judeuyamî', amerekon pi'pî ya'tîto'ya'nîkon wanî ye'nen. Mîrîrî wanî morî pe seru' pepîn, yairî Moisés nurî'tîya yenupanto' yawîrî ikupîya'nîkon ya. Tîise yawîrî pra awanîkon ya, manni' tîmere pi'pî ya'tîtîpon pepîn warantî awanîkon, ya'tîto'ya'nîkon wanî se' tapairî mîito'pe. ²⁶ Mannankan Judeuyamî' pepîn wanî, tîmerekon pi'pî ya'tîtîponkon pe pra si'ma, tîise Moisés nurî'tîya yenupanto' yawîrî ikupî to'ya ya, moriya Paapaya inkamoro era'ma tîpemonkonoyamî' pe, manni'kan tîmere pi'pî ya'tîtîponkon warantî. ²⁷ Moropai Judeuyamî' pepînya Paapa maimu yawîrî iku'sa' wenai, amîrî'nîkon wanî imakui'pî pe eeseputî. Maasa pra inkamoro wanî pepîn imere pi'pî ya'tîsa'kon pe, moropai Moisés nurî'tîya yenupanto' epu'tîtîponkon pe pra. Mîiwîni tîise imaimu yawîrî to' e'sa'. Tîise amîrî'nîkon imere pi'pî ya'tîsa'kon pe si'ma, moropai awe'menukasa' epu'nen pe si'ma, yawîrî pra awe'sakon. Mîrîrî ye'nen imakui'pî pe awanîkon eeseputî.

²⁸ Mîrîrî ye'nen anî' wanî Judeu pe pu'kuru seru' pepîn imere pi'pî ya'tîsa' pe yairî? Mannankan Judeuyamî' tîmerekon pi'pî ya'tînenan? Kaane. Mîrîrî neken

ku'nenan wanî pepîn Judeu pe pu'kuru. ²⁹Tîise yaironkon Judeuyamî wanî man-nankan teesera'masen ton tîpi'pikon ya'tînenan pe pra, tîise itu'na to' yewan ya' etinyaka'ma'pî pe to' yeseru wanî, inkamoro wanî Judeu pe pu'kuru. Maasa pra Morî Yekaton Wannî esenyaka'masa' to' yewan miakanma pî'. Manni' Moisés nuri'tîya yenu'panto'ya ikupî eserîke pra awanî. Mîrîrî ye'nen inkamoro ye'ka pemonkonyamî wanî Paapa napurîkon pe, pemonkonyamî napurîkon pe pra.

3 Judeuyamî pî' tarîpai, o'non ye'ka pe esenumenkan pî' naatî? Judeuyamî pepîn yentai pra to' wanî kai'ma esenumenkan pî' naatî? Yai pra tîmerekon pi'pî ya'tîsa'kon pe to' wanî tanne, î' pe pra rî awanî kai'ma esenumenkakon? ²Kaane, Paapaya to' yeseru ton tîrî'pî mararî pra tiaronkon Judeuyamî pepîn yentai. Maasa pra pena e'mai' pe Paapaya tîmaimu tîrî'pî Judeuyamî pia, mîrîrî esa' pe to' e'to'pe.

³Tîise tiaronkon Judeuyamî wanî pîn mîrîrî yawîrî, innape ikupî to'ya pra awanî'pî. Yawîrî pra to' wanî ye'nen, î' taasa' tîuya yawîrî Paapaya ikupî pepîn ka'rî? ⁴Kaane, ikupîiya. „Pemonkonyamî pîika'tîiya taasa' tîuya yawîrî. Seru'ye' pe Paapa wanî pepîn tiwin kin. Tîwîrî Paapa ko'mamî e'pai awanî yairon pe pu'kuru, teuren tamî'nawîronkon wanî tanne seru'ye' pe. A'kî, Paapa maimu e'menukasa'ya taasa' man, tîpi' teeseurîmasen pe:

Paapa, amîrî wanî yairon pe pu'kuru teeseurîmasen pe.

Teuren taa to'ya tanne apî', yairon pepîn amîrî, taa to'ya ya,

tîise yairon pe pu'kuru awanî eese'pu'tî, *Sl 51.4*

taasai'ya man.

⁵Imakui'pî unku'pî'pikon wenai, utarumatîiya'nîkon pra awanî ya, morî pe Paapa e'to' eesera'ma. Mîrîrî ye'nen —Utaruma'tîiya e'pai pra awanî maasa pra imakui'pî unku'pî'pî wenai morî pe Paapa e'to' era'ma pemonkonyamî'ya —taa to'ya. ⁶Tîise kaane, mîrîrî warantî awanî pepîn. Yairon pe awanî ya, o'non ye'ka pe kin pemonkonyamî' yako'menkaiya e'painon? ⁷Tîise anî'ya taa ya, seru' uurî e'to'ya, inî panpî' morî pe Paapa e'to' moropai yairî awe'to' yenpo, aronne panpî' morî pe eesera'mato'pe. Mîrîrî ye'nen î' ton pe Paapaya uurî taruma'tî imakui'pî unku'pî'pî wenai? ⁸Tiaronkon eseurîma anna pî'. Tiaron pe anna yenu'pa Pauloya. Taa to'ya see warantî: —Moriya imakui'pî ku'pai'nîkon man, mîrîrî kupî wenai morî ii'to'pe Paapa winîpai —taa to'ya. Tîise î' pe pra rî taa to'ya. Epu'tî to'ya pepîn. Mîrîrî ye'nen inkamoro, mîrîrî warantî eeseurîma'san e'taruma'tî pe man, maasa pra itu'se to' e'sa' wenai.

Pemonkon Yairon Ton Pra Man Tiwin Kin

⁹Mîrîrî ye'nen morî pe panpî' uurî'nîkon Judeuyamî' era'ma Paapaya, manni'kan Judeuyamî' pepîn yentai kai'ma esenumenkakon? Kaane, maasa pra aasîrî ta'pîuya wai, imakui'pî pe tamî'nawîronkon wanî, Judeuyamî' moropai Judeuyamî' pepîn.

¹⁰Î' kai'ma Paapa maimu e'menukasa'ya taasa':

Tiwin kin anî' yairon pemonkon ton pra man.

¹¹Tiwin kin anî' yairon epu'nen ton pra man.

Tiwin kin anî' ton pra man Paapa yarakkîrî tîiko'mamî yuwanen.

¹²Tamî'nawîronkon wanî aminke tîwe'sanon pe Paapa pî'.

Mîrîrî wenai tamî'nawîronkon wanî î' pe pra rî.

Anî' morî kupî yuwanen ton pra man tiwin kin. *Sl 14.1-3; Sl 53.1-3; Ec 7.20*

¹³Inkamoro maimu wanî

isa'manta'pî pemonkon esa'rî'pî katasa' warantî.
 Ikî pe awanî. Seru'ye' pe to' maimu wanî imakui'pî pe.
 Moropai mîrîrî tîmaimukon ke
 pemonkon wîi to'ya teeseurîmakon ke.
 Mîrîrî to' eseurîmato' wanî
 manni' ikîiya ye'kansa' ya sa'mantan,
 manni' kaisarî seru'ye' pe yenku'tînto' to'ya wanî. *Sl 5.9; 140.3*
¹⁴ Mîrîrî to' mata yapai,
 mararî pra imakui'pî pe to' eseurîmato' epa'ka.
 Tonpakon mîl'ma to'ya tîmaimukon ke. *Sl 10.7*
¹⁵ Inkamoroya ka'ne' pe tiaronkon taruma'tî
 iwî tûuya'nîkon pikîrî.
¹⁶ O'non poro to' taasarî'pikon
 tiaronkon taruma'tî to'ya.
¹⁷ Tiwin kin inkamoroya
 morî pe e'nî tîwanmîra epu'tî pepîn. *Is 59.7,8*
¹⁸ Moropai anî' esenumenka pepîn tiwin kin
 Paapa nama tûuya'nîkon pî', *Sl 36.1*
 taasa' Paapa maimuya man.

¹⁹ A'kî, epu'tî'nîkon man uuri'nîkon Judeuyamî' pia î' kai'ma tamî'nawîron pana-
 manto' tîrî'pî Paapaya Moisés nurî'tî wenai. Itîrî'pîiya —Inna, morî uuri —ta na-
 mai. Tîise, —Paapa pia imakui'pî uuri —taato'pe, maasa pra tamî'nawîronkon pe-
 monkonyamî' wanî imakui'pî pe. ²⁰ Mîrîrî ye'nen anî' wanî pepîn morî pe Paapa
 rawîrî, Moisés nurî'tîya yenupanto' yawîrî tîwanî wenai. Tîise mîrîrîya imakui'pî pe
 e'nîto' epu'tî emapu'tî.

Innape Iku'to' Wenai Yairî Enan Paapa Pia

²¹ Tîise yairon pe pemonkon e'to'pe Paapaya neken ikupî, Moisés nurî'tîya yenu-
 panto' yawîrî e'nî wenai pra. Paapaya ikupî ekaremekî'pî penaronkon Paapa maimu
 ekareme'nenan profetayamî' nurî'tîya. Tarîpai eeseputî sîrîrî î' kai'ma Paapaya
 ikupî. ²² Paapaya pemonkon era'ma morî pe innape Jesus Cristo ku'toi'ya we-
 nai. Mîrîrî kupîiya tamî'nawîronkonya innape ikupî wenai, anî' menkaiya pepîn.
 Tamî'nawîronkon se' kaisarî to' kupîiya. ²³ Maasa pra Paapa pia tamî'nawîronkon
 pemonkonyamî'ya imakui'pî ku'sa'. Moropai imakui'pî teserukon wenai morî pe
 itu'se Paapa e'to' eposa' to'ya pra awanî'pî. ²⁴ Tîise morî pe tîwe'to' wenai Paa-
 paya to' pîika'tî tînmu Jesus Cristo wenai, î' ye'ma anî'ya wenai pra. Jesus
 Cristo sa'manta'pî pemonkonyamî' ye'mapa. Mîrîrî wenai imakui'pî to' nîkupî'pî
 mo'ka'pîiya. Mîrîrî ye'nen —Yairon pe awanîkon —ta Paapaya to' pî'. ²⁵ Tînmu
 tîrî'pîiya aasa'mantato'pe. Tîmînî kamo'pî Cristoya imakui'pî to' e'to' mo'kato'pe.
 Innape ikupî to'ya wenai Paapaya to' era'ma yairon pe. Mîrîrî wenai yairon pe
 tîwanî ekaremekî'pîiya. Maasa pra penaronkon Cristo esenpo rawîrî esi'san nîkupî'pî
 imakui'pî wenai to' taruma'tîsai'ya pra man. Inîmikî'pîiya tînmu iipî'pî pikîrî. ²⁶ Tîise
 tarîpai î' kai'ma yairon pe tîwe'to' ekaremekî'pîiya Jesus Cristo nîkupî'pî wenai, mîrîrî
 yairon pe tîwe'to' wenai innape Jesus Cristo ku'nenan kupîiya yairî to' e'to'pe.

²⁷ Mîrîrî yairî Paapaya ku'nîsa' wenai atapurîn e'painon? Kaane, tiwin kin atapurîn
 pepîn. Î' wani' awanî ye'nen? Î' yu'se Paapa wanî yairî e'nîto'pe? Morî unku'pikon we-

nai, iipia ko'mannî ka'ri? Kaane, mîrîrî wenai pra, tîise innape Jesus Cristo ku'to' uurî'nîkonya wenai, morî pe e'nî Paapa yarakkîrî. ²⁸Mîrîrî warantî era'ma'nîkon î' kai'ma pemonkon kupî Paapaya morî pe innape Cristo kupîya wenai, Moisés nurî'tiya panamanto' yawîrî awe'to' wenai pra. ²⁹Anî kin mîikîrî Paapa? Manni'kan Judeuyamî' neken Yepotorî ka'ri? Moropai manni'kan Judeuyamî' pepîn Yepotorî nîrî ka'ri? Inna, seru' pepîn. Paapa mîikîrî tamî'nawîronkon Yepotorî pe tîwe'sen. ³⁰Mîrîrî ye'nen Paapa wanî tiwin. Morî pe Judeuyamî' era'maiya moropai morî pe Judeuyamî' pepîn era'maiya nîrî, tîise innape Cristo kupî to'ya wenai. ³¹Tarîpai î' taa pe nai, Moisés nurî'tiya yenupanto' pî'? —Tîwî nasi. Inî anetapai pra wai, maasa pra innape Jesus ku'nen uurî tarîpai —taa e'pai nai? Kaane, mîrîrî warantî taa e'pai pra man. Maasa pra innape Jesus ku'nen pe enansa' ye'nen, yawîrî ko'mannî emapu'tiya.

Morî Pe Abraão Era'ma'pî Paapaya

Innape Tîku'toi'ya Wenai

4 Î' taa e'painon penaron Abraão anna Judeuyamî' tamo nurî'tî pî'? Î' kai'ma morî pe eena'pî Paapa yarakkîrî? ²Abraão era'ma'pî Paapaya morî pe, morî inkupî'pî wenai pra. Inkupî'pî wenai morî pe iku'sa' Paapaya ya, aatapurî'pî e'painon teuren tîise mîrîrî wenai pra. ³Tîise Paapa maimu e'menukasa'ya taasa': Abraõoya innape Paapa kupî'pî. Mîrîrî innape tîku'toi'ya wenai morî pe era'ma'pî Paapaya. *Gn 15.6* taasai'ya man.

⁴A'kî, anî esenyaka'ma'pî ya, tepe'pî yapisiya e'pai awanî. Mîrîrî itepe'pî wanî ese ye'ka pe rî, epe'mîra tîtîsen warantî pra, eesenyaka'ma'pî yepe'pî pe awanî. ⁵Î' kupî pî' teeseka'nunkai pra tîise, anî'ya innape Paapa kupî ya, innape tîku'toi'ya wenai Paapaya era'ma morî pe, imakui'pî ku'sai'ya tanne teuren tîise Paapaya morî pe mîikîrî kupî. ⁶Mîrîrî warantî ekaremekî'pî Davi nurî'tiya. Eeseurîma'pî manni'kan yairî Paapa nîkupî'san yekare pî'. Imakui'pî to' nîkupî'pî wenai to' taruma'tiya pra awanî'pî. See warantî taasai'ya man:

⁷Taatausinpai manni'kan
imakui'pî to' nîkupî'pî
ku'sa' Paapaya tîwanmîra.
Moropai tîronasai'ya'nîkon pî'
to' aausinpa.

⁸Taatausinpai inkamoro wanî,
maasa pra Paapaya to' nîkupî'pî imakui'pî wenai,
to' taruma'tî pepîn. *Sl 32.1,2*
taasai'ya man.

⁹Sîrîrî aausinpanto' pî' Davi nurî'tî eseurîmato' wanî manni'kan Judeuyamî' neken ton pe? Kaane, mîrîrî wanî manni'kan Judeuyamî' pepîn ton pe nîrî. Maasa pra ta'pî Paapa maimu e'menukasa'ya tauya ne'tîkini:

—Abraõoya Paapa kupî'pî innape moropai mîrîrî pîkînsa',
morî pe Abraão kupî'pî Paapaya. *Gn 15.6*

—taasai'ya man. ¹⁰Î' wani' awanî ye'nen Abraão era'ma'pî Paapaya yairî? Pena Abraõoya tîmere pi'pî ya'tîsa' ye'nen, ka'ri? Kaane, mîrîrî ku'sai'ya rawîrî aasîrî Paapaya taasa' Abraão pî': —Morî pe awanî. ¹¹Moropai morî pe Paapaya Abraão

ku'sa' tîpo, tîmere pi'pî pottî ya'tî'pî Abraãoya. Mîrîrî inkupî'pî wanî'pî ekareme'nen pe. Î kai'ma innape ikupîiya wenai, yairî Paapaya ikupî'pî ekareme'nen pe, maasa tîmere pi'pî pottî ya'tîsai'ya pra tîise. Mîrîrî warantî Abraão wanî tamî'nawîronkon manni'kan innape Paapa ku'nenan yunkon pe, teuren tîmerekon pi'pî ya'tîtîponkon pepîn. Inkamoro ku'sa' Paapaya morî pe innape tîku'to' to'ya wenai, Abraão ku'sa' tîuya warantî. ¹² Moropai awanî manni'kan tîmerekon pi'pî pottî ya'tîtîponkon yunkon pe nîrî. Tîise mîrîrî ya'tîsa' to'ya wenai neken pra, tîise î' kai'ma Abraão yeseru kupî to'ya wenai to' yunkon pe awanî, innape Paapa ku'to' to'ya wenai. Pena tîmere pi'pî pottî ya'tî Abraãoya rawîrî innape Paapa kupî'pî warantî to' wanî.

Î Kupî Tîuya Ta'pî Tîuya Kupî Paapaya

Abraão Nurî'tî Yarakkîrî

¹³ Paapaya ta'pî Abraão nurî'tî pî' pena: —Sîrîrî pata tîrîuya pe wai apata pe moropai apayanyamî' rî'san pata pe nîrî. Mîrîrî ta'pî Paapaya Abraão pî' Moisés nurî'tîya yenupanto' yawîrî awanî wenai pra. Tîise morî iku'sa' tîuya wenai Paapaya ta'pî, innape tîmaimu kupîiya ye'nen. ¹⁴ Tîise Moisés nurî'tîya yenupanto' yawîrî tîwe'sanon pia neken, —Sîrîrî pata esa' pe awanî pe man —taasai'ya pra man. Maasa pra mîrîrî warantî taasai'ya ya, innape iku'to' to'ya wanî e'painon î' pe pra rî. Moropai î' taato' Paapaya wanî e'painon î' pe pra. ¹⁵ Maasa pra anî'ya yapisî pepîn Paapa winîpai, mîrîrî Moisés nurî'tîya yenupanto' yawîrî pra awanî ye'nen. Tîise uurî'nîkon taruma'tî Paapaya pe man. Tîise mîrîrî Moisés nurî'tîya yenupanto' ton pra awanî ya, anî'ya epu'tî pepîn e'painon î' kai'ma imakui'pî pe tîwanî. [Tîise moro man]. Utaruma'tîkon Paapaya pe man.

¹⁶ Tîise innape ikupî wenairî neken Paapaya itîrî uupia'nîkon. Mîrîrî pikînsa' eeseputî î' kai'ma kai'ma epe'mîra Paapaya itîrî uupia'nîkon. —Itîrîuya —ta'pî Paapaya tamî'nawîronkon Abraão payannî'san pia. Mîrîrî kupîiya pepîn manni'kan neken Judeuyamî' Moisésya yenupanto' esanon pia, tîise manni'kan innape Paapa iku'nenan Abraãoya innape ikupî'pî warantî tîwe'sanon pia nîrî itîrî'pîiya. Maasa pra Abraão wanî tamî'nawîronkon uurî'nîkon innape iku'nenan yunkon pe. ¹⁷ Maasa pra Paapa maimu e'menukasa'ya taasa':

—Abraão, akupîuya pe wai tu'kankon pemonkonyamî' tamokon pe *Gn 17.5*

—ta'pîiya. Abraão nurî'tî wanî uyunkon pe, mîrîrî warantî î' ta'pî tîuya yawîrî ikupî'pî Paapaya, manni' Paapa, innape Abraão nîkupî'pî, manni' Paapa isa'manta'san pîmî'sa'kanen, moropai manni' î' teesera'masen pepîn esera'ma emapu'tînen.

¹⁸ Abraãoya innape ikupî tîuya wenai î' kupîiya nîmîkî'pî. Teuren î' pensa ikupîiya epu'tî ye'ka pe pra tîise inîmîkî'pîiya. Mîrîrî wenai tu'kankon pemonkonyamî' tamokon pe eena'pî. Î kai'ma Paapa maimu e'menukasa'ya ta'pî see warantî:

—Apayanyamî' wanî pe man tu'ke *Gn 15.5*

—ta'pîiya. ¹⁹ Mîrîrî yai Abraão kono po wanî'pî eseuwarapo kono' 100 kaisarî. Tîise mîrîrî warantî si'ma eesenumenkato' e'pî'tî'pî î' kai'ma a'yeke'ton pe teenasa' pî', moropai î' kai'ma eesenumenkâ'pî tîno'pî Sara pî', tînre ton yenpoiya pra awanî ye'nen. Tîise innape iku'toi'ya wanî'pî tîwîrîrî, iiwanmîra eena pra. ²⁰ Mîrîrî ye'nen Abraãoya innape iku'to' tîuya kupî pra awanî'pî tîwanmîra. Moropai —Innape naka Paapaya ikupî pe nai —taiya pra awanî'pî. Tîise innape iku'toi'ya wanî'pî inî' panpî'

meruntí ke. Moropai mîikîrîya Paapa yapurî'pî. —Morî pe Paapa man —taapîti'pîiya.
²¹ Maasa pra meruntí ke Paapa wanî epu'ti'pîiya. Moropai tamî'nawîrî î' kupî ta'pî
 tûya yawîrî ikupî Paapaya epu'ti'pîiya. Mîrîrî ye'nen inîmîkî'pîiya. ²² Mîrîrî ye'nen
 innape ikupî Abraãoya wenai —Morî pe mîikîrî kupî'pî Paapaya —taato e'menukasa'
 man. ²³ Mîikîrî ton pe neken awe'menukasa' pra awanî'pî tîise uurî'nîkon ton pe nîrî
 awe'menukasa' wanî'pî. ²⁴ Maasa pra innape Paapa kupî'nîkon wenai, manni' Paapa
 Uyepotorîkon Jesus Cristo pîmî'sa'ka'tîpon kupî innape. Uurî'nîkon kupîiya yairî,
 innape Cristo kupî wenai. ²⁵ Maasa pra Jesus rumaka'pî Paapaya aasa'mantato'pe
 umakuyikon unkupî'pîkon wenai. Moropai mîikîrî pîmî'sa'ka'pî Paapaya. Mîrîrî
 pîkînsa' yairî uurî'nîkon kupî Paapaya.

Morî Pe E'nî Paapa Yarakkîrî

5 Tarîpai Paapaya uurî'nîkon ku'sa' yairî innape tîku'to' uurî'nîkon wenai. Teuren
 pena upî'nîkon eekore'masa' wanî'pî tîise Uyepotorîkon Jesus Cristo wenai,
 teekore'mai pra eena'pî moropai aminke pra tarakkîrî e'nîto'pe ukupî'pîiya'nîkon.
² Moropai tarakkîrî ko'mannî emapu'ti'pîiya innape ikupî'nîkon wenai. Mîrîrî ya morî
 yapisî pî' ko'mannî iwinîpai. Mîrîrî ye'nen atausinpansa' sîrîrî, tîwarantî e'nîto'pe
 uurî'nîkon kupî Paapaya ye'nen. Mîrîrî pî' ta'nîkon: —Morî pe man, Paapa. ³ Mo-
 ropai mîrîrî pî' neken pra tîise atausinpan nîrî tarî e'taruma'tînto' pî'. Maasa pra
 epu'ti'nîkon man e'taruma'tînto' wanî yapîtanîpî emapu'tînen pe. ⁴ Mîrîrî yapîtanî'sa'
 ye'nen, inî' panpî' morî pe e'nî, Paapa wakîri pe. Mîrîrî pîkînsa' inî' panpî' inîmîkî'pî'
 e'nîto'kon tîriiya. ⁵ Mîrîrî warantî inîmîkî'nîkon tanne, Paapaya uurî'nîkon yenku'tî
 pepîn tiwin kin. Maasa pra Paapaya uurî'nîkon sa'nama'pî kure'ne. Morî Yekaton
 Wannî tîrî'pîiya uyewankon ya' aako'manto'pe. Mîikîrî ko'mamî wenai, epu'ti' î'
 kai'ma Paapaya usa'namakon kure'ne.

⁶ Maasa pra pena uyentai'nîkon imakui'pî wanî tanne, Cristo sa'manta'pî uurî'nîkon
 ton pe. Manni' yai Paapa nîmenka'pî yai, aasa'manta'pî imakui'san, Paapa nama-
 nenan pepîn ton pe. ⁷ A'kî, sa'me pu'kuru awanî, manni' yairon ku'nen pata'se'
 anî' eturumaka tîisa'mantapa. Yai pra moro naka nai tiaron pemonkon pata'se' ya'
 anî' eturumaka tîisa'mantato'pe morî pe awanî wenai. ⁸ Tîise î' kai'ma Paapaya
 usa'namato'kon tûya ekaremekî sîrîrî. Imakui'san pe uurî'nîkon wanî tîise, Cristo
 sa'manta'pî uurî'nîkon pîika'tîpa.

⁹ Pakî'nan po Cristo sa'manta'pî yai, tîmînî kamo'pîiya. Mîrîrî wenai uurî'nîkon
 nîkupî'pî ye'masai'ya. Mîrîrî ye'nen morî pe uku'sai'ya'nîkon Paapa yarakkîrî. Kure'ne
 upîika'tîiya'nîkon. Moropai epu'ti'nîkon inî'rî Paapa ekore'ma pepîn upî'nîkon,
 utaruma'tîiya'nîkon pepîn, Cristo nîkupî'pî wenai. ¹⁰ Teuren pena aminke e'nî'pî
 Paapa pî' teeyaton pe e'nî ye'nen. Tîise tîpia e'nîto'pe uurî'nîkon mana'poka'pîiya
 tînnu sa'manta'pî wenai. Tarîpai uurî'nîkon wanî Paapa piawon pe pu'kuru.
 Mîrîrî warantî upîika'ti'pîiya'nîkon tînnu sa'mantato' wenai, moropai tîwîrî up-
 îika'tîiya'nîkon tîpia erepannî pîkîrî. Maasa pra enen tînnu ko'mamî ye'nen.
¹¹ Mîrîrî pî' neken pra atausinpan tîise Paapa pemonkono pe e'nî pî' nîrî atausinpan,
 Uyepotorîkon Jesus Cristo nîkupî'pî wenai. Maasa pra mîikîrîya uurî'nîkon kupî'pî
 Paapa wanîyakon pe, iipiawon pe pu'kuru e'nîto'pe.

Adão Yekare Moropai Cristo Yekare

¹² Pena e'mai'non warayo' Adão sa'manta'pî imakui'pî tînkupî'pî wenai. Mîrîrî pata pai imakui'pî ku'nenan pemonkonyamî' sa'manta tînkupî'pîkon wenai. Mîrîrî pikînsa' tîisa'mantassen pe tamî'nawîronkon pemonkonyamî' wanî. ¹³ Pena maasa Moisés pia tîmaimu rumaka Paapaya pra tîise, imakui'pî kupî pî' pemonkonyamî' ko'mamî'pî sîrîrî pata po. Tîise Paapaya taasa' pra man to' pî': —Moisés pia untîrî'pî umaimu yawîrî awe'sakon pra naatî —taasai'ya pra man, maasa itîisa' tîuya pra tîwanî ye'nen. ¹⁴ Mîîwîni tîise tamî'nawîronkon pemonkonyamî' wanî'pî tîisa'mantassen pe sîrîrî, Adão nurî'tî wanî'pî pata pai Moisés nurî'tî wanî'pî pikîrî, maasa pra imakui'pî kupî'pî to'ya. Paapa maimu yawîrî pra Adão wanî'pî warantî pra inkamoro wanî'pî tîise imakui'pî kupî'pî to'ya. Mîîkîrî Adão nurî'tî wanî'pî manni' aaipî kupî manni' ekareme'nen pe.

¹⁵ Tîise manni' epe'mîra Paapa nîrîrî uupia'nîkon, mîrîrî wanî pepîn manni' Adão nurî'tî nîkupî'pî warantî. Maasa pra epu'tî'nîkon Adão nîkupî'pî wenai tu'kankon pemonkonyamî' wanî'pî tîisa'mantasanon pe, Adão nurî'tî sa'mantasa' warantî tîwe'sanon pe. Tîise inî' panpî' epu'tî'nîkon morî pe Paapa e'to' wanî mîrîrî warantî pra. Maasa pra tiwinan nîkupî'pî wenai, tu'kankon pemonkonyamî' pîika'tî'pî Paapaya. Morî panpî' itîrîiya epe'mîra, tiwinan warayo' wenai. Mîîkîrî wanî Jesus Cristo pe. ¹⁶ Moropai awanî tiaron pe Paapa nîrîrî uupia'nîkon, mîîkîrî tiwinan warayo', Adão nîkupî'pî imakui'pî warantî pra. Mîrîrî imakui'pî pikînsa' Paapaya uyenunto'kon wanî'pî. Mîîwîni tîise Jesus nîkupî'pî wenai Paapaya ta'pî uurî'nîkon pî' —Morî pe awanîkon —ta'pîiya teuren kure'ne imakui'pî kupî tîpo. ¹⁷ Inna seru' pepîn mîîkîrî tiwinan warayo' nîkupî'pî imakui'pî wenai tamî'nawîronkon pemonkonyamî' ena'pî tîsa'mantasanon pe. Tîise itentai innape awanî tiaron warayo' manni' Jesus Cristo nîkupî'pî wenai ipatîkarî pemonkonyamî' ko'mamî enen iipia. Tamî'nawîronkon mannankan morî pe Paapa nîkupî'sanya î' kai'ma tîiko'manto'kon eporî Jesus Cristo wenai amenan pe tîiko'manto'kon yarakkîrî, mîrîrî epe'mîra intîrî tenapisîkon wenai.

¹⁸ Mîrîrî ye'nen mîîkîrî tiwinan nîkupî'pî imakui'pîya tamî'nawîronkon pemonkonyamî' sa'manta emapu'tî'pî. Tîise tiwinan nîkupî'pî yairon wenai to' e'pîika'tîto'kon ton tîrî'pîiya inî'rî to' sa'manta namai. Moropai to' ko'manto' ton tîrî'pîiya to' pia. ¹⁹ A'kî, tiwinan warayo' Paapa maimu yawîron pepîn nîkupî'pî wenai, tamî'nawîronkon ena'pî imakui'san pe. Mîrîrî warantî nîrî tiwinan warayo' Paapa maimu yawîrî tîwe'sen nîkupî'pî wenai uurî'nîkon kupî Paapaya morî pe.

²⁰ Moisésya yenupanto' wanî inî' panpî' imakui'pî pe e'nî epu'tî emapu'tînen pe, yawîrî e'nîsa' ye'nen. Tîise î' pensa imakui'pî pe e'nî epu'tî emapu'tîsa'ya ya, î' kai'ma umakuyikon yentai Paapa wanî epu'tî emapu'tîiya, epe'mîra upîika'tîiya'nîkon wenai. ²¹ Mîrîrî warantî isa'manta'san pe uurî'nîkon wanî unku'pî'pîkon imakui'pî wenai. Mîrîrî warantî nîrî Paapaya morî pe uku'sakon wenai uurî'nîkon wanî ipatîkarî enen tîiko'mansenon pe Uyepotorîkon Jesus Cristo nîkupî'pî wenai.

Î' Kai'ma Cristo Yarakkîrî Ko'mannîto'

6 Mîrîrî ye'nen o'non ye'ka pe esenumenkan pî' naatî? Î' kupî'nîkon e'pai nai? Imakui'pî kupî pî' ka'rî ko'mannî, inî' panpî' morî pe Paapa e'to' enato'pe iten-tai? ² Kaane, mîrîrî ku'pai pra man. Maasa pra uurî'nîkon wanî isa'manta'pî warantî,

imakui'pî ku'nen pe pra. Mîrîrî warantî e'nîpai'nîkon man imakui'pî kupî namai. ³Î kai'ma innape awanî epu'nen amîrî'nîkon, î pensa uuri'nîkon esenpatakona yai tiwin enanî'pî Cristo yarakkîrî. Mîrîrî ye'nen esenpatakonto'ya ekaremekî î' kai'ma Cristo sa'mantasa' warantî uuri'nîkon sa'manta'pî nîrî yarakkîrî. ⁴Mîrîrî warantî Cristo esu'na'tî'pî warantî uuri'nîkon esu'na'tî'pî nîrî yarakkîrî. Moropai Cristo pîmî'sa'ka'pî Paapaya isa'manta'san kore'tapai tîmeruntîri ke. Mîrîrî warantî nîrî uuri'nîkon e'mî'sa'ka'pî, uuri'nîkon ko'manto'pe amenan pe uyeserukon e'to'pe.

⁵Inna, seru' pepîn uuri'nîkon sa'manta'pî Cristo yarakkîrî, î' kai'ma Cristo sa'manta'pî manni' warantî. Moropai tîsa'manta tîpo, Cristo e'mî'sa'ka'pî warantî uuri'nîkon nîrî e'mî'sa'ka'pî yarakkîrî. ⁶Mîrîrî ye'nen inî'rî manni' uyeserukon rî'pî penaro' uyewankon ya' tîwe'sen yawîrî pra uuri'nîkon enasa'. Pakî'nan po Cristo sa'manta'pî warantî sa'mantansa' ye'nen, inî'rî imakui'pî anku'pai pra enansa'. Mîrîrî warantî aataretî'ka'pî. Mîrîrî ye'nen uyentai'nîkon imakui'pî ena pepîn tiwin kin. ⁷Maasa pra anî' sa'mantasa' ya Cristo yarakkîrî, mîkîrî wanî imakui'pî yentai. Itesa' pe imakui'pî wanî pepîn, yawîrî aako'mamî namai.

⁸Isa'manta'san pe e'nî ye'nen Cristo yarakkîrî, yarakkîrî nîrî ko'mannî. Innape awanî. ⁹Moropai epu'tî'nîkon man Cristo e'mî'sa'ka'pî sa'mantanto' winîpai. Mîrîrî ye'nen inî'rî aasa'manta pepîn, sa'mantanto' yentai eenasa' ye'nen. ¹⁰Tîsa'manta yai, aasa'manta'pî tiwin ite'ka imakui'pî unku'pî'pîkon yaretî'kapa kai'ma tamî'nawîrî. Moropai aako'mamî tarîpai ipatîkarî Paapa wakîri pe pu'kuru.

¹¹Mîrîrî warantî nîrî amîrî'nîkon e'kupî isa'manta'pî warantî awanîkonpa imakui'pî kupîya'nîkon namai, tîise Paapa wakîri pe awanîkonpa, maasa pra Jesus Cristo yarakkîrî aako'mamîkon ye'nen. ¹²Mîrîrî ye'nen ayentai'nîkon imakui'pî ena kî'tîitî. Ayaserukon rî'pî penaro' yawîrî ikupîya'nîkon kai'ma ke'tî. ¹³Mîrîrî warantî imakui'pî pata'se' ton tîrîya'nîkon e'pai pra man, tîise eturumakatî neken Paapa pia, itu'se tîwe'to' ku'to'peiya amîrî'nîkon yarakkîrî, ipemonkono pe awanîkon ye'nen. Maasa pra amîrî'nîkon wanî'pî pena isa'manta'san pe, tarîpai amîrî'nîkon kupî'pîiya enen tîiko'mansenon pe. Mîrîrî ye'nen iipia eturumakatî tamî'nawîrî morî ku'nenan pe awanîkonpa. ¹⁴Tarîpai inî'rî ayesa'kon pe imakui'pî ko'mamî pepîn, ayentai'nîkon eena pepîn. Maasa pra amîrî'nîkon ko'mamî pepîn Moisésya yenupanto' rî'pî kupî pî', tîise aako'mamîkon tarîpai morî pe Paapa e'to' ya'.

Paapa Poitîrî Pe E'nî

¹⁵Tauya apî'nîkon. Moisésya yenupanto' yawîrî pra enansa' ye'nen, imakui'pî kupî'nîkon e'painon morî pe Paapa e'to' ya' enansa' ye'nen? Kaane, tiwin kin ikupî eserîke pra man. ¹⁶Maasa pra epu'nenan amîrî'nîkon morî pe. Anî' eturumakasa' ya, tesa'kon yenya', mîkîrî ko'mamî ipoitîrî pe. Tîwîrî itesa'ya itu'se tîwe'to' yawîrî iku'to'peiya yaipontî ko'mannîpî. Mîrîrî warantî amîrî'nîkonya imenka e'pai awanî tarîpai. Imakui'pî kupî pî' aako'mamîkon ya, inyakano'pî wanî sa'mantanto'pe. Mîiwîni pra Paapa maimu yawîrî aako'mamîkon ya, amîrî'nîkon kupîiya yairon pe pu'kuru aako'mamîkonpa. ¹⁷Tîise taa annaya, morî pe pu'kuru Paapa man. Maasa pra amîrî'nîkon wanî'pî pena imakui'pî maimu yawîrî tîwe'sanon pe. Tarîpai amîrî'nîkon wanî Paapa maimu yawîrî tîwe'sanon pe tamî'nawîrî ayewankon ke. Maasa pra eesenupa'pîkon ipî' mîrîrî yapisî'pîya'nîkon. ¹⁸Amîrî'nîkon pîika'tî'pîiya imakui'pî winîpai amo'kakonpa. Moropai amîrî'nîkon ena'pî Paapa poitîrî pe. Manni' yairon itu'se Paapa e'to' ku'nen pe eena'pîkon.

¹⁹Eseurîma sîrîrî mîrîrî to' poitîrî pî', maasa pra mararî neken epu'nen pe awanîkon ye'nen. A'kî, pena amîrî'nîkon wanî imakui'pî poitîrî pe. Eeturu-makasa'kon wanî'pî tamî'nawîrî imakui'pî si'ta kupî pî' aako'mamîkonpa. Tarîpai tauya, eturumakatî Paapa poitîrî pe, aako'manto'kon e'to'pe morî pe, Paapa yarakkîrî, imakui'pî ton pra. ²⁰Pena imakui'pî kupî pî' awanîkon yai, tiwin kin î' pensa itu'se Paapa e'to' yawîrî iku'sa'ya'nîkon pra naatîi. ²¹Pena mîrîrî kupî pî' aako'mamîkon yai, î' morî yapisî'pîya'nîkon? Yapisîya'nîkon pra naatîi, tîise eesewankono'manto'kon neken awanî'pî tîweppe'se. Maasa pra mîrîrî ku'sa' miakanno'pî wanî mîrîrî sa'mantanto'pe. ²²Tîise mîrîrî winîpai amîrî'nîkon epa'ka'pî imakui'pî yapai. Tarîpai amîrî'nîkon wanî Paapa pemonkono pe pu'kuru. Mîrîrî ye'nen morî eporîya'nîkon. Maasa pra aako'manto'kon yeseru wanî Paapa ton pe î' anku'pai eesepu'tîkon. Moropai mîrîrî miakanno'pî wanî epu'tîya'nîkon ipatîkarî ko'mannîto'pe. ²³Maasa pra imakui'pî kupî pî' ko'mannîto' miakanno'pî wanî mîrîrî sa'mantanto'pe. Tîise uupia'nîkon Paapa nîrîrî epe'mîra, manni' Uyepotorîkon Jesus Cristo yarakkîrî ko'mannî wenai, mîrîrî miakanno'pî wanî mîrîrî ipatîkarî enen ko'mannîto'pe.

Wîri' Etinyoma'pî Yekare

7 Tarîpai, î' kai'ma tauya sîrîrî? Amîrî'nîkon wanî penaronkon atamokon yenu-panto' epu'nenan pe. Mîrîrî yawîrî e'nîpai awanî enen ko'mannî pikîrî. ²See warantî awanî. Wîri' tinyoma'pî ko'mamî e'pai awanî tînyo yarakkîrî neken, mîrîrî ayeserukon yawîrî. Î' pensa enen tînyo ko'mamî pikîrî yawîrî awanî e'pai awanî. Tîise tînyo sa'manta'pî tîpo, eeturumaka tiwinsarî inî'rî yarakkîrî awanî pepîn. ³Tîise mîrîrî warantî pra tînyo sa'mantasa' pra tîise, wîri' wanî ya tiaron warayo' yarakkîrî, imakui'pî kupî mîikîrîya mîrîrî. Tîise tînyo sa'manta'pî tîpo, tiaron warayo' yarakkîrî eetinyoma ya, mîrîrî wanî pepîn imakui'pî pe, maasa pra inyo sa'manta'pî ye'nen.

⁴Mîrîrî warantî awanî amîrî'nîkon yarakkîrî, uyonpayamî'. Maasa pra pena Moisés nurî'tîya yenu-panto' awanî'pîkon. Tîise Cristoya aku'sa'kon mîrîrî yentai maasa pra pena Cristo sa'manta'pî yai, amîrî'nîkon sa'manta'pî nîrî yarakkîrî kai'ma. Tarîpai amîrî'nîkon wanî Cristo pemonkono pe. Mîrîrî ye'nen amîrî'nîkon wanî imîrî pe, Cristo manni' Paapa nîmî'sa'ka'pî, mîikîrî yarakkîrî aako'manto'pe. Moropai aako'mamîkon morî pe ayeserukon Paapa ton pe. ⁵Maasa pra pena ko'mannî'pî imakui'pî itu'se e'nîto' yawîrî ikupî pî', Moisés nurî'tîya yenu-panto' epu'tîi'ma pra. Tîise mîrîrî epu'sa' yai, inî' panpî' imakui'pî anku'pai e'nîto' epu'tî'pî. Moropai mîrîrî kupî'pî wenai epu'tî'pî mîrîrî miakanno'pîya sa'mantanto'pe. ⁶Tîise tarîpai uurî'nîkon wanî imo'kasa' pe mîrîrî Moisés nurî'tîya yenu-panto' winîpai, maasa pra isa'manta'san pe e'nî'pî, mîrîrîya uurî'nîkon yaipontî pepîn inî'rî. Tîise mîrîrî winîpai emo'kannî'pî, Paapa wakîri pe e'nîto'pe. Pena Moisés nurî'tîya yenu-panto' yawîrî pra tîise, Morî Yekaton Wannîya upîika'tîkon amenan pe ko'manto'pe Paapa wakîri pe.

Moisés Nurî'tîya Yenu-panto'ya

Imakui'pî Pe E'nîto' Yeno

⁷Moriya î' kai'ma eesenumenkakon Moisés nurî'tîya yenu-panto' pî'. Mîrîrî wanî kupîya'nîkon imakui'pî pe? Kaane, mîrîrî wanî pepîn imakui'pî pe. Maasa pra mîrîrî Moisés nurî'tîya yenu-panto' wenai, imakui'pî pe uurî e'to' epu'tî'pîuya. Sîrîrî mîrîrî

ton pra awe'sa' ya, í' kai'ma imakui'pî pe e'to' epu'tî'pîuya e'painon? Mîrîrî wenai epu'tî'pîuya maasa pra ta'pîiya:

—Tiaronkon ayonpa yemanne yu'se pra e'kî Êx 20.17; Dt 5.21

—ta'pîiya upî'. ⁸Tîise mîrîrî etasau'ya pe, epu'tî'pîuya imakui'pî pe awanî, tiaron yemanne yu'se wanî ye'nen. Mîrîrî warantî Moisés nurî'tîya yenupanto'ya uyenu-menka'pî. Tîise mîrîrî Moisés nurî'tîya yenupanto' ton pra awe'sa' ya, í' kai'ma imakui'pî pe e'to' epu'tî'pîuya pepîn e'painon. ⁹Pena uuko'mamî'pî Paapa wakîri pe kai'ma maasa Moisés nurî'tîya yenupanto' etauya pra awanî yai. Tîise etasau'ya tîpo, epu'tî'pîuya í' kai'ma imakui'pî pe uurî wanî. Maasa pra mîrîrî yawîrî pra wanî ye'nen. ¹⁰Moropai Paapa piapai aminke wanî epu'tî'pîuya. Teuren Moisés nurî'tîya yenupanto' tîrî'pî Paapaya, yawîrî tîiko'mansen ko'manto'pe Paapa pia ipatîkarî, up-îika'tîiya pra awanî'pî. Maasa pra mîrîrî yawîrî uuko'mamî eserîke pra awanî ye'nen. Mîrîrî wenai iipiapai uuko'mamî ipatîkarî epu'tî'pîuya. ¹¹Maasa pra imakui'pîya uyenku'tî'pî Moisés nurî'tîya yenupanto' wenairî. Mîrîrî yawîrî wanî wenai ipatîkarî uuko'mamî kai'ma esenumenka tanne umo'ka'pîiya Paapa piapai, yawîrî pra wanî ye'nen.

¹²A'kî, Moisés nurî'tîya yenupanto' wanî morî pe. Moropai yawîrî ko'mankî ta'pîiya wanî yairî morî pe ko'mannîto'pe yawîrî. ¹³Mîrîrî taasai'ya tanne, mîrîrî morî pe tîwe'senya sa'mantanto' enepî'pî uupia? Kaane, tiwin kin mîrîrîya sa'mantanto' ene'sa' pra man, tîise imakui'pî yu'se e'to'ya ene'sa'. Paapa nîtîrî'pî unku'pî ton ku'sau'ya pra wanî wenai mararî pra imakui'pî pe uyera'ma Paapaya epu'tî'pîuya.

Morî Kupî Yu'se E'nî Tanne

Imakui'pî Kupî pî' Ko'mannîto'

¹⁴Epu'tî'nîkon man unku'pîkon ton Moisés nurî'tîya yenupanto' wanî'pî Morî Yekaton Wannî winîpai. Tîise uurî wanî pemonkon pe. Moropai eturumaka imakui'pî yu'se e'to' ku'to'peuya. Mîrîrî ye'nen uyentai imakui'pî enasa', uyesa' pe eenasa'. ¹⁵Mîrîrî ye'nen í' kupîuya epu'tîuya pra awanî. Maasa pra í' itu'se pra e'to' kupîuya uwakîri pe, itu'se e'to' kupîuya pra tîise. ¹⁶Anku'pai e'to' pepîn kupîuya tauya ya, mîrîrî wenai eesepu'tî, innape Paapa nîtîrî'pî unku'pîkon ton wanî yairî. ¹⁷Maasa pra uyeseru yenpoiya ye'nen, uurîya mîrîrî kupî pepîn tîise uyewan ya' tîwe'sen, imakui'pîya ikupîuya emapu'tî. ¹⁸Maasa pra epu'tî pî' wai, morî ton pra awanî uyewan ya', tîise uyewan ya' wanî uyeseru penaro'. Teuren morî anku'pai esenumenka tanne, tîise ikupîuya pepîn. ¹⁹Anku'pai pra e'to', mîrîrî neken kupîuya. Mîrîrî ye'nen morî anku'pai esenumenkato' kupîuya pra awanî tîise, imakui'pî anku'pai pra esenumenkato' mîrîrî neken kupîuya. Mîrîrî warantî uyeseru wanî. ²⁰Tîise anku'pai pra e'to' kupîuya ya, uurîya ikupî pepîn mîrîrî. Tîise imakui'pî tîiko'mansen uyewan ya' wenai ikupîuya.

²¹Mîrîrî warantî í' esuwa'ka epu'tî pî' wai uyarakkîrî. Í' pensa morî kupî pî' esenumenka tanne, mîrîrî kupîuya pra imakui'pî neken kupîuya. ²²Teuren í' kai'ma unku'pî ton pe Paapa eseurîma'pî wanî uwakîri pe pu'kuru. ²³Tîise tiaron uyeseru era'mauya, mîrîrî uya' tîiko'mansen. Morî anku'pai wanî tanne ikupîuya pra awanî emapu'tînen. Manni' uya' tîwe'senya uyentai imakui'pî ena emapu'tî. ²⁴Mîrîrî pikînsa' kure'ne esewankono'masa' wanî, imakui'pî wanî ye'nen. Anî'ya see umo'ka' e'painon imakui'pî kupî pî' uuko'manto' winîpai, manni' sa'mantanto' ya' uyaanen winîpai? ²⁵Tîise epu'tî

pî' wai, moro awanî tiwinan, Uyepotorîkon Jesus Cristo. Mîrîrî ye'nen tauya Paapa pî': —Morî pe man, maasa pra Jesus Cristo wenai upiika'tîsa'ya ye'nen —tauya.

Sîrîrî warantî uuko'manpîti. Esenenenkato' ya' itu'se Paapa e'to' anku'pai e'pîti teuren, tîise moro awanî uuko'manto' ya', itu'se Paapa e'to' pepîn uyentainon.

Morî Yekaton Wannî Wanî Uyesa'kon Pe

8 Tarîpai inîrî î' ton pra man tiwin kin mannankan Jesus Cristo yarakkîrî tîwe'sanon sa'mantato' ton. ²Maasa pra Morî Yekaton Wannî Paapa nîtirî'pîya to' mo'kasa' ye'nen sa'mantanto' yapai. Mîikîriya ko'mannîto' ton tîrî'pî Jesus Cristo yarakkîrî ko'mannînikon wenai. Mîrîrî ye'nen uurî'nikon mo'ka'pîiya imakui'pî ya-pai moropai sa'mantanto' yapai epu'tî'nikon. ³Mîrîrî Moisés nurî'tîya yenupanto' nîmo'ka eserîkan pepîn a'tu'mîra e'nî wenai. Mîrîrî uyeserukon imakui'pî kupî pî' ko'mannî emapu'tînen mo'ka'pî Paapaya. Imo'ka'pîiya see warantî. Tiwinan tînmu yarima'pîiya sîrîrî non pona. Aaipî'pî pemonkon pe eesenpo'pî uurî'nikon warantî. Mîrîrî imakui'pî pe e'nîto' yaretî'kapa kai'ma aaipî'pî. ⁴Paapaya mîrîrî kupî'pî Moisés yenupanî'pî yawîrî e'nîto'pe'nikon kai'ma. Tîise yawîrî ko'mansa' pra awanî. Tîise ko'mannînikon î' kai'ma Morî Yekaton Wannî Paapa nîtirî'pîya uyenupa'pikon yawîrî. Inîrî ko'mannî pepîn uyeserukon itu'se e'nîto' yawîrî.

⁵Maasa pra ko'mannînikon ya uyeserukon unku'pikon ko'mannîpî pî' esenumenkan pî'. Esenenenkato' wanî mîrîrî pe rî. Tîise esenumenkan ya î' kai'ma Morî Yekaton Wannî nîkupî pî' mîrîrî wanî itu'se awe'to' yawîrî. ⁶Tîise î' kai'ma itu'se e'nîto' yawîrî esenumenkan pî' ko'mannînikon ya, mîrîrî esenumenka'nî'pî miakan-maiya sa'mantanto' ke. Tîise î' kai'ma Morî Yekaton Wannî esenumenka warantî esenumenkan ya, mîrîrî wanî ko'mannîto'pe moropai tîiwanmîra e'nîto'pe. ⁷Mîrîrî ye'nen itu'se tîwe'to'kon yawîrî teesenumenkasanon pemonkonyamî'ya Paapa yapurî pra awanî mîrîrî. Tîise Paapa yeyaton pe to' ko'mamî mîrîrî, maasa pra tesarukon yawîrî to' ko'mamî ye'nen, Paapa maimu yawîrî ikupî to'ya eserîke pra awanî ye'nen. ⁸Mîrîrî ye'nen itu'se tîwe'to'kon yawîrî to' ko'mamî wenai Paapa wakîri pe to' wanî pepîn tiwin kin.

⁹Tîise amîrî'nikon ko'mamî pepîn mîrîrî warantî ayeserukon rî'pî kupî pî'. Tîise aako'mamîkon î' kai'ma itu'se Morî Yekaton Wannî e'to' yawîrî, innape ayewankon ya' Morî Yekaton Wannî Paapa nîtirî'pî ko'mamî ye'nen. Tîise anî' wanî ya, manni' Morî Yekaton Wannî Cristo nîtirî'pî ton pra itewan ya', ipemonkono pe awanî pepîn. ¹⁰Tîise ayewankon ya' Morî Yekaton Wannî ko'mamî ye'nen teuren tîisa'mantasan pe awanîkon tanne, amakuyikon wenai, tîise Morî Yekaton Wannî Paapa nîtirî'pî wanî tîiko'mansen pe. Maasa pra amîrî'nikon ku'sa' tîuya ye'nen yairî Paapa piawon pe. ¹¹Mîikîrî Morî Yekaton Wannî Paapa winîpainon ko'mamî ya ayewankon ya', Paapa, Jesus pîmî'sa'ka'tîpon sa'mantanto' winîpai, mîikîriya morî aako'manto'kon tîrî nîrî, manni' ayewankon ya' tîiko'mansen wenai ikupîiya.

¹²Mîrîrî ye'nen uyonpayamî', unku'pikon ton moro man, Paapa poitîrî pe e'nî ye'nen. Inîrî pena ikupî pî' ko'mannî'pî yawîrî ko'mannî e'pai pra man. ¹³Î' wani' awanî ye'nen ayeserukon rî'pî kupî pî' aako'mamîkon ya, aasa'mantakon. Tîise Morî Yekaton Wannî Paapa nîtirî'pîya apiika'tîkon ya, mîrîrî eesenumenkato'kon ayeserukon winîpai amîrî'nikon sa'manta pepîn tîise enen aako'mamîkon. ¹⁴Maasa pra tamî'nawîronkon manni'kan Morî Yekaton Wannî Paapa nîtirî'pî pia tîiko'manto'kon rumakatîponkon inkamoro wanî Paapa munkî pe pu'kuru. ¹⁵Maasa

pra Morí Yekaton Wanní Paapa nítírí'pí amírí'níkon pia eranne' pe inamakonpa pra tíise Morí Yekaton Wanní tírípíya tnmuku pe aku'to'peiya'níkon. Moropai tnmuku pe aku'sa'kon Morí Yekaton Wanníya pata pai taaya'níkon Paapa pí': —Paapa, uyun amírí —taaya'níkon ayunkon pe eenasa' ye'nen. ¹⁶ Morí Yekaton Wanní Paapa nítírí'pí ko'mamí uyewankon ya' wenai, ta'níkon: —Uurí tarípai Paapa munmu. Moropai Morí Yekaton Wanníya nírí taa: —Amírí waní Paapa munmu pe —taiya. ¹⁷ Maasa pra uurí'níkon waní inmukuyamí' pe. Mírírí ye'nen í' pensa títimonkonoyamí' pia morí tírípíya yai, uurí'níkonya nírí yapisí. Moropai Cristo e'taruma'típí warantí tíwe'taruma'tíi ko'manní'sa' ya, í' pensa Cristo pia títírí pe tínkoneka'pí tírípíya yai, uurí'níkon nírí waní íipia yapi'to'pe. Mírírí wenai morí yapisíya kaisarí uurí'níkonya nírí inapísí yonpa yapisí.

Í' Kai'ma Tiwinano'pí Wei Yai E'ní Pe Nai

¹⁸ Esenenka í' kai'ma tarí e'taruma'tínto' pí'. Mírírí waní mararí neken taataretí'kasen pe. Tíise maasa panpí' era'ma'níkon kupí sírírí kure'nan mírírí yentainon morí esera'ma kupí sírírí. ¹⁹ Maasa panpí' tiwinano'pí wei yai Paapaya tnmukuyamí' pe e'ní yenpo kupí sírírí. Mírírí nímíkí pí' tamí'nawíronkon Paapa níkupí'san sírírí pata ponkon ko'mamí sírírí. Moropai o'ma'kon tarí non po tíwe'sanon tíiko'mansenonya inímíkí ko'mannípí sírírí. ²⁰ Maasa pra sírírí pata po Paapa níkupí'pí waní morí pe pra. Teuren pena morí pe awaní'pí. Mírírí típo imakui'pí pe eena'pí. Tíise mírírí warantí itu'se tíwaní ye'nen Paapaya ikupí'pí tíwírírí awe'ku'sa' pra man mírírí warantí. ²¹ Tíise Paapaya ta'pí: —Tiwinano'pí wei yai aataretí'ka pe man. Inírí aako'mamí pepín mírírí warantí tíise eetinyaka'ma. Mírírí yai morí pe eena kupí sírírí morí pe Paapa munkiyamí' eena kaisarí morí pe Paapaya ikupí.

²² Epu'tí'níkon man sírírí típo see tamí'nawíron Paapa níkupí'pí eseka'nunka ko'mannípí ne'ne' pe tíwe'to' pí', manní' wírí' eseka'nunka ko'mannípí tñre yenpo tíuya yai eesenpo píkirí aako'mamí warantí. ²³ Mírírí Paapa níkupí'pí tamí'nawíronya neken tímoron epu'tí pepín tíise uurí'níkon nírí manní'kan Paapa nítírí'pí Morí Yekaton Wanní yapisítíponkonya nírí tímoronkon epu'tí ko'mannípí. Paapaya Morí Yekaton Wanní tírípí uurí'níkon pia e'mai' pe. Tíise mírírí yai tamí'nawírí morí pe uurí'níkon ku'sai'ya pra man. Mírírí ye'nen tiwin wei ikupí tíuya ekareme'nen pe neken, Paapaya itírí'pí uyewankon ya'. Mírírí ye'nen í' pensa Paapaya ikupí nímíkí pí' ko'manní sírírí. Morí pe tnmukuyamí' kupíya weiyu yai Paapaya morí pe ukupíkon kupí sírírí. ²⁴ Í' waní awaní ye'nen kin iwaikkatoí pe uurí'níkon e'púika'tísa' sírírí, inímíkí pí' ko'manní temapu'tíi. Tíise aapia'níkon tamí'nawírí awe'púika'tísa'kon kai'ma eesenenumkakon mírírí? Kaane, maasa e'púika'tínsa' pra man tamí'nawírí mírírí ye'nen inímíkí pí' ko'manní'níkon sírírí. Mírírí warantí tamí'nawírí e'púika'tísan pe e'ní ya, inímíkí pí' ko'manní pepín e'painon. ²⁵ Mírírí ye'nen inímíkí pí' ko'manní'níkon sírírí manní' uurí'níkon nera'ma'pí pepín weiyu erepamí nímíkí pí' ko'manní'níkon sírírí teeseta'kai pra.

²⁶ Mírírí warantí Morí Yekaton Wanní Paapa nítírí'píya uurí'níkon píika'tí. A'tu'míra uurí'níkon epu'tí tíuya wenai upúika'tíya'níkon. Í' kai'ma Paapa yarakkírí eseurímanpai e'ní tanne eseuríman eseríke pra awaní tíise míkírí Morí Yekaton Wanní eseuríma Paapa yarakkírí í' ankapai e'níto' epu'tíya. Mírírí ekaremekíya teeseka'nunkai uurí'níkon ton pe. Esatíya Paapa pí' uurí'níkon ton pe. Mírírí warantí uurí'níkon píika'tíya. ²⁷ Moropai Paapa waní pemonkonyamí' yewan era'manen pe

inepu'ti pe awanî. Moropai Morî Yekaton Wannî esenumenkato' epu'nen pe nîrî awanî. Mîrîrî ye'nen î' kai'ma tîpemonkonoyamî' ton pe î' esatîiya epu'tîiya. Moropai mîrîrî inesa'ti wanî itu'se tîwe'to' yawîrî epu'tî Paapaya.

²⁸ A'kî, epu'tî'nîkon man, tamî'nawîrî î' teesuwa'kasen manni'kan Paapa yapurîne-nan yarakkîrî mîrîrî pî' Paapa esenyaka'ma morî pe manni'kan kupîpa. Mîrîrî kupîpa kai'ma uyarakkîrî'nîkon uurî'nîkon yanno'pîiya. Î' kai'ma itu'se tîwanî yawîrî ikupîpa kai'ma. ²⁹ Maasa pra pena pata pai tîmîrî pe Paapaya menkanî'pî moropai up-antaka'pîiya'nîkon tînmu warantî uurî'nîkon enato'pe kai'ma mîrîrî kupî'pîiya. Moropai mîrîrî ku'sa' tîuya tîpo tînmu wanî e'mai' pe uruinankon pe uurî'nîkon wanî ita'mi'san pe. ³⁰ Mîrîrî warantî uyanno'pîiya'nîkon moropai upantaka'pîiya'nîkon. Uyanno'pîiya'nîkon neken pepîn tîise ukupî'pîiya'nîkon morî pe uurî'nîkon e'to'pe. Yairî uurî'nîkon e'to'pe neken pra tîise tarakkîrî morî yapîsî tînmuya yai yarakkîrî uurî'nîkonya morî yapî'to'pe ikupî'pîiya. Mîrîrî warantî e'nîto'pe ikupî'pî Paapaya.

Uyepotorîkon Jesus Cristo Wenai

Paapaya Usa'namato'kon

³¹ Tamî'nawîron mîrîrî Paapa nikupî'pî pî' î' ta'nîkon e'painon? Paapaya uurî'nîkon pîika'tîsa' tanne, anî' wanî e'painon uyentai'nîkon Paapa yarakkîrî e'nî tanne? Î' ton pra man. ³² Mîikîrî Paapaya taasa' pra man tiwin kin see warantî: —Unmu tiwinan yarimauya pepîn aasa'mantato'pe inkamoro ton pe —taasai'ya pra man. Tîise itîrî'pîiya î'nînma ye'ka pe pra tamî'nawîronkon uurî'nîkon ton pe. Mîikîrî tînmu tîisa' tîuya pata pai tamî'nawîron morî tîrîiya pepîn e'painon uupia'nîkon? Itîrîiya. ³³ Anî' kin eseurîma e'painon uurî'nîkon Paapa nîmenka'san winîkîi Paapaya rî ta'pî anî' eseurîma pepîn to' winîkîi maasa pra yairî pu'kuru unkupî'san inkamoro. ³⁴ Anî'ya taa eserîke pra man uurî'nîkon pî': —Imakui'pî ku'sa' to'ya —taiya ya upî'nîkon, î' pe pra rî awanî. Î' wani' awanî ye'nen? Maasa pra Cristo sa'manta'pî uurî'nîkon ton pe moropai awe'mî'sa'ka'pî isa'manta'san kore'tapai. Mîikîrî wanî enen Paapa meruntîri winî eereutasa'. Mîikîriya esatî ko'mannî'pî Paapa pî' uurî'nîkon ton pe. ³⁵ Mîrîrî ye'nen o'non pîkîrî see Cristoya usa'namato'kon kî'pî wanî sîrîrî? E'taruma'tînto' pîkîrî ka'rî? Kaane, sa'man tîwe'sen upona'nîkon pîkîrî ka'rî? Tiaronkon pemonkonyamî'ya utaruma'tîto'kon pîkîrî? Emi'ne ita're' pra e'nî pîkîrî? Î' ton pra itemanne ton pra e'nî pîkîrî? Nari' ya' ko'mannî pîkîrî, sa'mantanto' upona'nîkon teerepansen pîkîrî ka'rî? Kaane, tîwîrîrî uupia'nîkon aako'mamî ipatîkarî. ³⁶ Mîrîrî warantî e'taruma'tînto' pî' Paapa maimu e'menukasa'ya taasa' man see warantî:

Awenai anna, apemonkonoyamî' wanî sîrîrî

nari' ya' sa'mantanto' ya' wei kaisarî.

Mîrîrî ye'nen anna koneka pî' to' man

manni' carneiro aasa'manta ton weiyu yai warantî *sl 44.22*

taasai'ya man. ³⁷ Mîrîrî warantî awe'kupî tanne, tamî'nawîron mîrîrî yentai e'nîto'pe ukupîiya'nîkon, mîikîrî manni' uurî'nîkon sa'namatîponya. ³⁸ A'kî epu'tî pî' wai seru'ye' pe pra. Î'ya tiwin kin uurî'nîkon pantaka pepîn moropai umo'kaiya'nîkon eserîke pra awanî Paapa, usa'namatîponkon yenya pai. Sa'mantanto'ya moropai enen ko'mannîto'ya moropai ka' po tîiko'mansenon inserîyamî'ya, moropai tarî ipîkku pe tîwe'sanonya moropai Makui pemonkonoyamî'ya moropai sîrîrîpe eesera'ma

ko'mannîpî manni'ya moropai maasa eesera'ma kupî manni'ya uurî'nîkon mo'ka eserîke pra man. ³⁹Moropai ka' kawînan tera'masenyâ moropai maiwinîkîi tu'nakan pe tîwe'senyâ moropai tamî'nawîron Paapa nîkupî'pîya uurî'nîkon pantaka pepîn moropai mo'kaiya pepîn Paapa yenyâ pai, kure'ne usa'namasai'ya'nîkon ye'nen. Maasa pra uurî'nîkon wanî Jesus Cristo Uyepotorîkon pemonkono pe.

Paapa Moropai Ipemonkono, Israelponkon

9 Î tauya etatî yairon pî' eseurîma sîrîrî. Uurî wanî Cristo pemonkono pe. Mîrîrî ye'nen seru'ye' pe eseurîma pepîn. Moropai î' kai'ma esenumenkato' itu'na tîwe'sen mîrîrî ekaremekî Morî Yekaton Wannîya innape yairî eseurîmasa' seru'ye' pra. ²Mîrîrî tanne esewankono'man pî' wai kure'ne uyewan ya'. „Maasa pra upemonkonoyamî' wanî pra awanî ye'nen Cristo pemonkono pe.» ³Mîrîrî ye'nen inkamoro upemonkonoyamî' e'taruma'tîsa', î' kai'ma to' e'pîika'tî eserîke pra era'mauya. Mîrîrî ye'nen tauya e'painon Paapa pî': —Paapa, inkamoro e'taruma'tîto' pata'se' ya' uutîto'pe pa'nî'kî Cristo piapai, inkamoro uyonpayamî' wîtî namai —tauya e'painon Paapa pî'. ⁴Maasa pra inkamoro wanî'pî tîpemonkonoyamî' pe Paapa nîmenka'san pe. Moropai Paapaya to' kupî'pî tînmukuyamî' pe. Mîrîrî ye'nen morî pe tîwe'to' tîrî tîuya ta'pîiya to' pia. Moropai penaronkon to' yunkonyamî' yarakkîrî Paapa eseta'pî. Moropai Moisés pia inkamoro nîkupî ton tînekaremekî'pî tîrî'pîiya. Moropai Paapaya ta'pî inkamoro pî': —Sîrîrî warantî amîrî'nîkonya yairî uyapurî e'pai man. Moropai inkamoroya î' kupî tîuya taato' Paapaya yapîsî'pî. ⁵Inkamoro wanî Abraão nurî'tî payanî'san pe. Moropai Cristo nîrî wanî to' yonpa pe tarî tîwanî yai pemonkon pe. Mîîkîrî wanî Paapa pe. Tamî'nawîron yentaino pe awanî. Mîrîrî ye'nen itese' yapurî'nîkon e'pai man. “Morî pe pu'kuru man” taa e'pai man tîwîrîrî. Mîrîrî warantî e'pai man.

⁶Pena Paapaya inkamoro kupî'pî morî pe. Tîise sîrîrî inkamoro ko'mamî pepîn imaimu yawîrî. Mîrîrî ye'nen î' ta'pî tîuya yawîrî ikupî Paapaya pepîn kai'ma eesenumenkakon? Kaane, maasa pra tamî'nawîronkon Israelponkon wanî pepîn Paapa pemonkono pe. ⁷Maasa pra Paapa pia tamî'nawîronkon Abraão payanî'san wanî pepîn ipayanî'san pe pu'kuru. Î' wani' awanî ye'nen? Paapaya ta'pî Abraão nurî'tî pî': —Manni'kan neken anmu Isaque payanî'san inkamoro neken wanî anmukuyamî' pe

Gn 21.12

—ta'pîiya Abraão pî'. ⁸Mîîkîrî manni' esenpo'pî Abraão nurî'tî munmu manni' esenpo pe man ta'pî Paapaya yawîrî. Mîîkîrî wanî Paapa nîmenka'pî pe moropai mîîkîrî payanî'san wanî Paapa nîmenka'san pe nîrî. Tîise tiaron manni' esenpo'pî Abraão munmu pe wanî pepîn Paapa nîmenka'pî pe. Moropai ipayanyamî' rî'san nîrî wanî pepîn Paapa nîmenka'san pe. Maasa pra mîîkîrî esenpo taasai'ya pra Paapa man mîîto'pe. ⁹Tîise ta'pîiya:

—Inî'rî uui'pî tiaron kono' yai aapia ayera'mapî'se.

Mîrîrî yai uui'sa' ya,

ano'pî Saraya tînre yenpo pe man tiwin warayo' pe, *Gn 18.10,14*

—ta'pîiya Abraão pî'.

¹⁰⁻¹²Moropai inî'rî ta'pîiya manni'kan Rebeca munkîyamî' pî' eeseurîma'pî. Inkamoro yunkon pe Isaque Paapa nîmenka'pî wanî'pî. Mîrîrî warantî Paapaya inkamoro asakî'nankon menka'pî maasa tîsankon ro'ta ya' to' tîise itu'se tîwanî yawîrî

ikupî'pîiya maasa to' esenpo pra tîise. Mîrîrî ye'nen Paapa eseurîma'pî tîmîrî pe Rebeca yarakkîrî. Ta'pîiya:

—A'kî Rebeca, manni' anre e'mai' pe esenpo kupî manni',

mîikîrî wanî pe man ite'ma'pî pî' eesenpo kupî manni' mîikîrî poitîrî pe awanî pe man *Gn 25.23*

—ta'pîiya Rebeca pî'. Mîrîrî ta'pî Paapaya maasa to' esenpo pra tîise moropai imakui'pî ku'sa' to'ya pra tîise moropai morî ku'sa' to'ya pra tîise Paapaya imenka'pî tiwin, itese' Jacó. ¹³ Pena Paapa maimu e'menukasa'ya taasa' man see warantî:

—Manni' Jacó wanî'pî unsa'nama pe kure'ne, unmenka'pî pe awanî'pî.

Mîrîrî ye'nen ipayanyami' rî'san nîrî sa'namauya.

Tîise manni' Esaú nîmî'pîuya, imenka'pîuya pra.

„Mîrîrî ye'nen ipayanyami' rî'san nîrî menka'pîuya pra awanî'pî.„ *Ml 1.2,3*

—taasai'ya man.

¹⁴ Î' ta'nîkon nai moriya mîrîrî pî'? Paapa wanî morî pe pra mîrîrî kupîiya ye'nen ta'nîkon ka'rî? Kaane. ¹⁵ Maasa pra ta'pîiya pena Moisés nurî'tî pî' tîmaimu e'menukasa' manni' po:

Uurî etî'noko'mato' wanî

manni' itu'se uurî e'to' pî' neken.

Moropai uurî e'wakîma to' wanî

manni' anwakîmapai uurî e'to' pî', *Êx 33.19*

ta'pîiya. ¹⁶ Mîrîrî ye'nen mîrîrî ye'ka pe awanî pepîn anku'pai pemonkon esenumenka yawîrî awanî pepîn, yeka'nunkaiya yawîrî awanî pepîn, tîise teetî'noko'mato' yawîrî neken Paapaya imenka. ¹⁷ Mîrîrî pî' pena Paapa maimu Moisés nurî'tî nîmenuka'pîya ta'pî pata esa' pe tîwe'sen Faraó nurî'tî pî'. Ta'pîiya:

—Uurîya mîrîrî warantî pata esa' pe akupî'pî.

Mîrîrî aku'sau'ya wenai î' kai'ma umeruntîri esera'mato'pe awenai tamî'nawîrî pata po,

kure'ne ipîkku pe wanî epu'to'pe tamî'nawîronkonya *Êx 9.16*

—ta'pîiya. ¹⁸ Mîrîrî warantî Paapaya teetî'noko'mato' kupî manni' itu'se tîwe'to' yarakkîrî moropai itewan sa'mannîpîiya itu'se tîwanî yawîrî ikupîiya.

Tîpemonkono Pe Tiaronkon Menkato' Paapaya

¹⁹ Amîrî'nîkon yonpaya taa upî': —Mîrîrî warantî awanî ya, o'non ye'ka pe Paapaya uyeserukon yako'menka e'painon kin? Anî' wanî pepîn tiwin kin itu'se Paapa e'to' yentai? ²⁰ Tîise uwanîyakon, anî' amîrî Paapa yarakkîrî eesiyu'pîtîpa? Maasa era'makî. Manni' kamoteya taa pepîn tîkapîtîpon pî':

—Î' ton pe sîrîrî warantî uka'sa'ya? *Is 29.16; 45.9*

—taiya pepîn. Maasa pra kamote kapîtîponya ikapî itu'se tîwe'to' yawîrî. ²¹ Mîikîrîya ikapî e'painon asakî'ne kamote mîrîrî rî non ke, tiwin ikapî e'painon morî pe moropai tiaron kapîiya e'painon mararî rî. O'non ye'ka pe itu'se tîwanî yawîrî ikapîiya.

²² Mîrîrî warantî Paapaya ikupî'pî itu'se tîwe'to' yawîrî. Mannankan imakui'pî ku'nenan yaretî'kapai awanî'pî. Teuren kure'ne inkamoro yapîtanîpî'pîiya to' tarumatî tîuya pra maasa pra itu'se awanî'pî, kure'ne teekore'mai tîwanî moropai kure'ne tîmeruntîri wanî epu'to'pe tamî'nawîronkonya. ²³ Moropai tiaronkon, mannankan i'noko'ma'sanya epu'to'pe î' kai'ma morî pe tîwe'to' wanî, mannankan pia morî tîrî tîuya ka' po to' ko'manto'pe tîpia. Î' kai'ma pena teesenumenka'pî yawîrî ikupî'pîiya.

Anî amîrî esiyu'pî yarakkîrî mîrîrî warantî iku'sai'ya pî? ²⁴ Mîrîrî ikupî'pî Paa-paya Judeuyamî' ton pe neken pra tîise ikupî'pîiya manni'kan Judeuyamî' pepîn ton pe nîrî. Uurî'nîkon yanno'pîiya. ²⁵ See warantî imenuka'pî pena Paapa maimu ekareme'nen Oséias nurî'tîya tîkaaretarî po:

Mannankan upemonkono pe pra esi'san inkamoro esatîuya tarîpai upemonkono pe.

Mannankan unwakîma'san pepîn

inkamoro wakîmauya *Os 2.23*

ta'pî Paapaya Oséias wenai. ²⁶ Moropai inî'rî moro rî ta'pîiya:

Paapaya ta'pî: —Amîrî'nîkon wanî pepîn upemonkono pe

tîise tarîpai amîrî'nîkon wanî

uurî Paapa, ipatîkarî tîiko'mansen, munkîyamî' pe —ta'pî Paapaya, *Os 1.10*

ta'pîiya.

²⁷ Moropai pena Paapa maimu ekareme'nen Isaiás nurî'tî eseurîma'pî Israelyamî' pî'. Ta'pîiya:

Israelyamî' wanî mararî pra

kasapan warantî tîwe'sanon pe

tîise inkamoro kore'tapai

mararî neken e'pîika'tî'san wanî.

²⁸ Maasa pra tiaronkon aretî'ka Paapaya kai'ma

pena ta'pî tîuya yawîrî ikupîiya.

Tiwinarî tu'kankon pemonkonyamî'

yaretî'kaiya kupî sîrîrî *Is 10.22,23*

ta'pîiya. ²⁹ Moro rî Isaiás nurî'tî eseurîma'pî pena. Ta'pîiya:

Sîrîrî Paapa meruntî pu'kuruya

upayankon rî'san nîmî'sa' pra awanî ya,

tamî'nawîrî uurî'nîkon yaretî'ka'pîiya e'painon.

Pena Sodoma cidaderî po awanî'pî warantî

e'tî'ka'nî'pî e'painon.

Uurî'nîkon yaretî'ka'pîiya e'painon.

Moropai Gomorra ponkon yaretî'ka'pîiya warantî.

Tîise tiaronkon upayankon rî'san pîika'tî'pîiya *Is 1.9*

ta'pîiya.

Israelyamî'ya Jesus Maimu Kupî Pra Awanî Innape

³⁰ Î ta'nîkon pe nai mîrîrî pî' moriya? Ta'nîkon ka'rî Judeuyamî' pepîn pî', Paa-paya tîpemonkonoyamî' pe tapisîkon yuwasa' to'ya pra tîwanî pî'? Tîise Paapaya to' yapisî'pî innape tîku'to' to'ya wenai. ³¹ Tîise manni'kan Judeuyamî', Paapa nî-menka'sanya î' kai'ma Paapaya tapisîkon yuwa'pî tîise tiwin kin eporî to'ya pra awanî'pî. Î kai'ma Moisés nurî'tîya tenupa'pikon yawîrî yuwa'pî to'ya tîise eporî to'ya pra awanî'pî. ³² Î wani' awanî ye'nen? Eporî to'ya pîn maasa pra Moisés nurî'tîya yenupanto' yawîrî tîwanîkon wenai, morî pe tîwe'ku'sa'kon kai'ma, tîise innape ikupî tîuya'nîkon yawîrî pra. Mîrîrî ye'nen inkamoro e'pu'ma'pî tî' pona. ³³ Pena Paapa maimu ekareme'nenya ekareme'sa' yawîrî to' e'pu'ma'pî.

Maasa era'matî

tî' tîrîuya sîrîrî seeni' wî' pona.

Mîrîrî pona to' e'pu'ma kupî sîrîrî.

Ipoi to' e'pu'masa' ya
to' atare'mo kupî sîrîrî.

Tîise manni' innape iku'nenan

inkamoro wanî pepîn tîweppe'se ipî' *Is 8.14; 28.16*

ta'pî Paapa maimu e'menukasa'ya.

10 Uyonpayamî, tamî'nawîrî uyewan ke esenumenka î' kai'ma Judeuyamî' e'pîika'tî yu'se esenumenka, moropai esatî pî' uuko'mamî Paapa pî' inkamoro ton pe. ²Maasa pra epu'tî pî' wai inkamoro wanî innape Paapa yapurînen pe tîwe'ku'sanon pe teuren. Tîise innape Paapa yapurîto' to'ya wanî pepîn yairon pe, epu'tî to'ya pepîn. ³Epu'tî to'ya pepîn î' kai'ma tarakkîrî morî pe pemonkon kupî Paapaya. Mîrîrî ye'nen yuwa to'ya tîwinîpai'nîkon, morî pe Paapaya tîkupîkon tîrî to'ya pepîn. Teesenumenkakon yawîrî inkamoroya ikupî, morî pe tîwe'ku'se. ⁴Tîise Cristo wanî Moisésya yenupanto' rî'pî yentai tîwe'sen pe. Mîrîrî ye'nen manni'kan innape iku'nenan wanî yairî pu'kuru. Mîrîrî pîkînsa' Paapaya to' yapîsî.

⁵Pena Moisés nurî'tîya imenuka'pî tîkaaretarî po. Î' kai'ma pemonkonyamî' yapîsî tîuya ta'pî Paapaya yairî Moisésya yenupanto' yawîrî to' wanî wenai. See warantî ta'pîiya:

—Anî'ya tamî'nawîrî mîrîrî Moisésya yenupanto' yawîrî ikupî ya mîikîrîya tîiko'manto' ton eporî,

mîrîrî yawîrî tîwanî ye'nen *Lv 18.5*

—ta'pîiya. ⁶Tîise innape iku'to'ya ekaremekî: anî' nîkupî eserîkan pepîn ku'pai pra awanî morî pe e'nîto'pe Paapa yarakkîrî. Maasa pra ta'pîiya see warantî:

—Mîrîrî warantî teesenumenkai pra e'tî.

Anî' enuku pe nai ka' pona Cristo era'mai? *Dt 30.12*

⁷Teesekaranmapoi pra e'tî.

Anî' autî pe nai sa'manta'san kore'ta Cristo pîmî'sa'kakonpa miarî pai? *Dt 30.13*

—ta'pîiya. ⁸Tamî'nawîrî mîrîrî ku'pai pra awanî maasa pra mîrîrî pî' pena Moisés eseurîma'pî:

—A'kî aminke pra Paapa maimu man aapia'nîkon epu'tîkonpa,

antakon ya' man. Moropai ayewankon ya' man *Dt 30.14*

—ta'pîiya. Mîrîrî itekare anna nekaremekî'pî manni'. ⁹Mîrîrî pî' eeseurîma ya, anta ke taaya ya, Jesus wanî ayepotorî pe moropai innape ikupîya ya ayewan ke î' kai'ma Paapaya i'mî'sa'ka'pî isa'manta'san kore'tapai, awe'pîika'tî. ¹⁰Maasa pra uyewankon ke innape ikupî'nîkon ya moropai innape Cristo kupî ekaremekî'nîkon ya untakon ke, e'pîika'tîn. ¹¹Maasa pra Paapa maimu e'menukasa'ya taasa' man see warantî:

—Anî'ya innape mîikîrî kupî ya,

mîikîrî wanî pepîn tîweppe'se tîwinîkîi *Is 28.16*

—taasai'ya man. ¹²Mîrîrî taiya tamî'nawîronkon pî' manni'kan Judeuyamî' pî' moropai Judeuyamî' pepîn pî' maasa pra tianperî pîika'tînto' ton pra awanî ye'nen sa'nîrî to' tîise. Tamî'nawîronkon yepotorî pe tîwanî ye'nen, tîpî' tîwe'pîika'tîto'kon ton esa'nenan pîika'tîiya. ¹³Taasa' Paapa maimu e'menukasa'ya manni' warantî pîika'tîiya.

—Manni' uyepotorîkon pî' tîwe'pîika'tîto' ton esa'nen ya e'pîika'tî *Jl 2.32*

—taasai'ya man.

¹⁴Yai pra tiaronya taa: —Tĩise o'non ye'ka pe see innape ikupĩ ye'ka pe pra esatĩ to'ya e'painon? Moropai o'non ye'ka pe innape ikupĩ to'ya e'painon itekare etatĩpon pĩnon? Moropai o'non ye'ka pe eta to'ya e'painon anĩ'ya itekare ekareme'sa' pra tĩise? ¹⁵Moropai o'non ye'ka pe itekare esekaremekĩ e'painon anĩ' ekareme'nen yari-masa' pra tĩise? ƭTĩise mĩrĩrĩ ekareme'nen yarimasa' Paapaya. A'kĩ, Paapa maimu e'menukasa'ya taasa' man see warantĩ:

—O'non ye'ka pe morĩ pe eesera'ma e'painon itekare ekareme'nenya ekaremekĩ ya *Is 52.7*

—taasai'ya man.

¹⁶Tĩise eta tũya'nĩkon ya, tamĩ'nawĩronkonya innape mĩrĩrĩ itekare ku'sa' pra awanĩpĩ. Mĩrĩrĩ pĩ' pena itekare ekareme'nen Isafas nurĩ'tĩ eseurĩma'pĩ. Ta'pĩiya see warantĩ:

—Uyepotorĩ, anĩ'ya see innape itekare anna nekaremekĩ'pĩ kupĩ e'painon? *Is 53.1*

—ta'pĩiya. ¹⁷Tĩise innape iku'to' wanĩ itekare eta wenai. Moropai itekare wanĩ manni' ekareme'nenya Cristo yekare ekaremekĩ wenai. ¹⁸Moriya ekaranmapouya. Inkamoroya kin itekare esekaremekĩ etasa' pra nai? Kaane, eta'pĩ to'ya. Paapa maimu e'menukasa'ya taasa' warantĩ:

Tamĩ'nawĩrĩ pata po tĩiko'mansenon

pemonkonyamĩ'ya imaimu etasa' man *Sl 19.4*

taasai'ya man. ¹⁹Inĩ'rĩ ekaranmapouya. Mĩrĩrĩ yekare etasa' Israelyamĩ'ya yai epu'tĩ to'ya pra kin nai? Mĩrĩrĩ yuuku'pĩ pena Moisés nurĩ'tũya. Imenuka'pĩiya see warantĩ:

Paapaya ta'pĩ: —Amĩrĩ'nĩkon kinmuwa kupĩ sĩrĩrĩ

tiaronkon pemonkonyamĩ' amĩrĩ'nĩkon pepĩn pĩika'tũya wenai.

Inkamoro pemonkonyamĩ' epu'nenan pepĩn

pakkokon pĩika'tĩsau'ya wenai

EEKORE'makon upĩ' —ta'pĩiya. *Dt 32.21*

kai'ma imenuka'pĩiya. ²⁰Moropai pena Isafas nurĩ'tĩ eseurĩma'pĩ meruntĩ ke panpĩ'.

Ta'pĩiya:

Paapa esenpo'pĩ manni'kan tĩwanenan pepĩn pia,

moropai tesa'nenan pepĩn pia eesekaremekĩ'pĩ *Is 65.1*

ta'pĩiya. ²¹Tĩise inkamoro Israelyamĩ' pĩ' Isafas nurĩ'tĩ eseurĩma'pĩ. Ta'pĩiya:

Wei kaisarĩ Paapa wanĩ'pĩ to' anpĩika'tĩpai teuren

tĩpĩika'tĩto'kon Paapaya yu'se pra yewanmĩrĩ'pĩ to'ya.

Inkamoroya tewankon sa'mannĩ'sa' wanĩ'pĩ

Paapa maimu aniyu'pai pra tĩwanĩkon ye'nen *Is 65.2*

ta'pĩiya.

Paapaya Israelyamĩ' Inoko'ma

11 Mĩrĩrĩ ye'nen ekaranmapouya tarĩpai. Paapaya tĩpemonkonoyamĩ' yewan-mĩrĩ'pĩ? Kaane, tiwin kin to' yewanmĩrĩsai'ya pra man. Maasa pra uurĩ pĩika'tĩ'pĩiya. Uurĩ wanĩ inkamoro yonpa pe tĩwe'sen pe. Uurĩ wanĩ Abraão nurĩ'tĩ payanĩ'pĩ pe tĩwe'sen pe moropai manni' Benjamim nurĩ'tĩ paarĩ'pĩ pe wanĩ. ²Paapaya manni'kan tĩpemonkonoyamĩ' tĩmenka'san yewanmĩrĩsa' pra man. Inkamoro epu'tĩ'pĩiya pena maasa pata koneka tũya pra tĩise. Epu'nenan amĩrĩ'nĩkon ĩ' kai'ma Paapa maimu e'menukasa'ya taasa'. Manni' Elias nurĩ'tĩ eseurĩma'pĩ Paapa pemonkonoyamĩ' winĩkĩi. ³See warantĩ ta'pĩiya:

—Uyepotorî, inkamoroya amaimu ekareme'nenan tî'ka'pî moropai inkamoroya aya-purî pe tînpotîkon yaponse' soroka'pî.

Tarîpai uurî neken e'nîmîsa' sîrîrî tiwînsarî tarîpai inkamoro wanî uurî anwîpai 1 Rs 19.10,14

—ta'pîiya. ⁴Î kai'ma mîîkîrî maimu yuuku'pî Paapaya? Ta'pîiya see warantî:

—Asakî'ne mia' pona tîmo'tai mil (7.000) kaisarî warayo'kon wanî.

Inkamoro mannankan ikonekasa' to' napurî pe Baal itese' yapurînenan pepîn. Tîise uurî neken yapurî to'ya 1 Rs 19.18

—ta'pîiya. ⁵Mîrîrî warantî awe'ku'sa' sîrîrî. Tîise morî pe Paapa e'to' wenai to' wanî arinîke pra tîise moro to' man Paapa nîmenka'san tîmîrî ton pe. ⁶Itu'se tîwe'to' wenai Paapaya to' menkasa' î' to' nîkupî'pî wenai pra, maasa pra to' nîkupî'pî wenai Paapaya to' menkasa' ya, moriya to' esenyaka'mato' yepe' pe itîrî Paapaya e'painon, epe'mîra itîrîiya pepîn.

⁷Î taa pe nai mîrîrî pî'? Ta'nîkon ka'rî Israelyamî tamî'nawîronkonya yairî tîwe'to'kon yuwa'pî teese'ka'nunkai, tînkupî'pîkon wenai. Tîise eposa' to'ya pra awanî'pî. Tu'kankon pepîn neken, Paapa nîmenka'sanya eporî'pî. Tîise tiaronkon wanî Paapaya tannoto'kon anetapai pra. ⁸Inkamoro pî' Paapa maimu e'menukasa'ya taasa':

Paapaya ayewankon sa'mannî'sa' moropai eesenumenkato'kon nîrî.

Mîrîrî ye'nen inkamoroya era'ma eserîke pra awanî tenukon ke moropai eta to'ya eserîke pra awanî tîpanakon ke Dt 29.4; Is 29.10

ta'pîiya. ⁹Moropai Davi nurî'tî eseurîma'pî mîrîrî pî'. Ta'pîiya:

To' atausinpatò' weiyu yai
to' ena e'pai man morai' ya'
to' esenku'tîi,

inkamoro e'to'pe itaruma'tîsa'kon pe,

¹⁰to' ku'kî, inkamoro yenu e'to'pe enkaru'ne

moropai tîwarîrî tîwe'morikkai to' e'to'pe

tîmoronkon epu'to'pe to'ya tînkupî'pîkon wenai Sl 69.22,23

ta'pîiya.

¹¹Tarîpai ekanmapouya. Inkamoro Judeuyamî atare'mosa' yai to' atare'mo'pî tamî'nawîrî î' eporîkonpa pra? Kaane, tîise inkamoroya imakui'pî ku'sa' wenai manni'kan Judeuyamî pepîn e'pîika'tîto'kon iipî'pî. Mîrîrî pîkînsa' Judeuyamî kinmuwato'pe tîwinîpai to' e'pîika'tîsa' wenai. ¹²Judeuyamî nîkupî'pî imakui'pî wenai kure'nan morî pe Judeuyamî pepîn e'to' wanî. Tîîpia'nîkon tîntîrî pe Paapa nîkupî'pî yapîsî to'ya pra Judeuyamî wanî wenai Judeuyamî pepîn pia itîrî'pîiya. Tîise î' pensa inkamoro Judeuyamî enna'po ya, tîîpia'nîkon Paapa nîtîrî yapîsî to'ya ya, î' kai'ma morî pe panpî' tamî'nawîronkon wanî inî' panpî' itentai, inkamoro wenai.

Yei Panta Mo'tanî'sa' Tiaron Parakon Pona Warainokon

¹³Tarîpai eseurîma sîrîrî amîrî'nîkon Judeuyamî pepîn pî'. Maasa pra uurî wanî Paapa naipontî'pî pe itekare ekareme'se amîrî'nîkon Judeuyamî pepîn kore'ta. Mîrîrî esenyaka'mato' pî' atausinpa. ¹⁴Yai pra mîrîrî kupîuya wenai uyonpayamî' ikinmuwa emapu'tîuya. Mîrîrî pîkînsa' yai pra tiaronkon e'pîika'tî emapu'tîuya. ¹⁵Maasa pra Judeuyamî wanî yewanmîrîsa' pe, mîrîrî pîkînsa' Judeuyamî pepîn ena'pî Paapa

yonpa pe. Mîrîrî tîpo o'non ye'ka pe awanî e'painon, inkamoro yapisî Paapaya yai? To' wanî e'painon manni' isa'manta'san e'mî'sa'ka inî'rî enen tîwanîkonpa warantî. ¹⁶ A'kî, e'mai'non ikei ekisa' wanî ya morî pe itîto'pe Paapa pia, moriya tamî'nawîron itonpakon nîrî ikeikon wanî morî pe, imîrî ton pe. Moropai yei kara wanî ya morî pe Paapa pia itîto'pe, moriya ipanta nîrî wanî morî pe, imîrî pe. Mîrîrî warantî Judeuyamî' wanî. Paapa pemonkono pe to' tamokon e'sa' wenai to' payanî'san nîrî wanî ipemonkono ton pe.

¹⁷ Oliveira ye' pînsa' imainanpasa' panta waikatî to'ya. Moropai mîrîrî pata'pî ya' tiaron oliveira ye' imainanpasa' pepîn ese ye'karî panta tîrî to'ya tiaron mainanpasa' pata'pî ya'. A'kî tauya amîrî'nîkon Judeuyamî' pepîn wanî manni' oliveira ye' ese ye'karî warantî. Tarîpai amîrî'nîkon awe'pîika'tîto'kon yapi'sa'ya'nîkon inkamoro Judeuyamî' wenai. ¹⁸ Mîrîrî ye'nen amîrî'nîkonya ipanta rî'pî yewanmîrî e'pai pra awanî. Mîrîrî pî' mîi pe aatapurîkon e'pai pra man. Maasa pra amîrî'nîkon wanî tarîpai ipanta pe warantî. Ipantaya ikara yapîtanîpî eserîke pra man tîise ikaraya neken ipanta yapîtanîpî. Mîrîrî ye'nen taaya'nîkon eserîke pra man: —Anna wanî Judeuyamî' yentai tîwe'sanon pe —taaya'nîkon eserîke pra naatii. ¹⁹ Mîrîrî ye'nen taaya'nîkon: —Ipanta ya'tîsa' to'ya mîrîrî anna pata'se' ton pe, Paapa pemonkono pe anna e'to'pe. ²⁰ Inna, seru' pepîn. Tîise enpenataî inkamoro ya'tî'pî Paapaya maasa pra innape ikupî to'ya pra awanî ye'nen. Tîise amîrî'nîkon tîrî'pî Paapaya oliveira ye' pî' manni' warantî maasa pra innape ikupîya'nîkon ye'nen. Mîrîrî pî' mîi pe taatapurî pra e'tî. Tîise eranne' pe e'tî mîrîrî pî', Paapaya aya'tîkon namai. ²¹ Mîrîrî ye'nen aka tîwarî e'tî. Paapaya Judeuyamî' tîmenka'san pu'kuru taruma'tîto' tîuya ku'sa' pra man tîwî. Mîrîrî ye'nen amîrî'nîkon taruma'tîiya pepîn kai'ma kîsenumenkatî.

²² Maasa era'matî Paapa wanî morî pe seru' pepîn moropai nari' pe nîrî awanî. Mîikîrî wanî nari' pe manni'kan tena'tî'san winîkîi. Tîise morî pe awanî awinîkî'nîkon tîwîrîrî innape tîkupî pî' aako'mamîkon ye'nen. Mîiwîni pra awanî ya amîrî'nîkon nîrî ya'tîiya. ²³ Tîise î' pensa Judeuyamî'ya tîwî tesorukon kupî ya moropai innape ikupî to'ya ya to' enna'po inî'rî ipata'se'kon ya', Paapaya to' enna'po emapu'tî. ²⁴ Amîrî'nîkon Judeuyamî' pepîn wanî manni' oliveira se' tapairon panta ya'tîsa' moropai itîisa' tiaron panta pata'pî ya' warantî. Manni' oliveira ye' imainanpasa' pona itîisa' pe. Judeuyamî' wanî manni' oliveira ye' imainanpasa' warantî. Mîrîrî ye'nen Paapaya ikupî sa'me pra î' kai'ma mîrîrî oliveira ye' pî' yannuku tîuya ipanta tena'tî'pî.

Morî Pe Paapa E'to' Tamî'nawîron Pî'

²⁵ Uyonpayamî', anî' nepu'tî pepîn yairon epu'tîya'nîkon yu'se wai, aawarîrî'nîkon epu'nen pe awanîkon kai'ma eesenumenkakon namai. Maasa pra Israelyamî'ya innape iku'to' pepîn ko'mamî pepîn ipatîkarî. Tîise to' ko'mamî tamî'nawîrî innape ikupîtonkon Judeuyamî' pepînya innape iku'sa' pîkîrî. ²⁶ Mîrîrî warantî neken tamî'nawîrî Israelyamî' e'pîika'tî taasa' Paapa maimu e'menukasa'ya manni' warantî. Pîika'tîton iipî pe man.

Moropai mîikîrîya tamî'nawîronkon
Jacó payanî'san nîkupî'pî imakui'pî
mo'ka pe man.

²⁷ Mîrîrî warantî to' yarakkîrî eseta kupî sîrîrî,
mîrîrî imakui'pî to' nîkupî'pî mo'kauya yai *Is 59.20,21; 27.9; Jr 31.33,34*

ta'p̄iia.

²⁸ Inkamoro Judeuyamî'ya Paapa maimu yewanmîrîsa' wenai Paapa yeyaton pe to' ena'pî, amîrî'nîkon Judeuyamî' pepîn wenai. Tîise Paapaya to' menkasas' wenai to' ena Paapa yonpa pe. Penaronkon tamokon wenai to' ena'pî. ²⁹ Maasa pra î' pensa Paapaya î' ta'pî tûya teesenumenkato' miakanma pepîn, manni'kan tînmenka'san tîmîrî ton pe yarakkîrî. Moropai inkamoro kupîiya morî pe. ³⁰ Amîrî'nîkon Judeuyamî' pepîn pena Paapa maimu yawîrî pra awanî'pikon. Tîise tarîpai amîrî'nîkon era'ma'pî Paapaya tî'noko'pî pe, maasa pra Paapa maimu yawîrî pra Judeuyamî' e'sa' ye'nen. ³¹ Mîrîrî warantî tî'noko'pî pe Paapaya ayera'ma'pikon ye'nen, Judeuyamî'ya nîrî tî'noko'mato'kon Paapaya yapîsî, inkamoro wanî Paapa maimu yawîrî pra tîise. ³² Mîrîrî ye'nen Paapaya tamî'nawîrî to' ku'sa' to' e'to'pe yarakkansa' warantî tî-maimu yawîrî pra to' e'sa' ye'nen. Mîrîrî kupî'pîiya teetî'noko'mato' yenpopa kai'ma tamî'nawîronkon ton pe.

³³ Ipikku pe pu'kuru Paapa wanî epu'tî yentai.

Moropai î' kai'ma kure'ne epu'nen pe awanî ekaremekî yentai.

Anî'ya kin teseru konekasa' Paapaya epu'tî e'painon?

Anî'ya Paapa esenumenkato' epu'tî e'painon?

³⁴ Anî'ya kin Paapa esenumenkato' epu'tî e'painon?

Anî'ya kin ipanama e'painon? *Is 40.13*

³⁵ Anî'ya kin î' tîrî'pî Paapa pia,

itepe'pî yapîsîpa iwinîpai? *Jó 41.11*

³⁶ Tamî'nawîron wanî Paapa nîkoneka'pî pe. Tamî'nawîron ko'mannîpîiya tîmîrî pe awanî. Morî pe pu'kuru man Paapa tauya tîwîrîrî.

Paapa Esenyaka'mato' Ku'to'pe Eturumakan

12 Mîrîrî ye'nen uyonpayamî', kure'ne Paapaya u'noko'masa'kon wenai î' kai'ma antîrîkon tîrîya'nîkon iipia tarîpai? Kure'ne esatûya sîrîrî. Eturumakatî Paapa pia tamî'nawîrî awe'to'kon yawîrî. Aako'mamîkon pîkîrî mîikîrî pî' neken teesenumenkai ako'mantî morî pe. Mîrîrî warantî aako'mamîkon ya Paapa wakîri pe awanîkon moropai yairî Paapa yapurîya'nîkon mîrîrî. ² Sîrîrî pata yeseru pî' tîwe'sanon pemonkonyamî' warantî pra e'tî. Tîise tîwî Paapaya ayeserukon, eesenumenkato'kon miakanmato'pe eturumakatî. Mîrîrî warantî neken epu'tîya'nîkon î' itu'se Paapa e'to' wanî, moropai awe'to' yawîron pe awanî epu'tîya'nîkon, moropai awakîrikon pe awanî.

³ Morî pe pu'kuru tîwanî wenai uupia sîrîrî esenyaka'mato' ton tîrî'pî Paapaya. Mîrîrî ye'nen tauya apî'nîkon tamî'nawîrî awanîkon tanne. Tiaron yentai ke'ku'tî morî pe kai'ma. Tîise eesenumenkakon yai yairî esenumenkati. Tiwin pî' si'ma apî'nîkon rî atako'menkati. Yairî esenumenkati anukupîkon ton tîisa' Paapaya pî', î' kai'ma awe'to'kon pî' innape iku'to'ya'nîkon yawîrî. ⁴ Maasa pra tiwin uyesa'kon wanî tanne, tu'ke ipantakon wanî, uyemekon, u'pukon kai'ma. Tu'ke to' wanî tanne se' kaisarî to' wanî pepîn. Tiwin pî' esenyaka'mato' wanî tiaron pe tiwin pî' tîise. ⁵ Mîrîrî warantî uurî'nîkon wanî tu'ke e'nî tanne. Tiwin uyesa'kon wanî Cristo yarakkîrî e'nî ye'nen. Mîrîrî warantî tiwin e'nî tiaronkon pokonpe. Tu'ke uyesa'kon epantakapî'sa' esenyaka'ma tiwin pî' warantî e'nî, tiwin uyesa'kon tîise. ⁶ Mîrîrî ye'nen tiwin pî' si'ma î' kai'ma yapî'sa' epe'mîra yapurî yuwapai'nîkon. Mîrîrî yapîsî'pî epe'mîra Paapaya

itîisa' ye'nen ukaisarî'nîkon. Mîrîrî Paapa nîtîrî'pî wanî ya, itekare ekareme'to'pe, mîrîrî ku'pai'nîkon î' kai'ma innape iku'sa'nîkon ye'nen. ⁷ Tîise yapurîto'pe awanî ya moriya yapurîpai'nîkon. Tîise yenupantô'pe awanî ya, moriya to' yenupapai'nîkon. ⁸ Tîise tiaronkon yausinpatô'pe awanî ya, moriya to' yausinpapai'nîkon. Anî'ya temanne rataika ya tiaronkon pia, moriya mîrîrî ku'kî yairî pu'kuru. Tîise anî' wanî ya ipîkku pe, tiaronkon esa' pe, inkamoro panamaya yuwakî epu'tîi'ma aka. Anî'ya tiaronkon pîika'tî ya, moriya to' pîika'tîkî awakîri pu'kuru taatausinpai.

⁹ Mîrîrî warantî awe'sa'namato' e'to'pe yairî morî pe. Imakui'pî yu'se tîwe'se pra e'tî tîise morî kupîya'nîkon yuwatî. ¹⁰ Eetî'nînmato'kon wenai tiaronkon sa'namaya'nîkon e'pai man, Cristoya asa'namakon warantî, ayonpakon pe pu'kuru to' tîku'se. ¹¹ Paapa ton pe teesenyaka'mai e'tî enya'ne pe pra. Uyepotorîkon yapurîtî taatausinpai ayewankon ya'. ¹² Taatausinpai pu'kuru inîmîkî pî' ako'mantî. Awe'tarumatîto'kon yapitanî'tî meruntî ke, teesewankono'mai pra. Tîise eepîre-makon pî' ako'mantî tîrumakai pra. ¹³ Ayonpakon innape iku'nenan pia î' rî itesa' pe awe'to'kon yonpa antîtî, manni'kan sa'ne î' ton pînon pia. Moropai tamî'nawîronkon aapia'nîkon tui'sanon yapî'tî morî pe ayewî'kon ta.

¹⁴ Manni'kan amîrî'nîkon pî' tîwo'ma'tasanon wanî ya, inkamoro pîika'tîto'pe Paapaya esatî Paapa pî' morî tîto'peiya to' pia. Mîrîrî morî tîto'peiya esatî to' taruma'tîiya namai. ¹⁵ Atausinpatî taatausinpasanon pokonpe. Moropai akaruntî manni'kan tîkaruwasenon pokonpe. ¹⁶ Ako'mantî tîmurukun pe tiaronkon pokonpe tiaron yentai mîi pe tîwe'ku'se pra. Tîise ayonpa pe to' ku'tî, ipîkkukon pepîn moropai tîwe'taruma'tîsanon. Epu'nen pe tîwe'ku'se pra e'tî.

¹⁷ Imakui'pî pe tiaron tîrepaî pra e'tî. Tîise morî ke neken irepatî. Morî kupîya'nîkon yuwatî tamî'nawîronkon nera'ma ton pe. ¹⁸ Epu'tîya'nîkon pîkîrî morî kupîya'nîkon yuwatî, morî pe aako'mamîkonpa tiaronkon pokonpe. ¹⁹ Uyonpayamî' tiaronkon pî' eese'makon tuwai pra e'tî. Maasa pra Paapaya inkamoro taruma'tî kupî sîrîrî mîito'pe. Mîrîrî pî' taasa' Paapa maimu e'menukasa'ya taasa' man:

—Uurî ese'ma pe wai inkamoro yarakkîrî uyeseru konekauya pe wai *Dt 32.35*

—ta'pî Paapaya ²⁰ Tîise mîrîrî taasa' Paapa maimuya manni' yawîrî iku'tî.

Mîikîrî apî'nîkon tîwo'ma'tasen wanî ya emi'ne, mîikîrî ya're ton tîtî.

Moropai tuna aninnîpai awanî ya,

mîikîrî wo'patî.

Mîrîrî kupîya'nîkon ya yarakkîrî,

mararî pra mîikîrî yeppe'nîpîya'nîkon *Pv 25.21,22*

taasai'ya man ²¹ Ayentai'nîkon imakui'pî ena kî'tîitî. Tîise imakui'pî yentai awanîkon yuwatî morî kupîya'nîkon wenai.

Î' Kai'ma Ipîkku Pe Tîwe'sanon Maimu Yawîrî E'nî

13 Mîrîrî ye'nen tamî'nawîronkon e'pai awanî ipîkkukon maimu yawîrî. Maasa pra inkamoro wanî tamî'nawîrî Paapa nîkupî'san pe mîito'pe. Moropai in-tîrî'san pe to' wanî. ² Tîise inkamoro maimu yawîrî pra anî' wanî ya, mîikîrî wanî pepîn Paapa maimu yawîrî maasa pra Paapaya to' tîisa' tanne. Mîrîrî warantî teesenumenkasen wanî ya, tîiwarîrî rî mîikîrî esewanmîrî mîrîrî. ³ Mîrîrî ye'nen inkamoro imakui'pî ku'nenan wanî eranne' pe, mîikîrî ipîkku pe tîwe'sen pata esa' pî'. Tîise manni'kan morî ku'nenan wanî pepîn eranne' pe ipî'. Mîrîrî ye'nen eranne'

pe e'pai pra awanî ya, moriya morî ku'kî moropai mîrîrî kupîya ya, mîikîrîya aya-purî. ⁴Maasa inkamoroya Paapa esenyaka'mato' koneka mîrîrî amîrî'nîkon tonpe. Tîise imakui'pî kupîya ya, eranne' pe e'kî maasa pra meruntî ke mîikîrî wanî amîrî taruma'tîiya. Inkamoro wanî Paapa esenyaka'mato' ku'nenan pe. Moropai pemonkon imakui'pî ku'nen taruma'tînen pe to' wanî. ⁵Mîrîrî warantî ipîkkukon pe tîwe'sanon maimu yawîrî awanîkon e'pai awanî inkamoroya ataruma'tîkon namai. Moropai mîrîrî wenai neken pra tîise eesenumenkato'kon wenai.

⁶Mîrîrî ye'nen ane'makon ye'matî ipîkkukon esenyaka'mato'pe maasa pra Paapa ton pe to' esenyaka'ma ipoitîrî pe. ⁷Mîrîrî ye'nen epe'mîra awe'to'kon ye'matî iipia. Tamî'nawîrî epe'mîra awe'to'kon ye'matî. Inkamoro namatî tamî'nawîrî ipîkku pe tîwe'sanon yapurîtî.

Î' Kai'ma Tiaronkon Koneka Yeseru

⁸Tiaronkon pia epe'mîra tîwe'se pra e'tî. Tîise kure'ne epe'mîra awe'to'kon e'pai awanî, î' kai'ma, tiaronkon sa'namato'ya'nîkon ke. Maasa pra anî'ya tiaronkon sa'nama ya, mîikîrî wanî mîrîrî Paapa maimuya taasa' yawîrî. ⁹Paapa maimuya taasa' see warantî:

—Tiaron no'pî yarakkîrî tîwe'se pra moropai pemonkon kî'wîi.

Ama'ye' pe tîwe'se pra tiaron yemanne yu'se pra Êx 20. 13-15,17; Dt 5.17-19,21

—taasai'ya man. Tamî'nawîrî mîrîrîkon wanî Paapa maimuya taato'pe. Moropai ta'pîiya:

—Tiaronkon sa'namatî, aawarîrî awe'sa'nama manni' warantî Lv 19.18

—ta'pîiya. ¹⁰Anî'ya tiaronkon sa'nama ya, imakui'pî kupîiya pepîn to' winîkîi. Maasa pra e'sa'namanto' wanî Paapa maimuya taasa' manni' tamî'nawîrî yawîrî.

¹¹Mîrîrî ye'nen mîrîrî yawîrî ikupîya'nîkon e'pai awanî. Maasa pra aasîrî e'pîka'tînto' weiyu eseporî kupî sîrîrî. Mîrîrî ye'nen pakan e'pai man. Maasa pra aminke pra e'pîka'tînto' weiyu wanî sîrîrî pena innape ikupî pia'tî yai awanî'pî warantî pra. ¹²Ewaron pe tîwe'sen ataretî'kasa' sîrîrî. Tarîpai a'ka pe tîwe'sen erepansa' sîrîrî. Mîrîrî ye'nen ewaron ya si'ma imakui'pî kupî pî' ko'mannîto' yemî'panîpî yuwapai man. Tîise a'ka ta si'ma meruntî ke e'nî yuwapai'nîkon man.

¹³Tîwîrî ko'mannîpai'nîkon man a'ka ta, a'ka ta tîwe'sen pemonkon wanî warantî, imakui'pî pe tîwe'se pra moropai teetînsen pe pra, moropai se' tapairî wîri'sanyamî yarakkîrî tîwe'se pra, mîrîrî ye'ka nura tîku'se pra, moropai teekore'masen pe pra, moropai ikinmuyen pe tîwe'se pra. ¹⁴Tîise Jesus Cristo winîpainon yapî'tî eeseya'namakonpa mîrîrî ye'ka winîkîi, î' kai'ma aawarîrî'nîkon itu'se apunkon e'to' yawîrî tîku'se pra.

Ayakon Winîkîi Teeseurîmai Pra E'kî

14 Manni' a'tu'mîra tîwe'sen akore'ta'nîkon innape Jesus kupî tîuya ye'ka pe mîikîrî yapî'tî awakîrîkon pe. Mîikîrî yarakkîrî teesiyu'pî'se pra e'tî, î' taiya ya apî'nîkon. ²A'kî, tiaronkonya taa tamî'nawîron pî' entamo'kan. Tîise tiaronkon teesenumenkato'kon ya' a'tu'mînanya taa: —Kaane, tamî'nawîron enapî eserîke pra man, ipînsa' neken enapî —taa to'ya. ³Mîrîrî ye'nen anî'ya tamî'nawîron tena'sen enapî ya, mîikîrî ipînsa' neken ena'nen kupî e'pai pra awanî tewanma pe. Mîrîrî ye'ka ipînsa' tena'sen ena'nenya tamî'nawîrî ena'nen yewanmîrî eserîke pra awanî. Maasa pra Paapaya tîwakîri pe mîikîrî yapî'sa' ye'nen. ⁴Anî'kan amîrî'nîkon tiaronkon

poitîrî pe tîwe'sanon pî' eeseurîmakonpa? Maasa pra mîikîrî esa'ya neken taa es-erîke awanî, morî pe awanî, morî pe pra awanî kai'ma. Moropai morî pe awanî taiya maasa pra mîrîrî warantî itesa'ya ikupî.

⁵Tiaronkon esenumenka mîrîrî weiyu wanî tiaron wei yentai kai'ma. Moropai tiaronkon esenumenka se' kaisarî wei wanî kai'ma. Mîrîrî ye'nen yairî tîwanîkon kai'ma to' wanî teesenumenkakon yawîrî. ⁶Tîise manni' ipîkku pe mîrîrî weiyu ku'nen wanî ya, mîikîrîya Paapa yapurîto'pe ikupî mîrîrî. Moropai manni' tamî'nawîron ena'nenya nîrî Paapa yapurîto'pe ikupî mîrîrî. Morî pe pu'kuru man taiya Paapa pî'. Moropai ipînsa' neken ena'nenya Paapa yapurîpa ikupî mîrîrî. Taiya: —Morî pe pu'kuru man —taiya Paapa pî'. ⁷Maasa pra anî' ton pra man tîiwarîrî tîiko'mansan moropai tîiwarîrî tîisa'mantassen ton pra man. Ko'mannîto' wanî uye-potorîkon pia. ⁸Sa'mantan ya moriya sa'mantan mîrîrî uyepotorîkon ton pe. Mîiwîni pra awanî ya, enen e'nî ya, sa'mantan ya awanî Uyepotorîkon tonpe.

⁹Maasa pra Yepotorî Wannî pe tîwanîpa kai'ma Cristo sa'manta'pî moropai awen-
napamî'pî. Mîrîrî ye'nen isa'manta'san yepotorî pe awanî moropai enenankon yepo-
torî pe awanî. ¹⁰Tîise, î' wani' awanî ye'nen ayakon yewanmîriya? Amîrî kanan, î'
ton pe ayakon yu'se pra awanî? A'kî, tamî'nawîrî uuri'nîkon eseporî kupî sîrîrî Paapa
rawîrî. Mîrîrî yai Paapaya uyako'menkakon kupî sîrîrî. ¹¹Maasa pra Paapa maimu
e'menukasa'ya taasa' man:

—Innape Uurîya taasa' sîrîrî

î' pensa inna'pokauya pata pe pra —ta'pî Uyepotorîkonya.

—Urawîrî neken tamî'nawîronkon e'sekunka pe man unamai.

Mîrîrî yai inkamoroya taa kupî sîrîrî tamî'nawîrî si'ma:

“Amîrî wanî tamî'nawîronkon yako'menkaton pe”, —ta'pî Uyepotorîkonya. *Is 45.23*
taasa'ya man. ¹²Mîrîrî ye'nen tiwin pî' si'ma ukaisarî'nîkon unukupî'pîkon ekaremekî
kupî sîrîrî Paapa pî', tiaron pî' pra.

Imakui'pî Ya' Ayakon Ena Kîsemapu'tîi

¹³Mîrîrî ye'nen tiaronkon mu'tunpato' uuri'nîkonya emî'pannî'pai'nîkon man. Mo-
ropai taaya'nîkon e'pai awanî: —î' kupîyua pepîn ayakon mauya namai imakui'pî
ya'. ¹⁴Uyepotorîkon yarakkîrî e'nî wenai, epu'tî pî' wai tena'sen nura ton pra awanî.
Tîise anî' esenumenka ya tena'sen pî' nura pe awanî kai'ma, moropai enapîiya,
mîikîrîya imakui'pî kupî mîrîrî tîwinîkîi. Mîrîrî ye'nen imakui'pî pe eena tîmîrî pe.
¹⁵Yairî ma're ayakon ena emapu'tîiya anenapî enapîiya wenai, ayakon sa'namaya
yuwaya pepîn mîrîrî, manni' imîrî ton pe Cristo sa'manta'pî tanne. Mîrîrî warantî
ayekkarî enapîiya wenai ayakon kî'ma'nîpai. ¹⁶Mîrîrî warantî imakui'pî pe tiaronkon
eseurîma kî'mapu'tîtî awinîkîi'nîkon, morî kupîya'nîkon kai'ma eesenumenkasa'kon
tanne. ¹⁷Maasa pra Paapa wanî uyesa'kon pe esepu'tî uyekkarîkon enapî wenai
pra, uwukukon enîrî wenai pra, tîise uyonpakon sa'nama wenai eesepu'tî. Moropai
morî pe uyonpakon yarakkîrî ko'mannî wenai, moropai taatausinpai ko'mannî we-
nai Morî Yekaton Wannî nîtîrî'pî wenai, mîrîrî warantî Paapa pemonkono pe e'nî
esepu'tî. ¹⁸Anî'ya mîrîrî warantî Cristo yapurî ya, Paapa wakîri pe awanî. Moropai
tonpayamî' nîrî wakîri pe awanî.

¹⁹Mîrîrî ye'nen tîwanmîra e'nî yuwapai'nîkon. Moropai uyonpakon merun-
tîrî'tîpai'nîkon. ²⁰Manni' Paapa nîpîika'tî'pî kî'taruma'tîi. Tamî'nawîrî yekkarî wannî
wanî tena'sen pe. Tîise î' rî enapî wenai imakui'pî ya' uyonpakon ena emapu'tî ya,

yairi pra awani miriri. ²¹ Tiise mori pe panpi' awani uyo'kon rumaka ya, uwukukon rumaka ya, i' ri rumaka ya, imakui'pi ya' uyonpakon ena namai.

²² Tiise amiri'nikon yairi eesenumenkato'kon tena'sen pi', teni'sen pi', miriri waranti eesenumenkakon pi' aako'mamikon tiise moo, teesiyu'pi'se pra ayonpakon yarakkiri. Paapaya neken epu'ti miriri. Taatausinpai mikiri wani teesenumenkato' yawiri i' ri ku'nen pe, maasa pra yairi tiwani epu'tiia. —Yairi pra awani tai'se — taiya pepin. ²³ Tiise manni' a'tu'minya tiyo' yani ya teesenumenkato' yawiri pra, imakui'pi kupiia miriri. Maasa pra —Yairi naka ikupiyua siriri ta'ye' —taiya. — Miriri ye'nen yairi pra awani tai'se —kai'ma miriri kupi an'ya ya, imakui'pi kupiia.

Tiaronkon Pi' Teesenumenkai Ko'manni

E'pai Awaní

15 Tiise uurinikon innape iku'nenan manni'kan merunti ke tiwe'sanon, moriya tiaronkon a'tu'mira tiwe'sanon piika'ti e'pai awani. To' yeseru yapitanipi e'pai awani to' tiyu'pi'se pra. ² Tiwin pi' si'ma ukaisari'nikon tiaronkon piika'ti e'pai awani mori pe to' ko'manto'pe, ini' panpi' innape iku'to'pe to'ya. Upi'nikon neken teesenumenkai pra to' piika'ti e'pai awani. ³ Maasa pra tiwariri Cristo etin'nnmasa' pra man. Tiise Paapa maimu e'menukasa'ya taasa' man.

—Paapa, miriri awiniki imakui'pi ku'to' to'ya yapisipi'ya upona. *Sl 69.9*

—ta'piia. ⁴ Pena tam'nawiri awe'menukasa' manni' Paapa maimu po, miriri wani uyenupanenkon pe. Inimiki pi' e'nito' ton tiriya. Moropai atausinpanto' ton tiriya. I' taasa' tiya kupi Paapaya nimiki pi' ko'manni. Miriri ye'nen tam'nawiri yapitanipi eserike awani.

⁵ Manni' Paapa, tinimi'to' tinen moropai atausinpanto' tinenya tiwin eesenumenkato'kon tiri yu'se wai aapia'nikon, Jesus Cristo esenumenkato' yawiri eesenumenkakonpa. ⁶ Miriri waranti itiri Paapaya tapurikonpa, tam'nawiri awanikon tanne tiwin eesenumenkato'kon tiise, manni' Paapa, Jesus Cristo Uyepotorikon yun yapurikonpa.

Paapa Maimu Wani Judeuyami' Pepin Tonpe

⁷ Miriri ye'nen tiaronkon yapi'ti akore'ta'nikon to' e'to'pe, i' kai'ma Cristoya amiri'nikon yapisipi' waranti. Moropai miriri wenai Paapa yapuri tu'kankonya. ⁸ Maasa pra Cristo eturumaka'pi Judeuyami' pia to' poitiri waranti, i' kai'ma innape pu'kuru i' taasa' Paapaya ekaremekipa kai'ma. Maasa pra miriri kupi'piia i' taasai'ya yawiri penaronkon anna tamokon pi'. ⁹ Moropai Judeuyami' pepinya Paapa yapurito'pe niri mori pe awe'to' wenai. Paapa maimu e'menukasa'ya taasa' waranti: Miriri ye'nen ayapuri pi' wai kure'ne Judeuyami' pepin kore'ta si'ma.

Moropai ayapuri pi' wai

ayapurito' eserenkanto' ke *2 Sm 22.50; Sl 18.49*

ta'piia: ¹⁰ Moropai ta'piia in'ri:

Amiri'nikon Judeuyami' pepin, atausinpati.

Paapa yapurinenan pokonpe

inmenka'san ipemonkonoyami' pokonpe si'ma *Dt 32.43*

ta'piia. ¹¹ Moropai in'ri ta'piia:

Tami'nawironkon Judeuyami' pepinya
 tepotorikon yapuri e'pai awani.
 Moropai kure'ne tami'nawironkon
 pemonkonyami'ya yapuri e'pai awani. *Sl 117.1*
 ta'piya. ¹² Moropai Isaias nuri'tiya ta'pi niri:
 Jesse nuri'ti payani'san yonpa wani pe man pata esa' pe.
 Manni'kan Judeuyami' pepin esa' pe awani pe man.
 Inkamoroa inimi'ki ko'manni'pi *Is 11.10*
 ta'piya.

¹³ Paapaya, inimi'to' ton tinenya aatausinpatokon ton tiri yu'se wai. Moropai
 tiwanmira awe'tokon ton tiriya yu'se wai aapia'nikon, innape iku'nenan pia. Miri
 wenai Mori Yekaton Wann meruntiri yai mori intiri niki'ki pi' aako'mamikon,
 teeseta'kai pra.

A'tu'mira Paulo Esepuito'

¹⁴ Uyonpayami' ayepu'tikon pi' wai i' kai'ma amiri'nikon wani mori pe pu'kuru.
 Moropai epu'nen pe pu'kuru awanikon moropai tiaronkon panama epu'nen
 pe awanikon epu'ti pi' wai. ¹⁵ Tiise siriri kaareta menukauya pe kure'ne
 teesenumenka ye'ka pe, aronne siriri esurimato' menukauya. Amiri'nikon yen-
 penatani'to'pe eesenu'pikon pi'. Siriri konekauya maasa pra Paapaya itisa'
 ye'nen esenyaka'mato'pe. Uwakiri pe ikupi'ya. ¹⁶ Maasa pra Cristo maimu pe
 teesenyaka'masen pe wani manni'kan Judeuyami' pepin tonpe. Uuri esenyaka'ma
 manni' teepiremasen esenyaka'ma waranti Paapa maimu ekaremeki pi' pe-
 monkonyami'ya Paapa yapurito'pe. Miri'ri waranti itekare ekaremeki'ya inkamoro
 Judeuyami' pepin e'to'pe Paapa pia untiri'san pe to' e'to'pe. Moropai tiwakiri pe Paa-
 paya to' yapi'si, Mori Yekaton Wann nirona'san pe to' wani wenai.

¹⁷ Miri'ri ye'nen Cristo Jesus yarakkiri wani ye'nen uuri atausinpa kure'ne. Mo-
 ropai Paapa ton pe esenyaka'ma pi' atausinpa. ¹⁸ Uuri pe ri esurima eserike pra
 wai, tiise Cristo nikupi'pi pi' neken esurima, manni' uyarakkiri inkupi'pi wenai.
 Miri'ri kupi'piya uwenai Judeuyami' pepinya innape Paapa maimu kupi'pi. Miri'ri
 e'sa' man miri'ri unekaremeki'pi eta to'ya wenai, moropai uyeseru era'ma to'ya wenai.
¹⁹ Moropai Mori Yekaton Wann meruntiri wenai ani' nikupi' eserikan pepin kupi'ya
 wenai innape ikupi'pi to'ya. Miri'ri waranti asari ye'ka pe Jerusalém poro moropai
 Ilirico pata poro asari ye'ka pe itekare ekaremeki'piya. Awe'to' yawiri Jesus Cristo
 pi' esurima'pi. ²⁰ Kure'ne eseka'nunka'pi tiwiri Paapa maimu ekareme'to'peuya
 manni'kan Jesus yekare etatipono'san pepin pi', o'non pata ya' tiaronkon witi'pi
 pepin ya' itekare ekareme'se. A'ki, tewi' koneka ani'ya pepin tiaronya tewi' koneka
 pata'se' ya'. Miri'ri waranti uuti pepin o'non pata ya' tiaron witi'pi itekare ekareme'se
 ya'. ²¹ I' kai'ma Paapa maimu e'menukasa'ya taasa' manni' waranti:
 Manni'kan i' pensa ipi' esuriman
 etatipono'san pepinya era'ma kupi' siriri.
 Moropai eta tiuya'nikon wenai
 innape ikupi' to'ya kupi' siriri, *Is 52.15*
 ta'piya.

Paulo Esenenkenka Roma Pata Pona Tuutí Pí'

²² Mírírí pí' esenyaka'ma ye'nen, tu'ke ite'ka aapia'níkon uutí eseríke pra awaní'pí.
²³ Tíise sírírí esenyaka'mato' yaretí'kasau'ya wai sírírí pata po. Pena tu'ke kono' kaisarí esenenkenka pí' uuko'mansa' wai amírí'níkon anera'mapai waní pí'.
²⁴ Tarípai mírírí kupíuya pí' esenenkenka sírírí. Espanha pona uutí pe amírí'níkon era'mauya pí' esenenkenka sírírí. Moropai upíika'tíya'níkon yu'se waní sírírí Espanha pona uutíto' pí', mararí akore'ta'níkon uuko'mamí típo.
²⁵ Tíise sírírí uutí sírírí Jerusalém pona, Paapa pemonkonoyamí' ton pe miarí.
²⁶ Maasa pra Jesus yapurínenan Macedônia ponkon moropai Acaia ponkonya tintíríkon tírípí taatausinpai manni'kan Jerusalém ponkon tíwe'taruma'tisanon píika'títo'pe.
²⁷ Maasa pra Judeuyamí' winípai morí e'píika'tínto' yapísí'pí to'ya. Mírírí ye'nen Judeuyamí' pepínya to' píika'tí e'pai awaní nírí, itesa' pe tíwe'to'kon ke.
²⁸ Mírírí ye'nen tamí'nawírí to' nítírí'pí rumakasau'ya ya Jerusalém ponkon pia, miarí pai uutí mírírí Espanha pata pona. Mírírí yai uutí pe amírí'níkon anera'mapai waní sírírí.
²⁹ Mírírí yai amírí'níkon pia erepansa' yai, epu'tí pí' wai kure'ne morí Cristo nítírí'pí pí' eseuríma ayarakkírí'níkon, tamí'nawírí itu'se awe'to'kon píkirí.

³⁰ Esatíuya uyonpayamí', Uyepotoríkon Jesus Cristo wenai. Moropai kure'ne etí'nínmanto' Morí Yekaton Wanní nítírí'pí wenai esenyaka'man tímurukun pe. Mírírí ye'nen upíika'títí eepíremato'kon ke upona.
³¹ Upona epírematí Jesus epu'nenan pepín Judéia ponkonya uwí namai. Moropai uurí esenyaka'mato' e'to'pe Paapa pemonkonoyamí' tonpe miarí.
³² Mírírí aapia'níkon uutí itu'se Paapa waní ya, akore'ta'níkon erepamí kure'ne taatausinpai. Mírírí yai apíika'tíuya'níkon moropai upíika'tíya'níkon nírí.
³³ Moropai Paapa, tíwanmín tínen waní aapia'níkon yu'se wai. Mírírí waní e'pai man.

Paulo Esekaremekí Pemonkonyamí' Pí'

16 Apí'níkon manni' uwírísíkon Febe Cesaréia soosírí ta teeseneyaka'masen ekaremekíuya. ² Míikírí yapí'tí morí pe maasa pra uwírísíkon pe awaní ye'nen. Yapi'tí uyepotoríkon Jesus Cristo pemonkono pe awaní ye'nen. Morí pe yapi'tí Paapa pemonkonoyamí'ya ikupí warantí. Ipíika'títí tamí'nawírí í itu'se awe'to' ke, íipia itítí. Maasa pra míikíríya tu'ke pemonkonyamí' píika'tí'pí mararí pra, moropai upíika'tí'píiya nírí.

³ Umaimu yarimauya Priscila pia moropai Áquila pia. Maasa pra inkamoro waní uyonpayamí' pe. Jesus Cristo ton pe esenyaka'ma yonparí'san pe to' waní.

⁴ Inkamoro sa'manta yonpa'pí uurí píika'tíkonpa. Mírírí ye'nen kure'ne to' pí' morí pe man tauya. Uuríya taa neken pra tíise tamí'nawíronkon Judeuyamí' pepín Paapa yapurínenanya taa nírí.

⁵ Moropai umaimu man tamí'nawíronkon manni'kan to' pokonpe emurukuntí'san pí' nírí.

Moropai umaimu man Ipêneto manni' e'mai' pe Ásia patapai innape Cristo ikupítípon pia.

⁶ Moropai Maria pia nírí, manni' kure'ne amírí'níkon ton pe eeseneyaka'ma'pí.

⁷ Moropai Andrónico pia nírí. Moropai Júnias pia, inkamoro upata ya' tíwe'sanon Judeuyamí', upokonpe atarakkanníto' ta sí'san. Inkamoro Jesus naipontí'san epu'tí'níkon morí pe. Pena e'mai' pe urawírí innape Jesus ku'nen pe to' ena'pí.

⁸Moropai Ampliato pia nîrî. Mîikîrî wanî uwakîri pe pu'kuru uyepotorî pe monkono pe awanî ye'nen.

⁹Moropai Urbano uyonpakon esenyaka'man yonpa pia.

Moropai uwakîri uyonpa Estáquis pia nîrî.

¹⁰Moropai Apeles manni' kure'ne innape Cristo kupî tûya wenai tîmoron epu'tîtîpon pia.

Moropai Aristóbulo pemonkonoyamî' pia umaimu man.

¹¹Moropai Herodião upata ya' tîwe'sen Judeu pia.

Moropai tamî'nawîrî uyonpakon Narciso pemonkonoyamî' innape Jesus ku'nenan pia.

¹²Umaimu man wîri'sanyamî' pia nîrî, Trifena moropai Trifosa manni'kan uyepotorîkon tonpe esenyaka'ma'san pia.

Moropai Pérside mîikîrî nîrî esenyaka'ma'pî nîrî to' warantî.

¹³Moropai umaimu yarimauya Rufo manni' uyepotorîkon nîmenka'pî tîmîrî pe eesenyaka'mato'pe, mîikîrî pia umaimu man. Moropai isan pia nîrî maasa pra mîikîrîya kure'ne tînre warantî ukupî'pî mîito'pe.

¹⁴Moropai Asíncrito, Flegonte. Moropai Hermes moropai Pátrobas moropai Hermas moropai tamî'nawîrî manni'kan innape Jesus kupîtîponkon to' pia tîwe'sanon pia umaimu man.

¹⁵Moropai Filólogo moropai Júlia moropai Nereu moropai itakon moropai Olimpas moropai tamî'nawîronkon to' pia tîwe'sanon Paapa pemonkonoyamî' pia umaimu man.

¹⁶Tiaronkon sa'namaya'nîkon pe to' pî' atapi'tî taatausinpai.

Tamî'nawîronkon Cristo pemonkonoyamî'ya aapia'nîkon tîmaimukon yarima sîrîrî.

Tiwinkano'pî Paulo Esekareme'to'

¹⁷Uyonpayamî' esatûya sîrîrî apî'nîkon. Aka tîwarî e'tî, manni'kan amîrî'nîkon pantaka yu'se tîwe'sanon pî'. Maasa pra apanamato'kon yairî pra apanamakon to'ya. Í' kai'ma eesenupa'pîkon yairî pra to' wanî. Inkamoroya innape iku'to'ya'nîkon manenpa to'ya. Mîrîrî ye'nen to' pia pai atarimatî. ¹⁸Maasa pra sîrîrî ye'ka yapurînenanya Cristo yapurî eserîke pra man. Uyepotorî yapurî to'ya pepîn. Tîise to' esenumenka kure'ne itu'se tîwe'to'kon pî' neken. Morî pe tîwe'ku'se tiaronkon yeurîma to'ya seru'ye' pe. Mîrîrî wenai pakkokon, mararî epu'nenan yenku'tî to'ya. ¹⁹Tîise amîrî'nîkon wanî Paapa maimu yawîrî epu'sa' tamî'nawîronkonya. Mîrîrî wenai kure'ne taatausinpai uurî wanî amîrî'nîkon pî'. Mîrîrî ye'nen epu'nen pe awanîkon yu'se wai morî winîkîi. Tîise imakui'pî winîkîi, pakko pe e'ku'tî.

²⁰Moropai Paapa tîwanmîn esa'ya makui kupî sîrîrî ama're'nîkon. Maasa pra Paapa wanî itentai. Morî pe uyepotorîkon Jesus Cristo nîtîrî aapia'nîkon wanî.

²¹Timóteo, manni' esenyaka'ma wanîyakonya tîmaimu yarima aapia'nîkon. Moropai upata yawonkon Lúcio, Jasom moropai Sosípatro, inkamoroya nîrî tîmaimukon yarima aapia'nîkon.

²²Uurî Tércioya sîrîrî Paulo kaaretarî menuka sîrîrî. Umaimu yarimauya tamî'nawîronkon innape Cristo ku'nenan pia.

²³Moropai Gaio upata'se' ton tîrî'tîpon, manni' o'non pata Paapa pemonkonoyamî' pokonpe emurukuntî pata'se' ton tîrî tîponya tîmaimu yarima aapia'nîkon. Moropai

Erasto manni' esenyaka'ma'pî nîrî mîrîrî cidade po mîikîrîya tîmaimu yarima. Moropai uyonpakon Quartoya tîmaimu yarima aapia'nîkon.

Tiwin Kono'pî Pe Teepîrema Pe

Paapa Yapurîto' Pauloya

[²⁴ Morî epe'mîn tîrî Uyepotorîkon Jesus Cristoya yu'se wai, tamî'nawîrî amîrî'nîkon pia.] ²⁵ Paapa yapurî'nîkon imaimu unekaremekî'pî wenai. Maasa pra mîrîrî Jesus Cristo pî' teeseurîmasen pe awanî. Paapaya amîrî'nîkon koneka meruntî ke awanîkonpa, innape iku'to'ya'nîkon pî'. Mîrîrî wanî yairon pe Paapa maimuya taasa' yawîrî, manni' penaronkon nepu'tî'pî pepîn esonomî'pî. ²⁶ Tarîpai mîrîrî yairon wanî ekareme'sa' pe maasa pra penaronkon Paapa maimu ekareme'nenan profetayamî'ya ekaremekî'pî. Mîrîrî menuka'pî to'ya. Mîrîrî kupî'pî to'ya î' ta'pî Paapaya yawîrî. Mîrîrî esepu'tî'pî tarîpai tamî'nawîrî pata po, mîrîrî ku'to'pe pe-monkonyamî'ya innape moropai yawîrî to' e'to'pe. ²⁷ Manni' Paapa tiwinano'pî tamî'nawîron epu'nen mîikîrî wanî tapurîsen pe ipatîkarî. Uyepotorîkon Jesus Cristo wenai yapurî'nîkon. Mîrîrî warantî e'pai man. Moropai Uyepotorîkon Jesus Cristo e'to' wanî yu'se wai aapia'nîkon tamî'nawîrî awanîkon tanne. Mîrîrî warantî itu'se wai.

SÎRÎRÎ KAARETA E'MAI'NON KAARETA PAULO NÎMENUKA'PÎ

CORÍNTIO PONKON PIA

Paulo, Jesus Cristo naipontî'pîya sîrîrî kaareta menuka'pî. Moropai yarima'pîiya innape Jesus ku'nenan pia miarî cidade itese' Coríntio ponkon. Mîîkîrî Pauloya itekare ekareme'sa' wanî'pî miarî tîwanî yai. Mîrîrî eta tîuya'nîkon ya, innape Jesus kupî'pî to'ya moropai Jesus maimu yawîrî to' ko'mamî pia'tî'pî.

Î wani' awanî sîrîrî kaareta menuka'pîiya, maasa pra e'mai' pe inkamoro Coríntio ponkonya kaareta yarima'pî iipia. Î kai'ma tîiko'mamî anepu'pai to' wanî'pî. Mîrîrî ye'nen Paulo yekaranmapo'pî to'ya. To' kaaretarî yapi'sa' tîuya ya, sîrîrî kaareta menuka'pîiya, to' maimu yuukupa. Moropai to' yekare etasai'ya wanî'pî, morî pe innape iku'se pra to' ko'mamî yekare. Mîrîrî ye'nen sîrîrî kaareta menuka'pîiya tesorukon miakanmato'pe to'ya, Paapa wakîri pe to' ko'manto'pe. Mîrîrî ekaremekî'pîiya sîrîrî kaareta ya'.

1 Uurî Pauloya sîrîrî kaareta menuka sîrîrî aapia'nîkon, uyonpakon Sóstenes yarakkîrî si'ma. Uurî wanî Paapa nanno'pî pe itu'se tîwanî yawîrî, Jesus Cristo naipontî ton pe.

² Aapia'nîkon sîrîrî kaareta menukaya innape Jesus ku'nenan Coríntio cidaderî ponkon pia. Amîrî'nîkon Paapa nanno'san tîpemonkono pe awanîkonpa, innape Jesus Cristo kupîya'nîkon wenai. Moropai sîrîrî kaareta wanî tamî'nawîron pata ponkon ton pe, manni'kan Uyepotorîkon Jesus Cristo pî' tîwe'piika'tîto'kon esa'nenan ton pe. Maasa pra mîîkîrî Uyepotorîkon wanî to' yepotorî pe nîrî.

³ Epe'mîra tîntîrî tîrî Paapaya yu'se wai aapia'nîkon, uyonpayamî'. Moropai tîwan-mîra awe'to'kon ton nîrî tîrîiya yu'se wai. Mîrîrî warantî itîrî Uyepotorîkon Jesus Cristoya yu'se wai aapia'nîkon.

Paapa Nîtîrî Uupia'nîkon Cristo Wenai

⁴—Morî pe man —tauya tîwîrî Paapa pî', maasa pra epe'mîra morî tîrî'pîiya aapia'nîkon Jesus Cristo piawonkon pe awanîkon ye'nen. ⁵Maasa pra Cristo pia si'ma, mararî pra apiika'tî'pîiya'nîkon tamî'nawîron pî'. Jesus Cristo yekare epu'nenan pe awanîkon emapu'tî'pîiya, moropai mîrîrî ekareme'nenan pe awanîkon emapu'tî'pîiya. ⁶Maasa pra imaimu etaya'nîkon ya yai anna winîpai, innape ikupî'pîya'nîkon aawanmîra'nîkon awanî pra. ⁷Mîrîrî ye'nen tamî'nawîrî Morî Yekaton Wannî nîtîrî yapisî'pîya'nîkon, itu'se awe'to' yawîrî ikupîkonpa. Î ton pra awanîkon pepîn, Uyepotorîkon Jesus Cristo ii'to' weiyu erepamî nîmîkî pî' awanîkon tanne. ⁸Paapaya amîrî'nîkon ko'mannîpî meruntî ke awanîkonpa, yairî ayesorukon e'to'pe. Mîrîrî ye'nen Uyepotorîkon Jesus Cristo iipî yai, tîweppe'se pra awanîkon imakui'pî ankupî'pîkon wenai. ⁹—Imakui'pî amîrî —anî'ya taa pepîn apî'nîkon.— Maasa pra tîwîrî Paapaya ikupî î' taasa' tîuya yawîrî, manni' amîrî'nîkon yan-notîpon Uyepotorîkon tînmu Jesus Cristo yarakkîrî aako'mamîkonpa imaimu yawîrî. Mîîkîrîya ikupî pe man maasa pra taasa' tîuya ye'nen.

Pírai'pí Coríntio Ponkon Wani

¹⁰ Uyonpayamí, kure'ne esatíyua sírírí Uyepotoríkon Jesus Cristo maimu pe. Morí pe ako'mantí tíwo'ma'tai pra, eesiyu'pítíkon namai. Morí pe, yairí tiwin eesenumenkato'kon e'to'pe esatíyua sírírí. ¹¹ Maasa pra Cloé yonpayamí' winí-pai ayekarekon eta'píyua. Ekaremekí'pí to'ya í' kai'ma tíwo'ma'tai aako'mamíkon yekare. ¹² Ayekarekon eta'píyua see warantí: Taapítíya'níkon aawo'ma'takon ye'nen: —Uurí Paulo yapurínen. Tiaronya taa: —Uurí Apolo yapurínen —taiya. Tiaronya taa: —Uurí Pedro yapurínen. Moropai tiaronya taa: —Uurí Cristo yapurínen —taiya.

¹³ Mírírí pí' tauya. Mírírí taakonpa tu'ke Cristo e'rataikapí'sa' nai? Moropai uurí, Paulo pokapítí'pí to'ya pakí'nan pona amírí'níkon ton pe uyapuríkonpa? Innape Jesus kupíya'níkon yai, Paulo ese' pí' eesenpatakona'píkon upemonkono pe awaníkonpa? Kaane, uyese' yai aní' yenpatakonasau'ya pra wai. ¹⁴ Atausinpasa' kure'ne Paapa pí' maasa pra aní' yenpatakonasau'ya pra wai amírí'níkon kore'ta. Tíise Crispo moropai Gaio neken yenpatakona'píyua. ¹⁵ Mírírí ye'nen aní'ya taa eseríke pra awaní: —Paulo ese' pí' esenpatakona'san anna —taaya'níkon eseríke pra awaní. ¹⁶ Kaane, enpenatan pí' wai tiaronkon unenpatakona'san pí', Estéfanos moropai ipemonkonoyamí'. Inkamoro neken, tiaronkon pí' enpenata pra wai. ¹⁷ Mírírí pí' atausinpasa', maasa pra Cristoya uyarimasa' pra man pemonkonyamí' yenpatakonaí tíise uyarima'píiya itekare ekareme'to'peuya. Uyarima'píiya morí pe umaimu pe eseurímato'pe pra, epu'nen pe waní pí' eseurímato'pe pra. Tíise Cristo sa'manta'pí pakí'nan po yekare ekareme'to'peuya aronne, umaimu pí', uyeseru pí' pemonkonyamí' esenumenka namai. Tíise itekare pí' to' esenumenkato'pe, moropai innape iku'to'pe to'ya, tekare ekareme'se uyarima'píiya. Mírírí warantí pakí'nan po Cristo sa'mantato' yekareya innape ikupí emapu'tí. Morí anna eseurímato'ya emapu'tí pepín.

Cristo Níkupí'pí Wenai Epu'nen Pe Paapa E'to' Esera'ma Moropai Meruntí Ke Awaní Esepu'tí

¹⁸ Maasa pra pakí'nan po Cristo sa'manta'pí upíika'tíkonpa yekare waní apo' ya tuutísanon pia, í' pe pra rí. Tíise uurí'níkon awe'píika'títonkon pia mírírí yekare waní upíika'títo'kon pe Paapaya itíisa'. Mírírí wenai kure'ne Paapa waní meruntí ke epu'tí'níkon. ¹⁹ Maasa pra Paapa maimu e'menukasa' man see warantí: —Epu'nen pe tíwaníkon kai'ma epu'nenan esenumenka.

Tíise epu'nen pe to' e'to' yaretí'kauya pe wai.

Moropai epu'nen pe pra to' kupíyua pe wai *Is 29.14*

—ta'pí Paapaya.

²⁰ Mírírí warantí epu'nenan pe tíwe'sanon nepu'tí ku'sa' Paapaya mírírí í' pe pra rí. Mírírí ye'nen o'non pata míkírí morí pe teeseuríma epu'nen nai sírírí non po? O'non pata Moisés nurítíya yenupanto' epu'nen pe tíwe'sen nai? O'non pata sírírí pata yeseru pí' teesenupasen nai? Inkamoro nepu'tí ku'sa' Paapaya mírírí í' pe pra rí, maasa pra inkamoro nepu'tíya aní' píika'tí pepín tiwin kin. ²¹ Sírírí warantí Paapaya ikupí'pí. Maasa pra epu'nen pe tíwe'to'kon wenai pemonkonyamí'ya tepu'tí tírí Paapaya pepín, epu'nen pe tíwaní ye'nen. Tíise Paapaya ta'pí: —Pemonkonyamí' innape umaimu ku'nenan píika'tíyua Cristo sa'manta'pí wenai —ta'píiya. Mírírí yekare ekaremekí annaya. Í' pe pra rí awaní pí' tiaronkon esenumenka tanne, tíise píika'títon pe awaní kiní. ²² Í' pe pra rí itekare waní kai'ma Judeuyamí' esenumenka

maasa pra inkamoro Judeuyamí'ya tñnera'makon ton esatí ko'mannîpî yairí itekare waní epu'tíkonpa. Mîrîrî warantí Judeuyamí' pepîn esenumenka, maasa pra epu'nen pe tîwe'to'kon yuwa ko'mannîpî to'ya, yairí itekare anepu'pai tîwanîkon ye'nen. Tîise epu'tí to'ya pepîn mîrîrî wenai. ²³ Tîise anna nekaremekî pakí'nan po Cristo sa'manta'pî yekare. Mîrîrî waní Judeuyamí' newanmîrî pe. Moropai Judeuyamí' pepîn pia mîrîrî yekare waní í' pe pra rî. ²⁴ Tîise manni'kan Judeuyamí' moropai Judeuyamí' pepîn, Paapa nanno'san pia mîrîrî yekare waní meruntí ke, moropai epu'nen pe. Maasa pra mîrîrî wenai epu'nen pe Paapa e'to' esera'ma moropai kure'ne imeruntîri esera'ma. ²⁵ Mîrîrî Cristo sa'manta'pî waní'pî tiaronkon pia, í' pe pra rî warantí, tîise epu'nen pe kiní awanî'pî, kure'ne epu'nen pe pemonkonyamí' waní yentai. A'tu'mîra awanî kai'ma e'nî tanne, tîise meruntí ke awanî'pî, pemonkonyamí' meruntîri yentai, maasa pra upîika'tñnenkon pe tîwanîpa kai'ma.

²⁶ Uyonpayamí', enpenatatí maasa í' kai'ma Paapaya ayannosa'kon yai. Amîrî'níkon waní'pî pemonkonyamí' rawîrî pakko pe. Mararonkon pepîn epu'nenan pepîn waní'pî akore'ta'níkon. Moropai akore'ta'níkon mararonkon pepîn meruntíkon pepîn waní'pî. Moropai mararonkon pepîn ipíkkukon pepîn waní'pî. Mîiwîni tîise amenka'pîiya'níkon. ²⁷ Maasa pra Paapaya pakkokon menka'pî epu'nen pe tîwe'sanon yeppe'nîpîpa. Moropai meruntí ke tîwe'sanon yeppe'nîpîpa a'tu'mînan menka'pîiya. ²⁸ Moropai manni'kan pemonkonyamí' yewanmîrîkon menka'pîiya. Moropai manni'kan ipíkkukon pepîn menka'pîiya. Moropai í' pe pra rî tîwe'sanon menka'pîiya. Insamoro menka'pîiya, maasa pra epu'nen pe tîwe'sanon e'to' epu'nen pe waní ekaremekîpa kai'ma, í' pe pra rî. ²⁹ Mîrîrî ye'nen aní'ya taa eseríke pra awanî: —Epu'nen pe waní ye'nen umenkasa' Paapaya. Ipíkku pe waní ye'nen umenkasa' Paapaya —taa eseríke pra awanî. Mîrîrî warantí aní' atapurí pepîn Paapa rawîrî. ³⁰ Tîise Paapaya ikupî wenai, uurí'níkon waní Jesus Cristo yarakkîrî tîwe'sanon pe. Mîikîrî Cristoya uurí'níkon ton pe í' kupî tîuya pí' Paapa esenumenka epu'tí'níkon emapu'tí'pî. Maasa pra mîikîrî wenai, uurí'níkon enasa' man yairí Paapa pia. Mîikîrî wenai morí pe Paapaya uurí'níkon yapisí tîpemonkono pe. Moropai mîikîrî níkupî'pî wenai, uye'masai'ya'níkon imakuí'pî winîpai. Mîrîrî waní epu'nen pe Paapa e'to'pe. ³¹ Mîrîrî ye'nen Paapa maimuya taasa' yawîrî iku'pai'níkon. Taasai'ya see warantí:

—Aní' atapurí ya, mîikîrî atapurí e'pai awanî,
tamí'nawîrî Uyepotoríkon níkupî'pî pí' tarakkîrî Jr 9.24
—taasai'ya man.

Cristo Epu'to' Ke Itekare Ekaremekí Pauloya

2 Uyonpayamí', akore'ta'níkon waní yai, tiaronkon yentai epu'nen pe waní pí' eseurímasa' pra wai. Moropai tu'ke mai pí' eseurímasa' pra wai. Tîise yairon Paapa nekaremekí'pî pí' eseuríma'pî apí'níkon. ² Maasa pra akore'ta'níkon waní yai, tamí'nawîron esenumenkato' kupí'pîuya uuwanmîra. Tîise uurí'níkon ton pe píika'títo'pe Cristoya pakí'nan po tîisa'manta'pî pí' neken eseurímato'pe kai'ma esenumenka'pî. ³ Amîrî'níkon kore'ta uutísa' yai, a'tu'mîra waní'pî. Eranne' pe waní'pî amîrî'níkon pí', mararí pra e'kíkí'ma'pî. ⁴ Mîrîrî itekare ayenupa'pîuya'níkon. Mîrîrî e'sa' pra man morí pe umaimu waní wenai pra, moropai epu'nen pe waní wenai pra. Tîise akore'takon meruntíkon Morí Yekaton Wanní níkupî'pî era'ma'pîya'níkon, aní' níkupî eseríkan pepîn. Mîrîrî wenai epu'tí'pîya'níkon, yairí unekaremekí'pî waní.

⁵ Mírírí ye'nen innape iku'to'ya'níkon waní pepín, epu'nen pe pemonkon e'to' wenai pra, tíise Paapa meruntíri wenai innape iku'sa'ya'níkon.

Paapa Waní Epu'nen Pe

Ekaremekí Cristo Naipontí'sanya

⁶ Tíise Paapa maimu yawíronkon kore'ta waní yai, epu'nen pe Paapa nekaremekí'pí waní pí' ekaremekí annaya. Tíise eseurímato' waní pepín sírírí non ponkon nepu'tí pí' pra moropai manni'kan pemonkonyamí' esanon pe tíwe'sanon nepu'tí pí' pra, manni'kan ipatíkarí pemonkonyamí' esa' pe tíiko'mansenon pepín. ⁷ Tíise mírírí unekaremekí waní Paapa winípainon pe, pemonkonyamí'ya epu'tí pepín, Paapa nenomí'pí pe awaní. Mírírí Cristo sa'manta'pí wenai pemonkonyamí' píika'tí títuya pí' Paapa esenumenka'pí pena, tíwarantí morí pe uurí'níkon e'to'pe. Pena esenumenka'pí maasa sírírí pata koneka títuya rawírí. ⁸ Pemonkonyamí' esanon pe tíwe'sanon, sírírí non ponkonya mírírí epu'tí pra awaní'pí. Sírírí epu'sa' títuya'níkon ya, míikírí ipíkku, pata esa' pe tíwe'sen, tepotoríkon winípainon pokapítí'pí to'ya pepín e'painon pakí'nan pona. ⁹ Mírírí warantí Paapa maimu e'menukasa'ya taasa': Paapaya í' koneka'pí manni'kan tapurínenan ton pe, aní'ya era'masa' pra man sírírí típose.

Moropai etasai'ya pra man.

Mírírí pí' esenumenkasa' pra man tiwin kin *Is 64.4*

taasai'ya man. ¹⁰ Tíise Paapaya uurí'níkonya epu'tí emapu'tí'pí, Morí Yekaton Wanní winípai. Míikírí Morí Yekaton Wanníya tamí'nawírí Paapa esenumenkato' epu'tí. Mírírí uurí'níkon nepu'tí pepín epu'tíya tamí'nawírí. ¹¹ Aní'ya pemonkon esenumenkato' epu'tí pepín, tíise tíwarírí eesepu'tí. Mírírí warantí Paapa esenumenkato' epu'tí aní'ya eseríke pra awaní. Tíise Morí Yekaton Wanníya neken tamí'nawírí epu'tí. ¹² Uurí'níkon esenumenka pepín tarí non po tíiko'mansenon Paapa epu'nenan pepín esenumenka warantí. Maasa pra inkamoro winípai uurí'níkon esenumenkato' waní pepín. Tíise Morí Yekaton Wanní Paapa winípainonya uurí'níkon esenumenka emapu'tí tamí'nawíron Paapa nítírí'pí pí' uupia'níkon, itu'se tíwaní ye'nen.

¹³ Mírírí ye'nen míi pe anna eseuríma pepín, aní'ya anna yenupa'pí yawírí. Tíise yairon pí' anna eseuríma Morí Yekaton Wanníya anna yenupa'pí yawírí. Mírírí yawírí Paapa esenumenkato' ekaremekí annaya, anna yenupa'pí Morí Yekaton Wanníya yawírí. ¹⁴ Tíise manni' pemonkon, Morí Yekaton Wanní yapisitípon pepín, míikírí waní iipiainon anetapai pra. Í' kai'ma see Morí Yekaton Wanníya yenu-pato' epu'tíya eseríke pra awaní. Maasa pra Morí Yekaton Wanní wenai neken pemonkonya epu'tí mírírí. ¹⁵ Tíise manni' pemonkon, manni' Morí Yekaton Wanní yarakkírí tíwe'sen, míikírí atako'menka tamí'nawíron tíwe'ku'sen pí', maasa pra Morí Yekaton Wanníya epu'tíya emapu'tísa'. Tíise míikírí Morí Yekaton Wanní yarakkírí tíwe'sen pí' aní' atako'menka eseríke pra awaní. ¹⁶ Mírírí warantí Paapa maimu e'menukasa'ya taasa' man. See warantí taiya:

Aní'ya Uyepotoríkon esenumenkato' epu'tí pepín.

Aní'ya Uyepotoríkon panama pepín *Is 40.13*

taasai'ya man. Tíise uurí'níkon esenumenka Cristo esenumenkato' warantí.

Paapa Poitírítonon Anna

3 Tíise uyonpayamí', amírí'níkon yarakkírí eseuríma eseríke pra awaní'pí Morí Yekaton Wanní yarakkírí tíwe'sanon yarakkírí eseuríma warantí. Sírírí pata po tíiko'mansenon pemonkonyamí' yarakkírí eseuríma warantí amírí'níkon pí' eseuríma e'pai awaní'pí. Maasa pra moreyamí'ya í' epu'tí pra warantí awaníkon sírírí típose. Í' yairí awaní epu'tíya'níkon pepín, í' kai'ma Cristo nekaremekí'pí manni' sa'me pra tíwe'sen pí' neken ayenupa'píuya'níkon. Sa'man panpí' pí' ayenupa'píuya'níkon pín, maasa pra epu'tíya'níkon pra awaní'píkon, more warantí. Manni' more, mana' pí' tíwe'senya neken mana' yu'na, maasa tekkari yonpaiya pra awaní. Tíise sírírí típose mírírí warantí aako'mamíkon, epu'tíya'níkon pra. ³Maasa pra amírí'níkon ko'mamí sírírí itu'se awe'to'kon yawírí, itu'se Morí Yekaton Wanní e'to' yawírí pra. Aako'mamíkon aakinmuwakon pí' moropai eesiyu'pítíkon pí'. Mírírí warantí aako'mamíkon ya, eeseptu'tí, itu'se awe'to'kon yawírí aako'mamíkon. Moropai manni'kan pemonkonyamí', sírírí pata po tíiko'mansenon ko'mamí warantí aako'mamíkon. ⁴Maasa pra taapítíya'níkon: —Uurí Paulo nekaremekí'pí yawíron, moropai tiaronya taa manni': —Uurí Apolo nekaremekí'pí yawíron. Mírírí taaya'níkon ya, ayeserukon waní mírírí Paapa epu'nenan pepín yeseru warantí.

⁵Aní' pe mîíkírí Apolo waní? Moropai aní' pe uurí, Paulo waní? Ipíkku pe anna waní pepín, anapuríkon ton. Tíise anna waní Paapa poitírítonon pe neken. Mírírí ye'nen Uyepotoríkon maimu ekaremekí' annaya yai, innape ikupí'píya'níkon. Mírírí kupí' annaya tiwin pí' anna kaisarí si'ma, maasa pra anna níkupíton si'ta taasa' Uyepotoríkonnya ye'nen. ⁶Manni' warayo'ya tînpímí pímí warantí Paapa maimu ekaremekí'píuya apí'níkon. Moropai mîíkírí warayo' nîpímí'pí yamanní'pítí tiaron warayo'ya aaro'tato'pe warantí, Apoloya amírí'níkon yenupa'pí. Tíise inkamoro ipímí'típono'sanya yaro'tannípí pepín. Tíise Paapaya neken yaro'tannípí. Mírírí warantí nírí amírí'níkon innape iku'to' kupí' Paapaya kure'ne, annaya ikupí' pepín. ⁷Mírírí ye'nen manni' warayo' ipímí'típono'pí moropai yamanní'pítípono'pí waní pepín mírírí ipíkku pe, tíise yarentanípítípon, Paapa waní mírírí ipíkku pe. ⁸Mírírí ye'nen inkamoro esenyaka'ma'san ipímí' pí' moropai yamanní'pítí' pí' inkamoro waní se' kaisarí maasa pra to' esenyaka'masa' ye'nen sa'nírí. Ipímí'típon waní aaro'ta yu'se, yamanní'pí'nen waní aarenta yu'se. Mírírí ye'nen teesenyaka'ma'píkon yepé'pí yapísí to'ya tiwin pí' tíkaisarí'níkon teesenyaka'ma'píkon píkirí. ⁹Mírírí warantí anna waní. Maasa pra uurí moropai Apolo yarakkírí anna waní teesenyaka'masanon pe Paapa yarakkírí. Moropai amírí'níkon waní Paapa umírí pe warantí teesenyaka'masanon esenyaka'mato'pe akore'ta'níkon.

Moropai amírí'níkon waní tewí' pe Paapa níkonekakon warantí. ¹⁰Mírírí ye'nen uurí waní wítí' koneka pí' teesenyaka'masen warantí. Wítí' konekanenya yapítaní'nen ton sa'man tírí. Manni' warantí uuríya itekare Cristo yekare ekaremekí' akore'ta'níkon innape ikupíkonpa. Mírírí koneka'píuya epe'míra uupia Paapa nítírí'pí ke ikoneka'píuya. Uye'ma'pí pí' tiaronkonya ikoneka. Mírírí ye'nen tíwarí tiaronkonya ikoneka e'pai awaní, morí pe ikonekakonpa ayenupa'píuya'níkon yawírí. ¹¹Maasa pra aasírí Paapaya Jesus Cristo tírí'pí. Wítí' konekanenya sa'man tírí'pí ite'se' ton warantí, Paapaya itírí'pí uye'se'kon pe awe'to'pe. Aní'ya tiaron tírí eseríke pra awaní, uyapítaní'nenkon ton. Mírírí warantí tiaron yekare pí' ayenupakon

to'ya eseríke pra awanî. ¹² Moropai Paapa poitîrîtonon esenyaka'ma ko'mannîpî mîrîrî pî'. Pemonkonyamî' yenupa to'ya, wîtî konekanenanya wîtî koneka warantî. Morî pe tiaronkonya wîtî koneka ourokon ke, moropai pratakon ke, moropai morîkon tî'kon ke. Mîrîrî wanî ipatîkarî tîko'mansen pe. Tîise mîrîrîkon pona tiaronkonya ikoneka se' tapairî, yeikon ke, moropai parî'kon ke, kuwai yarekon ke. Tîise mîrîrî esera'ma kupî sîrîrî tiwin wei, tîko'mansen pe pra awanî. ¹³ Î' pensa tui'pî yai, Cristoya epu'tî kupî sîrîrî, î' ye'ka wanî sa'man pe tîwe'sen pe. Tiwin pî' to' kaisarî aronne eesera'ma. Maasa pra apo' ke Cristoya yarannîpî tîuya yai, anî'ya pemonkonyamî' yenupa yairî, epu'tîiya apo' ke, yairon aramî pepîn. Tîise yei, parî', kuwai yare aramî. Mîrîrî warantî awanî Paapa pemonkonyamî'ya yenupato' pe, yairî pra tîwe'sen pe. ¹⁴ Tîise anî'ya mîrîrî sa'man pona wîtî konekasa' ya, morî tîko'mansen ke, mîrîrî inkoneka'pî yarannîpî apo'ya pepîn. ¹⁵ Tîise tîko'mansen pepîn ke inkoneka'pî aramî tamî'nawîrî. Mîrîrî ye'nen eesenyaka'ma'pî yepe'pî tîrî Paapaya pepîn, maasa pra yairî ikonekasai'ya pra awanî ye'nen. Mîkîrî wanî pe man, tewî' aramî tanne, inamai warayo' epa'ka warantî. Î' ton pra tîwanî ye'ka pe awe'pîika'tî. Mîrîrî warantî mîkîrî e'pîika'tî, î' yapisî pra Paapa winîpai.

¹⁶ Itewî' pe Paapa ko'manto'pe awanîkon epu'tîya'nîkon pra naatî? Morî Yekaton Wannî ko'mamî amîrî'nîkon ya' itewî' pe awanîkon ye'nen. ¹⁷ Mîrîrî ye'nen anî'ya Paapa yewî' taruma'tî ya, mîkîrî taruma'tî Paapaya kupî sîrîrî. Yairî pra ipemonkonoyamî' yenupaiya ye'nen, mîkîrî seru'ye' pe tîwe'sen taruma'tî Paapaya mararî pra. Maasa pra Paapa yewî' mîrîrî morî inmo'ka'pî imakui'san kore'tapai. Amîrî'nîkon, Paapa yewî' pe tîwe'sanon wanî inmo'ka'san pe tîmîrî ton pe.

¹⁸ Anî' esenku'tî e'pai pra man. Akore'ta'nîkon epu'nen pe tîwanî kai'ma tîwe'sen pî' tauya sîrîrî. Maasa pra mîkîrî esenku'tîsa' mîrîrî. Mîkîrîya epu'nen pe tîwe'to' yenumî e'pai awanî. Tiaronkon pia mîkîrî ena e'pai awanî epu'nen pe pra, pakko pe tîwe'sen warantî. Mîrîrî warantî neken epu'nen pe pu'kuru awanî, epu'nen pe Paapa wanî warantî. ¹⁹ Mannî' epu'nen pe tîwe'sen wanî ya teseru pî' neken, mîkîrî era'ma Paapaya î' pe pra rî. Mîrîrî warantî awe'menukasa' wanî'pî pena:

Paapaya inkamoro epu'nenan pe tîwe'ku'sanon nepu'tî yenpo î' pe pra rî. To' esenumenkato' wenai, to' yeseru wenai, aronne eesera'ma yairî pra to' wanî *Jó 5.13* taasai'ya wanî'pî. ²⁰ Moropai inî'rî awe'menukasa' wanî'pî see warantî:

Inkamoro ye'kakon ipîkkukon pe tîwe'sanon esenumenkato' wanî î' pe pra rî epu'tî Uyepotorîkonya *Sl 94.11*

taasai'ya man. ²¹ Mîrîrî ye'nen pemonkon piapai î' yuwaya'nîkon e'pai pra awanîkon, apîika'tîiya'nîkon. Tamî'nawîron tîisa' Paapaya î' ton pra awanîkon namai. ²² Moropai insamoro Apolo, Pedro, uurî, anna wanî apîika'tînenkon ton pe anna yapurîkonpa pra. Moropai aako'manto'kon wanî iwinîpainon pe. Moropai sa'mantanto' wanî Paapa nîtîrî'pî pe, tîpîa amîrî'nîkon ko'manto'pe ipatîkarî. Sîrîrî awe'kupî manni' amîrî'nîkon yarakkîrî, moropai maasa awe'kupî ton, mîrîrî wanî tamî'nawîrî amîrî'nîkon ton pe itîrî'pîiya. Tamî'nawîrî sîrîrî tîrî'pîiya, awe'pîika'tîto'kon ton. ²³ Moropai amîrî'nîkon wanî Cristo pemonkono pe, mîkîrî poitîrîtonon pe. Moropai Cristo wanî Paapa narima'pî pe, tamî'nawîronkon esa' pe awe'to'pe.

Jesus Cristo Naipontîkon

4 Amîrî'nîkonya anna epu'tî yu'se anna wanî Cristo poitîrîtonon pe. Anî'kan nepu'tî pîn imaimu ekareme'nenan pe anna wanî Cristo maimu pe. Mîrîrî epu'tîya'nîkon

yu'se anna waní. ²Sírírí warantí yairí Paapa poitírí pe tíwe'sen waní e'pai awaní tepotorí ton pe. Míikírí pia yairon pe awaní imaimu yawírí awaní ye'nen. ³Tíise amírí'níkon kore'ta tiaronkonya taa ya upí: —Yairon míikírí í kupítípon pepín —taaya'níkon ya eesenumenkato'kon yawírí, í pe pra rí see, epu'tíya'níkon pra awaní ye'nen. Mírírí warantí uuríya taa ya upí'rí: —Morí uurí —tauya ya, í pe pra rí awaní, maasa pra epu'túya pra awaní ye'nen. ⁴Yairí pra í' ku'sau'ya pra wai, teuren tamí'nawírí epu'túya pra wai. Yai pra í' ku'sau'ya wai unepu'tí pepín. Tíise aníya uyeputí, Uyepotoríkonya neken epu'tí. Mírírí ye'nen míikíríya neken taa upí, yairí pra awaní, yairí awaní. ⁵Mírírí ye'nen mírírí warantí kikatí tiaronkon níkoneka'pí pí', maasa mírírí weiyu erepamí pra tíise. Tíise Uyepotoríkonya mírírí taa weiyu erepamí nímí'tí. Míikíríya neken yenko kupí sírírí, unepu'tí'píkon pepín. Moropai míikíríya í' kai'ma uyewankon ya' esenumenka'ní'pí yenko. Mírírí yai, tiwin pí' e'ní tanne, Paapaya uyapuríkon kupí sírírí unkupí'píkon píkirí.

⁶Uyonpayamí', eseuríma sírírí uurí pí' moropai Apolo pí' eesenupakonpa, í' kai'ma tiaron pemonkon yapuríya'níkon ya yai, tiwinan yapuríkonpa pra. Maasa pra aní' yeseru waní morí pe epu'to'pe'níkon, taasa' Paapaya man míto'pe. Imaimu e'menukasa' wenai epu'tí'níkon, aní' esenumenkato' wenai pra, í' rí tiaron wenai pra. Mírírí ye'nen mírírí yawírí iku'tí. Mírírí Paapa maimu yawírí awaníkon ya, tiwin Cristo naipontí'pí kupíya'níkon pepín tiaronkonya ikupí yentai. ⁷Mírírí warantí awanípa aní'ya kin ipíkku pe akupí'pí tiaronkon yentai? Paapaya itíisa' pra nai, mírírí aapia manni' tamí'nawírí? Tíise í' wani' awaní ye'nen ipíkku pe aatapuríkon aawaríronkon pe tíwe'ku'se. Paapa nítírí'pí pe pra tíku'se aatapuríkon.

⁸Aapia'níkon tamí'nawíron epu'nen esa' pe awaníkon kai'ma tíise í' ton pra sí'ma, pakko pe eenasa'kon man. —Ipíkkukon pe tamí'nawírí epu'nen tíisa' Paapaya anna pia —taaya'níkon. Moropai tíwí anna, Cristo naipontí'san kupí'píya'níkon, anna maimu yawírí pra awaníkon. Tiaronkon esa' pe awe'kupí'píkon reiyamí' pe. Mírírí warantí awaníkon ya, ayarakkírí'níkon anna nírí waní e'painon, reiyamí' pe. Tíise mírírí warantí awaní pepín. ⁹Maasa pra uupia Paapaya manni'kan pemonkonyamí' tewanmarí'senon pata'se' ya' anna tinaipontí'san tírí'pí. Mírírí ye'nen anna waní warayo'kon manni'kan pemonkon wítípono'san warantí aasa'manta ton pe tamí'nawíronkonya era'ma tanne. Mírírí warantí anna waní, pemonkonyamí'ya moropai inseríyamí'ya nírí era'ma tanne. ¹⁰Cristo wenai epu'nen pe anna e'to' taríron rumaka'pí annaya imaimu ekareme'to'pe annaya kai'ma. Mírírí wenai pakko pe warantí anna waní sírírí. Tíise amírí'níkon kaane, epu'nen pe awe'kupí'kon Cristo pemonkono pe awaníkon ye'nen. Tíise anna waní a'tu'míra tíwe'sanon pe, anna maimu píinama pra aní'ya e'pai awaní. Tíise amírí'níkon e'kupí meruntí ke, ipíkku pe amaimukon waní. Moropai anna waní tamí'nawíronkon newanmíríkon pe. Tíise amírí'níkon e'kupí tamí'nawíronkon napuríkon pe. Mírírí warantí eesenumenkakon anna pí'. ¹¹Tíise í' kai'ma awaní anna yarakkírí ekaremekíuya sírírí. Sírírí típose anna e'taruma'tí ko'manní'sa' man. Emí'nan pí' moropai tuna aninnípai anna e'to' pí'. Anna pon ton pra mararon ye'rí sa'ne, anna pon pe tíise. Anna po'pítí to'ya. Moropai morí pe anna ko'mamí pata'se' ton pra anna waní. ¹²Moropai anna esenyaka'mapítí taapí'ka'se mararí pra, anna yekkari yonpato'pe annaya kai'ma. Mírírí yai anna winíkíi imakui'pí pe teeseurímasanon pí', morí pe anna waní to' winíkíi. Mírírí warantí anna taruma'tí to'ya tanne, yapítanípí annaya, anna ekore'ma pra. ¹³Anna pí' to' wo'ma'ta yai, to' maimu yuuku annaya morí pe, íri pe pra. Míiwíni

tîise anna kupî to'ya nura emurukuntîsa' poro pona tîpa'sen warantî. Moropai sîrîrî tîpose anna wanî to' pia nura warantî.

¹⁴Tîise mîrîrî warantî amîrî'nîkon yeppe'nî'to'peuya imenukauya pepîn tîise ayunkon pe ayenupato'pîuya'nîkon unmukuyamî' warantî awanîkon ye'nen. ¹⁵Innape Jesus kupî'pîya'nîkon pata pai tu'kankon ayenupatonkonya ayenupa'sa'kon tanne, tîise ayunkon epu'tîya'nîkon e'pai awanî tiwin. Uurî neken wanî ayunkon pe, maasa pra e'mai' pe Jesus Cristo yekare ekaremekî'pîuya apî'nîkon innape ikupîkonpa. ¹⁶Mîrîrî ye'nen uyeseru warantî ayeserukon yu'se wanî. ¹⁷Mîrîrî wenai, uwakîri unmu Timóteo yarimauya sîrîrî aapia'nîkon. Mîkîrî wanî unmu pe innape Jesus kupî'tîpon pe moropai yairon pe awanî ye'nen. Mîkîrî yarimauya apîka'tî'nîkon, attîto'pe ayenpenatanî'se'nîkon uyeseru unkupî kupîkonpa. Î kai'ma Cristo yekare pî' pemonkonyamî' yenupauya tamî'nawîronkon soosikon tapî' ekareme'nen pe yarimauya.

¹⁸Tiaronkon wanî amîrî'nîkon kore'ta mîi pe, innape akore'ta'nîkon uutî pepîn kai'ma. ¹⁹Tîise itu'se Uyepotorîkon wanî ya, uutî ka'ne' pe amîrî'nîkon era'mapî'se. Mîrîrî yai erepansa' pe inkamoro mîi pe tîwe'sanon epu'tîuya. Î kupî to'ya teeseurîmakon yawîrî epu'tîuya, î tîku'se pra, tîmaimukon pe neken to' eseurîma ko'mannîpî epu'tîuya. ²⁰Maasa pra uyesa'kon pe Paapa ena ya, umaimukon ke neken eseurîman pepîn mîrîrî, tîise imeruntîri wenai Cristo maimu yawîrî ko'mannî, morî tîku'se. ²¹Mîrîrî ye'nen uui'pî yai o'non ye'ka pe uui'pî yu'se awanîkon? Ayako'menkauya'nîkon teekore'mai ka'rî uui'pî yu'se awanîkon, umaimu yawîrî pra awanîkon ye'nen? Morî pe ka'rî uui'pî yu'se awanîkon, umaimu yawîrî awanîkon ye'nen?

Innape Jesus Ku'nenya Imakui'pî Kupî

5 Akore'ta'nîkon imakui'pî kure'nan e'kupî ko'mannîpî yekare eta pî' wai. Inkamoro Paapa epu'nenan pepînya mîrîrî ye'ka kupî pepîn e'painon. Tîise eta pî' wai warayo' wanî akore'ta'nîkon tîyun no'pî tîmamaikîrî yarakkîrî tîwe'sen. ²Tîise o'non ye'ka pe mîrîrî ye'ka e'kupî tanne akore'ta'nîkon mîi pe awanîkon kai'ma awanîkon? Mîrîrî ye'ka e'ku'sa' pî' aweppépîkon pra awanîkon. Teesewankono'mai e'tî mîrîrî pî', ayonpakon sa'mantasa' pî' eesewankono'makon warantî. Mîkîrî warayo' mîrîrî imakui'pî kupî'tîpon, mîkîrî yenpa'katî akore'tapai'nîkon. ³Uurî wai tarî akore'ta'nîkon pra miarî arakkîrî'nîkon eseurîmato'pe. Tîise apokonpe'nîkon wanî sîrîrî esenumenkato' ke î kai'ma e'kupî'pî akore'ta'nîkon pî' esenumenka ye'nen. Cristo naipontî'pî pe wanî ye'nen, uurî esenumenkasa' wai î' kupî e'pai awanî pî' mîkîrî yarakkîrî, Uyepotorîkon Jesus maimu pe mîkîrî warayo', imakui'pî kupî'tîpon yenpa'ka e'pai awanî. ⁴Mîrîrî ye'nen î' pensa eemurukuntîkon yai, akore'ta'nîkon nîrî e'pai wai esenumenkato' ke. Uyepotorîkon Jesus Cristo wanî nîrî akore'ta'nîkon. ⁵Mîkîrî meruntîri yai mîkîrî warayo' imakui'pî kupî'tîpon rumakatî Makui yenya', itaruma'tîto'peiya inkupî'pî wenai. Mîrîrî wenai tîwe'taruma'tî epu'tî tîuya ya, awenpenatato'pe imakui'pî tînkupî'pî rumaka pî'. Mîrîrî warantî neken awenpenatasa' ya, Uyepotorîkonya pîika'tî tui'pî weiyu yaino ton pe.

⁶Mîrîrî ye'ka pî' mîi pe awanîkon e'pai pra man. Maasa epu'tîya'nîkon e'pai man. Mararon isa'moto' wanî ya, kîsere'na kore'ta, tamî'nawîrî isa'moiya e'painon. Mîrîrî warantî imakui'pî ku'sa' tiwinanya ya, tamî'nawîronkon amîrî'nîkon taruma'tîiya. ⁷Mîrîrî ye'nen mîrîrî imakui'pî pe tîwe'sen yenpa'katî akore'tapai'nîkon imakui'pî

ton pra, morí pe awaníkonpa. Mírírí warantí iku'tí, Judeuyamí'ya iku'pítí'pí warantí. Tewí'kon tapai isa'moto' mo'ka'pí to'ya moropai carneiro more wí'pí to'ya, festa pí' to' e'to'pe. Maasa pra to' enpenatapítí'pí í' pensa tesianonkon piapai teepa'kato'kon pí'. Mírírí pí' to' atausinpa'pí kure'ne. Moropai manni' carneiro more wíisa' waní warantí, Cristo wíisa' waní'pí uurí'níkon mo'kapa kai'ma imakui'pí piapai. ⁸Mírírí ye'nen uurí'níkon kore'tapai imakui'pí yenpa'kanpai'níkon, morí pe atausinpanto'pe, amenan ko'manníto' pí'. Cristo, uurí'níkon ton pe aasa'manta'pí manni' pí' enpenatan pe yapurípai'níkon man, imakui'pí ton pra si'ma. Tíise penaron imakui'pí uyeserukon tírumakai, yairon pe pu'kuru si'ma yapurípai'níkon man.

⁹Manni' tiaron kaareta menuka'píuya aapia'níkon ta'píuya apí'níkon, manni'kan nura ku'nenan, se' tapairí wírí'sanyamí' yarakkírí, warayo' yarakkírí tíwe'sanon pokonpe awaníkon namai. ¹⁰Mírírí ta'píuya, tíise manni'kan Paapa epu'nenan pepín piapai aatarimakonpa taasau'ya pra wai. Inkamoro waní imakui'pí ku'nenan pe, se' tapairí wírí' yarakkírí tíwe'sanon pe. Moropai tonpakon winípai í' yu'se teeseka'nunkasanon pe, moropai ama'ye'kon pe tíwe'sanon pe, moropai mia' ke ikonekasa' yapurínenan pe. Inkamoro pí' eseurímasa' pra wai to' kore'ta ko'manní namai. Maasa pra inkamoro kore'tapai atariman ya, sírírí non yapai epa'kan e'painon, sa'mantan e'painon inkamoro pokonpe e'ní namai. ¹¹Tíise tauya manni' apí'níkon. Manni' ayonpakon, innape Jesus ku'nen taiya manni', tíise teseru tíise yairí pra. Ite-seru waní wírí'sanyamí' yarakkírí tíwe'sen pe, moropai tiaronkon winípai í' yu'se tíwe'sen pe kure'ne, moropai mia' ke ikonekasa' yapurínenan pe, moropai teetínsen pe, moropai imakui'pí pe tiaronkon winíkí teeseurímasen pe, moropai ama'ye' pe tíwe'sen pe. Míikírí ye'ka ayonpakon yarakkírí awaníkon eseríke pra naatí. Ipokonpe si'ma ayekkarikon yonpaya'níkon eseríke pra naatí. Atarimatí iipiapai.

¹²⁻¹³Uuríya Paapa epu'nenan pepínon yeseru yako'menka eseríke pra man, tíise Paapaya neken inkamoro ye'kakon yako'menka. Tíise amírí'níkonnya ayonpakon, innape Jesus ku'nenan yeseru yako'menka e'pai awaní. Maasa pra mírírí warantí Paapa maimu e'menekasa'ya taasa':

—Míikírí warayo' imakui'pí kupítípono'pí yenpa'katí akore'tapai'níkon *Dt 17.7; 19.19; 21.21; 22.21,24; 24.7*

—taasai'ya. Mírírí ye'nen mírírí warantí iku'tí.

Tonpakon Sa'namanenan Pepínon

6 Amírí'níkon kore'ta, innape Jesus ku'nenan, ayonpakon waní ya, asakí'ne inkamoro esiyu'pítí ya, í' ton pe inkamoro yarıya'níkon innape Jesus ku'nenan pepín ipíkku pe tíwe'sen juiz pia? Í' wani' awaní ye'nen moro inkamoro innape Jesus ku'nenan, Paapa pemonkonoyamí' pokonpe si'ma iteseru konekaya'níkon pepín? ²Epu'tíya'níkon pra kin naatí, Paapa pemonkonoyamí'ya Paapa epu'nenan pepín yeseru yako'menka kupí sírírí? Mírírí ye'nen mírírí warantí yako'menkaya'níkon kupí ye'nen, moriya sírírí mírírí íri pe ayonpakon e'to' konekaya'níkon yuwatí. ³Epu'tíya'níkon pra kin naatí inseriyamí' yeseru yako'menka uurí'níkonnya? Mírírí yentai atako'menkan e'pai awaní tarí ko'manníto' pí'. ⁴Mírírí ye'nen aní teesiyu'pí'sen waní ya, Paapa epu'nenan pe tíwe'sen menkatí í' rí míikírí níkupí'pí iteseru konekato'peiya. —Ipíkku pepín míikírí —tíkai pra ipí' maasa pra morí pe ikupí'ya Paapa epu'nenan pepínya ikupí yentai. ⁵Akore'ta'níkon manni' ayonpakon innape Jesus ku'nenan ton pra kin nai mírírí ye'ka koneka ton? Mírírí pí' aweppépíkon

eserike pra naatí? ⁶Moro awanî epu'tî pí' wai akore'ta'nîkon. Tîise amîrî'nîkonya ayonpakon yarî, moro iteseru konekapai tîise. Tîise yarîya'nîkon manni' ipîkku pe tîwe'sen juiz Paapa epu'nen pepîn pia mîikîrîya iteseru konekato'pe kai'ma.

⁷Mîrîrî warantî ayonpakon esiyu'pîtî wenai, yairî pra awanîkon esepu'tî. Imakui'pî kupîtîpono'pî wanî ya mîrîrî yapîtanîpiya'nîkon e'pai awanî, îri pe yarakkîrî tîwe'se pra. Ayama'runpatîpono'pî wanî ya, tîwî nîsi yarakkîrî awo'ma'tato' ton kîseporî. Mîrîrî warantî ikupîya'nîkon ya, morî pe panpî' awanî. ⁸Tîise mîrîrî warantî pra amîrî'nîkonya imakui'pî kupî. Moropai ayonpakon yama'runpaya'nîkon. Ayonpakon winîkîi mîrîrî kupî pí' aako'mamîkon, innape Jesus ku'nenan winîkîi.

⁹⁻¹⁰Yairî awanî epu'tî pí' naatî imakui'pî ku'nenanya tîko'manto'kon ton eporî pepîn Paapa pia, tesa'kon pe mîikîrî wanî pepîn. Î' yapîsî to'ya pepîn iwinîpai. Teesenu'tîi pra e'tî inkamoro ye'kakon pí'. Maasa pra inkamoro wanî se' tapairî wîrî'sanyamî' yarakkîrî tîwe'sanon pe, moropai mia' ke ikonekasa' yapurînenan pe, moropai tiaronkon no'pî yarakkîrî tîwe'sanon pe, moropai warayo'kon yarakkîrî nura ku'nenan pe, moropai ama'ye'kon moropai î' yu'se teese'ka'nunkasanon pe, moropai teetînsenon pe moropai imakui'pî pe tiaronkon winîkîi teeseurîmasanon pe moropai seru'ye' yenu'tîtonkon pemonkon yama'runpapa. Insamoro ye'kakonya î' yapîsî pepîn tiwin kin Paapa winîpai, maasa pra Paapa wanî pepîn to' esa' pe.

¹¹Pena amîrî'nîkon kore'ta tiaronkon wanî'pî mîrîrî warantî. Tîise mîrîrî imakui'pî ankupî'pikon rona'pî Paapaya morî pe awanîkonpa imakui'pî ton pra. Moropai mîrîrî neken kupî'pîiya pra, tîise tîmîrî ton pe awanîkonpa amo'ka'pîiya'nîkon, Uyepotorîkon Jesus Cristo sa'manta'pî wenai. Moropai Morî Yekaton Wannî, Paapa winîpainon wenai morî pe akoneka'pîiya'nîkon.

Î' Kai'ma Paapa Ton Pe Uyesa'kon Yapurîto'

¹²Tiaronya taa upî: —Tamî'nawîrî anku'pai e'to' kupîyua eserike awanî imakui'pî pe pra. Mîrîrî pí' tauya ipî': —Inna seru' pepîn, tamî'nawîrî ikupîya, tîise yai pra mîrîrî wanî pepîn morî panpî' amîrî ton pe. Moropai tiaronya taa upî: —Î' rî kupîyua e'painon itu'se wanî pîkîrî, î' wani' pra awanî. Mîrîrî pí' tauya sîrîrî: —Inna, seru' pepîn. Tîise mîrîrî ena tîrîyua pepîn e'painon uyentai. ¹³Yai pra nura ku'nen wanî imakui'pî tînkupî'pî anwapu'tîpai moropai umaimu yuukuiya see warantî: —Yekkari wannî wanî Paapa nîkupî'pî pe ena'to'pe. Moropai uro'takon wanî uyekkarikon yense' pe Paapa nîkupî'pî pe. Mîrîrî ye'nen î' rî enapîyua, itu'se uurî e'to' pîkîrî, î' wani' pra awanî. Mîrîrî pí' tauya sîrîrî: —Inna, seru' pepîn. Mîrîrî to'pe ikupî'pî Paapaya, tîise mîrîrî yaretî'kaiya kupî sîrîrî sa'nîrî. [Tîise uyesa'kon yaretî'kaiya pepîn.] Uyesa'kon ku'sai'ya pra man nura ku'to'pe uyonpakon yarakkîrî. Moropai se' tapairî wîrî'sanyamî' yarakkîrî e'nîto'pe iku'sai'ya pra man. Tîise ukupî'pîiya'nîkon Uyepotorîkon yapurîto'pe, moropai Uyepotorîkonya uyesa'kon yapurîto'pe tîmîrî ton pe. ¹⁴Mîrîrîto'pe uurî'nîkon pîmî'sa'ka Paapaya, Uyepotorîkon pîmî'sa'ka'pî tîyua warantî tîmeruntîri ke.

¹⁵Epu'tîya'nîkon pra kin naatî, Cristo piawon pe e'nî ye'nen, itesa' waikatoi pe uyesa'kon wanî, manni' pemonkon waikatoi pe itemekon wanî manni' warantî? Mîrîrî warantî si'ma Cristo waikatoi pe tîwe'sen mo'kauya e'painon, manni' wîri' se' tapairon yarakkîrî e'to'pe? Mîrîrî kupîyua pepîn e'painon tiwin kin. ¹⁶Moropai epu'tîya'nîkon pra kin naatî, warayo' e'sa' ya se' tapairon wîri' yarakkîrî tiwin to' ena sa'nîrî Paapa maimu e'menukasa'ya taasa' yawîrî? Taasa'ya see warantî:

—Inkamoro asakí'nankon ena tiwin to' esa', sa'nîrí to' waní ye'nen Gn 2.24

—taasai'ya. ¹⁷ Mîrîrí warantî anî' waní ya Uyepotorîkon yarakkîrí tîwe'sen pe, mîikîrí waní nîrí yarakkîrí. Mîikîrí Uyepotorîkon yarakkîrí uyekatonkon waní tiwin.

¹⁸ Mîrîrí ye'nen se' tapairî wîrí' yarakkîrí tîwe'se pra e'tî. Maasa pra tiaron imakui'pî kupîya'nîkon ya ayesa'kon e'taruma'tî pepîn. Tîise se' tapairî wîrí' yarakkîrí awanîkon ya, aawarîrí'nîkon ayesa'kon taruma'tîya'nîkon mararî pra, tiaron imakui'pî yentai. ¹⁹ Mîrîrí ayesa'kon waní epu'tîya'nîkon pra kin naatî? Paapa Yekaton ko'manto' pe awanî. Moropai Paapa winîpaino pe awanî. Mîrîrí ye'nen aawarîronkon pe awanîkon pepîn mîrîrí. ²⁰ Tîise tîmîrí pe Paapaya amîrî'nîkon yenna'pî. Moropai aye'ma'pîya'nîkon pakînan pona tînu sa'mantato' ke tîmîrí ton pe. Mîrîrí ye'nen Paapa yapurî pe ayesa'kon yapurîya'nîkon epu'tî.

Tîino'pîtasenon Panamato'

7 Tarîpai uyekaranmapoto'ya'nîkon pî' ayeurîmauya'nîkon sîrîrí. Inna seru' pepîn warayo' no'pîta pra awanî ya, morî pe awanî. ² Tîise tu'ke imakui'pî ku'to' moro awanî. Mîrîrí namai, se' tapairî wîrí'sanyamî' yarakkîrí awanî namai, warayo' no'pîta e'pai awanî, aako'manto'pe tîno'pî yarakkîrí. Moropai mîrîrí warantî nîrí wîrí' etinyoma e'pai awanî tînyo yarakkîrí aako'manto'pe. ³⁻⁴ Mîrîrí ye'nen warayo' ino'pîta'pî ko'mamî e'pai awanî morî pe tîno'pî yarakkîrí. Mîrîrí ye'nen warayo'ya —Uno'pî yarakkîrí e'pai pra wai —taa eserîke pra awanî. Maasa pra imîrí pe awanî ye'nen. Mîrîrí warantî nîrí wîrí'ya —Unyo yarakkîrí e'pai pra wai —taa eserîke pra awanî. Maasa pra imîrí pe awanî ye'nen. ⁵ Mîrîrí ye'nen inkamoro etî'nînma pepîn tînyo yarakkîrí moropai tîno'pî yarakkîrí, —Ayarakkîrí e'pai pra wai —tîkai pra. Tîise sa'nîrí tîwe'to'kon mî'pannîpî e'pai awanî, itu'se tîwanîkon ya. Inkamoro eseta e'pai awanî tîweiyukon ton tîku'ne'tîi teepîremakon pî' taatapisîkonpa. Mîrîrí iku'sa' tîuya'nîkon tîpo, inî'rí morî pe to' ena tîno'pî yarakkîrí. Maasa pra yapîtanîpî to'ya eserîke pra awanî ya, Makuiya imakui'pî kupî to'ya emapu'tî. Mîrîrí namai sa'nîrí to' ena e'pai awanî, tîno'pî yarakkîrí.

⁶ Mîrîrí warantî esenumenkato' pî' tauya sîrîrí, ikupîkonpa ayaipontîuya'nîkon pepîn. ⁷ Uurî pia morî pe awanî, tamî'nawîronkon waní ya uurî warantî, ino'pî ton pra. Teuren tîise tiwin pî' e'nî tanne, Paapaya uyeserukon ton tîisa' mîrîrí. No'pîtanto' yeseru ton tîrîiya tiaronkon pia moropai ino'pî pra ko'mannî yeseru ton tîrîiya tiaronkon pia.

⁸ Tarîpai eseurîma sîrîrí maasaronkon ino'pî pînon pî', moropai inyo isa'manta'san pî'. Tauya, morî pe awanî e'painon tîino'pîtai pra aako'mamîkon ya, uurî warantî. ⁹ Tîise yapîtanîpîya'nîkon eserîke pra awanîkon ya, moriya ano'pîtatî. Maasa pra morî pe awanî aano'pîtakon ya, pînin pî' aako'mamîkon yentai, ano'pîkon yarakkîrí aako'mamîkonpa.

¹⁰ Tarîpai eseurîma sîrîrí manni'kan ino'pîta'san pî' moropai etinyoma'san pî'. Sîrîrí tauya manni' uwinîpainon pepîn tîise Uyepotorîkon winîpainon unku'pîkon ton pe inekaremekî'pî. ¹¹ Wîrí' etinyoma'pîya tînyo rumaka eserîke pra awanî. Irumaka-sai'ya ya, tiwinsarî aako'mamî e'pai awanî, tiaron yarakkîrí tîwe'se pra. Mîîwîni pra awanî ya, tînyo yarakkîrí tîko'manto'pe etina'paka e'pai awanî. Moropai warayo' ino'pîta'pîya tîno'pî rumaka eserîke pra awanî.

¹² Tarîpai tauya sîrîrí tiaronkon pî'. Uyepotorîkonya taasa' pra man tarî tîwanî yai, tîise uurîya taa sîrîrí. Manni' warayo' innape Jesus ku'nen, mîikîrí no'pî waní

ya innape Jesus ku'nen pe pra, tîise morî pe to' ko'mamî ya sa'nîrî, inyoya irumaka eserîke pra awanî. ¹³ Moropai wîrî' innape Jesus ku'nen, inyo wanî ya innape Jesus ku'nen pe pra, tîise inkamoro ko'mamî ya morî pe, ino'pîya irumaka eserîke pra awanî. ¹⁴ Maasa pra mîikîrî warayo' innape Jesus ku'nen pepîn mîikîrî pîrema Paapaya innape Jesus ku'nen pe ino'pî wanî wenai. Moropai tiaron warayo' innape Jesus ku'nen mîikîrî no'pî wanî innape Jesus ku'nen pe pra. Tîise Paapaya ino'pî pîrema, innape Jesus ku'nen pe inyo wanî wenai. Tîise mîrîrî warantî pra awanî ya, morî pe mîikîrî munkiyamî wanî pepîn Paapa yarakkîrî, ipemonkono pe pra to' wanî ye'nen. Tîise tîpemonkono pe inyo wanî wenai, Paapaya to' pîrema, to' ko'mannîpîya morî pe.

¹⁵ Mîrîrî ye'ka pe pra awanî ya, mîikîrî warayo' innape Jesus ku'nen pepîn wanî ya, iko'manpai pra innape Jesus ku'nen tîno'pî yarakkîrî, moropai wîrî' innape Jesus ku'nen pepîn wanî ya, iko'manpai pra tînyo innape Jesus ku'nen yarakkîrî, moriya tîwî eepa'ka. Mîrîrî warantî eepa'ka'pî ya, î' wani' pra man. Yarakkîrî pu'kuru aako'mamî e'pai pra awanî. Maasa pra uurî'nîkon yanno'pî Paapaya morî pe ko'mannîto'pe tîwanmîra, tîno'pî ke, tînyo ke. ¹⁶ Tîise innape Jesus kupîiya pra tîise, yarakkîrî aako'mamî ya, î' pensa innape Jesus kupî anyoya epu'tîya pra nai. Yai pra innape ikupîiya awenai. Moropai warayo' î' pensa innape Jesus kupî mîikîrî ano'pîya epu'tîya pra nîrî nai. Yai pra innape ikupîiya awenai. Mîrîrî ye'nen ayu'se awanî ya, yarakkîrî ako'mankî.

Paapa Maimu Yawîrî Neken

Ayaserukon Miakanmatî

¹⁷ Akaisarî'nîkon tiwin pî' si'ma mîrîrî Uyepotorîkon nîtîrî'pî aapia'nîkon yawîrî ikupî pî' ako'mantî. Moropai o'non ye'ka pe awanî'pîkon pena Paapaya ayannokon yai, mîrîrî warantî ako'mantî. Mîrîrî pî' tamî'nawîronkon yenupa'pîuya soosikon kaisarî. ¹⁸ Mîrîrî ye'nen anî' wanî ya, Judeuyamî yeseru yawîrî tîmere pi'pî pottî ya'tîtîpon wanî ya innape Jesus kupîiya rawîrî, mîrîrî warantî rî aako'mamî e'pai awanî, Judeu pe awe'to' tenonse pra. Mîrîrî warantî nîrî anî' wanî ya, Judeuyamî yeseru yawîrî pra Paapaya tanno rawîrî, mîrîrî warantî aako'mamî e'pai awanî, tîmere pi'pî pottî ta'tîi pra. ¹⁹ Maasa pra mîrîrî ye'kaya î' kupî pepîn mîito'pe. Judeuyamî yeseru ya' awanî ka'rî, kaane, tîise î' e'pai awanî innape Paapa maimu yawîrî aako'mamî e'pai awanî. ²⁰ Mîrîrî ye'nen tiwin pî' si'ma o'non ye'ka pe awanî'pîkon pena Paapaya ayannokon yai, mîrîrî yawîrî ako'mantî. ²¹ Pena Paapaya ayanno ya, to' poitîrî pe kin awe'sa' pra nan? Moriya ako'mankî to' poitîrî pe. Î' wani' awanî pepîn. Tîise î' pensa to' poitîrî pe pra eenato' weiyu erepamî ya, moriya epa'kakî. ²² Maasa pra tesa' kenankon inkamoro yanno Uyepotorîkonya ya, tarîpai inkamoro wanî Paapa pia itesa' pra. Maasa pra Paapaya to' mo'kasa' ye'nen, imakui'pî piapai. Mîrîrî warantî tesa' kenankon pepînon wanî mîrîrî Paapa pia ipoitîrî pe. ²³ Maasa pra tamî'nawîronkon amîrî'nîkon ye'masa' Paapaya sîrîrî, se' kaisarî. Mîrîrî ye'nen Paapa maimu yawîrî ako'mantî imîrî pe awanîkon ye'nen, tiaron pemonkono pe pra. ²⁴ Mîrîrî ye'nen uyonpayamî, tiwin pî' si'ma akaisarî'nîkon o'non ye'ka pe awanî'pîkon ayanno'pîkon Paapaya yai, mîrîrî yawîrî ako'mantî.

Inyo Isa'manta'san Pí' Moropai Maasaronkon Pí' Paulo Eseuríma

²⁵ Tarípai tauya sírírí maasaronkon pí'. Uyepotoríkon winípainon pepín tíise uurí esenumenkato' sírírí. Tíise innape eseurímato' kupíya'níkon eseríke awaníkon, maasa pra yairí tíwe'sen uku'sa' Uyepotoríkonya, tí'noko'pí pe uyera'masai'ya we-nai. ²⁶ Mírírí ye'nen uurí esenumenkato' waní warayo' ko'mamí e'pai awaní, tíwaní manni' warantí. Maasa pra ko'manníto' waní sa'me mító'pe. ²⁷ Tíise amírí waní ya tíno'pí ke, ano'pí yarakkírí teeturumakai pra e'kí. Tíise ino'pí pra awaní ya, moriya ako'mankí ino'pí pra. ²⁸ Tíise aano'pítasa' ya, mírírí waní pepín imakui'pí pe. Moropai maasaron wírí' etinyoma ya, mírírí nírí waní pepín imakui'pí pe. Tauya sírírí maasa pra amírí'níkon anpíika'típai waní ye'nen, sa'me ino'píta'san ko'manto' yeseru waní ye'nen, mírírí warantí ayeserukon waní namai.

²⁹ Uyonpayamí' í' ankapai e'to' pí' tauya sírírí. Tíiko'manse pu'kuru pra ko'manníto' ataretí'ka pe man. Mírírí ye'nen tíno'pí ke awaníkon ya, míkírí pí' neken kisenumenkatí. —Paapa pata'se' ton pra man —tíkai pra e'tí. ³⁰ Moropai esewankono'manto' erepansa' ya upona'níkon, mírírí pí' neken kisenumenkatí. Moropai aatausinpato'kon erepansa' ya, ipíkku pe mírírí pí' neken kisenumenkatí. Maasa pra ipatíkarí aako'mamí pepín. Moropai ayemannekon ton yenna pí' kisenumenkai ipíkku pe. Maasa pra míríríkon waní taataretí'kasen pe. ³¹ Mírírí ye'nen ipíkku pe tamí'nawírí sírírí pata yemanne pí' kisenumenkatí. Maasa pra tamí'nawíron sírírí pata po tíwe'sanon ataretí'ka kupí sírírí. [Mírírí ye'nen ipíkku pe Paapa yapurí pí' ko'manpai'níkon.]

³² Tu'kan esenumenkato' winípai amírí'níkon anpíika'típai waní sírírí. Mírírí ye'nen warayo' ino'pí ton pín míkírí esenumenka Uyepotoríkon ton pe teesenyaka'ma pí' maasa pra anapurípai tíwaní ye'nen. ³³ Tíise warayo' tíno'pí kenan esenumenkato' waní tu'ke, sírírí non po tíiko'manto' yeseru pí'. Mírírí kupíiya, maasa pra tíno'pí anapurípai tíwaní ye'nen. ³⁴ Mírírí ye'nen míkírí esenumenkato' waní asakí'ne kaisarí. Eesenumenka tarí tíiko'manto' yeseru pí' moropai eesenumenka Uyepotoríkon ton pe eesenyaka'mapai tíwaní pí'. Mírírí warantí nírí wírí'sanyamí' waní. Manni'kan inyo isa'manta'san moropai inyo pínon, inkamoro esenumenka Uyepotoríkon ton pe teesenyaka'makon pí', tiaron pí' teesenumenkai pra. Mírírí ye'nen tamí'nawírí to' eturumaka Uyepotoríkon yenya' eesenyaka'mato' kupíkonpa. Tíise manni'kan wírí'sanyamí' tínyo kenankon inkamoro esenumenka sírírí pata po tíiko'manto'kon yeseru pí'. Maasa pra tínyokon anapurípai tíwaníkon ye'nen.

³⁵ Mírírí warantí tauya sírírí amírí'níkon pí' maasa pra amírí'níkon anpíika'típai waní ye'nen. —Sírírí warantí iku'tí —tauya pepín. Tíise yairon kupíya'níkon yu'se waní. Moropai Uyepotoríkon esenyaka'mato' kupíkonpa itenya' eeturumakakon yu'se waní, tu'ke teesenumenkai pra.

³⁶ Taawasirí pí' —Ayarakkírí uuno'píta —taasa' warayo'ya típo, aako'mamí ya ino'pí pe pra moropai mírírí pí' eesenumenka yairí pra tíwaní pí', maasa pra taasa' tíuya yawírí ikupíiya pepín. Moropai kure'ne eesenumenka ya tawasirí yarakkírí tíwaní pí', aano'píta e'pai awaní. Maasa pra yapítanípíiya yentai awaní ye'nen. Mírírí kupíiya ya, imakui'pí pe awaní pepín. Morí pe awaní, aano'píta ya. ³⁷ Tíise tawasirí yarakkírí tíwaní pí' eesenumenka pra awaní ya, ino'pítapai pra tíwaní ye'nen, í' wani' awaní pepín, tamí'nawírí yapítanípíiya ya. Imakui'pí kupíiya pepín mírírí. ³⁸ Tarípai manni' tíno'pítasen no'píta ya, imakui'pí pe awaní pepín, tíise morí pe awaní.

Moropai manni' tîno'pítasen pepîn ko'mamî ya ino'pî pra, í' wani' awanî pepîn nîrî. Mîrîrî wanî morî pe panpî', maasa pra ino'pî ton pra awanî ye'nen.

³⁹ A'kî, wîrî' tînyo kenan ko'mamî e'pai awanî tînyo yarakkîrî, enen tînyo wanî pîkîrî tîrumakai pra. Tîise tiaron pensa tînyo sa'mantasa' tîpo, mîikîrî eturumaka tiwinsarî, inyo pra. Mîikîrî ko'mamî itu'se tîwanî pîkîrî. Etinyomapai tîwanî ya, eetinyoma e'pai awanî, innape Jesus ku'nen yarakkîrî. ⁴⁰ Tîise uurî pia eetinyoma pra awanî ya, morî pe panpî' aako'mamî e'painon mîrîrî warantî rî. Sîrîrî uurî esenumenkato' neken pepîn, tîise uurî pia mîrîrî warantî nîrî Morî Yekaton Wannî esenumenka.

Mia' Ke Ikonekasa' Pia To' Nîrîrî Entamo'kanto'

8 Tarîpai eseurîmato' mo'tanîpîuya sîrîrî. Eseurîma sîrîrî mia' ke ikonekasa' pia to' nîrîrî'pî entamo'kanto' yanî eserîke awanî pî', kaane ka'rî. Mîrîrî pî' taaya'nîkon manni' warantî, tamî'nawîrî uurî'nîkon, innape iku'nenanya epu'tî pî' man, innape iku'nenan pepînya epu'tî yentai. „Mia' ke ikonekasa' nama pepîn. Mîrîrî ye'nen to' nîrîrî'pî entamo'kanto' yanî ya, í' wani' awanî pepîn, imakui'pî pe awanî pepîn.” Tîise mîrîrî esenumenkato' wanî pîika'titon pe pra, tîise mî pe uurî'nîkon ku'nen pe. Tîise morî pe panpî' e'sa'naman yeseru wanî mîrîrî, tiaronkon pîika'tito'pe, maasa pra to' sa'nama wenai. ² Anî' esenumenka ya, í' epu'nen pe tîwanî kai'ma, tîise tamî'nawîrî epu'tîiya pepîn, í' anepu'pai tîwanî. ³ Tîise anî' Paapa yapurînen wanî ya, innape epu'tîiya, í' kai'ma tîiko'mamî tonpakon yarakkîrî. Moropai mîrîrî era'ma Paapaya tîwakîri pe.

⁴ Mîrîrî ye'nen mîrîrî entamo'kanto' mia' ke ikonekasa' pia to' nîrîrî'pî yanî pî' apanamauya'nîkon sîrîrî. Mîrîrî mia' ke ikonekasa' wanî anî' pe pra rî epu'tî man. Tîiko'mansen pe pra awanî. Tîise tiwinan moro awanî, Paapa neken epu'tî man. ⁵ Tîise taa to'ya, tu'ke paapayamî' wanî, ka' po tîwe'sanon moropai non po tîwe'sanon. Moropai tu'ke yepotorî wannîyamî' wanî taa to'ya, tîise to' esenku'tîsa'. ⁶ Tîise uurî'nîkon pia Paapa wanî epu'tî man tiwinan neken. Mîikîrî wanî uyunkon pe moropai mîikîrîya tamî'nawîron koneka'pî. Mîrîrî ye'nen mîikîrî ton pe uurî'nîkon ko'mamî. Moropai epu'tî man tiwin Uyepotorîkon wanî, mîikîrî Jesus Cristo. Moropai mîikîrî wenai tamî'nawîron ekoneka'pî. Mîrîrî ye'nen mîikîrî wenai uurî'nîkon ko'mamî sîrîrî.

⁷ Tîise tamî'nawîronkon innape iku'nenanya mîrîrî epu'tî pra awanî. Tiaronkon esenumenka sîrîrî tîpose penaro' tesarukon pî'. Entamo'kanto' wanî mîikîrî mia' ke ikonekasa' pia tîfisa' pe yapurîto'pe kai'ma to' esenumenka. —Mîrîrî ye'nen entamo'kanto' yanîuya ya, mîrîrî yapurîuya imakui'pî pe —taa to'ya. Mîrîrî wenai ne'ne' pe to' esenumenkato' kupîiya, maasa pra imakui'pî pe awanî kai'ma, yanî to'ya ye'nen. ⁸ Tîise uurî'nîkon pia entamo'kanto' wenai pra Paapaya uurî'nîkon yapisî. Yansa'nîkon ya, mîrîrî yansa' wenai morî panpî' e'nî pepîn Paapa pia. Moropai yansa' pra awanî ya, mîrîrî warantî rî morî panpî' e'nî pepîn.

⁹ Mîiwîni tîise, tîwarî e'tî mîrîrî yansa'ya'nîkon pî', yansa'ya'nîkon pra awanîkon pî'. Teesenumenkato'kon yawîrî pra, imakui'pî ya' tiaronkon a'tu'mîra tîwe'sanon ena emapu'tîya'nîkon namai, tîwarî e'tî. ¹⁰ Anî' wanî ya a'tu'mîra tîwe'sen, mîikîrîya amîrîya í' kupî era'ma, í' wani' awanî pepîn kai'ma iku'sa'ya epu'tîi'ma. Mîrîrî ye'nen mîikîrî wanî awarantî anku'pai, mia' ke ikonekasa' pia to' nîrîrî'pî ananpai awanî. ¹¹ Mîrîrî warantî mîikîrî ayonpa a'tu'mîra tîwe'sen ataka'ma emapu'tîya. Í' wanî yairî,

ĩ' wanĩ yairĩ pra epu'tũya pra eena ikupũya. Manni' ayonpa, imĩrĩ ton pe Cristo sa'mantasa' tanne, imakui'pĩ ya' eena emapu'tũya. ¹²Sĩrĩrĩ warantĩ mĩrĩrĩ yanĩ ayonpaya emapu'tũya, yairĩ pra awanĩ kai'ma teesenumenka ye'ka pe, moropai mĩrĩrĩ wenai, ne'ne' pe eesenumenkato' kupĩ pĩ aako'mamĩ ya, moriya imakui'pĩ kupũya mĩrĩrĩ Cristo winĩkĩ. ¹³Moriya uurĩ pia mĩrĩrĩ entamo'kanto' wenai, imakui'pĩ ya' uyonpa ena emapu'tũya ya, inĩrĩ mĩrĩrĩ ye'ka pĩ' entamo'ka pepĩn, imakui'pĩ kupĩ uyonpaya emapu'tũya namai.

Teseru Pĩ' Paulo, Jesus Naipontĩ'pĩ Eseurĩma

9 Uyaipontĩnen ton pra man, tũise Paapaya neken uyaipontĩ. Mĩrĩrĩ wenai, uurũya kin ĩ' kupĩ pepĩn e'painon, ĩ' wanĩ yairĩ epu'tũya pikĩrĩ? Jesus naipontĩ'pĩ pepĩn kin uurĩ? Inna, inaipontĩ'pĩ pe wanĩ, maasa pra Uyepotorĩkon Jesus era'matĩpon uurĩ. Moropai amĩrĩ'nĩkon wanĩ innape iku'nenan pe, uyepotorĩ ton pe esenyaka'ma'pĩ wenai. ²Teuren tiaronkonya Jesus naipontĩ'pĩ pe ukupĩ pepĩn. Tũise amĩrĩ'nĩkonya ukupĩ maasa pra innape uku'sa'ya'nĩkon ye'nen. Innape Jesus naipontĩ'pĩ pe wanĩ esepu'tĩ aronne, maasa pra Jesus yapisĩ'pũya'nĩkon ayesa'kon pe, umaimu wenai.

³Tiaron pensa Jesus naipontĩ'pĩ pe pra uku'sa' tiaronkonya yai, inkamoro maimu yuukuuya mĩrĩrĩ warantĩ. ⁴Jesus naipontĩ'pĩ pe wanĩ ye'nen, ĩ' rĩ tĩrĩ to'ya ya uu-pia, uwuku ton tĩrĩ to'ya moropai uyo' ton tĩrĩ to'ya esenyaka'ma tanne, yapisũya pepĩn kin e'painon? Kaane, yapisũya e'painon, tiaronkon Jesus naipontĩ'sanya yapisĩ warantĩ. ⁵Moropai ino'pĩtapai esenumenka ya, innape Jesus ku'nen wĩrĩ' yarakkĩrĩ upĩkĩrĩ yarũya pepĩn e'painon? Inna, yarũya e'painon, tiaronkon Jesus naipontĩ'sanya iku'sa' warantĩ, moropai Jesus ya'mi'san warantĩ, moropai Pedro warantĩ. ⁶Yai pra uurĩ moropai Barnabé, anna neken esenyaka'ma kin e'painon anna yekkari yonpato'pe annaya? Kaane, awinĩpai'nĩkon yapisĩ annaya e'painon, Jesus naipontĩ'san pe anna wanĩ ye'nen.

⁷O'non pata kin surara pe tĩwe'sen esenyaka'ma yekare eta'pĩ anĩ'ya tekkari ton yonpapa. Tekkari yepe' ton pĩ' eesenyaka'masa' pra man. Manni' warayo' tekkari ye' ton pĩmĩtĩponya tĩnpĩmĩ'pĩ yeperu enapĩ pepĩn kin e'painon? Kaane, enapũya, teesenyaka'ma'pĩ yepe' pe. Moropai tiaron, paakayamĩ' esa' pe tĩwe'sen, mĩĩkĩrũya to' manatĩ yekku mo'ka pepĩn e'painon, tĩwuku ton? Kaane, imo'kaiya, itepe' pe. ⁸Mĩrĩrĩ ye'nen warayo'kon maimu pĩ' neken eseurĩma pepĩn sĩrĩrĩ. Tũise moro man penaro' Moisés nurĩ'tĩ nekaremekĩ'pĩ Paapa maimuya taasa' mĩrĩrĩ warantĩ. ⁹Taasai'ya man see warantĩ:

—Trigo pikka pĩ' ayekĩn paaka yenyaka'maya'nĩkon tanne, inta kewa'tĩtĩ. Tĩwĩ trigo yonpa tekkarikon yonpaiya *Dt 25.4*

—taasai'ya man. Mĩĩkĩrĩ paaka neken pĩ' Paapa eseurĩma naka sĩrĩrĩ? ¹⁰Anna pĩ' ka'rĩ eeseurĩma sĩrĩrĩ? Inna, anna, teesenyaka'masanon pĩ' taiya sĩrĩrĩ. Manni' teesenyaka'masen ipĩmĩ pĩ' moropai mĩĩkĩrĩ iteperu mo'kanen inkamoro esenyaka'ma tĩmĩrĩ'nĩkon ton itonpa mo'kakonpa kai'ma. ¹¹Mĩrĩrĩ warantĩ mĩĩkĩrĩ ipĩmĩtĩponya ipĩmĩ warantĩ, itekare ekaremekĩ'pĩ annaya akore'ta'nĩkon. Mĩrĩrĩ yepe'pĩ warantĩ awinĩpai'nĩkon antũrĩkon anapĩpai anna wanĩ sĩrĩrĩ, anna yekkari yennato' ton. ¹²Tiaronkon, Paapa ton pe teesenyaka'masanonya awinĩpai'nĩkon antũrĩkon yapisĩ tũya'nĩkon nĩmĩkĩ tekkarikon yennato' ton. Mĩrĩrĩ warantĩ annaya nĩrĩ yapisĩ nĩmĩkĩ pepĩn kin e'painon? Inna, awinĩpai'nĩkon yapisĩ annaya e'painon.

Awinîpai'nîkon yapisî annaya e'pai tîise, yapisî annaya pra man. Tîise tamî'nawîrî yapîtanîpî'pî annaya. Mararî pra anna esenyaka'ma'pî anna yekkari yennato'pe, Cristo maimu ekaremekî annaya tanne. Mîrîrî kupî'pî annaya, maasa pra mîrîrî itekare ekaremekî annaya manenpaiya namai. ¹³ A'kî, epu'nenan amîrî'nîkon, epîremanto' yewî' ta teesenayaka'masanon tekkarikon yonpa mîrîrî teesenayaka'mato'kon winîpai. Moropai epu'nenan nîrî amîrî'nîkon, manni'kan tînpotîkon pe pemonkonyamî' nenepî'san po'tînenanya tiyo'kon ton mo'ka, mîrîrî to' nenepî'pî yonpa. ¹⁴ Mîrîrî warantî nîrî, Uyepotorîkonya ta'pî manni'kan imaimu ekareme'nenanya tekkarikon ton yapisî e'painon, innape imaimu ku'nenan winîpai.

¹⁵ Tîise sîrîrî tîpose, mîrîrî warantî e'sa' pra wai. Moropai mîrîrî ye'ka anesa'pai wanî pî kaareta menukayua pepîn sîrîrî aapia'nîkon. Maasa pra anî' pî' î' tesa'se pra esenyaka'ma pî' atausinpa kure'ne. Mîrîrî ye'nen mîrîrî uyeseru mo'ka anî'ya tîrfuya pepîn. Iwan pî' uusa'manta e'pai awanî, uyep'e' ton anesa'pai wanî yentai. Maasa pra epe'mîra Cristo maimu ekaremekî pî' atausinpa mararî pra. ¹⁶ Tîise mîrîrî Cristo yekare ekaremekîuya pî' mîi pe atapurî pepîn sîrîrî. Maasa pra itu'se wanî yawîrî ikupîuya pepîn sîrîrî. Tîise unkupî ton pe uyepotorîya itîisa' wenai, ikupîuya. Maasa pra mîrîrî e'pîika'tînto' yekare ekaremekîuya pra awanî ya, “ekenne” tauya e'painon, Paapaya utaruma'tî e'painon. ¹⁷ Tîise uuwarîrî uurî esenyaka'mato'pe wanî ya, itu'se wanî yawîrî, moriya itepe'pî nîmîkîuya e'painon. Tîise sîrîrî esenyaka'mato' Paapa nîrîrî'pî unkupî ton pe. Mîrîrî ye'nen itu'se e'to' yawîrî pra, tîise itu'se Paapa e'to' yawîrî ikupîuya. ¹⁸ Mîrîrî ku'sau'ya wenai î' ye'ka see itepe'pî yapisîuya e'painon? Anî' nîrîrî yapisîuya pepîn. Î' yapisîuya e'pai tîise, î' tesa'se pra awinîpai'nîkon, itekare ekaremekî pî' uuko'mamî. Mîrîrî ye'ka ekaremekîuya ye'nen, taatausinpai pu'kuru wanî. „Maasa pra ikupîuya Cristoya uyaipontî'pî iku'to'peuya yentai.”

¹⁹ Uurî wanî uyesa' tîwe'sen ton pra, tîise tamî'nawîronkon pemonkonyamî' poitîrî pe e'kupî. Î' rî kupîuya e'painon itu'se e'to' pîkîrî, teuren ikupîuya pepîn, maasa pra inkamoro kore'ta tu'ke panpî' pemonkonyamî'ya innape Cristo maimu kupî yu'se wanî ye'nen. ²⁰ Mîrîrî ye'nen Judeuyamî' kore'ta wanî yai, to' warantî wanî'pî. To' yeseru kupî'pîuya, maasa pra inkamoroya innape ikupî yu'se wanî ye'nen. Tîise uuwarîrî wanî ya, to' yeseru Moisés nurî'tî nekaremekî'pî yawîrî uuko'mamî pepîn. Tîise to' kore'ta wanî ya, to' yeseru yawîrî uuko'mamî to' pokon pe. Maasa pra inkamoroya innape Jesus kupî yu'se wanî ye'nen. ²¹ Mîrîrî warantî nîrî, Judeuyamî' pepîn kore'ta wanî ya, Moisés yeserurî'pî yawîrî pra, inkamoro Judeuyamî' pepîn warantî. Maasa pra inkamoroya innape nîrî itekare kupî yu'se wanî ye'nen. (Mîrîrî kupîuya yai, Paapa maimu yawîrî pra wanî pepîn tauya tîise, imaimu yawîrî wanî maasa pra Cristo poitîrî pe wanî ye'nen.) ²² Moropai tiaronkon a'tumînan, mararî Cristo maimu epu'nenan inkamoro kore'ta wanî ya, to' yeseru warantî uyeseru wanî, to' yewankono'mauya namai. Maasa pra inkamoro ena yu'se wanî ye'nen meruntî ke panpî'. Mîrîrî ye'nen tamî'nawîronkon kore'ta wanî ya, inkamoro yeseru kupîuya, inkamoro yonpakon pîika'tîto'peuya. —Aka, yairî pra iteseru wanî —taa to'ya namai, ikupîuya.

²³ Mîrîrî kupîuya tamî'nawîrî maasa pra Cristo yekare eta tamî'nawîronkonya yu'se wai. Moropai inkamoro pokonpe Cristo winîpainon morî pu'kuru yapi'to'peuya, mîrîrî kupîuya. ²⁴ A'kî, epu'nenan amîrî'nîkon. To' eka'tunto' ya' tamî'nawîronkon teeka'tunsonon eka'tumî ikî'pî winîkîi. Tîise tamî'nawîronkonya to' nîrîrî yapisî pepîn. Maasa pra yairî pra inkamoro eka'tumî. Tîise manni'kan neken,

yairí teeka'tunsanonya to' nítírí yapisí. Mírírí warantí, morí pe ako'mantí Paapa nítírí yapisíkonpa. Yairí awaníkonpa Cristo maimu yawírí ako'mantí. ²⁵ A'kí, tamí'nawíronkon manni'kan pemonkonyamí tiaronkon yentai meruntí ke awaníkonpa. Teeka'tumíkonpa ekoneka, í tiaron tíku'se pra, tiwinan kupí pí' to' ko'mamí. Maasa pra mírírí ku'sa' tífuya'níkon típo, tiaronkon yentai to' e'sa' ya, to' napsí ton moro awaní mírírí, aro' pe. Tíise mírírí to' napsí'pí ko'mamí pepín ipatíkarí. Tíise morí pe uurí'níkon ekoneka sírírí non po, tiwin pí' sí'ma Paapa yeseru pí' taatapi'se, uyarakkokon, aro' yapí'to'pe'níkon, ipatíkarí tíiko'mansen. ²⁶ Mírírí ye'nen uurí eka'tumí pepín se' tapairí. Tíise ito'sarí eka'tumí manni' warayo' teeka'tunto' kí'pí ya' teeka'tunsen warantí. Moropai uurí waní manni' warayo' se' tapairí í' pa'típí'sen warantí pra, tíise uuko'mamí morí pe tepu'se. ²⁷ Mírírí ye'nen tesa' ye'tíno'píiya ne'ne' epu'tí tífuya namai, manni' warantí uurí etí'nínma morí pe, imakui'pí kupíya namai. Maasa pra tiaronkon pí' mírírí itekare ekaremekíuya típo, Paapa pia uurí erepamí ya, —Cristo maimu yawírí pra aako'mansa' nai —taiya namai, yawírí uuko'mamí.

Mia' Ke Ikonekasa' Yapurí To'ya Namai

Pauloya To' Panama

10 Uyonpayamí, awenpenatakon yu'se waní sírírí penaronkon utamokon rí'san manni'kan Judeuyamí, Moisés nurítí pikírí ití'san yarakkírí e'kupí'pí pí'. Inkamoro yarí'pí Paapaya tamí'nawírí katupuru wenairí moropai inkamoro rukku'ní'pí'pí Paapaya tamí'nawírí kure'nan pírana, suuyu itese' arakkita pí', tímeruntí ke. ² Mírírí warantí tamí'nawíronkon inkamoro esenpatakona'pí Moisés wenairí to' wítúto'pe, Cristo wenairí wítúto'pe esenpatakonan warantí. Maasa pra katupuru, Paapa winípainon wenairí to' wítí ye'nen, moropai pírana arakkita pí' to' wítí ye'nen, Moisés wenairí to' wítí'pí ipemonkono pe. ³ Moropai inkamoroya tamí'nawírí sí'ma Paapa nítírí'pí yekkarí waní enapí'pí keren po. ⁴ Moropai inkamoroya tamí'nawírí sí'ma tíwukukon pe Paapa nítírí'pí enírí'pí tí' yai. Manni' tí' waní'pí Cristo warantí, maasa pra míikíríya inkamoro ko'manní'pí'pí. ⁵ Mírírí warantí tamí'nawíronkon ko'manní'pí'pí Paapaya. Teuren míiwíni tíise tu'kankon waní'pí Paapa maimu yawírí pra. Mírírí wenai, Paapaya to' tí'ka pinunpa'pí keren poro.

⁶ Tarípai seeni' tamí'nawíron e'kupí'pí pí' esenumenkan e'pai man, penaronkon pemonkonyamí waní'pí warantí uurí'níkon waní namai, imakui'pí yu'se e'ní namai. ⁷ Mírírí ye'nen mia' ke ikonekasa' kísapurítí, penaronkonya yapurí'pí warantí pra. Maasa pra awe'menukasa' man Paapa kaaretarí po. Taawon see warantí:

—Inkamoro Paapa pemonkonoyamí ereutasá' entamo'kanto' pí',

moropai tekkarikon yonpa'pí to'ya.

Moropai tíwukukon enírí'pí to'ya.

Moropai mírírí típo, inkamoro mananu'pí taatausinpai.

Mírírí kupí'pí to'ya mia' ke ikonekasa' yapuríkonpa Êx 32.6

—taasai'ya man. ⁸ Mírírí warantí nírí se' tapairí wírí'sanyamí yarakkírí e'ní e'pai pra man, pena ikupí'pí to'ya warantí. Pena mírírí ku'sa' to'ya wenai, tu'ke 23.000 kaisarí pemonkonyamí wí'pí Paapaya tiwin wei tíise. ⁹ Mírírí warantí penaronkonya Paapa yonpa'pí warantí, Cristo yonpapai pra man. Maasa pra pena mírírí warantí Paapa yonpasa' to'ya wenai, ikíiyamí tí'pí Paapaya to' ye'kapí'to'pe to'ya, moropai

to' e'ti'ka'pî. ¹⁰ Mîrîrî ye'nen amîrî'nîkonya ayesanonkon, Cristo nîturî'pî yasi'sirunpa e'pai pra man, penaronkonya tesianonkon Paapa nîturî'pî yasi'sirunpa'pî warantî. Moropai mîrîrî wenai Paapaya inserî yarima'pî to' tî'kaî.

¹¹ Tamî'nawîrî sîrîrî e'kupî'pî utamokon penaronkon yarakkîrî. Mîrîrî wanî uurî'nîkon nepu'tî ton pe sîrîrîpe, î' kai'ma Paapaya ikupî tîmaimu yawîrî pra tîiko'mansenon yarakkîrî. Moropai mîrîrî menuka'pî penaronkonya, sîrîrîpe uurî'nîkon pî' ekareme'nen pe, sîrîrî pankon tîiko'mansenon. Maasa pra uurî'nîkon ko'manto' man pata ataretî'ka kupî tanne. ¹² Mîrîrî ye'nen anî' esenumenka ya yairî tîwanî kai'ma, meruntî ke tîwanî pî', aka, mîikîrî ye'ka esenumî, Paapa pi-apai aatarima. Mîrîrî namai, tîwarî mîikîrî ko'mamî e'pai awanî, imakui'pî kupî tîuya namai. ¹³ Imakui'pî anku'pai tamî'nawîronkon pemonkonyamî' e'to', mîrîrî rî erepamî sîrîrî apona'nîkon. Tîise ayentainokon awanî tîrî Paapaya pepîn. Maasa pra taasa' tîuya yawîrî ikupîiya. Imakui'pî yapîtanîpikonpa meruntî tîriiya aapia'nîkon, imakui'pî kupîya'nîkon namai.

¹⁴ Mîrîrî ye'nen uyonpayamî uwakîrîkon pu'kuru mia' ke ikonekasa' kîsa-purîtî. ¹⁵ Sîrîrî eseurîmato', epu'nenan pî' eseurîma sîrîrî, amîrî'nîkon pî'. Mîrîrî ye'nen eseurîmato' pî' esenumenkatî, yairî, yairî pra ikupîya'nîkon pî'. ¹⁶ Cristo sa'manta'pî pî' enpenatati. Uurî'nîkon ton pe tîmînî kansai'ya pî' enpenatan, mîrîrî uwukukon enîrî yai. Moropai trigo puusa' yaku'nîkon yai, uurî'nîkon yarakkîrî Cristo ko'mamî, maasa pra uurî'nîkon ton pe tîisa'mantasa' wenai. Ipemonkono pe e'nî eeseputî, mîrîrî wenai. ¹⁷ Teuren arinîke e'nî tanne, mîrîrî tiwinan trigo puusa' pîrîkkapî'sa' yaku uurî'nîkonya, tiwin pî' si'ma. Moropai mîrîrî ya'sa' wenai, tiwin e'nî ipemonkono pe esepupî.

¹⁸ Maasa enpenatati Judeuyamî' pî' manni'kan Paapa yapurîkonpa to' nîpo'tî yonpa yaanenana pî'. Mîrîrî yanî to'ya wenai, inkamoro pia Paapa ko'mamî tîpemonkono pe to' kupî tîuya ye'nen. ¹⁹ Î' ankapai wanî epu'tî pî' naatî mîrîrî yekare pî'? Mîrîrî mia' ke ikonekasa' pia to' narî'pî entamo'kanto' wanî tiaron pe? Kaane, entamo'kanto' rî wanî. Mîrîrî mia' ke ikonekasa' wanî to' yepotorî pe pu'kuru? ²⁰ Kaane, mîrîrî pî' eseurîma pepîn sîrîrî. Tîise tauya manni'kan pî' mia' ke ikonekasa' yapurînenanya tînpotîkon yarî kinî imakui'san o'ma'kon pia, makui poitîrîtonon pia, Paapa pu'kuru pia pra. Inkamoro wanî esenku'tisa'kon pe. Mîrîrî ye'nen mîrîrî ye'ka ku'nenan kore'ta awanîkon yu'se pra wai. Inkamoro ye'kakon, makui poitîrîtonon yarakkîrî aako'mamîkon yu'se pra wai. ²¹ Mîrîrî warantî si'ma Cristo sa'manta'pî pî' enpenatan pe tenî'sen enîrî ye'ka pe, makui poitîrîtonon pia to' narî'pî pî' entamo'kan eserîke pra man. Mîrîrî wenai asakî'ne yapurî e'pai pra man. ²² Mîrîrî kupî'nîkon ya, Uyepotorîkon ekore'ma yu'se e'nî mîrîrî? Mîrîrî kupî'nîkon wenai Uyepotorîkon yentai meruntî ke e'nî kai'ma e'nî mîrîrî?

²³ Tiaronkonya taa: —“Mîrîrî kî'ku'tî”, taa Paapaya pra awanî ya, î' itu'se e'nîto' kupî uurî'nîkonya î' wani' pra —taa to'ya. Inna seru' pepîn. Tamî'nawîrî tîku'sen wanî morî pe, î' anku'pai e'nîto' kupî, tîise mîrîrî tamî'nawîron unku'pikon wanî pepîn morî pe, tiaronkon piika'tîiya pra awanî ya. ²⁴ Mîrîrî ye'nen anî'ya itu'se tîwe'to' yawîrî ikupî e'pai pra man. Tîise tiaronkon piika'tîto'pe ikupî e'pai man.

²⁵ Mîrîrî ye'nen tamî'nawîrî tansen, to' e'repato' yennaya'nîkon ya, yennatî anî' tekaranmapoi pra. Mia' ke ikonekasa' itîisa' mîrîrî? tîkai pra yennatî. Mîrîrî wanî imakui'pî pe awanî kai'ma teesenumenkai pra yennaya'nîkon. ²⁶ Anî' yekaranmapoya'nîkon pepîn maasa pra Paapa maimuya taasa' man

—Sírírí pata esa' pe, moropai tamí'nawírí sírírí pata po tílko'mansen esa' pe Uyepo-
toríkon waní *Sl 24.1*

—taasai'ya man.

²⁷ A'kí, pemonkon, innape Jesus ku'nen pepinya ayetakon ya, tewí' ta ipíkírí attí ya entamo'kai, tamí'nawírí intírí aapia yonpakí, í' wani' pra. —O'non pata pai seeni' eporí pí' nan? —taa e'pai pra man. Yairí, yairí pra yaníya'níkon epu'tíkonpa, aní kíkisekaranmapotí. ²⁸ Tíise mírírí tanne, tiaronya taa ya apí': —Seeni' entamo'kanto' waní morí pe pra, maasa pra mia' ke ikonekasa' pia yaasa' sírírí —taiya ya apí', mírírí yaníya e'pai pra man. Maasa pra mírírí yansa' ya, imakui'pí pe awaní kai'ma tiaron esenumenka. Moropai mírírí teesenumenkato' yawírí pra ikupíya emapu'tíya namai, mírírí kisaníi. ²⁹ Amírí pia imakui'pí pe awaní pepín, tíise míkírí pia imakui'pí pe awaní. Mírírí ye'nen míkírí esenumenka wenai, mírírí yaníya pepín. Maasa pra —Í' wani' awaní pepín mírírí yaníyua ya —eesenumenka ya, í' wani' kin awaní ye'nen tiaronya unkupí ton ekaremekí e'painon, teesenumenka yawírí? ³⁰ Morí pe man Paapa, taasau'ya tanne uyekkari pí' tíise, í' wani' kin awaní ye'nen mírírí pí' tiaronkon wo'ma'ta?

³¹ Mírírí pí' tauya sírírí. Í' amírí'níkon nenapí moropai aninníríkon, tamí'nawírí í' kupíya'níkon manni', mírírí ku'tí Paapa yapurító'pe tiaronkonya, anukupíkon era'masa' túya'níkon ya. ³² Tiaronkon ma'nípanen pe pra ako'mantí, innape Jesus ku'to'pe to'ya, manni'kan Judeuyamí'ya iku'to'pe, moropai Judeuyamí' pepinya nírí, moropai a'tu'mínankon innape Jesus ku'nenan ko'manto'pe iní' panpí' Paapa maimu yawírí. ³³ Mírírí ku'tí, uuríya ikupí manni' warantí. Tíwakíríkon pe uku'to'pe tamí'nawíronkonya tamí'nawírí í' kupíyua. Mírírí kupíyua upí'rí esenumenka wenai pra, tíise tamí'nawíronkon e'píka'tí yu'se waní ye'nen.

11 Mírírí ye'nen uuríya ikupí manni' warantí ikupíya'níkon yu'se wai, í' kai'ma Cristo níkupí'pí warantí ikupí pí' uuko'mamí yawírí.

Í' Kai'ma Wírí'sanyamí' E'to' Soosi Ta Yekare

² Apí'níkon atausinpan pí' wai kure'ne, maasa pra uyeseru pí', unekaremekí'pí pí' awenpenatakon ye'nen. Moropai í' kai'ma esenupa'pí pí' ayenupa'píyua'níkon yawírí ikupí pí' aako'mamíkon ye'nen, atausinpasa' sírírí.

³ Tíise moro man unekaremekí ton, anepu'tíkon ton. Tamí'nawíronkon warayo'kon pu'pai pe Cristo waní. Moropai warayo'kon waní tíno'píkon pu'pai pe. Moropai Paapa waní Cristo pu'pai pe. Mírírí epu'tíya'níkon yu'se wai. ⁴ Mírírí ye'nen anukupíkon ton ekaremekíyua sírírí. Warayo'ya teepírema ye'ka pe, moropai Paapa maimu ekaremekí túya ye'ka pe, típu'pai ya'santísa' ya, míkíríya Cristo, tesa' pe tíwe'sen yeppe'nípi mírírí. ⁵ Tíise wírí'ya típu'pai ya'santísa' pra awaní ya, tínyo kenan yeseru pe, mírírí warantí si'ma eepírema ya, moropai Paapa maimu ekaremekíyua ya, tesa' pe tíwe'sen, tínyo yeppe'nípiyua mírírí. Mírírí warantí awaní, manni' wírí'ya típu'pai ya'tísa' ya, tínyo yeppe'nípi manni' warantí. «Maasa pra pemonkonyamí' esenumenka ipí' see warantí, eseporo rí tíwe'sen pe míkírí waní kai'ma.» Mírírí wenai tínyo yeppe'nípiyua, típu'pai ya'santísa' túya pra awaní ya. ⁶ Moríya típu'pai ya'tíyua e'pai awaní, ya'santí túya pra awaní ya, tínyo kenan yeseru yawírí. Tíise típu'pai ya'tísa' pí' tíweppepí epu'tí wírí'ya ya, moríya típu'pai ya'santíyua e'pai awaní. ⁷ Tíise warayo'ya típu'pai ya'santí yu'se awaní pepín. Maasa pra tíwarantí míkírí warayo' kupí'pí Paapaya, tiaronkonya tapurító'pe, tínkupí'pí

warayo' wenai. Tîise wîri' koneka'pî Paapaya, tiaronkonya inyo yapurîto'pe, ino'pî wenai. ⁸ Moropai iwenai inyo yapurî to'ya nîri' maasa pra warayo' ku'sa' Paapaya pra man wîri' winîpai, tîise wîri' kupî'pî Paapaya warayo' winîpai. ⁹ Moropai warayo' konekasa' Paapaya pra man tîno'pî pîika'tînen pe, tîise wîri' koneka'pî Paapaya inyo pîika'tînen pe. ¹⁰ Mîrîri' ye'nen tînyo maimu pe wîri' e'pai awanî. Tîpu'pai ya'santî wîri'ya ya, tîpu'pai pe warayo' wanî ekaremekîiya. Mîrîri' era'ma inseriyamî'ya tîwakîrikon pe.

¹¹ Mîiwîni tîise Paapa pia, sa'nîri' to' wanî ipîkku pe. Warayo' wanî wîri' yu'se moropai wîri' wanî warayo' yu'se. Tiwînsari' to' ko'mamî pepîn, tîise sa'nîri' to' ko'mamî. ¹² Maasa pra warayo' winîpai wîri' konekasa' Paapaya. Moropai wîri' winîpai warayo' esenpo emapu'tî'pîiya. Mîrîri' ye'nen tamî'nawîri' mîrîri' wanî Paapa nîkupî pe. ¹³ Tarîpai esenumenkatî aawarîrî'nîkon î' wanî yairî Paapa pî' wîri' epîrema ya, tînyo kenan yeseru pe pra, tîpu'pai ta'santî pra? ¹⁴ Maasa pra warayo' wanî ya kusan pe ipu'pai, wîri' pe pra si'ma mîikîri' eppepî maasa pra iteseru pepîn mîito'pe. ¹⁵ Tîise wîri' kusan pe ipu'pai wanî ya morî pe awanî. —Ema'non pe awanî —taa to'ya. Maasa pra iteseru pe itîisa' pe awanî, mîrîri' ipu'pai ya'san warantî kusan pe awe'to'pe. ¹⁶ Tîise akore'ta'nîkon anî' wanî ya, —Kaane, wîri' yeseru wanî tiaron pe —taiya ya, î' kai'ma see tauya e'painon? Maasa pra —Tînyo kenan yeseru pe tîpu'pai ya'santî wîri'ya e'pai man —taa annaya tamî'nawîronkon innape Jesus ku'nenan pî'. Tiaron pe anî' panama annaya pepîn. Moropai tamî'nawîronkon tiaronkon innape Jesus ku'nenan kore'ta, wîri'sanyamî' ko'mamî mîrîri' warantî.

Entamo'kanto' Uyepotorîkon Sa'manta Pî' Enpenatan Pe

(Mt 26.26-29; Mc 14.22-25; Lc 22.14-20)

¹⁷⁻¹⁸ Tarîpai amîrî'nîkon anpanamapai wanî sîrîri' ayeserukon wenai. Maasa pra mîrîri' ayekarekon eta'pîuya moropai innape anku'pîtîkon kupî'pîuya. Tîise mîrîri' pî' ayapurîuya'nîkon pra wai, maasa pra soosi ta eeperepîtîkon kaisari' eesiyu'pîtîkon pî' awanîkon. Mîrîri' wenai anî' pîika'tîya'nîkon pepîn. Tîise tiaronkon yaka'maya'nîkon. Paapa yeseru yawîri' to' ko'mamî pepîn amîrî'nîkon nîkupî wenai. ¹⁹ A'kî, yai pra amîrî'nîkon kore'ta moro to' wanî e'menka'san, awe'pantakasa'kon. Moropai mîrîri' wenai tamî'nawîronkonya epu'tî, anî'kan wanî yairî tîwe'sanon pe, Cristo yeseru yawîri' tîwe'sanon pe. ²⁰ Î' pensa eeperepîkon yai entamo'kai, mîrîri' eeperepîto'kon wanî pepîn Uyepotorîkon sa'mantato' pî' awenpenatato'kon pe. ²¹ Maasa pra awentamo'kakon yai, tiwin pî' si'ma awentamo'kato'kon yanîya'nîkon taasare'tîi, emî'ne tiaronkon tîise. Moropai amîrî'nîkonya enîri' awukukon kure'ne eetîmîkon pîkîri', tiaronkon pia î' tîriya'nîkon pra. ²² Mîrîri' warantî ikupîkonpa ayewî'kon ton pra kin nai? Ayewî'kon ta si'ma awentamo'kakon awukukon enîriya'nîkon e'painon itu'se awanîkon pîkîri'. Tîise ayonpayamî'ya era'ma tanne, mîrîri' warantî ikupîya'nîkon ya, Paapa pemonkonoyamî' innape Jesus ku'nenan yewanmîriya'nîkon esepu'tî mîrîri'. Moropai manni'kan sa'ne î' ton pra tîwe'sanon inkamoro yeppe'nîpîya'nîkon mîrîri'. Mîrîri' kupîya'nîkon wenai î' kai'ma tauya e'painon apî'nîkon? Ayapurîuya'nîkon ka'rî mîrîri' pî'? Kaane mîrîri' pî' ayapurîuya'nîkon pra wai.

²³ Maasa pra sîrîri' Uyepotorîya uyenupatō' uupia intîri'pî mîrîri' ekaremekî'pîuya apî'nîkon. Uyepotorîkon Jesus yapîsî to'ya yai, mîikîriya trigo puusa' yapîsî'pî moropai eepîrema'pî Paapa pî'. —Morî pe anna yuu ton tîri pî' nai —ta'pîiya. ²⁴ Mîrîri' taasa' tîuya tîpo, mîrîri' trigo puusa' pîrikka'pîiya moropai ta'pîiya: —Sîrîri' wanî

sírîrî uyesa' warantî, maasa pra sîrîrî uyesa' tîrîuya sîrîrî, uusa'manta amîrî'nîkon ton pe. Mîrîrî ye'nen sîrîrî ya'tî uusa'manta pî' awenpenatakon pe. ²⁵ Mîrîrî warantî nîrî tîwentamo'kakon tîpo, pisa yapisî'pîiya moropai ta'pîiya: —Sîrîrî uva yekku wanî umînî warantî. Maasa pra uusa'mantato' wanî amenan pe î' kai'ma Paapa yarakkîrî pemonkonyamî' esetato' pe. Moropai î' kai'ma tîpemonkono pe Paapaya pemonkonyamî' kupî sîrîrî umînî wenai —ta'pîiya. —Sîrîrî enî'kî, moropai enîrî pî' ako'mantî, amîrî'nîkon ton pe iku'sau'ya pî' awenpenatakonpa. ²⁶ Mîrîrî ye'nen sîrîrî yakuya'nîkon kaisarî moropai uva yekku enîrîya'nîkon kaisarî Jesus iipî pikîrî, aasa'manta'pî pî' awenpenatakon ekaremekîiya mîrîrî.

²⁷ Mîrîrî ye'nen se' tapairî anî'ya trigo puusa' yaku ya, moropai imînî pe uva yekku enîrîiya ya, yairî pra awanî. Imakui'pî kupîiya, tîmîrî ton pe Uyepotorîkon sa'mantato' yapurîiya pepîn. ²⁸ Mîrîrî namai Uyepotorîkon winîpainon trigo puusa' yaku rawîrî, moropai uva yekku enîrî rawîrî, tiwin pî' si'ma î' uurî'nîkon nîkupî'pî yako'menka e'pai awanî. Moropai mîrîrî ekoneka e'pai awanî, morî pe e'nîto'pe Paapa yarakkîrî. Mîrîrî tîpo yaku moropai enîrî. ²⁹ Maasa pra uurî'nîkon ton pe Jesus sa'manta'pî pî' teesenumenkai pra, anî'ya trigo puusa' yaku ya, yakuiya se' tapairî. Moropai mîrîrî uva yekku enîrîiya se' tapairî. Moropai mîrîrî wenai mîikîrî taruma'tî Paapaya. ³⁰ Mîrîrî warantî enî'sa'ya'nîkon ye'nen, amîrî'nîkon kore'ta tu'ke pri'ya pra awanîkon moropai a'tu'mîra awanîkon. Moropai tiaronkon sa'manta'pî mîrîrî wenai. ³¹ Mîrîrî namai uurî'nîkon esera'ma e'pai awanî, uyeserukon yako'menka e'pai awanî, î' ton pra esepu'nîto'pe esenumenkato' ya'. Mîrîrî warantî e'nî ya, Paapaya uurî'nîkon taruma'tî pepîn. ³² Tîise mîrîrî warantî imakui'pî pe e'nî ye'nen, Uyepotorîkonya uurî'nîkon taruma'tî mîrîrî uyeserukon rumakato'pe, imakui'pî ku'nenan pokonpe uurî'nîkon yenumî tîuya namai apo' ya'.

³³ Mîrîrî ye'nen uyonpayamî', î' pensa eeperepîkon ya, Uyepotorîkon sa'mantato' pî' tîwenpenatai awentamo'kato'kon pî', tiaronkon nîmî'tî to' pokonpe awentamo'kakonpa. ³⁴ Tîise anî' wanî ya emi'ne akore'ta'nîkon, mîikîrî entamo'ka e'pai awanî tewî' ta, eeperepîkon rawîrî, Paapaya atarumatîkon namai. Mîrîrî pî' neken tauya sîrîrî. Tiaron moro man eseurîmato', tîise akore'ta'nîkon erepansa' yai, mîrîrî pî' ayeurîmauya'nîkon.

Morî Yekaton Wannî Nîtîrîkon

12 Uyonpayamî', eseurîma sîrîrî î' kai'ma Morî Yekaton Wannî nîtîrî pî' esenyaka'manto'pe Paapa tonpe. Mîrîrî epu'tîya'nîkon yu'se wai. ² Maasa pra pena Paapa epu'tîya'nîkon pra awanîkon yai, mia' ke ikonekasa' eseurîmakoi pepîn yapurî'pîya'nîkon teesenu'tîi. ³ Mîrîrî ye'nen epu'tîya'nîkon yu'se wai, î' wanî Paapa eseurîma Morî Yekaton Wannî wenai. Moropai mîrîrî wanî pra awanî ya, î' wanî tiaron eseurîma. Sîrîrî warantî epu'tîya'nîkon: Morî Yekaton Wannî maimu pe anî' eseurîma ya, eeseurîma pepîn: —Jesus taruma'tîtî —taiya pepîn, maasa pra Morî Yekaton Wannî wanî ye'nen iipia. Moropai Morî Yekaton Wannî ton pînya —Uyepotorî pe Jesus wanî —taa pepîn, maasa pra iipia Morî Yekaton Wannî ton pra awanî ye'nen.

⁴ Morî Yekaton Wannî nîtîrî yeseru wanî tu'ke. Tîise tamî'nawîrî mîrîrî tîrîtîpon wanî tiwin. ⁵ Mîrîrî intîrî'pî esenyaka'manto' yeseru wanî mîrîrî tu'ke, tîise mîikîrî uyepotorîkon wanî tiwin. ⁶ Tiwin pî' e'nî tanne, esenyaka'man epu'nen pe Morî Yeka-

ton Wanní nítírí ke. Tíise tiwinan Paapaya uurí'níkon yenyaka'ma tiwin pí' e'ní tanne esenyaka'manto' ku'to'pe.

⁷ Mírírí ye'nen eeseputí, aní' pia Morí Yekaton Wanní waní iteseru wenai. Maasa pra í' rí kupíiya, ikupíiya tamí'nawíronkon píika'tító'pe. Mírírí ton pe Paapaya itírí'pí tiwin pí' uurí'níkon kaisarí. ⁸ See warantí ikupíiya: Tiwinan pia epu'nen pe awe'to' ton tíríiya, tiaronkon yeurímato'peiya Paapa yeseru pí'. Moropai tiaron pia itíríiya pakko pepín eeseurímato'pe, Paapa maimu pí' pemonkonyamí'ya epu'to'pe í' kai'ma típíika'tíkon Paapaya. ⁹ Míikírí Morí Yekaton Wanníya itírí tiaron pia inape tíku'toi'ya ton, eepíremato'pe. Moropai tínesatí yapísí tuya epu'tíiya. Moropai tiaron pia meruntí tíríiya pri'yawonkon pepín yepi'tító'peiya. ¹⁰ Moropai tiaron pia meruntí tíríiya ikupí eseríkan pepín ku'to'peiya. Moropai tiaron pia itíríiya itekare Paapa winípainon ekareme'to'peiya tiaronkon pí'. Moropai tiaron pia epu'nen tíríiya mírírí itekare tíwinípaino pe awaní epu'to'peiya, moropai tiaron winípaino pe awaní epu'to'peiya nírí, Morí Yekaton Wanní winípaino pe pra. Moropai tiaron pia itíríiya tiaronkon maikon ku'to'peiya to' maimu tepu'se pra. Moropai tiaron pia itíríiya, mírírí ye'ka tiaronkon maikon ekareme'to'peiya, í' taasa' mírírí maiya ekareme'to'peiya. ¹¹ Tamí'nawírí míríríkon waní míikírí Morí Yekaton Wanní níkupí pe. Míikíríya itírí sí'ta tiwin pí' e'ní tanne, itu'se tíwaní píkirí.

Tiwin Uyesa'kon Tíise Tu'ke Iwaikkatoi Waní

¹² Mírírí warantí ikupíiya, maasa pra Cristo yarakkírí uurí'níkon e'to' waní pemonkon esa' warantí. Tiwin pemonkon esa' tíise tu'ke itemanne waní í'pukon, moropai itenyakon, itenukon míríríkon waní tu'ke. Mírírí tíise tu'ke tiwinan pemonkon pe awaní. Mírírí warantí uurí'níkon waní, Cristo esa' pe. ¹³ Tamí'nawíronkon uurí'níkon Judeuyamí', moropai Judeuyamí' pepín moropai itesa' pínon moropai tesa' kenankon waní tiwin. Maasa pra uurí'níkon yenpatakona tuya yai Morí Yekaton Wanníya uurí'níkon kupí'pí tiwin, uyesa'kon pe awe'to'pe. Míikírí Morí Yekaton Wanní tírípí Paapaya tiwin pí' e'ní tanne uurí'níkon pia aako'manto'pe uyarakkírí'níkon.

¹⁴ A'kí, pemonkon esa' waní pepín iwaikkatoi pe iku'sa' pe. Tíise awaní tamí'nawírí itemanne waní yarakkírí. ¹⁵ Mírírí warantí tíise í'puya taa ya: —Í' wani' awaní ye'nen itenya pe pra uurí waní'pí? Ipí' e'pai pra wai —taiya eseríke pra awaní. Maasa pra iwaikkatoi pe tíwaní ye'nen, ipoi eemo'ka eseríke pra awaní. ¹⁶ Moropai ipanaya taa ya: —Í' wani' awaní ye'nen itenu pe pra uurí waní'pí? Mírírí ye'nen emo'ka sírírí ipoi —taiya eseríke pra awaní, iwaikkatoi pe tíwaní ye'nen. ¹⁷ Tíise tamí'nawírí itenu pe awaní ya, o'non ye'ka pe í' rí eta uurí'níkonya e'painon? Moropai tamí'nawírí ipana pe awaní ya, í' kai'ma í' pu'níku e'painon? Í' pu'níku pepín. ¹⁸ Tíise Paapaya tiwin pí' e'ní tanne ipata'se'kon ya' itírí'pí uyesa'kon pí' itu'se tíwaní yawírí. ¹⁹ Tíise tamí'nawírí tiwin e'pai itemanne waní ya, itesa' ton pra awaní e'painon. ²⁰ Tíise tiwin pra, tu'ke itemanne awaní tíise, tiwin itesa' awaní.

²¹ Mírírí ye'nen itenuya taa eseríke pra awaní itenya pí': —Ayu'se pra wai —taiya eseríke pra awaní. Moropai ipu'paiya taa eseríke pra awaní í'pu pí': —Ayu'se pra wai —taiya eseríke pra awaní. ²² Maasa pra mírírí a'tu'míra panpí' tíwe'sen temanne yu'se uyesa'kon waní. ²³ Moropai mírírí í' pe pra rí awaní kai'ma esenumenkanto' teuren tíise mírírí wakíma e'pai awaní. Moropai mírírí napon'tí morí pe e'níto'pe. Moropai iwaikkatoikon imakuí'pí pe panpí' tíwe'sen mírírí yenomí e'pai awaní, tiaronkonya

era'ma namai. ²⁴ Tîise tiaronkon moríkon panpî' kupî pepîn mîrîrî warantî. Mîrîrî warantî Paapaya tu'ke si'ta ikupî'pî uyemannekon ton. Mîrîrî ye'nen morî pe tîwe'sen yenomî pepîn, tîise imakui'pî panpî' tîwe'sen mîrîrî yenomî e'pai awanî. ²⁵ Mîrîrî warantî ikupîiya, mîrîrî uyesa'kon yemanne esenyaka'manto'pe tîmurukun pe, î' iwaikkato'i e'taruma'tî namai, tîise morî pe, e'to' yawîrî ko'mannîto'pe. ²⁶ Mîrîrî ye'nen tiwin iwaikkatoiya tîmoron epu'tî ya, tamî'nawîrî uyesa'konya epu'tî ikaisarî. Mîiwîni pra awanî ya, morî pe tiaron iwaikkato'i yapurî anî'ya ya, tamî'nawîrî uyesa'kon yapurîiya nîrî.

²⁷ Mîrîrî warantî tiwin pî' e'nî tanne, uurî'nîkon wanî sîrîrî Cristo esa' pe. Iwaikkato'i pe e'nî sîrîrî. ²⁸ Mîrîrî ye'nen Paapaya tîpemonkonoyamî' tîrî'pî to' pata'se'kon ya' tonpayamî' kore'ta to' esenyaka'mato'pe. E'mai' pe tînaipontîkon ton tîrî'pîiya to' pata'se' ya'. Moropai to' ye'ma'pî pî' tîmaimu ekareme'nenan tîrî'pîiya. Moropai inkamoro ye'ma'pî pî' pemonkonyamî' yenupanenan. Moropai mîrîrî tîpo tîku'sen pepîn ku'nenan. Moropai mîrîrî tîpo pri'yawonkon pepîn yepi'tînenan. Moropai tiaronkon pîika'tînenankon. Moropai tiaronkon ye'mai'norî tonkon. Moropai tiaronkon maikon ku'nenan tonkon, ipî' teesenupai pra. Tamî'nawîrî inkamoro tîrî'pîiya tîpemonkonoyamî' kore'ta soosi ta to' esenyaka'mato'pe. ²⁹ Tîise inkamoro wanî pepîn tamî'nawîrî taipontîsanon pe. Moropai Paapa maimu ekareme'nenan pe tamî'nawîronkon wanî pepîn. Moropai pemonkonyamî' yenupanenan pe tamî'nawîronkon wanî pepîn. Moropai tamî'nawîronkonya tîku'sen pepîn kupî pepîn. ³⁰ Moropai tamî'nawîronkonya pri'ya pra tîwe'sanon yepi'tî pepîn. Moropai tamî'nawîronkonya tiaron maikon kupî pepîn teesenupai pra ipî'. Moropai tamî'nawîronkonya î' taasa' mîrîrî tiaronkon maikonya ekaremekî pepîn. ³¹ Tîise morî panpî' Morî Yekaton Wannî nîtîrî yu'se e'tî, mîrîrî yapisîkonpa.

Tarîpai mîrîrî warantî aako'mamîkon tanne, ipîkku panpî' anukupîkon ton ekaremekîuya sîrîrî.

E'sa'namanto'

13 Tamî'nawîronkon pemonkonyamî' maimu kupîuya ya morî pe, moropai in-seriyamî' maimu nîrî kupîuya ya, tîise e'sa'namato' ton pra awanî ya, î' pe pra rî awanî e'painon. Î' rî tauya ya, tauya se' tapairî, turun turun taawon warantî, maasa pra tiaron yeurîmauya umaimu ke neken, mîikîrî tîsa'namai pra. ² Moropai uurîya morî pe Paapa maimu ekaremekî ya, tamî'nawîronkon pemonkonyamî' pî' epu'nen pe wanî ye'nen, moropai tamî'nawîron epu'tîuya ya, anî' nepu'tî pepîn, tîise Paapa nepu'tî epu'tîuya ya, moropai kure'ne innape ikupîuya wenai wî' mo'tanîpîuya ya, ipata'se' yapai tiaron pata pona, tîise e'sa'namato' ton pra awanî ya tiaronkon yarakkîrî î' pe pra rî uurî wanî. ³ Moropai tamî'nawîrî uyemanne pe tîwe'sen tîrîuya ya, tîwe'taruma'tîsanon pia to' pîika'tîto'peuya, moropai Paapa esenyaka'mato' wenai, uusa'mantato'pe eturumaka ya, upo'tîto'pe to'ya, tîise e'sa'namato' ton pra si'ma mîrîrî kupîuya ya, î' pe pra rî awanî. Î' eporîuya pepîn mîrîrî wenai.

⁴ Maasa pra e'sa'namanto' wanî teekore'masen pe pra, morî pe awanî. Moropai e'sa'namanto' wanî ikinmuwanî emapu'tînen pe pra. Moropai mîi' pe e'nî emapu'tînen pepîn, tiaronkon yentai atapurîn emapu'tînen pepîn. ⁵ E'sa'namanto' yarakkîrî e'nî ya, tiaronkon tînamai pra eseurîman pepîn. Moropai uuwarîrî'nîkon neken esenu-menkan pepîn tîise tiaronkon pî' nîrî enpenatan. Atatasi'sirunpai pra e'nî pepîn, tiaronkon kupî pepîn uyewanmakon pe, uwinîkî'nîkon to' nîkupî'pî wenai, tîise to'

sa'nama. ⁶ E'sa'namanto' yarakkírî tîwe'sen pemonkon atausinpa pepîn imakui'pî pí'. Tîise aatausinpa yairon pí'. ⁷ Pemonkon tonpa sa'namanen ko'mamî pepîn teese-wankono'mai tonpa pí'. Tîise innape ikupî pí' aako'mamî. Tîwírî mîikírîya morî kupî nîmîkî pí' aako'mamî teeseta'kai pra. Tamî'nawírî yapîtanîpîiya.

⁸ Sírîrî e'sa'namanto' wanî ipatîkarî tîiko'mansen pe taataretî'kasen pe pra. Tîise mîrîrî warantî pra Morî Yekaton Wannî nîtîrî wanî. Maasa pra Paapa maimu ekareme'nenanya ekaremekî yaretî'ka. Tamî'nawírî î' e'kupî to' nekaremekî'pî e'ku'sa' wanî. Moropai tiaronkon maikon ku'nenan níkupî ataretî'ka. Inî'rî to' eseurîma pepîn tiaronkon mai pe. Moropai Morî Yekaton Wannî epu'nen ke tiaronkon panama anî'ya ya, maasa mîrîrî to' esenyaka'mato' ataretî'ka. Inî'rî tiaronkon yenupa to'ya pepîn. ⁹ Maasa pra see warantî awanî sírîrî. Sírîrî tîpose Paapa winîpainon epu'nen wanî tamî'nawírî pra, mîi pîkírî neken epu'tî. Mîrîrî ye'nen Paapa yeseru pí' pemonkonyamî' yenupa mararî, e'to' yawírî pra. ¹⁰ Tîise î' pensa Cristo erepamî yai sírîrî non pona, awanî kupî sírîrî e'to' yawírî, mîi pîkírî pra tîiko'mansen pe. Mîrîrî yai mîi pîkírî tîwe'sen pí' eseurîman pepîn, inî'rî yapurî pepîn.

¹¹ A'kî, see warantî awanî: Pena more pe wanî yai, eseurîmato' e'pîtî'pî more eseurîmato' warantî. Moropai esenumenkato' e'pîtî'pî more esenumenkato' warantî. Tarîpai sírîrîpe uuto'pansa' ye'nen, inî'rî more esenumenka warantî esenumenka pra wai. Maasa pra inî' panpî' epu'tîuya ye'nen. ¹² Tîise sírîrî tîpose tamî'nawírî epu'tî pepîn, î' kai'ma Paapa yeseru wanî. Ipoi'pî wanamari ya' esera'man warantî awanî, maasa pra mararî, iwaikkato'i pe esera'man. Sírîrîpe mararî epu'tîuya, tîise mîrîrî yai e'to' yawírî epu'tîuya, tamî'nawírî uyepu'tî Paapaya warantî.

¹³ Tîise sírîrî tîpose Morî Yekaton Wannî nîtîrî'pî, unku'pikon ton pe ko'mamî sírîrî. Innape ikupî pí' ko'mannî e'pai awanî. Moropai iwinîpai tamî'nawírî morî intîrî yapisî nîmîkî pí' ko'mannî e'pai awanî. Moropai tiaronkon sa'nama pí' ko'mannî e'pai awanî. Moropai mîrîrî kore'ta e'sa'namanto' wanî ipíkku pe, tiaronkon yentai.

Morî Yekaton Wannî Nîtîrî Tiaron

14 Mîrîrî ye'nen uyonpayamî', kure'ne awe'sa'namakon e'pai awanî. Moropai mîrîrî Morî Yekaton Wannî nîtîrîkon yuwaya'nîkon e'pai awanî. Tîise mîrîrî kore'ta pemonkonyamî' pí' Paapa maimu ekaremekî yuwaya'nîkon e'pai awanî. Mîrîrî yu'se awanîkon e'pai awanî inî' panpî', tiaron yuwaya'nîkon yentai. ² Maasa pra anî' eseurîma ya tîku'sen pepîn mai ta, mîikírî eseurîma mîrîrî Paapa pí' neken, pemonkonyamî' pí' pra. Tîise eeseurîma tekaton ke neken, yairon anî' nepu'tî pepîn pí'. Mîrîrî ye'nen anî'ya eeseurîmato' epu'tî pepîn. ³ Tîise anî'ya Paapa maimu ekaremekî ya, ekaremekîya pemonkonyamî' ton pe, to' píika'tîto' ton pe, to' meruntî-tannî'to'pe moropai meruntî ke to' e'to'pe. ⁴ Tîise anî' teeseurîmasen wanî ya tîku'sen pepîn mai ta, mîikírî e'pîika'tî tîwarîrî. Tîise anî'ya Paapa maimu ekaremekî ya, mîikírîya tamî'nawîronkon innape Jesus ku'nenan píika'tî.

⁵ Tamî'nawîronkon amîrî'nîkonya tîku'sen pepîn mai kupî yu'se wai seru' pepîn. Tîise mîrîrî yentai Paapa maimu ekaremekîya'nîkon yu'se wai. Maasa pra anî'ya Paapa maimu ekaremekî ya, mîikírî wanî mîrîrî manni' mai tîku'sen pepîn ku'nen yentai, tamî'nawîronkonya imaimu eta warantî pra. Tîise anî'ya mîrîrî imaimu ekareme'sa' ya tiaronkonya epu'to'pe, mîrîrî warantî nîrî tamî'nawîronkon innape Jesus ku'nenan píika'tîiya e'painon. ⁶ Mîrîrî ye'nen uyonpayamî', î' pensa akore'ta'nîkon erepansa' eseurîma ya tîku'sen pepîn mai ta epu'tîya'nîkon e'painon?

Kaane, epu'tíya'níkon pepín. Tíise epu'tíya'níkon e'painon Paapaya itíisa' ya eseurí-mato'pe amírí'níkon pí' epu'nen tíisa' Paapaya ya, tímaimu í' e'kupí ekareme'to'peuya. Amírí'níkon yenupato'peuya itíisai'ya ya, mírírí epu'tíya'níkon e'painon.

⁷Mírírí warantí nírí to' waiyi te'nunpasen flauta waní, moropai harpa. Ye'nunpanenya ye'nunpa í' kupí tíuya'níkon epu'to'pe etanenanya. Tíise aronne ye'nunpaiya pra awaní ya, o'non ye'ka pe mírírí epu'tí to'ya e'painon? Epu'tí to'ya pepín. ⁸A'kí, suraraya tísinarí ye'nunpa ya, tonpayamí' ekonekato'pe ye'nunpaiya. Tíise morí pe aronne ye'nunpaiya pra awaní ya, itonpayamí' ekoneka pepín e'painon epíi tuutíkonpa. ⁹Mírírí warantí nírí amírí'níkon eseurímato' waní. Tiaronkonya í' taato'ya'níkon pe awaní epu'tí pepín, maasa pra tiaron mai ta eeseurímakon ye'nen. Mírírí amaimu eta to'ya pepín tiwin kin. Mírírí ye'nen eeseurímato'kon waní í' pe pra rí aní'ya epu'tí pepín. ¹⁰Inna seru' pepín, tu'ke mai man sírírí non po se' kaisaron pepín. Tíise tiwin pí' si'ma iku'nenanya tímaimukon epu'tí. ¹¹Tíise uuríya tiaron maimu eta ya, í' taato'pe epu'tíuya pepín, umaimu pe pra awaní ye'nen. Moropai mírírí warantí nírí mai ku'nenya umaimu epu'tí pepín. Mírírí ye'nen ka'ran pe awaní upí', tiaron pe awaní umaimu etaiya pra awaní ye'nen. ¹²Moriya mírírí Morí Yekaton Wanní nítírí yu'se awaníkon ya, yuwatí, tamí'nawíronkon innape Jesus ku'nenan píika'tító'kon ton.

¹³Mírírí yu'se awaníkon ye'nen, aní' waní ya teeseurímasen tíku'sen pepín mai ta, míkíríya esatí e'pai awaní Paapa pí', mírírí mai tínkupí ekareme'toi'ya ton tító'peiya, pemonkonyamí'ya epu'to'pe. ¹⁴A'kí, uurí epírema ya tiaron mai ta, uyekaton ke epírema, tíise mírírí mai pí' esenumenka pra, í' taato'pe awaní. ¹⁵Mírírí ye'nen í' kupíuya e'pai man? Sa'nírí ikupíuya, epírema e'pai man tíku'sen pepín mai ta uyekaton ke, moropai umaimu ta nírí epírema epu'tíi'ma esenumenkato' ya'. Mírírí warantí eserenka tíku'sen pepín mai ta uyekaton ke, moropai umaimu ta nírí eserenka epu'tíi'ma. ¹⁶Maasa pra tíku'sen pepín mai ta eepíremakon ya ayekatonkon ke, o'non ye'ka pe tiaron pemonkonya eepíremato'kon epu'tí, amaimukon epu'tí tíuya warantí pra? Mírírí ye'nen —Mírírí warantí morí amírí, Paapa —taiya pepín, eepíremato'kon eta tíuya yai, í' taaya'níkon pe epu'tí tíuya pra tíwaní ye'nen. ¹⁷Teuren eepíremakon tanne morí pe tíise, amaimukon etanen e'píika'tí eseríke pra awaní, maasa pra amaimukon epu'tí tíuya warantí pra.

¹⁸—Morí pe man, Paapa —tauya Paapa pí'. Maasa pra tíku'sen pepín mai ta epírema ye'nen, amírí'níkon yentai mai ku'nen uurí. ¹⁹Tíise soosi ta innape Jesus ku'nenan epera'sa' yai, mararí, mia'taikinan mai ke neken to' anenupapai wai to' maimu ta, tu'kan 10.000 kaisarí mai ke, tiaron mai típu'sen pepín ta to' yenupauya yentai. Maasa pra í' taato'pe umaimu waní epu'tí to'ya yu'se waní ye'nen.

²⁰Uyonpayamí', mírírí Morí Yekaton Wanní nítíríkon pí' moreyamí' warantí teesenumenkai pra e'tí. Tíise eesenumenkakon yu'se wai a'yeke'ton pe tíwe'sen pemonkon esenumenka warantí tepu'se. Tíise imakui'pí ankupíkon pí' more pe awaníkon yu'se wai mírírí tepu'se pra. [Tu'ke mai, tepu'sen pepín ke eeseurímakon ye'nen, kure'ne Paapa wakíri pe awaníkon kai'ma teesenumenkai pra e'tí.] ²¹Maasa pra Paapa maimu e'menukasa' man, taasai'ya man see warantí:

—Insamoro upemonkonoyamí' pí' eseuríma taasa' Paapaya man.

Eseuríma pe wai pemonkonyamí' ka'ran pe tíwe'sanon winípai tímaimukon ku'nenan winípai.

Tíise mírírí warantí eseuríma tanne,

upemonkonoyamî' ko'mamî umaimu tîpîinamai pra *Is 28.11,12*

—taasai'ya man, tîmaimu yawîronkon pepîn pî'.

²² Mîrîrî ye'nen epu'tî'nîkon, tîku'sen pepîn mai ku'to' tîrî Morî Yekaton Wannîya manni'kan Paapa maimu yawîronkon pepîn netaton pe, moropai tîkupî'pîkon pî' to' esenumenkato'pe. Mîrîrî wanî pepîn imaimu yawîronkon ton pe. Tîise Paapa maimu ekareme'to'pe to'ya Morî Yekaton Wannîya itîrî'pî, innape Cristo ku'nenan pia, iwakîri pe tîwanîkon epu'to'pe to'ya. Tîise innape Paapa ku'nenan pepîn pia itîsai'ya pra man. ²³ Esenumenkatî maasa. Tamî'nawîronkon innape Jesus ku'nenan eseurîma ya tîku'sen pepîn mai ta, moropai pemonkonyamî' erepamî akore'ta'nîkon, Paapa epu'nenan pepîn. Mîwîni pra awanî ya tiaron erepamî Morî Yekaton Wannî nîtîrî'pî pî' esenupa'pî pepîn. Mîrîrî mai tîku'sen pepîn ta eeseurîmakon eta tîuya'nîkon ya, inkamoroya taa eserîke wanî apî'nîkon: —Ayawî'pankon inkamoro —taa eserîke awanî apî'nîkon, amaimukon epu'tî to'ya pra awanî ye'nen. ²⁴ Tîise tamî'nawîrî amîrî'nîkonya Paapa maimu ekaremekî ya aronne, moropai akore'ta'nîkon pemonkon erepamî Paapa epu'nen pepîn mîwîni pra awanî ya tiaron Morî Yekaton Wannî nîtîrî'pî pî' esenupa'pî pepîn pemonkon erepamî ya, inkamoroya amaimukon eta, moropai to' esenumenka mîrîrî tînet'a'pîkon pî', imakui'pî pe tîwanîkon pî'. Mîrîrî ye'nen innape awanî kupî to'ya, yairon pe awanî epu'tî tîuya'nîkon ye'nen. ²⁵ Mîrîrî wenai inkamoro yeseru imakui'pî pe tîwe'sen yenpo Paapaya. Moropai inkamoro e'sekunka Paapa yapurîkonpa. Taa to'ya: —Yairî pu'kuru see Paapa man amîrî'nîkon pia —taa to'ya.

Î' Kai'ma Soosi Ta E'nî Yeseru

²⁶ Uyonpayamî', tamî'nawîrî eseurîma'pî seeni'. Î' ankapai uurî e'to' wanî sîrîrî see warantî: A'kî, soosi ta eemurukuntîkon yai Paapa yapurî, tiwin uyonpakon moro awanî teeserenkasen. Moropai tiaron moro awanî yenupaton. Moropai tiaron moro wanî tîpî' Paapa nekaremekî'pî anekareme'painon. Moropai tiaron moro wanî itekare anekareme'painon tîku'sen pepîn mai ta. Moropai tiaron moro awanî tîku'sen pepîn mai ta mîkîrî nekaremekî'pî itekare anekareme'pai tîwe'sen î' taasa' maiya epu'to'pe. Tamî'nawîrî mîrîrîkon kupî e'pai awanî tiaronkon innape Jesus ku'nenan pîika'tîto' ton pe. ²⁷ A'kî, akore'ta'nîkon tiaronkon teeseurîmasanon tîku'sen pepîn mai ta wanî ya, inkamoro eseurîma e'pai man asakî'ne eseurîwî'ne kaisarî neken, tamî'nawîronkon eseurîma pra. Tîise to' eseurîma e'pai awanî ese'ye'ma'pî pî'. Moropai tamî'nawîronkonya epu'to'pe, î' taasa' mîrîrî maiya ekareme'nenya ekaremekî e'pai awanî, tîpia Morî Yekaton Wannî nîtîrî'pî wenai. ²⁸ Tîise î' taato'pe mîrîrî maiya ekareme'nen pe pra awanî ya, to' eseurîma e'pai pra awanî, tîise tîwarîrî'nîkon neken Paapa yarakkîrî to' eseurîma e'pai awanî tewankon ya'.

²⁹ Asakî'nankon eseurîwî'nankonya itekare ekaremekî e'pai man. Moropai tiaronkonya to' nekaremekî itekare eta e'pai man. ³⁰ Mîrîrî to' eseurîma tanne, Paapaya tekare ekaremekî ya, tiaron akore'tawon pia, mîkîrî e'mai' pe teeseurîmasen tî'napamî e'pai man, tiaron eseurîma etapa. ³¹ Mîrîrî warantî tiwin pî' si'ma eeseurîmakon e'pai man. Mîrîrî wenai tamî'nawîronkonya epu'to'pe moropai epu'sa' tîuya'nîkon wenai, inî' panpî' Paapa maimu yawîrî to' ko'manto'pe tîrumakai pra. ³² Teeseurîmasen itekare Morî Yekaton Wannî nîtîrî'pî pî' mîkîrî atî'napamî eserîke awanî, tiaron teeseurîmasen pata'se' ton pe. ³³ Maasa pra se' tapairî eseurîman yu'se

pra Paapa man, tiaronkon yaka'ma ye'ka pe. Tîise morî pe eseurîman yu'se awanî, e'to' yawîrî e'nîto'pe.

³⁴Tamî'nawîronkon Paapa pemonkonyamî' yenu'pîyua warantî ayenu-pauya'nîkon. Wîri'sanyamî' wanî e'pai awanî tîtî'napanse soosi ta. Maasa pra soosi ta inkamoro eseurîma tîrî annaya pepîn. Tîise tînyokon maimu yawîrî to' wanî e'pai awanî, pena Moisés nurî'tîya yenu'pato' yawîrî. ³⁵Î rî anekaranmapapai tîwanîkon ya, tînyokon pî' ekaranmapo to'ya e'pai awanî tewî' ta si'ma, soosi ta pra. Maasa pra soosi ta wîrî' eseurîma e'pai pra man, uurî'nîkon yeppe'nîpîiya namai.

³⁶Sîrîrî tauya manni' amîrî'nîkon pî' kupîya'nîkon pra kenantî innape? Amîrî'nîkon pî' neken Paapa yekare ekaremekî'pî to'ya kai'ma esenumenkakon? Kaane, tiaronkon pî' nîrî ekaremekî'pî to'ya. ³⁷A'kî, anî' esenumenka ya Paapa maimu ekareme'nen pe tîwanî pî', Morî Yekaton Wannî nîtîrî'pî ku'nen pe tîwanî pî'. Mîikîrîya yairî seeni' unmenuka'pî wanî epu'tî e'pai man, maasa pra umaimu pepîn sîrîrî, tîise Uyepotorîkon maimu. ³⁸Tîise anî'ya unekaremekî'pî pîinama pra awanî ya, mîikîrî maimu nîrî kî'pîinamatîi.

³⁹Mîrîrî ye'nen uyonpayamî' Paapa maimu ekaremekîya'nîkon yuwatî. Tîise tîku'sen pepîn mai ku'nen pî' eeseurîma e'pai pra man kîkatî. ⁴⁰Tîise tamî'nawîrî morî pe e'to' yawîrî mîrîrî ayeserukon ku'tî soosi ta, se' tapairon pe pra.

Cristo E'mî'sa'ka'pî Yekare

15 Uyonpayamî', Cristo yekare ekaremekîyua sîrîrî apî'nîkon, manni' ekaremekîyua ne'tîkini moropai manni' innape e'pîika'tînto' yekare kupî pî' aako'mamîkon manni'. ²Mîrîrî itekare wenai amîrî'nîkon e'pîika'tî, innape ikupî pî' aako'mamîkon ya. Tîise manni' unekaremekî'pî wanî ya, seru' pe, awe'pîika'tîkon pepîn. Î pe pra rî innape iku'to'ya'nîkon wanî e'painon.

³Tîise useruku pepîn, maasa pra î' uurî esenu'pî moropai unepu'tî'pî pî' amîrî'nîkon yenu'pîyua itekare ipîkku pe tîwe'sen pî'. Mîrîrî wanî Cristo sa'manta'pî yekare pe. Mîikîrî sa'manta'pî imakui'pî unku'pî'pîkon mo'kapa kai'ma. Mîrîrî warantî awe'menukasa' Paapa maimuya taasa' yawîrî. ⁴Mîikîrî sa'mantasa' tîpo yu'na'tî'pî to'ya uuruwai ya'. Moropai aako'mamî'pî eseurîwî'ne wei kaisarî. Mîrîrî tîpo awe'mî'sa'ka'pî isa'manta'san kore'ta pai, Paapa maimuya taasa' yawîrî. ⁵Moropai tîwe'mî'sa'ka' tîpo, e'mai' pe eesenpo'pî Pedro pia. Moropai mîrîrî tîpo tiaronkon tînaipontî'san pia eesenpo'pî. Era'ma'pî to'ya. ⁶Moropai inî'rî eesenpo'pî mararonkon pepîn 500 yentainokon tapurînenan pia. Mîrîrî yai tu'kankonya era'ma'pî. Sîrîrîpe tu'kankon to' yonparî'sankon sa'mantasa' pra man, sîrîrî tîpose enen to' ko'mamî, tîise tiaronkon to' yonparî'san sa'mantasa' sîrîrî. ⁷Moropai inkamoroya era'masa' tîpo, eesenpo'pî Tiago pia tiwinsarî tîise. Moropai maasa panpî' inî'rî eesenpo'pî tamî'nawîronkon tînaipontî'san pia.

⁸Tamî'nawîronkon pia teesenpo tîpo, tiwinkano'pî pe uupia eesenpo'pî, inîmîkîyua pra tîise. Maasa teesenpoto' weiyu erepamî pra tîise, more esenpo warantî eesenpo'pî uupia, anî'ya inîmîkî pra tîise. ⁹Maasa pra uurî sa'ne wanî Cristo naipontî'san warantî pra, tîise to' ma're wanî, to' kaisarî e'kupî eserîke pra wai. Maasa pra uurî wanî yapurînenan taruma'tîtîpon pe. Mîrîrî ye'nen Cristo naipontî'pî pe uyesatî to'ya pepîn e'painon. ¹⁰Mîiwîni tîise Paapaya utaruma'tî pra awanî'pî tîise upîika'tî'pîiya morî pe. Moropai tiaron, uyeseru ton itîrî'pîiya, morî pe tîwe'to' yawîrî. Moropai uyaipontî'pîiya esenyaka'mato'pe Cristo naipontî'san warantî. Es-

enyaka'ma pra uuko'mamî pra wanî'pî. Tîise esenyaka'masa' wai tamî'nawîronkon Cristo naipontî'san yentai. Tîise uuwarîrî ikupîuya pepîn. Tîise Paapaya ikupî'pî, tîmeruntîri tîrî'pîiya uupia, esenyaka'mato'pe itu'se tîwanî ye'nen. ¹¹ Sîrîrî epu'tî, itekare unekaremekî'pî wanî tiaronkon Cristo naipontî'san nekaremekî'pî warantî. Mîrîrî ye'nen uurîya itekare ekareme'sa' ya, inkamoroya ekareme'sa' ya, mîrîrî rî itekare wanî. Moropai ipîkku pe panpî' mîrîrî kupî'pîya'nîkon innape.

Uurî'nîkon E'mî'sa'kato' Yekare

¹² Sîrîrî itekare anna nekaremekî'pî wanî Cristo e'mî'sa'ka'pî ekareme'nen pe. Mîrîrî ye'nen o'non ye'ka pe tiaronkonya taa: —Isa'manta'san e'mî'sa'ka pepîn? ¹³ Maasa esenumenkati. Isa'manta'san e'mî'sa'ka pepîn kai'ma eesenumenkakon ya, moriya Cristo e'mî'sa'kasa' pepîn e'painon. ¹⁴ Moropai Cristo e'mî'sa'kasa' pra awanî ya, ipî anna eseurîmato' wanî e'painon î' pe pra rî. Moropai innape iku'to'ya'nîkon wanî e'painon, î' pe pra rî. ¹⁵ Moropai mîrîrî warantî seru' pe anna eseurîma e'painon Paapa winîkîi, maasa pra Cristo pîmî'sa'ka'pî Paapaya taa annaya ye'nen. Innape see isa'manta'san e'mî'sa'ka pra awanî ya, Paapaya Cristo pîmî'sa'ka'pî pepîn e'painon. ¹⁶ Innape isa'manta'san e'mî'sa'ka pepîn kai'ma eesenumenkakon ya, Cristo nîrî e'mî'sa'ka'pî pepîn e'painon. ¹⁷ Mîrîrî warantî Cristo e'mî'sa'kasa' pra awanî ya, innape iku'to'yakon wanî î' pe pra rî, amakuyikon yapai amo'kasai'ya pepîn e'painon. Tîise aako'mamîkon e'painon imakui'pî ankupî'pîkon yarakkîrî. ¹⁸ Innape mîrîrî wanî ya, mîrîrî warantî nîrî ayonpayamî'kon isa'manta'san innape Cristo ku'nenan ko'mamî e'painon aataka'ma'san pe ipatîkarî. ¹⁹ Innape Cristo kupî ya, morî in-tîrî yapisî sîrîrî, tarî enen e'nî tanne. Tîise sîrîrî neken yapisî ya, mararî pra esewankono'man e'painon, tamî'nawîronkon pemonkonyamî esewankono'ma yentai. Maasa pra iwinîpai ipatîkaron ko'mannîto' yapisî kai'ma, esenku'tî'nî'pî e'painon.

²⁰ Tîise mîrîrî warantî pra awanî, maasa pra innape Cristo e'mî'sa'ka'pî wanî. E'mai' pe awe'mî'sa'kasa' ye'nen, epu'tî'nîkon ite'ma'pî pî' e'mî'sa'kan, ipatîkarî ko'mannîto'pe yarakkîrî. ²¹ Maasa pra tiwinan warayo' Adão nurî'tîya imakui'pî kupî'pî wenai tamî'nawîronkon wanî tîisa'mantasanon pe. Mîrîrî warantî nîrî tiwinan warayo' Cristo e'mî'sa'ka'pî wenai, tamî'nawîronkon isa'manta'san e'mî'sa'ka pe man. ²² See warantî awanî: Paapa maimu yawîrî pra Adão nurî'tî wanî ye'nen, tamî'nawîronkon uurî'nîkon tîpayanî'san sa'manta emapu'tî'pîiya. Mîrîrî warantî Paapa maimu yawîrî Cristo ko'mamî'pî ye'nen, tamî'nawîronkon uurî'nîkon tîpemonkonoyamî' e'mî'sa'ka ipatîkarî ko'manto'pe emapu'tî'pî Cristoya. ²³ Tîise uurî'nîkonya inîmîkî e'pai awanî. Maasa pra e'mai' pe Cristo e'mî'sa'ka'pî tamî'nawîronkon e'mî'sa'ka rawîrî. Mîrîrî tîpo inîmîkî pî' ko'mannî î' pensa Cristo iipî yai, ipemonkonoyamî' e'mî'sa'kato' weiyu eseporî. ²⁴ Mîrîrî tîpo sîrîrî pata yaretî'ka Cristoya weiyu erepamî. Mîrîrî yai tamî'nawîronkon ipîkku pe tîwe'sanon, moropai meruntî ke tîwe'sanon, taataipontîsanon, teesera'masanon moropai teesera'masanon pepîn yaretî'kaiya. Moropai tamî'nawîronkon rumakaiya tîyun Paapa yenya', to' esa' pe awe'to'pe. ²⁵ Maasa pra tamî'nawîronkon esa' pe Cristo ko'mamî e'pai awanî, tamî'nawîronkon iteyatonon yaretî'ka Paapaya pîkîrî. ²⁶ Tamî'nawîron imakui'pî yaretî'ka tîuya tîpo, sa'mantanto', itu'se Paapa e'to' pepîn, inewanmarî yaretî'kaiya pe man. ²⁷ Maasa pra Paapa maimu e'menukasa' yawîrî taasai'ya man:

—Paapaya tamî'nawîronkon esa' pe Cristo kupî pe man to' ko'mannî'nen pe awe'to'pe

—taasai'ya man. Tamí'nawíron yentai Cristo ena taasa' Paapaya ya, ikupíiya tíise tentai Cristo ena pepín taasai'ya pra awanî. Maasa pra mîikírî Paapaya ikupí'pî tamí'nawíronkon esa' pe. ²⁸ Tamí'nawíronkon esa' pe Cristo ena yai, mîikírî eturumaka Paapa yenya' tesa' pe awe'to'pe. Manni' Paapa ipíkku pe Cristo kupítípon tiaronkon yentai. Mírîrî yai Paapa ena kupî sírîrî tamí'nawíronkon esa' pe.

²⁹ Tarípai isa'manta'san e'mí'sa'ka pra awanî pí' eesenumenkakon ya, ayekaran-mapouya'níkon. Í ton pe pemonkonyamí' esenpatakona'pí tonpayamí', isa'manta'san ton pe? Í pe pra rî awanî e'painon. ³⁰ Moropai anna kanan, í ton pe see anna esenyaka'ma ko'mannípî, anna moron tepu'se? Isa'manta'san e'mí'sa'ka pepín epu'tí ya, í pe pra rî awanî e'painon. ³¹ Tíise uyonpayamí', uurí tamí'nawíron e'taruma'tító' yapítanípíuya sírîrî wei kaisarí. Useruku pepín. Uyepotoríkon Jesus Cristo pemonkonon pe awaníkon wennai, innape ayapuríuya'níkon warantí, innape awanî sírîrî. ³² A'kí, tarí uurí esenyaka'ma ko'mannípî Éfeso po. Mararí pra tewai'se kaikusi yarakkírî teepísen kaisarí. Tíise mírîrî kupíuya ya, tarí neken sírîrî non po morí pe uuko'manto'pe, í eporíuya pepín e'painon. Innape see isa'manta'san e'mí'sa'ka pepín ta'níkon ya, moriya taa e'painon:

Entamo'kanpai'níkon moropai uwukukon ení'pai'níkon.

Maasa pra penane sa'mantan pe man *Is 22.13*

taa e'painon. Tíise mírîrî taa eseríke pra man maasa pra isa'manta'san e'mí'sa'ka kupî sírîrî. ³³ Mírîrî ye'nen teesenku'tí pra e'tí. Ayonpakon imaku'pí ku'nen wenairí tuutí, ayeserukon morí pe awe'to'kon kí'ma'tanítí. ³⁴ Tíise morí pe aako'mamíkon yuwatí yairí. Imaku'pí ku'to'ya'níkon mí'pannítí. Akore'ta'níkon tiaronkon man, Paapa epu'nenan pepín. Sírîrî tauya sírîrî, ayonpayamí'ya Paapa yeseru epu'tí pepín pí' aweppépíkon e'pai man.

Í Kai'ma Uyesa'kon E'mí'sa'kato' Yekare

³⁵ Yai pra tiaronya ekaranmapo, í ye'ka pe see isa'manta'san e'mí'sa'ka e'painon, to' pí'pí, to' esa' kata'pí tanne? Tíise í ye'ka pe to' esa' waní kupî sírîrî? taiya. ³⁶ Pakko amírî. Paapaya isa'manta'san pí'mí'sa'ka pepín kai'ma eesenumenka. A'kí, í ena'pí pí'mí'ya'níkon ya, mírîrî aro'ta pepín e'painon non ke ya'si'sa'ya'níkon pra awanî ya. ³⁷ Maasa pra anpímíkon waní trigo ena'pí pe. Mírîrî warantí pra awanî ya, í rí ena'pí pe tiwin míríkkí. Mírîrî pí'mí'ya'níkon itena'pí pe, ite'ye' pe pra tíise. ³⁸ Tíise Paapaya mírîrî í rí ena'pí pínsa' yaro'tannípî, ite'ye' ton pe, itu'se tíwaní pikírí. Maasa pra itíríya sí'ta tiwin pí' ikaisarí ite'ye' ton. ³⁹ Moropai tamí'nawíronkon enenankon pemonkonyamí' moropai kamoyamí' pun waní to' kaisarí sí'ta. Pemonkon pun waní kamo pun warantí pra. Kamo pun waní toron pun warantí pra. Moropai toron pun waní moro'yamí' pun warantí pra. Moropai moro' pun waní tiaron pe rí. Mírîrî ye'nen tamí'nawírî sí'ta to' pun waní. ⁴⁰ Tamí'nawírî sírîrî non ponkon waní morí pe. Moropai moro man nírí ka' ponkon. Inkamoro waní nírí morí pe tíise non ponkon warantí pra. Tiaron pe to' waní. ⁴¹ A'kí, wei ya'karu moro man iponaron pata weiyu'maiya morí pe, kapoiya iweiyu'masa' warantí pra. Moropai kapoi ya'karu moro man nírí, pata ya'karu'maiya sirikkíyamí'ya ya'karu'ma warantí pra. Moropai sirikkíyamí' ya'karu nírí moro man tiaron pe ya'karu'manen. Inkamoro nírí ya'karu moro man tiwin pí' to' kaisarí e'warainon pepín, tíise sí'ta'non tiwin pí' to' tíise.

⁴² Mírîrî warantí nírí isa'manta'san e'mí'sa'ka yai awanî. Maasa pra isa'manta'pí yu'na'tísa' ya, itesa'rípí waní tíisa'mantassen pe. Tíise í pensa awe'mí'sa'ka ya,

awe'mí'sa'ka iní' aasa'manta ton pe pra. Maasa pra tiaron pe itesa' waní kupí sírírí tîisa'mantasen pe pra. ⁴³ Moropai isa'manta'pî esa'rî'pî tarí yu'na'tîsa' ya, nura pe awanî, moropai a'tu'mîra awanî. Tîise manni' yai, Paapaya i'mí'sa'ka yai, itesa' waní morí pe pu'kuru, meruntí ke pu'kuru awanî pe man. ⁴⁴ Moropai tarí yu'na'tîsa' ya taríron pe neken awanî. Tîise i'mí'sa'ka tûya yai, Paapaya itírí itesa' ton ipatíkarí ka' po tîiko'mansen tîriya.

Inna seru' pepín tarí awanî non po tîiko'mansen esa' waní ya, moriya ka' po nírí awanî, ka' po tîiko'mansen esa' moro man. ⁴⁵ Maasa pra Paapa maimu e'menukasa'ya taasa' man:

—E'mai'non warayo' Adão nurí'tí koneka'pî Paapaya taríron tîiko'mansen pe *Gn 2.7*
 —taasai'ya man. Tîise ikínní'non warayo' Cristo pí'mí'sa'ka'pî Paapaya, ipatíkarí aako'manto'pe. Mírírí ipatíkarí to' ko'manto' ton tîriya tîpemonkonoyamí' pia. ⁴⁶ Mírírí ye'nen e'mai' pe ka' poinon uyesa'kon ton tîisai'ya pra man. Tîise sírírí non po tîiko'mansen uyesa'kon ton itírí'piiya. Moropai maasa uyesa'kon ton, ka' po tîiko'mansen tîriya pe man. ⁴⁷ E'mai'non warayo' Adão nurí'tí koneka'pî Paapaya non ya'punu'pî ke. Tîise ka' poinon, ikínní'non warayo' Cristo pí'mí'sa'ka'piiya. Moropai tiaron itesa' ton tîrí'piiya, ka' po tîiko'mansen pe. ⁴⁸ Manni'kan tarí tîiko'mansenon waní manni' warayo' non ya'punu'pî konekasa' warantí. Tîise manni'kan ka' po aako'mamí tonkon waní, manni' ka' poi iipí'pî warantí. ⁴⁹ Uyesa'kon waní sírírí tarí tîiko'mansen Adão esa' warantí. Mírírí warantí nírí e'mí'sakan ya, amenan pe uyesa'kon waní pe man, ka' poi iipí'pî Cristo esa' warantí.

⁵⁰ Uyonpayamí, sírírí ankapai e'to' pu'kuru tauya sírírí apí'níkon. Tarí tîiko'mansen uyesa'kon yarakkírí sí'ma ka' pona iko'manse wítín eserike pra man. Maasa pra uyesa'kon tîisa'mantasen ko'mamí pepín ipatíkarí Paapa pia. ⁵¹ Maasa unekaremekí etatí, morí pe tepu'sen pepín pí' eseuríma. Tamí'nawíronkon uurí'níkon sa'manta pepín kupí sírírí. Tîise tiwin wei tiwinarí tamí'nawíronkon esa' etinyaka'ma pe man. ⁵² Ka'ne' pe uyenukonya píriu taa manni' warantí, tiwinkano'pî pe tîsinaríkon ye'nunpa inseríya pe, isa'manta'san e'mí'sa'ka pe man, iní'rí aasa'mantaton pe pra. Mírírí yai tamí'nawírí uurí'níkon etinyaka'ma pe man. ⁵³ Maasa pra sírírí uyesa'kon tîikatasen etinyaka'ma e'pai man, tîikatasen pe pra. Moropai tîisa'mantasen etinyaka'ma e'pai man, tîisa'mantasen pe pra. ⁵⁴ Mírírí ye'nen uyesa'kon tîikatasen etinyaka'ma yai tîikatasen pe pra, moropai tîisa'mantasen etinyaka'ma yai tîisa'mantasen pe pra, í' kai'ma Paapa maimu e'menukasa'ya taasa' yawírí awe'kupí mírírí.

⁵⁵ Sa'mantanto' pí' eranne' pe pra man,

maasa pra aataretí'kasa' man.

Pemonkonyamí' enasa' man

tîisa'mantasanon pe pra,

sa'mantanto' yentai to' enasa' ye'nen *Os 13.14*

taasai'ya man. ⁵⁶ Sa'mantanto' pí' eranne' pe e'ní imakui'pî unkupí'píkon wenai, maasa pra Paapaya utarumatíkon, tîmaimu yawírí pra e'ní ye'nen. ⁵⁷ Tîise Uyepotoríkon Jesus Cristo níkupí'pî wenai, sa'mantan pí' eranne' pe pra e'ní, maasa pra Paapaya utaruma'tíkon pepín. Mírírí ye'nen —Morí pe pu'kuru man —taa pí' ko'manní Paapa pí'.

⁵⁸ Mírírí ye'nen uyonpayamí, innape ikupí pí' ako'mantí, tîwí tíku'se pra. Meruntí ke ako'mantí. Uyepotoríkon esenyaka'mato' pí' eesenyaka'makon pí' ako'mantí tíru-

makai pra. Maasa pra epu'tí pí' naatíi Uyepotoríkon ton pe eesenyaka'makon ya, í' pe pra rí eesenyaka'mato'kon waní pepín.

Innape Jesus Ku'nenan Judeuyamí' Piika'títo' To'ya

16 Judéia pata ponkon innape Jesus ku'nenan piika'títo' ton pe anapisíkon pí' eseuríma sírírí. Manni'kan Galácia ponkon innape Jesus ku'nenan pí' ta'píuya yawírí ikupíya'níkon yu'se wai. ² Domingo kaisarí mírírí antíríkon pe anapisíkon yapí'tí, moropai ikonekatí yeporíya'níkon pikírí, tiwin pí' akaisarí'níkon. Aní'ya kure'ne panpí' yapísí ya, míikíríya itírí kure'ne panpí', moropai mararí panpí' yapí'nenya itírí mararí panpí'. Mírírí yannu'tí maasa pra akore'ta'níkon erepamí yai, yannukuya'níkon namai. ³ Moropai erepansa' ya akore'ta'níkon, kaareta yari-mauya, manni'kan pemonkonyamí' yaanenana pe amenka'píkon yarakkírí atí ton, mírírí tíniru yaato'pe to'ya Jerusalém pona. ⁴ Mírírí yai itípai waní ya, uutí moropai inkamoro wítí uyarakkírí.

Paulo Esenenkató' Í' Kai'ma Tíwaní Pí'

⁵ Maasa e'mai' pe uutí Macedônia pata poro, mírírí poro uutíto' man míto'pe. Mírírí típo amírí'níkon kore'ta erepamí. Mírírí yai ayeporíuya'níkon. ⁶ Yai pra akore'ta'níkon uuko'mamí eseríke waní tu'ke wei kaisarí. Míwíni pra awaní ya, tamí'nawírí kono' yaretí'kauya akore'ta'níkon. Mírírí warantí amírí'níkonya upiika'tí epu'tí pí' wai, o'non poro uutíto' manni' pí'. ⁷ Maasa pra ka'ne' pe rí amírí'níkon anera'mapai pra wai. Tíise akore'ta'níkon iko'manpai wai kure'ne, itu'se Uyepotoríkon waní ya akore'ta'níkon uuko'mamí. ⁸ Tíise maasa tarí Éfeso po uuko'mamí sírírí, Judeuyamí' festarí, Pentecoste itese' weiyu erepamí pikírí. ⁹ Uuko'mamí sírírí tarí, maasa pra Paapa maimu ekaremekíuya anetapai pemonkonyamí' waní ye'nen. Teuren tu'kankon pemonkonyamí' man, itu'sankon pepín waní uma'nípapai.

¹⁰ Akore'ta'níkon Timóteo erepansa' yai, míikírí yapí'tí morí pe pu'kuru. Maasa pra uurí esenyaka'ma warantí teesenyaka'masen pe nírí Timóteo waní, Uyepotoríkon ton pe. ¹¹ Mírírí ye'nen ipínamaya'níkon e'pai awaní. Moropai ipiika'títí o'non poro attíto' yairí, morí pe tíwanmíra attíto'pe eerepanto'pe taríwaya uupia. Maasa pra míikírí iipí nímíkí pí' waní sírírí tiaronkon uyonpakon pokonpe.

¹² Moropai uyonpakon Apolo pí' ta'píuya, tu'ke ite'ka amírí'níkon era'mapí'se atíto'pe tiaronkon uyonpakon yarakkírí. Tíise sírírí pu'kuru tuutí taiya pra man. —Í' pensa uutíto' weiyu eseposa' ya, uutí —taa pí' man.

Tiwinano'pí Paulo Maimu Coríntio Ponkon Pia

¹³ Mírírí ye'nen tíwarí panpí' ako'mantí. Moropai innape ikupí pí' ako'mantí. Meruntí ke ako'mantí a'tu'míra tíwe'se pra. ¹⁴ Tamí'nawíron eesenyaka'mato'kon konekatí, awe'sa'namato'kon yarakkírí.

¹⁵ A'kí, uyonpakon Estéfnas moropai itonpayamí' epu'tíya'níkon. Inkamoroya e'mai' pe innape Jesus kupí'pí tiaronkon rawírí Grécia pata po. Moropai míikírí eturumaka'pí Paapa esenyaka'mato' kupípa kai'ma, Paapa pemonkonoyamí' píika'típa kai'ma. ¹⁶ Mírírí ye'nen, uyonpayamí', míikíríya apanamato'kon yawírí ako'mantí. Moropai tiaronkon iwarainonkon teesenyaka'masanonya apanamakon yawírí ako'mantí. ¹⁷ Uurí atausinpasa' wai kure'ne, Estéfnas moropai Fortunato moropai Acaico pokon erepansa' pí' uupia. Maasa pra amírí'níkon ton pra awaní tanne,

inkamoroya upiika'ti'pi ayenta'nikon. ¹⁸ Inkamoroya teerepansa'kon yai ayekarekon ekaremeki'pi upi, i' kai'ma aako'mamikon yekare. Miriri ye'nen uuri wani'pi kure'ne taatausinpai. Moropai inkamoroya amiri'nikon yausinpa'pi epu'ti pi' wai. Inkamoro ye'kakon pemonkonyami' yapuri e'pai awani.

¹⁹ Innape Jesus ku'nenan, Asia pata po tiko'mansenonya timaimukon yarima pi' man aapia'nikon. Moropai Aquilaya moropai Priscilaya niri timaimukon yarima pi' man. Moropai innape Jesus ku'nenan Aquila, Priscila yewi' ta Paapa yapuri teeperepi'senonya timaimukon yarima pi' man niri. ²⁰ Miriri waranti tarironkonya timaimukon yarima pi' man. Miriri ye'nen ayonpakon yena pi' atapi'ti tam'nawiri moro akore'ta'nikon.

²¹ Taripai seeni' menukaya siriri uyenya ke pu'kuru. "Umaimu man aapia'nikon".

²² Ani' Uyepotorikon yapurinen pepin wani ya, miriri ko'mami Paapa yewanma pe e'pai awani. Uyepotorikon, ka'ne' pe asi'ki.

²³ Tam'nawiron mori pe tiwe'to' tiri Uyepotorikon Jesus Cristoya yu'se wai aapia'nikon.

²⁴ Moropai uuriya a'ninmato'kon wani kure'ne, uyonpa pe amiri'nikon ku'sa' Uyepotorikon Jesus Cristoya ye'nen. Miriri neken.

SÎRÎRÎ KAARETA ITAKON ITE'KA PE PAULO NÎMENUKA'PÎ

CORÍNTIO PONKON PIA

Pauloya, Jesus Cristo naipontí'píya sîrîrî kaareta menuka'píiia moropai yarima'píiia innape Jesus ku'nenan pia cidade itese' Coríntio ponkon.

Î wani' awanî wenai sîrîrî kaareta menuka'píiia, maasa pra to' yekare etasa' waní'pî, î kai'ma tiaronkon pemonkonyamí' wítisa' inkamoro Coríntio ponkon pia. Moropai mîi pe inkamoro yenuapítí'pî, Jesus naipontí'san pe kai'ma. Tíise Jesus naipontí'san pe pra to' waní'pî. Seru'ye' pe to' waní'pî. Inkamoro yenku'tí'pî to'ya. Moropai Paulo yeseru pí' to' o'ma'ta'pî. Jesus naipontí'pî pe pra Paulo waní' taapítí'pî to'ya. Mîrîrî ye'nen Paulo maimu píinama pra e'tí, taapítí'pî to'ya. Mîrîrî warantí inkamoro yenku'tí'pî to'ya.

Mîrîrî epu'tí tûuya ye'nen, sîrîrî kaareta menuka'pî Pauloya. Ekaremekí'píiia innape rî Jesusya yaipontí'pî, tímaimu ekareme'se. Moropai inkamoro seru'ye'kon waní' pepín Jesus naipontí'san pe ekaremekí'píiia.

Moropai tiaron pí' eeseuríma'pî nîrî sîrîrî kaareta po. Inkamoro esenumenka'pî tîniru yapísí' pí' tonpayamí' nítîrî moropai î' ton pínon Jerusalém soosi tawonkon pia yarimato'pe to'ya. Mîrîrî pí' Paulo eseuríma'pî, morí pe to' esenumenkato' waní.

Mîrîrî pí' teeseurímasen sîrîrî kaareta.

1 Uurí Paulo, Jesus Cristo naipontí'pî itu'se Paapa waní ye'nen. Uuríya sîrîrî kaareta menuka sîrîrî uyonpakon Timóteo uupia tûise. Sîrîrî kaareta yari-mauya aapia'níkon innape Jesus ku'nenan Coríntio po tîiko'mansenon pia. Moropai tamí'nawíronkon Grécia pata poro tîiko'mansenon Paapa pemonkonoyamí' pia nîrî yarimauya sîrîrî. ²Paapa pí' esatûuya moropai inmu Jesus Cristo pí'. Tamí'nawíron morí pe tîwe'to'kon moropai tîwanmîn tîito'pe to'ya aapia'níkon. Sîrîrî warantí esatûuya Paapa pí' moropai Uyepotoríkon Jesus Cristo pí'.

Pauloya Paapa Pí' Morí Pe Man Taa

³Uyepotoríkon Paapa, Jesus Cristo yepotorí moropai itun, mîikírî yapurípai'níkon man. Maasa pra mîikírî uyunkonya uurí'níkon sa'nama ko'manní'pî. Moropai mîikírî waní upíika'tínenkon pe. ⁴Mîikíríya tamí'nawíron uurí'níkon esewankono'mato' winípai upíika'tíkon. Moropai mîrîrî upíika'títo'ya'níkon ke, manni'kan uurí'níkon warantí, teesewankono'mai tîwe'sanon píika'títo'pe, manni' iwinípai unapísí'píkon ke. ⁵Innape pu'kuru man, e'taruma'tín Cristo pemonkono pe e'ní ye'nen. Tíise e'taruma'tí'níkon ya, iwinípai e'píika'tínto' yapísí'níkon. ⁶Anna e'taruma'títo' wenai amírí'níkon e'píika'tí. Maasa pra anna píika'tí'pî Paapaya, amírí'níkon píika'títo'pe annaya, innape ikupíkonpa. Mîrîrî ye'nen amírí'níkonya nîrî awe'píika'títo'kon yapísí, annaya yapísí'pî warantí, awe'taruma'tíkon yapítanípíkonpa. ⁷Mîrîrî ye'nen epu'tí pí' anna man, anna e'taruma'tí'pî warantí awe'taruma'tíkon ya, Paapaya ayaus-inpakon, eesewankono'makon winípai, anna yausínpa'pî tûuya warantí.

⁸Uyonpayamí', î kai'ma anna yarakkírî e'kupí'pî Ásia pata po epu'tíya'níkon e'pai man. Kure'ne anna e'taruma'títo' waní'pî, yapítanípí annaya yentai. Anna sa'manta yonpa'pî mîrîrî wenai. ⁹Mîrîrî epu'tí'pî annaya, anna wíito'pe awaní. Tíise mîrîrî e'kupí'pî anna yenupto'pe. Anna warí' anna e'píika'títo' yuwa annaya namai,

tîise Paapa winîpai anna e'pîika'tîto' ton epoto'pe annaya, manni' isa'manta'san pîmî'sa'kanen winîpai. ¹⁰ Mîikîrîya anna pîika'tî'pî mîrîrî nari' sa'mantanto' winîpai. Moropai epu'tî pî' anna man, tîwîrî anna pîika'tî pî' aako'mamî, ¹¹ amîrî'nîkon epîrema ko'mannîpî tanne, anna pona. Mîrîrî warantî arinîkon epîremato' yuuku Paapaya. Moropai tu'kankonya “Morî pe man” taa Paapa pî', morî pe anna pîika'tîiya wenai.

Pauloya Coríntio Pona Tuutîto' Teseru Mo'tanîpî

¹² Anna atausinpató' man kure'ne, maasa pra tiaronkon winîkîi yairon kupî'pî annaya wenai. Moropai inî' panpî' amîrî'nîkon kore'ta anna ko'manpî'tî'pî seru' pe pra. Anna esenumenkato' wanî yairî epu'tî pî' anna man, anna yewan ya'. Maasa pra ipîkku pe epu'nenan esenumenka yawîrî pra ikupî'pî annaya. Tîise morî pe anna pîika'tî'pî Paapaya wenai, ikupî'pî annaya. ¹³ Sîrîrî anna nîmenuka'pî pî' esenumenkati. Î' pensa erenkaya'nîkon yai, aronne etaya'nîkon, moropai î' taato'pe awanî epu'tîya'nîkon. Tiaron pe awanî pepîn. ¹⁴ Tiaronkon amîrî'nîkon kore'tawonkonya epu'tî, yairî eseurîma. Mîrîrî warantî tamî'nawîronkon amîrî'nîkonya epu'tî yu'se wai. Moropai î' pensa Uyepotorîkon Jesus Cristo ii'to' weiyu erepamî yai, anna, ayenupati'ponkon pî' aatausinpakon. Mîrîrî anna nîkupî'pî wenai anna pî' aatausinpakon, apî'nîkon anna atausinpa manni' warantî.

¹⁵ Mîrîrî warantî epu'tîuya ye'nen, e'mai' pe uurî esenumenka'pî amîrî'nîkon era'mapî'se uutî pî'. Mîrîrî uutîsa' yai, amîrî'nîkon atausinpa itakon te'ka pe. ¹⁶ Maasa pra esenumenka'pî Macedônia pona uutî pe amîrî'nîkon anera'mapî'pai wanî pî'. Moropai esenumenka'pî enna'po yai, inî'rî amîrî'nîkon poirî ii'pai wanî. Moropai mîrîrî yai, pîika'tînan ton yu'se wanî, Judéia pata pona enna'po yai. ¹⁷ Î' kai'ma yairî uurî esenumenkato' kupîya'nîkon pra naatî? Manni' se' tapairî teesenumenkasen esenumenka warantî uurî esenumenka pepîn. Taiya mîikîrîya inna tîise teseru miakanmaiya tiwinarî moropai taiya kaane. Moropai tîmaimu mana'pokaiya mîrîrî pe rî. Mîrîrî warantî uurî esenumenka pepîn.

¹⁸ Î' ta'pîuya amîrî'nîkon pî' wanî pepîn mîrîrî warantî. Unekaremekî wanî yairon pe, inna moropai kaane tauya pepîn mîrîrî pe rî. Tîise yairon pe pu'kuru Paapa eseurîma warantî, eseurîma. ¹⁹ Maasa pra Jesus Cristo, Paapa munmu pî' anna eseurîma'pî amîrî'nîkon kore'ta. Silas moropai Timóteo moropai uurî eseurîma'pî, ekaremekî'pî annaya. Taasa' annaya pra man —Yai pra innape awanî, kaane karî mîrîrî pe rî. Moropai mîrîrî warantî Jesus Cristoya tîmaimu mana'pokaiya pepîn nîrî. ²⁰ Maasa pra Cristo nîkupî'pî wenai, epu'tî'nîkon tamî'nawîrî î' kupî tîuya ta'pî Paapaya pena, ikupîiya. Jesus Cristo pemonkono pe e'nî ye'nen ikupîiya innape. Mîrîrî wenai —Innape man, mîrîrî warantî man —taa uurî'nîkonya Paapa pî', kure'ne upîika'tîiya'nîkon ye'nen. ²¹ Maasa pra mîikîrî Paapaya Cristo pemonkono pe anna ko'mamî, moropai amîrî'nîkon ko'mamî emapu'tî. Moropai mîikîrî Paapaya uurî'nîkon menka'pî tîmîrî pe e'nîto'pe'nîkon. ²² Mîikîrî ko'mamî uyesa'kon pe. Uyesa'kon pe tîwanî wenai, mîikîrîya uurî'nîkon yeki'ka'pî tîmîrî pe e'nî ekareme'nen pe. Uyewankon ya' Morî Yekaton Wannî tîisai'ya, tamî'nawîrî î' tîrîuya ta'pî tîuya tîrî Paapaya ekareme'nen pe. Mîrîrî ye'nen uurî'nîkon esenku'tîn pepîn.

²³ Paapaya epu'tî pî' man, î' kai'ma uurî esenumenkato' wanî. Sîrîrî tîpose uutî pra wanî Coríntio cidaderî pona akore'ta'nîkon, maasa pra amîrî'nîkon aneppe'nîpai pra awanî ye'nen. ²⁴ Mîrîrî tauya pepîn, amîrî'nîkon yaipontînen pe î' yapurîkonpa.

Mírírí ye'ka pe pra, tíise anna waní amírí'níkon pokonpe teesenyaka'masen pe, amírí'níkon e'to'pe taatausinpai. Maasa pra innape ikupí pí' aako'mamíkon, tíru-makai pra.

2 Mírírí ye'nen uurí esenumenka'pí iní'rí, amírí'níkon pokonpe eseporí eseríke pra awaní pí', yairí ma're amírí'níkon anku'pai pra awaní ye'nen. ²Maasa pra yairí ma're amírí'níkon kupíuya ya, yairí ma're nírí uurí ena. Mírírí warantí awaníkon tanne, aní'ya uyausinpa e'painon? Amírí'níkon neken, unewankono'ma'sanya uyausinpa mírírí. ³Mírírí ye'nen manni' e'mai'non kaareta menuka'píuya aapia'níkon. Maasa pra amírí'níkon yewankono'mai itíipai pra waní'pí. Maasa pra uyausinpa-tonkon pemonkonyamí'ya uyewankono'ma yu'se pra waní'pí. Maasa pra epu'tí pí' wai, í' pensa taatausinpai uurí waní yai, amírí'níkon nírí waní taatausinpai. ⁴Mírírí kaareta menuka'píuya kure'ne apí'níkon esewankono'ma ye'ka pe, moropai ukarau ye'ka pe. Tíise mírírí menukasau'ya pra wai, amírí'níkon yeppe'ní'to'peuya. Tíise imenuka'píuya, í' kai'ma amírí'níkon sa'namauya epu'tíkonpa.

Imakui'pí Kupítípon Yausinpa E'pai Man

⁵Tíise manni' pemonkon, amírí'níkon kore'ta yairí ma're ukupítípon, tíise uurí neken pepín, tiaronkon amírí'níkon kore'tawonkon nírí kupí'píi'ya mararí pra yairí ma're. Sírírí warantí imenukauya, meruntí ke pu'kuru eseurímato'pe pra ipí'. ⁶Aasírí ariníkon amírí'níkonya yenpa'ka'pí akore'tapai'níkon. Mírírí wenai kure'ne eesewankono'ma'pí imakui'pí tínkupí'pí pí'. Aasírí man. ⁷Tarípai aawanmíra'níkon inkupí'pí kupí'ya'níkon e'pai man. Moropai yausinpaya'níkon e'pai man, mararí pra yairí ma're yapítanípíi'ya yentai awaní namai. ⁸Mírírí ye'nen esatíuya sírírí apí'níkon, í' kai'ma kure'ne tísanamaya'níkon epu'to'pe míkíríya, isa'namakonpa. ⁹Moropai mírírí wenai manni' kaareta menuka'píuya aapia'níkon. Anepu'pai uurí waní'pí, innape umaimu yawírí awaníkon. ¹⁰Í' pensa tiaron níkupí'pí imakui'pí kupí'ya'níkon ya, aawanmíra'níkon, uuríya nírí uuwanmíra ikupí. Uuwanmíra míkírí níkupí'pí, (imakui'pí ku'sai'ya ya) mírírí kupíuya, amírí'níkon wenai, Jesus Cristoya era'ma tanne. ¹¹Mírírí kupíuya uuwanmíra, maasa pra Makui ena namai uyentai'níkon. Epu'tí man, í' kai'ma míkírí esenyaka'mato' yeseru upí'níkon.

Coríntio Ponkon Pí'

Paulo Esenenka Ko'manní'pí Trôade Po Si'ma

¹²[_To'sarí aapia'níkon uutí pra tíise,] Trôade cidaderí pona uutí'pí Cristo yekare ekareme'se. Miarí erepansa' yai epu'tí'píuya, í' kai'ma itekare pí' esenyaka'ma pata'se'ton tírí'pí Paapaya. ¹³Míiwíni tíise kure'ne esenumenka ye'ka pe esenyaka'ma'pí, maasa pra uyonpakon Tito yarakkírí eseporí pra waní wenai. Mírírí ye'nen esekaremekí'pí mororonkon pí' moropai uutí'pí Macedônia pata pona.

Cristo Wenai Tamí'nawíron Yentai E'ní

¹⁴Tíise —Morí pe man —tauya Paapa pí', maasa pra Cristo pemonkono pe uku'sai'ya'níkon ye'nen. Mírírí wenai Cristo waní teyatnon yentai ekaremekí Paa-paya tamí'nawíronkon pí'. Uurí'níkon pinunpa ko'mannípíi'ya itekare ekareme'se. Manni' a'pusin soroka aní'ya ya, a'pusin pu'níku tamí'nawíronkonya. Mírírí warantí e'ní maasa pra uwenai'níkon itekare, tamí'nawíron yentai Cristo waní yekare epu'tí

tamî'nawîronkon pemonkonyamî'ya. ¹⁵ Maasa pra anna wanî, manni' a'pusin Cristo nîtirî Paapa pia warantî tîwe'sanon pe. Manni' a'pusin wîti pata po warantî, itekare anna nekaremekî eta manni'kan awe'pîika'titonkonya, moropai aasa'mantatonkonya eta nîrî. ¹⁶ Itu'sankon pepîn pia awanî imakui'pî pe, morî pe pra, innape ikupî to'ya pra awanî ye'nen. Mîrîrî wenai Paapa pia tîiko'manto'kon ton eporî to'ya pepîn. Tîise manni'kan awe'pîika'titonkon pia awanî morî pe, maasa pra innape ikupî to'ya ye'nen. Moropai ipatîkarî enen tîiko'manto'kon eporî to'ya. Mîrîrî ye'nen anî'ya sîrîrî ye'ka esenyaka'mato' kupî kin e'painon? ¹⁷ Tîise annaya ikupî, maasa pra anna wanî Paapa naipontî'san pe. Yairî pu'kuru ipî' teeseurîmasen pe anna wanî irawîrî si'ma. Mîrîrî ye'nen anna wanî pepîn manni'kan tu'kankon pemonkonyamî' warantî. Se' tapairî Paapa maimu ekaremekî pî' anna esenyaka'ma pepîn, manni'kan pemonkonyamî' se' tapairî tîwe'repasanon esenyaka'ma warantî. Tîise anna wanî Cristo poitîrî pe.

Paapa Yarakkîrî Esetanto' Amenan

3 Inî'rî annaya ekaremekî e'pai pra man, anî' pe anna wanî. Tiaronkonya pemonkonyamî' yaipontî kaareta menukato'pe to'ya, Cristo naipontî'san pe tîwanîkon pî' teeseurîmasen. Tîise mîrîrî warantî, tiaronkon esatî annaya pra man, imenukato'pe, amîrî'nîkonya epu'to'pe. ² Maasa pra amîrî'nîkon rî wanî anna kaaretarî warantî. Ayaserukon era'ma tamî'nawîronkonya wenai, epu'tî to'ya, anna wanî Paapa naipontî'pî pe itekare ekareme'se. Maasa pra anna yewan ya' awanîkon, anna wakîrî pe awanîkon. Maasa pra anna winîpai innape iku'sa'ya'nîkon. Yairî ayaserukon wanî wenai, Cristoya apîika'tîsa'kon epu'tî to'ya. ³ Mîrîrî wanî Cristo nîmenuka'pî warantî. Mîrîrî erenka to'ya ya, Cristo yarakkîrî aako'mamîkon epu'tî to'ya. Î kupî'pî Cristoya ayarakkîrî'nîkon, ikupîiya pepîn kaareta menukato' ke. Tîise Morî Yekaton Wannî meruntîrî yai ikupî'pîiya, manni' ipatîkaron tîiko'mansen winîpainon. Kure'nan tî' pî' imenukasa' pe awanî pepîn, Moisés nurî'tîya imenuka'pî warantî pra, tîise uyewankon ya' itîrî'pîiya, yairî uyaserukon enato'pe.

⁴ Mîrîrî taa annaya sîrîrî, maasa pra innape pu'kuru Paapaya ikupî, Jesus Cristo wenai. Mîrîrî epu'sa' annaya innape. ⁵ Mîrîrî ye'nen —Anna warîrî anna esenyaka'mato' koneka annaya sîrîrî —taa annaya eserîke pra awanî. Tîise ikoneka annaya yeseru wanî Paapa winîpai tui'sen pe, anna winîpai pra. ⁶ Maasa pra mîikîrîya neken anna kupî, amenan tarakkîrî esetanto' yekare ekareme'to'pe annaya. —Manni' pena Moisés nurî'tî nekaremekî'pî yawîrî ako'mantî —taa annaya pepîn, tîise —Manni' Morî Yekaton Wannî yapi'tî, ameruntîrî ton tîito'peiya —taa annaya. Maasa pra manni' Moisés nurî'tî nekaremekî'pî wanî taruma'tî ton pe moropai sa'mantanto'pe, yawîrî pra e'nî ye'nen, maasa pra uufî'nîkon yentai awanî ye'nen. Tîise manni' Paapa winîpainon, Morî Yekaton Wannî nîtirî wanî ipatîkarî enen ko'mannîto' tîinen pe.

⁷ Pena Moisés nurî'tî pia Paapaya tîmaimu tîrî'pî, kure'nan tî' pona imenukato'peiya. Moropai mîrîrî ekaremekî Moisésya yai, pemonkonyamî'ya epu'tî'pî, î kai'ma ipîkku pe Paapa e'to' wanî. Epu'tî'pî to'ya kure'nan a'ka wenai, Paapa winîpainon. Mîrîrî era'ma'pî to'ya Moisés yenpata pî'. Mararî pra inke' pe awanî'pî, era'ma to'ya yentai. Tîise mîrîrî wanî'pî tîiko'mansen pe pra, ka'ne'no pe. Moropai mîrîrî Moisés nekaremekî'pîya pemonkonyamî' taruma'tî'pî. ⁸ Tarîpai esenumenkan, mîrîrî yentai Paapa winîpainon Morî Yekaton Wannî nîkupî

wanî.  M r r  p  ekaremek  annaya.  9 Pena Mois s nuri t  esenyaka'mato' wan p  mor  pe pu'kuru teuren pemonkonyami' e'ti'ka'p , yaw r  pra t we'sanon. M r r  ye'nen itentai pu'kuru, mor  pe Mor  Yekaton Wann  esenyaka'mato' wan , yair  uuri'nikon kup  p , uuri'nikon sa'manta namai.  10 Maasa pra manni' Mois s nuri t  nekaremek p  e'mai' pe m r r  enasa'   pe pra r , maasa pra itentainon erepami'p . Ikaisaron ton pra t ise, ite'ma'p  p  Mor  Yekaton Wann  n kup  wan  itentai, mor  pe pu'kuru.  11 Inna seru' pep n Mois s nuri t  nekaremek p  wan p  mor  pe, t ise m i pik r  neken, t iko'mansen pe pra awan p . T ise ite'ma'p  p  Mor  Yekaton Wann  n kup  wan  ipat kar  t iko'mansen pe, taataret kasen pe pra. M r r  ye'nen itentai pu'kuru mor  pe awan .

 12 M r r  ye'nen merunt  ke pu'kuru itekare ekaremek  annaya. Yair  uuri'nikon kup  Paapaya epu't  annaya ye'nen, ekaremek  annaya teweppe'se pra.  13 Ekaremek  annaya pep n, manni' Mois s nuri t ya ekaremek p  warant . M ik riya tenpata yettapur p  kamisa api't m  ke. M r r  kup p iya, maasa pra Israel ponkonya tenpata ya'karu t pam  era'ma namai, yenonp t p iya.  14 Inkamoro Israel ponkonya epu't  pra awan p  maasa pra to' esenumenkato' wan p  kamisa api't m  ke yettapusa' warant . S r r  t pose Israel pemonkonoyami'ya epu't  pra awan , Paapa maimu e'menukasa' erenka t uya'nikon yai. T ise inkamoroya epu'të e'painon innape Cristo kup  t uya'nikonya yai.  15 M r r  ye'nen Mois s nuri t  n menuka'p  erenka to'ya yai, epu't  to'ya pep n, maasa pra tenpatakon yettapusa' warant  to' esenumenkato' wan  s r r  t pose.  16 T ise m r r  emo'ka e'painon,   kai'ma Paapa maimu e'menukasa'ya taasa' manni' warant . Ta'p iya: —Moisés nuri t  yenpata yettaputo' emo'ka'p ,   pensa Uyepotorikon yarakk r  eseur mai awenna'posa' yai. M r r  warant  epu'nen pe e'n , ma'n panen emo'ka innape Uyepotorikon kup  yai. Moropai epu't .  17 S r r  Uyepotorikon taato' wan  Mor  Yekaton Wann  pe. Moropai uyesa'kon pe Mor  Yekaton Wann  wan  ya, m ik r  maimu yaw r  e'n , Moisés nekaremek p  yaw r  pra.  18 Tam nawironkon uuri'nikon yenpata wan  inaponkasa' warant  t we'sen pe. Mor  pe Paapa e'to' era'ma'p  Moisésya warant , mor  pe Uyepotorikon e'to' era'ma uuri'nikonya, aronne. M r r  ip kku pe Uyepotorikon e'to' wan  tui'sen pe iwin pai, manni' Mor  Yekaton Wann  win pai. Moropai mîikîriya uuri'nikon kup  t warant  e'n to'pe. Moropai m r r  warant  uuri'nikon kup  p  aako'mam , in  panp  mor  pe uyeserukon enato'pe.

Paapaya Itir p  Uupia'nikon

Tiaronkon P  Cristo Yekare Ekareme'to'pe

4 Teesewankono'mai anna wan  pep n, maasa pra Paapaya teet noko'mato' yai anna esenyaka'mato' ton t isa' ye'nen.  2 M r r  ye'nen ama' pe anna esenyaka'ma pep n teesenonse. Seru'ye' pe an  yenupa annaya pep n, Paapa maimu tepan p se. T ise annaya ekaremek  yeseru wan  yair  t we'sen kup  annaya t w r  yair . M r r  kup  annaya Paapa raw r  si'ma, tam nawironkonya anna yako'menka tanne.  3 Maasa pra s r r  itekare anna nekaremek p  esepu't  pra awan  ya, moriya manni'kan ataka'ma'sanya epu't  pra awan , innape ikup  to'ya pra awan  ye'nen.  4 Inkamoroya innape ikup  pep n maasa pra s r r  pata po imakui'p  yepotoriya to' esenumenkato' sa'manni'sa'. M ik riya to' ma'n pa Cristo yekare epu't  to'ya namai, manni' Cristo wan  yairon pe pu'kuru Paapa pe t we'sen pe. Enkaru'nanya era'ma

eserike pra awanî warantî to' wanî, Cristo epu'tî to'ya pra awanî ye'nen. ⁵ Mîikîrî Jesus Cristo, Uyepotorîkon pe tîwe'sen yekare ekaremekî annaya. Moropai anna wanî sîrîrî apoitûrîkon pe ekaremekî annaya. Maasa pra mîrîrî anna winîpainon, anna yekare pî' anna eseurîma pepîn. ⁶ Pena ta'pî Paapaya:

—Ewaron pe tîwe'sen ena kupî sîrîrî a'ka pe *Gn 1.3*

—ta'pîiya. Mîrîrî a'ka awitta warantî, tesoru epu'tî annaya emapu'tî'pîiya anna yewan ya'. Maasa pra morî pe Jesus Cristo yeseru wenai, morî pe Paapa e'to' era'ma annaya.

⁷ Mîrîrî ye'nen anna wanî sîrîrî manni' itekare ekareme'nen pe, teuren î' pe pra rî anna esepu'tî, non ka'sa' warantî tîwe'sanon pe. Tîise non ka'sa' ya' awanî morî pe pu'kuru tîwe'sen. Mîrîrî warantî anna ya' tîwe'sen, Paapa winîpainon, ekaremekî annaya, meruntî ke pu'kuru Paapa wanî esepu'to'pe. Anna warîrî anna esenumenkato' ekaremekî annaya pepîn tîise iwinîpainon neken. ⁸ Tu'ke ite'ka anna pona sa'man epu'nîto' erepamî tîise anna yenumîiya pepîn. Moropai tiaron pensa epu'tî annaya yentainon erepamî tîise tîwî ikupî annaya pepîn mîrîrî pî'. ⁹ Tu'ke anna winîkîi îri pe tîwe'sanon wanî tîise moro awanî tiwin, morî pe tîwe'sen anna pî', anna rumakanen pepîn. Tiaron pensa anna pa'tîpîtî to'ya tîise anna wîi to'ya pepîn. ¹⁰ Tîwîrî anna asarî nari' sa'mantanto' kore'ta pî' î' kai'ma Jesus asarî yai nari' kore'ta pî' warantî. Mîrîrî anna pîika'tî Jesusya wenai, pemonkonyamî'ya aako'mamî anna yewan ya' epu'tî. ¹¹ Uurî'nîkon ko'manto' wanî sîrîrî tîpose nari' pe, maasa pra innape Jesus kupî'nîkon wenai sa'mantan eserike awanî. Tîise sa'mantan pepîn uuko'mannîpîiya'nîkon ye'nen. Mîrîrî wenai esepu'tî enen Jesus wanî. ¹² Mîrîrî warantî e'taruma'tînto' yapîtanîpî pî' anna ko'mamî sîrîrî. Mîrîrî yapîtanîpî annaya wenai, amîrî'nîkonya aako'manto'kon ton eposa' man.

¹³ Mîrîrî warantî nîrî Paapaya upîika'tîkon kupî'pî annaya innape. Mîrîrî ye'nen ipî' anna eseurîma'pî, Paapa maimu e'menukasa'ya taa warantî. Maasa pra ta'pîiya: —Innape ikupî pî' wai, mîrîrî ye'nen ipî' eseurîma'pî *Sl 116.10*

—ta'pîiya. ¹⁴ Maasa pra epu'tî'nîkon man Paapa Uyepotorîkon, Jesus pîmî'sa'ka'tîponya uurî'nîkon nîrî pîmî'sa'kaiya sa'mantanto' yapai. Moropai amîrî'nîkon yarakkîrî uurî'nîkon yariiya Paapa pia. ¹⁵ Tamî'nawîrî anna yarakkîrî e'kupî'pî wanî morî pe amîrî'nîkon ton pe. Mîrîrî ye'nen inî' panpî' e'pîika'tînto' yekare, anekaremekîkon eta tîuya'nîkon ya, innape ikupî pemonkonyamî'ya. Mîrîrî ye'nen inî' panpî' tu'ke pemonkonyamî'ya Paapa yapurî teepîremakon ke. —Morî pe pu'kuru man —taa to'ya.

Î' Tera'masen Pepîn Kupî Innape

¹⁶ Mîrîrî ye'nen tiwin kin teesewankono'mai anna wanî pepîn. Teuren a'yeke'ton pe anna ena anna poi'pîta anna esenyaka'mato' pî' tîise anna yekaton poi'pîta pepîn wei kaisarî amenan pe eena. ¹⁷ Maasa pra sîrîrî mararon rî teesuwakasen esewankono'manto' mîrîrîya kure'ne atausinpanto', aataretî'ka ton pepîn yenepî tarî non po esewankono'ma'nî'pî yentainon. ¹⁸ Maasa pra î' teesera'masen wanî tarîron mîi pîkîrî tîiko'mansen pe. Tîise teesera'masen pepîn awanî ipatîkarî tîiko'mansen pe, taataretî'kasen pe pra. Mîrîrî ye'nen kure'ne anna esenumenka pepîn tarî teesera'masen pî', tîise î' teesera'masen pepîn pî' anna esenumenka.

5 Maasa pra epu'tî man, see warantî awanî pe man. Warayo'ya tappîi yaranka, tîimo'ta yai amenan tewî' ta. Mîrîrî warantî î' pensa ita ko'mannîto', upî'pîkon

ataretí'ka ya, Paapaya amenan uyesa'kon ton tîrí, ita ko'mannîto'pe ka' po, taataretí'kasen pepîn. Maasa pra mîikîriya ikupî'pî, pemonkonya pra. ²Tarî anna ko'mamî tanne, anna eseka'nunka mararî pra uyesa'kon pe inkoneka'pî ka' po, mîrîrî ta iko'manpai. ³Ipon pra tîwe'senya yeka'ma warantî uurî'nîkonya yeka'ma itesa' pra esepu'nî namai. ⁴Tarî upi'pîkon ke anna ko'mamî pikîrî, teesenumenkai anna ko'mamî. Sa'mantapai anna wanî pepîn, tîise amenan morî pu'kuru anna esa' ton yu'se anna wanî, Paapa winîpainon. Mîrîrî yeka'ma'nîkon ya, tarîron uyesa'kon taataretí'kasen miakanmaiya, taataretí'kasen pe pra, ipatîkarî ko'mannîto'pe Paapa pia. ⁵Mîikîrî Paapaya mîrîrî koneka'pî anna ton pe, anna miakanmapa kai'ma. Moropai mîikîriya Morî Yekaton Wannî tîrî'pî tamî'nawîrî î' tîrî tîuya anna pia ekareme'nen pe awe'to'pe.

⁶Mîrîrî ye'nen tîwîrî kure'ne taatausinpai anna wanî anna pona tamî'nawîrî tui'sen pî'. Epu'tî man, tarî ko'mannîto' uyesa'kon ta si'ma, aminke ko'mannî Uye-potorîkon piapai, amenan uyesa'kon, ipatîkaron ke pra. ⁷Aminke Uyepotorîkon piapai ko'mannî ye'nen, innape Paapa kupî pî' ko'mannî, era'ma pra tîise. ⁸Tîise teese-wankono'mai pra anna ko'mamî. Maasa pra upi'pîkon piapai, Paapa pia iko'manse itîipai anna wanî ye'nen. ⁹Mîrîrî ye'nen tamî'nawîron yu'se e'nî yentai Paapa yapurî e'pai awanî tarî ko'mannî ye'ka pe. Mîiwîni pra awanî ya, iipia ko'mannî ye'ka pe Paapa yapurî. ¹⁰Maasa pra tamî'nawîrî uurî'nîkon ko'manto' esera'ma kupî sîrîrî. Cristoya uurî'nîkon yako'menka tiwin pî' uurî'nîkon tîise. Mîrîrî yai ukaisari'nîkon ko'mannîto' morî wenai, ko'mannîto' î' pe pra rî wenai, yapisî iwinîpai. Cristoya uurî'nîkon repa kupî sîrîrî.

Cristo Nîkupî'pî Wenai

Paapaya Tîwanîyakon Ukupîkon

¹¹Cristoya anna yako'menka epu'tî annaya ye'nen, Paapa nama annaya. Mîrîrî ye'nen, yairon pî' pemonkonyamî' yenupa pî' anna wanî, to' anpîika'tîpai anna wanî ye'nen. Mîrîrî kupî annaya epu'tî pî' Paapa man yairî pu'kuru. Moropai ayewankon ya' epu'tîya'nîkon, yairî nîrî ikupî pî' anna man. ¹²Anna yeseru pî' atapurî pepîn, ipîkku pe anna wanî epu'tîkonpa. Tîise tiaronkon yuukukonpa î' kai'ma anna yapurîya'nîkon, manni'kan taatapurîsanon pî'. Maasa pra inkamoro atapurî morî pe teeseurîmato', ipîkku pe tîwe'to'kon wenai. Tîise tewankon ya' tîiko'mansen, imakui'pî tesorukon pî' to' esenumenka pepîn. ¹³Tiaron pe anna yeseru era'maya'nîkon ya, pakko pe anna wanî kai'ma tiaronkon esenumenka'pî anna pî'. Tîise anna wanî Paapa wakîri pe e'pai. Moropai mîrîrî warantî anna ko'mamî. Yairon pî' anna eseurîma amîrî'nîkon pîika'tîto'pe annaya. ¹⁴Maasa pra mîrîrî kupî annaya Cristoya anna sa'nama ye'nen. Epu'tî pî' anna man, tiwin pemonkon sa'manta'pî tamî'nawîronkon pata'se' ya', tamî'nawîronkon sa'manta e'pai tîise. Mîrîrî wenai epu'tî'nîkon tamî'nawîronkon sa'manta'pî Cristo yarakkîrî. ¹⁵Mîikîrî sa'manta'pî tamî'nawîronkon ton pe, mîrîrî ye'nen inî'rî manni'kan enen tîwe'sanon, inkamoro ko'mamî namai tîiwarîrî'nîkon itu'se tîwanîkon pî', tîise itu'se Cristo e'to' pî' to' ko'mamî. Manni' isa'manta'pî moropai tîisa'manta'pî tîpo, e'mî'sa'ka'pî ton pe to' ko'mamî.

¹⁶Cristo yarakkîrî uurî'nîkon sa'manta'pî ye'nen, anna esenumenka pepîn pemonkonyamî' pî', tîpî'nîkon sîrîrî pata po tîiko'mansenon esenumenka warantî.

Teuren pena Cristo pí' anna esenumenka'pí inkamoro Paapa epu'nenan pepín esenumenka warantí. Tarípai iní'rí mîrîrî warantí anna esenumenka pepín. ¹⁷ Maasa pra aní' waní ya Cristo yarakkîrî tîiko'mansen pe, mîikîrî waní amenan teseru ton yapísítípon pe. Penaro' imakui'pí iteseru, mîrîrî ataretí'ka'pí. Tarípai amenan teseru ton yapísí'píiia iwinípai. Mîrîrî waní kure'ne esenumenkanto' pe. ¹⁸ Tamí'nawîrî mîrîrî kupí'pí Paapaya Cristo níkupí'pí wenai. Anna miakanmaiya teeyaton pe anna waní winípai tíwaníyakon pe anna e'to'pe. Moropai anna pia anna níkupí ton tírî'píiia, í' kai'ma tiaronkon níri ena emapu'títo'pe Paapa waníyakon pe. ¹⁹ Anna nekaremekí itekare waní see warantí: Paapaya unkupí'píkon imakui'pí era'ma pepín, tíwanmîra iku'sa' tíuya ye'nen. Maasa pra Cristo níkupí'pí wenai ikupí'pí Paapaya tamí'nawîrî tíwaníyakon pe e'níto'pe. Mîrîrî ekareme'to'pe annaya, Paapaya itírí'pí í' kai'ma ikupí tíuya pemonkonyamí' yarakkîrî, tíwaníyakon pe to' kupíiia.

²⁰ Mîrîrî ye'nen anna waní sírîrî Cristo naipontí'san pe ipí' teeseurímasanon pe. Akore'ta'níkon sí'ma, Paapa eseuríma warantí, esatí Paapaya anna wenai. Tíwí Paapaya amîrî'níkon miakanma iteyaton pe awaníkon wenai, tíwaníyakon pe ayinyakanmato'peiya'níkon. ²¹ Maasa pra mîikîrî Cristo waní'pí tiwin kin imakui'pí ton pra. Tíise Paapaya umakuyikon rumaka'pí ipona, iwenai tímoron epu'to'peiya kai'ma. Mîrîrî miakanno'pí pe, yairon yapi'to'pe uurí'níkonya, Paapa winípainon. Mîrîrî wenai tíwaníyakon uyapísíiia'níkon.

6 Paapa esenyaka'mato' pí' teesenyaka'masanon pe anna waní ye'nen, esatí annaya apí'níkon see warantí: Epe'mîra Paapa nítrîrî yapi'sa'ya'níkon yai, apíika'tí'píiia'níkon. Mîrîrî ye'nen í' pe pra rí anapísí'píkon kí'ku'tí. ² Mîrîrî warantí taasa' Paapa maimu e'menukasa'ya:

Amîrî píika'títo' weiyu eposa' yai,
amaimu, anesatí'pí eta'píuya.

Moropai manni' weiyu yai, apíika'tí'píuya,
imakui'pí ankupí'pí winípai. *Is 49.8*

ta'pí Paapaya pena. Mîrîrî ye'nen tauya sírîrî. Sírîrîpe awaní, Paapa winípainon e'píika'tínto' yapi'to'pe. Umaimu etatí, aasírí eeseposa' man, e'píika'tínto' weiyu.

³ Í' pe pra rí anna esenyaka'mato' kupí tiaronya yu'se pra anna man. Mîrîrî ye'nen tiaronkon yaka'ma yu'se anna waní pepín anna yeseru ke. ⁴ Tíise tamí'nawîrî Paapa esenyaka'mato' pí' anna esenyaka'ma yeseru ekaremekí annaya, mararon pepín yapítanípí'ma. Anna e'taruma'tí ye'ka pe kure'ne, í' yu'se anna waní wenai, moropai sa'man erepamí tanne anna pona, yapítanípí annaya. ⁵ Tiaron pensa anna po'pítí'pí to'ya, anna yarakkamo'pí to'ya, moropai mararonkon pepín pemonkonyamí' eperepí'san ekore'ma'pí anna pí'. Moropai anna esenyaka'ma'pí mararí pra anna wetun pín, moropai anna yekkari yonpa annaya pín. Tamí'nawîrî mîrîrî yapítanípí'pí annaya Paapa poitírí pe anna waní wenai. ⁶ Moropai mîrîrî wenai morí pe, nura pe pra anna yeseru e'to'pe yuwa annaya, yairí itekare ekareme'to'pe annaya. Moropai teekore'masen pe pra, moropai eranmîra anna e'to'pe yuwa annaya. Moropai Morí Yekaton Wanníya anna píika'tí ye'ka pe, tiaronkon sa'nama annaya, Paapaya anna sa'nama warantí. ⁷ Moropai yairí pu'kuru itekare ekaremekí annaya. Moropai Paapa meruntírí pe pu'kuru anna esenyaka'ma mîikîrî tonpe. Moropai yairí pu'kuru anna yeseru waní itekare ekaremekí yai moropai tiaronkon Paapa epu'nenan pepín maimu yuuku yai, anna yeseru waní yairí. ⁸ Tiaron pensa tiaronkonya anna yapurí anna yeseru wenai tíise tiaronkonya anna yewanmîrî. Mo-

ropai tiaronkonya anna mu'tunpa, tiaronkonya anna sa'nama tanne. Tiaronkonya taa anna pí' seru'ye'kon, tíise yairon pí' anna eseuríma tanne. ⁹ Paapaya anna epu'tí mîrîrî morî pe tíise tiaronkon pemonkonyamî' esenumenka í' pe pra rî tíwe'sanon pe anna wanî kai'ma. Tu'ke ite'ka anna esenumenka anna sa'manta kai'ma, tíise sírîrî típose enen anna ko'mamî sírîrî. Teuren tiaron pensa anna taruma'tí to'ya tanne, tíise anna sa'mantasa' pra man. ¹⁰ Tiaron pensa anna wanî teesewankono'mai teuren. Tíise taatausinpai anna ko'mamî tíwîrî. Anna esera'ma'pí í' ton pínon warantí, tíise tu'ke ipíkku pe tiaronkon kupí'pí annaya. Í' ton pra warantí anna esepu'tí tanne tíise tamî'nawíron, Paapa winîpainon esa' pe anna wanî. Tamî'nawíron mîrîrî yapítanîpí annaya tanne, Paapa esenyaka'mato' pí' anna ko'mamî yairí.

¹¹ Uyonpayamî, Coríntio cidaderí ponkon, anna eseuríma'pí ayarakkîrî'níkon tamî'nawírî anna nepu'tí pí'. Moropai í' kai'ma kure'ne amîrî'níkon sa'nama annaya ekaremekí'pí annaya. ¹² Tíwîrî amîrî'níkon sa'nama pí' anna ko'mamî. Tíise amîrî'níkonya anna sa'nama pra man, pena anna sa'nama'píya'níkon warantí. ¹³ Eseuríma apí'níkon un mukuyamî' pí' eseuríma warantí. Amîrî'níkon sa'nama'pí annaya warantí anna sa'namaya'níkon yuwatí, í' kai'ma ayewankon tísa'manní'se pra.

Paapa Epu'nenan Pepín Yeseru Yawírî Pra E'ní

¹⁴ Iní'rî innape Cristo ku'nenan pepín yarakkîrî pra e'tí. Maasa pra imakui'pí ku'nenan pe to' wanî, tíise amîrî'níkon, innape iku'nenan ko'mamî imakui'pí tíku'se pra. Mîrîrî wanî manni' paakayamî' pími ye'pí pona títísen warantí, paaka yarakkîrî kaware pona itíisa' ya, morî pe awanî pepín. Mîrîrî warantí morî ku'nen ko'mamî pepín imakui'pí ku'nen yarakkîrî. Maasa era'matí í' kai'ma a'ka ko'mamî ewaron yarakkîrî? Aako'mamî pepín. Mîrîrî warantí Paapa epu'nen pepín yarakkîrî Paapa epu'nen ko'mamî pepín maasa pra to' yeseru wanî tiaron pe, se' kaisarí pra. ¹⁵ Moropai o'non ye'ka pe morî pe Cristo ko'mamî e'painon Makui yarakkîrî? Aako'mamî pepín, maasa pra to' esenumenka tiaron pe, se' kaisarí pra. Innape tíku'nenan pia morî tírî Paapaya, tíise innape tíku'nenan pepín píika'tíiya pepín. ¹⁶ Paapa yapurínen pe sí'ma, mia' ke ikonekasa' yapurí eseríke pra awanî, Paapa epu'nenan pepín warantí. Maasa pra mia' ke ikonekasa' yarakkîrî Paapa eseta pepín, eeseuríma pepín. Moropai tewí' pe uurí'níkon konekasai'ya, uya'níkon tíiko'manto'pe. Mîrîrî pí' Paapa eseuríma'pí pena:

Uurí ko'mamî pe wai to' pokonpe.

Moropai asarí inkamoro kore'ta.

Uurí wanî pe wai to' yepotorí pe,

uyapuríto'pe to'ya,

moropai inkamoro wanî pe man upemonkono pe *Lv 26.12; Jr 32.38; Ez 37.27*

ta'píiya. ¹⁷ Moropai mîrîrî wenai iní'rî Uyepotoríkonya taa:

Amîrî'níkon atarima e'pai man,

inkamoro ye'ka piapai.

To' rumakatí, mîrîrî ye'ka nura kupíya'níkon namai.

Tíise tiaron, morî teseru ke ako'mantí.

Moropai mîrîrî yai amîrî'níkon yapísíyua uwaníyakon pe *Is 52.11; Ez 20.34,41*

taiya. ¹⁸ Moropai taa Uyepotoríkonya, meruntí pu'kuru manni'ya:

Uurí wanî pe wai ayunkon pe

moropai amírî'níkon wanî pe man unmukuyamî' pe 2 Sm 7.14; 7.8
taiya. Mírîrî warantî taa Uyepotoríkonya upî'níkon.

7 Uyonpayamî', uwakîrikon pu'kuru tamî'nawîrî sîrîrî î' ta'pî Paapaya wanî
uurî'níkon ton pe. Mírîrî ye'nen morî pe e'nî'níkon yuwa sîrîrî. Nura kupî
pî' ko'mannîto' rumakapai'níkon, imakui'pî pî' esenumenkanto' rumakapai'níkon,
imakui'pî ko'mamî namai uyewankon ya'. Tîise morî pe ko'mannîpai'níkon Paapa
wakîri pe e'nîto'pe, inamai'ma.

Paulo Atausinpató' Coríntio Ponkon Pî'

²Morî pe enatî anna pokonpe, maasa pra anî'kan taruma'tîsa' annaya pra man
amírî'níkon kore'ta. Anî'kan yenku'tîsa' annaya pra man tiwin kin. Mírîrî epu'tî pî'
naatî. ³Moropai amírî'níkonya imakui'pî ku'sa' taasau'ya pra wai tiwin kin. Maasa
pra pena ta'pîuya see warantî, amírî'níkon wanî uwakîrikon pe pu'kuru. Î' rî ton
pra man uurî'níkon pantakanen ton. Mírîrî warantî e'nî tanne, enen e'nî pîkîrî moropai
sa'mantan pîkîrî. ⁴Yairî aako'mamîkon epu'tî pî' wai. Mírîrî pî' esenumenka
ya, atausinpasa' wanî. Mírîrî wenai upîika'tîsa'ya'níkon. Inî' panpî' taatausinpai
ko'mannî pî' wai, e'taruma'tî tanne.

⁵A'kî, anna erepamî'pî pata pai Macedônia pata pona anna erî'ka'sa' pra
man. Maasa pra tamî'nawîronkon patakón poro teesuwakasen sa'man wanî'pî.
Ekore'manto' moro awanî'pî, moropai eranne' pe anna kupî'pîiya. ⁶Tîise manni'
Paapa, yairî ma're tîwe'sen yausinpanenya anna atausinpató' ton tîrî'pî, uyonpakon
Tito erepamî weiyu yai. ⁷Moropai mîikîrî Tito erepanto' neken pî' pra, tîise itekare
etauya ye'nen iwinîpai. Î' kai'ma amírî'níkonya yausinpa'pî yekare pî' atausinpa'pî.
Mîikîrîya ayekarekon ekaremekî'pî. Î' kai'ma uurî anera'mapai awanîkon yekare, moropai
î' kai'ma kure'ne teesewankono'mai awanîkon, imakui'pî anukupî'pîkon pî', moropai
î' kai'ma uurî anpîika'tîpai awanîkon yekare ekaremekî'pîiya. Mírîrî pî' inî'
panpî' taatausinpai uurî wanî.

⁸Î' kai'ma uurî esewankono'ma pra wai kaareta menukasau'ya pî' aapia'níkon. Tîise
amírî'níkon esewankono'ma'pî ipî' epu'sau'ya ya, esewankono'ma'pî, ukaaretariya
ayewankono'ma'pîkon ye'nen. ⁹Tîise mîrîrî ye'ka pe pra, uurî wanî sîrîrî taatausinpai.
Ukaaretariya ayewankono'ma'pîkon pî' pra tîise mîrîrî esewankono'mato'kon
wanî amírî'níkon esenumenkato'pe. Maasa pra mîrîrî esewankono'manto' tîrî'pî
Paapaya aapia'níkon imakui'pî anukupî'pîkon rumakakonpa. Moropai mîrîrî wenai
amírî'níkon taruma'tîsa' annaya pra man tiwin kin. ¹⁰Maasa pra mîrîrî esewankono'manto'
wanî Paapa winîpai tui'sen imakui'pî unukupî'pîkon winîpai e'pîika'tînto' eporî emapu'tînen pe.
Mírîrî ye'nen mîrîrî pî' teesewankono'mai e'nîpai pra man. Tîise Paapa epu'nenan pepîn pia
awanî sa'mantanto'pe, maasa pra imakui'pî tînkupî'pîkon winîpai to' esewankono'masa'
pra awanî ye'nen. ¹¹Maasa era'matî î' kupî'pî Paapaya amírî'níkon esewankono'mato'
winîpai. Ka'ne' pe imakui'pî anukupî'pîkon anrumakapai amírî'níkon wanî'pî, pemonkon
yairon pe awanîkonpa. Moropai ka'ne' pe anna pî' morî pe eekoneka'pîkon anekareme'pai
awanîkon. Moropai î' kai'ma teekore'mai awanîkon imakui'pî anukupî'pîkon pî'
moropai eranne' pe awanî'pîkon Paapaya ataruma'tîkon pî', moropai uurî iipî
yu'se awanî'pîkon aapia'níkon. Moropai yairon kupî pî' iko'manpai awanîkon, moropai
imakui'pî taruma'tîpai awanîkon. Tamî'nawîrî mîrîrî wenai ekaremekî'ya'níkon
morî pe, î' rî ton pra awanîkon epu'to'pe annaya. ¹²Mírîrî ye'nen mîrîrî kaareta

menukasau'ya manni' imakui'pî kupîtûpon neken wenai pra, moropai manni' inkupî'pî imakui'pî wenai tûmoron epu'tûtûpon wenai pra, tûise imenuka'pûuya aronne Paapaya epu'to'pe, kure'ne amîrî'nîkonya anna sa'nama. ¹³Mîrîrî wenai kure'ne taatausinpai anna wanî.

Mîrîrî tûise inî panpî' anna ena'pî taatausinpai Tito pokonpe. Maasa pra morî pe mîikîrî pîika'tî'pîya'nîkon inîrî apî'nîkon eesewankono'ma namai. ¹⁴Maasa pra apî'nîkon eseurîma'pî morî pe. Tarîpai akore'ta'nîkon attîsa' yai, innape eseurîma'pî yawîrî awanî'pîkon. Uyeppe'nîpîya'nîkon pra awanî'pîkon. Moropai î' kai'ma Tito pî' ayekarekon ekareme'sa' annaya mîrîrî nîrî wanî'pî innape. ¹⁵Mîrîrî wenai inî panpî' Tito e'sa'namato' ena kure'ne î' kai'ma tamî'nawîrî ayaserukon epu'tî tûuya wenai. Moropai imaimu yawîrî awanîkon epu'tî tûuya wenai moropai î' kai'ma yapîsî'pîya'nîkon, eerepamî yai akore'ta'nîkon iwakîri pe. Mîikîrî nama'pîya'nîkon moropai mîî pe pra awanî'pîkon iwinîkîi. ¹⁶Mîrîrî wenai kure'ne taatausinpai uurî wanî, maasa pra yairî awanîkon epu'tûuya ye'nen.

Pauloya Panamanto' Tîniru Tîito' Pî'

8 Uyongpayamî, î' kupî'pî Paapaya epu'tîya'nîkon yu'se wai Macedônia pata ponkon pî', innape tîku'nenan yarakkîrî. Kure'ne inkamoro pîika'tî'pîiya. ²Maasa pra mi-arîronkon uyongpakonya sa'man teesuwa'kasen epu'tî'pî tarakkîrî'nîkon. Mîrîrî pî' to' esewankono'ma pra awanî'pî, tûise to' atausinpa'pî inî panpî'. Teuren î' ton pra to' esepu'tî tanne, tîntûrîkon tîrî'pî to'ya inî panpî' antûipai tîwanîkon pîkîrî. ³Tauya amîrî'nîkon pî' inkamoroya itîrî'pî tamî'nawîrî, anî'ya esatî pra tûise. Moropai itentai panpî' itîrî'pî to'ya kure'ne antûipai tîwanîkon ye'nen. ⁴Moropai esatî'pî to'ya anna pî' tîntûrîkon tîrîkonpa Paapa pemonkonoyamî' Judéia po tîiko'mansenon pîika'tîkonpa kai'ma. Mîrîrî kupîkonpa esatî pî' to' ko'mamî'pî. ⁵Moropai mîrîrî kupî'pî to'ya kure'ne inîmîkî'pî annaya yentai. Maasa pra e'mai' pe to' eturumaka'pî Paapa yenya', itu'se Paapa e'to' yawîrî tîiko'mamîkonpa. Mîrîrî tîpo anna pia to' eturumaka'pî, anna maimu yawîrî to' e'to'pe. Maasa pra mîrîrî yu'se Paapa wanî epu'tî'pî to'ya. ⁶Mîrîrî ye'nen esatî'pî annaya Tito pî' maasa pra e'mai' pe mîikîrî esenyaka'ma pia'tî'pî amîrî'nîkon kore'ta. Mîrîrî ye'nen tîwîrîrî aako'mamî apîika'tîkonpa mîrîrî antûrîkon yapi'to'peiya aretî'ka tûuya pîkîrî. ⁷Moriya tamî'nawîron anukupîkon pî' eesekaremekîkon, tiaronkon yentai awanîkon. Innape iku'to'ya'nîkon, moropai itekare ekareme'to'kon, moropai epu'nen pe awe'to'kon î' kai'ma tiaronkon an-pîika'tîpai awe'to'kon. Moropai anna sa'namato'ya'nîkon wanî. Moropai inî panpî' ikupîya'nîkon yu'se wai. Tiaronkonya itîrî yentai antîrîkon tîrîya'nîkon yu'se wai, yarimakonpa manni'kan î' ton pînon pia.

⁸Amîrî'nîkon yaipontûuya pepîn mîrîrî tîrîkonpa, tûise tiaronkon atausinpa mîrîrî pî' epu'tîkonpa. Mîrîrî warantî amîrî'nîkon e'sa'namanto' esera'ma yairî pu'kuru awanî. ⁹Maasa pra epu'nenan amîrî'nîkon, kure'nan Uyepotorîkon Jesus Cristo e'sa'namato'. Mîikîrî wanî'pî ipîkku pe tûise, mîikîrîya ipîkku pe tîwe'to' nîmî'pî. Î' ton pra tîwe'sen pe eena'pî. Amîrî'nîkon wenai, mîrîrî ku'sai'ya amîrî'nîkon e'to'pe ipîkku pe. Mîrîrî kupî'pîiya, amîrî'nîkon pîika'tîpa.

¹⁰Sîrîrî uurî esenumenkato' mîrîrî anukupîkon ton pî': Morî pe awanî uupia amîrî'nîkonya aretî'ka ya, isara'tî'pîya'nîkon kono' eesuwa'ka'pî manni' pî'. Î' ton pînon pîika'tîkonpa antîrî'pîkon tîrî'pîya'nîkon e'mai' pe tiaronkonya itîrî rawîrî. Moropai mîrîrî neken pra tûise e'mai' pe amîrî'nîkon wanî'pî nîrî to' anpîika'tîpai.

¹¹ Mîrîrî ye'nen mîrîrî eesenyaka'mato'kon yaretî'katî. Mîrîrî ku'tî awakîrikon pe pu'kuru, taatausinpai e'mai' pe itîrî'pîya'nîkon, mîrîrî warantî itîtî. Î' apia'nîkon tîwe'sen yawîrî itîtî. ¹² Maasa pra anî itînen nîtîrî yapîsî Paapaya antîipai tîwanî ye'nen. Tîntîrî kaisarî itîrîiya yu'se Paapa wanî. Intîrî ton esatîiya pepîn ipî' î' ton pra tîise.

¹³ Tauya pepîn tiaronkonya itîrî namai amîrî'nîkonya neken itîto'pe. Moropai mîrîrî kupîkonpa tauya ya, amî'ne pe awanî e'painon amîrî'nîkon pia. Tîise tîmenkai pra tamî'nawîronkon amîrî'nîkon e'to'pe se' kaisarî. ¹⁴ Sîrîrîpe amîrî'nîkon pia awanî pra, mîrîrî ye'nen manni'kan î' ton pînon pîika'tîya'nîkon e'pai awanî. Î' pensa itesa' pe inkamoro enasa' ya, inkamoroya nîrî amîrî'nîkon pîika'tî eserîke awanî. Mîrîrî warantî awe'pîika'tîkon ya, se' kaisarî awanîkon. ¹⁵ Mîrîrî pî' pena Paapa maimu e'menukasa'ya taasa' man: Ta'pîiya:

—Manni'kan tu'ke tekkarikon ton mo'ka'tîponkonya imo'ka'pî tîise itonparî'pî e'kupî pra awanî'pî.

Moropai manni'kan tu'ke pra tekkarikon ton mo'kanenanya imo'ka'pî. Tîise to' ma're awe'sa' pra awanî'pî. *Êx 16.18*

—ta'pîiya. Mîrîrî warantî e'pai awanî amîrî'nîkon pokonpe.

Tito Moropai Tiaronkon Ayonpakon Wîtî Coríntio Pona

¹⁶ Paapa yapurî pî' wai kure'ne, maasa pra Tito wanî ye'nen amîrî'nîkon an-pîika'tîpai, anna wanî manni' warantî. Paapaya ikupî'pî. ¹⁷ Mîikîrî Titoya î' taato' annaya tîpî' inna ta'pî. Mîrîrî pî' neken pra, tîise amîrî'nîkon yarakkîrî esepopai awanî'pî mararî pra. ¹⁸ Mîikîrî yarakkîrî tiwin uyonpakon yarima annaya sîrîrî. Mîikîrî wanî kure'ne tînamasen pe eesenyaka'mato' wenai. Maasa pra mîikîrî esenyaka'ma Cristo yekare ekaremekî pî'. ¹⁹ Mîrîrî tîise mîikîrî uyonpakon wanî imenkasa' pe atîto'pe anna pokonpe, anna pîika'tînen pe. Maasa pra antîrî'pîkon yarî annaya î' ton pînon pia tîto'pe annaya. Mîrîrî wenai epu'tî to'ya, kure'ne inkamoro anpîika'tîpai anna wanî, sîrîrî esenyaka'mato' pî', Paapa yapurî pe. ²⁰ Anna yarakkîrî mîikîrî wîtî tiaronkon eseurîma namai, anna winîkîi, seeni' î' ton pînon pîika'tîto'pe anna narî wenai. ²¹ Anna esenyaka'ma yeseru wanî yairî epu'tî Paapaya, tîise mîikîrîiya neken pra, tîise pemonkonyamî'ya nîrî epu'tî yu'se anna wanî.

²² Mîrîrî ye'nen inkamoro pokonpe tiaron uyonpakon yarima annaya sîrîrî. Tu'ke ite'ka mîikîrî nîkupî ton tîrî'pî annaya mîikîrîiya ikupî'pî awe'to' yawîrî. Mîrîrî ye'nen epu'tî'pî annaya pemonkonyamî' anpîika'tîpai awanî. Moropai mîikîrî wanî sîrîrîpe kure'ne amîrî'nîkon anpîika'tîpai tîwanî pî' eesenumenka. ²³ Tarîpai Tito pî' ayeurîmauya'nîkon sîrîrî. Mîikîrî wanî esenyaka'ma wanîyakon pe, amîrî'nîkon pîika'tînen pe. Moropai manni'kan, to' wîtî mannan yarakkîrî, inkamoro wanî soosi tawonkon nîmenka'san pe. Moropai inkamoro wanî Cristo yapurînenan pe. ²⁴ Mîrîrî ye'nen inkamoro uyonpakon erepamî yai akore'ta'nîkon, to' yapî'tî morî pe, awe'sa'namato'kon ke. Mîrîrî kupîya'nîkon yai, tiaron pata po soosi tawonkonya awe'sa'namato'kon epu'to'pe, anna eseurîma'pî yawîrî ikupî'pîya'nîkon esepu'to'pe.

Judéia Ponkon Innape Jesus Ku'nenan Pia To' Nîtîrî

9 Tîntîrîkon ke Judéia ponkon Paapa pemonkonoyamî' pîika'tî to'ya pî' imenukaya e'pai pra man. ² Maasa pra epu'tî pî' wai, î' kai'ma to' an-pîika'tîpai awanîkon. Mîrîrî ye'nen amîrî'nîkon yapurî'pîuya kure'ne. Macedônia

pata ponkon innape iku'nenan pí' ta'píuya wai apí'níkon, Grécia ponkon pí', í ton pínon anpíika'típai awaní'píkon, eesuwa'ka'pí manni' kono' pata pai. Mírírí ye'nen mírírí pí' taatausinpai pu'kuru to' waní'pí. Moropai kure'ne to' anpíika'típai nírí to' ena'pí. ³Tarípai insamoro uyonpakon yarimauya sírírí aapia'níkon to' wítító'pe uto' Tito pokonpe. Mírírí ye'nen í' ta'píuya yawírí inkamoroya antíríkon muurukuntísa'ya'níkon epoto'pe, iku'tí. Apí'níkon eseuríma'pí ayapurí'píuya'níkon e'to'pe yairí. Iku'tí í' pe pra rí eseurímasa' pe waní namai. ⁴Tíise í' pensa uutí ya, insamoro tiaronkon Macedônia ponkon pokonpe. Mírírí yai aawanmíra'níkon ayeporíkon annaya namai ikonekatí. Í' konekasa'ya'níkon pra tíise, anna erepansa' ya anna epepé e'painon. Teuren apí'níkon morí pe eseurímasa' tanne, yawírí pra awe'sa'kon ya, epepé e'painon. Mírírí warantí nírí awepepékon e'painon. ⁵Mírírí ye'nen insamoro uyonpakon pí' esatíuya to' wítító'pe e'mai' pe urawírí, mírírí antíríkon pe ankonekakon mírírí konekai to' wítító'pe. Í' pensa miarí ya erepansa' ya, epoto'peuya tamí'nawírí ankoneka'píkon ta'píya'níkon yawírí. Moropai tamí'nawíronkonya epu'to'pe mírírí antíríkon tíríya'níkon, itu'se awaníkon ye'nen, aní'ya esatí pí' pra.

⁶Maasa enpenatátí sírírí pí'. Manni' mararí ipínenya mararí títípímí'pí yeperu mo'ka. Tíise manni' mararí pra ipínenya mararí pra títípímí'pí yeperu mo'ka. Mírírí warantí anne' pe, mararí títírí tínenya, mararí nírí yapisíiya tiaronkon winípai. Tíise morí pe, anne' pe pra títírí tínenya, mararí pra morí yapisí tiaronkon winípai. ⁷Mírírí ye'nen tiwin pí' si'ma antítpai awe'to'kon pikírí teesenumenkai ayewankon ya' itítí. Teesewankono'mai pra moropai esatí pí' neken pra, tíise awakíríkon pe itítí. Maasa pra tíwakírí pe itíinen sa'nama Paapaya mararí pra. ⁸Moropai mararí pra itíinen pe Paapa waní itu'se e'nító' tamí'nawírí itesa' pe awanípa. Moropai itu'se e'nító' yentai itíríiya. Tiaronkon itu'sankon pia itíríkonpa itíríiya. ⁹Mírírí warantí Paapa maimu e'menukasa'ya taasa':

Mararí pra ipínenya títímírí ya' títípímí pínsa' warantí,
manni' Paapa yapurínenya itírí mararí pra
manni'kan í' ton pínon sa'ne pia.

Mírírí inkupí'pí wenai, ipatíkarí Paapaya irepa morí ke,
iwanmíra awaní pepín *Sl 112.9*

ta'píiya. ¹⁰Moropai Paapaya títínsen ena'pí tírí anpímí ton moropai yekkari awaní tíríiya. Mírírí warantí nírí aapia'níkon morí tíríiya tiaronkon pia antíríkon ton. Moropai inkamoro píika'tísa'ya'níkon wenai, iní' panpí' morí yapisíya'níkon Paapa winípai. ¹¹Mírírí ye'nen míkírí Paapaya amírí'níkon kupi ipíkku pe awaníkonpa, mírírí ye'ka pe awaníkonpa. Moropai anna wenai mírírí anarima'píkon yapi'sa' Paapa pemonkonoyamí'ya yai, Paapa yapurí to'ya, mírírí antíríkon yarimasa'ya'níkon wenai. —Morí pe man —taapítí to'ya awenai'níkon.

¹²Mírírí anarimakon waní pepín Paapa pemonkonoyamí' neken píika'tító'pe. Tíise mírírí waní iní' panpí' kure'ne Paapa pí' —Morí pe man —taa to'pe to'ya awaní.

¹³Inkamoroya Paapa yapurí. Maasa pra mírírí to' píika'tító'ya'níkonya ekaremekí'pí, innape ikupíya'níkon neken pra, tíise í' kai'ma Cristo maimu yawírí awaníkon ekaremekí'ya. Moropai nírí Paapa yapurí to'ya kure'ne antíríkon títípíika'tító'kon wenai moropai tamí'nawíronkon tiaronkon píika'tíya'níkon wenai. ¹⁴Moropai inkamoro epírema ya, apona'níkon, kure'ne to' atausinpa apí'níkon. Moropai aapia'níkon í' kai'ma Paapaya morí pe tíwe'to' tíisa' wenai, amírí'níkon sa'nama to'ya. ¹⁵—Morí

pe man —taapai'níkon Paapa pí', maasa pra morí intírí'pí, manni' ikaisaron ton pín wenai.

Ipíkku Pe Cristo Naipontí'pí Pe Tíwaní Pí'

Paulo Eseuríma

10 Uurí manni' Paulo esatúya sírírí apí'níkon, morí pe Cristoya esatí warantí. Teuren tiaronkonya taa tanne upí': —Tíweppe'sen mîkírí akore'ta'níkon awaní ya, tíise aapiapai'níkon aminke awaní yai, teekore'mai nari' pe e'koi mîkírí —taa to'ya. ² Anna pí' tiaronkon esenumenka see warantí: Paapa epu'nenan pepín yeseru warantí Paulo yeseru waní kai'ma. Mírírí wenai erepamí ya akore'ta'níkon, inkamoro yeurímauya meruntí ke, nari' pe. Tíise amírí'níkon esatúya morí pe, nari' pe pra, yairí ako'mantí, mírírí warantí ayeurímauya'níkon namai. ³ Inna seru' pepín, pemonkon pe tamí'nawíronkon pemonkonyamí' waní warantí, anna waní nírí. Tíise anna warírí, anna meruntíri ke anna ekore'ma pepín anna yeyatonon pí', inkamoro Paapa epu'nenan pepín ekore'ma warantí. ⁴ Anna ekore'mato' waní imakui'pí yarakkírí. Tíise anna meruntíri waní pepín sírírí pata pon meruntíri pe. Tíise awaní Paapa meruntíri pe, sa'man pe tíwe'sen yaretí'kanen pe. ⁵ Mírírí ye'nen inkamoro seru'ye'konya yenupanto' yaretí'ka annaya Paapa meruntíri ke. Yairí pra to' yenupato' waní inkamoro ekaremekí'pí annaya Paapa meruntíri ke. Mírírí epu'sa' to'ya yai, innape Cristo kupí'pí to'ya. Maasa pra innape ipíkku tenu-pato'kon kupí'pí pemonkonyamí'ya emapu'tí'pí to'ya, Paapa nekaremekí'pí pepín. Paapa epu'tí to'ya ma'nípanen tí'napanní'pí annaya. Moropai to' esenumenkato'kon etinyaka'ma'pí Paapa meruntíri ke. Moropai Cristo maimu yawírí to' ena'pí. ⁶ Moropai amírí'níkon kore'ta aní' waní Cristo maimu yawírí epu'sa' annaya yai, imaimu yawíron pepín taruma'tí annaya.

⁷ A'kí, amírí'níkon pí' esenumenkatí. Aní' esenumenka ya, Cristo maimu pe teeseuríma pí', moriya esenumenka e'pai awaní anna pí' nírí. Maasa pra anna eseuríma nírí Cristo maimu pe, amírí'níkon neken pra. ⁸ Yai pra uurí atapurí Uye-potoríya ipíkku pe e'to' ton tíisa' wenai. Tíise sírírí intírí'pí ipíkku pe e'to' waní amírí'níkon pí'ka'títo'peuya, iní' panpí' aarentakonpa innape iku'to'ya'níkon wenai. Mírírí waní pepín amírí'níkon taruma'títou'ya pe. Mírírí ye'nen tíweppe'se waní pepín tiwin kin, maasa pra yairí eseurímasa' ye'nen. ⁹ Uurí esenumenka pra wai tiwin kin, í' taatou'ya ukaaretarí wenai teesi'ní'se awaníkon yu'se pra wai. ¹⁰ Tiaronkonya taa see warantí: —Sírírí kaareta Paulo nímenuka'pí waní meruntí ke eeseurímato'pe. Tíise ukore'ta'níkon tíwaní yai, eeseuríma pepín, eranne' pe tíwaní ye'nen. Mírírí ye'nen í' pe pra rí imaimu eeseurímato' waní —taa to'ya. ¹¹ Tíise inkamoroya epu'tí e'pai awaní, í' kai'ma kaareta po eseuríma waní akore'ta'níkon waní yai eseuríma warantí, tiaron pe pra.

¹² A'kí, ipíkku pe anna atapurí kai'ma anna e'ku'pítí pepín tiwin kin, inkamoro ye'kakon e'ku'pítí manni' warantí ipíkku pe tíwaníkon kai'ma. See warantí ipíkkukon waní pí' to' esenumenka. Moriya mírírí warantí uurí waní ye'nen, —Ipíkku pe pu'kuru anna waní —taa to'ya. Tíise pakkokon kiní inkamoro. ¹³ Í' pí' anna atapurí pepín, tíise anna esenyaka'mato' pí', Paapaya itíisa' anna níkupí ton, mírírí pí' neken anna atausinpa. Moropai amírí'níkon pí' nírí anna atausinpa maasa pra Paapaya anna yarima'pí akore'ta'níkon esenyaka'mato'pe. ¹⁴ Amírí'níkon kore'ta es-

enyaka'mato' pí' anna eseuríma pepín se' tapairí maasa pra e'mai' pe anna erepamí'pí akore'ta'níkon tiaronkon erepamí pra tíise. Mírírí pí' anna eseuríma taatausinpai eseríke awaní. ¹⁵ Tiaron níkupí'pí pí' anna eseuríma pepín mîi pe, mírírí ku'sa' annaya kai'ma. Tíise anna níkupítôn Paapa nítrírí'pí pí' neken anna atausinpa. Maasa pra iní' panpí' innape ikupíya'níkon yu'se anna waní'pí. Mírírí amírí'níkon wenai anna esenyaka'mato' ena iní' panpí', tiaronkonya itekare etato'pe. Mírírí yu'se anna waní'pí tíwírí rí. ¹⁶ Mírírí yai anna wítí tiaron pata pona Cristo yekare ekareme'se, o'non pata aní'ya ekaremekí pra sírírí típose. Míríríya mîi pe anna atapurí pepín tiaron esenyaka'mato' pí', maasa pra aní' wítísa' pra man mîito'pe.

¹⁷ Maasa pra Paapa maimu e'menukas'ya taasa' see warantí:

—Aní' atapurí yai mîi pe, mîi pe aaturí e'pai awaní manni' Paapa níkupí'pí wenai
Jr 9.24
 —ta'píuya. ¹⁸ Maasa pra aní' yapurí Paapaya ya, mîikírí tînapurí yapísíya tíwakírí pe. Tíise manni' tíwarírí taaturísen yapísí Paapaya pepín, maasa pra í' pe pra rí awaní.

Paulo Eseurímato' Manni'kan Seru'ye'kon Pí'

11 Eseurímato' pakko warantí yapítanípíya'níkon yu'se waní sírírí, upí'rí eseuríma tanne. Uurí eseurímato' yapítaní'tí. ² Í' kai'ma Paapaya a'nínmakon tíuya wenai, asa'namakon warantí, uuríya nírí a'nínmakon. Maasa pra amírí'níkon waní manni' maasaron wírí' warayo' yarakkírí sí'pí pepín warantí. —Ano'pí pe mîikírí wírí' tírúya neken tiwinan warayo' pia —ta'pí itunya warantí tauya nírí. Mírírí warantí tiwinan Cristo pia neken amírí'níkon tírúya yu'se wai. Mírírí ye'nen mîikírí maimu yawírí neken aako'mamíkon e'pai man. ³ Maasa pra eesenku'tíkon nama pí' wai, í' kai'ma Eva nurí'tí yenku'tí'pí Makuíya warantí. Tu'ke yenupatonkonya ayenupakon wenai, yairon Cristoya yenupanto' kupíya'níkon nama pí' wai tíwí. ⁴ Maasa pra amírí'níkon man aní'rí akore'ta'níkon teerepansen pí' taatausinpasen pe, manni'kan Jesus pí' teeseurímasanon tiaron pe ríse. Tíise mírírí warantí Jesus pí' anna nekaremekí pepín. Moropai —See warantí yekaton awaní yapísí e'pai man —taa to'ya tanne, mírírí ye'ka itekare etaya'níkon. Tíise mîikírí waní pepín Paapa yekaton pe, manni' anapísí'píkon eesenpatakonasa'kon yai. Moropai mírírí itekare, inkamoro nekaremekí waní pepín anna winípai aneta'píkon pe, tiaron pe awaní. Mîiwíni tíise to' maimu anetapai awaníkon.

⁵ Moríya inkamoro ye'kakon eseurímato' etaya'níkon manni' warantí, uurí nírí eseurímato' etatí, maasa pra uurí waní pepín inkamoro ye'kakon yaipontísa' pe tíwe'ku'sanon ma're. Ipíkku pe to' waní pí' eesenumenkakon. ⁶ Yai pra uurí waní pepín morí pe teeseurímasen pe. Tíise epu'nen pepín uurí, tauya pepín. Maasa pra Paapa epu'tíuya, moropai itekare epu'tíuya, ta'píuya amírí'níkon pí'. Yairon pí' eseuríma'pí epu'tí'píya'níkon.

⁷ Í' pensa akore'ta'níkon Paapa maimu ekaremekíuya yai mírírí ekaremekí'píuya epe'míra, uyepe'pí tiwai pra. Uurí esenyaka'ma'pí uyeyya ke, akore'ta'níkon waní yai, amírí'níkon píika'títo'peuya. Mírírí warantí ipíkku pe pra uyera'ma'píya'níkon. Mírírí kupí'píuya ipíkku pe awaníkonpa. Mírírí kupí'píuya waní imakui'pí pe kai'ma eesenumenkakon? ⁸ Mírírí yai akore'ta'níkon esenyaka'ma tanne, tiaronkon soosi tawonkonya uye'ma'pí. Mírírí pí' taaya'níkon e'painon, yama'runpa'píuya. Tíise mírírí kupí'píuya amírí'níkon píika'títo'peuya kai'ma. ⁹ Moropai amírí'níkon kore'ta

uuko'mamî yai, utînrurî ton esatî pî' uuko'mansa' pra wai anî' pî'. Tîise uyon-pakon Macedônia poinokonya enepî'pî tamî'nawîrî itu'se uurî e'to' kaisarî. Mîrîrî warantî awanî pe man, e'mai' pe akore'ta'nîkon wanî yai, moropai inî'rî tiaron pensa uutîsa' yai, mîrîrî wanî kupî sîrîrî anî' pî' esatî pî' anna ko'mamî pepîn. ¹⁰ Ta'pîuya wai yairî apî'nîkon, yairî Cristo eseurîma warantî. Maasa pra ipemonkono pe wanî ye'nen. Î' pensa esenyaka'ma'pî yepe' pî' esatîuya pepîn tiwin kin. Mîrîrî pî' eseurîma ko'mannîpî tamî'nawîrî Grécia pata po wanî yai. Anî'ya uyaseru miakanma eserîke pra man. Î' kai'ma itekare ekaremekî pî' esenyaka'mato' yeseru pî' eseurîma taataus-impai, uyepe' ton esatîuya pra. ¹¹ Î' wani' awanî ye'nen mîrîrî tauya mîrîrî? Maasa pra amîrî'nîkon sa'namauya pra awanî wenai? Kaane, mîrîrî wenai pra. Paapaya epu'tî pî' man, î' kai'ma amîrî'nîkon sa'namauya.

¹² Î' kupî pî' uuko'mamî manni', mîrîrî kupî pî' uuko'mamî tîwîrî. Inkamoro seru' yenupatonkon yaipontîsa' pe tîwe'ku'sanon inkamoro ye'ka pata'se' ton tîrî an-naya namai. Moropai inkamoroya taa namai, teesenyaka'mato'kon wanî anna es-enyaka'mato' warantî, taa to'ya namai. ¹³ Maasa pra inkamoro warayo'kon e'kupî yaipontîsa'kon pe tîise seru'ye'kon inkamoro, yairon pî' teeseurîmasanon pepîn. Inkamoroya tiaronkon yenku'tî, Cristo maimu pe teesenyaka'masanon pe tîwe'ku'se. ¹⁴ Mîrîrî ye'ka inkamoro wanî pepîn taa e'pai pra man. Maasa pra Makui nîrî etinyaka'ma eserîke awanî. Eesenpo inserî warantî, morî pe, a'ka pe, tiaronkon yenku'tîpa kai'ma. ¹⁵ Mîrîrî warantî tu'ke Makui maimu pe teesenyaka'masanon yeseru wanî mîrîrî. Inkamoroya morî kupî tiaronkon yenku'tîkonpa kai'ma. Tîise inkamoroya mîrîrî ku'pî tîuya'nîkon miakanno'pî pe e'taruma'tînto' yapîsî kupî sîrîrî itepe'pî pe.

Tîwe'taruma'tîto' Pî' Paulo Eseurîma

¹⁶ Tu'ke ite'ka apî'nîkon tauya, pakko pe pu'kuru wanî pî' anî' esenumenka namai. Mîi winî tîise anî' esenumenka ya, moriya pakkokon maimu etaya'nîkon warantî umaimu etatî. Mîrîrî etaya'nîkon ya, eseurîma sîrîrî, uurî yeseru pî'. ¹⁷ Upî' eseurîma ya, eseurîma pepîn mîrîrî Uyepotorîkon maimu pe. Tîise eseurîma sîrîrî mîi pe e'nîto' yeseru pî', pakko pe tîwe'sen eseurîma warantî. ¹⁸ Mîrîrî warantî uyeyatonon wanî teeseurîmasanon tîpî'nîkon. To' eseurîma tesarukon yawîrî. Mîrîrî warantî nîrî uurî eseurîma. ¹⁹ Maasa pra amîrî'nîkon wanî epu'nenan pe pu'kuru. Tîise insamoro pakkokon maimu etaya'nîkon, epu'nen pe awanîkon kai'ma eesenumenkakon wenai. ²⁰ Inkamoroya ayenku'tî'pîkon, moropai ayesa'kon pe ayaipontî'pîkon to'ya, moropai ayentai'nîkon to' e'kupî'pî. Mîrîrî warantî ataruma'tîkon to'ya tanne, ayeppe'nîpîkon to'ya tanne, î' taaya'nîkon pepîn to' pî'. ²¹ Anna wanî'pî mîrîrî ye'ka pe pra. Maasa pra anna wanî'pî eranne' pe, mîrîrî ye'ka kupî eserîke pra.

Inna seru' pepîn. Tiaronkon eseurîma ya, tîpî'nîkon mîrîrî ye'ka. Mîrîrî warantî nîrî uurîya ikupî pakko warantî eseurîma upî'. ²² Taa to'ya ya: —Hebreu pe anna wanî, uurîya nîrî taa, —Hebreu uurî. Moropai —Israel ponkon pe anna wanî —taa to'ya ya, uurîya nîrî taa: —Israel pon uurî. Moropai —Abraão nurî'tî payanyamî' pe anna wanî —taa to'ya ya, uurîya nîrî taa: —Abraão nurî'tî parî'pî uurî. ²³ Inkamoro wanî Cristo poitîrî pe? Tîise uurî wanî inkamoro yentai Cristo poitîrî pe. (Teuren pakko warantî eseurîmasa' tanne). Maasa pra inkamoro esenyaka'ma yentai uurî esenyaka'ma'pî. Moropai inkamoro yentai atarakkannîto' yewî' ta uutîpî'tî'pî. Tu'ke ite'ka u'po'pî'tî'pî to'ya inkamoro yentai. Moropai tu'ke ite'ka uusa'manta yonpa'pî. ²⁴ Mia'taikin

ite'ka Judeuyamí'ya u'po'pítí'pí po'pínnító' ke, 39 ite'ka'ne. ²⁵ Eseuríwí'ne ite'ka Romanoyamí'ya u'po'pítí'pí yei ke. Moropai tiwin ite'ka tí' ke upa'típítí'pí to'ya. Eseuríwí'ne ite'ka apo'yen ya' uutí tanne, eeseuronka'pí. Moropai tiaron pensa tiwin wei kaisarí uuko'mamí'pí kure'nan pírana ka', apo'yen eseuronkasa' yai. ²⁶ Tu'ke ite'ka itekare ekaremekí pí' asarí yai, nari' esuwa'ka'pí uyarakkírí. Iren mairontasa' winípai urukkutí yai, moropai tu'kankon ama'ye'kon winípai, moropai tiaronkon pepín uyonpayamí', Judeuyamí' winípai moropai Judeuyamí' pepín winípai. Moropai cidade po uutísa' yai, to' níkupí winípai moropai keren po nari' winípai, tiaron pensa apo'yen ya' uutí tanne, nari' esuwa'ka'pí. Moropai yonparí waníyakonkon seru'ye'kon winípai, nari' esuwa'ka'pí uyarakkírí. ²⁷ Esenyaka'mapítí'pí mararí pra taapí'ka'se. Tiaron pensa uwetun pín, umoron epu'tí'píuya emi'nan pí', moropai upata'se' ton ton pra awaní pí', moropai komi' pe awaní pí', tu'ke upon ton pra awaní ye'nen. ²⁸ Tamí'nawíron míríríkon tíise, uurí esenumenka ko'manní'pí wei kaisarí. Eswankono'ma manni'kan innape Jesus ku'nenan pí', soosikon kaisarí. ²⁹ Maasa pra í' pensa tiaron waní ya a'tu'míra, uurí nírfí esepu'ní pí' wai a'tu'míra ikaisarí. Moropai tiaronya imakui'pí ku'sa' ya, uurí wai teesewankono'mai ipí' mararí pra.

³⁰ Upí'rí atapurí ya, moriya mírírí atapuríto'ya a'tu'míra waní ekaremekí. ³¹ Mírírí epu'tí pí' Uyepotorí, Jesus yun, Paapa man. Manni' morí pu'kuru ipatíkaronya, í' kai'ma seru'ye' pe eseuríma pepín epu'tí pí' man. ³² Pena Damasco cidaderí po waní yai, manni' pata esa'ya surara tír'pí cidade mana'ta pona uyapi'nen ton, manni' rei Aretas nimenka'pí pata esa' pe awe'to'pe manni'ya. ³³ Tíise uyonpayamí'ya uyara'tí'pí waikara'pí ya'. Inkamoroya uyenu'tí'pí cidade yiwa'to' a'ta yai, poro po winíkií, waikara'pí ya' waní tanne. Mírírí warantí to' yenyá pai atarí'ka'pí.

Paapa Winípainon Tíwe'ne'pí'to' Pí'

Paulo Eseuríma

12 Upí'rí uurí atapurí e'painon, teuren í' pe pra rí atapuríto' waní. Tíise eseurímapai wai í' kai'ma uwe'ne', visáo Uyepotorí nekaremekí'pí pí'. ² Pena Paapaya uyarí'pí ka' ratai pona, paraíso itese'. Awaní sírírí asakírírí pu' pona tíimo'tai kono' esuwa'kasa'. Tíise epu'tíuya pra wai awe'to' yawírí, uyesa' yarí'píiya, uyekaton neken ka'rí yarí'píiya. Aní'ya mírírí epu'tí, Paapaya neken. ³ Iní'rí tauya Paapaya uyarí'pí uyesa' yarakkírí ka' pona, uyekaton neken ka'rí yarí'píiya epu'tíuya pra wai. Paapaya neken epu'tí. ⁴ Miarí eta'píuya aní'ya ekaremekí eseríkan pepín, see ye'ka pe rí mai ke, í' kai'ma aní'ya ekaremekí Paapaya itírí pepín. ⁵ Mírírí etasau'ya wenai, atapurí mírírí pí'. Tíise atapurí eseríke pra wai tiwin kin uurí pí'. Tíise atapurí a'tu'míra uurí e'to' pí' neken. ⁶ Mírírí ye'ka pí' atapurípai waní ya, atapurí e'painon maasa pra yairon pí' eseuríma mírírí. Mírírí wenai pakko pe waní pepín mírírí. Tíise mírírí ye'ka pí' eseurímapai pra wai. Maasa pra mírírí wenai aní'ya uyapurí yu'se pra wai. Tíise uyeseru era'ma tíuya'níkon wenai moropai eta tíuya'níkon wenai, mírírí pí' to' esenumenka yu'se wai.

⁷ Tíise mírírí warantí kure'ne atapurí namai, uyakinpanen ton ne'ne' erepamí'pí upona. Paapaya itíisa' upun yai, mí'ní ewonsa' warantí. Mírírí erepamí epu'tí'píuya Makui narima'pí pe awaní utaruma'títo'pe. ⁸ Mírírí yai eseuríwí'ne ite'ka Uyepotorí pí' epírema'pí. Esatí'píuya ipí', uupiapai mírírí mo'kato'peiya kai'ma. ⁹ Tíise umaimu yuuku'píiya: —Kaane, imo'kauya pepín. Tíise apíika'tí pí' uuko'mamí, mírírí

ye'ka yapítanîpîpa. Aasîrî aapia untîrî pî' man. Maasa pra umeruntîri wanî meruntî ke a'tu'mîra eesepu'tî tanne —ta'pîiya upî'. Mîrîrî ye'nen uurî ena'pî inî' panpî' taatausinpai, a'tu'mîra uurî e'to' pî' uurî atapurî. Mîrîrî warantî Cristo meruntîri esera'mato'pe uwenai. ¹⁰ Mîrîrî ye'nen taatausinpai uuko'mamî a'tu'mîra e'to' pî', moropai umu'tunpato' pî', moropai itu'se e'to' pî', moropai upokonomato' pî', moropai tiaron uyarakkîrî teesuwa'kasen pî' Cristo wenai, taatausinpai uuko'mamî. Mîrîrî ye'nen î' pensa a'tu'mîra esepu'tî ya, tîise meruntî ke esepu'tî maasa pra Cristoya itîrî ye'nen uupia.

Paulo Esewankono'ma Ko'mannîpî

Coríntio Ponkon Soosi Tawonkon Pî'

¹¹ Eseurîma pî' wai pakko pe tîwe'sen eseurîma warantî. Maasa pra amîrî'nîkonya mîrîrî warantî eseurîma emapu'tî'pî. Tîise amîrî'nîkon eseurîma e'pai awanî'pî, î' kai'ma morî pe uyeseru e'to' pî' taaya'nîkon e'pai awanî'pî. Inna seru' pepîn, î' pe pra rî uurî wanî. Tîise inkamoro, yaipontîsa' pe tîwe'ku'sanon ma're uurî wanî pepîn tiwin kin. ¹² Moro akore'ta'nîkon wanî yai, Paapaya tu'kan kupî'pî uwenai. Tera'masen kupî'pîiya, esenupanto' ton, moropai teesewankono'mai esenumenkanto' ton kupî'pîiya. Moropai anî' nîkupî eserîkan pepîn kupî'pîiya akore'ta'nîkon, tî-naipontî'pî pe wanî epu'tîkonpa. Inaipontî'pî pe uuko'mamî'pî tîrumakai pra. ¹³ Yai pra amîrî'nîkon esenumenka ka'rî, tiaronkon pîika'tî'pî annaya, amîrî'nîkon pîika'tî'pî annaya yentai. Î' kai'ma anna wanî'pî? Amîrî'nîkon kore'ta anna yeseru kupîya'nîkon pe naatî, ayewanmakon pe? Mîrîrî warantî anna kupî'pîya'nîkon ya, Î' tesa'se pra anna ko'mansa' wenai, aawanmîra'nîkon anna ko'mamî'pî ku'tî.

¹⁴ Inî'rî teeseurînon ite'ka pe amîrî'nîkon era'mapî'se uutî. Mîrîrî yai nîrî î' anesa'pai pra wai amîrî'nîkon pî'. Atînururîkon yu'se pra wai tîise amîrî'nîkon neken yu'se wai kure'ne. Maasa era'matî moreyamî' yunkonya neken tîniru yannuku e'pai awanî, î' tînmukuyamî' e'to' itu'se yennapa. Moropai mîikîrî munkiyamî'ya tîyun ton pe yannuku pepîn e'painon. ¹⁵ Mîrîrî warantî uurîya nîrî ayunkon warantî, uwakîri pe taatausinpai tamî'nawîrî itesa' pe e'to' aretî'kauya. Uurî rî ataretî'ka pe wai, amîrî'nîkon pîika'tîto'peuya. Yai pra mîrîrî kupîyua wenai, uyapurîya'nîkon pepîn e'painon, kure'ne amîrî'nîkon sa'namatou'ya wenai?

¹⁶ Mîrîrî ye'nen amîrî'nîkonya innape epu'tî, î' kai'ma amîrî'nîkon yenyaka'mai uutî pîn. Tîise tiaronkonya taa amîrî'nîkon yenku'tîsau'ya, uupia atînururîkon tîrîkonpa kai'ma taa to'ya. ¹⁷ Î' pensa insamoro uyonpakon yarimasau'ya yai aapia'nîkon, uurî ton pe atînururîkon era'mai to' yaipontîsau'ya pra wai. ¹⁸ Uurîya mîikîrî Tito yarima'pî moropai tiaron uyonpakon, innape Jesus ku'nen wîtîto'pe yarakkîrî. Tîise mîikîrî wanî'pî yairî teesenumenkasen pe anna esenumenka sa'nîrî. Mîrîrî ye'nen Titoya amîrî'nîkon tenku'tîi atînururîkon mo'kasa' pra man.

¹⁹ Yai pra eesenumenkakon amîrî'nîkon rawîrî anna e'wapu'tî kai'ma, tîise kaane. Anna eseurîma Cristoya anna eseurîmato'pe ta'pî yawîrî, Paapa rawîrî si'ma. Moropai tamî'nawîrî anna nîkupî'pî wanî uyonpayamî', uwakîrîkon pu'kuru amîrî'nîkon pîika'tîto'pe. ²⁰ Tîise eppe'nî pî' wai kure'ne, î' kai'ma yairî pra awanîkon anepopai pra wanî pî'. Eranne' pe wai mîrîrî akore'ta'nîkon ekore'manto' eporîyua pî', moropai kinmuwanîto', moropai esewanmîrînto', moropai aawarîrî'nîkon teesenumenkai awe'to'kon, moropai e'mu'tunpanto', eseurîmanto', moropai mîi pe awe'to'kon,

moropai pîrai' pî' tímurukun pe pra awanîkon anepopai pra wanî pî' eranne' pe wai. Mîrîrî warantî ayeporîuya'nîkon ya, awakîrikon pe wanî pepîn, maasa pra ekore'ma kupî, mîrîrî imakui'pî ayeserukon pî'. ²¹ Eranne' pe wai nîrî inîrî akore'ta'nîkon uutîsa' ya, eppe'pai pra wai Paapa rawîrî si'ma awenai'nîkon. Moropai mîrîrî pî' tîweppe'se ukarunpai pra wai mararî pra awenai'nîkon. Maasa pra pena imakui'pî kupî'pîya'nîkon, moropai mîrîrî pî' tîwenpenatai irumakaya'nîkon pra aako'mamî'pîkon. Mîrîrî imakui'pî kupîya'nîkon se' tapairî wîri'sanyamî' yarakkîrî awanîkon ke, moropai tiaron nura ayeserukon kupî pî' aako'mamîkon tîrumakai pra. Mîrîrî wenai eppe'pai pra wai.

Tiwinkano'pî Pauloya Panamanto'

13 Sîrîrî wanî iteseurîno ite'ka pe uutîto' amîrî'nîkon era'mapî'se. Erepansa' ya, ikupîuya, î' kai'ma Paapa maimu e'menukasa'ya taasa' warantî. See warantî taasai'ya:

—Anî'ya î' rî ku'sa' ya, mîkîrî esepu'to'pe innape, asakî'nankon pemonkonyamî'ya. Mîwîni pra awanî ya, eseurîwî'nankonya taa e'pai man *Dt 19.15*

—taasai'ya man. ² Itakon ite'ka pe aapia'nîkon uutîsa' yai, ta'pîuya î' kupîuya manni'kan imakui'pî kupîtîponkon yarakkîrî. Mîrîrî warantî inîrî tauya pe wai, aapia pra si'ma. Inîrî erepamî yai, —aka sa'ne —tauya pe pra wai anî' pî' tiwin kin, tamî'nawîronkon imakui'pî iku'nenan pî'. ³ Maasa pra î' kai'ma Cristo eseurîma warantî uurî eseurîma anepu'pai awanîkon. Maasa era'matî, Cristo wanî pepîn a'tu'mîra. Tîise mîikîrîya tîmeruntîri yenpo, akore'ta'nîkon erepamî yai. ⁴ Tîise a'tu'mîra awanî'pî, î' pensa pakî'nan pona ipokapîtî to'ya yai. Tîise sîrîrîpe aako'mamî Paapa meruntîri yai. Mîrîrî warantî nîrî anna wanî a'tu'mîra Cristo wanî'pî warantî. Tarîpai anna ko'mamî ye'nen yarakkîrî, imeruntîri yai anna ko'mamî, amîrî'nîkon pîika'tîto'pe annaya.

⁵ Mîrîrî ye'nen aawarîrî'nîkon rî esera'matî ayewankon ya', innape ikupî pî' aako'mamîkon epu'tikonpa. Innape ayewankon ya' Cristo wanî epu'tî pî' naatî, ipemonkono pe awanîkon ya. ⁶ Mîrîrî ye'nen mîrîrî epu'tîya'nîkon ya, anna yeseru wenai, Cristo pemonkono pe anna wanî, epu'tîya'nîkon, anna yewan ya' aako'mamîkon ye'nen. ⁷ Esatî annaya Paapa pî' imakui'pî kupîya'nîkon namai. Mîrîrî esatî annaya maasa pra morî pe anna esera'mato'pe pra, tîise morî kupî pî' awanîkonpa yairon. Moropai anna esenyaka'mato' esera'ma ya î' pe pra rî, î' wani' awanî pepîn. ⁸ Maasa pra Cristo maimu pe anna esenyaka'ma tanne, î' koneka annaya eserîke pra man yairon Paapa maimu yawîrî pra. Tîise mîrîrî yawîrî neken anna wanî. ⁹ Aasîrî yairî ayeserukon wanî ya, meruntî ke annaya ayaipontîkon pepîn e'painon. Mîrîrî pî' anna atausinpa e'painon. Mîrîrî ye'nen anna epîreman pî' man apona'nîkon yairon pe ayeserukon enato'pe. ¹⁰ Mîrîrî ye'nen sîrîrî kaareta menukauya sîrîrî aapia'nîkon e'mai' pe, uutî rawîrî amîrî'nîkon era'mapî'se. Maasa pra î' pensa uutîsa' ya, meruntî ke ataruma'tîuya'nîkon namai, Uyepotorî maimu pe. Maasa pra sîrîrî Uyepotorî maimu wanî inî' panpî' amîrî'nîkon ena emapu'tînen pe morî pe panpî'. Mîrîrî wanî pepîn innape iku'to'ya'nîkon rumakaya'nîkon emapu'tînen pe pra.

Paulo Esekaremekî

¹¹ Uyonpayamî, ko'mannî'nîkon. Tamî'nawîrî Paapa pî' esatî pî' ako'mantî, morî pe amîrî'nîkon ku'to'peiya, morî pe tîwanî manni' warantî Paapaya aku'to'kon pe. Sîrîrî apanamatou'ya etatî, mîrîrî taasau'ya manni'. Moropai morî pe tîwanmîra ako'mantî ayonpakon pokonpe. Teesiyu'pî'se pra ako'mantî ayonpakon pokonpe. Mîrîrî warantî aako'mamîkon ya, ayarakkîrî'nîkon Paapa ko'mamî. Mîikîrî Paapa wanî e'sa'namanto' tînen pe, moropai tîwanmîn tînen pe.

¹² Ayonpakon yena yapi'tî morî pe, eeseporîkon yai. ¹³ Tamî'nawîronkon uyonpakon Paapa yapurînenanya uupia tîwe'sananya aapia'nîkon tîmaimukon yarima sîrîrî.

¹⁴ Esatî annaya Uyepotorîkon Jesus Cristo pî', tamî'nawîrî morî pe tîwe'to' tîto'peiya aapia'nîkon. Moropai Paapaya morî pe teetî'nînmai aako'mamîkon emapu'tîto'pe esatî annaya. Moropai Morî Yekaton Wannîya tiwin eesenu-menkato'kon e'to'pe tamî'nawîrî si'ma, esatî annaya sîrîrî.

SÎRÎRÎ KAARETA PAULO NÎMENUKA'PÎ

GALÁCIA PONKON PIA

Sîrîrî kaareta menuka'pî Pauloya moropai innape Jesus ku'nenan Galácia poronkon pia yarima'pîiya. Mîikîrî Paulo wanî'pî Jesus naipontî'san yonpa pe. Inkamoro pia Paulo wîtîsa' wanî'pî itekare ekareme'se. Morî pe yapîsî'pî to'ya moropai innape ikupî'pî to'ya. Mîrîrî tîpo Paulo wîtî'pî to' piapai. Moropai tîiko'mamî tîpo, to' yekare eta'pîiya, î' kai'ma tiaronkon erepamî'pî inkamoro pia amenan yekare ekareme'se. Taapî'pî to'ya, e'mai'pe to' neta'pî Paulo winîpai wanî'pî morî pe teuren tîise mîi pîkîrî neken. Inî' panpî' itu'se awanî. Judeuyamî' yeseru kupî to'ya e'pai awanî, ta'pî to'ya. Circumcisado pe e'pai to' wanî Paapaya inkamoro yapî'to'pe tînmuku pe, ta'pî to'ya.

Moropai inî' ta'pî to'ya, Pauloya to' yenupato' wanî pepîn Paapa maimu pe maasa pra Paapa winîpainon pepîn mîrîrî. Pemonkonyamî' winîpainon mîrîrî Paulo nekaremekî'pî, ta'pî to'ya. Mîrîrî warantî inkamoro yenupa'pî to'ya. Mîrîrî ye'nen sîrîrî kaareta yarima'pî Pauloya inkamoro esenku'tî namai. Moropai to' yenupa'pîiya î' kai'ma yairî to' ko'manto'pe.

Umaimu Man Aapia'nîkon

1 Uurî Pauloya sîrîrî kaareta menuka aapia'nîkon. Uurî wanî imenkasa' pe, yaipon-tîsa' pe, anî'rî pemonkon nîmenka'pî pe pra, tîise Jesus Cristo nîmenka'pî pe wanî. Moropai Paapa, itun nîmenka'pî pe wanî, manni' Paapa, isa'manta'san kore'tapai Jesus pîmî'sa'ka'tîpon. ²Tauya tamî'nawîronkon uyonpakon, tarî uupia to' wanî manni'kanya tîmaimukon yarima pî' man amîrî'nîkon Galácia soosirîkon tawonkon pia.

³Morî epe'mîra tîntîrî tîrî Paapaya yu'se wai aapia'nîkon. Moropai tîwanmîra tîwe'to' tîrî Uyunkonya moropai Uyepotorîkon Jesus Cristoya itîrî yu'se wai aapia'nîkon. ⁴Mîikîrî Cristo eturumaka'pî tîisa'mantapa kai'ma, uurî'nîkon pîika'tîpa umakuyikon winîpai. Mannankan sîrîrî pata po tîiko'mansenon pemonkonyamî' imakui'san warantî e'nî namai, uurî'nîkon mo'kapa kai'ma aasa'manta'pî. Î' kai'ma itu'se Paapa, uyunkon e'to' yawîrî ikupî'pîiya. ⁵Jesus nîkupî'pî wenai, —Morî pe pu'kuru man, Paapa —taapai'nîkon man tîwîrî rî. Mîrîrî warantî taapai'nîkon.

Tiwinan Itekare Yairon

⁶Mararî pra esenumenkan pî' wai teesewankono'mai uyewan ya'. Maasa pra manni' amîrî'nîkon yannotîpon morî pe, epe'mîn ke, mîikîrî rumakasa'ya'nîkon tiwinarî. Moropai mîikîrî tîrumakai tiaronkon nekaremekî yapî'sa'ya'nîkon. ⁷Tîise tiaron Cristo yekare ye'ka ton pra man. Mîrîrî pî' eseurîma, maasa pra mîrîrî kai'ma amîrî'nîkon yaka'manenana moro to' man. Inkamoro eseurîma ko'mannîpî akore'ta'nîkon. Yairon Cristo yekare miakanma yu'se to' ko'mamî. ⁸Tîise anî'ya mîrîrî ye'ka miakanma ya, annaya, mîiwîni pra awanî ya, inserî ka' poinonya ekaremekî ya tiaron pe, anna nekaremekî'pî warantî pra, mîikîrî e'taruma'tî apo' ya' yu'se wai. ⁹Sîrîrî pî' pena anna eseurîma'pî. Inî'rî tauya sîrîrî. Anî'ya tiaron pe itekare ekare-

mekí ya, í' yapi'sa'ya'níkon warantí pra, ipatíkarí mîikírí e'taruma'tí apo' ya' yu'se wai.

¹⁰ Sírírí warantí eseuríma ya, pemonkonyamí' yapuríyua sírírí? Kaane, tiwin kin mîrírí pí' pra! Tîise Paapa yapuríyua pe eseurímato' yu'se waní sírírí. Pemonkonyamí' yapuríyua pe eseuríma ya, morí pe upí' to' eseurímato'pe, moriya Cristo poitírí pe waní pepín e'painon.

Í' Kai'ma Yaipontísa' Pe Tíwaní Pí' Paulo Eseuríma

¹¹ Uyonpayamí', tauya sírírí apí'níkon. Sírírí Cristo yekare ekaremekíyua manní', mîrírí waní pepín tiwin kin pemonkon esenumenkato'. ¹² Tiwin kin aní' winípai moropai aní'ya uyenu'pasa' pra man. Tîise Jesus Cristo winípai neken eta'píyua. Moropai mîikíríya yenpo'pí uupia, mîrírí ekareme'to'peuya kai'ma.

¹³ Pena í' kai'ma uuko'manpítí'pí yekare epu'tí'píya'níkon, anna Judeuyamí' yeseru ya' uuko'manpítí' yai. Moropai í' kai'ma Cristo yapurínenan taruma'típítí'píyua mararí pra íri pe to' winíkíi. Moropai tamí'nawíron anku'pai e'to' ku'pítí'píyua to' winíkíi, to' tí'kato'peuya. ¹⁴ Uurí e'pítí'pí tamí'nawíron Judeuyamí' yeseru yawíron pe, tiaronkon uyonpayamí' yentai. Moropai í' kai'ma tamí'nawírí yawírí ikupíyua yuwapítí'píyua, í' kai'ma utamorí'san yeserurí'pí.

¹⁵ Tîise morí pe tíwe'to' wenai Paapaya umenka'pí pena, maasa esenpo pra tîise usan ro'ta yapai. Moropai uyanno'píyua í' kai'ma tímírí ton pe e'to'pe. ¹⁶ Moropai í' pensa sírírí anekareme'pai Paapa waní yai upí' tînmu yenpo'píyua. Ta'píyua tekare ekaremekíyua yu'se tíwaní mannankan Judeuyamí' pepín pí'. Mîrírí etasau'ya pata pai, aní' winípai upanamanen ton yuwasau'ya pra wai. ¹⁷ Moropai Jerusalém pona uutísa' pra wai mannankan taipontísanon pe, inmenkasa'kon pia, manní'kan urawírí tíwe'sanon. Inkamoro pia uutísa' pra wai upanamato'pe to'ya. Tîise uutí'pí Arábia pata ya' keren pona. Miarí uuko'mamí'pí. Moropai mîrírí típo, enna'po'pí Damasco cidaderí pona. ¹⁸ Miarí uuko'mamí'pí eseuríwí'ne kono' kaisarí. Mîrírí típo, uutí tu'ka'pí Jerusalém pona, Pedro anepu'pai waní ye'nen. Moropai miarí uuko'mamí'pí asakí'ne domingo kaisarí. ¹⁹ Moropai mîrírí yai, tiaronkon Jesus naipontí'san era'masau'ya pra wai, tîise Tiago neken, manní' Uyepotorí yakon era'ma'píyua.

²⁰ Mîrírí warantí awaní'pí, useruku pepín. Sírírí menukauya sírírí, Paapaya epu'tí tanne, í' kai'ma yairí eseuríma sírírí. ²¹ Moropai mîrírí típo, uutí'pí Síria pata poro moropai Cilícia pata poro. ²² Mîrírí yai, uurí asarí tanne, Judéia soosírí tawonkonya uyepu'tí pra awaní'pí. ²³ Eta pe neken uyekare eta'pí to'ya, tiaronkon eseuríma pí'. Taapítí'pí to'ya: —Tarípai manní' uurí'níkon taruma'típítítíponya innape iku'sa' tíyua ekareme'pítí'pí man, manní' uurí'níkonya innape iku'to' anaretí'kapai e'pítí'pí ya — taapítí'pí to'ya. ²⁴ Moropai uwenai inkamoroya taa pí' man Paapa pí': —Morí pe nai, Paapa. Kure'nan amírí, mîikírí anna taruma'títípon píika'tísa'ya nai —kai'ma Paapa yapurí'pí to'ya.

Paulo Moropai Tiaronkon Jesus Naipontí'san

Eporí Tu'ka Pauloya

2 Asakírírí pu' pona tíimo'tai (14) kono' uuko'mamí' típo, enna'po tu'ka'pí Jerusalém pona Barnabé yarakkírí. Moropai Tito nírí yarí'píyua uyarakkírí.

² Miarí ya uutí'pí, maasa pra Paapaya ekaremekí'pí upí' miarí ya uutíto'pe. Miarí erepansa' yai, anna emurukuntí'pí manni'kan soosi esanon neken pokonpe. Anna emurukuntí'pí anna eseurímato'pe iponarí. Mírírí yai to' pí' Cristo yekare ekaremekí'píuya tamí'nawírí manni' Judeuyamí' pepín pí'. Í kai'ma unekaremekí ko'manní'pí ekaremekí'píuya. Maasa pra mírírí esenyaka'manto' waní yu'se pra awaní'pí í' pe pra rí. Tíise inna, mírírí warantí ikupí pí' ako'mankí, taa to'ya yu'se awaní'pí. ³ Mírírí eta títuya'níkon ya, eta'pí to'ya morí pe, innape ikupí'pí to'ya. Mírírí ye'nen uwaníyakon Tito, Judeu pepín tíise Grego, míikírí ena e'pai man Judeu yeseru ya, taa to'ya pra awaní'pí. ⁴ Tíise tiaronkon waní'pí moro, innape Jesus ku'nenan pe tíwe'ku'sanon moropai inkamoro emurukuntísa' waní'pí anna pokonpe. Tíise inkamoro ya taa ko'manní'pí Tito ena e'pai man Judeuyamí' yeseru ya. Inkamoro warayo'kon ewonsa' waní'pí ama' pe anna yako'menkakonpa kai'ma. Í kai'ma ikupí annaya anera'mapai tíwaníkon ye'nen, Jesus yarakkírí anna e'to' wenai. Inkamoro waní'pí í' kai'ma Moisés nurí'tíya yenupanto' yawírí anna waní yu'se. Tíise Cristo pemonkono pe e'ní ye'nen, unkupíkon ton Moisés nurí'tí nekaremekí'pí kupí pepín. ⁵ Mírírí ye'nen mírírí pí' inna, mírírí yawírí ku'pai'níkon man, taasa' annaya pra man. Maasa pra yairon Cristo yekare, manni' aneta'píkon ko'manto'pe aapia'níkon, tiaron pe miakanma aní'ya namai.

⁶ Tíise manni'kan soosi esa' pe tíwe'sanon, uyentainokon pe anukupí'sanya upana-masa' pra man, amenan esenumenkato' ke. (Tíise uurí pia aní' waní pepín tiaron yentai tíise Paapaya ukupí'píkon se' kaisarí e'níto'pe'níkon.) ⁷ Tíise inkamoro ya í' kai'ma Paapaya esenyaka'mato' ton tíisa' era'ma'pí, Jesus Cristo yekare ekaremekí pí' manni'kan Judeuyamí' pepín pí'. Í kai'ma Paapaya Pedro kupí'pí Judeuyamí' pí' itekare ekareme'to'peiya warantí. ⁸ Maasa pra Paapa esenyaka'ma manni' warantí Pedro yarakkírí Judeuyamí' pí' itekare ekaremekí pí'. Mírírí warantí nírí uurí wenai Paapa esenyaka'ma Judeuyamí' pepín pí' itekare ekareme'to'peuya. ⁹ Mírírí ye'nen Tiagoya moropai Pedroya moropai Joãoya manni'kan soosi esa' pe tíwe'sananya epu'tí'pí, í kai'ma Paapa níkupí'pí pe awaní. Moropai inkamoro ya tenyakon tírí'pí uurí pia moropai Barnabé pia. Mírírí ye'nen inna ta'pí annaya í' kai'ma Judeu pepín kore'ta anna esenyaka'ma pí', moropai inkamoro esenyaka'ma tanne Judeuyamí' kore'ta. ¹⁰ Tíise esatí'pí inkamoro ya anna pí', anna wanmíra manni'kan í' ton pínon sa'ne, to' kore'tawonkon kupí annaya namai. Tíise mírírí kupí yuwa pí' uuko'mamí sírírí, uuwanmíra ikupíuya pra itu'se waní ye'nen.

Paulo Eseuríma Pedro Pí' Meruntí Ke

Antioquia Cidaderí Po

¹¹ Antioquia cidaderí po uuko'mamí tanne, Pedro erepamí'pí miarí ya. Míikírí pí' eseuríma'pí meruntí ke, tamí'nawíronkon rawírí si'ma. Maasa pra iteseru waní'pí yairí pra. ¹² Pena iteseru waní'pí see warantí. Maasa inkamoro Tiago narima'san erepamí pra tíise, Pedroya tekkari yonpapítí'pí manni'kan innape Jesus ku'nenan pokonpe, Judeuyamí' pepín pokonpe, Judeuyamí' yeseru yawírí pra. Tíise inkamoro warayo'kon erepamí'pí pata pai iní'rí tekkari anonpapai pra eena'pí Judeuyamí' pepín pokonpe. Maasa pra eranne' pe eena'pí inkamoro warayo'kon Jerusalém poi iipí'san pí', to' yeseru anku'pai tíwaní ye'nen. Judeuyamí' yeseru yawírí innape Jesus ku'nenan ko'mamí e'pai awaní, taa to'ya. Mírírí ye'nen iní'rí Judeuyamí' pepín

pínamaiya pra eena'pî. ¹³Moropai tiaronkon Judeuyamî' innape Jesus ku'nenan e'menka'pî Pedro pokonpe tíwaníkonpa Judeuyamî' pepîn pokonpe tekkarikon anon-papai pra. Moropai Barnabé ena'pî to' warantí nîrí aní' pínamaiya pra. Eranne' pe eena'pî iní'rí yairon anku'pai pra.

¹⁴Mírîrí era'mauya yai, epu'tí'píuya yairí pra awanî. Cristo yekare nekareme'to' yawîrí pra awanî. Mírîrí ye'nen ta'píuya Pedro pí' tamí'nawíronkon rawîrí si'ma. —A'kí, Judeu pe pu'kuru awanî, tíise aako'mamî pepîn Judeuyamî' yeseru yawîrí. Ayekkari yonpapítí'píya Judeuyamî' pepîn pokonpe to' warantí. Tíise “Taatarimai to' piapai”, taaya, “Judeuyamî' yeseru kupíya'níkon e'pai man”, taaya to' pí', to' piapai taatarimai. Tíise mírîrí waní pepîn yairí —ta'píuya ipí'.

Judeuyamî' Moropai Judeuyamî' Pepîn E'píika'tí Innape Ikupí To'ya Wenai

¹⁵Ta'píuya Pedro pí': —Uurí'níkon waní Judeuyamî' pe esenpo'san pe. Manni'kan imakui'san, Moisés nurí'tíya yenuyanto' yawîrí pra tíwe'sanon, Judeuyamî' pepîn pe esenpo'san pe pra e'ní. ¹⁶Tíise epu'tí, uurí'níkon innape Jesus ku'nenanya pemonkon yapisí Paapaya pepîn Moisés nurí'tíya yenuyanto'rí'pí konekaiya wenai, tíise innape Jesus Cristo ku'toi'ya wenai yapisíya morí pe. Mírîrí ye'nen Judeuyamî' pepîn warantí uurí'níkon nîrí yapisí Paapaya innape Jesus Cristo ku'sa' wenai, mírîrí Moisésya yenuyanto' rí'pí koneka wenai pra. Maasa pra aní' kupí Paapaya pepîn morí pe Moisésya yenuyanto' rí'pí kupíya wenai.

¹⁷Judeuyamî' esenumenka see warantí, í' pensa morí pe ukupíkon Paapaya yuwa ya, innape Jesus Cristo kupí wenai, uurí'níkon waní imakui'san pe Judeuyamî' pepîn warantí. Imakui'pí pe e'ní, maasa pra Moisésya yenuyanto' rí'pí yawîrí pra ko'manní wenai. To' esenumenka mírîrí warantí, tíise to' esenku'tísa' man. Maasa pra Cristoya imakui'pí pe e'kí, Paapa maimu yawîrí pra e'kí taasa' pra man. ¹⁸Manni' pena es-uwa'ka'pí ku'se enna'po eseríke pra man. Mírîrí ye'nen taa eseríke pra man, Moisés nurí'tíya yenuyanto' rí'pí yawîrí e'nípai'níkon. Maasa pra mírîrí ta'níkon ya, imakui'pí pe rí ko'manní, mírîrí yawîrí ko'manní eseríke pra man. ¹⁹Tarípai uurí, mírîrí Moisés nurí'tíya yenuyanto' winíki iní' í' ton pra wai. Manni' isa'manta'pí warantí waní sírîrí iwiníki. Tarípai enen esepu'tí sírîrí Paapa winíki neken. Uurí sa'manta'pí Cristo yarakkírí pakí'nan po aasa'manta yai. Maasa pra morí pe uurí'níkon yapisí Paapaya pepîn, mírîrí Moisés nurí'tíya yenuyanto' yawîrí ko'manní wenai. ²⁰Mírîrí ye'nen uuwarí'ri uuko'mamí pepîn enen, tíise manni' Cristo enenan ko'mamí sírîrí uyarakkírí. Moropai sírîrí uuko'mamí manni' innape Paapa munmu kupíuya ye'ka pe. Manni' usa'namatípon moropai uurí ton pe tíiwarí'ri eturumaka'pí tíisa'mantapa. ²¹Morí pe uku'to' Paapaya kupí pí' wai innape. Maasa pra Moisés nurí'tíya yenuyanto' kupí wenai morí pe Paapaya uurí'níkon yapisí ya, moriya í' pe pra rí Cristo sa'manta'pí kupí mírîrí.

Morí Yekaton Wanní Iipí

Innape Jesus Kupí Wenai Uyewankon Ya'

3 Tarípai eseuríma etatí Galácia ponkon. Pakkokon amírí'níkon. Aní'ya amírí'níkon ma'tanípí'pí mîito'pe mírîrí warantí awaníkonpa. Maasa pra pena amírí'níkonya unekaremekí'pí epu'tí'pí aronne, í' kai'ma pakí'nan po Jesus Cristo sa'manta'pí yekare epu'tí'píya'níkon. ²Tarípai ayekaranmapouya'níkon sírîrí,

Paapa winîpainon Morî Yekaton Wannî yapisi'pîya'nîkon Moisés yenupanto' rî'pî kupîya'nîkon wenai? Innape Jesus Cristo yekare kupîya'nîkon wenai ka'rî? Tarîpai umaimu yu'tî. ³Yapisi'pîya'nîkon innape Jesus kupîya'nîkon wenai. Tîise î ton pe Moisésya ayenupa'pîkon yawîrî anku'pai awanîkon mîrîrî? Aawarîrî'nîkon morî pe e'pai awanîkon? ⁴Innape Jesus kupîya'nîkon patapai, tamî'nawîron î e'kupî'pî ayarakkîrî'nîkon, amoronkon, aatausinpatokon, mîrîrî kupî pî' naatî î pe pra rî? Î pe pra awe'sa' pra man. ⁵Paapaya Morî Yekaton Wannî tîrî aapia'nîkon, moropai anî' nîkupî pepîn kupî ya akore'ta'nîkon, mîrîrî Moisésya yenupanto' rî'pî kupîya'nîkon wenai? Mîrîrî wenai pra, tîise Cristo yekare etaya'nîkon wenai, innape ikupî'pîya'nîkon wenai.

⁶Mîrîrî warantî Abraão nurî'tî wanî'pî. Paapa maimu e'menukasa'ya taasa' man: —Mîlîkîrîya innape Paapa maimu kupî'pî moropai innape tîkupîiya wenai, Paapaya yapisi'pî yairî pu'kuru iku'sa' tîuya ye'nen *Gn 15.6* —taasai'ya man. ⁷Mîrîrî ye'nen epu'tî man, yaironkon pe e'nî Abraão nurî'tî payannî'san pe pu'kuru, innape ikupî ye'nen. ⁸Pena Paapa maimuya ta'pî î kai'ma Judeuyamî' pepîn kupî tîuya yairon pe. Mîrîrî ekaremekî'pîiya e'mai' pe Abraão pî'. Ta'pîiya see warantî:

—Amîrî wenai tamî'nawîron pata ponkon pemonkonyamî' ton pe morî kupîuya pe wai *Gn 12.3; 18.18; 22.18*

—ta'pîiya. ⁹Mîrîrî ye'nen mîrîrî yawîrî awanî. Abraão nurî'tî, manni' innape tîku'sa' Paapaya warantî tamî'nawîronkon innape tîku'nenan kupîiya, morî pe Abraão kupî'pî tîuya warantî.

¹⁰Manni'kan Moisésya yenupanto' rî'pî yawîrî tîiko'mansenon taruma'tî Paapaya pe man. Maasa pra imaimu menukasa'ya taasa' man:

—Tamî'nawîronkon yawîrî pra tîiko'mansenon tîwîrî manni' awe'menukasa' ya' manni' tîwe'sanon,

inkamoro ye'ka taruma'tîuya pe man *Dt 27.26*

—taasai'ya man. [Epu'tî man, tamî'nawîronkon wanî imaimu yawîrî pra.] ¹¹Inna, seru' pepîn, anî' kupî Paapaya pepîn yairon pe, mîrîrî Moisésya yenupanto' rî'pî kupîiya wenai. Maasa pra imaimu e'menukasa'ya taasa' man:

—Paapa pia morî pe tîwe'sen ko'mamî e'pai man innape ikupî tîuya wenai *Hc 2.4*

—taasai'ya man. ¹²Tîise Moisésya yenupanto' rî'pîya taa pepîn tiwin kin. —Innape Jesus ku'tî yairon pe awanîkonpa —taiya pepîn. Tîise taiya:

—Seeni' konekakî, seeni' kî'kupîi

—taiya.

—Mîrîrî yawîrî tîwe'sen ko'mamî pe man morî pe *Lv 18.5*

—taasai'ya man.

¹³Mîrîrî warantî uurî'nîkon wanî'pî Paapa nîtaruma'tîkon pe teuren tîise upata'se' ya' Cristoya imo'ka'pî tîpona uurî'nîkon pîika'tîpa kai'ma, uye'ma'pîiya'nîkon pakî'nan pona tîsa'manta yai. Î kai'ma Paapa e'menukasa'ya taasa' man:

—Tamî'nawîronkon manni'kan imakui'san yei pî' e'weyokka'san wanî Paapa nîtaruma'tîkon pe *Dt 21.23*

—taasai'ya man. ¹⁴Mîrîrî e'kupî'pî î kai'ma morî kupî tîuya ta'pî Paapaya Abraão pî' e'ku'to'pe mîlîkîrî Jesus Cristo wenai manni'kan Judeuyamî' pepîn ton pe. Moropai uurî'nîkon tamî'nawîronkonya innape ikupî wenai Paapaya itîrîuya ta'pî Morî Yekaton Wannî yapi'to'pe awe'kupî'pî.

Î Ta'pî Tûuya Kupî Paapaya Abraão Yarakkîrî

¹⁵ Uyonpayamî anepu'tikon ton ekaremekîuya sîrîrî î kai'ma ko'mannî yekare. A'kî, î pensa asakî'nankon pemonkonyamî yai to' eseta. Teeseurîma'pîkon kupî to'ya î kai'ma ta'pî tûuya'nîkon yawîrî. Anî'ya î kai'ma ta'pî tûuya miakanma eserîke pra awanî tiaron pe î ta'pî tûuya. ¹⁶ Mîrîrî warantî Paapaya tîmaimu tîrî'pî Abraão nurî'tî pia moropai ipa rî'pî pia. Paapa maimu e'menukasa'ya taasa' tu'kankon pemonkonyamî iparî'san pî' pra taasai'ya man. Tîise tiwinan pî' neken, iparî'pî Cristo pî' eeseurîma'pî. ¹⁷ Î ankapai uurî e'to' pî' tauya sîrîrî. Paapaya esetanto' ton kupî'pî moropai mîrîrî yawîrî ikupî tûuya ta'pîiya. Mîrîrî tîpo 430 kono' esuwa'kasa' tîpo, Paapaya unkupîkon ton tîrî'pî Moisés nurî'tî pia. Mîrîrî wenai inî'rî kupîuya pepîn î ta'pîuya Abraão yarakkîrî taiya pra awanî'pî. Mîrîrî ye'nen tîwî ikupî'pîiya taa eserîke pra man. ¹⁸ Maasa pra uurî'nîkon yapîsî Paapaya pepîn Moisésya yenupanto' yawîrî ko'mannî wenai. Mîrîrî yawîrî awanî ya moriya î ta'pî tûuya Abraão nurî'tî pî' tîmaimu kupîiya pepîn e'painon. Tîise epe'mîra Paapaya itîrî'pî Abraão pia, ta'pî tûuya ye'nen.

¹⁹ Mîrîrî wenai uurî'nîkon yapîsî ye'ka pe pra, tîise î ton pe mîrîrî Moisésya yenupanto' ton tîrî'pî Paapaya? Mîrîrî tîrî'pîiya î kai'ma Paapa e'to' itu'se yawîrî pra e'nî epu'tîpa kai'ma itîrî'pîiya. Tîise ipatîkarî aako'manto'pe pra, aako'manto'pe manni' Abraão parî'pî, ipî' Paapa eeseurîma'pî, manni' erepamî pîkîrî. Mîrîrîya î pensa Moisés nurî'tî pia tîmaimu tîsai'ya ya, Paapaya itîrî'pî tîmîrî ton pe teeseurî-masanon inserîyamî wenai. ²⁰ Tîise Abraão nurî'tî yarakkîrî Paapa eseta yai, tîmîrî pe eeseurîma'pî yarakkîrî, anî' tiaron wenai pra. «Mîrîrî ye'nen ipîkku pe panpî' Paapa esetato' wanî Abraão nurî'tî yarakkîrî, Moisés pia intîrî'pî yentai.»

Moisésya Yenupanto' Wanî

Imakui'pî Pe E'nîto' Epu'to'pe

²¹ Mîrîrî ye'nen î kai'ma esenumenkan mîrîrî pî'? Innape Moisés nurî'tî pia Paapa nîtîrî'pî wanî, innape Abraão nurî'tî yarakkîrî Paapa esetato' wanî warantî? Inna, sa'nîrî to' wanî innape. Maasa pra Moisés nurî'tîya yenupanto' yawîrî tîiko'mansenonya Paapa winîpai tîiko'manto' ton yapîsî e'painon, teuren tîise yapîsî to'ya pepîn, maasa pra Paapa maimu yawîrî to' wanî pepîn tiwin kin. ²² Mîrîrî warantî Paapa maimu e'menukasa'ya taasa' imakui'pî ku'sa' tûuya'nîkon ye'nen, tamî'nawîronkon yentai imakui'pî enasa' mîrîrî wenai. Mîrîrî ye'nen manni'kanya neken innape Jesus Cristo ku'nenanya tîwe'pîika'tîto'kon yapîsî, ikupî tûuya ta'pî Paapaya yawîrî.

²³ Tîise maasa Cristo erepamî pra tîise, pena Moisésya yenupanto' rî'pîya uurî'nîkon pîika'tî'pî, î kai'ma ko'mannîto'pe ekaremekî'pîiya. Mîrîrî Moisésya yenu-panto' rî'pî wanî'pî uurî'nîkon yenupato'pe awanî'pî, Cristo erepamî pîkîrî sîrîrî non pona. ²⁴ Tîise Cristo erepansa' ye'nen, epu'tî man, innape ikupî wenai, yairon pe Paapaya uurî'nîkon yapîsî, Moisés nurî'tîya yenupanto' yawîrî ko'mannî wenai pra. ²⁵ Tarîpai eerepansa' man. Mîrîrî ye'nen inî'rî Moisésya yenupanto' rî'pî wanî pepîn uyenupanenkon pe, maasa pra innape Cristo kupî ye'nen.

²⁶ Maasa pra innape ikupîya'nîkon wenai tamî'nawîrî amîrî'nîkon wanî Paapa munkîyamî' pe manni' Jesus Cristo yarakkîrî tîiko'mansenon pe awanîkon. ²⁷ Î pensa

amírî'nîkon esenpatakona yai ta'pîya'nîkon: —Tarîpai uurî Paapa pemonkono, penaro' uyeserurî'pî kupîuya pepîn tîise amenan pe uyeseru ton yapisûya sîrîrî. Amenan pon wanî yeka'ma warantî uyeseru ton yapisûya Cristo winîpai. ²⁸ Mîrîrî wenai taa eserîke pra awanî uurî Judeu, Judeu pepîn yentainon taa pepîn. Taa pepîn nîrî uurî anî' poitîrî pepîn, to' poitîrî yentainon taa pepîn. Moropai taa pepîn uurî warayo', wîrî' yentainon taa eserîke pra awanî. Maasa pra Paapaya tamî'nawîronkon amírî'nîkon era'ma, se' kaisarî Jesus Cristo yarakkîrî aako'mamîkon wenai. ²⁹ Aasîrî amírî'nîkon wanî Cristo pemonkono pe tîwe'sanon pe. Mîrîrî ye'nen amírî'nîkon wanî nîrî Abraão nurî'tî payanî'san pe Cristo warantî. Mîrîrî ye'nen Abraão pî' Paapa nekaremekî'pî yapisîya'nîkon pe naatî.

4 Î amírî'nîkon pî' ankapai e'to' pî' taya sîrîrî. Maasa era'matî. More pe tîise itun sa'manta yai, tamî'nawîrî temanne pe awanî, tîise itesa' pe aako'mamî eserîke pra awanî, more pe awanî ye'nen. ² More pe awanî tanne, tiaron pemonkonya ko'mannîpî e'pai awanî. Mîikîrî wanî more esa' pe. Moropai itemanne esa' pe awanî. Imaimu yawîrî more ko'mamî î' pensa kure'ne teenasa' pîkîrî, iku'to'peiya ta'pî itun nurî'tîya pîkîrî. ³ Mîrîrî warantî nîrî anna Judeuyamî' wanî'pî, more wanî kaisarî, maasa Cristo yekare eta pra tîise. Mîrîrî yai ko'mannî'pî î' kai'ma pata yeseru yawîrî e'pîika'tînto'pe kai'ma. ⁴ Tîise î' pensa Paapa munmu erepanto' weiyu eseporî'pî, eesenpo'pî more pe wîrî' yai. Moropai mîikîrî ko'mamî'pî Moisés nurî'tîya yenu-panto' yawîrî. ⁵ Mîrîrî yawîrî aako'mamî'pî maasa pra uurî'nîkon mo'kapa kai'ma mîrîrî Moisésya yenu-panto' rî'pî winîpai. Mîrîrî yawîrî pra e'nî ye'nen e'taruma'tîn kupî tanne uurî'nîkon mo'ka'pîiya. Moropai uye'ma'pîiya'nîkon tîisa'manta ke, Paapa munkî pe uurî'nîkon enato'pe.

⁶ Uurî'nîkon wanî tarîpai Paapa munkîyamî' pe. Mîrîrî ye'nen uyewankon ya' Paapaya Morî Yekaton Wannî yarima'pî. Mîikîrî wanî inmu yekaton pe. Mîikîrîya taa —Paapa, uyun —taiya. Mîrîrî wenai uyunkon pe Paapa wanî epu'tî. ⁷ Morîya amírî'nîkon wanî pepîn ipoitîrî pe. Tîise inmukuyamî' pe pu'kuru awanîkon. Moropai inmukuyamî' pe awanîkon ye'nen, Paapaya tamî'nawîronkon tînmukuyamî' pia temanne tîrî aapia'nîkon.

Paulo Esewankono'ma

Galácia Po Tîiko'mansenon Pî'

⁸ Pena amírî'nîkonya Paapa epu'tî pra awanî yai, mia' ke ikonekasa' yapurî'pîya'nîkon. Ipoitîrî warantî aako'mamî'pîkon tîise Paapa pe pra tîise. ⁹ Tîise tarîpai amírî'nîkonya Paapa epu'sa' man. Taapai'nîkon man Paapaya amírî'nîkon epu'sa' man. Tîise î' wani' awanî ye'nen tiaron poitîrî pe awe'to'pe enna'popai awanîkon? Moisés nurî'tîya yenu-panto' yawîrî awanîkon ya, awe'pîika'tîkon kai'ma eesenu-menkakon? Awe'pîika'tîkon pepîn. ¹⁰ Î ton pe taaya'nîkon, ipîkku pe iweiyu ton tîmo'kapî'se? Judeuyamî' yeseru yawîrî e'pai naatî? Kapoi era'tî pe yapurî moropai kono' mo'ta yai yapurî, amenan kono' ewomî yai yapurî taaya'nîkon, î' pe pra rî tîise? ¹¹ Mararî pra apî'nîkon esewankono'man pî' wai. Teuren kure'ne akore'ta'nîkon uuko'mamî'pî esenyaka'ma pî' itekare ekaremekî'pî mîrîrî yawîrî pra awanîkon sîrîrî. Mîrîrî ye'nen aapia'nîkon î' pe pra rî mîrîrî unekaremekî'pî wanî sîrîrî.

¹² Uyonpayamî', esatîuya sîrîrî apî'nîkon î' kai'ma uurî wanî warantî, Moisés nurî'tîya yenu-panto' yawîrî pra awanîkon yu'se wai. Inna seru' pepîn uurî ena'pî

amírí'níkon warantí mírírí Moisésya yenupanto' rí'pí yawírí pra. Mírírí yai í kai'ma imakui'pí pe uwiníkíi eeseurímasa'kon pra naatíi. ¹³ Manni' yai Jesus Cristo yekare ekareme'se akore'ta'níkon erepamí'pí e'mai' pe, pri'ya pra waní ye'nen. ¹⁴ Tíise mírírí wenai uyewanmaríya'níkon pra awaní'píkon. Uyu'se awaníkon pín, pri'ya pra esepu'tí tanne. Tíise uyapísí'píya'níkon awakíríkon pe manni' Paapa narima'pí inserí yapísíya'níkon warantí moropai Jesus Cristo erepamí akore'ta'níkon yapísíya'níkon warantí pu'kuru uyapísíya'níkon. ¹⁵ Amírí'níkon waní'pí kure'ne taatausinpai. Mírírí yai tíise í kai'ma eenasa'kon mírírí? Tauya apí'níkon kure'ne aatausinpa'píkon í' antí'pai awaní'píkon uupia mararí pra kure'ne ayenukon rí tímo'kai antí'pai awaní'píkon uupia. ¹⁶ Mírírí warantí awaníkon típo, ayeyatonkon pe enasa' sírírí moriya. Maasa pra yairí eseuríma ye'nen, uyu'se pra eenasa'kon mírírí?

¹⁷ A'kí, insamoro warayo'kon waní kure'ne amírí'níkon winíkíi tíise inkamoro esenumenkato' waní morí pe pra. To' esenumenka amírí'níkon pantaka yu'se iní'rí upínamaya'níkon namai. Upínamaya'níkon yentai típínamakonpa apantakon to'ya. ¹⁸ Inna, seru' pepín kure'ne amírí'níkon winíkíi to' esenumenka ya, morí kupíkonpa, í' wani' pra man. Mírírí warantí uurí esenumenka, ayarakkírí'níkon neken uurí waní yai pra, tíise o'non pata aminke waní tanne. ¹⁹ Uyonpayamí, unsa'namakon, kure'ne apí'níkon esenumenka, unmukuyamí' warantí awaníkon ye'nen. Uurí waní asankon warantí. Manni' wírí, more yanya tímoron epu'tí tíne yenpoto' túya weiyu yai warantí umoron epu'túya awenai'níkon. Maasa pra kure'ne itu'se waní amírí'níkon ena Cristo warantí iteseru warantí aako'mamíkonpa. ²⁰ Kure'ne esenumenkan pí' wai akore'ta'níkon e'pai waní pí' ayarakkírí'níkon eseurímato'pe, uurí pe pu'kuru, kure'ne apí'níkon teesewankono'mai uuko'mamí wenai.

Agar Moropai Sara Yekare Pí' Eeseuríma'pí Uurí'níkon Yenupato'pe

²¹ Amírí'níkon manni'kan Moisésya yenupanto' rí'pí yawírí e'pai'níkon. Maasa ka'tí upí. Etasa'ya'níkon pra naatí, í' kai'ma Moisés nurí'tíya yenupanto' yekare? ²² Míríríya ta'pí pena Abraão nurí'tí munkíyamí' waní'pí asakí'ne warayo'kon. Tiwinan waní'pí ipoítírípa' Agar more pe. Moropai tiaron waní'pí ino'pí pu'kuru Sara more pe, ipoítírípa' pepín. ²³ Míikírí ipoítírípa' more esenpo'pí í' kai'ma pemonkon esenpo warantí, tiaron pe pra. Tíise ipoítírípa' pepín ino'pí more esenpo'pí í' kai'ma kupí túya ta'pí Paapaya yawírí.

²⁴ Mírírí to' yekarekon waní yenupanto'pe. Inkamoro asakí'nan wírí'sanyamí' yekare waní í' kai'ma Paapa esetato'pe pemonkonyamí' yarakkírí. Tiwin waní manni' wí' po Moisés nurí'tí pia tímaimu rumakaiya ekareme'nen pe, míikírí Agar waní. Mírírí Moisés nurí'tíya yenupanto' yawírí tíiko'mansenon pe waní to' poítírítonon warantí. ²⁵ Manni' wí, Sinai itese' waní Arábia pata po tíwe'sen pe. Mírírí yekare ekareme'nen pe Agar waní. Moropai manni'kan Jerusalém po tíiko'mansenon, Judeuyamí' ko'mamí mírírí yawírí to' poítíríkon warantí. ²⁶ Tíise manni'kan Cristo pemonkonoyamí' waní Moisésya yenupanto' rí'pí yawírí tíwe'sanon pe pra, to' poítírí pe pra. Inkamoro ko'manto' waní ka' po, taríron Jerusalém yentai tíwe'sen. Mírírí amenan Jerusalém waní usankon pe. Mírírí ekareme'nen pe Sara, Abraão no'pí rí'pí waní, maasa pra ipoítírípa' pra tíwaní ye'nen. ²⁷ Maasa pra Paapa maimu e'menukasa'ya taasa' man:

Amírí wírí, manni' í' pensa more yenpotípon pepín taatausinpai e'kí.

Amírî í' pensa more morontasa' epu'títípon pepîn.
 Mararî pra entaimepîkî aatausinpasa' wenai.
 Maasa pra manni' wîrî', inyo nîrumaka'pî,
 mîikîrî payanî'san wanî kupî sîrîrî mararî pra,
 manni' tînyo yarakkîrî tîiko'mansen payanî'san yentai *Is 54.1*
 taasai'ya man.

²⁸ Tarîpai uyonpayamî', amírî'nîkon wanî manni' Abraão munmu, Isaque warantî.
 Maasa pra eesenpo'pî Paapa maimuya taasa' yawîrî. Mîrîrî warantî nîrî amírî'nîkon
 wanî Paapa munkîyamî' pe, innape imaimu kupîya'nîkon ye'nen. ²⁹ Isaque esenpo'pî
 Morî Yekaton Wannî wenai tîise Ismael esenpo'pî tîyun wenai. Mîrîrî pikînsa'
 takon taruma'tî pia'tî'pî Ismaelya. Mîrîrî warantî Moisésya yenupanto' rî'pî yawîrî
 tîwe'sanonya Cristo pemonkono pe tîwe'sanon taruma'tî sîrîrî. ³⁰ Tîise í' kai'ma Paapa
 maimu e'menukasa'ya nai? Taasai'ya man see warantî:

—Tîwî ano'pî poitîrîpa' yarimakî attîto'pe tînre yarakkîrî.

Maasa pra mîikîrî poitîrîpa' moreya tîyun winîpai
 intîrî yapisî eserîke pra man manni' ipoitîrîpa' pepîn
 ano'pî pu'kuru moreya intîrî yapisî manni' warantî *Gn 21.10*

—ta'pî Paapaya Abraão pî' pena. ³¹ Mîrîrî ye'nen uyonpayamî', uurî'nîkon wanî
 pepîn tiwin kin manni' ipoitîrîpa' munkîyamî' warantî tîwe'sanon pe. Tîise manni'
 ipoitîrîpa' pepîn, ino'pî pu'kuru munkî warantî e'nî.

Moisés Yenupanto' Rî'pî Yawîronkon Maimu

Tetai Pra E'tî

5 Cristoya uurî'nîkon mo'ka'pî penaro' uyeserukon winîpai inî'rî mîrîrî yawîrî
 eseka'nunkan yuwa namai. Maasa pra pena mîrîrî warantî e'nî'pî yairon pe
 e'nîto'pe teuren. Tîise Cristoya neken ukupîkon yairon pe. Mîrîrî ye'nen sa'me e'tî,
 inî'rî penaro' ayaserukon yawîrî awanîkonpa tîwenna'poi pra e'tî.

² Maasa etatî. Yairon pî' uurî Paulo eseurîma sîrîrî see warantî. Amírî'nîkon eturu-
 maka ya, amerekon pi'pî pottî ya'tî pî' yairon pe eenakonpa Paapa pia, Judeuyamî'ya
 ikupî warantî. Mîrîrî kupîya'nîkon wenai, morî pe Cristoya akupîkon pepîn. Mîrîrî
 yawîrî aako'mamîkon ya, Cristo nîkupî'pî wanî e'painon í' pe pra rî aapia'nîkon.

³ Inî'rî ankapai wai mîrîrî rî apî'nîkon. Mîrîrî ye'ka ku'nen pemonkon wanî ya, moriya
 mîikîrîya tamî'nawîrî mîrîrî Moisés nurî'tîya yenupato' yawîrî ikupî ko'mannîpî e'pai
 awanî tîwa'kai pra. ⁴ Inkamoro esenumenka mîrîrî ku'sa' tîuya'nîkon wenai Paa-
 paya uyapisîkon kai'ma to' esenumenka, maasa pra Moisés nurî'tîya yenupanto'
 yawîrî tîwanîkon ye'nen, tîise inkamoro atarimasa' mîrîrî mîikîrî Cristo morî pe
 ku'to' ton piapai, mîrîrî epe'mîra Paapa nîtîrî anapi'pai pra tîwanîkon wenai. ⁵ Tîise
 uurî'nîkonya inîmîkî í' kai'ma Paapaya uurî'nîkon yapisî, yairon pe uku'sai'ya'nîkon
 ye'nen. Uurî'nîkon yapisîiya, epu'tî emapu'tî Morî Yekaton Wannîya. Mîrîrî pikînsa',
 moropai innape iku'to' wenai, Moisésya yenupanto' rî'pî kupî wenai pra, uurî'nîkon
 yapisîiya morî pe. ⁶ Mîrîrî warantî Cristo yarakkîrî uurî'nîkon wanî tiaronkon yentai
 e'ku'nî pî' pra. Mîrîrî ye'nen mîrîrî amerekon pi'pî pottî ya'tîto' wanî í' pe pra, tîise
 e'sa'namanto', moropai innape Cristo ku'to' wenai uurî'nîkon e'pîika'tîn.

⁷ A'kî uyonpayamî', pena amírî'nîkonya Cristo nîkupî'pî kupî'pî innape, moropai
 mîrîrî kupî pî' aako'manpî'tî'pî, awe'pîika'tî'pîkon. Tîise anî'ya mîrîrî kupîya'nîkon pra

awaní emapu'tí'pí, yairon yawírí aako'mamíkon namai? ⁸ O'non ye'ka pe amírí'níkon yeka'nunka'píya tíwí ikupíkonpa? Mírírí kupítípono'pí waní amírí'níkon yarakkírí Paapa pe pra, manni' amírí'níkon yannotípon pe pra. ⁹ Taa to'ya manni' warantí: — Mararon kísere'na yai'meto' ke yai'mesa' ya, tamí'nawírí mírírí kísere'na yai'mesai'ya waní —taa to'ya. Mírírí warantí tamí'nawírí amírí'níkon esenku'tí eseríke awaní seru'ye'kon pí'. ¹⁰ Tíise uyonpayamí', mírírí ye'ka kupí pí' aako'mamíkon eseríke pra akupíkon pí' wai. Tíise í' kai'ma yairí eesenumenkato'kon ton erepamí kupí pí' wai yairí. Maasa pra Cristo yarakkírí e'ní ye'nen. Moropai manni' pemonkon, mírírí ye'ka kupí'ya'níkon emapu'títípon, míkírí ye'ka taruma'tí Paapaya eseríke awaní epu'tí pí' wai. Mírírí kupí'ya aní' pe awaní tepu'se pra.

¹¹ Uyonpayamí', tiaronkon esenumenka amerekon pí'pí pottí ya'tí ekaremekí pí' uuko'mamí kai'ma. Tíise e'píika'tínto'pe mírírí Judeuyamí' yeseru ekaremekí'uya ya, Judeuyamí' ekore'ma pepín e'painon, eseurímato' pí'. Tíise Cristo sa'mantato' yekare ekaremekí'uya ye'nen, Judeuyamí' ekore'ma mírírí pí'. ¹² Moropai í' kai'ma inkamoro ye'ka pemonkonyamí'ya Judeuyamí' yeseru ya' amerekon pí'pí pottí ya'tí yu'se to' waní ya, uurí pia ipi'pí neken ya'tí to'ya e'pai pra awaní, tíise tamí'nawírí tímerekon ya'tí to'ya to' esemuka e'pai awaní tiwin ite'ka.

¹³ Amírí'níkon yanno'pí Paapaya uyonpayamí', Moisés nurí'tíya yenupanto' yawírí eese'ka'nunkakon namai. Tíise mírírí ye'ka winípai eemo'kasa'kon pí' ke'wapu'títí pe naron ayeserukon rí'pí maimu pe. Tíise mírírí warantí pra eetí'nínmakon e'pai man. Mírírí wenai tiaronkon píika'títí. ¹⁴ Maasa pra tamí'nawíron Moisés nurí'tíya yenu-panto' waní tiwin. Ta'píya see warantí:

—Awaníyakon sa'namakí aawarírí awe'sa'nama manni' warantí *Lv 19.18*

—ta'píya. ¹⁵ Tíise eesiyu'pítíkon pí' aako'mamíkon ya, morí pe Cristo yarakkírí aako'mamíkon pepín. Mírírí ye'nen aka, tíwarí e'tí mírírí warantí aako'mamíkon namai.

Morí Yekaton Wanní Nama Taríron Ka'rí Uyeserukon Yawírí Ko'manní

¹⁶ Í' ankapai e'to' mírírí pí' tauya sírírí. Tíwí Paapa winípainon Morí Yekaton Waní'ya amírí'níkon pinunpa o'non poro itu'se tíwaní píkírí. Mírírí kupí míkírí'ya tanne, tarí itu'se awe'to'kon maimu yawírí pra awaníkon. ¹⁷ Maasa pra tarí itu'se e'níto' uyeserukon waní Paapa winípainon Morí Yekaton Wanní yewanma pe, moropai itu'se Morí Yekaton Wanní e'to' waní uurí'níkon yewanma pe. Mírírí ye'nen inkamoro waní sa'nírí eseyaton pí'. Mírírí píkinsa' amírí'níkonya itu'se awe'to'kon kupí eseríke pra man. ¹⁸ Tíise Morí Yekaton Wanní maimu yawírí awaníkon ya, tiwin kin Moisésya yenupanto' rí'pí yawírí pra awaníkon.

¹⁹ A'kí, maasa era'matí. Imakui'pí tesarukon yawírí tíwe'sanon yeseru waní teesera'mai. To' yeseru waní se' tapairí tíwe'sanon pe wírí'sanyamí' yarakkírí. Se' tapairí wírí'sanyamí' waní warayo'kon yarakkírí. Nura kupí to'ya, to' eppepí pepín. ²⁰ Moropai mia' ke ikonekasa' yapurínenan pe to' waní. Moropai pia'sanyamí' yapurínenan pe to' waní. Mírírí kupí tíuya'níkon wenai pemonkon yeyaton pe to' waní. Teepísanon pe to' waní. Teekore'masanon pe to' waní. Moropai tíkinmuwasenon pe to' waní. Moropai tu'ke í' yu'se tíwe'sanon pe to' waní. Inkamoro ye'kakon waní tíwe'pantakakon tíwarírí'níkon tiaronkon yarakkírí. ²¹ Inkamoro waní í' kai'ma tiaron yemanne yu'se tíwe'sanon pe. Teetínsenon pe to' waní. Teesiyu'pí'sanon pe to' waní. To' ko'mamí mararí pra mírírí ye'kakon imakui'pí kupí pí'. Mírírí ye'nen tauya

iní'rí pena ta'píuya warantí. Mírírí ye'kakon ku'nenan esa' pe Paapa waní pepín. Inkamoro wítí eseríke pra awaní Paapa pia. Ipatíkarí yarakkírí to' ko'mamí pepín.

²² Tíise Morí Yekaton Wanní maimu yawírí e'ní'níkon ya, e'ní see warantí: e'sa'naman, atausinpan, tíwanmíra e'ní, teekore'masen pe pra e'ní, nari' pe pra e'ní, morí pe e'ní yairí í' ta'pí yawírí e'ní, ²³ mîi pe tíwe'sen pe pra e'ní, uuwarírí'níkon waní teetí'ninmasen pe e'ní. Mírírí warantí morí pe e'ní ya, aní'kanya yenupanto' puremekí pepín. ²⁴ Manní'kan Jesus Cristo yapisítíponkonya penaro' imakui'pí tesorukon rumaka'pí. Maasa pra pakí'nan pona Cristo sa'manta'pí wenai, morí pe uurí'níkon kupípa. Mírírí ye'nen iní' imakui'pí anku'pai pra enaní'pí. ²⁵ Morí Yekaton Waníya upiika'tísa'kon ye'nen imaimu yawírí ko'manní yuwapai'níkon. Tíwí mîikírí esenyaka'ma ko'manníto' ya' tíipai'níkon. ²⁶ Uurí'níkon atapurí eseríke pra man tiaron uyonpakon yentai ipíkku pe e'ní pí'. Aní' ekore'ma eseríke pra man mírírí warantí. Tiaron warantí ipíkku pe e'pai e'ní pí' o'ma'tan eseríke pra man. Mírírí warantí ikupí pí' ko'manní e'pai'níkon pra man.

Awe'píika'tíkon Yuwatí

6 Uyonpayamí, aní'ya amírí'níkon kore'ta imakui'pí kupí eposa' ya, manni' Morí Yekaton Wanní maimu yawírí tíwe'senya mîikírí píika'tí e'pai awaní, inkupí'pí wenai. Imakui'pí pe tínkupí'pí waní epu'to'peiya moropai irumakato'peiya. Tíise mírírí kupíiya e'pai awaní mîi pe tíwe'se pra, tíise morí pe. Moropai tíwarí sí'ma ikupíiya e'pai awaní, imakui'pí ya' nírí teena namai. ² Awe'píika'tíkon yuwatí ayonpakon pokonpe. To' meruntítanní'pí yuwatí to' atausinpató'pe. Moropai mírírí warantí ikupí pí' aako'mamíkon ya, Cristoya ta'pí yawírí ikupíya'níkon mírírí. [Maasa pra ta'píiya: —Ayonpakon sa'namatí, tíwí tíku'se pra.] ³ Aní' esenumenka ya, tíiwarírí ipíkku pe tíwaní pí', ipíkku pe pra sí'ma, mîikírí esenku'tísa' sa'ne mírírí tíiwarírí. ⁴ Mírírí ye'nen tiwin pí' sí'ma warírí waní esera'man e'pai awaní. Í' rí ku'sa', morí ku'sa' imakui'pí ku'sa' era'mapai man. Morí ku'sa' epu'tí ya, moriya mírírí pí' atapurín. Morí pe tiaron yeseru wenai iwarantí atapurín eseríke pra man. ⁵ Maasa pra tiwin pí' sí'ma uyeserukon unku'pí'píkon esera'ma kupí sírírí. Mírírí ye'nen Cristo pia erepannísa' ya, uurí'níkonya rí unku'pí'píkon ku'sa' ekaremekí kupí sírírí ipí'.

⁶ Amírí'níkon kore'ta Cristo yekare pí' ayenupanenkon waní ya, mîikírí píika'tíya'níkon yuwatí, tamí'nawírí itu'se awe'to' pí' morí pe. Itekkari ton pí' ito' ton ke, ipata'se' ton ke, míríríkon ke ipiika'tíya'níkon yuwatí.

⁷ Tauya sírírí see warantí. Paapa yenku'tíya'níkon kai'ma kísenku'títí, tamí'nawírí Paapaya epu'tí tanne. Maasa era'matí. Warayo'ya tinními pími ya, mírírí inpímí'pí aro'ta moropai eepeta. Mírírí tinnímí'pí mo'kaiya. Tiaron pe eepetasa' pra awaní.

⁸ Mírírí warantí nírí aní'ya morí ku'sa' ya, Morí Yekaton Wanní atausinpató' yawírí morí eporíya Morí Yekaton Wanní winípai, ipatíkarí tíko'manto' ton. Tíise aní'ya imakui'pí ku'sa' ya, itu'se teesenumenka yawírí, mîikíríya imakui'pí yepé' pe e'taruma'tínto' eporí, aasa'manta ipatíkarí. ⁹ Mírírí ye'nen morí kupí pí' ko'manní teeseta'kai pra. Tíwírí ikupí pí' e'nípai man, maasa pra í' pensa yapisí weiyu erepamí yai, yapi'to'pe'níkon. ¹⁰ Mírírí ye'nen tíwírí ikupí eseríkan waní ya, morí ku'pai'níkon man tamí'nawíronkon yarakkírí. Tíise ikupí ya, manni'kan uyonpakon innape Jesus Cristo kupítíponkon píika'tí yuwapai man, maasa pra inkamoro waní ye'nen uyonpakon pe. Moropai innape iku'nenan pepín nírí píika'títí.

Paulo Esekaremekî

Moropai Tiwinkano'pî Pe Panamaiya

¹¹ Uurîya sîrîrî kaareta menuka sîrîrî uyenya ke pu'kuru aapia'nîkon. Maasa era'matî î' kai'ma inonkon pe imenukasau'ya.

¹² Tarîpai tauya sîrîrî apî'nîkon insamoro ayenupanenkon pî'. Inkamoro wanî ipîkku pe tîwe'ku'sanon pe. —Amerekon pi'pî pottî ya'tîtî, —taa pî' to' ko'mamî teeseka'nunkai. Mîrîrî kupîya'nîkon yu'se to' wanî tîpî'nîkon Judeuyamî' o'ma'ta naimai. Maasa pra Cristo sa'mantato' yekare neken ekaremekî to'ya ya, Judeuyamî'ya to' taruma'tî e'painon. ¹³ Tîise mîrîrî warantî amîrî'nîkon ena yu'se tîwe'sanonya tamî'nawîrî Moisés nurî'tîya yenupanto' kupî pepîn. Tîise tîmaimukon pe mîrîrî ku'sa'ya'nîkon wenai atapurîpai to' wanî. Taa to'ya: —Anna maimu pe iku'sa' to'ya —taa to'ya. Mîrîrî kupîya'nîkon yu'se to' wanî, poro po neken teesera'masen ton api'pîkon pî'. ¹⁴ Tîise uurî wanî pepîn inkamoro warantî. Jesus Cristo sa'mantato' neken ku'nen pe wanî innape. Maasa pra Jesus sa'manta'pî wenai uurî nîrî, uusa'manta'pî iwarantî. Mîrîrî ye'nen Paapa yapurînenan pepîn warantî e'pai pra wai. Moropai mîrîrî wenai tîpia'nîkon uurî yu'se pra to' wanî, Cristo warantî wanî ye'nen. ¹⁵ Î' wani' awanî pepîn Paapa pia, mîrîrî warantî e'nî ya, Judeuyamî' yeseru ya' e'nî tanne, to' yeseru ya' pra e'nî tanne. Tîise Paapa wanî pemonkon yeseru miakanmapai amenan pe awe'to'pe. ¹⁶ Moropai tamî'nawîronkon manni'kan sîrîrî yawîrî yapurînenan wanî ya, inkamoro pia tîwanmîn moropai tî'noko'manto' wanî mîrîrî. Tamî'nawîronkon Paapa pemonkonyamî', innape yapurînenan pia Paapaya itîrî yu'se wanî.

¹⁷ Mîrîrî ye'nen anî'ya taa: —Cristo naipontî'pî pepîn amîrî, yu'se pra wai. Maasa pra sîrîrî uyesa'ya ekaremekî sîrîrî î' kai'ma erekî' pe wanî. Mîrîrîya Jesus Cristo wanîyakon pe wanî ekaremekî sîrîrî, uyera'manenanya uyera'mato'pe.

¹⁸ Uyonpayamî', morî epe'mîn tîrî Uyepotorîkon Jesus Cristoya yu'se wai tamî'nawîronkon amîrî'nîkon pia. Moropai ayarakkîrî'nîkon aako'mamî yu'se wai. Mîrîrî warantî e'pai man. Mîrîrî neken.

SÎRÎRÎ KAARETA PAULO NÎMENUKA'PÎ

ÉFESO PONKON PIA

Sîrîrî kaareta menuka'pî Pauloya moropai yarima'pîiya innape Jesus ku'nenan Éfeso ponkon pia. Roma po atarakkannîto' yewî' ta tîwanî tanne, imenuka'pîiya. Î' kai'ma Paapa esenumenkato' wanî ekaremekî'pîiya. Tamî'nawîronkon pe-monkonyamî' esa' pe Jesus kupîiya pî' eeseurîma'pî. Moropai ta'pîiya nîrî inkamoro wanî Jesus yarakkîrî, tiwin to' enasa' ye'nen, tiaronkon pemonkonyamî'ya morî to' yeseru era'ma e'pai awanî.

1 Uurî Paulo, Jesus Cristo naipontî'pî itu'se Paapa wanî ye'nen. Sîrîrî kaareta menuka'ya amîrî'nîkon pia, Paapa nîmo'ka'san tîmîrî ton pe, Éfeso cidaderî ponkon pia. Amîrî'nîkon wanî innape Jesus Cristo kupî pî' tîko'mansenon pe.

² Manni' epe'mîra Paapa nîtîrî moropai tîwanmîra e'nîto' tîrî Uyunkon Paapaya moropai Uyepotorikon Jesus Cristo yunya yu'se wai aapia'nîkon.

Upîika'tî Tîuya'nîkon Pî' Paapa Esenumenk'a'pî Cristo Wenai

³ Paapa, Uyepotorikon Jesus Cristo yun yapurîpai'nîkon. Maasa pra ka' winî-painon, Morî Yekaton Wannî tîrî tîuya wenai uurî'nîkon koneka'pîiya morî pe. Ikupî'pîiya Cristo nîkupî'pî wenai. ⁴ Maasa pra pena, sîrîrî pata koneka tîuya rawîrî, Paapaya uurî'nîkon menka'pî, Jesus Cristo nîkupî ton wenai. Morî pe pu'kuru e'nîto'pe moropai î' rî imakui'pî unku'pî'pîkon ton pra e'nîto'pe tîrawîrî umenka'pîiya'nîkon. Paapaya uurî'nîkon sa'nama'pî kure'ne. ⁵ Mîrîrî ye'nen eesenumenk'a'pî pena tînmukuyamî' pe uurî'nîkon kupî tîuya pî', Jesus Cristo wenai. Mîikîrî esenumenk'a'pî itu'se tîwanî ye'nen. ⁶ Mîrîrî ye'nen uurî'nîkonya yapurî e'pai awanî kure'ne. Maasa pra morî tîrî'pîiya epe'mîra, tînmu kure'ne tînsa'nama wenai.

⁷ Maasa pra uurî'nîkon wanî Jesus Cristo ne'ma'san pe, tîmînî i'kamo tîuya yai pakî'nan pona. Mîrîrî wenai unku'pî'pîkon imakui'pî kupî'pî Paapaya tîwanmîra. Mîrîrî kupî'pîiya maasa pra upî'nîkon morî pe pu'kuru tîwanî ye'nen. ⁸ Mararî pra tîwakîrî pe pu'kuru uurî'nîkon pia itîrî'pî Paapaya, epu'nen pe pu'kuru tîwanî ye'nen. ⁹ Moropai anî' nepu'tî pepîn epu'to'pe uurî'nîkonya ikupî'pîiya. Î' kai'ma ikupî tîuya pî' Jesus Cristo nîkupî'pî wenai, manni' pî' eesenumenk'a'pî pena. Mîrîrî yepo'pîiya uupia'nîkon. ¹⁰ Moropai tamî'nawîrî ekonekasa' yai, ikupîiya ta'pî tîuya yawîrî. Tamî'nawîronkon rumakaiya Cristo yenya'. Tamî'nawîrî ka' po tîko'mansenon moropai non po tîko'mansenon rumakaiya itenya', tamî'nawîronkon esa' pe awe'to'pe. ¹¹ Tamî'nawîrî sîrîrî kupî'pî Paapaya, pena î' kai'ma teesenumenk'a'pî yawîrî. Mîrîrî ye'nen mîikîrîya uurî'nîkon menka'pî tîpemonkono pe e'nîto'pe Cristo wenai. Mîrîrî kupî'pîiya itu'se tîwanî ye'nen. ¹² Mîrîrî kupî'pîiya tapurîto'pe uurî'nîkon 'Judeuyamî'ya,' morî pe, ipîkku pe Paapa e'to' yapurîto'pe. Maasa pra e'mai' pe innape Cristo ku'sa'nîkon, moropai inîmîkî pî' ko'mannî, iipia ko'mannîto'pe.

¹³ Amîrî'nîkon yarakkîrî nîrî awe'kupî'pî mîrîrî warantî. Î' pensa yairon Cristo yekare e'pîika'tînto' eta'pîya'nîkon yai, ikupî'pîya'nîkon innape. Moropai mîrîrî yai, Paapaya Morî Yekaton Wannî tîrîuya taasa' tîuya yawîrî itîrî'pî aapia'nîkon. Tîmîrî pe awanîkon ekareme'nen pe itîrî'pîiya. ¹⁴ Morî Yekaton Wannî tîrî'pîiya imakui'pî

yapai tîpemonkonoyamî' ye'ma'pî tûuya ekareme'nen pe. Moropai tîpia inkamoro yarî tûuya ekareme'nen pe itîrî'pîiya. Mîrîrî wenai uurî'nîkonya epu'tî î' taasa' tûuya yawîrî Paapaya ikupî. Mîrîrî ye'nen morî pe Paapa e'to' pî' yapurî e'pai awanî kure'ne.

Paulo Epîremato'

¹⁵⁻¹⁶ Mîrîrî ye'nen uurî epîrema sîrîrî. Innape Uyepotorîkon Jesus Cristo kupî pî' awanîkon moropai tamî'nawîrî manni'kan innape iku'nenan sa'namaya'nîkon yekare etasau'ya pata pai, epîrema pî' uuko'mamî tîtî'napanse pra. —Morî pe man —tauya Paapa pî' amîrî'nîkon wenai. Sîrîrî warantî uurî enpenata tîwîrî rî amîrî'nîkon pî'.
¹⁷ Moropai Paapa Uyepotorîkon Jesus Cristo yun manni' morî pu'kuru pî' esatîya. Amîrî'nîkon pia epu'nen pe awe'to'kon ton tîto'peiya. Î' kai'ma tîwanî ekareme'nen ton Morî Yekaton Wannî tîto'peiya. Mîrîrî warantî neken î' kai'ma Paapa wanî epu'tîya'nîkon inî' panpî'.
¹⁸ Epîrema sîrîrî. Esatîuya Paapa pî' mîkîrîya anepu'tîkon pepîn epu'tîya'nîkon emapu'to'pe. Maasa pra amîrî'nîkon yanno'pîiya ipatîkarî aako'mamîkonpa Cristo pia, moropai tamî'nawîrî intîrî yapisîkonpa. Tamî'nawîrî mîrîrî epu'tîya'nîkon emapu'to'peiya esatîuya sîrîrî.
¹⁹ Moropai epîrema sîrîrî î' kai'ma kure'ne Paapa meruntîri wanî epu'tîkonpa. Mîrîrî tîmeruntîri tîrî'pîiya uurî'nîkon pia, innape tîku'nenan pia, (morî pe uyewankon konekato'pe tûuya).
²⁰ Mîrîrî tîmeruntîri yenpo'pî Paapaya pena kure'nan, î' pensa Cristo pîmî'sa'ka tûuya yai. Moropai mîrîrî tîmeruntîri ke mîkîrî tîrî'pîiya tîmeruntîri winî eereutato'pe ka' po.
²¹ Miarî si'ma tamî'nawîronkon yentai ikupî'pîiya. Manni'kan epu'nenan, moropai ipîkkukon, moropai tiaronkon esa' pe tîwe'sanon, tamî'nawîronkon inkamoro sîrîrî pata po tîko'mansenon yentai ikupî'pîiya. Moropai inkamoro yentai neken pra, tîise maasa amenan pata koneka Paapaya yai, ipîkku pe tîwe'sanon wanî kupî sîrîrî. Inkamoro yentai nîrî ikupî'pîiya.
²² Paapaya tamî'nawîron kupî'pî Cristo ma're awe'to'pe, moropai Cristo maimu yawîrî to' ko'manto'pe. Maasa pra Cristo neken tîrî'pîiya tînmenka'san ton pe, inkamoro tîpemonkonoyamî' tamî'nawîronkon yepotorî pe awe'to'pe.
²³ Maasa pra imenka'san wanî Cristo waikatoî pe, itesa' warantî. Moropai inkamoro pu'pai pe Cristo ko'mamî tîmîrî pe to' wanî ye'nen. Mîrîrî warantî tamî'nawîrî awe'to' yawîrî to' wanî, tîise Cristo ton pîn awanî ya, awe'to' yawîrî awanî pepîn. Maasa pra mîkîrî ko'mamî tamî'nawîrî tînkoneka'pî yepoi, tamî'nawîronkon ko'mannî'nen pe.

Sa'mantanto' Winîpai E'pîika'tînto'

2 Pena amîrî'nîkon wanî'pî isa'manta'san pe, maasa pra Paapa maimu yawîrî aako'mansa'kon pra awanîkon ye'nen, imakui'pî kupî pî' aako'mamîkon ye'nen.
² Mîrîrî yai, sîrîrî pata po tîko'mansenon ko'mamî'pî warantî aako'mamî'pîkon. Inkamoro yaipontînen, Makui maimu yawîrî aako'mamî'pîkon. Mîkîrî Makui wanî sîrîrî pata po o'ma'kon, tîpoitîrîtonon yaipontînen pe, moropai Paapa maimu yawîrî pra tîko'mansenon yaipontînen pe.
³ Tamî'nawîrî uurî'nîkon nîrî ko'mamî'pî pena, imakui'pî kupî pî' inkamoro ko'mamî'pî warantî. Itu'se e'nîto' yawîrî anku'pai uurî'nîkon esenumenka'pî. Î' kai'ma esenumenkan yawîrî ko'mannî'pî. Tiaronkon pî' teekore'ma'pî warantî uurî'nîkon pî' nîrî Paapa ekore'ma'pî, mîrîrî imakui'pî pe e'nîto' wenai. Mîrîrî wenai uurî'nîkon antaruma'tîpai Paapa wanî'pî.
⁴⁻⁵ Tîise mîkîrîya uurî'nîkon era'ma'pî tî'noko'pî pe, kure'ne usa'nama tûuya'nîkon ye'nen. Ipatîkarî enen ko'mannîto' ton tîrî'pîiya. Teuren pena imakui'pî unku'pî'pîkon we-

nai, isa'manta'san warantî e'nî tanne, uuri'nîkon ko'manto' ton tîrî'pîiya Jesus Cristo yarakkîrî. Mîrîrî epe'mîra Paapa nîrî'pî wenai, awe'pîika'tîsa'kon. ⁶ Paapaya Jesus Cristo pîmî'sa'ka yai, uuri'nîkon nîrî pîmî'sa'ka'pîiya yarakkîrî. Moropai upata'se'kon ton tîrî'pîiya, ka' po si'ma tamî'nawîronkon ko'mannî'nen pe e'nîto'pe Cristo pokonpe. ⁷ Paapaya mîrîrî kupî'pî maasa pra tîwîrî tamî'nawîronkonya epu'to'pe, mararî pra morî tîrî tîuya uupia'nîkon epe'mîra. Kure'ne usa'nama'pîiya'nîkon moropai upî'nîkon mîrîrî yenko'pîiya Jesus Cristo nîkupî'pî wenai. ⁸ Maasa pra epe'mîra Paapa nîrî'pî wenai amîrî'nîkon e'pîika'tîsa', innape ikupîya'nîkon ye'nen. Itu'se amîrî'nîkon e'to' wenai pra, î' ankupî'pîkon wenai pra, tîise amîrî'nîkon repa'pîiya epe'mîra. ⁹ Awe'pîika'tîsa'kon pepîn, morî ankupî'pîkon wenai. Mîrîrî ye'nen anî wanî pepîn mîi pe mîrîrî pî. ¹⁰ Maasa pra morî pe uuri'nîkon wanî Paapa nîkoneka'san pe, Jesus Cristo piawonkon pe e'nî ye'nen. Moropai mîikîrî yarakkîrî ko'mannî wenai, morî kupî pî' ko'mannîto'pe ukoneka'pîiya'nîkon. Mîrîrî morî pî' Paapa esenumenka'pî pena ikupî pî' ko'mannîto'pe.

Cristo Pemonkono Pe Judeuyamî' Pepîn Ena

¹¹ Enpenatâtî î' kai'ma pena awanî'pîkon pî'. Amîrî'nîkon esenposa' pra man Judeuyamî' pe. Mîrîrî ye'nen Judeuyamî' mîi pe tîwe'sanonya taa apî'nîkon: —Paapa pemonkono pe pra awanîkon maasa pra amerekon pî'pî ya'tî to'ya pra awanî'pî — taa to'ya. Tesa'kon pî' neken to' atapurî, tawankon yawon pî' pra. ¹² Enpenatâtî, pena aako'mamî'pîkon aminke Cristo pî'. Paapa pemonkonoyamî' imenka'san yonpa pe pra awanî'pîkon. Mîrîrî ye'nen î' ta'pî Paapaya to' pî' yawîrî ikupî'pîiya tîpemonkonoyamî' ton pe, tîise amîrî'nîkon ton pe pra. Iwinîpainon morî nîmîkîya'nîkon pra awanî'pîkon. Aako'mamî'pîkon sîrîrî pata po Paapa tepu'se pra. Mîrîrî warantî awanî'pîkon pena. ¹³ Pena amîrî'nîkon ko'mansa' aminke Paapa pî' tîise Cristo sa'manta'pî, imîni eti'kamo'pî pakî'nan pona. Mîrîrî inkupî'pî wenai tîpia amîrî'nîkon enepî'pîiya.

¹⁴ Maasa pra mîikîrî rî Cristoya tîwanmîra awe'to'kon ton tîrî'pî. Akupî'pîiya'nîkon Judeuyamî' moropai Judeuyamî' pepîn yarakkîrî tiwinan warantî. Tiwin pemonkon warantî aako'mamîkonpa teesiyu'pî'se pra. Mîikîrîya eseyaton pî' awe'to'kon yaretî'ka'pî. ¹⁵ Maasa pra Moisés nurî'tîya yenu'panto', Judeuyamî' yeseru yaretî'ka'pîiya. Tarîpai Jesus Cristo wenai tiwin akupî'pîiya'nîkon. Mîrîrî ye'nen amenan pe amîrî'nîkon kupî'pîiya tîpemonkono pe. Mîrîrî warantî tîwanmîn tîrî'pîiya. ¹⁶ Pakî'nan pona tîisa'manta yai, Cristoya eseyaton pî' e'nîto' yaretî'ka'pî. Maasa pra morî pe uuri'nîkon, Judeuyamî', Judeuyamî' pepîn ena emapu'tî'pîiya Paapa yarakkîrî, tînkupî'pî wenai. Moropai ukupî'pîiya'nîkon tiwinan pemonkon warantî. ¹⁷ Mîrîrî ekareme'se Cristo iipî'pî. Moropai mîrîrî ekareme'pîti'pîiya tamî'nawîronkon pî' tîwanmîra aako'mamîkonpa. Ekaremekî'pîiya amîrî'nîkon Judeuyamî' pepîn pî', aminke Paapa pî' tîwe'sanon. Moropai Judeuyamî' pî' nîrî ekaremekî'pîiya, aminke pra ipî' tîwe'sanon pî'. ¹⁸ Cristo nîkupî'pî wenai uuri'nîkon tamî'nawîronkon Judeuyamî' moropai Judeuyamî' pepîn wîti tarîpai Paapa pia. Maasa pra Morî Yekaton Wannîya uuri'nîkon yarî, mîikîrî rîya. Inî'rî uma'nîpanenkon ton pra.

¹⁹ Mîrîrî ye'nen amîrî'nîkon Judeuyamî' pepîn wanî pepîn ka'ran pe tîwe'sen warantî. Tîise amîrî'nîkon wanî tarîpai Paapa pemonkonoyamî' pe. Inmukuyamî' pe awanîkon! ²⁰ Amîrî'nîkon wanî Paapa yewî' konekasa' warantî. Moropai anna, Je-

sus naipontí'san moropai profetayamí' waní tí' warantí yapítaní'to'pe itíisa'. Maasa pra anna winípai itekare etasa'ya'níkon ye'nen. Tíise Jesus Cristo waní kure'nan tí' warantí tamí'nawírí uurí'níkon yapítaní'nen pe. ²¹ Míikíríya uurí'níkon ko'mannípí tamí'nawírí morí pe e'níto'pe. Moropai míikíríya iní' panpí' tepu'to'pe uurí'níkon ya ikupí tímírí tonpe típia eturumakanto'pe. ²² Mírírí warantí nírí amírí'níkon waní itewí' pe, Jesus Cristo yarakkírí awaníkon ye'nen. Tiaronkon innape iku'nenan pokonpe tiwin itewí' pe ukonekaiya'níkon, ita Paapa ko'manto' ton, Morí Yekaton Wanní wenai. Mírírí warantí uurí'níkon waní.

Pauloya Itekare Ekaremekí Judeuyamí' Pepín Pí'

3 Mírírí ye'nen uurí Paulo, Jesus Cristo poitírí waní sírírí tarí atarakkanníto' ta itekare ekaremekíuya ye'nen amírí'níkon, Judeuyamí' pepín pí'. ² Upí' morí pe tíwaní ye'nen, iku'to'peuya Paapaya itírí'pí uupia, epu'tí pí' naatí. Amírí'níkon Judeuyamí' pepín kore'ta esenyaka'mato'pe itírí'píuya. ³ Paapaya í' kai'ma ikupí túya ekaremekí'pí upí' Judeuyamí' pepín yarakkírí. Sírírí itekare, sírírí típose aní' nepu'tí pepín menuka'píuya aapia'níkon mararí, kure'ne pra. ⁴ Mírírí erenkasa'ya'níkon ya, epu'tí'píya'níkon sírírí. Í' kai'ma manni' aní' nepu'tí pepín, Cristo wenai Paapa níkupí ton pí' esenumenka epu'tí'píya'níkon. ⁵ Pena patapai aní' nepu'tí'pí pepín sírírí. Tíise sírírí patapai, Morí Yekaton Wanní wenai Paapaya yenpo'pí, sírírí epu'to'pe tí-naipontí'sanya moropai Paapa maimu ekareme'nenanya. ⁶ Aní' nepu'tí pepín waní see warantí: Cristo níkupí'pí yekare eta túya'níkon wenai Judeuyamí' pepínya tíwe'píika'títo'kon ton yapisí e'painon Judeuyamí' pokonpe Paapa winípai. Inkamoro waní nírí Paapa munkíyamí' pe, tiwin pemonkon warantí to' e'to'pe Judeuyamí' yarakkírí. Moropai Jesus Cristo níkupí'pí wenai, inkamoro nírí píika'tí Paapaya. ⁷ Epe'míra títírí tírí'pí Paapaya uupia, moropai kure'ne meruntí ke urepa'píuya, tímaimu ekareme'to'peuya. Mírírí wenai, Paapaya uurí yaipontí'pí sírírí itekare ekareme'to'peuya.

⁸ Teuren uurí waní tanne tamí'nawíronkon Paapa pemonkonoyamí' ma're, tíise Paapaya itírí'pí uupia tímaimu ekareme'to'peuya Judeuyamí' pepín pí'. Kure'ne aní'ya epu'tí yentai Cristo nítírí ton mírírí ekaremekíuya Judeuyamí' pepín pí'. ⁹ Moropai í' kai'ma Judeuyamí' pepín píika'tí Paapaya ekaremekíuya tamí'nawíronkonya epu'to'pe, manni' aní' nepu'tí pepín pena patapainon. Paapaya neken epu'tí'pí pena, tamí'nawíron konekatíponya. ¹⁰ Tíise sírírí innape iku'nenan Judeuyamí' moropai Judeuyamí' pepín tímoka'san wenai, tíwírí epu'nen pe tíwaní epu'tí ipíkkukonya. Manní'kan ka' po tíko'mansenonya, inseríyamí'ya taa: —Kure'ne epu'nen pe Paapa waní. Mírírí taa to'ya, innape Paapa ku'nenan era'ma túya'níkon wenai. ¹¹ Mírírí epu'nen pe awaní esepu'tí. Uyepotoríkon Jesus Cristo yarima'píiya wenai, tíwírí teesenumenkato' yawírí. ¹² Mírírí ye'nen Cristo yarakkírí e'ní wenai, innape ikupí ye'nen, Paapa pia uurí'níkon erepamí e'painon eranne' pe pra. ¹³ Mírírí ye'nen tauya sírírí apí'níkon. Teesewankono'mai pra e'tí, tarí uurí e'taruma'títo' pí', maasa pra amírí'níkon ton pe e'taruma'tí sírírí. Tíise tamí'nawírí uyarakkírí awe'kupí manni' pí' taatausinpai e'tí, amírí'níkon ton pe e'taruma'tí ye'nen.

Kure'ne Cristoya Uurí'níkon Sa'nama

¹⁴ Tamí'nawírí mírírí wenai Paapa yapuríuya, epírema irawírí si'ma uyese'mu pona teenai. ¹⁵ Manní' Paapa, tamí'nawírí típemonkonoyamí' ka' ponkon pia itíinen mo-

ropai non ponkon. Tînmukuyamî' kai'ma to' esatî'pîiya. ¹⁶ Mararî pra antîrî ton moro awanî aapia, anî'ya iku'ne'tî yentai. Mîrîrî yawîrî to' meruntîri ton tîikî tauya Paapa pî'. Morî Yekaton Wannî wenai itîikî to' yewan ya' tauya. ¹⁷⁻¹⁸ Esatîyua nîrî innape ikupîya'nîkon wenai Cristo ko'manto'pe ayewankon ya'. Moropai epîrema sîrîrî amîrî'nîkonya Cristo e'sa'namato' epu'to'pe inî' panpî'. Maasa pra mîikîrî Cristoya asa'nama'pîkon epu'tî pî' naatîi, kure'ne. Mîrîrî ye'nen amîrî'nîkon ru-makaiya pepîn, ayapîtanîpîkon pî' aako'mamî. Mîrîrî epu'tîya'nîkon yu'se wanî sîrîrî morî pe, tamî'nawîronkon Paapa pemonkonoyamî' pokonpe si'ma, î' kai'ma Cristo e'sa'namato' wanî kure'ne. Awene' tuna wanî warantî, moropai tu'na awanî warantî, moropai kusan ikî'pî ton pra awanî warantî, moropai kawîne wî' wanî warantî, Cristoya usa'namato'kon wanî ikî'pî ton pra. ¹⁹ Inna, epîrema sîrîrî amîrî'nîkon pona, maasa pra sîrîrî Cristo e'sa'namato' epu'tîya'nîkon yu'se wanî ye'nen, teuren tamî'nawîrî epu'tîya'nîkon eserîke pra tîise. Tîise inî' panpî' epu'tîya'nîkon yu'se wanî, Paapa pia eeturumaka ye'ka pe e'to' yawîrî, tîwarantî aako'mamîkonpa, tiaronkon sa'nama pî'. Sîrîrî warantî esatîyua Paapa pî'.

²⁰ Moropai kure'ne taatausinpai Paapa yapurîyua. Imeruntîri uurî'nîkon, inmo'ka'san pia intîrî'pî wenai, moropai Jesus Cristo nîkupî'pî wenai yapurîpai'nîkon man. Mîikîrîya unesatî'pîkon yentai itîrîiya epu'tîyua. Moropai î' kai'ma esatî pî' esenumenka'nî'pî yentai itîrîiya. ²¹ Mîrîrî ye'nen kure'ne Paapa yapurî pî' ko'mannî yu'se wai. Tamî'nawîronkon Cristo piawonkonya yapurî e'pai man tîwîrîrî, tîrumakai pra, sîrîrî pankonya moropai maasa teesenposanonya. Mîrîrî warantî awe'kupî yu'se wai.

Tiwin E'nî Cristo Yarakkîrî

4 Mîrîrî ye'nen esatîyua sîrîrî apî'nîkon. Atarakkannîto' yewî' ta Jesus Cristo wenai awanî manni'ya esatî morî pe aako'mamîkonpa, î' kai'ma itu'se Paapa e'to' yawîrî. Mîrîrî yu'se awanî'pî amîrî'nîkon yanno tîyua yai. ² Mîrîrî ye'nen tîwîrî ako'mantî mîi pe pra, eranmîra moropai teekore'masen pe pra. Morî pe tiaronkon sa'namatî, moropai î' taato' to'ya yapîtanîpî pî' ako'mantî teekore'mai pra. ³ Tiwin eesenu-menkato'kon ku'tî. Maasa pra mîrîrî warantî awanîkonpa Morî Yekaton Wannîya itîrî'pî aapia'nîkon. Teesiyu'pî'se aako'mamîkon namai tîwanmîra ako'mantî.

⁴ Tiwin uurî'nîkon wanî Paapa pemonkonoyamî' pe, teuren arinîke e'nî tanne.

Moropai tiwin uurî'nîkon pinunpanen wanî Morî Yekaton Wannî.

Moropai tiwin ka' pona wîntîto' nîmîkî pî' ko'mannî. Miarî morî pe e'nî kupî sîrîrî.

Mîrîrî ton pe uurî'nîkon yanno'pî Paapaya.

⁵ Moropai Uyepotorîkon wanî tiwin.

Moropai innape Cristo ku'sa'nîkon, tiaron pepîn.

Moropai tiwin uurî'nîkon esenpatakonato' wanî, Cristo pemonkono pe e'nî ekareme'nen pe.

⁶ Moropai Paapa, mîikîrî yapurî, tiaron yapurî pepîn. Mîikîrî rî wanî tamî'nawîronkon uurî'nîkon yun pe moropai uyesa'kon pe awanî, moropai itu'se tîwe'to' kupî emapu'tîiya. Moropai uupia'nîkon aako'mamî.

⁷ Tiwin pî' si'ma, uurî'nîkonya ukaisarî'nîkon Cristo nîtîrî yapîsî'pî, itîrîiya pikîrî.

⁸ Paapa maimu e'menukasa'ya taasa' yawîrî itîrî'pîiya. Taasai'ya man:

Teenuku yai ka' pona,

mîikîrî Cristo ena'pî teyatnon yentai,

tamî'nawîronkon pemonkonyamî' rawîrî.

Moropai pemonkonyamî' pia tîntîrî tîrî'pîiya *Sl 68.18*

taasai'ya man. ⁹Î kai'ma esenumenkan pî' naatî Cristo enuku'pî pî' ka' pona? E'mai' pe awautî'pî non yo'koi. ¹⁰Mîrîrî tîpo mîkîrî rî enuku'pî ka' pona tamî'nawîron yepoi, ipîkku pe tîwanîpa kai'ma. Moropai tamî'nawîrî pata kaisarî non po, ka' po aako'mamî sîrîrî, tamî'nawîronkon yentai tîwanîpa. ¹¹Moropai tîntîrî tîrî'pîiya tîpemonkonoyamî' pia, pata ponkon kaisarî, to' esenyaka'mato'pe tînaipontîkon pe, moropai tiaronkon e'to'pe Paapa maimu ekareme'nenan pe, moropai tiaronkon kupî'pîiya tîpemonkonono pe pemonkonyamî' mo'kanenan ton pe. Moropai tiaronkon kupî'pîiya tîpemonkonoyamî' ko'mannî'nenan ton pe, moropai to' yenupanen ton pe. ¹²Insamoro kupî'pîiya tîpemonkonoyamî' pîika'tînenan ton pe teesenyaka'mato' ku'to'pe to'ya. Moropai morî pe Cristo wanî warantî to' e'to'pe iwaikkatoï pe to' wanî ye'nen, itesa' warantî. ¹³Mîrîrî ye'nen uyenupakon to'ya yai tamî'nawîrî uurî'nîkon ena tiwin esenumenkanto' yarakkîrî innape ikupî ye'nen. Moropai uyenupakon to'ya yai, mîkîrî Paapa munmu epu'tî uurî'nîkonya kupî sîrîrî inî' panpî'. Moropai uurî'nîkon akîpî kupî sîrîrî Cristo warantî e'nîto'pe. Morî pe Cristo yeseru wanî manni' warantî uyeserukon ena. ¹⁴Mîrîrî warantî uurî'nîkon yenupana' to'ya wenai, moreyamî' warantî uurî'nîkon wanî pepîn, î' epu'nenan pepîn warantî. Maasa pra seru'ye'kon warayo'konya yenupano' pî' inna taa, uurî'nîkon yenku'tî to'ya mîrîrî yenupano' to'ya wenai. Mîrîrî wanî inna warantî tîise inna taatîponkon yarî to'ya ataka'manto' ya'. Tîise inî'rî inna taa pepîn yenupano' to'ya pî', innape Paapa kupî ye'nen. ¹⁵Tîise eseurîman yairon pî' neken, yairî uyonpakon sa'namai'ma. Mîrîrî warantî ikupî'nîkon ya, tamî'nawîrî morî pe e'nî Cristo ton pe. Manni' uurî'nîkon yaipontînen, upu'paikon pe tîwanî ye'nen. ¹⁶Moropai uurî'nîkon wanî itesa' warantî. Tamî'nawîrî e'to' yawîrî, ma'tîkî' pe pra. Tîise tamî'nawîrî e'waikkatoïmîrî uyesa'kon wanî ya, morî pe aako'mamî. Esenyaka'manto' kupî morî pe maasa pra tamî'nawîrî morî pe e'to' yawîrî awanî ye'nen. Mîrîrî warantî Cristo waikkatoï pe e'nî ye'nen. Imaimu yawîrî ko'mannî ya morî pe esenyaka'man, maasa pra tiaronkon sa'nama pî' ko'mannî ye'nen.

Cristo Nîrîrî Amenan Ko'mannîto'

¹⁷Mîrîrî ye'nen amîrî'nîkon pî' tauya sîrîrî Uyepotorîkon maimu pe. Taa pî' uuko'mamî meruntî ke see warantî: Inî'rî manni'kan Paapa epu'nenan pepîn ko'mamî manni' warantî aako'mamîkon namai. Maasa pra inkamoro esenumenkato' wanî î' pe pra rî. ¹⁸Moropai inkamoro esenumenka imakui'pî kupî pî'. Ipatîkaron Paapa nîrîrî'pî inkamoro ko'manto' ton pra awanî. Maasa pra pakko pe Paapa epu'tî to'ya pra to' wanî ye'nen. Moropai itu'se pra to' wanî maasa pra sa'man pe to' yewan wanî ye'nen. ¹⁹Inkamoro enasa' man aweppe'to' ton pra tamî'nawîron imakui'pî tînkupîkon pî'. Nura tesarukon kupî pî' to' ko'mamî. Moropai inî' panpî' ikupîkonpa to' eturumakasa' wanî. Mîrîrî warantî itu'se tîwe'to'kon pî' to' ko'mamî, tone' imakui'pî anku'pai to' wanî. Mîrîrî warantî Paapa epu'nenan pepîn yeseru wanî.

²⁰Mîrîrî kupî pî' aako'mamîkonpa Cristoya ayenupana'kon pra man. ²¹Tîise amîrî'nîkonya eta'pî Cristo yekare. Moropai innape ikupî'pîya'nîkon imaimu ya iron pî' eesenupa'pîkon, iteseru pî'. ²²Moropai pena amîrî'nîkon esenupa'pî î' kai'ma penaro' ayeserukon kupî pî' aako'mamîkon rumakakonpa. Mîrîrî ayeserukonya ataruma'tî'pîkon iwinîkîi pra inî' panpî'. ²³Mîrîrî winîpai ayewankon moropai

eesenumenkato'kon miakanma'níkon e'pai awanî amenan pe. ²⁴ Mîrîrî ye'nen amenan aponkon yeka'maya'níkon warantî amenan ayeserukon ton yeka'matî ayewankon ya' manni' Paapa yeseru warantî. Mîrîrî ye'nen yairî aako'mamíkon, yairî Paapa ko'mamî warantî.

²⁵ Mîrîrî ye'nen seru'ye' pe teeseurîmai pra e'tî inî'rî. Eeseurîmakon ya, yairî eeseurîmakon yuwatî ayonpakon yarakkîrî. Maasa pra tamî'nawîrî uurî'níkon wanî Cristo waikatoí pe, ipemonkonoyamî' yonpa pe.

²⁶ Î pensa eekore'makon ya, ayentai eekore'mato'kon kí'tîrîi imakui'pî kupîya'níkon namai. *Sl 4.4*

Eekore'makon ya, wei ewomî pikîrî kako'mantî. Tîise eekonekakon yuwatî. ²⁷ Mîrîrî warantî imakui'pî pata'se' ton kí'tîtî ayewan ya', Makui esenyaka'ma ko'mannîpî namai. ²⁸ Anî' e'sa' ya ama'ye' pe, inî'rî mîíkîrîya yama'runpa e'pai pra man. Tîise eesenyaka'ma neken e'pai awanî, morî pe tîiko'mamîpa. Moropai mîrîrî warantî mîíkîrîya î' ton pînon pîika'ti e'painon.

²⁹ Eeseurîmakon ya se' tapairî nura mai pî' eeseurîmakon e'pai pra man. Tîise morî mai yapurîya'níkon yuwatî. Mîrîrî ke tiaronkon pîika'tíkonpa, moropai inî' panpî' epu'nen pe to' e'to'pe. ³⁰ Moropai yairî ma're Paapa winîpainon Morî Yekaton Wannî tîku'se pra e'tî. Maasa pra mîíkîrî Morî Yekaton Wannî wanî Paapa pemonkono pe uurî'níkon wanî ekareme'nen pe. Moropai mîíkîrî wanî ye'nen, Paapaya uurî'níkon mo'ka imakui'pî yapai epu'tî'níkon, umo'kaiya'níkon weiyu yai. ³¹ Mîrîrî ye'nen tamî'nawîrî eekore'mato'kon rumakatî. Moropai awe'mu'tunpato'kon rumakatî. Moropai aatasi'sirunpato'kon rumakatî. Mîrîrî ye'ka wenai tîwentaimepî'se pra e'tî. Tiaronkon winîkîi eeseurîmato'kon rumakatî. Moropai tamî'nawîrî mîrîrî imakui'píkon rumakatî. ³² Tîise morî pe e'tî, tiaronkon yarakkîrî eranmîra. Moropai î' rî to' níkupî'pî awinîkîi'níkon mîrîrî ku'ti aawanmîra'níkon. Î kai'ma tîiwanmîra Jesus Cristo wenai Paapaya ankupî'píkon kupî'pî warantî iku'ti.

Paapa Munkîyamî' Ko'mamî Yeseru

5 Amîrî'níkon wanî Paapa munkîyamî' pe iwakîri pe pu'kuru. Mîrîrî ye'nen o'non ye'ka pe Paapa wanî manni' warantî awaníkon yuwatî. ² Mîrîrî warantî î' rî kupîya'níkon kaisarî, morî pe tiaronkon sa'nama pî' aako'mamíkon yu'se wai. Maasa pra Cristoya uurî'níkon sa'nama'pî. Mîíkîrî e'tîrî'pî uurî'níkon ton pe tîiwarîrî. To' nî'tîrî a'pusin Paapa wakîri pe, moropai Paapa yapurî pe to' nîpo'ti warantî aasa'manta'pî, kure'ne usa'nama tîuya'níkon ye'nen. Mîrîrî warantî tiaronkon sa'namaya'níkon e'pai awanî.

³ Paapa pemonkono pe awaníkon ye'nen, imakui'pî pe se' tapairî wîri'sanyamî' yarakkîrî ke'ti, moropai wîri'sanyamî', se' tapairî warayo'kon yarakkîrî ke'ti. Moropai nura tîku'se pra e'tî, moropai kure'ne î' yu'se kîseka'nunkatî. Mîrîrî warantî Paapa pemonkonoyamî' ko'mamî e'pai pra man. ⁴ Moropai eeseurîmakon ya, nura pî' kîseurîmatî, tîise Paapa pî' —Morî pe man, Paapa —ka'ti neken. ⁵ Mîrîrî warantî wîri'sanyamî' yarakkîrî tîwe'sanon tîno'pî pepîn yarakkîrî, moropai nura pî' teesenumenkasananya, moropai kure'ne î' yu'se teeseka'nunkasanonya Paapa winîpainon î' yapisî pepîn, î' pensa aaipî ya tamî'nawîronkon esa' pe. Maasa pra inkamoro ye'kakon wanî mia' ke ikonekasa' yapurînenan pe. Paapa yapurî to'ya pepîn. ⁶ Mîrîrî ye'nen morî pe ko'manpai'níkon, anî'ya uyenuk'tíkon namai se' tapairon mai ke. Maasa pra

Paapaya tîmaimu yawîronkon pepîn taruma'tî kupî sîrîrî. ⁷ Mîrîrî ye'nen inkamoro ye'kakon kore'ta tîwe'se pra e'tî.

⁸ Maasa pra pena amîrî'nîkon ko'mamî'pî inkamoro ko'mamî manni' warantî ewaron ya'. Tîise î' pensa Paapa pemonkono pe eena'pîkon patapai morî pe ayaserukon enasa' a'ka ta. Mîrîrî ye'nen ako'mantî morî pe, Paapa pemonkono pe awanîkon ye'nen. ⁹ Mîrîrî warantî aako'mamîkon ya, tiaronkon piika'tîya'nîkon morî pe to' e'to'pe moropai ayaserukon wanî yairî moropai eeseurîmato'kon wanî morî pe, seru'ye' pe pra. ¹⁰ Î' rî Paapa wakîri pe tîwe'sen epu'tîya'nîkon yuwatî. ¹¹ Moropai imakui'pî to' yeseru, se' tapairon kî'ku'tî. Tîise aronne ekareme'tî yairî pra awanî epu'to'pe to'ya. ¹² Mîrîrî ye'ka ama' pe to' nîkupî pî' eseurîman eserîke pra awanî. Maasa pra yeppe'nî'ton pe awanî ye'nen. ¹³ Uurî'nîkon wanî to' yeseru yenponenan pe ta'nîkon ya to' pî': —Mîrîrî wanî morî pe pra. Manni' a'ka pe tîwe'senya tamî'nawîrî tera'masen pepîn yenpo manni' warantî. ¹⁴ Maasa pra a'ka pe tîwe'senya tamî'nawîron esera'ma emapu'tî. Mîrîrî ye'nen pena awe'menuka'pî see warantî:

Amîrî awetun ko'mannîpî manni' apakakî.

Amîrî tîisa'mantai tîko'mansen e'mî'sa'kakî.

Moropai Cristoya amîrî kupî a'ka ta aako'mamîpa

taasai'ya man.

¹⁵ Mîrîrî ye'nen maasa era'matî morî pe î' kai'ma aako'manto'kon menkakonpa. Pakko pe kako'mantî tîise epu'nen pe ako'mantî. ¹⁶ Morî kupîya'nîkon yuwatî, maasa tîkai pra. Maasa pra tu'ke imakui'pî ku'nenan man akore'ta'nîkon. Inkamoroya aama'tînîpîkon namai iku'tî. ¹⁷ Pakko pe tîwe'se pra e'tî. Tîise î' kupîya'nîkon yu'se Uyepotorîkon e'to' mîrîrî epu'tî. ¹⁸ Kure'ne mai' pî' teetînse pra e'tî. Maasa pra mîrîrîya aako'manto'kon taruma'tî. Tîise Morî Yekaton Wannî esenyak'amato'pe apî'nîkon eturumakatî iipia. ¹⁹ Tiaronkon innape Jesus ku'nenan yarakkîrî eseurîmatî eren ke. Eserenkatî Paapa maimu e'menukasa' erenkato' pî' moropai Paapa yapurîto' pî'. Moropai Jesus yeseru pî' teeseurîmasen eren pî' eserenkatî Paapa yapurî pe. —Morî pe pu'kuru man, Paapa —kai'ma eserenkatî. ²⁰ Mîrîrî warantî Paapa uyunkon yapurîtî tîwîrî, tamî'nawîron ku'sai'ya wenai moropai Uyepotorîkon Jesus Cristo wenai.

Warayo'kon Moropai To' No'pîtonon

²¹ Ayonpakon nîrî maimukon yawîrî ako'mantî, Cristo namaya'nîkon wenai.

²² Amîrî'nîkon wîri'sanyamî' pî' tauya sîrîrî, tînyo kenankon pî', anyokon maimu yawîrî ako'mantî, Uyepotorîkon namaya'nîkon wenai. ²³ Maasa pra inyo wanî tîno'pî pu'pai pe, tîpemonkonoyamî' pu'pai pe Cristo wanî manni' warantî. ²⁴ Mîrîrî ye'nen ipemonkonoyamî', inmo'ka'san ko'mamî Cristo maimu yawîrî. Mîrîrî warantî nîrî tînyo kenankon wîri'sanyamî' ko'mamî e'pai awanî î' taasa' tînyoya yawîrî.

²⁵ Tîno'pî kenankon warayo'kon pî' tauya: ano'pîkon sa'nama pî' ako'mantî, tîpe-monkono pe tînmo'ka'san sa'nama'pî Cristoya warantî. To' sa'nama tîuya ye'nen tîwarîrî awe'tîrî'pî, inkamoro piika'tîpa. Aasa'manta'pî morî pe to' e'to'pe. ²⁶ Innape tîmaimu kupî to'ya era'ma tîuya ye'nen, imakui'pî to' nîkupî'pî rona'pîiya, morî pe to' e'to'pe. ²⁷ Mîrîrî warantî ikupî'pîiya tîpia to' enepîpa morî pe teken, imakui'pî ton pra. Tîmîrî pe to' wanî ye'nen, imakui'pî, nura tîku'se pra to' ko'mamî yu'se awanî'pî, tîwarantî. ²⁸ Mîrîrî warantî tîno'pîkon sa'nama pî' warayo'kon ko'mamî e'pai awanî. Tîwe'sa'namakon manni' warantî tîno'pîkon sa'nama to'ya e'pai awanî

mîrîrî. Tîno'pî sa'namanen wanî ya, awe'sa'nama nîrî. ²⁹ Anî' esewanmîrî pepîn tîwarîrî, tîise awe'sa'nama. Mîrîrî warantî nîrî tîpemonkonoyamî' sa'nama Cristoya. ³⁰ Ipemonkono pe e'nî ye'nen usa'namaiya'nîkon mîrîrî. ³¹ Pena Paapaya ta'pî: —Warayo' no'pîta yai, eemo'ka tun moropai tîsan piapai moropai tîno'pî yarakkîrî eena.

Asakî'ne to' tîise tiwinan warantî to' enasa' mîrîrî *Gn 2.24*

—taasai'ya man. ³² Esenenekanto' mîrîrî kure'nan, maasa pra Cristo pî' eseurîma moropai inmo'ka'san pî'. ³³ Moropai amîrî'nîkon warayo'kon pî' tauya nîrî, ano'pîkon sa'namatî awe'sa'namakon manni' warantî. Moropai wîrî'sanyamî' pî' tauya, anyokon namaya'nîkon e'pai awanî.

Moreyamî' Moropai To' Yunkonyamî'

6 Moreyamî' pî' tauya sîrîrî moropai maaronkon pî': Ayunkon asankon maimu yawîrî ako'mantî, Cristo nîmo'ka'san pe awanîkon ye'nen. Mîrîrî kupî pî' aako'mamîkon ya, yairî aako'mamîkon. ²⁻³ Pena Paapaya tîmaimu ekaremekî'pî un-kupîkon pe: —Ayunkon asankon namatî —ta'pî Paapaya.

—Mîrîrî warantî aako'mamîkon ya, morî pe aako'mamîkonpa akupîuya'nîkon moropai kusan pe aako'manto'kon wanî sîrîrî non po *Dt 5.16*

—ta'pîiya. Mîrîrî wanî ipîkku pe un-kupîkon pe, maasa pra Paapaya ta'pî e'mai' pe mîrîrî yawîrî e'nî ya, morî tîriya, taasa' tîuya yawîrî.

⁴ Moropai to' yunkonyamî' pî' tauya: wei kaisarî anmukukon panamatî Uyepo-torîkon yeseru ke irumaka pata pe pra. Tîise to' tekatonkai pra e'tî, tîise morî pe to' yenupatî.

Ipoitîrî Moropai Ikaraiwarî

⁵ Amîrî'nîkon to' poitîrîtonon akaraiwarîkon maimu yawîrî iku'tî to' namaya'nîkon ye'nen. Moropai mîrîrî kupîya'nîkon yai, aawo'ma'takon pe pra, yairî iku'tî Cristo yapurîya'nîkon manni' warantî iku'tî. ⁶ Aapia awanîkon yai neken inamaya'nîkon kai'ma ke'tî. Tîise aapia'nîkon pra tîise inamatî. Manni' itu'se Paapa e'to' yawîrî iku'tî awakîrîkon pe, maasa pra Cristo pemonkono pe awanîkon ye'nen. ⁷ Tîise awakîrîkon pe esenyaka'matî, akaraiwarîkon ton pe, î' kai'ma Uyepotorîkon ton pe eesenyaka'makon manni' warantî. Manni'kan warayo'kon ton pe pra neken eesenyaka'makon. ⁸ Maasa pra amîrî'nîkonya tiwin pî' si'ma akaisarî'nîkon Uyepo-torîkon winîpainon yapisî kupî sîrîrî, manni'kan tesa' kenankonya moropai itesa' pînonya. Yapisîya'nîkon kupî sîrîrî, î' kai'ma an-kupî'pîkon yep'e'pî pe.

⁹ Amîrî'nîkon, to' karaiwarîyamî', apoitîrîkon tîwakîmai e'tî. Yairî pra ite-seru era'maya wenai, ipî' teekore'mai pra see warantî ikupîya pra awanî ya, ataruma'tîuya, tekai pra. Mîrîrî tî'napannî'tî. Maasa pra amîrîya epu'tî mîrîrî moro to' esa' moropai ayesa' wanî ka' po. Mîfîkîrîya tamî'nawîronkon ko'mannîpî se' kaisarî, e'sentai pra.

Surara Warantî Ekore'manto'

¹⁰ Tarîpai tauya sîrîrî apî'nîkon. Meruntî ke ako'mantî Uyepotorîkon merun-tîri kure'nan yarakkîrî, ipemonkono pe awanîkon ye'nen. ¹¹ Mîrîrî ayuwa'nen ton aponkon yeka'matî, manni' surara epontîsa' manni' warantî. Tamî'nawîrî mîrîrî Paapa nîtîrî yapi'tî, meruntî ke awanîkonpa, Makuiya ayenumîkon na-

mai. Maasa pra mîikîrîya uurî'nîkon yenku'tî tûya yuwa ko'mannîpî tu'ke ite'ka. ¹²Maasa pra uurî'nîkon epîto' wanî pemonkon yarakkîrî pra tîise Makui meruntîri winîkîi moropai tîpoitîrî pe uurî'nîkon yaipontînenan winîkîi, moropai manni'kan imawariyamî' moropai maariwa'yamî' winîkîi. Manni'kan ka' poro taasa'senon meruntîkon, imakui'san winîkîi uurî'nîkon ekore'ma. ¹³Mîrîrî ye'nen tamî'nawîrî Paapa nîtîrî yapi'tî. Yapi'sa'ya'nîkon ya, imakui'pî erepamî yai apona'nîkon meruntî ke awanîkon, ayenumîiya'nîkon pepîn. Teuren amîrî'nîkon yarakkîrî eekore'ma tîise ayenumîiya'nîkon pepîn. Mîrîrî ye'nen meruntî ke e'tî.

¹⁴Mîrîrî ye'nen teekonekai e'tî. Paapa winîpainon yairon pe tîwe'sen aworîmî yewa'tîkî, seru'ye' pe tîwe'sen winîkîi eeseya'namapa. Moropai yairî ayeseru ton yeka'makî, mîrîrî sa'man aropo'ta yuwa'nen ton yeka'maya warantî. ¹⁵Moropai ekonekatî î' kai'ma Paapaya upîika'tîsa'kon ekaremekîkonpa tiaronkon pî, morî pe to' enato'pe Paapa yarakkîrî. Mîrîrî itekare ekaremekîya wanî a'sa'sa' yeka'maya warantî satippe aako'mamîkonpa aatare'mokon namai. ¹⁶Moropai innape ikupî pî' ako'mantî. Mîrîrî wanî manni' awapu pe yapi'sa'ya manni' warantî. Mîrîrî ye'nen tamî'nawîrî Makui rupeya apo'tikon eserîke pra awanî. Tîise apona'nîkon eerepamî yai, eesi'nîpî. ¹⁷Moropai mîrîrî awe'pîika'tîto'kon ton yapi'tî, manni' aro' apu'paikon yuwa'nen ton yeka'makonpa yapisîya'nîkon warantî. Moropai Morî Yekaton Wannî nîtîrî yapi'tî akasuparaikon pe. Mîrîrî wanî Paapa maimu pe. ¹⁸Tamî'nawîrî sîrîrî ku'tî eepîremakon ke. Paapa pî' awe'pîika'tîto'kon ton esatî. Epîrematî tîwîrîrî Morî Yekaton Wannî meruntîri yai. Mîrîrî ye'nen ari'ke' pe e'tî, yairî ma're teenai pra. Moropai epîrematî tîwîrîrî tamî'nawîronkon innape Paapa ku'nenan pona.

¹⁹Moropai epîrematî nîrî upona, Paapaya tîmaimu ekaremekîuya umeruntîri ton tîtîto'pe eranne' pe si'ma ekaremekîuya namai. Mîrîrî unekaremekî e'to'pe aronne epu'to'pe to'ya. Mîrîrî to' nepu'tî'pî pepîn epu'to'pe to'ya, epîrematî. ²⁰Mîrîrî ekaremekîuya wenai tarî wanî sîrîrî atarakkannîto' yewî' ta. Tîise upona epîrematî tarî si'ma itekare ekaremekî pî' uuko'manto'pe, meruntî ke, eranne' pe pra e'to'pe. Maasa pra mîrîrî itekare ekareme'to'peuya uurî yaipontî'pî Jesusya.

²¹Uyonpakon Tîquico manni' yairon, Uyepotorîkon esenyaka'mato' pî' teesenyaka'masenya tamî'nawîrî uyekare ekaremekî apî'nîkon, î' kai'ma tarî uuko'mamî yekare epu'tîkonpa. ²²Mîrîrî ekareme'se akore'ta'nîkon yarimauya sîrîrî. Î' kai'ma tamî'nawîrî anna yekare ekaremekîiya yai, aatausinpakonpa.

Paulo Esekaremekî

²³Uyunkon Paapaya moropai Uyepotorîkon Jesus Cristoya amîrî'nîkon pia tîwanmîn tîrî yu'se wai, uyonpayamî'. Moropai î' kai'ma tiaronkon sa'nama pî' aako'manto'kon ton tîrî to'ya yu'se wai. Moropai innape tîkupîkon pî' aako'mamîkonpa itîrî to'ya yu'se wai. ²⁴Moropai epe'mîra Paapa nîtîrî ko'mamî yu'se wai tamî'nawîrî manni'kan Uyepotorîkon Jesus Cristo yapurî pî' tîiko'mansenon pia.

SÎRÎRÎ KAARETA PAULO NÎMENUKA'PÎ

FILÍPOS PONKON PIA

Sîrîrî kaareta menuka'pî Pauloya moropai yarima'pîiya innape Jesus ku'nenan Filípos ponkon pia. Miarî Paulo wîtîsa' wanî'pî Jesus yekare ekareme'se. Moropai innape ikupî'pî to'ya imakui'pî tesorukon tîrumakai. Atos capítulo 16 ya' eeseporî mîrîrî.

Mîrîrî típo itekare ekaremekî pî' pinunpa'pîiya. Tîiko'mamî típo yapîsî'pî to'ya, atarakkannîto' yewî' ta yawonnîpî'pî to'ya. Mîrîrî yekare Filípos ponkonya eta'pî moropai tonpakon itese' Epafrodito yarima'pî to'ya iipia. Mîrîrî yai sîrîrî kaareta menuka'pî Pauloya tarakkannîto' yewî' ta si'ma. Taatausinpai imenuka'pîiya, î' kai'ma tîwinîkîi morî ku'sa' to'ya pî' eeseurîma'pî morî pe man kai'ma. Moropai to' panama'pîiya î' kai'ma Jesus yeseru yawîrî to' ko'manto' pe.

1 Uyongpayamî', Filípos ponkon, uurî Pauloya kaareta menuka sîrîrî Timóteo yarakkîrî si'ma. Cristo Jesus poitîrî pe anna wanî. Amîrî'nîkon, Jesus Cristo nîmo'ka'san pia yarima annaya sîrîrî. Moropai yarima annaya nîrî Paapa munkîyamî' ko'mannî'nenan pia moropai to' pîika'tînenan pia nîrî.

²Uyongpayamî', Paapa, Uyunkonya tamî'nawîron morî tîrî yu'se wai aapia'nîkon. Moropai tîwanmîra e'nîto' tîrîiya yu'se wai. Mîrîrî warantî itîrî Uyepotorîkon Jesus Cristoya yu'se wai aapia'nîkon.

Paulo Epîremato'

³Amîrî'nîkon pî' enpenata kaisarî tauya Paapa pî': —Morî pe to' pîika'tîsa'ya, Paapa —tauya ipî'. ⁴Moropai apona'nîkon epîrema kaisarî, atausinpasa' wanî amîrî'nîkon pî'. ⁵Maasa pra upîika'tîpîtî'pîya'nîkon Cristo yekare ekaremekî pî'. Pena upîika'tîpîtî'pîya'nîkon Cristo yapîsî'pîya'nîkon pata pai sîrîrî típose. ⁶Morî pe Paapa esenyaka'ma pia'tî'pî ayewankon ya'. Mîrîrî warantî eesenyaka'ma ko'mannîpî yaretî'ka tîuya pikîrî, Jesus Cristo iipî pikîrî. Mîrîrî epu'tî pî' wai.

⁷Ayapurîuya'nîkon maasa pra upîika'tî'pîya'nîkon Jesus yekare ekaremekî pî', anetapai'nîkon pî' moropai anetapai'nîkon pepîn pî' nîrî. Mîrîrî rî kupî'pîya'nîkon moro akore'takon wanî tanne. Moropai tarî, atarakkannîto' yewî' ta wanî tanne, ikupî pî' aako'mamîkon. Mîrîrî ye'nen kure'ne ayapurîuya'nîkon. ⁸Cristo Jesusya asa'namakon warantî asa'namauya'nîkon. Innape man, useruku pepîn, mîrîrî epu'tî Paapaya.

⁹Epîrema sîrîrî apona'nîkon. Tauya Paapa pî': —Inî' panpî' tonpakon sa'namato'pe to'ya. Moropai inî' panpî' yairî epu'to'pe to'ya, pakko pe pra to' e'to'pe —tauya Paapa pî'. ¹⁰Mîrîrî warantî amîrî'nîkon yenupasa' Paapaya ya, morî kupîya'nîkon tiwin. Mîrîrî ye'nen Cristo enna'po yai, nura pe pra awanîkon. Aweppepîkon pepîn Cristo eporîya'nîkon yai. ¹¹Mîrîrî warantî morî pe aako'mansa'kon imakui'pî tîku'se pra, maasa pra ameruntîrikon ton tîisa' Jesus Cristoya. Mîrîrî pî' taa to'ya: —Morî amîrî, Paapa, apemonkonoyamî' pî'. Inkamoro yairî to' ko'mamî mîrîrî. Tamî'nawîronkon yentainon amîrî, Paapa —taa to'ya.

Paulo Eseurîma Tîwe'taruma'tîto' Pî'

¹² A'kî, uyonpayamî', utaruma'tî'pî to'ya Paapa maimu ekaremekîuya wenai, moropai uyarakkamo'pî to'ya. Mîiwîni tîise tu'ke pemonkonyamî'ya Paapa maimu eta ko'mannîpî moropai yapisî to'ya. ¹³ Mîrîrî warantî î' wani' awanî ye'nen tarî wanî atarakkannîto' yewî' ta, epu'tî tamî'nawîronkon surarayamî'ya. Moropai tiaronkonya epu'tî nîrî. ¹⁴ Tîise eranne' pe arinîkon uyonpayamî' wanî pepîn mîrîrî pî'. Tîise meruntî ke to' ena'pî. Uyarakkansa' to'ya yekare etasa' tîuya'nîkon ye'nen, inî' panpî' Paapa maimu ekaremekî to'ya teweppe'se pra.

¹⁵ Tîise tîkinmukon pe ekaremekî tiaronkonya. Upî' tîwo'ma'takon pe, Cristo yekare ekaremekî pî' to' wanî. Tîise mîrîrî warantî pra tiaronkon wanî. ¹⁶ Morî pe ekaremekî to'ya, tîwakîri pe. Inkamoroya usa'nama maasa pra Cristoya uyarima'pî tî-maimu ekareme'se epu'tî to'ya. Moropai epu'tî to'ya nîrî, mîrîrî wenai uyarakkamo'pî to'ya. ¹⁷ Tîise tiaronkonya usa'nama pepîn. Uyentai to' e'kupî Cristo yekare ekaremekî to'ya. Mîrîrî pî' yairî ma're Paulo ena kai'ma to' esenumenka.

¹⁸ Tîise esewankono'ma pra wai mîrîrî pî'. Î' wani' pra man uupia. Morî pe, imakui'pî pe ekaremekî to'ya ya, atausinpa sîrîrî. Maasa pra Cristo yekare ekaremekî to'ya. Inna, mîrîrî pî' atausinpa ko'mannîpî. ¹⁹ Maasa pra epa'ka kupî sîrîrî. Eepîre-masa'kon ye'nen, moropai Morî Yekaton Wannîya upîika'tîsa' ye'nen, epa'ka kupî sîrîrî. ²⁰ See warantî iko'manpai wai. Î' rî kupîuya ya, morî pe ku'to'peuya eppepî namai. Moropai imakui'pî pe tiaronkon eseurîma namai Cristo pî'. Tîise eranne' pe pra iko'manpai wai, uusa'manta ya, enen wanî ya, Paapa yapurîto'pe tiaronkonya mîrîrî wenai. ²¹ Maasa pra uurî pia, morî pe awanî Cristo yapurî pî' uuko'mamî ya. Mîrîrî warantî uusa'manta ya, itentai panpî' morî pe awanî uupia, maasa pra Cristo pia pu'kuru uuko'mamî. ²² Tîise uusa'manta pra wanî ya, esenyaka'ma ko'mannîpî Cristo ton pe, mîikîrî yapî'to'pe tiaronkonya. Mîrîrî ye'nen î' kupîuya epu'tîuya pra wai. ²³ Maasa pra uurî esiwa'sa' sîrîrî uwoi. Mîrîrî ye'nen î' koneka epu'tîuya pra wai, uuko'mamî ka'rî tarî, uusa'manta ka'rî. Tîise tauya apî'nîkon, tarîpai itîpai wai kure'ne maasa pra iko'manpai wai Cristo yarakkîrî. Mîrîrî wanî morî pe, tarî uuko'mamî yentai. ²⁴ Mîiwîni tîise amîrî'nîkon pî' esenumenka ya, inî'rî tarî iko'manpai wai, inî' panpî' amîrî'nîkon yenupato'peuya. ²⁵ Mîrîrî ye'nen amîrî'nîkon kore'ta uuko'mamî sîrîrî amîrî'nîkon pîika'tîto'peuya, inî' panpî' Cristo epu'tîkonpa. Innape awanî epu'tî pî' wai. ²⁶ Moriya mîrîrî pî' aatausinpatokon eporîya'nîkon Cristo Jesus piawon pe awanîkon ye'nen. Aatausinpakon uurî erepamî akore'ta'nîkon pî'.

²⁷ Mîrîrî ye'nen î' taasa' Cristoya, yawîrî ako'mantî. Mîrîrî warantî amîrî'nîkon pia uutîsa' pra awanî ya, mîrîrî epu'tîuya morî pe, yairî aako'mamîkon. Moropai epu'tîuya amîrî'nîkon esenyaka'ma kure'ne Cristo yekare ekaremekî pî', tiwin eesenumenkato'kon innape iku'to'yakon tîise. ²⁸ Mîrîrî ye'nen eranne' pe pra e'tî ayeyatonkon pî'. Eranne' pe pra awanîkon ya, amîrî'nîkon pîika'tîsa' Paapaya epu'tî to'ya. Moropai tîtaruma'tîkon Paapaya epu'tî to'ya nîrî. ²⁹ Maasa pra Paapaya amîrî'nîkon mo'ka'pî innape tîkupîkonpa neken pra, tîise mîikîrî wenai awe'taruma'tîkonpa nîrî amo'ka'pîiya'nîkon. ³⁰ Mîrîrî wenai awe'taruma'tîkon sîrîrî, pena uurî e'taruma'tî'pî, manni' anera'ma'pîkon warantî. Moropai mîrîrî pî' uuko'mamî sîrîrî epu'tî pî' naatîi.

Tiaronkon Ma're Jesus Cristo E'kupî'pî

2 Innape awanî, ameruntîrikon ton tîrî Cristoya eesewankono'makon namai. Moropai kure'ne asa'namaia'nîkon. Moropai tiwin awanîkon emapu'tisa' Morî Yekaton Wannîya. Moropai a'noko'pîkon pe tiaronkon era'maya'nîkon, ayewankon ya' Morî Yekaton Wannî ko'mamî ye'nen. Mîrîrî warantî Cristo wanî aapia'nîkon. ² Mîrîrî ye'nen tauya apî'nîkon, tîmurukun pe e'tî. Teesiyu'pî'se pra ako'antî. Tiaron yu'se e'tî, amîrî'nîkon yu'se Cristo wanî warantî. Tiwin ayeserukon nîsi Cristî yeseru warantî. Mîrîrî warantî awanîkon ya, inî' panpî' atausinpa mîrîrî pî'. ³ Moropai mîi pe pra e'tî, tiaronkon yentai awanîkon pî' teesenumenkai pra e'tî. ⁴ Î itu'se awe'to' pî' neken teesenumenkai pra e'tî fîise itu'se tiaronkon e'to' pî' nîrî esenumenkati.

⁵ Jesus Cristo esenumenkai'pî warantî esenumenkati.

⁶ Maasa pra mîikîrî Jesus wanî'pî Paapa kaisarî pena.

Tîise, —Ipîkku pe uuko'mamî ipatîkarî —taiya pîn.

⁷ Mîrîrî ye'nen ipîkku pe tîwe'to' kupî'pîiya tîwî.

Tamî'nawîrî rumaka'pîiya,

moropai ipîkku pe pra eena'pî,

Paapa poitîrî pe.

Maasa pra pemonkon pe eena'pî,

uurî'nîkon warantî.

⁸ Pemonkon pe tîwanî yai,

tiaronkon ma're eena'pî, mîi pe pra.

Aako'mamî'pî Paapa maimu yawîrî tîisa'manta pikîrî.

Moropai pakî'nan pona aasa'manta'pî,

ama'ye' sa'manta warantî.

⁹ Mîrîrî ye'nen Jesus pîmî'sa'ka tîuya yai,

ipîkku pe Paapaya ikupî'pî, tamî'nawîronkon yentai.

Moropai tamî'nawîronkon ipîkkukon ese' yentai

itese' ton tîrî'pî Paapaya, uyepotorîkon pe.

¹⁰ Mîrîrî ikupî'pîiya

tamî'nawîronkonya Jesus yapurîto'pe teesekunkai'ma.

Ka' ponkonya, non ponkonya, non yo'konya,

tamî'nawîronkonya taato'pe:

—Ipîkku pe Uyepotorî Jesus man,

tamî'nawîronkon yentainon —taato'pe to'ya.

¹¹ Moropai mîrîrî yai,

tamî'nawîronkon pemonkonyamî'ya taa Jesus Cristo pî':

—Anna yepotorî amîrî, Jesus,

anna yaipontînen —taa to'ya.

Mîrîrî warantî Paapa, uyunkon atausinpa kure'ne mîrîrî pî',

yapurî to'ya ye'nen.

Tîwakîri pe etaiya.

Morî Kupî pî' Iko'manpai'nîkon

¹² Mîrîrî ye'nen uyonpayamî', akore'ta'nîkon wanî yai, umaimu yawîrî aako'mamî'pîkon. Mîrîrî warantî ako'mantî inî' panpî', uurî ton pra tîise.

Aawarîrî'nîkon morî ku'tî, Paapa namai'ma. Imaimu yawîrî ako'mantî, Paapa wakîri pe pra awanîkon namai. ¹³Maasa pra Paapa esenyaka'ma ko'mannîpî ayewankon ya', itu'se tîwe'to' anku'pai awanîkonpa. Mîrîrî warantî nîrî kupîiya, itu'se tîwe'to' kupîkonpa.

¹⁴Tamî'nawîrî î' taasa' Paapaya ku'tî teesiyu'pî'se pra, tîwo'ma'tai pra moropai teekore'mai pra iku'tî. ¹⁵Moropai mîrîrî warantî ikupîya'nîkon ya, imakui'pî pe tiaronkon eseurîma eserîke pra awanî apî'nîkon. Maasa pra Paapa munkîyamî' pe awanîkon, imakui'pî ton pra. Tarî aako'mamîkon ama'ye'kon kore'ta, imakui'pî ku'nenan kore'ta. Tîise morî aako'manto'kon era'ma to'ya. Mîrîrî yai ka' pî' si-irikkîyamî' esera'ma ewaron ya' warantî, ayeserukon era'ma to'ya morî pe, imakui'pî ku'nenan kore'ta. ¹⁶Moropai inkamoro pî' itekare ekaremekî pî' aako'mamîkon, ko'mannîto' ton tînen. Mîrîrî warantî aako'mansa'kon ya, kure'ne atausinpa apî'nîkon. Tarîpai Cristo iipî yai, kure'ne atausinpa apî'nîkon. Maasa pra î' pe pra rî esenyaka'masa' pra awanî ye'nen, maasa pra innape iku'sa'ya'nîkon. ¹⁷Penaronkonya Paapa repa'pî tekînon ke. Mîrîrî pî' Paapa atausinpa'pî. Mîrîrî warantî aatausinpa nîrî, innape tîku'to'ya'nîkon pî'. Moropai tîmîrî ton pe eesenyaka'mato' pî', innape Paapa ku'sa'ya'nîkon uurî wenai. Mîrîrî wenai uwî to'ya yai pra. Tîise atausinpa mîrîrî pî' moropai amîrî'nîkon pî' atausinpa. ¹⁸Mîrîrî ye'nen aatausinpakon e'pai awanî uurî pokonpe.

Timóteo Moropai Epafrodito Yekare Pî'

Paulo Eseurîma

¹⁹Ka'ne' pe Timóteo anarimapai wai amîrî'nîkon pia, ayekarekon etai attîto'pe. Mîrîrî yu'se Uyepotorî Jesus wanî ya, ikupîuya. Mîikîrîya î' kai'ma ayekarekon ekaremekî upî'. Mîrîrî pî' atausinpa. ²⁰Mîikîrî, Timóteo warainon ton pra awanî. Mîikîrîya neken kure'ne tî'noko'pî pe ayera'makon. ²¹Maasa pra tamî'nawîronkon esenumenka itu'se tîwe'to'kon pî' neken. Tîise itu'se Jesus Cristo e'to' kupî to'ya pepîn. ²²Mîrîrî warantî pra Timóteo wanî. Morî iteseru epu'tî pî' naatî. Timóteo esenyaka'mapî'tî'pî uyarakkîrî, teesenyaka'masen tun yarakkîron warantî. Morî pe mîikîrî esenyaka'mapî'tî'pî uyarakkîrî, Cristo yekare ekaremekî pî'. ²³Tarîpai anarimapai wai ka'ne' pe aapia'nîkon. Tîise maasa î' kupî to'ya upî' epu'sau'ya yai, mîikîrî yarimauya. ²⁴Moropai uutî nîrî aapia'nîkon, itu'se Paapa wanî ya.

²⁵Tîise e'mai' pe Epafrodito yarimapai wanî sîrîrî. Mîikîrî wanî uyonpakon pe, teesenyaka'masen uyarakkîrî, Paapa esenyaka'mato' kupî pî' aatapi'sa'. Mîikîrî anarima'pîkon uupia upîika'tînen pe awe'to'pe. ²⁶Mîikîrî yarimauya sîrîrî maasa pra amîrî'nîkon anera'mapai awanî. Mîikîrî esewankono'ma'pî pri'ya pra tîwanî yekare etasa'ya'nîkon pî'. Mîrîrî ye'nen kure'ne anera'mapai awanî. Mîrîrî ye'nen yarimauya sîrîrî era'makonpa. ²⁷Inna pri'ya pra awanî'pî kure'ne. Aasa'manta yonpa'pî. Tîise tî'noko'pî pe era'ma'pî Paapaya moropai yepi'tî'pîiya. Mîikîrî neken pepîn tîise uurî nîrî era'ma'pîiya tî'noko'pî pe, inî' panpî' esewankono'ma namai. ²⁸Mîrîrî ye'nen uwakîri mîikîrî yarimauya sîrîrî taatausinpai era'makonpa, moropai ipî' teesenumenkai pra uuko'manto'pe. ²⁹Tarîpai mîikîrî yapî'tî taatausinpai Cristo pemonkono pe awanî ye'nen amîrî'nîkon warantî. Mîikîrî yapurîtî moropai tiaronkon iwarainokon nîrî yapurîtî. ³⁰Aaipîkon eserîke pra awanî ye'nen, mîikîrî yarima'pîya'nîkon

upîika'tînen pe. Itekare ekaremekî pî' eesenyaka'ma'pî tîwîrî, tîisa'manta epu'tîi'ma. Mîrîrî ye'nen mîikîrî yapurîtî.

Paapa Wakîri Pe E'nî Pî' Paulo Eseurîma

3 Sîrîrî panpî' neken eseurîmato' sîrîrî, uyonpayamî'. Kure'ne atausinpatî, uyepo- torikon piawon pe awanikon ye'nen. Î' menuka'pîuya pena, inî'rî imenukauya sîrîrî. Mîrîrî pî' eseta'ka pepîn, maasa pra inî' panpî' yairî epu'tîkonpa, eesenku'tikon namai. ²Aka, uyonpayamî', tîwarî e'tî warayo'kon arinmaraka warainokon pî' amîrî'nîkon yenku'tî to'ya namai. Inkamoro yeseru wanî imakui'pî pe. Inkamoro ya taapîtî: —Amere pi'pikon ya'tîtî Paapa munkî pe awanikonpa. Mîrîrî api'pikon ya'tîsa'ya'nîkon pra awanî ya, Paapa munmu pe pra awanikon —taa to'ya. ³Tîise uurî'nîkon wanî Paapa munkîyamî' pe pu'kuru. Maasa pra Paapa yapurî uurî'nîkonya, Morî Yekaton Wannî meruntîri wenai. Mîrîrî ye'nen taatausinpai uurî'nîkon ko'mamî Jesus Cristo nîkupî pî', ipîkku pe awanî ye'nen. Tîise unku'pikon pî', upi'pikon ya'tîsa' wanî ipîkku pe pra, î' pe pra rî awanî. ⁴Tîinkupî'pikon wenai Paapa munkî pe tîwanikon pî' to' esenumenka kai'ma.

Tîise mîrîrî warantî uurî nîrî esenumenka e'painon, morî pe e'to' wenai. ⁵Maasa pra uurî esenposa' tîpo, umere pi'pî ya'tî'pî to'ya Moisés nurî'tî taasa' yawîrî eseurîwî'ne mia' pona tîimo'tai wei tîise. Uyun, usan wanî Israel pa'ri rî'san pe. Uurî wanî Benjamim nurî'tî paari'pî pe. Tamî'nawîronkon utamokon wanî'pî Abraão pa'rîrî'san pe, tiaronkon pepîn. Moropai fariseu pe wanî'pî, Moisés nurî'tîya yenu- panto' yawîron. ⁶Kure'ne esenyaka'mapîtî'pî Paapa ton pe, Moisés nurî'tîya yenu- panto' yawîrî. Jesus yapurînenan taruma'tîpîtî'pîuya. Tamî'nawîrî î' taasa' Moisés kaaretariya, mîrîrî ku'pîtî'pîuya yairî. Morî pe Paapa pemonkono pe wanî kai'ma esenumenkapîtî'pî, imakui'pî ton pra.

⁷Tîise Cristo eporî'pîuya pata pai, epu'tî'pîuya manni' uyeserurî'pî wanî î' pe pra rî. Morî pe Cristo wanî epu'tî'pîuya, maasa pra imîrî pe enasa' ye'nen. Tamî'nawîrî uyeserurî'pî yentai awanî'pî. ⁸Tarîpai tiaron morî panpî' eporî'pîuya. Uyepotorî pe Jesus ena'pî. Imaimu yawîrî iko'manpai wai tarîpai. Tamî'nawîrî morî un- kupî'pikon yentai Jesus wanî. Mîrîrî ye'nen uyeserurî'pî unku'pî'pî, tamî'nawîrî iru- maka'pîuya. Î' rî nura sorokauya warantî uyeserurî'pî yenumî'pîuya Cristo neken anepu'pai wanî. ⁹Moropai Jesus pemonkono pe e'pai wanî. Maasa pra, Jesus rawîrî erepansa' yai, —Moisés nurî'tîya yenu'panto' yawîrî awanî ye'nen, upemonkono pe awanî —taiya pepîn upî'. Tîise taiya: —Innape uku'sa'ya wenai, upemonkono pe awanî —taiya. Yairî uyeseru eporî'pîuya Paapa winîpai. Mîrîrî tîrî'pîiya uupia in- nape tîkupîuya yai. ¹⁰Moropai Cristo neken anepu'pai wai kure'ne. Moropai Paa- paya tînmu pîmî'sa'ka'pî meruntîri nîrî yu'se wai. Cristo e'taruma'tî'pî uurî ton pe. Mîrîrî warantî e'taruma'tîpai wai mîikîrî wenai. Mîikîrî sa'manta'pî uurî tonpe, mîrîrî warantî sa'mantapai wanî mîikîrî wenai. ¹¹Mîrîrî warantî e'pai wai, uusa'manta yai u'mî'sa'kato'pe Paapaya. Mîrîrî yu'se wanî kure'ne.

Ikî'pî Pikîri Paulo Ko'mamî Paapa Nîrîrî Yapisîpa

¹²Tamî'nawîrî itu'se Paapa e'to' pepîn uurî. Tîise mîrîrî pî' uuko'mamî sîrîrî. Jesus Cristoya ukupî'pî tîpemonkono pe, morî pe pu'kuru e'to'pe. Mîrîrî ye'nen pemonkon teeka'tunsen e'ma taawîrî ikî'pî tîpose warantî uurî eka'tumî to'sarî Jesus pikîrî, iwarantî e'to'pe. ¹³Uyonpayamî', tamî'nawîrî itu'se Paapa e'to' ku'sau'ya pepîn sîrîrî.

Mîrîrî ye'nen mîrîrî pî' uuko'mamî sîrîrî, pena esuwa'ka'pî pî' tîwenpenatai pra. Tîise maasa tui'sen pî' esenumenka ko'mannîpî. ¹⁴Teeka'tunsen eka'tumî eka'tunnîto' ikî'pî pîkîrî, epe'mîra to' nîrîrî yapîsîpa kai'ma, uurî wanî mîrîrî warantî. Epe'mîra Paapa nîrîrî yapî'to'peuya, imaimu yawîrî uuko'mamî. Maasa pra pena Paapaya uyanno'pî uuko'manto'pe tîpia. Mîrîrî kupî'pîiya Jesus Cristo nîkupî'pî wenai. Mîrîrî ye'nen ipatîkarî enen ko'mannîto' tîrîiya uupia.

¹⁵Mîrîrî ye'nen, mîrîrî warantî esenumenkanpai'nîkon. Uurî'nîkon yairon epu'nenan, Jesus pemonkono pe e'nî ye'nen. Tîise mîrîrî warantî esenumenkakon pra awanîkon ya, mîrîrî ekaremekî Paapaya apî'nîkon. ¹⁶Tîise unepu'tikon yawîrî ko'mannîpai'nîkon.

¹⁷Uyonpayamî', uuko'mamî warantî ako'mantî. Moropai uwarainokon yeseru era'matî, tenupa'pîuyakon yawîrî to' ko'mamî. ¹⁸Tîise uurî warantî pra tiaronkon wanî, ta'pîuya sa'rî. Inî'rî tauya apî'nîkon, manni'kan pî' kure'ne esewankono'masa' sîrîrî. Maasa pra Cristo yeyatonon inkamoro, Jesus sa'manta'pî yekare anetapainokon pepîn. ¹⁹Apo' ya' to' wîrî kupî sîrîrî. Itu'se tîwe'to'kon pî' neken to' esenumenka taatausinpai. Nurakon pî', imakui'pî tînkupîkon pî' to' atausinpa. Mîfî pe ikupî to'ya, to' eppepî e'pai tîise. Tarî sîrîrî non ponkon yeseru pî' to' esenumenka. ²⁰Tîise uurî'nîkon wanî ka' ponkon pemonkonoyamî' pe tarî non po. Mîrîrî ye'nen Upîika'tînenkon Jesus Cristo iipî nîmîkî pî' ko'mannî. Mîfîkîrî, uyepo'torîkon anera'mapai uurî'nîkon wanî kure'ne. ²¹Mîfîkîrî meruntî. Tamî'nawîrî tîma're kupîiya e'painon. Mîrîrî tîmeruntîrî ke uurî'nîkon miakanmaiya morî pe, tîwarantî. A'tu'mînan, tîisa'mantasanon upi'pîkon tîise upi'pîkon miakanmaiya tîpi'pî warantî.

To' Nîkupîkon Ton Ekaremekî Pauloya

4 Mîrîrî ye'nen morî pe yapîtanî'tî, Paapa maimu yawîrî ako'mantî tîwî tîkai pra. Apî'nîkon kure'ne atausinpasa' wanî, uyonpayamî'. Tîwîrî ayapurîuya'nîkon, unsa'namakon. Kure'ne amîrî'nîkon anera'mapai wanî.

²Evódia, apanamauya sîrîrî. Moropai Síntique, amîrî nîrî panamauya sîrîrî. Sa'nîrî amîrî'nîkon wanî Cristo yonpa pe. Mîrîrî ye'nen teekore'mai pra e'tî, tîise morî pe ekonekatî. ³Inna, uyakon, tauya nîrî apî', inkamoro Evódia moropai Síntique pîika'tîkî, to' panamakî morî pe to' ko'manto'pe tîmurukun pe. Maasa pra inkamoro wîrî'sanyamî' esenyaka'mapî'tî'pî uyarakkîrî Paapa maimu ekaremekî pî'. Clemente yarakkîrî nîrî to' esenyaka'mapî'tî'pî. Moropai tiaronkon yarakkîrî nîrî. Inkamoro ese' menuka'pî Paapaya, mîrîrî kaareta ipatîkarî enen ko'mannîto' pona.

⁴Paapa pemonkono pe awanîkon ye'nen atausinpatî. Inî'rî tauya apî'nîkon, taatausinpai ako'mantî teeseta'kai pra. ⁵Cristo iipî kupî sîrîrî. Mîrîrî ye'nen morî ku'tî tamî'nawîronkon pî' eranmîra awanîkon epu'to'pe to'ya. ⁶Tamî'nawîron yu'se awanîkon pî' teesewankono'mai pra e'tî. Tîise Paapa yarakkîrî eseurîmatî. Î' itu'se awe'to'kon esa'tî Paapa pî'. Mîrîrî esatîya'nîkon ya: —Morî pe man, Paapa —ka'tî ipî'. ⁷Mîrîrî warantî eepîremakon ya, ayewankon ereutanîpîiya. Moropai morî pe esenumenkato'kon konekaiya eranne' pe awanîkon namai. Mîrîrî tîwanmîra e'nîto', intîrî wanî kure'ne, esenumenkan yentai. Mîrîrî warantî uyewankon, esenumenkato' ko'mannîpîiya morî pe.

⁸Uyonpayamî', sîrîrî eseurîma mîrîrî epu'tîkonpa. Tamî'nawîron morî tekenan pî' esenumenkati. Î' wanî seru'ye' pe pra, moropai î' wanî morî pe tiaronkon napurî ton, moropai î' wanî yairî, moropai î' wanî nura pe pra, moropai î' wanî tiaron

atausinpatope, î' wanî morî pe tiaronkon nera'ma ton, moropai î' wanî imakui'pî pe pra, tamî'nawîrî mîrîrî morî tekenan pî' esenumenkatî. ⁹Î' eesenupa'pîkon moropai anapisi'pîkon moropai aneta'pîkon, moropai anera'ma'pîkon uurî winîpai, mîrîrî warantî iku'tî. Maasa pra Paapa, uupia'nîkon tîwanmîn tînen ko'mamî aapia'nîkon.

—Morî Pe Man —Taa Pauloya

¹⁰Uyepotorîkon pî' atausinpan pî' wai, maasa pra urepa'pîya'nîkon inîrî Paapa yapuriya'nîkon ye'nen. Pena pata pai uurî anrepapai aako'mamî'pîkon î' ton pra si'ma. Tarîpai sîrîrî urepa'pîya'nîkon usa'namaya'nîkon ye'nen. ¹¹Awinîpai'nîkon î' rî esa'sau'ya pra wai, î' ton pra si'ma. Maasa pra î' awanî ya mararî, kure'ne mîrîrî pî' atausinpa. Mîrîrî mîrîrî esenupa'pî. ¹²Î' ton pra uuko'manpî'tî'pî. Moropai tu'ke temanne ke nîrî uuko'manpî'tî'pî î' tui'sen pî'. Teesewankono'mai pra uuko'mamî. Emi'ne, asare'tisa' wanî ya, taatausinpai uuko'mamî. Mîrîrî kure'ne, mararî wanî ya, taatausinpai uuko'mamî. Mîrîrî esenupa'pî. ¹³Tamî'nawîron upona tui'sen yapî-tanîpîuya, maasa pra tîmeruntîrî tîrî Cristoya uupia.

¹⁴Tîise e'taruma'tî tanne, upîika'tî'pîya'nîkon. Mîrîrî era'mauya uwakîri. ¹⁵Uyon-payamî', Filîpos ponkon, pena Paapa maimu ekaremekî pia'tîuya yai amîrî'nîkonya yapisi'pî. Mîrîrî ye'nen upîika'tî'pîya'nîkon. Macedônia poi ese'ma'tî'pî pata pai Paapa pemonkonoyamî'ya upîika'tî pîn, tîise amîrî'nîkon neken. Mîrîrî epu'tî pî' naatîi. ¹⁶Tessalônica po wanî yai, antîrîkon yarima'pîya'nîkon tiwin ite'ka pra, î' ton pra wanî namai. ¹⁷Mîrîrî antîrî'pî pî' neken esenumenka pepîn. Tîise aapia'nîkon inî' panpî' morî tîrî Paapaya yu'se wai morî pe upîika'tîsa'ya'nîkon ye'nen. Mîrîrî pî' esenumenka. ¹⁸Mîrîrî antîrî'pîkon enepî'pî Epafroditoya moropai yapisi'pîuya. Kure'ne itu'se uurî e'to' yentai anarima'pîkon wanî. Uwakîri pe yapisi'pîuya. Pena tîpe-monkonoyamî' nîrîkon a'pusin yapisi'pî Paapaya warantî, mîrîrî antîrî'pîkon nîrî yapisi'ya tîwakîri pe. ¹⁹Moropai Uyun, Paapa mîikîrî tamî'nawîron esa' pe tîwe'sen. Mîrîrî ye'nen tamî'nawîrî itu'se awe'to'kon tîrîya aapia'nîkon, Cristo Jesus nîkupî'pî wenai.

²⁰Uyunkon Paapa pî', —Morî pu'kuru amîrî —taa e'pai awanî wei kaisarî. Ipatîkarî Paapa yapurî e'pai awanî. Innape pu'kuru awanî.

Paulo Esekaremekî

²¹Tamî'nawîrî amîrî'nîkon Jesus pemonkonoyamî' pia umaimu man. Moropai tîmaimukon nîrî yarima uyonpayamî'ya, uupiawonkonya. ²²Tîmaimukon yarima tamî'nawîronkon Jesus pemonkonoyamî'ya, moropai inkamoro kore'ta César poitîrîtononya yarima nîrî.

²³Moropai ayewankon ya' morî tîrî Uyepotorîkon Jesus Cristoya yu'se wai. Mîrîrî neken.

SÎRÎRÎ KAARETA PAULO NÎMENUKA'PÎ

COLOSSOS PONKON PIA

Atarakkannîto' yewî' ta Paulo wanî yai, sîrîrî kaareta menuka'pîiya. Moropai innape Jesus ku'nenan Colosse ponkon pia yarima'pîiya. Maasa pra inkamoro yenuk'tî tiaronkonya etasa' tîuya ye'nen. Tiaron to' nîkupî ton ekaremekî'pî to'ya Paapa yapurîto'pe to'ya. Mîrîrî ye'nen Pauloya to' panama, tiaron tînkupîkon ton yapîsî to'ya namai, maasa pra Jesus wanî to' pia, aasîrî mîikîrî neken, tiaron yu'se pra awanî.

1 Uurî Paulo, Jesus Cristo naipontî'pî pe wanî, itu'se Paapa wanî ye'nen. Uyonpakon Timóteo yarakkîrî wanî sîrîrî.

²Sîrîrî kaareta menuka'uya sîrîrî aapia'nîkon, Paapa nîmo'ka'san tîmîrî ton pe, Colossos cidaderî ponkon pia. Amîrî'nîkon innape Jesus Cristo kupî pî' tîiko'mansenon pia yarima'uya sîrîrî.

Manni' epe'mîra Paapa Uyunkon nîtîrî morî aapia'nîkon, moropai tîwanmîra awe'to'kon ton tîriya yu'se wai aapia'nîkon.

Paulo Epîremato'

³Apona'nîkon anna epîrema kaisarî, Paapa, Uyepotorîkon Jesus Cristo yun, yapurî pî' anna man tîwîrî, ⁴maasa pra innape Jesus Cristo ku'saya'nîkon wenai moropai tamî'nawîronkon Paapa pemonkonoyamî' sa'namaya'nîkon ye'nen. ⁵Sîrîrî kupîya'nîkon maasa pra epu'tîya'nîkon, tîntîrî pe, Paapa nîkoneka'pî ka' po yapîsîya'nîkon kupî sîrîrî. Mîrîrî nîmîkî pî' aako'mamîkon, sîrîrî e'pîika'tînto' yekare, yairon pu'kuru eta'pîya'nîkon pata pai. ⁶Itekare etaya'nîkon yai, mîrîrî yapîsî'pîya'nîkon moropai innape awanî epu'tî'pîya'nîkon. Mîrîrî warantî nîrî ekaremekî to'ya tiaronkon pî' tamî'nawîrî pata po. Moropai innape ikupî to'ya. Mîrîrî warantî inî' panpî' pemonkonyamî' e'pîika'tî'pî, amîrî'nîkon e'pîika'tî'pî warantî, epe'mîra Paapa nîtîrî'pî yapîsîya'nîkon yai. ⁷Sîrîrî itekare eta'pîya'nîkon uyonpakon Epafras winîpai. Mîikîrî wanî teesenyaka'masen pe anna pokonpe Cristo ton pe. Mîrîrî pî' teesenyaka'ma pî' aako'mamî amîrî'nîkon ton pe. ⁸Mîikîrîya, î' kai'ma amîrî'nîkon e'sa'namato' ton tîisa' Morî Yekaton Wannîya aapia'nîkon, ekaremekî'pî anna pî'.

⁹Mîrîrî ye'nen tîwîrî esatî pî' anna ko'mamî Paapa pî' amîrî'nîkon ton pe. Ayekarekon eta'pî annaya pata pai, esatî annaya Paapa pî', aapia'nîkon epu'nen tîito'peiya, itu'se tîwe'to' epu'tîkonpa. Moropai tamî'nawîrî Morî Yekaton Wannîya itîrî epu'tîkonpa. ¹⁰Mîrîrî wenai amîrî'nîkonya epu'tî, î' kai'ma Uyepotorîkon e'to' itu'se yawîrî aako'mamîkon, moropai tîwîrî ikupî pî' aako'mamîkonpa. Mîrîrî warantî ikupî pî' aako'mamîkon ya, tamî'nawîrî morî pe ayeserukon esera'ma moropai Paapa yeseru yai epu'nen pe panpî' awanîkon. ¹¹Moropai Paapa pî' esatî annaya, tamî'nawîrî meruntî ke awanîkonpa imeruntîri ya'. Mîrîrî Paapa meruntîri wanî tamî'nawîronkon meruntîri yentai. Mîrîrî wenai tamî'nawîrî apona'nîkon tui'sen yapîtanîpîkonpa teekore'mai pra, ¹²moropai "Morî pe man" taakonpa taatausinpai, mîrîrî esatî pî' anna man Paapa pî'. Maasa pra amîrî'nîkon ku'sai'ya tarîpai tîpemonkono pe, tîipia aako'mamîkonpa a'ka ya'. ¹³Mîikîrîya uurî'nîkon mo'ka'pî Makui winîpai, ewaron ta ko'mannî tanne. Moropai uurî'nîkon enepî'pîiya tînmu,

tînapurî'pî pia, uyesa'kon pe awe'to'pe. ¹⁴ Mîikîrî tînmu sa'mantasa' ke, imakui'pî unku'pî'pikon ye'ma'pîiya moropai tîwanmîra ikupî'pîiya.

Paapa Yenponen Pe Cristo Wanî

¹⁵ Cristo wanî î' kai'ma Paapa wanî yenponen pe, manni' Paapa, teesera'masen pepîn, yenponen pe. Ipîkku pe pu'kuru mîikîrî wanî inmu pe, tamî'nawîronkon inkoneka'pî yentai.

¹⁶ Maasa pra mîikîrîya tamî'nawîron koneka'pî ka' po moropai sîrîrî non po. Teesera'masen koneka'pîiya, moropai teesera'masen pepîn koneka'pîiya. Inkamoro kore'ta tamî'nawîronkon inserîyamî' koneka'pîiya, moropai manni'kan ipîkkukon yepuru ton inserîyamî' koneka'pîiya.

Mîikîrîya ikupî'pî tîmîrî ton pe, kure'ne tamî'nawîronkonya tapurîto'pe.

¹⁷ Tamî'nawîron kupî tîuya rawîrî Cristo wanî'pî. Moropai tamî'nawîron ko'mannîpî pî' aako'mamî sîrîrî itu'se tîwanî yawîrî tîma'tanî'se pra.

¹⁸ Pemonkon esa' yaipontî pî' ipu'pai ko'mamî manni' warantî, mîikîrîya innape tîku'nenan yaipontî ko'mannîpî sîrîrî. Mîikîrî wanî ko'mannîto' esa' pe tîwe'sen pe.

Mîikîrî e'mî'sa'ka'pî e'mai' pe isa'manta'san rawîrî, ipîkku pe tîwanîpa tamî'nawîronkon yentai. ¹⁹ Î' kai'ma Paapa wanî yenponen pe awanî, maasa pra Paapa pe pu'kuru awanî mîito'pe, itu'se Paapa e'to' yawîrî. ²⁰ Mîrîrî ye'nen mîikîrî tînmu wenai Paapaya tamî'nawîron tînkoneka'san mana'po yu'se awanî'pî tîpia. Tarîpai mîikîrî Paapa enasa' man morî pe pemonkonyamî' yarakkîrî. Maasa pra tînmu mînî eti'kamo'pî pakî'nan po aasa'manta yai. Mîrîrî wenai tamî'nawîronkon tînkoneka'san mana'po'pîiya tîpia sîrîrî non po tîwe'sanon moropai ka' po tîwe'sanon mana'po'pîiya.

²¹ Pena amîrî'nîkon ko'mamî'pî aminke Paapa pî'. Paapa yeyaton pe awanî'pîkon. Maasa pra imakui'pî anku'pîkon ko'mannîpî wenai moropai imakui'pî eesenu-menkato'kon wenai. ²² Tîise tînmu sa'mantato' wenai amîrî'nîkon kupî'pî Paapaya tîwakîri pe, amîrî'nîkon yarîpa tîpia, morî pe imakui'pî ton pra. Mîrîrî yai anî'ya taa eserîke pra awanî: —Imakui'pî mîikîrî —taiya pepîn. ²³ Mîrîrî kupîiya, tîise innape ikupî'pî aako'mamîkon e'pai awanî, teeseta'kai pra. Mîikîrî nîmîkî pî' aako'mamîkon, manni' itekare aneta'pîkon wenai. Manni' eta pî' tamî'nawîronkon ko'mamî, mîrîrî itekare ekareme'nen pe uurî Paulo enasa' sîrîrî.

Paulo Esenyaka'mato'

Innape Jesus Ku'nenan Ton Pe

²⁴ Atausinpan pî' wai e'taruma'tîto' pî' amîrî'nîkon wenai. Maasa pra Cristo e'taruma'tî'pî warantî, e'taruma'tî ko'mannîpî, unku'pî ton pe inekaremekî'pî yawîrî. Ipemonkonoyamî' ton pe, inmo'ka'san ton pe e'taruma'tî sîrîrî. Inkamoro,

inmo'ka'san wanî itesa' warantî, iwaikkatoi pe to' wanî. ²⁵ Moropai mîrîrî warantî e'taruma'tî, maasa pra Paapaya uku'sa' sîrîrî Jesus nîmo'ka'san poitîrî pe. Mîrîrî tîrî'pîiya unkonekaton pe amîrî'nîkon piika'titon pe, ²⁶ mîrîrî tamî'nawîrî tîmaimu ekaremekî pî' uuko'manto'pe. Sîrîrî itekare inonomî'pî, tamî'nawîronkon nepu'tî'pî pepîn. Mîrîrî yenposai'ya sîrîrî tîpemonkonoyamî' pia. ²⁷ Mîrîrî yenpo tîuya ta'pîiya, see warantî ipemonkonoyamî'ya mîrîrî esenomî'pî epu'to'pe kai'ma. Mîrîrî tîrî'pîiya tamî'nawîronkon pemonkonyamî' pia, Judeuyamî' pia neken pra. Pena anî' nepu'tî pepîn mîrîrî Cristo ko'mamî tamî'nawîronkon tîpemonkonoyamî' ya'. Mîrîrî wenai morî pu'kuru yapisîya'nîkon Paapa winîpai epu'tîya'nîkon.

²⁸ Sîrîrî warantî Cristo yekare ekaremekîuya tamî'nawîronkon pî'. Tamî'nawîrî epu'nen pe e'to' ke apanamauya'nîkon, moropai ayenupauya'nîkon tiwin pî' awanîkon tanne, Cristo piawonkon pe awanîkonpa, tamî'nawîrî morî pe awanîkonpa e'to' yawîrî, Paapa pia amîrî'nîkon yenpouya yai. ²⁹ Mîrîrî yaino ton pe esenyaka'ma ko'mannîpî sîrîrî. Umoron epu'tîuya ko'mannîpî sîrîrî tîise Cristo nîtîrî'pî umeruntîri pe, mîrîrî ke esenyaka'ma sîrîrî.

2 Teeseka'nunkai uurî esenyaka'ma amîrî'nîkon ton pe epu'tîya'nîkon yu'se wai. Paapa maimu ekaremekî pî' uuko'mamî tîwe'taruma'tîi. Moropai manni'kan Laodicéia ponkon tonpe, moropai tamî'nawîronkon tiaronkon uyera'matîponkon pepîn tonpe esenyaka'ma. ² Epîrema ko'mannîpî inkamoro ko'manto'pe meruntî ke taatausinpai moropai inkamoro ko'manto'pe tîwe'sa'namai tonpakon yarakkîrî. Moropai Cristo yekare, pena anî' nepu'tî pepîn, Paapa winîpainon tepu'se to' ko'manto'pe innape, mîikîrî epu'to'pe to'ya yairî. Mîikîrî, Paapa winîpainon wanî Cristo pe. Mîrîrî warantî Paapa pî' esatî pî' uuko'mamî apona'nîkon. ³ Maasa pra mîikîrî Cristo neken wanî Paapa winîpainon, anî' nepu'tî pepîn epu'tîya'nîkon emapu'tînen pe. Paapa nepu'tî epu'tîya'nîkon emapu'tîiya. Maasa pra mîikîrî ton pra si'ma mîrîrî epu'tîya'nîkon eserîke pra awanî. ⁴ Mîrîrî ye'nen tauya sîrîrî amîrî'nîkon pî', tiaron seru'ye' erepansa' pî' akore'ta'nîkon, mîikîrî eseurîma, morî pe mîikîrî maimu pî' eesenku'tîkon namai. ⁵ Maasa pra uurî wanî sîrîrî aminke apî'nîkon. Tîise esenumenkato' ya' amîrî'nîkon pokonpe eseporî. Moropai kure'ne atausinpan pî' wai morî pe aako'mamîkon pî', moropai innape Cristo kupî pî' aako'mamîkon yekare etauya pî'.

Cristo Yarakkîrî Ko'mannîto'

⁶ Î' kai'ma Jesus yapisî'pîya'nîkon ayepotorîkon pe? Innape ikupî'pîya'nîkon. Mîrîrî warantî yarakkîrî ako'mantî. ⁷ Ipona apîtatî manni' yei apîtasa' warantî manni' tîkara ke tîwanî ye'nen. Aako'manto'kon rumakatî iipia inî' panpî' meruntî ke awanîkonpa, innape ikupî pî' î' kai'ma eesenupa'pîkon yawîrî. Moropai —morî pe pu'kuru man, Paapa —taa pî' ako'mantî tîwîrîrî.

⁸ Aka, epu'nenan pe tîwe'ku'sanon pemonkonyamî' maimu pî', teesenku'tîi pra e'tî. Maasa pra mîrîrî wanî î' pe pra rî epu'nen pe to' e'to'. Pemonkonyamî'ya neken tenu-pato'kon pî' ayenupakon yu'se to' wanî. Moropai sîrîrî pata po tîiko'mansenon es-enumenkato' ke ayenupakon to'ya. Tîise mîrîrî wanî pepîn Cristoya yenupanto'pe. Inkamoroya ayenupakon pî' teesenku'tîi pra e'tî. ⁹ Maasa pra tamî'nawîrî î' kai'ma Paapa wanî manni' warantî Cristo wanî mîrîrî. Awanî Paapa pe tîise pemonkon pe eena'pî tîpun ke. ¹⁰ Moropai amîrî'nîkonya aako'manto'kon yapisî'pî Paapa winîpai, Cristo pemonkono pe awanîkon ye'nen. Î' ton pra awanîkon pepîn, maasa pra mîikîrî,

ayesa'kon wanî tamî'nawîronkon inserîyamî, o'ma'kon, meruntîkon, nari'kon yentai. Moropai tamî'nawîronkon ka' po tîwe'sanon yentai awanî.

¹¹ Pena amîrî'nîkon Judeuyamî' esenposa' yai, amerekon pi'pî pottî ya'tî'pî to'ya Paapa pemonkono pe awanîkonpa kai'ma. Mîrîrî warantî nîrî tîpemonkono pe Cristoya amo'ka'pîkon yai, imakui'pî anku'pai awe'to'kon mo'ka'pîiya imakui'pî kupîya'nîkon namai. Mîikîrî Cristoya ikupî'pî, pemonkonya pra. ¹² Amîrî'nîkon esenpatakona yai, penaron imakui'pî ayaserukon yaretî'ka'pîya'nîkon. Maasa pra Cristo sa'mantasa' ya, moropai eesu'na'tî'pî ya, amîrî'nîkon esu'na'tî'pî. Moropai Paapaya Cristo pîmî'sa'kasa' yai, amîrî'nîkon pîmî'sa'ka'pîiya aako'mamîkonpa, innape meruntî ke Paapa wanî kupî'pîya'nîkon ye'nen. ¹³ Amîrî'nîkon wanî'pî pena isa'manta'san warantî itu'se apunkon e'to' yawîrî ikupî pî' aako'mamîkon ye'nen. Mîrîrî imakui'pî kupî'pîya'nîkon wenai isa'manta'san warantî awanî'pîkon Paapa pemonkono pe pra. Tîise Paapaya Cristo pîmî'sa'kasa' yai, amîrî'nîkon nîrî pîmî'sa'ka'pîiya. Moropai anku'pî'pîkon imakui'pî kupî'pîiya tamî'nawîrî tîwanmîra.

¹⁴ Moropai uurfî'nîkon sa'mantato' yentai awanî'pî. Maasa pra Moisés nurfî'tîya yenu-panto'ya taasa' see warantî: —Anî'ya imakui'pî ku'sa' ya, mîikîrî sa'manta e'pai man —ta'pîiya. Imakui'pî unku'pî'pîkon wenai sa'mantan e'pai tîise yaretî'ka'pî Cristoya, inî' sa'mantan namai. Pakî'nan pona tîisa'manta yai, imakui'pî unku'pî'pîkon ye'ma'pîiya tamî'nawîrî. ¹⁵ Moropai pakî'nan pona tîisa'manta yai, Cristoya teey-atonon yuwa'ka'pî. Manni'kan o'ma'kon, uyai'pontîkon pi' tîiko'mansenon, meruntîkon, nari'kon, tamî'nawîrî inkamoro meruntîri yuwa'ka'pîiya. Inkamoro kupî'pîiya tamî'nawîronkonya era'ma tanne, î' pe pra rî to' enato'pe. Mîrîrî warantî to' yentai Cristo ena'pî tîisa'manta'pî wenai.

¹⁶ Mîrîrî ye'nen anî'ya taa ya apî'nîkon, sararu yanîya'nîkon ya, imakui'pî kupîya'nîkon mîrîrî, taa to'ya. Moropai awukukon enîrîya'nîkon ya, imakui'pî pe nîrî awanî. Moropai eesenyaka'makon ya, Paapa ton pe tîku'ne'tîto' weiyu yai pra, moropai teera'tîsen pe kapoi wanî yai eesenyaka'makon ya, moropai erî'kannîto' weiyu yai eesenyaka'makon ya, imakui'pî pe awanî, taa to'ya. Inkamoro ye'kakon pîina-maya'nîkon e'pai pra man. ¹⁷ Maasa pra pena, sîrîrî pi' Paapa eseurîma'pî seru' pepîn, î' kai'ma Cristo iipî ekareme'to'peiya. Tarîpai Cristo iipî'pî. Mîrîrî ye'nen mîikîrî neken yapurîpai'nîkon, manni' aapi' ekareme'nenan tapurfî pra. ¹⁸ Tiaronkonya ayenupakon yairî pra kî'tîtî. Tîwe'ne' tînera'ma'pîkon pi' ayenupakon to'ya ya, tîpîi-namai pra e'tî. Taa to'ya apî'nîkon amîrî'nîkon teka'nunkai amîrî'nîkon anenupapai to' wanî inserîyamî' yapurîkonpa kai'ma. Moropai tepu'se awe'taruma'tîkon yu'se to' wanî. Teesenupa'pîkon pi' mîi' pe to' wanî teuren. Tîise inkamoro ye'kakonya ayenu-pato'kon tîpîinamai pra e'tî. Maasa pra pemonkon esenumenkato' wanî warantî to' esenumenka. ¹⁹ Inkamoro ye'kakon wanî pepîn Cristo pemonkono pe. Maasa pra Cristo wanî pepîn to' pu'pai pe. Upu'paikon winîpai tamî'nawîrî uyesa'kon wanî e'waikkatoi pe, tîpun ke. Mîrîrî warantî nîrî Cristo meruntîri winîpai uurfî'nîkon ipemonkonoyamî' wanî tiwin. Moropai uurfî'nîkon ko'mannîpi' Cristoya inî' panpi' epannîto'pe moropai epu'to'pe itu'se Paapa e'to' yawîrî. Tîise inkamoro seru'ye'kon atarima Cristo piapai.」

Sa'mantan Tîpo Cristo Yarakkîrî Ko'mannî

²⁰ Cristo pemonkono pe awanîkon ye'nen aasa'mantasa' yai, amîrî'nîkon sa'manta'pî ayaserukon winîpai. Mîrîrî ye'nen inî'rî inkamoro sîrîrî pata po

tĩko'mansenon meruntikon amĩrĩ'nĩkon yaipontĩ pĩ' tĩko'mansenonya ayaipontikon eserĩke pra awanĩ. Tĩise ĩ' ton pe mĩrĩrĩ ye'ka warayo'kon maimu yawĩrĩ iko'manpai awanĩkon? Inkamoro pemonkono pe awanĩkon pepĩn. ²¹ Taa to'ya apĩ'nĩkon mĩrĩrĩ ye'ka kĩsapi'tĩ. Moropai mĩrĩrĩ ye'ka kĩsena'tĩ, mĩrĩrĩ ye'ka tappĩ pra e'tĩ, taa to'ya apĩ'nĩkon. ²² Tĩise mĩrĩrĩ ye'kakon wanĩ ipatĩkarĩ tĩko'mansenon pepĩn. Taataretĩ'kasen pe mĩrĩrĩkon wanĩ. Mĩrĩrĩ ye'nen —Mĩrĩrĩ ye'ka kĩsapi'tĩ, mĩrĩrĩ ye'ka kĩsena'tĩ —taa to'ya ya, ĩ' pe pra rĩ awanĩ. Maasa pra mai pe neken awanĩ ye'nen, warayo'konya yenupanto'pe neken awanĩ ye'nen. ²³ Mĩrĩrĩ ye'nen yai pra mĩrĩrĩ taa to'ya wanĩ, mĩrĩrĩ kĩsapi'tĩ, moropai mĩrĩrĩ kĩsena'tĩ, moropai mĩrĩrĩ kĩsapi'tĩ, moropai inserĩyami' yapurĩ e'pai man, moropai tepu'se amoronkon epu'tiya'nĩkon e'pai man, taa to'ya wanĩ epu'nen pe kai'ma. Tĩise mĩrĩrĩ ye'kaya imakui'pĩ anku'pai esenumenkanto' yuwatĩ eserĩke pra awanĩ.

3 Amĩrĩ'nĩkon e'mĩ'sa'ka'san Cristo yarakkĩrĩ, penaron ayeserukon rĩ'pĩ winĩpai. Mĩrĩrĩ ye'nen ka' pon yu'se e'tĩ, o'non pata Cristo ereutasa' manni' Paapa meruntĩrĩ winĩ. ² Cristo winĩpainon pĩ' neken esenumenkati, inĩ'rĩ tarĩron yeseru pĩ' teesenumenkai pra. ³ Maasa pra tarĩron yeseru pĩ' isa'manta'san warantĩ awanĩkon. Tarĩpai aako'manto'kon wanĩ Cristo yarakkĩrĩ. Moropai Cristo ko'mamĩ Paapa yarakkĩrĩ. Mĩrĩrĩ ye'nen aako'manto'kon era'ma anĩ'ya pepĩn. ⁴ Tĩise ĩ' pensa Cristo iipĩ yai, tamĩ'nawĩronkonya era'ma. Morĩ pe pu'kuru aaipĩ era'ma to'ya. Mĩrĩrĩ yai Cristo yarakkĩrĩ amĩrĩ'nĩkon nĩrĩ era'ma to'ya morĩ pe pu'kuru, Cristo wanĩ manni' warantĩ.

Uyeserukon Penaro' Moropai Amenan

⁵ Imakui'pĩ kĩ'ku'tĩ, isa'manta'pĩ warantĩ e'tĩ, maasa pra imakui'pĩ kupĩ pĩ' isa'manta'pĩ ko'mamĩ pepĩn. Mĩrĩrĩ warantĩ e'tĩ. Pena awanĩ'pĩkon see warantĩ: Se' tapairĩ wĩrĩ'sanyami' yarakkĩrĩ warayo'kon wanĩ, tĩno'pĩkon pepĩn yarakkĩrĩ. Moropai wĩrĩ'sanyami' nĩrĩ wanĩ warayo'kon yarakkĩrĩ, tĩnyokon pepĩn. Moropai tiaron nura kupĩ pĩ' warayo'kon ko'mamĩ imakui'pĩ pe teesenumenkato'kon yawĩrĩ. Moropai kure'ne ĩ' yu'se eesenumenkakon ko'mannĩpĩ ayemannekon ton. Mĩrĩrĩ ayemannekon neken anapurĩpai awanĩkon Paapa tapurĩ pra, manni'kan mia' ke ikonekasa' yapurĩnenan warantĩ. Mĩrĩrĩ ye'nen isa'manta'pĩ warantĩ e'tĩ, mĩrĩrĩ ye'kakon yapurĩya'nĩkon namai, imakui'pĩ anku'pai awanĩkon namai. ⁶ Maasa pra mĩrĩrĩ ye'ka kupĩ pĩ' tĩko'mansenon taruma'tĩ Paapaya kupĩ sĩrĩrĩ. ⁷ Pena amĩrĩ'nĩkon ko'manpĩtĩ'pĩ mĩrĩrĩ imakui'pĩ kupĩ pĩ'. Maasa pra penaron ayeserukon pĩ' aako'manpĩtĩ'pĩkon.

⁸ Tarĩpai tamĩ'nawĩrĩ mĩrĩrĩkon rumakati. Eekore'mato'kon mararĩ pra teekore'mai awe'to'kon tiaronkon yarakkĩrĩ rumakati. Ayewanmakon pe tiaronkon ku'to'ya'nĩkon rumakati. Moropai anĩ'rĩ eseurĩma e'pai pra man tiaron winĩkĩ imakui'pĩ pe. Mĩrĩrĩ ye'ka nura pĩ' teeseurĩmai pra e'tĩ. ⁹ Seru'ye' tiaronkon pĩ' tĩwe'se pra e'tĩ. Maasa pra amĩrĩ'nĩkonya penaron ayeserukon rĩ'pĩ rumaka'pĩ. Tamĩ'nawĩrĩ imakui'pĩ ankupĩ'pĩkon rumaka'pĩya'nĩkon. ¹⁰ Moropai amenan ayeserukon ton yapĩsĩ'pĩya'nĩkon ayewankon ya'. Moropai morĩ pe amĩrĩ'nĩkon kupĩ pĩ' Paapa ko'mamĩ sĩrĩrĩ, tĩwarantĩ amĩrĩ'nĩkon e'to'pe kai'ma, moropai tamĩ'nawĩrĩ tepu'tikonpa. ¹¹ Mĩrĩrĩ warantĩ amenan pe awanĩkon ye'nen Judeu pe awanĩkon ya, moropai Judeu pe pra awanĩkon ya ĩ' wani' awanĩ pepĩn Paapa pia. Moropai amerekon pĩ'pĩkon ya'tĩsa' to'ya ya, ya'tĩsa' to'ya pra awanĩ ya, ĩ' wani' awanĩ pepĩn Paapa pia. Moropai pakko pe awanĩkon ya, moropai eranne' pe awanĩkon ya,

moropai to' poitîrîtonon pe awanîkon ya, moropai to' poitîrî pe pra awanîkon ya, î wani' awanî pepîn Paapa pia. Tîise Cristo ko'mamî ya, ayewankon ya' mîrîrî neken wanî ipîkku pe. Maasa pra tamî'nawîronkon uurî'nîkon yewan ya' Cristo ko'mamî.

¹² Paapa nîmenka'san pe awanîkon tîpemonkono pe. Morî pe tîwe'sanon pe awanîkon, insa'nama'san kure'ne. Mîrîrî ye'nen tiaronkon sa'namatî. Tiaronkon winîkîi morî ku'tî, moropai tiaronkon winîkîi mîi pe tîwe'se pra e'tî. Tîise eranmîra e'tî, moropai teekore'masen pe pra e'tî, î' rî etaya'nîkon pî'. ¹³ Î' rî tiaronkon nîkupî awinîkîi'nîkon yapîtanî'tî, moropai î' ta'pî to'ya ku'tî aawanmîra'nîkon. Tîwanmîra Uyepotorîkonya ankupî'pîkon imakui'pî kupî'pî warantî iku'tî. ¹⁴ Moropai mîrîrîkon tamî'nawîrî tauya manni' yentai tîwe'sa'mamai ako'mantî tiaronkon pokonpe. Maasa pra mîrîrî e'sa'namato' wenai, tamî'nawîrî morî pe aako'mamîkon tîmurukun pe.

¹⁵ Tamî'nawîrî amîrî'nîkon wanî Cristo pemonkono pe, tiwin pî' awanîkon tîise. Paapaya amo'ka'pîkon morî pe aako'mamîkonpa tîmurukun pe. Mîrîrî ye'nen tîwanmîn Cristo winîpainon ko'manto'pe ayewankon ya' eturumakatî, ayeserukon epu'tîkonpa. Moropai —Morî pe man, Paapa —taa pî' ako'mantî Paapa pî'. ¹⁶ Moropai Cristo yekare epu'tî pî' aako'mamîkon yu'se wai inî' panpî' epu'nen pe awanîkonpa. Moropai tamî'nawîrî mîrîrî anepu'tîkon ke tiaronkon yenupa pî' moropai to' panama pî' aako'mamîkon yu'se wai. Eserenkatî Paapa maimu e'menukasa' erenkatî' pî' moropai Paapa yapurîto' pî'. Moropai Jesus yeseru pî' teeseurîmasen eren pî' eserenkatî, Paapa yapurî pe. —Morî pe pu'kuru man Paapa —kai'ma eserenkatî. ¹⁷ Mîrîrî tamî'nawîrî ikupîya'nîkon manni' moropai î' taaya'nîkon manni' warantî, iku'tî Uyepotorîkon Jesus maimu pe. Moropai ka'tî Paapa pî': —Jesus Cristo wenai anna pîika'tîsa'ya nai morî pe —ka'tî Paapa pî'.

Î Kai'ma Ko'mannî Amenan Uyeserukon Yarakkîrî

¹⁸ Tarîpai wîri'sanyamî' tînyo kenankon panamauya sîrîrî. Anyokon maimu yawîrî tîwe'sen pe e'tî, wîri'sanyamî'. Mîrîrî warantî ikupîya'nîkon e'pai awanî, maasa pra mîrîrî yu'se Uyepotorîkon wanî ye'nen.

¹⁹ Moropai warayo'kon tîno'pî kenankon panamauya sîrîrî. Ano'pîkon sa'namatî. To' ekore'mato' ton tepose pra morî pe e'tî to' yarakkîrî.

²⁰ Tarîpai moreyamî' panamauya sîrîrî Cristo pemonkono pe si'ma ankupîkon ton pî'. Ayunkon moropai asankon maimu yawîrî iku'tî. Î' taasa' to'ya ya, to' maimu yawîrî iku'tî. Maasa pra mîrîrî warantî ikupîya'nîkon ya, Paapa ka' pon wakîri pe awanî.

²¹ Tarîpai amîrî'nîkon to' yunkonyamî' panamauya sîrîrî. Imakui'pî anmukukon nîkupî yako'menkaya'nîkon yai, inkamoro tekatonkai pra e'tî, tîise to' pîika'tîya'nîkon yuwatî, to' esewankono'ma namai.

²² Tarîpai amîrî'nîkon tîkaraiwarî kenankon panamauya sîrîrî. Akaraiwarîkon maimu yawîrî e'tî tamî'nawîron ankupîkon pî'. —Uyera'maiya ye'nen ikupîuya aatausinpato'pe —kai'ma, teesenumenkai pra. Tîise imaimu yawîrî iku'tî ayera'maiya'nîkon pra tîise. Cristo pemonkono pe awanîkon ye'nen, yairî iku'tî. Maasa pra mîikîrî namaya'nîkon ye'nen. ²³ Tamî'nawîron î' rî ankupîkon kupîya'nîkon ya, iku'tî taatausinpai pu'kuru. Morî pe esenyaka'matî Uyepotorîkon ton pe, warayo'kon ton pe pra neken. ²⁴ Maasa pra Uyepotorîkonya arepakon kupî epu'tîya'nîkon. Tîpemonkonoyamî' pia itîrî tîuya ta'pî tîuya pantakaiya yai yapisiya'nîkon kupî sîrîrî. Maasa pra Uyepotorîkon pe Cristo wanî ye'nen, mîikîrî ton pe eesenyaka'makon

mîrîrî. ²⁵ Moropai manni'kan imakui'pî kupî'ponkon pemonkonyamî' tepu'se pra, inkamoro repaiya kupî sîrîrî e'taruma'tîto' ke, to' nîkupî'pî wenai. Maasa pra Paapaya tiaronkon yuwa'ka pepîn, tûise tamî'nawîrî to' taruma'tîiya.

4 Tarîpai manni'kan tîpoitîrî kenankon panamauya sîrîrî. Yairî e'tî apoitîrîkon pî', morî pe to' konekaya'nîkon yuwatî. Maasa pra moro man ayepotorîkon ton ka'po. Mîikîrîya ayera'makon.

Panamanto'

² Ako'mantî tîwîrî eepîremakon pî'. Moropai î' kai'ma taaya'nîkon, manni' amaimukon pî' teesenumenkai epîrematî. Morî pe man Paapa, ka'ti eepîremato'kon ya'. ³ Moropai eepîremakon ya, anna pona epîrematî. Paapaya tîmaimu ekaremekî annaya pata'se' ton tîto'pe. Moropai Cristo yekare, sîrîrî tîpose anî' nepu'tî pepîn ekareme'to'pe annaya epîrematî. Mîrîrî wenai uurî wanî sîrîrî tarî atarakkannîto' ta. ⁴ Mîrîrî ye'nen epîrematî uurîya Cristo yekare ekareme'to'pe aronne panpî', morî pe epu'to'pe to'ya. Mîrîrî warantî ekaremekîuya e'pai awanî mîrîrî. ⁵ Amîrî'nîkon nîrî tepu'se awanîkon e'pai man manni'kan Paapa epu'nenan pepîn yarakkîrî eeseurîmakon ya. Moropai Cristo yekare ekaremekî yuwatî, to' yarakkîrî eeseurîmakon kaisarî. ⁶ Tiaronkon yarakkîrî eeseurîmakon ya, morî pe eseurîmatî, inî' panpî' amaimukon anetapai to' e'to'pe. Moropai inkamoro eseurîma yai, yairî to' maimu yuuku epu'tîya'nîkon yu'se wai.

Tiwinkano'pî Pe Paulo Esekareme'to'

⁷ Uyompakon, uwakîrîkon pu'kuru Tîquico, esenyaka'ma'pî yairî pu'kuru uyarakkîrî, Uyepotorîkon esenyaka'mato' pî'. Mîikîrîya tamî'nawîrî amîrî'nîkon pî' uyekare ekaremekî. ⁸ Mîikîrî yarimauya sîrîrî akore'ta'nîkon ayausinpai'nîkon at-tîto'pe. Moropai tamî'nawîrî tarî anna ko'mamî ekareme'to'peiya, aatausinpakonpa. ⁹ Mîikîrî yarakkîrî Onésimo wîtî, manni' uwakîrî moropai yairî tîwe'sen. Mîikîrî wanî ayonpakon, akore'ta'nîkon tîiko'mansen pe. Inkamoroya tamî'nawîrî î' kai'ma tarî tîwe'ku'sen ekaremekî apî'nîkon.

¹⁰ Tarîpai Aristarco, uyarakkîrî tîwe'sen atarakkannîto' ta, mîikîrîya tîmaimu yarima sîrîrî aapia'nîkon. Moropai Marcos, Barnabé yakon manen, mîikîrîya nîrî tîmaimu yarima. Mîikîrî yekare epu'tî pî' naatî akore'ta'nîkon tuutî pî' eeseurîmasa'. Mîrîrî ye'nen aakore'ta'nîkon eerepamî yai morî pe mapi'tîi. ¹¹ Moropai Josué manni' Justo kai'ma tesa'sen, mîikîrîya nîrî tîmaimu yarima aapia'nîkon. Uyarakkîrî teesenyaka'masanon kore'ta insamoro neken wanî Judeuyamî' pe. Insamoroya kure'ne upîika'tî'pî, î' kai'ma tesa'kon pe Paapa wanî epu'to'pe pemonkonyamî'ya ekaremekî pî'. ¹² Moropai Epafra, manni' ayonpakon akore'ta'nîkon tîwe'sen, mîikîrî wanî Jesus Cristo poitîrî pe. Mîikîrîya nîrî tîmaimu yarima aapia'nîkon. Mîikîrî epîrema ko'mannîpî. Paapa pî' esatî pî' aako'mamî kure'ne amîrî'nîkon ton pe. Esatîiya innape Paapa kupî pî' aako'mamîkonpa tîwîrî. Inî' panpî' epu'nen pe eenakonpa moropai î' taasa' Paapaya yawîrî ikupîkonpa kai'ma eepîrema ko'mannîpî. ¹³ Epu'tî pî' wai mîikîrî esenyaka'ma'pî yeseru. Sa'man kupî'pîiya amîrî'nîkon tonpe moropai Laodicéia ponkon moropai Hierápolis ponkon tonpe nîrî. Mîrîrî epu'tî pî' wai. ¹⁴ Tarîpai uwakîrîkon pu'kuru Lucas, manni' pri'yawonkon pepîn pî' teesenyaka'maseny, moropai Demasya nîrî tîmaimu yarima pî' man. ¹⁵ Moropai

umaimu yarima pî' wai uyonpakon Laodicéia ponkon pia, moropai Ninfa pia nîrî moropai manni'kan itewî' ta teeperepî'senon pia yarima pî' wai.

¹⁶ Sîrîrî kaareta erenkasa'ya'nîkon tîpo, marimatîi Laodicéia ponkonya nîrî erenkato'pe. Moropai Laodicéia pona nîrî unarima'pî erenkaya'nîkon e'pai man.

¹⁷ Moropai ka'tî Arquipo pî': —Ankupî pe Paapa nîrîrî'pî, mîrîrî kupî pî' ako'mankî morî pe, tamî'nawîrî yaretî'kaya pîkîrî —ka'tî ipî'.

¹⁸ Tarîpai sîrîrî menukauya sîrîrî uyenya ke pu'kuru. Umaimu man aapia'nîkon. Aawanmîra'nîkon uurî kî'ku'tî tîise atarakkannîto' ta wanî pî' enpenatatî. Moropai tauya Paapa pî': —Morî pe to' pîremakî, Paapa —tauya.

SÎRÎRÎ KAARETA E'MAINON PAULO NÎMENUKA'PÎ

TESSALÔNICA PONKON PIA

Sîrîrî kaareta menuka'pî Pauloya innape Jesus ku'nenan Tessalônica ponkon pia. Inkamoroya itekare eta'pî Pauloya ekaremekî yai, miarî attîsa' yai. Mîrîrî yai innape ikupî'pî to'ya, Judeuyamî' yonpakon moropai Judeuyamî' pepîn yonpakon. Miarî-pai tuutîsa' tîpo Pauloya Timóteo yarima'pî to' pia, inkamoro meruntîtannî'to'peiya. Timóteo enna'posa' yai Paulo pia, inkamoro yekare ekaremekî'pîiya. Taatausinpai eta tûuya pe sîrîrî kaareta menuka'pî Pauloya.

Paulo eseurîma itakon ite'ka Cristo ii'to' pî'. Moropai innape iku'nenan panamaiya mîrîrî weiyu nîmîkî pî' to' ko'manto'pe. Morî pe to' ko'mamî e'pai awanî, imakui'pî tîku'se pra, maasa pra î' pensa Cristo iipî eesepu'tî pepîn.

1 Uurî Pauloya sîrîrî kaareta menuka sîrîrî Silas moropai Timóteo pokon pe tîise uupia to' tîise. Sîrîrî kaareta yarimauya sîrîrî aapia'nîkon uyonpayamî', Tessalônica ponkon. Amîrî'nîkon Uyunkon Paapa moropai Uyepotorîkon Jesus Cristo pemonkono pe tîwe'sanon pia yarimauya sîrîrî.

Morî pe Paapa e'to' wanî aapia'nîkon yu'se anna man. Moropai tîwanmîra awe'to'kon ke arepaiya'nîkon yu'se anna man.

Tessalônica Ponkon Ko'manto' Pî' Paulo Eseurîma

²Tîwîrî rî taapîtî annaya Paapa pî': —Morî pe man, Paapa, inkamoro Tessalônica ponkon ayapurînenan wenai. Amîrî'nîkon pona anna epîrema ko'mannîpî. ³Taa annaya Paapa Uyunkon pî': —Inkamoro esenyaka'ma ko'mannîpî innape aku'sa' tûuya'nîkon ye'nen. Mararî pra to' esenyaka'ma amîrî ton pe, asa'nama tûuya'nîkon ye'nen. Moropai Uyepotorîkon Jesus Cristo iipî nîmîkî pî' to' ko'mamî teeseta'kai pra, Paapa. Morî pe man —taa annaya sîrîrî Paapa pî', apî'nîkon anna enpenata ye'nen.

⁴Uyonpayamî', Paapa nîsa'namakon, amîrî'nîkon menka'pî Paapaya tîmîrî ton pe epu'tî pî' anna man. ⁵Maasa pra itekare ekaremekî annaya yai, meruntî ke ekaremekî'pî annaya anna maimu ke neken pra, tîise Morî Yekaton Wannîya anna meruntîri ton tîrî'pî, innape ikupîkonpa, yairî awanî epu'tîkonpa. Î' kai'ma anna ko'mamî'pî akore'ta'nîkon anna wanî yai, epu'tî pî' naatîi. Amîrî'nîkon pîika'tî ton pe anna ko'mamî'pî. ⁶Mîrîrî yai anna yeseru era'masa'ya'nîkon ye'nen, mîrîrî warantî aako'mamîkon pia'tî'pî anna yeseru kupî pî', moropai Uyepotorîkon Jesus yeseru kupî pî' nîrî. Mîrîrî warantî itekare yapisî'pîya'nîkon moropai mîrîrî wenai kure'ne awe'taruma'tî'pîkon. Mîwîni tîise aatausinpatokon ton tîipî'tî'pî Morî Yekaton Wannîya. ⁷Mîrîrî ye'nen amîrî'nîkon ko'mamî warantî iko'manpai tamî'nawîronkon Paapa pemonkonoyamî' ena'pî, Macedônia pata ponkon moropai Grécia pata ponkon. ⁸Maasa pra amîrî'nîkon wenai Paapa maimu etasa' Grécia pata ponkonya moropai Macedônia pata ponkonya. Moropai inî' panpî' pata kaisaronkonya etasa' î' kai'ma innape Paapa kupî'pîya'nîkon yekare eta'pî to'ya. Mîrîrî warantî ayekarekon epu'tî tamî'nawîronkonya annaya ekaremekî pra tîise. ⁹Maasa pra mîrîrî ekaremekî pî' to' ko'mamî amîrî'nîkon pî'. Î' kai'ma anna yapisî'pîya'nîkon morî pe, moropai î' kai'ma mia' ke ikonekasa' anapurîkon ton pe rumaka'pîya'nîkon, Paapa yapurîkonpa. Moropai î' kai'ma Yairon, Paapa Tîiko'mansen poitîrî pe eena'pîkon ekaremekî pî' to'

ko'mamî. ¹⁰ Moropai î' kai'ma Paapa munmu enna'poto' ka' poi nîmîkî pî' awanîkon ekaremekî pî' to' ko'mamî. Mîîkîrî munmu, ini'mî'sa'ka'pî sa'manta'san kore'tapai, mîîkîrî Jesus wanî Upîika'tînenkon pe. Manni' wei yai, pemonkonyamî' yenumî tûya yai, uurî'nîkon yenumîya pepîn upîika'tîsai'ya'nîkon ye'nen.

Tessalônica Po Teesenyaka'mato' Pî'

Paulo Eseurîma

2 Uyonpayamî', akore'ta'nîkon anna wanî yai, anna esenyaka'ma'pî e'sa' pra man î' pe pra rî. Mîrîrî epu'tî pî' naatîi. ² Akore'ta'nîkon anna erepamî rawîrî, anna e'taruma'tî'pî epunenann amîrî'nîkon Filîpos cidaderî po. Miarî inkamoro Filîpos ponkon eseurîma'pî îri pe anna winîkîi. Mîwîni tîise anna erepamî'pî aapia'nîkon, moropai Paapa winîpainon itekare ekaremekî'pî annaya apî'nîkon. Maasa pra Paapaya anna meruntîannî'pî'pî. ³ Esenku'tî'san pe pra anna wanî. Innape ekaremekî'pî annaya apî'nîkon imakui'pî anku'pai pra awinîkîi'nîkon. Moropai amîrî'nîkon anenku'tîpai pra anna wanî. ⁴ Tîise itu'se Paapa e'to' yawîrî anna eseurîma. Maasa pra tîmaimu ekareme'to'pe annaya ta'pîiya, maasa pra yairî ikupî annaya epu'tî'pîiya. Sîrîrî itekare ekareme'sa' annaya pra man pemonkonyamî' yapurî pe, tîise ekaremekî annaya Paapa yapurî annaya ye'nen. Manni' Paapa anna esenumenkato' epu'nen. ⁵ Mîrîrî anna eseurîmato' epunenann amîrî'nîkon. Morî pe amîrî'nîkon yausinpatope anna eseurîmasa' pra man. Î' yu'se anna wanî wenai anna eseurîmasa' pra man. Tîniru yu'se anna wanî wenai anna eseurîmasa' pra man. Mîrîrî epu'tî pî' Paapa man tamî'nawîrî. ⁶ Moropai anna eseurîmato' wenai amîrî'nîkonya moropai tiaronkonya anna yapurî e'pai pra man.

⁷ Tîise anna wanî Cristo naipontî'san pe. Mîrîrî ye'nen î' rî esatî annaya e'painon apî'nîkon tîise sîrîrî tîpose î' esa'sa' annaya pra man, akore'ta'nîkon anna wanî yai. Tîise anna wanî'pî eranmîra akore'ta'nîkon manni' wîri' tînmuku kenanya tînmukuyamî' sa'nama morî pe. Mîrîrî warantî anna wanî'pî amîrî'nîkon pokonpe. ⁸ Amîrî'nîkon sa'nama pî' anna man kure'ne. Mîrîrî ye'nen itekare Paapa winîpainon ekaremekî'pî annaya apî'nîkon. Moropai inî' panpî' ikupî'pî annaya. Itu'se anna e'to' tîku'se pra anna ko'mamî'pî. Amîrî'nîkon pîika'tîpî'tî'pî annaya, kure'ne asa'namakon annaya ye'nen. ⁹ Uyonpayamî', akore'ta'nîkon itekare Paapa winîpainon ekareme'pî'tî annaya yai, anna esenyaka'mapî'tî'pî kure'ne. Wei kaisarî moropai ewaron kaisarî anna yekkari yepe' ton pî', amîrî'nîkon winîpai anna yekkari ton esatî annaya namai. Mîrîrî epu'tî pî' naatîi.

¹⁰ Amîrî'nîkon innape Jesus ku'nenann winîkîi anna ko'mamî'pî yeseru epu'tî pî' naatîi. Morî pe anna ko'mamî'pî yairî. Mîrîrî ye'nen anî' eseurîma eserike pra awanî anna winîkîi. Mîrîrî epu'tî pî' naatîi tamî'nawîrî moropai Paapaya nîrî epu'tî pî' man.

¹¹ Moropai epu'tî pî' naatîi î' kai'ma tiwin pî' awanîkon tanne, amîrî'nîkon panama'pî annaya, manni' warayo'ya tînmukuyamî' panama warantî. ¹² Itu'se Paapa e'to' yawîrî aako'mamîkonpa apanama'pîkon annaya. Moropai ameruntîannî'pî'pîkon annaya innape iku'to'ya'nîkon rumaka namai. Moropai kure'ne ayeka'nunka'pîkon annaya Paapa wakîri pe ayeserukon enato'pe, manni' Paapa uurî'nîkon yannotîpon tîpe-monkono pe e'nîto'pe moropai ipîkku pe tîwe'to' yarakkîrî ko'mannîto'pe, morî a'ka ta.

¹³—Morí pe man —taa annaya Paapa pí', maasa pra akore'ta'níkon anna waní yai, anna nekaremekí'pí itekare kupí'píya'níkon innape. Mírírí ku'sa'ya'níkon pra awaní anna maimu pe, tíise apí'níkon Paapaya taasa' warantí ikupí'píya'níkon. Seru' pepín, mírírí Paapa maimu pu'kuru waní, innape man. Mírírí ye'nen Paapa esenyaka'ma ko'manní'pí amírí'níkon innape tikupítíponkon yewan ya'. ¹⁴Uyonpayamí, ayonpakonya amírí'níkon taruma'tí'pí. Mírírí warantí Judeuyamí'ya tonpakon innape Jesus ku'nenan, Paapa pemonkonoyamí' taruma'tí'pí nírí. Mírírí e'kupí'pí miarí manní' Judéia pata po amírí'níkon kore'ta awe'kupí warantí. ¹⁵Inkamoro Judeuyamí'ya Uyepotoríkon Jesus wí'pí moropai penaronkon Paapa maimu ekareme'nenan profetayamí' nurí'tiyamí' wí'pí nírí. Inkamoroya rí anna taruma'tí'pí. Paapa wakíri pe pra inkamoro níkupí'pí waní. Iteyaton pe to' waní, moropai pemonkonyamí' yeyaton pe nírí to' waní. ¹⁶Mírírí ye'nen inkamoroya itekare e'píika'tínto' yekare ekaremekí' annaya yu'se pra to' waní Judeuyamí' pepín pí'. Mírírí tínkupíkon imakui'pí wenai, iní' panpí' ikupí'pí to' ko'mamí Paapa eseta'ka píkírí. Mírírí ye'nen Paapaya to' yenumí pe man apo' ya'.

Tessalônica Cidaderí Pona Itípai Paulo Waní.

¹⁷Uyonpayamí, mararí anna ko'mamí akore'tapai'níkon tuutí. Tíise aminke anna waní pí' tíwí akupíkon annaya pra man. Anna esenumenkato' man amírí'níkon yarakkírí moropai anna enpenatan pí' man apí'níkon. Mírírí ye'nen itípai anna waní sírírí, kure'ne amírí'níkon anera'mapai anna waní ye'nen. ¹⁸Enna'popai anna waní'pí akore'ta'níkon iní'rí. Moropai uurí waní'pí enna'popai. Mírírí ye'nen tu'ke ite'ka enna'po yuwa'píuya tíise sírírí típose Makuiya umanenpapítí'pí enna'po namai. ¹⁹Amírí'níkon anera'mapai anna waní kure'ne maasa pra amírí'níkon nírí waní anna atausinpató'pe tiaronkon innape ikupítíponkon kore'ta. Uyepotoríkon Jesus iipí yai, anna atausinpa kupí sírírí, maasa pra innape Jesus kupí'píya'níkon ekaremekí' annaya wenai. ²⁰Mírírí ye'nen amírí'níkon yapurí annaya, anna atausinpató'pe awaníkon ye'nen.

3 Amírí'níkon anera'mapai anna waní kure'ne yapítanípí annaya yentai awaní. Mírírí ye'nen anna esenumenka'pí uurí e'nímí tiwinsarí Atena cidaderí po. ²Moropai uyonpakon Timóteo yarima'pí annaya aapia'níkon. Míikírí esenyaka'ma'pí anna pokonpe Paapa maimu itekare ekaremekí' pí', Uyepotoríkon Jesus Cristo pí' teeseurímasen. Míikírí yaipontí'pí annaya amírí'níkon yausinpai moropai apíika'tíi'níkon innape iku'to'ya'níkon pí'. ³Maasa pra awe'taruma'tíkon wenai innape ikupíya'níkon pra awaníkon namai. Amírí'níkonnya epu'tí í' kai'ma itu'se Paapa e'to' yawírí e'taruma'tín. ⁴Amírí'níkon kore'ta anna waní yai, mírírí ekaremekí'pí annaya apí'níkon e'taruma'tín kupí. Mírírí ye'nen epu'tíya'níkon mírírí ye'ka e'kupí yai akore'ta'níkon. ⁵O'non ye'ka pe aako'mamíkon epu'tíuya pra waní'pí. Mírírí yapítanípíuya eseríke pra awaní'pí. Mírírí ye'nen Timóteo yarima'píuya ayekarekon epu'se attíto'pe, innape Jesus kupí pí' aako'mamíkon epu'se attíto'pe. Makui, uyeka'nunkanenkonya ataruma'tísa'kon wenai irumaka'píya'níkon kai'ma esenumenka'pí. Mírírí wenai í' pe pra rí anna esenyaka'mato' kupíya'níkon kai'ma waní'pí.

To' Yekare Enepi'pi Timóteoya Paulo Pia.

⁶ Tíise Timóteo erepansa' waní'pí Tessalónica cidaderí poi. Míikíríya ayekarekon enesa' waní'pí morí pe, í' kai'ma innape ikupí pí' aako'mamíkon yekare. Moropai í' kai'ma eeti'noko'makon mírírí ekaremekí'píya. Moropai anna pí' awenpenatapítíkon anna anera'mapai awaníkon ye'nen. Mírírí warantí amírí'níkon anera'mapai anna waní'pí. ⁷ Mírírí ye'nen uyonpayamí', anna e'taruma'tí ye'ka pe ayekarekon etasa' annaya wenai, anna atausinpa amírí'níkon pí'. Maasa pra innape iku'to'yakon wenai, anna atausinpan pí' man. ⁸ Mírírí ye'nen, innape ikupí pí' aako'mamíkon etasau'ya wenai anna ko'mamí sírírí taatausinpai. Mírírí warantí ikupí pí' aako'mamíkon ya uyepotoríkon ton pe, anna ko'mamí taatausinpai. ⁹ Mírírí ye'nen awenai'níkon anna atausinpa ye'nen —Morí pe man —taa annaya Paapa pí'. ¹⁰ Mírírí warantí anna epíremapítí wei kaisarí moropai ewaron kaisarí kure'ne teeseka'nunkai. Maasa pra amírí'níkon anera'mapai anna waní ayenupato'konpe annaya. Iní' panpí' innape iku'to'ya'níkon e'to'pe yairí.

¹¹ Uyunkon Paapaya moropai Uyepotoríkon Jesus Cristoya anna ye'marí ton ekaremekí' yu'se anna waní, amírí'níkon era'mapí'se anna wítító'pe. ¹² Iní'ri itu'se waní Uyepotoríkonya iní' panpí' awe'sa'namato'kon ton tírí yu'se waní, í' kai'ma tamí'nawíronkon sa'namato'ya'níkon e'to'pe. Mírírí awe'sa'namato'kon waní kure'ne í' kai'ma kure'ne asa'nama'píkon annaya warantí yu'se anna waní. ¹³ Moropai ameruntírikon ton tírí Paapaya yu'se anna waní, morí pe awaníkonpa, imakui'pí ton pra awaníkonpa Jesus Cristo iipí yai, tamí'nawíronkon títomonkonoyamí' pokonpe aaipí yai.

Paapa Wakíri Pe Ko'manní Pí' Paulo Eseuríma.

4 Tarípai uyonpayamí', í' kai'ma ayeserukon e'pai awaní pí' ayenupa'píkon annaya Paapa wakíri pe awaníkonpa epu'tíya'níkon. Moropai morí pe aako'mamíkon mírírí warantí. Mírírí ye'nen esatí annaya sírírí moropai apanamakon annaya sírírí Uyepotoríkon Jesus maimu pe, mírírí kupí pí' ako'mantí. ² Maasa pra ayenupa'píkon annaya Uyepotoríkon Jesus maimu pe. Mírírí epu'nenan amírí'níkon.

³ Morí pe aako'mamíkon yu'se Paapa waní. Morí pe awaníkonpa tamí'nawírí imakui'pí ton pra tiaronkon wírí'sanyamí' yarakkírí tíwe'se pra, tiaronkon warayo'kon yarakkírí tíwe'se pra. ⁴ Tiwin pí' sí'ma amírí'níkon esenumenka e'pai awaní aano'pítakonpa tiwinan neken wírí' yarakkírí, morí pe, Paapa wakíri pe awaníkonpa. Moropai nura pe pra aako'mamíkon, ayonpayamí' wakíri pe nírí awaníkonpa. ⁵ Tu'kankon wírí'sanyamí' yarakkírí tíwe'se pra, tu'kankon warayo'kon yarakkírí tíwe'se pra, Paapa epu'nenan pepínya ikupí manni' warantí pra aako'mamíkon yu'se Paapa waní. ⁶ Mírírí warantí ayonpakon winíkíi imakui'pí kupíya'níkon yu'se pra Paapa waní, to' no'pítoton yarakkírí tíwe'se pra. Mírírí ta'píuya pena apí'níkon iní'ri tauya sírírí. Mírírí ye'ka ku'nenan taruma'tí Uyepotoríkonya pe man. ⁷ Maasa pra Paapaya uyannosa'kon pra man mírírí ye'ka ku'to'pe. Tíise uyanno'píya'níkon morí pe ko'mannító'pe imakui'pí ton pra. ⁸ Mírírí ye'nen aní'ya sírírí esenupanto' yewanmírí ya, pemonkonya yenupanto' yewanmíríya pepín, tíise Paapaya yenupanto' yewanmíríya, manni' Paapa amírí'níkon repenen Morí Yekaton Wanní ke. «Mírírí ye'nen mírírí ye'ka ku'nenan taruma'tíya pe man.»

⁹Inî'rî amîrî'nîkon pia kaareta anmenukapai pra wai, awe'sa'namato'kon pî teeseurîmasen. Maasa pra Paapaya ayenupa'pîkon yawîrî ikupî pî' aako'mamîkon ye'nen, î kai'ma tiaronkon sa'namaya'nîkon ye'nen. ¹⁰Mîrîrî awe'sa'namato'kon ke tiaronkon sa'namaya'nîkon Macedonia pata po. Mîrîrî ye'nen tauya uyonpayamî', mîrîrî kupî pî' ako'mantî inî' panpî'.

¹¹Tîiwanmîra aako'mamîkon yuwatî. Eesenyaka'mato'kon pî' morî pe e'tî, tiaronkon esenyaka'mato' ya' teewonpî'se pra. Tîise teesenyaka'mai neken eporîya'nîkon, tiaronkon pî' î esatî pî' tîwe'se pra. Pena mîrîrî ta'pî annaya yawîrî ako'mantî. ¹²Mîrîrî warantî ikupîya'nîkon ya, tiaronkon innape Paapa ku'nenan pepînya ayeserukon era'ma. Mîrîrî wenai ayapurîkon to'ya. Moropai mîrîrî warantî ikupîya'nîkon ya, ayekkarikon ton eporîya'nîkon aawarîrî'nîkon tiaronkon pî' tesa'se pra.

Uyepotorîkon Ii'to' Yekare Pî' Eeseurîma.

¹³Uyonpayamî', isa'manta'san yekare pî' anna eseurîma sîrîrî yairî awanî epu'tîkonpa. Î kai'ma manni'kan isa'manta'san wanî kupî ekaremekîuya, maasa pra teesewankono'mai awanîkon namai. Manni'kan innape Paapa ku'nenan pepîn, sa'manta'san e'mî'sa'ka pe pra tîwe'ku'sanon esewankono'ma warantî awanîkon namai ekaremekîuya sîrîrî. ¹⁴Tîise uurî'nîkon innape Jesus sa'manta'pî ku'nenan moropai awe'mî'sa'ka'pî ku'nenan. Mîrîrî warantî innape Paapaya Jesus enepî epu'tî'nîkon. Manni'kan innape iku'nenan sa'mantasa' pokonpe aaipî epu'tî'nîkon. ¹⁵Uyepotorîkonya taasa' yawîrî apî'nîkon taa annaya sîrîrî see warantî: Uyepotorîkon ii'to' weiyu yai, uurî'nîkon enen tîwe'sanon wîtî pepîn iipia, isa'manta'san rawîrî. Tîise isa'manta'san wîtî e'mai' pe. ¹⁶Maasa pra Uyepotorîkon iipî yai, imaimu eta kupî sîrîrî moropai inserîyamî' yepotorî e'mai'non maimu eta moropai Paapa waiyi eta kupî sîrîrî. Mîrîrî yai inkamoro innape Jesus Cristo ku'nenan sa'manta'san pîmî'sa'kaiya kupî tîponaya e'mai' pe. ¹⁷Mîrîrî tîpo inkamoro ye'ma'pî pî' uurî'nîkon enen tîwe'sanon eseporî kupî sîrîrî to' pokonpe e'nîto'pe'nîkon katupuru po. Mîrîrî yai to' pokonpe eseporî'nîkon kupî sîrîrî Uyepotorîkon pokonpe. Moropai mîrîrî tîpo ipatîkarî ko'mannî kupî sîrîrî yarakkîrî. ¹⁸Mîrîrî ye'nen sîrîrî tauya manni' pî' taatausinpai e'tî. Meruntî ke e'tî. Tiaronkon meruntîtannî'tî teesewankono'mai to' wanî namai isa'manta'san yekare pî'.

Tîwarî E'pai Awanî Uyepotorîkon Ii'to' Pî'

5 Uyonpayamî', î' pensa Uyepotorîkon ii'to' weiyu eseporî ekaremekîuya e'pai pra man, maasa pra esepu'tî pra awanî epu'tî pî' naatî. ²Mîrîrî epu'tîya'nîkon morî pe Uyepotorîkon ii'to' weiyu manni' ama'ye' iipî warantî. Maasa pra tui'pî ekaremekîiya pepîn. Tîise inîmîkî pra tîise aaipî. Mîrîrî warantî inîmîkî pra tîise, Uyepotorîkon iipî pe man. ³Mîrîrî yai tîiko'mansenon pemonkonyamî'ya taa kupî sîrîrî: —Tamî'nawîrî man morî pe. Morî pe ko'mannî man î' e'kupî pra —taa to'ya. Tîise mîrîrî yai ka'ne' pe to' e'taruma'tîto' wanî kupî sîrîrî. Manni' wîrî' more yan pe tîwe'sen moronta ka'ne' pe inîmîkîiya pra tîise, ne'ne' pe eena. Mîrîrî warantî e'taruma'tînto' wanî pe man. Anî' esuwa'ka eserîke pra awanî pe man.

⁴Tîise uyonpayamî', amîrî'nîkon innape Jesus ku'nenan ko'manto' awanî, manni'kan imakui'pî kupî pî' tîiko'mansenon ko'mamî warantî pra. Mîrîrî ye'nen Uyepotorîkon iipî yai, aawanmîra'nîkon awanîkon pepîn, inîmîkî pî' aako'mamîkon

ye'nen. Ama'ye' iipî warantî pra aaipî. ⁵Tamî'nawîrî amîrî'nîkon ko'manto' wanî Paapa pemonkono pe a'ka ta tîiko'mansenon pe. Mîrîrî ye'nen morî pe aako'mamîkon, morî ayeserukon tîrumakai pra. Ewaron ta tîiko'mansenon paakokon ko'mamî warantî pra ko'mannîto' wanî. Imakui'pî kupî pî' ko'mannî pepîn. ⁶Mîrîrî ye'nen uurî'nîkon wanî e'pai pra man manni'kan tîwe'nananon warantî. Maasa pra tîwe'nananon wanî inîmîkî to'ya pra. Inkamoro warantî pra uurî'nîkon e'pai wanî. Tîise enpen moropai tîwarî ipî' e'nîpai'nîkon. ⁷Inkamoro tîwe'nananon wetun ewaron ya'. Moropai ewaron ya' nîrî teetînsenonya tîwukukon enîrî teetînmîkonpa. ⁸Tîise mîrîrî warantî pra uurî'nîkon e'pai awanî. Maasa pra ewaron ya' tîiko'mansenon pepîn uurî'nîkon, Jesus nîmîkî pî' ko'mannî ye'nen. Mîrîrî ye'nen innape ikupî pî' ko'mannîpai'nîkon. Paapa sa'nama pî' ko'mannîpai'nîkon, moropai inîmîkî pî' ko'manpai'nîkon. Mannî' suraraya tîpon sa'man moropai tarakko yeka'ma teeyatonya tîwî namai, mîrîrî warantî Makuiya utî'kakon pepîn maasa pra epu'tî, Jesusya upîka'tî'nîkon iwinîpai, innape iku'sa' wenai moropai Paapaya usa'namakon wenai.

⁹Maasa pra Paapaya uurî'nîkon menkasa' pra man uurî'nîkon taruma'tîpa kai'ma. Tîise umenka'pîiya'nîkon Uyepotorîkon Jesus Cristo wenai e'pîika'tînto'pe. ¹⁰Mîlîkîrî Cristo sa'manta'pî uurî'nîkon ton pe, tîîpia ko'mannîto'pe. Î' pensa tui'pî yai, aaipî enen e'nî tanne, mîwîni pra awanî ya, isa'manta'san pe e'nî tanne aaipî ya, î' wani' awanî pepîn. Iipia ko'mannî. ¹¹Mîrîrî ye'nen atausinpatî mîrîrî pî' moropai tiaronkon meruntîtannî'tî, mîrîrî ikupî pî' aako'mamîkon manni' pî'.

Tiwin Kono'pî Pe To' Panama Pauloya.

¹²Uyonpayamî, esatî annaya apî'nîkon kure'ne. Manni'kan akore'ta'nîkon teesenyaka'masanon Uyepotorîkon nîmenka'san ayenupanenkon pe, apanama-nenkon pe, inkamoro namatî. ¹³Inkamoro ayenupanenkon konekatî morî pe. Moropai to' sa'namatî akore'ta'nîkon to' esenyaka'ma wenai. Ako'mantî tîwanmîra tiaronkon pokonpe. ¹⁴Inî' panpî' esatî annaya sîrîrî see warantî: Manni'kan pemonkonyamî' esenyaka'makoî'kon pepîn panamaya'nîkon yu'se anna wanî, enya'ne to' wanî namai. Moropai eranne' pe tîwe'sanon meruntîtannîpîya'nîkon yu'se anna wanî, eranne' pe to' wanî namai. Moropai a'tu'mîra tîwe'sanon pîika'tîya'nîkon yu'se anna wanî, imakui'pî kupî to'ya namai. Moropai tamî'nawîronkon pokonpe morî pe awanîkon yu'se anna wanî teekore'mai pra to' pokonpe. Tîise morî pe eeseurîmakon to' pokonpe. ¹⁵Imakui'pî kupî tiaronya ya awinîkî'nîkon, itenta imakui'pî kî'ku'tî. Tîise morî pe aako'mamîkon yarakkîrî yuwatî. Moropai tamî'nawîronkon yarakkîrî morî pe e'tî.

¹⁶Taatausinpai ako'mantî. ¹⁷Eepîremakon pî' ako'mantî tîwîrî, tîrumakai pra. ¹⁸Moropai "morî pe man Paapa", ka'tî tamî'nawîrî aapia'nîkon tui'sen pî'. Mîrîrî taaya'nîkon yu'se Paapa wanî, Jesus Cristo pemonkono pe awanîkon ye'nen.

¹⁹Morî Yekaton Wannî esenyaka'mato' akore'ta'nîkon kî'ma'tanî'tî. ²⁰Paapa maimu ekareme'nenan nekaremekî kîsewanmaritî. ²¹Tamî'nawîrî aneta'pîkon itekare yako'menkatî. O'non wanî morî pe tîwe'sen pe, mîrîrî morî epu'tîya'nîkon ya, mîrîrî yarakkîrî ako'mantî. ²²Moropai imakui'pî pe tîwe'sen epu'tîya'nîkon ya, mîrîrî yu'se pra e'tî.

²³Manni' Paapa tîwanmîn esa' pe tîwe'senya akupîkon yu'se wai imakui'pî ton pra. Moropai ayekatonkon moropai ayewankon moropai ayesa'kon kupîiya yu'se wai

morî pe Uyepotorîkon Jesus Cristo ii'to' weiyu yaino ton pe. ²⁴Mîrîrî kupî mîîkîrî uyannokontîponya, î' taasa' tûuya yawîrî. Maasa pra seru'ye' pepîn mîîkîrî.

²⁵Uyonpayamî', anna pona nîrî epîrematî. ²⁶Uyonpayamî', umaimu man amîrî'nîkon pia. ²⁷Esatûuya sîrîrî tamî'nawîronkon uyonpayamî'ya eta tanne, sîrîrî kaareta erenkaya'nîkon yu'se wai itu'se Uyepotorîkon wanî ye'nen.

²⁸Morî pe Uyepotorîkon Jesus Cristo e'to' wanî aapia'nîkon yu'se wai. Mîrîrî neken.

SÎRÎRÎ KAARETA ITAKON ITE'KA PE PAULO NÎMENUKA'PÎ

TESSALÔNICA PONKON PIA

Tessalônica ponkon pia kaareta menuka'pî Pauloya itakon ite'ka. E'mai'non yapi'sa' tûuya'nîkon tîpo, morî pe epu'tî to'ya pra awanî'pî. Î kai'ma Jesus iipî epu'tî tûuya'nîkon pra awanî ye'nen, to' esi'nîpî'pî. —Aasîrî Jesus ii'sa' man —kai'ma to' esenumenka'pî.

Mîrîrî ye'nen inî' panpî' Pauloya menuka'pî, morî panpî' epu'to'pe to'ya. Aasîrî Jesus ii'sa' pra awanî'pî. Maasa aaipî pra tîise, imakui'sanya imakui'pî kupî inî' panpî'. Moropai Jesus iipî ya, inkamoro taruma'tiïya mararî pra, to' tîma'tanî'se.

Mîrîrî ye'nen Pauloya innape Jesus ku'nenan yeurîma see warantî: —Morî pe ako'mantî, eepîremakon pî' ako'mantî. Moropai Paapaya amîrî'nîkon ko'mannîpî morî pe, imakui'pî kupîya'nîkon namai.

1 Uurî Pauloya sîrîrî kaareta menuka, Silas moropai Timóteo pokon pe tîise uu-pia. Uyonpayamî', aapia'nîkon Tessalônica cidaderî ponkon pia imenukauya. Amîrî'nîkon wanî Paapa, uyunkon pemonkono pe moropai Uyepotorîkon Jesus Cristo pemonkono pe.

² Amîrî'nîkon repa to'ya yu'se anna man morî pe tîwe'to'kon ke moropai tîwanmîra tîwe'to'kon ke.

Awe'taruma'tîto'kon Wenai

Morî Pe Aako'mamîkon Kupî Sîrîrî

³ Uyonpayamî', awenai'nîkon Paapa yapurî annaya sîrîrî tîwîrî. Sîrîrî kupî pî' anna man maasa pra ayaserukon era'ma annaya wenai, inî' panpî' innape ikupî pî' aako'mamîkon ye'nen, moropai aawarîrî'nîkon tiaronkon sa'namaya'nîkon ye'nen. Mîrîrî ye'nen —Morî pe man —taa annaya Paapa pî'. ⁴ Mîrîrî ye'nen apî'nîkon anna eseurîma sîrîrî anna wakîri pe pu'kuru Paapa yapurînenan pî' soosikon kaisarî. Anna eseurîma amîrî'nîkon pî' maasa pra tamî'nawîrî apona'nîkon tui'sen yapîtanîpîya'nîkon ye'nen. Amoronkon epu'to'ya'nîkon moropai kure'ne awe'taruma'tîto'kon kore'ta innape ikupîya'nîkon ye'nen. Mîrîrî pî' anna wakîri pe anna eseurîma.

⁵ See warantî esepu'tî yairî Paapa wanî. Apî'nîkon Paapa, uyesa'konya taa: —Î' pe pra rî awanîkon pepîn. Ewontî tarîwaya upata ya' —taiya. Mîrîrî ton pe awe'taruma'tîkon sîrîrî. ⁶ Yairî Paapa wanî maasa pra manni'kan amîrî'nîkon taruma'tîtîponkon taruma'tiïya kupî sîrîrî. ⁷⁻⁸ Tîise amîrî'nîkon erî'ka'to' ton tîriïya kupî sîrîrî. Moropai anna erî'ka'to' ton nîrî tîriïya anna e'taruma'tîto' winîpai. Mîrîrî kupîya kupî sîrîrî î' pensa ka' poi Uyepotorîkon Jesus Cristo iipî yai tîpemonkonoy-amî' inseriyamî' meruntîkon pokonpe. Mîrîrî yai apo' kure'nan enepîiya kupî sîrîrî tarakkîrî manni'kan innape Paapa ku'nenan pepîn taruma'tîi. Moropai Uyepotorîkon Jesus maimu yawîrî pra tîiko'mansenon taruma'tîi aaipî. ⁹ Inkamoro e'taruma'tî kupî sîrîrî mararî pra tînkupî'pikon imakui'pî yepe'pî pe. Moropai inkamoro wanî aminke Uyepotorîkon pî', morî, meruntî piapai aminke to' ko'mamî ipatîkarî tîwe'taruma'tîkon pî'. ¹⁰ Mîrîrî kupî Paapaya pe man manni' tînekaremekî'pî weiyu

yai, t̄ipemonkonoyam̄i', innape t̄iku'nenanya tapur̄ito'pe Jesus iip̄i yai. M̄ir̄ir̄i yai kure'ne to' esenumenka ip̄i' taatausinpai. Am̄ir̄i'n̄ikonya n̄ir̄i yapur̄i m̄ir̄ir̄i inkamoro pokonpe, maasa pra innape itekare anna nekaremek̄i'p̄i ku'sa'ya'n̄ikon wenai.

¹¹ M̄ir̄ir̄i ye'nen anna ep̄irema s̄ir̄ir̄i am̄ir̄i'n̄ikon pona. Esat̄i annaya Paapa p̄i', manni' Paapa am̄ir̄i'n̄ikon yannot̄ipon t̄īpia aako'mam̄ikonpa. Mor̄i pe am̄ir̄i'n̄ikon kup̄īya aapia'n̄ikon t̄int̄ir̄i yapis̄ikonpa kai'ma esat̄i annaya. Innape Jesus kup̄īya'n̄ikon ye'nen, tam̄i'naw̄iron mor̄i anku'pai awan̄ikon. M̄ir̄ir̄i ye'nen amerunt̄ir̄ikon ton t̄īto'pe Paapaya esat̄i annaya m̄ir̄ir̄i kup̄ikonpa. ¹² M̄ir̄ir̄i warant̄i tam̄i'naw̄ironkonya Uyepotor̄ikon Jesus yapur̄i mor̄i anku'pikon wenai. Moropai aya-pur̄ikon to'ya n̄ir̄i ip̄ikku pe akup̄i'pikon m̄īk̄ir̄iya wenai. Maasa pra Paapaya moropai Uyepotor̄ikon Jesus Cristo ya am̄ir̄i'n̄ikon repa'p̄i mor̄i ke.

Paapa Yeyaton Pe T̄iwe'sen

2 M̄ir̄ir̄i ye'nen, uyonpayam̄i', i' kai'ma Uyepotor̄ikon Jesus Cristo ii'to' weiyu ekareme'nen menukauya s̄ir̄ir̄i. Moropai i' kai'ma iipia epere'n̄i kup̄i ekaremek̄iuya s̄ir̄ir̄i ap̄i'n̄ikon. ² Maasa pra teesenku't̄i awan̄ikon yu'se pra anna man, moropai teesi'n̄i'se awan̄ikon yu'se pra anna man. Tiaronkonya taa ap̄i'n̄ikon: —Aas̄ir̄i Uyepotor̄ikon weiyu erepansa' man. M̄ir̄ir̄i ekaremek̄i'p̄i itekare ekareme'nenya — taa to'ya. Moropai tiaronya ekaremek̄i'p̄i, Pauloya ekaremek̄i'p̄i, taa to'ya ye'nen. Innape k̄i'ku't̄i m̄ir̄ir̄i itekare. ³ T̄īse inkamoro ye'kakonya ayenku't̄ito'kon p̄i' teesenku't̄i awan̄ikon e'pai pra man. Maasa pra Uyepotor̄ikon ii'to' weiyu esepor̄i raw̄ir̄i, tu'kankon pemonkonyam̄i' wan̄i pe man Paapa yewanm̄ir̄inenan pe. Maasa pra imaimu yaw̄ir̄i t̄iwe'sanon pe pra to' wan̄i. Moropai tiwin pemonkon iip̄i pe man, Paapa yeyaton pe t̄iwe'sen. T̄īse maasa m̄īk̄ir̄i t̄i'ka Paapaya pe man. ⁴ M̄īk̄ir̄iya tam̄i'naw̄ironkon napur̄i yewanm̄ir̄i. Moropai inkamoro yentai t̄iwan̄i kai'ma eesenumenka. M̄īk̄ir̄i wan̄i kup̄i s̄ir̄ir̄i Paapa pe e'pai tam̄i'naw̄iron yentai. Paapa pe t̄iwan̄ipa kai'ma eereuta kup̄i s̄ir̄ir̄i Paapa soosir̄i ta ipata'se' ya', tam̄i'naw̄ironkon esa' pe t̄iwan̄ipa kai'ma. M̄īk̄ir̄iya taa kup̄i s̄ir̄ir̄i: —Uur̄i Paapa —taiya kup̄i s̄ir̄ir̄i.

⁵ M̄ir̄ir̄i p̄i' awenpenatakon pra naat̄i? S̄ir̄ir̄i ekaremek̄i'p̄iuya pena akore'ta'n̄ikon wan̄i yai ap̄i'n̄ikon. ⁶ M̄īk̄ir̄i pemonkon erepam̄i akore'ta'n̄ikon ma'n̄ipanen moro man. M̄ir̄ir̄i ye'nen eesepor̄i pra aako'mam̄i. Moropai an̄i' pe awan̄i epu't̄i p̄i' naat̄i. T̄īse m̄īk̄ir̄i esenpo pe man teesenpoto' pata'p̄i weiyu yai, eesenpo pe man. ⁷ T̄īse aas̄ir̄i Makui esenyaka'ma ko'mann̄ip̄i s̄ir̄ir̄i. Pemonkonyam̄i'ya Paapa maimu yewanm̄ir̄i emapu't̄i p̄i' aako'mam̄i ama' pe, an̄i'ya epu't̄i pra. T̄īse m̄īk̄ir̄i ima'napa p̄i' t̄īko'mansenya ima'napa ko'mann̄ip̄i s̄ir̄ir̄i, Paapaya t̄imo'ka p̄ik̄ir̄i. ⁸ M̄ir̄ir̄i t̄ipo Paapaya imo'kasa' pata'p̄i ya, m̄īk̄ir̄i pemonkon, Paapa yeyaton esenpo pe man. Moropai m̄īk̄ir̄i pemonkon esenposa' t̄ipo, Uyepotor̄ikon Jesus iip̄i. M̄ir̄ir̄i yai iw̄īiya pe man t̄imaimu ke. Tam̄i'naw̄ir̄i mor̄i pe t̄iwe'to' ke tiwinar̄i ima'tan̄ip̄īiya pe man. ⁹ M̄īk̄ir̄i pemonkon Paapa yeyaton iip̄i pe man Makui merunt̄ir̄i yarakk̄ir̄i. Moropai m̄īk̄ir̄iya tu'kan tera'masen pep̄in kup̄i kup̄i s̄ir̄ir̄i. Iku'p̄i eser̄ikan pep̄in kup̄īya kup̄i s̄ir̄ir̄i moropai esenumenkanto' kup̄īya kup̄i s̄ir̄ir̄i, pemonkonyam̄i' yenku't̄i ye'ka pe. ¹⁰ M̄ir̄ir̄i kup̄īya kup̄i s̄ir̄ir̄i pemonkonyam̄i' ata'ka'ma'san yenku't̄ipa kai'ma imakui'p̄i pe. Inkamoro esenku't̄i maasa pra yairon maimu anetapai pra t̄iwe'sa'kon wenai. M̄ir̄ir̄i ye'nen inkamoro p̄īika't̄i Paapaya pep̄in. ¹¹ Moropai m̄ir̄ir̄i wenai Paapaya ikup̄i kup̄i s̄ir̄ir̄i inkamoro seru'ye'kon maimu p̄i' inna taato'pe to'ya. ¹² M̄ir̄ir̄i

kupîiya inkamoro taruma'tîpa, maasa pra yairon pî' inna taasa' to'ya pra awanî ye'nen, moropai imakui'pî yapurî pî' to' ko'mansa' ye'nen.

Yairon Yekare Yawîrî Ako'mantî.

¹³ Uyonpayamî, Paapa nîsa'nama'san, —Morî pe man —taa annaya Paapa pî' tîwîrî awenai'nîkon. Maasa pra amîrî'nîkon menka'pî Paapaya e'mai' pe awe'pîika'tîkonpa. Morî Yekaton Wannîya Paapa ton pe amo'ka'pîkon wenai moropai innape yairon ku'sa'ya'nîkon wenai, apiika'tîiya'nîkon. ¹⁴ Paapaya amîrî'nîkon yanno'pî anna nekaremekî'pî itekare wenai, Uyepotorîkon Jesus Cristo yarakkîrî ipîkku pe awanîkonpa. ¹⁵ Mîrîrî ye'nen uyonpayamî, mîrîrî aneta'pîkon yairon yawîrî ako'mantî. Mîrîrî eta'pîya'nîkon anna nekaremekî'pî wenai moropai anna nîmenuka'pî wenai. Mîrîrî yawîrî ako'mantî.

¹⁶ Esatî annaya sîrîrî Uyepotorîkon Jesus Cristo pî', moropai Uyunkon Paapa pî'. Manni' uurî'nîkon sa'namatîpon, morî pe awe'to' wenai. Moropai tîwinîpainon tui'sen nîmîkî pî' ko'mannî emapu'tinen, manni' pî' esatî annaya. ¹⁷ Aatausinpatokon ton, ameruntîrikon ton tîto'pe to'ya morî kupî pî' aako'mamîkonpa. Moropai morî pî' eeseurîmakonpa esatî annaya sîrîrî.

Tîpona To' Epîremato'pe Esatî Pauloya.

3 Mîrîrî ye'nen uyonpayamî, anna pona epîrematî itekare anna nekaremekî'pî etato'pe pemonkonyamîya, moropai yapî'to'pe to'ya î' kai'ma amîrî'nîkonya yapîsî'pî warantî. ² Moropai epîrematî imakui'san pemonkonyamî winîpai Paapaya anna pîika'tîto'pe. Maasa pra tamî'nawîronkonya innape itekare ikupî pepîn. ³ Tîise Uyepotorîkon ko'mamî yairî. Mîikîrîya î' ta'pî tîuya yawîrî ikupî. Amîrî'nîkon kupîiya meruntî ke awanîkonpa. Moropai amîrî'nîkon ko'mannîpîiya morî pe Makui piapai. ⁴ Anna nekaremekî'pî yawîrî aako'mamîkon mîrîrî. Moropai mîrîrî warantî ikupî pî' aako'mamîkon maasa pra Uyepotorîkonya ikupî epu'tî pî' anna man. ⁵ Moropai Uyepotorîkonya apîika'tîkon yu'se anna wanî yapurîkonpa, moropai tamî'nawîron tui'sen yapîtanîpîkonpa Cristoya yapîtanîpî'pî warantî. Mîrîrî kupî Uyepotorîkonya yu'se anna man.

Enya'ne Pe Tîwe'sen Pî' Eeseurîma.

⁶ Uyonpayamî, Uyepotorî Jesus Cristo maimu pe taa annaya sîrîrî apî'nîkon. Uyonpakon enya'ne'kon piapai atarimatî. Maasa pra inkamoro enya'ne'kon wanî î' kai'ma ayenupa'pîkon annaya yawîrî pra, iko'manpai to' wanî. ⁷ Maasa pra amîrî'nîkonya epu'tî morî pe î' kai'ma akore'ta'nîkon anna ko'mamî'pî yeseru. Mîrîrî kupîya'nîkon e'pai awanî. Maasa pra anna ko'mansa' pra man akore'ta'nîkon enya'ne'kon warantî. Moo teesenyaka'mai pra, anna ko'mamî pra awanî'pî. Mîrîrî epu'tî pî' naatii. ⁸ Î' esatî pî' anna ko'mansa' pra man anî'kan pî' epe'mîra. Tîise anna esenyaka'ma'pî moropai anna eke'nepamî'pî anna esenyaka'ma ke. Anna emî'pamî pra wei moropai ewaron kaisarî anna esenyaka'ma'pî anî' pî' anna yekkari ton esatî annaya namai. ⁹ Inna seru' pepîn. Anna yekkari ton esatî annaya e'painon apî'nîkon tîise esatî annaya pîn. Maasa pra sîrîrî anna yeseru warantî ikupîya'nîkon yu'se anna wanî. ¹⁰ Akore'ta'nîkon anna wanî yai, ankupîkon ton kupî'pî annaya ikupîkonpa. Anî' wanî ya, teesenyaka'mai pra iko'manpai, mîikîrîya tekkari yonpa pepîn e'pai awanî.

¹¹ Sîrîrî pî' anna eseurîma sîrîrî maasa pra akore'ta'nîkon inkamoro ye'kakon enya'ne'kon warantî tîwe'sanon wanî yekare etasa' annaya ye'nen. Î' tîkonekai pra iko'manpai to' wanî tîise tiaronkon ko'manto' pî' to' eseurîmapîtî ko'mannîpî.

¹² Inkamoro pî' taa annaya sîrîrî, mîrîrî kupî to'ya namai. Uyepotorîkon Jesus Cristo maimu pe taa annaya sîrîrî. Tîise morî pe to' ko'manto'pe tiaronkon pokonpe teesenyaka'makon pî', to' ko'manto'pe teesenyaka'mai neken tekkarikon eporî to'ya.

¹³ Tîise amîrî'nîkon uyonpayamî', Paapa maimu yawîrî morî kupî pî' ako'mantî teeseta'kai pra.

¹⁴ Yai pra moro awanî akore'ta'nîkon tîwe'sen mîîkîrî wanî ta'pî annaya yawîrî pra iko'manpai. Mîîkîrî era'matî morî pe î' kai'ma iteseru wanî. Moropai yairî pra awanî ya, iipiapai atarimatî, mîrîrî teseru wenai aweppe'to'pe. ¹⁵ Tîise mîîkîrî kî'ku'tî ayeyatonkon pe, tîise ipanamatî. Ayonpakon panamaya'nîkon warantî ipanamatî.

Paulo Esekaremekî

¹⁶ Mîîkîrî Paapa, tîîwanmîn esa'ya tîwanmîn tîrî yu'se wai aapia'nîkon. Apona'nîkon tui'sen tamî'nawîron erepamî tanne, tîwîrî rî tîrîiya yu'se wai. Moropai aapia'nîkon Uyepotorîkon ko'mamî yu'se wai.

¹⁷ Sîrîrî warantî uyenya ke imenukauya sîrîrî. Tauya apî'nîkon, umaimu man aapia'nîkon. Sîrîrî warantî imenukanen uurî tamî'nawîron ukaaretarî pî'. Sîrîrî umaimu menukauya, uurîya innape imenukasa' epu'tîkonpa.

¹⁸ Morî pe Uyepotorîkon Jesus Cristo e'to' wanî aapia'nîkon yu'se wai. Mîrîrî neken.

SÎRÎRÎ KAARETA E'MAINON PAULO NÎMENUKA'PÎ

TIMÓTEO PIA

Sîrîrî kaareta menuka'pî Pauloya maasaron Timóteo pia. Innape Jesus ku'nenan esa' pe Timóteo wanî'pî. Mîikîrîya innape Jesus kupî'pî itekare eta tîuya yai Pauloya ekaremekî wenai.

Mîrîrî ye'nen Pauloya ipanama, î' kai'ma iteseru e'pai awanî, moropai î' kai'ma innape Jesus ku'nenan ko'mannîpî e'pai awanî. Tu'ke soosi esanon yeseru ekaremekîya Timóteo pî'. Anî' e'pai awanî soosi esa' pe ekaremekîya. Ipîkkukon pepîn, tu'ke temanne esanon pepîn tîise morî pe teseru kenankon, Paapa maimu yawîronkon, inkamoro neken e'pai awanî soosi esa' pe.

Moropai Paulo eseurîma no'santonon pî' moropai wîri'sanyamî' inyo sa'manta'san pî'. Innape Jesus ku'nenanya insamoro pîika'tî e'pai awanî kai'ma Timóteo panamaiya. Moropai î' kai'ma soosi esanon namapai awanî, maasa pra Paapa yeseru pî' uurî'nîkon panama to'ya ye'nen, morî pe e'nîto'pe.

Paulo Nîmenuka Timóteo Pia

1 Uurî Pauloya sîrîrî kaareta menuka sîrîrî aapia, Timóteo. Uurî wanî Cristo naipontî'pî pe maasa pra Upîika'tînenkon Paapaya ta'pî upî', moropai Cristo Jesus unnîmikîkonya nîrî ta'pî upî': —Atîkî umaimu ekareme'se. Mîrîrî ye'nen uurî wanî Cristo naipontî'pî pe.

²Timóteo, amîrî wanî unmu pe pu'kuru, maasa pra innape Cristo kupî'pîya uurî wenai.

Apona epîrema sîrîrî. Tauya Paapa, Uyunkon pî', moropai Cristo Jesus uyepotorîkon pî' nîrî: —Tamî'nawîron morî pe awe'to'kon ke Timóteo repatî. Moropai a'noko'pîkon pe era'matî, moropai tîwanmîn tîtî ipia —tauya.

Yairon Pepîn Esenupanto' Pî' Paulo Eseurîma

³Pena ese'ma'tî pe Macedônia pona ta'pîuya apî': —Tarî Éfeso po ako'mankî. Moro manni'kan yairon pepîn ke to' yenupa to'ya, inkamoro pî' mîkai inî'rî to' yenupa to'ya namai. ⁴Ta'pîuya manni' warantî tauya sîrîrî inî'rî, mîkai inkamoro pî' penaronkon tîtamokon yekare rî'pî pî' to' yenupa to'ya namai, to' ese'kon rî'pî pî' to' esenupa namai. Maasa pra Paapa yeseru epu'to'pe to'ya, innape iku'to'pe to'ya, to' pîika'tî to'ya pra awanî. Tîise to' esiyu'pî'to'pe neken to' yenupa to'ya. ⁵Tîise apanamauya see warantî: innape Cristo yekare yairon ku'to'pe to'ya inkamoro yenupakî. Moropai mîrîrî kupî to'ya ya, imakui'pî ton pra si'ma, yairî to' ko'mamî ya, ne'ne' pe tewankon tîku'se pra, inî' panpî' Paapa yapurî to'ya, moropai innape pu'kuru tonpakon sa'nama to'ya. ⁶Tîise mîrîrî winîpai tiaronkon, inkamoro yonpayamî' atarima'pî, yairon Cristo yekare kupî to'ya pepîn innape. Moropai to' eseurîma ko'mannîpî î' pe pra rî. ⁷Maasa pra epu'tî'ma pra to' eseurîma, tînepu'tîkon pe pra. Tîise epu'nen pe tîwe'ku'se to' eseurîma teuren, tîise epu'tî to'ya pepîn. Mîiwîni tîise to' anenupapai to' wanî Moisés nuri'tîya yenupanto' pî'.

⁸Mîrîrî Moisés nuri'tîya yenupanto' epu'tî'nîkon man yairon pe pu'kuru. Mîrîrî ye'nen pemonkonyamî' yenupa ya, morî pe awanî, tîise yapurî epu'tî'nîkon ya.

⁹ Mírírí epu'tí'níkon e'pai awanî, Moisés nurí'tí pí' Paapaya ekaremekí'pí moríkon yenupto'pe pra, tíise imakui'san yenupto'pe. Inkamoro Moisés nurí'tíya yenupto' pureme'nenan yenupto'pe, moropai Paapa maimu píinamanenan pepín yenupto'pe, Paapa namanenan pepín yenupto'pe, moropai Paapa wakíri pe pra tíwe'sanon, imakui'pí kupí pí' tíiko'mansenon yenupto'pe, moropai manni'kan inape Paapa moro awanî ku'nenan pepín yenupto'pe, moropai pemonkonyamí', tíyunkon, tísankon wíinenan yenupto'pe, ekaremekí'píya. ¹⁰ Moropai tiaron no'pí, tínyo yarakkírí tíwe'sanon, moropai warayo' yarakkírí taasa'senon nura ku'nenan moropai nura ku'nenan o'ma'kon yarakkírí taasa'senon yenupto'pe, moropai tíwe'repato'kon ton pemonkon yama'runpanenan yenupto'pe, seru'ye'kon yenupto'pe, moropai tamí'nawíron mírírí ye'ka Paapa maimu, yairon esenupto' yawírí pra ku'nenan yenupto'pe ekaremekí'pí Paapaya Moisés nurí'tí pí'. ¹¹ Sírírí itekare Moisés nurí'tíya yenupto' tauya manni' waní sírírí Jesus Cristo maimu ke panamanto'pe. Sírírí ekareme'to'peuya ta'pí Paapaya. Morí amenan itekare, morí pu'kuru Paapa, unapuríkon winípainon sírírí.

Uurí'níkon Era'ma Paapaya Tí'noko'pí

¹² Moropai —Morí pe man —tauya Uyepotoríkon Jesus Cristo pí'. Maasa pra meruntí tír'píya uupia. Moropai tímaimu rumakauya pepín epu'tí'píya. Mírírí ye'nen ukupí'píya esenyaka'mato'pe tímírí ton pe. ¹³ Tíise pena eseurímapítí'pí imakui'pí pe Jesus winíkíi. Moropai ipemonkonoyamí' taruma'típítí'píuya. Moropai ekore'mapítí'pí to' winíkíi. Míiwíni tíise uyera'ma'pí Cristoya tí'noko'pí pe. Maasa pra pena mírírí imakui'pí ku'pítí'píuya epu'tíuya pra awanî ye'nen. Maasa pra inape ikupíuya pín. ¹⁴ Míiwíni tíise urepa'pí Uyepotoríkonya kure'ne morí pe tíwe'to' ton ke. Mírírí ye'nen Cristo kupíuya innape tarípai, moropai yapuríuya ipemonkono pe waní ye'nen.

¹⁵ Sírírí panamanto' waní yairon pe pu'kuru. Mírírí ye'nen tamí'nawíronkonya innape ikupí eseríke awanî. Tauya see warantí: —Jesus Cristo erepamí'pí sírírí pata pona imakui'pí ku'nenan píika'tíi. A'kí, inkamoro imakui'pí ku'nenan yentai, imakui'pí kupítípon pe uurí waní. ¹⁶ Tíise uurí, imakui'san yentainon era'ma'pí Cristoya tí'noko'pí pe. Tíwí ukupíya pra awaní'pí. Mírírí warantí tamí'nawíronkon pemonkonyamí' kupíya pepín tíwí. Tí'noko'pí pe uyera'ma'pí Cristoya warantí, tiaronkon nírí era'maiya tí'noko'pí pe. Mírírí epu'tí manni'kanya, maasa innape ikupí-tonkonya. Moropai ipatíkarí enen tíiko'manto'kon ton eporí to'ya.

¹⁷ Mírírí ye'nen epírema sírírí. —Paapa, tamí'nawíronkon esa' pe awanî ipatíkarí. Aasa'manta ton pepín amírí. Eesera'maton pepín amírí. Amírí neken waní Paapa pe. Ayapurí pemonkonyamí'ya moropai ipíkku pe awanî ekaremekí to'ya ipatíkarí, amém —tauya Paapa pí'.

¹⁸ Moriya Timóteo, mírírí ta'píuya míkupíi apí' eseuríma'san Paapa maimu ekareme'nenanya taasa' yawírí. Meruntí ke e'kí, Makui yentai awanípa. ¹⁹ Innape ikupí pí' ako'mankí. Moropai morí kupí pí' ako'mankí, ne'ne' pe ayewan waní namai. Maasa pra tiaronkonya ikupí pepín mírírí warantí. Tíise yairon pepín kupí pí' to' ko'mamí. Mírírí ke ne'ne' pe tewankon kupí to'ya. Mírírí ye'nen innape ikupí to'ya pepín tarípai. Tíise yairon pepín kupí to'ya innape. ²⁰ Mírírí warantí Paapa winíkíi imakui'pí pe teeseurímasanon Himeneu, Alexandre. Inkamoro rumaka'píuya Makui

yenya', to' e'taruma'tító'pe, mîrîrî warantî imakui'pî pe Paapa winîkîi teeseurîmakon pî' to' ko'mamî namai.

Epîremanto' Pî' Paulo Eseurîma

2 Eseurîma sîrîrî ayaserukon ton pî', î' kai'ma soosi ta awanîkon ya ikupîkonpa. E'mai' pe pu'kuru eepîremakon yu'se wanî sîrîrî. Î' itu'se awe'to'kon esatî Paapa pî', mîrîrî tîisai'ya pî' —Morî pe man, Paapa —ka'tî. Moropai epîrematî tamî'nawîronkon pemonkonyamî' pona. ² Epîrematî pata esa' pe tîwe'sanon reiyamî' pona, tamî'nawîron ipîkku pe tîwe'sanon pona epîrematî morî pe ko'mannîto'pe. Tîiwanmîra ko'mannîto'pe, itu'se Paapa e'to' yawîrî uyeserukon e'to'pe, to' pona epîrematî. ³ Mîrîrî warantî ikupî'nîkon ya, morî pe awanî. Paapa, Upîika'tînenkon wakîri pe awanî. ⁴ Maasa pra Paapa wanî tamî'nawîronkon anpîika'tîpai, moropai imaimu wanî yairon pe epu'tî to'ya nîrî yu'se awanî.

⁵ Maasa pra Paapa tiwinan,

tiaron iwarainon ton pra awanî.

Moropai pemonkon nîrî moro wanî tiwin,

morî pe Paapa yarakkîrî uuri'nîkon ena emapu'tînen,

itese' Jesus Cristo mîikîrî.

⁶ Mîikîrî rî e'tîrî'pî tîiwarîrî tîisa'mantapa

tamî'nawîronkon pîika'tîpa kai'ma.

Mîrîrî ye'nen mîikîrî sa'mantato'

ekaremekî'pî Paapaya,

manni' tîngu'ne'tî'pî weiyu yai,

tamî'nawîronkon nepu'tî ton pe.

Mîrîrî wenai Paapa wanî

tamî'nawîronkon anpîika'tîpai epu'to'pe to'ya.

⁷ Uurî wanî yarimasa' pe, Paapa narima'pî pe Judeuyamî' pepîn yenupanen pe, amenan itekare, yairon innape iku'to' yekare ekareme'nen pe. Inna pî' rî eseurîma sîrîrî, seru'ye' pe wanî pepîn sîrîrî.

⁸ Mîrîrî ye'nen tamî'nawîronkon warayo'kon epîrema yu'se wai pata kaisarî. Imakui'pî tîku'se pra to' epîrema yu'se wai. Moropai tonpakon pî' teekore'mai pra to' epîrema yu'se wai. Tonpakon yarakkîrî teesiyu'pî'se pra to' epîrema yu'se wai.

⁹ Wîrî'sanyamî' nîrî ko'mamî yu'se wanî morî pe teepontîi tîponkon ya', mîi'pankon warantî tîwanîkonpa pra. Maasa pra inkamoro mîi'pankon wanî morî pe teepon-tîi, epe'ke'kon tîponkon ya'. Moropai to' atakina tîpu'paikon yari'kutî to'ya ouro ke, pérola ke ema'non pe teesera'makonpa. ¹⁰ Mîrîrî warantî pra ikupî wîrî'sanyamî'ya yu'se wai. To' pon wenai pra tîise to' yeseru wenai, tiaronkonya epu'to'pe, morî pe to' ko'mamî. Moropai morî pe tiaronkon yarakkîrî to' yeseru wanî yu'se wai. Morî pe to' ko'mamî e'pai awanî, Paapa yapurînenan pe tîwanîkon ye'nen.

¹¹ Moropai wîrî'sanyamî' Paapa maimu pî' to' esenupato'pe yu'se wai, moo si'ma, mîi' pe pra. ¹² Tîise tauya, warayo'kon yenupa wîrî'sanyamî'ya yu'se pra wai, to' yentai to' wanî namai. Tîise wîrî'sanyamî' yu'se wai soosi ta moo. ¹³ Maasa pra Adão nurî'tî koneka'pî Paapaya e'mai' pe. Mîikîrî tîpo Eva nurî'tî koneka'pîiya. ¹⁴ Moropai Adão yenku'tîsa' Makuiya pra man, tîise mîikîrî wîrî' yenku'tî'pîiya. Moropai imakui'pî kupî'pî wîrî'ya Paapa maimu yawîrî pra. ¹⁵ Tîise inkamoro pîika'tî Paa-paya imakui'pî yapai, tîmoronkon epu'tî to'ya tîise tînmukukon yenpo tîuya'nîkon

ya. Innape ikupî pí' to' ko'mamî ya, to' píika'tíiya. Morí pe to' ko'mamî ya moropai tiaronkon sa'nama pí' to' ko'mamî ya, to' píika'tíiya.

Soosi Esa' Pe Tíwe'sen Yeseru Pí' Paulo Eseuríma

3 Tarípai eseuríma sírírí soosi esa' pe tíwe'sen yeseru pí'. Sírírí waní yairon pe pu'kuru. Aní' esenumenka ya, soosi esa' pe e'pai, mírírí morí esenyaka'mato' yu'se míikírí waní. ² Mírírí ye'nen míikírí yeseru e'pai awaní morí pe, tiaronkon eseuríma namai imakui'pí pe iwiníkíi. Míikírí e'pai awaní tiwin tíno'pí yarakkírí tíwe'sen pe, tiaron yarakkírí pra. Tíiwarírí eeti'nínma e'pai awaní, teseru epu'nen pe. Moropai míikírí e'pai awaní tamí'nawíronkon nínama pe, yairí iteseru waní wenai. Moropai míikírí yeseru e'pai awaní pemonkonyamí' teerepanseon típia yapí'nen pe morí pe. Moropai míikíríya pemonkonyamí' yenupa e'pai awaní morí pe. ³ Míikírí e'pai awaní kure'ne mai' ení'nen pe pra, teetínsen pe pra. Moropai míikírí e'pai awaní tonpa yarakkírí teekore'masen pe pra. Tíise míikírí e'pai awaní tamí'nawíronkon yarakkírí morí pe tíwe'sen pe. Moropai míikírí e'pai awaní teesiyu'pí'sen pe pra tonpa yarakkírí, í' rí etasa' tíuya pí'. Míikírí e'pai awaní kure'ne tíniru yu'se teeseka'nunkasen pe pra. ⁴ Tíise míikírí e'pai awaní morí pe, típemonkonoyamí' ko'mannípí epu'nen pe. Mírírí wenai morí pe tímukuyamí' panamaiya e'pai awaní. Mírírí warantí iteseru waní wenai, inmukuyamí'ya inama, í' taiya ya to' pí'. ⁵ Maasa pra aní' waní ya, tímukuyamí' ko'manní'nen pe pra, í' kai'ma see míikíríya Paapa pemonkonoyamí' ko'mannípí e'painon? Mírírí ye'nen morí pe iteseru era'makí. ⁶ Amenan pe innape Jesus kupítípon pepín menkakí, soosi esa' pe. Maasa pra amenan menkaya ya, míikírí atapurí e'painon. Tiaron yentai e'pai tíwaní pí' míí pe awaní. Mírírí wenai míikírí taruma'tí Paapaya. Mírírí warantí Makui atapurí'pí pena. Moropai Paapaya yenumí'pí. Mírírí warantí awaní namai, amenan pe innape Jesus kupítípon kí'túrii soosi esa' pe. ⁷ Mírírí ye'nen morí pe iteseru era'makí. Innape Jesus ku'nenan pepínya inama e'pai awaní, imakui'pí pe iwiníkíi to' eseuríma namai. Maasa pra imakui'pí pe iteseru waní ya, imakui'pí pe to' eseuríma. Moropai míikírí ena Makui yenya'. Teseru ku'to'peiya Makuiya yenku'tí. Mírírí namai, morí iteseru waní wenai, innape Jesus ku'nenan pepínya inama e'pai awaní.

Soosi Esa' Tíwe'sen Píika'tínen Yeseru Pí'

Paulo Eseuríma

⁸ Mírírí warantí nírí soosi esa' pe tíwe'sen píika'tínen yeseru e'pai awaní nírí morí pe. Yairí míikírí eseuríma e'pai awaní se' tapairí pra. Kure'ne mai' ení'nen pe pra e'pai awaní. Í' rí tama'runpai tíwe'sen pe pra, kure'ne itu'se tíwaní ye'nen. ⁹ Tíise innape Cristo yekare kupí pí' to' ko'mamí e'pai awaní. Mírírí itekare, unepu'tíkon pepín ekaremekí'pí Paapaya. Innape ikupí pí' to' ko'mamí e'pai awaní, morí pe tewankon waní epu'tí'ma, ne'ne' ton pín, morí tíku'se. ¹⁰ Mírírí ye'nen morí pe to' yeseru era'makí, Timóteo. Innape yairí to' yeseru waní ya, inkamoro míkupíi soosi esanon píika'tínenan pe.

¹¹ Wírí'sanyamí' nírí esenumenka e'pai awaní morí pe. Kure'ne teeseurímasen pe pra se' tapairí tiaronkon winíkíi. Moropai tíiwarírí'níkon to' eti'nínma e'pai awaní. Tamí'nawírí í' kupí tíuya ya, ikupíiya e'pai awaní yairí tiaronkon tenku'tíi pra.

¹² Míikírí soosi esanon píika'tínen no'pí e'pai awanî tiwin. Míikírí soosi esanon píika'tínenya tînmukuyamí' ko'mannî pí' e'pai awanî morí pe. Moropai tewí' tawonkon nîrí ko'mannîpíiya e'pai awanî. ¹³ Mírírí warantí inkamoro soosi esanon píika'tínenan esenyaka'mato' waní ya, morí pe tiaronkonya to' yeseru era'ma yairí to' waní. Mírírí wenai to' nama to'ya. Mírírí ye'nen iní panpí' meruntí ke inkamoro soosi esanon píika'tínenan eseuríma emapu'tí to'ya Jesus Cristo yekare pí'.

Pena Epu'sa' Pepín Pí' Paulo Eseuríma

¹⁴ Sírírí kaareta menukauya aapia, Timóteo, innape Jesus ku'nenan yeseru pí' teeseurímasen. Mírírí pí' eseurímai itípai wai miarí aapia. ¹⁵ Tíise erepamí pra uuko'mamí ya, mírírí kaaretaya taasa' wenai, epu'tíya í' kai'ma uurí'níkonya ikupí soosi ta. Uurí'níkon waní Paapa pemonkono pe, manni' Paapa, enen tíiko'mansen soosírí pe. Uurí'níkon waní imaimu yawírí tíiko'mansenon pe. Uurí'níkon waní innape yairon ku'nenan pe, tiaronkon pemonkonyamí'ya yairon epu'to'pe. ¹⁶ Unapuríkon esepu'tí pepín Paapaya yenpo píkirí. Unapuríkon waní uyenupanenkon pe í' kai'ma ko'manní itu'se Paapa e'to' yawírí. Maasa pra unapuríkon waní tiwinan pí' teeseurímasen pe see warantí:

Míikírí esenpo'pí pemonkon pe
 moropai míikírí pí' Morí Yekaton Wanní eseuríma'pí.
 —Imakui'pí ton pín míikírí —ta'píiya ipí'.
 Moropai míikírí era'ma'pí inseríyamí'ya.
 Moropai míikírí yekare ekaremekí'pí pemonkonyamí'ya
 tu'kankon Paapa epu'nenan pepín pí',
 pata kaisaronkon pí'.
 Moropai míikírí yekare eta tíuya'níkon yai,
 innape ikupí'pí to'ya.
 Moropai mírírí típo, Paapaya ka' pona yarí'pí.
 Míikírí waní unapuríkon pe ipíkku pe.

Yairon Pepín Pí' Yenupatonkon Yeseru Pí'

Paulo Eseuríma

4 Morí Yekaton Wanní eseuríma'pí aronne see warantí: —Maasa panpí' sírírí pata ataretí'ka winíkíi tiaronkon Paapa yapurínenanya yapurí pepín kupí sírírí, iru-maka to'ya kupí sírírí. Mírírí yai tiaronkon Makui poitírítonon nenku'tí'san maimu eta to'ya. Mírírí pí' “inna” taa to'ya —ta'pí Morí Yekaton Wanníya. ² Inkamoro warayo'kon waní Makui poitírítonon nenku'tí'san pe. Mírírí ye'nen seru'ye' pe to' waní. Mírírí seru'ye' pe tíwe'to'kon epu'tí to'ya pepín tewankon ya', maasa pra kure'ne ikupí pí' to' ko'mamí. ³ Inkamoro warayo'konya taa: —No'pítan waní morí pe pra —taa to'ya. —Moropai yekkari waní yonpato' waní morí pe pra —taa to'ya. Tíise mírírí Paapa níkupí'pí uyekkarikon pe waní morí pe ena'to'pe. —Morí pe man —taa e'pai awanî, uurí'níkon innape Paapa ku'nenanya ena'to'pe, uurí'níkon yairon epu'nenanya. ⁴ Maasa pra Paapa níkupí'pí waní morí pe. Yewanmírírí'níkon e'pai pra awanî. Tíise yapísí e'pai awanî morí pe. —Morí pe man —taa e'pai awanî. ⁵ Maasa pra Paapa pia morí pe awanî taasai'ya ye'nen, teepíremai yapísí ye'nen.

Yairon Jesus Cristo Poitírí Pí' Paulo Eseuríma

⁶ Mírírí pí' uyonpakon innape Jesus ku'nenan panamaya ya, morí pe ikupíya mírírí. Mírírí warantí ikupíya ya, Jesus poitírí pe pu'kuru awanî. Moropai iní' panpí' amírí ena meruntí ke, mírírí yairon esenupanto' kupíya wenai innape, moropai mírírí yawírí aako'mamí wenai. ⁷ Tíise tauya apí', penaronkon títamokon yekarerí'pí pí' teeseurímasanon eseuríma kîsetai. Maasa pra to' eseurímato' waní Paapaya taasa' yawírí pra, se' tapairí to' eseuríma ko'mannípi. Mírírí ye'nen mírírí ye'ka kîsetai. Tíise morí kupí pí' ako'mankí. Iní' panpí' esenupa pí' ako'mankí, itu'se Paapa e'to' yawírí awanípa. ⁸ Aní' esenupa ya, í' rí amí'ne yanunpítí pí' mîikírí esenupa e'painon meruntí ke tíwanípa. Mírírí ye'nen teesenyaka'mato' konekaiya morí pe. Tíise mírírí yentai morí pe awaní, morí kupí pí' aako'mamí ya, itu'se Paapa e'to' yawírí. Maasa pra mîikírí ko'mamí sírírí morí pe, moropai sírírí tíiko'mamí yentai, maasa aako'mamí ipatíkarí Paapa pia.

⁹ Sírírí esenupanto' waní yairon pe pu'kuru. Mírírí kupí eseríke awaní innape tamí'nawírí uyewankon ke. ¹⁰ Mírírí ton pe uurí'níkon esenyaka'ma sírírí umoronkon tepu'se kure'ne, maasa pra aní' pe Paapa waní epu'tí'níkon man, mîikírí enen tíiko'mansen. Mîikírí tamí'nawíronkon pemonkonyamí' píika'títan moropai innape tíku'nenan píika'tínen epu'tí'níkon man. ¹¹ Mírírí ye'nen mírírí ka'kí to' pí' moropai to' yenupakí.

¹² Timóteo, amírí waní maasaron pe tíwe'sen pe. Míiwíni tíise tamí'nawíronkonya ayeseru era'mato'pe iku'kí. Mírírí kupíya wenai apiinamato'pe to'ya. Mírírí wenai innape Jesus ku'nenanya ayeseru era'mato'pe eeseurímato' wenai, ayeseru wenai, tiaronkon sa'namaya wenai, innape Paapa kupíya wenai, nura pe pra ayeseru waní wenai epu'to'pe to'ya. ¹³ Timóteo, innape Jesus ku'nenan emurukuntí'sanya eta tanne, Paapa maimu erenka pí' aako'mamí yu'se wai, miarí ya erepamí píkírí. Mírírí Paapa maimu ke to' yenupa pí', to' panama pí' ako'mankí. ¹⁴ Ankupí pe Paapa nekaremekí'pí kí'kupíi aawanmíra. Maasa pra aapia epu'nen tír'píiia ikupípa. Pena manni'kan Paapa maimu ekareme'nenanya ekaremekí'pí, soosi esanon epírema yai apu'pai pona tenyakon títíse, Paapa esenyaka'mato' kupípa. Mírírí yai ta'pí to'ya: —Amírí menkasa' Paapaya tímírí ton pe eesenyaka'mapa.

¹⁵ Mírírí ye'nen mírírí kupí pí' ako'mankí. Mírírí kupí pí' aako'mamí ya, morí pe panpí' ayeseru era'ma tamí'nawíronkonya. ¹⁶ Ayeseru epu'nen pe e'kí, moropai esenupato' epu'nen pe níri. Mírírí kupí pí' aako'mamí ya awe'píika'tí. Moropai ayeseru era'matíponkon moropai etatíponkon níri píika'tiya.

Innape Jesus Ku'nenan Yeurímato' Pí'

Paulo Eseuríma

5 Timóteo, a'yeke'tonon pe tíwe'sanon yarakkírí eeseuríma ya, morí pe eseurímakí. To' panamakí ayun warantí to' tíku'se. To' panamakí meruntí ke, to' maimu tíyu'se pra. Moropai maasaronkon warayo'kon yarakkírí eeseuríma ya, to' yarakkírí eseurímakí morí pe níri. Inkamoro ku'kí ayakonon warantí. ² Moropai wírí'sanyamí' níri, no'santonon yarakkírí eeseuríma ya, eseurímakí morí pe. Inkamoro ku'kí asanon warantí, to' panamakí. Moropai wírí'sanyamí' maasaronkon moropai tínyo kenankon yarakkírí eeseuríma ya níri, morí pe eseurímakí. Inkamoro

ku'kí awírísitonon warantí to' panamakí. Í kai'ma to' winíkí imakui'pí pe teesenumenkai pra to' panamakí.

³ Moropai wírí'sanyamí inyo isa'manta'san píika'tíya'níkon yu'se wai, inkamoro ipíika'tínen ton pínón. ⁴ Tíise manni'kan inyo isa'manta'san tnmuku kenankon, títayan kenankon, inkamoro ye'ka píika'tíya eseríke pra nai. Maasa pra to' munkíyamí'ya, to' payanyamí'ya to' píika'tí e'pai awaní. Mírírí kupí to'ya ya, tíyunkonya tarentanípí'píkon miakanma to'ya, tísankon ko'manní'pí. Mírírí waní morí pe Paapa pia. ⁵ Tíise tiaronkon inyo isa'manta'san inmuku, ipayan ton pínón waní tiwínsarí, ipíika'tínen pra. Inkamoro píika'tíya'níkon e'pai awaní. To' yeseru waní morí pe. Paapa pí' tíiko'manto' ton esatí pí' aako'mamí. Eepírema wei kaisarí moropai ewaron kaisarí típíika'tító'pe Paapaya kai'ma. ⁶ Tíise tiaron inyo isa'manta'pí nírí waní tíwe'píika'tító' yu'se pra. Maasa pra itu'se tíwe'to' yawírí ikupíiya sírírí pata yeseru pí' aatausinpa kure'ne. Tíwe'píika'tító' ton esatíiya pepín Paapa pí'. Mírírí ye'nen Paapaya míkírí era'ma í' pe pra rí. Isa'manta'pí warantí era'ma Paapaya teuren, enen rí eeseputí tanne. ⁷ Mírírí ye'nen ka'kí, Timóteo, to' pí' í' kai'ma to' níkupí ton pe ta'píuya iku'to'pe to'ya. Mírírí yawírí ikupí to'ya ya, morí pe awaní to' winíkí aní' eseuríma pepín. ⁸ Tíise aní'ya tonpakon píika'tí pra awaní ya, tewí' tawonkon píika'tí pra awaní ya, imakui'pí pe awaní. Teuren Paapa yapurínen pe e'ní taa tanne, ikupíiya pra awaní. Mírírí ye'nen míkírí waní Paapa epunenán pepín yeseru yentai imakui'pí pe.

⁹ Inkamoro inyo isa'manta'san no'santonon sa'ne ese'kon míménukai kaareta pona, Timóteo, to' píika'tító'pe soosi tawonkonya. Manni'kan 60 kono' yentainon ikono pí' tíwe'sanon. Manni'kan tiwin ite'ka etiyoma'san eturumakasa' inyo pra. ¹⁰ Inkamoro epu'tí tamí'nawíronkonya morí kupí pí' tíwe'sanon pe. Morí pe tnmukukon panamatípon pe, moropai tiaronkon pemonkonyamí' teerepansenon yapí'nenan pe moropai Jesus nímoka'san píika'tínen, to' puu ronanan pe awaní tesorukon ta. Moropai títakkorí'tasanon píika'tínen pe moropai tamí'nawíron morí ku'nen pe awaní epu'tí to'ya. Inkamoro ye'ka ese'kon míménukai.

¹¹ Tíise manni'kan tiaronkon inyo isa'manta'san maasa to' tíise, inkamoro ye'kakon ese'kon kí'tírí kaareta pona. Maasa pra inkamoro esenumenka iní'rí niyotapai tíwaníkon pí'. Mírírí ye'nen Cristo ton pe esenyaka'mapai tíwe'to'kon yentai, niyotapai to' ena. ¹² Mírírí warantí awaní ye'nen, ikupíuya ta'pí túya Paapa pí' kupí to'ya pepín. Mírírí waní morí pe pra. ¹³ Inkamoro ye'ka waní ya, mírírí warantí imakui'pí pe awaní. To' asarí ko'manní'pí wítíkon kaisarí enya'ne pe tíwaníkon ye'nen. Moropai inkamoro esenupa iní' panpí' imakui'pí pí'. Eseurímaikí pe to' waní, teeseuríma pí' tíiko'mansen tñepu'tí pepín pí', eseurímanpai pra tíise. ¹⁴ Mírírí ye'nen inkamoro ye'ka inyo isa'manta'san, maasaronkon niyotá yu'se waní sírírí, tnmuku ke to' e'to'pe, moropai tewí'kon ko'manní'nen pe to' e'to'pe. Mírírí warantí to' waní ya, imakui'píya to' taruma'tí pepín. Moropai uwiníkí'níkon uyeyatonkon eseuríma pepín. ¹⁵ Tíise tiaronkon inyo isa'manta'san wírí'sanyamí' atarimasa' man ukore'tapai'níkon, Makui yeseru kupíkonpa.

¹⁶ Tíise wírí', innape Jesus ku'nen yewí' ta, tonpa, inyo isa'manta'pí waní ya, míkírí píika'tí e'pai awaní. Moropai tonpa píika'tíya ye'nen, soosi tawonkonya míkírí píika'tí pepín. Tíise aní' itonpa ton pín, tiwínsaron sa'ne píika'tí soosi tawonkonya.

¹⁷ Innape Jesus ku'nenanya soosi esa' pe tíwe'sanon nama e'pai awaní. Moropai míkírí píika'tí to'ya e'pai awaní, iipia títíríkon ke. Maasa pra inkamoro es-

enyaka'ma morí pe itekare ekaremekí pí', moropai innape Jesus ku'nenan yenupa pí'. Mírírí ye'nen í' tírí to'ya e'pai awaní kure'ne panpí' to' pia. ¹⁸Maasa pra Paapa maimuya taasa' man see warantí:

—Aní esenyaka'ma ya, tekín paaka yarakkírí,
míikíríya inta yewa'tí e'pai pra man,
tekkari yonpaiya namai.

Tíise teesenyaka'ma tanne,
tíwí tekkari yonpato'peiya
itu'se tíwaní pikírí. *Dt 25.4*

Moropai iní'rí taiya see warantí:

—Teesenyaka'masenya teesenyaka'ma'pí yepe'pí yapísí e'pai awaní. *Lc 10.7*

„Mírírí warantí soosi esa' pe tíwe'sanonya yapísí e'pai awaní nírí.” ¹⁹Timóteo, soosi esanon winíkí teeseurímasen waní ya, imaimu kísetai. Tíise asakí'nankon eseuríwí'nankon eseuríma ya, inkamoro maimu etakí morí pe. Mírírí waní ya innape, moriya ikonekakí. ²⁰Mírírí ye'nen inkamoro imakui'pí kupítíponkon panamakí tamí'nawíronkonya eta tanne. Mírírí wenai imakui'pí anku'pai pra eranne' pe to' yonpayamí' e'to'pe.

²¹Paapaya eta tanne, moropai Jesus Cristoya eta tanne, moropai inseríyamí' Paapa níménka'sanya eta tanne, taa pí' uuko'manpítí apí', tamí'nawírí iku'kí tauya manni' esenupanto' ku'kí yairí. Inkamoro panamakí tiwin pí' to' tíise se' kaisarí, e'sentai pra.

²²Moropai tauya apí', ka'ne' pe teese'mítapai uyepotoríkon esenyaka'mato' ku'nen ton kí'tírí iteseru epu'tíi'ma pra. Soosi esa' pe awe'to'pe ayenya kí'tírí ipu'pai pona, iteseru epu'tíya pra awaní tanne. Yai pra imakui'pí iteseru waní. Mírírí ye'nen —Míikírí morí —tawon pe awaní, imakui'pí pe awaní tanne. Mírírí wenai imakui'pí pe awaní, míikírí waní kaisarí. Mírírí warantí awaní namai, iteseru era'makí morí pe epu'típa. Moropai aawarírí esera'makí, morí pe awanípa.

²³Moropai tauya apí', teken pu'kuru tuna enírí pí' kako'mamíi, tíise vinho nírí, mararí neken meníríi, pri'ya aako'mamípa, ne'ne' pe ayewan waní namai. Maasa pra pri'ya pra e'koi amírí tu'ke ite'ka.

²⁴Tiaronkon pemonkonyamí' níkupí'pí imakui'pí teesera'masen aronne, ikupí to'ya era'masa' ye'nen. Moropai mírírí wenai to' e'taruma'tí, Paapaya to' taruma'tí rawírí. Tíise tiaronkon níkupí'pí esera'ma pepín aronne, maasa pra ikupí to'ya era'masa' pra awaní ye'nen. Tíise maasa panpí' eesera'ma, Paapaya to' taruma'títo' weiyu eseposa' yai. ²⁵Mírírí warantí nírí morí kupí pí' tíwe'sen yeseru esera'ma aronne, tu'kankonya era'ma. Tíise tiaronkonya ikupí ama' pe. Morí kupí to'ya, eesera'ma pra tíise. Tíise maasa panpí' eesera'ma to' níkupí'pí.

6 Tíkaraiwaríkon yentai to' poítírítonon waní e'pai pra awaní. Tíise tamí'nawírí to' maimu yawírí to' waní e'pai awaní. Maasa pra inkamoro waní to' namanenan pe. Mírírí warantí ikupí e'pai man, inkamoro yeseru wenai aní' eseuríma namai imakui'pí pe Paapa winíkíi, moropai imaimu esenupanto' winíkíi. ²Moropai manni'kan Paapa yapurínen pe tíwe'sanon to' karaiwaríyamí', inkamoro poítíríyamí'ya taa e'pai pra awaní: —Uurí Paapa yapurínen moropai ukaraiwarí nírí Paapa yapurínen nírí, mírírí ye'nen anna waní e'warantí, e'kaisarí. Mírírí ye'nen inamauya pepín —taiya e'pai pra awaní. Tíise eesenyaka'ma e'pai awaní morí pe panpí' míikírí ton pe. Maasa pra míikírí íkaraiwarí waní innape Jesus ku'nen pe, míikírí típoítírí píika'tínen pe. Mírírí wenai morí pe panpí' eesenyaka'ma e'pai awaní, míikírí

ton pe, manni' insa'nama'pî. Timóteo, mîrîrî warantî ikupî pî' to' ko'manto'pe, makai to' pî'.

Yairon Pepîn Pî' Paulo Eseurîma

Moropai Ipîkku Pe E'nîto' Pî' Eeseurîma

³Tiise tiaronkonya tiaron pe to' yenupa ya, inkamoroya yairî Uyepotorîkon Jesus Cristo maimu wanî kupî pepîn. Maasa pra yairî pra tesorukon wanî ye'nen. ⁴Inkamoro pemonkonyamî' wanî mîrîrî warantî, to' anenupapai mîi pe tiwanîkon ye'nen. Tiise î' epu'nenan pepîn inkamoro. Tonpakon yu'pî'pai to' wanî. Tîmaimukon wenai inkamoro esiyu'pî'tî, moropai to' ekore'ma tu'ka mîrîrî wenai. Mîrîrî warantî to' e'to'ya to' kinmuwato' enepî, to' e'mu'tunpato' enepî. Mîrîrî ye'nen tonpakon maimu kupî to'ya pepîn innape. ⁵Mîrîrî ye'nen inkamoro ye'ka wanî pepîn morî pe, tonpakon yarakkîrî teesiyu'pî'to'kon wenai. To' esenumenkato' ya' morî ton pra awanî. Inkamoro esenumenka mîrîrî: —Paapa esenyaka'mato' pî' e'nî ye'nen ipîkku pe enanto' —kai'ma.

⁶Tiise Paapa yeseru ku'to'ya ipîkku pe pemonkon kupî. Imaimu yawîrî ko'mannî ya, ipîkku pe e'nî, î' rî see Paapa winîpainon yapisî pî' —Morî pe man —ta ya, moropai —Inî' panpî' yu'se wai —tikai pra yapisî ya. ⁷Î' kin enepî'pî uurî'nîkonya esenpon yai sîrîrî non pona? Î' ene'sa' pra man. Tarîpai î' yari uurî'nîkonya kupî sîrîrî non poi? Î' rî yari pepîn. ⁸Mîrîrî ye'nen tauya, uyekkarikon wanî ya, moropai uponkon wanî ya, mîrîrî pî' taatausinpai e'nîpai'nîkon, itesa' pe e'nî ye'nen. ⁹Maasa pra ipîkku pe e'pai tîwe'sanonkon wanî ya, inkamoro ye'kakon enan pî' man imakui'pî ya'. Tiise mîrîrî itu'se tîwe'to'kon eporî to'ya yai, mîrîrîya to' taruma'tî. ¹⁰Maasa pra sîrîrî non po kure'ne temannekon pî' teesenumenkasananya kure'ne mîrîrî yapurî. Tiise mîrîrî wanî mîrîrî tamî'nawîron imakui'pî parakon pe. Mîrîrî yu'se tiwanîkon wenai tiaronkon esenumî innape Paapa ku'to' tîuya'nîkon winîpai. Mîrîrî ye'nen to' e'taruma'tî kure'ne.

Timóteo Panama Pauloya

¹¹Tiise amîrî, Timóteo, Paapa pemonkono pe tîwe'sen. Mîrîrî ye'nen tu'kan mîrîrî ye'kakon yu'se tîwe'sanon kaisarî kasi. Tiise yairî iku'kî itu'se Paapa e'to' yawîrî. Innape ikupî'ma, tiaronkon i'noko'makî. Moropai apona teerepansen yapîtanî'kî, imakui'pî tîku'se pra. Morî pe tiaronkon yarakkîrî e'kî, teekore'masen pe pra. ¹²Meruntî kupî pî' ako'mankî innape ikupî'ma. Mîrîrî wenai innape eporîya ipatîkarî enen aako'manto' ton. Mîrîrî ton pe Paapaya amîrî menka'pî, manni' yai, innape ikupîya ekaremekî'pîya yai, tu'kankonya ayera'ma tanne. ¹³Tamî'nawîron ko'manto' ton tînen Paapaya eta tanne, moropai manni' Jesus Cristo eseurîma'pî Pôncio Pilatos nurî'tî rawîrî si'ma, mîikîrîya eta tanne, sîrîrîpe tauya apî'. ¹⁴—Iku'kî —ta'pîuya kupîya yu'se wanî sîrîrî. Mîrîrî kupî pî' ako'mankî tîwî tîku'se pra, imakui'pî pe awinîkî tiaronkon eseurîma namai. Ikupî pî' ako'mankî Uyepotorîkon Jesus Cristo enna'poto' weiyu erepamî pîkîrî. ¹⁵Paapaya ikupî kupî sîrîrî maasa pra iweiyu ku'ne'tisa' tîuya ye'nen.

Manni' Paapa morî moropai tiwinsaron ipîkku,

ipîkkukon reiyamî' yentainon

moropai uyesa'kon pe tîwe'sanon yentainon mîikîrî.

¹⁶ Mîikîrî neken wanî ipatîkarî tîiko'mansen pe aasa'manta ton pe pra aako'mamî. Mîikîrî ko'manto' wanî morî pe, a'ka pe pu'kuru, imakui'pî ton pra. Mîrîrî ye'nen imakui'pî pe si'ma iipia erepannî eserîke pra awanî. Anî'ya Paapa era'masa' pra man. Mîrîrî ye'nen sîrîrî warantî si'ma era'ma pepîn. Mîikîrî neken yapurî e'pai awanî, taapai'nîkon. Meruntî ke aako'mamî ipatîkarî! Mîrîrî warantî awanî!

¹⁷ Sîrîrî pata po ipîkku pe yemanne ke tîwe'sanon pî' mîkai, Timóteo. Mîi pe tîwanîkon kai'ma to' wanî namai. Moropai temannekon ataretî'ka pepîn kai'ma to' wanî namai, maasa pra mîrîrî wanî taataretî'kasen pe. Tîise mîkai to' pî' Paapa neken yapurîto'pe to'ya. Maasa pra mîikîrî wanî taataretî'kasen pe pra. Tîise mîikîrî wanî tamî'nawîron esa' pe. Mîikîrîya itîrî uurî'nîkon pia, tu'ke itu'se e'nî pikîrî, atausinpanto'pe. ¹⁸ Morî kupî pî' to' ko'manto'pe, mîkai to' pî', mararî pra tiaronkon pîika'tîto'pe to'ya. Moropai tîwakîrikon pe, î' rî temannekon yonpa tîito'pe to'ya mîkai. ¹⁹ Mîrîrî warantî ikupî to'ya ya, maasa mîrîrî yentai yapisî to'ya, taataretî'kasen pepîn. Moropai enen tîiko'manto'kon ton eporî to'ya ipatîkarî.

²⁰ Timóteo, iku'kî ta'pî yawîrî, ikupî pî' ako'mankî tinyaka'mapî'se pra. Tiaronkon eseurîmato' itu'se Paapa e'to' yawîrî pra teeseurîmasen maimu kîsetai. Maasa pra epu'nen pe to' e'ku'sa'kon eseyu'pîtî ya, to' eseurîmato' wanî î' pe pra rî, mîi pe neken to' wanî. ²¹ Inkamoro esenku'tî'pî kure'ne morî pe teesenumenkakon kai'ma, mîrîrî ye'nen innape Paapa yapurî to'ya pepîn. Mîrîrî warantî inkamoro atarima'pî Paapa piapai aminke, innape ikupî tîuya'nîkon warantî pra.

Apona'nîkon epîrema sîrîrî. Tauya Paapa pî'. —Tamî'nawîron morî pe awe'to' ke to' repakî —tauya Paapa pî'.

SÎRÎRÎ KAARETA ITAKON ITE'KA PE PAULO NÎMENUKA'PÎ

TIMÓTEO PIA

Tiwin kano'pî pe Pauloya imenuka Timóteo pia. Tamî'nawîron kaaretakon menukaiya típo, sîrîrî imenuka'pîiya.

Pauloya Timóteo panama eesenyaka'mato' pî'. Î' kai'ma eesenyaka'ma e'pai awanî Paapa ton pe ekaremekîiya. Imenuka'pîiya atarakkannîto' ta tîwanî tanne. Sa' ite'ka yapisî'pî to'ya, miarî Roma cidađerî po. Atarakkannîto' yewî' ta tîwanî tanne, kaareta menuka'pîiya Timóteo pia, morî pe innape Jesus ku'nenan ko'mannî'to'peiya.

Inîrî Paulo Nîmenuka'pî Timóteo Pia

1 Uurî Paulo, Jesus Cristo naipontî'pî itu'se Paapa wanî ye'nen. Maasa pra Paapaya ta'pî: —Innape Jesus ku'nenan pia ipatîkarî enen ko'mannîto' tîrîuya —ta'pîiya. Jesus Cristo nîkupî'pî wenai, mîrîrî itekare ekareme'se uyarima'pîiya.

²Timóteo, sîrîrî kaareta menukauya aapia, maasa pra unmu pe amîrî wanî uwakîri pe, innape Jesus Cristo ku'sa'ya ye'nen.

Paapa pî' esatîuya, moropai Jesus Cristo Uyepotorîkon pî': —Tamî'nawîrî morî pe awe'to'kon tîtî. Moropai a'noko'pîkon pe era'matî, tîwanmîn tîtî —tauya, apona itîto'pe to'ya.

Pauloya Timóteo Panama Yairî Aako'manto'pe.

³Apî' enpenata ya, taapîtîuya Paapa pî', manni' unapurî utamokonya yapurî'pî warantî. Yairî yapurîuya imakui'pî tîku'se pra. Paapa pî' tauya: —Uwakîri pe man, Paapa, Timóteoya innape akupî'pî. ⁴Wei ewaron kaisarî epîrema apona ya, anera'mapai wanî. Maasa pra akaruwa'pî pî' enpenatapî'nî pî' wai. Mîrîrî ye'nen amîrî anera'mapai wanî, Timóteo, atausinpato'pe. ⁵Maasa pra innape Jesus ku'nen pe awanî pî' enpenata'pî. E'mai' pe ano' Lôide itese'ya ikupî'pî innape. Mîrîrî típo asan Eunice itese'ya ikupî'pî innape. Tarîpai amîrîya nîrî innape ikupî'pî, epu'tî pî' wai.

⁶Mîrîrî ye'nen mîrîrî Paapa nîtîrî'pî pî' awenpenata yu'se wai. Ikonekakî, amîrî nîkupî ton pe Paapa nîtîrî'pî. Mîrîrî tîrî'pîiya manni' yai Paapa esenyaka'mato' kupîpa apu'pai pona uyenya tîrîuya ne'tîkini yai. ⁷Mîrîrî ku'kî, maasa pra Morî Yekaton Wannî, Paapa nîtîrî'pî uupia'nîkonya ukupîkon pepîn eranne' pe. Tîise meruntî ke e'nî emapu'tîiya, moropai tiaronkon sa'nama emapu'tîiya, moropai uuwarîrî'nîkon tîwe'panamai e'nî emapu'tîiya, imakui'pî kupî namai.

⁸Mîrîrî ye'nen teweppe'se pra e'kî Uyepotorîkon yekare pî'. Moropai uurî pî' nîrî teweppe'se pra e'kî uurî atarakkansa' ye'nen, Uyepotorîkon yekare ekaremekîuya wenai. Tîise meruntî ke yapîtanî'kî, awe'taruma'tî ya itekare ekaremekîiya wenai. Awe'taruma'tîto' pî' eranne' pe pra e'kî. Tîise uurî e'taruma'tî warantî awe'taruma'tî, Paapaya ameruntîri ton tîisa' ye'nen. ⁹Paapaya uurî'nîkon pîika'tîsa', moropai uyanosai'ya'nîkon morî pe ko'mannîto'pe. Mîrîrî ikupî'pîiya morî unkupî'pîkon wenai pra, tîise tîiwarîrî morî antîipai tîwanî ye'nen. Pena pata ekonekasa' pra tîise, mîrîrî morî tîrî tîuya pî' eesenumenka'pî Jesus Cristo yai. ¹⁰Moropai sîrîrî tîrî'pîiya Uyepotorîkon Cristo Jesus iipî wenai. Mîikîrî Uyepotorîkon ena'pî sa'mantanto' yentai. Mîrîrî wenai iipia enen ko'mannî ipatîkarî. Innape itekare kupî wenai sa'mantan

pepîn. Mîrîrî ye'nen upi'pîkon kata pepîn ipatîkarî. ¹¹Mîrîrî yekare ekareme'se umenkasa' Paapaya. Uurî Paapa narima'pî, pemonkonyamî' yenu'pato'peuya itekare pî'. ¹²Mîrîrî ye'nen teweppe'se pra wai, e'taruma'tî ye'ka pe. E'taruma'tîto' pî' eppepî pepîn, maasa pra Cristo Jesus unapurîkon ku'nen uurî innape. Mîikîrî epu'nen uurî. Meruntî mîikîrî. Mîrîrî ye'nen manni' untîrî'pî iipia ko'mannîpîya tui'pî pîkîrî. Mîrîrî epu'tî pî' wai.

¹³Yairî itekare ekareme'kî manni' aneta'pî uwinîpai. Ekareme'kî innape Cristo tîku'se, tiaronkon sa'namakî Cristo Jesus nîrî'pî ke. ¹⁴Manni' itekare Paapa nîrî'pî ko'mannî'kî tiaronya inyakanma namai tiaron pe. Iko'mannî'kî Morî Yekaton Wannî meruntî ke. Maasa pra aako'mamî uupia'nîkon.

¹⁵Tamî'nawîronkon innape Jesus Cristo ku'nenan Ásiaponkonya unîmî'pî epu'tî pî' nai. Figelo moropai Hermógenesya nîrî unîmî'pî.

¹⁶Tîise Onesíforo kaane, tî'noko'pî pe era'ma Paapaya yu'se wai Onesíforo, moropai itonpayamî' nîrî. Maasa pra tu'ke ite'ka uyausinpapîtî'pîiya yairî ma're ena namai. Mîikîrî eppe'sa' pra man uurî atarakkansa' pî'. ¹⁷Mîikîrîya teerepansa' yai tarî Roma pona, uurî yuwa'pî mararî pra uyeporî tîuya pîkîrî. ¹⁸Mîrîrî ye'nen Uyepotorîkonya mîikîrî sa'nama yu'se wai, tamî'nawîron aretî'ka tîuya weiyu yai. Mîikîrî yeseru epu'tî pî' nai morî pe, uurî pîika'tî'pîiya Éfeso po tîwanî yai.

Jesus Cristo Surarari Pe E'ni

2 Moropai amîrî unmu, meruntî ke e'kî umeruntîrikon Jesus Cristo nîrî'pî ke. ²Sîrîrî itekare ayenu'pîuya tu'kankon pemonkonyamî'ya era'ma tanne, mîrîrî aneta'pî uwinîpainon mîrîrî ke tiaronkon yenu'pakî. Manni'kan warayo'kon innape ikupîtonkon tîrumakai pra yenu'pakî, tiaronkon yenu'pato'pe to'ya mîrîrî ke nîrî.

³Awe'taruma'tîto' yapîtanî'kî uurî yarakkîrî si'ma, Jesus Cristo poitîrî pe awanî wenai. Suraraya tîwe'taruma'tîto' yapîtanî'pî manni' warantî yapîtanî'kî. ⁴Manni' suraraya, taipontînen maimu yawîrî ikupî, tîiwarîron tînkoneka pî' teesenumenkai pra. Taipontînen wakîrî pe tîwanîpa ikupîya. ⁵Manni' pemonkon teeka'tunsen eka'tumî e'painon teeka'tunto'pe ta'pî yawîrî tî rî yapisîpa kai'ma. Tîise yawîrî pra eeka'tunsa' ya, mîikîrîya tînapisî yapisî pepîn e'painon. Mîrîrî warantî nîrî amîrîya iku'kî ta'pî yawîrî ikupî e'pai awanî, Jesus Cristo winîpainon yapisîpa. ⁶Moropai warayo' umî ya' teesenyaka'masen esenyaka'ma mararî pra tîmoron tepu'se. Moropai mîikîrîya teesenyaka'ma'pî epetasa' mo'ka tekkari ton e'mai' pe, mîrîrî ton pe teesenyaka'masa' ye'nen. [Mîrîrî warantî amîrî esenyaka'masa' ya, amoron tepu'se, Jesus Cristo winîpainon nîrî yapisîya.], ⁷Mîrîrî apî' tauya manni' pî' esenumenkakî. Maasa pra mîrîrî pî' eesenumenka ya, Uyepotorîkonya tamî'nawîron epu'tîya emapu'tî.

⁸Enpenatakî Jesus Cristo pî', manni' awe'mî'sa'ka'pî pî', manni' Davi paarî'pî pî'. Mîrîrî ekareme'nen itekare ekaremekîuya sîrîrî. ⁹Sîrîrî ekaremekîuya wena e'taruma'tî sîrîrî. Tarî wanî sîrîrî ewa'tîsa' pe sa'man ferro ke, manni' pemonkon wîitîpon yewa'tî to'ya warantî. Tîise Paapa maimu man yewa'tîsa' pe pra ekareme'to'pe ekareme'nenanya. ¹⁰Mîrîrî ye'nen tamî'nawîrî yapîtanî'pîuya tîpe-monkono pe Paapa nîmenka'san ton pe. Mîrîrî yapîtanî'pîuya maasa pra Jesus Cristoya to' pîika'tîto'pe moropai to' ko'manto'pe ipatîkarî tîipia morî pe.

¹¹Sîrîrî esenupanto' wanî yairon pe pu'kuru:
Jesus Cristo sa'mantasa' wenai,

uurí'níkon sa'mantasa' yarakkírí.

Mírírí ye'nen ko'manní pe man yarakkírí.

¹²Moropai mírírí wenai e'taruma'tínto' yapítanîpí ya, tamí'nawíronkon esa' pe enan pe man Cristo yarakkírí nírí.

Tíise “Unepu'tí pepín mîikírí”, ta'níkon ya, mîikíríya taa nírí: “Unepu'tíkon pepín mîikírí”, taiya kupí sírírí upí'níkon.

¹³Moropai yairí e'ní'níkon pra awanî ya, mîiwíni tíise Cristo ko'mamí yairí.

Maasa pra seru'ye' pe tíwe'sen pepín mîikírí.

Î taasa' tíuya ya, ikupíiya.

Teesenyaka'masen Wanî Paapa Wakíri Pe

¹⁴Tiaronkon yenupanenan pe ankupí'san pí' ka'kí sírírí unekaremekí'pí. Moropai to' panamakí Paapa rawírí sí'ma, teesiyu'pí'se to' waní namai tímaimukon ke. Maasa pra mírírí warantí to' waní ya, morí pe awanî pepín tiaronkon esenumenkato' taruma'tí to'ya. ¹⁵Mírírí kupíya yuwakí, tamí'nawírí Paapa wakíri pe awanîpa. Manní' warayo' teesenyaka'mato' pí' mîikírí eppepí pepín maasa pra teesenyaka'ma epu'tí tíuya ye'nen. Mírírí warantí epu'kí morí pe, tamí'nawíronkon panamato'pe yairon Paapa maimu ke, teweppe'se Paapa winíkíi awanî namai.

¹⁶Tíise í' pe pra rí itu'se Paapa e'to' pepín pí' teeseurímasanon maimu kísetai. Maasa pra mírírí ye'ka waní pemonkonoyamí taruma'tínen pe. To' ataka'ma emapu'tíiya. ¹⁷Maasa pra inkamoro ye'kakonya yenupanto' waní erekí' pe tíwe'sen warantí, ne'ne' pe awanî. Mírírí ere'ya itesa' yaní warantí awanî. Asakí'ne to' man, warayo'kon mírírí ye'ka pí' yenupatonkon, Himeneu moropai Fileto to' ese'.

¹⁸Inkamoroya yairí tíwe'to'kon rumakasa' man. Yairon pepín pí' tiaronkon yenupasa' man. Aasírí Paapaya isa'manta'san pí'mí'sa'ka'pí kai'ma to' yenupasa' to'ya. Mírírí ye'nen to' yaka'masa' to'ya man, innape yairon kupí to'ya pra awanî temapu'tíi.

¹⁹Tíise Paapa maimu waní yairon pe pu'kuru tílko'mansen pe. Wítí yanraki' nírí yu'na'tísa' itu'na meruntí ke aako'manto'pe. Mírírí warantí Paapa maimu waní meruntí ke aako'mamí. See warantí awe'menukasa' mírírí:

—Uyepotoríkonya tímírí ton pe tíwe'sanon epu'tí. *Nm 16.5*

Moropai awe'menukasa' nírí: —Manní'kan Jesus pí' Uyepotorí kon taawonanya yairí pra tíwe'to'kon rumaka e'pai awaní, iní'rí ikupí tíuyá'níkon namai. Mírírí warantí ko'manní yairí, mo'tan pepín.

²⁰Ipíkku pe tíwe'sen yewí' kure'nan ta awaní pisakon Teken pra ouro pe moropai prata pe awaní pepín, tíise awaní yei konekasa' moropai non ka'sa' nírí. Tíise mírírí kore'ta waní tiaron pensa tínapurí pe imenka'pí. Ipíkku pe tíwe'sen erepansa' ya mírírí ourokon, pratokon yapuríiya. Tíise yei konekasa' moropai non ka'sa' yapuríiya wei kaisarí. ²¹Mírírí ye'nen Paapa ton pe aní esenyaka'mato'pe, nura pe tíwe'to' rumaka e'pai awaní, morí kupí pí' aako'mamípa. Mírírí pisakon, ouro ka'sa' yapurí to'ya warantí, Paapaya mîikírí yapurí ipíkku pe.

²²Mírírí ye'nen itu'se maasonkon e'to' imakui'pí típíinamai pra ako'mankí. Tíise yairon kupí pí' ako'mankí, innape ikupí pí' ako'mankí. Tiaronkon sa'nama pí' ako'mankí, moropai Paapa yapurí pí' ako'mankí. Moropai tíiwanmíra ako'mankí

morí pe tíko'mansenon pokonpe. Uyepotoríkon winípai tíwe'piika'tító'kon ton esa'nenan pokonpe ako'mankí. ²³ Pakkokon se' tapairí teeseurímasanon yarakkírí kiseurímai. Eseuríma ya, esiyu'pí'nító' eseporí. Maasa pra í' taa túya'níkon epu'tí to'ya pepín. Mírírí ye'nen kiseurímai to' yarakkírí. ²⁴ Maasa pra Uyepotoríkon poitírí pe tíwe'sen esiyu'pítí e'pai pra man. Tíise míkírí e'pai awaní morí pe teekore'masen pe pra. Morí pe pemonkonyamí' yenupanen pe e'pai awaní. Taatasi'sirunpasen pe pra e'pai awaní í' etasa' túya pí'. ²⁵ Tíise míkíríya itekare anetapai'níkon pepín yeuríma e'pai awaní tínín pí'. Maasa pra mírírí wenai Paapaya to' enpenatato' ton tírí yai pra. Mírírí típo innape ikupí to'ya. ²⁶ Moropai esenku'tí'san pe pra to' ena. Maasa pra Makuiya to' yenku'tí'pí. Uurí'níkonya kamo ye'marí ta iwító' ton tírí yai, aronne itírí pepín tíise tenonse títsen, kamoya era'ma namai. Mírírí warantí Makuiya teseru ku'to'pe uyenku'tíkon. Mírírí ye'nen inkamoro mo'kato'pe itenya yapai itekare ekaremekí e'pai awaní to' pí'.

Jesus Ii'to' Weiyu Winíkí Sa'me Ena

3 Timóteo, sírírí tauya pí' epu'kí. Maasa panpí' Jesus ii'to' winíkí sa'me pu'kuru awaní pe man mírírí yai. ² Sa'me awaní maasa pra teetí'nínmakon pí' pemonkonyamí' waní kupí sírírí tíwarírí'níkon. Sa'me awaní maasa pra pemonkonyamí' eseka'nunka kupí sírírí kure'ne tíniru yu'se tíwaníkon pí'. Mírírí yu'se to' eseka'nunka mararí pra, maasa pra mîi pe tíwaníkonpa kai'ma to' eseka'nunka. Mîi pe tíwaníkon ye'nen, to' eseuríma mararí pra típí'níkon epu'nen pe tíwaníkon pí'. Sa'me awaní maasa pra to' eseuríma imakui'pí pe tiaronkon pemonkonyamí' winíkí. Sa'me awaní maasa pra —Morí pe man —taa to'ya pepín tonpakon pí', moropai Paapa pí' nírí taa to'ya pepín. Tíise tíwarírí'níkon tíko'mamíkon pí' to' ko'mamí. Sa'me awaní maasa pra to' munkíyamí' waní pepín tíyunkon maimu yawírí. Sa'me awaní maasa pra Paapa nama to'ya pepín kupí sírírí. ³ Sa'me awaní maasa pra tonpakon sa'namato' ton pra to' waní. Í' ta'pí túya'níkon tonpakon pí' mana'poka to'ya pepín sa'me to' waní. Imakui'pí pe tiaronkon esenumenka emapu'tí to'ya tonpakon winíkí. Inkamoro etí'nínma pra awaní tesorukon pí'. Inkamoro waní sokoro' pe tíwe'sanon pe. Mírírí ye'nen inkamoroya morí yewanmírí, itu'se pra to' waní. Tonpakon yenku'tínenan pe to' waní. ⁴ Sa'me awaní maasa pra í' kupí to'ya teesenumenkai pra, yairon to' esenumenkato' ton pra awaní. Tiaronkon yentai epu'nen pe tíwaníkon pí' to' esenumenka. Kure'ne tarí taatausinpato'kon pí' to' atausinpa Paapa pí' taatausinpakon yentai. ⁵ Tíise taa to'ya: “Paapa yapurínenan anna” taa to'ya títakon ke neken, tewankon ya' yapurí ye'ka pe pra.

Mírírí ye'nen inkamoro ye'ka kore'ta kasi. ⁶ Inkamoro ewomí pe man tiaronkon kore'ta. Mírírí yai wírí'sanyamí', a'tu'míra to' yewan tíwe'sanon yenku'tí to'ya kupí sírírí. Maasa pra to' esewankono'ma'pí imakui'pí kupí túya'níkon pí'. Mírírí ye'nen, to' yenku'tí to'ya tesorukon ke. To' panama to'ya moropai innape to' maimu kupí to'ya teesenku'tí. ⁷ Inkamoro wírí'sanyamí' ko'mamí yairon itekare eta pí', ipí' to' esenupa teuren tíise innape ikupí to'ya eseríke pra awaní imakui'pí anku'pai tíwaníkon ye'nen. ⁸ Inkamoro warayo'konya yairon pí' yenupanto' yewanmírí manni'kan Janes moropai Jambres nurí'tí Moisésya tenupato'kon yewanmírí'pí warantí. Maasa pra to' esenumenkato' ton pra awaní. Moropai innape yairon maimu kupí to'ya pepín. Mírírí ye'nen tíwe'piika'tító'kon eporí to'ya pepín. ⁹ Tíise inkamoro ko'mamí kupí pepín sírírí mírírí kupí pí'. Maasa pra tamí'nawíronkonya to' níkupí'pí epu'tí kupí

sírîrî yairon pe pra awanî. Mîrîrî warantî Moisés nuri'tîya tîpanamato'kon yewan-mîrîtîponkon esepu'tîpî.

Tiwin Kono'pî Pe Pauloya Timóteo Panama.

¹⁰ Tîise amîrî, pemonkonyamî' panamatou'ya epu'nen, uyeseru epu'nen amîrî. Uuko'mamî'pî yeseru, î' yu'se wanî, moropai î' kai'ma innape ikupî'pîuya moropai teekore'masen pe pra wanî epu'nen amîrî. Pemonkonyamî' sa'namanen pe wanî epu'nen amîrî. Moropai upona teerepansen yapîtanîpî'pîuya epu'nen amîrî. ¹¹ Tiaronkonya utaruma'tî'pî epu'nen amîrî. Moropai e'taruma'tî'pî epu'nen amîrî. Tamî'nawîrî î' e'kupî'pî Antioquia cidaderî po wanî yai, Icônio po wanî yai, Listra po wanî yai, kure'ne utaruma'tîto' yapîtanîpî'pîuya epu'nen amîrî. Tîise tamî'nawîronkon winîpai Uyepotorîya umo'ka'pî epu'nen amîrî. ¹² Tamî'nawîronkon Jesus Cristo maimu yawîrî iko'manpai'nikon ko'mamî kupî sîrîrî tîwe'taruma'tîi, Jesus pemonkono pe tîwanîkon ye'nen. ¹³ Tîise manni'kan imakui'san warayo'konya, moropai yairon pepîn pî' yenupanananya pemonkonyamî' yenku'tî ko'mannîpî inî' panpî' teesenku'tîi.

¹⁴ Tîise amîrî, Timóteo, yairon kupî pî' ako'mankî, manni' eesenupa'pî pî'. Innape ikupî'pîya maasa pra mîrîrî pî' ayenupatîponkon epu'tî pî' nai innape to' wanî yairî. ¹⁵ Moropai more pe awanî'pî pata pai sîrîrî Paapa maimu e'menukasa' pî' eesenupa'pî. Mîrîrî epu'tîya wenai epu'nen pe akupî'ya. Mîrîrî wenai innape Cristo Jesus kupî'pîya. Mîrîrî ye'nen awe'pîika'tîsa' epu'tîya. ¹⁶ Maasa pra tîmaimu menuka warayo'konya emapu'tî'pî Paapaya tamî'nawîrî. Mîrîrî ye'nen morî pe awanî uuri'nikon yenupanen pe yairon pî'. Morî pe awanî uyako'menkanen pe nîrî. Morî pe awanî yairon kupî pî' ko'mannî emapu'tînen pe. ¹⁷ Mîrîrî warantî sîrîrî Paapa maimu man tîpemonkono yenupanen pe. Mîrîrî wenai tamî'nawîrî morî kupî pî' aako'mamî, tiaronkon pîika'tî pî', maasa pra ipî' teesenupasa' ye'nen.

4 Paapaya era'ma tanne, moropai Jesus Cristoya era'ma tanne, ankupî ton ekaremekîuya sîrîrî. Maasa pra Cristo enna'po kupî sîrîrî tamî'nawîronkon esa' pe tîwanîpa. Mîrîrî yai taiya kupî sîrîrî anî' wanî morî pe, anî' wanî imakui'pî pe taiya kupî sîrîrî to' pî', pemonkonyamî' enenankon pî' moropai isa'manta'san pî'. ² Mîrîrî ye'nen yairon esenupanto' ekaremekî pî' ako'mankî tîtî'napanse pra, pemonkonyamî' anetapainokon pî' moropai anetapainokon pepîn pî' nîrî. Eseurîmakî inkamoro imakui'pî kupî pî' tîwe'sanon pî' to' tî'napanto'pe. Tîise to' yausin-pakî moropai inkamoro yenupakî morî pe to' ko'manto'pe, teeseta'kai pra. ³ Sîrîrî kupî pî' ako'mankî, maasa pra maasa panpî' yairon esenupanto' anetapai pra pemonkonyamî' ena kupî sîrîrî. Inkamoroya tu'ke tenupanekon ton yuwa kupî sîrîrî î' anetapai to' wanî etakonpa, moropai itu'se tîwe'to'kon yawîrî ikupîkonpa. ⁴ Mîrîrî ye'nen inkamoroya yairon esenupanto' rumaka kupî sîrîrî inkamoroya tenupato'kon etakonpa kai'ma. Tîise mîrîrî to' yenupatî' to'ya wanî î' pe pra rî, panton pe neken awanî. ⁵ Tîise amîrî, tîwarî e'kî tamî'nawîrî tui'sen pî' teesenumenkai. Sa'man yapîtanî'kî. Tiaronkon pî' itekare ekareme'kî. Tamî'nawîron ankupî ton ku'kî tîwî tîku'se pra.

⁶ Tarîpai tarî uuko'manto' ataretî'ka sîrîrî. Umînî ikamouya pe wai. Mîrîrî ke Paapa repauya manni'kanya tîwukukon ke Paapa repa'pî warantî. ⁷ Tamî'nawîronkon pokonpe unkupî ton pe ta'pî Paapaya ku'sau'ya wai. Mîrîrî ye'nen yaretî'kasau'ya sîrîrî, manni' teeka'tunsenya teeka'tunto' yaretî'ka warantî. Moropai innape pu'kuru

Paapa kupî pí' uuko'mansa' wai sîrîrî tîpose. ⁸Tarîpai uurî ton pe ikonekasa' yapisîyua kupî sîrîrî. Manni' warayo' teeka'tumî yaretî'katîponya tîpia to' nîtrîrî yapisî warantî uupia Uyepotorîkon nîtrîrî yapisîyua maasa pra yairî imaimu yawîrî uuko'mansa' ye'nen. Mîikîrî pemonkonyamî' yenunnen, yaironya itîrî tui'sa' weiyu yai. Moropai uupia neken itîrîiya pepîn, tîise tamî'nawîronkon tînimîkî pí' tîwe'sanon tîwakîrikon pe, taatausinpai, inkamoro pia nîrî itîrîiya.

Tîpia Timóteo li'to'pe Pauloya Esatî

⁹Ka'ne' panpî' aaipî yuwakî, Timóteo, tarîwaya uupia. ¹⁰Maasa pra Demasya unîmîpî. Mîikîrî atausinpa'pî kure'ne sîrîrî pata yeseru pí'. Mîrîrî ye'nen attî'pî man Tessalônica cidaderî pona. Moropai Crescente nîrî wîtrî'pî man Galácia pata pona. Moropai Tito wîtrî'pî man nîrî Dalmácia pata pona. ¹¹Tîise Lucas neken man uyarakkîrî. Mîrîrî ye'nen tauya apî'. Aaipî yai, Marcos yuwakî ayarakkîrî enepîpa. Maasa pra mîikîrîya upîika'tî tarî esenyaka'mato' pí'. ¹²Tîise Tíquico yarima'pîyua wai miarî ya', Éfeso cidaderî pona. ¹³Aaipî yai Trôade cidaderî po, Carpo yewî' ta unîmî'pî uya'san menepîi. Moropai ukaaretarîkon menepîi. Ipîkku pe manni' paaka pí'pî ikonekasa' yu'se wai.

¹⁴⁻¹⁵Timóteo, tîwarî mîsi' Alexandre pí', manni' ferro pí' teesenyaka'masen. Mîikîrî man kure'ne îri pe itekare unekaremekîkon winîkîi. Uwinîkîi imakui'pî kupî'pîiya mararî pra. Tîise mîikîrî taruma'tî Uyepotorîkonya pe man imakui'pî inkupî'pî wenai.

¹⁶E'mai' pe pemonkonyamî' esanon rawîrî wanî yai uyeseru pí' eseurîma'pî. Mîrîrî yai tiwinsarî wanî'pî, anî' tiaron upîika'tînen ton pra. Tamî'nawîronkonya upîika'tî pîn, tîwî ukupî'pî to'ya. Tîise mîrîrî wenai Paapaya to' taruma'tî yu'se pra wai tîise tîiwanmîra to' nîkupî'pî kupîiya yu'se wai. ¹⁷Tîise tiwinsarî wanî pîn. Maasa pra Uyepotorî wanî'pî uyarakkîrî. Mîikîrîya umeruntîri ton tîrî'pî. Meruntî ke itekare pí' eseurîmato'pe inî panpî' tamî'nawîronkon Judeuyamî' pepîn neta ton pe. Moropai mîikîrîya umo'ka'pî nari' yapai kaikusi mata pia tîwe'sen mo'ka warantî umo'ka'pîiya. ¹⁸Mîikîrî rî Uyepotorîya upîika'tî ko'mannîpî tamî'nawîron imakui'pî winîpai. Moropai mîikîrîya uyarî tîpata ya', ka' pona. Mîikîrî yapurî pí' ko'mannîpai'nîkon man ipatîkarî. Sîrîrî warantî yapurî e'pai man.

Paulo Esekaremekî

¹⁹Timóteo, umaimu man Áquila pia moropai ino'pî Priscila pia nîrî. Moropai umaimu man nîrî uyonpakon Onesiforo pia moropai tamî'nawîrî ipemonkonoyamî' pia. ²⁰Uyonpakon Erasto nîmî'pîyua Coríntio cidaderî po. Moropai Trófimo nîmî'pîyua Mileto po, maasa pra pri'ya pra eenasa' wanî'pî.

²¹Timóteo, aaipî yuwakî uupia ka'ne' pe panpî', kono'pîtî e'sara'tî rawîrî. Uyonpakon man tarî uupia. Êubulo, moropai Prudente moropai Lino moropai Cláudia, inkamoroya tîmaimukon yarima aapia moropai tamî'nawîronkon tiaronkonya nîrî tîmaimukon yarima aapia.

²²Timóteo, tauya Paapa pí': —Iipia ako'mankî, Paapa, tauya. —Moropai tamî'nawîrî morî pe awe'to' tîikî to' pia, tauya ipî'. Mîrîrî neken.

SÎRÎRÎ KAARETA PAULO NÎMENUKA'PÎ

TITO PIA

Sîrîrî kaareta menuka'pî Pauloya Tito pia. Tito wanî'pî Judeu pe pra moropai Paulo waniyakon pe awanî'pî. Mîikîrî Tito nîmî'pî Pauloya Creta kîrî po, miarîronkon innape Jesus ku'nenan yenupato'peiya moropai morî pe to' ko'mannî'to'peiya. Mîrîrî ye'nen sîrîrî kaareta wenai Pauloya yeurîma'pî, î' kai'ma morî pe aako'manto' e'pai awanî. Mîrîrî warantî morî iteseru era'ma tûya'nîkon wenai, innape Jesus ku'to'pe tiaronkon nîrî.

Pauloya Imenuka Tito pî'

1 Uurî Pauloya sîrîrî kaareta menuka sîrîrî. Paapa poitîrî pe wanî, moropai Jesus Cristo naipontî'pî pe wanî. Uyarima'pîiya Paapa nîmo'ka'san pia innape Jesus ku'to'pe to'ya, Paapa maimu yairon epu'to'pe to'ya moropai imaimu yawîrî to' ko'manto'pe uyarima'pîiya. ²Mîrîrî ton pe uyarima'pîiya. Maasa pra innape ikupî wenai enen ko'mannî kupî ye'nen ipatîkarî. Mîrîrî epu'tî pî' man maasa pra pena pata ekonekasa' pra tîise Paapaya ta'pî: —To' ko'mamî pe man ipatîkarî enen uu-pia —ta'pîiya. Paapa mîikîrî seru'ye' pepîn. Mîrîrî ye'nen inîmîkî pî' ko'mannî. ³Mîrîrî itekare anekareme'pai Paapa enasa' ya, ekaremekî me'po'pîiya. Mîrîrî itekare ekareme'se uyarima'pî mîikîrî Paapa, upîika'tînenkonya.

⁴Sîrîrî kaareta yarimauya sîrîrî aapia, Tito. Amîrî wanî unmu pe pu'kuru maasa pra innape Jesus ku'sa'ya ikupî'pîuya warantî.

Apona epîrema sîrîrî. Paapa pî' esatûuya: —Mîikîrî Tito era'makî morî pe, tîwan-mîra awe'to'pe, moropai tamî'nawîron morî pe awe'to' ke irepakî. Mîrîrî warantî tauya Uyunkon Paapa pî', moropai Jesus Cristo upîika'tînenkon pî'.

Tito Esenyaka'mato' Creta Wono Po

⁵Amîrî pokonpe wanî yai, esenyaka'ma'pî tîise aretî'kauya pra wanî'pî. Mîrîrî ye'nen amîrî nîmî'pîuya Creta po yaretî'kapa. Mîrîrî yai ta'pîuya apî': —Innape Jesus ku'nenan era'manen pe warayo'kon mo'kakî pata kaisarî Creta wono po —ta'pîuya. Mîrîrî ye'nen manni'kan morî pe iteseru tîwe'sanon ta'pîuya yawîrî to' mo'kakî.

⁶Innape Jesus ku'nenan era'manen e'pai awanî morî pe ipî' anî' eseurîma namai imakui'pî pe iwinîkîi. Tiwin tîno'pî kenan e'pai awanî, in mukuyamî' e'pai awanî innape Jesus ku'nenan pe. Moropai anî'ya “imakui'pî ku'nenan mîikîrî munkîyamî'”, taa eserîke pra awanî. Tîyun, tîsan maimu yawîronkon pe e'pai to' wanî, imakui'pî pe anî' eseurîma namai to' pî'. ⁷Paapa esenyaka'mato' pî' mîikîrî wanî. Mîrîrî ye'nen morî pe iteseru e'pai awanî, ipî' tiaronkon eseurîma namai imakui'pî pe. Mîi pe pra e'pai awanî, sokoro' pe pra e'pai awanî, teetînsen pe pra e'pai awanî. Eekore'ma pra e'pai awanî, temanne ton yu'se tîwanî ye'nen tiaronkon yenku'tîiya e'pai pra awanî.

⁸Tîise morî pe pemonkonyamî' teerepansenon tîpia yapisîiya e'pai awanî, morî Paapa yeseru era'ma tûya pî' taatausinpasen pe e'pai awanî, imakui'pî era'ma tûya pî' pra. Morî pe awe'panama e'pai awanî imakui'pî kupî tûya namai. Tonpayamî' winîkîi imakui'pî kupîiya pra e'pai awanî tîise itu'se Paapa e'to' yawîrî aako'mamî e'pai awanî. ⁹Innape yairon esenupanto' kupîiya e'pai awanî meruntî ke teesenupa'pî

yawîrî. Mîrîrî warantî tiaronkon meruntîannîpîiya yairon esenupanto' yenupa tîuya wenai. Moropai Paapa maimu yu'sankon pepîn yako'menkaiya e'pai awanî, yairî pra to' e'to' pî'.

¹⁰Maasa pra tu'ke pemonkonyamî' anî' anetapai'nîkon pepîn se' tapairî to' eseurîmapîtî, tiaronkon yenku'tî to'ya. Arinîke to' man, Judeuyamî' yeseru yawîrî tîwe'sanon kore'ta. ¹¹Inkamoro tiaronkon yenupa'pî, to' ko'mamî yairî pra. Tiaronkon yewî'kon tawonkon yenku'tî to'ya tamî'nawîrî. To' yenupa to'ya tîniru yapî'to'pe to'ya tiaronkon tenku'tî. Mîrîrî wenai tu'ke tonpakon atarima emapu'tî to'ya Jesus piapai. Mîrîrî ye'nen to' pî' taa me'poya e'pai awanî, mîrîrî kupî to'ya namai inî'rî. ¹²Maasa pra tiwinan to' yonpa ipîkku teeseurîmasen nuri'tîya ta'pî: — Creta ponkon seru'ye'kon, o'ma'kon warainokon, enya'ne'kon, entamo'kapai neken to' wanî kure'ne, teesenyaka'mai pra —ta'pîiya. ¹³Iseruku pepîn mîrîrî. Mîrîrî ye'nen to' yako'menkakî meruntî ke, innape Jesus ku'to'pe to'ya yairî. ¹⁴To' yako'menkakî tî-pantonikon tîpîinamai pra to' e'to'pe, Paapa maimu yu'san pepîn nekaremekî'pî tîpîinamai pra to' e'to'pe. ¹⁵Maasa pra morî pe anî' yewan wanî ya, morî pe aako'manto' wanî tamî'nawîrî. Tîise nura pe anî' yewan wanî ya, moropai innape Paapa kupîiya pra awanî ya, tamî'nawîrî aako'manto' wanî nîrî nura pe. Nura pe mîkîrî esenumenkato' wanî ye'nen tamî'nawîron era'maiya nura pe. ¹⁶“Paapa epu'nenan anna”, taapîtî to'ya teuren. Tîise imakui'pî to' nîkupî'pî wenai, tamî'nawîronkonya epu'tî, Paapa epu'tî to'ya pepîn. Tewanmakon pe Paapa nîkupî kupî to'ya, Paapa maimu yuuku to'ya pepîn. Mîrîrî ye'nen tiwin kin morî kupî to'ya pepîn.

Yairon Esenupanto'

2 Tîise amîrî Tito, pemonkonyamî' yenupakî yairon esenupanto' pî'. ²A'yeke'tonon panamakî teetînsen pe to' wanî namai, tepu'se to' e'to'pe, tîpona'nîkon tui'sen kupî to'ya namai. To' panamakî to' pî' tiaronkon eseurîma namai imakui'pî pe. Tîise morî pe to' yeseru e'to'pe to' panamakî, innape Jesus ku'to'pe to'ya, tiaronkon sa'namato'pe to'ya to' panamakî. Mîrîrî wenai tîpona'nîkon tui'sen yapîtanî'to'pe to'ya to' panamakî.

³Mîrîrî warantî no'santonon panamakî, morî pe to' ko'manto'pe Paapa nama pî'. Imakui'pî pe to' eseurîma namai tiaronkon pî', kure'ne mai' enîrî to'ya namai. Mîrîrî warantî to' panamakî tiaronkon wîri'sanyamî' maasaronkon panpî' yenupato'pe to'ya, morî pî' to' panamakî. ⁴Mîrîrîya wîri'sanyamî' maasaronkon panpî' yenupato'pe to'ya, tînyokon sa'namato'pe to'ya, moropai tînmukukon sa'namato'pe to'ya, to' panamakî. Tîiwarîrî'nîkon to' etî'nînmato'pe, tesarukon tepu'se to' ko'manto'pe, to' panamakî. ⁵Tînyokon pî' neken to' atausinpato'pe tiaron pî' pra, tewî'kon ta to' esenyaka'mato'pe mîrîrî poro tuutî pra, morî pe eranmîra to' ko'manto'pe, tînyokon maimu yawîrî to' ko'manto'pe. Mîrîrî warantî to' ko'manto'pe, imakui'pî pe tiaronkon eseurîma namai Paapa maimu winîkîi, to' panamakî.

⁶Mîrîrî warantî warayo'kon, maasaronkon nîrî panamakî tîiwarîrî'nîkon to' etî'nînmato'pe tesarukon tepu'se. ⁷Amîrî nîrî tamî'nawîrî yairon kupî pî' ako'mankî, tiaronkonya ayera'mato'pe moropai ankupî'pî warantî iku'to'pe to'ya. Tepu'se to' panamakî seru'ye' pra. ⁸Yairî to' yeurîmakî, “Iseruku mîrîrî”, taa to'ya namai. Apî', “Yairon pepîn mîrîrî”, taa to'ya namai. Yairon pe eeseurîma ya, inkamoro ayeyatonon epepe'pî eserîke awanî, maasa pra apî' to' eseurîma eserîke pra awanî imakui'pî pe.

⁹Moropai tîkaraiwarîkon poitîrîtonon pe tîwe'sanon panamakî. Tîkaraiwarîkon maimu yawîrî to' e'to'pe, tamî'nawîrî itu'se awe'to' yawîrî to' e'to'pe imaimu tîyu'pî'se to' wanî namai. ¹⁰To' panamakî tîkaraiwarîkon yemanne yama'runpa to'ya namai, tîise morî pe tîkaraiwarîkon yemanne ko'mannî'to'pe to'ya. Mîrîrî wenai to' nîkupî era'ma tamî'nawîronkonya morî pe. Mîrîrî ye'nen Paapa, upîika'tînenkon pî' yenu-panto' eta to'ya nîrî morî pe.

¹¹Mîrîrî warantî innape Jesus ku'nenan ko'mamî e'pai awanî maasa pra tamî'nawîronkon pemonkonyamî' anpîika'tîpai tîwanî pî' Paapa esekaremekî'pî. Jesus Cristo yarimasai'ya wenai, epu'tî î' kai'ma uurî'nîkon sa'nama'pîiya, moropai uurî'nîkon pîika'tî'pîiya. ¹²Mîrîrî ye'nen imakui'pî unku'pîkon rumakapai'nîkon man. Imakui'pî anku'pai pra e'nîpai'nîkon man. Tîise morî pe ko'mannîpai'nîkon tîwe'panamai, imakui'pî kupî'nîkon namai. Yairî Paapa maimu yawîrî ko'mannîpai'nîkon man. ¹³Mîrîrî warantî iku'pai'nîkon, uurî'nîkon ko'mamî tanne Jesus iipî nîmîkî pî', manni' Jesus unapurîkon, kure'nan upîika'tînenkon. ¹⁴Tîiwarîrî aasa'manta'pî uurî'nîkon ye'mapa kai'ma tamî'nawîron imakui'pî kore'tapai, moropai morî pe uurî'nîkon ronapa tîmîrî ton pe e'nîto'pe, morî ku'to'pe taatausinpai.

¹⁵Mîrîrî unekaremekî'pî ke to' yenupakî. Tamî'nawîronkon pemonkonyamî' yeurîmakî meruntî ke. To' yako'menkakî, to' panamakî, to' yenupanen pe e'kî, amîrî tîpîi-namai pra to' ko'mamî namai.

Innape Jesus Ku'nenan Yeseru Ton

3 Innape Jesus ku'nenan yenpenatanî'kî, tesa'kon pe tîwe'sen manni' ipîkku pe tîwe'sen maimu yawîrî to' e'to'pe morî anku'pai to' e'to'pe inkamoro tesa'kon ton pe. ²To' yenpenatanî'kî imakui'pî pe to' eseurîma namai, tiaronkon yarakkîrî, to' esiyu'pîtî namai, sokoro' pe to' wanî namai, eranmîra to' e'to'pe, morî pe to' e'to'pe tiaronkon pokonpe to' yenpenatanî'kî.

³Pena innape Jesus kupî rawîrî pakko pe uurî'nîkon wanî'pî, anî' anetapai pra e'nî'pî. Esenku'tînsa' wanî'pî, imakui'pî pî' eseka'nunka'nî'pî, uwakîrîkon pe imakui'pî kupî'pî uurî'nîkonya. Tiaronkon uyonpakon mu'tunpa'pî. To' yemanne yu'se e'nî wenai kinmuwanî'pî. Tiaronkon wanî'pî uyewanmakon pe ipîra moropai uurî'nîkon kupî'pî tiaronkonya nîrî tewanmakon pe. ⁴Tîise mîrîrî ye'ka pe e'nî tanne, Paapaya upîika'tînenkonya usa'nama'pîkon. ⁵Moropai upîika'tî'pîiya'nîkon, imakui'pî yapai umo'ka'pîiya'nîkon. Morî unku'pî'pîkon wenai upîika'tîiya pra awanî'pî. Tîise kure'ne tî'noko'pî pe uurî'nîkon era'ma'pîiya. Mîrîrî ye'nen upîika'tî'pîiya'nîkon. Morî Yekaton Wannîya umakuyikon rona'pî moropai uurî'nîkon yenpo'pîiya enenan pe e'nîto'pe Paapa winîkîi. Moropai amenan uyeserukon ton yeka'ma'pîiya morî pe ko'mannîto'pe. ⁶Mîikîrî Morî Yekaton Wannî yarima'pî Paapaya upîika'tîto'peiya'nîkon, Jesus Cristo upîika'tînenkon nîkupî'pî wenai. ⁷Morî pe tîwanî ye'nen, "Yairon pe awanîkon tarîpai", taasa' Paapaya wanî'pî upî'nîkon, î' rî morî kupî pra tîise. Mîrîrî ta'pîiya enen ko'mannîto'pe tîpia ipatîkarî. Mîrîrî nîmîkî pî' ko'mannî.

⁸Ayenku'tîuya pepîn. Innape tauya sîrîrî. Mîrîrî ye'nen mîrîrî unekaremekî'pî ke to' yenupakî innape Jesus ku'nenan pî', morî kupî pî' to' ko'manto'pe. Maasa pra mîrîrî unekaremekî'pî wanî morî pe pu'kuru. Moropai tamî'nawîronkon pîika'tîiya. ⁹Tîise teesiyu'pî'se pra ako'mankî tiaronkon yarakkîrî, Moisés nurî'tîya yenu-panto'

pî', utamokon ese'kon rî'pî pî'. Maasa pra î' pe pra rî esiyu'pî'nîto' wanî. Mîrîrî wanî imakui'pî pe. Mîrîrî tîpînamai pra e'kî. ¹⁰ Esiyu'pî'nî emapu'tînen moro awanî ya akore'ta'nîkon, mîikîrî yeurîmakî. Moropai amaimu yuukuiya pra awanî ya, inî'rî yeurîmakî. Mîrîrî tîpo, yuukuiya pra aako'mamî ya, tîwî nîsi. Inî'rî mîikîrî yarakkîrî kasarîi. ¹¹ Maasa pra imakui'pî ku'nen mîikîrî. Paapa maimu pîinamaiya pepîn. Imakui'pî inkupî'pî wenai eeseputî.

Tiwinano'pî Pe Tito Panamaiya

¹² Aapia Ártemas ou Tíquico yarimasau'ya yai, mattîi Nicópolis po eseponîto'pe. Maasa pra miarî Nicópolis po kono' aniwa'kapai wai. ¹³ Pemonkonyamî' ton pe teeseurîmasen Zenas moropai Apolo pîika'tîkî. To' ataponka ko'mannîpî. Mîrîrî ye'nen î' yu'se to' wanî ya, itîkî, î' ton pra to' wanî namai. ¹⁴ Uyonpakon innape Jesus ku'nenanya morî kupî e'pai awanî. Tîwe'taruma'tîsanon pîika'tî to'ya e'pai awanî. Mîrîrî kupî tîuya'nîkon pî' to' esenupa e'pai awanî, morî pe tiaronkon pîika'tîto'pe to'ya, moropai î' ton pra tîwanîkon namai, to' esenyaka'ma e'pai awanî, enya'ne pe pra.

¹⁵ Tarîpai tauya apî'nîkon. Tamî'nawîronkon uupiwonkon maimu man aapia. Anna maimu man uyonpayamî' innape Jesus ku'nenan pia, aapiawonkon pia. Anna sa'namanenan inkamoro.

Moropai epîrema sîrîrî apona. Tauya Paapa pî': —Tamî'nawîrî morî pe awe'to' tîikî to' pia —tauya Paapa pî'. Mîrîrî neken.

SÎRÎRÎ KAARETA PAULO NÎMENUKA'PÎ

FILEMOM PIA

Sîrîrî kaareta yarima'pî Pauloya tîwanîyakon Filemom pia. Atarakkannîto' yewî ta si'ma imenuka'pîiya maasa pra Filemom poitîrî epe'pî wanî'pî tesa' piapai moropai attî'pî Roma cidaderî pona. Tesa' yemanne yama'runpa'pîiya. Miarî Roma po itekare eta'pîiya Paulo winîpai. Moropai innape Jesus kupî'pîiya. Imakui'pî teseru ruma'ka'pîiya moropai Paulo pîika'tî pî' iko'manpai awanî'pî.

Mîrîrî ye'nen itesa' Filemom pia sîrîrî kaareta menuka'pî Pauloya. Ipoitîrî Onésimo pî' eseurîma'pî. Iteseru etinyaka'mato' yekare ekaremekî'pîiya. Moropai Filemom pî' esatî'pîiya, morî pe yapi'to'peiya Onésimo enna'posa' yai. Maasa pra ipoitîrî pe neken pra, tîise itonpa pe pu'kuru awanî, innape Jesus ku'sai'ya ye'nen.

Moropai sîrîrî kaareta yarî'pî Onésimoya tesa' pia tîwenna'posa' yai. Onésimo yekare wenai esepu'tî î' kai'ma uyeserukon etinyaka'ma innape Jesus kupî ya. Moropai enna'po uyesa'kon Paapa pia ipoitîrî pe neken pra tîise, inmukuyamî' pe pu'kuru.

1 Uurî Paulo nîmenuka'pî sîrîrî. Uurî atarakkannîto' yewî' tawon, Cristo Jesus yekare ekaremekîuya wenai. Uyonpakon Timóteo yarakkîrî si'ma, kaareta menuka annaya sîrîrî. Mîrîrî kaareta yarima annaya aapia, Filemom. Amîrî wanî anna wakîri pe, moropai Paapa ton pe teesenyaka'masen pe awanî anna warantî. ² Moropai Áfia nîrî pia yarima annaya. Uyonpa pe mîikîrî wanî, uwîrisi warantî. Moropai Arquipo pia nîrî kaareta yarima annaya. Mîikîrî wanî anna warantî, mararî pra teesenyaka'masen pe Cristo esenyaka'mato' pî'. Moropai ayewî' ta Paapa yapurîi teeperepî'senon pia nîrî sîrîrî kaareta yarima annaya.

³ Moropai morî ke arepakon Paapaya yu'se wai. Moropai tîwanmîra awe'to'kon tîrîiya yu'se wai. Mîrîrî warantî Uyepotorîkon Jesus Cristoya nîrî itîrî yu'se wai.

⁴⁻⁵ Paapa yarakkîrî eseurîma ko'mannîpî amîrî ton pe. Tauya see warantî: — Paapa, morî pe man. Uwakîri pe man maasa pra innape Jesus ku'nen Filemom taapîti tiaronkonya. Moropai apemonkonoyamî' sa'namanen mîikîrî, taa to'ya nîrî —tauya Paapa pî'. ⁶ Mîrîrî ye'nen, innape ikupîya ye'nen, tiaronkon pî' itekare ekaremekî pî' aako'mamî yu'se wai. Mîrîrî warantî ekaremekîya ya, morî Paapa nîtirîkon epu'tiya. Uurî'nîkon ton pe itîsai'ya, Cristo pia e'nî ye'nen. ⁷ Moropai, uyonpa, atausinpasa' wanî tiaronkon sa'namaya ye'nen. Paapa pemonkonoyamî' yausinpaya kure'ne.

Pauloya Filemom Esatî Onésimo Ton Pe

⁸ Mîrîrî ye'nen tauya e'painon see warantî. Mîrîrî ku'kî tauya ya apî', yairî awanî, maasa pra Cristo narima'pî pe wanî ye'nen. Tîise mîrîrî warantî tauya pepîn. ⁹ Mîrîrî mîkupîi tauya, maasa pra kure'ne asa'namauya. Mîrîrî warantî tauya a'yek'e' ton pe wanî ye'nen, atarakkannîto' yewî' ta wanî ye'nen. ¹⁰ Mîrîrî warantî esatîuya sîrîrî. Onésimo pî' eseurîma sîrîrî. Mîikîrîya Jesus yapisî emapu'tî'pîuya atarakkannîto' yewî' ta si'ma. Mîrîrî wenai unmu pe awanî mîrîrî. ¹¹ Pena morî pe pra mîikîrî e'pîti'pî apî'. Tîise tarîpai morî pe eenasa' sîrîrî apî', moropai upî' nîrî. Apîika'tînen pe pu'kuru eenasa' man tarîpai.

¹² Mîikîrî sa'namauya kure'ne. Tîise yarimauya sîrîrî aapia. ¹³ Mîikîrî pî' taapai wanî'pî: —Tarî ako'mankî upîika'tîpa atarakkannîto' yewî' ta wanî tanne. Tarî wanî Jesus yekare ekaremekîuya wenai. Uyarakkîrî Filemom wanî ya, upîika'tîiya eserîke awanî. Mîrîrî ye'nen ako'mankî upîika'tîpa Filemom yenta. ¹⁴ Tîise mîrîrî warantî tauya pra wai, mîrîrî makai taasa'ya pra tîise. Apoitîrî yu'se pra wai, itu'se pra awanî tanne. Tîise î' rî itu'se wanî ya, mîrîrî nîrî yu'se wai. ¹⁵ A'kî, aapiapai apoitîrî Onésimo epe'pî tîise mararî aako'mamî. Tarîpai awenna'po sîrîrî iko'manse ipatîkarî aapia. ¹⁶ Awenna'po aapia apoitîrî pe awe'to'pe, tîise apoitîrî yentai awe'to'pe nîrî. Ayonpa pe pu'kuru awe'to'pe tarîpai awenna'po. Mîikîrî sa'namauya yentai sa'namaya e'painon, maasa pra apoitîrî pe neken pra awanî, tîise ayonpa pe pu'kuru awanî, Jesus yapi'sai'ya ye'nen. Yai pra mîrîrî wenai aapiapai atî tîrî'pî Paapaya. Mararî aako'mamî'pî aapiapai, tîise aapia aako'mamî ipatîkarî tarîpai.

¹⁷ Mîrîrî ye'nen morî pe yapi'kî ayewî' ta. Uutîsa' ya, morî pe uyapisîya e'painon, awanîyakon pe wanî ye'nen. Mîrîrî warantî rî Onésimo apoitîrî yapi'kî. ¹⁸ Moropai awinîkîi imakui'pî ku'sai'ya ya, epe'mîra aapia awanî ya, mîkai upî' moropai aye'mauya. Uurîya aye'ma. ¹⁹ Inna pî' tauya sîrîrî. Aye'mauya. Uurî Pauloya imenuka, seeni' kaareta yonpa, aye'mauya pî' teeseurîmasen. Tîise enpenatakî kure'ne epe'mîra wanî'pî uye'maya pra awanî ye'nen. Uye'maya ya, î' pe pra awanî, amîrî ke uye'maya e'pai awanî maasa pra Jesus yapisîya emapu'tîsau'ya ye'nen. ²⁰ Tîise uyonpa, mîrîrî warantî tauya sîrîrî apî'. Mîrîrî mîkupîi kure'ne atausinpato'pe, Cristo pemonkono pe e'nî ye'nen. ²¹ Umaimu yawîrî amîrî wanî epu'tî pî' wai. Mîrîrî ye'nen seeni' kaareta menukauya sîrîrî eranne' pe pra. Î' taasau'ya neken kupîya pepîn, tîise inî' panpî' esa'sau'ya yentai.

²² Moropai inî'rî esatîuya sîrîrî, upata'se' ton konekakî. Yai pra uutî kupî sîrîrî aapia. Maasa pra eepîremasa'kon ye'nen, Paapaya upîika'tî aapia uutîto'pe.

²³ Tarîpai Epafra uupiawon atarakkannîto' yewî' tawonya tîmaimu yarima sîrîrî. Tarî mîikîrî wanî Cristo Jesus yekare ekaremekî tîuya wenai. ²⁴ Moropai uyarakkîronkon teesenyaka'masanon Marcos, Aristarco, Demas, Lucas, inkamoroya tîmaimukon yarima sîrîrî nîrî aapia.

²⁵ Ayewankon ya' morî tîrî Uyepotorîkon Jesus Cristoya yu'se wai. Mîrîrî neken.

SÎRÎRÎ KAARETA WANÎ

INNAPE JESUS KU'NENAN JUDEUYAMÎ TON PE

Anî'ya sîrîrî kaareta menuka'pî esepu'tî pepîn. Tîise imenuka'tîponya yarima'pî Judeuyamî' pia, innape Jesus ku'nenan, maasa pra to' yonpayamî' ko'mamî'pî tesorukon ta, tîtamokonya tenupato'kon yawîrî. Mîrîrî ye'nen innape Jesus ku'nenanya epu'tî pra awanî'pî, î' kai'ma Paapa yapurî to'ya. To' nenepî tekîn yu'se pra Paapa wanî naka? Teepîremasen wenai Paapa pî' esatî to'ya ka'ri? Mîrîrî warantî to' esenumenka maasa pra e'mai'nokon, innape Jesus ku'nenan munkîyamî' tîwanîkon ye'nen. Jesus era'masa' pra to' wanî'pî, eesenpoto', aasa'mantato', awe'mî'sa'kato' era'manenana pepîn, insanana tîyuntunonya era'ma warantî pra. Mîrîrî ye'nen mîrîrî pî' teeseurîmasen pe sîrîrî kaareta wanî. Imenukatîponya to' maimu yuuku see warantî.

Jesus Cristo eturumaka'pî tîisa'mantapa tamî'nawîronkon ton pe. Morî pe pu'kuru mîrîrî wanî, penaronkon nenepî teepîremasenya iwîto'pe yentai. Moropai tamî'nawîronkon teepîremanon yentai Cristo wanî. To' tamokon Moisés nurî'tî yentai awanî. Maasa pra Cristo nenepî'pî wanî tekîn minî pepîn, tîise tîminî ti'kansa', tîisa'manta yai. Moropai ka' pona Paapa pia pu'kuru yari'pîiya uurî'nîkon ton pe. Morî pe Paapaya yapisi'pî tîwakîri pe. Mîrîrî ye'nen Jesus ko'mamî Paapa meruntîri winî ipîkku pe.

Uurî'nîkon ton pe tamî'nawîrî Cristo inkupî'pî wenai, innape Jesus ku'nenan ko'mamî e'pai man innape ikupî pî. Mîrîrî innape Jesus ku'to' wanî yairon pe, tiaron yairon ton pra man.

Tînmu Wenai Paapa Eseurîma Sîrîrî

1 Pena Paapa eseurîmapî'tî yai penaronkon utamokon nurî'tî yarakkîrî tu'ke teeseurîmato' yeseru ton eporî'pîiya inkamoro yarakkîrî teeseurîmapa kai'ma. Tu'ke ite'ka eeseurîmapî'tî'pî penaronkon tîmaimu ekareme'nenan nurî'tî yarakkîrî mîrîrî ekareme'to'pe to'ya. ²Tîise sîrîrî, „Cristo, tînmu erepansa' yai,„ uyarakkîrî'nîkon eeseurîma'pî mîikîrî tînmu wenai. Moropai tînmu wenai Paapaya pata koneka'pî. Mîikîrî menka'pîiya tamî'nawîrî itesa' pe awe'to'pe kai'ma. ³Mîikîrî inmu wenai, kure'ne ipîkku pe tîyun Paapa wanî epu'tî. Iwarantî tîwanî wenai, î' kai'ma tîyun wanî ekaremekîiya upî'nîkon. Mîikîrîya tamî'nawîron sîrîrî pata yapîtanîpî ko'mannîpî meruntî pu'kuru tîmaimu ke. Moropai mîikîrîya pemonkonyamî' nîkupî'pî imakui'pî mo'ka'pî. Mîrîrî mo'kasa' tîuya tîpo ka' po eereuta'pî ipîkku pata'se' ya'. Tamî'nawîronkon esa' tîwe'sen, Paapa meruntîri winî eereuta'pî.

Ipîkku Pe Paapa Munmu Wanî Inseurîyamî' Yentai

⁴Epu'tî'nîkon, tîyun pia eereutasa' ye'nen, eena'pî ipîkku pe, inseurîyamî' yentai. Moropai Paapaya mîikîrî ese' ton tîrî'pî tînmu pe, inseurîyamî', tîpoitîrîtonon ese' yentai. ⁵Maasa pra Paapaya taasa' pra man tiwin kin inkamoro inseurîyamî' pî' tîise tînmu pî' neken ta'pîiya:
Unmu pu'kuru amîrî.

Sírîrîpe tamî'nawîronkon pî'
 ekaremekîuya sírîrî,
 ayun pe pu'kuru wanî *Sl 2.7*
 ta'pîiya. Moropai taasai'ya pra man tiwin kin inserîyamî' pî':
 Ayun pe wanî ekaremekîuya sírîrî
 Mîîkîrî wanî unmu pe pu'kuru *2 Sm 7.14; 1 Cr 17.13*
 taasai'ya pra man to' pî'.

⁶Î pensa Paapaya e'mai'non tînmu yarima yai sírîrî non pona, mîîkîriya ta'pî:

Tamî'nawîronkon inserîyamî'ya
 mîîkîrî yapurîto'pe kai'ma *Dt 32.43*
 ta'pîiya. ⁷Moropai Paapa maimu e'menukasa'ya taasa':
 Paapaya inserîyamî' yaipontî
 tîpoitîrîtonon pe to' wîftîto'pe, to' ii'to'pe kai'ma.
 Imaimu pe inkamoro wanî.
 A'situnya ya'se'ma imaimu pe warantî
 moropai apo' awittasa' imaimu pe warantî,
 Paapa maimu yawîron pe to' wanî. *Sl 104.4*
 taasai'ya man. ⁸Tîise tînmu pî' taasai'ya, imaimu e'menukasa'ya:

Amîrî wanî Paapa pe pu'kuru.
 Tamî'nawîronkon esa' pe aako'mamî
 ipatîkarî tîwe'tî'kasen pe pra.
 Mîrîrî yai tamî'nawîronkon ko'mannîpîya yairî.

⁹Morî ku'nen pe awe'to'pe awe'kupî'pî.

Moropai imakui'pî,
 Paapa maimu yawîrî tîwe'sen pepîn piapai
 aatarima'pî,
 ayewanma pe ikupî'pîya.
 Mîrîrî kupî'pîya ye'nen, Paapa,
 ayepotorîya amîrî menka'pî
 tamî'nawîronkon esa' pe awanîpa.
 Ipîkku pe pu'kuru

inkamoro ayonpayamî' yentai
 akupî'pîiya taatausinpai. *Sl 45.6,7*

Mîrîrî warantî Paapaya ta'pî tînmu pî'. ¹⁰Moropai inî'rî mîîkîrî pî' ta'pîiya:
 Yepotorî Wannî, tamî'nawîron
 konekatîpon amîrî.

Esippia'tî yai, pata moropai ka'
 koneka'pîya ayenya ke pu'kuru.

¹¹Mîrîrî ankoneka'pî tamî'nawîron
 esonomî kupî sírîrî
 tîise amîrî ko'mamî ipatîkarî.

Tamî'nawîrî teesera'masen ena ipoi'pî pe
 pon ena manni' warantî.

¹²Mîrîrî yanmako'maya kupî sírîrî,
 mîrîrî mo'kapa moropai inyakanmapa pon miakanma warantî.
 Tîise amîrî ko'mamî ipatîkarî,

î' pensa ipoi'pî pe eena pepîn *Sl 102.25-27*

ta'pîiya. ¹³ Moropai Paapaya taasa' pra man inseriyamî' pî':

Ereutakî umeruntîri winîkîi

ayeyatonon kupîuya pîkîrî ama're *Sl 110.1*

taasai'ya pra man inseriyamî' pî' tîise tînmu pî' neken ta'pîiya. ¹⁴ Mîrîrî ye'nen anî'kan pe inkamoro inseriyamî' wanî? Inkamoro inseriyamî' wanî tamî'nawîrî, pemonkon esa' warantî pra tîise yekaton pe. Paapa poitîrîtonon pe to' wanî. Moropai inkamoro wanî yarimasa'kon pe. Paapa nîpîika'tîkon, ipemonkonoyamî' pîika'tîi yarimasa'kon pe to' wanî. [Tîise inkamoro yentai Paapa munmu wanî.]

Paapa Munmu Winîpai E'pîika'tînto' Iipî

2 Mîrîrî ye'nen kure'ne esenumenkan e'pai awanî mîrîrî e'pîika'tînto' yekare Jesus winîpainon uneta'pîkon pî'. Mîrîrî yairon yekare winîpai atariman namai esenumenkanpai'nîkon. ² Pena Moisés nurî'tî pî' inseriyamî' nekaremekî'pî itekare wanî'pî yairon pe pu'kuru. Maasa pra ikupî tîuya taasa' tîuya yawîrî, Paapaya penaronkon tîmaimu yawîronkon pepîn taruma'tî'pî. ³ Mîrîrî yentai o'non ye'ka pe e'pîika'tî'nîkon e'painon Jesus winîpainon mîrîrî e'pîika'tînto' yekare yewan-mîrîsa'nîkon ya? E'pîika'tîn pepîn. Maasa pra Uyepotorîkon Jesus Cristoya ekaremekî'pî e'pîika'tînto' yekare upî'nîkon. Moropai manni'kan etatîpono'sanya in-nape ikupî'tîpono'sanya yairî awanî ekaremekî'pî upî'nîkon. ⁴ Moropai yairî awanî epu'tî'nîkon maasa pra Paapaya anî' nîkupî eserîkan pepîn tu'kan kupî to'ya emapu'tî'pî. Moropai tiwin pî' to' tîise to' nîkupî ton meruntî tîrî'pî Paapaya si'ta to' kaisarî Morî Yekaton Wannî wenai. Î' kai'ma itu'se tîwanî yawîrî itîrî'pîiya. Mîrîrî ye'nen yairon pe pu'kuru awanî epu'tî uuri'nîkonya.

Pemonkon Pe Cristo Ena'pî

Pemonkonyamî' Pîika'tîpa

⁵ Inseriyamî'ya pata ko'mannî'to'pe Paapaya meruntî tîisa' pra man, manni' amenan pe ikoneka tîuya kupî manni', amenan inkoneka pî' eseurîman sîrîrî. ⁶ Tîise Paapa maimu e'menukasa' po ta'pî tiaronya:

Paapa, anî'kan pemonkonyamî',

to' pî' esenumenkapa ipîkku pe?

Î' ton pe morî pe to' munkîyamî' pî' awanî,

inkamoro pîika'tîya?

⁷⁻⁸ Pemonkonyamî' kupî'pîya inkamoro

inseriyamî' ma're tîwe'sanon pe.

Tîise mîrîrî tîpo ipîkku pe to' kupî'pîya,

tamî'nawîrî ankoneka'san e'to'pe

to' maimukon yawîrî *Sl 8.4-6*

taasai'ya. Tamî'nawîrî tînkoneka'san esa' pe pemonkonyamî' ku'sa' Paapaya ye'nen, tiwin kin tiwinanya to' maimu yuwaka pepîn. Tîise sîrîrî tîpose inkamoro pemonkonyamî'ya tamî'nawîron ko'mannîpî era'ma pra man. ⁹ Tîise tiwinanya tamî'nawîron ko'mannîpî era'ma'nîkon sîrîrî, mîikîrî Jesus. Pemonkon pe inseriyamî' ma're ikupî'pî Paapaya, maasa pra tamî'nawîronkon pemonkonyamî' ton pe aasa'mantato'pe kai'ma. Mîrîrî wenai morî pe Paapa e'to' esera'ma pe-

monkonyamî' yarakkîrî. Tarîpai ipîkku pe, morî pe Jesus wanî era'ma uurî'nîkonya. Tamî'nawîronkon esa' pe eenasa', maasa pra tîwe'taruma'tîi aasa'mantasa' wenai.

¹⁰Î ton pe Jesus e'taruma'tî yu'se Paapa wanî'pî? Mannî' Paapa tamî'nawîron koneka'tîpon, moropai tamî'nawîron ko'mannî'nen. Mîîkîrî rî wanî'pî tu'kankon tîn-mukuyamî' yu'se to' ko'manto'pe tîîpia tamî'nawîron esa' pe. Mîrîrî kupîpa, tînmu yarima'pî Paapaya awe'taruma'tîto'pe. Mîrîrî wenai tîpemonkonoyamî' yarîton pe eena'pî ka' pona, tîwe'taruma'tîi tîisa'mantato' wenai. Mîrîrî ye'nen mîîkîrî neken ena'pî e'pîika'tînto' esa' pe. ¹¹Mîrîrî ye'nen Jesus yonpa pe e'nî. Maasa pra morî pe pemonkonyamî' ku'nen wanî Paapa munmu pe. Moropai ipemonkonoyamî', morî pe Jesus nîkupî'san wanî nîrî Paapa munkî pe. Mîrîrî ye'nen Jesus epepî pepîn tîpemonkonoyamî' pî, "uyonpayamî'" taapa. ¹²Mîrîrî warantî esatîiya epu'tî'nîkon, maasa pra pena teeseurîma yai tîmaimu e'menukasa' po ta'pî Jesusya:

Paapa, eseurîma kupî sîrîrî

uyonpayamî' pî' ayekaremekîuya

moropai apî' eserenka

tamî'nawîronkon emurukuntî'san kore'ta si'ma *Sl 22.22*

ta'pîiya. ¹³Inî'rî ta'pîiya:

Innape mîîkîrî ku'nen uurî *Is 8.17*

ta'pîiya. Moropai inî'rî ta'pîiya:

Tarî wanî sîrîrî, Paapa,

uupia anrumaka'san

uyonpayamî' yarakkîrî. *Is 8.18*

Mîrîrî warantî Jesus eseurîma'pî upî'nîkon Paapa maimu e'menukasa' po.

¹⁴Pemonkon pe itonpayamî' wanî ye'nen tîpun ke, moropai tîmînî ke, inkamoro warantî Jesus ena e'pai awanî'pî pemonkon pe. Pemonkon pe eena'pî tîisa'mantapa kai'ma pemonkonyamî' ton pe. Mîrîrî tîisa'mantato' wenai, Makui, pemonkonyamî' sa'mantato' ton ene'nen yaretî'kapa kai'ma pemonkon pe eena'pî. ¹⁵Tîwîrî pemonkonyamî'ya imakui'pî kupî, itu'se Makui e'to' yawîrî, tîlko'mamîkon pîkîrî. Mîrîrî wenai eranne' pe to' wanî tîisa'mantato' pî, tîwe'taruma'tîto' pî. Mîrîrî ye'nen tîisa'mantato' wenai inkamoro pîika'tî'pî Jesusya. Makui meruntîri winîpai tîpemonkonoyamî' mo'ka'pîiya. ¹⁶Inna seru' pepîn inserîyamî' pîika'tîi aai'sa' pra man. Tîise aai'pî'pî pemonkonyamî', Abraão nurî'tî payannî'san pîika'tîi, manni'kan innape Paapa ku'nenen Abraõoya ikupî'pî warantî. ¹⁷Mîrîrî ye'nen pemonkon pe eena'pî tonpayamî' warantî teepîremasanon esanon yepotorî pe teenapa. Tonpayamî' tonpe teeseurîmasen pe awanî wenai Paapaya inkamoro yapisî emapu'tînen pe eena'pî. Mîîkîrî tonpayamî' tonpe teeseurîmasen wanî pemonkonyamî' sa'namanen pe moropai innape to' nîkupî ton. Moropai imakui'pî to' nîkupî'pî ye'mapa, aasa'manta'pî inî'rî Paapa ekore'ma namai to' pî, tîise tîmîrî ton pe to' yapî'to'peiya. ¹⁸Mîrîrî ye'nen Jesus wanî uurî'nîkon pîika'tînen pe uyepu'to'kon, uyonpatokon winîpai. Maasa pra pena mîrîrî ye'ka tonpatokon epu'tî'pîiya. Mîrîrî wenai awe'taruma'tî'pî tîise itentai eena'pî, mîrîrî ye'nen upîika'tîiya'nîkon.

Jesus Yapurî E'pai Awanî Moisés Nurî'tî Yentai

3 Mîrîrî ye'nen uyonpayamî', tîmîrî pe amo'ka'pîiya'nîkon. Moropai tîntîrî yapisîkonpa amenka'pîiya'nîkon. Mîrîrî wenai Jesus pî' esenumenkatî kure'ne. Mîîkîrî wanî Paapa narima'pî pe teepîremasanon esanon yepotorî pe awe'to'pe

uurí'nikon ton pe. Míikírî rî kupî uurí'nikonya innape. ²Míikírî waní'pî Paapa naipontí'pî pe, imaimu yawírî tíiko'mansen pe, pena Paapa pemonkonoyamí' esa' pe tíwaní yai Moisés nurí'tí ko'mamí'pî warantí. ³Tíise Jesus waní típoitírî Moisés nurí'tí yentai tíwe'sen pe. Epu'tí'nikon maasa pra manni' pata esa' yapurí kure'ne ipoitírî yapurí yentai. Mírírî warantí Jesus, pata esa' munmu yapurí e'pai awanî, Moisés, Paapa poitírî yapurí yentai. ⁴Inna seru' pepín tamí'nawíron pata waní tesa'kon ke, tiwin pí' kaisarí. Tíise Paapa waní tamí'nawíron esa' pe. ⁵Moropai Moisés nurí'tí waní'pî pena teesenyaka'mato' pí'. Yairí pu'kuru awaní'pî. Paapa maimu yawírî ikupí'píiya Paapa pemonkonoyamí' esa' pe. Í' kai'ma Paapa yapurí to'ya ekaremekí'píiya. Tamí'nawírî inekaremekí'pí waní'pí maasa awe'kupíton pí' ekareme'nen pe. ⁶Mírírî warantí nírî Cristo waní, Paapa maimu yawírî. Tíise Paapa poitírî neken pepín Cristo waní, Paapa munmu pe pu'kuru awanî, moropai tamí'nawíronkon típemonkonoyamí' esa' pe awaní. Uurí'nikon waní ipemonkono pe, innape ikupí pí' ko'manní ya, tírumakai pra. Moropai Paapa winípainon morí yapi'se nímíkí pí' ko'manní ya, ipemonkono pe e'ní.

Paapa Pemonkonoyamí' Erí'ka'to'

⁷Mírírî ye'nen etatí í' kai'ma Morí Yekaton Wanníya ta'pí mírírî innape ikupí ru-makato' pí'. Ta'píiya:

Sírírípe Paapa maimu etaya'níkon ya yai,

⁸aneta'pai pra ke'tí, pena

atamokon waní'pí aneta'pai pra warantí.

Tesa'kon pe Paapa yu'se pra to' waní'pí.

Moropai Paapa yonpa pí' to' ko'mamí'pí keren po si'ma.

⁹Miarí í' itu'se tíwe'to'kon tírúya

anepu'pai to' waní'pí.

Innape ukupí to'ya pra awaní'pí.

Teuren asakí'ne pemonkon kono' kaisarí,

í' rî kupíuya to' píika'títo'pe era'matípo'níkon.

¹⁰Mírírî ye'nen mararí pra ekore'ma'pí

inkamoro upemonkonoyamí' winíkíi.

Moropai ta'píuya, insamoro waní sírírí, teesenumenkato'kon yawírí.

Moropai í' pensa umaimu yawírí pra to' ko'mamí.

Uyeseru anepu'pai pra to' waní.

¹¹Mírírî ye'nen to' winíkíi ekore'ma'pí.

Moropai ta'píuya, tiwin kin insamoro ewomí pepín manni' pata ya', untírí'pí ya'.

Teerí'ka'to'kon eporí to'ya pepín uupia. *Sl 95.7-11*

Mírírî ta'píiya tína'poka ton pe pra. Mírírî warantí Morí Yekaton Wanníya ta'pí manni'kan utamokon pí'.

¹²Aka uyonpayamí', mírírî warantí pra e'tí. Imakui'pí pe teesenumenkai innape ikupíya'níkon pra ke'tí. Paapa, ipatíkarí tíiko'mansen piapai aatarimakon namai, tíwarí e'tí. ¹³Tíise amírí'níkon kore'ta tiaronkon yausinpayaníkon yuwatí, innape ikupí pí' to' ko'manto'pe. Sí'rírípe, penanan wei tínímí'se pra, to' meruntítanní'tí, imakui'píya to' yenku'tí namai. To' yewan ya' eewonsa' ya' anpíinamapai pra to' waní namai. ¹⁴Maasa pra innape ikupí pí' ko'manní ya, Cristo yapísí'pí pata pai ataretí'kan

pîkîrî, mîrîrî yai iwanîyakon pe pu'kuru e'nî. Tamî'nawîrî î tîrîiya yapisî, imîrî pe e'nî ye'nen.

¹⁵ Enpenatatî, Paapa maimu e'menukasa'ya taasa' pî'. Ta'pîiya:

Sîrîrîpe imaimu etaya'nîkon ya, anetapai pra ke'tî.

Penaron atamokon wanî'pî warantî pra e'tî.

Eta tîuya'nîkon yai to' ekore'ma'pî,

tesa'kon pe Paapa yu'se pra to' wanî'pî.

Mîrîrî warantî pra e'tî *Sl 95.7,8*

taasai'ya man.

¹⁶ Anî'kan inkamoro Paapa maimu etatîpono'san moropai yawîrî pra esi'san? Tamî'nawîronkon manni'kan Moisés nuri'tî nîmo'ka'san Egito pata poi. ¹⁷ Anî'kan yarakkîrî Paapa ekore'ma'pî asakî'ne pemonkon (40) kono' kaisari? Manni'kan imakui'pî ku'se enna'po'san moropai imakui'pî ya' ena'san manni'kan e'tî'ka'san keren po, inkamoro yarakkîrî Paapa ekore'ma'pî. ¹⁸ Anî'kan yarakkîrî Paapa eseurîma'pî moropai ta'pîiya tîmaimu tînena'poka ton pepîn. —Tiwin kin uupia eerî'ka'to'kon eporîya'nîkon pepîn —ta'pîiya. Eeseurîma'pî manni'kan tîmaimu yawîrî tîwe'sanon pepîn pî'. ¹⁹ Mîrîrî ye'nen epu'tî'nîkon, inkamoroya Paapa nekaremekî'pî teerî'ka'to'kon eposa' pra awanî'pî, maasa pra innape iku'sa' to'ya pra awanî wenai.

4 Pena î tîrî tîuya ta'pî Paapaya warantî, sîrîrîpe tîpemonkonoyamî' pia tîrî tîuya taa pî' aako'mamî. Tînkoneka'pî, to' erî'ka'to'kon ton eporî to'ya yu'se Paapa wanî. Mîrîrî ye'nen aka, tîwarî e'tî, tamî'nawîrî Paapa nîtîrî yapisîkonpa, tiwinanya yapisî pra awanî namai. ² Maasa pra penaronkonya sîrîrî itekare eta'pî warantî, uurî'nîkonya e'pîika'tînto' yekare etasa' man. Pena inkamoroya itekare eta yai, eta'pî to'ya, î pe pra rî awanî'pî to' pia. Maasa pra eta pe neken eta'pî to'ya. Mîrîrî ye'nen teerî'ka'to'kon ton eporî to'ya pra awanî'pî, innape ikupî to'ya pra awanî ye'nen. ³ Tîise inkamoro warantî pra uurî'nîkon wanî maasa pra innape ikupî'nîkon wenai. Mîrîrî ye'nen eporî pe man Paapa pia erî'ka'nîto' ton, taasai'ya manni' yawîrî. Maasa pra Paapa maimu e'menukasa'ya taasa':

Î' pensa umaimu mana'pokauya pepîn,
teekore'mai eseurîma'pî:

Innape ukupî to'ya pra awanî ye'nen,

tiwin kin uupia teerî'ka'to'kon

eporî to'ya pepîn *Sl 95.11*

taasa' Paapaya man.

Mîrîrî ta'pîiya tamî'nawîrî erî'ka'nîto' ton, tîntîrî koneka yaretî'kasa' tîuya tîise. Maasa pra pena, pata koneka tîuya patapai, mîrîrî antîtpai Paapa wanî'pî innape iku'nenan pia. ⁴ Mîrîrî epu'tî'nîkon maasa pra Paapa maimu e'menukasa' po tiaron pata awe'menukasa' man. Teeseurîmasen asakî'ne mia' pona'no wei pî'.

Asakî'ne mia' pona'no wei yai Paapa erî'kapî'pî tamî'nawîron teesenyaka'mato' konekasa' tîuya tîpo *Gn 2.2*

kai'ma awe'menukasa' wanî'pî. ⁵ Moropai mîrîrî pî' rî eeseurîma'pî: —Inkamoroya untîrî teerî'ka'to'kon ton eporî pepîn tiwin kin —ta'pîiya.

⁶ Manni'kan e'mai' pe eta'tîpono'sanya itekare eta'pî tîise innape ikupî to'ya pra awanî'pî. Mîrîrî wenai eporî to'ya pra awanî'pî. Mîîwîni tîise tiaronkonya eporî pe man, iipia teerî'ka'to'kon. ⁷ Mîrîrî epu'tî'nîkon maasa pra pena mîrîrî esuwa'kasa'

típo, Paapaya wei mo'ka'pî sîrîrîpan weiyu pe awe'to'pe. Sîrîrî pî' eeseurîma'pî pena tu'ke kono' típo mîrîrî menukato'pe Davi nurî'tíya. Ta'pîiya o'non pata eeseurîmasa' manni' pata:

Sîrîrîpe Paapa maimu etaya'nîkon ya,
innape anku'pai pra ke'tí.

Imaimu yawîrî pra ke'tí *Sl 95.7,8*

ta'pîiya. ⁸ Josué nurî'tíya pemonkonyamî' yarî'pî pena to' erî'ka'to' pata'se' Canaã pona. Tîise mîrîrî to' erî'ka'to' pî' neken Paapa eeseurîmasa' pra man, tîise tiaron erî'ka'nîto' pî' eeseurîma'pî, maasa uurî'nîkon erî'ka'to' weiyu pî'. ⁹ Mîrîrî ye'nen mîrîrî erî'ka'nîto' weiyu ko'mamî Paapa pemonkonoyamî' erî'ka'to' tonpe, î kai'ma teesenyaka'ma típo Paapa erî'kapî'pî warantî, asakî'ne mia' pona'no wei yai eerî'kapî'pî warantî. ¹⁰ Maasa pra anî'ya Paapa pia teerî'ka'to' ton eposa' ya, mîikîrî eseka'nunka pepîn, teerî'ka'to' ton eporîpa. Tîise eerî'kapî, Paapa erî'kapî'pî warantî, tamî'nawîron konekasa' tíuya típo. ¹¹ Mîrîrî ye'nen tíwarî e'nîpai'nîkon Paapa pia erî'ka'nîto' yuwa'ka namai. Aka, Paapa maimu yu'se pra e'nîpai pra man, manni'kan penaronkonya Paapa maimu yuwa'ka'pî warantî pra. Moropai mîrîrî we'nai teerî'ka'to'kon ton eporî to'ya pra awanî'pî Paapa pia.

¹² Maasa pra Paapa maimuya enen ko'mannîto' ton enepî uupia'nîkon. Meruntî ke awanî, moropai kasupara ipokasa' se' yataimîrî ike' yentai awanî. Mîrîrî kasuparaya uyesa'kon ya'tí e'painon itu'na, uye'pîkon yawon ukase'kon pikîrî. Tîise mîrîrî yentai Paapa maimu wanî yaso'katon pe, itu'nawon esenumenkanto' moropai uyekatonkon mîrîrî eseporî emapu'tíiya sa'nîrî. Moropai uyesserukon era'maiya yairon ku'sa' era'maiya moropai yairon pepîn ku'sa' era'maiya, uyewankon ya' tíiko'mansen. ¹³ Mîrîrî ye'nen inaponkasa' pe awanî tamî'nawîrî Paapa yenu ya'. Î' yenomî eserîke pra awanî Paapa yenu kaisarî. Tamî'nawîron tînkoneka'pî era'ma Paapaya. Tamî'nawîron wanî a'ta ke itenu kaisarî î' yenomî pata'se' ton pra. Mîrîrî ye'nen enpenatanpai'nîkon mîikîrî pî', tamî'nawîron uurî'nîkon níkupî'pî ekaremekî pe man, yairî e'nî yairî pra e'nî, manni' Paapa pî' enpenatanpai'nîkon. Maasa pra uurî'nîkon níkupî'pî yenpoiya kupî sîrîrî.

Jesus Wanî Kure'ne Teepîremasen

Uurî'nîkon Ton Pe

¹⁴ Mîrîrî ye'nen innape ikupî pî' ko'mannîpai'nîkon, yairî ma're teenai pra. Maasa pra moro man kure'nan uurî'nîkon ton pe teepîremasanon esanon yepotorî. Manni' to'sarî eewomî'pî Paapa pia, Jesus mîikîrî Paapa munmu. ¹⁵ Mîikîrî teepîremasanon esanon yepotorî uurî'nîkon ton pe ko'mamî tí'noko'pîkon pe uyera'makon pî', maasa pra a'tu'mîra e'nîto' wenai. Maasa pra pena mîikîrî yonpa'pî Makuiya tu'ke teseru ton tuwai, sîrîrîpe uurî'nîkon yonpa pî' aako'mamî manni' warantî. Tîise mîikîrî wanî'pî imakui'pî ku'nen pe pra. ¹⁶ Mîrîrî ye'nen erepannîpai'nîkon man iipia eranne' pe pra Paapa nîtirî yapi'se. Maasa pra uurî'nîkon era'maiya tí'noko'pî pe. Morî pe tíwe'to' wenai uurî'nîkon pîika'tíiya. Mîikîrî yarakkîrî eseurîmanpai'nîkon. Tîwîrî mîikîrî winîpai upîika'tîto'kon yapisî pî' ko'mannî, itu'se e'nîto' pikîrî.

5 A'kî, insamoro teepîremasanon esanon yepotorîkon pî' esenumenkanpai'nîkon. Inkamoro wanî tonpayamî' warantî pemonkon pe. Moropai Paapaya inkamoro menka tiaronkon kore'tapai. Moropai to' esenyaka'mato' ton tírîiya, tapurîto'pe

to'ya kai'ma, yarakkîrî teeseurîmasen pe to' wanî, tonpayamî' ton pe. Moropai inkamoroya tîpia'nîkon tiaronkon nenepî'pî po'tî, to' nîkupî'pî imakui'pî ton pe. ²Morî pe inkamoro wanî tonpayamî' yarakkîrî. Maasa pra to' warantî rî a'tu'mîra tîwe'sanon pe inkamoro wanî. Mîrîrî ye'nen tiaronkon pakkokon pî' to' ekore'ma pepîn imakui'pî ku'nenan pî'. Tîise tî'noko'pîkon pe to' era'ma to'ya. ³Maasa pra a'tu'mîra tîwanîkon wenai inkamoroya nîrî imakui'pî tînkupî'pîkon ton pe ipo'tî e'pai awanî, tonpayamî' neken imakui'pî kupî'tiponosan nîkupî'pî ton pe pra.

⁴Anî'ya taa eserîke pra awanî tîuwarîrî: —Teepîremasen pe e'pai wai ipîkku pe —taiya eserîke pra awanî. Tîise Paapaya neken imenkasa' yai, itu'se tîwanî yawîrî, mîîkîrî wanî kure'nan teepîremasen pe. Î' kai'ma Arão nurî'tî yanno'pî Paapaya warantî to' menkaiya. ⁵Mîrîrî warantî nîrî Cristoya taasa' pra man: —Teepîremasanon esanon yepotorî pe e'pai wai —taasai'ya pra man. Tîise Paapaya neken imenka'pî teepîremasanon esa' pe awe'to'pe. Ta'pî Paapaya ipî' see warantî:

Unmu pe pu'kuru awanî sîrîrî,
moropai sîrîrîpe tamî'nawîronkon pî'
ekaremekîuya,

ayun pe uurî wanî *Sl 2.7*

ta'pîiya. ⁶Moropai inî'rî tîmaimu e'menukasa' po tiaron pata ya':

Teepîremasen pe awanî ipatîkaron pe,
imo'kauya pata pe pra.

Manni' teepîremasen Melquisedeque

wanî'pî warantî awanî *Sl 110.4*

ta'pîiya.

⁷Pena tarî non po tîiko'mamî yai Jesus epîrema'pî. Meruntî ke, moropai tîkaurau ye'ka pe Paapa pî' esatî'pîiya tîisa'mantato' winîpai tîpîika'tîto'peiya. Moropai Paapaya mîîkîrî maimu eta'pî maasa pra tîpia eeturumakasa' epu'tî tîuya ye'nen. ⁸Teuren Paapa munmu pe si'ma tîwe'taruma'tîto' epu'tî'pîiya. Mîrîrî wenai î' kai'ma Paapa maimu yawîrî tîwanî pî' eesenupa'pî. ⁹Moropai teekonekasa' yai, tamî'nawîrî tîyun maimu yawîrî teenasa' yai, mîîkîrî ena'pî ipatîkaron e'pîika'tînto' esa' pe, tamî'nawîrî manni'kan morî Paapa maimu yawîrî tîwe'sanon pîika'tînen pe awe'to'pe. ¹⁰Moropai Paapaya mîîkîrî Jesus kupî'pî teepîremasanon esanon yepotorî ton pe, pemonkonyamî' pîika'tîto'pe, manni' teepîremasanon esanon yepotorî Melquisedeque wanî'pî warantî ikupî'pîiya.

Innappe Iku'to' Kupî Ya Tîwî, Nari' Pe Awanî

¹¹Tu'ke man Melquisedeque yekare pî' ayenupato'kon tîise î' kai'ma ekaremekî eserîke pra man. Maasa pra sa'man pe awanî, moropai enya'ne pe awanîkon. Eesenu-papai pra aako'mamîkon sîrîrî tîpose. ¹²Teuren pena pata pai eta pî' aako'mansa'kon naatîi. Aasîrî yenupaton pe awanîkon e'painon teuren. Tîise î' kai'ma inî' panpî' ayenupanenkon ton yu'se awanîkon. Sa'man pepîn Paapa maimu pî' ayenupakon yu'se awanîkon. Mîrîrî ye'nen moreyamî' warantî awanîkon, sararu pî' awentamo'kakon eserîke pra naatîi tîise amîrî'nîkon man mana' pî' tîwe'sen more warantî. ¹³Mîrîrî tauya sîrîrî maasa pra sa'man pepîn Cristo yekare pî' eesenupa'pîkon neken. Inî' panpî' yu'se pra awanîkon. Mîrîrî ye'nen pakkokon moreyamî' warantî awanîkon, î' wanî yairon pe, î' wanî imakui'pî pe epu'tîya'nîkon pra naatîi. Mîrîrî pî' eesenu-pakon pra awanîkon ye'nen. ¹⁴Tîise tiyo' ton yu'se more pe pra tîwe'sen wanî

warantî, mîîkîrî Paapa maimu pî' teesenupasen wanî. Sa'me panpî Paapa yeseru pî' eesenupasa' awanî. Mîrîrî ye'nen morî epu'tîiya moropai î' wanî imakui'pî pe epu'tîiya, mîrîrî pî' teesenupasa' ye'nen.

6 Mîrîrî warantî arentan yuwapai'nîkon man, more pepîn esenupasa' epu'nen pe warantî, epu'nen pe e'nîto'pe'nîkon. E'mai' pe esenupani'pî ya' ko'mannîpai pra man. Pena itekare eta'pî see warantî. Penaron imakui'pî uyaserukon rumakato' moropai innape Paapa ku'to' eta'pî uurî'nîkonya. ² Moropai eta'pî uurî'nîkonya, esen-patakonanto' yekare eta'pî, moropai î' kai'ma tiaron Paapa yapurînen pe tîwe'sen pona mia' tîto' yekare eta'pî. Moropai sa'mantan tîpo e'mî'sa'kanto' yekare eta'pî. Moropai tiwinano'pî wei yai, tui'pî yai, Paapaya pemonkonyamî yenunto' ipatîkarî e'taruma'tînto' yekare eta'pî uurî'nîkonya. ³ Mîrîrî etasa' pata pai epu'tî'nîkon. Tarî-pai inî' panpî epu'tî e'pai man. Moriya mîrîrî pî' esenupanpai'nîkon man, Paapaya itîrî ya.

⁴ Tiaron pensa Paapaya tiaronkon esenupa tîrî pepîn. Maasa pra o'non ye'ka pe pena innape Paapa kupî'tîpono'san enna'posa' ya te'ma'pîkon pî', î' kai'ma mîrîrî tînkupî'pîkon pî' to' enpenata e'painon inî'rî? To' enpenata eserîke pra awanî. Maasa pra inkamoro wanî'pî Paapa epu'nenan pe. Moropai Paapa nîtîrî'pî ka' poinon epu'tî'pî to'ya. Moropai inkamoroya Morî Yekaton Wannî yapisî'pî. ⁵ Inkamoroya epu'tî'pî, Paapa maimu wanî morî pe. Moropai Paapa nîkupî'pî tîmeruntîrî ke era'ma'pî to'ya, ikupîiya kupî warantî amenan pata ya'. ⁶ Tîise tamî'nawîrî mîrîrî epu'tî tîuya'nîkon tîpo, inkamoroya innape iku'to' tîuya'nîkon rumaka ya, î' kai'ma to' enepî e'painon inî'rî to' enpenatato'pe? To' enepî eserîke pra awanî. Maasa pra inkamoro ye'ka wanî inî'rî itakon ite'ka pe Cristo pokapî'nenan warantî. Moropai mîrîrî kupî to'ya era'ma tîuya'nîkon pî' tiaronkon wo'ma'ta Cristo pî' emapu'tî to'ya tamî'nawîronkon rawîrî si'ma. Mîrîrî warantî ikupî to'ya ya, ipatîkarî tîwe'taruma'tîto' winîpai to' epa'kato' ton pra awanî.

⁷ Maasa era'matî. Pemonkonyamî' wanî non warantî. Kono' rena tu'ke ite'ka amansa' yai morî pe eena moropai î' ena'pî pîmî mîrîrî aro'tasa' epeta. Mîrîrî mo'ka mîrîrî umî esa'ya tîwakîrî pe. Mîrîrî warantî tîwakîrî pe uurî'nîkon yapisî Paapaya, innape tîkupî pî' ko'mannî ya. ⁸ Tîise eepeta pra awanî ya, moropai mî'nî ye' aro'ta, parî' aro'ta mararî pra, mîrîrî wanî pepîn morî pe. Moropai mîrîrî era'ma itesa'ya î' pe pra rî. Mîrîrî po'tî itesa'ya mîrîrî. [Mîrîrî warantî inkamoro pemonkonyamî' tîrumakatîponkon yenumî Paapaya.]

⁹ Tîise uyonpayamî', mîrîrî warantî eseurîma tanne nari' pî', mîrîrî warantî awanîkon kupîuya pra wai. Maasa pra morî ankupî'pîkon wenai, epu'tî pî' wai î' kai'ma morî pe Paapaya amîrî'nîkon ku'sa', apîika'tîiya'nîkon ye'nen. ¹⁰ Paapa wanî pepîn yairî tîwe'sen pe pra. Mîrîrî ye'nen mîîkîrîya tîtîwanmîra amîrî'nîkon es-enyaka'mato' kupî pepîn. Moropai tiaronkon ipemonkonoyamî' sa'namato'ya'nîkon to' pîika'tîto'ya'nîkon wenai, innape Paapa yapurîya'nîkon esepu'tî. Moropai sîrîrî tî-pose awanîyakonkon pîika'tîto'ya'nîkon kupîiya pepîn tîtîwanmîra. ¹¹ Mîrîrî ye'nen kure'ne anna esenumenka tiwin pî' awanîkon tanne, akaisarî'nîkon. Yairî ma're teenai pra ikupî pî' ako'mantî aasa'mantakon pîkîrî, Paapa winîpainon morî pu'kuru annîmîkîkon yapisîkonpa. ¹² Mîrîrî ye'nen enya'ne pe awanîkon e'pai pra man. Innape iku'nenan nîkupî anku'pai pra ke'tî. Tîise e'tî manni'kan innape ikupî pî' tîiko'mansenon warantî, moropai teeseta'kai pra inîmî'nenan warantî. Mîrîrî kupî pî' aako'mamîkon ya, î' tîntîrî pe Paapa nekaremekî'pî yapisîya'nîkon pu'kuru.

Î Ta'pî Tîuya Ku'nen Paapa Wani

¹³ Epu'tî'nîkon, seru'ye' pe pra î kupî taa ya, uuri'nîkonya taa uyentainon ipîkku pe tîwe'senya eta tanne. Mîrîrî wenai innape umaimukon wanî eesepu'tî. Mîrîrî warantî pena Paapaya ta'pî Abraão nurî'tî pî' î' kupî tîuya. Moropai tîmaimu tîrî'pîiya iipia, tînena'poka ton pe pra tînkupî tonpe. ¹⁴ Tîise etato'peiya tentainon ton pra awanî ye'nen, Paapaya ta'pî tîmaimu mana'poka tîuya pe pra:

—Paapa uurî. Uyentainon ton pra man.

Mîrîrî ye'nen tauya apî'

morî pe apîremauya seru' pepîn.

Moropai mararî pra anmukuyamî'

apayanyamî' epamî kupî sîrîrî *Gn 22.17*

—ta'pîiya Abraão nurî'tî pî'. ¹⁵ Mîrîrî taasa' Paapaya ye'nen pena pata pai Abraão nurî'tîya inîmîkî ko'mannîpî'pî teeseta'kai pra. Moropai mîrîrî ta'pî Paapaya yawîrî Paapa winîpainon yapîsî'pî Abraão nurî'tîya.

¹⁶ Mîrîrî warantî tiaronya —Ikupîuya —taa ya, ipîkku pe tîwe'sen itentainonya eta tanne, innape awanî epu'tî, —Ikupîiya pepîn naka —tîkai pra. Mîrîrî ye'nen anî' esiyu'pîti pepîn imaimu pî'. ¹⁷ Mîrîrî warantî nîrî tîpemonkonoyamî' pî' Paapaya tîmaimu ekaremekî'pî aronne epu'tî to'ya yu'se tîwanî ye'nen. Î kupî tîuya taasa' tîuya manni' yapî'nenanya yapî'to'pe. Moropai tîwîrîrî teeseurîma'pî mo'tanîpîiya pepîn. Mîrîrî ye'nen eeseurîma'pî. —Paapa uurî, uyentainon ton pra man innape ikupîuya —ta'pîiya. Ikupî tîuya ta'pîiya moropai î' pensa tîmaimu mana'pokaiya pepîn. ¹⁸ Mîrîrî ye'nen asakî'ne man. Î ta'pî Paapaya, inî'rî inyakanmaiyâ eserîke pra. Maasa pra î' pensa Paapa wanî pepîn seru' pe. Moropai mîrîrî wenai uuri'nîkon, iipia eturumaka'sanya upîika'tîiya'nîkon epu'tî, “yai pra itîrîiya” tîkai pra. Mîrîrî ye'nen inîmîkî pî' ko'mannî teeseta'kai pra. ¹⁹ Mannî' apo'yen ye'se' pe to' nîtîrî warantî, mîrîrî innape iku'to' wanî sa'man pe. Uyapîtanînenkon pe awanî uyewankon ya'. Mîrîrî wenai Paapa pia pu'kuru erepannî nîmîkî pî' ko'mannî, sîrîrî innape iku'to' rumaka pepîn tiwin kin. ²⁰ Maasa pra aasîrî pemonkon ewonsa' man Paapa pia pu'kuru urawîrî'nîkon, mîikîrî Jesus. Teepîremasanon esanon yepotorî pe eenasa' man. Uuri'nîkon ton pe eeseurîma sîrîrî moropai ipatîkarî aako'mamî upîika'tîkon pî', pena teepîremasanon esanon yepotorî Melquisedeque e'pîtî'pî warantî eena'pî.

Melquisedeque Wanî'pî Ipîkku Pe

Moropai Teepîremasen Pe

7 Tarîpai eseurîma sîrîrî Melquisedeque yekare pî'. Melquisedeque mîikîrî Salém ponkon esa' pe tîwe'sen. Moropai pemonkonyamî' tonpe teepîremasen pe awanî'pî. Inkamoro tonpe eeseurîmapîtî'pî Paapa yarakkîrî, tamî'nawîronkon yentainon pu'kuru. Pena Abraão nurî'tî enna'po ko'mannîpî tanne, pata esanon tî'ka tîpo, mîikîrî ponaya Melquisedeque wîti'pî epose. Moropai mîikîrî eporî tîuya pe, morî pe Abraão nurî'tî e'to'pe ta'pîiya Paapa pî'. ² Mîrîrîya Abraão nurî'tîya inkamoro tîntî'ka'san yemanne pantaka'pî mia' tamî'nawîrî yonpa kaisarî moropai tiwin itonpa tîrî'pîiya iipia, itonparî'pî yarakkîrî awe'nîmî'pî. Mîrîrî warantî itîrî'pîiya Melquisedeque pia. Mîikîrî ese' wanî'pî Melquisedeque pe, taato' yairon esa' pe tîwe'sen. Moropai tiaron itese' wanî'pî Salém ponkon esa' pe awe'to'. Taato' wanî

morí tîwanmîn esa' pe tîwe'sen. Mîrîrî warantî asakî'ne itese' wanî'pî. ³ Mîîkîrî Melquisedeque wanî'pî o'non pata pai esenpo'pî pe eesepu'tî pra. Itun moropai isan moropai tiaronkon itamori'san esepu'tî pra awanî'pî. Mîrîrî ye'nen eesenpo'pî esepu'tî pra awanî. Moropai aasa'manta'pî esepu'tî pra nîrî. Tîise mîîkîrî ko'manto' wanî Paapa munmu warantî. Awanî teepîremasen pe ipatîkarî taataretî'kasen pe pra.

⁴ Maasa era'matî, î' kai'ma kure'ne Melquisedeque wanî'pî. Maasa pra pena utamokon Abraão nurî'tîya teyatonon tî'kasa' tîuya yai, to' yemanne mo'kasa' tîuya yonpa mo'ka'pî iipia tîntîrî ton. [Ipîkku pe Melquisedeque wanî'pî.] ⁵ A'kî, Moisés nurî'tî kaaretariya taasa' yawîrî, teepîremasanon, manni'kan to' yemanne yonpa Levi payanî'sanya tonpakon winîpai yapisî e'pai awanî tiwin. Teuren to' yonpayamî' pe tîwanîkon ye'ka pe Abraão nurî'tî payanî'san pe si'ma. ⁶ Tîise mîîkîrî Melquisedeque wanî'pî Levi nurî'tî payanî'pî pe pra. Mîîwîni tîise Abraão nurî'tîya te'mato'pe esatî'pîiya manni' inmo'ka'pî iteyatonon piapai yonpa ke. Moropai morî pe Abraão nurî'tî ko'manto'pe ta'pîiya Paapa pî' manni' Abraão nurî'tî Paapa nîtîrî'pî yapisîtîpono'pî. ⁷ A'kî, mîîkîrî tiaron pîremanen wanî pepîn inpîrema'pî ma're, tîise itentainon pe awanî. Mîrîrî ye'nen ipîkku pe Melquisedeque wanî'pî Abraão nurî'tî yentai, morî pe aako'manto'pe taasai'ya ye'nen. ⁸ Moropai tiaron esenumenkanto' wanî. Manni'kan Levi nurî'tî payanî'san tonpakon winîpai to' nîtîrî yapi'nenan wanî warayo'kon pe, tîisa'mantasanon pe. Tîise mîrîrî warantî pra Melquisedeque wanî'pî. Maasa pra Paapa maimu e'menukasa' ya' eeseporî pepîn Melquisedeque sa'mantato' pî' teeseurîmasen. ⁹ Moropai taa e'painon Abraão nurî'tîya ye'ma'pî temanne yonpa ke. Moropai Levi nurî'tîya nîrî ye'ma'pî mîrîrî yai. Teuren ipayanyamî' rî'sanya te'mato'kon yapisî. ¹⁰ Maasa pra pena Levi nurî'tî esenposa' pra tîise Abraão nurî'tîya ye'ma'pî. Mîrîrî ye'nen taa'nîkon e'painon Abraão nurî'tî yarakkîrî Levi nurî'tî wanî'pî Melquisedeque yarakkîrî eeseporî yai. Mîrîrî yai Levi nurî'tîya nîrî ye'ma'pî.

¹¹ Moisés nurî'tî nîmenuka'pî wanî'pî Levi nurî'tî payanî'san yonpa wanî pe man teepîremasen pe taato'. Maasa pra inkamoro wanî'pî Arão nurî'tî payanî'pî pe mîîto'pe. Tîise inkamoro esenyaka'mato' wenai pemonkonyamî' e'pîika'tisa' ya, inîrî tiaron teepîremasen ton iipî'pî pepîn e'painon. Tîise mîrîrî pîkînsa' aapî e'pai awanî'pî, manni' Melquisedeque wanî'pî warainon, Arão nurî'tî wanî'pî warainon pepîn. ¹² Mîrîrî ye'nen mîîkîrî erepamî'pî pata pai, Moisés nurî'tî maimu rî'pî, î' kai'ma Paapa yapurî pî' teeseurîmasen, etinyaka'ma e'pai awanî maasa pra teepîremasen etinyaka'ma ye'nen. ¹³ Mîîkîrî Uyepotorîkon Jesus pî' eseurîma sîrîrî. Mîîkîrî e'sa' pra man Levi nurî'tî parî'pî pe tîise tiaron paarî'pî pe awanî'pî. Moropai inkamoro yonpa esenyaka'masa' pra man teepîremasanon warantî to' nîpo'tî po'tî pî'. ¹⁴ Mîîkîrî esenpo'pî Judá nurî'tî paarî'pî pe. Moropai î' pensa inkamoro Judá nurî'tî payannî'san pî' Moisés nurî'tî eseurîmasa' pra man, pena teepîremasanon ton pî' teeseurîma yai.

Tiaron Teepîremasen Melquisedeque Warainon

¹⁵ Moropai esepu'tî aronne, amenan pe itîrî'pî Paapaya î' kai'ma pemonkonyamî' wîtî tîîpia. Maasa pra tiaron teepîremasen ii'sa' man, Melquisedeque warantî, Levi payanî'san warantî pra. ¹⁶ Mîîkîrî enasa' pra man teepîremasen pe Levi nurî'tî paarî'pî pe tîwanî ye'nen. Moropai pemonkonyamî' maimu pe eenasa' pra man. Tîise tîisa'mantato' yentai tîiko'manto' wanî ye'nen, mîîkîrî ena'pî teepîremasen pe. Mîrîrî

ye'nen tîisa'mantassen pe pra awanî. ¹⁷ Maasa pra Paapa maimu e'menukasa'ya taasa' man:

Amîrî wanî pe man teepîremassen pe ipatîkarî
manni' Melquisedeque wanî'pî warantî *Sl 110.4*
taasai'ya man.

¹⁸ Mîrîrî ye'nen mîrîrî mai penaro' yawîrî to' e'to' mîrîrî e'tî'ka'pî, maasa pra upîika'tîiya'nîkon eserîke pra awanî ye'nen. ¹⁹ Maasa pra Moisés nurî'tî pî' Paapa nekaremekî'pî unkupîkon ton e'sa' pra awanî'pî yairon pe pemonkon ku'nen pe. Morî pe anî' kupîiya pepîn. Tîise mîrîrî yentai tiaron esenpo'pî morî moropai mîikîrîya uurfî'nîkon yarî Paapa pia pu'kuru.

²⁰ Moropai tiaron esenumenkanto' wanî teepîremassen Jesus pî'. Mîrîrî tîise Paapaya ta'pî tînena'poka tonpe pra Jesus pî', teepîremassen pe awe'to'pe ipatîkarî. Mîrîrî warantî taasai'ya pra awanî'pî tiaronkon Levi nurî'tî payannî'san pî'. ²¹ Tîise teepîremassen pe Jesus kupî tîuya yai, Paapaya ta'pî tînena'poka tonpe pra. Pena Paapa maimu e'menukasa'ya taasa' see warantî:

Paapaya ta'pî î' pensa inna'poka tîuya pata pe pra:

—Amîrî wanî pe man

teepîremassen pe ipatîkarî *Sl 110.4*

—ta'pîiya ipî'. ²² Mîrîrî warantî eeseurîmasa' ye'nen, epu'tî'nîkon Jesus ko'mamî iipia ipatîkarî, uurfî'nîkon pîika'tînen pe. Paapaya taasa' yawîrî ikupî'pîiya. Mîrîrî wanî Paapa yarakkîrî wanî morî pe e'nî emapu'tînen pe. Amenan esetanto' pe awanî, morî pe panpî' manni' unkupîkon ton pe inekaremekî Moisés nurî'tî pî' yentai.

²³ Moropai tiaron esenumenkanto' wanî teepîremassen Jesus pî'. Inkamoro teepîremasanon wanî'pî tu'ke. Maasa pra tîisa'mantassen pe to' wanî ye'nen. E'mai' pe teepîremassen pe tîwe'sen ko'mamî eserîke pra awanî'pî ipatîkarî. ²⁴ Tîise mîrîrî warantî pra Jesus wanî ipatîkarî teepîremassen pe aako'mamî. Mîrîrî ye'nen aasa'manta'pî pata'pî ya' tiaron ena teepîremassen pe taa eserîke pra awanî. ²⁵ Mîikîrî ko'manto' wanî sîrîrîpe moropai ipatîkarî. Mîrîrî ye'nen manni'kan Paapa pia itîîpainokon pîika'tî pî' aako'mamî. Mîikîrîya pemonkonyamî' ton pe esatî ko'mannîpî Paapa pî', maasa pra teepîremassen pe ipatîkarî tîiko'mamî ye'nen ikî'pî ton pra.

²⁶ Mîrîrî ye'nen Jesus wanî ipîkku pe, teepîremasanon esanon yepotorî pe itu'se e'nîto'pe'nîkon. Mîikîrî wanî morî pe pu'kuru. Î' nura ton pra iipia. Moropai î' pensa imakui'pî kupî'tîpon pe pra awanî. Mîikîrî ko'mamî'pî pena imakui'pî ku'nenan kore'ta tîise mîikîrî nîkupî'pî imakui'pî ton pra awanî'pî. Moropai mîikîrî yarî'pî Paapaya ka' pona ipîkku pe aako'manto'pe miarî. ²⁷ Mîikîrî e'sa' pra man pena teepîremasanon esanon yepotorîkon e'mai'nokon wanî'pî warantî. Maasa pra wei kaisarî î' po'tî to'ya yu'se awanî'pî tînkupî'pîkon imakui'pî ton pe. Moropai mîrîrî tîpo tonpayamî nîkupî'pî ton pe ipo'tî'pî to'ya. Inkamoro warantî pra awanî'pî, imakui'pî tînkupî'pî ton pe î' po'tîiya yu'se pra awanî'pî. Tîise mîikîrî Jesusya ikupî'pî tiwin ite'ka tamî'nawîronkon tonpe. Eeturumaka'pî tiaronkonya tîwîto'pe kai'ma tamî'nawîronkon nîkupî'pî imakui'pî ye'mapa. ²⁸ Pena Moisés nurî'tî maimuya taasa' yawîrî teepîremasanon esanon yepotorîkon ton menka'pî to'ya, warayo'kon. Pemonkon pe tîwanîkon ye'nen e'to' yawîronkon pepîn, a'tu'mînan pe to' wanî. Tîise mîrîrî tîpo Paapaya tîmaimu tînena'poka ton pepîn wenai tînmu menka'pî teepîremassen pe awe'to'pe. Morî, e'to' yawîron tînmu menka'pîiya, tiaronkon teepîre-

masanon yentainon. Mîrîrî ye'nen mîkîrî ko'mamî sîrîrîpe teepîremasanon esanon yepotorî pe ipatîkarî, î' pensa aataretî'ka tonpe pra.

Jesus Wanî Uurî'nîkon Ton Pe

Teepîremasanon Esanon Yepotorî Pe

8 Tamî'nawîron yentai sîrîrî taa annaya manni' wanî Jesus pî' teeseurîmasen pe awanî. Mîkîrî Jesus wanî ipîkku pe, kure'nan uurî'nîkon tonpe teepîremasen esanon yepotorî pe awanî. Mîkîrî ereutasa' ko'mamî tamî'nawîronkon esa' pe Paapa yaponse' meruntî winî. ²Moropai miarî si'ma Paapa pata'se' pu'kuru ya' mîkîrî esenyaka'ma ko'mannîpî teepîremasanon esanon yepotorî pe. O'non pata Paapa yapurîto' pu'kuru pata, intîrî'pî pata si'ma, pemonkonyamî nîrîrî'pî pe pra awanî.

³Tamî'nawîronkon manni'kan teepîremasanon esanon yepotorî wanî'pî imenkasa'kon pe, to' esenyaka'mato'pe Paapa pia tîntîrîkon tîrî pî'. Moropai tînpotîkon tekînkon potîto'pe to'ya tonpakon nîkupî'pî imakui'pî ton pe, mîrîrî wanî'pî to' esenyaka'mato'pe. Mîrîrî warantî uurî'nîkon ton pe Jesus teepîremasen kure'nanya î' tîrî e'pai awanî'pî uurî'nîkon tonpe. ⁴Tarî non po tîwanî ya, teepîremasen pe awanî pepîn e'painon. Maasa pra tarî teepîremasen, mîrîrî ku'nenan, wanî tîntîrîkon tînenan î' kai'ma Moisés nuri'tîya ta'pî yawîrî ku'nenan wanî mîto'pe. Jesus esenyaka'mato' wanî pepîn Moisés nuri'tî nekaremekî'pî yawîrî. ⁵Tîise inkamoro teepîremasanon esenyaka'mato' wanî tarî. Mîrîrî wanî ka' po tîwe'sen patakanen pe neken, moropai itekatonopî pe awanî. Mîrîrî ye'nen î' pensa Paapa yewî' konekaiya ya, Paapaya ta'pî Moisés pî':

Aka, e'to' yawîrî tamî'nawîrî î' ta'pîuya moropai yenpo'pîuya aapia era'mapa manni' wî' po mîrîrî yawîrî mîkupîi Êx 25.40

ta'pîuya. ⁶Tîise Jesusya morî teesenyaka'mato' ton yapî'sa' manni'kan teepîremasanon esenyaka'mato' yentai. Maasa pra Moisés nuri'tî maimu yawîrî to' esenyaka'ma'pî. Tîise mîkîrî Jesus ko'mamî sîrîrî Paapa moropai pemonkon yarapana tîwe'sen pe î' kai'ma morî pe pemonkon ena emapu'tîpa kai'ma Paapa yarakkîrî. Mîrîrî warantî eesenyaka'mato' wanî morî pe, e'mai' pe Moisés nuri'tî pia tîmaimu esetanto' tîntîrî'pî yentai. Maasa pra morî panpî tîrîuya pe wai aapia'nîkon taasai'ya ye'nen.

⁷Sîrîrî e'mai'non î' ta'pî Paapaya Moisés nuri'tî pî' e'sa' ya, e'to' yawîrî, amenan pe inîrî î' taa Paapaya pepîn e'painon. ⁸Tîise Paapaya era'ma'pî î' kai'ma yairî pra pemonkonyamî yeseru wanî. Mîrîrî ye'nen ta'pîuya:

—Î' pensa amenan mai to' nîkupî tonpe konekauya kupî sîrîrî Israel ponkon tonpe.

Moropai Judá nuri'tî pemonkonoyamî ton pe ikonekauya kupî sîrîrî,

⁹manni' pena atamokon tonpe ikupî'pîuya warantî pra, î' pensa Egito pata yapai to' mo'kauya yai ikupî'pîuya warantî pra.

Maasa pra inkamoro e'sa' pra man mîrîrî yawîrî.

Mîrîrî wenai inkamoro yewanmîrî'pîuya, to' piapai atarima'pî —ta'pî Uyepotorîkonya.

¹⁰—Sîrîrî kupîuya maasa to' nîkupîton pe insamoro Judeuyamî tonpe.

Awanî pe man see warantî —ta'pîiya.

—Itîrîyua to' esenumenkato'kon ya',
umaimu to' nîkupîkon ton tîrîyua
to' yewan ya' aako'manto'pe,
yawîrî iko'manpai to' e'to'pe,
tiaronya to' yaipontî pra tîise.

Mîrîrî yai uurî wanî to' yepotorî pe
moropai inkamoro wanî upemonkonoyamî' pe.

¹¹ Mîrîrî yai anî'ya tîiko'mamî yonpa yenupa eserîke pra awanî.

Moropai taiya eserîke pra awanî tîwanîyakon pî':

“Paapa epu'kî,” taiya eserîke pra awanî.

Maasa pra mîrîrî yai tamî'nawîronkonya uyepu'tî kupî sîrîrî tewankon ya'.

Manni'kan ipîkku pe pra tîwe'sananya

moropai ipîkku pe tîwe'sananya uyepu'tî kupî sîrîrî.

¹² Mîrîrî yai tamî'nawîrî uuwanmîra to' nîkupî'pî imakui'pî kupîyua

tiwin kin ipî' enpenata pepîn *Jr 31.31-34*

—ta'pîiya.

¹³ Inî'rî eesetato'kon kupîyua pe wai amenan pe taasa' Paapaya yai, e'mai'non
inkupî'pî epu'tî'nîkon tarîpai, penaro' pe awanî moropai aataretî'ka kupî sîrîrî.

Paapa Yapurîto' Yeseru Sîrîrî Non Po Si'ma

9 Pena e'mai' pe Paapaya etanto' pî' esenumenkanpai'nîkon. Moisés nurî'tî pia
itîrî'pîiya, î' kai'ma tapurîto' ekareme'nen pe. Mîrîrî ekaremekî'pîiya î' kai'ma
pemonkonyamî'ya tapurîto'pe Paapa ko'manto' ton tînkoneka'pîkon ta si'ma sîrîrî
non po. ² Ekaremekî'pîiya manni' Paapa ko'manto' bodeyamî' pi'pîrî'pî ke ikonekasa'
arakkítawon e'mai'non yuwa'to' wanî'pî tamî'nawîronkon ewonto'pe pra tîise
manni'kan teepîremasanon neken ewomî Paapa yapurî. Mîrîrî morî ta awanî'pî apo',
to' kuma'tu, moropai moro rî awanî'pî trigo puusa' to' nî'tîrî'pî Paapa tonpe itaponse'
po. ³ Mîrîrî tîpo itakon ite'karon wanî'pî yuwa'sa' pe anî' ewomî namai. Iratai ta
awanî'pî morî pu'kuru Paapa ko'manto' pata'se'. ⁴ Mîrîrî ese winî awanî'pî ouro
konekasa' a'pusin to' nîpo'tî yaponse'. Moropai ita nîrî awanî'pî to' esetato' Paapa
nîkupî'pî yense'. Tamî'nawîrî ouro pe awanî'pî ita, iporo. Mîrîrî ya' to' yuu pe Paapa
nî'tîrî'pî yense' wanî'pî. Moropai mîrîrî ya' Arão nurî'tî yenyawon rî'pî yei wanî'pî
manni' areta'pî. Moropai asakî'ne awene'kon tî' wanî'pî o'non pata Paapa maimu
e'menukasa' manni' yaponse' pî'. ⁵ Mîrîrî Paapa maimu yense' po to' wanî'pî asakî'ne
ese' yenpata winî tîwe'sanon ouro konekasa'kon inserîyamî' pe, manni'kan Paapa
pia pu'kuru tîiko'mansenon. Inkamoro yapî'sa' yarappana î' kai'ma pemonkonya
teseru koneka Paapa yarakkîrî pata'se' pe awanî'pî. Mîrîrî pata Paapaya tîwanmîra
imakui'pî kupî pata'se' pe awanî'pî. Tîise tamî'nawîrî î' moro tîwe'sen ekaremekî' es-
erîke pra awanî sîrîrîpe.

⁶ Tamî'nawîron Paapa yewî' konekasa' tîuya'nîkon tîpo teepîremasanon ewomî
pia'tî'pî wei kaisarî e'mai'non yuwa'to' morî ta neken. To' ewomî e'pî'tî'pî mîrîrî
tîntîrîkon yeserukon yawîrî mîrîrî ku'se'. ⁷ Tîise itakon ite'karon yuwa'to' ta, teep-
îremasanon esanon yepotorî ewomî e'pî'tî'pî tiwin ite'ka tiwin kono' tîise. Mîikîrî
ewomî pîn mîn ton pra. Tîise mîikîrîya anî'rî wîisa' tîuya mînî yarî e'pî'tî'pî Paapa pî'
ekareme'se. Mîrîrî yarîiya imakui'pî tînkupî'pî ton pe. Moropai tonpayamî' nîkupî'pî

imakui'pî tînepu'tikon pe pra iku'sa' to'ya ton pe yari'pîiya. ⁸Mîrîrî Paapa yewî ta, to' nîkupî wenai Morî Yekaton Wannîya uyenupakon aronne epu'to'pe kai'ma. Manni' itakon ite'karon yuwa'to', morî pu'kuru Paapa ko'manto' ta, anî ewomî pîn. Aatarakkanmoka eserîke pra aako'mamî e'mai'non yuwa'to' ta neken teepîre-masanonya teaserukon kupî tanne. Mîrîrî pî' uyenupa'pikon Morî Yekaton Wannîya, maasa Paapa pia ewonnîto' atarakkanmokasa' pra tîise. ⁹Mîrîrîya ekaremekî sîrîrîpe uurî'nîkon pî', epu'to'pe kai'ma. Pena Paapa pia to' nîtîrîya moropai tekînkon po'tî to'ya ya, morî pe e'to' yawîrî pemonkon yewan miakanma eserîke pra awanî'pî, manni'kan Paapa yapurînenan yewan. Paapa pia pu'kuru to' ewomî eserîke pra. ¹⁰Tamî'nawîron to' nîkupî yeseru wanî'pî yekkari wanî tonpe neken, moropai to' wuku tonpe, moropai î' kai'ma teserukon ya' tenyakon rona to'ya tonpe. Moropai tiaron to' yeseru mîrîrî wanî'pî poroporo neken pemonkon e'ronato' yeseru pe. Mîrîrî kupî'pî to'ya, î' pensa Paapaya amenan pe mîrîrîkon yeseru mîrîrî miakanma pikîrî.

¹¹Tîise mîrîrî tîpo Cristo iipî'pî teepîremanon esanon yepotorî pe uurî'nîkon tonpe. Moropai amenan ewonnîto' yarakkanmoka'pîiya. Mîikîrî ewomî'pî mîrîrî Paapa yewî ta, ka' pon pu'kuru. Miarî uurî'nîkon ton pe Paapa pî' esatî pî' aako'mamî, manni' morî e'to' yawîrî yapurîto' pata'se' ta, pemonkon nîkoneka'pî pata pra. Uu-pia'nîkon morî tîrî Paapaya emapu'tînen pe awanî, taasai'ya yawîrî. ¹²Î' pensa teewomî yai, Cristo ewomî'pî tiwin ite'ka neken tamî'nawîronkon tonpe mîrîrî morî pu'kuru Paapa ko'manto' pata'se' ya'. Miarî ya' teewomî yai bode mînî moropai paaka more mînî yaasai'ya pra man tiwin kin Paapa pî' ekaremekîpa. Tîise yari'pîiya tîmînî tîni'kamo'pî pu'kuru. Moropai mîrîrî ke uurî'nîkon ye'ma'pîiya ipatîkarî tîipia ko'mannîto'pe. ¹³Mîrîrî bodeyamî mînî, moropai paakayamî' yuntonon mînî, moropai paaka tînre yenpotîpon pepînon tekînkon po'tîsa' to'ya ya, urunu'pîri wanî to' nîkututuma pe pemonkonyamî' poro. Mîrîrî kupî to'ya yai, pemonkonyamî' yarakkîrî nura pe to' e'to' ronaiya tîise poro po itu'na pra. ¹⁴Maasa esenumenkati, mîrîrî yentai Jesus mînî ini'kamo'pîya uurî'nîkon rona. Morî Yekaton Wannî meruntîri yai Paapa pia mîikîrî eturumaka'pî tîiwarîrî tîisa'mantapa. Morî pe e'to' yawîron imakui'pî ton pîn eeturumaka'pî. Mîrîrî wenai imîniya imakui'pî uyewankon ya' tîiko'mansen ronaiya. Manni' ne'ne' pe esenumenkanto' ku'nen mo'kaiya. Mîrîrî wenai yairî Paapa, manni' ipatîkaron tîiko'mansen yapurîto'pe ikupî'pîiya. Mîrîrî warantî uurî'nîkon pîika'tîiya.

¹⁵Mîrîrî ku'sa' tîuya wenai, Cristo wanî Paapa yarakkîrî pemonkon yarapana. Amenan esetanto' tîisai'ya wanî, morî pe pemonkon enato'pe Paapa yarakkîrî. Mîrîrî ye'nen penaro' yawîronkon nîkupî'pî imakui'pî mo'kapa kai'ma aasa'manta'pî. Moropai inkamoro Paapa nanno'sanya ipatîkaron inekaremekî'pî yapî'to'pe aasa'manta'pî.

¹⁶Epu'tî'nîkon enen anî' wanî tîise, itemanne rî'pî yapisî pepîn. Tîise aasa'manta tîpo neken, itonpa pe tîwe'senya mîikîrî isa'manta'pî yemanne rî'pî yapisî e'pai awanî. —Uusa'manta'pî ya, uyonpa rî'pîya uyemanne rî'pî yapisî e'pai man — taasai'ya ye'nen. ¹⁷Tîise yapisîiya mîikîrî sa'manta'pî pata'pî pe neken. Maasa, aasa'manta pra tîise, yapisîiya eserîke pra awanî maasa pra î' pe pra awanî, enen aako'mamî pikîrî. Tîise aasa'manta ya, mîrîrî yai neken yapisî e'pai awanî. ¹⁸Mîrîrî warantî nîri pena imakui'pî anî' nîkupî'pî mo'ka Paapaya pepîn, tekîn wîisai'ya pra tîise. Itekîn mînî rî'pî wenai neken, Paapaya ikupî, taasa' tîuya yawîrî. ¹⁹Mîrîrî ye'nen e'mai' pe Moisés nuri'tîya to' nîkupîton ekareme'sa' yai

tamî'nawîronkon pemonkonyamî' pî', tamî'nawîrî Paapa nekaremekî'pî, paaka more mînî yapî'sa' tûya moropai bode mînî yapî'sa' tûya yense' yapîsî'pîiya. Mîrîrî yai'me'pîiya tuna yarakkîrî. Moropai mîrîrî ke mîrîrî kaareta tînmenuka'pî yaponse' moropai tamî'nawîronkon pemonkonyamî' kuyukuyuma'pîiya. Hissopo yare moropai carneiro si'po suuyu ikî'pasa' i'ka' ke ikuyukuyuma'pîiya. ²⁰ Mîrîrî kupî tûya ye'ka pe ta'pîiya to' pî':

—Sîrîrî mîn wanî esetanto' ton Paapa nîkupî'pî ekareme'nen pe.

Manni' upî' inekaremekî'pî ikupîkonpa Êx 24.8

—ta'pîiya. ²¹ To' pona ikupî'pî tûya warantî, Moisés nurî'tîya mîn kuyukuyuma'pî mîrîrî Paapa yewî' poro, moropai ita tîwe'sen tamî'nawîron to' napurîkon poro. ²² In-nape man. Moisés nurî'tîya yenupanto' yawîrî tamî'nawîronkon wanî ironasa' pe mîrîrî mîn ke. Moropai to' makui, to' nîkupî'pî kupî'pî Paapaya tîwanmîrî mîrîrî wenai. Maasa pra anî' wîisa' pra awanî ya, umakuyikon ronaiya eserîke pra awanî. Tîise mîn iti'kamo'pî wenai neken e'ronan esepu'tî.

Cristo Ni'kamo'pî Imînîya Neken

Umakuyikon Rona

²³ Inna seru' pepîn tarî Paapa ko'manto' kupî'pî to'ya morî pe tekînon mînî ke. Tîise mîrîrî wanî'pî ka' po tîwe'sen patakanen pe neken. Morî pe ironapî'tî'pî to'ya Paapa yapurîkonpa mîrîrî warantî. Tîise to' yekînon mînî yentai morî pe ronaton yu'se ka' pon wanî, manni' pata pemonkon yarakkîrî Paapa esepoto'. ²⁴ Maasa pra Cristo ewonsa' pra man morî pu'kuru Paapa pata'se' ya pemonkon nîkoneka'pî ya' pra, mîrîrî ka' po tîwe'sen patakasa' ya' pra. Tîise mîkîrî ewomî'pî ka' po tîwe'sen ya' pu'kuru. Moropai sîrîrîpe Paapa pia aako'mamî uurî'nîkon tonpe teeseurîma pî', upîika'tîiya'nîkon. ²⁵ Mîrîrî warantî pra pena teepîremasanon esanon yepotorî ewon-pî'tî'pî. Kono' kaisarî eewonpî'tî'pî mîrîrî morî pu'kuru Paapa pata'se' ya', tîmînî yaase pra tîise paaka more mînî yaapî'tî'pîiya. Tîise mîrîrî warantî Cristo ewonsa' pra man tu'ke ite'ka. ²⁶ Mîrîrî warantî ewonpî'sa' ya, kono' kaisarî moriya tu'ke ite'ka Cristoya tîmoron epu'tî e'pai awanî e'painon pata ekoneka'pî pata pai. Tîise mîkîrî ewomî'pî tiwin ite'ka neken tamî'nawîronkon tonpe. Sîrîrî yai tamî'nawîron ataretî'ka kupî yai eesenpo'pî imakui'pî pe tamî'nawîronkon e'to' mo'kapa kai'ma. Tîiwarîrî tiwin ite'ka tîisa'mantapa eeturumaka'pî. ²⁷ Tamî'nawîronkon uurî'nîkon sa'manta e'pai awanî tiwin ite'ka neken. Moropai mîrîrî tîpo Paapaya uurî'nîkon yenunto' wanî. ²⁸ Mîrîrî warantî nîrî Cristo eturumaka'pî tîiwarîrî tiwin ite'ka tîisa'mantapa. Moropai pemonkonyamî' nîkupî'pî imakui'pî mo'ka'pîiya tîpona. Mîrîrî tîpo mîkîrî esenpo itakon ite'ka pe tarîpai imakui'pî mo'kai pra, tîise tînimîkî pî' tîiko'mansenon pîika'tîi aaipî.

10 Pena Moisés nurî'tîya yenupato' wanî maasa Cristo nîkupî ekareme'nen pe. Mîrîrî wanî'pî itekatonon'pî pe neken, morî pe tui'sen yekatonon'pî pe awanî'pî, ima're tîwanî ye'nen. Maasa pra kono' kaisarî iku'pî'tî to'ya e'pai awanî'pî. Mîrîrî ye'nen o'non ye'ka pe mîrîrî Moisés nurî'tî nîmenuka'pîiya pemonkon kupî e'painon morî pe e'to' yawîrî, Paapa pia erepannîto'pe. ² Sîrîrî Paapa yapurînenan e'sa' ya, morî pe e'to' yawîrî ironasa' pe imakui'pî tînkupî'pîkon winîpai, mîrîrî tînkupîkon ko'mannîpî mî'pannîpî'pî to'ya e'painon. Maasa pra morî pe to' wanî e'painon teuren. ³ Tîise mîiwîni pra awanî kono' kaisarî tîmakuyikon yepe' ton tekînon ene'pî'tî pe-

monkonyamî'ya. Mîrîriya to' yenpenatanîpî'pî tîmakuyikon rona pî'. ⁴Maasa pra paaka mînîya moropai bode mînîya anî' nîkupî'pî imakui'pî mo'ka eserîke pra awanî tiwin kin.

⁵Mîrîrî ye'nen Cristoya ta'pî Paapa pî' tarî non pona teerepansa' yai:

—Paaka mînî moropai anî'rî mînî yarîuya

yu'se pra awanî ye'nen,

uyesa' ton kupî'pîya, Paapa, untîrî tonpe aapia.

⁶Maasa pra o'ma'kon to' nîpo'tîkon

itaponse' po

inkamoro yu'se pra awanî inî'rî

to' nîkupî'pî imakui'pî mo'kanen pe.

⁷Mîrîrî ye'nen tauya apî':

Paapa, uurî tarî wai

itu'se awe'to' ku'to'peuya.

Î' kai'ma amaimu yaponse' po

upî' teeseurîmasen e'menukasa'

manni'ya taasa' yawîrî ikupîuya *sl 40.6-8*

—ta'pîiya. ⁸Mîrîrî pî' esenumenkanpai'nîkon. E'mai' pe ta'pîiya: —Paaka wîi to'ya yu'se pra awanî. Anî' enepî to'ya yu'se awanî pepîn aapia tîpo'tîkon ton. (Mîrîrî ta'pîiya mîrîrî ku'to'pe to'ya kai'ma Moisés nurî'tî nîmenuka'pîya taasa' tanne.) ⁹Moropai mîrîrî tîpo ta'pîiya: —Uurî tarî wai Paapa, itu'se amîrî e'to' ku'to'peuya —ta'pîiya. Mîrîrî warantî tamî'nawîrî to' nîkupî ko'mannîpî yaretî'ka'pî Paapaya. Moropai mîrîrî pata'pî ya' Cristo sa'mantato' tîrî'pîiya. ¹⁰Itu'se Paapa wanî wenai Cristo sa'manta'pî. Mîrîrî aasa'mantato' wenai, uurî'nîkon nîkupî'pî imakui'pî mo'ka'pîiya. Moropai morî pe uurî'nîkon kupî'pîiya. Maasa pra eeturumaka'pî tîisa'mantapa tiwin ite'ka tamî'nawîronkon nîkupî'pî imakui'pî tonpe.

¹¹Mîrîrî ye'ka pe pra manni'kan teepîremanon Judeuyamî' nîpo'tî wanî. Iko'noro wei kaisarî tesorukon yawîrî ikupî pî' to' e'pîtî. Tîise mîrîrî to' nîkupîya anî' nîkupî'pî imakui'pî mo'ka eserîke pra awanî tiwin kin. ¹²Tîise mîrîrî teepîremanon esanon yepotorî Jesus Cristo eturumaka'pî tiwin ite'ka neken imakui'pî tamî'nawîronkon nîkupî'pî mo'kapa. Mîrîrî ku'sa' tîuya tîpo eereuta'pî ipîkku pata'se' ya', Paapa meruntîri winîkîi. ¹³Miarî mîrîrî pata pai, mîrîrî Jesus ko'mamî. Î' pensa Paapaya imaimu yawîrî iteyatonon kupî inîmîkî pî' aako'mamî, to' yentai awanî ye'nen. ¹⁴Maasa pra mîrîrî tiwin ite'ka eeturumaka'pî wenai tîpemonkonoyamî' kupî'pîiya morî pe e'to' yawîrî ipatîkarî imakui'pî ton pra. Manni'kan innape iku'nenan makuyikon mo'kaiya.

¹⁵Moropai Morî Yekaton Wannî eseurîma'pî mîrîrî yekare pî'. E'mai' pe ta'pîiya:

¹⁶—Sîrîrî wanî esetato' ton pe to' yarakkîrî

manni' wei esuwa'kasa' tîpo ikupîuya —ta'pî Paapaya.

—Umaimu yeka'mauya to' yewan ya' aako'manto'pe,

moropai î' pona imenukasa' warantî

to' esenumenkato' ya' itîrîuya

tîwanmîra'nîkon ikupî to'ya namai, *Jr 31.33*

—ta'pîiya. ¹⁷Moropai inî'rî ta'pîiya:

—Î' pensa imakui'pî pe to' e'to' pî'

enpenata pepîn inî'rî

moropai to' nîkupî'pî imakui'pî pî'

enpenata pepîn tiwin kin *Jr 31.34*

—ta'pîiya. ¹⁸Mîrîrî warantî tîwanmîra imakui'pî unku'pîkon ku'sai'ya tîpo inî'rî tîmakuyikon yepe' pe to' nîpo'tî yu'se pra awanî tarîpai.

Paapa Pia Erepannîpai'nîkon

¹⁹Mîrîrî ye'nen uyonpayamî', Jesusya pakî'nan pona tîmînî kamo'pî pata pai, î' rî umanenpanenkon ton pra man morî pu'kuru Paapa pata'se' ya' ewonnîto'pe. ²⁰Maasa pra mîikîrîya amenan e'ma arakkanmoka'pî ewonnîto' ton. Aasa'manta'pî yai, tî-pata'se' yuwa'to' kamisa karaka'pî Paapaya. Mîrîrî ye'nen Paapa pia pu'kuru ewonnî tarîpai. Maasa pra pemonkon pe Jesus sa'mantato' wenai imakui'pî unku'pîkon mo'ka'pîiya. Moropai uupia'nîkon morî pe tîwe'to' tîsai'ya ye'nen, ewonnî Paapa pia ko'manse. ²¹Tarîpai moro man tiwin kure'nan teepîremasanon esanon yepo'torî uurfî'nîkon tonpe miarî Paapa yewî' esa' pe tîwe'sen. ²²Mîrîrî ye'nen aminke pra erepannîpai'nîkon man Paapa pia. Yairî uyewankon ya' esenumenkan ye'ka pe moropai innape ikupî'ma. Maasa pra morî pe esenumenkanto' enasa' man ironasa' pe. Moropai morî pu'kuru tuna ke ironasa' pe uyesa'kon wanî warantî, itu'na, uyewankon ya' morî pe ko'mannî inî'rî imakui'pî kupî pî' ko'mannî pepîn. Mîrîrî ye'nen iipia pu'kuru erepannîpai'nîkon man. ²³Moriya innape ikupî pî' ko'mannîpai'nîkon man. Mannî' ipî' eseurîman ko'mannîpai' manni' maasa pra epu'tî man î' kai'ma yairî î' ta'pî tîuya kupî Paapaya. ²⁴Moropai morî pe e'nî yuwapai'nîkon tiaronkon yarakkîrî. Tiaronkon pîika'tîpai'nîkon tamî'nawîrî morî pe to' sa'nama wenai moropai tiaronkon nîrî sa'namato'pe to'ya. Moropai to' pîika'tî yuwato'pe to'ya. ²⁵Tiaronkon wîti pra awanî wenai epere'pî'nîto' pata'se' ya' —Uurî nîrî uutî pepîn —tîkai pra e'nîpai'nîkon man. Tîise inkamoro yausinpapai'nîkon man. Inî' panpî' itîpai to' e'to'pe, to' yausinpapai'nîkon man. Maasa pra aminke pra Uyepotorîkon i'to' weiyu eseponî pî' man mîito'pe. Mîrîrî ye'nen to' tarumakai pra to' yausinpa yuwapai'nîkon man.

²⁶Maasa pra yairon pu'kuru Paapa maimu eta tîpo tîpu'se imakui'pî kupî pî' ko'mannî ya, inî'rî mîrîrî mo'kanen ton eporî eserîke pra man. Paapa maimu pîi-nama pra tanne tiaron untîrîkon ton pra man imakui'pî yepe' ton. ²⁷Mîrîrî ye'nen eranne' pe e'nî kupî sîrîrî. Maasa pra apo' ya' teyatnon yenumî Paapaya nari' ya', apo' î' pensa eesi'nîpî neporî ton pepîn ya'. ²⁸Maasa era'makî. Pena Moisés nurî'tî nîmenuka'pî yawîrî pra tîwe'sen wanî ya, mîikîrî ye'ka wî'pî to'ya tî'nînmai pra. Tîise mîrîrî ku'pî'tî'pî to'ya pena anî'ya imakui'pî ku'sa' era'ma asakî'nankonya ya. Mîiwîni pra awanî ya, eseurîwî'nankonya era'masa' ya. ²⁹Tarîpai o'non ye'ka pe awanî kupî sîrîrî Paapa munmu yewanmîrîtîpon yarakkîrî? Inkamoro ye'kaya imînî tîrona tonkon kupî î' pe pra rî. Mannî' imînî wenai upîika'tîiya'nîkon yekare esepu'tî, amenan esetato' yawîrî. Moropai o'non ye'ka pe e'pai awanî Paapa Yekaton, isa'namanen, winîkî tîwo'ma'tasen yarakkîrî? Maasa esenumenkati. Penaronkon Moisés nurî'tî maimu yawîrî pra esi'san yentai tîwe'taruma'tîto' yapisîiya kupî sîrîrî. ³⁰Maasa pra Paapa manni'ya epu'tî man. Ta'pîiya:

—Ese'ma kupî sîrîrî inkamoro,

umaimu yewanmîrîtîponkon, yarakkîrî *Dt 32.35*

—ta'pîiya. Moropai ta'pîiya inî'rî:

—Uyepotorîkonya tîpemnonoyamî' yeseru yenpo kupî sîrîrî.

Moropai imakui'pî to' nîkupî'pîkon wenai,

inkamoro yenumîiya kupî sîrîrî *Dt 32.36; Sl 135.14*

—ta'pîiya. ³¹ Akan neken taamî mannankan Paapa tîiko'mansenya to' yenumî kupî pe man.

³² Maasa enpenatatî. Pena Jesus yekare etaya'nîkon yai, innape ikupî'pîya'nîkon, yairî awanî epu'tî'pîya'nîkon. Mîrîrî wenai tu'ke awe'taruma'tî'pîkon. Tîise mîrîrî rumakaya'nîkon pra awanî'pîkon. Yapîtanîpî pî' aako'mamî'pîkon. ³³ Tiaron pensa amîrî'nîkon mu'tunpa'pî to'ya mararî pra. Moropai ataruma'tî'pîkon to'ya tamî'nawîronkon rawîrî si'ma. Moropai amîrî'nîkonya tiaronkon e'taruma'tî era'ma'pî a'noko'pîkon pe. Mîrîrî ye'nen to' wanîyakon pe to' pîika'tî yuwa'pîya'nîkon. Mîrîrî wenai to' kaisarî awe'taruma'tî'pîkon. ³⁴ Moropai amîrî'nîkonya atarakkamo'san pîika'tî'pî. Tamî'nawîrî itesa' pe awe'to'kon mo'ka'pî to'ya tanne, mîrîrî yapîtanîpî'pîya'nîkon aatausinpakon ye'ka pe. Aatausinpa'pîkon maasa pra mîrîrî yentainon morî panpî' eporîya'nîkon epu'tî'pîya'nîkon, tîwe'tî'kasen pepîn tîrî tîuya taasa' Paapaya yawîrî.

³⁵ Mîrîrî ye'nen meruntî ke e'tî a'tu'mîra teenai pra. Innape ikupî pî' aako'mamîkon ya, kure'ne morî yapisiya'nîkon kupî sîrîrî. ³⁶ Mîrîrî yapisiya'nîkon nîmikî pî' ako'mantî teeseta'kai pra. Itu'se Paapa e'to' kupî pî' moropai î' tîrfuya ta'pî Paapaya yapisiya'nîkon pîkîrî ako'mantî. ³⁷ Maasa pra Paapa maimu e'menukasa'ya taasa' man:

Tîko'man pe aako'mamî pe pra man, tîise mararî aako'mamî.

Moropai manni' tui'sen, mîikîrî iipî.

Mîikîrî ko'mamî pepîn tîise aaipî.

³⁸ Mîrîrî yai upemonkonoyamî' morî pe pu'kuru tîwe'sanon ko'mamî pe man innape ukupî pî'.

Tîise inkamoro enna'po ya te'ma'pîkon pî',

inkamoro pî' atausinpa pepîn *Hc 2.3,4*

ta'pîiya. ³⁹ Tîise uurî'nîkon wanî pepîn inkamoro ye'ka tîwenna'posanon warantî. Inkamoro wanî awe'tî'katonkon pe. Tîise uurî'nîkon wanî innape iku'nenan pe moropai innape iku'sa' wenai, uurî'nîkon wanî e'pîika'tî'san pe.

Penaronkonya Innape Paapa Ku'to'

Yeseru Ton Tîrî'pî

11 Tauya sîrîrî innape Paapa ku'to' wanî see warantî. Innape Paapa winîpainon yapisi kupî sîrîrî, manni' inîmikî pî' ko'mannî manni' epu'tî'nîkon. Moropai yapisi'ton moro awanî epu'tî teesera'masen pepîn, innape Paapa kupî wenai. ² Mîrîrî warantî penaronkonya innape Paapa kupî'pî. Mîrîrî wenai Paapaya to' era'ma'pî tîwakîri pe.

³ Innape ikupî wenai epu'tî'nîkon î' kai'ma Paapaya tamî'nawîron koneka'pî tîmaimu ke. Ka' koneka'pîiya, kapoi, wei, sirikkîyamî' anî' nera'makon pepîn koneka'pîiya tera'masen tonpe to' koneka'pîiya. Mîrîrî epu'tî, innape Paapa kupî ye'nen.

⁴ Mîrîrî warantî nîrî pena Abel nurî'tîya innape Paapa kupî'pî. Mîrîrî ye'nen Paapa pia tîntîrî tekîn po'tî'pîiya manni' tîruî Caim nurî'tî nîpo'tî yentainon. Innape Abel nurî'tîya ikupî ye'nen, tîwakîri pe yairon pe Paapaya intîrî'pî era'ma'pî. Innape iku'to'

túya wenai tûisa'manta tîpo inî'rî teeseurîmasen pe Abel nurî'tî wanî. —Innape Paapa ku'nen pe e'tî —taiya upî'nîkon.

⁵ Mîrîrî warantî nîrî Enoqueya innape Paapa kupî'pî. Mîrîrî wenai aasa'mantato winîpai Paapaya yari'pî. Moropai mîikîrî esa'rî'pî yuwa'pî itonpayamî'ya tîise eporî to'ya pra awanî'pî. Maasa pra Paapaya yari'pî wanî'pî. Yari'ya rawîrî Paapa maimu e'menukasa'ya taasa' wanî'pî: —Tîwakîrî pe Paapaya era'ma'pî innape iku'toi'ya wenai. ⁶ Anî'ya innape Paapa kupî ye'ka pe pra, tîwakîrî pe era'maiya pepîn tiwin kin. Maasa pra Paapa pia tuutîsenya innape moro Paapa wanî ikupî e'pai awanî. Moropai Paapa nîtîrî ton moro awanî, manni'kan tîwanenan pia epu'tîiya e'pai awanî.

⁷ Mîrîrî warantî nîrî Noé nurî'tîya Paapa maimu eta túya yai innape ikupî'pî. Ta'pî Paapaya: —Pata yaretî'kauya pe wai tuna ke —ta'pîiya. Tîise maasa î' ekupî era'masa' Noéya pra awanî'pî. Tîise innape imaimu kupî'pîiya. Moropai kure'nan kanau koneka'pîiya. Mîrîrî ya' tîpemonkonoyamî' tarakkîronkon e'pîika'tîto'pe kai'ma. Mîrîrî ku'sai'ya wenai tiaronkon pata ponkon tî'ka'pî Paapaya. Moropai innape tîku'sai'ya wenai yairon pe ikupî'pî Paapaya.

⁸ Mîrîrî warantî nîrî Abraão nurî'tîya innape Paapa maimu kupî'pî. Mîikîrî yanno'pî Paapaya moropai eese'ma'tî'pî tiaron pata pona. Attî'pî se' tapairî tuutîsen pemonkon wîtî warantî, o'non pata tuutî epu'tî ye'ka pe pra. Tîise apata ton tîrîtîya ta'pî Paapaya pata pona attî'pî. Mîikîrîya tîpata nîmî'pî. ⁹ Innape Paapa kupî túya wenai aako'mamî'pî miarî ka'ran pe, mîrîrî itîrî túya taasa' Paapaya manni' pata ya'. Mîikîrî ko'mamî'pî tappîi konekasa' ta. Mîrîrî warantî nîrî Isaque nurî'tî moropai Jacó nurî'tî ko'mamî'pî tappîi konekasa' ta. Maasa pra inkamoro pî' nîrî ta'pî Paapaya to' pata'se' ton itîrî túya pî' mîito'pe. ¹⁰ Mîrîrî warantî to' ko'mamî'pî maasa pra Abraão nurî'tîya ikoneka túya ta'pî Paapaya nîmikî'pî tîpata'se' ton. Manni' Paapa nîkoneka'pî aako'mamî pata'se' ton, sa'man ite'se'kon aataretî'ka neporî ton pepîn mîrîrî nîmikî'pîiya.

¹¹ Innape ikupî pî' Abraão nurî'tî ko'mamî wenai tînmu ke eena'pî a'yeke'ton pe si'ma. Moropai ino'pî Sara nurî'tî nîrî, tînre yenponen pe pra si'ma tînre ke eena'pî. Mîikîrîya innape î' kupî túya ta'pî Paapaya epu'tî'pî. ¹² Mîrîrî warantî mîikîrî Abraão nurî'tî ena'pî tu'kankon yunkon pe a'yeke'tonon pe si'ma. Mararî pra ipayanyamî' ton esenpo'pî ka' pî' sirikkîyamî' wanî warantî. Moropai tu'ke kasapan wanî warantî pîrana ka, iku'ne'tî yentai ipayanyamî' epamî'pî.

¹³ Sîrîrî warantî tamî'nawîronkon inkamoro penaronkon e'tî'ka'pî innape ikupî ye'ka pe. Teuren î' tîrî túya ta'pî Paapaya era'masa' to'ya pra man tîise innape ikupî'pî to'ya. Maasa yapisî túya'nîkon epu'tî'pî to'ya. Moropai to' esepu'tî'pî tarîron pe pra tîwanîkon moropai to' esekaremekî'pî ka'ran pe tîwanîkon pî' sîrîrî pata po, tuutîsanon pe sîrîrî pata poi to' wanî. ¹⁴ Mîrîrî warantî anî'kan esenumenka ya, tîpata'se'kon ton yuwa'pî to' ko'mamî eesepu'tî. ¹⁵ Inkamoro esenumenkasa' pra man tîwenna'pokon pî' tîpata'se'kon ya'. Enna'popai tîwanîkon ya, to' enna'po'pî e'painon. ¹⁶ Tîise tîpatakon ton yuwa'pî to'ya tiaron, itentainon morî ka' pon. Mîrîrî wenai Paapa eppepî pepîn to' yunkon pe, to' napurî pe tîwanî pî' maasa pra mîikîrîya to' pata'se' ton koneka'pî miarî morî pu'kuru.

¹⁷ Abraão nurî'tîya innape Paapa kupî'pî wenai, tînmu Isaque nurî'tî tîrî'pî Paapa pia ipo'tîpa. Maasa pra innape tîkupîiya epu'tîpa tînmu Isaque nurî'tî wîito'peiya tîpia esatî'pî Paapaya. ¹⁸ Teuren Paapaya taasa' wanî'pî, ipî' mîikîrî inmu Isaque nurî'tî wenai tu'ke payanyamî' ton wanî kupî sîrîrî taasai'ya wanî'pî. Mîiwîni

tîise mîikîrî tiwinan tînmu wîi yonpa'pî Abraão nurî'tîya Paapa maimu pe. ¹⁹ Innape Abraão nurî'tîya ikupî'pî. Tînmu wîisa' tîuya tîpo, Paapaya i'mî'sa'ka eserîke ikupî'pîiya innape. Mîrîrî ye'nen Paapa nîkupî'pî wanî'pî isa'manta'san kore'ta pai mîikîrî tînmu Isaque nurî'tî e'mî'sa'ka warantî, iwîisa' tîuya ya. Innape mîrîrî ku'sa' tîuya wenai tînmu yapîsî'pîiya isa'manta'pî e'mî'sa'kasa' warantî.

²⁰ Mîrîrî warantî nîrî innape Paapa kupî tîuya wenai Isaque nurî'tîya ta'pî tînmukuyamî' pî'. Morî tîito'pe Paapaya maasa to' pia ta'pîiya Jacó nurî'tî pî' moropai Esaú nurî'tî pî'.

²¹ Mîrîrî warantî nîrî innape Jacó nurî'tîya Paapa kupî'pî. Mîrîrî ye'nen tîisa'manta ye'ka pe Jacó nurî'tîya José nurî'tî munkîyamî' pî' ta'pî morî tîito'pe Paapaya to' pia tiwin pî' to' tîise. Mîrîrî taa ye'ka pe mîikîrî apîtasa' wanî'pî tîme'sipu pona moropai Paapa yapurî'pîiya.

²² Mîrîrî warantî nîrî José nurî'tîya innape Paapa kupî'pî. Mîrîrî ye'nen tîisa'manta rawîrî Israelyamî' epa'kato' pî' eeseurîma'pî Egito pata poi. Tîmaimu tîrî'pîiya to' pî' î' kupî to'ya e'pai awanî tîisa'mantasa' tîpo te'pî rî'pî yarakkîrî, yaato'pe to'ya tarakkîrî'nîkon.

²³ Mîrîrî warantî nîrî innape Paapa kupî'pî Moisés yuntonon nurî'tîya. Mîrîrî wenai eesenposa' tîpo yenomî'pî to'ya eseurîwî'ne kapoi kaisarî. Maasa pra mîikîrî era'ma'pî to'ya morî pe pu'kuru. Mîrîrî ye'nen pata esa' pe tîwe'senya taasa' yawîrî iwî to'ya pra awanî'pî. Inama to'ya pra to' wanî'pî.

²⁴ Mîrîrî nîrî innape Paapa kupî'pî Moisés nurî'tîya. Mîrîrî ye'nen kure'ne teenai mîikîrî pata esa' Faraó yensi more pe tesatî to'ya yu'se pra awanî'pî. ²⁵ Tîise mîikîrî wanî'pî Paapa pemonkonoyamî' e'taruma'tî kaisarî e'taruma'tîpai, mararî Egito ponkon kore'ta iko'manpai tîwanî yentai, imakui'pî kupî tîuya pî' taatausinpai. Paapa pemonkonoyamî' yarakkîrî tîwe'taruma'tî era'ma'pîiya morî pe panpî' awanî. ²⁶ Morî pe panpî' awanî epu'tî'pîiya, tamî'nawîrî Egito po tîwe'sanon esa' pe tîwanî yentai. Maasa pra mararî tîwe'taruma'tî epu'tî'pîiya Paapa pemonkonoyamî' pokonpe, manni'kan kore'tapai maasa tîmenka'pî pîika'tîton Paapa narima epu'tî'pîiya. Moropai tîpia Paapa nîtîrî kure'nan nîmîkî pî' aako'mamî'pî. ²⁷ Innape Paapa kupî tîuya wenai Egito pata yapai Moisés nurî'tî epa'ka'pî pata esa' namaiya pra. Tamî'nawîron yapîtanîpî'pîiya maasa pra Paapa anî' nera'ma pepîn epu'tî tîuya ye'nen. ²⁸ Innape Paapaya tîpemonkonoyamî' pîika'tî kupî tîuya ye'nen, tekînkon tî'kato'pe to'ya ta'pîiya. Moropai inkamoroya tînna'takon kî'pato'pe to'ya mîn ke ta'pîiya. Maasa pra Egito pona inserî iipî ya to' tî'kai, to' munkîyamî' e'mai'nokon tî'kaiya namai.

²⁹ Mîrîrî warantî innape Paapa kupî'pî Israelyamî'ya. Mîrîrî ye'nen kure'nan pîrana suuyu itese' rukku'nîpî'pî to'ya a'mun po. Moropai to' ye'ma'pî pî' tui'sanon Egito ponkon ena'pî. Inkamoro yeuronka'pî tunaya. To' tî'ka'pîiya.

³⁰ Mîrîrî warantî innape Paapa kupî to'ya wenai Jericó cidaderî yuwa'to' kawînan ena'pî. Asakî'ne mia' pona wei kaisarî mîrîrî yuwa'to' woi to' wîtî ko'mannî'sa' tîpo eena'pî. Paapa maimu yawîrî mîrîrî kupî'pî to'ya.

³¹ Mîrîrî warantî nîrî innape Paapa kupî'pî Raabe nurî'tîya. Manni' se' tapairon wîrî' warayo'kon yarakkîrî tîwe'sen. Mîikîrî sa'mantasa' pra man manni'kan tîpata yawonkon sa'manta yai. Inkamoro wanî'pî Paapa maimu yawîrî pra. Tîise morî pe manni'kan pata era'manenan Israelyamî' yapîsî'pîiya tewî' ta.

³² ǀ tauya e'painon inǀ panpǀ sǀrǀrǀ pǀ? Maasa pra kure'ne eseurǀma eserǀke pra wai mararǀ wei man. Eseurǀma eserǀke pra wai Gideǀo nurǀtǀ nǀkupǀpǀ pǀ, moropai Baraque nurǀtǀ nǀkupǀpǀ pǀ, moropai Sansǀo nurǀtǀ nǀkupǀpǀ pǀ moropai Jefe tǀ nurǀtǀ nǀkupǀpǀ pǀ moropai Davi nurǀtǀ nǀkupǀpǀ pǀ moropai Samuel nurǀtǀ nǀkupǀpǀ pǀ, moropai manni'kan Paapa maimu ekareme'nenan profetayami' nurǀtǀ pǀ. ³³ Mǀrǀrǀ warantǀ innape Paapa kupǀpǀ to'ya. Mǀrǀrǀ wenai to' eseya'nama mararonkon pepǀn tiaron pata ponkon yarakkǀrǀ. Moropai to' yentai to' wani'pǀ. Yairon kupǀpǀ to'ya. Mǀrǀrǀ ye'nen Paapa winǀpainon, itǀrǀ tǀuya ta'pǀ Paapaya, yapisi'pǀ to'ya. Innape ikupǀ to'ya wenai kaikusiyami' mata yettapurǀpǀ Paapaya. ³⁴ Innape ikupǀ tǀuya'nǀkon wenai kure'nan apo' awittasa' yi'nǀpǀpǀ Paapaya, to' arami' namai. Moropai to' e'tǀka yai tiaronkon sa'manta tanne, to' sa'manta pra awani'pǀ. Teuren a'tu'mǀra to' wani'pǀ. Tǀise meruntǀ ke to' ena'pǀ. Teeseya'namakon yai meruntǀ ke pu'kuru to' wani'pǀ. Mǀrǀrǀ ye'nen tiaron pata ponkon mararonkon pepǀnon yentai to' wani'pǀ. ³⁵ Mǀrǀrǀ warantǀ innape Paapa kupǀpǀ wǀri'sanyami'ya. Mǀrǀrǀ ye'nen to' yonpakon isa'manta'san pǀmi'sa'ka'pǀ Paapaya inǀrǀ. Tiaronkon taruma'tǀpǀ to'ya tǀwǀ innape iku'to' tǀuya'nǀkon rumakato'pe to'ya. Tǀise tǀwǀ irumaka to'ya pra awani'pǀ. Maasa epu'tǀpǀ to'ya tǀwe'taruma'tǀkon tǀpo tǀisa'mantasa'kon ya, morǀ yapisi' tǀuya'nǀkon tǀwe'mǀsa'kasa'kon yai. ³⁶ Moropai tiaronkon yeppe'nǀpǀpǀ to'ya. Moropai tiaronkon po'pǀtǀpǀ to'ya. Tiaronkon yewa'tǀpǀtǀpǀ to'ya. Moropai atarakkannǀto' yewǀ ta to' yari'pǀ to'ya. ³⁷ Moropai to' sa'manta pikǀrǀ tiaronkon pa'tǀpǀtǀpǀ to'ya tǀkon ke. Tiaronkon sara'mo'pǀtǀpǀ to'ya saasa ke arakkita pairǀ. Tiaronkon wǀpǀ to'ya kasu'para ke. Tiaronkon ataimerunpa'pǀ mararǀ pra. To' asarǀ ko'mannǀpǀpǀ se' yentakaya, tǀponkon ton carneiro moropai bode pi'pǀ rǀpǀ yeka'ma'pǀ tǀuya'nǀkon ye'ka pe. ǀ ton pra tǀwe'sanon pe to' wani'pǀ. Itaruma'tǀsa' pe to' wani'pǀ ipǀra. To' e'taruma'tǀto' wani'pǀ tu'ke, tiwin pra. ³⁸ Inkamoro asarǀpǀ keren poro moropai wǀ poro. Moropai to' ko'manpǀtǀpǀ yarantana pǀ. A'takon non yakasa' yapǀ to' ko'mamǀpǀ. Morǀ pe, yairon pe to' wani'pǀ, sǀrǀrǀ pata ponkon imakui'san kore'ta to' ko'mamǀ yentai. ³⁹ Inkamoro yeseru era'ma'pǀ Paapaya tamǀnawǀrǀ tǀwakǀri pe. Maasa pra innape tǀkupǀ to'ya wenai to' pǀ aatausinpa'pǀ. Tǀise inkamoro e'tǀka'pǀ maasa ǀ tǀrǀuya ta'pǀ Paapaya tapi'se pra. ⁴⁰ Maasa pra Paapa esenumenka'pǀ tiaron pe maasa uurǀnǀkon koneka tǀuya yai morǀ pe awe'to' yawǀrǀ, inkamoro nǀrǀ konekaiya. Mǀrǀrǀ yai morǀ yapisi' to'ya pe man uurǀnǀkon yarakkǀrǀ.

Paapa Uyunkon Mǀikǀrǀ

12 Mǀrǀrǀ ye'nen uurǀnǀkonya inkamoro mararonkon pepǀn nǀkupǀpǀ yekare eta'pǀ. Mǀrǀrǀ warantǀ uurǀnǀkonya iku'to'pe ekareme'nen pe awani'. Mǀrǀrǀ ye'nen tǀ tamǀnawǀrǀ innape ikupǀ manenpanen rumakapai'nǀkon man. Moropai imakui'pǀ unkupǀkon kupǀ e'pai pra man atare'mon namai. Inǀ ipǀ enpenatanpai pra man. Tǀise meruntǀ ke e'nǀpai'nǀkon man manni'kan teeka'tunsenon eka'tumǀ warantǀ. To'sarǀ uye'marǀkon ta ko'mannǀpai'nǀkon yairǀ ma're teenai pra. ² Innape ikupǀ pǀ ko'mannǀpai'nǀkon Jesus era'mai'ma. Maasa pra innape Paapa kupǀ wenai, mǀikǀrǀya uurǀnǀkon pǀika'tǀpǀ. Moropai upǀika'tǀkon pǀ aako'mamǀ tǀpǀia erepannǀ pikǀrǀ. Mǀikǀrǀ yeseru pǀ esenumenkanpai'nǀkon. ǀ pensa mǀikǀrǀya pakǀnan pona tǀisa'mantato' yewanmǀrǀsa' pra man. Tǀise aatausinpa'pǀ maasa pra ǀ kai'ma tǀpǀia itǀrǀuya ta'pǀ Paapaya yapisi' tǀuya kupǀ ye'nen. Mǀrǀrǀ ye'nen ǀ kai'ma esenumenka pra awani'pǀ kure'nan tǀwe'pe'to' pǀ, tǀisa'mantato' pǀ. Tarǀpai mǀikǀrǀ ereutasǀ sǀrǀrǀ,

ipîkku pata'se' ya', Paapa, tamî'nawîronkon esa' pe tîwe'sen, yaponse' po imeruntîri winî. ³Maasa esenumenkati î' kai'ma awe'taruma'tî'pî pî'. Î' kai'ma imakui'san kore'ta tîwanî yai tîpî' to' wo'ma'tato' yapîtanîpî'pîiya. Mîrîrî warantî nîrî amîrî'nîkonya yapîtanîpî e'pai awanî, yairî ma're teenai pra, moropai tîrumakai pra.

⁴Epu'tî pî' wai seru' pepîn. Imakui'sanya ataruma'tî'pîto'kon pî' yapîtanîpî pî' aako'mamîkon. Tîise ipîra amîrî'nîkon tîwîi amînîkon tî'kanse ataruma'tîsa'kon to'ya pra man sîrîrî tîpose. ⁵Î' ta'pî Paapaya ku'sa'ya'nîkon aawanmîra'nîkon. Meruntî ke awanîkonpa Paapaya tîmaimu ke ta'pî yairî ma're eenakon namai, tînmukuyamî' pe amîrî'nîkon tîku'se. Ta'pîiya see warantî:

Maasa etakî unmu,

î' pensa Paapaya ataruma'tî wenai

î' kai'ma ayenupaiya etafî.

Ipiinamaya'nîkon pra kenantî.

Moropai î' pensa apî' taiya ya:

—Yairî pra nai —taiya ya apî',

kîsewankono'mai.

⁶Maasa pra Paapa wanî

tîsa'namanenan yako'menkanen pe,

mori pe to' enato'pe.

Moropai tamî'nawîronkon tînmu pe

tînapisî'san panamaiya,

yairî pra to' yeseru wanî namai Pv 3.11,12

ta'pîiya.

⁷Mîrîrî ye'nen e'taruma'tînto' yapîtanî'tî, Paapaya apanamato'kon eta ye'ka pe. Maasa pra î' kai'ma apî'nîkon Paapa esenyaka'ma tînmukuyamî' pe awanîkon ye'nen. Moro awanî sîrîrî more itun nako'menka'pî pepîn iteseru? Kaane, iteseru yako'menkasai'ya mîrîrî, itun pe tîwanî ye'nen. Mîrîrî warantî tamî'nawîronkon tînmukuyamî' yako'menka Paapaya. ⁸Mîrîrî ye'nen yako'menkasa' pe pra awanîkon ya, inmuku pe pu'kuru awanîkon pepîn. Tîise tiaron munkî pe awanîkon. ⁹Uyunkon tarîronya uurî'nîkon yako'menka'pî. Moropai mîlkîrî nama'pî. Mîrîrî yentai Paapa nama'nîkon e'pai man, manni' uyunkon ka' pon uyako'menkanenkon. Mîrîrî warantî ikupîya'nîkon ya, moriya iipia ko'mannîto' pu'kuru eporî. ¹⁰Uyunkon tarîronya uurî'nîkon yako'menkapî'tî'pî more pe e'nî'nîkon tanne teesenumenkato' yawîrî. Mori pe uyeserukon yu'se tîwanî ye'nen yako'menkapî'tî'pî to'ya epu'tî tîuya'nîkon pikîrî. Tîise Paapaya uurî'nîkon yako'menkato' wanî tîwîrî yairon pe. Mori pe tarakkîrî ko'mannîto'pe, tîwarantî ukupîya'nîkon. ¹¹Î' pensa uurî'nîkon yako'menkanenya ya, uyako'menkato'kon wanî uurî'nîkon yewankono'manen pe. Yai pra yairî ma're enan, atausinpanto' ton pra. Tîise maasa panpî' uurî'nîkon yako'menkasa'kon yeseru ena morî pe. Moropai tîwanmîra e'nîto' esera'ma, maasa pra Paapaya uyako'menkasa'kon wenai.

Panamanto'

¹²Mîrîrî ye'nen tauya amîrî'nîkon wanî itenya ike'nepamî'san warantî ayenyakon pîmî'sakatî taatausinpai. Moropai e'mî'sakatî apîtatî ike'ne tîwe'sen warantî pra. Tîise meruntî ke enatî ayewankon ya'.

¹³ To'sarî aye'marîkon konekaya'nîkon warantî ayeserukon konekatî morî pe yawîrî aako'mamîkonpa yairî ma're teenai pra. *Pv 4.26*

Aako'mamîkon yai ayeserukon era'manenan a'tu'mînan esenomî namai, tîise morî pe taatausinpai to' ko'manto'pe.

¹⁴ Tîiwanmîra awanîkon yuwatî tamî'nawîronkon pokonpe. Moropai morî pe pu'kuru, itu'se Paapa e'to' yawîrî aako'mamîkon yuwatî. Maasa pra mîrîrî ku'sa' anî'ya pra awanî ya, Uyepotorîkon era'maiya pepîn tiwin kin. ¹⁵ Aka tîwarî e'tî, anî'ya tîîpîika'tîto' Paapaya yewanmîrî namai, iipiapai aatarimakî namai. Aka mîîkîrî ke'nen manni' mî'nî ye' aro'tasa' manni' warantî maasa pra mîrîrî mî'nî ye' arentasa' ya morî pe tîwe'sen kore'ta mîrîrîya to' taruma'tî. Mîrîrî warantî pra e'tî teekore'mai pra tiaronkon winîkîi. ¹⁶ Moropai tauya aka se' tapairî wîri'sanyamî' yarakkîrî awanî tonpe anî' ke'nen. Moropai wîri'sanyamî' ke'nen se' tapairî warayo'kon yarakkîrî. Moropai Paapa nîtîrî yewanmîrî anî'ya ke'nen. Maasa pra mîrîrî warantî Esaú nurî'tîya ikupî'pî. Tîîpia Paapa nîtîrî'pî yewanmîrî'pîiya. Eesenumenka pra awanî'pî e'mai'non pe tîwanî pî' e'mai'non pia î' tîrî tîuya ta'pî Paapaya pî'. Maasa pra tiwinan prato awentamo'kanto' miakanma'pîiya mîrîrî ke takon Jacó nurî'tî pia.

¹⁷ Mîrîrî tîpo î' kupî'pîiya epu'nenan amîrî'nîkon. Mîrîrî entamo'kanto' miakanma'pî tîuya mana'poka yu'se awanî'pî. Mîrîrî esatî'pîiya tun nurî'tî pî': "Inî'rî morî pe uuko'manto'pe ka'kî Paapa pî'", ta'pîiya tun pî'. Tîise yewanmîrî tîpo, î' kai'ma inna'pokaiya eserîke pra awanî'pî. Teuren tu'ke iteserukon yuwa'pîiya tîkauware esatî'pîiya. Tîise yapîsiya pîn.

¹⁸ Î' pensa amîrî'nîkon erepansa' pra man Paapa pia manni'kan penaronkon Judeuyamî' erepamî'pî warantî. Aminke pra inkamoro erepamî'pî mîrîrî wî' pia. Tîise mîrîrî yai eranne' pe to' wanî'pî. Mîrîrî apo' era'ma'pî to'ya moropai katupuru îrikku-tun wanî'pî nari' pe. Moropai miarî ewaron pe awanî'pî mararî pra a'situn wanî'pî.

¹⁹ Mîrîrîya eta'pî to'ya trombeta e'nato'. Mîrîrî kore'ta teeseurîmasen mai eta'pî to'ya. Mîrîrî eta tîuya'nîkon pe ta'pî to'ya eranne' pe tîwanîkon wenai inî'rî eeseurîma namai. ²⁰ Maasa pra yapîtanîpî to'ya eserîke pra to' wanî'pî î' kai'ma eeseurîmato'.

Ta'pî Paapaya tiwin kin anî'ya manni' wî' yapî namai

maasa pra wî' yapîsa' anî'ya ya,

iwî e'pai awanî tîpa'tîpî'se tî' ke,

pemonkonyamî' neken pepîn tîise to' yekînon nîrî ta'pîiya. *Êx 19.12,13*

²¹ Mîrîrî to' nera'ma'pî wanî'pî nari' pe. Mîrîrî pî' ta'pî Moisés nurî'tîya:

—Mararî pra e'kîkî'ma sîrîrî eranne' pe wanî pî' *Dt 9.19*

—ta'pîiya.

²² Tîise mîrîrî ye'ka pata amîrî'nîkon ii'sa' pra man. Tîise aai'pî'pîkon morî pu'kuru Paapa pata ya' tiaron wî' itese' Sîão pona pena awe'kupî'pî warantî pra. Tîise morî Paapa cidaderî pona, amenan Jerusalém ka' pon pia aai'pî'pîkon manni'kan mararonkon pepîn iku'ne'tî yentainokon inserîyamî' kore'ta. ²³ Amîrî'nîkon iipî'pî manni'kan e'mai'nokon Paapa munkîyamî' epere'sa' kore'ta taatausinpai pu'kuru manni'kan itese' e'menuka'san ka' po. Aai'pî'pîkon Paapa pia manni' Paapa ipîkku tamî'nawîronkon yenunnen. Moropai o'non pata Paapa nîkupî'san yairî ipemonkonoyamî' yekaton ko'mamî morî pe awe'to' yawîrî. Mîrîrî pata pona aai'pî'pîkon. ²⁴ Amîrî'nîkon iipî'pî Jesus pia manni' amîrî'nîkon yarakkîrî moropai Paapa arappana' tîwe'sen. Manni' Jesus nîkupî'pî amenan pe eseponîto'pe Paapa yarakkîrî. Moropai manni' tîmînî ke uurî'nîkon kuyu kuyu ma'tîpon pia aai'pî'pîkon.

Manni' imînî wanî morî pe manni' Abel nurî'tî mînî ti'kamo'pî yentai. Maasa pra Abel mînî rî'pî era'ma tûya yai Paapaya iwîtîpon taruma'tî'pî. 1 Tîise Jesus mînî rî'pî era'ma tûya yai imakui'pî unku'pî'pikon kupîiya tûwanmîra.1

25 Mîrîrî ye'nen aka moropai anetapai pra ke'tî teeseurîmasen eseurîmato'. Maasa pra manni'kan anetapai pra esi'san wî' poi teeseurîmasenya taasa' tanne, inkamoro e'pîka'tî pîn tîise to' e'tî'ka'pî. Mîrîrî ye'nen uurî'nîkon kanan, yewanmîrîsa' ya ka' pon eseurîmato' o'non ye'ka pe e'pîka'tîn e'painon? E'pîka'tîn pepîn. 26 Manni' yai wî' pia to' wanî yai mîkîrî teeseurîmasen maimuya non eserentîkî'ma emapu'tî'pî. Tîise tarîpai ta'pîiya:

—Inî'rî tiwinkano'pî pe eeserentîkî'ma emapu'tûya kupî sîrîrî tîise non neken pepîn tîise ka' nîrî Ag 2.6

—ta'pîiya. 27 Sîrîrî wanî Paapa maimu pe inî'rî eeseurîma'pî tamî'nawîron inkoneka'pî eserentîkî'ma yai aataretî'ka kupî sîrîrî. Tîise mîrîrî kore'ta ipatîkarî tîiko'mansen ko'mamî kupî sîrîrî aataretî'ka pepîn.

28 Mîrîrî ye'nen —Morî pe man, Paapa, anna pata'se' ton tîrî pî' nai anna pia — taa pî' ko'mannîpai'nîkon. Maasa pra uyesa'kon taataretî'kasen pepîn yapi'sa' ye'nen, ipatîkarî ko'mannî yarakkîrî. —Morî pe man, Paapa —taa pî' ko'mannî wenai, yapurîpai'nîkon man. Î' kai'ma tîwakîri pe epu'to'pe Paapaya inamai'ma yapurîpai'nîkon man.

29 Maasa pra Paapa wanî nari' pe, manni' apo' warantî.

Manni'kan innape tapurînenan pepîn po'tîiya. Dt 4.24

1 Mîrîrî ye'nen inamai'ma Paapa yapurîpai'nîkon man.1

Paapa Yapurî Pî' Ko'mannî E'pai Awanî Uyeserukon Ke

13 Uyonpakon sa'nama pî' ko'mannî e'pai awanî Cristo pemonkono pe e'nî'nîkon ye'nen. 2 Moropai tiaronkon teerepansenon ayewî'kon ta yapi'to'ya'nîkon tîrumakai pra to' yapisî pî' ako'mantî. Maasa pra penaronkon tiaronkon nurî'tîya tewî'kon ta teerepansenon tera'mapî'se'nîkon yapisî'pî. To' yapisî'pî to'ya anî'kan pe to' wanî tepu'tîi pra ese ye'kakon pemonkonyamî' kai'ma tîise inserîyamî' kinî. 3 Moropai enpenatatî nîrî mannankan atarakkannîto' ta atarakkamo'san pî'. To' kore'ta si'ma amoronkon epu'tîya'nîkon warantî to' pî' enpenatatî. Moropai enpenatatî nîrî mannankan sa'ne tîwe'taruma'tisanon pî'. Inkamoro e'taruma'tîto' ku'tî amîrî'nîkon e'taruma'tî to' yarakkîrî warantî.

4 Tarîpai tauya sîrîrî manni'kan tîno'pîtasenon pî' moropai teetinyomasenon pî', tîno'pîtasen no'pîta wanî morî pe tîno'pî yarakkîrî tîwanîpa. Moropai wîrî' e'to'pe tînyo yarakkîrî nîrî. Maasa pra imakui'pî pe awanî tîno'pî pepîn wîrî' yarakkîrî warayo' wanî ya. Moropai wîrî' wanî ya tînyo pepîn yarakkîrî, inkamoro taruma'tî Paapaya mîrîrî imakui'pî kupî to'ya ye'nen. 5 Tarîpai eseurîma sîrîrî yemanne awanî pî'. Kure'ne ayemannekon pînînmaya'nîkon pî' kîsenumenkatî atînururîkon yapisîkon pî'. Tîise morî pe man ka'tî mîrîrî itesa' pe awe'to'kon pî' itentai pu'kuru itu'se teeseka'nunkai pra. Maasa pra Paapaya ta'pî:

Î' pensa tiwin kin arumakauya pepîn

moropai apîinamauya pra wanî pepîn Dt 31.6

ta'pîiya. 6 Mîrîrî ye'nen meruntî ke sa'man pe apî'tan yuwapai'nîkon eseurîmanto' ke. Taapai'nîkon tiaronkon pî':

Paapa wanî sîrîrî upiika'tînen pe.
 Mîrîrî ye'nen eranne' pe e'to' ton pra man.
 Mîrîrî ye'nen î' kupî pemonkonya
 e'painon uyarakkîrî?
 Ikupîiya pepîn *Sl 118.6,7*
 taapai'nîkon.

⁷Maasa enpenatafî. Manni'kan e'mai' pe erepami'san itekare ekaremekîtîponkon amîrî'nîkon pî'. Inkamoro ko'mamî'pî pî' enpenatafî. To' ko'mamî'pî moropai inkamoro sa'manta'pî innape ikupîi'ma. Mîrîrî ye'nen inkamoroya innape ikupî'pî warantî innape ikupîya'nîkon yuwatî. ⁸Maasa pra Jesus Cristo wanî sîrîrî pena tîwanî'pî warantî. Mîkîrî rî ko'mamî sîrîrîpe mîrîrî warantî. Moropai mîrîrî warantî rî nîrî aako'mamî ipatîkarî eetinyaka'ma'pî pra.

⁹Mîrîrî ye'nen tiaronkonya ayenupato'kon tu'kan yeseru pî' kîsetafî. Maasa pra mîrîrî etaya'nîkon ya, yairî awe'to'kon winîpai apantakaiya'nîkon. Tîise morî pe awanî Paapa nîtîrî winîpai meruntî ke ayekatonkon ena ya. Tîise ankupîkon winîpai aaipî pepîn. Maasa pra mîrîrî ye'ka panamanto' yekkari awanî ena'to' pî' seeni' wanî morî pe, seeni' wanî imakui'pî pe taato' yawîrî awanîkon ya, mîrîrîya amîrî'nîkon pîika'tî pepîn. ¹⁰Uurî'nîkon wanî e'pîika'tî'san pe Jesus Cristo sa'mantato' wenai. Tîise tîwe'pîika'tîkonpa tekînkon po'tînenan e'pîika'tî pepîn, innape Jesus kupî tîuya'nîkon pra awanî ye'nen.

¹¹Teepîremasanon esanon yepotorîya Judeuyamî' tonpe paaka mînî yarî yayi Paapa pata'se' morî pu'kuru ta imakui'pî to' nîkupî'pî yepe' pe, inkamoro o'ma'kon esa'rî'pî po'tîpî'tî'pî to'ya poro po, cidade ta pra. ¹²Mîrîrî ye'nen mîrîrî warantî nîrî Jesus sa'manta'pî cidade po pra tîise poro po. Manni'kan imakui'pî kupîtîponkon tonpe tîmînî kamo'pîiya to' nîkupî'pî ronapa kai'ma. ¹³Mîrîrî ye'nen wîtînpai'nîkon man Jesus wenairî. Inkamoro tîwo'ma'tasanon wo'ma'tato' yapîtanî'pai'nîkon man, penaronkonya mîrîrî kupî yapîtanî'pî Jesusya warantî. ¹⁴Maasa pra sîrîrî pata po ko'mannîto' ipatîkaron ton pra man. Tîise sîrîrî tîpo ipatîkaron ko'mannîto' nîmîkî pî' ko'mannî manni' aaipî kupî manni'.

¹⁵Mîrîrî ye'nen Paapa yapurîpai'nîkon man tîwîrî rî Jesus Cristo nîkupî'pî wenai. Mîrîrî yapurîto' wanî unpo'tîkon pe tîwe'sen warantî itîrî uurî'nîkonya. Ipî' eseurî-man ye'ka pe, morî Paapa anna pîika'tînen taa ye'ka pe, yapurî'nîkon imîrî pe e'nî ye'nen. ¹⁶Tîwî morî ku'to'ya'nîkon tîku'se pra ikupî pî' aako'mamîkon e'pai man tiaronkon pîika'tîkonpa. Maasa pra mîrîrî kupî pî' aako'manto'kon wanî Paapa wakîri pe, manni' antîrîkon ayekînkon yentai.

¹⁷Mîrîrî ye'nen tauya manni'kan aye'mai'norîkon pe tîwe'sanon inkamoro maimu yawîrî ako'mantî. Maasa pra inkamoro esenyaka'ma tîwîrî rî amîrî'nîkon tonpe. Maasa pra epu'tî to'ya kupî tîuya'nîkon amîrî'nîkon pî' Paapaya to' ekaranmapo kupî sîrîrî. Innape to' maimu yawîrî awanîkon ya, moriya inkamoro esenyaka'ma tîwakîrîkon pe pu'kuru taatausinpai. Tîise to' maimu yawîrî pra awanîkon ya, teese-wankono'mai to' esenyaka'ma amîrî'nîkon pîika'tî eserike pra tiwin kin.

¹⁸Mîrîrî ye'nen tauya eepîremakon pî' ako'mantî. Esa'tî Paapa pî' anna ton pe nîrî. Maasa pra innape pu'kuru anna yewan ya' morî pe awanî epu'tî pî' anna man. Maasa pra tîwîrî rî yairon anku'pai anna wanî ye'nen. ¹⁹Moropai esatîuya apî'nîkon î' kai'ma amîrî'nîkon kore'ta enna'poto'pe Paapaya iku'to'pe eepîremakon yu'se wai ka'ne' panpî' mîrîrî ku'to'peiya eepîremakon yu'se wai.

Epîremanto'

²⁰⁻²¹ Paapa, anna yunkon, manni' tîwanmîra e'nîto' tînen amîrî. Manni'kan itu'se awe'to'kon pia amaimu yawîrî inkamoroya iku'to'pe. Moropai Jesus Cristo sa'manta'pî wenai tamî'nawîrî itu'se awe'to' ku'to'pe annaya anna pîika'tîkî. Maasa pra Paapa anna yepotorî Jesus Cristo pîmî'sa'ka'pîya sa'mantanto' yapai. Mîrîrî tîisa'mantato' wenai kure'ne ikupî'pîiya apemonkonoyamî' pî' eesenyaka'ma ko'mannîpî. Moropai ini'kamo'pî imînî wenai amaimuya taasa' yawîrî ikupî'pîiya. Mîrîrî ye'nen î' pensa mîrîrî inkupî'pî ena pepîn î' pe pra rî. Mîrîrî warantî Cristo yapurî e'pai man ipatîkarî mîi pîkîrî pra. Mîrîrî warantî e'pai man.

Panamanto' Iki'pî

²² Uyonpayamî', esatîuya sîrîrî apî'nîkon tîtî'napanse panamanto' yekare etakonpa teeseta'kai pra. Maasa pra sîrîrî kaareta unmenuka'pî wanî kure'ne pu'kuru tîwe'sen pe pra.

²³ Moropai epu'tîya'nîkon yu'se wai î' kai'ma uyonpakon Timóteo epa'ka'pî yekare atarakkannîto' tapai. Ka'ne' pe mîikîrî ii'sa' ya uupia, uyarakkîrî attî amîrî'nîkon era'mapî'se uutî yai.

²⁴ Tarîpai umaimu yarimauya tamî'nawîronkon manni'kan aye'mai'norîkon pe tîwe'senon mororonkon pia. Moropai tamî'nawîrî Paapa pemonkonoyamî' pia. Moropai uyonpakon, Itália ponkonya nîrî tîmaimukon yarima pî' man aapia'nîkon.

²⁵ Paapaya epe'mîra tîntîrî tîrî yu'se wai tamî'nawîronkon amîrî'nîkon pia. Mîrîrî neken.

SÎRÎRÎ KAARETA

TIAGO NÎMENUKA'PÎ

Morî pe anî nîmenuka'pî sîrîrî kaareta esepu'tî pra awanî. Seurîwî'nankon warayo'kon to' ese' Tiago eseporî Bîblia po, tîise tu'kankon esenumenka Tiago, Jesus yakon nîmenuka'pî pe awanî. Mîîkîrî pî' Paulo eseurîma (Gl 1.19).

Mîîkîrî Tiagoya imenuka'pî tiaronkon Judeuyamî' pia, manni'kan e'pîraipîka'san tiaron pata poro. Inkamoro panamaiya morî kupî to'ya wenai, tiaronkonya epu'tî, innape Paapa pemonkono pe to' wanî. Innape Jesus ku'to' wanî yairî pu'kuru. Innape ikupî to'ya neken pepîn, tîise tewankon ya' iko'mannîpî to'ya yairî.

1 Uurî Tiago wanî Paapa poitîrî pe, moropai Uyepotorîkon Jesus Cristo poitîrî pe nîrî. Uurîya kaareta yarima sîrîrî tamî'nawîronkon Judeuyamî' pia, pata kaisarî e'paraipîka'san Judeuyamî' pepîn kore'tawonkon pia. Umaimu man aapia'nîkon.

Epu'nîto'kon

²Uyonpayamî', sa'man erepamî ya apona'nîkon, teesewankono'mai pra e'tî, tîise atausinpatî ipî'. ³Maasa pra sa'man yapîtanîpîya'nîkon ya, meruntî ke eenakon. Mîrîrî epu'nîto' yapîtanîpîya'nîkon e'pai awanî. Mîrîrî ye'nen innape ikupî pî' aako'mamîkon tîwî tîku'se pra. Moropai meruntî ke eenakon, sa'man yapîtanî'nenan pe. Mîrîrî epu'tî pî' naatîi. ⁴Mîrîrî ye'nen sa'man yapîtanî'tî, meruntî ke awanîkonpa, tamî'nawîrî morî pe awanîkonpa itu'se Paapa e'to' yawîrî.

⁵Tîise anî'rî akore'ta'nîkon manni' wanî ya, epu'nen ton pra, Paapa pî' esatîiya e'pai awanî, epu'nen tîito'peiya. Maasa pra anne' pepîn mîîkîrî. Tîwakîri pe mîîkîrî repaiya teeseta'kai pra, tako'menkai pra. ⁶Tîise innape pu'kuru ikupîi'ma esatîiya e'pai awanî, itîriiya naka tîkai pra. Innape ikupîi'ma Paapa pî' esatî anî'ya pra awanî ya, mîîkîrî wanî ike'ne, tuna yaapîtî a'situnya manni' warantî. ⁷Mîrîrî warantî tîwe'sen ya, Paapa winîpainon yapîsî tîuya kai'ma eesenumenka e'pai pra awanî. Maasa pra î' rî yapîsîiya pepîn. ⁸Innape iku'nen pepîn esenumenkato' wanî pepîn tiwin. Ike'ne tîwe'sen î' rî yaapîtî a'situnya warantî eesenumenkato' wanî. Î' rî kupî tîuya epu'tîiya pepîn.

Ipîkkukon Moropai Î' Ton Pînon

⁹Uyakon, amîrî î' ton pra sa'ne wanî. Tîise teesewankono'mai pra e'kî. Atausin-pakî maasa pra Paapaya ayannosa' tîpia aako'mamîpa. ¹⁰⁻¹¹Ipîkku kanan? Tu'ke temanne kenan tîise mîîkîrî sa'manta. Parî' yari'ku ya'pi'ta warantî ipîkku sa'manta. Wei teepa'kasen a'ne' moropai yei yari'ku ya'pi'tanîpîiya, moropai awe'soroka. Moropai morî pe awe'to' ton pra awanî. Mîrîrî warantî ipîkku e'tî'ka mîrîrî, itu'se tîwe'to' kupî pî' aako'mamî tanne. Mîrîrî ye'nen —Temanne kenan uurî teuren. Tîise Paapa pia î' pe pra man. Yairon pepîn uurî —kai'ma eesenumenka ya, aatausinpa e'pai awanî.

Epu'nîto'kon Moropai

Imakui'pî Kupî Emapu'tînenan

¹² Taatausinpasen mîikîrî pemonkon meruntî ke tîiko'mansen sa'man kore'ta si'ma. Maasa pra sa'man yentai tîwanî ye'nen, ipatîkarî tîiko'manto' ton yeporîiya. Mîrîrî Paapa nîtrî tapurînenan pia, pena ta'pî tîuya yawîrî. ¹³ Imakui'pî anku'pai anî wanî ya, —Sîrîrî esenumenkato' iipî Paapa winîpai —kîkatî. Maasa pra imakui'pî kupîya'nîkon emapu'tî Paapaya pepîn. Morî mîikîrî. Imakui'pî anku'pai Paapa wanî pepîn. Moropai anîya imakui'pî kupî emapu'tînen pepîn mîikîrî. ¹⁴ Mîrîrî ye'nen imakui'pî anku'pai anî wanî ya, —Sîrîrî esenumenkato' uwinîpainon —ka'kî. Maasa pra imakui'pî anku'pai eesenumenka tîwarîrî. ¹⁵ Mîrîrî pî eesenumenka ko'mannîpî ya, imakui'pî kupîiya. Mîrîrî ya imakui'pî kupî pî' aako'mamî, maasa pra imakui'pî enasa' ye'nen itentai. Mîrîrî wenai aako'mamî pepîn Paapa pia.

¹⁶ Mîrîrî ye'nen uyonpayamî, unsa'namakon, mîrîrî pî' teesenku'tîi pra e'tî. ¹⁷ Tamî'nawîrî morî tekenan Paapa winîpai tui'sen. Mararî mîrikkî imakui'pî ton pîn. Pata weiyu ton konekatîpon mîikîrî, morî. Moropai pata weiyu mo'ta warantî Paapa wanî pepîn. Teseru miakanmaiyapa pepîn. Tîise morî teseru kupî pî' aako'mamî. ¹⁸ Tîiwarîrî uuri'nîkon kupî'pîiya tînmukuyamî' pe yairon tîmaimu ekaremekî tîuya wenai. Mîrîrî kupî'pîiya itu'se tîwanî ye'nen. Tamî'nawîronkon tînkoneka'san pemonkonyamî' kore'tapai uuri'nîkon mo'ka'pîiya tîmîrî pe e'nîto'pe.

Etapai'nîkon Moropai Iku'pai'nîkon

¹⁹ Uyonpayamî, unsa'namakon, sîrîrî epu'tî. Tiaron eseurîma ya, morî pe etatî e'mai' pe, ka'ne' pe teeseurîmai pra, ka'ne' pe teekore'mai pra. ²⁰ Maasa pra teekore'masa'kon ya, morî itu'se Paapa e'to' kupîya'nîkon pepîn. ²¹ Mîrîrî ye'nen tamî'nawîron î imakui'pî pe tîwe'sen rumakatî. Ayewankon ya' tîiko'mansen nura ankupîkon rumakatî. Moropai Paapa ma're tîwe'ku'se imaimu yapî'tî. Paapa neka'ma'pî ayewankon ya' yapî'tî, maasa pra mîrîrî wenai awe'pîika'tîkon e'painon.

²² Imaimuya taasa' yawîrî iku'tî, eta pe neken pra, teesenku'tîi pra. ²³ Maasa pra anîya imaimu eta, tîise imaimu yawîrî ikupîiya pepîn, mîikîrî wanî mîrîrî wanamari yai teesera'masen warantî. ²⁴ Mîikîrî teesera'ma tîpo attî. Moropai ka'ne' pe o'non ye'ka pe tîwanî'pî kupîiya tîwanmîra. ²⁵ Tîise Paapa maimu pî' anî' esenupa ya, moropai mîrîrî yawîrî aako'mamî ya, tîwanmîra tîku'se pra, mîikîrî ko'mamî taatausinpai. Maasa pra Paapa maimu morî tekenan. Imakui'pî yentai e'nî emapu'tînen.

²⁶ Anîya taa: —Crente uuri —taiya ya, tîise imakui'pî pe eeseurîma, mîikîrî esenku'tîsa' mîrîrî. Moropai —Uuri' crente —taiya se' tapairî. Î' pe pra rî awanî. ²⁷ Tîise anîya yun pînon moropai isan pînon pîika'tî ya, moropai inyo sa'manta'san pîika'tî ya to' e'taruma'tî tanne, mîrîrî yu'se Paapa wanî. Moropai sîrîrî non po tîiko'mansenon ko'mamî warantî pra aako'mamî yu'se Paapa wanî, imakui'pî tîku'se pra. Mîrîrî ye'nen mîrîrî warantî aako'mamî ya, —Uuri' crente —taiya ya, yairî awanî.

Se' Kaisarî Morî Pe Tiaronkon Yapî'pai'nîkon

2 Uyonpayamî, tamî'nawîronkon pemonkonyamî' yapî'tî morî pe e'sentai pra. Maasa pra amîrî'nîkonya Uyepotorîkon Jesus Cristo kupî innape. Mîikîrî Jesus morî pu'kuru, tamî'nawîronkon yentainon. Mîikîrî wenai morî pe tiaronkon

yapi'ti. ²A'kî, eepere'sa'kon kore'ta ipîkku warayo' ewomî morî pe teepontîi moropai epe'ke ouro itenya yeperu pokon. Moropai ite'ma'pî pî' tiaron warayo' ewomî ipoi'pî tîpon ya' teepontîi. ³Moropai mîikîrî morî pe epontî'pî pî' taaya'nîkon: —Seeni' pata ereutakî morî ya' —taaya'nîkon moropai itaponse' ton yenpoya'nîkon. Tîise ipoi'pî sa'ne ipon pî' taaya'nîkon: —Satippe e'kî, mîrîrî ye'ka pe pra non pona ereutakî uyaponse' pia —taaya'nîkon. ⁴Mîrîrî warantî taaya'nîkon ya, se' kaisari to' kupîya'nîkon pepîn. E'sentai to' kupîya'nîkon. Pemonkonyami' aako'menkanen pe awe'ku'sa'kon imakui'pî pe. Amîrî'nîkon imakui'pî pe teesunenkanason.

⁵Etatî uyonpayami', inkamoro î' ton pînon tîwe'taruma'tisanon menka'pî Paapaya tîmîrî pe. Mîrîrî ye'kakon menka'pîiya kure'ne innape tîku'to'pe to'ya. To' menka'pîiya tîpata ponaron pe to' e'to'pe. Mîrîrî epu'tî pî' naatîi maasa pra pena ta'pîiya: —Uyapurînenan pia upata tîrîuya, ipatîkarî to' ko'manto'pe uupia —ta'pîiya. ⁶Tîise amîrî'nîkonya inkamoro tîwe'taruma'tisanon yewankono'ma. To' yeppe'nîpîya'nîkon. Tîise anî'kanya kin ataruma'tîkon, moropai ayarîkon surarayami' esa' pia? Ipîkkukon, temanne kenankonya ataruma'tîkon. Î' ton pînonya aataruma'tîkon pepîn. ⁷Moropai Jesus morî winîkîi to' eseurîma imakui'pî pe. Mîikîrî aponaronkon Jesus pî' to' eseurîma îri pe.

⁸Tîise Paapa nekaremekî'pî yawîrî, morî pe tamî'nawîronkon yapîsîya'nîkon ya se' kaisari, morî pe awanîkon. Maasa pra Paapa maimu e'menukasa'ya taa:

—Tiaronkon sa'namatî aawarîrî'nîkon awe'sa'namakon manni' warantî *Lv 19.18*

—ta'pîiya. ⁹Tîise morî ipîkku pe tîwe'sen wanî rî'pî pî' tiaron yentai ikupîya'nîkon ya, imakui'pî kupîya'nîkon mîrîrî. Unkupîkon ton, Paapa nekaremekî'pî pureme'nenan amîrî'nîkon tarîpai. ¹⁰Maasa pra anî' wanî ya, tamî'nawîron Paapa nekaremekî'pî yawîrî, tîise tiwin inekaremekî'pî yonpa pureme'sai'ya ya, inekaremekî'pî pureme'sai'ya mîrîrî. ¹¹Maasa pra Paapa nekaremekî'pî:

—Tiaron no'pî, tiaron niyo yarakkîrî kîsi *Êx 20.14; Dt 5.18*

—ta'pîiya. Moropai inî'rî mîikîrî rîya ta'pî:

—Tiaron kî'wîi. *Êx 20.13; Dt 5.17*

Mîrîrî ye'nen tiaron no'pî yarakkîrî pra tîise tiaron wîi anî'ya ya, mîrîrî wenai Paapa nekaremekî'pî pureme'sai'ya mîrîrî.

¹²Moropai tiwinano'pî wei yai, uurî'nîkon ekaranmapo Cristoya: —Î' ton pe see umaimu yawîrî pra aako'mamî'pîkon? —taiya upî'nîkon. Mîrîrî namai ako'mantî Cristo maimu yawîrî. Moropai morî pe eseurîmatî itu'se Cristo e'to' yawîrî. Maasa pra Cristo maimu imakui'pî yentai e'nî emapu'tînen. ¹³Maasa pra o'noko'pî pe tiaronkon era'masa' pra e'nî ya, uurî'nîkon nîrî era'ma Paapaya pepîn tî'noko'pî pe. Tîise o'noko'pî pe uyonpakon era'masa' ya, mîrîrî wenai e'taruma'tînto' yuwa'ka'nîkon.

Inna Taatîponkon

¹⁴Uyonpayami', î' pe pra rî awanî pemonkonya taa: —Uurî inna taawon —taiya morî kupîi'ma pra. Morî iteseru ton pra si'ma mîrîrî inna taatoi'ya ya neken awe'pîika'tî pepîn. ¹⁵⁻¹⁶See warantî awanî. Ayonpa warayo', wîri' wanî ya ipon ton pra, itekkari ton pra, moropai ipî' taaya'nîkon: —Morî pe ako'mankî. Tîiwanmîra e'kî. Emi'ne pra ako'mankî. Komi' pe pra ako'mankî. Mîrîrî taaya'nîkon tanne, itu'se mîikîrî e'to' tîisa'ya'nîkon pra awanîkon ya, mîikîrî pîika'tîya'nîkon pepîn. ¹⁷Mîrîrî warantî inna taatîponya anî' pîika'tî pepîn. Inna taiya se' tapairî Paapa pemonkono pe pra si'ma. Mîrîrî warantî inna taato' neken wanî isa'manta'pî warantî.

¹⁸ Yai pra aní'ya taa: —Inna taatípon mîikîrí, tíise tiaron pí' taiya: —Morí teseru kenan mîikîrí —taiya. Mîrîrí pí' tauya apí'nîkon. O'non ye'ka pe epu'to'peuya innape iku'nen pe awanî iteseru morí pe pra si'ma? Epu'túya eseríke pra. Tíise aronne epu'túya innape ikupíiya morí iteseru wenai. ¹⁹ Innape tiwin Paapa waní ku'nen amîrí? Morí pe man. Tíise o'ma'kon, Makui poitírítonon nîrí innape Paapa ku'nenan. Moropai mararí pra to' esi'nîpí ipí'.

²⁰ Inna taawon neken morí kupîi'ma pra e'pîika'tí pepín. Pakko amîrí. Inna taato' neken waní í' pe pra rí. Mîrîrí epu'tíya pra nan? ²¹ Í' wenai Paapaya Abraão nurí'tí utamokon era'ma'pí yairon pe? Mîikîrí Abraôya tînmu, Isaque, tírî'pí Paapa pia tînpó'tí pata'se' pona. Mîrîrí kupí'píiya Paapa maimu yawírí, innape ikupí' túya ye'nen. Mîrîrí kupí'píiya wenai, morí pe, yairon pe era'ma'pí Paapaya. ²² Innape imaimu kupí'pí Abraôya epu'tí pí' naatíi inkupí'pí wenai. Moropai inkupí'pí wenai yairí innape tíku'toi'ya epu'tí'pí Paapaya. ²³ Mîrîrí warantí eesera'ma pena í' ta'pí Paapa kaaretaríya yawírí. Ta'píiya:

—Innape Paapa kupí'pí Abraôya.

Mîrîrí ye'nen yairon pe era'ma'pí Paapaya *Gn 15.6*

—ta'píiya. Taato' mîrîrí Paapa kaaretarí. Moropai tíwaníyakon pe Abraão esatí'píiya.

²⁴ Mîrîrí ye'nen pemonkon era'ma Paapaya yairon pe, tímaimu yawírí aako'mamí wenai. Tíise inna taawon morí kupîi'ma pra, mîikîrí era'maiya pepín yairon pe.

²⁵ Mîrîrí warantí Raabe nurí'tí e'pîika'tísa' waní'pí. Pena mîikîrí Raabe waní'pí eseporo rí tíwe'sen wírí'. Tíise Paapa pemonkonoyamí' pata era'manenana yapisí'píiya tewí' ta morí pe. To' pîika'tí'píiya tiaron e'ma ta pí' to' wítító'pe ta'píiya. Mîrîrí ku'sai'ya wenai Raabe era'ma'pí Paapaya yairon pe. ²⁶ Isa'manta'pí waní itekaton ton pra. Mîrîrí warantí awanî inna taatípon Paapa maimu yawírí pra si'ma. Tíwe'pîika'títo' eporíiya pepín.

Unukon

3 Uyonpayamí', uurí'nîkon tiaronkon yenupanenanya imakui'pí kupí ya, utaruma'tíkon Paapaya tiaronkon taruma'tí túya yentai. Mîrîrí epu'tí pí' naatíi. Mîrîrí ye'nen tiaronkon yenupanenan pe tu'ke amîrî'nîkon e'pai pra awanî. ² Maasa pra tamí'nawíronkon uurí'nîkonya imakui'pí kupí unukon ke, uyeserukon ke, esenumenkanto' ke, tu'ke. Tíise aní'ya tíwí imakui'pí teeseurímato' rumakasa' ya, tamí'nawírí imakui'pí teseru rumakasai'ya mîrîrí. Moropai morí pe pu'kuru awanî.

³ A'kí, uurí'nîkonya bridia yeka'ma sokoro'pan kaware mata ya' attíto'pe o'non poro itu'se e'níto' yawírí. ⁴ Moropai apo' yen pí' esenumenkanpai'nîkon. Kure'nan mîrîrí a'situnya itukka. Tíise itesa'ya yarí si'míríkkí naire ke, o'non poro itu'se tíwe'to' yawírí. ⁵ Mîrîrí warantí uurí'nîkon waní. Si'míríkkí pe unukon waní. Tíise kure'ne imakui'pí pí' eseuríman eseríke awanî tiaronkon tíma'taní'se.

A'kí, kure'nan yu' aramí si'míríkkí apo' yarín wenai. ⁶ Mîrîrí warantí unukon waní, apo' warantí. Imakui'pí pe pu'kuru unukon waní uyawonkon pe. Mîrîrí imakui'pí sorokaiya mîrîrí tamí'nawírí uuko'manto'kon ya'. Uyewankon kí'paiya. Mîrîrí imakui'pí Makui winípai tui'sen.

⁷ A'kí, tamí'nawíronkon o'ma'kon toronyamí', íkíiyamí', moro'yamí' esepanní'pí pemonkonyamí'ya tekínkon ton. ⁸ Tíise aní'ya tínu esepanní'pí eseríke pra awanî imakui'pí pe teeseuríma namai. Nari' pe awanî. Mai' warantí wíi ton pe awanî. Aní'ya ikoneka eseríke pra awanî.

⁹Unukon ke Paapa, Uyepotorikon yapurî moropai mîrîrî ke nîrî uyonpakon pî eseurîman imakui'pî pe. Inkamoro uyonpakon Paapa nîkoneka'san tîwarantî. ¹⁰Untakon yapai umaimukon epa'ka morî pe moropai imakui'pî pe nîrî. Mîrîrî warantî e'pai pra awanî, uyonpayamî'. ¹¹Akî, tiwinan yani yapai tuna epa'ka pepîn morî moropai inî'ne nîrî. ¹²Moropai paruru ye' epeta pepîn laranja pe. Moropai kuwai ye' epeta pepîn paruru pe. Mîrîrî warantî yani inî'ne pe teepa'kasen yapai morî tuna epa'ka pepîn. Mîrîrî warantî untakon yapai tiwin epa'ka e'pai awanî, morî.

Yairon Epu'nen Pu'kuru

¹³Moro nai epu'nen akore'ta'nîkon? Moriya tauya, morî pe ako'mankî, innape epu'nen pe awanî epu'to'peuya. Mîî pe pra, morî kupî pî' aako'mamî ya, ayeseru era'mauya. Moropai mîrîrî wenai, epu'nen pe awanî epu'tîuya. ¹⁴Tîise mîî pe awanîkon ya, itu'se awe'to'kon pî' neken eesenumenkakon ya: —Epu'nen uurî. Uurîya ayenupakon sîrîrî —kîkatî. Seru'ye' pe awanîkon, mîrîrî warantî taaya'nîkon ya. ¹⁵Maasa pra mîrîrî esenumenkanto' Paapa winîpainon pepîn. Tîise sîrîrî non po tîiko'mansenon winîpainon, Makui winîpai tui'sen mîrîrî esenumenkanto'. ¹⁶Maasa pra tiaronkon yentai e'pai awanîkon ya, moropai itu'se awe'to'kon pî' neken eesenumenkakon ya, eekore'makon, eesiyu'pîtîkon. Moropai tamî'nawîrî imakui'pî kupîya'nîkon.

¹⁷Tîise epu'nen Paapa winîpainon mîrîrî ye'ka pepîn. Tekenan morî mîrîrî esenumenkanto'. Moropai ayewankon konekaiya tiaronkon pî' eekore'makon namai. Er-anmîra amîrî'nîkon kupîiya. Se' kaisarî tiaronkon kupî emapu'tînen, e'sentai pra. Tiaronkon maimu yawîrî aako'mamîkon emapu'tînen. Tiaronkon sa'namaya'nîkon emapu'tînen. Tiaronkon pîika'tîya'nîkon emapu'tînen. Mîrîrî warantî ikupî pî' Paapa winîpainon ko'mamî, yairî, seru' pe pra. ¹⁸Tiaronkon pîika'tînenan ko'mamî morî kupî pî', tiaronkon ekore'ma namai. Mîrîrî ye'nen arinîke inkamoroya morî kupî pia'tî.

Sîrîrî Non Po Tîiko'mansenon Yeseru Yu'sankon

4 O'non pata pai tui'sen eekore'mato'kon, eesiyu'pîtîto'kon? Aya'nîkon tîiko'mansen mîrîrî. Mîrîrî wenai itu'se awe'to'kon pî' eeseka'nunkakon mîîto'pe. ²Mîrîrî warantî aako'mamîkon tîise î ton pra awanîkon. Tiaron wîîya'nîkon tîise î itu'se awe'to'kon eporîya'nîkon pepîn. Tiaronkon yemanne yu'se awe'pîtîkon tîise yapisîya'nîkon eserîke pra awanî. Mîrîrî pî' eekore'makon moropai eesiyu'pîtîkon pî' aako'mamîkon. Aapia'nîkon î ton pra awanî, maasa pra Paapa pî' esatîya'nîkon pra awanîkon. ³Esatîya'nîkon, tîise yapisîya'nîkon pra awanîkon. Amîrî'nîkon pe aatausinpakonpa itu'se awanîkon ye'nen yapisîya'nîkon pepîn. Maasa pra yairî pra esatîya'nîkon.

⁴Amîrî'nîkon wanî see poro rî wîrî'sanyamî' pî' tîwe'sanon warantî. Maasa pra imakui'san yeseru era'maya'nîkon awakîrikon pe, Paapa pemonkono pe si'ma. Îri pe awanîkon wenai, Paapa yeyaton pe eenakon. Maasa pra sîrîrî non po tîiko'mansenon yeseru yu'se awanîkon. Mîrîrî warantî anî' wanî ya, sîrîrî non po tîiko'mansenon yarakkîrî e'pai, Paapa yeyaton pe awanî. ⁵Moropai Paapa maimu e'menukasa'ya taa see warantî: —Morî Yekaton Wannî tîrî'pî Paapaya uyewankon ya'. Kure'ne uurî'nîkon yu'se awanî moropai uurî'nîkon ko'mannî'nen pe awanî imakui'pî kupî namai —taiya. Mîrîrî ye'nen —Se' tapairî taasai'ya mîrîrî —kîkatî. ⁶Moropai uurî'nîkon

pîika'tî Paapaya. Inî' panpî' umeruntîrikon tîriiya. Sîrîrî warantî Paapa maimu e'menukasa':

Mîîpankon winîkîi Paapa ekore'ma
tîise mîîpankon pepîn pîika'tîiya Pv 3.34
taato' mîrîrî.

⁷ Mîrîrî ye'nen Paapa ma're e'ku'tî. Imaimu yawîrî ako'mantî. Meruntî ke e'tî Maku winîkîi, moropai eepe aapiapai'nîkon. ⁸ Aminke pra Paapa pia erepantî, moropai aapia'nîkon aako'mamî. Imakui'pî ku'nenan pî' tauya, erepantî tîwî amakuyikon tîku'se. Moropai amîrî'nîkon asakî'ne teesenumenkasanon pî' tauya, ayewankon ke innape iku'tî imakui'pî tîrumakai. Tîwî tiwin eesenumenkato'kon nîsi. ⁹ Imakui'pî ankupî'pîkon pî' teesewankono'mai e'tî. Akaruntî. Aatausinpa'pîkon ra'tîtî akaruwato'kon pe. Esewankono'matî. ¹⁰ Paapa ma're tîwe'ku'se e'tî. Moropai amîrî'nîkon yapurîiya.

Tonpayamî' Pî' Teeseurîmasanon Imakui'pî Pe

¹¹ Uyonpayamî', imakui'pî pe kîseurîmatî ayonpakon winîkîi. Anî' eseurîma ya imakui'pî pe tonpa winîkîi, imakui'pî pe eeseurîma nîrî unku'pîkon ton pe Paapa nekaremekî'pî winîkîi. Paapa nekaremekî'pî yawîrî pra awanîkon ya itentai awe'kupîkon. —Morî pe pra man —taaya'nîkon Paapa maimu pî' ipureme'sa'ya'nîkon wenai. ¹² Tîise Paapa neken unku'pîkon ton ekareme'nen. Mîîkîrî neken uyesa'kon pe uurî'nîkon pîika'tîiya, kaane ka'rî yenumîiya itu'se tîwe'to' yawîrî. Tîise amîrî kanan? O'non ye'ka pe ayonpakon esa' pe awe'kupîkon Paapa warantî?

¹³ A'kî, see warantî taawonan: —Sîrîrîpe penane anna wîtî sîrîrî sinpata cidade pona. Miarî tiwin kono' yuwa'ka annaya esenyaka'mai kure'ne tîniru yapi'to'pe —kai'ma taawonan. ¹⁴ Tîise î' e'kupî penane epu'tîya'nîkon pepîn tiwin kin. Maasa pra aako'manto'kon wanî katupuru warantî. Kure'ne aako'mamî pepîn, tîise ka'ne' pe attî. ¹⁵ Mîrîrî ye'nen see warantî taaya'nîkon e'pai wanî: —Enen uuko'mamî yu'se Paapa wanî ya, uuko'mamî. Moropai î' kupîyua yu'se Paapa wanî ya, ikupîyua —taaya'nîkon e'pai awanî. ¹⁶ Tîise aawarîrî'nîkon eeseurîmakon taaturîi. Mîrîrî eeseurîmato'kon wanî imakui'pî pe. ¹⁷ Mîrîrî ye'nen anî'ya morî kupî pra awanî ya, morî kupî epu'tîi'ma, imakui'pî kupîiya nîrî mîrîrî.

Ipikkukon

5 Moropai eseurîma sîrîrî ipikkukon pî'. Eseurîma etapai'nîkon. Awe'taruma'tîkon kupî sîrîrî. Mîrîrî ye'nen akaruntî, entaimepî'tî teesewankono'mai. ² Maasa pra ayemannekon e'tî'ka pe man. Aponkon yaku o'ma'konya pe man. ³ Ayemannekon ouro pe, prata pe tîwe'sen karawa pe man. Mîrîrî ayemannekon karawasa' era'maya'nîkon ya, awe'tî'kakon kupî epu'tîya'nîkon. Akaraukon kupî sîrîrî tîwe'taruma'tîi. Ayemannekon e'tî'ka kupî sîrîrî moropai amîrî'nîkon nîrî e'tî'ka kupî sîrîrî. Tu'ke ayemannekon konekaya'nîkon, Cristo ii'to' weiyu aminke pra tîise. ⁴ A'kî, apoitîrîtonon teesenyaka'masanon anmîrikon pî' ye'maya'nîkon pra awanîkon, inkamoro yenku'tîi'ma. To' karau eta'pî Paapaya. Mîîkîrî Uyepotorîkon meruntî tamî'nawîronkon yentainon. ⁵ Amîrî'nîkon ko'manpî'tî'pî tarî sîrîrî non po tu'ke ayemannekon pî', aya're'kon pî' taatausinpai. Î' itu'se awe'to'kon eporî'pîya'nîkon. Aakai-wantanî'sa'kon Paapaya awîkon kupî tanne. ⁶ Moropai morîkon pemonkonyamî' wîi

me'po'pîya'nîkon, awinîkî'nîkon î' ku'sa' to'ya pra tîise. Inkamoroya î' kupî eserîke pra awanî'pî maasa pra to' yentai awanîkon.

Uyepotorîkon Ii'to' Nîmîkî Pî' Ko'mannî

⁷ Mîrîrî ye'nen, uyonpayamî', e'taruma'tînto' pî' teesewankono'mai pra e'tî. Moropai Cristo iipî nîmî'tî teese'mi'tapai pra, mîi esa'ya tînpîmî'pî yeperu nîmîkî warantî. Inîmîkî pî' aako'mamî kono' renato'pe, moropai inî'rî inîmîkîya tînpîmî'pî epetato'pe. ⁸ Mîrîrî warantî teese'mi'tapai pra e'tî. Ayewankon meruntîannî'tî. Maasa pra Uyepotorîkon iipî kupî sîrîrî.

⁹ Uyonpayamî', tîwo'ma'tai pra e'tî. Maasa pra imakui'pî pe eeseurîmakon ya, ayonpa winîkî ataruma'tîkon Paapaya. Aka, mîikîrî ayesa'kon moro man mana'ta po. Aaipî kupî sîrîrî.

¹⁰ Uyonpayamî', penaronkon tîmaimu ekareme'nen pe Paapa nîmenka'san pî' esenumenkanpai'nîkon. Kure'ne to' e'taruma'tî'pî Paapa maimu ekaremekî tîuya'nîkon wenai. Mîiwîni tîise mîrîrî pî' to' ko'mamî'pî tîwî tîku'se pra. ¹¹ A'kî, tamî'nawîronkon anî'kan meruntî ke tîiko'mansenon, taatausinpasanon. Mîrîrî epu'tî pî' naatii. Enpenatanpai'nîkon Jó nuri'tî yekare pî'. Tîwe'taruma'tîi'ma innape Paapa kupî pî' aako'mamî'pî tîwî tîku'se pra. Mîrîrî tîpo tî'noko'pî pe era'ma'pî Paapaya, moropai morî tîrî'pîiya Jó pia. Maasa pra Paapa wanî morî pe, pemonkonyamî' sa'namanen pe.

¹² Uyonpayamî', tamî'nawîrî ayeurîma'pîuya'nîkon yentai ekaremekîuya sîrîrî. „Paapa pemonkono pe awanîkon ye'nen yairî teeseurîmasanon amîrî'nîkon.„ Mîrîrî ye'nen inna taapai awanîkon ya, inna neken ka'tî. Moropai kaane taapai awanîkon ya, kaane neken ka'tî. Inî' panpî', —Useruku pepîn, useruku pepîn —kai'ma kîkatî. Innape eeseurîmakon epu'tî tiaronkonya yu'se awanîkon ya, inna, kaane, neken ka'tî, juro tîkai pra. Mîrîrî warantî eseurîmatî Paapaya ataruma'tîkon namai.

Epîrematî

¹³ Anî' tîwe'taruma'tîsen moro nai akore'ta'nîkon? Paapa yarakkîrî eeseurîma e'pai man. Anî' taatausinpasen moro nai akore'ta'nîkon? Paapa yapurîiya e'pai man teeserenga pe. ¹⁴ Anî' pri'yawon pepîn moro nai akore'ta'nîkon? Soosi esanon yannoia e'pai man. Inkamoro epîrema ipona e'pai man moropai ikarapaima to'ya kara' ke. Mîrîrî warantî ikupî to'ya Uyepotorîkon ese' yai, mîikîrî Uyepotorîkonya yepî'tîto'pe. ¹⁵ Mîrîrî warantî to' epîrema innape Paapa kupîi'ma moropai mîikîrî pri'yawon pepîn esepî'tî eserîke awanî. Mîikîrî yepî'tî Uyepotorîkonya. Moropai imakui'pî ku'sai'ya ya, tîwanmîra ikupî Paapaya. ¹⁶ Mîrîrî ye'nen imakui'pî ankupî'pîkon ekareme'tî ayonpakon pî'. Moropai epîrematî ayonpakon pona eeseptîkonpa. Maasa pra morî ku'nen epîrema ya, imaimu yawîrî ikupî Paapaya.

¹⁷ Mîrîrî warantî Elias nuri'tî wanî'pî pena. Uurî'nîkon warantî awanî'pî pemonkon pe. Moropai mîikîrî epîrema'pî kono' rena namai. Kure'ne eepîrema'pî. Moropai kono' rena pra awanî'pî eseurîwî'ne kono' arakkita pairî kaisarî. ¹⁸ Mîrîrî tîpo eepîrema'pî inî'rî kono' ii'to'pe. Moropai kono' yarima'pî Paapaya. Moropai inî'rî yei ena'pî teperu ke tamî'nawîrî.

¹⁹⁻²⁰ Uyonpayamî', anî' amîrî'nîkon kore'tawon atarima ya Paapa piapai, moropai inî'rî awenna'po emapu'tî tiaronya ya, mîikîrî imakui'pî ku'nen pîika'tî

mîikîrîya aasa'manta namai. Moropai imakui'pî inkupî'pî mo'ka Paapaya. Mîrîrî pî' enpenatanpai'nîkon.

SÎRÎRÎ KAARETA E'MAINON

PEDRO NÎMENUKA'PÎ

Pedroya sîrîrî kaareta menuka'pî innape Jesus ku'nenan pia, manni'kan to' nî-taruma'tî'san innape iku'to' to'ya wenai. Inkamoro yenpenatanîpî'pî Pedroya anî pe to' wanî. Paapa, tamî'nawîronkon yentainon munkî pe pu'kuru to' wanî. Moropai maasa kure'ne morî yapisî to'ya kupî Paapa winîpai. Mîrîrî ye'nen innape ikupî pî' to' ko'mamî e'pai awanî, tîiko'mamîkon pîkîrî. Moropai morî pe to' ko'mamî e'pai awanî, imakui'pî tîku'se pra, kai'ma to' yeurîma'pî Pedroya sîrîrî kaareta pî.

1 Uurî Pedro, Jesus Cristo naipontî'pî. Sîrîrî kaareta menukaya aapia'nîkon Paapa pemonkonoyamî pîrai'pî tîiko'mansenon apatakon ya' pra, ka'ran pe awanîkon manni' pia. Manni'kan Ponto pata po awanîkon mannan pia, moropai Galácia pata po awanîkon mannan pia, Capadócia pata po awanîkon mannan pia, Ásia pata po awanîkon mannan pia, moropai Bitînia pata po awanîkon mannan pia imenukaya sîrîrî. ² Amîrî'nîkon wanî Paapa, Uyunkon nîmenka'san pe, î' kupî tîuya pî' teesenumenka yawîrî. Moropai Morî Yekaton Wannî wenai, ipemonkono pe pu'kuru, morî pe awanîkonpa amenka'pîiya'nîkon. Uyepotorîkon Jesus Cristo maimu yawîrî aako'mamîkonpa amo'ka'pîiya'nîkon, mîikîrî mînî ini'kamo'pî wenai, imakui'pî yapai imo'kasa' pe awanîkonpa.

Uyonpayamî', inî' panpî' morî pe tîwe'to' tîrî Paapaya yu'se wai epe'mîra, moropai tîwanmîra e'nîto' tîrîiya yu'se wai aapia'nîkon.

Pedroya To' Yenpenatanîpî

Ipatîkarî Ko'mannîto' Nîmî'nen Pe E'nî

³ Paapa, Uyepotorîkon Jesus Cristo yun, yapurîpai'nîkon, kure'ne uurî'nîkon î'noko'masai'ya wenai. Isa'manta'san kore'tapai Jesus Cristo pîmî'sa'ka tîuya yai tîisa'mantato' ke ine'ma'pî yapisî'pîiya tîwakîri pe. Mîrîrî ye'nen uurî'nîkon esenpo emapu'tî'pîiya tînmuku pe e'nîto'pe. Tarîpai innape tîpemonkonoyamî' pia Paapa nîtîrî yapisî kupî sîrîrî. Mîrîrî ye'nen iwinîpainon yapisî nîmîkî pî' ko'mannî sîrîrî.

⁴ Amîrî'nîkon ton pe mîrîrî koneka ko'mannîpîiya ka' po. Î' pensa tîtîpansen pe pra, î' pensa aama'ta ton pe pra, moropai î' pensa aataretî'ka neporî ton pe pra man miarî. ⁵ Moropai sîrîrî non po awanîkon tanne, amîrî'nîkon ko'mannîpîiya nîrî tîmeruntîri yai. Tamî'nawîron ataretî'ka pîkîrî aako'mannîpîiya'nîkon, tîpia aako'mamîkonpa, innape ikupîya'nîkon wenai. Moropai mîrîrî yai tamî'nawîronkonya era'ma, î' kai'ma morî pe inkoneka'pî wanî, tamî'nawîrî awe'to' yawîrî.

⁶ Mîrîrî pî' taatausinpai pu'kuru awanîkon e'pai awanî teuren, e'taruma'tînto' iipî tanne. Yairî ma're awanîkon tiaron pensa, maasa pra tu'kan e'taruma'tînto' si'ta'non iipî amîrî'nîkon taruma'tînen ton. ⁷ Mîrîrî tu'kan e'taruma'tînto' iipî, yairî innape ikupîya'nîkon epu'to'pe. Maasa era'matî. Ouro yeka'ma to'ya apo' ya' teken ouro pe awanî epu'tîkonpa. Aaramî pra awanî ya, innape ouro pe awanî epu'tî to'ya. Mîrîrî warantî innape ikupî pî' aako'mamîkon awe'taruma'tîkon ye'ka pe. Mîrîrî amîrî'nîkonya innape iku'to' wanî ouro tîwe'tî'kasen yentai tîwe'tî'kasen pe pra awanî ye'nen. Mîrîrî ye'nen ayonpaiya'nîkon awe'taruma'tîto'kon ke innape ikupî

pî' aako'mamîkonpa. Moropai amîrî'nîkonya e'taruma'tînto' yapîtanî'sa' tîpo, Paapaya taa kupî sîrîrî apî'nîkon: —Morî pe pu'kuru man —taiya Jesus Cristo ii'to weiyu eseposa' yai. Mîrîrî yai tamî'nawîronkonya era'ma emapu'tîiya î' kai'ma morî pe, ipîkku pe akupî'pîiya'nîkon. ⁸ Mîikîrî Paapa era'manen pe pra awanîkon, tîise yapurî ko'mannîpî amîrî'nîkonya. Maasa era'maya'nîkon ye'ka pe pra, innape Cristo kupî pî' aako'mamîkon ye'nen, aatausinpakon ko'mannîpî mararî pra. O'non ye'ka pe ekaremekî yentai aatausinpatokon wanî. ⁹ Maasa pra morî pe e'to' yawîrî amîrî'nîkon koneka yaretî'kaiya kupî sîrîrî, tîwarantî awanîkonpa. Moropai apata'se'kon tîrîiya kupî sîrîrî tîpia aako'mamîkonpa. Tamî'nawîrî mîrîrî kupîiya innape Cristo kupî'pîiya'nîkon wenai.

¹⁰⁻¹¹ Mîrîrî e'pîika'tînto' anepu'pai penaronkon profetayamî nurî'tî wanî'pî. Mîrîrî ye'nen kure'ne yuwa'pî to'ya. Inkamoroya ta'pî: —Î' ye'ka see mîrîrî Paapa nîrîrî e'pîika'tînto'? Î' pensa yarimaiya kupî sîrîrî? Mîrîrî e'pîika'tînto' yekare ekaremekî'pî to'ya pena, tîise morî pe epu'tîi'ma pra. Tîise Morî Yekaton Wannîya ekaremekî'pî to' pî', î' pensa mîrîrî e'kupî. —Maasa awe'kupî Cristo e'taruma'tî e'pai awanî. Moropai mîrîrî tîpo teeyatonon yentai eenasa' yai, ipîkku pe ikupî Paapaya —ta'pîiya. ¹² Inkamoro penaronkon tîmaimu ekareme'nenan pî' sîrîrî aneta'pikon ekaremekî'pî Paapaya pena. Paapaya ta'pî: —Amîrî'nîkon ton pe awe'kupî pepîn, tîise manni'kan maasaronkon ton pe awe'kupî pe man —ta'pîiya to' pî'. Mîrîrî ye'nen manni'kan itekare ekareme'nenanya ekareme'sa' sîrîrî apî'nîkon tarîpai. Inkamoroya ekaremekî'pî apî'nîkon ka' poinon, Morî Yekaton Wannî, Paapa narima'pî meruntîri yai. Sîrîrî e'pîika'tînto' yekare wanî morî pe pu'kuru, mîrîrî anepu'pai nîrî inserîyamî wanî.

Paapaya Uyannokon Imakui'pî Ton Pra E'nîto'pe

¹³ Mîrîrî epu'tîya'nîkon ye'nen, aka, tîwarî e'tî, aawarîrî'nîkon etî'nînmatî, ayeserukon epu'nenan pe. Moropai tamî'nawîrî morî pe Paapaya akupîkon nîmîkî pî' aako'mamîkon, î' pensa Cristo iipî weiyu yaino ton pe. ¹⁴ Paapa munkî pe awanîkon ye'nen, imaimu yawîrî ako'mantî. Pena imakui'pî yu'se awe'tokon yawîrî aako'manpî'tî'pîkon, maasa pra î' kai'ma aako'mamîkon yu'se Paapa wanî epu'tîya'nîkon pra awanî'pî. Tîise epu'tîya'nîkon tarîpai, mîrîrî ye'nen mîrîrî warantî pra ako'mantî. Imakui'pî yu'se tîwe'se pra ako'mantî. ¹⁵ Morî pe e'tî, maasa pra morî pe pu'kuru Paapa wanî, imakui'pî ton pra. Mîikîrî rî amîrî'nîkon yannotîpon warantî e'tî. Imakui'pî winîpai atarimatî moropai tamî'nawîrî î' kupîya'nîkon kaisarî morî ku'tî. ¹⁶ Mîrîrî warantî Paapa maimu e'menukasa'ya taa:

—Imakui'pî winîpai atarimatî,

imakui'pî winîpai atarimasa' pe uuko'mamî warantî.

Morî pe e'tî, morî pe pu'kuru tîwe'sen pe uuko'mamî warantî *Lv 11,44,45; 19.2; 20.7*

—taa Paapaya.

¹⁷ Eepîremakon ya, Paapa esa'nenan amîrî'nîkon ayunkon pe. Manni' Paapa wanî yairî, yairî pra tamî'nawîronkon ko'manto' wanî ekareme'nen pe, anî tîmenkai pra. To' nîkupî'pî yako'menkaiya tiwin pî' to' kaisarî. Mîrîrî ye'nen tîwarî e'tî, mîikîrî namatî aako'mamîkon pîkîrî. ¹⁸ Maasa pra pena aako'manpî'tî'pîkon ayeserukon yarakkîrî, î' kai'ma penaronkon atamokonya ayenupa'pikon yawîrî. Mîrîrî aako'manto'kon wanî'pî î' pe pra rî. Tîise epu'tîya'nîkon ye'masa'kon pe awanîkon mîrîrî ayeserukon winîpai, manni' epe'ke aataretî'kasen pepîn. Mîrîrî ke

aye'masa'ya'níkon, ouro ke moropai prata ke pra, taataretí'kasen ke pra. ¹⁹Tiise amírí'níkon waní ye'masa'kon pe moropai imo'kasa'kon pe morí pu'kuru Jesus Cristo mîní ke. Mîíkírî waní carneiro, Paapa pia to' nítírî warantí tíwe'sen pe. Í rî ima'tíkî ton pra tíwe'sen pe awanî, imakui'pî ton pra. ²⁰Mîíkírî waní pena Paapa nîmenka'pî pe sírírî non pona yarimapa, maasa sírírî pata koneka tíuya rawírî. Moropai mîíkírî yenko'pîiya amen pata ataretí'ka rawírî, amírí'níkon píika'tînen ton pe. ²¹Mîíkírî wenai amírí'níkonya Paapa yapurí. Innape ikupíya'níkon manni' Cristo pími'sa'ka'típon, tamí'nawíron yentai ikupítípon. Mírírî warantí innape ikupíya'níkon moropai í tírúya ta'pî Paapaya yapísíya'níkon nîmíkî pí' aako'mamíkon.

²²Tarípai amírí'níkon waní yairon Paapa maimu yawírî. Mírírî wenai imakui'pî ayeserukon rumakasa'ya'níkon. Mírírî ye'nen seru'ye' pe pra ayonpakon, manni'kan innape Jesus ku'nenan, sa'namaya'níkon kure'ne. Mírírî warantí awe'sa'namato'kon yuwatí iní' panpí', tamí'nawírî ayewankon ke. ²³Maasa pra mîíkírî Paapa í' pensa aasa'manta ton pepínya amírí'níkon esenpo emapu'tí'pí, tínmuku pe awaníkonpa. O'non ye'ka pe ikupí'pîiya? Ayunkon tísa'mantasen wenai pra tíise innape imaimu kupíya'níkon wenai, Paapaya ikupí'pî. Mírírî imaimu waní ipatíkarí enen ko'manníto' ton tínen pe, aataretí'ka pepín. ²⁴Mírírî warantí Paapa maimu e'menukasa'ya taa:

Tamí'nawíronkon pemonkonyamí' waní parí' keren po tíwe'sen warantí.

Moropai inkamoro esera'ma morí pe mírírî parí' yari'ku warantí.

Tíise tiwin wei parí' a'pí'ta moropai yari'ku e'soroka.

Mírírî warantí to' waní, tíisa'mantatonkon pe.

²⁵Tíise Uyepotoríkon maimu waní

ipatíkarí tíiko'mansen pe, *Is 40.6-8*

taasa' Paapa maimu e'menukasa'ya. Mírírî ekaremekí'pí to'ya eta'píya'níkon sírírî itekare Paapa maimu.

Yewanmírísa' Tí' Waní

Ipatíkarí Ko'manníto' Tíinen Pe

2 Mírírî imakui'pî ayeserukon winípai amo'kasai'ya'níkon ye'nen, tamí'nawíronkon imakui'pí piapai epa'katí. Tamí'nawíron tiaronkon pí' imakui'pí esenumenkato' pia pai epa'katí, yenku'títton piapai, seru'ye' pe e'níto' yapai, uyewanmakon pe tiaron era'mato' piapai, moropai tiaronkon winíkí imakui'pí eseurímanto'. Míríríkon piapai epa'katí. ²Moropai Paapa maimu yu'se e'tí kure'ne. Manni' more esenposen waní tísan manatí yu'se warantí e'tí. Mírírî warantí awaníkon ya, iní' panpí' Paapa epu'tíya'níkon. Moropai mírírî wenai amírí'níkon píika'tíiya tu'se tíwaní pí'kírî. ³Maasa pra Paapa maimu e'menukasa'ya taa:

Amírí'níkonya morí pe Paapa e'to' epu'tí tarípai *sl 34.8*

taiya. Mírírî ye'nen imaimu anetapainon pe e'tí.

⁴Erepantí Uyepotoríkon pia, mîíkírî to' newanma'pí, itu'se pra to' waní'pí tíise Paapa pia imenkasa' pe awaní'pí, ipíkku pe awaní'pí. ⁵Erepantí iipia, Paapaya amírí'níkon yenyaka'mato'pe, tíiko'manto'pe akore'ta'níkon. Manni' tí' ke wítí konekanen esenyaka'ma warantí eesenyaka'ma uurí'níkon ke. Tíise Paapa níkoneka

esera'ma pepîn. Moropai tímîrî ton pe teepîremasen pe akupîya'nîkon, antîrîkon enepîkonpa Paapa pia. Mîrîrî antîrîkon wanî Paapa wakîri pe pu'kuru, maasa pra amîrî'nîkon ton pe Cristo nîkupî'pî kupî'pîya'nîkon innape. ⁶ Maasa pra Paapa maimu e'menukasa'ya taa:

Uurî nîmenka'pî, tiwinan tî' wanî
ipîkku pe pu'kuru, tiaronkon tî' yentai.

Mîrîrî tîrîuya Sião cidaderî po,
unkoneka yapîtanî'nen pe.

Anî'ya mîikîrî kupî ya innape,
mîikîrî eppepî pepîn tiwin kin,
ipî' yairî ma're eena pepîn, *Is 28.16*

taasai'ya mîrîrî. ⁷ Sîrîrî tî', innape ikupîya'nîkon manni' wanî morî pe pu'kuru, amîrî'nîkon pia. Tîise manni'kan innape iku'nenan pepîn pia, nari' pe awanî mîrîrî. Paapa maimu e'menukasa'ya taa:

Manni' tî' wîtî konekanenan newanmîrî'pî,
mîrîrî enasa' man ipîkku pe pu'kuru tiaronkon yentai. *Sl 118.22*

taasai'ya. ⁸ Moropai tiaron pata Paapa maimu e'menukasa'ya taasa':
Sîrîrî tî' wanî ipona pemonkonyamî' e'pu'mato'pe
moropai ipona atare'moto'pe, *Is 8.14*

taasai'ya man. Inkamoro e'pu'ma maasa pra innape ikupî to'ya pra awanî ye'nen. Mîrîrî wenai to' newanmîrî'pî Cristoya to' taruma'tî'pî.

⁹ Tîise amîrî'nîkon wanî pepîn mîrîrî warantî. Amîrî'nîkon wanî imenka'san pe tiaronkon kore'tapai. Moropai tamî'nawîronkon esa' Paapa ton pe teepîremasen pe awanîkon. Mîikîrî pemonkono pe awanîkon, Paapa epu'nen pe. Tímîrî ton pe inmo'ka'san pe awanîkon. Amîrî'nîkon menka'pîya tînkupî morîkon ekareme'nen pe. Mîikîrîya amîrî'nîkon pakkokon mo'ka'pî, ewaron ta awanîkon tanne, Paapa epu'tîya'nîkon pra awanîkon tanne. Moropai amîrî'nîkon tîrî'pîya morî ta, a'ka ta aako'mamîkonpa, morî pe Paapa wanî tepu'se. ¹⁰ Maasa pra pena amîrî'nîkon e'sa' pra man Paapa pemonkono pe. Tîise tarîpai amîrî'nîkon wanî ipemonkono pe pu'kuru. Pena Paapaya aai'noko'makon epu'tîya'nîkon pîn. Tîise aai'noko'mato'kon Paapaya epu'tîya'nîkon tarîpai.

Paapa Poitîrî Pe E'nî

¹¹ Uyonpayamî', Paapa epu'nenan pepîn kore'ta aako'mamîkon, to' yonpa pe pra. Mîrîrî ye'nen apî'nîkon esatîuya sîrîrî, inî'rî î' itu'se awe'to'kon yawîrî ikupîya'nîkon namai, maasa pra mîrîrîya ayekatonkon taruma'tî, aminke Paapa piapai aatarimakon emapu'tîya. ¹² Tîise morî pe ako'mantî inkamoro Paapa epu'nenan pepîn kore'ta awanîkon ye'nen. Morî pe ayeserukon e'pai awanî era'mato'pe to'ya. Teuren apî'nîkon to' eseurîma imakui'pî pe amu'tunpakon to'ya. Tîise yairî ayeserukon era'ma tîuya'nîkon wenai to' esenumenka, moropai Paapa yapurî to'ya î' pensa aai'to' weiyu erepamî yai.

Ipikkukon Maimu Yawîrî Ako'mantî

¹³ Uyonpayamî', Uyepotorîkon nîkupî'pî wenai tamî'nawîronkon ipîkku tîwe'sanon sîrîrî non ponkon maimu yawîrî e'tî. Manni' rei, tamî'nawîronkon esa', mîikîrî maimu yawîrî e'tî. ¹⁴ Moropai manni'kan mîikîrî nîmenka'san tiaronkon esa'

pe to' e'to'pe, inkamoro maimu yawîrî e'tî. Maasa pra inkamoro wanî manni'kan imakui'pî kupîtiponkon taruma'tînen pe, moropai morî kupîtiponkon yapurînen pe inkamoro wanî. ¹⁵ Mîrîrî warantî morî kupîya'nîkon yu'se Paapa man. Maasa pra morî ayeserukon era'ma to'ya wenai, manni'kan Paapa epu'nenan pepîn, apî'nîkon imakui'pî pe teeseurîmakon atî'napamî. ¹⁶ Tarîpai imakui'pî unkupî'pikon wenai tîwe'taruma'tîsanon pe e'nî pepîn maasa pra Cristoya umo'ka'pîkon iwinîpai. Mîiwîni tîise —Paapaya utaruma'tî pepîn tarîpai —kai'ma, itu'se e'nîto' yawîrî ko'mannî e'pai pra man. Tîise Paapa poitîrî pe, imaimu yawîrî ako'mantî. ¹⁷ Tamî'nawîronkon pemonkonyamî' yapurîya'nîkon yuwatî. Moropai ayonpakon, innape Jesus ku'nenan sa'namatî. Moropai Paapa nama pî' ako'mantî. Moropai tamî'nawîronkon esa' pe tîwe'sen namatî. Mîrîrî warantî ikupî pî' ako'mantî.

Cristo E'taruma'tî'pî Warantî

E'taruma'tî'n E'pai Awanî

¹⁸ Tarîpai amîrî'nîkon to' poitîrîtonon apanamauya'nîkon sîrîrî. Inkamoro akarai-warîkon maimu yawîrî e'tî moropai to' namatî. Manni' amîrî'nîkon konekanen morî pe, mîikîrî maimu yawîrî e'tî. Tîise mîikîrî neken pepîn tîise manni' tiaron imakui'pî pe amîrî'nîkon taruma'tînen mîikîrî maimu yawîrî nîrî e'tî. ¹⁹ Î' ku'sa'ya'nîkon wenai pra awe'taruma'tîto'kon yapîtanîpîya'nîkon ya morî pe awanî. Maasa pra mîrîrî warantî itu'se Paapa e'to'pe awanî epu'tîya'nîkon. Mîrîrî wenai mîikîrîya amîrî'nîkon koneka morî pe. ²⁰ Tîise tiaron pensa imakui'pî ku'sa'ya'nîkon ya, mîrîrî wenai awe'taruma'tîkon e'pai awanî. Moropai yapîtanîpîya'nîkon e'pai awanî teese-wankono'mai pra, maasa pra iku'sa'ya'nîkon ye'nen. Moropai mîrîrî wenai anî'ya ayapurîkon pepîn. Tîise anî' e'taruma'tî ya, î' rî imakui'pî ku'sai'ya wenai pra, moropai mîrîrî yapîtanîpîya morî pe, teesewankono'mai pra, mîrîrî yapîtanî'sai'ya tîpo, Paapaya mîikîrî koneka morî pe. ²¹ Maasa pra mîrîrîto'pe, î' rî tîku'se wenai pra amoronkon epu'tîkonpa Paapaya amenka'pîkon. Maasa esenumenkatî uurî'nîkon e'pîika'tîto'pe Cristo e'taruma'tî'pî yeseru pî'. Imakui'pî tînkupî'pî wenai pra yapîtanîpî'pîiya amîrî'nîkonya tîwarantî yapîtanîpîkonpa. ²² Mîikîrî yeseru wanî'pî see warantî:

Î' pensa mîikîrîya imakui'pî ku'sa' pra man tiwin kin.

Moropai î' pensa seru'ye' pe

mîikîrî eseurîmasa' pra man tiwin kin, *Is 53.9*

taasa' Paapa maimu e'menukasa'ya. ²³ Pena iwinîkîi imakui'pî pe to' eseurîma yai î' kai'ma imakui'pî pe to' maimu yu'sai'ya pra man. Pena tîpa'tîpîtî to'ya yai taasai'ya pra man to' pî': —Tarîpai ese'ma —kai'ma eesenumenkasa' pra man. Tîise Paapa yenya' eeturumaka'pî tamî'nawîrî to' nîkupî'pî ye'ma Paapaya epu'tî'pîiya. Yairî ikupîiya epu'tî'pîiya. ²⁴ Moropai mîikîrî Cristoya imakui'pî unkupî'pikon mo'ka'pî tîpona, pakî'nan pona tîisa'manta yai. Tamî'nawîrî imo'ka'pîiya inî'rî ikupî'nîkon namai, isa'manta'pîya î' kupî pepîn warantî e'nîto'pe imakui'pî winîkîi. Moropai mîrîrî pata'pî ya', morî kupî pî' ko'mannîto'pe umo'ka'pîiya'nîkon. Mîikîrî ya'so'kato' wenai amîrî'nîkon e'pîika'tî'pî. ²⁵ Maasa pra pena amîrî'nîkon wanî'pî ataka'ma'san pe Paapa piapai, tîko'mannî'nen piapai carneiro ataka'masa' warantî. Tîise tarîpai awenna'posa'kon sîrîrî, ayesa'kon pe tîwe'sen pia, manni' ayekatonkon ko'mannî'nen pia.

Pedroya Tínyo Kenankon Panama

3 Mírírí warantí nírí amírí'níkon wírí'sanyamí' tínyo kenankon panamauya. Anyokon maimu yawírí e'tí. Yai pra Paapa epu'nen pe pra anyokon waní, tíise ayaserukon wenai eesenumenka ya, Paapa maimu epu'tíiya, mîikíríya inape ikupí. Tíise morí pe ayaserukon neken era'ma tíuya wenai, yarakkírí Paapa maimu pí' eeseuríma yu'se awaní pepín. ²Maasa pra inkamoroya ayaserukon era'ma morí pe, í' rí imakui'pí kupíya'níkon pra awaníkon. Moropai innape Paapa namaya'níkon era'ma to'ya. ³Mírírí ye'nen morí pe, ema'non pe awaníkon tuwai pra e'tí. Moropai apu'paikon tíkinai, moropai ouro ke, epe'ke taatari'ku'tí, aponkon morí pu'kuru teka'mai teekonekai pra e'tí. ⁴Tíise morí pe awe'to'kon nísí ayewankon ya'. Maasa pra mírírí í' pensa aataretí'katon pepín. Mírírí ye'nen eranmíra moropai tíwanmíra awaníkon yuwatí. Mírírí warantí ayaserukon waní wenai kure'ne tíwakírí pe Paapaya akupíkon. ⁵Maasa pra pena penaronkon wírí'sanyamí' Paapa yapurínenan nurí'tí ekonekapítí'pí eranmíra tíwaníkonpa moropai tíwanmíra tíwaníkonpa. Mírírí ye'nen inkamoro e'pítí'pí tínyokon maimu yawírí, ⁶pena Sara nurí'tí e'pítí'pí mírírí warantí. Tínyo Abraão nurí'tí maimu yawírí awaní'pí. Mírírí ye'nen esa'pítí'píiya tepotorí pe, inama tíuya ye'nen. Mírírí warantí ikupíya'níkon ya anyokon yarakkírí, moríya mîikírí Sara payaní'san pe awaníkon. Iwarantí awaníkon morí ayaserukon waní ya, moropai innape ikupíya'níkon wenai, teesewankono'mai pra aako'mamíkon.

Tíno'pí Kenankon Panamaiya

⁷Tarípai amírí'níkon warayo'kon tíno'pí kenankon panamauya sírírí, ano'píkon yarakkírí aako'manto'kon pí'. Epu'tíya'níkon e'pai man inkamoro waní a'tu'míra panpí, amírí'níkon warantí pra. Mírírí ye'nen morí pe ano'píkon ko'manní'píya'níkon e'pai man. Maasa pra tarakkírí ipatíkarí aako'manto'kon tírí Paapaya sa'nírí, amírí pia, ano'pí pia, itu'se tíwaní ye'nen. Mírírí ye'nen ano'píkon yapurí ye'ka pe, morí pe mîikírí ko'manní'tí, í' pensa eepíremakon yai awe'manenpakon namai.

Morí Kupí Wenai Umoronkon Epu'tí

⁸Sírírí eseurímato' yaretí'kauya sírírí. Tauya apí'níkon tamí'nawírí sí'ma eesenu-menkato'kon e'pai awaní tiwin. Moropai ayonpakon waní ya, tímoron epu'nen mîikírí kaisarí amoronkon epu'tíya'níkon e'pai awaní. Moropai ayonpakon yarakkírí tíwe'sa'namai e'tí. Moropai a'noko'píkon pe esera'matí. Moropai tiaronkon yentai tíwe'ku'se pra e'tí. ⁹Mírírí ye'nen aní'ya imakui'pí kupí ya awiníkí'níkon, mîikírí winíkí imakui'pí tíku'se pra e'tí. Apí'níkon teeseurímasen waní ya, iwiníkí imakui'pí teeseurímai pra e'tí. Tíise imakui'pí pe awiníkí'níkon eseuríma'pí maimu miakanmatí morí ke. Maasa pra Paapaya ayanno'píkon arepakonpa morí ke. ¹⁰Innape awaní epu'tí'níkon, maasa pra mírírí warantí Paapa maimu e'menekasa'ya taasa' ye'nen. See warantí taasai'ya:

Aní' waní ya, morí pe tíiko'manto' yu'se taatausinpai, mîikíríya morí pe teeseuríma yuwa e'pai awaní, imakui'pí pe eeseuríma namai.
Moropai mîikírí eseuríma e'pai pra awaní seru'ye' pe, tiaronkon yenku'tí pí'.

¹¹ Mîrîrî ye'ka imakui'pî winîpai
 eepe e'pai awanî.
 Tîise morî î' yu'se Paapa wanî neken
 kupîiya e'pai awanî.
 Tîîwanmîra aako'mamî
 yuwaiya e'pai awanî.
 Moropai teesiyu'pî'se pra aako'mamî
 yuwaiya e'pai awanî.

¹² Maasa pra inkamoro ye'ka yaironkon
 koneka pî' Uyepotorîkon ko'mamî
 tîwîrî wei kaisarî,
 moropai tîwîrî to' epîremato'
 eta pî' aako'mamî.
 Tîise Uyepotorîkon ekore'masa' ko'mamî
 imakui'pî ku'nenan winîkîi, *Sl 34.12-16*
 taasa' Paapa maimu e'menukasa'ya man.

¹³ Morî anku'pai awanîkon wenai, awinîkîi'nîkon anî'ya imakui'pî kupî e'painon?
 Anî'ya ikupî pepîn tiwin kin. ¹⁴ Mîîwîni pra awanî ya, kure'ne taatausinpai e'pai
 awanîkon morî ayaserukon wenai awe'taruma'tîkon tanne. Maasa pra Paapaya
 arepakon morî ke.

Mîrîrî ye'nen atausinpatî,
 ataruma'tînenkon pî' eranne' pe pra e'tî,
 teesi'nî'se pra e'tî. *Is 8.12*

¹⁵ Tîise Cristo nama pî' ako'mantî ayewankon ya', moropai itenya' eeturumakatî
 tîwîrî ayepotorîkon pe awe'to'pe. Moropai tîwîrî tepu'se ako'mantî, î' kai'ma
 Paapa winîpai morî yapisî pî' nîmîkîya'nîkon anepu'pai pemonkon e'to' ekare-
 mekîkonpa. ¹⁶ Mîrîrî ye'nen sîrîrî ku'tî morî pe, tiaronkon yentai awe'kupîkon
 ye'ka pe pra. Morî pe eeseurîmakon eesewankono'mato'kon epu'tiyakon namai
 ayewankon ya'. Mîrîrî warantî apî'nîkon teeseurîmasen wanî ya, mîîkîrî eppepî,
 maasa pra ayaserukon era'ma tîuya'nîkon wenai, morî pe ayaserukon wanî Cristo pe-
 monkono pe awanîkon ye'nen. ¹⁷ Mîrîrî morî kupîya'nîkon wenai awe'taruma'tîkon
 ya, morî pe panpî' awanî. Imakui'pî ku'sa'ya'nîkon wenai awe'taruma'tîto'kon yen-
 tai awanî, awe'taruma'tîkon yu'se Paapa wanî ya. ¹⁸ Maasa pra mîrîrî warantî
 Cristo e'taruma'tî'pî tîisa'manta yai amîrî'nîkon ton pe. Aasa'manta'pî tiwin ite'ka
 tamî'nawîronkon ton pe imakui'pî to' nîkupî'pî wenai. Maasa era'matî. Mîîkîrî
 morî teken ku'nen sa'manta'pî uurî'nîkon, yairî pra tîwe'sanon, imakui'pî ku'nenan
 ton pe. Aasa'manta'pî uurî'nîkon yarîpa kai'ma Paapa pia. Mîîkîrî wî'pî to'ya tarî,
 pemonkon pe awanî tanne, tîise aasa'mantasa' tîpo Paapaya amenan pe iteka-
 ton ko'manto'pe ikupî'pî. ¹⁹ Moropai mîîkîrî wî'tî'pî itekare ekareme'se itekatonon'pî
 pe si'ma. Manni'kan pemonkonyamî' e'tî'ka'san yekatonon'pî pî' ekaremekî'pîiya.
²⁰ Manni'kan inkamoro e'tî'ka'san yekatonon'san pena innape Paapa maimu yawîrî
 esi'san pepîn teuren, Paapaya to' nîmîkî'pî innape tîkupî to'ya pena tîkanau ton
 koneka pî', Noé nurî'tî ko'mamî yai. Tîise innape ikupî to'ya pîn. Tu'kankon pepîn pe-
 monkonyamî'ya eseurîwî'ne mia' pona tîimo'tai'nîkonya neken innape ikupî'pî. Mo-
 ropai inkamoro e'pîika'tî'pî kure'nan tuna winîpai. ²¹ Mîrîrî tuna wanî esenpatako-
 nanto' pî' teeseurîmasen pe. Sîrîrî esenpatakonato' wanî pepîn nura upî'pîkon pî'

tîwe'sen ronato'pe, tîise imakui'pî uyeserufî'pikon rumakato'pe awanî. Tîiwanmîra imakui'pî unku'pî'pikon ku'sa' Paapaya epu'tî'nîkon, Jesus Cristo pîmî'sa'ka'pîiya wenai. ²² Mîikîrî yanu'nîpî'pî Paapaya ka' pona. Moropai eereutasa' wanî Paapa meruntîri winî. Mîikîrî wanî tamî'nawîronkon inserîyamî' esa' pe ipîkku pe tîwe'sanon moropai meruntî ke tîwe'sanon esa' pe aako'mamî ka' po.

Uyeserukon Etinyaka'masa' Morî Pe

4 Mîrîrî ye'nen Cristoya tîmoron epu'tî'pî tarî pemonkon pe tîwanî yai. Mîrîrî warantî amoronkon epu'tîkonpa apîtatî, Cristoya tîmoron epu'tî'pî warantî. Maasa pra anî'ya tîmoron epu'sa' ya, mîikîrî wanî pepîn imakui'pî anku'pai, itentai imakui'pî wanî pepîn inî'rî. ² Mîrîrî ye'nen sîrîrî pata pai aako'mamî tarî itu'se Paapa e'to' yawîrî, itu'se tîwe'to' yawîrî pra. ³ Maasa pra pena kure'ne aako'manpî'tî'pikon î' pe pra rî imakui'pî kupî pî', manni'kan Paapa epu'nenan pepînya ikupî ko'mannîpî warantî. Mîrîrî yai aako'mamî'pikon se' tapairî wîri'sanyamî' yarakkîrî, itu'se apunkon e'to' kupî pî'. Kure'ne awukukon mai' enîrî pî' awanî'pikon, eesiyu'pî'tîkon pî' aako'mamî'pikon, moropai eetîmîkon pî' aako'mamî'pikon. Moropai nura pî' aako'mamî'pikon, mia' ke ikonekasa' yapurî ye'ka pe. ⁴ Tarîpai manni'kan Paapa epu'nenan pepîn wanî kure'ne teesenumenkai apî'nîkon. Moropai inkamoro eseurîma apî'nîkon imakui'pî pe, maasa pra inî' tînkupîkon kupîya'nîkon pra awanîkon wenai. ⁵ Tîise maasa inkamoroya tînkupî'pikon ekaremekî kupî sîrîrî Paapa pî', tamî'nawîronkon enenankonya moropai isa'manta'sanya ekaremekî. Moropai inkamoro yenumîiya kupî sîrîrî to' nîkupî'pikon wenai. ⁶ Mîrîrî ye'nen sîrîrî Cristo yekare esekaremekî'pî. Tamî'nawîronkonya eta'pî. Isa'manta'sanya nîrî eta'pî. Inkamoro sa'manta'pî, tamî'nawîronkon pemonkonyamî' sa'manta warantî, imakui'pî tînkupî'pikon wenai. Mîiwîni tîise to' yekaton ko'mamî enen ipatîkarî, manni' Paapa ipatîkarî tîiko'mansen warantî, ìnnape iku'sa' to'ya ya.

⁷ Tîise tamî'nawîron ataretî'kato' man aminke pra. Mîrîrî ye'nen amîrî'nîkon e'pai man morî pe ayaserukon tepu'se, teetî'nînmai, eepîremakonpa. ⁸ Tamî'nawîron î' yentai tiaronkon yarakkîrî awe'sa'namakon e'pai awanî. Maasa pra anî' sa'naman ya, uwinîkî'nîkon imakui'pî inkupî'pî kupî uwanmîra'nîkon. ⁹ Moropai tiaronkon teerepanenon yapî'nen pe e'tî awakîrîkon pe, teekore'mai pra. ¹⁰ Moropai morî pe eesenyaka'mato'kon pe aapia'nîkon tiwin pî' si'ma, Paapa nîrumaka'pî yapurîya'nîkon yuwatî. Mîrîrî yapurî wenai morî pe awanî, tiaronkon pîika'tîya'nîkon, itu'se Paapa e'to' yawîrî. ¹¹ Anî' wanî ya itekare ekareme'nen pe mîikîrîya ekaremekî e'pai awanî, morî pe Paapaya tîmaimu pu'kuru ekaremekî warantî. Moropai anî' wanî ya tiaronkon pîika'tî pî' tîwe'sen pe, mîikîrîya to' pîika'tî e'pai awanî, tîmeruntîri Paapa nî'tîrî'pî ke. Mîrîrî ku'tî. Mîrîrî kupîya'nîkon wenai, Paapa yapurîto'pe tiaronkonya Uyepotorîkon Jesus Cristo wenai. Manni' Paapa morî pu'kuru tîwe'to' pî' yapurî tamî'nawîronkon e'pai awanî. Moropai imeruntîri pu'kuru, ikî'pî ton pîn pî' yapurî e'pai man. Mîrîrî warantî e'pai man.

Innape Jesus Kupî Wenai E'taruma'tîn

¹² Uyonpayamî uwakîrîkon pu'kuru, tauya sîrîrî apî'nîkon. Kure'ne yairî ma're teesenumenkai pra e'tî awinîkî'nîkon tui'sen pî', î' kai'ma amoronkon epu'tîya'nîkon manni' pî'. Mîrîrî wanî pepîn anepu'tîkon pe pra tîise epu'nenan amîrî'nîkon. ¹³ Tîise tenyaka ya taatausinpai e'tî awe'taruma'tîto'kon pî'. Maasa pra Cristo e'taruma'tî'pî

warantí awe'taruma'tíkon mîrîrî. Mîrîrî ye'nen í' pensa aaipî yai, kure'ne aatausin-pakon, morî pe, meruntî ke awanî era'maya'níkon pí'. ¹⁴ Amîrî'níkon wanî taatausin-pai teuren, amu'tunpasa'kon tanne, Cristo yapurînen pe awaníkon wenai. Maasa pra mîrîrî wenai epu'tíya'níkon morî pu'kuru Paapa winîpainon Yekaton Wannî ko'mamî aapia'níkon. ¹⁵ Awe'taruma'tíkon ya, awe'taruma'tíkon e'pai awanî Cristo yapuríya'níkon wenai. Tiaronkon wîisa'ya'níkon wenai pra, moropai ama' pe awe'sa'kon wenai pra, moropai í' rî imakui'pî ku'sa'ya'níkon wenai pra, moropai tiaronkon ko'manto' pí' eeseurímakon wenai pra. ¹⁶ Tîise amîrî'níkon e'taruma'tí ya, innape Jesus kupíya'níkon wenai. Mîrîrî pí' tîweppe'se pra e'tí. Tîise kure'ne Paapa yapurítí, maasa pra ayesatíkon to'ya ye'nen, Cristo piawon pe tîwe'sanon taa to'ya pí'. Teesewankono'mai pra e'tí. ¹⁷ Maasa pra í' kai'ma tiwin pí' si'ma un-kupí'píkon era'mato' weiyu erepamî kupí sírîrî. E'mai' pe manni'kan Paapa yapurî-nenanya tînkupí'píkon era'ma kupí sírîrî. Mîrîrî e'kupí ya uurí'níkon yarakkîrî, iten-tai awe'kupí sírîrî manni'kan Paapa maimu ku'nenan pepín yarakkîrî. To' e'pîika'tí pepín tiwin kin. ¹⁸ Mîrîrî warantí Paapa maimu e'menukasa'ya taasa' man:

Sa'me awanî moríkon yentai imakui'pî ena namai,
to' e'taruma'tí tírî Paapaya ya,
í' kai'ma iní' panpî' Paapa maimu yawíronkon pepín
e'taruma'tí e'pai awanî?

Moropai imakui'pî ku'nenan
e'taruma'tí e'pai awanî nîrî, kure'ne Pv 11.31
taasa' Paapa maimuya man.

¹⁹ Mîrîrî ye'nen manni'kan tîmoronkon epu'nenan maasa pra itu'se Paapa wanî we-nai, morî kupí to'ya wenai, inkamoro eturumaka e'pai awanî Paapa tîkupítíponkon pia, manni' í' ta'pî tîuya yawírî ku'nen tîwírî. Mîikîrî pia to' eturumaka e'pai awanî. Moropai morî kupí pí' to' ko'mamî e'pai awanî tîrumakai pra.

Paapa Pemonkonoyamî' Wani

Carneiroyamî' Itekînnan Warantí

5 Tarîpai manni'kan soosi esa' pe tîwe'sanon panamauya sírîrî. Maasa pra uurí nîrî wanî mîrîrî warantí soosi esa' pe. Uuríya Cristoya tîmoron epu'tí era'ma'pî itaruma'tí to'ya yai. Moropai í' pensa aaipî yai, tamî'nawíronkonya era'ma, í' kai'ma ipíkku pe yapurí Paapaya. Uurí nîrî yapuríya pe man apokonpe. ² Mîrîrî ye'nen morî pe aapia'níkon Paapa nîtîrî'san ipemonkonoyamî' ko'manní'tí, manni' carneiroyamî' ko'manní'nenya tekínon ko'manní'pî warantí. Mîrîrî ku'tí morî pe itu'se Paapa e'to' yawírî. Mîrîrî kí'ku'tí eekore'makon kore'ta pairî. Moropai mîrîrî pí' kîsenyaka'matí tîniru yu'se awaníkon pí' pra tîise to' pí' esenyaka'matí kure'ne to' anpîika'típai awaníkon ye'nen. ³ Inkamoro aapia'níkon Paapa nîrumaka'san yentai tîwe'se pra eesenyaka'matí. Tîise morî ayeserukon era'ma to'ya wenai, awarantí'níkon e'pai to' e'to'pe, inkamoro ko'manní'tí. ⁴ Mîrîrî warantí í' pensa kure'nan tiaronkon yentainon uyesa'kon iipî yai, mîikîrî nîtîrî morî pu'kuru yapisiya'níkon kupí sírîrî í' pensa aataretí'ka ton pe pra. Aako'mamî tîwírî morî pe ipatíkarî.

⁵ Tarîpai amîrî'níkon maasaron panpî' panamauya sírîrî. Ayentai'níkon tîwe'sanon a'yeke'tonon panpî' ku'tí ayesa'kon pe, inkamoro maimu yawírî iku'tí. Moropai mîi

pe pra e'tí, tiaronkon yentai tîwe'ku'se pra. Maasa pra Paapa maimu e'menukasa'ya taasa' man:

Mîi pe tîwe'sanon wanî Paapa yeyaton pe.

Tîise manni'kan mîipankon pepîn piika'tî Paapaya Pv 3.34

taasa' man. ⁶Mîrîrî ye'nen mîi pe tîwe'se pra e'tí, ayepotorîkon pe Paapa ku'tí, imaimu yawîrî aako'mamîkonpa moropai ipîkku pe amîrî'nîkon yapurîto'peiya, î' pensa tîngu'ne'tî'pî weiyu yai. ⁷Moropai tamî'nawîrî kure'ne eesenumenkato'kon mîrîrî rumakatî Paapa yenya', maasa pra mîikîriya neken tamî'nawîrî ikoneka amîrî'nîkon ton pe.

⁸Mîrîrî ye'nen tîwarî e'tí moropai teetî'nîse e'tí, ayeserukon tepu'se. Maasa pra ayeyatonkon Makui moro man akanaimî'tîkon pî', manni' kaikusiya tîkamo kanaimî'tî warantî. Akanaimî'tîiya'nîkon ayapisîkonpa. ⁹Tîise meruntî ke e'tí. Innape Paapa kupî pî' ako'mantî, î' pensa Makui erepamî yai itentai awanîkonpa. Maasa pra tiwinsaronkon pepîn amîrî'nîkon, pata kaisarî ayonpakon innape Jesus ku'nenan e'taruma'tî ko'mannîpî awarantî'nîkon.

¹⁰Tîise amoronkon epu'tîya'nîkon e'pai awanî mararî. Moropai mîrîrî tîpo morî pe Paapaya akonekakon. Ameruntîrîkon tîriya meruntî ke awanîkonpa, innape tîkupî pî' aako'mamîkonpa. Manni' Paapa kure'ne morî pe tîwe'to' tîinen moropai amîrî'nîkon yannotîponya ipatîkarî morî ya' aako'mamîkonpa, Jesus Cristo piawon pe awanîkon ye'nen. ¹¹Mîikîrî Paapa meruntî pu'kuru, ipatîkaron tamî'nawîronkon esa' pe tîwe'sen yapurîpai'nîkon man. Mîrîrî warantî e'pai awanî.

¹²Sîrîrî kaareta menukauya sîrîrî Silasya upiika'tî tanne. Maasa pra mîikîrî uy-onpa wanî yairî pu'kuru tîwe'sen pe. Sîrîrî kaareta ke, anausipapai wanî sîrîrî. Tauya sîrîrî, innape uurî'nîkon piika'tî Paapaya, morî pe tîwe'to' yawîrî. Mîrîrî ye'nen innape iku'tî, apîika'tîiya nîmîkî pî' ako'mantî.

¹³Moropai innape Jesus ku'nenan Paapa nîmenka'san "Babilônia" ponkonya tî-maimukon yarima sîrîrî. Moropai uyonpa, Marcosya tîmaimu yarima nîrî. ¹⁴Mîrîrî ye'nen tauya tiaronkon ayonpakon yarakkîrî se' yenya pî' taatapi'se e'tí.

Mîrîrî warantî tamî'nawîrî manni'kan Cristo pemonkono pe tîwe'sanon pia tîwan-mîn wanî yu'se wai.

SÎRÎRÎ KAARETA ITAKON ITE'KA PE

PEDRO NÎMENUKA'PÎ

Sîrîrî kaareta menuka'pî Pedroya Judeuyamî' pepîn innape Jesus ku'nenan pia. Inkamoro esatîiya innape Jesus kupî pî' to' ko'manto'pe moropai imaimu yawîrî to' ko'manto'pe imakui'pî tîku'se pra. Maasa pra tamî'nawîrî î' itu'se e'nîto' tîrî'pî Paapaya yairî ko'mannîto'pe. Mîrîrî warantî to' ko'mamî yu'se Paapa wanî taa Pedroya to' pî'.

Moropai Pedroya ekaremekî î' kai'ma tiaronkon seru'ye'konya inkamoro yenupa pî' yuwa ko'mannîpî, Paapa piapai to' atarimato'pe. Inkamoro taa —Tamî'nawîrî eesenumenkato'kon yawîrî aako'mamîkon ya, î' wani' pra man. Imakui'pî pî' aataus-inpapai awanîkon ya, î' wani pra man —taa to'ya. Tîise Pedroya to' yenpenatanîpî î' kai'ma Jesus yarima Paapaya kupî sîrîrî tewanmîrînenan yenumî. Inkamoro seru'ye'konya taa: —Aa Jesus iipî pepîn. Mîrîrî ye'nen imaimu tîpiinamai pra ko'mannî —taa to'ya. Tîise innape Jesus ku'nenan ko'mamî Jesus iipî nîmikî pî'. Maasa pra ta'pî tûuya yawîrî Paapaya ikupî, Jesus yarimaiya kupî sîrîrî.

1 Sîrîrî kaareta menuka'ya aapia'nîkon. Uurî wanî Simão Pedro pe, Jesus Cristo poitîrî pe moropai inaipontî'pî pe. Imenuka'ya aapia'nîkon, innape pu'kuru ikupî pî' tîiko'mansenon pia innape ikupî pî' anna ko'mamî warantî. Paapaya moropai Upîika'tînenkon Jesus Cristoya upîika'tî'pîkon anî' tîmenkai pra, yairî tîwanîkon ye'nen.

² Apona'nîkon epîrema, aapia'nîkon morî pe tîwe'to' moropai tîwanmîn tîito'pe Paapaya epe'mîra, inî' panpî', kure'ne Paapa moropai Uyepotorîkon Jesus Cristo epu'tîya'nîkon ye'ka pe.

Paapaya Yannoto' Moropai Imenkantoi'ya

³ Uyonpayamî', Paapa pe tîwanî ye'nen, tamî'nawîrî itu'se e'nîto' tîisai'ya man tîmeruntîri yai. Itîrî'pîiya ipatîkarî enen ko'mannîto'pe, moropai morî pe itu'se Paapa e'to' yawîrî ko'mannîto'pe. Inî' panpî' mîikîrî epu'tî'nîkon wenai itîrî'pîiya. Uurî'nîkon yanno'pîiya morî pe tîwarantî e'nîto'pe maasa pra morî pe pu'kuru tîwanî ye'nen. ⁴ Mîrîrî warantî mîikîrîya itîrîyua ta'pî tûuya yawîrî itîrî'pî. Mîrîrî kure'nan pu'kuru inkupî'pî wenai, imakui'pî anku'pai e'nîto' kupî namai itîrî'pîiya, sîrîrî non po tîwe'sanon nîkupî ko'mannîpî kupî namai. Moropai itîrî'pîiya morî pe tîwarantî uurî'nîkon e'to'pe.

⁵ Mîrîrî ye'nen morî pe awanîkon yuwatî, innape iku'to'ya'nîkon ye'ka pe morî pe awanîkonpa. Moropai morî pe awanîkon ye'ka pe epu'nen pe awanîkon yuwatî.

⁶ Moropai epu'nen pe awanîkon ye'ka pe aawarîrî'nîkon eetî'nînmakon yuwatî. Aawarîrî'nîkon eetî'nînmakon ye'ka pe innape ikupî pî' ako'mantî tîrumakai pra. Moropai innape tîrumakai pra aako'mamîkon ye'ka pe, itu'se Paapa wanî warantî aako'mamîkon yuwatî. ⁷ Moropai itu'se Paapa wanî warantî aako'mamîkon ye'ka pe ayonpakon yarakkîrî ese yu'se aako'mamîkon yuwatî. Moropai ese yu'se ayonpakon yarakkîrî awanîkon ye'ka pe, to' sa'namaya'nîkon yuwatî. ⁸ Sîrîrî kupîya'nîkon e'pai awanî mîrîrî. Tamî'nawîrî sîrîrî kupîya'nîkon ya, inî' panpî' morî kupîya'nîkon esepu'tî Uyepotorîkon Jesus Cristo wenai. Morî kupîya'nîkon wenai î' pe pra rî

awanikon pepin. Tiise ini' panpi' Uyepotorikon Jesus Cristo epu'tiya'nikon yairi. ⁹ Tiise manni' siririkon ton pin wani ya, miikiri wani miriri enkarunan waranti. Miiwini pra awani ya, manni' pemonkon marari era'manen waranti awani. Maasa pra miikiri wanmira imakui'pi inkupi'pi pena miriri rona'pi Jesusya epu'tiia pra eenasa' miriri.

¹⁰ Miriri ye'nen uyonpayami', yairi awanikon yuwati ini' panpi'. Miririto'pe Paapaya amiri'nikon yanno'pi moropai amenka'piia'nikon. Miriri kupiya'nikon ya, yairi, aatare'mokon pepin ipatikari, innape iku'to'ya'nikon rumakaya'nikon pepin. ¹¹ Miriri waranti aako'mamikon ya, i' ri amanenpanenkon ton pra awani ka'pona ewonto' pi'. Uyepotorikon piika'titon Jesus Cristoya ayapisikon yarakkiri aako'mamikonpa ipatikari.

¹² Miriri ye'nen amiri'nikon anenpenatani'pai wai siririkon pi', teuren tami'nawiri epu'tiya'nikon tanne, moropai merunti ke aako'mamikon tanne, maasa pra innape yairon itekare ku'saya'nikon ye'nen. ¹³ Esenenka, yairi awani amiri'nikon yepenatani'to'peuya enen uuko'mami pikiri. ¹⁴ Maasa pra uusa'manta kupi epu'ti pi' wai. Jesus Uyepotorikonya ta'pi upi': —Aasa'manta kupi pe nai. ¹⁵ Miriri ye'nen uusa'manta rawiri tami'nawiron pi' amiri'nikon enpenatato'pe siriri menukasau'ya moropai siririkon pi' awenpenatakon tiwiri yu'se wai, uusa'mantasa' tipo.

Inke' Pe Jesus Etinyaka'ma'pi Pi' Pedro Eseurima

¹⁶ Uyonpayami', anna nera'ma'pi ekaremeki annaya siriri. I' kai'ma merunti ke Uyepotorikon Jesus Cristo wani, moropai i' kai'ma aapi kupi ekaremeki annaya. I' kai'ma anna nepopiti'pi ekaremeki annaya pepin api'nikon. Maasa pra anna yenu ke era'ma'pi annaya, ipikku pe awe'to' era'ma'pi annaya. ¹⁷ Wi' po anna wani tanne, Paapaya Jesus yapuri era'ma'pi annaya. Manni' ipikku, tami'nawironkon yentainon Paapa maimu eta'pi annaya, ka' winipai eeseurima'pi. Ta'piia: —Miseri unmu, uwakiri pu'kuru.

Kure'ne ipi' atausinpatu' Mt 17.5; Mc 9.7; Lc 9.35

—ta'pi Paapaya. ¹⁸ Miriri mai ka' poinon eta'pi annaya Uyepotorikon Jesus Cristo pokonpe anna wani tanne wi' po, o'non pata a'ka pe eetinyaka'ma'pi mori pe Paapa waranti.

¹⁹ Miriri ye'nen epu'ti'nikon siriri itekare wani yairi pu'kuru. Manni'kan Paapa maimu ekareme'nenan penaronkon profetayami' nuriti nekaremeki'pi pe awani miriri. Miriri inkamoro nekaremeki'pi pinamaya'nikon ya, mori pe yairon pe awanikon. Maasa pra miriri itekare wani ewaron ta e'ni ya uweiyukon waranti, ewaron weiyu'manen pe. Maasa pra i' e'kupi epu'ti'nikon emapu'tinen pe awani. Ewaron ta asari ya uweiyukon ton yuwa uye'marikon era'mato'pe, pata erenmapi pikiri. Miriri waranti uweiyukon pe itekare wani, i' kai'ma ko'mannito' ekaremeki'ya Uyepotorikon Jesus Cristo iipi pikiri. Miriri yai tami'nawiron epu'ti aronne, manni' kaiwano' pata erenmapiyakanya pata erenmapi ekaremeki waranti. ²⁰ Ani'ya tiwin kin siriri itekare Paapa maimu e'menukasa' profetayami' nekaremeki'pi ekaremeki eserike pra man tiwariri. Miriri epu'tiya'nikon yu'se wai, i' epu'ti yu'se awanikon yentai. ²¹ Maasa pra siriri itekare profetayami' eseurima'pi wani epu'nen pe tiwanikon wenai pra, tiise inkamoro yeurima'pi Moru Yekaton Wanniya, siriri itekare Paapa winipainon pi' to' eseurimato'pe.

Seru'ye' Pe Yenupatonkon Wanî Soosi Ta

(Jd 4-13)

2 Pena seru'ye' pe teeseurîmasanon profetayamî' esenpo'pî penaronkon pe-monkonyamî' kore'ta. Moropai sîrîrîpe nîrî mîrîrî ye'kakon seru'ye' pe yenupatonkon esenpo kupî sîrîrî akore'ta'nîkon. Inkamoroya ayenupakon kupî sîrîrî seru'ye' pe tîwe'to'kon ke ayaka'makon to'ya. Inkamoroya taa: —Imakui'pî yapai uurî'nîkon mo'kapa Uyepotorîkon sa'manta pra awanî'pî —taa to'ya. Mîrîrî wenai Paapa piapai aatarimakon kupî. Mîrîrî ye'nen inkamoroya mîrîrî kupî wenai, ka'ne' pe to' pona to' taruma'tîto' Paapaya erepamî kupî sîrîrî. ²Inkamoro ye'kakonya tenupato'kon yawîrî tu'ke pemonkonyamî' ko'mamî akore'ta'nîkon. To' yeseru nura kupî pî' to' ko'mamî. Se' tapairî wîrî'sanyamî' yarakkîrî to' ko'mamî. Inkamoro nîkupî'pî wenai, tiaronkon eseurîma pia'tî kupî sîrîrî imakui'pî pe innape Paapa maimu yairon winîkîi. ³Kure'ne tînuru yu'se tîwanîkon wenai inkamoro seru'ye' pe yenupatonkonya amîrî'nîkon yenyaka'ma, moropai seru'ye' pe tînepoppî'tîkon pî' ayenku'tîkon pî' to' ko'mamî. Tîise pena pata pai Paapa wanî to' yenumî yu'se. Imakui'pî to' nîkupî ko'mannî'pî epu'tîiya mîrîrî. Maasa pra era'ma pî' aako'mamî sîrîrî tîpose, awe'nasa' pra man. To' taruma'tîto' tîuya weiyu erepamî nîmîkî pî' aako'mamî.

⁴Maasa pra pena mîrîrî warantî nîrî ikupî'pî Paapaya inserîyamî' yarakkîrî. Manni'kan inserîyamî' imakui'pî kupî'tîponkon yenumî'pîiya ewaron pe tîwe'sen tu'nakan ya', tîwî to' kupîiya pra. Inkamoro yewa'tîpî'tî'pîiya sa'man ferro ke, inkamoro ko'manto'pe î' pensa tamî'nawîronkon yenumî tîuya weiyu erepamî pîkîrî. ⁵Mîrîrî warantî nîrî Paapaya penaronkon kupî pra awanî'pî tîwî. Tîise to' taruma'tîto' ton tîrî'pîiya kure'nan tuna ke, tîmaimu yawîrî pra to' wanî wenai. Tîise Paapaya Noé nurî'tî neken pîika'tî'pî. Mîikîrî Noéya ekareme'pî'tî'pî. —Yairî ako'mantî —taapî'tî'pîiya to' pî'. Mîikîrî Noé pîika'tî'pîiya. Moropai ipokonpe asakî'ne mia' pona tîimo'tai kaisarî neken, to' pîika'tî'pîiya. ⁶Moropai pena mîrîrî warantî nîrî Paapaya Sodoma moropai Gomorra cidaderî taruma'tî'pî apo' ke, kure'ne imakui'pî pe mîrîrî pata ponkon wanî wenai. Inkamoro aramî'pî tamî'nawîrî. Mîrîrî kupî'pîiya î' kai'ma sîrîrî pankon pemonkonyamî' itu'se tîwe'to' yawîronkon pepîn yarakkîrî ikupî tîuya ekaremekîpa kai'ma. ⁷Inkamoro kore'tapai tiwin warayo' Ló nurî'tî, yairî tîwe'sen pîika'tî'pî Paapaya. Mîikîrî e'pî'tî'pî mararî pra teesewankono'mai mîrîrî pata po tîiko'mansenon yeseru wanî ye'nen imakui'pî pe. ⁸Maasa pra to' kore'ta aako'manpî'tî'pî. Moropai wei kaisarî mîikîrî esewankono'mapî'tî'pî tewan ya' to' nîkupî era'ma tîuya yai, moropai to' eseurîma eta tîuya yai imakui'pî pe. ⁹Mîrîrî warantî Paapaya manni'kan warayo'kon morî kupî'tîponkon pîika'tî'pî. [Noé nurî'tî pîika'tî'pîiya moropai Ló nurî'tî pîika'tî'pîiya.] Mîrîrî warantî morî pe tîwe'sanon, tîmaimu yawîronkon sîrîrî'pankon pîika'tîiya to' esewankono'mato' winîpai. Moropai î' kai'ma manni'kan imakui'pî kupî'tîponkon koneka Paapaya to' pata'se' ton ya', î' pensa tamî'nawîronkon yenumî tîuya weiyu erepamî pîkîrî, to' ko'manto'pe. ¹⁰Paapaya inkamoro taruma'tî yentai manni'kan teserukon itu'se tîwe'to'kon yawîrî nura anku'pai tîwe'sanon taruma'tîiya. Moropai ipîkku pe Paapa e'to' namanenan pepîn, imaimu yawîronkon pepîn taruma'tîiya kure'ne.

Insamoro eppepî pepîn tînkupîkon pî', moropai mîi pe to' wanî. Moropai inkamoro eseurîma imakui'pî pe inserîyamî' winîkîi. To' nama to'ya pepîn. ¹¹Tîise insamoro inserîyamî' wanî meruntî ke pu'kuru inkamoro yentai. Mîiwîni tîise insamoro yenu-

patonkon seru'ye' pe winîkîi to' eseurîma pepîn imakui'pî pe Paapa rawîrî si'ma. ¹²Tîise insamoro warayo'kon wanî tesorukon yawîrî anku'pai, teesenumenkai pra, manni' o'ma' nari' yu' yawon warantî. Mîîkîrî wanî wo'nannî yai teposen pe moropai tîwîsen pe, nari' pe awanî ye'nen. Mîrîrî warantî inkamoro yeseru wanî, maasa pra teesenumenkai pra to' eseurîma ko'mannîpî tînepu'tikon pepîn winîkîi. Mîrîrî wenai inkamoro wîito' erepamî kupî sîrîrî manni' o'ma' yu' yawon wîi warantî.

¹³Moropai inkamoroya tiaronkon taruma'tîpî tîuya'nîkon ye'ma kupî sîrîrî tîwe'taruma'tîkon ke. Maasa pra Paapa yapurî tîuya'nîkon kai'ma, inkamoroya itu'se tîwe'to'kon kupî itu'se tîwanîkon pîkîrî. A'ka ya', aronne, tîweppe'se pra tîise tîwakîrî pe ikupî to'ya. Mîrîrî ye'nen akore'ta'nîkon tekkarikon yonpa to'ya yai, kure'ne yeppe'nî'tonkon pe to' wanî. ¹⁴Inkamoro ye'kakon wanî se' tapairî wîrî' yarakkîrî e'pai tîwanîkon pî' to' esenumenka tîwîrî. Imakui'pî kupî tîuya'nîkon pî' to' eseta'ka pepîn. Moropai inkamoroya pemonkonyamî', a'tu'mîra tîwe'sanon yenku'tî. Imakui'pî kupî to'ya emapu'tî to'ya. Î' yu'se tîwe'to'kon pî' to' eseka'nunka ko'mannîpî, maasa pra mîrîrî pî' to' esenupasa' ye'nen. Inkamoro ye'ka mîrîrî ku'nenan tî'ka tîuya taasa' Paapaya man. ¹⁵Maasa pra inkamoro asarî ko'mannîpî taataka'mai yairon ko'mannîto' winîpai taatarimai. Inkamoro esenumenka penaron manni' Beor munmu Balaão nurî'tî esenumenka'pî warantî. Mîîkîrî esenumenka'pî imakui'pî kupî tîuya pî' kure'ne tîniru yapisî tîuya pî'. ¹⁶Tîise mîîkîrî yuwatî'pî Paapaya, itu'se Paapa e'to' anku'pai pra awanî wenai. Attî yaponse' itekîn eseurîmato'pe ikupî'pîiya. Mîrîrî warantî mîîkîrî nîkupî ma'nîpa'pî Paapaya.

¹⁷Inkamoro seru'ye'kon yenupatonkon wanî tuna yakasa' tuna ton pîn warantî. Moropai katupuru yarî a'situnya warantî to' wanî. «Maasa pra inkamoro yenu-panto'ya tiaronkon yenku'tî.» Inkamoro ye'ka pata'se' ton konekasa' Paapaya itu'nakan ya', ewaron pe pu'kuru tîwe'sen ya' to' ko'manto'pe. ¹⁸Maasa pra inkamoro eseurîma mîi pe si'ma, moropai to' eseurîmato' wanî î' pe pra rî. —Î' wani' awanî pepîn nura yu'se awanîkon ya —taa to'ya. Mîrîrî wenai amen imakui'pî ru-makatîponkon esenumenka tesorurî'pî pî' emapu'tî to'ya. ¹⁹Inkamoro eseurîma morî pe. —Anî' maimu yawîrî pra uwarîrî'nîkon ko'mannîto' wanî morî pe —taa to'ya. Tîise to' esenku'tisa' wanî, maasa pra mîrîrî nura tînkupîkon kupî pî' to' ko'mamî ye'nen. Maasa pra tiwin pî' to' tîise to' yentai to' yeseru nura enasa' ye'nen. Anî'ya taa ya, itesa' pîn uurî, tîise iteseru moro awanî, inkupî ko'mannîpî. Mîrîrî maimu pe awanî, maasa pra itentai pu'kuru awanî ye'nen. ²⁰Tîise imakui'pî, nura tesorukon winîpai anî' e'pîika'tî ya, innape Uyepotorîkon, Upîika'tînenkon, Jesus Cristo ku'sa' tîuya'nîkon wenai, moropai mîîkîrî enna'po ya, te'ma'pî pî', imakui'pî kupî pî', iten-tai pu'kuru imakui'pî ena. Mîîkîrî yeseru ena pena e'mai' pe tesoru wanî'pî yen-tai, imakui'pî ya' awenna'posa' ye'nen. ²¹Morî pe panpî' awanî e'painon yairon yekare etasai'ya pra awe'sa'ya. Maasa pra itekare eta'pîiya moropai irumaka'pîiya. Awenna'po'pî te'ma'pî pî'. Mîrîrî warantî aatarima'pî morî Paapa maimu tînetapî winîpai. ²²Mîrîrî ye'kakon pemonkonyamî' pî' teeseurîmasen sîrîrî yairon itekare:

—Arimmaraka enna'pokoi tînarakka'pî ena'se. *Pv 26.11*

Moropai porco ronasa' ya morî pe, tîise awenna'po inî'rî kuisa' ta esenunse e'kî'pai —taato' sîrîrî itekare.

Uyepotoríkon Erepanto' Weiyu

3 Uyonpayamí, uwakíríkon pu'kuru, sírírí kaareta menukauya itakon te'ka pe aapia'níkon. Sírírí kaareta unmenuka'pí manni' e'mai'non moropai sírírí itakon ite'karon, mírírí ke amírí'níkon yenpenatanípíuya yairí eesenumenkakonpa mírírí ye'kapon pí'. ² Awenpenatakon yu'se wai penaronkon Paapa maimu ekareme'nenan nekaremekí'pí pí' moropai Uyepotoríkon Upíika'títon nítírí'pí pí'. Mírírí in-aiPontí'sanya ekaremekí'pí apí'níkon, ankupíkon tonpe.

³ E'mai' pe epu'tíya'níkon yu'se wai. Aminke pra Jesus ii'to' weiyu tíise, pe-monkonyamí' esenpo kupí sírírí akore'ta'níkon. Inkamoro waní imakui'pí itu'se tíwe'to'kon ku'nenan pe, mararí pra itentai'níkon eenasa' ye'nen. Inkamoro o'ma'ta kupí sírírí apí'níkon, innape iku'sa'ya'níkon pí'. ⁴ Taa to'ya apí'níkon: —Míikíríya tui'pí ta'pí pena innape nai? Tíise o'non pata míikírí nai? Mírírí yekare eta'pí penaronkon utamokonya, tíise to' sa'manta'pí man, iní'ri to' e'mí'sa'ka pra awaní'pí. Í' ta'píiya yawírí í' e'ku'sa' pra man, mírírí warantí ko'manní pí' man. Í' pensa pata ekoneka'pí pata pai sírírí típose ko'manní pí' man. Míikírí iipí pe pra man —taa to'ya. ⁵ Inkamoro ye'kakon amírí'níkon pí' tíwo'ma'tasanon enpenata pepín tíku'se í' e'kupí'pí pí'. To' enpenata pepín pena Paapa nekaremekí'pí pí' moropai í' kai'ma Paapaya tímaimu ke ka' moropai non koneka'pí pí'. To' enpenata pepín í' kai'ma non koneka'pí Paapaya tuna winí'pai moropai tuna arakkita. ⁶ Moropai to' enpenata pepín nírí mírírí tuna ke Paapaya penaronkon tí'ka'pí pí'. ⁷ Tíise ka' moropai non sírírípe awaní manni' konekasa' Paapaya man tímaimu ke, manni' imaimu ka' moropai non koneka'pí túuya ke. Í' pensa itaruma'títo' túuya apo' ke weiyu yainon ton pe iko'manní'píiya, tamí'nawíronkon pemonkonyamí' imakui'san yenumí túuya yaino ton pe.

⁸ Uyonpayamí, uwakíríkon pu'kuru, síríríkon tíku'se pra e'tí aawanmíra'níkon. Maasa era'matí. Paapa pia tiwinan wei waní mírírí 1.000 kono' warantí. Moropai mírírí 1.000 kono' kaisaron waní mírírí tiwinan wei warantí. Uurí'níkon esenumenkato' warantí Paapa esenumenkato' waní pepín. ⁹ Í' koneka túuya ta'pí túuya konekapa Paapa ko'mamí pepín sírírípe tiaronkon esenumenka warantí. Tíise míikíríya anímí'kíkon ko'manní'pí maasa pra aní' e'taruma'tí yu'se pra tíwaní ye'nen. Tíise imakui'pí tesarukon pí' tamí'nawíronkon enpenata yu'se awaní, moropai iru-maka to'ya yu'se awaní.

¹⁰ Tíise Uyepotoríkon ii'to' weiyu waní ama'ye' ii'to' warantí, aní'ya epu'tí pra tíise. Mírírí weiyu yai ka' esera'ma kupí pepín sírírí. Kure'nan teesetasen yi'ni' ton waní kupí sírírí. Moropai tamí'nawíron kawíne tíwe'sen moropai non po tíwe'sen aramí kupí sírírí apo' ke. Non moropai tamí'nawíron non po tíwe'sen esonomí kupí sírírí.

¹¹ Mírírí ye'nen tamí'nawíron ataretí'ka epu'tíya'níkon ye'ka pe, o'non ye'ka pe ayeserukon e'pai awaní? Ayeserukon e'pai man morí pe, imakui'pí ton pra, itu'se Paapa e'to' yawírí. Mírírí ye'nen míikírí tínamai, iipia eeturumakakon e'pai awaní mírírí. ¹² Moropai Paapa ii'to' weiyu nímí'kí pí' ako'mantí. Moropai tamí'nawíron itu'se Paapa e'to' kupí pí' ako'mantí, teesemi'tapai ka'ne' panpí' aai'to'pe. Maasa pra mírírí weiyu erepamí yai, ka' ataretí'ka pe man apo' ke. Moropai tamí'nawíron pata po tíwe'sen awai'na kupí sírírí apo' ke. ¹³ Tíise Paapaya amenan ko'manníto' ka' moropai pata koneka túuya ta'pí. O'non pata yaironkon ko'mamí pata'se' ton ta'píiya. Mírírí nímí'kí pí' ko'manní sírírí.

¹⁴ Mîrîrî ye'nen uyonpayamî', uwakîrikon pu'kuru, mîrîrî weiyu yaino nîmîkî pî' aako'mamîkon pe tamî'nawîron konekatî morî pe, yairî Paapa pia awanîkonpa. Morî ku'tî, —Imakui'pî mîikîrî —taa to'ya namai apî'nîkon. Moropai tîwanmîra yarakkîrî aako'mamîkonpa, morî pe ako'mantî. ¹⁵ Epu'tî, maasa tui'pra tîise, pemonkonyamî' e'pîka'tî nîmîkî pî' Paapa ko'mamî. Sîrîrî itekare pî' uwakîrikon pu'kuru uyon-pakon Paulo eseurîma'pî. Epu'nen pe awe'to' ton tîrî'pî Paapaya. Mîrîrî menuka'pîiya aapia'nîkon, sîrîrî yekare pî' teeseurîmasen. ¹⁶ Moropai sîrîrî yekare pî' teeseurîmato' menuka'pîiya tamî'nawîron tîkaaretarî po. Mîrîrî inmenuka'pî ikaaretarî pon tiaron pensa sa'me awanî, anî'ya epu'tî yentai. Mîrîrî ekaremekî manni'kan epu'nenan pepînya yairî pra. Inkamoro wanî itekare ku'nenan pe teuren, tîise a'tu'mîra to' wanî, ka'ne' pe irumaka to'ya. Inkamoroya Paulo nîmenuka'pî ekaremekî tiaron pe, itu'se tîwe'to'kon pikîrî. Mîrîrî warantî Paapa maimu, tiaronkon nîmenuka'pî, ekaremekî to'ya nîrî yairî pra. Mîrîrî wenai tîiwarîrî'nîkon rî tîwe'taruma'tîto'kon eporî to'ya.

¹⁷ Tîise uyonpayamî', aasîrî mîrîrî epu'tîya'nîkon pu'kuru. Mîrîrî ye'nen tauya, aka tîwarî e'tî, inkamoro imakui'sanya ekaremekî'pî yawîrî tîwe'se pra innape iku'to'ya'nîkon yapai amîrî'nîkon mo'ka to'ya namai. ¹⁸ Tîise ini' panpî' epe'mîra Paapa nîtîrî'pî pî' epu'tî pî' ako'mantî. Moropai ini' panpî' Uyepotorîkon Jesus Cristo epu'tî pî' ako'mantî, [imaimu yawîrî awanîkon wenai]. Mîikîrî yapurîpai'nîkon morî pe awe'to' pî' sîrîrîpe moropai ipatîkarî. Mîrîrî warantî yapurî e'pai man.

SÎRÎRÎ KAARETA E'MAINON

JOÃO NÎMENUKA'PÎ

Sîrîrî kaareta menuka'pî Joãoya, manni' Jesus nenupa'pî, Jesus yarakkîrî taasa'sen tarî awanî yai. Mîikîrî Joãoya imenuka'pî moropai tiaronkon innape Jesus ku'nenan pia yarima'pîiya. Maasa pra tiaronkonya inkamoro yenku'tîsa' awanî'pî. Seru'ye' pe taapîtî'pî to'ya: —Paapa narima'san anna, anna maimu etatî, —taapîtî'pî to'ya. Tîise Paapaya to' yarimasa' pra awanî'pî. Seru'ye' pe inkamoroya to' yenupa'pî. Mîrîrî ye'nen Joãoya imenuka'pî to' esenku'tî namai. Moropai tonpayamî' sa'namato'pe to'ya, morî pe to' ko'manto'pe imakui'pî tîku'se pra imenuka'pîiya. Paapa munkîyamî' pe to' wanî ye'nen, morî tîku'se to' ko'mamî e'pai man. Mîrîrî ekareme'se imenuka'pî Joãoya.

Enen Ko'mannîto' Tîinen

1 Kaareta menuka annaya sîrîrî, Jesus Cristo, ko'mannîto' tîinen yekare ekareme'nen. Tamî'nawîron koneka Paapaya pra tîise Cristo wanî'pî iipia. Sîrîrî non po tîwanî yai, Cristo eseurîma etapîtî'pî annaya. Era'ma'pî annaya anna yenu ke pu'kuru. Mîrîrî yai î' kai'ma Cristo ko'manto' era'mapîtî'pî annaya. Moropai Cristo yapîpîtî'pî annaya anna yenya ke. Mîikîrî pu'kuru Paapa nekaremekî'pî, enen ko'mannîto' tîinen. ²Mîikîrî ko'mannîto' tîinen erepamî'pî sîrîrî non pona. Era'ma'pî annaya. Ipatîkarî ko'mannîto' tîinen era'ma'pî annaya. Innape awanî taa annaya tamî'nawîronkon pî'. Mîikîrî ekaremekî annaya sîrîrî apî'nîkon. Pena pata pai Cristo ko'manpîtî'pî Paapa yarakkîrî. Mîrîrî tîpo eerepamî'pî anna kore'ta. ³Anna nera'ma'pî, imaimu anna neta'pî tauya manni', mîikîrî ekaremekî annaya apî'nîkon innape ikupîkonpa, annaya ikupî'pî warantî. Mîrîrî wenai morî pe aako'mamîkon anna yarakkîrî anna wanîyakon pe. Moropai Paapa yarakkîrî morî pe ko'mannî iwanîyakon, moropai inmu Jesus Cristo wanîyakon pe ko'mannî nîrî. ⁴Seenî' kaareta menukauya aapia'nîkon anna atausinpa kaisarî aatausinpakonpa awe'to' yawîrî Paapa nîkoneka'pî pî'.

A'ka pe Paapa Wanî

⁵A'kî, a'ka wanî mararon ewaron ton pra. Mîrîrî warantî Paapa wanî a'ka pe pu'kuru, maasa pra imakui'pî ton pra tîwanî ye'nen. Mîikîrî wanî morî pe pu'kuru ewaron ton pra. Mîrîrî ekaremekî'pî Cristoya anna pî' pena. Mîrîrî ekaremekî annaya sîrîrî, apî'nîkon nîrî. ⁶Morî pe ko'mannî pî' wai Paapa yarakkîrî ta'nîkon ye'ka pe, imakui'pî kupî pî' ko'mannî ya, seru'ye' pe eseurîman moropai yairon maimu yawîrî ko'mannî pepîn. Tîise ewaron ta ko'mannî. ⁷Tîise a'ka ya' Paapa ko'mamî warantî morî pe ko'mannî ya, imaimu yawîrî, ko'mannî morî pe uyonpakon yarakkîrî, î' wani' pra. Moropai tamî'nawîron imakui'pî unku'pîtîkon rona Paapaya, tînmu Jesus mîni' wenai.

⁸Tîise ta'nîkon ya: —Imakui'pî kupîtîpon pepîn uurî. Morî uurî —ta'nîkon ya, uuwarîrî'nîkon esenku'tîn. Moropai yairon maimu wanî pepîn uyewankon ya'. ⁹Tîise Paapa pî' imakui'pî unku'pî'pîkon ekaremekî'nîkon ya, tîiwanmîra ikupîiya, taasa' tîuya yawîrî, maasa pra yairî tîwanî ye'nen. Moropai yairon pepîn uyeserukon ron-

aiya, tîpî' ekaremekî yai, uyewankon ya' aako'mamî namai. ¹⁰Tamî'nawîronkonya imakui'pî ku'sa' taasa' Paapaya man. Tîise ta'nîkon ya: —Imakui'pî unku'pî'pî ton pîn —ta'nîkon ya, Paapa wanî seru'ye' pe kai'ma ekaremekî'nîkon. Mîrîrî ye'nen Paapa maimu wanî pepîn uyewankon ya'.

Cristoya Upiika'tikon

2 Unmukuyamî', sîrîrî kaareta menukauya aapia'nîkon imakui'pî kupîya'nîkon namai. Tîise imakui'pî kupîya'nîkon ya, uuri'nîkon ton pe Jesus eseurîma Uyunkon Paapa yarakkîrî umakuyikon yaretî'kapa. Mîikîrî Jesus Cristo, yairî pu'kuru tîwe'sen. ²Moropai imakui'pî wenai uuri'nîkon pî' Paapa ekore'mato' yi'nîpî'pî Jesusya tîisa'manta ke. Moropai mîrîrî yai umakuyikon yepe' pe neken Jesus sa'mantasa' pra man. Tîise tamî'nawîronkon pemonkonyamî' nîkupî'pî imakui'pî yepe' pe aasa'manta'pî.

³Moropai Jesus nekaremekî'pî yawîrî ko'mannî ya, innape iku'nen pe e'nî epu'tî. ⁴—Innape Jesus ku'nen uuri' —taa ya, inekaremekî'pî yawîrî pra si'ma, seru'ye' pe e'nî. Yairon maimu wanî pepîn uyewankon ya'. ⁵Tîise imaimu yawîrî anî'rî wanî ya, innape Paapa sa'namaiya tewan ke. Mîrîrî warantî ipemonkono pe e'nî epu'tî'nîkon. ⁶—Paapa piawon uuri' —kai'ma anî' eseurîma ya, morî pe aako'mamî yu'se Paapa wanî, Cristo ko'mamî warantî.

Cristo Nekaremekî'pî Unkupîkon Ton

⁷Uyonpayamî', pena Cristo pemonkonoyamî' pe eenakon yai, tiwinan Paapa nekaremekî'pî ayeserukon ton pe eta'pîya'nîkon. Mîrîrî ekareme'nen pe sîrîrî kaareta menukauya aapia'nîkon. Amenan ekaremekî'pî yai pepîn, tîise penaron. ⁸Mîiwîni tîise amenan pe imenukauya aapia'nîkon. Amenan pe Cristoya ekaremekî'pî moropai amenan warantî eta'pîya'nîkon. Pata erenmapî pe, ewaron ya' unera'ma'pîkon mararî era'ma morî pe panpî'. Mîrîrî warantî unepu'tî'pîkon Cristo iipî rawîrî epu'tî tarîpai morî pe panpî'.

⁹—A'ka ya' iko'mankoi uuri', morî ya' —taawon pemonkon wanî ya, tîise mîrîrî tanne tonpa kupîya tewanma pe, mîikîrî ko'mamî ewaron ta, imakui'pî ya', sîrîrî tîpose. ¹⁰Tîise tonpa sa'namanen ko'mamî a'ka ya', morî ya'. Imakui'pî ya' aatare'mo pepîn. ¹¹Tîise tewanma pe tonpa ku'nen ko'mannî pî' man ewaron ta aminke Paapa pî'. Ewaron ta aasarî taseru kupî pî' tîise o'non pata tuutî epu'tîya pra awanî, maasa pra enkaru'nan warantî awanî, ewaron wenai. Te'marî ton era'maiya pepîn.

¹²Unmukuyamî', seeni' kaareta menukauya aapia'nîkon.

Maasa pra imakui'pî anku'pî'pîkon kupî'pî Paapaya tîiwanmîra uuri'nîkon ton pe, tînmu nîkupî'pî wenai.

¹³Moropai a'yeke'tonon pia nîrî sîrîrî kaareta menukauya,

Jesus epu'nenan pe awanîkon ye'nen,

manni' Paapa piawon mîikîrî Jesus,

pena tamî'nawîron koneka Paapaya rawîrî.

Moropai amenankon panpî' warayo'kon pia nîrî,

sîrîrî kaareta menukauya,

Makui yentainon pe eena'pîkon ye'nen.

¹⁴Moropai moreyamî' pia imenukauya,

uyunkon, Paapa epu'nenan pe awanîkon ye'nen.

A'yeke'tonon pia nîrî imenukauya,
 Jesus epu'nenan pe awanîkon ye'nen, manni' Paapa piawon,
 pena tamî'nawîron koneka Paapaya rawîrî.
 Moropai amenankon panpî' warayo'kon pia imenukauya,
 meruntî ke awanîkon ye'nen.
 Paapa maimu ko'mannî pî' man ayewankon ya'.
 Moropai eena'pîkon Makui yentaino pe.

Sîrîrî Non Po Tîiko'mansanon Yeseru Yu'se Pra E'nî

¹⁵⁻¹⁶ Tiaronkonya Paapa sa'nama pra awanî. Iteyaton pe to' wanî. Imakui'pî itu'se tîwe'to'kon pî' to' eseka'nunka. Moropai î' rî tînera'makon anapi'pai to' wanî. Moropai mararon pepîn temannekon wenai, mîi pe to' wanî. Uyunkon piapainon pepîn to' yeseru. Paapa sa'namanenan pepîn yeseru pe awanî. To' yeseru kî'ku'tî awakîrikon pe. To' yemanne yu'se pra e'tî. ¹⁷ Moropai tamî'nawîronkon imakui'pî ku'nenan moropai î' yu'se to' e'to' ataretî'ka. Tîise itu'se Paapa e'to' yawîrî tîiko'mansen ko'mamî ipatîkarî Paapa pia ka' po.

Cristo Yeyatonon

¹⁸ Unmukuyamî', sîrîrî non pona Cristo enna'po kupî sîrîrî. Moropai aminke pra aai'to' eseporî tanne, iteyaton iipî kai'ma itekare eta'pîya'nîkon. Aasîrî Cristo yeyatonon esenposa' man, arinîke. Mîrîrî ye'nen ka'ne' pe Cristo enna'po epu'tî'nîkon. ¹⁹ Pena, ukore'ta'nîkon inkamoro Cristo yeyatonon wanî'pî. Tîise to' wî'tî'pî ukore'tapai'nîkon. Mîrîrî warantî ukaisarî'nîkon pe pra to' wanî epu'tîkon. Maasa pra ukaisarî'nîkon pe to' e'sa' ya, to' wî'tî'pî pepîn e'painon ukore'tapai'nîkon. Tîise to' wî'tî'pî.

²⁰ Tîise mîrîrî warantî pra amîrî'nîkon wanî. Maasa pra Morî Yekaton Wannî ewomî'pî ayewankon ya' innape Cristo kupîya'nîkon yai. Moropai imaimu innarî epu'tîya'nîkon. ²¹ Innarî epu'nenan pepîn amîrî'nîkon, tauya pra wai. Mîrîrî taato'peuya kai'ma imenukauya pra wai. Tîise seeni' kaareta menukauya aapia'nîkon maasa pra innarî epu'tîya'nîkon ye'nen. Moropai seru'ye' pe eseurîmakoi wanî pepîn yairon ekareme'nen pe. Epu'nenan amîrî'nîkon. ²² Anî' wanî seru'ye' pe ekaremekîuya sîrîrî. Seru'ye' manni' pemonkon Jesus wanî Paapa nîmenka'pî pepîn taawon. Mîikîrî wanî Cristo yeyaton pe. Uyunkon Paapa epu'tîiya pra awanî. Moropai inmu Jesus epu'tîiya pra awanî. ²³ —Paapa munmu epu'tîuya pra wai. Unepu'tî pepîn mîikîrî —taawon wanî ya, Uyunkon Paapa wanî pepîn iipia. —Tîise Paapa munmu yapurînen uurî. Ipemonkono uurî —taawon pia Uyunkon Paapa ko'mamî.

²⁴ Pena innape Jesus kupî'pîya'nîkon Paapa maimu eta'pîya'nîkon yai. Ayewankon ya' aneta'pîkon ko'mannî'nen pe e'tî. Ayewankon ya' aneta'pîkon Paapa maimu ko'mamî ya, Paapa munmu pia aako'mamîkon moropai Uyunkon pia. ²⁵ Mîrîrî warantî pena Jesusya ta'pî upî'nîkon: —Ka' po aako'mamîkon ipatîkarî enen —ta'pîiya.

²⁶ Tiaronkon wanî amîrî'nîkon anenku'tîpai. Mîrîrî ye'nen seeni' kaareta menuka pî' wai aapia'nîkon eesenku'tîkon namai. ²⁷ Morî Yekaton Wannî, Jesus naipontî'pî ayewankon ya' tauya manni', mîikîrî ko'mamî ayewankon ya'. Tamî'nawîron pî' ayenupaiya'nîkon. Yairon pu'kuru Mîikîrî, seru'ye' pepîn. Tiaronya ayenupakon e'pai pra man. Morî Yekaton Wannîya ayenupa'pîkon yawîrî Jesus pia ako'mantî.

Paapa Munkiyamí

²⁸ Tarípai unmukuyamí, Jesus pia ako'mantí. Mírírí warantí ko'manní ya, Jesus nama pepín eerepamí yai, moropai unku'pí'píkon wenai epe'ní pepín, aai'pí yai. ²⁹ Yairon pe pu'kuru Paapa waní epu'tíya'níkon. Mírírí ye'nen yairon kupí pí' ko'manní ya, inmuku pe e'ní. Mírírí nírí epu'tíya'níkon.

3 A'kí, uurí'níkon sa'nama uyunkon Paapaya kure'ne. Innape awaní epu'tí'níkon, tñmukukon pe uku'sai'ya'níkon ye'nen. Moropai innape inmuku pe e'ní. Paapa epu'nenan pepín imakui'sanya epu'tí pra awaní inmuku pe e'ní, maasa pra Paapa epu'tí to'ya pra awaní. ² Uyonpayamí, sírírí Paapa munkí pe e'ní. Í warantí enan kupí sírírí ka' po, ekaremekíya pra Paapa waní. Tíise iní'rí Jesus erepamí yai, era'ma'níkon í ye'ka pe awaní. Mírírí warantí Jesus era'ma wenai, iwarantí enan kupí sírírí, era'ma yai. ³ Innape mírírí warantí Jesusya ukupíkon teerepamí yai kai'ma es-enumenkan ya, imakui'pí rumaka, morí pe e'níto'pe morí pe Jesus waní warantí.

⁴ Imakui'pí kupí pí' aní'rí ko'mamí ya, Paapa maimu yawírí pra aako'mamí nírí. Tiwinan uyeserukon mírírí, imakui'pí kupí pí' ko'manníto' moropai Paapa maimu yawírí pra ko'manníto'. ⁵ Moropai Jesus iipí'pí sírírí non pona imakui'pí unku'pí'píkon mo'kai. Mírírí epu'tí pí' naatí. Moropai Jesus pia imakui'pí ton pra awaní. ⁶ Mírírí ye'nen Jesus pia tñko'mansen ko'mamí pepín imakui'pí kupí pí'. Mírírí imakui'pí kupí pí' aní' ko'mamí ya, Jesus epu'nen pe pra awaní. Moropai Jesus era'manen pe pra awaní.

⁷ Unmukuyamí, morí kupí pí' tñko'mansen waní morí pe, morí pe Cristo waní warantí. Mírírí warantí pra awaní kai'ma tiaronya ayenku'tíkon kí'títí. ⁸ Imakui'pí kupí pí' tñko'mansen waní makui poitírí pe. Makui waní'pí imakui'pí kupí pí' pena tamí'nawíron koneka Paapaya yai. Moropai ikupí pí' aako'mamí sírírí típose. Paapa munmu erepamí'pí sírírí non pona makui esenyaka'ma'pí pemonkonyamí' pí' yarankai.

⁹ Uyunkon pe Paapa waní ya, imakui'pí kupí pí' ko'manní pepín. Enen tñko'manto' tñrípí Paapaya uuko'manto'kon ton pe, tñwarantí ko'manníto'pe kai'ma. Mírírí ye'nen imakui'pí kupí pí' ko'manní pepín, inmuku pe e'ní ye'nen. ¹⁰ Morí kupí pí' tñko'mansen pepín waní pepín Paapa munkí pe. Moropai tonpa sa'namanen pepín waní pepín Paapa munkí pe nírí. Mírírí warantí aní'kan waní Paapa munkí pe moropai aní'kan waní makui munkí pe esepu'tí.

Ese' Yu'se Ako'mantí

¹¹ Ese' yu'se ako'mantí kai'ma itekare eta'píya'níkon innape Jesus kupíya'níkon yai.

¹² Penaro' Caim nurí'tí waní'pí makui pemonkono pe. Moropai takon wí'píya. Míikírí warantí kako'mamítí. Í wani' awaní ye'nen takon wí'pí Caimya? Morí ku'nen pe takon waní ye'nen, iwí'píya maasa pra Caim waní'pí imakui'pí ku'nen pe.

¹³ Mírírí ye'nen imakui'pí ku'nenanya tewanmakon pe akupíkon pí' teesi'ní'se pra e'tí. ¹⁴ Innape Jesus kupí rawírí isa'manta'san warantí e'ní'pí Paapa winíkí. Tarípai enen e'ní iwiníkí. Mírírí epu'tí ipemonkonoyamí' sa'nama ye'nen. Tonpa sa'namanen pepín ko'mamí isa'manta'pí warantí Paapa winíkí, enen awaní pepín. ¹⁵ Moropai tewanma tonpa ku'nen waní tonpa wínen warantí. Moropai tonpa wínen waní ipatíkarí Paapa pia aako'manto' ton pra. Mírírí epu'tí pí' naatí. ¹⁶ Í kai'ma uyonpakon sa'naman epu'tí'níkon, maasa pra Cristoya usa'nama'píkon kure'ne. Uurí'níkon

ton pe enen tîiko'manto' tîrî'pîiya. Aasa'manta'pî uurî'nîkon ton pe. Mîrîrî warantî ipemonkonoyamî' uyonpakon pîika'tîto'pe kai'ma sa'mantan ya, î' wani' pra awanî. Sa'mantanpai'nîkon. ¹⁷ Tekkari ke, temanne ke anî' wanî ya, yai pra î' ton pra tonpa wanî era'maiya, tîise tî'noko'pî pe pra, Paapa sa'namaia pra awanî mîrîrî. ¹⁸ Unmukuyamî', yai pra uyonpakon sa'nama umaimukon ke neken. —Asa'nama pî' wai —taa tanne, ipîika'tî pra awanî. Mîrîrî warantî pra e'nîpai'nîkon. Innape uyonpakon sa'namanpai'nîkon unkupîkon ke, seru' pe pra.

^{19–20} Mîrîrî warantî ko'mannî ya, innape yairon pe e'nî epu'tî. Moropai Paapa maimu yawîron pepîn uurî kai'ma esenumenkan ya, uyewankon ya, mîwîni tîise esi'nîni pepîn Paapa pî'. Maasa pra esenumenkanto' uyewankon yentai Paapa wanî moropai tamî'nawîron epu'tîiya moropai uyapisiya'nîkon. ²¹ Uyonpayamî', imakui'pî unkupî'pîkon uyewankon yawon rona pî' Paapa man., Tamî'nawîrî tîwanmîra ikupî pî' man kai'ma esenumenkan ya uyewankon ya', eranne' pe pra e'nî mîrîrî Paapa pî'. ²² Moropai itu'se e'nîto' esatî Paapa pî' moropai itîriiya, maasa pra imaimu yawîrî e'nî, moropai iwakîri pe tîwe'sen kupî pî' ko'mannî. ²³ Moropai innape tînmu Jesus Cristo kupî uurî'nîkonya yu'se Paapa wanî moropai uyonpakon sa'nama yu'se awanî. Mîrîrî Jesus nekaremekî'pî unkupîkon pe. ²⁴ Moropai inekaremekî'pî yawîrî tîiko'mansen ko'mamî Paapa pia moropai Paapa ko'mamî nîrî iipia. Morî Yekaton Wannî yarima'pî Paapaya uyewankon ya'. Mîrîrî ye'nen uupia'nîkon Paapa ko'mamî epu'tî.

Seru'ye'kon Moropai Yaironkon

4 Aapia'nîkon pemonkon erepansa' ya moropai —Morî Yekaton Wannî maimu pe uui'sa' sîrîrî amîrî'nîkon yenupai —taiya ya, innape imaimu kî'ku'tî, mîrîrî warantî taiya ye'nen. Tîise maasa, esenumenkanpai'nîkon yenupatoi'ya pî', innape Paapa winîpainon epu'to'pe. Maasa pra mararonkon pepîn Paapa maimu ekareme'nenan pe tîwanî seru'ye' pe to' wanî. Pata poro to' asarî arinîke. ² Mîikîrî pemonkonya taa ya: —Jesus wanî Paapa nîmenka'pî pe, mîikîrî esenpo'pî pemonkon pe —taiya ya, Paapa maimu pe taiya mîrîrî. —Innape Morî Yekaton Wannî maimu pe —taaya'nîkon. Mîrîrî warantî eesenumenkakon. ³ Tîise mîrîrî warantî Jesus pî' eeseurîma pra awanî ya, Paapa maimu pe eeseurîma pepîn. Tîise Cristo yeyatonon maimu pe eeseurîma. Pena eta'pîya'nîkon Cristo yeyaton iipî kupî sîrîrî. Aasîrî tu'ke pemonkonyamî' esenumenka mîikîrî esenumenka warantî.

⁴ Unmukuyamî', Paapa pemonkono pe awanîkon. Eesenku'tisa'kon pepîn to' maimu wenai. Mîrîrî warantî awanî maasa pra Paapa ko'mamî ayewankon ya'. Moropai Paapa wanî imakui'pî ku'nenan yewankon ko'mannî'nen yentai. ⁵ Inkamoro imakui'pî ku'nenan. Mîrîrî ye'nen to' eseurîma teesenumenkato'kon yawîrî. Moropai mîrîrî wenai, imakui'pî ku'nenanya to' eseurîma eta tîwakîrikon pe. ⁶ Tîise uurî'nîkon Paapa munkîyamî'. Paapa epu'nenya anna eseurîma eta tîwakîri pe. Tîise Paapa pemonkonoyamî' pepînya anna eseurîma eta pepîn. Mîrîrî wenai eeseputî anî' yewan ya' Morî Yekaton Wannî ko'mamî moropai anî' yewan ya' yenku'tînen ko'mamî.

Pemonkonyamî' Sa'namanen Paapa

⁷ Uyonpayamî', asa'namauya'nîkon kure'ne. Ese' yu'se e'nîpai'nîkon maasa pra Paapa wanî uyonpakon sa'nama emapu'tînen pe. Moropai mîikîrî tonpa sa'namanen pe Paapa munmu wanî, moropai Paapa epu'nen pe mîikîrî wanî. ⁸ Tonpa sa'namanen

pepîn wanî Paapa epu'nen pe pra, maasa pra Paapaya tamî'nawîronkon sa'nama. Mîrîrî warantî iteseru wanî. ⁹Paapaya tiwinan tînmu yarima'pî sîrîrî non pona aasa'mantato'pe, ipatîkarî uurî'nîkon ko'manto'pe iipia. Mîrîrî ye'nen ta'nîkon: —Innape Paapaya usa'namakon —ta'nîkon. ¹⁰See warantî Paapaya usa'nama'pîkon, uurî'nîkonya tîisa'nama wenai pra. Mîwîni tîise tîiwarîrî usa'nama'pîiya'nîkon. Moropai tînmu yarima'pîiya aasa'mantato'pe imakui'pî unku'pîkon ye'mapa kai'ma. Mîrîrî ye'nen î kai'ma uyonpakon sa'naman epu'tî'nîkon.

¹¹Uyonpayamî, mîrîrî warantî Paapaya usa'nama'pîkon kure'ne. Mîrîrî ye'nen ipemonkono pe, uyonpakon sa'namapai'nîkon. ¹²Anî'ya Paapa era'ma pra awanî'pî sîrîrî tîpose. Tîise uyonpakon sa'nama uurî'nîkonya ya, Paapa ko'mamî uye-wankon ya'. Moropai innape isa'nama uurî'nîkonya. Moropai uyeserukon era'ma tîaronkonya, Paapa yeseru pe awanî warantî.

¹³Paapaya tekaton yarima'pî uyewankon ya'. Mîrîrî ye'nen uurî'nîkon ko'mamî iipia epu'tî, moropai aako'mamî uyewankon ya' epu'tî. ¹⁴Uyunkon, Paapaya tînmu yarima'pî tamî'nawîronkon pîika'tînen pe awe'to'pe. Mîîkîrî inmu era'ma'pî annaya. Moropai mîîkîrî yekare ekaremekî pinunpa annaya tamî'nawîronkon pî'. ¹⁵Anî'ya taa ya: —Innape Jesus wanî Paapa munmu pe —taiya ya, Paapa ko'mamî itewan ya'. Moropai mîîkîrî ko'mamî Paapa pia. ¹⁶Moropai Paapaya usa'namakon epu'tî —Innape uurî'nîkon sa'namaiya —ta'nîkon.

Tamî'nawîronkon yu'se Paapa wanî. Iteseru pe awanî. Tamî'nawîronkon sa'namanen ko'mamî Paapa pia. Moropai Paapa ko'mamî itewan ya'. ¹⁷Tarî sîrîrî non po Cristo warantî ko'mannî, imakui'pî kupî pra, uyonpa tîisa'namai. Mîrîrî ye'nen eranne' pe pra e'nî. Imakui'pî ku'nenan taruma'tî Paapaya yai, uurî taruma'tîiya pepîn, ta'nîkon. Mîrîrî ye'nen inî panpî Paapa yu'se e'nî. ¹⁸Paapa yu'se e'nî ya, eranne' pe pra e'nî. Tîise imakui'pî ku'nenan taruma'tîiya ya, uurî taruma'tîiya kai'ma esenu-menkan ya, kure'ne Paapa yu'se e'nî pepîn. Tîise innape Paapa yu'se e'nî ya, eranne' pe e'nîto' ataretî'ka.

¹⁹Paapa yu'se pra e'pîtî tanne, uurî'nîkon yu'se awanî'pî. Mîrîrî ye'nen itu'se e'nî sîrîrî. Moropai ipemonkonoyamî yu'se e'nî. ²⁰Tîise anî'ya, tewanma pe tonpa ku'nenya taa: —Paapa yu'san uurî —taiya ya, seru'ye' pe awanî. Maasa pra wei kaisarî tonpa era'ma tîuya ye'ka pe isa'namaiya pepîn. O'non ye'ka pe Paapa sa'namaiya e'painon, era'maiya pra tîise? ²¹Moropai Paapaya ta'pî upî'nîkon: —Uurî yu'se awanîkon ya, ayonpakon nîrî yu'se e'tî —ta'pîiya.

Imakui'pî Yentainokon

5 Anî'ya innape Paapa nîmenka'pî pe Jesus wanî kupî ya, mîîkîrî wanî Paapa munkî pe. Uyunkon Paapa sa'nama anî'ya ya, Paapa munkîyamî sa'namaiya nîrî tamî'nawîrî. ²Mîrîrî ye'nen Paapa sa'nama ya, moropai imaimu yawîrî ko'mannî ya, —Uurî Paapa munkîyamî sa'namanen —ta'nîkon, seru'ye' pe pra. ³Maasa pra innape Paapa sa'nama ya, imaimu yawîrî tamî'nawîron kupî pî' ko'mannî. Paapa maimu pî' eseta'kakon pepîn, —Uyeta'kanen —taa pepîn Paapa maimu pî'. ⁴Paapa munkî pe e'nî. Mîrîrî ye'nen uyeserukon wanî pepîn imakui'pî ku'nenan yeseru warantî. Paapaya ukupîkon meruntî ke, imakui'pî ku'nen yeseru warainon kupî pî' ko'mannî namai. Innape Jesus kupî pî' ko'mannî ye'nen, sîrîrî non pon imakui'pî yentai e'nî. ⁵Anî' wanî sîrîrî non po tîwe'sen imakui'pî yentai ekaremekîuya apî'nîkon. Innape Paapa munmu pe Jesus wanî ku'nenan, inkamoro wanî imakui'pî yentai.

Jesus Cristo pî Ekareme'nenan

⁶Paapa nîmenka'pî, Jesus pî' eseurîma mîrîrî. Mîikîrî pu'kuru iipî'pî sîrîrî non pona, eesenpatakona'pî tuna kata. Moropai teesenyaka'mato' kupî pî' tîiko'mamî tîpo, mîikîrî pu'kuru sa'manta'pî uurî'nîkon ton pe. Mîikîrî, eesenpatakona'pî manni', mîikîrî sa'manta'pî nîrî uurî'nîkon ton pe. Tîmînî kamo'pîiya. Innape pu'kuru awanî epu'tî'nîkon, maasa pra Morî Yekaton Wannîya ekaremekî, mîikîrî Morî Yekaton Wannî, seru'ye' pepîn. ⁷⁻⁸—Innape Paapa munmu pe Jesus wanî —taa Morî Yekaton Wannîya uyewankon ya'. Moropai innape awanî epu'tî uurî'nîkonya î' kai'ma eesenpatakona'pî wenai, moropai î' kai'ma aasa'manta'pî wenai. Eseurîwî'ne to' wanî innape awanî ekareme'nenan. Eseurîwî'ne to' wanî tîise se' kaisarî ekaremekî to'ya, tiaron pe rî pepîn. ⁹Î rî pî' pemonkonyamî' eseurîma ya, se' kaisarî, mîrîrî pî' uurî'nîkonya taa: —Innape awanî to' eseurîma'pî. A'kî, tu'ke to' tîise se' kaisarî ekaremekî to'ya era'makî —taa. Moriya Paapa eseurîma'pî ku'pai'nîkon innape, pemonkonyamî' yentainon mîikîrî mîito'pe. Moropai ta'pî Paapaya. —Unmu pu'kuru mîseni' warayo' —ta'pîiya.

Tînmu pî' eeseurîma mîrîrî. ¹⁰—Innape Paapa kupî pî' wai —kai'ma esenumenkan ya uyewankon ya', innape awanî epu'tî uurî'nîkonya Paapa eseurîma'pî tînmu pî'. Anî'ya innape Paapa eseurîma'pî kupî pra awanî ya —Seru'ye' pe Paapa wanî —taiya. Maasa pra Paapa nekaremekî'pî tînmu yekare kupîiya pra awanî innape. ¹¹Paapaya ipatîkarî enen ko'mannîto' ton tîrî'pî uurî'nîkon pia. Mîrîrî enen ko'mannîto' eporî inmu pia, innape ikupî wenai. Mîrîrî itekare Paapa nekaremekî'pî. ¹²Paapa munmu yapisîtîpon ko'mamî nîrî ipatîkarî Paapa pia. Tîise Paapa munmu yapisîtîpon pepîn ko'mamî pepîn ipatîkarî Paapa pia.

Ipatîkarî Enen Ko'mannîto'

¹³Mîrîrî ekareme'nen pe sîrîrî kaareta menukauya aapia'nîkon, innape Paapa munmu ku'nenan pia. Imenukauya ipatîkarî Paapa pia aako'manto'kon ton esa' pe awanîkon epu'tîkonpa. ¹⁴Î rî esatî ya itu'se Paapa e'to' yawîrî, tîwakîri pe eseurîmanto' etaiya. Mîrîrî ye'nen eranne' pe pra itu'se e'nîto' esatî ipî'. ¹⁵Itu'se Paapa e'to' yawîrî esatî ya, innape umaimukon etaiya epu'tî. Moropai innape unesatî'pîkon tîrîiya epu'tî nîrî.

¹⁶⁻¹⁷Yairî pra e'nîto' wanî imakui'pî pe Paapa pia tamî'nawîrî. Moro awanî imakui'pî anî'ya ikupî ya Paapaya ikupî pepîn tîwanmîra. Moropai awanî imakui'pî, mîrîrî ye'ka kupî yai ekaremekî ya Paapa pî' tîwanmîra ikupîiya. Mîrîrî ye'ka imakui'pî kupî tiaronya era'maya'nîkon ya, ipî' meseurîmatîi Paapa yarakkîrî. Mepîrematîi. Paapa pî' mesatîi ipatîkarî tîpia mîikîrî ko'manto' ton tîto'peiya. Tîise imakui'pî moro man tiaron. Mîrîrî ye'ka kupî anî'ya ya, Paapaya ikupî pepîn tîwanmîra. Mîrîrî ye'ka kupîtîpon ko'mamî pe man ipatîkarî apo' ya'. Mîrîrî ye'ka kupîtîpon pî' meseurîmatîi Paapa yarakkîrî tauya pepîn.

¹⁸Paapa munkî pe tîwe'sen ko'mamî pepîn imakui'pî kupî pî'. Mîrîrî epu'tî uurî'nîkonya. Paapa munmuya iko'mannîpî morî pe. Moropai makuiya yapisî eserîke pra awanî. ¹⁹Paapa munkî pe e'nî epu'tî mîrîrî. Tîise imakui'pî kupî pî' tîiko'mansenon wanî makui poitîrî pe tamî'nawîrî. ²⁰—Paapa munmu iipî'pî sîrîrî non pona, seru' pepîn. Innape awanî —taa uurî'nîkonya. Epunen tîrî'pîiya uye-wankon ya' Paapa epu'to'pe, yairon pe awanî. Moropai mîikîrî yairon pia e'nî maasa

pra inmuya upiika'ti'pikon. Paapa pe pu'kuru miikiri wanî. Moropai tîpia ipatîkarî ko'mannîto'pe emapu'tinen pe miikiri wanî.

²¹ Unmukuyamî, î' rî kîsapurîti Paapa pe tîku'se.

SÎRÎRÎ KAARETA ITAKON ITE'KA PE

JOÃO NÎMENUKA'PÎ

Itakon ite'ka pe João, Jesus nenupa'pîya imenuka'pî. E'mai'non kaareta menuka tîuya warantî, itakon ite'ka pe imenuka'pîiya. Sîrîrî kaareta yarima'pîiya wîrî' pia. Anî' pe awanî'pî esepu'tî pepîn. Yai pra soosi taato' pe mîikîrî wîrî' wanî.

1 Uurî João, a'yeke'ton, apanamanenkon. Sîrîrî kaareta menukauya sîrîrî aapia, moropai anmukuyamî' pia nîrî. Amîrî Paapa nîmenka'pî tîpemonkono pe awe'to'pe, ma'non. Innape iku'nenan pe e'nî ye'nen, asa'namauya'nîkon. Moropai tiwinsarî asa'namanenkon pepîn tîise tamî'nawîronkon Paapa maimu epu'nenanya asa'namakon nîrî. ²Mîrîrî warantî awanî maasa pra Paapa maimu ko'manpîtî uye-wankon ya'. Ipatîkarî aako'mamî uyewankon ya'.

³Morî tîrî pî' Paapa man upona'nîkon tîiwarîrî antîipai tîwanî ye'nen. Tî'noko'pî pe uyera'makon pî' awanî. Morî pe uyewankon ereutanîpî pî' man. Mîrîrî ye'ka ko'mannîto' ton eporî pî' man uyunkon Paapa winîpai moropai inmu Jesus Cristo winîpai. Moropai innarî epu'to'pe emapu'tîiya'nîkon. Moropai uyonpakon sa'namato'pe emapu'tîiya'nîkon.

Yairon maimu yawîronkon

⁴Tiaronkon anmukuyamî' ko'mamî yairon maimu yawîrî eporî pî' wai. Mîrîrî pî' atausinpa'pî. Mîrîrî warantî ko'mannî e'pai taa pî' Paapa man. ⁵Tarîpai amenan Paapa nekaremekî'pî menukauya pepîn aapia tîise penaron. Mîrîrî eta'pî annaya innape Jesus kupî'pî annaya yai. —Ese' yu'se e'nîpai'nîkon —mîrîrî taato' eta'pî annaya. Mîrîrî warantî ko'manpai'nîkon, ma'non. ⁶Paapa maimu yawîrî ko'mannî ya, uyonpakon sa'nama innape. Paapaya ta'pî: —Ayonpakon sa'namatî —ta'pîiya. Mîrîrî eta'pîya'nîkon innape Jesus kupî'pîya'nîkon yai. Mîrîrî yawîrî aako'mamîkon yu'se Paapa man.

⁷Sîrîrî non poro arinîke yenku'tî tonkon epa'kasa'. Innape Jesus Cristo esenpo'pî pemonkon pe kupî to'ya pepîn. Mîrîrî warantî taa pemonkonya ya, mîikîrî wanî pemonkonyamî' yenku'tînen pe, Cristo yeyaton pe. ⁸Tîwarî ako'mantî, ayenupa'pîkon annaya kupîya'nîkon namai tîwî, eesenku'tîkon namai. Tîise itu'se Paapa e'to' kupî pî' ako'mantî aapia'nîkon Paapa nîrîrî ton ayepe'pîkon pe yapîsîkonpa tamî'nawîrî, Jesus pia eerepamîkon yai.

⁹Cristoya ayenupa'pîkon yawîrî anî' ko'mamî pra awanî ya, tîise Cristo maimu yuwa'kaiya ya, mîikîrî pia Paapa wanî pepîn. Tîise Cristoya uyenupa'pîkon yawîrî tîiko'mansen pia Uyunkon Paapa wanî moropai inmu wanî. Sa'nîrî to' wanî iipia. ¹⁰Moropai ayenupakonpa kai'ma akore'ta'nîkon tiaron erepamî yai, tîwarî e'tî. Cristoya ayenupa'pîkon yawîrî pra eeseurîma ya, akore'ta'nîkon aako'manto'pe kî'tîitî ayewî'kon ta. —Uwakîri pe aai'sa' nai. Morî pe ako'mankî —tîkai pra e'tî ipî'. ¹¹Maasa pra Cristoya ayenupa'pîkon yairî pra ayenupaiya'nîkon tanne, —Morî pe ako'mankî —taa pî' aako'mamîkon ya, ipîika'tîya'nîkon mîrîrî. Mîikîrî pokonpe imakui'pî kupîya'nîkon mîrîrî.

¹²Tu'ke itekare man apî'nîkon unekaremekî ton, tîise kaareta ke anekareme'pai pra wai. Maasa pra aapia'nîkon itîpai wanî sîrîrî. Mîrîrî yai ekaremekîuya apî'nîkon, se' kaisarî atausinpanto'pe mararî pra.

¹³Tîmîrî pe Paapa nîmenka'pî apasi, mîîkîrî munkîyamî' maimu man aapia'nîkon.

SÎRÎRÎ KAARETA TEESEURÎNON

JOÃO NÎMENUKA'PÎ

Teeseurîno ite'ka pe João, Jesus nenupa'pîya kaareta menuka'pî. Sîrîrî kaareta yarima'pîiya tonpa itese' Gaio pia. Mîîkîrî Gaio panama'pîiya î' kai'ma soosi tawonkon, innape Jesus ku'nenan ko'mannî'to'peiya.

1 Uurî João, a'yeke'ton, apanamanenkon. Aapia sîrîrî kaareta menukaiya sîrîrî, Gaio. Innape asa'namauya.

²Uyonpa, apona epîremakoi uurî. —Inkupî ton pona morî tîîkî —tauya Paapa pî'. —Morî pe iko'mannî'kî moropai pri'ya iko'mannî'kî eeseparantî namai —tauya Paapa pî'. Tarakkîrî aako'manto' ko'mannî'pî Paapaya morî pe epu'tî pî' wai.

³Tiaronkon uyonpakon Jesus epu'nenan erepamî'pî aapiapai rî iipi'san. —Yairon pu'kuru mîîkîrî Gaio, yairon maimu yawîrî tîiko'mansen —taapîtî'pî to'ya. Mîrîrî pî' atausinpa'pî mararî pra. ⁴Yairon maimu kupî pî' uyonpayamî' ko'mamî etauya uwakîri pe. Mîrîrî kaisaron tiaron atausinpató' ton pra wai.

Gaio Yeseru

⁵Uyonpa, tîwîrî Jesus pemonkonoyamî' pîika'tîya'nîkon pî' aako'mamî, inkamoro epu'tîya pra tîise. ⁶—Morî pe anna sa'nama'pîiya anna pokonpe e'pîtî yai —kai'ma, ankoneka'pî yekare ekaremekî'pî aapiapai iipi'sanya tarî soosi ta eperepî'san pî'. ⁷To' ese'ma'tî'pî Jesus yekare ekareme'se. Paapa pemonkono pe pra tîwe'sanon pî' î' rî esatî to'ya pra man. ⁸Mîrîrî warantî inkamoro Jesus yekare ekaremekî pî' teesenyaka'masanon pîika'tîpai'nîkon. Itu'se to' e'to' ton tîipai'nîkon to' pia. Mîrîrî warantî to' pîika'tî ya, to' pokonpe esenyaka'man yairon maimu ekaremekî pî'.

Diótréfes Moropai Demétrio

⁹Mororonkon Jesus pemonkonoyamî' pia kaareta menuka'pîuya tîise apanamenkon pe uyapurîiya pra Diótréfes wanî. Tonpayamî' yentai e'pai awanî. Moropai umaimu pîinamaiya pra awanî. ¹⁰Mîrîrî ye'nen inkoneka'pî pî' eeseurîma kupî sîrîrî aapia erepamî yai. Seru'ye' awe'seru'tî upona. Moropai mîrîrîya yepî'tî pepîn. Tîise Jesus pemonkonoyamî' aminkankon erepamî ya, tonpa pe to' yapisîiya pepîn. Moropai morî pe to' anapi'pai tiaron wanî ya, —Kaane, tîwî to' nîsi. To' yapi'se pra e'kî —taiya. Moropai imaimu tîpîinamai pra tiaronya to' anapi'pai awanî ya, —Inîrî soosi ta kewomî —taiya mîîkîrî to' yapisîtîpon pî'.

¹¹Uyonpa, imakui'pî ku'nenan warantî pra e'pai man. Morî ku'nenan warantî e'nîpai'nîkon. Morî kupî pî' ko'mannî ya, Paapa pemonkono pe e'nî. Tîise imakui'pî kupî pî' ko'mannî ya, Paapa pemonkono pe e'nî pepîn. Paapa epu'sa' pepîn mîrîrî.

¹²Tarî tamî'nawîronkon eseurîma morî pe Demétrio pî'. Yairon maimu yawîron mîîkîrî. Mîrîrî ye'nen morî pe awanî epu'tî. Anna eseurîma nîrî ipî'. Morî pe iteseru wanî, useruku pepîn, mîrîrî epu'tî pî' naatîi.

Aapia'nîkon umaimu man

¹³Tu'ke itekare man apî' unekaremekî ton, tîise kaareta ke anekareme'pai pra wai.

¹⁴Tîise aapia itîipai wai. Mîrîrî yai esera'man moropai eseurîman.

¹⁵Paapaya tîwanmîn tîrî yu'se wai aapia. Tarîronkon Paapa pemonkonoyamî' maimu man aapia. Umaimu nîrî aapiawonkon Paapa pemonkonoyamî' pia. Mekareme'kîi to' pî' tiwin pî' to' tîise.

SÎRÎRÎ KAARETA
JUDAS NÎMENUKA'PÎ

Sîrîrî kaareta menuka'pî Judasya, manni' Jesus yakon. Innape Jesus ku'nenan pia yarima'pîiya maasa pra tiaronkon tenupasanonya to' yenku'tî'pî. Taapî'tî'pî to'ya: —Innape Jesus ku'sa'ya'nîkon wenai awe'pîika'tîsa'kon. Mîrîrî ye'nen î' rî kupîya'nîkon ya imakui'pî pe itu'se awe'to'kon pîkîrî, î' wani' awanî pepîn. Aasîrî awe'pîika'tîsa'kon. Mîrîrî ye'nen Judasya to' yeurîma'pî. Seru'ye' pe inkamoro to' yenupasanon wani. Imakui'pî ku'sa' to'ya ya, Paapaya to' taruma'tî, penaronkon imakui'san taruma'tî'pî tîuya warantî. Mîrîrî ye'nen morî pe to' ko'manto'pe imakui'pî pe pra ekaremekî'pîiya.

1 Uurî Judas Jesus Cristo poitîrî moropai Tiago yakon pe wani. Sîrîrî kaareta menuka'ya manni'kan Paapa nanno'san pia, isa'nama'san, moropai Jesus Cristo nîko'mannîpîkon pia imenuka'ya.

² Amîrî'nîkon pia inî panpî' e'tinnî'mato'kon moropai tîwanmîra awe'to'kon ton moropai awe'sa'namato'kon tîrî Paapaya yu'se wai aapia'nîkon.

Seru'ye' Yenupatonkon Wanî Soosi Ta

(2Pe 2.1-17)

³ Uyonpayamî' uwakîrîkon pu'kuru, tamî'nawîrî î' anku'pai e'to' menuka'ya sîrîrî aapia'nîkon, î' kai'ma uurî'nîkon e'pîika'tîsa' pî'. Mîrîrî pî' eseurîmapai wanî tanne, epu'tî'pîuya tiaron pî' eseurîma e'pai awanî. Tauya apî'nîkon, meruntî ke e'tî. Innape yairon yekare kupî pî' ako'mantî, tiaron pe tînyaka'ma pra. Manni' Paapa nî'tîrî'pî tamî'nawîronkon tîpemonkonoyamî' pia tiwin ite'ka to' pîika'tîto'pe. Tiaronkon panamatî, tiaron pe mîrîrî yairon yekare kupî to'ya namai. ⁴Maasa pra tiaronkon warayo'kon Paapa epu'nenan pepîn erepansa' man, to' erepamî era'masa' pra tîise uyonpakon kore'ta. Inkamoroya yairon Paapa maimu mo'tanî'sa' man tiaron pe. Inkamoroya taa see warantî: —Imakui'pî unku'pîkon kupî Paapaya tîwanmîra. Mîrîrî ye'nen î' rî imakui'pî kupî ya, î' wani' pra awanî —taa to'ya. Mîrîrî kupî inkamoroya maasa pra imakui'pî tînkupî'pîkon esera'ma namai tîwapukon. Moropai inkamoroya Jesus Cristo tiwinan uyenupanenkon Uyepotorîkon yewanmîrî, mîrîrî to' e'wapu'tîto' wenai. Pena Paapa maimu e'menukasa'ya taasa' man î' kai'ma to' taruma'tî tîuya e'taruma'tînto' ya'.

⁵ Amîrî'nîkon anenpenatanî'pai wai tamî'nawîrî epu'tîya'nîkon tanne, teuren Paapaya tîpemonkonoyamî' pîika'tî'pî Egito pata poi to' mo'ka tîuya yai. Tîise mîrîrî tîpo, manni'kan innape tîmaimu kupîtîpono'san pepîn tî'ka'pî Paapaya tamî'nawîrî.

⁶Maasa enpenatatî inserîyamî' Paapa nîkupî'san inkamoro wanî pra awanî'pî, tî-pata'se'kon pe Paapa nî'tîrî'pî ya'. Maasa pra to' atarima'pî mîrîrî tîpata'se'kon yapai. Tarîpai inkamoro yewa'tîpî'sa' Paapaya sa'man ferrokon ke ipatîkarî inkamoro ko'mamî tu'nakan ewaron pe tîwe'sen ya'. Î' pensa tamî'nawîronkon taruma'tî Paapaya weiyu erepamî pîkîrî to' ko'mamî. ⁷Enpenatatî inî'rî î' kai'ma Sodoma po moropai Gomorra po moropai tamî'nawîrî iwoi tîiko'mansenon kupî'pî Paapaya pî'. Inkamoro inserîyamî'ya imakui'pî kupî'pî warantî ikupî to'ya. Se' tapairî wîrî'sanyamî' yarakkîrî moropai warayo'kon yarakkîrî to' wani'pî. Mîrîrî wenai

ipo'ti'pî Paapaya apo' ke. Mîrîrî yai awe'kupî'pî warantî awe'kupî kupî ekareme'nen pe awanî sîrîrî tamî'nawîronkon pî' aronne.

⁸ Mîiwîni tîise insamoro pemonkonyamî' ko'mamî Sodoma ponkon moropai Gomorra ponkon ko'mamî'pî warantî. Inkamoro we'ne'pîti tîwetunkon ya' î kai'ma inî' panpî' imakui'pî kupî to'ya. Mîrîrî wenai tewankon kî'pa to'ya nura ke mîrîrî kupî tîuya'nîkon yai. Inkamoroya ipîkku pe Paapa e'to' yewanmîrî, innape ikupî to'ya pepîn. Moropai inkamoro eseurîma imakui'pî pe inseriyamî' winîkîi, tîweppe'se pra. ⁹ Mîrîrî ye'ka kupî inseriyamî' yepotorî Miguelya pepîn e'painon. Tiwin ite'ka Miguel esiyu'pîti'pî Makui yarakkîrî, epu'tikonpa kai'ma anî' e'nîmî Moisés pi'pîrî'pî yarakkîrî. Tîise mîrîrî yai Miguelya taa pra awanî'pî Makui pî' imakui'pî pe. Tîise ta'pîiya: —Paapaya amîrî yuwatî —ta'pîiya. ¹⁰ Tîise insamoro pemonkonyamî' eseurîma ko'mannîpî tînepu'tikon pepîn pî'. Tînkupîkon tesorukon kupî ko'mannîpî î' pî' teesenumenkai pra, manni'kan o'ma'konya ikupî ko'mannîpî warantî. Mîrîrî wenai inkamoro e'taruma'tî ko'mannîpî, tîwe'tî'kakon pîkîrî.

¹¹ Aka sa'ne inkamoro. Inkamoro ko'mamî î' kai'ma Caim nurî'tî ko'mamî'pî warantî. Inkamoro eturumaka tîniru yu'se tîwanîkon ye'nen, î' kai'ma Balaão nurî'tî eturumaka'pî yairî pra tîniru yu'se tîwanî ye'nen warantî. Moropai Coré nurî'tî wanî'pî tîpanamato' yawîrî e'pai pra. Mîrîrî ye'nen mîikîrî wî'pî Paapaya mîrîrî wenai. Mîrîrî warantî inkamoro wanî nîrî. Tîpanamato'kon yawîrî e'pai pra to' wanî. Mîrîrî ye'nen inkamoro tî'ka Paapaya.

¹² Inkamoro wanî ya, akore'ta'nîkon ayekkarikon yonpaya'nîkon ya yai, tîmurukun pe si'ma, ayeppe'nî'nenkon pe to' wanî nura tesorukon wenai. Tîpî'nîkon neken inkamoro esenumenka, tiaronkon pî' teesenumenkai pra. Inkamoro wanî manni' a'situn narî, katupuru warantî tîwe'sanon pe. Katupuru iipî ya, kono' rena kai'ma esenumenkan teuren, tîise aarena pepîn, a'situnya yarî ye'nen. Moropai inkamoro wanî manni' yei teperu tîinen pepîn warantî. Teperu tîitoi'ya yai, itîinen pepîn warantî to' wanî. Moropai inkamoro wanî yei yarokasa' moropai mîrîrî yenunsa' a'pî'tasa' warantî to' wanî isa'manta'san pe. ¹³ Moropai inkamoro wanî nura warantî, tuna apasa' ya, nura esera'ma. Mîrîrî warantî to' nîkupî nura esera'ma. Moropai inkamoro wanî nîrî manni' kaiwano'yamî' tîpata'se'kon yapai teepa'kasenon warantî. Mîrîrî ye'nen Paapaya to' pata'se' ton koneka'pî ipatîkarî to' ko'manto'pe tu'nakan pe tîwe'sen ya' ewaron pu'kuru ta. Mîrîrî warantî inkamoro ko'mamî pe awanî.

¹⁴ Pena Enoque eseurîma'pî inkamoro e'taruma'tî kupî pî'. Manni' Enoque wanî'pî Adão nurî'tî payanî'pî pe. Asakî'ne mia' pona tîmo'tai'non ipayanyamî' esenpo'pî tîpo, Enoque esenpo'pî. Mîikîrî eseurîma'pî manni'kan imakui'san pî'. Ta'pîiya: —Uyepotorikon iipî kupî sîrîrî tu'kankon inseriyamî' yarakkîrî. ¹⁵ Mîikîrîya tamî'nawîronkon nîkupî'pî yako'menkaiya. Moropai imakui'san yenumî kupî sîrîrî e'taruma'tînto' ya' imakui'pî pe to' yeseru wanî ye'nen moropai imakui'pî pe Paapa winîkîi to' eseurîma ye'nen, to' yenumîiya kupî sîrîrî —ta'pîiya. ¹⁶ Insamoro pemonkonyamî' wanî tîwîrî teekore'makon pî', moropai taa pî' to' ko'mamî tiaronkon pî' amîrî pu'kuru mîito'pe. Mîrîrî taa inkamoroya maasa pra itu'se tîwanîkon pîkîrî taa pî' to' ko'mamî. To' eseurîma ko'mannîpî mîi pe si'ma tiaronkon yentai tîwanîkon pî' moropai tiaronkon yapurî to'ya tîwakîrikon pe tîku'to'pe'nîkon to'ya. Maasa pra to' yausinpa to'ya teeseurîmato'kon ke tîwakîrikon pe to' kupî tîuya'nîkon pe tîwe'ku'se.

Tiaron Uyeserukon Ton Pî Panamanto'

¹⁷ Tîise uyonpayamî', awenpenatakon yu'se wai î' kai'ma itekare ekareme'nenan Uyepotorîkon Jesus Cristo naipontî'san nekaremekî'pî pî'. ¹⁸ Ta'pî to'ya pena: —î' pensa tiwinano'pî wei erepamî rawîrî tu'ke warayo'kon esenpo kupî sîrîrî amîrî'nîkon kore'ta. Paapa epu'nenan pepîn, manni'kan warayo'kon itu'se tîwanîkon yawîrî tîwe'sananya Paapa mu'tunpa pe man —ta'pî to'ya. ¹⁹ Inkamoroya amîrî'nîkon pîrai'pîka pe man. Maasa pra inkamoro nîkupî yeseru wanî to' yentai pu'kuru tarîron pî' neken to' esenumenka. Inkamoro esenumenka pepîn tiwin kin Paapa winîpainon pî'. Mîrîrî ye'nen Morî Yekaton Wannî ko'mamî pepîn to' pia.

²⁰ Tîise amîrî'nîkon uyonpayamî', ako'mantî inî' panpî' innape iku'to'ya nîkon kupî pî'. Moropai eepîremakon pî' ako'mantî Morî Yekaton Wannî meruntîri yai. ²¹ Moropai ako'mantî e'sa'namato' Paapa winîpainon kupî pî'. Moropai Uyepotorîkon Jesus Cristo nîtîrî nîmî'tî. A'noko'ma tîuya'nîkon ye'nen, ipatîkarî enen ko'mannîto' tîrîiya nîmî'tî.

²² Moropai manni'kan innape anku'pai si'ma innape iku'nenan pepîn tîwe'namasanon, inkamoro ye'ka era'matî a'noko'pîkon pe. ²³ Inkamoro ye'kakon pemonkonyamî' mo'katî e'taruma'tînto' pata'se' ya' to' wî'tî namai. Moropai inkamoro sa'namatî, moropai tiaronkon nîrî sa'namatî. Tîise imakui'pî to' nîkupî tînamai e'tî maasa pra iku'sa' to'ya itu'se tîwanîkon yawîrî. Mîrîrî ye'ka namatî. Mîrîrî to' nîkupî anku'pai tîwe'se pra yewanmîrîtî.

Epîremanpai'nîkon Paapa Yapurî Pe

²⁴⁻²⁵ Mîîkîrî tiwinan Paapa, Upîika'tînenkon yapurîpai'nîkon man, Uyepotorîkon Jesus Cristo wenai. Mîîkîrîya neken amîrî'nîkon ko'mannîpî imakui'pî ya' eenakon namai. Moropai Paapaya neken amîrî'nîkon kupî morî pe awanîkonpa, imakui'pî ton pra. Moropai mîîkîrî Paapaya amîrî'nîkon yausinpa, morî pe pu'kuru tarakkîrî awanîkonpa ka' po. Manni' Paapa a'ka pe pu'kuru tîwe'sen, moropai kure'nan ipîkku pe tîwe'sen, moropai meruntî pu'kuru, moropai ipîkku pe tîwanî wenai, tamî'nawîronkon esa' pe tîwe'sen. Pena, pata ekoneka pra tîise, aako'mamî'pî meruntî ke. Sîrîrîpe mîrîrî warantî aako'mamî ipatîkarî. Mîrîrî warantî mîîkîrî yapurîpai'nîkon man.

APOCALIPSE WANÎ

PAAPA NENPO'PÎ JOÃO PIA INNAPE TÎKU'NENAN NEPU'TÎ TON PE

Tiwinkano'pî pe sîrîrî kaareta wanî Paapa maimu e'menukasa' kînî'pî pe. Jesus nenupa'pî Joãoya imenuka'pî a'yeke'tonon pe si'ma. João wanî'pî Jesus Cristo naipontî'pî pe, imaimu yawîrî itekare ekaremekî tûuya wenai yapisi'pî to'ya. Moropai yari'pî to'ya ikîrî pona, kure'nan pîrana araikkita'pona. Itaruma'tî'pî tûuya'nîkon pe tiwinsari aako'mamî emapu'tî'pî to'ya, Jesus maimu yawîrî awanî ye'nen.

Joãoya imenuka'pî î ekaremekî'pî Jesusya tîpî'. Mîrîrî Jesus nekaremekî'pî wanî'pî esenomî'pî pe pena pata pai, anî'ya epu'tî pra awanî'pî. Tîise Joãoya era'ma'pî tenu ke, iwe'ne'pî'to' warantî tîise taapaka'se awanî'pî. Mîrîrî inera'ma'pî anî'ya ikupî eserîkan pepîn, tiaronkon e'kupî'san moropai tiaronkon e'kupî sîrîrî moropai tiaronkon e'kupî kupî sîrîrî. Tamî'nawîrî mîrîrî Joãoya ekaremekî'pî soosi tawonkon pî', asakî'ne mia' pona tîimo'tai soosikon kaisari. Mîrîrî imenuka'pîiya tîwanmîra to' e'to'pe, moropai innape Jesus kupî pî' to' ko'manto'pe. Maasa pra kure'ne inkamoro e'taruma'tî'pî Jesus maimu yawîrî tîwanîkon ye'nen. Mîrîrî ye'nen sîrîrî kaareta erenka tûuya'nîkon yai, meruntî ke to' ena'pî. Maasa pra tamî'nawîronkon yentaino pe Jesus ii'to' pî' teeseurîmasen mîrîrî, sîrîrî kaareta. Tiwin wei tamî'nawîronkon ipîkkukon yentai Paapa wanî era'ma kupî sîrîrî. Moropai Makui yentai awanî nîrî. Aasîrî mîrîrî pe awanî sîrîrî tîise sîrîrîpe era'ma pepîn. Tîise tiwin wei era'ma'nîkon kupî sîrîrî.

Mîrîrî Jesus nenpo'pî Joãoya era'mato'pe wanî ipîkku pe. Î' kai'ma imakui'pî pe pu'kuru Makui wanî era'ma'pîiya. Moropai Makui poitîrîtonon epî kupî sîrîrî Paapa yarakkîrî era'ma'pîiya. Moropai Paapa nîkoneka'pî ko'mannîto'kon ton pe itese' Nova Jerusalém era'ma'pîiya. Morî pe, inke' pe, yari'kusa' pe awanî era'ma'pîiya.

Sîrîrî kaareta erenkaya'nîkon ya, tu'ke inekaremekî'pî wanî sa'me, yai pra epu'tî yentai awanî. Tîise tamî'nawîrî erenkaya'nîkon ya, epu'tîya'nîkon Paapa wanî tamî'nawîronkon meruntîkon yentai, moropai ipatîkarî aako'mamî mîrîrî warantî. Moropai inmu nîrî, Paapa yekîn carneirinho taa to'ya ipî' manni' wanî tamî'nawîronkon yentai. Moropai amîrî nîrî ena tamî'nawîronkon yentai, Paapa munmu pe eenasa' ya.

1 Sîrîrî kaareta po awe'menukasa' wanî tamî'nawîrî î' e'kupî ekareme'to' Jesus Cristoya. Paapaya epu'toi'ya ton tîrî'pî Jesus pia, î' e'kupî kupî ekaremekîpa kai'ma tîpoitîrîtonon pî'. Jesus Cristoya inserî yarima'pî tîpoitîrî João pia, tamî'nawîrî mîrîrî awe'kupî kupî manni' epu'tî Joãoya emapu'tîto'peiya kai'ma. ²Tamî'nawîrî mîrîrî tînera'ma'pî, tînetapî ekaremekî'pî Joãoya. Sîrîrî wanî yairon, Paapa maimu pe moropai Jesus Cristo nekaremekî'pî pe. ³Anî'ya sîrîrî kaareta erenkasa' ya, morî yapisi'ya Paapa winîpai. Moropai anî'kanya sîrîrî eta ya, moropai mîrîrîya taasa' yawîrî to' ko'mamî ya, inkamoro wanî atausinpa'san pe, maasa pra Paapa winîpai morî yapisi' to'ya. Maasa pra aminke pra tamî'nawîronkon e'ku'to' weiyu eseporî kupî sîrîrî.

Kaareta Wanî

Asakî'ne Mia' Pona Tîmo'tai'non Soosikon Pia

⁴ Uurî Joãoya sîrîrî kaareta menuka asakî'ne mia' pona tîmo'tai'non soosikon Ásia pata po tîwe'sanon pia.

Epe'mîra morî pe tîwe'to' tîrî Paapaya yu'se wai aapia'nîkon. Moropai tîwanmîn tîrîiya yu'se wai, uyonpayamî'. Manni' Paapa tîko'mansen ipatîkarî. Pena awanî'pî moropai aako'mamî ipatîkarî aasa'mantaton pe pra. Moropai Morî Yekaton Wannîya nîrî itîrî yu'se wai, manni' morî pu'kuru, e'to' yawîron, Paapa yaponse' pi-awon. ⁵ Moropai Jesus Cristoya nîrî itîrî yu'se wai, mîikîrî, yairon Paapa yekare ekareme'nen, manni' Paapa nîpîmî'sa'ka'pî e'mai' pe, tamî'nawîronkon isa'manta'san rawîrî, inî'rî aasa'manta namai. Moropai mîikîrîya tamî'nawîronkon pata esa' pe tîwe'sanon esanon sîrîrî pata ponkon ko'mannîpî.

Mîikîrîya uurî'nîkon sa'nama kure'ne. Pakî'nan pona tîisa'manta'pî patapai umo'ka'pîiya'nîkon umakuyikon winîpai, tîmînî kamo'pî tîuya wenai. ⁶ Moropai mîikîrîya uurî'nîkon kupî'pî tîpemonkono pe e'nîto'pe. Moropai teepîremaseny Paapa yapurî warantî, yapurîto'pe'nîkon ukupîiya'nîkon, tîyun maimu yawîrî e'nîto'pe. Mîrîrî ye'nen mîikîrî, Jesus Cristo yapurîpai'nîkon man. —Morî pe man, meruntî man —taapai'nîkon ipatîkarî aataretî'ka ton pe pra. Mîrîrî warantî man.

⁷ A'kî, mîikîrî iipî kupî sîrîrî katupuru po, tamî'nawîronkonya era'ma tanne.

Manni'kan itaruma'tîtîpono'sanya nîrî era'ma kupî sîrîrî.

Mîrîrî yai tamî'nawîronkon pemonkonyamî' pata ponkon karau kupî sîrîrî era'ma tîuya'nîkon pî'.

Mîrîrî warantî man.

⁸ Taa Uyepotorîkon Paapaya: —Uurî wanî e'mai'non pe pu'kuru moropai aataretî'kato'pe. Eesippia'tîto'pe wanî moropai tamî'nawîron kî'pî pe —taiya, manni' Paapa ipatîkaronya, moropai manni' pena esi'pîya, moropai manni' Paapa awanîtonya, meruntî tamî'nawîronkon yentainonya.

Joãoya Jesus Era'ma

⁹ Uurî mîikîrî João, ayonpakon. Uyesa'kon Jesus nîmo'ka'san yonpa pe wanî apokonpe'nîkon. Mîrîrî wenai e'taruma'tîto' yapîtanîpîuya awe'taruma'tîto'kon yapîtanîpîya'nîkon kaisarî. Mîrîrî ye'nen itekare ekaremekî'nîkon tîwî tîku'se pra. Mîrîrî wenai uurî yapisî'pî to'ya uyenumîkonpa iwono pona. Manni' iwono ese' Patmos. Miarî uuko'mamî'pî yairon Jesus Cristo nekaremekî'pî ekaremekî'uya ye'nen. ¹⁰ Uyepotorîkon weiyu yai, epîreman weiyu yai, uyesa' pe Morî Yekaton Wannî ena'pî. Moropai uyeurîma'pîiya. Moropai mai eta'pîuya unpo winî. Aronne, meruntî ke mîrîrî mai wanî'pî trombata e'nato' warantî. ¹¹ Mîrîrî maiya ta'pî upî': —Mîrîrî era'maya manni' menukakî. Moropai mîrîrî anmenuka'pî yarimakî soosikon asakî'ne mia' pona tîmo'tai'nonkon kaisarî, Éfeso cidaderî pona, moropai Esmirna pona, moropai Pérgamo pona, moropai Tiatira pona moropai Sardes pona moropai Filadélfia pona moropai Laodicéia pona —ta'pîiya upî'.

¹² Mîikîrî era'mai uurî era'tî'pî unpo winî si'ma teeseurîmasen. Moropai era'ma'pîuya asakî'ne mia' pona tîmo'tai'non apo' yaponse'. Mîrîrî wanî'pî ouro konekasa' pe. ¹³ Mîrîrîkon kore'ta warayo' era'ma'pîuya manni' pemonkon pe eesenpo'pî warainon kusan ipon irupukon pîkîron era'ma'pîuya. Ipîkku pon warantî ipon wanî'pî. Moropai imota woinon woromî ton era'ma'pîuya. Mîrîrî wanî'pî ouro pe nîrî. ¹⁴ Mîikîrî pu'pai wanî'pî aimutun pe kato'ka warantî. Mîikîrî yenu wanî'pî apo' awittasa' warantî inke' pe. Nari' pe awanî'pî. ¹⁵ Mîikîrî puu wanî'pî apo' ya' ferro yeka'masa' yai, aarîntasa' apo' yarîn pe tenai warantî. Moropai mîikîrî maimu wanî'pî kure'ne tuna kumasa' meru warantî meruntî ke. ¹⁶ Mîikîrî yenya' meruntî winî, asakî'ne mia' pona tîmo'tai kaiwano'yamî' wanî'pî. Mîikîrî mata yapai kasupara warainon epa'ka'pî se' yataimîrî ipokasa'. Mîikîrî yenpata wanî'pî a'ka pe pu'kuru ineka'ta pairî wei wanî ya'karu warantî.

¹⁷ Mîikîrî era'mauya pe esi'nîpî'pî kure'ne. Mîrîrî ye'nen esenumî'pî irawîrî, i'pu pia isa'manta'pî warantî. Tîise mîikîrîya tenya tîrî'pî meruntî winon upona. Ta'pîiya upî': —Eranne' pe pra e'kî. Maasa pra uurî mîikîrî tamî'nawîron e'kupî pra tîise esi'pî. Moropai tamî'nawîron ataretî'kasa' tîpo uuko'mamî ipatîkarî —ta'pîiya. ¹⁸ —Uurî mîikîrî manni' ipatîkarî tîiko'mansen. Uurî sa'manta'pî teuren tîise e'mî'sa'ka'pî. Mîrîrî ye'nen sa'mantanto' yentai wanî, ipatîkarî tîiko'mansen pe. Uurî wanî sa'mantanto' esa' pe, moropai sa'mantanto' pata'se' arakkanmokbanen pe wanî sîrîrî.

¹⁹ Mîrîrî ye'nen tamî'nawîrî mîrîrî anera'ma menukakî. Mîrîrî awe'kupî manni', moropai awe'kupî kupî manni' nîrî menukaya e'pai man. ²⁰ Mîrîrî asakî'nan mia' pona tîmo'tai'non kaiwano' anera'ma'pî uyenya meruntî winon ya' moropai asakî'nan mia' pona tîmo'tai'non apo' yaponse' pe anera'ma'pî wanî see warantî: Manni'kan asakî'ne mia' pona tîmo'tai'nonkon kaiwano'yamî' wanî inserîyamî' pe. Inkamoro wanî asakî'nan mia' pona tîmo'tai'non soosi tawonkon ko'mannî'nen pe. Moropai mîrîrî asakî'nan mia' pona tîmo'tai'non apo' yaponse' wanî mîrîrî soosikon pe —ta'pîiya.

Éfeso Ponkonya Itekare Eta

2 Moropai ta'pîiya: —Éfeso pon soosi ko'mannî'nen inserî pia kaareta menukakî, see warantî taato':

Sîrîrî itekare wanî umaimu pe. Uurî manni' asakî'ne mia' pona tîmo'tai'non kaiwano'yamî' wanî uyenya meruntî winon ya'. Moropai era'mapî'se asarî ko'mannî'pî manni' asakî'nan mia' pona tîmo'tai'non konekasa' ourokon apo' yaponse' kore'ta pî'. ² Epu'tî pî' wai tamî'nawîrî î' anukupî'pikon. Kure'ne eesenyaka'masa'kon epu'tî pî' wai, tîrumakai pra. Teuren tu'ke amîrî'nîkon yonpa tonkon seru'ye'kon erepamî'pî aapia'nîkon unaipontî'san pe tîwe'ku'se. Tîise inkamoro wanî'pî seru'ye' pe. Seru'ye' pe inkamoro wanî epu'tî'pîya'nîkon. Mîrîrî ye'nen, to' maimu pînamaya'nîkon pra awanîkon. ³ Moropai mîrîrî we-nai irumakaya'nîkon pra awanî'pîkon. Tamî'nawîrî awe'taruma'tîto'kon yapî-tanîpîya'nîkon uwenai, tîrumakai pra, moropai yairî ma're teenai pra.

⁴ Tîise î' taatou'ya man tarîpai apî'nîkon. Inîrî kure'ne uyapurîya'nîkon pra eenasa'kon naatîi e'mai' pe uyapurî'pîya'nîkon warantî. Moropai ayonpakon sa'namaya'nîkon pra eenasa'kon. Mîrîrî man morî pe pra. ⁵ Tîise maasa enpenataî, î' kai'ma amîrî'nîkon atarimasa' pî' uupiapai. Mîrîrî pî' teesenumenkai ayeserukon mo'tanî'tî imakui'pî winîpai. Moropai e'mai' pe ikupî'pîya'nîkon

warantí iku'tí. Tíise ayeserukon mo'tanípíya'níkon pra awaníkon ya, uuiπί aapia'níkon moropai amo'kauya'níkon apata'se'kon yapai, moropai manni' apo' yawittanípí yaponse' mo'kauya. ⁶Tíise morí moro man aapia'níkon. Amírí'níkonya manni'kan nicolaítayamí' níkupí'pí yewanmírí, yairí pra to' yeseru waní ye'nen. Mírírí warantí nírí uuríya yewanmírí yairí pra to' yeseru waní ye'nen.

⁷Mírírí ye'nen tauya sírírí anetapainon waní ya, sírírí itekare etakí, í' kai'ma Morí Yekaton Wanní eseuríma soosikon tawonkon pí'.

Moropai imakui'pí yentai eenapí ya, Paapaya itírí, t́nmírí ya' tíwe'sen yekkarí waní ena'to'peiya. Mírírí tauya manni', ipatíkarí enen ko'manníto' tínen eporíya

—ta'píya.

Esmirna Ponkonya Itekare Eta

⁸Iní'rí ta'píya: —Esmirna pon, soosi ko'manní'nen, inserí pia kaareta menukakí, see warantí taato':

Sírírí itekare waní umaimu pe. Uurí manni' tamí'nawíron e'kupí rawírí esi'pí, moropai tamí'nawíron ataretí'kasa' típo uuko'mamí. Uurí manni' isa'manta'pí tíise enen waní sírírí tarípai. ⁹Epu'tí pí' wai tamí'nawírí í' kai'ma awe'taruma'títo'kon. Inna seru' pepín, í' ton pra tíwe'sanon pe awaníkon, tíise í' kai'ma ipíkku pe awaníkon Paapa pia. Moropai manni'kan Judeu pe to' es-enposa' ye'nen, Paapa pemonkono pe tíwe'ku'sanon epu'tí pí' wai. Tíise Paapa pemonkono pe pra kiní to' waní. Inkamoro eseuríma ko'mannípí imakui'pí pe apí'níkon. Inkamoro waní manni'kan Makui pemonkonoyamí' epere'to' tawonkon pe. ¹⁰Tíise inkamoro ye'ka pí' eranne' pe pra e'tí ataruma'títo'kon to'ya pí'. Maasa pra ataruma'tíkon to'ya kupí sírírí mararí pra. Maasa etatí, míkírí Makuiya amírí'níkon yonpayamí' taruma'tí kupí sírírí ayapí'sa' tíuya'níkon yai atarakkanníto' ta ayonpakonpa kai'ma. Tíise ipatíkarí ayapísíya'níkon pepín. Míí píkírí neken mia' tamí'nawírí wei kaisarí neken aako'mamíkonpa tíkí'pí ke awaní kupí sírírí. Míríríya meruntí ke e'tí, yairí ayeserukon aasa'mantakon píkírí. Mírírí warantí yairí tíwe'sanon waní ya, inkamoro pia ipatíkarí enen ko'manníto' tíruya.

¹¹Mírírí ye'nen tauya sírírí apí'níkon anetapainon waní ya, etakí í' taa Morí Yekaton Wanníya soosikon tawonkon pí'. Tamí'nawírí mírírí yapítanípítípon waní ya, míkírí sa'manta pepín Paapa piapai. Tíise aako'mamí ipatíkarí iipia —ta'píya.

Pérgamo Ponkonya Itekare Eta

¹²Iní'rí ta'píya: —Pérgamo pon soosi ko'manní'nen inserí pia kaareta menukakí, see warantí taato':

Sírírí itekare waní umaimu pe. Uurí manni' kasupara se' yataimírí ipo'kasa' esa' pe tíwe'sen. ¹³Aako'manto'kon epu'tí pí' wai tamí'nawírí. Aako'mamíkon manni' pata, makui ko'mamí manni' ya'. Mírírí patawonkon ko'mamí Makui maimu yawírí. Ayonpakon Antipas nurí'tí wí'pí to'ya yairí umaimu ekaremekíya wenai. Irumakaiya pra awaní ye'nen, apata'se'kon ya' iwí'pí to'ya, manni' pata

Makui ko'mamî pata ya'. Mîwîni tîise innape pu'kuru ukupî pî' aako'mansa'kon naatîi.

¹⁴ Tîise moro man amîrî'nîkon pî' taatou'ya, itu'se pra uurî e'to'. Moro to' man tiaronkon ayonpakon Balaão nurî'tîya tenupato'kon yawîrî tîwe'sanon. Î kai'ma Israelpnkonya imakui'pî kupî emapu'tîto'pe Balaque nurî'tîya ta'pî to'ya, mia' ke ikonekasa' pia to' nîtrî'pî sararu yanto'pe to'ya tîkai, moropai se' tapairî wîri'sanyamî' yarakkîrî to' e'to'pe tîkai. ¹⁵ Mîrîrî warantî nîrî akore'ta'nîkon nicolaítayamî'ya ayenupato'kon yawîrî tiaronkon ayonpakon wanî. ¹⁶ Mîrîrî ye'nen tauya apî'nîkon, enpenatafî. Ayeserukon miakanmatî. Mîwîni pra awanî ya, ka'ne' pe uui'pî mîrîrî inkamoro, yairî pra tîwe'sanon, inkamoro yenunse, mîrîrî unta yapai teepa'kasen umaimu ke, kasupara warainon ke.

¹⁷ Mîrîrî ye'nen tauya apî'nîkon. Anetapainon wanî ya, etatî, î taa Morî Yekaton Wannîya mîrîrî soosikon tawonkon pî'. Moropai imakui'pî yentai ena'pî pia, ayukon ton maná tîrîfuya Paapa winîpainon. Manni' maná yenonsa' pe esi'pî. Moropai tiwin pî' to' kaisarî tî' aimutun tîrîfuya. Moropai mîrîrî tî' pî' ese' wanî e'menekasa' wanî, anî' nepu'tî pepîn. Tîise mîkîrî neken, yapi'nenya epu'tî —ta'pîiya.

Tiatira Ponkonya Itekare Eta

¹⁸ Inî'rî ta'pîiya: —Tiatira soosirî ko'mannî'nen inserî pia kaareta menukaki, see warantî taato':

Sîrîrî itekare wanî uurî Paapa munmu yekare pe. Uurî manni' apo' arîntasa' inke' pe warantî uyenu wanî. Moropai u'pu wanî bronze yawai'nanî'sa' inke' pe tîku'se apo'ya warantî esi'pî pe. ¹⁹ Tamî'nawîrî î' ikupîya'nîkon manni' mîrîrî epu'tî pî' wai. Kure'ne morî pe aako'mansa'kon awe'sa'namakon pî'. Yairî aako'mansa'kon. Eesenyaka'masa'kon mararî pra tîwî tîku'se pra, yapîtanîpî pî' tîrumakai pra. Mîrîrî kupî pî' aako'mamîkon epu'tî pî' wai. Pena e'mai' pe ikupî'pîya'nîkon yentai sîrîrîpe ikupîya'nîkon.

²⁰ Tîise apî'nîkon î' taatou'ya moro man, morî pepîn. Manni' wîri' imakui'pî Jezabel nurî'tî warainon, Paapa maimu ekareme'nen pe tîwe'ku'senya upe-monkonoyamî' innape uku'nenan yeka'masa' yairon pepîn e'ma taawîrî. To' yenupasai'ya se' tapairî wîri'sanyamî' yarakkîrî to' e'to'pe kai'ma. Moropai mia' ke ikonekasa' pia to' nîtrî'pî yanto'pe to'ya, taasai'ya. Mîrîrî kî'kupîi taasa'ya'nîkon pra awanîkon. Mîrîrî wanî morî pe pra. ²¹ Teuren mîrîrî imakui'pî tînkupî rumakato'peiya ta'pîuya ipî' teuren. Tîise irumakaiya pra aako'mamî, mîrîrî imakui'pî ku'to' tîuya. ²² Mîrîrî ye'nen mîkîrî taruma'tîuya kupî sîrîrî paran ke, moropai manni'kan, yarakkîrî esi'san pokonpe to' tîise, inkamoro e'taruma'tî kupî sîrîrî mararî pra, ikaisaron ton pra. Mîrîrî kupîuya to' yarakkîrî imakui'pî tînkupî'pîkon winîpai, to' enpenata pra awanî ye'nen. ²³ Mîkîrî warainokon tî'kauya kupî sîrîrî. Mîrîrî kupîuya yai tamî'nawîronkon soosi tawonkon, innape uku'nenanya uyepu'tî kupî sîrîrî. Î kai'ma esenumenkanto' moropai itu'se pemonkon e'to' epu'nen pe wanî epu'tî to'ya. Mîrîrî ye'nen ankupî'pîkon yawîrî untîrî tîrîfuya aapia'nîkon. ²⁴ Tîise amîrî'nîkon kore'ta moro Tiatira po tiaronkon man imakui'pî yawîrî tîko'mansenon pepîn. Î taa inkamoro ye'kaya, to' maimu yawîrî pra to' wanî. To' yeseru pî' to' esenupasa' pra awanî, mîrîrî Makui yeseru, manni' yenonsa' esi'pî, kupîkonpa. Inkamoro pî' tauya sîrîrî:

“Tiaron ankonekaton ton tîrîuya pepîn”. ²⁵ Tîise mîrîrî aapia'nîkon, manni' ya-iron pî' ayenupa'pikon yawîrî ko'mantî uui'pî pîkîrî.

²⁶⁻²⁷ Tamî'nawîrî mîrîrî yapîtanîpîtîponkon wanî ya, moropai inkamoro ko'mamî ya, itu'se uurî e'to' kupî pî', tamî'nawîron ataretî'ka pîkîrî. Inkamoro pia itîrîuya, tamî'nawîronkon pataponkon esa' pe to' enato'pe.

Mîrîrî tenya' manni' ferro ke inkamoroya imakui'san ya'punuka kupî sîrîrî, non ka'sa' îinî pe iku'sa' ya'punuka warantî. *Sl 2.9*

²⁸ Inkamoro repauya morî untîrî ke, manni' kaiwano' erenmapîyakan warainon.

²⁹ Mîrîrî yekare anetapainon wanî ya etakî, î' kai'ma Morî Yekaton Wannîya taa soosikon tawonkon pî' —ta'pîiya.

Sardes Ponkonya Itekare Eta

3 Inî'rî ta'pîiya: —Sardes soosirî ko'mannî'nen inserî pia kaareta menukaki, see warantî taato':

Sîrîrî itekare wanî umaimu pe. Uupia morî pu'kuru, e'to' yawîron, Paapa Yekaton man. Moropai asakî'ne mia' pona tîimo'tai'nonkon kaiwano'yamî' man uyenya'. Epu'tî pî' wai tamî'nawîrî î' kupî pî' aako'mamîkon. Tiaronkonya taa: “Enenankon inkamoro, Paapa pemonkonoyamî' inkamoro” taa to'ya apî'nîkon teuren, tîise isa'manta'san pe awanîkon tanne, aminke Paapa piapai aatarimasa'kon tanne. ² Mîrîrî ye'nen tauya enpen e'tî. Aako'manto'kon pî' enpenatatî. A'tu'mîra awanîkon. Moropai meruntî ke enatî aako'manto'kon konekatî morî pe awanîkonpa, tîwî ikupîya'nîkon namai. Maasa ipatîkarî aasa'mantakon rawîrî mîrîrî yuwatî. Maasa pra tamî'nawîrî ankupî'pikon epu'tî pî' wai. Mîrîrî ankupîkon ko'mannî pî' man e'to' yawîrî pra Uyun Paapa pia. ³ Mîrîrî ye'nen tauya enpenatatî î' kai'ma eesenupa'pikon pî' moropai aneta'pikon pî'. Mîrîrî yawîrî ako'mantî. Moropai ayaserukon miakanmatî morî pe. Mîrîrî warantî aakurantakon pra awanîkon ya, ama'ye' iipî warantî, uui'pî aapia'nîkon. Î' pensa uui'pî weiyu epu'tîya'nîkon pra naatî.

⁴ Tîise epu'tî pî' wai tiaronkon ayonpakon man moro Sardes po morî pe tîwe'sanon tîponkon tîkî'pai pra tîiko'mansenon. Inkamoro ko'mamî pe man uyarakkîrî, morî pu'kuru aimutun tîponkon ya'. Maasa pra morî pe to' yewan wanî, ikî'pasa' pe pra. ⁵ Tamî'nawîrî manni' imakui'pî yentai ena'pî ya, epontî pe man inkamoro warantî, morî pu'kuru aimutun tîpon ya'. Itese' mo'kauya pepîn tiwin kin, ipatîkarî enen ko'mannîto' kaareta poi. Tîise Uyun Paapa moropai inserîyamî' rawîrî si'ma, eseurîma ipî': “Mîikîrî upemonkono” tauya ipî'.

⁶ Mîrîrî yekare anetapainon wanî ya, etakî î' taa Morî Yekaton Wannîya soosikon tawonkon pî' —ta'pîiya.

Filadélfia Ponkonya Itekare Eta

⁷ Inî'rî ta'pîiya: —Filadélfia soosirî ko'mannî'nen inserî pia kaareta menukaki, see warantî taato':

Sírîrî itekare wanî umaimu pe. Uurî morî pu'kuru Paapa piawon, moropai yairon pu'kuru yepuru. Meruntî man uupia. Umaimu pe Paapa ko'manto' mana'ta yarakkanmokauya, anî' ewonto'pe. Moropai yarakkamouya ya, anî' ewomî pepîn tiwin kin. ⁸ Anî'ya imo'ka eserike pra awanî. Tamî'nawîrî î' kupî pî' aako'mamîkon epu'tî pî' wai. Kure'ne ameruntîrikon ton pra man epu'tî pî' wai. Mararonkon amîrî'nîkon, î' ton pînon pe awanîkon. Tîise umaimu tîwa'kai pra awanîkon. “Jesus epu'nen pepîn uurî” taaya'nîkon pra awanîkon. Mîrîrî ye'nen apata'se'kon ton tîsau'ya wai. ⁹ Maasa etatî, manni'kan Makui pemonkono epere'to' tawonkon wanî seru'ye' pe. Inkamoro eseurîma Judeuyamî' pe tîwanîkon ye'nen, Paapa pemonkono pe tîwanîkon, taa to'ya. Tîise inkamoro wanî pepîn upemonkono pe. Tîise inkamoro iipî emapu'tiuya kupî sîrîrî arawîrî'nîkon tese'mukon pona tenai. Moropai mîrîrî yai, inkamoro epu'tî kupî sîrîrî, î' kai'ma upemonkono pe kure'ne asa'namanenkon pe uurî wanî. ¹⁰ Amîrî'nîkon e'sa' man umaimu yawîrî î' ta'pîuya yawîrî. Yapî-tanî'sa'ya'nîkon naatî teekore'mai pra. Mîrîrî ye'nen amîrî'nîkon pîka'tiuya î' pensa e'taruma'tinto' erepamî yai, sîrîrî non pona. Maasa pra tamî'nawîronkon pemonkonyamî' epu'to' wanî kupî sîrîrî, sîrîrî non po.

¹¹ Ka'ne' pe uui'pî kupî sîrîrî. Mîrîrî ye'nen mîrîrî innape ukupî pî' aako'mamîkon manni' warantî, ako'mantî, tîrumakai pra. Mîrîrî iku'tî, anî'ya epe'mîra untîrî mo'ka namai aapiapai'nîkon. ¹² Manni' meruntî ke yapî-tanîpîtîpon wanî ya, mîkîrî kupîuya pe wai manni' uyun yewî yapîtanî'to' yan-raki' warantî aako'manto'pe. Î' pensa mîkîrî epa'ka pepîn inî'rî mîrîrî pata pai. Moropai mîkîrî pona Uyepotorî Paapa ese' menukauya. Moropai aako'manto' ipata ese' manni' amenan cidaderî Jerusalém ese' menukauya ipona. Manni' ka' poi aai'pî kupî manni' Paapa winîpainon. Moropai amenan uyese' menukauya nîrî mîkîrî pî', ipatîkarî aako'manto'pe upata ya'. ¹³ Mîrîrî ye'nen sîrîrî itekare anetapainon wanî ya, etakî î' taa Morî Yekaton Wannîya soosikon tawonkon pî' —ta'pîiya.

Laodicéia Ponkonya Itekare Eta

¹⁴ Inî'rî ta'pîiya: —Laodicéia soosirî ko'mannî'nen inserî pia kaareta menukakî, see warantî taato':

Sîrîrî itekare wanî umaimu pe. Uurî wanî sîrîrî Amém, mîrîrî warantî awe'kupî taato'pe. Uurî yairon pu'kuru teeseurîmasen. Tamî'nawîron Paapa nîkoneka'pî, uurî winîpainon. ¹⁵ Tamî'nawîrî epu'tî pî' wai î' kupî pî' aako'mamîkon. Kure'ne Paapa yeseru yu'se pra awanîkon pepîn. Moropai tiwin kin Paapa yeseru yu'se pra awanîkon pepîn. A'ne' warantî pra, moropai i'ni' warantî pra, tîise tîkuinan warantî awanîkon. Mîrîrî ye'nen o'non ye'ka warantî awanîkon yu'se wai. ¹⁶ Tîise tîkuine awanîkon ye'nen a'ne' pe pra moropai i'ni' pe pra, ayarakkapîtîuya'nîkon unta yapai, uwakîri pe pra awanîkon ye'nen. ¹⁷ Amîrî'nîkonya taa aawarîrî'nîkon: “Ipikku pe anna wanî, tamî'nawîron esa' pe anna wanî. Î' itu'se anna e'to' wanî anna pia”, taaya'nîkon. Tîise epu'tîya'nîkon pepîn, imakui'pî pe eesenumenkakon, imakui'san amîrî'nîkon. Î' ton pînon amîrî'nîkon, ipon pînon. Moropai enkaru'nankon itenu pînon warainonkon. ¹⁸ Mîrîrî ye'nen amîrî'nîkon panamauya sîrîrî. Upî' ayemannekon ton yennatî. Maasa pra morî uwinîpainon wanî ouro apo' ke yaimenkasa' warantî, imakui'pî

pe pra. Mîrîrî ye'nen ipîkku pe pu'kuru awanîkon pe man uupia. Upî' yennatî aponkon ton, aimutun aneka'makon ton, imakui'pî pe awe'to'kon napontînen ton, aweppêikon namai. Moropai ayenukon yepî' ton yennatî upî', morî pe î' era'makonpa, yairon uupiapainon epu'tîkonpa.

¹⁹ Uurî wanî tamî'nawîrî ayako'menkanenkon pe moropai taruma'titon pe nîrî. Tamî'nawîrî unsa'namakon kupîuya mîrîrî warantî. Mîrîrî namai tepu'se e'tî moropai ayeserukon mo'tanî'tî tîwenpenatai. ²⁰ Maasa etafî. Uurî wanî aminke pra aapia'nîkon. Aako'manto'kon ta ewonpai wai. Mîrîrî ye'nen anî mana'ta pa'tîuya ya, moropai anî'ya umaimu eta ya, mana'ta yarakkanmoka moropai uurî ewomî iipia. Moropai mîlkîrî yarakkîrî uyekkari yonpauya. Moropai mîlkîrîya uyarakkîrî tekkari yonpa, tîmurukun pe ko'mannî ye'nen.

²¹ Tamî'nawîron yapîtanî'sa' anî'ya ya, mîlkîrî ereutato'pe tauya, uyaponse' pona uyarakkîrî, ipîkku pe awe'to'pe. Tamî'nawîron yapîtanî'sau'ya ye'nen, uyunya tarakkîrî ereutato'pe ta'pî warantî nîrî, uuriya ereutatî taa apî'nîkon.

²² Mîrîrî yekare anetapainon wanî ya, etakî î' taa Morî Yekaton Wannîya soosikon tawonkon pî'

—ta'pîiya.

Paapa Yapurîto' Ka' Po

4 Mîrîrî tîpo era'ma'pîuya inîrî. Mîrîrî yai ka' mana'ta atarakanmokasa' era'ma'pîuya. Moropai mai eta'pîuya. Mîrîrî wanî'pî meruntî ke, to' waiyi trombeta e'nato' warantî. Pena e'mai' pe uyarakkîrî eseurîma'pî pe manni' wanî'pî. Mîlkîrîya ta'pî upî': —Enu'kî tari'waya. Moropai apî' ekareme'to'peuya î' awe'kupî ton sîrîrî tîpo —ta'pîiya. ² Mîrîrî pe rî Morî Yekaton Wannî ena'pî uyesa' pe. Mîrîrî yai ka' po era'ma'pîuya ereutanto'. Mîrîrî pona ereuta'pî pemonkon era'ma'pîuya. ³ Mîlkîrî yenpata wanî'pî inke' pe, manni' morî pu'kuru tî' jaspe moropai sardônio warantî. Mîrîrî ereutanto' woi merenmere' wanî'pî inke' pe pu'kuru manni' tî' esmeralda sakari warantî. ⁴ Mîrîrî ereutanto' woi tiaronkon ereutanto'kon wanî'pî eseuwarapo 24 kaisarî. Moropai mîrîrî po eseuwarapo 24 kaisarî ipîkkukon ereutasa' wanî'pî. Inkamoro ponkon wanî'pî aimutunkon pe. Moropai inkamoro pu'pai po to' yarakko pe ouro konekasa' wanî'pî. ⁵ Mîrîrî arakkita tîwe'sen ereutanto' piapai, sisiuppan epa'kapî'tî'pî wara'napi warantî. Mai epa'ka'pî tîrîn taa wara'napiya warantî. Mîrîrî rawîrî asakî'ne mia' pona tîmo'tai kaisarî apo'ya wittanî'sa' wanî'pî. Mîrîrî wanî Paapa Yekaton pe, manni' morî pu'kuru, e'to' yawîron pe. ⁶ Mîrîrî ereutanto' rawîrî awanî'pî kure'nan pîrana warainon, tî' cristal manni' awai'nan warantî awanî'pî.

Mîrîrî woi se' yataimîrî e'winî pairî asakîrîrî tîko'mansenon wanî'pî. Inkamoro yenu wanî'pî tamî'nawîrî taretî'kai iporo. E'mai' pe irawîrî moropai ite'ma'pî pî'. ⁷ Mîlkîrî e'mai'non wanî'pî Leão, kaikusi warantî. Moropai ite'ma'pî pokon wanî'pî paaka yunkon warantî. Moropai to' eseurîno wanî'pî warayo' yenpata ke. Moropai to' saakîrîrîno wanî'pî kuwanu awainunsa' warantî. ⁸ Tamî'nawîrî tiwin pî' insamoro tîise to' yapî'sa'kon wanî'pî to' kaisarî eseuwarapo'ne tiwin mia' pona tîmo'tai'ne. Mîrîrî pî' yenu ton wanî'pî tamî'nawîrî taretî'kai iporo moropai itu'na pî'. Moropai inkamoro eserenka ko'mannî'pî wei kaisarî moropai ewaron kaisarî. To' eserenkato' atî'napamî pepîn. Tîise taa pî' to' ko'mamî see warantî:

—Anna Yepotorî Paapa, tiwinan amîrî,
tiaron awarainon ton pîn.

Morí pu'kuru amîrî, imakui'pî ton pîn.
Meruntî tamî'nawîron yentainon amîrî.

Pena esi'pî amîrî,

moropai sîrîrîpe tîiko'mansen amîrî,

moropai ipatîkarî aako'mamî kupî sîrîrî, Paapa

—taapîtî'pî to'ya. ⁹Mîrîrî warantî teeserengkakon kaisarî inkamoro asakîrîronkonya Paapa yapurî'pî. —Morí pe pu'kuru man —ta'pî to'ya tamî'nawîron pî'. Manni' ereutanto' pona teereutasen pî', manni' pî', ipatîkarî tîiko'mansen pî' ta'pî to'ya.

¹⁰Moropai inkamoro eseuwaraponkon 24 kaisaronkon ipikkukon e'sekunka'pî irawîrî, moropai inkamoroya yapurî'pî. Moropai inkamoroya típu'paikon poi tarakko pe tíwe'sen ouro konekasa' mo'ka mîikîrî, ipatîkarî tîiko'mansen rawîrî moropai taapîtî to'ya:

¹¹—Anna Yepotorî Paapa, morí pe amîrî wanî ye'nen, ayapurî e'pai anna wanî.

Mîrîrî ye'nen ayapurîto' annaya yapi'kî etakî.

Ayapurî annaya maasa pra tamî'nawîron koneka'pîya itu'se awanî ye'nen.

Mîrîrî ye'nen tamî'nawîron ko'mamî

mîrîrî itu'se awanî ye'nen, Paapa

—taapîtî to'ya.

Kaareta Moropai Carneiro

5 Moropai mîikîrî ereutanto' pona eereuta'pî era'ma'pîiya. Mîikîrî yenya' meruntî winî kaareta yanmakomasa' wanî'pî. Mîrîrî kaareta wanî'pî se' yataimîrî imenukasa' pe. Moropai ipona yapi'sa' pe awanî'pî asakî'ne mia' pona tîimo'tai'nonkon kaareta ke. ²Moropai inserî meruntî era'ma'pîyua. Mîikîrîya ekaranmapopîtî'pî meruntî ke pu'kuru: —Anî' moro nai morí pe pu'kuru, sîrîrî kaareta yarakkanmokato'pe? —ta'pîiya. ³Tîise anî' ton pra awanî'pî ka' po. Moropai non po mîrîrî kaareta yarakkanmoka ton moropai ya' tíwe'sen era'maton ton pra awanî'pî. ⁴Mîrîrî ye'nen ukaruwa'pî mararî pra. Maasa pra mîrîrî kaareta yarakkanmokanen ton pra awanî'pî. Moropai ya' tíwe'sen era'manen ton pra awanî'pî mîito'pe. ⁵Mîrîrî ye'nen tiwinan, ipîkku pe tíwe'senya ta'pî upî': —Tîkarawai pra e'kî. A'kî, leão, kaikusi warainon era'makî. Mîikîrî wanî Judáyamî' yonpa pe pu'kuru. Moropai Davi nurî'tî paarî'pî pe awanî. Mîikîrî tamî'nawîron yentai tíwe'sen. Mîrîrî ye'nen kaareta yarakkanmokaiya. Mîrîrî asakî'ne mia' pona tîimo'tai'non kaareta ipo awanî manni' waikatîiya moropai yarakkanmokaiya —ta'pîiya.

⁶Mîrîrî yai carneiro era'ma'pîyua iwîsa' pe. Satippe awanî'pî mîrîrî ereutanto' kore'ta. Mîikîrî woima'tîsa' inkamoro asakîrîronkonya wanî'pî, moropai ipikkukonya nîrî. Mîikîrî retîkon wanî'pî asakî'ne mia' pona tîimo'tai kaisarî. Moropai itenu wanî'pî mîrîrî warapo nîrî. Mîrîrîkon wanî'pî morí pu'kuru, e'to' yawîron Paapa Yekaton pe, tamî'nawîrî sîrîrî pata po yarimasa' pe. ⁷Moropai mîikîrî carneiro wîtî'pî mîikîrî ereuta'pî yenyawon, meruntî winî tíwe'sen kaareta yapisî'pîiya. ⁸Mîrîrî kupî mîikîrîya era'ma tîuyana'nikon ye'nen inkamoro asakîrîronkon moropai manni'kan 24 kaisaronkon ipikkukon e'sekunka'pî tese'mukon pona irawîrî. Tiwin pî' to' tîise to' kaisarî to' yenya' harpa moropai ourokon konekasa' wanî'pî, a'pusin, to' nîpo'tî

yense'. Mîrîrî a'pusin yaa tîwe'sen wanî Paapa pemonkonoyamî epîremato' pe.
⁹ Inkamoro eserenka ko'mannîpî'pî amenan eren eserenkanto' pî'. Ta'pî to'ya:

Morî pe amîrî neken wanî

sîrîrî kaareta yapisîpa

moropai yapi'to'kon mo'kapa.

Maasa pra iwîsa' pe awanî'pî.

Mîrîrî amînî kamo'pîya wenai

pemonkonyamî' yenna'pîya Paapa ton pe.

Tamî'nawîron pata ponkon kore'tapai,

mannî'kan tamî'nawîron mai ku'nenan kore'tapai,

inkamoro yenna'pîya to' tîmenkai pra.

¹⁰ Inkamoro kupî'pîya Paapa,

anna yepotorî yapurînenan pe to' e'to'pe,

teepîremasanon pe to' e'to'pe.

Moropai inkamoro enato'pe pata esa' pe to' kupî'pîya

kai'ma to' eserenka'pî mararî pra.

¹¹ Moropai inî'rî era'ma'pîuya. Mîrîrî yai eta'pîuya tu'kankon inserîyamî' o'non pata iku'ne'tî yentainokon eta'pîuya. Inkamoro wanî'pî asakîrîronkon yaponse' woi. Moropai ipîkkukon woi to' wanî'pî. ¹² Moropai inkamoro eserenka ko'mannîpî'pî meruntî ke to' maimu wanî'pî. Ta'pî to'ya:

Manni' carneiro iwî'pî wanî morî pe pu'kuru,

î' pe pra rî awanî pepîn.

Mîrîrî ye'nen meruntî ke tîwe'to' pî',

moropai ipîkku pe tîwe'to' pî',

moropai epu'nen pe tîwe'to' pî',

moropai kure'nan morî pe tîwe'to' pî'

atausinpanpai'nîkon.

Mararî pra yapurîpai'nîkon man

ta'pî to'ya.

¹³ Mîrîrî yai tamî'nawîronkon pemonkonyamî' ka' ponkonya moropai non yo'konkonya moropai tuna kawonkonya. Moropai tamî'nawîronkon pata ponkon eserenka ko'mannîpî eta'pîuya. To' eserenka'pî see warantî:

Itaponse' pona eereutasa' manni'

moropai mîkîrî carneiro wanî morî pe pu'kuru,

annaya yapurî e'pai awanî.

Morî pe tîwe'to' pî',

ipîkku pe tîwe'to' pî',

moropai meruntî ke pu'kuru tîwe'to' pî'

yapurî pî' anna man, tî'napanse pra

kai'ma to' eserenka'pî. ¹⁴ Mîrîrî warantî taa to'ya tanne, inkamoro asakîrîronkon enenankonya yuuku'pî. —Inna, mîrîrî warantî e'pai man. Moropai inkamoro asakîrîronkon e'sekunka'pî tese'mukon pona to' ena'pî. Moropai yapurî'pî to'ya.

Kaareta Yapi'to'kon

6 Mîrîrî yai mîkîrî carneiroya e'mai'non kaareta yapi'to' asakî'nan mia' pona tîmo'tai'non yonpa yarakkamo era'ma'pîuya. Moropai inkamoro asakîrîronkon

yonpaya ta'pî meruntî ke. Imaimu wanî'pî tîrîn taa wara'napiya warantî. —Asi'kî —taiya eta'pîuya. ² Moropai era'ma'pîuya. Mîrîriya kaware aimutun era'ma'pîuya. Mîikîrî kaware po tîwe'sen yenya' yurapa wanî'pî. Moropai mîikîrî pia aro' tîrî'pî to'ya, tamî'nawîron yentai awanî ye'nen. Moropai mîikîrî epa'ka'pî meruntî ke teyatonon yarakkîrî eseya'namai. Teeyatonon yentai tîwanîpa eepa'ka'pî.

³ Moropai mîrîrî tîpo mîikîrî carneiroya itakon ite'kanon kaareta yapî'to' yarakkanmoka'pî. Moropai inkamoro yonpa itakonya taa eta'pîuya upî', asi'kî kai'ma. ⁴ Mîrîriya tiaron kaware epa'ka'pî. Mîikîrî wanî'pî suuyu pe. Ipo tîwe'senya meruntî yapîsî'pî. Tînepî ton sîrîrî non pona kure'nan eseya'namanto', î' kai'ma tiaronkon e'tî'kato'pe tonpakon yarakkîrî. Mîikîrî yenya' kure'nan kasupara e'tîrî'pî.

⁵ Moropai inî'rî carneiroya iteseurîno ite'ka kaareta yapî'to' yarakkanmoka'pî. Moropai inkamoro eseurînoya taa eta'pîuya, asi'kî kai'ma. Mîrîriya kaware îrikkutun era'ma'pîuya. Mîikîrî po tîwe'sen yenya' î' rî ku'ne'tîto' wanî'pî. ⁶ Mîrîriya mai warainon eta'pîuya inkamoro asakîrîronkon kore'tapai eta'pîuya. Mîrîriya ta'pîuya: —Tiwin trigo ku'ne'tîto' tîise tiwin wei kaisarî esenyaka'mannî'pî yepe'pî pe awanî, epe'ke pe pu'kuru. Moropai eseurîwî'ne cevada ku'ne'tîto' tîise, mîrîrî nîrî wanî tiwin wei kaisarî esenyaka'mannî'pî yepe'pî pe. Epe'ke pe pu'kuru awanî maasa pra mararî mîrîkkî awanî'pî. Tîise tîwarî e'tî, kaiwan moropai vinho ama'ta namai. —ta'pî to'ya.

⁷ Moropai mîrîrî tîpo carneiroya itasakîrîrîno ite'ka kaareta yapî'to' yarakkanmoka'pî. Mîrîriya inkamoro saakîrîrînoya taa eta'pîuya, asi'kî kai'ma. ⁸ Mîikîrî era'ma'pîuya. Mîrîriya kaware enkaimu'nan era'ma'pîuya. Mîikîrî po tîwe'sen esatî'pî to'ya sa'mantanto' kai'ma. Moropai iwenairî tamî'nawîronkon sîrîrî pata ponkon sa'manta'san wanî'pî. Inkamoroya meruntî yapî'sa' arakkita pairon rataikasa' kaisarî sîrîrî pata ponkon pemonkonyamî' wîikonpa teepîkon yai. Moropai to' e'tî'ka iwan pî'. Moropai inkamoro e'tî'ka paran pî'. Paran pî' neken pepîn tîise o'ma'konya kaikusiyamî'ya to' tî'ka.

⁹ Mîrîrî tîpo carneiroya mia'taikinon kaareta yapî'to' yarakkanmoka'pî. Mîrîriya to' nîpo'tî Paapa yapurîkonpa yaponse' yo'koi Paapa maimu ekareme'nenan ekaremekî to'ya wenai, to' nîtî'ka'san yekaton era'ma'pîuya. Manni'kan yairî pu'kuru esi'san wîisa' to'ya yekatonos'an. ¹⁰ Inkamoro entaimepîtî ko'mannî'pî meruntî ke pu'kuru. Taa pî' to' ko'mamî: —Anna Yepotorî Paapa tamî'nawîron yentainon meruntî pu'kuru. Moropai morî pu'kuru imakui'pî ton pîn. Moropai yairon pu'kuru. Î' pensa sîrîrî pata po tîiko'mansenon pemonkonyamî' taruma'tiya kupî sîrîrî? Mîrîrî yai manni'kan anna tî'katîponkon pemonkonyamî' pî' ese'ma kupî sîrîrî? —ta'pî to'ya. ¹¹ Inkamoroya tîkaisarî'nikon tîponkon ton yapîsî'pî, aimutunkon. Moropai inkamoro pî' ta'pî Paapaya: —Erî'kapîkon e'pai man inî' panpî' manni'kan ayonpakon esenyaka'man yonpayamî' moropai manni'kan ayonpakon amîrî'nikon sa'manta'pî warantî, to' sa'manta kupî mannan erepamî pîkîrî —ta'pîuya to' pî'.

¹² Moropai mîrîrî tîpo, mîrîrî pe rî carneiroya tiwin mia' pona tîimo'tai'non kaareta yapî'to' yarakkanmoka era'ma'pîuya. Yarakkamosai'ya tîpo, meruntî ke pata eseren-tîkî'ma'pî mararî pra. Moropai wei ena'pî ewaron pe, teesewankono'masenya îrikkutun tîpon yeka'masa' warantî. Moropai kapoi ena'pî suuyu pe, mîn warantî. ¹³ Moropai sirikkîyamî' e'soroka'pî ka' poi non pona. Kure'ne a'situn wanî ya, teperu kenan yei yeperu ya'pîre sorokaiya warantî to' e'soroka'pî. ¹⁴ Mîrîrî tîpo ka' esera'ma pra eena'pî, kaareta atanmoko'ma warantî eesera'ma pra inî'rî eena warantî. Moropai

tamî'nawîron wî'kon moropai iwonokon mo'tapîtî'pî tîpata'se'kon yapai tiaron pata', meruntî ke eeserentîkî'ma ye'nen.

¹⁵ Mîrîrî yai tamî'nawîronkon pemonkonyamî' esenomî'pî tî' ta a'ta ya'. Ipîkkukon reiyamî' sîrîrî pata po tîwe'sanon, moropai pemonkonyamî' esanon, moropai surarayamî' esanon ipîkkukon, moropai ipîkkukon, yemanne ke'kon sîrîrî non po, moropai meruntîkon pu'kuru, moropai pemonkonyamî' poitîrîtonon moropai itesa' pînon, tamî'nawîrî inkamoro esenomî'pî mararî pra eranne' pe tîwanîkon ye'nen. ¹⁶ Moropai inkamoro entaimepîtî ko'mannîpî. Taapîtî'pî to'ya wî'kon pî', moropai tî'kon pî': —Anna pona enatî anna wî'pa, anna yenontî. Mîîkîrî ereutas'a' manni' yenu yapai anna yenontî. Moropai mîîkîrî carneiro ekore'mato' winîpai anna yenontî —taapîtî'pî to'ya teuren. ¹⁷ —Maasa pra kure'nan e'taruma'tînto' weiyu erepansa' man, Paapaya utaruma'tîkon weiyu. Anî'ya mîrîrî yapîtanîpî eserîke pra man —taapîtî'pî to'ya.

144.000 Kaisaronkon Israelyamî'

7 Mîrîrî tîpo asakîrîronkon inserîyamî' era'ma'pîuya. Inkamoro wanî'pî satippe, patakon kî'pî ya', wei epaka winî, moropai wei ewomî winî, moropai meruntî winî, moropai kamai' winî kai'ma. Inkamoroya a'situn yapîtanîpî'pî, aata'se'ma namai. Mararî pîrana poro ya'se'maiya namai. Moropai yeikon ya'se'maiya namai. ² Moropai inî'rî tiaron inserî esenpo'pî wei epaka winîpai. Era'ma'pîuya Paapa tîiko'mansenya tîpemonkono yeki'kato' yarakkîrî. Mîîkîrî entaime'pî meruntî ke pu'kuru, manni'kan asakîrîronkon inserîyamî' pata kî'pîya tîwe'sanon pî', manni'kan meruntî yapisîtîponkon sîrîrî pata po, moropai pîrana po imakui'pî kupî tonkon pî'. ³ Mîîkîrîya ta'pî: —Maasa imakui'pî kî'ku'tî pata po moropai pîrana po moropai yeikon pî'. Maasa Uyepotorîkon Paapaya tîpoitîrîtonon yeki'ka tanne to' yepin pî' —ta'pîiya. ⁴ Mîrîrî tîpo î' warapo kaisarî inkamoro, to' yepin pî' tîpemonkono tonpe, Paapa neki'ka'san ekaremekî'pî to'ya upî'. Inkamoro wanî'pî eseuwarapo 144.000 kaisarî. Inkamoro wanî'pî tamî'nawîronkon Israel pari'pî pe, ipemonkono pe tiwin pî' to' tîise.

⁵⁻⁸ Tiwin pî' to' tîise eseuwarapo 12.000 kaisarî'ne to' wanî'pî:

Judá payanyamî' 12.000 kaisarî,
 moropai Rubem payanyamî' 12.000 kaisarî,
 moropai Gade payanyamî' 12.000 kaisarî,
 moropai Aser payanyamî' 12.000 kaisarî,
 moropai Naftali payanyamî' 12.000 kaisarî,
 moropai Manassés payanyamî' 12.000 kaisarî,
 moropai Simeão payanyamî' 12.000 kaisarî,
 moropai Levi payanyamî' 12.000 kaisarî,
 moropai Issacar payanyamî' 12.000 kaisarî,
 moropai Zebulom payanyamî' 12.000 kaisarî,
 moropai José payanyamî' 12.000 kaisarî,
 moropai Benjamim payanyamî' 12.000 kaisarî.

Eseuwarapo'ne to' wanî'pî Paapa poitîrîtonon.

Ariníkon Iku'ne'tí Yentainokon

⁹Mírîrî tîpo ariníkon pemonkonyamî' o'non pata iku'ne'tí yentainokon era'ma'pîuya. Inkamoro wanî'pî tamî'nawíron pata ponkon pe. Tepu'se pra to wanî'pî si'ta mai wanî'pî. Inkamoro wanî'pî satippe mîrîrî ereutanto' rawîrî moropai carneiro rawîrî to' wanî'pî. Inkamoro epontîsa' wanî'pî aimutun tîponkon ya'. Moropai inkamoro yenya' yu' yare wanî'pî, imakui'pî yentai tîwaníkon ye'nen.

¹⁰Inkamoro entaimepî'tî'pî meruntî ke pu'kuru:

—Anna Yepotorî Paapa taponse' po manni',
moropai carneiro winîpai anna e'pîika'tîto' iipî.

Kure'ne anna pîika'tî'pî to'ya

—ta'pî to'ya. ¹¹Mîrîrî yai tamî'nawíronkon inseríyamî' wanî'pî satippe Paapa ereutato' taponse' woi, moropai inkamoro ipíkkukon yaponse' woi, moropai asakîrironkon manni'kan enenankon woi. Mîrîrîya inkamoro inseríyamî' esenumî'pî Paapa ereutato' rawîrî non pona, tenpatakon tîrennu'se. Moropai inkamoroya Paapa yapurî'pî. ¹²Ta'pî to'ya:

—Inna, mîrîrî warantî e'pai man.

Yapurîpai'níkon man!

Morî pe, ipíkku pe nai.

Epu'nen pe nai, Paapa.

“Morî pe man, Paapa”, taapai'níkon man!

Anna nînama amîrî.

Meruntî pu'kuru amîrî Paapa, anna yepotorî.

Mîrîrî warantî taa pî' ko'manpai'níkon ipatîkarî, tî'napanse pra.

Inna mîrîrî warantî nîsi

—ta'pî to'ya.

¹³Mîrîrîya tiwin ipíkkukon yonpaya uyekaranmapo'pî: —Anî'kan see insamoro aimutunkon to' pon? O'non patapai to' ii'sa' mîrîrî? —kai'ma.

¹⁴—Inna pa'ye, Uyepotorî. To' epu'tîuya pra wai. Amîrîya neken to' epu'tî —ta'pîuya.

Mîrîrî ye'nen ta'pîiya upî': —Insamoro wanî manni'kan kure'nan e'taruma'tînto' kore'tapainonkon pe. Tarîpai insamoro e'pîika'tîsa' mîrîrî winîpai. Morî pe to' e'ronasa', tîponkon ronasa' to'ya aimutun pe, carneiro mîni ke. Imakui'pî to' níkupî'pî mo'kasai'ya wanî'pî.

¹⁵Mîrîrî ye'nen carneiro yaponse' ereutanto' rawîrî

satippe to' wanî mîrîrî.

Moropai inkamoroya epîremanto' yewî' ta si'ma

yapurî ko'mannîpî'pî wei kaisarî moropai ewaron kaisarî.

Mîrîrî ye'nen mîikîrî taponse' pona eereutasa' manni' ya',

to' koneka ko'mannîpî,

to' yarakkîrî tîwanî ye'nen.

¹⁶Mîrîrî ye'nen inkamoroya inî'rî emi'nan epu'tî pepîn.

Moropai inî'rî tuna aninnîpai to' wanî pepîn.

Moropai inî'rî a'ne' pe wei epu'tî to'ya pepîn.

Weiya to' yeki'ka pepîn inî'rî.

¹⁷Maasa pra mîikîrî carneiro,

ereutanto' kore'ta wanî manni',
 mîikîrî ko'mamî to' esa' pe.
 Moropai mîikîrîya to' pinunpa,
 to' yariya tîwarîrî teepa'kasen
 ipatîkaron ko'mannîto' tuna enî'se.
 Moropai Paapaya inkamoro yenu ya'mananîpî
 to' karawato' winîpai.
 Mîrîrî tîpo inî'rî to' karau pepîn
 —ta'pîiya upî'.

Asakî'ne Mia' Pona Tîmo'tai'no Kaareta Yapi'to'

8 Asakî'ne mia' pona tîmo'tai'non yonparî'pî tiwinano'pî yarakkamo carneiroya yai, tamî'nawîron atî'napamî'pî ka' po. Tiwin hora yonpa wanî'pî moo, î' awe'kupî nîmîki pî' tamî'nawîronkon ko'mamî'pî.

² Mîrîrîya inserîyamî' era'ma'pîuya asakî'ne mia' pona tîmo'tai'nîkon Paapa rawîrî to' wanî'pî satippe. Inkamoroya asakî'ne mia' pona tîmo'tai'non te'nunpasen trombeta yapisi'pî tîkaisarî'nîkon.

³ Moropai tiaron inserî iipî'pî. Mîikîrî yenya' ouro konekasa' wanî'pî, pisa warantî to' nîpo'tî yense'. Moropai mararî pra a'pusin tîrî'pî to'ya iipia, ipo'tîto'peiya tamî'nawîronkon Paapa pemonkonoyamî' epîremato' pokonpe. Moropai mîrîrî ru-maka'pîiya Paapa yapurîto'pe to' nîpo'tî yaponse' ouro konekasa' pona, manni' ereutanto' rawîrî tîwe'sen pona. ⁴ Moropai mîikîrî inserî Paapa rawîrî awanî manni', yenyapai mîrîrî tîpo'tîsen a'pusin ure'tîrî enuku'pî ka' ekaya. Manni'kan Paapa pemonkonoyamî' epîremato' pokonpe awanî'pî. ⁵ Mîrîrî ye'nen inserîya mîrîrî ouro konekasa' pisa warantî yapisi'pî. Mîrîrî yannîpî'pîiya, apo' mîrîrî Paapa yapurî pe to' nîpo'tî yaponse' po tîwe'sen ke. Moropai ka' po si'ma mîrîrî yenumî'pî mîikîrîya non pona. Mîrîrî yenunsai'ya tîpo, mararî pra wara'napiyamî' e'mopî'tî'pî. Moropai sisiuppan wanî'pî mararî pra. Moropai pata eserentîki'ma'pî mararî pra.

To' Ne'nunpa Trombetakon

⁶ Mîrîrî pe rî inkamoro inserîyamî' asakî'ne mia' pona tîmo'tai'nonkon ekoneka'pî trombeta ye'nunpakonpa kai'ma.

⁷ Mîrîrîya e'mai'non inserîya trombeta ye'nunpa'pî. Moropai ye'nunpasai'ya tîpo, apo' moropai kono' rena'pî tî'kon pe. Mîrîrî wanî'pî mîn pokonpe atai'me'pî pe. Mîrîrî e'soroka'pî non pona. Mîrîrîya arakkita pairî yonpa pata po tîwe'sen yarannîpî'pî. Yeikon yarannîpî'pîiya. Moropai tamî'nawîrî parî'kon enenankon yarannîpî'pîiya.

⁸ Moropai tiaron inserîya trombeta ye'nunpa'pî. Mîrîrîya wî' taransen warainon wanî'pî. Moropai mîrîrî yenumî'pî to'ya kure'nan pîrana ka. Mîrîrî yenunsa' to'ya tîpo, arakkita pairî yonpa pîrana ena'pî mîn pe. ⁹ Mîrîrî ye'nen mîrîrî tuna kata-wonkon o'ma'kon e'tî'ka'pî arakkita pairî yonpa. Moropai arakkita pairî yonpa tuna poro tîwe'sanon apo'yenkon aramî'pî, to' e'tî'ka'pî tamî'nawîrî.

¹⁰ Moropai to' eseurîno inserîya trombeta ye'nunpa'pî. Mîrîrîya kure'nan kai-wano'ya apo' yapi'sa' taaramîpa warainon ena'pî ka' poi iren ka' arakkita pairî yonpa. Moropai tuna yeutta eepa'kato' ka eena'pî. ¹¹ Mîrîrî kaiwano' ena'pî ese' wanî'pî mai' pe. Mîrîrî ye'nen arakkita pairî yonpa tuna ena'pî mai' pe. Mîrîrî ye'nen tu'ke pemonkonyamî' e'tî'ka'pî, mîrîrî tuna tenî'se.

¹²Moropai to' saakîrîrîno inserîya trombeta ye'nunpa'pî. Moropai mîrîrîya arakkita pairî yonpa wei moropai kapoi moropai kaiwano' yi'nîpî'pî. Mîrîrî ye'nen arakkita pairî yonpa a'ka pe awe'to' esi'nîpî'pî. A'ka pe pra awanî'pî wei arakkita pairî yonpa. Moropai ewaron arakkita pairî yonpa aako'mamî'pî, a'ka pe pra.

¹³Mîrîrî tîpo era'ma'pîuya toron kure'nan kuwanu awainunsa' wanî'pî kawîne ka'ra'ta. Moropai meruntî ke eeseurîma'pî. Mîikîrîya ta'pî: —Tamî'nawîronkon pemonkonyamî' non po tîiko'mansenon, eeseka'nunkakon pe naatî. “Ekenne” taaya'nîkon pe naatî. Te'nunpasen trombeta ye'nunpa inserîyamî' yonparî'san, eseurîwî'nankonya etaya'nîkon ya yai, “ekenne” taaya'nîkon pe naatî.

9 Moropai mia'taikinon inserîya tîwayi trombeta ye'nunpa'pî. Mîrîrîya kaiwano', manni' non pona ena'pî ka' poi era'ma'pîuya. Mîikîrîya nari' itu'nakan yetta-puru yarakkanmokato' yapisi'pî. ²Moropai mîikîrîya mîrîrî itu'nakan yettapurîka'pî. Mîrîrî yapai ure'tî epa'ka'pî mararî pra kure'nan apo' tîrukasa' ure'sin warantî. Mîrîrî ure'sinya wei moropai pata ewaronpannîpî'pî ewaron pe. ³Mîrîrî ure'tî kore'ta wa'napi'yamî' epa'ka'pî mararî pra. Inkamoro e'soroka'pî non pona. Moropai inkamoro wanî'pî eki'katonkon pe, mari'tîya eki'kansa' warantî ne'ne' pe. ⁴Inkamoro pî' ta'pî to'ya, parî' moropai yeikon taruma'tî to'ya namai. Moropai tiaron taro'tasen taruma'tî to'ya namai. Tîise pemonkonyamî' neken taruma'tîto'pe to'ya, manni'kan Paapa neki'ka'san pepîn to' yepin pî', inkamoro taruma'tîto'pe to'ya. ⁵Moropai ta'pî to'ya, inkamoro pemonkonyamî' tî'ka kairayamî'ya namai. Tîise to' taruma'tîto'pe to'ya neken. Mia'taikin kapoi kaisarî inkamoroya ne'ne' epu'to'pe mari'tîya yeki'kansa' kaisarî. ⁶Mîrîrî yai tîwe'taruma'tîkon kapoi pî' inkamoro wanî isa'mantapai mîrîrî wenai. Tîise to' sa'manta pepîn tiwin kin. Maasa pra sa'mantanto' epe to' piapai, to' wîiyya eserîke pra.

⁷Inkamoro wa'napi'yamî' wanî'pî kawareyamî' warantî, teepîkonpa ekoneka'san warantî. Inkamoro pu'paikon po wanî'pî aro' pe ouro konekasa' warainonkon. Moropai inkamoro yenpata wanî'pî warayo' yenpatakon warantî. ⁸Moropai to' pu'pai si'po wanî'pî wîri' pu'pai warantî. Moropai inkamoro yee wanî'pî kaikusi yeekon warantî. ⁹Moropai inkamoro rippo'ta pon to' e'napontîto' teyatonkon namai wanî'pî sa'man ferro warantî. Moropai inkamoro yapî'sa' e'nato' wanî'pî mararon pepîn kawareyamî'ya tararan yeku'nasa' teeka'tunsen epîi tuutîkonya e'nato' warantî. ¹⁰Moropai inkamoro yaukî pî' to' yekîkon wanî'pî mari'tî yekî warantî. Mîrîrî taukîkon pî' wanî manni' tekîkon ke pemonkonyamî' yeki'ka to'ya e'pai awanî mia'taikin kapoi kaisarî. ¹¹Inkamoro wanî'pî tesa'kon ke mîikîrî to' esa'ya to' ko'mannîpî'pî. Mîikîrî wanî'pî inserî pe, Makui poitîrî pe, manni' nari' itu'nakan ko'mannî'nen pe tîwe'sen. Mîikîrî ese' wanî'pî hebraico maimu pe Abadom kai'ma. Moropai Grego pe awanî'pî Apoliom kai'ma. Taruma'tîton taato' mîrîrî.

¹²E'mai'non e'taruma'tînto' esuwa'kasa' man. Tîise mîrîrî tîpo inî'rî panpî' asakî'ne ite'ka itentainon e'taruma'tînto' iipî pe man kure'nan.

¹³Moropai mîrîrî tîpo, tiwin mia' pona tîimo'tai'nonya trombeta ye'nunpa'pî. Mîrîrîya mai eta'pîuya saakîrîron iretîkon winîpai tiwinan maimu. Manni'kan mîrîrî Paapa yawîrî tîwe'sen to' nîpo'tî yaponse' ouro konekasa' winîpai. ¹⁴Mîrîrî maiya ta'pî tiwin mia' pona tîimo'tai'non inserî pî', mîikîrî trombeta yarakkîrî awanî manni' pî': —Inkamoro saakîrîronkon inserîyamî' rumakakî ewa'tîsa' pe to' wanî mannan. Mîrîrî kure'nan iren Eufates pia to' wanî mannan —ta'pîiyya. ¹⁵Mîrîrî ye'nen inkamoro inserîyamî' saakîrîronkon rumaka'pî to'ya. Inkamoro wanî'pî ekoneka'san

pe mîrîrî horarî yai, moropai mîrîrî Paapaya iku'ne'tîsa' weiyu yai, moropai mîrîrî kono' pî' teepîkonpa. Arakkita pairî yonpa pemonkonyamî' tî'kakonpa kai'ma. ¹⁶ Moropai to' pemonkonoyamî' iipî eta'pîuya. Inkamoro wani'pî eseuwarapo 200 milhões kaisarî kawareponkon, mararon pepîn.

¹⁷ Moropai kawareyamî' era'ma'pîuya. Moropai inkamoro ponkon era'ma'pîuya. Inkamoro rippo'ta ya'san iwa'to' wani'pî suuyu pe, apo' warantî. Moropai awani'pî rora pe nîrî, tî' safira itese' warantî. Moropai enkai'mu'ne awani'pî, enxofre warantî. Moropai kawareyamî' pu'pai wani'pî nari' pe, kaikusi, leão pu'pai warantî. Inkamoro mata yapai apo' epa'kapî'tî'pî. Moropai ure'tî epa'ka'pî. Moropai enxofre epa'ka'pî. ¹⁸ Mîrîrî eseurîwî'nân e'kupî'pî e'taruma'tînto'ya pemonkonyamî' tî'ka'pî. Arakkita pairî yonpa to' wî'pîiya. Apo'ya moropai ure'tîya moropai enxofreya kawareyamî' mata yapai teepa'kasenya. ¹⁹ Inkamoro kawareyamî' meruntîri wani'pî to' mata ya', moropai to' yaukî pî'. Inkamoro yaukî wani'pî ikîiyamî' warantî tîpu'pai ke. Mîrîrî ye'nen pemonkonyamî' yeparantî'pî to'ya mîrîrî ke.

²⁰ Tîise isa'manta'san pepîn pemonkonyamî' yonparî'sanya imakui'pî ku'to' tîuya'nîkon rumaka pra to' wani'pî. Makui poitîrîtonon yapurî pî' to' ko'mamî'pî. Moropai mia' ke ikonekasa' bronze pe, moropai yei konekasa' pemonkon warantî tenu ke, tîise era'manen pepîn. Tîpana kenan tîise etanen pepîn, moropai tî'pu kenan tîise asakoi pepîn yapurî'pî to'ya. ²¹ Moropai imakui'pî tînkupî'pîkon pî' tîwenpenatai tesarukon mo'tanîpî to'ya pra to' wani'pî. Pemonkonyamî' wî'pî tîuya'nîkon wenai to' enpenata pîn. Moropai pia'san pe tîwe'to'kon rumaka to'ya pra to' wani'pî. Moropai se' tapairî wîri'sanyamî' yarakkîrî tîwe'to'kon rumaka to'ya pîn. Moropai ama'ye' pe tîwe'to'kon rumaka to'ya pra nîrî to' wani'pî.

Inserî Moropai Kaareta Si'mîrikki

10 Mîrîrî tîpo tiaron inserî meruntî autî era'ma'pîuya ka' poi. Mîikîrî e'wontîsa' wani'pî katupuru ke, aimutun pe tîponya wani' warantî. Moropai mîikîrî pu'pai yepoi merenmere' wani'pî. Moropai itenpata wani'pî inke' pe, wei warantî. Moropai i'si ye'pî wani'pî apo' e'tîrukasa' kakîsiya esera'ma warantî. ² Mîikîrî yenya' kaareta si'mîrikki yarakkanmokasa' wani'pî. Moropai mîikîrîya tî'pu meruntî winon tîisa' wani'pî pîrana pona. Moropai kamai' winon i'pu wani'pî non pona. ³ Moropai mîikîrî entaim'e'pî meruntî ke. Kaikusi, leão etun warantî. Mîikîrî entaimesa' tîpo, asakî'ne mia' pona tîmo'tai'nîkon wara'napiyamî' e'tîrînka'pî, imaimu yuuku'pî to'ya. ⁴ Inkamoro eseurîma'pî. To' eseurîmato' menukauya mîrîrî teuren, tîise mai eta'pîuya ka' winîpainon. Ta'pîiya upî': —Mîrîrî konekakî tîmenukai pra. Î' taa inkamoro asakî'ne mia' pona tîmo'tai'nîkon wara'napiyamî'ya, manni' kî'menukai —ta'pîiya.

⁵ Moropai mîikîrî inserî satippe pîrana po moropai non po unera'ma'pîya meruntî winon tenya yanumî'pî ka' ekaya. ⁶ Moropai innape mîikîrî eseurîma'pî Paapa ipatîkarî tîiko'mansen ese' pî', manni' tamî'nawîron konekatîpon, ka' moropai pata moropai tuna moropai tamî'nawîron patapon konekatîpon ese' pî'. Mîikîrî inserîya ta'pî: —Inîrî tîko'man pe aako'mamî pra man —ta'pîiya. ⁷ Î' pensa asakî'ne mia' pona'no ite'ka inserîya trombeta ye'nunpa yai, î' kai'ma taasa' tîuya manni' yawîrî ikupî Paapaya pe man, manni' anî' nepu'tî pepîn. Pena î' kai'ma ta'pî tîuya yawîrî, tîpoitîrîtonon penaronkon profetayamî' nurî'tî pî' taasa' tîuya yawîrî ikupîiya pe man.

⁸Mîrîrî mai uneta'pî wanî'pî ka' winîpainon pe. Eeseurîma'pî inî'rî uyarakkîrî. Ta'pîiya upî': —Atîkî moropai mîikîrî inserî pîrana po tî'pu tîisai'ya manni', moropai non po i'pu wanî manni', yenya' kaareta yarakkanmokasa' pe wanî manni' yapî'ta —ta'pîiya.

⁹Mîrîrî ye'nen uutî'pî moropai mîrîrî kaareta esatî'pîuya ipî'. Mîikîrîya ta'pî upî': —Maa, sîrîrî kaareta yapî'kî moropai ya'kî. Sîrîrî yakuya ya, yenno'masa'ya pe aro'ta ya', so'ri ke ikupîiya. Tîise anta ya' awanî ya, a'ki'ku pe pu'kuru awanî, wan warantî —ta'pîiya. ¹⁰Moropai mîrîrî kaareta si'mîrikî yapîsî'pîuya mîikîrî inserî yenya pai. Moropai mîrîrî yakupîuya. Unta ya' awanî tanne, a'ki'ku pe awanî'pî wan warantî. Tîise mîrîrî kaareta yenno'masau'ya tîpo, uro'ta ya' so'ri ke awanî'pî. ¹¹Mîrîrî ye'nen upî' ta'pîiya: —Tarîpai inî'rî î' kupî Paapaya pe man ekaremekîya e'pai man arinîkon pemonkonyamî' pî', tamî'nawîronkon pata ponkon pî', manni'kan tu'kan mai ku'nenan tepu'se pra pemonkonyamî' pî', moropai ipîkkukon pata esanon reiyamî' pî' ekaremekîya e'pai man —ta'pîiya.

Asakî'nankon Paapa Maimu Ekareme'nen

11 Moropai mîrîrî tîpo î' ku'ne'tîto' yapîsî'pîuya, kusan yei warainon. Moropai ta'pî to'ya upî': —E'mî'sa'kakî moropai epîremanto' yewî' ku'ne'tîpî'kî. Moropai Paapa yapurî tîuya'nîkon pe to' nîpo'tî yaponse' ku'ne'tîkî. Moropai epîremanto' yewî' ta teepîremasanon nîrî ku'ne'tîkî. ²Tîise poro po winî tîwe'sen kî'ku'ne'tîi. Maasa pra mîrîrî wanî Judeuyamî' pepîn erepanto' pata'se' pe. Inkamoroya morî pu'kuru cidade taruma'tî pe man eseuwarapo 42 kapoi kaisarî. ³Mîrîrî yai asakî'ne kaisarî upî' teeseurîmasanon yarimauya pe man, saaku ya' teepontîi teese-wankono'masa'kon ekareme'to'pe to'ya to' kore'ta. Moropai inkamoroya Paapa maimu ekaremekî kupî sîrîrî eseuwarapo 1.260 wei kaisarî to' pî' —ta'pîiya upî'.

⁴Inkamoro asakî'nankon upî' teeseurîmasanon wanî manni' yei, oliveira ye' asakî'nan warantî. [Manni'kan pî' Paapa maimu ekareme'nen Zacarias nurî'tî nekaremekî'pî.] Moropai asakî'nan apo' yaponse' warantî to' wanî, manni'kan satippe Uyepotorî, pata ponkon ko'mannî'nen rawîrî tîwe'sanon. ⁵Inkamoro anti'kapai anî'kan wanî ya, inkamoro mata yapai apo' epa'ka, moropai mîrîrî ke teyatonton tî'ka to'ya. Mîrîrî warantî anî'kan wanî ya to' taruma'tî yu'se, inkamoro, to' taruma'tînenan e'tî'ka pe man. ⁶Maasa pra inkamoro pia meruntî wanî. Mîrîrî to' maimu pe kono' rena eserîke pra awanî ka' poi, Paapa maimu ekaremekî pî' to' ko'mamî pîkîrî kono' rena pepîn. Moropai inkamoro pia meruntî wanî, to' maimu pe mîn pe tuna yanikon enato'pe. Moropai inkamoro pia meruntî wanî, tîmaimukon ke, tu'ke si'ta e'taruma'tînto' ii'to'pe non pona, itu'se tîwanîkon pîkîrî.

⁷Î' pensa inkamoro asakî'nankonya Paapa maimu ekaremekî tîuya'nîkon yaretî'ka yai, itu'nakan nari' ya' tîwe'sen o'ma' iipî pe man. Moropai eeseya'nama to' yarakkîrî. Moropai mîikîrî o'ma'ya inkamoro tî'ka pe man. ⁸Moropai inkamoro esa'rî'pî ko'mamî pe man e'ma ta kure'nan cidade po. O'non pata to' yepotorî pokapî'tî'pî to'ya manni' cidade po. Mîrîrî cidade esatî to'ya manni' imakui'pî kupî'pî to'ya pata'pî Sodoma moropai Egito warantî, imakui'pî pe awanî ye'nen. ⁹Mîrîrî yai tamî'nawîron patakon ponkonya to' esa'rî'pî era'ma ko'mannî'pî pe man eseurîwî'ne wei arakkita pairî kaisarî. Anî'ya to' esa'rî'pî yu'na'tî tîrî to'ya pepîn mîrîrî yai. ¹⁰Mîrîrî kupî to'ya pî' tamî'nawîron pata ponkon pemonkonyamî' wanî taatausinpai, mararî pra inkamoro sa'mantasa' ye'nen. Mararî pra taatausinpai, tiaronkon pia î' rî

tîrî to'ya epe'mîra. Maasa pra inkamoro asakî'nankon profetayamî', pemonkonyamî' yewankono'matîponkon ataretî'kasa' ye'nen, to' atausinpa pe man.

¹¹ Tîise mîrîrî tîpo, eseurîwî'ne wei arakkita pairî kaisarî tîise, inkamoro yet-tapusin ton iipî'pî Paapa winîpai, inî'rî enen to' e'to'pe. Mîrîrî ye'nen inkamoro e'mî'sa'ka'pî inî'rî. Moropai era'masa' tamî'nawîronkonya yai, kure'ne eranne' pe to' ena'pî. ¹² Moropai inkamoro asakî'nankon profetayamî'ya mai eta'pî ka' winîpainon. Ta'pî maiya: —Enu'tî tarîwaya —kai'ma mai eseurîma'pî. Moropai teera'makon tey-atonkonya tanne, inkamoro profetayamî' enuku'pî katupuru po ka' pona.

¹³ Mîrîrî pe rî kure'ne pata eserentîkî'ma'pî. Mîrîrîya iwaikkatoi pe cidade yanka'pî. Mîrîrî cidade ponkon isa'manta'san wani'pî eseuwarapo 7.000 kaisarî pemonkonyamî'. Mîrîrî e'kupî era'masa' tîuya'nîkon pe, to' yonparî'san e'nîmî'sanya Paapa ka' pon yapurî'pî, ipîkku pe awe'to' wenai.

¹⁴ Sîrîrî itakon ite'karon e'taruma'tînto' esuwa'kasa' man. Tîise era'matî maasa iten-tainon, iteseurîno ite'ka iipî pe man ka'ne' pe, tîiko'manse pra.

To' Asakî'nenno Mia' Pona Tîimo'tai'no Trombeta

¹⁵ To' yonparî'pî inserîya asakî'nenno mia' pona tîimo'tai'no trombeta ye'nunpa'pî. Moropai tu'kankon maimu wani'pî ka' po, meruntî ke pu'kuru. Taapîtî'pî maiya:

—Tarîpai Uyepotorîkon Paapa pia

meruntî pu'kuru man,

tamî'nawîronkon pemonkonyamî' ko'mannî'nen pe,

moropai inmenka'pî Cristo pia nîrî.

Inkamoro esa' pe aako'mamî ipatîkarî,

ikî'pî ton pra

—ta'pîiya. ¹⁶ Mîrîrî taa to'ya tanne, inkamoro ipîkkukon eseuwaraponkon 24 kaisaronkon Paapa rawîrî taponse'kon pona ereuta'san, inkamoro e'sekunka'pî tese'mukon pona, moropai itenpatakon rennuku'pî non pona. Moropai inkamoroya Paapa yapurî'pî. ¹⁷ Ta'pî to'ya:

Anna yepotorî Paapa,

meruntî pu'kuru tamî'nawîron yentainon amîrî.

Ipatîkarî tîiko'mansen amîrî.

Moropai pena esi'pî,

sîrîrîpe nîrî aako'mamî.

“Morî pe pu'kuru man”, taa annaya apî.

Maasa pra meruntî ke pu'kuru awe'to' ke,

tamî'nawîronkon esa' pe eenasa' ye'nen,

ayapurî annaya, Paapa.

¹⁸ Innape aku'nenan pepîn,

inkamoro ekore'masa' ko'mamî mararî pra,

maasa pra inkamoro taruma'tîto'ya erepansa' ye'nen.

Isa'manta'san yenunto'ya weiyu erepansa' man.

Moropai apemonkonoyamî', innape akupîtîponkon penaronkon

profetayamî' ye'maya weiyu erepansa' man.

Moropai tamî'nawîronkon ayapurînenan,

moropai tamî'nawîronkon innape aku'nenan anama tîuya'nîkon ye'nen,

mannî'kan ipîkkukon, moropai ipîkkukon pepîn ye'maya,

to' níkupî'pî wenai mîrîrî yai.
 Tîise manni'kan non ponkon ma'tanîpîtîponkon
 taruma'tîto'ya weiyu erepansa' sîrîrî
 ta'pî to'ya.

¹⁹ Mîrîrî tîpo Paapa yapurî yewî' esettapuruka'pî, ka' po awanî manni'. Moropai ita tîwe'sen, Paapa yarakkîrî esetanto' imaimu yense' manni', mîrîrî esera'ma'pî, eesetta-purîkasa' tanne. Mîrîrîya mararî pra sisiupan wanî'pî. Tîrîn tîrînpa wanî'pî mararî pra. Moropai wara'napiyamî' wanî'pî. Moropai pata eserentîkî'ma'pî. Moropai mararî pra kono' rena'pî tî'kon pe.

Wîri' Moropai O'ma'

12 Mîrîrî yai kure'nan anî nepu'tî pepîn tera'masen ton esenpo'pî ka' po. Mîikîrî wanî'pî wîri' pe. Mîikîrî epontî'pî wei ya'. Mîikîrî puu yo'koi kapoi wanî'pî. Moropai mîikîrî pu'pai po aro' wanî'pî, kaiwano'yamî' ke, asakî'ne pu' pona tîmo'tai kaisarî. ² Mîikîrî wanî'pî more yan pe. Mîrîrî ye'nen awentaimepîtî ko'mannîpî'pî ne'ne' more wanî'pî, tînre yenpo tîuya yai. ³ Moropai tiaron tera'masen ton esenpo'pî ka' po, o'ma' itese' dragão, kure'nan kuratu warainon. Mîikîrî wanî'pî su-yuyu pe. Mîikîrî pu'pai wanî'pî asakî'ne mia' pona tîmo'tai kaisarî. Moropai iretî wanî'pî mia' tamî'nawîrî kaisarî. Moropai mîikîrî pu'pai po nîrî aro' wanî'pî, inke' pe ipu'paikon kaisarî. ⁴ Mîikîrîya taukî ke arakkita pairî yonpa sirikkîyamî' woroka'pî ka' poi. Inkamoro soroka'pîya non pona. Moropai mîikîrî emî'pamî'pî wîri' rawîrî î' pensa tînre yenpo wîri'ya ya, yanîpa kai'ma. ⁵ Moropai wîri'ya tînre yenpo'pî warayo' pe. Mîikîrîya tamî'nawîronkon ko'mannîpî pe man meruntî ke, mîrîrî tenya' awanî manni', sa'man ferro yarakkîrî si'ma. Nari' pe awanî pe man. Tîise mîikîrî mo'ka'pî Paapaya moropai yari'pîya tîpia. Moropai taponse' pona itîrî'pîya. ⁶ Moropai mîikîrî wîri' epe'pî o'non pata pemonkon ton pîn ya'. Mîikîrî pata'se' ton konekasa' Paapaya, miarî aako'manto'pe. Miarî Paapaya mîikîrî ko'mannîpî eseuwarapo 1.260 wei kaisarî.

⁷ Mîrîrî tîpo to' epî'pî ka' po. Inserîyamî' esa' Miguel epî'pî tiaronkon inserîyamî' pokonpe si'ma, mîikîrî dragão yarakkîrî. Moropai mîikîrî dragão epî'pî yarakkîrî mararî pra, tîpemonkonoyamî' pokonpe si'ma. ⁸ Tîise mîikîrî dragão yentai to' wanî'pî. Mîrîrî ye'nen dragão moropai inserîyamî', ipemonkonoyamî' ko'mamî eserîke pra awanî'pî ka' po, to' ma're tîwanîkon ye'nen. ⁹ Mîrîrî ye'nen mîikîrî kure'nan dragão yenumî'pî to'ya poro pona. Mani' mîikîrî penaro' îkîi, makui, seru'ye' tamî'nawîronkon yenku'tî pî tîko'mansen mîikîrî. Mîikîrî yenumî'pî to'ya non pona. Moropai ipemonkonoyamî' nîrî yenumî'pî to'ya yarakkîrî.

¹⁰ Mîrîrî tîpo mai eta'pîuya meruntî ke ka' winîpai. Ta'pîiya:

—Tarîpai Paapa winîpai e'pîika'tînto' erepansa' man!

Moropai Paapaya î' kai'ma tîmeruntîri,

moropai î' kai'ma tamî'nawîronkon ko'mannî'nen pe tîwe'to' yenposai'ya man.

Moropai î' kai'ma inmenka'pî,

Cristoya tamî'nawîronkon ko'mannîpî tîmaimu pe,

manni' yenposai'ya man.

Maasa pra manni'kan uyonpakon pokonoma pî tîko'mansen

Paapa pî' wei kaisarî moropai ewaron kaisarî,

mîikîrî yenumî'pî to'ya man ka' poi non pona.

¹¹ Mîrîrî ye'nen uyonpakon ena'pî mîikîrî yentai, carneiro mînî wenai.

Maasa pra aasa'manta'pî inkamoro ton pe.

Moropai mîrîrî pî' to' eseurîma ko'mannîpî'pî, tîsa'mantato'kon tînamai pra.

¹² Mîrîrî ye'nen taatausinpai e'tî,

innape Paapa yapurînenan, tamî'nawîronkon ka' po to' wanî manni'kan.

Tîise non ponkon, amîrî'nîkon atausinpa pepîn.

Maasa pra awe'taruma'tîkon pe naatfi,

moropai tamî'nawîronkon tuna kawonkon nîrî.

Maasa pra Makui erepansa' man amîrî'nîkon kore'ta.

Mîikîrî ekore'masa' man mararî pra,

maasa pra mararî neken non po tîiko'manto' epu'tî tûya ye'nen.

¹³ Non pona tenunsa' to'ya epu'tî tûya pe, dragâoya mîikîrî wîrî', warayo' pe tînre yepotîpon pokonoma pia'tî'pî. Moropai iwenairî attî'pî yapîsîpa kai'ma. ¹⁴ Tîise mîikîrî wîrî'ya asakî'ne tapî'sa' ton yapîsî'pî, kure'nan kuwanu yapî'sa' warainon, awainumîpa tîpata'se' pe Paapa nîkoneka ya', o'non pata pemonkon ton pîn ya'. Mîikîrî ko'mannîpî Paapaya miarî, eseurîwî'ne kono' arakkita pairî kaisarî, mîrîrî warapo kono' kaisarî mîikîrî îkîi, makuiya ipokonoma namai. ¹⁵ Mîrîrî ye'nen mîikîrî îkîi'ya tuna kamo'pî tînta yapai kure'ne iren warantî, mîikîrî wîrî' ye'ma'pî pî' mîrîrî tunaya yaato'pe kai'ma. ¹⁶ Tîise nonya mîikîrî wîrî' pîika'tî'pî. Non esenkaramo'pî, moropai mîrîrî tuna, dragâo mata yapai teepa'kasen tuna yenno'ma'pîiya. ¹⁷ Mîrîrîya mîikîrî wîrî' pî' dragâo ekore'ma'pî mararî pra. Mîrîrî ye'nen ipayanyamî' rî'san pî' teese'ma kupî'pî dragâoya, manni'kan Paapa maimu yawîrî tîwe'sanon, yairon Jesus nekaremekî'pî yawîrî tîwe'sanon pî'.

¹⁸ Moropai mîrîrî tîpo, mîikîrî dragâo wanî'pî satippe kasapan po, pîrana ena po.

Asakî'nankon O'ma'kon

13 Moropai mîrîrî tîpo, kure'nan tuna katapai o'ma' eseuka era'ma'pîiya. Mîikîrî retî wanî'pî mia' tamî'nawîrî kaisarî. Moropai ipu'pai wanî'pî asakî'ne mia' pona tîmo'tai kaisarî. Moropai iretîkon kaisarî tiwin pî' tîise aro' pe wanî'pî, rei pe. Moropai ipu'pai pî' awe'menukasa' wanî'pî Paapa pe tîwanî pî' teeseurî-masen, seru'ye' pe. ² Mîikîrî o'ma' unera'ma'pî wanî'pî kaikusi warantî aremene. Mîikîrî puukon wanî'pî inonkon pe, tiaron o'ma' urso puu warantî. Moropai mîikîrî mata wanî'pî leão mata warantî. Mîikîrî pia dragâoya tîmeruntîrî tîrî'pî. Moropai taponse' pona eereutato'pe ikupî'pîiya. Moropai tamî'nawîrî tîmaimu pe î' ku'to'peiya ikupîiya. ³ Tiwin mîikîrî o'ma' pu'pai yonpa wanî'pî erekî' pe aasa'mantato' teuren. Tîise aasa'manta pra, erekî' pe tîwe'sen esepi'tîsa' wanî'pî. Mîikîrî esepi'tîsa' era'ma'pî tamî'nawîronkon sîrîrî nonponkonya. Mîrîrî pî' to' esenumenka'pî mararî pra teese-wankono'mai. Moropai mîikîrî o'ma' wenairî to' wîtî pia'tî'pî. ⁴ Moropai dragâo yapurî'pî tamî'nawîronkonya, maasa pra tamî'nawîrî tîmaimu pe î' ku'to'pe o'ma'ya tîmeruntîrî tîisai'ya ye'nen. Moropai mîikîrî o'ma' yapurî'pî nîrî to'ya. Ta'pî to'ya: —Anî moro nai meruntî pu'kuru mîserî o'ma' warainon? Anî moro nai yarakîrî eeseya'nama ton, meruntî pu'kuru itentainon? —ta'pî to'ya.

⁵ Moropai mîikîrî o'ma' pia tîmeruntîrî ton e'tîsa' wanî'pî, taatapurîpa Paapa pe tîwe'ku'se. Mîrîrî ye'ka tîmaimu pe imakui'pî kupî pî' aako'mamî eseuwarapo 42

kapoi kaisari neken. ⁶ Mîikîrî eseurîma pia'tî'pî imakui'pî pe Paapa winîkîi moropai Paapa ese' winîkîi, moropai Paapa pata, o'non pata aako'manto' winîkîi seruye' pe eeseurîma pia'tî'pî. Moropai tamî'nawîronkon ka' po tîiko'mansenon winîkîi imakui'pî pe eeseurîma pia'tî'pî. ⁷ Meruntî pu'kuru yapisî'pîiya, tîmaimu wenai tamî'nawîronkon Paapa pemonkonoyamî' yarakkîrî teepîpa, moropai to' yentai teenapa. Moropai tamî'nawîronkon pemonkonyamî' esa' pe e'tîrî'pî iipia. Manni'kan tamî'nawîronkon pata ponkon, si'ta mai ku'nenan, manni'kan pemonkonyamî' tepu'se pra, tamî'nawîronkon esa' pe eena'pî. ⁸ Tamî'nawîronkon tarî non po tîiko'mansenonya mîikîrî yapurî pe man. Manni'kan ko'mannîto' kaareta po itese' ton pînonya yapurî pe man. Manni' kaareta esa' wanî carneiro pe. Mîikîrî wanî aasa'mantaton pe pena, maasa pata koneka pra tîise.

⁹ Mîrîrî ye'nen tauya apî'nîkon sîrîrî anetapai awanîkon ya, etakî morî pe.

¹⁰ Anî yarakkamo to'ya ya,

mîikîrî yarakkamo to'ya e'pai awanî mîrîrî.

Moropai anî wî to'ya ya kasupara ke,

mîikîrî sa'manta e'pai man kasupara kamo pe.

Mîrîrî ye'nen mîrîrî yapîtanîpîya'nîkon yuwatî. Paapa pemonkono pe awanîkon wenai, yairî awanîkon yuwatî.

¹¹ Moropai mîrîrî tîpo tiaron o'ma' e'mî'sa'ka era'ma'pîuya non poi. Mîikîrî retî wanî'pî asakî'ne carneiro retî warantî awanî'pî. Tîise mîikîrî maimu wanî'pî dragão maimu warantî. ¹² Mîikîrîya tamî'nawîrî e'mai'non o'ma' meruntîrî yapurî'pî mîrîrî yai. Mîikîrîya tamî'nawîronkon pemonkonyamî' pî' ta'pî pata ponkon pî'. Mîikîrî e'mai'non o'ma' yapurîto'pe to'ya ikupî'pîiya, manni' aasa'mantato' erekî' tîwe'to' yapai o'ma' esepî'tî'pî yapurîto'pe to'ya. ¹³ Kure'ne anî nîkupî eserîkan pepîn kupî'pî itakon ite'karon o'ma'ya. Mîikîrîya kure'nan apo' ena emapu'tî'pî ka' poi sîrîrî non pona, era'ma tamî'nawîronkon pemonkonyamî'ya tanne. [Mîrîrî pî' to' esi'nîpî'pî mararî pra.] ¹⁴ Mîrîrî wenai tamî'nawîronkon pemonkonyamî' sîrîrî non po tîiko'mansenon yenku'tî'pîiya, mîikîrî e'mai'non o'ma' ton pe. Moropai mîikîrî itakon ite'karon o'ma'ya ta'pî tamî'nawîronkon sîrîrî pata ponkonya tînapurîkon ton konekato'pe kai'ma, manni' erekî' pe esi'pî tîise aasa'manta pra esi'pî warantî. ¹⁵ Mîikîrî itakon ite'karon o'ma'ya meruntî yapi'sa' tîuya ke, mîrîrî to' nîkoneka'pî, tînapurîkon pî' mîrîrî puuma'pî, enen awe'to'pe, moropai eeseurîmato'pe. Moropai mîikîrîya manni'kan innape tapurînenan pepîn tî'kato'pe kai'ma tamî'nawîrî, ikupî'pîiya. ¹⁶ Moropai mîikîrîya tamî'nawîronkon pemonkonyamî'ya tenyakon meruntî winon pî' moropai tepinkon pî' eesera'ma ton yeki'kato'pe ta'pî. Pemonkonyamî' ipîkkukon pî' moropai mî'pankon pepîn pî', moropai yemanne ke'kon pî' nîrî, moropai î' ton pînon pî' nîrî, moropai to' poitîrîtonon pî', moropai to' poitîrîtonon pepîn pî' ta'pîiya, itu'se pra to' tîise to' teka'nunkai. ¹⁷ Maasa pra anî'ya î' yenna eserîke pra awanî'pî. Moropai anî' e'repa eserîke pra awanî'pî, mîrîrî tera'masen ton pra si'ma tenyakon pî' moropai tepinkon pî'. Mîrîrî wanî'pî mîikîrî o'ma' ese' pe. Moropai itese' ku'ne'tîto'pe awanî'pî.

¹⁸ Mîrîrî epu'to'pe, kure'ne epu'nen pe e'nî yu'se awanî mîrîrî. Anî' wanî ya, pakko pe pra epu'nen pe, o'ma' ese' ku'ne'tînen pe awanî ya, mîikîrîya iku'ne'tî. Maasa pra mîrîrî wanî pemonkon ese' pe. Mîrîrî iku'ne'tîto' wanî eseuwarapo 666 kaisari awanî.

E'pũika'ti'san Eserenkato'

14 Mĩrĩrĩ tĩpo carneiro era'ma'pũuya satippe o'non pata epĩremanto' yewĩ konekasa' to'ya manni' wĩ' po itese' Sião. Mĩĩkĩrĩ yarakkĩrĩ eseuwaraponkon 144 mil kaisaronkon pemonkonyamĩ' wanĩ'pĩ. Mĩĩkĩrĩ ese' wanĩ'pĩ moropai iyun ese' nĩrĩ e'menekasa' wanĩ'pĩ to' yepin pĩ'. ²Mĩrĩrĩ yai ite'nato' ka' poinon eta'pũuya kure'nan tuna kumasa' etun kaisarĩ awanĩ'pĩ. Moropai tĩrĩn taa wara'napiya warantĩ awanĩ'pĩ. Ite'nato' wanĩ'pĩ nĩrĩ manni' tĩsinarĩ harpa ye'nunpanen kaisarĩ ite'nato' eta'pũuya. ³Mĩrĩrĩ yai inkamoro eseuwaraponkon 144 mil kaisaronkon wanĩ'pĩ ererutanto' rawĩrĩ. Moropai manni'kan asakĩrĩronkon enenankon nĩrĩ wanĩ'pĩ. Moropai manni'kan eseuwaraponkon 24 kaisaronkon ipĩkkukon nĩrĩ wanĩ'pĩ. Inkamoro eserenka ko'mannĩ'pĩ amenan eserengkato' pĩ'. Maasa pra inkamoro wanĩ Carneiro nenna'san pe tarĩ non po. Inkamoro neken esenupa e'pai awanĩ'pĩ mĩrĩrĩ eserengkato' pĩ'. ⁴Insamoro wanĩ yaironkon pe pu'kuru tĩwe'sanon pe. Maasa pra ĩ' pensa wĩrĩ yarakkĩrĩ esi'san pe pra to' wanĩ. Tĩise mĩĩkĩrĩ carneiro wenairĩ tuutĩsanon pe to' wanĩ o'non poro attĩ ya. Inkamoro wanĩ Carneiro nenna'san pe tiaronkon pemonkonyamĩ' kore'tapai. Moropai inkamoro wanĩ e'pũika'ti'san pe, Paapa pia to' nĩtĩrĩton pe e'mai' pe moropai carneiro pia nĩrĩ. ⁵Inkamoro wanĩ seru'ye' pe pra tĩwe'sanon. Tĩise to' wanĩ yairon pe pu'kuru tĩwe'sanon pe.

Eseurĩwĩ'nankon Inserĩyamĩ'ya Itekare Ekaremekĩ

⁶Mĩrĩrĩ tĩpo tiaron inserĩ awainunsa' era'ma'pũuya kawĩne. Mĩĩkĩrĩya morĩ itekare, Paapa winĩpainon ipatĩkaron yekare, ekaremekĩ'pĩ. Mĩrĩrĩ ekaremekĩ'pĩiya tamĩ'nawĩronkon pemonkonyamĩ' non po tĩĩko'mansenon pĩ'. Tamĩ'nawĩron pata ponkon pĩ' tepu'se pra, si'ta mai ku'nenan pĩ' ekaremekĩ'pĩiya. ⁷Mĩĩkĩrĩya ta'pĩ meruntĩ ke pu'kuru: —Paapa namatĩ moropai ipĩkku pe Paapa e'to' pĩ' yapurĩtĩ. Maasa pra pemonkonyamĩ' yenunto' Paapaya weiyu erepansa' man. Mĩrĩrĩ ye'nen Paapa yapurĩtĩ manni' ka' moropai non konekatĩpon. Moropai pĩrana ton konekatĩpon moropai ya'mĩ yapai tuna epa'ka emapu'tĩtĩpon yapurĩtĩ —ta'pĩiya.

⁸Moropai tiaron inserĩ wĩtĩ'pĩ e'mai'non ye'ma'pĩ pĩ'. Mĩĩkĩrĩya ta'pĩ: —Kure'nan Babilõnia itese' esenunsa' man. Iwuku enĩrĩ'pĩ tamĩ'nawĩronkon pata ponkonya. Paapa piapai to' atarima'pĩ mararĩ pra. Tĩnyo piapai se' tapairon wĩrĩ' wĩtĩ warantĩ inkamoro atarima'pĩ Paapa piapai. Tarĩpai mĩrĩrĩ Babilõnia ataretĩ'kasa' man —ta'pĩiya.

⁹Moropai tiaron inserĩ to' eseurĩno wĩtĩ'pĩ mĩĩkĩrĩ ite'ma'pĩ pĩ' itĩ'pĩ wenairĩ. Mĩĩkĩrĩya ta'pĩ meruntĩ ke pu'kuru: —Anĩ'ya o'ma' yapurĩ ya, moropai iwarantĩ mia' ke ikonekasa' yapurĩ ya, moropai tepin pĩ' imĩrĩ pe tĩwanĩpa yapi'sa' ya mĩĩwĩni pra wanĩ ya tenya pĩ' yapisiĩya ya, ¹⁰mĩĩkĩrĩya nĩrĩ tamĩ'nawĩron Paapa ekore'mato' yapisiĩ. Manni' tense' ya' ini'kamo'pĩ teekore'mai. Tamĩ'nawĩronkon mĩrĩrĩ warantĩ ikupĩtĩponkonya e'taruma'tĩnto' yapisiĩ kupĩ sĩrĩrĩ apo' ya', moropai enxofre ya' tĩmoronkon epu'tĩ to'ya morĩkon inserĩyamĩ' rawĩrĩ si'ma moropai mĩĩkĩrĩ carneiro rawĩrĩ. ¹¹Mĩrĩrĩ apo' ure'sin ko'mamĩ ipatĩkarĩ eesi'nĩpĩ pepĩn. Mĩrĩrĩ kore'ta anĩ' erĩ'kapĩ pepĩn. Tĩise aako'mamĩ wei ewaron inkamoro o'ma' moropai mia' ke ikonekasa' yapurĩnenan tĩise ikore'ta, moropai manni'kan to' yepin pĩ' teesera'masen itese'. ¹²Mĩrĩrĩ yai yairĩ pu'kuru Paapa pemonkono ko'mamĩ e'pai wanĩ yapĩtanĩpĩ pĩ'. Yairĩ Paapa maimu ku'nenan innape Jesus ku'nenan e'pai awanĩ yairĩ.

¹³ Moropai mai eta'pîuya ka' poinon. Ta'pîiya: Sîrîrî menukakî: “Tarîpai morî pe pu'kuru manni'kan Uyepotorîkon pemonkonoyamî sa'manta innape ikupîi'ma” — ta'pîiya.

—Inna seru' pepîn —kai'ma yuuku'pî Morî Yekaton Wannîya. —Inkamoro erî'kapî tarîpai teesenyaka'mato'kon winîpai. Maasa pra inkamoroaya teesenyaka'ma'pîkon yepe'pî yarî kupî sîrîrî tarakkîrî'nîkon —ta'pîiya.

Emîrî'pî Mo'ka To'ya

¹⁴ Moropai era'ma'pîuya. Mîrîrîya katupuru aimutun era'ma'pîuya. Mîrîrî kore'ta pemonkon warainon ereutas'a' era'ma'pîuya. Mîikîrî pu'pai po aro' pe ikonekasa' ouro wanî'pî. Moropai mîikîrî yenya' arroz ya'tîto'pe iku'sa' ike' ipokasa' wanî era'ma'pîuya. ¹⁵ Moropai tiaron inserî epa'ka'pî epîremanto' yewî' tapai. Moropai awentaim'e'pî meruntî ke pu'kuru mîikîrî katupuru kore'ta ereuta'pî pî. Ta'pîiya: —Mîrîrî ayenya manni' yapurîkî mîrîrî ya'tîkî aasîrî ya'tîpai eenasa' man. Aasîrî sîrîrî pata pon mo'kapai eenasa' man —ta'pîiya. ¹⁶ Moropai mîrîrî taasai'ya tîpo mîikîrî katupuru po ereuta'pîya non pon ya'tî'pî mîrîrî tenya' manni' ke. Moropai imo'ka'pîiya.

¹⁷ Mîrîrî tîpo tiaron inserî epa'ka'pî epîremanto' yewî' tapai ka' poi. Moropai mîikîrî yenya' nîrî ike' pe ipokasa' wanî'pî. ¹⁸ Mîrîrî tîpo tiaron inserî mîrîrî apo' esa' pe tîwe'sen epa'ka'pî Paapa yapurî pe to' nîpo'tî yaponse' piapai. Mîikîrî entaim'e'pî meruntî ke pu'kuru. Mîikîrî inserî ike' pe ipokasa' itenya tîwe'sen pî. Ta'pîiya: — Mîrîrî ayenya manni' ke mîrîrî uva yeperu yaponse' te'pokon ya'tîkî. Maasa pra aasîrî tamî'nawîrî uva yeperu emîsa' man. ¹⁹ Mîrîrî ye'nen mîikîrîya uva ya'tî'pî tamî'nawîrî sîrîrî non po. Moropai mîrîrî yenumî'pîiya kure'nan Paapa ekore'manto' yense' ya'. Mîrîrî uva yekku yasu'ka to'ya yense' warainon ya' yasu'kato'pe to'ya. ²⁰ Moropai mîrîrî uva yasu'ka'pî to'ya warantî manni'kan pemonkonyamî e'tî'ka'pî cidade po pra. Mîrîrî itense' ya' mîn wanî'pî uva yekku warantî. Eepa'ka'pî mararî pra. Eseuwarapo 300 quilómetros kaisarî mîn eka'tunsa' kî'pî wanî'pî. Moropai mai winîkîi awanî'pî tiwin metro arakkita pairî kaisarî imairono wanî'pî.

Inserîyamî' Moropai Tiwinano'pî E'taruma'tînto'

15 Mîrîrî tîpo tiaron kure'nan anî nepu'tî pepîn tîwe'ku'sen era'ma'pîuya ka' po. Inkamoro wanî'pî asakî'ne mia' pona tîmo'tai'nonkon inserîyamî' e'taruma'tînto' yense' yarakkîrî tîwe'sanon pe. Mîrîrî wanî tiwinkano'pî Paapa ekore'mato' pe awanî. Mîrîrî warantî tamî'nawîron Paapa ekore'mato' yaretî'kasa' wanî'pî. ² Mîrîrî tîpo kure'nan tuna, pîrana era'ma'pîuya, pattîre warainon. Mîrîrî wanî'pî apo' yarakkîrî yai'mesa' warantî. Moropai manni'kan o'ma' moropai iwarantî mia' ke ikonekasa' yentai yapurîtîponkon pepîn era'ma'pîuya. Manni'kan o'ma' ese' ku'ne'tîto' yarakkîronkon pepîn era'ma'pîuya. Inkamoro wanî'pî satippe pîrana ena po, mîrîrî tuna awai'nan, pattîre warainon. Inkamoroaya tîpia'nîkon Paapa nîtîrî'pî tîsinarîkon harpa ye'nunpa'pî. ³ Inkamoroaya Moisés nurî'tî, Paapa poitîrî yeremu kupî'pî. Moropai Carneiro erenkato' pî' to' eserenka'pî:

Paapa, anna yepotorî, amîrî wanî

meruntî ke pu'kuru tamî'nawîron yentai tîwe'sen pe.

Î' kai'ma ipîkku pe pu'kuru awanî ye'nen

kure'nan esenumenkanto' ton ku'sa'ya, Paapa.

Moropai tamî'nawîronkon esa' pe tîwe'sen pe awanî, Paapa.

Yairon pu'kuru amîrî, tamî'nawîron pî'
moropai yairon pu'kuru eesenumenkato' amîrî,
î' pensa seru'ye' pepîn!

⁴ Anî' anamanen pepîn ton pra man, Paapa.

Tîise tamî'nawîronkonya anama
ipîkku pe pu'kuru awanî ye'nen.

Mîrîrî ye'nen tamî'nawîronkon wanî
ipîkku pe awe'to' anakareme'pai

ipîkku pe pu'kuru awanî epu'tî tîuya'nîkon ye'nen.

Maasa pra morî pu'kuru, imakui'pî ton pîn
amîrî neken tamî'nawîronkon yentainon, Paapa.

Mîrîrî ye'nen tamî'nawîronkon pata ponkonya ayapurî
yairon pe pu'kuru awanî epu'tî tîuya'nîkon ye'nen.

Yairon pe pu'kuru ayeseru wanî
era'ma tamî'nawîronkonya, Paapa

kai'ma to' eserenka'pî.

⁵ Mîrîrî pe rî ka' pon epîremanto' yewî' atarakkanmoka'pî. Moropai mîrîrî tawon yuwa'to' tarakkanmokasa' wanî'pî ita Paapa ko'manto' era'ma'pîuya. ⁶ Mîrîrî tapai asakî'ne mia' pona tîmo'tai'nonkon inserîyamî' epa'ka'pî. Inkamoro kaisarî to' yenya' pata ponkon e'taruma'tîto' yense'kon wanî'pî. Inkamoro pon wanî'pî morî pe pu'kuru, aimutun pe. Moropai inke' pe to' pon, teepîremasanon pon warantî wanî'pî. Moropai inkamoro pia woromî ton wanî'pî ouro konekasa'. To' mota woinokon wanî'pî. ⁷ Inkamoro inserîyamî' pia to' kaisarî Paapa ekore'mato' yense'kon tîrî'pî, manni'kan asakîrîronkon enenankon yonpaya. Asakî'ne mia' pona tîmo'tai' kaisarî itîrî'pîiya to' pia. Manni' Paapa ipatîkarî tîiko'mansen ekore'mato' tîrî'pîiya. ⁸ Mîrîrî tîpo, mîrîrî epîremanto' yewî' ta ere'tî wanî'pî, mararî pra tannî'se. Mîrîrî wanî'pî morî pe pu'kuru Paapa wanî ekareme'nen pe. Moropai meruntî ke pu'kuru awanî. Mîrîrî ye'nen anî' ewomî eserîke pra awanî'pî, mîrîrî pata ponkon e'taruma'tîto' tîpamî pra tîise, inkamoro asakî'ne mia' pona tîmo'tai'nonkon inserîyamî' nenepî'pî.

Paapa Ekore'mato' Yense'kon

16 Mîrîrî tîpo mai meruntî pu'kuru eta'pîuya, epîremanto' yewî' ta teeseurî-masen. Inkamoro asakî'ne mia' pona tîmo'tai'nonkon inserîyamî' pî' ta'pîiya: —Atîtî moropai mîrîrî asakî'ne mia' pona tîmo'tai'non Paapa ekore'mato' yense' ya', manni' kantî non pona.

² Mîrîrîya e'mai'non inserîya tenya' manni' kamo'pî non pona. Mîrîrî wanî'pî paran pe awîi'pî'nîto'pe wanî'pî mararî pra ne'ne' pe awanî'pî. Mîrîrî epa'ka'pî manni'kan o'ma' pemonkono pe tîwanîkonpa tepinkon pî' tera'masen tîrî tîpono'san pî', moropai mîikîrî o'ma' konekasa' yapurî'tîpono'san pî'.

³ Moropai itakon ite'karon inserîya tenya' tîwe'sen kamo'pî kure'nân pîrana ka'. Tiwinarî tuna ena'pî pemonkon sa'mantasa' mînî eti'kansa' warantî mîn pe. Mîrîrî ye'nen tamî'nawîrî tuna kawonkon enenankon o'ma'kon e'tî'ka'pî.

⁴ Moropai iteseurînon ite'ka inserîya tenya' tîwe'sen kamo'pî iren ka' moropai tuna teepa'kasen ya'mî ya'. Mîrîrî ye'nen mîrîrîkon irenkon era'tî'pî mîn pe. ⁵ Moropai mîikîrî imaimu yawîrî tuna e'to' inserî eseurîma eta'pîuya. Ta'pîiya see warantî:

—Yairon pu'kuru amîrî,
 ikupîuya ta'pîya yawîrî ikupîya ye'nen,
 e'taruma'tînto' kupîya ye'nen.
 Morî pu'kuru see amîrî, imakui'pî ton pîn.
 Ipatîkaron tîiko'mansen,
 pena aako'mamî'pî
 moropai sîrîrîpe aako'mamî ko'mannîpî ipatîkarî.

⁶ Inkamoroya Paapa pemonkonoyamî' tî'ka'pî.

Moropai penaronkon imaimu ekareme'nenan
 profetayamî' nurî'tî mînî kamo'pî to'ya.
 Mîrîrî wenai inkamoro e'taruma'tî,
 mîn pe to' wuku wanî.

Mîrîrî enî'to'pe to'ya iku'sa'ya,
 maasa pra mîrîrî yu'se inkamoro e'sa' ye'nen.

⁷ Moropai inî'rî mai eta'pîuya. Tîise mîrîrî wanî'pî Paapa yapurî to'ya to' nîpo'tî
 yaponse' winîpai tui'sen wanî'pî. Ta'pîiya:

—Paapa, anna yepotorî,
 meruntî pu'kuru tamî'nawîron yentainon.
 Innape pu'kuru ayeseru man
 î' kupîuya ta'pîya yawîrî ikupîya ye'nen.

Yairî pu'kuru nai, Paapa
 —ta'pîiya.

⁸ Moropai to' saakîrîrîno inserîya tenya' tîwe'sen kamo'pî wei ya'. Mîrîrî ye'nen
 pemonkonyamî' yeki'kato'peiya ikupî'pîiya a'ne' pe awe'to'pe apo' pe. ⁹ Mîrîrîya
 inkamoro pemonkonyamî' yeki'ka'pî apo'ya. Moropai inkamoro ekore'ma'pî Paapa
 winîkîi. Imakui'pî pe to' eseurîma'pî Paapa pî', mîrîrî e'taruma'tînto' esa' pe tîwe'sen
 pî'. Tîise imakui'pî pe tîwe'to'kon rumaka to'ya pra to' wanî'pî. Ipîkku pe Paapa e'to'
 pî' yapurî to'ya pra to' wanî'pî tiwin kin.

¹⁰ Moropai to' mia'taikinon inserîya tenya' tîwe'sen kamo'pî o'ma' yaponse' pona.
 Mîrîrî ye'nen ipemonkonoyamî' pata'se' ena'pî ewaron pe. Mîrîrî yai inkamoroya
 tînukon ye'kapî'tî'pî mararî pra ne'ne' pe epu'tî tîuya'nîkon wenai. ¹¹ Mîrîrî wenai
 imakui'pî pe Paapa, ka' pon winîkîi inkamoro pemonkonyamî' wanî'pî, ne'ne' pe
 tîwanîkon wenai moropai erekî' pe tîwanîkon wenai. Tîise tîwî imakui'pî kupî pî'
 tîiko'mamîkon tîrumakai, Paapa yapurî to'ya pra to' wanî'pî.

¹² Mîrîrî tîpo to' tiwin mia' pona'no inserîya tenya' tîwe'sen kamo'pî kure'nan iren
 Eufrates ka. Mîrîrî ye'nen iren kure'nan apa'pî, awa'muna'pî. Ipîkkukon pata esanon
 tui'sanon wei epa'ka winîpai ye'marî ton pe aapa'pî. ¹³ Mîrîrîya imakui'san yekaton
 eseurîwî'ne awanî nurakon pîretîku warainonkon era'ma'pîuya. Inkamoro iipî'pî
 dragão mata winîpai, moropai o'ma' mata winîpai, moropai seru'ye' profeta mata
 winîpai to' iipî'pî. ¹⁴ Inkamoro wanî'pî Makui poitîrîtonon yekaton pe, manni' anî'
 nîkupî eserîkan pepîn ku'nenan pe. Inkamoro eseurîwî'nankon yekaton awanî wî'tî
 pe man tamî'nawîrî pata poro, pata esanon kaisarî. Inkamoroya tamî'nawîronkon
 muurukuntîi teepîkonpa, tiwinano'pî kure'nan wei yai, Paapa, meruntî pu'kuru
 tamî'nawîron yentainon weiyu yainon tonpe.

¹⁵ —Maasa etatî —ta'pîiya. —Uui'pî pe wai ama'ye' iipî warantî. Mîrîrî yai morî
 pu'kuru manni'kan enpen tîwe'sanon ekoneka'san, tîponkon yapisî'tîponkon wanî.

Maasa pra inkamoro asarî pepîn ipon pra. Moropai to' eppepî pepîn tamî'nawîronkon rawîrî —ta'pîiya.

¹⁶ Mîrîrî tîpo inkamoro eseurîwî'nankon yekaton wannîya inkamoro ipîkkukon pata esanon muurukuntî to' pata'se' ya'. Itese' hebraico pe Armagedom kai'ma tesa'sen ya'.

¹⁷ Moropai to' ataretî'kato' tiwinano'pî inserîya tenya' tîwe'sen kamo'pî kawîne pata po. Mîrîrî yai meruntî mai eseta'pî ereutanto' epîremanto' yewî' ta tîwe'sen winîpai. Ta'pîiya: —Tamî'nawîron e'ku'sa' man —kai'ma. ¹⁸ Mîrîrî yai sisiupan wani'pî. Mararî pra teesetasen wani'pî moropai wara'napi wani'pî. Moropai kure'nan pata eserentîkî'mato' wani'pî. Î pensa pena Paapaya warayo' ton koneka yai, e'kupî'pî pepîn. Mîrîrî wani'pî tiaronkon e'taruma'tînto'kon yentai pu'kuru awani'pî. ¹⁹ Mîrîrîya kure'nan cidade rataikapî'tî'pî eseurîwî'ne ne kaisarî. Moropai tamî'nawîron pata cidadekon kaisaron yaretî'ka'pî. Mîrîrî yai Paapa enpenata'pî kure'nan Babilônia itese' pî'. Moropai teekore'mato' yense' intapîkîrî tannî'se tîrî'pîiya, mîrîrîya kure'ne to' taruma'tîto'pe kai'ma. ²⁰ Mîrîrî yai tamî'nawîron iwono pe tîwe'sanon esenomî'pî, eesera'ma pra eena'pî. Moropai tamî'nawîron wî'kon esenomî'pî, eesera'ma pra eena'pî. ²¹ Mîrîrî yai kono' rena'pî kure'nan inonkon pe tî'kon kaisarî awe'soroka'pî pemonkonyamî' pona. Mîrîrî tî'kon yamai'natî wani'pî 50 quilos kaisarî. Mîrîrî wenai pemonkonyamî' ekore'ma'pî Paapa winîkîi. Moropai to' eseurîma'pî imakui'pî pe, ipî' kono'ya tîtaruma'tîkon wenai, maasa pra kure'ne e'taruma'tînto' wani' ye'nen.

Se' Tapairon Wîrî

17 Mîrîrî tîpo asakî'ne mia' pona tîmo'tai'nîkon yonpa pata ponkon e'taruma'tîto' yense' itenya' tîwe'sen mîikîrî iipî'pî uupia upî' kai. —Asî'kî uupia, î kai'ma mîserî wîrî' se' tapairon e'taruma'tîto' ekareme'to'peuya. Mannî' kure'nan cidade tu'kan irenkon ena po ikonekasa' pe wîrî' wani'. ² Mîikîrî yarakkîrî pata esanonkon esanon reiyamî'ya imakui'pî kupî'pî, ipî' tîwanîkon ke. Moropai sîrîrî pata po tîiko'mansenon pemonkonyamî' etînsa' wani'pî imakui'pî se' tapairî wîrî'sanyamî' yarakkîrî tîwanîkon ke.

³ Moropai Morî Yekaton Wannî wani'pî uyarakkîrî uyesa' pe. Moropai inserîya uyarî'pî keren pona. Miarî wîrî' ereutasa' era'ma'pîuya o'ma' suuyu pe tîwe'sen pona. Mîikîrî pî' awe'menukasa' wani'pî Paapa ese'kon maasa pra imakui'pî pe Paapa pe mîikîrî e'kupî'pî. Moropai mîikîrî o'ma' pu'pai wani'pî asakî'ne mia' pona tîmo'tai kaisarî. Moropai iretî wani'pî mia' tamî'nawîrî kaisarî. ⁴ Mîikîrî ipo tîwe'sen wîrî' epontîsa' wani'pî suuyu tîpon ya'. Mîrîrî ipon poro yari'ku'tasa' pe wani'pî ourokon ke. moropai morîkon pu'kuru epe'ke'kon tî'kon ke, moropai pérolakon ke. Mîikîrîya tenya' yanunsa' wani'pî tu'kan î' kon nurakon yense' intapîkîrî tannî'se. Mîrîrî wani'pî inkupî'pî imakui'pî yense' pe, se' tapairî warayo'kon yarakkîrî awani'pî yense' pe. ⁵ Mîikîrî yepin pî' awe'menukasa' wani'pî, anî' nepu'tî pepîn ekareme'nen.

BABILÔNIA WANÎ KURE'NE IPÏKKU PE.

MÎSERÎ WANÎ TAMÎ'NAWÎRONKON SE' TAPAIRONKON WÎRÎ'SANYAMÎ YANKON PE.

MOROPAI TAMÎ'NAWÎRON IMAKUI'PÎ SÎRÎRÎ PATA PO TÎWE'SEN YENTAI IMAKUI'PÎ PE AWANÎ.

⁶ Mîrîrî yai mîikîrî wîrî' etînsa' era'ma'pîuya, Paapa pemonkonoyamî' mînî pî'. Mannî'kan yairî pu'kuru Jesus yapurî to'ya wenai, to' nî'tî'ka'san mînî pî' eetînsa'.

Mîikîrî era'mauya pe mararî pra esi'nîpî'pî ipî'. ⁷ Moropai inserîya uyekaran-mapo'pî. Ta'pîiya: —Î wani' awanî ye'nen eesi'nî'sa' mîrîrî? Apî' ekaremekîuya î taato'pe mîrîrî anî nepu'tî pepîn wîri' yekare wanî. Moropai o'ma' yekare wanî. Wîri' ereutasa' manni' ipona, asakî'ne mia' pona tîmo'tai'non ipu'pai, moropai mia' tamî'nawîron iretîkon. ⁸ Manni' o'ma' era'maya manni' enen mîikîrî wanî'pî. Tarîpai enen pra man. Mîikîrî epa'ka kupî sîrîrî kure'nan itu'nakan yapai. Moropai aatîpamî kupî sîrîrî. Moropai sîrîrî pata po tîiko'mansenon pemonkonyamî' Paapaya pata koneka'pî pata pai to' ese'kon imenukasa'kon pepînkon ipatîkarî enen ko'mannîto' kaaretarî po, inkamoro esi'nîpî kupî sîrîrî o'ma' era'ma tîuya'nîkon ya pî'. Mîikîrî wanî'pî enen, tîise mîikîrî man enen pra. Tîise eesenpo kupî sîrîrî inîrî.

⁹ Sîrîrî epu'tîto'pe mararî pra epu'nen pe e'nî e'pai awanî. Mîrîrî asakî'ne mia' pona tîmo'tai'non ipu'pai wanî asakî'ne mia' pona tîmo'tai'non wî'kon pe ipona wîri' ereutasa' manni'. Moropai mîrîrîkon wanî nîrî asakî'ne mia' pona tîmo'tai'nonkon ipîkkukon pata esanon, reiyamî' pe. ¹⁰ Mia'taikin to' yonpayamî' sa'manta'pî. Tiwinan wanî pata esa' pe. Moropai tiaron esenpo pra man maasa. Tîise mîikîrî esenposa' ya, kure'ne aako'mamî pe pra man. Mararî neken aako'manto' wanî pe man. ¹¹ Moropai mîikîrî o'ma' enen esi'pî e'mai' pe, tîise mîikîrî man enen pra tarîpai, mîikîrî wanî mîrîrî o'ma'kon asakî'ne mia' pon tîmo'tai'nîkon yonpa pe, to' eseurîwî'ne mia' pona tîmo'tainorî pe. Mîikîrî sa'manta kupî sîrîrî, aako'mamî pepîn.

¹² Manni' o'ma' mia' tamî'nawîron iretî anera'ma'pî wanî mia' tamî'nawîronkon reiyamî' pe, maasa pata esanon pe esi'san pe pra. Tîise inkamoroya meruntî yapisî kupî sîrîrî, meruntî ke sîrîrî pata esa' pe tîwanîkonpa mîikîrî o'ma' yarakkîrî. Tîise kure'ne to' ko'mamî pepîn. Mararî neken to' ko'mamî. ¹³ Tamî'nawîrî insamoro reiyamî' eseta pe man. Inkamoroya meruntî tîrî pe man o'ma' pia, pemonkonyamî' esa' pe awe'to'pe. ¹⁴ Inkamoro eseya'nama pe man carneiro yarakkîrî, tîise to' yentai awanî pe man. Maasa pra tamî'nawîronkon ipîkkukon yentai tîwanî ye'nen, to' yepotorî pe tîwanî ye'nen, pemonkonyamî' esanon esa' pe tîwanî ye'nen. Tamî'nawîronkon tapurînenan tîmenka'san pokonpe si'ma to' yentai eena pe man.

¹⁵ Moropai inîrî inserîya ta'pî upî': —Manni' tunakon anera'ma'pî o'non pata se' tapairon wîri' ereutasa' manni', inkamoro wanî arinîkon pemonkonyamî' pe. Tu'kankon pata ponkon, tamî'nawîron si'ta mai ku'nenan arinîkon pemonkonyamî' tepu'se pra to' wanî. ¹⁶ Moropai o'ma' retî anera'ma'pî moropai o'ma'ya mîikîrî se' tapairon wîri' pokonoma pe man. Tamî'nawîrî itesa' awe'to' mo'ka to'ya kupî sîrîrî. Moropai î ton pra inîmîkî to'ya ipon pra. Moropai yanî to'ya, apo' ke itîpannîpî to'ya pe man. ¹⁷ Maasa pra Paapaya inkamoro esenumenkato' ton tîrî'pî mîrîrî ku'to'pe to'ya. Mîrîrî ye'nen to' esenumenka'pî o'ma' pia meruntî tîrî tîuya'nîkon pî', pemonkonyamî' esa' pe awe'to'pe. Moropai mîikîrî ko'mamî pe man, itu'se Paapa e'to' pîkîrî, î pensa î ta'pî Paapaya e'kupî pîkîrî. ¹⁸ Mîikîrî wîri' anera'ma'pî wanî kure'nan cidade pe. Tamî'nawîronkon pata esanon ipîkkukon reiyamî' esa' pe awanî —ta'pîiya.

Babilônia Cidaderî Ataretî'ka

18 Moropai mîrîrî tîpo tiaron inserî autî era'ma'pîuya ka' poi. Mîikîrî wanî'pî meruntî ke pu'kuru. Moropai mîikîrî ya'karuya tamî'nawîron ya'karu'ma'pî tamî'nawîrî. ² Moropai mîikîrî entaimepîtî'pî meruntî ke pu'kuru.

—Kure'nan Babilônia itese' ataretî'ka pe man!

Tarîpai Makui poitîrîtonon ko'manto'pe eena pe man.

Moropai imakui'pî yekatonyamî' nurakon ko'mamî moro.

Tamî'nawîronkon toronyamî' nurakon
itarumai'san ko'mamî miarî.

³Maasa pra mîikîriya tamî'nawîronkon pemonkonyamî' wo'papîtî'pî,
tîpia tîwe'sen tenî'sen ke.

Moropai tamî'nawîronkon ipîkkukon pata esanon,
reiyamî'ya imakui'pî kupî'pî yarakkîrî.

Se' tapairî wîri'sanyamî' yarakkîrî to' wanî'pî.

Moropai manni'kan warayo'kon

yemanne ke'kon tîwe'repasanon ena'pî ipîkku pe,
maasa pra tu'kankon wanî'pî imakui'pî iteseru yu'se
—ta'pîiya.

⁴Mîrîriya tiaron mai eta'pîuya ka' poi. Ta'pîiya:

Epa'katî upemonkonoyamî'.

Imakui'pî tînkupî'pîkon wenai

tîwe'taruma'tîsanon kore'tapai

epa'katî sîrîrî cidade poi.

To' pokonpe awe'taruma'tî namai epa'katî.

⁵Maasa pra kure'ne imakui'pî ku'sa' to'ya man Paapa winîkîi.

Mîrîrî pî' Paapa enpenatan pî' man,

tîwanmîra iku'sai'ya pra.

⁶Mîrîrî ye'nen mîikîrî ese'ma e'pai man

inkupî'pî yepe'pî pe.

Tîise ye'ma e'pai awanî e'mai' pe inkupî'pî kaisarî pra

tîise itentai asakî'ne ite'ka.

Moropai mîrîrî itenya' manni' yannîpî e'pai awanî mai' ke,

awe'taruma'tîto'pe mararî pra,

tiaronkon taruma'tî tîuya yentai.

⁷Mîikîrî e'taruma'tî moropai esewankono'ma e'pai awanî

e'mai' pe aatausinpa'pî moropai aatapurî'pî warantî.

Maasa pra mîi pe eeseurîmapîtî'pî tîwarîrî:

—Uurî wanî sîrîrî ipîkkupa' rainha warantî eretusa' sîrîrî.

Moropai taapî'tî'pîiya: —Uurî wanî pepîn inyo isa'manta'pî pe.

E'taruma'tî pepîn tiwin kin

tîise tîwanmîra uuko'mamî

—taapî'tî'pîiya, aatapurî ye'ka pe.

⁸Mîrîrî ye'nen tiwin wei tîise

kure'nan pata ponkon e'taruma'tîto' erepamî pe man.

Moropai kure'nan iwan erepamî,

moropai esewankono'manto' erepamî,

moropai sa'mantanto' erepamî,

inîmikîiya pra tîise.

Moropai mîikîrî yarannîpî apo'ya pe man.

Maasa pra mîikîrî yenumî Uyepotorîkon Paapaya,

meruntî ke pu'kuru tîwanî ye'nen

ta'pî mai ka' poinonya.

⁹Moropai inkamoro ipíkkukon pata esanon reiyamí' yarakkírî imakui'pî kupítiponkon, moropai iwenai Paapa piapai atarima'san tiaron yapuríkonpa, inkamoro entaimepítî pe man mararî pra. Moropai to' karau pe man, apo' awittasa'ya mîikírî arannîpî'pî era'ma tûya'níkon pî'. ¹⁰Inkamoro ko'mamî pe man aminke iip-iapai, maasa pra mîikírî e'taruma'tîto' nama tûya'níkon ye'nen. Moropai taa to'ya: —Ane! Ekenne, amírî wanî ipíkku pe pu'kuru.

Meruntî ke tûwe'sen pe Babilônia cidaderî wanî teuren.

Tîise tiwin hora kaisarî

ataruma'tîto' ton erepansa' sîrîrî tiwinarî

—taa to'ya.

¹¹Moropai ipíkkukon yemanne ke'kon sîrîrî pata ponkon nîrî entaimepítî pe man. To' esewankono'ma mîrîrî wenai. Maasa pra inî'rî anî'ya to' yemanne, to' e'repató', yenna eseríke pra awanî ye'nen. ¹²Anî'ya to' ourorî, moropai to' pratarî, moropai tí' epe'ke'kon pu'kuru, moropai pérolas yenna pra awanî ye'nen, to' esewankono'ma pe man. Moropai anî'ya to' kamisaríkon moríkon pu'kuru, kamisa suuyukon, moropai kamisa seeta rekkarukon, moropai kamisa ere'sinkon, moropai to' e'repató'kon yeikon moríkon moropai ikonekapí'sa'kon epe'ke'kon pu'kuru yeikon, moropai bronze moropai sa'man ferro, moropai tu'kan yenna to'ya pra awanî ye'nen to' esewankono'ma. ¹³Moropai canela kuya'wari poro to' nîtrîrî, moropai yo' wanî wosi, moropai to' nîpo'tî a'pusin, moropai mirra, moropai kara'kon moropai to' wukukon tení'senkon, moropai kaiwan í' rî puuto'kon, moropai trigo kutupan, moropai trigo yena'pî, moropai to' yekînon paakayamí', moropai carneiroyamí', moropai kawareyamí', moropai to' tararaníkon, moropai to' poitîrîtonon, moropai tiwin kin pemonkon ke to' e'repató' yenna to'ya pra to' wanî ye'nen, to' esewankono'ma.

¹⁴Mîrîrî pî' inkamoro yemanne ke'konya ta'pî mîrîrî ipíkku cidade pî': —Tamî'nawîrî itu'se awanî'pî manni' moríkon itu'se eeseka'nunka'pî, mîrîrî ataretí'kasa' man. Moropai tamî'nawîrî ipíkku pe awe'to' ataretí'kasa' man, ipatíkarî inî'rî eporíya pata pe pra. Tamî'nawíron ourokon yennapítî'pîya tarípai inî'rî eporíya pe pra nai.

¹⁵Moropai inkamoro mîrîrî cidade po si'ma ipíkku pe ena'san, inkamoro ko'mamî pe man aminke mîikírî e'taruma'tîto' pî', eranne' pe tûwaníkon ye'nen. Inkamoro entaimepítî pe man moropai to' esewankono'ma mararî pra ipî'. ¹⁶Inkamoroya taa:

—Ane, ekenne amírî wanî'pî

kure'nan cidade pe ipíkku pe pu'kuru.

Moríkon kamisa ke epon'tî'pî pe epe'ke'kon ya'.

Moropai kamisa suuyukon ya'

moropai kamisa epe'ke ere'sinkon ya' epon'tî'pî pe.

Moropai morí pe pu'kuru aatarí'ku'tî'pî

ourokon tí'kon epe'ke ke.

Moropai pérolakon ke aatarí'ku'tî'pî.

¹⁷Teuren tîise tiwin hora wanî tanne,

tamî'nawîrî ipíkku pe awe'to' ataretí'kasa' man

—taa to'ya pe man.

Moropai tamî'nawíronkon apo'yen ya' teesenyaka'masanon esanonyamí' moropai tamî'nawíronkon apo'yen ya' tuutísanon, tuna po teesenyaka'masanon, inkamoro wanî'pî aminke ipî' era'mapí'se. ¹⁸Mîrîrî cidade awittasa' ure'sin era'ma tûya'níkon yai, inkamoro entaimepítî'pî. —Í' pensa sîrîrî ye'ka cidade kaisaron era'masa'

pra man —kai'ma to' entaimepî'tî'pî. ¹⁹ Moropai inkamoroya kutupan yenunpî'tî'pî tîpu'paikon pona teesewankono'makon ye'nen. Inkamoro entaimepî'tî'pî mararî pra moropai to' karawa'pî.

—Ane, ekenne amîrî kure'nan cidade o'non pata ipîkku pe pu'kuru anna ena pata'se'.

Anna ena'pî ipîkku pe apo'yen esa' pe, tamî'nawîrî kure'nan tuna po.

Teuren tîise tiwin hora wanî tanne, aataretî'kasa' man tamî'nawîrî.

Inî'rî eesera'ma pepîn

—taapî'tî'pî to'ya.

²⁰ Tîise taatausinpai pu'kuru e'tî

pemonkonyamî' ka' ponkon,

sîrîrî cidade imakui'pî pata'se' ataretî'ka ye'nen.

Taatausinpai pu'kuru e'tî,

Paapa pemonkonoyamî' inaipontî'san

moropai manni'kan imaimu ekareme'nenan profetayamî'.

Maasa pra Paapaya mîrîrî cidade ponkon yenunsa' sîrîrî tarîpai,

awinîkî'nîkon inkupî'pî wenai.

²¹ Mîrîrîya tiwin inserî meruntî pu'kuru e'mî'sa'ka'pî kure'nan tî' yarakkîrî tenya'.

Moropai mîrîrî tî' yenumî'pîiya kure'nan tuna, pîrana ka. Moropai ta'pîiya:

—Sîrîrî warantî kure'nan Babilônia cidaderî

yenumî to'ya kupî sîrîrî teekore'mai,

inî'rî eesera'ma pe pra man.

²² Mîrîrî yai anî'ya te'nunpasen harpa ye'nunpanen eta pepîn.

Moropai tiaron te'nunpasen to' sinarî ye'nunpa eseta pepîn.

Moropai flauta to' ne'nunpa ye'nunpanen eta pepîn.

Moropai trombeta ye'nunpanen eta pepîn.

Moropai teesenyaka'masanon esera'ma pepîn inî'rî.

Moropai a' pî' teesenyaka'masanon eseta pe pra man.

²³ Moropai a'ka ton pra awanî pe man,

a'kuma'tu lamparinha ton pra tiwin kin.

Moropai taatausinpai tîwe'marimasanon maimu eseta pepîn kupî sîrîrî,

maasa pra tamî'nawîrî ataretî'kasa' man.

Maasa pra manni'kan yemanne ke'kon tîwe'repasanon

tamî'nawîronkon yentai esi'san,

inkamoroya tamî'nawîronkon sîrîrî pata ponkon yenku'tî'pî

tetarumukon ke —ta'pî inserîya.

²⁴ Mîrîrî wenai manni' kure'nan Babilônia e'taruma'tî'pî.

Maasa pra mîrîrî cidade po Paapa pemonkonoyamî' taruma'tî'pî to'ya ye'nen,

moropai manni'kan Paapa maimu ekareme'nenan profetayamî' wî'pî to'ya ye'nen,

Paapaya to' taruma'tî'pî.

19 Moropai mîrîrî tîpo mai eta'pîuya meruntî pu'kuru, tu'kankon ka' ponkon maimu warainon. Ta'pî to'ya:

—Paapa yapurî'tî,

iipia e'pîika'tînto' wanî ye'nen.

lipia morí pe pu'kuru tíwaní wenai,
moropai meruntí ke pu'kuru tíwaní wenai
upíika'tíiya'níkon.

²Paapa yapurítí,
maasa pra í ikupí túya taasai'ya manni' waní
yairon pe pu'kuru, seru'ye' pe waní pepín.
Manni' se' tapairon wíri'
imakui'pí kupí pí' tíiko'mansen yenunsai'ya man.
Míikírí wíri'ya tamí'nawíronkon pemonkonyamí' kí'pa'pí,
imakui'pí tínkupí'pí wenai,
Paapa poitírítonon tí'kasai'ya wenai,
míikírí yenunsai'ya man.

³Moropai iní'rí inkamoro entaime'pí:

—Paapa yapurítí mararí pra, maasa pra míikíríya mírírí kure'nan cidade arannísa'
ye'nen.

Mírírí ure'tírí enuku ko'manní'pí ipatíkarí
esi'ní'pí ton pe pra.

⁴Mírírí yai inkamoro eseuwaraponkon 24 kaisaronkon ipíkkukon moropai
manni'kan asakíríronkon enenankon ena'pí tese'mukon pona. Moropai inkamoroya
Paapa yapurí'pí. Manni', taponse' po ereutasa' manni' pí' ta'pí to'ya:
—Amém, mírírí warantí Paapa yapurí e'pai man
—ta'pí to'ya.

Carneiro Yarakkírí Eseponíto'

⁵Mírírí típo ereutanto' winípai tui'sen mai eseta'pí. Ta'píiya:

—Uyepotoríkon Paapa yapurítí
tamí'nawíronkon ipoitírítonon. Tamí'nawíronkon pemonkonyamí' inamanenan
manni'kan ipíkkukon moropai
manni'kan mí'pankon pepín, Paapa yapurítí
—ta'píiya.

⁶Iní'rí teesetasen mai eta'píuya ariníkon pemonkonyamí' maimu warainon. Mo-
ropai kure'nan tuna kumasa' etun warantí nírí awaní'pí. Moropai meruntí ke
wara'napi e'tírínkasa' warantí nírí awaní'pí. Ta'píiya:

—Paapa yapurítí,
maasa pra Uyepotoríkon manni' Paapa meruntí pu'kuru waní
tamí'nawíronkon pata ponkon esa' pe awaní.
⁷Mírírí ye'nen kure'ne taatausinpai e'nípai'níkon man.
Moropai ipí'ku pe pu'kuru Paapa e'to' pí' yapurí'pí'níkon man.
Maasa pra kure'nan atausinpan weiyu erepansa' man,
Carneiro e'marima weiyu erepansa' man.
Moropai míikírí yawasirí ekonekasa' man,
yarakkírí teeseporípa.

⁸Míikíríya típon ton yapí'sa' man
morí pu'kuru kamisa, inke' pu'kuru,
nura pe pra tíwe'sen teepontípa kai'ma.

Mîrîrî kamisa morî pu'kuru ipon wanî, î kai'ma morî pe pu'kuru yairî imakui'pî ton pra Paapa pemonkonoyamî' nîkupî'pî wanî ekareme'nen pe.

⁹Moropai inserîya ta'pî upî: —Sîrîrî menukakî. “Taatausinpai manni'kan pemonkonyamî' wanî tawasirî yarakkîrî Carneiro e'marimato' festarî pî' etasa'kon wanî.” Moropai inî'rî inserîya ta'pî: —Sîrîrî Paapa maimu wanî yairon pe pu'kuru tîwe'sen pe —ta'pîiya.

¹⁰Mîrîrî etauya pe, uyese'mu pona ena'pî yapurîto'peuya kai'ma. Tîise mîikîrîya ta'pî upî: —Kaane. Mîrîrî warantî uurî tapurîi pra e'kî. Maasa pra uurî wanî awanîyakon pe. Moropai ayonpayamî' wanîyakon pe nîrî, manni'kan Jesus nekaremekî'pî yawîrî tîiko'mansenon. Paapa yapurîtî, maasa pra Jesus nekaremekî'pî yairon wanî manni' profetayamî' nekareme'kî'pî pe, tiaron pepîn.

Aimutun Kaware Po Tîwe'sen

¹¹Mîrîrî pe rî ka' esettapurukasa' era'ma'pîuya. Moropai kaware aimutun esenpo'pî tiwin. Mîikîrî kaware po tîwe'sen esatî'pî to'ya î ta'pî tîuya yawîrî tîwe'sen, moropai yairon pu'kuru kai'ma. Mîrîrî ye'nen yairî mîikîrîya pemonkonyamî' watî, moropai to' winîkîi yairî eeseya'nama. ¹²Mîikîrî yenu wanî'pî apo' awittasa' warantî. Moropai mîikîrî pu'pai po tu'kan aro' wanî'pî, rei pe. Moropai mîikîrî pî' ese' wanî, e'menukasa' wanî'pî anî' nepu'tî pepîn. Tîise mîikîrîya neken epu'tî'pî tîwarîrî. ¹³Mîikîrî ya'san wanî'pî mîn ka' yamannî'sa' pe. Mîikîrî ese' wanî Paapa maimu pe. ¹⁴Mîikîrî pokonpe arinîkon surarayamî' warainonkon iipî'pî ka' poi aimutunkon kawareyamî' po. Moropai inkamoro epontîsa' wanî'pî aimutun kamisa, morî pu'kuru nura pe pra tîwe'sen ya'. ¹⁵Mîikîrî mata yapai kure'nan kasupara warainon se' yataimîrî ipokasa' epa'kapî'tî'pî. Mîrîrî ke tu'ke pata ponkon yarakkîrî eeseya'namato'pe. Mîikîrî ena tamî'nawîronkon esa' pe.

Kusan yei warainon sa'man ferro ke to' ko'mannîpîiya. *Sl 2.9*

Moropai mîikîrîya to' yeki'tîpapî'tî, itense' ya' uva yeki'tîpa to'ya warantî. Mîikîrî Paapa tamî'nawîronkon yentainon ekore'mato' yense' ya' tîise. ¹⁶Mîikîrî pon pî' moropai i'si pî' e'menukasa' wanî'pî. Taato' see warantî:

REI PU'KURU MÎIKÎRÎ,

TAMÎ'NAWÎRONKON REIYAMÎ' YENTAINON.

MOROPAI UYEPOTORÎKON PU'KURU MÎIKÎRÎ,

TAMÎ'NAWÎRONKON YEPOTORÎ WANNÎ YENTAINON.

¹⁷Moropai tiaron inserî era'ma'pîuya satippe wei ya'. Mîikîrî entaime'pî meruntî ke pu'kuru tamî'nawîronkon toronyamî' kawîne awainumî'san pî': —Asi'tî ka'ne' pe emurukuntî'tî kure'nan entamo'kanto', Paapa nîkoneka pî' awentamo'kakonpa. ¹⁸Entamo'kai asi'tî insamoro ipîkkukon pata esanon reiyamî' pî', moropai ipîkkukon surarayamî' esanon, moropai surarayamî' pî', moropai to' yekînnon kawareyamî' pî', moropai to' po esi'san pemonkonyamî' pî', moropai itesa' pînon pî'. Ipîkkukon pî', moropai manni'kan mîîpankon pepîn pî', tamî'nawîronkon inkamoro pî' entamo'kai asi'tî —ta'pîiya.

¹⁹Moropai o'ma' era'ma'pîuya. Moropai pata esanon reiyamî', moropai surarayamî', inkamoro emurukuntîsa' wanî'pî. Inkamoro epere'sa' wanî'pî manni' kaware po tîwe'sen moropai isurarariyamî' yarakkîrî pokonpe teepîkonpa kai'ma. ²⁰Tîise mîikîrî o'ma' yarakkamo'pî to'ya, mîikîrî seru'ye' profeta pokonpe tîise, manni' kure'nan esi'nî'nîto' ton kupî'tîpon mîikîrî o'ma' ton pe. Moropai mîrîrî

inkupî'pî wenai, o'ma' pemonkonoyamî' yenku'tî'pîiya, manni'kan tepinkon pî' o'ma' ese' yapisî'tiponkon, o'ma' yapurî'tiponkon. Mîrîrî ye'nen mîikîrî o'ma' moropai seru'ye' profeta yenumî'pî to'ya apo' ya', enen to' tîise, enxofre pokonpe to' aranto'pe. ²¹ Moropai mîikîrî surarariyamî' tî'ka'pî to'ya kasupara ke, manni' aimutun kaware po tîwe'sen mata yapai eepa'ka manni' ke. Moropai tamî'nawîronkon toronyamî'ya inkamoro yanî'pî mararî pra, itu'se tîwe'to'kon yentai, itu'se pra teenai.

Mil Kono' Kaisarî

20 Mîrîrî tîpo ka' poi inserî autî era'ma'pîuya kure'nan itu'nakan yarakkanto' chave yarakkîrî awanî'pî. Moropai sa'man karena amiî'ne yarakkîrî awanî'pî. ² Mîikîrîya o'ma' dragão yapisî'pî. Manni' penaro' ikîi pe esi'pî Makui, Satanás. Moropai mîikîrî yewa'tî'pîiya eseuwarapo mil kaisarî kono' aako'manto'pe yewa'tisa' pe. ³ Moropai mîikîrî inserîya makui yenumî'pî kure'nan itu'nakan ya'. Mîrîrî itu'nakan mana'ta yettapurî'pîiya mîrîrî yarakkamo'pîiya tenyawon chave ke. Maasa pra inî'rî sîrîrî pata ponkon pemonkonyamî' yenku'tî' pî' aako'mamî namai, mîrîrî mil kaisarî kono' ataretî'ka pîkîrî. Mîrîrî warapon mil kaisaron kono' ataretî'kasa' yai inî'rî eeturumaka e'pai awanî, tîise mararî aako'manto'pe, kure'ne pra.

⁴ Moropai mîrîrî pe rî tiaronkon ereutanto'kon era'ma'pîuya. Mîrîrîkon pona ereuta'sanya meruntî pu'kuru yapisî'pî pemonkonyamî' yenumîi. Moropai manni'kan innape Jesus ku'nenan isa'manta'san yekatonopî era'ma'pîuya. Inkamoro pîmîrîkkî'tî'pî to'ya Paapa maimu ekaremekî to'ya wenai. Manni'kan yairî esi'san o'ma' moropai mia' ke ikonekasa' yapurî'tiponkon pepîn, moropai tepinkon pî' moropai tenyakon pî' o'ma' winîpainon eesera'ma ton yapisî'tiponkon pepîn, inkamoro e'mî'sa'ka'pî enen. Moropai inkamoro ena'pî tamî'nawîronkon esa' pe Cristo yarakkîrî mil kono' kaisarî. ⁵ (Tîise tiaronkon isa'manta'san ena pra awanî'pî enen maasa, mil kono' ataretî'ka pîkîrî to' ko'mamî'pî.) Mîrîrî wanî e'mai'non e'mî'sa'kanto' pe. ⁶ Morî pe pu'kuru inkamoro wanî taatausinpai, e'mai'non e'mî'sa'kanto' yai to' e'mî'sa'ka ye'nen. Maasa pra inî'rî to' sa'manta pepîn sa'mantanto' yentai to' enasa' ye'nen. Inkamoro wanî pe man teepîremasanon Paapa moropai Cristo rawîrî teesyenakamasanon. Moropai Cristo pokonpe si'ma inkamoroya pata ponkon ko'mannî'pî mil kono' kaisarî.

Makui Yentai Cristo Wanî

⁷ Moropai tamî'nawîrî mîrîrî mil kono' kaisarî ataretî'kasa' tîpo, Makui eturumaka taatarakkanto' yapai. ⁸ Moropai mîikîrî wîtî pata poro tamî'nawîronkon pemonkonyamî' yenku'tîi tamî'nawîrî patakon kaisarî. Mîrîrî kupîiya Gogue pata po moropai Magogue pata po. Mîikîrî Makuiya inkamoro pemonkonyamî' yannuku teepikonpa. Mararî pra iku'ne'tî yentai to' wanî, tu'ke kasapan warantî. ⁹ Inkamoro e'paraipîka pata kaisarî. Moropai inkamoroya Paapa pemonkonoyamî' ko'manto' woima'tî, manni' cidade Paapa nîsa'nama kure'ne. Tîise ka'ne' pe kure'nan apo' autî'pî ka' poinon. Moropai mîrîrîya inkamoro tî'ka'pî. ¹⁰ Mîrîrî yai mîikîrî makui, yenku'tîton yenumî'pî to'ya kure'nan apo' iku'pî pe tîwe'sen ka', enxofre yarakkîrî, o'non pata manni' o'ma' moropai ipoitîrî profeta seru'ye' yenunsa' to'ya manni' pata. Moropai miarî inkamoro ko'mamî tîmoronkon epu'tî'pî ipatîkarî aataretî'ka tonpe pra, wei kaisarî moropai ewaron kaisarî.

Tiwinano'pî Pe Paapaya Yenumîto'

¹¹ Moropai inî'rî kure'nan ereutanto' aimutun era'ma'pîuya. Moropai ipona ereuta'pî era'ma'pîuya nîrî. Moropai pata teesera'masen ataretî'ka'pî moropai ka' ataretî'ka'pî nîrî. Inî'rî eesera'ma pra eena'pî, aatîpamî'pî ye'nen. ¹² Moropai isa'manta'san nîrî era'ma'pîuya. Manni'kan ipikkukon moropai ipikkukon pepîn, manni'kan ereutanto' rawîrî satippe esi'san era'ma'pîuya. Moropai kaaretakon yarakkanmoka'pî to'ya moropai tiaron kaareta yarakkanmoka'pî to'ya nîrî, mîrîrî ipatîkarî enen ko'mannîto' kaaretarî. Mîrîrîya inkamoro isa'manta'san yenumî'pî to'ya î' to' nîkupî'pî wenairî. Î' kai'ma kaareta pona awe'menukasa' manni' yawîrî ikupî to'ya. ¹³ Moropai tuna ka isa'manta'san yekatono'pî e'mî'sa'ka'pî. Moropai tamî'nawîronkon isa'manta'san pata'se' yawonkon e'mî'sa'ka'pî. Moropai to' nîkupî'pî wenai to' yenumî'pî Paapaya. ¹⁴ Mîrîrî ye'nen inkamoro isa'manta'san yenumî to'ya iku'pî pe tîwe'sen apo' ya'. (Mîrîrî iku'pî pe tîwe'sen apo' wanî itakon ite'ka pe sa'mantanto', maasa pra aminke Paapa pî' e'taruma'tîn ipatîkarî.) ¹⁵ Mîrîrî ye'nen anî' itese' ton pra tîwe'sen mîrîrî ipatîkarî enen ko'mannîto' kaareta po, mîikîrî yenumî'pî to'ya iku'pî pe tîwe'sen apo' ya'.

Amenan Ka' Moropai Pata

21 Moropai amenan ka' moropai amenan pata era'ma'pîuya. E'mai'non ka' moropai e'mai'non pata esera'ma pra eena'pî. Moropai kure'nan tuna pîrana esenomî'pî inî'rî eesera'ma pra. ² Moropai morî pu'kuru Jerusalém cidaderî amenan era'ma'pîuya. Mîrîrî autî'pî ka' poi. Paapa piapai aaipî'pî, morî pe pu'kuru taatarî'ku'tîi. Moropai teepon'tîi morî tîpon ya', manni' wîrî' ekonekasa' tawasîrî yarakkîrî teeseporîpa warantî awanî'pî. ³ Moropai mai eta'pîuya meruntî ke pu'kuru. Mîrîrî wanî'pî ereutanto' winîpai tui'sen pe. Moropai ta'pîiya: —Tarîpai Paapa ko'manto' man pemonkonyamî' yarakkîrî. Mîrîrî ye'nen to' pokonpe Paapa ko'mamî. Moropai inkamoro wanî ipemonkono pe. Mîrîrî ye'nen to' yarakkîrî pu'kuru Paapa wanî. Moropai inkamoro yepotorî pe Paapa wanî. ⁴ Mîikîrî Paapaya to' karawato' ya'mananîpî to' yenu parukon inî' to' karau namai. Tarî anî' sa'manta pepîn. Anî' esewankono'ma pepîn. Anî' karau pepîn inî'rî. Anî'rî ne'ne' moronka pepîn. Maasa pra pena î' kai'ma ko'mannîto', mîrîrî esuwa'ka'pî ye'nen —ta'pîiya.

⁵ Manni' ereutanto' pona ereuta'pîya ta'pî: —Tarîpai tamî'nawîron konekauya amenan pe. Moropai uyarakkîrî eeseurîma'pî. —Sîrîrî menukaki. Maasa pra sîrîrî mai wanî sîrîrî yairon pe pu'kuru tîwe'sen pe. Moropai innape tîkupî yu'se tîwe'sen pe.

⁶ Moropai eeseurîma ko'mannîpî'pî: —Tamî'nawîron ekonekasa' man aasîrî! Uurî wanî e'mai'non pe pu'kuru moropai tamî'nawîron ataretî'kato'pe. Eesippia'tîto'pe moropai ikî'pî pe wanî. Anî' wanî ya tuna aninnîpai mîikîrî pia tuna tîrîuya, inenîrî ton, tuna epe'mîn tîwarîrî teepa'kasen enen ko'mannîto' tînen. ⁷ Anî' e'sa' ya tamî'nawîron Paapa maimu yawîrî pra tîwanî emapu'tinenan yentai, mîikîrîya untîrî yapîsî mîrîrî. Uurî wanî itepotorî pe moropai mîikîrî wanî pe man unmu pe pu'kuru. ⁸ Tîise eranne'kon, moropai yenku'tîtonkon, moropai î' imakui'pî kupî pî' esenupa'san, moropai pemonkon wîtîponkon, moropai tiaron nura ku'nenan, moropai pia'san pe tîwanîkon wenai imakui'pî ku'nenan, moropai mia' ke ikonekasa' yapurînenan, moropai tamî'nawîronkon seru'ye'kon, inkamoro ye'ka pata'se' wanî pe man mîrîrî kure'nan apo' iku'pî pe tîwe'sen moropai enxofre apo' yarakkîron. Mîrîrî

wanî itakon ite'ka pe sa'mantanto'pe wanî. Miarî tîmoronkon epu'tî to'ya ipatîkarî awanî pe man —ta'pîiya.

Amenan Jerusalém

⁹ Moropai manni' inserî to' asakî'ne mia' pona tîmo'tai'non manni' e'taruma'tînto'yense' itenya' wanî manni' iipî'pî. Moropai ta'pîiya: —Asi'kî, mîserî Carneiro yawasirî, ino'pî ekareme'to'peuya apî. ¹⁰ Mîrîrî ye'nen Morî Yekaton Wannîya uyarî'pî kawînan wî' pona. Moropai mîîkîrîya morî pu'kuru Jerusalém cidaderî ekaremekî'pî. Manni' ka' poi awautî unera'ma'pî Paapa piapai tui'sen ekaremekî'pîiya upî. ¹¹ Mîrîrî wanî'pî inke' morî pe Paapa ya'karu wenai. Mîrîrî cidade wanî'pî sisiu pe aawittapî'tî'pî isarawire tî' jaspe wanî warantî. Tu'ke aawittapî'tî'pî manni' tî' cristal warantî awai'ne awanî'pî. ¹² Mîrîrî yuwa'to' wanî'pî kure'nan moropai kawînan. Moropai mîrîrî mana'takon wanî'pî asakî'ne pu' pona tîmo'tai' kaisarî. Mîrîrî mana'takon konekanen inserîyamî' wanî'pî asakî'ne puu pona tîmo'tai' kaisarî. Mîrîrî mana'takon kaisarî asakî'ne puu pona tîmo'tai'nonkon Israel payanî'san ese'kon e'menukasa' wanî'pî. ¹³ Eseurîwî'ne'ne tiwin iratai tîise mana'takon wanî'pî. Eseurîwî'ne wei epa'ka winî, moropai eseurîwî'ne kamai' winî, moropai eseurîwî'ne meruntî winî, moropai eseurîwî'ne wei ewomî winî awanî'pî. ¹⁴ Mîrîrî cidade yuwa'to' konekasa' to'ya wanî'pî asakî'ne pu' pona tîmo'tai'non tî'kon pona. Mîrîrî tî'kon pî' asakî'ne pu' pona tîmo'tai'nonkon Carneiro naipontî'san ese'kon e'menukasa' wanî'pî.

¹⁵ Manni' inserî uyarakkîrî eseurîma'pî mîîkîrî yenya kusan yei siruru warainon ouro konekasa' wanî'pî. Mîrîrî wanî'pî mîrîrî cidade kî'pî ku'ne'tîto'pe. Moropai mana'takon nîrî. Moropai yuwa'to' ku'ne'tîto'pe awanî'pî. ¹⁶ Mîrîrî cidade wanî'pî se' kaisarî itawenetî ikonekasa' pe. Mîrîrî kawînetî wanî'pî itawenetî kaisarî. Moropai mîîkîrî inserîya tenya manni' ke cidade ku'ne'tî'pî. Mîrîrî kî'pî ikusano wanî'pî eseubarapo 1.200 kilômetros kaisarî ikusano. Moropai itawenetî moropai ikawînetî wanî'pî se' kaisarî e'sentai pra. ¹⁷ Moropai inserîya yuwa'to' ku'ne'tî'pî. Mîrîrîya itîrî'pî eseubarapo 74 metros kaisarî itawenetî, pemonkonyamî'ya iku'ne'tî warantî inserîya iku'ne'tîsa' tanne. ¹⁸ Mîrîrî cidade yuwa'to' wanî'pî tî' jaspe ke ikonekasa'. Moropai cidade pu'kuru yuwa'to' pepîn wanî'pî teken ouro konekasa' pe. Awai'ne awanî'pî pattîre warantî. ¹⁹ Moropai mîrîrî yuwa'to' yaponse' pe to' nîtîrî'pî tî'kon, yari'ku'tasa' to'ya wanî'pî tu'ke si'ta morîkon tî'kon ke.

E'mai'non tî' wanî'pî jaspe pe.

Ite'ma'pî pokon tî' wanî'pî safira pe.

Iteseurînon wanî'pî tî' ágata pe.

Itasakîrîrîno wanî'pî tî' esmeralda pe.

²⁰ Mia'taikinon wanî'pî tî' sardônio pe.

Tiwin mia' pona'no wanî'pî tî' sárdio pe.

Asakî'ne mia' pona'no wanî'pî tî' crisólite pe.

Eseurîwî'ne mia' pona'no wanî'pî tî' berilo pe.

Itasakîrîrîno mia' pona tîmo'tai'non wanî'pî tî' topázio pe.

Mia'taikin mia' pona tîmo'tai'non wanî'pî tî' crisópraso pe.

Tiwin pu' pona tîmo'tai'non wanî'pî tî' jacinto pe.

Asakî'ne pu' pona tîmo'tai'non wanî'pî tî' ametista pe.

Tamî'nawîrî inke'kon mîrîrîkon tî' ke yari'ku'tasa' pe awanî'pî, suuyu pe, rora pe, tu'ke si'ta morîkon tî'kon ke. ²¹ Moropai mîrîrî mana'takon wanî'pî manni' tî'

epe'ke'kon pu'kuru pérola pe awanî'pî. Mîrîrî ye'nen teken mîrîrî tî' ke ikonekasa' pe mîrîrî mana'ta wanî'pî. Tiwin pî' tîise tiwinan pérola ke ikonekasa' pe awanî'pî. Tîise cidade ta wanî'pî iporo asanîto' tekenan pu'kuru ouro konekasa' pe awai'ne, a'kare, pattîre warantî.

²² Miarî cidade po epîremanto' yewî' ton pra awanî'pî. Maasa pra Uyepotorîkon Paapa wanî moro, meruntî pu'kuru manni' tamî'nawîron yentainon. Moropai Carneiro nîrî wanî moro. To' ko'manto' wanî epîremanto'pe. ²³ Miarî cidade po wei yu'se wanî pepîn. Moropai kapoi yu'se wanî pepîn iweiyu'manen ton. Maasa pra Paapa ya'karuya iweiyu'masa' ko'mamî. Moropai Carneiro ya'karuya ya'karu'masa' ko'mamî ye'nen. ²⁴ Mîrîrî ye'nen tamî'nawîron pata ponkon sîrîrî pata po tîiko'mansenen asarî iweiyu ta. Moropai manni'kan ipîkkukon pata esanon reiyamî'ya ipîkku pe tîwe'to'kon enepî mîrîrî yai. ²⁵ Mîrîrî cidade mana'ta ko'mamî ipatîkarî a'ta ke, aatarakkamo pepîn tiwin kin. Maasa pra miarî ewaron ton pra awanî. ²⁶ Mîrîrî yai tamî'nawîron pata ponkonya ipîkku pe tîwe'to'kon enepî cidade pona. ²⁷ Tîise miarî manni'kan imakui'san ewomî pepîn tiwin kin. Moropai manni'kan tîwepe'sanon ewomî pepîn. Moropai seru' pe tîwe'sanon ewomî pepîn. Tîise mîrîrî cidade pona manni'kan neken tese'kon e'menekasa' ipatîkarî enen ko'mannîto' kaaretarî po ewomî, inkamoro mîlkîrî Carneiro pemonkono pe tîwe'sanon.

22 Moropai inserîya enen ko'mannîto' tîînen, tuna iren yenpo'pî. Mîrîrî wanî'pî inke' pe moropai awai'ne awanî'pî tî' cristal warantî. Mîrîrî tuna wanî'pî Paapa yaponse' moropai Carneiro yaponse' piapai tui'sen pe. ² Moropai mîrîrî wanî'pî cidade arakkita pî' tuutîsen pe. Mîrîrî iren ratai po tîwe'sen yeikon wanî'pî se' yataimîrî. Mîrîrî wanî'pî enen ko'mannîto' tîînen pe. Moropai teepetasen pe awanî'pî tiwin kono' tîise asakî'ne pu' pona tîimo'tai kaisarî. Kapoi kaisarî teperu tîrîiya. Moropai mîrîrî yei yare wanî'pî tamî'nawîron pata ponkon pri'yawonkon pepîn tî-moronkon epu'nenan yepî'tînen pe awanî'pî. ³ Miarî cidade po Paapa nîtaruma'tî ton pra wanî, tîise tamî'nawîron wanî morî pe. Moropai Paapa yaponse' moropai Carneiro yaponse' wanî pe man miarî. Moropai ipemonkonoyamî', yapurînenanya yapurî miarî. ⁴ Inkamoro ya Paapa yenpata era'ma ko'mannîpî miarî. Moropai mîlkîrî ese' e'menekasa' wanî inkamoro yapurînenan yepin pî'. ⁵ Miarî ewaron ton pra awanî pe man. A'ka pe pu'kuru, mîrîrî ye'nen uweiyukon ton lamparinha yawittanîpî yu'se e'nî pepîn. Moropai wei ya'karu yu'se e'nî pepîn. Maasa pra inkamoro ya'karu pe pu'kuru Paapa wanî. Inkamoro ko'mamî ipatîkarî miarî. Inkamoro ko'mamî ipîkku pe, rei pe ipatîkarî.

Jesus Enna'poto' Sîrîrî Non Pona

⁶ Mîrîrî ye'nen inserîya ta'pî upî': —Sîrîrî mai wanî sîrîrî yairî pu'kuru tîwe'sen pe. Moropai innape pu'kuru ikupî yu'se wanî. Mîlkîrî Uyepotorî Paapaya tekaton tîrî'pî manni'kan tîmaimu ekareme'nenan profetayamî' pia. Mîrîrî warantî inserî yarima'pîiya tapurînenan pia, manni' awe'kupî kupî manni' ekareme'to'peiya —ta'pî inserîya.

⁷ Jesusya ta'pî: —Maasa etakî. Ka'ne' pe uui'pî kupî sîrîrî. Mîrîrî ye'nen morî tîrîyua pe wai, manni'kan innape iku'nenan pia. Innape awe'kupî kupî manni' ku'nenan pia, manni' kaareta pona e'menuka'pî ku'nenan wanî —ta'pîiya.

⁸ Mîrîrî eta'pî uurî Joãoya. Moropai tamî'nawîrî mîrîrîkon era'ma'pîuya. Mîrîrî eta'ya ataretî'ka pe moropai era'ma'ya pe, uyese'mu pona ena'pî inserî rawîrî, yapurîto'peuya kai'ma, tamî'nawîron yenposai'ya ye'nen. ⁹ Tîise ta'pîiya upî': —Mîrîrî warantî uurî tapurîi pra e'kî. Maasa pra awanîyakon uurî. Moropai ayonpayamî manni'kan profetayamî wanîyakon uurî. Moropai tamî'nawîronkon manni'kan in-nape yairî kaareta pona e'menuka'pî ku'nenan wanîyakon uurî. Tîise Paapa neken yapurîkî.

¹⁰ Moropai inserî eseurîma ko'mannîpî: —Mîrîrî kaareta anmenuka'pî konekaya kai'ma kîsi. Tîise ayonpayamî'ya erenka e'pai man. Maasa pra î e'kupî kupî sîrîrî taasai'ya manni' mîrîrî e'ku'to' eseporî pe man aminke pra awe'ku'to'pe.

¹¹ Tamî'nawîron ataretî'kato' weiyu erepansa' ye'nen, anî'ya imakui'pî kupî ya, mîikîrîya rî imakui'pî kupî ko'mannîpî mîrîrî. Moropai anî' wanî ya nura pe, mîikîrî rî ko'mamî mîrîrî nura pe. Tîise anî' wanî ya morî ku'nen pe, mîikîrîya morî kupî ko'mannîpî mîrîrî. Anî' wanî ya morî pe yairon pe pu'kuru, imakui'pî ton pra, mîikîrî ko'mamî e'pai wanî mîrîrî warantî —ta'pî inserîya.

¹² Jesusya ta'pî: —Maasa etatî. Ka'ne' pe uupî kupî sîrîrî. Uupî yai manni'kan î' to' nîkupî'pî wenairî, to' pia untîrî enepîuya uyarakkîrî, to' kaisarî itîto'peuya. ¹³ Uurî wanî e'mai' pe tîwe'sen pe. Moropai aataretî'kato'pe wanî. Tamî'nawîron ye'mai'norî moropai tamî'nawîron ataretî'kato' moropai eesippia'tîto' moropai ikî'pî uurî.

¹⁴ Morî pe pu'kuru manni'kan tîponkon ronanenan wanî. Tîponkon ronasa' to'ya warantî, imakui'pî to' nîkupî'pî eemo'kasa', Cristo mînî wenai. Mîrîrî ye'nen inkamoroya ipatîkarî enen ko'mannîto' tîinen yei yeperu enapî î' wani' pra. Moropai î' wani' pra inkamoro ewomî mîrîrî cidade mana'ta yai. ¹⁵ Tîise manni'kan imakui'pî kupî pî tîiko'mansenon arinmaraka warainokon pia'sanyamî, moropai pemonkonyamî yetarumu'tînenan, moropai tu'ke nura ku'nenan, moropai pemonkon wînenan, moropai mia' ke ikonekasa' yapurînenan, moropai seru'ye'kon seru'ye' pe tiaronkon yenku'tînenan teeseurîmato'kon ke moropai tînkupîkon ke, inkamoro ye'ka wanî poro po. To' ewomî pepîn tiwin kin —ta'pîiya.

¹⁶ Jesusya ta'pî: —Uupiwon pu'kuru inserî yarima pî' wai, sîrîrî yekare ekareme'se attîto'pe amîrî'nîkon pî' soosikon kaisarî. Uurî wanî Davi nurî'tî parî'pî pe. Uurî wanî manni' kaiwano' erenmapîyakan warantî —ta'pîiya.

¹⁷ Mîrîrî pî' Morî Yekaton Wannîya moropai Carneiro yawasirîya taa: —Asi'kî see! Moropai manni'kan etanenanya nîrî taa: —Asi'kî see! Manni' tuna aninnîpainon wanî ya, asi'kî. Moropai anî' wanî ya tuna epe'mîn aninnîpai, enî'tane'kî mîrîrî tuna ipatîkarî enen ko'mannîto' tîinen.

Sîrîrî Eseurîmato' Yaretî'kauya

¹⁸ Sîrîrî yairon pu'kuru pî' uurî João eseurîma sîrîrî. Î' kai'ma awe'kupî ton pî' kaareta eseurîma etanenana pî' ekaremekîuyua. Anî' wanî ya mîrîrî esekaremekî'pî yepanni'pî'nen pe, mîikîrî taruma'tîto' tîuya yakî'nîpî Paapaya sîrîrî pona e'menuka'pî e'taruma'tînto' ke. ¹⁹ Moropai anî'ya sîrîrî kaareta pona e'menuka'pî yonpa mo'ka ya, aasîrî awe'menukasa' tanne, Paapaya mîikîrî mo'ka, mîrîrî yei ipatîkarî enen ko'mannîto' yeperu enapîiya namai. Moropai mîikîrî mo'kaiya morî pu'kuru cidade po aako'mamî namai, manni' kaaretaya imîrî pe tîwe'sen ekareme'sa', manni' mo'kaiya.

²⁰ Manni' tamî'nawîron ekaremekîtîponya taa: —Useruku pepîn ka'ne' pe uuiipî kupî sîrîrî.

Moriya mîrîrî warantî ka'ne' pe asi'kî, Uyepotorî Jesus!

²¹ Epe'mîra Uyepotorîkon Jesus Cristo nîtîrî, morî pu'kuru wanî tamî'nawîronkon amîrî'nîkon pia, uyonpayamî'. Mîrîrî neken tauya sîrîrî.